













**THE STUDENT'S ENLARGED  
ENGLISH-PERSIAN DICTIONARY,  
PRONOUNCING AND EXPLANATORY,**

BY

**SORABSHAW BYRAMJI DOCTOR, M. L. L. S.**

LATE PERSIAN TEACHER, SURAT HIGH SCHOOL,

ASST. PERSIAN TEACHER, ELPHINSTONE HIGH SCHOOL.

AUTHOR OF "PERSIAN PRIMER," "SECOND BOOK OF  
PERSIAN," "THIRD BOOK OF PERSIAN," SMALLER  
ENGLISH-PERSIAN AND "PERSIAN-ENGLISH  
DICTIONARIES," "PERSIAN GRAMMAR,  
PARTS I & II.," &c. &c.



نگاهت بیفتد اگر بر خطا تو آنرا پیوشان ز لطف و عطا  
تو بر من مگیر آهواي نديخرد که خالي نباشد بشر از خطا



**SURAT :**

PRINTED AT THE IRISH PRESBYTERIAN MISSION PRESS.

1892.

*All Rights Reserved.*

*Registered according to Act XXV. of 1867.*

**TO**

**THE HONOURABLE**

**HERBERT MILLS BIRDWOOD, C. S., M. A., L. L. B.,  
LATE ONE OF THE JUDGES OF HER MAJESTY'S  
HIGH COURT OF JUDICATURE AT BOMBAY;  
MEMBER OF THE EXECUTIVE  
COUNCIL OF HIS EXCELLENCY  
THE GOVERNOR OF BOMBAY;  
VICE-CHANCELLOR OF THE  
UNIVERSITY OF BOMBAY,**

**THIS WORK**

**IS DEDICATED,**

*IN TOKEN OF THE AUTHOR'S*

**RESPECT AND ESTEEM.**



## PREFACE.

---

THE present work, which is a great advance on the Compiler's smaller English-Persian Dictionary, is intended to supply the long-felt want of an exhaustive Dictionary of the Persian Language, moderate enough in price to be within the reach of all students of that language. The undertaking has given the Compiler incessant occupation for more than five years, and indeed has been a task of much greater labour than he had calculated from his previous experience of editing such works on a more modest style. In spite of all the pains bestowed by him, the Compiler is conscious that various defects and imperfections, which he would have much wished to avoid, have, as is usual in first editions, escaped him. For these he must ask the indulgence of those who will use the Book, promising amendment should it be given to him to issue a second edition of the Dictionary.

The Compiler is deeply sensible of the encouragement and support which his former works have received from the Director of Public Instruction, Bombay, to whom he takes this opportunity to again tender his respectful acknowledgments. His best thanks are also due to the Rev. J. Shillidy, M. A., of the Irish Presbyterian Mission, who has superintended the mechanical execution of the work, for many valuable suggestions and for the assiduity with which he has endeavoured to secure accuracy of printing.

In conclusion the Compiler must not forget to record his obligations to Francis Johnson's and Richardson's Dictionaries, from which rare and elaborate works the present work has received material assistance.

S. B. DOCTOR.

*24th May, 1892.*





## LIST OF ABBREVIATIONS USED IN THIS WORK.

---

<i>a.</i>	For	Adjective.
<i>ad.</i>	„	Adverb.
<i>alg.</i>	„	Algebra.
<i>Ar.</i>	„	Arabic.
<i>arith.</i>	„	Arithmetic.
<i>astr.</i>	„	Astronomy.
<i>comp.</i>	„	Composition.
<i>compr.</i>	„	Comparative.
<i>conj.</i>	„	Conjunction.
<i>E.</i>	„	English.
<i>gram.</i>	• „	Grammar.
<i>H.</i>	„	Hindustani.
<i>interj.</i>	„	Interjection.
<i>math.</i>	„	Mathematics.
<i>med.</i>	„	Medical.
<i>n.</i>	„	Noun.
<i>p. a.</i>	„	Participial Adjective.
<i>p. p.</i>	„	Participle passive & perfect.
<i>p. pr.</i>	„	Participle Present.
<i>pl.</i>	„	Plural.
<i>prep.</i>	„	Preposition.
<i>pron.</i>	„	Pronoun.
<i>sing.</i>	„	Singular.
<i>v. i.</i>	„	Verb Intransitive.
<i>v. t.</i>	„	Verb Transitive.



## A

## DICTIONARY

## ENGLISH, PERSIAN, AND ARABIC.

## A.

A or AN, considered as the article of unity, is expressed in Persian by subjoining ی to a noun; as, روزی *roze*, 'a day,' 'a certain day.' When a noun ends in ة the mark *hamzā* (ء) is used to denote the singular number, as جامه *jāmi*, 'a garment,' فرشته *firīshai*, 'an angel.' Whenever ا is placed before ة at the end of a noun, the idea of unity is expressed by ی; as, راهی *rāhi*, 'a way.'

A, in such expressions as *so much a yard, gone a hunting, &c.*, may be translated by the particle فی *fi*, 'in,' برای *barāyi*, 'for,' بزم *budzm*, 'for the purpose'; as, دو درم فی گز *do diram fi gaz*, 'two direms a measure; برای شکار رفته *barāyi shikār rafta*, 'gone a hunting.'

ABACK, *ad.* (backward) عقب *akab*, پشت *pusht*. The hind part of a saddle, مؤخر *muakhar*.

ABAF, *ad.* (towards the stern) دنگال کشتی *dumbāli kishī*.

ABAISSANCE, *n.* کورنش *tadzim*, تعظیم *kurnish*.

ABANDON, *vt.* گذاشتن *tark-k.*, هجر کردن *guzāshtan*, هجر *hajr-k.*

ABANDONED, *p. a.* (forsaken) گذاشته *guzāshta*, ترک کرده شده *tark kardā shuda*. *a.* (graceless) بی حرمت *bē-hurmat*, بی شرم *bē-sharm*.—(desolate) ویران *wairān*. To be abandoned, متروک شدن *guzāshta-sh.*, متروک شدن *matrūk-sh.*

ABANDONING, } *n.* ترک *tark*  
ABANDONMENT, }  
گذاشتگی *guzāshtagi*, هجر *hajr*.

ABASE, *vt.* ذلیل کردن *zalil-k.*, خوار حقیر *farū-ā.* فرو آوردن *khār-s.* ساختن *fazīhat* فضیحت نمودن *hakīr-k.* کردن *bakhāk-barābar-s.* بخاک برابر ساختن *zer kardā-shuda*, ذلیل کرده شده *hakīr-kardā-shuda*. *a.* ذلیل *zalil*, محقر *muhakkar*.

ABASED, *p. a.* ذلیل *zalil*, محقر *muhakkar*. To be abased, فرو آورده شدن *farū-āwarda-sh.*, خوارب شدن *khārāb-sh.*

ABASEMENT, *n.* تذلیل *tazlil*, حقارت *hikārat*, تحقیر *fazīhat*, فضیحت *tahkīr*.

ABASH, *vt.* شرمسار کردن *sharmsār-k.* خجل ساختن *khajil-s.*

ABASHED, *a.* شرمسار *sharmsār*, شرمند *sharminde*, شیمان *pashemān*. To be abashed, شرمند *sharminde-sh.* شدن *khajil-sh.* خجل شدن *sharm-kh.* شرم خوردن

- ABATE**, *vt.* (make less) کم کردن *kam-k.*  
ناقص نمودن *nākis-n.*—(to become less)  
کم شدن *kam-sh.*, کمیدن *kamīdan.*
- ABATED**, *a.* کم *kam*, مخفف *mukhaffaf.*
- ABATEMENT**, *n.* (decrease) کمی *kamī*,  
کاست *kāst*, تخفیف *takhfif.*
- ABBESS**, *n.* (the governess of a nun-  
nery) رئیسۀ دختران، شالپوشان *raisai*  
*dukhtarāni-shālpushān.*
- ABBEY**, *n.* خانۀ پادریان *khānkāh*,  
*khānai-pādrīyān*, دیر *dayar* (*pl.* ادیار *adīyār*),  
رهبان خانۀ *ruhbān khāna.*
- ABBOT**, *n.* راس الدیر *rāsud dayar*,  
استفی *uskuf* (*pl.* اساقی *usākif* or  
اساقفۀ *asākifat.*)
- ABBREVIATE**, *vt.* مختصر کردن *mukh-  
tasir-k.*, اختصار کردن *ikhtisār-k.*, کوتاه  
کردن *kotāh-k.*
- ABBREVIATION**, *n.* اختصار *ikhtisār*,  
کوتاهی *kotāhī*. Abbreviation of words,  
مختصرات *ikhtisārāt*, اختصارات  
*ikhtisarāt.*
- ABBREVIATED**, *a.* کوتاه *kotāh*, مختصر  
*mukhtisar.*
- ABDICATE**, *vt.* عزلت کردن *ūzlat-k.*,  
ترک کردن *tark-k.* To abdicate a throne,  
ترک خلافت کردن *tarki khilāfut-k.*,  
سلطنت ترک کردن *turki saltanat-k.*
- ABDICATION**, *n.* ترک *tark*, عزلت *ūzlat*,  
اعتزال *itizāl.*
- ABDOMEN**, *n.* پای شکم *pāi-shikam*,  
زیرناف *zeri-nāf.*
- ABDUCE**, *vt.* بدیگر طرف کشیدن *badīgar  
tarf kashīdan.*
- ABDUCT**, *vt.* ربودن *rubūdan.*
- ABDUCTION**, *n.* ربودگی *rubudagī*,  
ربایندگی *rubāyandagī.*
- ABED**, *ad.* بر بستر *barbistar*, بر پلنگ  
*palāng*. To be abed, بر بستر آرام کردن  
*bar bistar ārām-k.*
- ABERRATION**, *n.* گمراهی *gumrahī*,  
زلالت *zulālat*, بی راهی *bī rahī*.
- ABET**, *vt.* مدد دادن *madad dān*, یاری  
نمودن *yārī-n.*, پشتیبانی کردن *pushtī-k.*,  
حمایت کردن *himāyat-k.*
- ABETMENT**, *n.* مددگاری *madadgārī*,  
دستگیری *dastagīrī.*
- ABETTOR**, *n.* مددگار *yāwar*, یاور *ma-  
dadgār*, حامی *hāmī*, جانب دار  
*jānīb-dār.*
- ABEYANCE**, *n.* ممکن الحصول *mumkin  
ul husul.*
- ABHOR**, *vt.* کراهیت نمودن *karāhiyat-n.*,  
نافریدن *nafrīdan*, نفرت داشتن  
*nafrat dāshتن*, استکراه کردن  
*istikrah-k.*
- ABHORRED**, *a.* ناپسند *nāpasand*, مکروه  
*makrūh.*
- ABHORRENCE**, *n.* استکراه *istikrah*, نفرت  
*nafrat*, عداوت *ādāwat*, گریز *gurez*,  
کراهیت *karāhiyat.*
- ABHORRENT**, *a.* نفرت نما *nafratnumā*,  
ویرانه *visa-dār.*
- ABHORRER**, *n.* متنفر *mutanaffir.*
- ABIDE**, *vi.* ماندن *māndan*, مکان  
تحمّل کردن *makān-k. vt. (to endure)*  
*tahammul-k.* To abide by one's word  
or agreement, بر قول خود ثابت بودن  
*bar koli khud sābit-b.* To abide by  
a promise, بر وعده وفادار شدن  
*bar wāyide wafādār-sh.*
- ABIDING**, *a.* مستمر *mustamirr.*
- ABILITY**, *n.* (power) قدرت *tākat*, توانایی  
*tawānāī*, مجال *majāl*, کدورت *kudrat*.  
—(faculty of the mind) اقتدار *iktidār*.  
فراسط *firāsāt*, ادراک *idrāk*, عقل *akl*,  
لیاقت *liyāqāt*, قابلیت *kābiliyat.*
- ABJECT**, *a.* ذلیل *zarūmāye*, فرومایه  
*farūmāye*, ناکس *nākas*, دون *dūn*,  
کمینه *kamīne*, مخفی *khaftī*, مبذول  
*mubtāzal.*

- ABJECTION**, { تذلیل *khāri*, *n.* خوارى  
**ABJECTNESS**, { ناکستی *nākist*, نالت *zalālat*,  
تاذیل *tazlīl*, ناکستی *nākist*, نالت *zalālat*,  
خرابی *khārābī*, دونی *dūnī*.  
**ABJUDICATE**, *vt.* رد کردن *rad-k.* ناکبول  
*nā kabūl-k.*  
**ABJURATION**, *n.* برگشتگی *bargashtagī*  
ارتداد *irtidād*, انحراف *inhirāf*.  
**ABJURE**, *vt.* ارتداد کردن *irtidād-k.*, انحراف  
کردن *inhirāf-k.*, رد کردن *radd-k.*  
**ABLATIVE**, *a.* حالت مفعولی *hālātī-*  
*mafūlī*.  
**ABLAZE**, *ad.* درشعله *dar shēla*, سوزان  
*suzān*.  
**ABLE**, *a.* (skilful) قابل *kābil*, لایق *lāyiq*,  
سزوار *sazāwār*.—(strong) قوی *kawī*,  
توانا *tawānā*. To be able, توانستن *tawā-*  
*nistān*, قابل شدن *kābil-sh*.  
**ABLE-BODIED**, *a.* قوی هیکل *kawī*  
*haihal*, پهلوان *pūhāl-wān*.  
**ABLUTION**, *n.* شستگی *ghushl*, غسل  
*shustagī*.—(performed before prayers)  
وضو *wuzū* or *wazū*.—(after defilement)  
مردۀ طهارت *tahārat*.—(of the dead) مردۀ  
شوی *murde-shut*.  
**ABLY**, *ad.* بقابلیت *ba kābiliyat*.  
**ABNEGATE**, *vt.* vide **REJECT**.  
**ABNEGATION**, *n.* امتناع *imtinād*.  
**ABNORMAL**, *a.* (contrary to rule)  
خلاف قاعده *khilāfī-hāde*.—(irregu-  
lar) بی دستور *bī dastūr*, بی ترتیب  
*bī-tartīb*.  
**ABOARD**, *ad.* بر چهار سوار *bar jehāz*  
*sawār*, بر کشتی سوار *bar kishtī sawār*.  
To go aboard, به چهار در رفتن *ba*  
*jehāz dar-r*. To come aboard, بکشتی  
در آمدن *ba kishtī dar-ā*.  
**ABODE**, *n.* مکان *makān*, خانه *khāne*,  
مسکن *maskan* (*pl.* مساکین *masākin*),  
سکونت *māwā*, بود باش *būd bāsh*, سکونت  
*sakūnat*.  
**ABOLISH**, *vt.* رد کردن *radd-k.*, باطل  
کردن *bātil-k.* نسخ کردن *naskh-k.*, موقوف  
*mokūf-k.*  
**ABOLISHED**, *p. a.* منسوخ ساخته *man-*  
*sūkh-sākhtā*, رد کرده شده *radd kardā*  
*shuda*. *a.* منسوخ *mansūkh*, معدوم *mad-*  
*dūm*, متروک *matruk*. باطل *bātil*.  
**ABOLISHER**, *n.* ناسخ *nāsikh*, مبطل  
*mubtil*.  
**ABOLISHMENT**, *n.* vide **ABOLITION**.  
**ABOLITION**, *n.* باطل کردن *bātil-*  
*kardān*, نسخ *naskh*, انهدام *inhidām*,  
ابطال *ibtāl*.  
**ABOMINABLE**, *a.* مکروه *makrūh*, کریه  
*kariya*, نفرت انگیز *nāpāk*, ناپاک  
*angez*, نجس *najis*, پلید *palid*, غلیظ  
*ghalīz*.  
**ABOMINABLY**, *ad.* مکروهانه *makrūhā-*  
*na*, "مستکرها" *mustakrihan*.  
**ABOMINATE**, *vt.* استکراه کردن *istikrāh-k.*  
vide **ABHOR**.  
**ABOMINATION**, *n.* مکروهت *makrūhat*,  
عداوت *adāwat*, نفرت *nafrat*.  
**ABORIGINAL**, *n.* باشندۀ اصلی *bāshan-*  
*dai aslī*.  
**ABORIGINES**, *n.* اهل اصل *usūl*, اهل  
*ahli-asl*.  
**ABORTION**, *n.* اسقاط حمل *iskāti-hamal*,  
اسقاط جنین *iskāti-janain*.  
**ABORTIVE**, *a.* بی وقت پیدا *bī waqt*  
*paidā*, ضایع *zāid*, رایگان *rāyigān*,  
بیفایده *bīfāyada*, لاحاصل *lā hāsīl*.  
**ABOUND**, *vi.* کثیر شدن *kasīr-sh*, بسیار  
بودن *bisyar-b*.  
**ABOUT**, *prep.* (around) گردآورد *gardāgarā*,  
دور حوالی *dar hawālī*, پیرامین *pairā-*  
*man*.—(near) نزدیک *nazdīk*, نزدیک

عند *ind.*—(concerning) من *fi*, في *az*, از *ind.*—(concerning) *min*, در باب *dar bāb*. About two years, دو سال *ṭakhmīnan do sāl*.  
**ABOVE**, *pr.ad.* (over) بالا *bālā*, علی *alā*.—  
 (upon) بر *bar*.—(upwards) بام *bām*, فرا *farā*.—(high) بلند *buland*, علی *alā*.  
 Above all بر همه *barhama*, "اولا *awwalan*.  
 Abovementioned, مشار الیه *mashā-run aluiki*, مذکور *mazkūr*, مذبور *mazbūr*.  
 Above board (without deceit) بی ربه *bi rev wa rang*, آشکارا *āshkāra*.  
 —(living) زنده *zindah*. Above measure, بی حد *bi hadd*.  
**ABRADE**, *vt.* فرسودن *farsūdan*, مالیدن *mālidan*.  
**ABRASION**, *n.* خراش *kharāsh*, (in comp.) دل خراش *Heart piercing*.  
**ABREAST**, *ad.* (side by side) پهلو پهلو *pahlū ba pahlū*, همکنار *hamkanār*.—  
 (on a line with) صفی صفی *saf ba saf*, برابر *barābar*.  
**ABRIDGE**, *vt.* اختصار کردن *ikhtisār-k.* کم کردن *mukhtisār-k.* کم کردن *kam-k.*  
**ABRIDGED**, *a.* مختصر *mukhtisar*, منتخب *muntikhab*, کوتاه *kotāh*.  
**ABRIDGMENT**, *n.* اختصار *ikhtisār*, معمل *mujmill*, انتخاب *intikhab*.  
**ABROACH**, *ad.* جاری شده *jārē shuda*, کشوده *kashūda*.  
**ABROAD**, *ad.* خارج *khārij*, بیرون *berūn*, بدر *badar*.—(at large) گرداگرد *gardāgar-d.*—(in foreign countries) در ممالک *dar mamlak*. To come abroad, بدر آمدن *badar-ā*. دیگر *diğer*. To go abroad, بیرون رفتن *berūn-r.*—  
 (to travel) سیاحت سفر کردن *safor-k.* سیاحت کردن *siyāhat-k.*  
**ABROGATE**, *vt.* رد کردن *radd-k.*, موقوف کردن *mokūf-k.*, معوض ساختن *mahv-s.*

**ABROGATION**, *n.* موقوفی *mokūfi*, ابطال *ibtāl*, نسخ *naskh*.  
**ABRUPT**, *a.* (sudden) ناگهان *nāghān*, ناگاه *nāgāh*, امتدای *imtiyāz*.—(steep) ناشیبدار *nashībdlār*.—(unawares) بی خبر *bi-khabar*.—(craggy) گستاخ *gus-tākh*, ناهموار *nāhamwār*.  
**ABRUPTLY**, *ad.* بی خبرانه *bi-khabrāne*, یکایک *yakāyak*, بی سوتع *bi muwakd.*—(without ceremony), بی تکلیف *bi tukallif*.  
**ABRUPTNESS**, *n.* شداید *shitābi*, جلدی *juldī*.—(steepness) ناهمواری *nāhamwārī*.—(suddenness) بی امتدای *bi imtiyāzī*.  
**ABSCISS**, *n.* دمل *Ummal*, (pl. دامایل *damāmil*), دنبال *dumbal*.  
**ABSCIND**, *vt.* vide CUT.  
**ABSCOND**, *vi.* پنهان شدن *penhān-sh.*, روپوش کردن *makhfi-sh.*, فرار شدن *rū push-k.*, فرار شدن *farār-sh.*  
**ABSENCE**, *n.* غییر حاضری *ghair hāzrī*, جدائی *judāi*, دوری *dūri*, هجر *hijr*, مفرقت *mufarikat*, عقب *akūb*.  
**ABSENT**, *a.* غییر حاضر *ghair hāzir*, غایب *ghāib*, مهجور *muhjūr*.—(in mind) غافل *ghāfil*. To be absent, غییر حاضر شدن *ghair hāzir-sh.* To be absent (in mind), بغیر غرق شدن *bafikr ghark-sh.* Absent things, غیبات *ghaibāt*.  
**ABSENT**, *vt.* vide WITHDRAW.  
**ABSENTEE**, *n.* غایب *ghāib*.  
**ABSOLUTE**, *a.* مختار *mukhtār*, کامران *kāmran*, سرخود *sarikhud*, مطلق *mutasallit*, محیط *mahit*.—(complete) تمام *tamām*, مطلق *mutlak*, محض *mahz*. Absolute power, قدرت مطلق *kudrati mutlak*, کل مختار *kull mukhtār*.

**ABSOLUTELY**, *ad.* (despotically) با حکم *bā hukm*, مستقلاً *mustakhlān*, قهراً *kahrān*.—(perfectly) کاملاً *kāmilān*.—(positively) البته *albutta*, خواه مخواه *khāhmakhāh*. Absolutely impossible, محال مطلق *muhālī-mutlak*.

**ABSOLUTENESS**, *n.* قدرت مطلق *kudrati-mutlak*, سرخودى *sarkhudī*, مختاری *mukhtārī*.

**ABSOLUTION**, *n.* بخشش *najāt*, بخش *bakhshishī* گناه *gunāh*, مغفرت *afū*, عفو *afū*, مغفرت *mughfirat*, معافی *muāfi*.

**ABSOLVE**, *vt.* معاف کردن *muāf-k.*, عفو نمودن *afu-n*, گناه بخشیدن *gunāh-b*.

**ABSOLVED**, *a.* گناه بخشیده *gunāh bakhshanda*, مغفور *maghfūr*.—(remitted آزاد *āzād*, خلاص *khalās*.

**ABSORB**, *vt.* نوشیدن (to drink in) *nūshīdan*.—(to suck up) مکیدن *makīdan*.—(to imbibe as a sponge) نشیدن *nashīdan*, جذب کردن *juzb-k.*—(in meditation) غرق شدن *ghark-sh*.

**ABSORBENT**, *a.* جذبه *jāzib*, شده *kūshānda*.

**ABSORPTION**, *n.* نوشیدگی *nūshīdagi*, اوبار *aubār*, نشی *nashīf*.

**ABSTAIN**, *vi.* (to be temperate) پرهیز *parhez-k.* کردن *parhez-k.* پرهیزگاری *parhezgārī*, پارسا شدن *parsā-sh*.—(to shun) اجتناب کردن *ijtināb-k.* امتناع کردن *imtinā-k.* To cause to abstain, باز داشتن *bāz-d.*

**ABSTEMIOUS**, *a.* پرهیزگار *parhezgār*, پارسا *parsā*, زاهد *zāhid*, ریاضت *rayāzat*, کم خور *kam khor*, صوفی *sūfi*.

**ABSTEMIOUSLY**, *ad.* با ریاضت *bā rayāzat*, از روی پرهیز *az rui parhez*.

**ABSTEMIOUSNESS**, *n.* کم خورگی *kam*

*khorākī*, ریاضت *rayāzat*, تقوی *tukwā*, پرهیزگاری *parhezgārī*, پارسائی *parsāi*.

**ABSTINENCE**, *n.* پرهیزگاری *parhezgārī*, انکار *inkār*, اجتناب *ijtināb*, احتراز *ihtirāz*.

**ABSTINENT**, *a.* پرهیزگار *parhezgār*, امتناع *imtinād*.

**ABSTRACT**, *vt.* (to draw from) برکشیدن *bur-kashīdan*. To make an abstract, مختصر کردن *intikhāb-k.* جدا کردن *mukhtisar-k.*—(to separate) برداشتن *judā-k.*—(to remove) برداشتن *burdāsh-tan*, واکردن *wā-k.*

**ABSTRACT**, *n.* لباب *mujmil*, مختصر *lubbilubāb*, خلاصه *khulāsa*. *a.* مختصر *mukhtisar*, انتخاب *intikhāb*.

**ABSTRACTED**, *a.* قطع نظر *katā nazar*.

**ABSTRACTION**, *n.* جدائی *judāi*, غور *ghor*; تجرد *tujarrud*.

**ABSTRACTLY**, *ad.* از خود *az khud*.

**ABSTRUSE**, *a.* (difficult to be understood) مغلق *duḥk*, مغلق *mughlak*, غامض *ghāmiz*, تاریک *bārīk*.

**ABSTRUSELY**, *ad.* به دقت *bā dikkat*.

**ABSTRUSENESS**, *n.* دقت *dikkat*, تاریکی *bārīkī*.

**ABSRD**, *a.* (inconsistent with reason) بیهوده *behūda*, نامعقول *nā mākul*, معنی *bī-mānī*.—(opposed to manifest truth) غیر مناسب *ghairi-munāsib*, هرزه *harza*, یاوهگو *yāwagu*.—(contradictory) خلفی *khilāfi*.

**ABSURDITY**, *n.* بیهودگی *behudagi*, بطلان *ābas*, ناسازگاری *nāsāzgārī*, یاوهگوئی *yāwa goī*.

**ABSURDLY**, *ad.* بیهودانه *bihudāna*.

**ABSURDNESS**, *n.* vide INCONSISTENCY.

**ABUNDANCE**, *n.* فراوانی *bisayārī*



*farāwānī*, کثرت *kasrat*, افزایش *afzā-yush*, وفور *wafar* (pl. وفور).

ABUNDANT, *a.* فراوان *bisyyār*, فراوان *farāwān*, وفور *wāfir*, زیاده *ziyāda*.

ABUNDANTLY, *ad.* بسیارانه *bisyyārāne*, فراوان *bafurāt*.

ABUSE, *vt.* (to make an ill use of) بد *bad* استعمال کردن *bad istīmāl-k.*—(to use with bad motives) دشنام دادن *dush-nām-d.*—(to treat rudely) بد سلوک *bad salūk-k.*—(to revile) بی *bad* احترام کردن *bī hurmat-k.*—(to deceive) فریب دادن *fareb-d.*

ABUSE, *n.* (ill usage) بد سلوکی *bad salūki*, بد استعمالی *bad istīmālī.*—(rude language) دشنام *dushnām*, زبان *zabān* دراز *durāz*, فحش *fuhsh*.

ABUSED, *p. a.* دشنام داده *dushnām dāda*, بد استعمال کرده شده *bad istīmāl karda shuda*.

ABUSER, *n.* دشنام دهنده *dushnām dehandā*, مغترب *muftarē*.

ABUSIVE, *a.* خلاف استعمال *khilāfi istīmāl*, بد زبان *bad zabān*, زبان دراز *zabān darāz*.

ABUSIVELY, *ad.* بی اعتبار *bī itibār*, "مجازاً" *majāzan*.

ABUSIVENESS, *n.* بد زبان *bad zabān*, بد استعمال *bad istīmāl*.

ABUT, *vi.* vide TERMINATE.

ABUTMENT, *n.* حد *hadd*. The abutments of a bridge, حدود پل *haddudi pūl*.

ABYSS, *n.* غار *ghār*, قعر *qadr*, عمق *amk*. A bottomless pit, بی ته *jāi bi tih*.

ACACIA, *n.* اکنیا *akākiyā*, طلح *talh*. Acacia tree مغیلان *maghtlān*.

ACADEMIC, *a.* طالب علم *tālibi ilm*.

ACADEMICIAN, *n.* اهل مدرسه *ahli-madrasa*.

ACADEMY, *n.* مدرسه *madrasa*, مکتب *maktāb*, دارالعلوم *dars-khāne*, درس خانه *dars-khāne*, جماعت علما *jamādati-ūlmā*.

ACCEDE, *vi.* (approach) نزدیک آمدن *nazdik-ā.*—(to be added) زیاده شدن *ziyāde-sh.*—(consent) قبول کردن *kabūl k.*, موافقت نمودن *rāzi-sh.*, راضی شدن *murwāfiqat-n.* To accede to a treaty or alliance, با عهد راضی شدن *bā dhī rāzi-sh.* To accede to a throne, جلوس کردن *jalūs-k.*

ACCELERATE, *vt.* (to cause to move faster) تسهیل *shitābānīdan*, شتابانیدن *shitābānīdan*, زیاد کردن *tafjīl k.*—(to add to) زیاد کردن *ziyād-k.*

ACCELERATION, *n.* شتاب *shitāb*, تسهیل *zūdagī*.

ACCENT, *n.* اعراب حرکت *harakat*, اعراب نشان *nishān*.

ACCENT, *vt.* (to pronounce) تلفظ کردن *talaffuz-k.*—(mark with accent) اعراب نشان نهادن *atrab-k.*—(mark with accent) اعراب نشان نهادن *nishān-n.*

ACCEPT, *vt.* پذیرفتن *kabūl-k.*, قبول کردن *pazīruftan*, پسند کردن *pasand-k.*

ACCEPTABLE, *a.* پسندیده *pasandīda*, مقبول *manzūr*, مطلوب *matbūd*, خوش آمدن *makhbūl*. To be acceptable *khush-ā.*

ACCEPTABLY, *ad.* پسندانه *pasandāne*, قبولاً *kabūlan*.

ACCEPTANCE, *n.* پسند *kabūl*, قبولیت *pasand*, پذیرائی *pazīrāni*, قبولیت *kabūliyat*, ابرار *ibrār*.

ACCEPTATION, *n.* معنی سخن *madni*, کلام فہرانی *fahwāi kalām*.

The received acceptation of a word,  
معنی اصطلاحی *istilāhi madnī*.

ACCEPTED, *p. a.* قبول کرده شده *kabūl kardā-shuda*, پذیرفته *pazīrūftā*.

ACCEPTER, *n.* اجابت کننده *ijābat-kunanda*, گیرنده *gīranda*, قائل *kāil*.

ACCESS, *n.* (way) راه *rāh*, دخول *dakhūl*, تقرب *dar-āmar*.—(approach) *takarrub*.—(addition) افزونی *afzūnī*, زیادت *ziyādat*, ترقی *turakkī*, مزید *mazīd*. To have access, دخول داشتن *dakhūl داشتن*, دخیولی آسان *dakhūlī āsan*. The access of a fever, نوبت تب *nobatī tap*.

ACCESSARY, *a.* (additional) زاید *zāid*.—(uniting in a crime) جرم *jarīm*, همگناه *hamgunāh*. Anything accessary, زاید *zāidat*, ضمیمه *zamīmah*.

ACCESSIBLE, *a.* لایق دخول *lāyaki dukhūl*, ممکن الدخول *mumkinud dukhūl*.

ACCESSION, *n.* (to a throne) جلوس *jālūs*, مسند نشینی *masnadnīshīnī*.—(increase) اضافت *izāfat*, افزونی *fazūnī*.

ACCESSORY, *n.* (assisting in a crime) همگنا *hamgunāh*, جرم رفیق *jarīmī-rafiq*.

ACCIDENCE, *n.* صرف کتاب *kitābi sarf*, میزان الصرف *mizānus sarf*.

ACCIDENT, *a.* سرگذشت *sar guzasht*, (calamity) اتفاق *ittifāk*, ماجر *majarā*, حادثه *hādise*, عارضه *ārizah*. Accidents, حادثات *sar guzhashtihā*, سرگذشتها *hādesāt*, حوادث *hawādis*.

ACCIDENTAL, *a.* ناگهانی *nāgihānī*, عارضی *ārizī*.

ACCIDENTALLY, *ad.* اتفاقی *ittifāqan*, ناگهان *nāgihāna*, عارضاً *ārizan*, از غیب *az ghaib*.

ACCLAIM, *vt.* شاباشی دادن *shābāshī-dādan*, مرحبا کردن *murhabā-kardan*.

ACCLAMATION, *n.* شاباشی *shābāshī*, مرحبا *murhabā*, آواز بلند *āwāzi-buland*, تحسین *tahsīn*, آفرین *āfurīn*.

ACCLIVITY, *n.* (ascent of a hill) فراز کوه *furāzi koh*.—(rising ground) پشته *pushta*.

ACCOMMODATE, *vt.* (to adapt) موافق کردن *muwāfiq-kardan*, مناسب کردن *munāsib-kardan*.—(to entertain) مهمانی کردن *mahmānī-kardan*, خدمت کردن *khidmat-kardan*.—(to reconcile) اتفاق باز گرداندن *nīfāk bā ittifāk bāz gardāndan*. To accommodate one's self to another, متابعت کردن *mutābiat-kardan*. To accommodate one's self to the times, زمانه سازی *zamāni sārī-kardan*.

ACCOMMODATED, *p. a.* موافق کرده شده *muwāfiq kurda shūda*, مناسب ساخته *munāsib sākhta*.

ACCOMMODATING, *a.* موافق کنان *muwāfiq kunān*, مهمانداری *mahmāndārī*.

ACCOMMODATION, *n.* موافقت *muwāfiqat*, مناسب *munāsibat*.—(entertainment) مهمانداری *mehmāndārī*.—(reconciliation) خشنودی *khushnūdī*, اتفاق *ittifāk*.

ACCOMPANIED, *a.* مع *mad*, مصحوب *mas-hūb*. Letters accompanied with demonstrations of affection, مکتوب مصحوب *maktūbi-mohabbat-mas-hūb*. Threatening letters, مکتوب تهدید *maktūbi-tahdīd-mas-hūb*.

ACCOMPANY, *vt.* همراه (to go with) *hamrah-sh*, (to keep company with) مصاحب *rafiq-sh*.

رفاقت کردن *ra'āfat-k.*, *mu'āhib-b.*  
صحبت کردن *solhāt-k.*

ACCOMPLICE, n. شریک *rafik*, رفیق *sharik*.

ACCOMPLISH, vt. تمام کردن *tamām-k.*  
بر آوردن *bar-ā.* بر سر بردن *busar-b.*  
پرداختن *pardākhtan.*

ACCOMPLISHED, a. (perfect, completed) تمام شده *tamām-shuda*, برآورده *bar-āwarda*, کامل *kāmil*. Accomplished in mind or person, صاحب هنر *sāhib-i-hunar*, اهل فضل و هنر *ahli-fuzal wa hunar*.

ACCOMPLISHMENT, n. (completion) آخرت *anjām*, انجام تامی *tamāmt*, آخرت *ākhirat*, انصرام *insirām*. Accomplishment of mind or body, خوبی *khubi*, فضل *fīz*, وصف *wasf*, جوهر *javhar*.

ACCORD, vt. انجاد *ittifāk-k.* اتفاق کردن *ittihāt-n.* نمودن *farākhar-ā.* فراخور آمدن.

ACCORD, } *muāfikāt*, موافقت n.  
ACCORDANCE, }  
مطابقت *mutābikat*. Of his own accord, خود بخود *khud bakhud*, باحسن اراده *bāhusni-irāde*. With one accord, اتفاقاً *bā ham dīlī*, سازگاری *ittifākun*. Accord in music, همناز *sāzkārī*, *ham nawāz*.

ACCORDANT, a. رضادهنده *razā dehande*, وفای نما *wafāk-numā*.

ACCORDING, p. a. موافق *muwāfik*, بر وفق *bakadr*, بحسب *bahasb*, *bar wafk*. According to custom, بدستور *hasbur rasm*, *badastūr*. According to his rank, *bakadri-martabai ū*. According to the signal, حسب الاشارات *hasbul ishārat*. According to order,

الحکم حسب *hasbul hukm*. According to the occasion, حسب الاقتضا *hasbul ihtizā*. According to exigency, حسب الحال *hasbi hāl*. According to the commands of the emperor, *bar hasbi furmāni sultān*. According to wish, حسب المذعا *hasbul muddaā*. According to promise, حسب الموعد *hasbul-marūd*. According to fact, حسب واقعه *hasbi-wāqē*. According to the produce, حسب الوصولی *hasbul wusūl*.

ACCORDINGLY, ad. بموافق *bamuwāfik*, بنا برین *lihāzā*, لهذا *bahasb*, *binābarin*.

ACCOST, vt. درود *salām-d* سلام دادن *darūd-k.* خطاب کردن (to address) *khilāb-k.*

ACCOUCHEMENT, n. تولید *tarwīd*.

ACCOUCHEUSE, n. vide MIDWIFE.

ACCOUNT, n. 1 (a reckoning) شمار *shumār*, (in arithmetic) حساب *hisāb*, اعداد *dīlād*. To settle accounts, حساب *muhāsibat-k*, محاسبیت کردن *hisāb infisāl-k*. The balance of an account, حساب باقی *hisābi-bāqī*, تاتمه حساب *tatmai-hisāb*. An auditor of accounts, امین حساب *amīni-hisāb*. To call any one to an account for money, کسی را جهت *kast rā jehate infisāli hisāb talab-k*. To call to an account for a fault, جهت تقصیر *jehati takstir bahisāb-ā*. To rectify an account, تصحیح حساب *taghthi hisāb-k*. To place to account, بحساب درآوردن *tasghib*. To take an

account, حساب کردن *hisāb-g.* Adjust-  
ment of accounts, محاسبه *muhāsaba*  
*sabat*. One whose accounts are under  
scrutiny, محاسبه دار *muhāsaba-dār*.

One demanding a settlement of ac-  
counts, محاسبه طلب *muhāsaba talub*.

2. (information) خبر *khābar*, قصه *kissa*  
نقل *nakl*. To give an account,  
خبر دادن *khābar-d.*, قصه گفتن *kissa*  
*guftan*.

3. (value) بها *bahā*, قیمت *kīmat*  
اعتبار *aitibār*. To make account  
of, اعتبار التفات نمودن *iltifāt-n.*,  
اعتبار *aitibār-k.* Of no account  
ناچیز *nāchiz*, ناکس *nākas*.

4. (sake) بهر *bahr*, باعث *bāts*. On  
account of, بابت *bābat*, برای *barāi*.  
• On his own account, از بهر خود *az*  
*bahr-i khud*. On what account,  
از برای چه *az barāi-che*.

ACCOUNTABLE, *a.* واجب الحساب *wājibul-hisāb*, ذمه *zimma*.

ACCOUNTANT, *n.* حساب *hassab*,  
حساب نویس *hisāb-nawīs*,  
محاسب *muhāsib*, متصدی *mutasaddi*.

ACCOUNT-BOOK, *n.* کتاب حساب *kitābi-hisāb*, دفتر *daftar* (*pl.* دفاتر).

ACCOUTRE, *vt.* آرایش نمودن *ārāyish-n.*,  
آرایش آمادہ ساختن *āmāda-s.* To accoutre  
for war, آلات جنگ مهیا ساختن  
*ālāt-i-jang muhayyā-s.*, سلاح پوشانیدن  
*silāh poshāntan*. To accoutre one's  
self, سلاح پوشیدن *silāh-p.*

ACCOUTREMENTS, *n.* پوشاک (dress) *poshāk*,  
لباس *libās*.—(trappings) ساز *sāzi*-  
*sāmān*, ساز ندر *sāzi-nāb-ard*, سلاح *silāh*.

ACCREDIT, *vt.* vide CREDIT.

ACCRUE, *vi.* (to increase) زیادہ گشتن

*ziyāde-g.*—(to be added, as profit or  
damage) فایده حاصل شدن *fāyida-hāsil-*  
*sh.*, وارد آمدن *wārid-ā*.

ACCUMULATE, *vt.* (to collect) فراهم  
آوردن *farāham-ā*. جمع کردن *jamd-k.*

ACCUMULATING, *a.* فراهم آور. *farāham-*  
*āwar*, جمع کنان *chīn*, جمع *jamd*  
*kunān*.

ACCUMULATION, *n.* فراهم *farāham*,  
جمع *jamd*, مجموع *majmūd*,  
جملائی *jumlagi*, ادخار *iddikhār*.

ACCUMULATIVE, *a.* لایق فراهم *lāyaki-*  
*farāham*.

ACCUMULATOR, *n.* جامع *jāmī*.

ACCURACY, *n.* راستی *rāsti*, صحیح *sahih*,  
درستی *durusti*.

ACCURATE, *a.* درست *rāst*, راست *rāst*,  
دروست *durust*, صحیح *sahih*. To be accurate,  
دست راست شدن *rāst-sh.* To make an  
accurate inquiry, جستجو کردن *justā-*  
*ju-k.*, تفحص کردن *tafahus-k.*

ACCURATELY, *ad.* بدروستی *ba durusti*,  
بصحت *ba sahat*, کاملاً *kāmilan*.

ACCURSE, *vt.* لعنت کردن *ladnat-k.*

ACCURSED, *a.* ملعون *malūn*, مکروه *makrūh*. The accursed devil,  
شیطان لعنت مآب *shaytāni ladnat maāb*.

ACCUSATION, *n.* شکایت *shikāyat*,  
تهمت *tuhmat*, نالش *nālsh*, اتهام  
*ittihām*.

ACCUSATIVE, *n.* حالت مفعولی *halati-*  
*mafūlī*.

ACCUSE, *vt.* تهمت نمودن *tuhmat-n.*,  
تهمت شکایت کردن *shikā-*  
*yat-k.*, ملامت کردن *malāmat-k.*, متهم  
کردن *mutaham-k.*

ACCUSER, *n.* مدعی *muddai*, داد خواه  
*dād-khāh*, فریادی *faryādī*.

- ACCUSED, *a.* مدعی *muttahim*, مدعی علیہ *muddad-dlayhi*.
- ACCUSTOM, *vt.* استعمال کردن *istimāl-k.*, آموختن *āmūkhthan*, عادت کردن *ādat-k.*
- ACCUSTOMED, *a.* مستعمل *mustadmil*, آموخته *āmūkhtha*.
- ACCUSTOMARY, *a.* عادت *ādats*, مستعمل *mustadmil*.
- ACE, *n.* فرد *fard*, یکه *yaka*.
- ACEPHALOUS, *a.* بی سر *bi-sar*, بغیر راس *baghairi-rās*.
- ACERBITY, *n.* (sourness) ترشی *turshī*— (sharpness of temper) تند *tundī*.
- ACHE, *n.* درد *dard*, رنج *ranj*, وجع *wajd*. The head-ache, سرد *dardi-sar*, وجع الراس *wajd urrās*. Ear-ache, وجع الاذن *wajd ul āzān*. Tooth-ache, وجع الاسنان *wajd ulasnān*. Back-ache, وجع الظهر *wajd uzzahr*. Belly-ache, درد شکم *dardi-shikam*.
- ACHE, *vi.* درد گرفتن *dard-k.*, درد خوردن *dard-kh.*
- ACHIEVE, *vt.* (accomplish) برآختن *pardākhtan*, اتمام *bajā āwrdn*, تمام کردن *itmām-k.*— (to carry to a final close) سر راست کردن *sar rāst-k.*
- ACHIEVED, *a.* آماده *āmāda*, کامل *kāmīl*.
- ACHIEVEMENT, *n.* (a heroic deed) مهم *muhimm* (pl. مهمات *muhimmāt*), کار همای *amri khatir*, کاری-همای *kāri-humāmī*.
- ACID, *n.* ترش *tursh*, حامز *hāmiz*, مضر *mazir*, زست *zust*. Becoming acid, مضر *mazr*. Acid bread soured with vinegar or meat dressed with it, کامه *kāma*.
- ACIDITY, *n.* حموزت *turshī*, ترشی *humūzat*, زستی *zusti*.
- ACIDULATE, *vt.* ترش کردن *tursh-k.*, مضر کردن *mazir-k.*, تیز کردن *tez-k.*
- ACKNOWLEDGE, *vt.* اقرار کردن *ikrār-k.*, اعتراف نمودن *kabūl-k.*, قبول کردن *attarāf-n.*, شکر گزاری کردن *shukr-guzārī-k.*
- ACKNOWLEDGED, *a.* مقبول *makbūl*, قبول کرده شده *mudtarīf*, معترف *kabūl kardā-shuda*.
- ACKNOWLEDGMENT, *n.* (confession) اقرار *ikrār*, قبولیت *kabūliyat*.—(gratitude) شکر گزاری *shukr-guzārī*, وفاداری *wafādārī*.—(concession) احسان *ihsān*.
- ACME, *n.* منتهی *muntahā*. The acme of a disease, بحران *bukhrān*.
- ACOLYTE, *n.* vide COMPANION.
- ACONITE, *n.* (wolf's-bane) خاتق الذیب *khānikuz-zib*.
- ACORN, *n.* بلوط *ballūt*, ماروی دراز *māzui-darāz*.
- ACQUAINT, *vt.* خبر کردن *khabar-k.*, آگاهی دادن *āgāhī-d.*, اطلاع دادن *italā-d.*
- ACQUAINTANCE, *n.* (knowledge) معرفت *maḍrifut*, شناسائی *shnāṣāṭ*.—(familiarity) معاشرت *musāḥibat*, صحبت *sohbat*.—(a friend) آشنا *āshnā*, همدم *hamdam*.
- ACQUAINTED, *a.* واقف *wākīf*, معرفت *maḍrifut*. To be acquainted with, دوستی داشتن *dostī-d.*
- ACQUIESCE, *vi.* (to rest satisfied) راضی *rāzī-sh.*, خوش شدن *khosh-sh.*—(to consent) قبول کردن *kabūl-k.*
- ACQUIESCENCE, *n.* رضامندی *razā-mandī*, خوشنودی *khushnūdi*, قبول *kabūl*, اطاعت *atāḍi*.
- ACQUIRABLE, *a.* قابل الحاصل *kābil-ul-hāsil*, قابل الحصول *lāyak-ul-husūl*, یافتنی *yāftanī*.

- ACQUIRE, vt.** اندوختن *yāftan*, یافتن *yāftan*, *andūkhīan*, ورزیدن *hāsil-k.*, حاصل کردن *warzīdan*. To acquire science, کسب *kasbi-fuzāil-k.* To acquire riches, مال اندوختن *māl-a.* To acquire strength, قوت یافتن *kuwat yāftan*.
- ACQUIRED, a.** یافته *yāfta*, حاصل کرده *hāsil-karda*, محصل *muḥṣal*. To be acquired, حصول شدن *husul-sh.*
- ACQUIRER, n.** کننده *kunanda*, یابنده *yābanda*.
- ACQUIREMENT, } n. حصول *sūd*, سود**  
**ACQUISITION, }** *husul*, تحصیل *taḥṣil*, اکتساب *iktisāb*, کسب *kasb*, حاصل *hāsil*.
- ACQUIT, vt.** آزاد کردن (to set free) *āzād-k.*, رهایی دادن *rihā-s.*, خلاص کردن *khalās-k.*—(to pardon) معاف کردن *muāf-k.*, عفو کردن *gunāh-b.*, بخشیدن *muāf-k.*—(to discharge a debt) قرض ادا کردن *karz-adā-k.*—(to do one's duty) اتمام خدمت *ḥukḥ-adā-k.*, حق ادا کردن *ittimāmi-khidmat-n.*
- ACQUITMENT, n.** عفو *afw*, مغفرت *mughfirat*.
- ACQUITTAL, n.** رهایی *āzādī*, آزادی *rahāt*, نجات *nijāt*.
- ACQUITTANCE, n.** ابرا نامه *ibrā-nāma*, عفو نامه *afw nāma*.—(quittance from obligation,) ابرا نامه *ibrān-zimma*.
- ACRE, n.** جریب *jarīb*, (pl. اجربه *ajribat* and جربان *jurbān*), کفیز *kafīz* (pl. کفیزات *akfizat* and کفزان *kufzān*).
- ACRID, a.** تیز *tez*, تلخ *talkh*.—(of a biting taste) حریص *hirṣf*, مَر *murr*, (pl. امرار *amrār*.)
- ACRIDNESS, n.** تیزی *tezī*, تندگی *tundī*, ترشی *turshī*.
- ACRIMONIOUS, a.** ناسد *fāsid*, تند *tund*.
- ACRIMONY, } درشت *tundī*, تندگی *tundī***  
**ACRITUDE, }** *durushṭ*, دل آزاری *dil-āzārī*, مروت *murrat*, تیزی *tezī*.
- ACROBAT, n.** تماشاگر *bāzī-gar*, بازیگر *tamāshāgar*.
- ACROSS, pr.** عبور *ūbūr*, از سر بسر *az sar basar*, از این تا آن جانب *az in tā ān jānīb*. Across a river, عبور دریا *ūbūrī-daryā*.
- ACROSTIC, n.** موشح *muwashshah*.
- ACT, vi.** کردن *kardan*, ساختن *sākhtan*, نمودن *namūdan*. *vt.* (to assume the office or character of) عمل نمودن *amal-n.*, فعل فعل *fudl-k.*, ساختن *adā-s.* To act a play, نقل کردن *nahl-k.*, تماشا کردن *tamāshā-k.*
- ACT, n.** کار *kār*, کردار *kirdār*, فعل *fadl*, عمل *amal*, امر *amr*.
- ACTION, n.** عمل *fudl* (pl. افعال *amal*), (pl. اعمال *amal*), امر *amr* (pl. امور *amal*), تحریک *kār*.—(opposed to rest) *tahrīk*.—(lawsuit) مقدمه *mukaddama*, حکم *hukm*, دادوا *dadwā*.—(decree) حرکت *dastūr*.—(gesture) نبرد *harakat*.—(fight) جنگ *jang*, غزاة *ghazāt*, nabard. A heroic action, غزاة *ghazāt*.
- ACTIONABLE, a.** لایق دای *lāyaki-dāī*.
- ACTIVE, a.** محنتی *mih-natī*, (industrious) کار گذار *kār guzār*, تیز دست *tez dast*, چالاک *chālāk*.—(energetic) متحرک *chusṭ*.—(not at rest) فعل *mutaharrik*. An active verb, فعل *fatlī mutaddī*. The active voice of a verb, معروف *mdarūf*. A participle active, اسم فاعل *ismi-fāʿl*.
- ACTIVELY, ad.** باجستگی *bā chusṭī*, باشوخ *bā shokh*.

ACTIVENESS, }  
ACTIVITY, } n. تیز دستی *tez dastī*,  
چالاکي *chālākī*.

ACTOR, n. (agent) کننده *kunanda*, عامل *fā'il*, عامل *āmil*. A stage player, تماشاگر *tamāshāgar*, نقل کننده *nahl-kunanda*, نقل *nakhāl*.

ACTRESS, n. مقلده *mukallidāh*, زن تماشاگر *zani-amāshāgo*.

ACTUAL a. حقیقی *hakikī*, في الحقیقت *fi hakikat*, یقینی *yaktīnī*, ذاتی *zātī*, راست *rāst*, الحق *alhak*.

ACTUALITY, n. واقعیت *wāqiyat*, درستی *durustī*, معنی *madnī*, حقیقت *hakikat*, راستی *rāstī*.

ACTUALLY, ad. یقیناً *fi wāqtī*, واقع *yaktīnan*, بالمعنی *bilmadnī*.

ACTUARY, n. vide REGISTRAR.

ACTUATE, vt. حرکت دادن *harakkat-d.*, جنبانیدن *tahrīk-k.*, متحرک *jumbānīdan*. To be actuated, در جنبش شدن *mutaharrik-sh.*, dar jumbish-sh.

ACUMEN, n. تیزی *tezī*.

ACUMINATE, vt. (to render sharp or keen) تیز کردن *tez-k.*—vi. (to end in, or to come to, a sharp point) انجمیدن *anjāmīdan*.

ACUTE, a. تیز *tez*, (sharp at the end) تیزدار *nokdār*.—(ingenious) تیز فهم *tez fahm*, ذہین *zakhn*.—تیز عقل *tez taql*, تیز طبع *tez tabī* (penetrating) تند *tund*. An acute angle, زاویه حاده *zāwiyai hādā*.

ACUTENESS, n. تیزی *tezī*, ذہن *zakhn*, تیز فهمی *tez fahmī*, تیزی *tezī*.

ADAGE, n. مثل *misl*, مقولہ *makūla*, قول *kawl*.

ADAMANT, n. (a name given to the diamond and other substances of extreme hardness) الماس *almās*, سامور *sāmūr*.—(loadstone) آهن کش *āhan kash*.

ADAMANTINE, a. الماس *zu almās*, سخت *sakht*.

ADAPT, vt. توفیق *nisbat-d.*, نسبت دادن *tofik-k.*, لایق شدن *lāyak-sh.*, پیوستن *paiwastan*.

ADAPTED, a. منسوب *mansūb*, نسبت مناسب *nisbat kardā shuda*, مناسب *munāsib*. Adapted to a place, مناسب مقام *munāsibi-makām*. [bat.

ADAPTABILITY, n. مناسبت *munāsibī*.

ADAPTATION, n. ترتیب *tarītib*, نسبت *nisbat*.

ADD, vt. زیاده کردن *afzūdān*, افزودن *ziyāda-k.*, اضافه کردن *azdiyād-k.*, میزان کردن *izāfa-k.* To add accounts, جمله ساختن *jumala-s.* *mizān-k.*

ADDENDUM, n. ضمیمه *zamtmat*, تتمت *tatimmat*.

ADDER, n. انعی *afat* (pl. انعی), حنفیش *hinfish* or حنفش *hinfish*, کسکاس *kaskas*, *hinftsh*.

ADDICT, vt. مشغول شدن *marshghul-sh.*, بد کردار بودن *bad kerdār-b.* To be addicted to wine, باده پرست شدن *bāde parast-sh.*

ADDITION, n. افزایش *afzāyish*, اضافه *izāfa*, اردیاد *azdiyād*. Addition (in arithmetic) میزان *mizān*, جمله *jumla*. Additions, مضامین *zamāyam*, مضافات *muzāfāt*.

ADDITIONAL, a. زیاده *ziyāda*, مزید *maẓīd*, زیاد *zāyad*, افزا کننده *afzā kunanda*.

ADDLE, a. گنده *ganda*, خاکی *khākī*.

ADDLE, *vt.* گندیدن *gandidan*.

ADDRESS, *n.* (salutation) عرض *arz*,  
التماس *iltimās*, سلام *salām*—(speech)  
گفتار *guftār*, قول *kaul* (*pl.* اقوال).—  
(dexterity) عقل *dhl*, قابلیت *kābīliyat*.  
—(title) خطاب *khitāb*.—(manner of  
speaking) طرز *tarz*, وجهه *waja*.—(peti-  
tion) درخواست *darxwāst*, عرض *arz*.  
Address of a letter سرنامه *sarnāma*.

ADDUCE, *vt.* ثبات اظهار کردن *izhār-k.*, ثبات  
کردن *sābit-k.*

ADEPT, *n.* مرد پر معرفت *mard-i-pur-  
madrifut*, استاد *us'ād*, علما *u'āmā*.

ADEPT, *a.* کامل *kāmil*, ماهر *māhir*, حاکم  
*hāzīk*.

ADEQUATE, *a.* برابر *barābar*, یکسان  
*yakvān*, مطابق *mutābik*, موافق *muwā-  
fik*.—(fully sufficient) بس *bas*, کافی  
*kāfi*. To be adequate, کفایت کردن  
*kifāyat-k.*, وفا *wafā-k.*

ADEQUATELY, *ad.* (in proportion)  
به اندازه *ba andāza*, برابرانه *barābarāna*.

ADHERE, *vi.* (to stick fast) چسبیدن  
*chaspidan*, التصاق کردن *iltisāk-k.*.—  
(to become united) پیوسته شدن  
*pai-wasta-sh.*, مواصلت شدن *mawāsilat-sh.*

ADHERENCE, *n.* چسبیدگی *chaspidugī*,  
پیوستگی *paiwastagī*, مواصلت *mawā-  
silat*, رفاقت *rifaqat*.

ADHERENT, *a.* پیوند *paiwand*, طرفدار  
*tarafdār*, علاقه دار *tlāki-dār*.

ADHERENT, *n.* دشمنگیر *rafik*, رفیق  
*dastagīr*.

ADHESION, *n.* vide ADHERENCE.

ADHESIVE, *a.* vide TENACIOUS.

ADIEU, *ad.* خدا حافظ *khudā hāfiz*,  
والسلام *alwadād*, بدرود *padrūd*, سلام  
*salām*, علیکم *salām-alyakum*.  
To bid adieu, الوداع گفتن *alwidād*

*guftan*, الوداع کردن *todid-k.*, الوداع  
کردن *widād-k.*

ADIEU, *n.* سلام *salām*, وداع *widād*.

ADIPOSE, *a.* vide FATTY.

ADJACENCY, *n.* قرب *kurb*, نزدیکی  
*nazdīk*.

ADJACENT, *a.* ملحق *mulhak*, متصل  
*muttasil*, پیوسته *paiwasta*, نزدیک  
*nazdīk*, پهلوی *pahlūt*.

ADJECTIVE, *n.* صفات *sifat* (*pl.* صفات  
*sifāt*), وصف *wusf* (اوصاف *awṣāf*). An  
adjective with its noun, صفت موصوف  
*sifuti-musūf*. Adjective of quantity,  
اسم مقدار *ismi-miklār*. Adjective of  
quality, اسم کیفیت *ismi-kūfiyat*.

ADJOIN, *vt.* (to join) پیوستن *paiwastan*,  
اتصال کردن *ittisāl-k.*, امحال کردن  
*im-hāl-k.* *vi.* (to be in contact) متصل  
شدن *muttasil-sh.*, پیوسته شدن  
*pai-wasta-sh.*

ADJOURN, *vt.* موقوف کردن *mokūf-k.*,  
تا فردا انداختن *tākhīr-n.*, تاخیر نمودن  
*tā furdā andāhtan*. To adjourn an  
assembly, مجلس موقوف داشتن  
*majlis marukūf-d.*

ADJOURNMENT, *n.* تاخیر *tākhīr*, دیر  
دادن *imhāl*, تعطیل *tadtīl*.

ADJUDGE, *vt.* (to decree) حکم کردن  
*hukm-k.*, امر نمودن *amr-n.*

ADJUDICATE, *vt.* انفصال کردن *infisāl-  
k.*, فتوی دادن *fatwa-d.*

ADJUDICATION, *n.* فیصل *hukm*, حکم  
*faisal*.

ADJUDICATOR, *n.* فیصل کننده *faisal  
kunanda*, حاکم *hākim*.

ADJUNCT, *a.* پیوند *paiwand*, اضافه  
*izāfe*, الحاق *ilhāk*, اضافیت  
*izāfat*.

ADJUNCTION, *n.* ملحق *alhak*, ملحق  
*mulhak*.



ADJUNCTIVE, *a.* پیوسته *pairwasta*.

ADJURATION, *n.* سوگند *sogand*, قسم *kasm*.

ADJURE, *vt.* سوگند *kasm-d.* قسم دادن *sogand-d.*

ADJUST, *vt.* ترتیب *nazm-k.* نظم کردن *tarṭīb-n.*, بندوبست کردن *bando-bast-k.*, درست کردن *durust-k.*

ADJUSTED, *p. a.* درست کرده *durust-karda*, مرتب *murattab*, منظوم *man-zūm*, آراسته *ārāsta*, برابر *barābur*.

ADJUSTER, *n.* نظم کننده *nazm-kunanda*.

ADJUSTMENT, *n.* نظم *intizām*, انتظام *infisāl*, ترتیب *tarṭīb*, نظم *nazm*.

ADJUTANT, *n.* میر *mīr*, نقیب *nakīb*.

ADMINISTER, *vt.* حکم کردن *hukm-k.*, (order) فرمان دادن *farmūdan*.—(to conduct, as affairs) تدبیر نمودن *tadbīr-n.*.—(to govern) سیاست کردن *siyāsāt-k.*, حراست کردن *hirāsāt-k.* To administer justice, عدالت کردن *ādālat-k.*, داد دادن *dād-d.*, داورى کردن *dāwārī-k.* To administer an oath, سوگند دادن *sogand-d.* To administer physic, علاج *ilāj-d.*, چاره نمودن *chāra-n.* To administer as guardian, حفظ شدن *hifz-sh.*, حامی الذمار بودن *hāmī zimār-b.* To administer as executor, وصی نمودن *wasī-n.*

ADMINISTRATION, *n.* (government) حکومت *hakumat*, حراست *hirāsāt*, سیاست *siyāsāt*.—(executorship) کاروصی *kāri-wasī*.—(distribution) توزیع *tawzī*.—(guardianship) حفظ *hifz*.

ADMINISTRATIVE, *a.* ملکی *mulktī*.

ADMINISTRATOR, *n.* حاکم *hākīm*, فرمان روا *farmān-rawā*.—(guardian) حافظ *hāfiz*.—(executor) وصی *wasī*, fem. وصیه *wasīya*.—(a

minister of state) وزیر *wazīr*, وکیل *wakīlī-saltanat*.—(agent) گماشته *gumāshṭu*.

ADMINISTRATORSHIP, *n.* کاروصی *kāri-wasī*.

ADMINISTRATRIX, *n.* زن وصی *zanī-wasī*, حانظه *hāfiza*.

ADMIRABLE, *a.* عجیب *djīb*, نادر *nādīr*, تعجب *toḥfa*, رعدنا *radnā*. Admirable abilities, عجب شعور *djab shaūr*.

ADMIRABLY, *ad.* عجیبانه *djībāna*, باعبرت *bā ṭbrat*.

ADMIRAL, *n.* امیرالبحر *amīrul bahr*, میر *mīrī-dākhkari-daryā*.

ADMIRATION, *n.* تعجب *djab*, خود پرستى *tadjub*. Self-admiration, خود بینی *khud-bīnī*.

ADMIRE, *vt.* تعجب نمودن *tadẓīb-n.*, استغراب کردن *istighrāb-k.*.—(to prize highly) محبت نمودن *māhabbat-n.* مودت کردن *mu-waddat-k.*

ADMIRER, *n.* معجب *mutadẓīb*, عجب *djab-n.*, فریفته *furtfta*.—(lover) عاشق *āshīk*, محب *muhībb*.

ADMISSIBLE, *a.* لایق قبول *lāyaki-kabūl*, واجب الاجابت *wājib-ul-ijābat*, واجبى *wājībī*, منظور *manẓūr*.

ADMISSION, *n.* (entrance) در آمد *dar āmad*, مدخل *dakhūl*, دخول *madkhal*.—(granting) رضا *razā*, اجابت *ijābat*, قبول *kabūl*, اقرار *ikrār*.

ADMIT, *vt.* (to grant entrance to) دخل اجازت *dakhūl-d.*, دخول دادن *dakhli ajāzat-k.*.—(to allow) اجابت نمودن *kabūl-k.*, اقرار پذیرفتن *pazīruftan*, اقرار *ikrār-k.*

ADMITTANCE, *n.* پیشامد *pesh-āmad*. vide ADMISSION. —(into court or company) بار یابی *bār-yāl*

ADMIX; *vt.* vide MIX.

ADMIXTURE, *n.* vide MIXTURE.

ADMONISH, *vt.* (to counsel) نصیحت *nasthat*-k., پند دادن *pand*-d.  
—(to reprove gently) تذبیه نمودن *tambth*-n.

ADMONISHER, *n.* پند دهنده *pand dehanda*, آگاه سازنده *agāh-sāzanda*.

ADMONITION, *n.* (friendly advice) پند *pand*, نصیحت *nasthat*.—(gentle reproof) تذبیه *tambth*.

ADMONITOR, *n.* نصیحت دهنده *nasthat dahanda*, پند دهنده *pand dahanda*.

ADO, *n.* (bustle) شورشار *shor-shār*, شور شر *shor-shar*, شغب *shor-shaghab*.—(trouble) مشقت *mashakkat*.  
With much ado, افتان و خیزان *uftān wa khizān*.

ADOLESCENCE, *n.* کودکی *kodakī*, جوانی *jawānī*, طفولیت *tafuliyat*, طفلی *tufti*.

ADOPT, *vt.* اختیار کردن *pasand*-k., اختیار کردن *ikhtiyār*-k. To adopt a son, بچای فرزند قبول نمودن *bajāi farzand kabūl*-n., پسر تبانی کردن *tabannī*-k., پسر خوانده ساختن *pisari-khānda*-s.

ADOPTED, *a.* (as an opinion) اختیار *ikhtiyār-karda*, ملحق *mulhak*.  
—(son) پسرخوانده بچای فرزند گرفته *mutabannā*.

ADOPTED (child), لطیف *lutfi*.

ADOPTED (a word), دخیل *dakhl*.

ADOPTED into use, مسنون *masnūn*.

ADOPTION, *n.* پسر خواندگی *pisari-khāndagī*, تبانی *tabannī*. A deed of adoption, شرط پسر خواندگی *sharti-pisari-khāndagī*.

ADORABLE, *a.* لایق پرستش *lāyaki-parastish*, واجب السجده *wājibus*

*sajdat*.—(lovely) دلپذیر *dilpazīr*, دلپسند *dilpasand*.

ADORATION, *n.* پرستش *bandagī*, پرستش *parastish*, عبادت *ibādat*, سجده *sajda*.  
A place of adoration, عبادتگاه *ibādat-gāh*, پرستش خانه *parastish-khānu*, مسجد *masjid*.

ADORE, *vt.* پرستیدن *parastidan*, سجده کردن *parastish*-k., *sajdu*-k.

ADORED, *a.* معبود *masjūd*, معبود *madbūd*.

ADORER, *n.* (a worshipper) عابد *ābid*, زاهد *zāhīl*, پرستنده *parastanda*.—(a lover) عاشق *āshik*, معشوقه *madshūkah*.

ADORN, *vt.* آرایش *ārāstan*, آرایش کردن *ārāyish*-k., پیراستن *pairāstan*, زیندن *zebidan*.

ADORNMENT, *n.* آرایش *ārāyish*, زینت *zīnat*, زیبایش *zebāyish*.

ADOWN, *prep.* vide DOWN.

ADRIFT, *a.* or *ad.* شناوری *shanāwari*, To be adrift, بالی آب رفتن *bālāi āb-r*.

ADROIT, *a.* تیز فهم *tez dast*, تیز دست *tez fahm*.

ADROITNESS, *n.* تیز دستی *tez dastī*, چالاک دستی *chālāk dastī*.

ADRY, *a.* تشنه *tishnā*.

ADULATION, *n.* (flattery) ریشخند *reshkhund*, خوشامد *tamalluk*, تحلیق *khūshāmad*, چاپلوسی *chāplūsī*.

ADULATOR, *n.* خوشامد کننده *khūshāmad-kunanda*, ریشخند گر *reshkhand-gar*.

ADULATORY, *a.* صاحب لامانی *sāhibi-lāmānī*, اهل چاپلوس *ahli-chāplūs*, تملق گوینده *tamalluk-guyanda*.

ADULT, *a.* بالغ شده *rasīda*, رسیده

*bāligh-shuda*, کبیر *kabir*. An adult youth, بالغ جوان *jawāni bāligh*.  
**ADULT**, *n.* vide ADULTNESS.  
**ADULTERANT**, *n.* فسق سازنده *fisk-sā-zanda*.  
**ADULTERATE**, *vt.* مغشوش کردن *maghshūsh-k.* تزویر آوردن *ālūdan*, تازویر کردن *tazwīr-k.*  
**ADULTERATION**, *n.* آلودگی *ālūdagi*, لوس *los*, آلابش *ālāyish*, فساد *fusād*.  
**ADULTERER**, *n.* زناکار *zanākār*, مرد ماردی *mardi fāsik*, زانی *zān*.  
**ADULTERESS**, *n.* زن زناکار *zani-zanākār*, بدکار زن *zani badkār*, روسپی *rospi*, بدکار زوجه *zujai badkār*, زانیه *zāniyāh*.  
**ADULTERY**, *n.* فسق و زناکاری *zanākārī*, بد کرداری *fiako fujūr*, کیداری *kirdārī*. To commit adultery, زناکاری *zanākārī-k.* رفتن *baharām-r.*  
**ADULTNESS**, *n.* رسیدگی *rastidagi*, بالغی *bālighi*, بلوغت *balūghat*.  
**ADUMBRANT**, vide SHADY.  
**ADUMBRATE**, *vt.* سایه کردن *sāye-k.*—(to sketch) رسم نمودن *rasm-n.*  
**ADUST**, *a.* سوخته *sūkhṭa*.  
**ADVANCE**, *vt.* (to bring forward) آوردن *peṣh-ā.*—(to raise to a higher rank) افراشتن *afraštun*, ترقی نمودن *tarakkt-n.*—(to supply beforehand) پیش دادن *peṣh-d.* *v. i.* (to go forward) استمرار پیش رفتن *peṣh-r.* ساختن *istimrār-s.*—(to improve) انتفاع کردن *muntafī-sh.* *intiṭfād-k.* بهتر گردیدن *behtar-g.*—(to rise in rank) افراختن *afraḫtan*, To advance money, زر پیش دادن *zar peṣh-d.* To advance before, (become superior) پیش دستی نمودن *peṣh dastī-n.* غلبه شدن *ghalib-sh.*—(to accelerate)

زود ساختن *zūd-s.* To advance in argument, رای دادن *rāi-d.*, ظن کردن *zann-k.* To advance in years, سال خوردن *sāl-kh.*, سال دیدن *sāl-d.*, مکاهلت نمودن *mukāhalat-n.*  
**ADVANCE**, *n.* (of money) پیشگی *peṣhgī*, ترقی *tarakkt*.  
**ADVANCEMENT**, *n.* استحکام *istihkām*, (increase) زیاده *ziyāde.*—(profit) فایده *fāyadah*, سود *sūd*, منفعت *manṭiṭt*.  
**ADVANCED**, (promoted) برداشته *bar-dāṣhta*, افراشته *afraṣhta.*—(prominent) ناشع *nāshī*, کابیس *kābis*. Advanced in years, سالخورده *sāl khurda*. The advanced guard, پیش لشکر *peṣh lashkar*, پیش رو *peṣh rau*. Money advanced for merchandise, &c. سلف *salaf*.  
**ADVANTAGE**, *n.* (profit) نفع *naṭṭ*, فایده *fāidah*, منفعت *manṭiṭt* (*pl.* منافع), سود *sūd*, انتفاع *intiṭfād.*—(superiority) ظفر *zafur*, بزرگی *buzurgī*, استلا *istidlā*,—(opportunity) دست *dast-yāṭt*, فرصت *fursat*. The advantages and disadvantages of any affair, نیشب فراز *nishīb-furāz*.  
**ADVANTAGE**, *vt.* فایده کردن *fāyade-k.*, نوا دادن *nawā-d.* To reap an advantage, بدست آوردن *badast-ā.*, اندوختن *andūkhtan*. To have the advantage, ظفر گرفتن *zafar-g.* دست *dast-y.*  
**ADVANTAGEOUS**, سودمند *sūdmand*, مفید *muṭīd*, نافع *nāṭṭ*. To be advantageous, سودمند شدن *sūdmand-sh.*, شایستن *shāyistan*, مفید شدن *muṭīd-sh.*  
**ADVANTAGEOUSLY**, *ad.* مفیدانه *muṭīdāna*, با فایده *bā fāyedah*.  
**ADVENT**, *n.* (the coming of Christ) مولود حضرت مسیح مقدم *manlūd-i hazrat masīh mukaddama*.

- ADVENTITIOUS**, *a.* (accidental) آمدانه *āmadāna*, عارضی *ārizi*.
- ADVENTURE**, *n.* (enterprise) واقع *wāqt*, ماجرا *nā-jarā*, اجترآ *ijtirā*.—(accident) حادث *hādisa*.—(trade). تجارت *tijārat*.
- ADVENTURE**, *vt.* اجترآ نمودن *ijtirā-n.*, تصدی ساختن *jisārat-k.*, تسادد *tasaddi-s.*
- ADVENTURER**, *n.* (a hero) غازی *ghāzi*, تاجر *pahalwān*.—(a merchant) تاجر *tājir*.—(one who adventures) اجترآ کننده *ijtirā-kunanda*.—(a vagabond) مسافر *aubāsh*.—(a traveller) مسافر *musāfar*.
- ADVENTUROUS**, *a.* جگردار *jigardār*, دلور *dilāwar* بی بایک *bi-bāk*.
- ADVENTUROUSLY**, *ad.* دلورانه *dilāwarāna*, باجان *bājān*.
- ADVERB**, *n.* ظرف *zarf* (*pl.* ظروف).—(of place) ظرف مکان *makān*.—(of time) ظرف زمان *zamān*.—(of number) ظرف عدد *adaḍ*.—(of interrogation) ظرف استفهام *istifhām*.—(of manner) ظرف طرأ *tarah*.—(of negation) ظرف نفی *naḥī*.—(of affirmation) ظرف قبول *kabūl*.
- ADVERBIALY**, *ad.* ظرفانه *zarfāne*.
- ADVERSARY** *n.* دشمن *dushman*, حریف *harif*, عدو *ādū* (*pl.* اعداء), بدخواه *khūsm* (*pl.* خصما), خصم *bad khāh*, مدعی *muddat*. A mortal adversary, دشمن کینه خور *dushmani-kīna khāh*. To be an adversary, izhār-i khūsmat کردن اظهار خصومت *izhār-i khūsmat-k.* To cite adversaries before a judge, inhār-i khūsamā-k احضار خصماء کردن.
- ADVERSE**, *a.* مخالفت *mukhālif*, ناموافق *nāmāwāqif*, مغایر *mughāyir*. **ADVERSE** accidents, نوابب *nawāyib*, نوازل *nawāzil*. Adverse fortune, ساعت سیاه *sādtun sawād*, سیاه *siyāh bakht*.
- ADVERSELY**, *ad.* مخالفانه *mukhālifāne*, ناسازگارانه *nā sās kārāne*.
- ADVERSITY**, *n.* بد بختی *bad bakht*, مخالفت *mukhālifat*, بد طالع *bad tāl*, بلا *balā*, نکتب *nakbat*, آسیب *āsib*, تباهی *tabāhi*.
- ADVERT**, *vi.* فکر نمودن *āgāh-sh.*, آگاه شدن *fikr-n.*, نیکو داشتن *neku-d*.
- ADVERTENCE**, *n.* آگاهی *āgāhi*, غور *ghūr*.
- ADVERTENT**, *a.* فکرمند *fikr mand*.
- ADVERTISE**, *vt. or i.* خبر دادن *khabar-d.*, اعلام نمودن *ishtihār-k.*, اظهار کردن *ishār-k.*
- ADVERTISEMENT**, *n.* (information) (اخبار and اخبار *pl.*), خبر *khabar*, اعلام *ailām*.—(written notice) اظهار نامه *ishtihār-nāma*.
- ADVERTISER**, *n.* اظهار کننده *ishtihār-kunanda*, مشتهر *mushṭahir*, مختبر *mukhabbir*.
- ADVICE**, *n.* (counsel) پند *pand*, نصیحت *nasihat*, مصلحت *maslihat*, صلأ *sulh*, مشورت *maṣh-wirat*. Bad advice, بد رای *bad rāi*, رای فاسد *rāi fāsid*. Agreeable advice, پند دلپسند *pand-i dilpasand*, نصیحت دلپذیر *nasihati dilpazir*. To give advice, پند گفتن *pand-g.*, رای دادن *rāi-d.*.—(intelligence, information) خبر *muzhda*, بشارت *bashārat*, خبر *khabar*.
- ADVISABLE**, *a.* لایق *lāyak*, واجب *wājib*, معقول *mākūl*.
- ADVISABLENESS**, *n.* مناسبت *munāsibat*, صلاح *salāh*.

- ADVISE, vt.** نصیحت کردن *nasihāt-k.*, مشورت دادن *pand-n.*, *mashwirat-d.*—(to send intelligence,) اطلاع کردن *italā-k.* پیام فرستادن *payām-f*
- ADVISED, p. a.** نصیحت کرده شده *nasihat-karda-shuda*, خبردار *khubar-dār* — To be advised, شدن خبردار *pindār-sh.* To be informed, خبردار شدن *khabardār-sh.*—(prudent) صاحب عقلمند *sāhibi taqlīb*, دل آگاه *dil āgāh.*
- ADVISEDNESS, n.** عقلمندی *aklmandī*, تدبیر *tadbīr.*
- ADVISER, n.** پند دهنده *pand dahanda*, مشورت کننده *nasihatkunanda*, ناصیحه دهنده *mashwirat dahanda*, صالح کار *salāh-kār.*
- ADVOCATE, vt.** طرف گرفتن *taraf-g.*
- ADVOCATE, n.** وکیل الدعوا *wakīl*, وکیل مدافع *wakīlud dadwā*, مباشر *mubāshir.*
- ADVOCATION, n.** حجّت *hujjat*, عذر *ʿẓr.*
- ADZE, n.** تیشه *tisha.*
- AERIAL, a.** هوائی *hawāī*, هوادار *hawādār*—(high) بلند *buland.*
- AEROLOGY, n.** (science of the air) علم هوا *ilmī-hawā.*
- AEROMANCY, n.** عیاف روزگار *ayāfi-rozgār.*
- AEROMETRY, n.** قیاس هوا *kiyāsi hawā.*
- ÆTHIOPIA, n. p.** حبش *habash*, ملکت حبش *mulki habash.*
- ÆTHIOPIAN, n.** حبشی *habashī*, زنگی *sangī.*
- AFAR, ad.** بعید *batd*, دور *dūr*, باری *barī.*
- AFFABILITY, n.** لطافت *lutf*, ملایمت *mulāyimat*, مروت *murūʿat.*
- AFFABLE, a.** ملایم *mulāyām*, متواضع *mutawāʿiz.*
- AFFABLY, ad.** ملایمت *bā mulāyimat*, شیرین سخن *bā sakhuni-shirīn*, با لطف *bā lutf.*
- AFFAIR, n.** امر *amr* (pl. امور) *kār*, حاجت *hājat* (pl. اعمال) *ʿamal*, معامله *muʿāmala* (pl. حاجات).
- AFFECT, vt.** (to produce an effect) تقلید کردن *usar-k.*—(to feign) تقلید نمودن *taqlīd-k.* صورت *sūrat-n.* To affect with grief, رنجیده کردن *ranjīda-k.*, زحمت دادن *zuhmat-d.* To affect with joy, فرح آوردن *farah-ā.* شادی *shādī*, شیره دادن *shirī-d.* To affect disdain, باختن *shewa-b.*
- AFFECTATION, n.** تقلید ناپسند *taqlīdī nāpasand*, مکر *makr*, حیله *hila.*
- AFFECTED, a.** (tenderly moved) عطوفت *ʿatufat* کرده شده *ʿatufatī-karda-shuda.*—(vexed) مستغنی *ranjīda.*—(conceited) ملول *malūl*, mustaghni. —(grieved) مغموم *maghmūm.*
- AFFECTEDLY, ad.** با استغنا *bā istighnā.*
- AFFECTEDNESS, n.** vide AFFECTATION.
- AFFECTING, a.** دلآزار *dilāzār.*
- AFFECTION, n.** عشق *tshk*, دوستی *dostī*, محبت *mahabbat*. Paternal affection, پدری *ʿatufatī pidarī*. Mutual affection, مشارکت *mahabbati-mushārikat.*
- AFFECTIONATE, a.** مهربان *mīhrbān*, صاحب محبت *sāhibi mahabbat*, شفیق *shafīq*, مشفق *mushfīq.*
- AFFECTIONATELY, ad.** با عشق *bā tshk*, مودتانه *muʿwadattāne.*
- AFFECTIONED, a.** vide Affected.
- AFFECTIVE, a.** vide Affecting.

**AFFIANCE**, *n.* عقد عروسی *dkdi drūst*,  
معاقد نکاح *madkidi nikāh*.—(confidence)  
اعتماد *attikād*, اعتماد *gttimād*.

**AFFIANCE**, *vt.* (to betroth) عقد نکاح کردن  
*dkdi nikāh-k.*, املات ساختن *imlāk-s.*  
—(to give confidence) اعتماد دادن  
*ttimād-d.*

**AFFIDAVIT**, *n.* سوگند *sogand*, قسم  
کاسم *kasam*, زبان بندی *zabānbandi*.

**AFFILIATE**, *vt.* صحبتی کردن *sohbat-k.*  
در صحبت آمیختن *dar sohbat-ā.*

**AFFINITY**, *n.* مناسبت *munāsibat*,  
مصاهرت *musāharat*, علاقه *dlāka*, عقد  
*dkd*, نسبت *nisbat*.

**AFFIRM**, *vt.* تحقیقی کردن *tahkik-k.*,  
راست گفتن *tadrif-k.*, تعریف کردن  
*rāst-goflan*.

**AFFIRMABLE**, *a.* قابل اقرار *kābili-  
ikrār*, تعریف لایق *lāyaki-tadrif*.

**AFFIRMAN**, *n.* اقرار کننده *ikrār-k.*

**AFFIRMATION**, *n.* اثبات *isbāt*, اقرار  
*ikrār*, تعریف *tadrif*.

**AFFIRMATIVE**, *a.* تعریفی *ikrārī*, اقراری  
*tadrifī*.—(particle) حرف اثبات *harfi-isbāt*,  
حرف ایجاب *harfi-aijāb*.  
An affirmative proposition, موجب  
*mujibat*.

**AFFIRMATIVE**, *n.* مثبت *musbit*.

**AFFIRMATIVELY**, *ad.* اقرارانه *ikrār-  
āna*.

**AFFIX**, *vt.* (connect) پیوستن *paiwastan*.  
—(fasten) مستحکم کردن *mustahkim-k.*,  
قائم کردن *mulsak-k.*, متصل  
*kāyam-k.*,—(to add at the close) متصل  
کردن *muttasil-k.*

**AFFIX**, *n.* (particle) متصل *muttasila*.

**AFFIXED**, *p. a.* پیوسته *paiwasta*, ملحق  
*mulsak*.

**AFFLICT**, *v. t.* (to give pain) غم دادن  
*gham*, رنجیدن *ranjidan*, الم ساختن

*alam-sā.*, زحمت دادن *zahmat-d.*—(to  
cause distress) جفا نمودن *jafā-n.*  
آزردن *azūrdan*.

**AFFLICTED**, *a.* غمناک *ghamnāk*,  
مظلوم *maslūm*, ستم کش *sitam-kash*,  
مغموم *maghmūm*, پرمال *pur-malāl*.  
Afflicted lovers, عشاق رنجور *ushshāki-  
ranjūr*. To be afflicted, غم خوردن  
*gham-khordan*, غمناک گردیدن *gham-  
nāk-g.*

**AFFLICTER**, *n.* غم دهنده *gham dehandā.*

**AFFLICTION**, *n.* اندوه *andūh*, دلگیری  
*dilgiri*, رنج *ranj*, درد *dard*, غم *gham*,  
شکسته خاطر *shikasta-  
khātir*, درماندگی *dar māndagi*.

**AFFLICTIVE**, *a.* vide PAINFUL.

**AFFLUENCE**, *n.* دولت *daulat*, غنا  
*ghanā*, تونگری *tawangari*, غنیمت  
*ghanimat*, مال *māl* (pl. اموال).

**AFFLUENT**, *a.* (wealthy) تونگر *tawangar*,  
دولتمند *daulatmand*, غنی *ghanī*.—  
(abundant) وافر *wāfar*, فراوان *farāwān*,  
کثیر *kasir*.

**AFFLUENT**, *n.* (flowing) جاری *jāri*,  
روان *rawān*.

**AFFORD**, *vt.* (to yield) پدیدآوردن *paidā-k.*  
بخشیدن *dādan*,—(give or confer)  
خرج کردن *bakhshidan*.—(to expend)  
*kharch-k.*

**AFFRANCHISE**, *vt.* فرج دادن *farj-d.*

**AFFRAY**, *n.* هجوم *hujūm*.

**AFFRAY**, *vt.* هراس کردن *hirās-k.*

**AFFRIGHT**, *vt.* ترسانیدن *tarsānidan*,  
تهدید آوردن *hirās-k.*,  
*tahdid-ā.*

**AFFRIGHT**, *n.* هول *haul*, ترس *tars*,  
هیبت *haibat*, بیم *bim*, خوف *khauf*.

**AFFRONT**, *vt.* بی عزتی کردن *bi-tzzati-  
k.*, دایل *malāmat-k.*, ملامت کردن  
نمودن *salil-n.*

**AFFRONT**, *n.* ملامت *malā-mat*, دشنام *dushnām*, طعن *tadna*, حقارت *hikārat*.

**AFFUSE**, *vt.* ریختن *rikhtan*.

**AFIELD**, *ad.* در میدان *dar-maīdān*.

**AFIRE**, *a.* or *ad.* در آتش *bar ātish*.

**AFLOAT**, *ad.* سبّاح *sabbāh*.

**AFOOT**, *ad.* پیاده *payāda*, مشی *mashī*.

To go afoot, پیاده رفتن *payāda-r.*

To set on foot, پیش نهاد کردن *pesh nihād-k*, برپا کردن *barpā-k*.

**AFORE**, *ad.* پیش *pesh*, قبل *kabl*.

**AFOREGOING**, *a.* vide PREVIOUS.

**AFOREHAND**, *ad.* حاضر *hāzir*.

**AFOREMENTIONED**, *ad.* مذکور *mazhūr*, مشارالیه *mushār-ilayhi*, مذكور *mazbūr*.

**AFORETHOUGHT**, *a.* پیش اندیش *pesh andīsha*.

**AFORETIME**, *ad.* سابق *sābīk*.

**AFRAID**, *a.* ترسان *tarsān*, سهمگین *sahm-gīn*, خوف ناک *khaufnāk*, زعیق *zaiq*.

**AFRESH**, *ad.* باز *bāz*, از نو *az nau*, از سر *az sari nau*.

**AFRONT**, *ad.* در پیش *dar pesh*.

**AFT**, *ad.* or *a.* vide ASTERN.

**AFTER**, *pr. ad.* (behind) پس *pas*, عقب *akub*.—(later in time) بعد *badd*, من بعد *mim badd*.—(in pursuit of) *dar pai*, از پی *az pai*.—After all, آخرش *ākhirash*. After this, *minilān*. من الآن—بعد از این—پس از این *minilān*. After that, آن—پس از آن—بعد از آن *minilān*. After which, *mim badd mā*. After which, *gibba mā*. غیب ما—بعد از آنکه *gibba mā*. Never after this, *hech mim badd*. هیچ من بعد *hech mim badd*. The day after tomorrow, پس فردا *pesh fardā*. The day after today, روز، پس از این روز *pesh az in rooz*. After the first day, *baddul yawm*. After the first day, *min awwal yawm*, من اول یوم

—After many days, بعد روز نخست *badd az rooz yak*.

—After compliments, پس از بسیار روز *pas az bisyar rooz*.

بعد السلام *baddas salām*.

After consulting المشورة *baddal mashwarat*.

After death, پس از وفات *baddal mawt*.

To come after, *baddal mawt*.

One after another, در پس آمدن *dar pas āmdan*.

Before and after, پی در پی *pi dar pi*.

Coming after, پس و پیش *pas wa pesh*.

Coming after it happens, *khulf*.

Doing after, *baddal wukū*.

To do after, *baddal wukū*.

(imitate) کردن *iktidā-k*.

After all, عاقبت *ākibat*, آخران *ākhiran*.

آخر الامر *ākhiral amr*.

**AFTER-BIRTH**, *n.* مشیمت *mashimat*, سلا *salā*.

**AFTERNOON**, *n.* وقت سه پاس *wakti sei pas*.

بعد الظهر *baddaz zuhr*, دشم *fishum*.

**AFTER-THOUGHT**, *n.* فکر کاهل *fikri kahl*.

تامل بعد از کار *tamimul badd az kār*.

**AFTER-TIME**, *n.* زمان آخر *zamān ākhir*.

**AFTERWARDS**, *ad.* بعد از آن *pas badd az ān*.

من بعد *mim badd*.

**AGAIN**, *ad.* (another time) بار دیگر *bār digar*.

بار دیگر *digar bār*.—(back) *bār digar*.

As much again, *wāpas*.

As much again, *bāz*.

As much again, *bāz*.

As much again, *bāz*.

As much again, *bāz*.

As much again, *bāz*.

As much again, *bāz*.

As much again, *bāz*.

As much again, *bāz*.

As much again, *bāz*.

As much again, *bāz*.

As much again, *bāz*.

As much again, *bāz*.

As much again, *bāz*.

As much again, *bāz*.

As much again, *bāz*.

As much again, *bāz*.

AGARIC, *n.* اغاریقون *aghārīkūn*.

AGE, *n.* عمر *ūmr*, سال *sāla*.—(period of life) سن *agnn*, دهر *dahr*. The infant age, طفلیت *tifliyat*. The stripling age, بلوغت *balūghat*. The youthful age, شباب *shabāb*, جوانی *jawānī*. Advanced in age, سالدار *sāldār*, بزاد *ba zād bar āma-la*. Old age, پیری *pirī*, شيوخیت *shuyukhiyat*. Decrepid age, فرتوتی *fartūtī*. From youth to age, من شب الی دب *mish shubba ila' dubba*. Of the same age, هم سال *hamsāle*, همزاد *hamzād*.—(whole duration of a being) زمان *zamān*, روزگار *rozgār*.—(a period of time in history) عهد *ahd*.—Ages (duration of life) سالها *sālha*, زمانها *sālyān*.—(times) زمانها *zamānhā*, ابداد *ābād* (pl. of ابد). After ages, آبدازی *ābāzi ākhiriyāt*. Through all ages, ابدالابد *abadal ābād*. In no age (never), دهرالداهریں *dahrad dāhīrīn*.

AGED, *a.* سالدیده *sāl-dīda*, سالدار *sāldār*, پیر *pīr*, قدس *kansar*.

AGEDLY, *ad.* قدسرا *pīrāne*, قدسرا *kansarān*.

AGENCY, *n.* کار *kirdār*, کار *kār*, عمل *amal*, فعل *fā'il*.—(acting for another) گماشتگی *gumāshtagī*, وکیل *wakīlī*, کارگذار *kārguzārī*.

AGENT, *n.* گماشته *gumāshta*, کارگذار *kārguzār*, عامل *āmīl*, فاعل *fā'il*.

AGGLOMERATE, *vt.* or *vi.* گروه ساختن *giroha-s*.

AGGLUTINATE, *vt.* دوستیدن *dosīdan*.

AGGRANDIZE, *vt.* افراختن *afrahktan*, اشراف کردن *buzurg-k*, اشراف *ashraf-k*.

AGGRANDIZEMENT, *n.* بزرگی *buzur-gī*, عظمت *āzmat*, ترقی *tarakki*.

AGGRAVATE, *vt.* (to make worse) بدتر کردن *badtar-k*, (to exaggerate) زیاده کردن *ziyāde-k*.

AGGRAVATION, *n.* ثقلت *saklat*, به *bahz*.

AGGREGATE, *vt.* ضم کردن *zamm-k*, الساق نمودن *ilsāk-n*.

AGGREGATE, *a.* مجموع *majmūl*, ضم *zamm*, الساق *ilsāk*.

AGGREGATION, *n.* مجموعه *majmūdt*, جمعیت *zamīmat*, فراهم آوردگی *farāham awārdagi*.

AGGRESSION, *n.* هجوم *hujūm*, حمل *hamla*, پیش دستی *peshdastī*.

AGGRESSOR, *n.* هجوم کننده *hujūm kunanda*, تقصیروار *taksīrwār*.

AGGRIEVE, *vt.* vide VEX.

AGHAST, *a.* or *ad.* حیرت زده *hairat-zada*, شهم *shahm*.

AGILE, *a.* چالاک *chālāk*, چست *chust*, عاجل *ājīl*, شتاب *shitāb*, جلد *jald*.

AGILITY, *n.* جلدی *jaldī*, شتابی *shitābī*, چالاک *chālākī*.

AGITATE, *vt.* حرکت دادن *harakat-d*, جنبانیدن *iztirāb-k*, جنبانیدن *jumbānīdan*.

AGITATION, *n.* حرکت *harakat*, جنبش *jumbish*, جولان *jaulān*.—(perturbation) آشفتگی *āshuftagī*, اضطراب *iztirāb*.—(deliberation) مشاورت *mashāwarat*, تدبیر *tadbīr*, فکر *fīkr*.

AGITATOR, *n.* جولان کننده *jaulān kunanda*.

AGNAIL, *n.* (a whitlow) داحس *dāhis*.

AGNATION, *n.* پدری *pidarī*.

AGO, *ad.* or *a.* (past) گذشته *guzashta*, ماضی *māzī*. Long ago, من قبل *mīn kabl*, تول زمان *tūl-zamān*.



AGOG, *ā'or ad.* To set agog *استقصا تیز* *istiksā tez-k.*

AGOING, *ppr.* در حرکت *dar harakat,* روان *rawān.*

AGONIST, *n.* پهلوان *pehalwān.*

AGONIZE, *vi.* رنجیدن *ranjidan,* درد *dard-k.,* در حال نزع شدن *dar hālī-nazd-sh.*

AGONY, *n.* رنج *ranj,* درد *dard,* حال نزع *hālī-nazd.* The agony of death, *wakti jān-sipurdan.* To be in the agony of death, جان کندن *jān-k.,* جان نزع شدن *jān nazd-sh.*

AGRARIAN, *a.* مزرعوي *mazra'at,* صحراوي *sahrā'i.*

AGREE, *vi.* راضي شدن *rāzi-sh.,* قبول کردن *kabūl-k.,* اجابت کردن *ijābat-k.,* (to come to terms) شرط بستن *shart-b.,* متفق شدن *iktār-k.,* اقرار کردن *iktār-k.,* تسليم نمودن *taslim-n.,* بلي گفتن *bali-g.*

AGREEABLE, *a.* پسندیده *muwāfīk,* موافق *pusandīda,* شایسته *shāyasta,* لایق *lāyak.* منظور *man-zūr,* پذیره *pazīrā,* برابر *barābar,* مرغوب *marghūb,* مقبول *makhbūl.* Agreeable to friends, یاران پسند *yārān pasand.* Agreeable to the heart, دلپسند *dil pasand.* Agreeable to the great, پسندیده کبار *pasandīdai kubār.* Of agreeable manners, پسندیده خصال *pasandīdai khisāl.* To be agreeable, پسندیده شدن *pasandīda-sh.* To be agreeable (suited to) مناسب شدن *munāsib-sh.* To render agreeable, لایق بودن *lāyak-b.* To render agreeable, پسندیده کردن *pasandīda-k.*

AGREEABLENESS, *n.* لطافت *latāfat,* خوبی *khūbi,* نفاست *nafāsāt.*

AGREEABLY, *ad.* بموجب *ba mūjab,*

برحکم *lāyakāna,* مطابق *mutābik,* برحکم *bar hukm,* موافقت *ba muwāfikat,* حسب *hasb.*

AGREED, *a.* قبول *kabūl,* مسلم *musallam,* معهود *mahūd,* هم آواز *ham āwāz,* کار ساز *kār sāz.*

AGREEMENT, *n.* موافقت *(concord)* *muwāfikat,* مشابہت *musahābihāt.* — اتحاد *ittihād,* اتفاق *ittifāk* (harmony) — اقرار *kaul,* قول *shart* (compact) شرط — قرارنامه *ikrār,* عهد *dhd.* — (in writing) قرارنامه *karār-nāme,* قبالة *kabāla.*

AGRICULTURE, *n.* زراعت *zarādt,* کشتکاری *kishkārī,* مزارعت *mazāridt,* فلاحت *falāhat.* A treatise on agriculture, فلاحت نامه *falāhat-nāme,*

AGRICULTURIST, *n.* دهقانی *(farmer)* *dehkhānī,* قابل کشتکاری *kābūl-kishkārī.*

AGRIMONY, *n.* غایت *(a plant)* *ghāfat,* غاف *ghāfis.*

AGROUND, *ad.* در زمین *bar zamīn.* — (stranded) ممنوع *mamnūd.*

AGUE, *n.* تب, لرزه *tapi-larza,* تب, نوبت *tapi naubat.*

AH, *interj.* آه *āh,* وای *wāi,* دروغا *dari-ghā,* ایها *aihā,* ایها *ayā.*

AHEAD, *ad.* (farther advanced) پیش *pesh,* قبل *kabl,* پیش رنده *pesh ravanda.*

AID, *vt.* مدد کردن *yārī-k.,* یاری کردن *madad-k.,* نصرت یاریدن *yārīdan,* نصرت دادن *nusrat-d.*

AID, *n.* دست یاری *yārī,* مدد *madad,* مددگاری *madadgārī,* امداد *imdad,* معاونت *muāwinat,* نصرت *nusrat,* استعانت *istiānat.* By the divine aid, نصرت اله *ba-nusrati-allāh,* بعون اله *ba-auni-allāh,* ربانی *ba-nusri rabbānī.*

AID-DE-CAMP, n. مصاحب *musāhib*.

AIDER, n. باری دهنده *yārti dehandā*,  
نصرت کننده *nusrat-kunanda*.

AIDLESS, a. بی یاری *vide HELPLESS*.

AIL, vt. درد کردن *dard-k.*, رنجیدن  
*ranjidan*, مصیبت نمودن *musibat-n.*

malūl-sh. آزار ساختن *āzār-s.*

AIL, n. درد *dard*, رنج *ranj*, زحمت  
*zihmat*.

AILING, a. خسته *khasta*, مریض *mariz*,  
ز *zihmat* ز *zihmat* ز *zihmat*.

AILMENT, n. الم *alam*, غم *ghum*,  
تنگدلی *tang dili*, اندوه *andūh*.

AIM, vi, vt. قصد *nayiyat-k.*, نیت کردن  
*kasd-k.*, شست کردن *shast-k.*

AIM, n. عزیمت *mūrād*, مراد *ārzū* آرزو  
*dzimat*.—(mark) شست *shast*, هدف  
*hadaf*, آماج *nishāna* نشانه *āmāj*.

AIR, n. هوا *hawā* (pl. اهویه *ahwiyat*),  
نغمه *navā* نوا (a tune) باد *bād*  
*naghmat*. *Airs*, النغمات *alghān*,  
نغمات *naghmat*, ترانه *aghānī* اغانی  
*lantarānī*.—(peculiar look) روی  
*ruī*, سیما *simā*.

AIR, vt. (to expose to the air), هوا نهادن  
*ba hawā-n.*—(expose to the sun) تشمیس  
*tashmīs-n.*—(to dry before  
the fire) پیش آتش تعریض کردن  
*peshi ātish tadriz-k.* To take the air,  
سیر کردن *sair-k.*, تفرج کردن *tafarruj-k.*  
To take the air (to be published)  
اظهار شدن *āshkāra-sh.*, آشکاره شدن  
*izhār-sh.*

AIR-BUILT, a. خیالی *khayālī*.

AIR-HOLE, n. منفس *manfas*.

AIRINESS, n. هواداری *hawādārī*.—(of  
a place) لطافت *latāfat*.—(of a person)  
شوخی *shokhī*, سیوه *shiwa*.

AIRING, n. تفرج *tafarruj*, سیر *sair*.

AIRY, a. هوادار *hawādār*, هوايي  
*hawāī*.—(gay) لطیف *lātif*.

AKIN, a. دار رشتہ *rishta dār*, مشابه  
*mushābih*.

ALABASTER, n. مرمر سفید *marmarī-  
sufed*.

ALACK, interj. هیات *hāyḥāt*. Alack-a-  
day, هیات هیات *hayḥāt hayḥāt*.

ALACRITY, n. نشاط *nishāt*, شوق *shauk*.

ALARM, n. (fright) باک *bāk*, خوف  
*khauf*, آشفتگی *āshuftagī*—(call to  
arms) جنگ *jang*, حربی *harbī*.

ALARM, vt. (to call to arms) حربی صدا  
کردن *harbī-sadā-k.*—(to disturb)  
شوریده کردن *tarsānidan*, ترسانیدن  
*shorīda-k.*—(to rouse) انگیزتن  
*angikhtan*, تذبذب کردن *tambḥ-k.*

ALARMING, ppr. تنبیه کنای *tambḥ  
kunān*, هراس ساز *hirās-sāz*.

ALAS! interj. آه *āh*, دروغ *darigh*,  
دردا *dardā*.

ALBEIT, conj. or ad. اگرچه *agarche*,  
همچنین *ham chunīn*.

ALBUGO, n. بیاض العین *bayāzul dīn*.

ALCAIDE, n. (governor) القايد *alkāid*.

ALCAIRO, n. (capital of Egypt) القاهرة  
*al kāhira*.

ALCHEMIST, n. کیمیاگر *kimiyāgar*,  
اهل کیمیا *ahli kimiyā*.

ALCHEMY, n. الکیمیا *alkimiyā*, علم  
کیمیا *ilmi-kimiyā*, و سیمیا *simiyā*  
*kimiyā wa simiyā*.

ALCOHOL, n. کحل *kuhl*.

ALCORAN, n. القرآن *alqorān*.

ALCOVE, n. کعبه *kubba*, طاق *tāk*.

ALE, n. بوزه *boza*.

ALE-HOUSE, n. شراب خانه *sharāb  
khana*, بوزه خانه *boza-khāna*.

ALEMBIC, n. انبیک *ambik*, انبیک *ambik*.

ALEPPO, *n. p.* حلب *halab*.

ALERT, *a.* هوشیار *hoshyār*. کار گذار *lār guzār*, بیدار *bedār*, چالاک *chālāk*, چست *chust*.

ALERTLY, *ad.* با چالاکي *ba chālākī*, *bā chālākī*.

ALERTNESS, *n.* بیداري *bedārī*, چالاکي *chālākī*.

ALEXANDER, *n. p.* اسکندر *sikandar*, اسکندر *iskanlar*. Alexander of Macedonia, اسکندر رومي *rūmī*, اسکندر یوناني *—ūnānī*.

ALEXANDRIA, *n. p.* (in Egypt) اسکندريه *iskān lariya*.

ALGEBRA, *n.* الجبر *aljabr*—الجبر والاعتدال *ahli-ʿaljabr*.

ALGEBRAICAL, *a.* الجبري *ahli-ʿaljabr*.

ALIAS, *ad.* (otherwise) ورنه *varna*, لا *illā*. *n.* (a second writ) عرف *arf*.

ALIBI, *n.* دیگر جا *dīgar jā*.

ALIEN, *n.* (foreigner) بیگانه *bigāne*, اجنبی *gharīb*, غریب *ajnabī*.

ALIENATE, *vt.* (property) حواله دیگر کردن *hawāla dīgar-k* از تصرف خود برون دادن *az tāsarrufi khud berūn-d*. To alienate the mind, از خاطر راندن *az khālir rāndan*, تنفر نمودن *tanaffur-n*.

ALIENATION, *n.* مفارقت *mufārikat*—حواله *hawāla*, تنفر *tanaffur*.

ALIGHT, *vi.* پایین فرود آمدن *farūd-ā*, پایی *pāyin-ā*, نازل شدن *nasūl-n*. To alight from a horse, پیاده شدن *piyāde-sh*, از سوار نازل آمدن *az sawār nāzil-ā*.

ALIKE, *a.* برابر *barābar*, یکسان *yaksān*, مثل *misl*.

ALIKE, *ad.* نظیر *mumāsīl*, مماثل *nazīr*.

ALIMENT, *n.* خوردني *khōrāk*, خوراک *khurdanī*, قوت *kūt*. Without aliment (destitute) بی نوا *bī-nawā*.

ALIMENTARY, *a.* اهل طعام *ahli-taām*, مأکولي *makūlī*.

ALIMONY, *n.* وجه کفاف *waja-kafāf*.

ALIVE, *a.* (having life) زنده *zinde*, حي *hai*—(cheerful) شاد *shād*, خرم *khurram*. Keeping alive, زنده دار *zinde-dār*. Making alive, زنده ساز *zinde-sāz*.

ALKALI, *n.* حرز *hurz* or *huruz*, اشنان *ushnān* or *ishnān*.

ALKALINE, *a.* ذو حرز *zu hurz*, اهل اشنان *ahl ushnān*.

ALL, *a.* همه *hama*, تمام *tamām*, کلي *kullī*, جميع *jamīd*, جملة *jumla*. All men, هرکس (every one) *har kas*, مردمان *har kas*, کل احد *kullu ahadīn*. All kinds, همه جنس *—*. All things همه *—*. From all these, چيز *—*. Des- titute of all, بیکس *bī kas*. Complete in all, مکمل *mukammal*. All together, جميعاً *jamīdān*. In all, among all, همه *filjumla*. All at once, یک بارگي *yak bārgī*, دایمانه *wāhidatan*. All along, علي الدوام *hamīsha*, هميشه *dāyamāne*. At all times, در همه *dladdarwām*. On all sides, هر زمان *—* وقت *har jāniba*. At all events, هراينه *harāyina*. By all means, هر صورت *ba har sūrat*.

ALLAY, *vt.* (to pacify) ساکن کردن *sā- kin-k*, آرام *takhfīf-d*, تخفیف دادن *—ārām-d*.

ALLEGATION, *n.* ايراد *takrīr*, تقرير *irād* قول *kawl*, دعوي *dadwī*.

ALLEGE, *vt.* ايراد کردن *irād-k*, تقرير *takrīr-n*, حجت نمودن *hujjat-k*.

ALLEGEABLE, *n.* واجب التقرير *wājib- ultakrīr*, ايراد *lāyaki irād*.

ALLEGIANCE, *n.* فرمان برداري *farmān- bardārī*, وفاداري *wafādārī*, استقامت *istikāmat*.

- ALLEGORICAL, *a.* مجازی *majāzī*, متشابه *mutashābih*, مرادی *murādī*.
- ALLEGORIZE, *vt.* تمثیل کردن *tamsīl-k.*, مجاز نمودن *majāz-n.*
- ALLEGORY, *n.* تمثیل *tamsīl*, کنایه *kināyat*, معنی مجازی *madnī-majāzī*.
- ALLELUIAH, *n.* الحمد لله *al hamdu l'illāh*.
- ALLEVIATE, *vt.* تخفیف کردن *takhfīf-k.*
- ALLEVIATION, *n.* تخفیف *takhfīf*, اسوت *iswat* or *uswat*.
- ALLEY, *n.* کشکجه *kisht-gāh*.—(a narrow passage) خانق *khānīk*, زقاق *zūkāl*.
- ALLIANCE, *n.* اتفاق *ittifāk*, عهد *ahd*, نسبت *nisbat*, خویشاوندی *khishāwandī*, خویشی *khawishī*. An alliance by marriage *muāhadai-nī-kāh*; همخانگی *hamkhānagī*.
- ALLIGATION, *n.* قید *kaid*, بند *band*.
- ALLIGATOR, *n.* نهنگ *nahang*, تمساح *timsāh* (*pl.* تمساح *timsāh*).
- ALLITERATION, *n.* تجنیس *tajnis*, ردیف *radīf*.
- ALLOCATE, *vt.* vide DISTRIBUTE.
- ALLOCATION, *n.* نهاد *nihād*.
- ALLOCUTION, *n.* گفتار *guftār*.
- ALLODIAL, *a.* مستقل *mustakill*.
- ALLOT, *vt.* حصه دادن *hissa-d.*, قسمت *qismat* دادن *kismat-d.*, توزیع کردن *tawzī-k.*, تقسیم کردن *taksīm-k.*
- ALLOTMENT, *n.* حصه *hissa*, قسمت *qismat*, نصیب *nasīb*, توزیع *tawzī*, بهره *bahra*.
- ALLOW, *vt.* (to permit) اجازت کردن *ijāzat-k.*, قبول کردن *kabūl-k.* (to abate) کم گشتن *kam-g.*—(to give) بخشیدن *ba shartīke*. Allowing that, بشرطیکه *ba shartīke*.
- ALLOWABLE, *a.* لایق اجازت *lāyaki-*
- ijāzat*, واجب الرخصت *rajib al-rukhsat*, روا *rawā*, *wājibur rukhsat*.
- ALLOWANCE, *n.* دستور *dashtūr*, رخصت *rukhsat*.—(portion) بهره *bahra*, حصه *hissa*.—(gift) بخشایش *bakhshāyish*, عطا *atā*.—(diminution) کاهش *kāhish*.—(mitigation) ملایمت *mulāyamat*.
- ALLOWED, *a.* (lawful) جایز *jāyaz*, مرخص *murakhhas*.
- ALLOY, *vt.* مغشوش ساختن *maghshush-k.*
- ALLOY, *n.* کاهش *kāhish*.—(mixture) خلط *khilt*, آمیزش *āmīzish*.
- ALLUDE, *vi.* اشاره کردن *ishāra-k.*, تشبیه ساختن *kināyat-k.*, تشبیه *tashbih-s.*
- ALLURE, *vt.* جذب کردن *jazb-k.*, فریب *fareb-n.*, ترغیب دادن *targhīb-d.*, بربالاندن *barghalāndan*.
- ALLUREMENT, *n.* جذب *jazb*, فریب *fareb*, اغوا *aghwā*.
- ALLURER, *n.* جاذب *jāzib*, دلفریب *dil farīb*, *jazb kunānda*.
- ALLUSION, *n.* کنایت *kināyat*, اشاره *ishāra*, رمز *ramz*.
- ALLUSIVE, *a.* بکنایت *ba kināyat*, مرادی *murādī*.
- ALLY, *vt.* متصل کردن *mutasseil-k.*, ربط داشتن *rabt-d.*
- ALLY, *n.* همدم *hamdam*, رفیق *rafīq*, مددگار *madadgār*, شریک *sharīk*.
- ALMA MATER, *n.* مدرسه *madrasa*.
- ALMANAC, *n.* تقویم *takwīm* (*pl.* تقاویم *takwīm*), روزنامه *rūz-nāme*.
- ALMIGHTY, *n.* الله تعالی *allāh tadla*, خدای تعالی *hak tadla*, *khudāi tadla*.
- ALMOND, *n.* بادام *bādām*, لوز *lauz*.—(the kernel) مغز بادام *maghzi bādām*.—(oil) روغن بادام *raughani-bādām*.

An almond-tree, درخت بادام *-dabba*.  
Sugared almonds, دبله *dubba*. Stuffed  
with almonds, ملوز *mularwaz*.

ALMONER, *n.* زکات دهنده *zakāt-dehanda*, صدقه کننده *sadaku-kunanda*.

ALMONRY, *u.* زکات گاه *zakāt-gāh*,  
تصدق جا *tasadduk-jā*.

ALMOST, *ad.* (nearly) عنقریب *an karīb*, نزدیک *nazlik*, تقریباً *takriban*.

ALMS, *n. pl.* خیرات *khayrāt*, صدقه *sadaka*, زکات *zakāt*. An alms-giver,  
زکات دهنده *zakāt dehanda*.

ALMS-HOUSE, *n.* vide ALMONRY.

ALOE, *n.* صبر *subir*.—(wood) عود *ūd*.

ALOFT, *ad.* بالا *bālā*, بلند *buland*.

ALONE, *a.*, (solitary) تنها *tanhā*.—  
(apart from others,) مجرد *mujarrad*,  
منفرد *munfarad*.—(only) وحد *wahad*,  
یگانه *yagāne*.

ALONE, *ad.* (by itself) بخود *bakhud*.—  
(separately) بندها *batanhā*. To leave  
alone, ترک نمودن *turk-n*. To let  
alone, گذاشتن *guzāshtan*, برطرف کردن  
*bartarf-k*.

ALONG, *ad.* (lengthwise) بدرازی *la-darāzi*, طولانه *tulāna*.—(in company)  
باهم *bāham*, همراه *hamrāh*.—(to  
gether) مع *mā*.

ALONG, *prep.* Along the side of the  
river, در کنار دریا *Togo along*, رفتار کردن  
*raftār-n*, استمرار نمودن *istimrār-n*.

ALOOF, *ad.* دور *dūr*, بعید *ba'id*.

ALoud, *ad.* بلند *buland*. To speak  
aloud, با بلند آواز گفتن.

ALPHABET, *n.* حروف تہجی *hurūfi tahajji*, الف بی *alif be*.

ALPHABETICAL, *a.* در ترتیب *dar-tarīb*, هجا *hijā*.

ALREADY, *ad.* (before this time)

پیش ازین وقت *pesh az in wakt*,  
همین وقت *hamin wakt*.

ALSO, *ad.* or *conj.* نیز *onez*, هم *ham*,  
ایضا *ayzan*.

ALTAR, *n.* قبلہ گاہ *kibla-gāh*.—(place of  
sacrifice) مذبح *muzabak*, قربان گاہ  
*kurbān-gāh*, جای قداس *jāi-kadās*.

ALTER, *vt.* تغیر نمودن *taghaiyur-n*,  
تحويل کردن *tabdil-k*, تبدیل کردن  
*tahwīl-k*, استدبال کردن *istibdāl-k*.

ALTERABLE, *a.* واجب التبدیل *wājib-uttabdīl*, قابل تغیر *kābili-taghaiyur*.

ALTERATION, *n.* تبدل *tabaddul*, تغیر  
*tagaiyur*, تبدیلات (pl.) *tabdīl*.—  
(the change made) تغییر حال *taghaiyur hāl*.

ALTERED, *a.* مبدل *mubaddil*, متغیر  
*mutaghaiyur*, مضطرب *muztarīb*.

ALTERCATE, *vi.* مناقشہ کردن *munā-kasha-k*, نزاع برخاستن *nizād-b*.

ALTERCATION, *n.* مناقشہ *munāhasha*,  
بحث *bahs*, مذاکرہ *munāzāt*, نزاع *nizād*.

ALTERNATE, *a.* نوبتانه *naubātāne*.—  
(alternate day) روز میان *roz miyān*,  
یک روز در میان *yak roz dar miyān*.

ALTERNATELY, *ad.* بانوبت *bā naubat*,  
دری یکدیگر کار کردن *To act alternately*,  
نوبت کردن *naubat-k*.

ALTERNATION, *n.* نوبت *naubat*,  
عقب *akabat*,

ALTERNATIVE, *n.* انتخاب *intikhāb*,  
اختیار *ikhtiyār*, چاره *chāra*, علاج *ilāj*.

ALTHOUGH, *conj.* گرچه *garche*, اگرچه  
*agarche*, ورنه *warche*.

ALTITUDE, *n.* بلندی *bulandī*, ارتفاع  
*irtifād*, علویت *alwiyat*. The altitude  
of the pole, قطب ارتفاع *irtifāi kutb*.  
To measure an altitude, پیمودن ارتفاع  
*irtifād-p*.

- ALTOGETHER, *ad.* *بالحکمل* *bilḥul*, *جميعا* *jam'iyan*, *بالجملة* *biṭṭamām*, *بالجمله* *biljumlā*, *سراسر* *sarāsar*.
- ALUM, *n.* *زنگ* *zāg*, *شباب* *shāb*.
- ALUMINOUS, *a.* *شبابدار* *shābīdār*.
- ALWAYS, *ad.* *هميشه* *hamēsha*, *مدام* *mudām*, *هر زمان* *har zamān*, *دایم* *dāyam*, *همواره* *hamwāra*, *ابد* *abad*.
- AM, (I am) *am*, *شوم* *shawam*.
- AMALGAMATE, *vt.* *معدن آمیختن* *madīlan āmīkhtan*.
- AMANUENSIS, *n.* *نسخ کننده* *kātib*, *نسخ* *nash-kunanda*.
- AMASS, *vt.* *فراهم آوردن* *farāham-ā*, *جمع کردن* *jamā-k*, *چیدن* *chīdan*.
- AMASSMENT, *n.* *جمعیت* *farāham*, *جمعیت* *jam'iyyat*, *جمعه* *jumlagi*.
- AMATEUR, *n.* *هنرپرور* *hunar parwar*.
- AMAZE, *vt.* *حیران کردن* *hairān-k*, *آشفتن* *mutadījub-n*, *متعجب نمودن* *āshuftan*, *متحیر کردن* *mutahīyur-k*.
- AMAZED, *a.* *حیران* *hairān*, *متحیر* *mutahīyur*, *سراسیمه* *sarāsima*, *مدهوش* *mad hūsh*, *سرگردان* *sargardān*. To be amazed, *حیران شدن* - *mutadījub-b*.
- AMAZEMENT, *n.* *حیرت* *hairat*, *آشفتنگی* *āshuftagī*, *عجب* *ajab*, *سرگردانی* *sargardānī*.
- AMAZING, *a.* *عجب* *ajab*, *بدرجه* *badi'd*, *عبرت نما* *ibrat-numā*.
- AMAZON, *n.* *زن مردانه* *zanī mardāna*.
- AMBASSADOR, *n.* *رَسُول* *ailchī*, *پیغمبر* *paighambar*, *قاصد* *kāsīd*.
- AMBER, *n.* *کهربا* *kah rubā*.
- AMBERGRIS, *n.* *عذیر* *ambar*, *شاهبوی* *shāh-būi*. Of ambergris, *عذیرین* *ambarīn*. Perfumed with ambergris.
- mudmbar*. Smelling like ambergris, *عذیر بو* *ambar bu*, *عذیر سا* *ambarsā*.
- AMBIDEXTER, *n.* *دووالیدین* *zu'l yadayn*.
- AMBIENT, *a.* vide SURROUNDING.
- AMBIGUITY, *n.* *شک* *shak*, *دو معنی* *du madnē*, *مشابهت* *mushābihat*, *مز* *ramz*.
- AMBIGUOUS, *a.* *مبهم* *mubham*, *شک دار* *shakdār*. Ambiguous expression, *سخن معانی* *sakhuni-pechīla*, *سخن مضحک* *sakhuni-mughlak*.
- AMBIGUOUSLY, *ad.* *باشک* *bā shak*, *مغلطاً* *mughlakan*. To speak ambiguously, *تعریز گفتن* *tadrīz-g*.
- AMBIT, *n.* vide CIRCUIT.
- AMBITION, *n.* *حرص* *hawā*, *خواست* *hirs*, *طمع* *tamd*, *هوس* *hawās*.
- AMBITIOUS, *a.* *متکبر* *mutakabbir*, *جوان* *hawast*, *حریص* *harts*, *جوان* *juyān*.
- AMBLE, *vi.* *ب رفتن* *k'abb-r*, *هوا* *harwalat-n*.
- AMBLE, *n.* *خوب* *khabb*, *هروالت* *harwalat*.
- AMBLER, *n.* *خوب کننده* *khabb-kunanda*.
- AMBULATION, *n.* *روان* *rawān*, *جنبان* *jūmbān*.
- AMBUSCADE, AMBUSH, *n.* *کمین گاه* *kamīn gāh*. Lying in ambush, *مدغل* *mudghil*. To lay an ambush, *کمین ساختن* *kamīn-s*.
- AMELIERATE, *vt.* *بهبود کردن* *biktar-k*.
- AMELIORATION, *n.* *بهبودی* *biktarī*.
- AMEN, *n.* *آمین* *āmīn*.
- AMENABLE, *a.* *جواب دهنده* *javāb-dih*.
- AMEND, *vt.* *درست کردن* *durast-k*, *صحیح کردن* *sahīh-k*, *راست کردن* *rāst-k*, *صحیح شدن* *sahīh-sh*. (To become better).
- AMENDMENT, *n.* *اصلاح* *is'āh*, *بهبودی* *biktarī*, *تصحیح* *tas hīh*.
- AMENDS, *n. sing. & pl.* *مکانات* *mu-*

*kāfāt*, یاداش *pā-lāsh*, جزا *jazā*, عوغر *ālāti razm*. Ammunition bread, *īwaz* (pl. اعواض).

AMENITY, n. فرح *farah*, لطافت *latāfat*.

AMERCE, vt. vide FINE.

AMERCEMENT, n. جریمانه *jarīmāne*.

AMETHYST, n. سنگ مرطس *sangī-*

*martis*, کبود *yākūti-kabūd*, یاقوت *yākūti-rummānī*.

AMIABILITY, n. vide AMIABLENESS.

AMIALE, a. نازنین *nāznīn*, محبوب *mahbūb*, صاحب حس *sāhibi husn*.

An amiable woman, زن نازنین *zanī nāznīn*.

AMIABLENESS, n. حسن *jamāl*, جمال *husn*, شایستگی *shā-*

*īstugī*, لطافت *latāfat*.

AMIABLY, ad. "جمالا" *jamālān*, حسنه *husnāna*.

AMICABILITY, n. مهربانی *mīhrbānī*,

خیر خواهی *khair khāhī*.

AMICABLE, a. نیک *mīhrbān*, مهربان *nek khāh*, خیر اندیش *khair andīsh*.

AMICABLENESS, n. مهربانی *mīhrbānī*,

مهر *mīhr*.

AMICABLY, ad. محبانه *muhabbāna*,

خیرخواهانه *khair khāhāna*.

AMID or AMIDST, prep. درمیان *dar-*

*mīyān*, اندرون *andarūn*, فیما بین *fīmā bayn*.

AMISS, a. بد *ba'l*, ناصواب *nāsawāb*,

بی سرو سامان *nā furjām*, نا فرجام *bī sar wa sāmān*, بد نهان *bad nihāl*.

AMITY, n. دوستی *dostī*, مهربانی *mīhr-*

*bānī*, مودت *muwaddat*.

AMMONIAC, n. نوشادر *nawshādūr*.

Gum-ammoniac, اشق *ushuk* or *ushshak*.

AMMUNITION, n. اسباب جنگ *asbābi*

*jang*, رخت نبرد *rikhti nabard*, آلات

زرم *ālāti razm*. Ammunition bread,

نار حرب *nānī harb*. Ammunition

waggon, عرب حرب *arabai harb*.

AMNESTY, n. عفو نام *dfw nāme*,

تسلی نام *muāfī nāme*, تسلی نام *tasalli nāme*.

AMNION, n. سابی *sābīyā*, (pl. سوابی).

AMONG, prep. درمیان *darmīyān*, درون

*darūn*, ما بین *mā bayn*.

AMOROUS, a. شهوت پرست *shahwat*

*parast*, عاشق باز *āshik*, عاشق *āshik-bāz*.

Amorous gestures, شیوه *shewa*. An

amorous poem, غزل *ghazal*.

AMOROUSLY, ad. عاشقانه *āshikāne*,

باشهوت *bā shahwat*.

AMOROUSNESS, n. محبت *māhabbat*,

عشق *īshk*.

AMOUNT, vi. تعدید شدن *taddīl-sh.*,

ترقی کردن *tarāki-k*.

AMOUNT, n. (sum) جمع *jūmla*, جمع

مبلغ *jamā hisāb*, مبلغ *mablagh*. The

aggregate amount of the different

sources of revenue, جمع مفصل *jamā*

*mufassal*.

AMOUR, n. حرام رفتنی *harām raftanī*,

عشق حرام *īshkī harām*, زنا *zanā*,

عشق بازی *īshk-bāzī*.

AMPHIBIOUS, a. هم آبی هم تابی *ham*

*ābī ham tābī*.

AMPHIBIOLOGY, n. (ambiguous dis-

course) ابهام *īhām*.

AMPHITHEATRE, n. معرکه گاه *madraka*

*gāh*, تماشا گاه *tamāshā gāh*.

AMPLE, a. بسیار *bisayār*, واسع *wāst*,

وافر *wāfir*, فراخ *farākh*, فسیح *fasīh*.

AMPLENESS, n. پهنا *pahnā*, فراخی

*farākhī*.

AMPLIFIER, n. بزرگ کننده *buzurg-*

*kunanda*, وغبش ساز *waghesh sāz*.

- AMPLIFY**, *vt.* فسیح نمودن *fasīh-n*, طول و عرض کردن, بسیار کردن *bisṣyār-k.*, *tarwīl wa dḡīz-k.*
- AMPLITUDE**, *n.* فراخی *farākhī*, بسیاری *bisṣyārī*, وسعت *wusdt*, فسحت *fus-hat*.
- AMPLY**, *ad.* وسعاً *fus-hatāna*, فسحتان *wusdtan*, بزرگانه *buzurgāne*.
- AMPUTATE**, *vt.* بریدن *burīdan*, جدا کردن *judā-k.*, قطع ساختن *katud-s*.
- AMPUTATION**, *n.* انقطاع *inkilād*, جزم *jazm*. Amputation of the hands and feet, خبل *khabl*.
- AMULET**, *n.* بازوبند *tudwīz*, تعویذ *bāzū-band*.
- AMUSE**, *vt.* (delight) حظ کردن *hazz-k.*, فریب کردن (deceive) *siḡfād*—*fareb-k.*, فریفتن *fareftan*. To amuse one's self, تفرج نمودن *tafarruj-n*.
- AMUSEMENT**, *n.* بازی *amāshā*, تماشا *bāzī*, لهو *lahw*, بازی *bāzī*.
- AMUSER**, *n.* تماشاگر *tamāshāgar*, لهو کننده *lahw-kunanda*.
- AMUSING, AMUSIVE**, *a.* متفرج *mutaffarij*, تفریح *tufarruj-numā*, نما *farhat*, انگیز *farhat-angez*.
- ANACHRONISM**, *n.* تزویر حساب زمان *taziwīri-hisābi-zamān*, اختلاف وقتی *ikhṭilāf wakṭī*.
- ANAGRAM**, *n.* مغلوب *maklūb*, تحریف *tahrīf* (pl. تحریفات *tahrīfāt*), *muḥarraf*.
- ANAGRAMMATIST**, *n.* تحریفات کننده *tahrīfāt-kunanda*, محرف *muḥarraf*.
- ANAGRAMMATIZE**, *vt.* تحریف کردن *tahrīf-k*.
- ANALOGICAL**, *a.* مطابق *mutābik*, مناسب *munāsib*, موافق *muwāfīk*, قیاسی *kayāsī*, مناسب *munāsib*.
- ANALOGICALLY**, *ad.* باتشابهت *bā tashbīhat*, مناسباته *munāsibāne*.
- ANALOGIZE**, *vt.* نسبت کردن *nīsbat-k*.
- ANALOGY**, *n.* تشبیهت *tashbīhat*, موافقت *munāsibat*, مناسبت *munāsib*, تمذیل *tamsīl*.
- ANALYSIS**, *n.* تفصل *tafsil*, توزیع *tawzīd*. —(chemical) تجزیه *tajzīya*.
- ANALYST**, *n.* تجزیه کننده *tajzīya-kunanda*.
- ANALYZE**, *vt.* تفریق کردن *tafrīq-k.*, تجزیه کردن *tajzīyya-k*.
- ANARCHY**, *n.* بی سیاست *bī-siyāsat*, بد عملی *bad āmalī*.
- ANATHEMA**, *n.* لعنت *ladnat*.
- ANATHEMATIZE**, *vt.* لعنت کردن *ladnat-k*.
- ANATOMICAL**, *a.* تشریحی *tashrīhī*.
- ANATOMIST**, *n.* تشریح کننده *tashrīh kunande*, تشریح دان *tashrīh-dān*.
- ANATOMY**, *n.* علم تشریح *ilmī-tashrīh*.
- ANCESTOR**, *n.* جد *jadd* (pl. اجداد *ābā wa ajdād*). Ancestors, اجداد *ābā wa ajdād*, پیشینان *peshīniyān*, سلف *sullāf*, پیشینگان *peshīnagān*.
- ANCESTRAL**, *a.* جدی *jaddīy*.
- ANCESTRY**, *n.* نسل *nasl*, نهاد *nihād*.
- ANCHOR**, *n.* لنگر *langar*, مرسات *mirsōt*. To cast anchor, لنگر انداختن *langar-a.*, To be at anchor, با لنگر بودن, —To weight anchor, لنگر برداشتن.
- ANCHOR**, *vt.* لنگر انداختن *langar-a*, لنگر نهادن *langar-n*, لنگر زدن *langar-z*.
- ANCHORITE**, *n.* گوشه نشین *gusha nasīn*, زاهد *zāhid*, اهل تصوف *ahli tusawwuf*.
- ANCIENT**, *a.* قدیم *kadīm*, پیشین *peshīn*, سابق *sābīk*, دیرینه *derīna*.
- ANCIENTS**, *n.* قدما *awāyal*, پیشینیان *kudamā*, باستان *bastān*, سابقان *sābīkān*. Ancients and moderns, اولین و آخرین *awwalīn wa ākhīrīn*.



ANCIENTLY, *a.l.* سابقان *sābikāne*,  
قدیمان *qadīmāna*.

AND, *conj.* و *wa*, نیز *nez*, هم *ham*, و *fuhwa*. And so forth و غیره *waghāire*,  
باسره *bi asirih*.

ANECDOTE, *n.* معرف نهانی *mārafi-*  
*nihānī*, داستان *dastān*, نکته *nukta*.

ANEW, *ad.* از سر نو *az sar nau*, باز *bāz*

ANFRACTUOUSNESS, *n.* پیچش دریا *pechi-shi-daryā*,  
عزقوب *urkūb*, ضواجع *zuwāj*.

ANGEL, *n.* فرشته *firishta* (*pl.* فرشتگان),  
سروش *malak* (*pl.* ملائک),  
*sarūsh*. The angel Gabriel, جبرائیل  
*jibrāīl*. The angel Michael, میکائیل  
*michāīl*. Angel-faced, پاری روی *pari-*  
*rūi*. The angel of death, ملائک الموت  
*malak-ul-maut*, قابض الرواح *kābizul-*  
*arwāh*. The angels supposed by the  
Mahomedans to examine the dead in  
the tomb, منکر *nakir* و منکر *munhur*.

ANGELIC, *a.* ملوک منسوب *malaka-*  
*mansub*, فرشتگانی *firishtagānī*.

ANGELICA, *n.* سنبل خطائی (*herb*)  
*sumbuli k'iatāi*.

ANGELINA, *n.* انگلین (*herb*) *angilina*.

ANGER, *n.* خشم *khashm*, غصه *ghussa*,  
قهر *kahr*, کین *kin*. Violent anger, قهر  
حمیت *kahri hamit*. A look mingled  
with anger, نگاه غضب آلود *nigāhi*  
*ghazab - alūd*. Prone to anger,  
خشمناک *khashmnāk*, غضبناک *ghazab-*  
*nāk*. Provoked to anger, خشمناک  
*ghazabnāk* گردیده *gardida*, خشم  
آلود *khashm - alūd*. Provoking to  
anger, خشم انگیز *khashm-angez*.

ANGER, *vt.* خشمناک ساختن *khashm-*  
*nāk-sh*, آزرده *āzurdan*.

ANGLE, *n.* گوشه *gusha*, کج *ku-j*, زاویه

*zāwiya*. The angle of a fortification,  
زاویه *tibr*. The angle of projection,  
کرنه *kurnat*. The outward angle of  
the eye, زوایه العين *zunabul āin*.  
The interior angle, موت *mūk*. The  
acute angle, زاویه حاده *zāwiyai hādda*.  
The right angle, قائمه *zāwiyai*  
*kāima*. The obtuse angle, زاویه منفرجه  
*zāwiyai munfarija*. A solid angle,  
زاویه مجسمه *zāwiyai mujassima*.

ANGLE, *vi.* ماهی گرفتن *māhi-g*,  
قلم صید کردن *sayd-k* Angling-rod, قلم  
ماهی گیری *kalami māhi gir*.

ANGLER, *n.* ماهی گیر *māhi-gir*.

ANGRILY, *a.l.* خشمناک *khashmānā*,  
غضبان *ghazabāna*.

ANGRY, *a.* غصه *pur az ghussa*,  
تیز مزاج *ghuzab-nāk*, غضب ناک  
*mijāz*. To be angry, شدن غصه *ghussa-*  
*sh*, قهر گرفتن *kahr-g*, باهم آمدن  
*bā ham ā*.

ANGUISH, *n.* آزرده *āzurdagi*, اندوه  
*andūh*, اضطراب *iztirāb*, الم *alam*,  
ملال *malāl*. The anguish of jealousy,  
آزردی رشکین *azurdi-rashkin*.

ANGULAR, *a.* گوشه دار *gūsha-dār*,  
زاویه دار *zāwiya dār*,  
*zū tibr*.

ANGULARLY, *ad.* طبرانه *tibrāna*,  
گوشه با *bā gūsha*.

ANGULARITY, *n.* گوشه داری *gusha-*  
*dārī*, زاویه حال *zāwiya-hāl*.

ANILITY, *n.* بی زبانی *pīrī-zanān*,  
شیوخیت النساء *shiyukhtatun nis-*  
*wān*.

ANIMADVERSION, *n.* تادیب (*censure*)  
*tādīb*, تعزیر *tadzir*,— (*observation*)  
و توبه *wukūf*, و توبه *fuh n*, آگاهی *āgāhi*.

ANIMADVERT, *vi.* تادیب نمودن *tādīb-*  
*n*, تعزیر کردن *tadzir-k*, انتباه  
*intibāh-s*.

- ANIMADVERTER**, *n.* تعزیر کننده *tadzir-kunanda*, اندباز سازنده *intibāh-sāzanda*.
- ANIMAL**, *n.* حیوان *haywān* (*pl.* حیوانات). جانور *jānwār*, جاندار *jāndār*. The young of any animal, جابه *jāna*. An untamed animal, وحشی *wahshī* (*pl.* حیوان ناطق *haywāni nātik*). A rational animal, حیوان ناطق *haywāni nātik*. An irrational animal, حیوان غیر ناطق *haywāni ghayr nātik*. A four-footed animal, حیوان چهار پای *haywāni chehār pāya*. Animal spirits, روح حیوانی *rūhi haywāni*.
- ANIMALCULE**, *n.* جانورک *jānwaruk*, جانور خورد *jānwart khurd*.
- ANIMATE**, *vt.* (to give life) جان دادن *jān-d.*, حیات دادن *hayāt-d.*—(to encourage) انگیزختن *angikhtan*, شوق نمودن *shauk-n.*
- ANIMATE**, *a.* زنده جاندار *jāndār*, زنده *zindah*.
- ANIMATED**, *a.* جری *dilāwar*, دلیوری *dilayr*.
- ANIMATION**, *n.* حیات *dilāwarī*, دلیوری *hayyāt*.
- ANIMATING**, *a.* حیات دده *hayyāt dah*, روح افزا *rūh afzā*.
- ANIMATOR**, *n.* روح دهنده *rūh dehandā*, حیات کننده *hayyāt kunanda*.
- ANIMOSITY**, *n.* کینه *kina*, عداوت *ādawat*, خصومت *khasūmat*, بد خواهی *bad khāhī*.
- ANISE**, *n.* (herb or seeds) انیسون *anīsūn*, بادیان رومی *bādyāni-rūmī*, شبث *shibit*, زنیان *zhinyān*.
- ANKLE**, *n.* کعب *kabb*, اشتاگت *ishtā lang*. The ankle or pastern of a deer, کردمان *kardimān*. The ankle-bone of a sheep, کب *kibb*.
- ANKLET**, *n.* پای برنجین *pāi buranjin*, خلیخال *khulkhāl*.
- ANNALIST**, *n.* راوی *rāwī*, نقل‌بند *nukt bund*.
- ANNALS**, *n. pl.* اخبار *akhbār*, تواریخ *tawārikh*, آثارسنوی *āsāri sanawīya*.
- ANNEAL**, *vt.* بریان کردن *biryān-k.*, گرم کردن *garm-k.*
- ANNEX**, *vt.* ایوستن *paywastan*, اضافت *izāfat* - *k.*, وصل کردن *wusl-k.*, الحاق کردن *ilhāk-k.*
- ANNEXATION**, *n.* اضافت *izāfat*.
- ANNEXMENT**, *n.* مواسم *muwāsila*, الحاق *ilhāk*, وصل *wisāl*.
- ANNEXATIONS**, مضافات *muzāfāt*.
- ANNEXED**, *a.* مضاف *muzāf*, ملحق *mulāham*.
- ANNIHILATE**, *vt.* معدوم کردن *maddūm-k.*, فنا کردن *fanā-k.*, نابود کردن *nābūd-k.*. To be annihilated, معدوم شدن *maddūm-sh.*, سلب شدن *salb-sh.*
- ANNIHILATED**, *a.* معطل *muḍṭtal*, معدوم *maddūm*, ناپدید *nā padīd*.
- ANNIHILATION**, *n.* نیستی *nīstī*, عدم *ādām*.
- ANNIVERSARY**, *a.* هر ساله *har sāle*, سالیان *sālyāne*, سنوی *sanawī*.
- ANNIVERSARY**, *n.* عید بشارت *īdī bashārat*.
- ANNOTATE**, *vi.* بیان کردن *bayān-k.*, تفسیر کردن *tafsīr-k.*, شرح کردن *sharīh-k.*, حاشیه نوشتن *hāshīya-n.*
- ANNOTATION**, *n.* بیان *bayān*, شرح *sharīh* (*pl.* تفسیر *tafsīr*), (شروح *sharīh*), حاشیه *hāshīya*.
- ANNOTATOR**, *n.* شرح کننده *sharīh kunanda*, شارح *shārih*, بیان نویس *bayān-nawīs*, مفسر *mūfassir*.
- ANNOUNCE**, *vt.* خبر دادن *khabar-d.*.

بشارت آوردن *bashārat-ā*. مژده کردن *mas-h sāz*,  
*muzh lu-k.*, آگاه ساختن *āgāh-s.* ANOINTING *a.* مسح ساز *mas-h sāz*,  
 دهن نما *duhn-numā.*

ANNOUNCEMENT, *n.* اشتهار *ishtihār.* ANOMALOUS, *a.* ~~vide~~ IRREGULAR.  
 منادی *munādī.* ANOMALY, *n.* خرق عادت *kharkh*  
*ādāt.*

ANNOY, *vt.* خلل رسانیدن *khulul-r.* ANON, *ad.* فی الحال *filhāl*,  
 ضرر دادن *zarar-d.*, ستم کردن *sitam-* شتابان  
*k.*, دادن *zihmat-d.* *shitābāne.*

ANNOYANCE, *n.* زحمت *zihmat*, ضرر *zarar*, ستم *sitam*, ایذا *izā.* ANONYMOUS, *a.* بی نام *bī nām*, اسم  
 نامعلوم *ismi-nā-mdlūm.*

ANNOYER, *n.* زحمت کننده *zihmat-* با اسم نامعلوم *bā ismi-nā madlūm.*  
*kunanda*, ستم دهنده *sitam-dehan-la.* ANONYMOUSLY, *ad.*

ANNUAL, *a.* سالانه *sālāna*, سنوی *dīgar*, دیگر *dīgar*,  
*sanawī.* Another world, آخرت *ākhirat*,  
 Another way, رای دیگر *rāi-dīgar*.

ANNUALLY, *ad.* سال بسال *sāl ba-sāl*,  
 هر ساله *har sālāna.* One another, یکدیگر *yak-dīgar*. From  
 one another, از یکدیگر. In one  
 another, در یکدیگر.

ANNUITANT, *n.* سالانه گیر *sālāne-gīr*,  
*wazīfa* وظیفه خور *timārdār* تیاردار  
*khōr.* ANSAT, *a.* نود دستم *zū dasta.*

ANNUITY, *n.* سالانه *sālāne*, وظیفه  
*wazīfut.* ANSWER, *vt.* جواب دادن *jawāb-d.*,  
 اجابت نمودن *pāsuḥh-d.*, پاسخ دادن  
*ijābat-n.* To answer for money, مال

ANNUL, *vt.* باطل کردن *bātil-k.*, برطرف  
 نسخ ساختن *nashk-s.* To answer for the appearance of another, حاضر  
 شدن *māl-zāmin-sh.* To answer  
 for the appearance of another, حاضر  
 شدن *hāzīr zāmin-sh.* To  
 answer or be security for a person,  
 تکفل دادن *takaḥḥul-d.* To answer a  
 letter, جواب نام - جواب خط نمودن,  
 مقابله - To answer, (to oppose) - کردن  
 در مخالفت گفتن - کردن *dar mukhālī-*  
*fat-g.* — (to defend, vindicate), یاری  
 نمودن *yārī-n.* — (To be equivalent),  
 بدل نمودن *badal-n.* — (To bear pro-  
 portion) مناسب داشتن *munāsibat-*  
*d.* — (To succeed) راست افتادن *rāst-*  
*u.* — (To appear before a judge)  
 حاضر شدن *hāzīr-sh.*

ANNULAR, *a.* حلقه سا *halkasā*, دوار  
*dawwār*, وار *halka wār.*

ANNULARLY, *ad.* حلقه حلقه *halka*  
*halka,*

ANNULET, *n.* خاتم صغیر *khātīmī*  
*saghir.*

ANNUMERATE, *vt.* افزودن *afzūdan*,  
 زیاده کردن *ziyāda-k.*

ANNUNCIATE, *vt.* ~~vide~~ ANNOUNCE.

ANNUNCIATION, *n.* ایدال بشارت *id*  
*u'l bashārat.*

ANODYNE, *n.* ملهم *malham*, دوتسکین  
*zū tazkīn*, مرهم *marham.*

ANOINT, *vt.* اندودن *andūdan*, فرسودن  
 روغن طلا کردن *tilā-k.*, روغن  
 مالیدن *raughan-m.*

ANOINTED, *a.* اندوده *andūda*, فرسوده  
 اندوده شدن *farsūda.* To be anointed, شدن  
*raddī-jawāb*, کلام *raddī-*

ANSWER, *n.* جواب *jawāb* (*pl.* اجوبه)  
 پاسخ *pāsuḥh.* Ready answer, رد  
 کلام *raddī-jawāb*, جواب

- kalām**, An answer to a letter, جواب *jawāb*,  
 jawābi-khatt, رجوعت *rajūdt*.  
 true or just answer, جواب با صواب *jawāb bā sawāb*,  
 جواب صواب نصاب *jawābi sawāb nisāb*. Giving a mil  
 sweet, gentle answer, شکر پاسخ *shakar pāsukh*. An incongruous or  
 impertinent answer, جواب نا صواب *jawābi-nā sawāb*. A categorical answer  
 قطعی جواب *jawābi katāt*. A clear  
 positive answer, جواب صاف *jawābi sāf*. An answer to a question, جواب  
 خطاب *jawābt khitāb*.
- ANSWERABLE**, *a.* جوابدار *jawābdār*,  
 ضامن *zāmin*.
- ANSWERABLENESS**, *n.* vide SUIT-  
 ABLENESS.
- ANSWERABLY**, *ad.* مطابقاً *mutābi-  
 kāna*, نسبتاً *bā nisbat*.
- ANSWERER**, *n.* جواب کننده *jawāb-  
 kunanda*, مجاب *mujāwib*.
- ANT**, *n.* مور *mūr* (*pl.* مورها *naml*,  
 (*pl.* نمل). A white ant, دیوک *dewak*.  
 A small ant, مورچه *mūrche*, دنامت  
*dinnāmat*. An ant-hill, آشیانه مور  
*āshiyānai mūr*. Full of ants, پر مور  
*puri-mūr*. Swarming with ants,  
 ناک مورچه *murcha nāk*.
- ANTAGONIST**, *n.* دشمن *dushman*,  
 حریف *hartif*, خصم *khasm*, عدا *ādū*.
- ANTARTIC**, *a.* قطب جنوبی *kutbi  
 janūbi*.
- ANTECEDE**, *vt.* پیش رفتن *peśh-r*.
- ANTECEDENT**, *a.* پیشینه *peśhina*,  
 سابق *sābik*. مقدم *mukaddam*.
- ANTECEDENT**, *n.* ماقبل *mākabl*, مقدم  
*mukaddama*. Antecedent and conse-  
 quent, مقدم و تالی *mukaddam u tāl*.  
 —(in Grammar) اسم فاعل *ismi-fāʿl*.
- ANTECEDENTLY**, *ad.* سابقانہ *sābikā-  
 na*, اول *arwāl*, مقدمہ *mukaddaman*.
- ANTECESSOR**, *n.* سلف *salaf*, سابق  
*sābik*.
- ANTECHAMBER**, *n.* پیشدانی *peśh tāk*,  
 پیشگاه *peśh gāh*.
- ANTEDATE**, *vt.* پیش تاریخ نهادن *peśh  
 tārikh-n*.
- ANTEDILUVIAN**, *a.* قبل الطوفان *kablut-  
 tūfān*, پیش سیلاب *peśhi sailāb*.
- ANTELOPE**, *n.* آهو سیاه *āhūi siyāh*.  
 غزال *ghazāl*.
- ANTEMERIDIAN**, *a.* قبل الظهر *kabaluz  
 zahr*.
- ANTEMUNDANE**, *a.* قبل الدنیا *kābl-  
 udduniyā*. پیش زمان *peśhi zamān*.
- ANTEPENULT**, *n.* پیش نزدیک آخر  
*peśhi nazdiki ākhir*.
- ANTERIOR**, *a.* پیشین *peśhin*, مقدم  
*mutakaddam*.
- ANTHEM**, *n.* تسبیح *tasbīh*, (*pl.*  
 تسبیحات *mazmūr* (*pl.* مزامیر  
*mazāmīr*).
- ANTHONY'S FIRE**, *n.* سرخباد *surlkh-  
 bād*.
- ANTHROPOPHAGI**, *n. pl.* مردم خوران  
*mardum-khurān*.
- ANTIBILIOUS**, *a.* صفرا شکن *safrā  
 shikan*.
- ANTIC**, *a.* مضحک *gharīb*, مضحکہ  
*mushak*. *n.* مسخره *maskhara*. To play the  
 antic, مسخره کردن *maskhara-k*.
- ANTICHRIST**, *n.* دجال *dajjāl*.
- ANTICIPATE**, *vt.* اول آمدن *arwāl-ā*,  
 پیش نمودن *peśh-n*, مقدم گرفتن  
*mukaddam-g*, پنداشتن *pindāshitan*.
- ANTICIPATION**, *n.* پیش کردار *peśh  
 kirdār*, مقدمت *mukaddamat*, بذاک  
*bizāz*. In anticipation, پیش در وقت  
*peśh dar waqt*.

- ANTIDOTE, *n.* ترياق *tiryāk*, دافع الزهر *dāftuz zahr*.
- ANTIMONIAL, *a.* از سرمه *az surma*, راسخت *zū rāsukht*.
- ANTIMONY, *n.* سرمه *surma*, راسخت *rāsukht*, كحال *kihāl*.
- ANTIPATHY, *n.* نفرت *arbadat*, نفرت *nafrat*. A natural antipathy, نفرت *nafrati-zāti*.
- ANTIPODES, *n.* تحت الارض سکن *taht u'l arz sakn*.
- ANTIQUARY, *n.* ماتقدم خواد *mā ta-kaddum khāh*, کهنه زمان *kuhna zamān*, جامع العجایبات *jāmtul dajāibāt*.
- ANTIQUATE, *vt.* کهنه کردن *kuhna-k.*, قدیم ساختن *derīna-n.*, قدیم نمودن *kadīm-s.*
- ANTIQUÉ, *a.* کهنه *kuhna*, قدیم *laḥīm*.
- ANTIQUITY, *n.* پیشینه *kadīmī*, پیشینگی *peškint*, کهنه زمان *kuhna zamān*. Antiquities, آثار قدیم *āsāri-kadīm*.
- ANTISTROPHE, *n.* ردالعجز علی الصدر *raddul dʒri dluṣ sadr*.
- ANTITHESIS, *n.* مواجعت *muwājahat*, معارضت *muḍrazat*, اختلاف *ilehtilāf*, ضد *zidd*.
- ANTLER, *n.* شاخ غزال *shākhī gazāl*, قرن آهو *karni-āhū*.
- ANVIL, *n.* سندان *sindān*, سوه *sūha*.
- ANXIETY, *n.* تشویش *tashwīsh*, پریشانی *parishānī*, رنج *ranj*, اضطراب *iztirāb*, فکر *fikr*.
- ANXIOUS, *a.* دل‌تنگ *dil-tang*, پریشان *parishān*, مضطرب *muztarib*. To be anxious, دل‌تنگ شدن *diltang-sh.*, پریشان خاطر شدن *parishān khātir-sh.*
- ANXIOUSLY, *ad.* با دل‌تنگی *bā dil-bastagī*, مضطربانه *muztaribāne*.
- ANXIOUSNESS, *n.* تشویش *tashwīsh*, آشفتگی *āshuftagī*, کدورت *kadurūt*.
- ANY, *a.* هیچ *hech*, کسی *hešt*. Any one, کسی *kasī*. Anything, چیزی *hech chiz*, چیزی *chizi*. Any person, شخصی *shakhsī*, کسی *kasī*. Any where, هیچ *hech jā*. Any time, وقت *hech wakt*. Any how, چه *hech woja*, چگونه *buwojahī*.
- AORIST, *n.* مضارع *muzārī*.
- APACE, *ad.* زود *zūd*, شتابان *shitābān*, سرعتاً *surdan*, علی الفور *dlal faur*. It rains apace, باران میکند *shabān*.
- APART, *ad.* جداگانه *judā gāna*, تنها *tanhā*, بخالت *ba khilwat*. Raillery apart, لطیفه بر طرف *latīfu bar taraf*.
- APARTMENT, *n.* خلوتخانه *khilwat khāna*, خوابگاه *khāb-gāh*, حجرت *hujrat*, شبستان *shabistān*.
- APATHETIC, *a.* بی میل *bī mayl*, دھول *sard*. To be apathetic, نمودن *zuhul-n.*
- APATHY, *n.* بی غرض *bī gharaz*; مساهله *musāhalah*, بی پروایی *bī parwāī*.
- APE, *n.* میمون *maymūn*, بوزینه *būzīna*. A she-ape, ایلقه *ilkat*, دحیت *dahyat*.
- APE, *vt.* تمثیل کردن *tamāsul-k.*, تقلید کردن *taklīd-k.*
- APERIENT, *a.* مسهل *mus hil*, سهول *sahul*, ملین *mullayyin*.
- APERTURE, *n.* سوراخ *shīgāf*, شکاف *shākāf*, تیرکش *tīr-kash*, روزن *rawzan*.
- APEX, *n.* تارک *tārak*, اوج *auj*.
- APHERESIS, *n.* حذف *haṣf*.
- APHONY, *n.* vide DUMBNESS.
- APHORISM, *n.* حدیث *hadīṣ*, مثل *masal*, تمثیل *tamṣīl*.
- APHRODITE, *n.* vide VENUS.

APIARY, *n.* کندوخانه *kandū-khāna*.

APIECE, *ad.* یک یک *yak yak*, هریک *har yak*.

APISH *a.* اقتدا کننده *iktīlā kunanda*, اهل متابعت *ahli mutābadt*.

APISHLY, *ad.* با موافقت *iktīlāna*, با موافقت *bā muwāfiqat*.

APISHNESS, *n.* متابعت *tuklīl*, متابعت *mutābadt*.

APOCRYPHAL, *a.* مرزور *murīb*, مرزور *muzawwar*.

APOCOPE, *n.* (cutting off a final syllable or a word) حذف *hazf*.—(Cutting off a short vowel) جزم *jazm*.

APOGEE, *n.* سما *auji-samā*.

APOLOGETICS, *n.* عذر *mudzzir*, عذر *ūzr kunanda*, پوشش پذیر *puzish pazīr*.

APOLOGIST, *n.* عذر خواه *ūzr-khāh*, عذر باز *ūzr-bāz*.

APOLOGIZE, *vi.* عذر کردن *ūzr-k*, عذرت *mdzīrat*, اعتذار کردن *mdzīrat-kh.*, خواستن *tlizār-k*.

APOLOGUE, *n.* مثال *masal*, مثال *misāl*, تمثیل *tamsīl*.

APOLOGY, *n.* عذر *ūzr*, عذرت *mdzīrat*, معافی *muāfi*.

APOPLECTIC, *a.* همدتی *hamdati*, سکت زده *sakta zada*.

APOPLEXY, *n.* سکت *sakta*, همدت *hamdat*.

APOSTASY, *n.* ارتداد *irtidād*, ترک دین *tarki dīn*, انکار دین *inkārī-dīn*.

APOSTATE, *n.* مرتد *murtadd*, منکر دین *munkirī-dīn*, ملحد *mulhad*.

APOSTATIZE, *vi.* ترک دین کردن *tarki dīn-k*, ارتداد کردن *irtidād-k*.

APOSTEME, *n.* قرح *waram*, قرح *karh*, آماس *āmās*.

APOSTLE, *n.* پیغامبر *peghāmbār*, نبی *nabī* (pl. انبیاء *rasūl*). An apostle of Jesus Christ, حواری *hawārī*.

APOSTLESHIP, *n.* رسالت *rasālat*, پیغام *paighām*.

APOSTOLIC, *a.* رسولی *rasūlī*, پیغامداری *paighāmbārī*.

APOSTROPHE, *n.* التفات *iltifāt*, علامت حرفی *dlāmātī-harfī*.

APOTHECARY, *n.* اجزا فروش *ajzā fa-rūsh*, دوا ساز *dawā-sāz*, دوا فروش *dawā-farūsh*.

APPAL, *vt.* ترسانیدن *tarsāntīdan*, تهویل کردن *tahwīl-k*.

APPALMENT, *n.* ترس *tars*, هراس *hirās*, هول *haul*.

APPANAGE, *n.* ملک *milk*.

APPARATUS, *n.* سرانجام *sāmān*, سرانجام *sar anjām*, آلات *rikht*, آلات *ālāt*. Apparatus for a journey, سفر *ālātī-safar*. Warlike apparatus, ساز جنگ *sāzi-jang*, جهاد *ālātī jehād*. Household apparatus, رخت خانه *rikhtī-khāna*.

APPAREL, *n.* پوشاک *pushāk*, لباس *labas* (pl. الباس *tanjāme*).

APPAREL, *vt.* پوشیدن *poshtīdan*, الباس *malbūs-k*, ملبوس نمودن *ilbās-k*.

APPARENT, *a.* دیدار *hawaidā*, دید *padīd*, ظاهر *āshlār*؛ آشکار *zāhir*, واضح *wāzih*، فاش *fāsh*. More apparent, اظهر *az har*.

APPARENTLY, *ad.* ظاهراً *zāhirun*, آشکارا *ashkārah*.

APPARITION, *n.* نمایش *numāyish*, خیال *sūrat*, صورت *khiyāl*.

APPARITOR, *n.* سرهنگ *sarhang*, محضر *muhzir*.

APPEAL, *n.* دعا *duā*, مراجعت *murā-*

*jīdt*, طلب *talab*, درخواست *dar khāst*.  
Court of appeals, صدر عدالت *sadr adālat*.

APPEAL, *vi*, شکایت کردن *shikāyat-k.*,  
مرافعت کردن *dadwat-s.*, دعوت ساختن  
*murāfidt-k.*, مراجعت نمودن *murā-  
jiydt-n.*, رجوع فرمودن *rujū-f.*

APPEALABLE, *a.*, لایق رجوع *lāyakerujū*

APPEAR, *vi*, دیدن آمدن *padīd-ā.*,  
نمودن *namūdan*, ظاهر شدن *sāhir-sh.*  
To cause to appear, احضار گردانیدن  
*ihsār-g.* To be summoned to appear,  
بلند *To appear above*, احضار کرده شدن  
طلوع *To appear (rise as the sun)*  
*tulūd-k.* To appear for (befriend),  
کردن *yārī-k.* To appear against  
(oppose), مقابل شدن *mukābil-sh.* To  
make appear, دلالت نمودن *dalālat-n.*  
It appears, ظاهر است *sāhir-ast*, معلوم  
است *mdlūm-ast*.

APPEARANCE, *n.*, نمایش *sūrat*, سیمای  
*numāyish.*—(similitude) *sīmā*,  
تمثیل *tamsil.*—(shape) *shakhs*,  
احتمال *ihiti-*—(probability) *māl*,  
موقوفات *madkūlat.*—(concourse)  
اجتماع *ijtimād.* To appearance, ظاهر  
*sāhirān*, صورتها *suratān*.

APPEARER, *n.*, ظاهر شونده *sāhir*  
*shavānda*, ظهور کننده *zakhūr kunanda*.

APPEARING, *a.*, تجلی ساز *tojallī-sāz*.  
Appearing probable, سوابقها *sawāb-numā*

APPEASE, *vt.*, تسکین نمودن *taskīn-n.*,  
ساکن نمودن *mulāyam-k.*, ملایم کردن  
*sākin-n.*

APPELLANT, *n.*, دعو کننده *dadwa*  
*kunanda*, شکایت گر *shikāyat-gar*,  
خواه *dād-khāh*.

APPELLATION, *n.*, نام *nām*, اسم *ism*,  
لقب اسم *lakabi-ism*.

APPELLATIVE, *a.* (noun) اسم جنس  
*ismi-jins*.

APPELLATIVELY, *ad.*, بر وجه اسم جنس  
*bar wajai-ismi jins*.

APPELEE, *n.*, ملوم *malūl*, مقدر  
*muktarif*.

APPEND, *vt.*, آویختن *awikhtan*, پیوستن  
*paiwastan*, وصل کردن *wasl-k.*

APPENDAGE, *n.*, ضمیمه *samimat*.  
لاحق *lāhik*, لحوق *luhūk*, الحاق *ilhāk*.

APPENDANT, *a.*, آویخته *awikhta*, معلق  
*miḍllak*.

APPENDIX, *n.*, ضمیمه *samimat*,  
ملحقه *malhakat*, تاتیمه *tatimmat*,  
ذیل *zail*.

APPERTAIN, *vi.*, انتساب داشتن *inti-*  
*sāb-d.*, تعلق نمودن *dāyir-sh.* دایر بودن  
*ādruk-n.*, راجع نمودن *rājī-n.*

APPERTAINMENT, *n.*, لوازم *lawāsim*,  
متعلق *mutadruk*.

APPETENCY, *n.*, اشتها *ishtihā*, آرزو  
*ārsū*, هوا *hawā*, هوس *harwas*.

APPETITE, *n.*, آرزو *ārsū*, خواهش *khā-*  
*hish*, طمع نفسانی *tamāi nafsāni*,  
اشتها *kuwati-sharati*, قوت شهوتی  
*ishtihā*. An inordinate appetite,  
آرزوی بد *hirs ba harām*, حرص بصرام  
*ārsūi bad*.

APPLAUD, *vt.* or *i.*, ستودن *sitūdan*,  
ستایش کردن *madah-k.*, مدح کردن  
*sitāyish-k.*, تحسین کردن *tahsin-k.*,  
حمد نمودن *āfrīn-k.*, آفرین کردن  
*hamd-n.* To applaud with the hands,  
بدست نواختن *markabā-k.* مرحبا کردن  
*badast-n.* To applaud by shouting,  
درخروش آمدن *dar kharūsh-ā*.

APPLAUDER, *n.*, آفرین کننده *āfrīn*  
*kunanda*, ستایش دهنده *sitāyish-*  
*dchanda*.

APPLAUDING, *p.a.* تحسین کنان *tahsîn kunân*, آفرین گوئی *âfrîn-guî*.

APPLAUSE, *n.* تحسین *tahsîn*, آفرین *âfrîn*, نعت *naat*, وصف *wasf*, مدح *madah*.

APPLE, *n.* سیب *saib*, سبزو *sev*. The apple of the eye (pupil), مردنک چشم *mardumaki chashm*.

APPLIANCE, *n.* اسباب *asbâb*, ساز *sâz*.—(arms) راق *yarâk*.

APPLICABILITY, *n.* شایستگی *shâyis-tagî*, موافقت *muwâfikat*.

APPLICABLE, *a.* شایسته *shâyista*, مخصوص *lâyaki-ittisâl*, لایق *lâyaki-ittisâl*, اتصال *makhshûs*.

APPLICABLY, *ad.* با موافقت *bâ muwâfikat*, با شایستگی *bâ shâyis-tagî*.

APPLICANT, *n.* عرض کننده *arz-kun-anda*.

APPLICATION, *n.* (act of applying) توجہ *tawajja*.—(study) تقید *tahqiyud*, اشتغال *ish-tighâl*.—(petitioning) طلب *talab*, عرضی *arzî*, خواهش *khâhish*.

APPLY, *vt.* در خواستن *dar khâstan*, نهادن *darz-k*.—(add) عرض کردن *nihâdan*, متصل کردن *muttasil-k*.—(study) تفکر نمودن *tafakkur-n*.—(to make use of as relative) موافقت کردن *muwâfikat-k*. To apply medicines, علاج دادن *ilâj-d*. To apply (to any particular use) خاص کردن *khâss-k*.—(to petition) طلب نمودن *talab-n*.—(to plaster) سوال کردن *sawâl-k*. To apply a plaster to a wound, مرهم نهادن *marham-n*.

APPOINT, *vt.* مقرر کردن *mukarar-k*, تصدیق ساختن *tasmîm-s*. To appoint

to an office, نصب نمودن *nasb-n*. To be appointed to an office, نامزد شدن *nâmzad-sh*.—(to equip) آراستن *arâstan*, ترتیب نمودن *tarîb-n*.

APPOINTMENT, *n.* جاد *jâh*, منصب *mansab*.—(stipulation) شرط *shart*, معاهدت *muâhadat*.—(command) فرمان *farmân*, امر *amr*.—(decree) قضا *kazâ*, حکم *hukm*.—(equipment) رخت *rikht*.—(assignation) مهلت *muhlat*, تعیین *tadyyun*.—(allowance) حصت *hissat*, بهره *bahara*.

APPORITION, *vt.* حصه دار کردن *hissadâr-k*, افزاز نمودن *ifrâz-n*.

APPOSITE, *a.* لایق *lâyak*, واجب *wâjib*, شایسته *shâyista*.

APPOSITELY, *ad.* لایقانه *lâyakâne*, با مناسبت *bâ munâsibat*.

APPOSITENESS, *n.* شایستگی *shâyis-tagî*, سزاواری *sazâwârî*.

APPOSITION, *n.* زیادتی *siyâdatî*.

APPRAISE, *vt.* قیمت نمودن *kîmat-n*, تخمین ساختن *nirkh-n*, نرخ نهادن *takhmîn-s*.

APPRAISEMENT, *n.* تخمین *takhmîn*, قیمت *kîmat*, تقدیر *takdîrî-bahâ*.

APPRAISER, *n.* قیمت نماینده *kîmat numâyanda*, سارنده *takhmîn-sâzanda*.

APPRECIATE, *vt.* غنیمت شمردن *ghanîmat-sh*, دانستن *ghanîmat-d*, ارزیدن *arzidan*.

APPRECIATION, *n.* تشخیص *tashkîsh*, بها *bahâ*.

APPREHEND, *vt.* دریافتن *daryâftan*, فهمیدن *fahmîdân*.—(seize) گرفتن *girâftan*, کبض کردن *kabz-k*.—(dread) ترسیدن *târsidan*.—(suspect) شبهت نمودن *shubhat-n*.



- APPREHENDER, *n.* ادراک نماینده *idrāk-numāyanda*.—(a seizer) گیرنده *gīranda*, قبض کنند *kabz-kunanda*.
- APPREHENSIBLE, *a.* لایق درباب *lāyaki-daryāb*, قابل الفهم *kābil ul fahm*.
- APPREHENSION, *n.* (conception) عقل *akl*, فهم *fahm*, ادراک *idrāk*.—(terror) هول *hawl*, وحشت *wahshat*.—(seizure) قبض *kabz*, گیری *gīrī*.—(suspicion) شبهت *shub hat*, گمان *gumān*, وهم *wahm*.
- APPREHENSIVE, *a.* ترسناک (fearful) *tars-nāk*, ترسان *tarsān*.—(quick of understanding) تیز طبع *tez talāb*.
- APPREHENSIVELY, *ad.* با خوف *bā khawf*, در بیم *dar bīm*.
- APPRENTICE, *n.* شاگرد *talmīz*, تلمیذ *shāgird*, مرید *murīd*.
- APPRENTICE, *vt.* شاگرد ساختن *shā-gird-s*. [*girdī*]
- APPRENTICESHIP, *n.* شاگردی *shā-girdī*.
- APPRISE, *vt.* آگاهی دادن *āgāhī-d*, اطلاع دادن *ittilā-k*, اعلام نمودن *atlām-n*.
- APPROACH, *n.* نزدیکی *nazdīkī*, ورود *wurūd*, تقرب *takarrub*, دنو *dunū*.
- APPROACH, *vi.* نزدیک رفتن *nazdīk-r*, آمدن *peish āmdn*, تقرب شدن *takrīb-sh*. To cause to approach, نزدیک کردن *nazdīk-k*, قریب گردانیدن *karīb-g*.
- APPROBATION, *n.* پسندگی *pasandagi*, تصویب *kabūl*, قبول *tahsīn*, تسویب *taswīb*.
- APPROPRIATE, *vt.* مخصوص نمودن *makhṣūs-n*, تخصیص کردن *takhsīs-k*. To appropriate to one's self, مخصوص کردن *makhṣūsi-khud-k*.
- APPROPRIATE, *a.* مناسب *khāss*, مناسب *munāsib*, سزاوار *sazāwār*.
- APPROPRIATENESS, } *n.* خاصیت  
APPROPRIATION, } *khāssat*,  
تخصیص *takhsīs*.
- APPROVABLE, *a.* لایق تحسین *lāyaki-tahsīn*, واجب الرضا *wajibu'r razā*.
- APPROVAL, *n.* vide APPROBATION.
- APPROVE, *vt.* پسندیدن *pasandīdan*, راضی شدن *pasand-k*, واقف شدن *rāzī-sh*.—(to experience) وقوف داشتن *wukūf-d*, تجربه کردن *tajruba-k*.—(to prove, show) نمودن *namūdan*, امدهان *imtihān-s* ساختن.
- APPROVER, *n.* تحسین کننده *tahsīn-kunanda*.
- APPROXIMATE, *a.* تقریباً *karīb*, نزدیک *takrībān*, نزدیک *nazdīk*.
- APPROXIMATE, *vt.* vide APPROACH.
- APPROXIMATION, *n.* نزدیکی *nazdīkī*, قریب *kurīb*, تقریب *takrīb*.
- APPULSION, *n.* اطس *lats*.
- APPURTENANCE, *n.* متعلق *mutadlīk*, ملتمز *multazim*. (pl. متعلقات).
- APRICOT, *n.* مشمش زرد آلو *zard ālū*, مشمش *mashmash*.
- APRIL, *n.* (corresponding Persian month) اردیبهشت *urđī bihisht*.—(corresponding Syrian month) فیسان *nayān*.
- APRON, *n.* فوطه *fūta*, ازار *izār*.
- APROPOS, *ad.* (to the purpose) بامحل *bā mahāl*.—(seasonably) در وقت *bur wakt*.
- APT, *a.* قابل *kābil*, مناسب *munāsib*, مستعد *lāyāk*, سزاوار *sazāwār*, موافق *muwāfīk*.
- APTITUDE, *n.* موافقت *muwāfikat*, شایستگی *shāyistagi*, سزاواری *sazāwārī*, استحقاق *istihkāq*.
- APTLY, *ad.* با موافقت *bā muwāfikat*, لایقانه *lāyākānu*.

APTNESS, *n.* vide APTITUDE.

AQUA, *n.* vide WATER.

AQUARIUM, *m.* ماهی خانہ māhīkhāna.

AQUARIUS, *n.* برج آبی burjī-ābī, دلو dalu.

AQUATIC, *a.* آبی ābī, مائي māī. An aquatic bird, مرغ آبی murghī-ābī.

An aquatic herb ورتاج wartāj.

AQUEDUCT, *n.* قنر nākr, آبگذر ābguzar, ممر آب mamarrī-āb, میزاب mīzāb, نآودان nāwdān.

AQUILINE, *a.* فسرې nasrī.

ARAB, *n.* عرب drab.

ARABIA, *a.* عرب drab, عربستان drabīstān. Arabia Felix, یمن yaman. Arabia Petroe, حجاز hijjāz.

ARABIAN, *n.* عرب drab. A wild or wandering Arabian, اعراب atrāb. The genuine Arabians, عرب drab dribat. The mixed Arabians, عرب drab mustadribat. A black Arabian, قره عرب karah drab.

ARABIC, *a.* عربي drabi, تازی tāzī. The Arabic Language, عربي drabi, زبان تازی lasānul drab. عربیات zabānī-tāzī. Arabic books, کتب عربي—The Arabic Language writton in Syriac characters, کرشونی karshūnī.—To mark Arabic with vowel points, اعراب کردن airāb-k.

ARABLE, *a.* زراعت layaki-zarādt, ممکن الزراعت mūmkīnu'z zirādt.

ARBITER, *n.* vide ARBITRATOR.

ARBITRAMENT, *n.* اختیار ikhtiyār, ارادت irādat.

ARBITRARILY, *ad.* ظالمانه zālīmāna, حاکمانه hākīmāna. To act arbitrarily, ظلم نمودن zulm-n.

ARBITRARY, *a.* ظالم zālīm, مختار mukhtār, کامران kāmran.

ARBITRATE, *vi.* ثالث کردن sālis-k., حکم کردن hukm-k., فیصل فیصل fuṣṣal-k., حجت کردن hujjat-k.

ARBITRATION, *n.* حکم hukm, فیصل fuṣṣal.

ARBITRATOR, *n.* داور dāwar, ثالث sālis, حاکم hākīm.

ARBORARY, *n.* درخت shajrā, درخت dirakht paywand.

ARBORET, *n.* درختک dirakhtak, شجیرت shujayrat.

ARBORIST, *n.* بستانی bustānī, باغبان bāghbān.

ARBOUR, *n.* درختستان dirakhtistān, مشجر mushjir, سایه sāya-posh, سایه بان sāya bān.

ARC, *n.* دایره قطعہ katdī-dāira.

ARCADE, *n.* گنبد gumbad, طاق tāk.

ARCADIAN, *a.* گنبدی gumbadī.

ARCANUM, *n.* راز rāz.

ARCH, *n.* محراب mīhrāb, طاق tāk, رف raf. A triumphal arch, خواجه khawāza.-(facetious) لطیفہ گو latīfa-go, بزلہ گو bazla-goi.

ARCH, *vt. or i.* محراب ساختن mīhrāb-s., رف بنا ساختن raf binā-s.

ARCHANGEL, *n.* سروش sarūsh, ملک malakī azīm. The Archangel Gabriel, جبرائیل jibrā'īl. The Archangel Michael, میکائیل mīkā'īl.

ARCHBISHOP, *n.* اسقف بزرگ ushūfi-buzurg.

ARCHED, *a.* بطاقی ba tāk kard, مقبب mukabbab. An arched building, سغ sagh, برنند barfand.

ARCHER, *n.* کمانکش kamān kash, تیر انداز tīr andāz. A butt for archers, خبکال khībkal.

ARCHERY, *n.* تیر اندازی tīr andāzī, کمانکشی kamān kashī.

ARCHETYPAL, *a.* اصلي *aslī*.

ARCHETYPE, *n.* اصل *asl*, رسم *rasm*, مسودہ *musawadda*.

ARCHITECT, *n.* معمار *mīmār*, بنا *bannā*.

ARCHITECTURE, *n.* معماری *mīmārī*, علم عمارت *ilmī mīmārat*.

ARCHIVES, *n. pl.* روزنامہ *roznāma*, دفاتر *dafātir*. A repository of archives, دفتر کار *daftar khāna*.

ARCTIC, *a.* شمالی قطب *kutbi-shimālī*.

ARDENCY, *n.* vide ARDOUR.

ARDENT, *a.* (hot) گرم *garm*, موزان *sūzān*.—(vehement) شدید *shadīd*, سخت *sakht*, تند *tund*.—(affectionate) دوستدار *dostāna*, محبانہ *muhībāna*.

ARDENTLY, *ad.* گرمی *ba garmī*, باحادث *bā hiddat*.

ARDOUR, *n.* (heat) گرما *garmā*, سوزش *sūzish*.—(zeal) حمیت *hamīyat*, رشک *rishk*, غیرت *ghairat*. The ardour of love, صباہت *sabābat*.

ARDUOUS, *a.* دشوار *dushwār*, عسیر *dstr*.

ARDUOUSNESS, *n.* دشواری *dushwārī*, مشکل *mushkil*.

ARDUOUSLY, *ad.* مشکلا *mushkilāna*, دشواری *bā dushwārī*.

ARE, *vi.* We are, ما ایم *mā im*, هستیم *hastim*. You are, آید *īd*, می شوید *mī shawīd*. They are, اند *and*, هستند *hastand*.

AREA, *n.* (open place) میدان *maidān*.—(court, square) عرصہ *drsa*. An area before a house, پیشگاه *peshgāh*. The area or ground which a house covers, طوار *tawār*.

ARENA, *n.* میدان *maidān*, عرصہ *drsa*.

ARGENT, *a.* سیمین *sīmīn*, بیاض *bayāz*.

ARGIL, *n.* گل *gil*, طین *tīn*.

ARGILLACEOUS, *a.* پر گل *purī-gil*, طینی *tīnī*.

ARGOSY, *n.* کشتی *kishti*.

ARGUE, *vi.* حجت آوردن *hujjat-ā*, دلیل کردن *dalīl kardan*, قیاس کردن *kayās-k.*—(excuse) سرزنش دادن *sar zunish-d.* بحث کردن *bahs-k.*

ARGUER, *n.* قیاس کننده *kayās kunanda*.

ARGUMENT, *n.* مباحثہ *bahs*, مباحثہ *mubāhasa*, قیاس *kayās*, حجت *hujjat*, دلیل *dalīl*, برهان *burhān*. A clear argument, دلیل اظهر *dalīli-ashar*. A convincing argument, دلیل برہانی *dalīli-burhānī*.—(subject) مضمون *mazmūn*.—(an abstract) مجمل *mujmal*.—(argumentation) نزاع *nizā*, اختلاف *ikhtilāf*.

ARGUMENTATAL, } *a.* حجتمند  
ARGUMENTATIVE, } دلیل *hujjatmand*, قیاسی *kayāsi*, دلیلی *dalīlī*.

ARID, *a.* خشک *khushk*, سوخته *sūkhta*.

ARIES, *n.* برج حمل *burjī hamal*.

ARIGHT, *ad.* راست *rāst*, درست *durust*.

ARISE, *vi.* (as the Sun) برآمدن *bar-ā*, طلوع کردن *tulū-k.*—(from a seat) برخاستن *barkhāstan*, استادان *istādān*.—(proceed from) صدور کردن *sudūr-k.*, در آمدن *dar-āmadān*.

ARISTOCRACY, *n.* جمہور *jamhūr*, امرا *umarā*.

ARISTOCRATICAL, *a.* جمہوری *jamhūrī*, جمہورپیوند *jamhūrī-paywand*.

ARITHMETIC, *n.* علم حساب *ilmī-hisāb*, علم اعداد *ilmī-aidād*, شمر دگی *shimurdagi*. [حسابی *hisābī*]

ARITHMETICAL, *a.* محاسبی *muhāsibī*.

ARITHMETICIAN, *n.* محاسب *muhāsib*, شمارگر *shumār-gīr*, اہل رقم *ahl-rakm*.

ARK, *n.* (of Noah) سفینہ *safīnāi-noh*.—(chest) صندوق *sandūk*.—(coffer) تابوت *tābūt*.

**ARM, n.** بازو *bāzū*, ساعد *sādd*, پینه *pina*.  
 Plumpness of arm, بازو *bāzud*, مضبعت *masbūdt*. Strength of arm, بازو *nerūi-bāzū*. A strong arm, بازو *nerūi-bāzū*. A strong arm, بازو *bazūi-dzil*. To support in the arms, بازو *bazūi-dzil*. To support in the arms, بازو *bazūi-dzil*. Having an arm of iron, strong armed, بازو *āhanēn bāzū*.  
*āhanēn bāzū*.

**ARM, vt.** (one's self) **کمر بستن** *kamar-b.*,  
 ساز **پوشیدن** *silāh-p.*— (others)  
 ساز **پوشانیدن** *sāzi-jang-p.*

ARMADA, n. عسکر بحري *askari bahri*.

ARMAMENT, *n.* نفير عام *naḥīr-i-ām.*

ARMED, *p. a.* دَارِ سِلَاحِ *gilāh-dār*, کمر بستہ *kumar basta*. Armed with a coat of mail, مَتَدَرِ *mutadarrī*. Armed with a sword, دَارِ سَیْفِ *saiḡdār*, سیانف *saiyḡf*. Armed with a bow, کماندار *kamāndār*. Armed with men, اصحاب *as hābi suyḡf*.

**ARMFUL**, *n.* باز *bāz*, آغوش *āghūsh*.

**ARMISTICE, n.** توقف جنگ *tawakkufi*  
جنگ, مهلت *muhlat*.

ARMLET, *n.* بازو بند *bāzū-band*.

ARMORY, n. **جبه خانہ** *juba-khāna*,  
**طوب خانہ** *tōp-khāna*.

ARMOUR, *n.* جوشن *jaushan*, درع *dird*,  
جبهه *juba*. Clad in armour, جبهه پوش  
*juba-posh*, زره پوش *zirih-posh*.

**ARMOURER, n.** جیش گر *jaysh-gar.*

**ARMPIT, n.** بغل *baghal*, ابط *ibt* or *ibit*.

ARMS, *n. pl.* سلاح *silāh* (*pl.* اسلحة),  
آلات *ālāt*, ساز *sāz*.—(war) جهاد *jehād*,

to arms, **پیکار** *paikār*, **حرب** *harb*. To sound  
to arms, **جنگی** *harbtī-z.*, **جنگ**

جدا *jang-sidā-k.*—(ensigns)  
نشان *alamāt.* علامات *nishān.*

ARMY, *n.* فوج *fauj*, لشکر *lashkar*, عسكر *askar*, جيش *jaysh*, کشتون *kushūn*,

عسکر *sipāh*. A victorious army, لشکر ظفر رهبر *ḍakari-mansūr*. A raw undisciplined army, لشکر تازه *lashkari-tāza*. To encamp an army, خیم زدن *khūima-z*, لشکر گاه نمودن *lashkar-gāh-n*. To levy or embody an army, لشکر جمع کردن *lashkar-jamā-k*. The leader of an army, لشکر کش *lashkar-kash*, سردار سرهنگ *surdāri-sarhang*. The advanced guard or front of an army, پیش لشکر *pesh lashkar*. The wing of an army, ایاد لشکر *ayādi-lashkar*. The right wing, میمنت *maymanat*. The left wing, میسرت *maysarat*. The roar, پس لشکر *pasī lashkar*. A great army, عسکر جبار *ḍakari jarrār*. The whole army, سپاه عامت *āmmati-sipāh*. The rest of the army, بقیت سپاه *bakiyati sipāh*. Belonging to an army, لشکری *lashkari*, سپاهی *sipāhi*. The review or rendezvous of an army, جمعیت لشکر *jamādti-lashkar*. To rout an army, منهزم ساختن *lashkar munhazim-s*. The army of the faithful, i. e. the Ottoman troops, عسکر اسلام *ḍakari-islām*. An army numerous as ants, لشکر مور شمار *lashkari-mūr-shumār*. A conqueror of armies, لشکر شکن *lashkar-shikan*. General of an army, سپاهسالار *sipāh-sālār*. ROMATIC, a. عطرسا *atrasā*, معطر *mudtār*, مشموم *khush bu*, خوشبو *mashmūm*. ROUND, *pr. orad.* گرداگرد *girdā-gird*, دور *pairāman*, اطراف *atarāf*, دور *daur*, حوالی *hawālī*. ROUSE, *vt.* بیدار کردن *bedār-k*, انگیزان *angīzhtan*.

AROUSED, *p. a.* بیدار کرده *bedār-karda*, انگیزیده *angizhta*.

ARRACK, *n.* می اراک *mai arāk*.

ARRAIGN, *vt.* شکایت کردن *shikāyat-k.*, منهم ساختن *malāmat-z.*, ملامت *muttahim-s.*

ARRAIGNMENT, *n.* شکایت *shikāyat*, تهمت *tuhmat*, ملامت *malāmat*.

ARRANGE, *vt.* ترتیب آراستن *ārāstan*, ترتیب *tartīb*, نظم کردن *nazm-k.*, ساختن *tartīb-s.*, انتظام *intizām-n.*

ARRANGEMENT, *n.* ترتیب *tartīb*, نظم *nazm*, انتظام *intizām*.

ARRANT, *a.* فنا *fanā*, بدترین *badtarīn*. An arrant knave, نابکار *nābkār*, حرامزاده *harāmzāda*.

ARRANTLY, *ad.* فحشاء *fahshan*.

ARRAY, *n.* لباس *libās*, پوشاک *poshāk*, صف *jāma*. Military array, صف *saf saf*.

ARRAY, *vt.* بپراستن *ārāstan*, بپراستن *pairāstan*. To array in order of battle, صف آرای نمودن *saf ārāi-n.*

ARREARS, *n. pl.* باقی *bāqī*, تاتیم *tatimma*, بقایا *bakāyā*.

ARREPTITIOUS, *a.* مسلوب *maslūb*, منهوب *manhūb*.

ARREST, *vt.* گرفتار کردن *giriftār-k.*, حبس کردن *habs-k.*, قبض کردن *kabz-k.*, اخذ نمودن *akhz-n.*

ARREST, *n.* حبس *habs*, گرفت *girift*, قبض *kabz*.

ARRIVAL, *n.* رسیدگی *rastdagī*, ورود *wurūd*, آمدن *āmadan*, آتیان *ityān*.

ARRIVE, *vi.* رسیدن *rasīdan*, آمدن *āmadan*, داخل شدن *dākhil-sh.*, واقع شدن *wāqt-sh.*

ARRIVED, *p. a.* رسیده *rasīda*, پیوسته *paiwasta*.

ARRIVER, *n.* رسنده *rasanda*, آینده *āyanda*.

ARROGANCE, *n.* گستاخی *takabbur*, خودبینی *gustākhi*, مغروری *maghrūrī*, کبر *kibr*, غرور *ghurūr*, خود *khud bīnī*.

ARROGANT, *a.* متکبر *mutakabbir*, مغرور *maghrūr*, سرکش *sar-kash*, خود *khud bīn*.

ARROGANTLY, *ad.* تکبرانه *takabburāna*, با گستاخی *bā gustākhi*.

ARROGATE, *vt.* ادعا کردن *iddiā-k.*, سرکشی کردن *dadwi-k.*, فخر نمودن *fakhr-n.*, سرکشی *sar-kashī-k.*

ARROGATION, *n.* ادعا *iddiā*, دعوی *dadwa*.

ARROW, *n.* تیر *tīr*, سهم *sahm*, پرتاب *partāb*, کادر *kādir*, نشابت *nushshābat*, خدنگ *khadang*. The head of an arrow, پیل *pela*. A double-headed arrow, تیر بدخشان *tīri-badakhshān*. A handful of arrows thrown at once, تیر یک دست *tīri yak dast*. The invisible arrow, سهم الغیب *sahm ul ghaib*. The arrow of destiny, سهم *sahm ul ghaib*. The arrow of destiny, سهم *sahm ul ghaib*. An arrow discharged through a tube, تیر نارک *tīri-nāwak*. To shoot an arrow, تیر انداختن *tīr-a.* پرتاب کردن *partāb-k.* A barbed arrow, تیر خاردار *tīri-khārdār*. A swift arrow, تیر تیز *tīri-tez*. A light, small headed arrow, تیر خای *tīri-khākī*.

ARSENAL, *n.* جبه خانه *juba khāna*, طربخانه *tōp khāna*.

ARSENIC, *n.* سم الفار *sammulfār*, تراب *tarābul hālīk*.

ART, *n.* هنر *hunar*, فن *fann*, صنعت *sandī*, معرفت *madrifat*, حیله *hila*, حرفه *hirfu*. —(cunning)

ARTERY, *n.* شریان *shiryān* (pl. شرايين), رگ *rugi-jān*. The beating of the artery, the pulse, نبض *nabz*, راکت *rākiṣ*.

ARTFUL, *a.* (skilful) هنرمند *hunar-mand*, صنعتی *sunṭy*.—(Cunning) حیل *hila* باز *bāz*.

ARTFULLY, *ad.* هنرمندانه *hunar man-dāna*, حیل *hila* بازانه *bāzāna*.

ARTFULNESS, *n.* حیل بازی *hila bāzi*, مکاری *makkārī*.

ARTICHOKE, *n.* حرشف *harshaf*, کنگر *kangar*.

ARTICLE, *n.* فصل *fasl*, شرط *shart*.—(of agreement) قید *kayd*.—(of religion) مذهب *kānūni mazhab*.—(of faith), قواعد دین *kawāḍi dīn*. Articles of peace, موافق صلح *mawāḍdi sulh*, شرط و قید صلح *shart u kaydi sulh*. An article (in grammar,) المعرفت *al madrifat*.

ARTICLE, *vt.* قید کردن *kayūd-k*, شرایط نمودن *fasūl-s*, اصول ساختن *sharāyat-n*.

ARTICULAR, *a.* بند *band* پیوند *pay-wand*, مفاصلی *mafāsili*.

ARTICULATE, *a.* ممتاز *judā*, جدا *judā*, منقسم *munkasim*, *mumtāz*.

ARTICULATE, *vt.* تلفظ کردن *talaffuz-k*, حرف زدن *harf-z*, بفصول کردن *ba fasūl-k*.

ARTICULATELY, *ad.* جدانه *judāna*, مادد *māddat* بهاد *ba māddat*.

ARTICULATION, *n.* تلفظ *talaffuz*, مفصل *maḥsil* (juncture) گوئی *goi*, گفتار *gofār*, *maḥsil*.

ARTIFICE, *n.* روبا *rubāi-bāst*, بازی *bāzi*, مکر *māk*, فریب *fareb*.

ARTIFICER, *n.* دستکار *dast-kār*, اهل

حرف *ahli hirfa*, پیشه کار *pesha-kār*, صانع *sānt*.

ARTIFICIAL, *a.* (not natural) صنعتی *sunṭy*, عملی *dmali*.—(fictitious) ساخت *sākhta*, قلب *kalb*.

ARTIFICIALLY, *ad.* باصنعت *bā sandt*, ساختار *sākhtāna*.

ARTIFICIALNESS, *n.* صنعت *sandt*, اسنادی *ustādī*, فن *fann*.

ARTILLERY, *n.* طرخیان *tōp-khāna*. The artillery for battering a castle. توپ قلع کوب *tōpi kild kūb*.

ARTISAN, } *n.* vide ARTIFICER.  
ARTIST, }

ARTLESS, *a.* (unskilful) بی هنر *bīhunar*, بی وقوف *bī-wukūf*.—(simple, graceless) ساده دل *bī-gunāh*, *sāda dil*.

ARUNDINACEOUS, *a.* (like reeds) نی سا *nai sā*.—(abounding with reeds) پر نی *pur nai*, مقصبت *makzubat*.

AS, *ad.* (like) چونان *chūn*, چو *chu*, چونانکه *chunānke*, همچون *chunānche*, چنانچه *chunānche*. As that, چنان *chūnān*. As this, چنین *chunīn*. As (in comp.) وار *wār*, مانند *sā*, آسا *āsā*, واش *wash*. As before, فی الاول *filawwal*. As long as, تا *tā*, مادام *mādām*. As above related, کما ذکر *kamā zukira*. As it ought, کما هو حق *kamā hūwa hakkuhu*. As it is said, کما قیل *kamā kıla*. As you would say or, as if it were, گویا *goyā*. As above, ایضا *aizan*. As if, کان *kāna*, چون *chūn*. As often as, کما *kullumā*. As much as, ما *mā*, اینقدر *in kadr*. As follows, یعنی *yant*. As far as possible, بقدر مقدور *la kadri maktūr*. As soon as, همان *hamān*, همین *hamīn*.

ASCEND, *vt. or vi.* بر آمدن *bar-ā.*

طلوع کردن *tulūd-k.*, بالا رفتن *bālā-r.*

ASCENDANT, *n.* طالع *sharf*, تالئ *tālī*, فوق *fauk*.

ASCENDENCY, *n.* غلبت *ghalabat*.

ASCENDING, *p.a.* بر آینده *bar-āyanda*, طلوع کننده *tulūd kunanda*.

ASCENSION, *n.* معراج بالا روی *bālā rui*, معراج *mīrāj*. The ascension of the Lord Jesus, حضرت عیسیٰ معراج *mīrājī* *hazrat isā*.

ASCENT, *n.* معراج *madraj* صعود *suūd*.—(slope) فرار *farās*.

ASCERTAIN, *vt.* تحقق کردن *tahkik-k.*, معین کردن *mukhar-k.*, مقرر کردن *muyyan-k.*

ASCERTAINER, *n.* معبود کننده *madhūd kunanda*.

ASCERTAINMENT, *n.* تحقیق *tahkik*, استقرار *istikrār*.

ASCETIC, *n.* زاهد *zāhed*.

ASCRIBE, *vt.* مخصوص کردن *makhṣūs-k.*, توصیف کردن *nisbat-s.*, نسبت ساختن *tawṣif-k.*

ASH, *n.* (tree) وشیج *washij*, آهر *ahr*.

ASHAMED, *a.* شرمسار *sharmsār*, شرمنده *sharminda*, خجل *khajil*. To be ashamed, شرمنده شدن *sharminda-sh.*, شرم داشتن *sharm-d.*

ASHEN, *a.* (wood) وشیجی *washiji*.

ASHES, *n.* خاکستر *khākistar*, رماد *ramād*. Of the colour of ashes, ارمد *armad*. To reduce to ashes, خاکستر کردن *khākistar-k.* Bread baked under the ashes, ملیل *malil*.

ASHLAR, *n.* سنگ ناتراشیده *sangi nā tarāshida*.

ASHORE, *ad.* بر کنار *bar kanār*, در ساحل *bar sāhil*, در لب دریا *dar lubi daryā*. Getting ashore, کنار رفتن *kanār-r.*

ASHY, *a.* خاکستر *ba rangī khākistar*, خاکستری *khākistari*, سنجابی *sanjābī*.

ASIDE, *ad.* در کنار *dār kanār*, بر طرف *bar taraf*. To lay aside, در کنار نهادن *dār kanār-n.* To call aside, بر طرف خواندن *bar taraf-kh.* To speak to aside, در کنار گفتن *dār kanār-g.* To throw aside, ترک کردن *tar-k-k.* To set aside, قطع رسید نمودن *katī rasīd-n.* To go aside, در کنار رفتن *dār kanār-r.*

ASININE, *a.* حماری *khari*, حیمائی *himāīy*.

ASK, *vt.* پرسش کردن *pursīdan*, پرسش *pursish-k.*, سوال نمودن *sawāl-n.*, استفسار کردن *istifsār-k.*

ASKANCE, *ad.* عارضه *ārizatan*, ملوئی *multawī*. Looking askance, کژ بین *kazh bīn*, کژ نظر *kazh nazir*.

ASKER, *n.* پرسنده *pursanda*, خواهنده *khāhanda*, سائل *sāil*.

ASKEW, } *ad.* کج *kaj*, کژ *kazh*, بر طرف *bar taraf*.

ASLANT, } در خواب *khufṭa*, خواب آلود *khāb ālūd*. Lulling asleep, تهجید *tahjīd*, تنویم *tanwīm*.

ASLOPE, *ad.* حطوط *hatūt*, مایل *māil*.

ASP, *n.* (serpent) مار *mār*.—(tree) سپیدار *sapedār*.

ASPARAGUS, *n.* اسفراج *isfirāj*.

ASPECT, *n.* روی *rui*, پیکر *paikar*, چهره *chehra*, وجه *waja*, شکل *shikal*, سیمای *sīmā*. An angelic aspect, پری *parī* روی *parī rui*. A fortunate aspect of the planet, اوج شرف *auji sharaf*. An unfortunate aspect, حذیثی نحوس *hazīzi nahūsāt*. Of a bad aspect, کره المنظر *karihul manzar*.

ASPERITY, *n.* خشونت *khushūnat*, سختی *tundī*, درشتی *durushti*, سختی *sakht rui*, غلظت *ghulzat*.

**ASPERSE**, *vt.* پاشیدن *tanz-k.*, پاشان *buktān-g.*—(to sprinkle) پاشیدن *pāshidan*, افشاندن *afshāndan*.  
**ASPERSION**, *n.* افتراء *iftirā*, پاشان *buktān*, طنز *tanz*—(sprinkling) پاشیدگی *pāshidagī*.  
**ASPHODEL**, *n.* بروق *barwak*.  
**ASPIRATE**, *vt.* بنفس تمام کلام کردن *ba nafs-i tamām kalām-k.*, بدم سرشار *bu dum-sarshār-g.*  
**ASPIRATION**, *n.* (an ardent wish) هوس *hawās*, قصد *kasd*, نفس *nafas*, نیت *nayyat*.—(in pronunciation) بادم تمام گفتار *bā dumi tamām-guftār*.  
**ASPIRE**, *vt.* هوس *jān-d.*, جانی داشتن *hawās-n.*, طلب کردن *talab-k.*, آرزو داشتن *ārzū-d.*  
**ASQUINT**, *ad.* تشاغر *shanf*, شنف *tashāzar*.  
**ASS**, *n.* درازگوش *khar*, حمار *hamār*, *darāz-gush*, الا *ulāgh*. A she-ass, *khar māle*, حمارت *hamārat*. A wild ass, خرگور *khar gor*, خردشتی *khari dashti*. A herd of asses, جریت *jarabbat*. An ass's colt, خر کره *khir-kura*. A little ass, خرک *kharak*. An assmill, خراس *khar-ās*.—(a blockhead) ابله *ablah*, احمق *ahmak*. Stupid as an ass, خر طبع *khar tabi*.  
**ASSAFŒTIDA**, *n.* انگوزه *angūzha*, انگوان *anguwān*.  
**ASSAIL**, *vt.* هجوم آوردن *hujūm-ā*, حمله بردن *hamla-b.*  
**ASSAILABLE**, *a.* ممکن هجوم شدن *mumkin-i hujūm-sh.*  
**ASSAILANT**, *n.* هجوم کننده *hujūm kunanda*, مقاتل *mukātīl*.  
**ASSASSIN**, *n.* خونپ *khūnī*, قاتل *kātīl*, قاتل *kattāl*, شقی *shakīy*.

**ASSASSINATE**, *vt.* کشتن *kushtan*, قتل ساختن *katl-s.*, خون کردن *khūn-k.*  
**ASSASSINATION**, *n.* قتل *katl*, مقتل *miktāl*, کشتدگی *kushandagī*.  
**ASSAULT**, *n.* حمله *hamla*, هجوم *hujūm*, یورش *yūrish*.  
**ASSAULT**, *vt.* هجوم آوردن *hujūm-ā*, یورش نمودن *hamla-k.* *yūrish-n.*, مقاتله ساختن *mukātala-s.* To assault on the highway, راه زنی *rāh zānī-k.* To assault in the night time, شبگیر کردن *shabgīr-k.*  
**ASSAY**, *n.* (of metals) عیار *tyār*, چاشنی *chāshnī*. The assay-office, دارالعیار *darul tyār*.  
**ASSAY**, *vt.* چاشنی عیار کردن *tyār-k.*, چاشنی کردن *chāshnī-k.*  
**ASSAYER**, *n.* عیارگیر *tyār-gīr*, صاحب عیار *sāhibi-tyār*.  
**ASSEMBLAGE**, *n.* فراهم *jāmad*, فراهم *farāham*.  
**ASSEMBLE**, *vt.* (bring together) فراهم آوردن *farāham-ā*, جمع کردن *jāmad-k.*, —(to meet together) شدن *jāmad-sh.*, —(to call together) خواندن *khāndan*, دعوت کردن *dadwat-k.*  
**ASSEMBLED**, *p. a.* فراهم آورده *farāham āwarda*, جمع *jāmad*, مجموع *majmūd*.  
**ASSEMBLY**, *n.* جماعت *guruh*, گروه *jāmadt*, مجلس *majlis*, محفل *mihfil*, انجمن *anjuman*. An assembly of nobles, امرا *majmā'i umarā*. Gracing the assembly, آرا مجلس *majlis-ārā*.  
**ASSENT**, *n.* پذیرایی *kabūl*, قبول *pazīr-ānī*, رضا *razā*.  
**ASSENT**, *vi.* پذیرفتن *pazīrūftan*, قبول کردن *kabūl-k.*, قول دادن *kaul-d.*, بلی گفتن *buli-g.*



ASSERT, *vt.* تقرير *ikrār-k.*, اقرار کردن *takrīr-n.*, ساختن *takhtik-k.*, تحقیق کردن *muddā-k.*—(to claim) مدعا کردن *tasarruf-k.*, تصرف داشتن *tākhsis-n.* نمودن

ASSERTION, *n.* اقرار *ikrār*, مدعی *takrīr*, تقرير *muddat*, تصرف (claim of right) *tadrif*, دعو *tasarruf*, دادوا *dadwā*.

ASSESS, *vt.* خراج نهادن *khirāj-n.*, مال گذاری مقرر *dwāriz-k.*, مال گذاری کردن *māl guzārī mukarar-k.*

ASSESSMENT, *n.* مال گذاری *māl guzārī*, جزیت *khirāj*, تحصیل دار *jizyat*. A collector of assessment, بازگیر *tahsildār*, باز سنان *bāzh sitān*, تکالیف *bāzh-gir*. Assessments, عوارض *takālif dwāriz*.

ASSESSOR, *n.* اهل عدالت *ahli ddālat*, مجلسی *hamnishin*, محاسبین *majlisī*. (one appointed to assess) خراج نهنده *khirāj nihanda*.

ASSETS, *n. pl.* اموال *jāi-dād*, جايداد *amwāl*.

ASSEVERATE, *vt.* تریف نمودن *tadrif-n.*, اعتراف نمودن *itirāf-n.*

ASSEVERATION, *n.* سوگند *sogand*, تعریف *kasam*, تحقیق *takhtik*, اعتراف *tadrif*, اعتراف *itirāf*.

ASSIDUITY, *n.* شغل *shugal*, تعید *takayyul*.

ASSIDUOUS, *a.* مشغول *mashghūl*, مستدام *mustadām*, مواظب *muwāzib*. To be assiduous, ملزم شدن *mulāzim-sh.*, ملزمت کردن *mulāzamat-k.*

ASSIDUOUSLY, *ad.* دایمانه *dāimāna*, علی الدوام *dladdawām*.

ASSIDUOUSNESS, *n.* مداومت *mudāwimāt*, استدامت *istiḍāmat*.

ASSIGN, *vt.* تعیین کردن *tadyyun-k.*, عطا کردن *sipārish-d.*, سپارش دادن *dlā-k.* To assign an estate مال تولیع *tawlijulmāl-s.* To assign a reason, سبب نمودن *sabab-n.*

ASSIGNABLE, *a.* ممکن تعیین *mumkinini-tadyyun*.

ASSIGNATION, *n.* موعده ملاقات *mawidi mulākāt*, مهلت وصال *muhlati-wisāl*.

ASSIGNEE, *n.* تعیین دار *tadyyun-dār*, وکیل *wakil*.

ASSIGNER, *n.* تعیین کننده *nirakht*, سپارش دهنده *tadyyun kunanda*, سپارش *sipārish-dehanda*.

ASSIGNMENT, *n.* تعیین *tadyyun*, محضر *sipārishk*, سپارش *ghazr*.

ASSIMILATE, *vt.* تمذیل نمودن *tamsil-n.*, تشبیه آوردن *tashbih-ā*.

ASSIMILATION, *n.* تشبیه *tashbih*, مشابهت *mushābihat*, تمذیل *tamsil*, موافقت *muwāfikat*.

ASSIST, *vt.* مدد دادن *madad-d.*, یاری *yārī-k.* معاونت نمودن *muāwanat-n.*, یار شدن *nāsir-b.*, یار *yār-sh.* پشتیبی کردن *pushti-k.*

ASSISTANCE, *n.* مدد *madad*, اعانت *ānat*, نصرت *ḍun*, یاری *yārī*, نصرت *nusrat*, مددگاری *muāwanat*, مددگار *madadgārī*, دستگیری *dastgārī*, یاور *yāwarī*.

ASSISTANT, *n.* دستگیر *yār*, دستگیر *dastgār*, مددگار *madadgār*, معاون *muāwin*, ناصر *nāsir*.

ASSISTANT, *a.* معاون *muāwin*, نصور *nusr*.

ASSIZE, *n.* کیل *kayl*, حسب *hasb*. An assize of provisions fixed by the magistrate, نرخ *nirakh*.—(court of justice) عدالت *ddālat*, محکمه *mahkamah*.

ASSIZE, *vt.* نرخ نمودن *nirakh-n.*, تقویم *takwīm-k.*, بها کردن *bahā-k.*

ASSOCIATE, *vt.* همراهی کردن *ham-rāhī-k.*, رفاقت نمودن *rifākat-n.*, شریک شدن *sharīk-k.*, مرافقت کردن *murāfukat-k.*

ASSOCIATE, *n.* همراهِ *hamrāh*, رفیق *rāfiq*, همدم *hamdam*, یار *yār*, دوست *dost*, شریک *sharīk*.

ASSOCIATION, *n.* همراهی *hamrāhī*, رفاقت *rifākat*, همسری *hamsarī*, همبازی *hambāzī*.—(union of persons) مجلس *majlis*.

ASSORT, *vt.* vide ARRANGE.

ASSORTMENT, *n.* (of goods) مجمع اموال *majmaʿi-amwāl*, تبذیر *tabʿiz*.

ASSUAGE, *vt.* تسکین کردن *taskīn-k.*, آرام دادن *ārām-d.* To be assuaged, قرار داشتن *maskūn-sh.*, مسکون شدن *kurār-d.*

ASSUAGEMENT, *n.* تسکین *taskīn*, آرام *ārām*, تلیم *talīm*.

ASSUAGER, *n.* تسکین کننده *taskīn kunanda*, مصلح *māslīh*.

ASSUASIVE, *a.* ساکن ساز *sākin sāz*, تسکین بخش *taskīn bakhsh*.

ASSUME, *vt.* اخذ کردن *giriʿftan*, گرفتن *akhz-k.*, اختیار نمودن *ikhṭiyār-n.* To assume the appearance, صورت پذیر کردن *sūrat pazīr-k.*—(to claim) دعوا نمودن *iddiā-k.*—(to presume) ادعا کردن *zann-d.*, پنداشتن *pindāshṭan*.

ASSUMER, *n.* مرد مغرور *mardi-maghrūr*, متکبر *mardi mutakabbir*.

ASSUMING, *p. a.* مغرور *maghrūr*, متکبر *mutakabbir*, خود بین *khūd bīn*.

ASSUMPTION, *n.* اخذ *akhz*, اختیار *ikhṭiyār*, قیاس *kayās*.

ASSUMPTIVE, *a.* واجب الِاخذ *wājib ul akhz*, قابل قیاس *kābili kayās*.

ASSURANCE, *n.* (certainty) تحقیق *taḥkīk*, اعتقاد *yakīn*.—(trust) اعتقاد *attikāl*, اعتماد *aitimād*.—(impudence) بی شرمی *bī sharmī*, شوخی *shokhī*, بی ادبی *bī adabī*.—(conviction) الزام *ilzām*, مبصرت *mubṣarat*.—(intrepidity) بی هراسی *bī hirāsī*, بی پروایی *bī parwāī*.—(testimony) گواهی *gawāhī*.—(promise) عهد *ahd*, امیدوار *paimān*.—(hopeful) امانت *umedwār*.—(insurance) امان *amānat*, امان *amān*.

ASSURE, *vt.* (promise) پیمان دادن *paimān-d.*, اقرار کردن *ikrār-k.*—(secure) عهد و امان دادن *ahd u amān-d.*—(to remove doubt or fear) بی باک *bī bāk-s.*, زوال شک کردن *zawālī shakk-k.*

ASSURED, *a.* (certain) محقق *muḥakkak*, بی گمان *biḡumān*, معین *mudʿyyan*, بی اشتباه *bī ishtibāh*.—(impudent) بی شرم *bīsharm*, شوخ *shokh*.

ASSUREDLY, *ad.* بدرستی *ba durustī*, یقیناً *yakīnan*, فی الحقیقت *filḥuqīqat*, بلی *bali*.

ASSUREDNESS, *n.* تحقیق *taḥkīk*.

ASSURER, *n.* پیمان دهنده *paimān deḥanda*.

ASTERISK, *n.* نشان *nishān*, اشارت *ishārat*.

ASTERISM, *n.* ستاره *sitārah*.

ASTERN, *n.* کشتی *pasi kishtī*.

ASTHMA, *n.* ضیق النفس *damā*, دم گرفته *giʿfta dam*, *āikun nafas*.

ASTHMATIC, } *a.* دمابر *damā-bar*,  
ASTHMATICAL, }

dam-āwar, ضيق نفس *zik-nafas*.

ASTIR, a. vide ACTIVE.

ASTONISH, vt. حيران کردن *hairān-k.*,  
حیرت انگیز کردن *āshuftan*,  
متعجب کردن *ajub-k.*,  
*mutadjjib-k.*

ASTONISHED, a. متعجب *muttadjjib*,  
سرگردان کرده شده *āshufta*,  
*gardān kardā-shuda*. To be astonish-  
ed, حیران شدن *hairān-sh.*,  
متعجب شدن *mutadjjib-sh.*

ASTONISHING, p. a. حیرت انگیز *hai-  
rat-angiz*, سرگردان کن *sar gardān  
kun*.

ASTONISHMENT, n. سرگردانی *sar-  
gardāni*, حیرت *āshuftagi*,  
*hairat*, تحیر *dahshat*, دهشت  
*tahaz-yur*.

ASTRADDLE, ad. افجاج *ifjāj*, فج *fajj*.

ASTRAL, a. نجومی *najūmī*, کواکب  
*kawākib mansūb*.

ASTRAY, ad. گمراه *gumrah*, سرگشته  
*sar gashita*, سرگردان *sar gardān*.

ASTRICTION, vide CONSTIPATION.

ASTRIDE, ad. افجاج *afjāj*, فج *fajj*.

ASTRINGENCY, n. قبض *kabz*, قبضیت  
*kabziyat*.

ASTRINGENT, n. قابض *kābiz*, قابضات  
*kābizāt*.

ASTRINGENT, a. تقبض *takab buz*.

ASTROGRAPHY, n. صفت نجوم *sifati  
nujūm*, تصویر کواکب *taswiri-kawākib*.

ASTROLABE, n. استرلاب *usturlāb*,  
استرلاب *usturlāb*, صلاب *sulāb*.

ASTROLOGER, n. منجم *munajjim*,  
ستاره صاحب کواکب *sāhibi kawākib*,  
ستاره *sitāra-shinās*.

ASTROLOGER, n. منجم *munajjim*,  
ستاره *sitāra-shinās*, نجوم *najjām*,  
اخترگو *akhtar go*, اهل نجوم *ahli-nujūm*.

ASTROLOGICAL, a. نجومی *nujūmī*,  
متعلق علم نجوم *mutadlliki ilmi  
nujūm*.

ASTROLOGIZE, vi. علم نجوم عمل کردن  
*ilmi nujūm amal-k.*

ASTROLOGY, n. علم نجوم *ilmi-nujūm*,  
نجات *madrifati falak*,  
*nijāmat*.

ASTRONOMER, n. منجم *munajjim*,  
اهل هیت *ahli hi'at*, رصاد  
*rassād*, ستاره شناس  
*sitāra-shanās*.

ASTRONOMICAL, a. علم هیت پیوند  
*ilmi hi'at paiwand*. Astronomical  
table, جدول *jadwal*, زیج *zij*.

ASTRONOMY, n. علم الهیت *ilmul hiat*,  
علم ستاره *ilmī-sitāra*,  
*hayāt*.

ASTUTE, a. vide CRAFTY.

ASUNDER, ad. جدا *judā*, علحدہ  
*dlahidda*, تنها *tanhā*.

ASYLUM, n. جای پناه *ojai panāh*,  
پناهگاه *panāhgāh*, ملجأ *maljā*.

AT, pr. نزد *nazd*, سوي *sui*, در *dar*, و با  
*ba*, علي *ila*. At length, عاقبت *ākibat*,

تصیلان *lājiram*. At full length, و لا  
*tafsilāna*. At least, باري *bārī*, و لا  
*wa law*. At hand, حاضر *hāzir*. At

what time? کدām *kudām wakt*.  
At how much a yard? في كز

آنگاه *āngāh*. At that time, تیمت چندانست  
*At that time, تیمت چندانست*

آن وقت *ān wakt*. At all  
*āngāh*, دایم ایام *amīshā*, همیشه  
*dāyam ayyām*. At no time, طول

هیچ *tūlad' dahri*. Not at all  
*hech*, هرگز نه *hargiz na*. Nothing at all,  
هیچ اصلاً *hech na*. At no rate,

هیچ *hech na*. At no rate, *hech na*.  
At present, اکنون *ahnūn*,  
*hech aslan*. At first, اولاً *awwalan*,

حالا *hālā*. At first, *hālā*.  
مقدمه *mukaddaman*.

ATHEISM, n. دهریہ *dahriya*,  
ناخدای *nākhudāi*, الحاد *ilhād*.

- ATHEIST**, n. ناهدا *dahriya*, ناکھدا *nākhudā*, ملحد *malhad*.
- ATHEIST**, a. اِلْهَاد ناک *ilhād nāk*, زندگت وار *zandakat wār*.
- ATHIRST**, a. عطشان *tishna*, تیشنا *atshān*.
- ATHLETE**, n. دلیر *pahlav*, پهلوار *dilēr*, کشتی گیر *kushtī-gīr*.
- ATHLETIC**, a. پهلوانی *pahlawānī*, زور آور *sūr āwar*. An athletic man, پهلوان *pahlawān*.
- ATHWART**, prep. ad. از عبور *ābūr*, از جانب بجانب *az jānīb ba jānīb*.
- ATLAS**, n. (a rich silk) اطلس *atlas*.— (a collection of maps) جماع خارتی *jimāi khāratī*, نقشه جماع *jimāt naksha*. Mount Atlas, الدرن *ad'daran*.
- ATMOSPHERE**, n. vide AIR.
- ATOM**, n. ذره *zarra*, شمه *shamma*. Like an atom, ذره قدر *zarra kadr*, شمه سا *shamma sā*.
- ATOMIC**, a. شمه وش *zarrin*, ذرین *shamma wash*.
- ATONE**, vi. تکفیر کردن *takfir-k.*, کفاره دیت ساختن *kaffāra-k.*
- ATONEMENT**, n. تکفیر *takfir*, کفاره *kaffāra*, دیت *diyat*.
- ATOP**, ad. بالا *bālā*, زب *zabar*.
- ATROCIOUS**, a. بد کردار *sharīr*, شریر *bad kirdār*.
- ATROCITY**, n. فساد *sharārat*, شرارت *fasād*, ظلم *zulm*.
- ATTACH**, vt. پیوستن (join together) *paiwastan*, چسپانیدن *chaspanīdan*.— قبض کردن *giriftan* (arrest) *kabz-k.* To be attached, گرفتار شدن *giriftār-sh.*— دوست کردن (love) *dost-k.*, خاطر گرفتن *khātir-g.*
- ATTACHE**, n. وا بست *wā basta*.
- ATTACHMENT**, n. چسپیدگی *chaspt-dagt*, پیوستگی *paiwastagt*.—(affection) محبت *mahabbat*, رغبت *raghbat*, دوستی *dosti*.— (taking prisoner) گرفتاری *giriftārī*, قبض *kabz*.
- ATTACK**, vt. هجوم آوردن *hujūm-ā.*, حمله کردن *hamla-k.*, یورش آوردن *yūrish-ā.*
- ATTACK**, n. هجوم *hujūm*, حمله *hamla*, یورش *yūrish*.
- ATTAIN**, vi. or vt. یافتن *yāftan*, حاصل کردن *hāsīl-k.*, اندوختن *andūkhītan*, ورزیدن *warzīdan*.
- ATTAINABLE**, a. یافتنی *yāftanī*, ممکن کسب *mumkīni kasb*.
- ATTAINED**, a. یافته *yāfta*, معصول *mahsūl*, اندوخته *andūkhīta*.
- ATTAINING**, p. a. کسب کنان *kasb kunān*, یاد *yāb*, اندوز *andūz*. Attaining one's wishes, کامران *kāmran*.
- ATTAINMENT**, n. کسب تحصیل *tahsīl*, کسب *kisb*, حصول *husūl*.
- ATTAINT**, vt. vide CORRUPT.
- ATTEMPT**, n. کوشش *koshish*, سعی *saʿi*.
- ATTEMPT**, vt. کوشیدن *koshīdan*, کوشش *koshish-k.*, سعی کردن *saʿi-k.*, آزمودن *āzmūdan*, اجترأ کردن *ijtirā-k.*
- ATTEMPTABLE**, a. لایق اجترأ *lāyaki ijtirā*, واجب السعی *wājibus saʿi*.
- ATTEMPTER**, n. کوشش کننده *koshish-kunanda*, اجترأ کننده *ijtirā kunanda*.
- ATTEND**, vt. حاضر بودن (to present) *hāzir-b.*— (serve) بندگان کردن *banda-gī-k.*, ملزمت نمودن *mulāzamat-n.*— شنیدن (listen) *shinūftan*, شنیدن *shānīdan*.— (give attention) رو آوردن *rū-ā.*, توجه کردن *tawajja-k.*— (be busy)

about) مشغول شدن *mashghūl-sh.*

To attend a summons, دعوت رام شدن *ba dāwat rām-sh.*

—(follow) پس رفتن *pas-r.*

—(remain) ماندن *māndan.*

—(to be dependant on) تابع شدن *tābt-sh.*

ATTENDANCE, *n.* (service) خدمت *khidmat.*

*khilmat*, بندگی *bandagi.*

—(train, retinue) سوارى *sawārī.*

ATTENDANT, *a.* د خدمت *khidmat-*

*dah*, بندگان *bandai farmān.*

ATTENDANT, *n.* خدمتگار *khidmatgār,*

خدمتگاران *khādim.*

خدمتگاران *khidmatgārān,*

حشم *hasham.*

ATTENTION, *n.* توجه *tawajja,* آگاهی *āgāhī,*

اشتغال *ishtighāl,* تقييد *takayyud.*

ATTENTIVE, *a.* متوجه *mutawajja,*

متفكر *mutafakkir,* مشغول *mashghūl,* آگاه *āgāh,*

متفكر *mutafakkir.*

ATTENTIVELY, *ad.* با آگاهی *bā āgāhī,*

تقييد *takayyudan.*

ATTENUATE, *vt.* رقيق کردن *rakik-k.*

ATTEST, *vt.* گواهي دادن *gawāhī-d.,*

اثبات کردن *sābit-k.,* اقرار کردن *ikrār-k.,*

شاهد شدن *shāhid-sh.*

—(to call to witness) دعوت کردن *dādwat-k.*

ATTESTATION, *n.* گواهي *gawāhī,*

شهادت *shahādat,* تصديق *tasdik.*

A register of attestations, نام شهادت *shahādat nāma.*

ATTIRE, *vt.* پوشيدن *poshīdan,* آراستن *ārāstan,*

لباس دادن *libās-d.*

ATTIRE, *n.* پوشاک *poshāk,* لباس *libās,*

پارچه *pārche,* جامه *jāma,* آرایش *ārāyash.*

ATTITUDE, *n.* وضع *wazd,* وضع *wazdt.*

ATTOLLENT, *a.* بلندنما *buland numā,*

علي سار *ālī-sāz.*

ATTORNEY, *n.* وکیل *wakil,* کاروان *kār-rān,*

مأمور *māmūr.*

A power of Attorney, وکالت نامه *wakālat-nāma.*

Attorney at law, وکیل عدالت *wakīlī*

*ddālat.* To act as an attorney, وکیل *wakīl*

بودن *wakīl-b.,* مذايع شدن *manāb-sh.*

To appoint an attorney, وکیل کردن *wakīl-k.*

ATTORNEY-GENERAL, *n.* وکیل مطلق *wakīlī-mutlak.*

ATTORNEYSHIP, *a.* وکالت *wakālat,*

نايبت *nāibat.*

ATTRACT, *vt.* (draw to something)

کشيدن *kashīdan,* بر کشيدن *bar-k.,*

جذب کردن *jazb-k.,* در کشيدن *dar-k.,*

دل بستن *dil-bastan,* دل *dil-b.*

—(allure) دل بستن *dil-bastan,* دل *dil-b.*

ATTRACTING, *p. a.* کشان *kashān,*

کشنده *kashanda.*

ATTRACTION, *n.* کشش *kashish,* جذب *jazb,*

دل بستن *dil-bandī,* دل فریبی *dil-farībī.*

Attraction of straws, جذب گيا *jazbi giyāh.*

ATTRACTIVE, *a.* جاذب *jāzib,* کشنده *kashanda.*

—(alluring) دل بند *dil band,* دلکش *dil kash.*

An attractive quality, قوت جاذب *kuwati jāziba.*

ATTRACTIVELY, *ad.* جذابانه *jazbāna,*

دلربانه *dil rubāna.*

ATTRIBUTE, *vt.* نسبت کردن *nisbat-k.,*

منسوب کردن *hamal-k.,* منسوب *mansūb-k.*

ATTRIBUTE, *n.* صفت *sifat,* وصف *wasf,*

اسم *ism.*

ATTRIBUTIVE, *a.* ملحق *mul hak,*

نسبت کرده *nisbat-karda.*

ATTRITION, *n.* انكسار *inkisār.*

AUBURN, *a.* اسمر *asmar,* سمر *samrā.*

AUCTION, *n.* مزاد *mazād,* هراج *harrāj,*

مزاد کردن *mazād-k.,* مسامعت کردن *musāwamat-k.*

AUCTION, *vt.* مزاد فروختن *ba mazād-f.*

- AUCTIONEER**, *n.* مبرطش *mubartish*, دلال *dallāl*. هراجي *harrajī*.
- AUDACIOUS**, *a.* گستاخ *bi bāk*, گستاخ *gustākh*, بي حيا *bi hayā*.
- AUDACIOUSLY**, *ad.* گستاخانه *gustā-khāna*.
- AUDACITY**, *n.* گستاخي *gustākhī*, جسارت *jisārat*, بي شرمي *bi sharmī*, شوخي *shokhī*.
- AUDIBLE**, *a.* قابل استماع *kābili-istimād*, مسموع *masmūd*. An audible voice, بلند بانگ *bāngi-buland*.
- AUDIENCE**, *n.* (sense of hearing) سمع *samt*, سماعت *samādt*. An audience, حضار مجلس *hūzzārī-mujannas*, مستمعان *mūstamtān*. The audience of an ambassador, ايلچي *aylchī*, ملازمت *mulāzamātī aylchī*. To give audience, دربار فرمودن *darbār-f.*—The hall of audience, بارگاه *bār gāh*.
- AUDIT**, *n.* (examination of accounts) حساب تفحص *tafahhusi-hisāb*.
- AUDIT**, *vt.* حساب تفحص کردن *hisāb-tafahhus-k.*, امين حساب کردن *amīni-hisāb-k.*
- AUDITOR**, *n.* (hearer) سامع *sāmt*, مستمع *miustamd*. An auditor of accounts, امين حساب *amīni-hisāb*, دفتر امين *amīni daftar*.
- AUGER**, *n.* برمه *barma*, پرمه *parmāh*, منقب *misakāb*.
- AUGHT**, *n.* چيز *chiz*, شيء *shay*.
- AUGMENT**, *n.* بيشي افزايش *afzāyish*, بيشي *besht*, زياده *ziyāda*, ازدياد *azdiyād*, ترقي *tarakhī*.
- AUGMENT**, *vt.* زياده کردن *ziyāda-k.*, افزايش دادن *afzādan*, افزودن *afzūdan*.
- AUGMENTATION**, *n.* افزوشي *afzūnt*, زياد *ziyād*.
- AUGUR**, *n.* فالگو *fālgū*, اخترگو *akhtar-gu*, طالع نما *tāld numā*, طغوت *tāghūt*.
- AUGUR**, *vi. vt.* فال گفتن *fāl-g.*, اخترگفتن *akhtar-g.*, زجر نمودن *zajr-n.*
- AUGURY**, *a.* فال *fāl*, رمل *ramal*. Augury from the flight of birds, زجر *zajr*.
- AUGUST**, *a.* سعادت مند *saādatmand*, همايون *humāyūn*, مبارک *mubārak*. The month of August, اغوستوس *aghustus*.
- AULIC**, *a.* ديواني *dīwānī*.
- AUNT**, *n.* (paternal) عمه *amma*, خواهر پدر *khāhari-ptdar*.—(maternal) خاله *khāla*, خواهر مادر *khāhari-mādar*.
- AURICLE**, *n.* بنا گوش *binā-gūsh*.
- AURICULAR**, *a.* سماع *samād*, گوش زن *gūsh zin*.—(whispered) باهستگي گفت *ba āhistagi-gufta*, با گوش گفت *ba gūsh-gufta*.
- AURORA**, *n.* فجر *fajr*, سحر *sahr*, باعداد *bāndād*, صبح دم *subh dam*. Aurora Borealis شفق شمالی *shafaki-shimālī*.
- AUSPICE**, *n.* طير *fāl*, طير *tayr*.—Auspices (protection) حمايت *himāyat*.
- AUSPICIOUS**, *a.* نيک اختر *nek akhtar*, خوشه فال *khujista fāl*, برومند *barū-mand*, نيک بخت *nek bakht*, ميمون *maimūn*, فرخ *farrukh*. An auspicious omen, شگون *shugūn*.
- AUSPICIOUSLY**, *ad.* بالخير *bilkhayr*, بخيرايران *bakhtiyārāna*.
- AUSPICIOUSNESS**, *n.* نيک بختي *nek bakhtī*, طالع *tāld*, سعادت *saādat*.
- AUSTERÉ**, *a.* زشت *zisht*, ترش *tursh*, درشت *durūsh*. Austere in countenance, تندرو *tund rū*. Leading an austere life, رباست *ahli riyāzat*.
- AUSTERELY**, *ad.* با رباست *bā riyāzat*, درشتان *durushāna*.

AUSTERENESS, }  
AUSTERITY, } n. ریاضت *riyāsat*,

درستی *salābat*, تندی *tundt*,  
*durushtī*.

AUSTRAL, a. جنوبی *junūbī*.

AUTHENTIC, a. صحیح *rāst*, راست  
*sahīh*, اصلی *aslī*.

AUTHENTICALLY, ad. راستی *ba*  
*rāstī*, التحقیق *al tahkik*.

AUTHENTICATE, vt. ثابت کردن  
*sābit-k*, تصدیق کردن *tasdik-k*.

AUTHENTICITY, n. راستی *rāstī*,  
درستی *durustī*, حقیقت *hakikat*.

AUTHOR, n. مؤلف *musannif*, مصنف  
*muallif*. A classical author, مؤلف  
*muallifi aittibār*.—(an inventor)  
پیدا کننده *paidā kunanda*, بادی *bādī*.  
An author of evil, اهل فساد *ahli*  
*fasād*, مفسد *mufassad*. At the author,  
لـمـولـف *limu'allifihi*. An original  
author, مؤلف الاصل *muallifu'l asl*.

AUTHORITATIVE, a. صاحب قدرت  
*sāhibi kudrat*, نو اقتدار *nu iktidār*  
قادر *kādir*.

AUTHORITY, n. اختیار *ikhti-yār*,  
قدرت *kudrat*, وقار *wikār*, جاه *jāh*.  
Absolute authority, استقلال کلی *istik-*  
*lālī kullī*. By my authority, بحکم من  
*ba hukmi man*.—(testimony) شهادت  
*shahādat*, گواهی *gawāhi*. To quote an  
authority, شهادت نمودن *shahādat-n*,  
گواهی دادن *gawāhi-d*.—(support)  
حمایت *himāyat*.

AUTHORIZE, vt. (give power) قدرت  
دادن *kudrat-d*, استقلال بخشیدن  
*istiklāl-b*.—(to make legal) مشروع  
کردن *mašhrū-k*, شرعی نمودن *shara-*  
*yi-n*.—(to give credential letters)  
شهادت نامه دادن *shahādat-nāma-d*.

AUTOBIOGRAPHY, n. تذکره خود نوشتن

AUTOCRACY, n. تصرف مالکانه *tas-*  
*rrufi mālīkāna*, استقلال *istiklāl*.

AUTOCRAT, n. مستقل *mustakill*.

AUTOGRAPH, n. دست خط *dast khat*.  
The royal autograph, خط شریف  
*khati-sharif*.

AUTOMATIC, a. خود جذبش *khud*  
*jumbish*, خود روان *khud-rawān*.

AUTOMATON, n. لعبت خود روان  
*ladbatī-khud rawān*, آلت خود روان  
*ālātī khud rawān*.

AUTONOMY, n. استقلال *istiklāl*.

AUTUMN, n. خریف *khizān*, خریف  
*kharif*, مهر جان *mihrajān*.

AUTUMNAL, a. زمان خزان *zamāni-*  
*khizān*, ایام خریف *ayyāmi kharif*.

AUXILIARY, a. رابط *rābit*, معاون  
*muāwin*, ناصر *nāsir*.—(auxiliary  
verbs) افعال معاون *afāli-maāwān*.

AUXILIARY, n. معاون *muāwin*, ناصر  
*nāsir*, مددگار *yār*, مددگار *madadgār*,  
دستگیر *dastgīr*.

AVAIL, n. سود فایده *fāyade*, نفع *naḥd*, سود  
*sūd*, نوا *nawā*.

AVAIL, vt. نفع نمودن *nawā-k*, نوا داشتن  
*naḥd-n*, سود داشتن *sūd-d*.

AVAILABLE, a. فایده مند *fāyadamand*,  
یا فتنی *kādir*, یا فتنی *yāftant*.

AVAILABLY, ad. با فایده *bā fāyada*,  
قادرانه *kādirāna*.

AVARICE, n. حرص *hirs*, آز *ās*, بخل  
*bukhl*, طمع *tamd*.

AVARICIOUS, a. طامع *tāmt*, بخیل  
*bakhl*, طمع کار *tamd-kār*, حرص *haris*.

AVARICIOUSLY, ad. با طمع *bā tamt*,  
با خلاص *bākhilāna*.

AVAUNT, interj. دور باش *dūr bāsh*,  
برو *birao*, آیه *aiyā*.

AVENGE, *vt.* انتقام گرفتن *intikām-g.*, سیاست نمودن *kin-g.*, کین گزاردن *sayāsāt-n.*

AVENGER, *n.* انتقام گیرنده *intikām-giranda*, کین کننده *kin kunanda*.

AVENUE, *n.* شجره زقاق *zūkākī-shujarā*, خیابان *khiyābān*.

AVER, *vt.* مقرر کردن *mukarrar-k.*, تعریف ساختن *tadrif-s.*

AVERAGE, *a.* میان *miyāna*, سویت *sawiyat*, اندازه *andāza*.

AVERMENT, *n.* دلیل برهان *burhān*, دلیل *dalil*, بیان *bayān*.

AVERSE, *a.* متغیر *mutanaffir*, مخالف *mukhālif*, ضد *zidd*. To be averse, *bizār wa nafūr-sh.*

AVERSELY, *ad.* متزعجه *muntazaāna*.

AVERSENESS, *n.* بی اختیار *bi ikhtiyār*.

AVERSION, *n.* استکراه *istikrāh*, کراهیت *karāhiyat*, نفرت *nafrat*. To have an aversion, استکراه داشتن *istikrāh-d.*, نفرت داشتن *nafrat-d.*

AVERT, *vt.* گردانیدن *gardānidan*, مدافعت نمودن *wā-d.*, و داشتن *mudāfadāt-n.* To avert the face, رو گردانیدن *rū-g.* May God avert! *zhakas.*

AVIARY, *n.* مرغزار *marghzār*, قفس *kafas*.

AVIDITY, *n.* طمع *tamd*, حرص *hirs*, رغبت *raghbat*.

AVOCATE, *vt.* برطرف خواندن *bartaraf-kh.*, غرض کردن *ghazn-k.*

AVOCATION, *n.* (calling aside) غرض *ghazn*-(business) پیشه *pesha*, کار *kār*.

AVOID, *vt.* پرهیز کردن *hazar-k.*, اجتناب کردن *ijtināb-k.*, *parhāz-k.* To be avoided, امتناع کردن *imtinād-k.* To be avoided, مانور شدن *manfūr-sh.*

AVOIDABLE, *a.* ممکن اجتناب *mum-kini*, اجتناب لایق *ijtināb*, احتراز *ihitirāz*.

AVOIDANCE, *n.* اجتناب *ijtināb*, احتراز *ihitirāz*, حذر *hazar*.

AVOIDED, *a.* اجتناب کرده *ijtināb-karda*, مانور *manfūr*.

AVOIDER, *n.* اجتناب کننده *ijtināb-kunanda*.

AVOUCH, *vt.* vide PROVE.

AVOW, *vt.* اقرار کردن *ikrār-k.*, آشکاره *āshkārah-k.*

AVOWABLE, *a.* واجب الاقرار *wājibul-ikrār*, تعریف لایق *lāyaki tadrif*.

AVOWAL, *n.* اقرار *ikrār*, تعریف *tadrif*, اعتراف *attirāf*.

AVOWEDLY, *ad.* با صراحه *bā sarāha*, امدان *āmdan*.

AWAIT, *vt.* ماندن *māndan*, توقف کردن *tawakkuf-k.*

AWAKE, *vt.* بیدار نمودن *bīdār-n.*, تنبیه *tambīh-n.* بیدار کردن *bīdār-k.*

AWAKE, *a.* بیدار *bīdār*, متنبه *mutanaba*. To lie awake, بیدار ماندن *bīdār-m.*

AWARD, *n.* فیصله *faisala*, شریعت *shariyat*, حکم *hukm*.

AWARD, *vt.* شرع کردن *shard-k.*, حجت *hujjat-g.*, حکم دادن *hukm-d.*

AWARE, *a.* خبردار *khabardār*, آگاه *āgāh*, بیدار *bīdār*.

AWAY, *ad.* (absent) غایب *ghair* حاضر *hāzir*, دور *dūr*, غایب *ghāyib*. Away! *aiyhā.*

begone! دور باش *dūr bāsh*. To away with or take away, رفع کردن *rafʿ-k.*

To be away, غایب شدن *ghāib-sh.* To drive away, راندن *rāndan*.

To throw away, برطرف کردن *bartaraf-k.* To get away, سلامت شدن *salāmat-sh.*

To send away, فرستادن *firistādan*. To stand away, و ماندن *wā māndan*.

AWE, *n.* هیبت *haibat*, خوف *khawf*,



باک *tars*, بیم *bīm*, هراس *hirās*, باک  
التفات *bāk*,—(respect) احترام *ihtarām*,  
iltifāt.

AWE, *vt.* هراسیدن *tarsānīdan*, هراسیدن  
*harāsīdan*. To stand in awe, هیدیت  
داشتن *haibat-d.*

AWFUL, *a.* ترسناک *haulnāk*, ترسناک  
*tarsnāk*, سهمگین *sahmgīn*—(vener-  
able) محترم *muktaram*, مکرم *mukar-*  
*ram*.

AWFULLY, *ad.* هیدبتوارانه *haybatwārāna*,  
باحتبت *bā hurmat*.

AWFULNESS, *n.* وحشت *nafrat*, نفرت  
*wahshat*.

AWHILE, *ad.* مدت *muddatī*, مدت  
*yak zamān*.

AWKWARD, *a.* (foolish) ناشناس *nā-*  
*shīnāsh*, بی مناسب *bī-munāsīb*.—  
(inelegant) نا لطیف *nā latīf*.—(un-  
handy) ناساز *nā sās*.—(perverse)  
فاسد *fāsīd*.

AWKWARDLY, *ad.* لطفانه *ādami-*  
*lutfāna*, بی وقوفانه *bī wukūfāna*.

AWKWARDNESS, *n.* نامناسبیت *nā-*  
*munāsibat*, بی لطف *bī lutf*, کودنی  
*hodanī*, فساد *fusād*, کسل *kasīl*.

AWL, *n.* درفش *dirafsh*, مخزر *mikhraz*,  
مخسف *mikhsaf*.

AWLESS, *a.* بی پروا *bī-parwā*, بی  
*bī-bāk*, بی حرمت *bī hurmat*.

AWN, *n.* موی خوش *mūi-khosha*.

AWNING, *n.* سایبان *shāmyāna*, سایبان  
*sāybān*.

AWRY, *a.* or *ad.* کج *kaj*, نا راست *nā-*  
*rāst*, نا هموار *nā hamwār*, نا  
*nā durust*.

AXE, *n.* تبر *tabar*, تیش *tisha*, برت *bart*.

AXILLARY, *a.* اط انتساب *ibt intisāb*.

AXIOM, *n.* قاعده *kāida*, مقالمت *makālat*.

—(evident proposition) مطلب ظاهر  
*matlabi zāhir*.

AXIS, *n.* چرخ تیر *charkhai tīr*, چوب  
عراج *chobi drāba*.—(pole) قطب *kutb*.  
—(of a pulley) محور *mikhwār*.

AXLE, *n.* (tree) چرخ تیر *charkha-tīr*.

AY, *ad. interj.* بالی *bali*, ای *ay*, ایها  
*aiyha*.

AYE, *ad.* همیشه *hamīsha*.

AZIMUTH, *n.* سمت *al-samt*.

AZURE, *a.* سماوی *samāwī*, لا جوردی  
*lājwardī*, آسمانی *āsmānī*, کبودی  
*kabūdī*, ذیل قام *nīlfām*.

## B.

BAAL, *n.* (the idol) بعل *badl*.

BABBLE, *vt.* (chatter) مکفیر کردن  
*mīksīr-k. v.*.—(to make a murmuring  
noise) دمدمد و زمزمه ساختن *damdama*  
*wa zamzama-s*.

BABBLE, *n.* بسگوی *bas-goy*, قیل و  
*qīl u kāl*, گفتگو *guftagu*.

BABE, *n.* vide BABY.

BABOON, *n.* میمون *maymūn*.

BABY, *n.* لعبت *ladbat*.—(child)  
بچه *bacha*, طفل *tīf*.

BABYISH, *a.* vide CHILDISH.

BABYLON, *n. p.* (in Chaldea) بابل  
*bābul*.—(in Egypt) بابلیون *bābilyūn*.

Babylonia, عراق عرب *ʿirāqī drab*. A

Babylonian بغدادی *baghdādī*. A

Babylonian of Egypt, مصری *misrī*.

BACCATED, *a.* با در مزین *bā dur*  
*muzayyan*.—(having berries) دانه دار  
*dāna-dār*.

BACCHANALIAN, *a.* مستانه *mastāna*,  
مسکور *maskūr*.

BACCHUS, *n.* باخوس *pākhus*.

BACCIFEROUS, *a.* دانه دار *dāna bar*.

BACCIVOROUS, *a.* دام خور *dāna khur.*

BACHELOR, *n.* ناکد خدا *nā kad khudā*,  
مجرد (عزاب & اعزاب *pl.* عزب *dzab*)  
*mujarrad.*

BACHELORSHIP, *a.* ناکد خدای *nā kad khudāi*,  
مجردی *mujarradi.*

BACK, *n.* پشت *pusht*, ظفر *zahr*, (*pl.* ظهور).

The back of a horse, ass &c. سما *samā*. The back of a sword, knife, &c. کل *kall*. The back of the hand, ظفر الکف *pushti-dast*, پشت دست *zahrul kaff*. The back of the head or neck, پس گردن *pasi gardan*. Strong in the back, مظهر *mazhar*. Joint bones of the back, شخرخوب *shurkhūb*. Crook-backed, کوز پشت *kūz pusht*. Galling the back, عقر *dkr*. Broken backed, مفسور *mafsū*. Sleeping on the back, وستان *wastān*.

BACK, *ad.* باز *bāz*, واپس *wāpas*, فرا *farā*,  
مبار آوردن *digar*. To bring back, مبار آوردن  
To give back, واپس دادن—To come  
back, باز آمدن—To drive back, باز  
جواب خط—To write back, راندن  
راندن—To look back or behind, پس  
نوشتن—To take back, واپس گرفتن  
نوشتن—To send back, واپس فرستادن  
A back friend, دشمن *dushman*. A back  
or private staircase, خاس درجه *darajai khās*. A back-yard, آباشگاه *ābashta gāh*.

BACK, *vt.* (ride a horse) سوار شدن  
*sawār-sh*.—(break a back) فرس رام  
پشت *faras rām-k*.—(to assist) پشت کردن  
*pusht-d*, تقویت دادن *takwiyat-d*.

BACKBITE, *vt.* غیبت گفتن *ghibat-g*.

BACKBITER, *n.* غماز *ghammās*, چغلیخور  
*chughul-khor*, نام *nammām*.

BACKBONE, *n.* ماز *māza*, استخوان

پشت *ustakhāni-pusht*. Joints in the  
back-bone, خرز الظفر *khara zu'z zahr*.

BACKED, *a.* (having a back) پشت دار  
*pusht dār*.—(assisted) پشت داده  
*pusht dāda*.

BACKGAMMON, *n.* نرد *nard*.

BACKING, *n.* vide RIDING.

BACKSIDE, *n.* نشستهگاه *nishastgāh*, کون  
*kūn*.

BACKSLIDE, *vt.* ارتداد نمودن *irtidād-*  
*n.*, مرتد شدن *murtadd-sh*.

BACKSWORD, *n.* شمشیر *shamshtir*.

BACKWARD, *ad.* (behind) پس *pas*,  
در زمان عقب *dkab*.—(in past time) در زمان  
معکوس *dar zamāni māsi*.—(averse to)  
بطی *batī*, کند *kund*.

BACKWARD, *a.* (unwilling) بی  
تغافل *bī ikhtiyār*.—(negligent) غافل  
*ghāfil*.—(past) گذشته *guzashta*.

BACKWARDLY, *ad.* (unwillingly) کره  
*kurhan*.—(perversely) اگرهان *ikrā-*  
*hāna*, با نفرت *bā nafrat*.

BACKWARDNESS, *n.* تراکم *ikrāh*,  
تأخر *takāūd*, کندی *gashtayī*.—(slowness)  
کاهلی *kāhili*.

BACON, *n.* گوشت گراز *gushti-gurās*,  
گوشت خوک نمک زده و خشک کرده  
*gushti khuk namak zada wa khushk*  
*karda*.

BAD, *a.* بد *bad*, فاسد *fāsīd*, شرین *sharīr*.  
Whether good or bad, اگر صالح و اگر  
طالع *agar ēālīh wa agar tālīh*—  
(sick, ill) بیمار *bīmār*.

BADGE, *n.* نشان *dlāmat*, نشان *nishān*.

BADGER, *n.* شغور *shugūr*.  
—(a corn merchant) غله فروش *ghalla*  
*farūsh*.

BADLY, *ad.* (wickedly) شرار *sharran*.—  
(difficulty) کره *kurhan*.—(sickly)  
در خست *dar khasta hāl*.

**BADNESS** *n.* بدی *badī*, خرابی *kharābī*,  
ناکھوشی *nākhūshī*. فساد *fasād*.

**BAFFLE**, *vt.* محروم کردن *mahrūm-k.*,  
دانی *hairat-d.*, آشفتن *āshuftan*. To be baffled, آشفته حال شدن  
*āshufta hāl-sh.*

**BAFFLED**, *a.* محروم مایوس *māyūs*, محروم  
*mahrūm*.

**BAG**, *n.* (purse) کیسه *kīsa*, خریطه *kharīta*  
(*pl.* خریطه), جوال *juwāl*.—(large corn-  
sacks) جوالی *juwālīk*. A tailor's bag  
for needles, thread and thimble, تل  
*tul*. A travelling bag, مغرش *mīfrash*,  
مشک *maskh*.

**BAG**, *vt.* در جوال نهادن *dar juwāl-n.*  
*v.* ورم شدن *waram-sh.*

**BAGATELLE**, *n.* شی قلیل (trifle) *shay-i-kalīl*.—(game) نرد *nard*.

**BAGGAGE**, *n.* سامان *sāmān*, رخت *rikht*,  
*sāmān*, اسباب *asbāb*, Military bag-  
gage, رخت جنگ *rikhti jang*. Tra-  
velling baggage, اسباب سفر *asbābi-  
safar*. Bag and baggage, اسباب و اثواب  
*asbāb wa aswāb*.

**BAGNIO**, *n.* حمام (bathing house) *hammām*,  
گرمابه *garmāba*.—(brothel)  
خانه *bābul-khāna*, خرابات *kharābāt*.

**BAGPIPE**, *n.* نی انبان *naysha*, نی  
*nay-ambān*.

**BAGPIPER**, *n.* نیش باز *naysha bāz*,

**BAIL**, *n.* ضامنی *sāmīnī*, کفیل *kafil*,  
*sāmīnī*, کفالت *kafālat*. Bail for ap-  
pearance, حاضر ضامن *hāsir sāmīn*,  
کفالت بالنفس *kafālat bi'n-nafs*. Bail  
for the debt, مال ضامن *māl sāmīn*,  
کفالت بالمال *kafālat b'il māl*. To  
give or become bail, ضامنی دادن  
*sāmīnī-d.*, ضامن شدن *sāmīn-sh.* To  
take bail, کفالت گرفتن *kafālat-g.* Bail

for whatever may happen, کفالت  
کفالت *kafālat bi'd dark*.

**BAILABLE**, *a.* لایق کفالت *lāyaki*  
*kafālat*, واجب الضمن *wājibuz zamn*.

**BAILIFF**, *n.* مخضر *mukhẓir*, چاووش  
*chāwūsh*.—(a steward) وکیل خرج  
*wakīlī kharch*.—(chief of a village)  
سردار *sardārī dih*.

**BAIT**, *n.* (meat or food) غذا *ghazā*,  
طعام *taām*.—(allurement) دانه *dāna*,  
چینه *chīna*.

**BAIT**, *vt.* دانه نهادن *dāna-n.*, جذب  
فزل کردن *jazb-k*. To bait (at an inn) فزل  
کردن *nazul-k*. To bait (provoke and  
harass) آزار کردن *āzar-k*. To bait with  
dogs, باسکان حمل کردن *bā sagān*  
*hamla-k*.

**BAKE**, *vt.* در تنور پختن *dar tanẓūr-p.*,  
در آتش سخت کردن *nān-p.*, پختن  
*dar ātish sakht-k*. Baked bread,  
نان پخته *nāni-pukhta*.

**BAKER**, *n.* نان باز *nān paz*, نان *nānwāz*,  
خباز *khabbāz*. A baker's rolling pin,  
چوب نان *chobi nān paz*. A baker's  
peel, نان چین *nān chīn*. A baker's  
kneading board, نان تخت *takhtai nān*.  
A cloth at the end of a pole with  
which bakers damp their ovens, کاسو  
*kāsū*.

**BAKING**, *n.* خبازت *khibāzat*,  
خبازی *khabbāzi*.

**BALANCE**, *n.* ترازو *tarāzū*,  
میزان *mīzān* (*pl.* موازن *mawāzin*),  
معدالت *kabān*.—(equilibrium) قبان  
*maādalat*. — (comparison) تشبیه  
*tashbīh*, تمذیل *tamzīl*. Eye of the  
balance, *i. e.* the perpendicular bars  
between which the tongue vibrates,  
عین میزان *dyni-mīzān*. The tongue

- of the balance, لسان الميزان *lisānu'l mīzān*. The scale of a balance, ترازو دان *tarāzu dān*. The beam of the balance, چوب ترازو *chobi-tarāzū*.
- BALANCE, vt.** (weigh) وزن کردن *wazn-k.*, سنجیدن *sankhtan*, سنجیدن *sanjidan*.—(hesitate) شبیهت نمودن *shubhat-n*. To balance accounts, تامل حساب کردن *tamsili hisāb-k.*
- BALCONY, n.** بالکانه *balā khāna*, کاخ *kākh*, طاق *tāk*, شاهنشین *shāh-nishīn*.
- BALD, a.** کل *kal*, اصلع *asla* (pl. صلح and صلعان), اقرع *akrad* (pl. قرق and قرعان), دغ سر *dagh sar*.—(inelegant) بی تراکت *bi nazākat*. To make bald, کل کردن *kal-k.*, اصلع کردن *asla-k.* To be bald, دغ سر شدن *dagh sar-sh*.
- BALDNESS, n.** صلعت *saldt*, کلی *kali*.
- BALE, n.** بسته *basta*, پرونده *parwanda*. A bale of linen, طری *tawīy*. A bale of silk, کز *kash*.
- BALE, vt.** (to make up in a bale) بستن کردن *basta-k.*—(to throw out water from a boat) آب از اندرون جهاز بیرون کردن
- BALE, n.** vide MISERY.
- BALEFUL, a.** غمگین *gham-gīn*, ملول *malūl*.—(mischievous) شریر *sharīr*, بد اندیش *bad andīsh*.
- BALEFULLY, ad.** با غم *bā-gham*.
- BALISTA, n.** بلکن *balikan*.
- BALK, vt.** محروم کردن *mahrūm-k.*, مایوس کردن *māyūs-k.*
- BALL, n.** گوی *gūy*, گولی *golī*. To bear away the ball, to excel, گوی بردن *gūy-b*. A cannon ball, گوله *gola*, کوره *kura*, تیر طوپ *tīrī tōp*. A play ball, تیر *kulādt*. A musket ball, تیر بندوق *tīrī bandūk*. The eye-ball, مردمک مردم چشم *mardumi chashm*, مردمک *mardamak*.
- BALL, n.** (dance) رقص *raks*, زفن *zafn*, خروس *khuros*.
- BALL, vi.** رقصیدن *raksidan*.
- BALLAD, n.** vide SONG.
- BALLAST, n.** صبرة *sabrat*.
- BALLAST, vt.** صبرة نهادن *sabrat-n*.
- BALLOT, n.** قرعة *kurd*.
- BALLOT, vi.** قرعة دادن *kurd-d*.
- BALM, n.** (balsam) بلسان *balasān*.—(the herb) باد رنگبویه *bādrang-būy*. The balm-tree, بلسان *balasān*.
- BALM, vt.** طلا کردن *tilā-k.*, اندودن *andūdan*.
- BALMY, a.** تلین *talayyun*.—(odoriferous) بویان *būyān*, مشموم *mashmūm*.—(like balm) بلسان آسا *balasān āsā*.—(producing balm) باد *bādrang bū angez*.
- BALSAM, n.** روغن بلسان *raughani balasān*.
- BALSAMIC, a.** بلسانی *balasānī*.
- BAMBOO, n.** نی هندی *nayī hindī*, خیزران *khayzurān*.
- BAN, n.** (edict) حکم *hukm*, فرمان *far-mān*.—(curse) لعنت *ladnat*.
- BAN, vt.** لعن کردن *ladn-k.*
- BAND, n.** 1 (tie) بند *band*, عقد *ahd*, پیوند *paywand*. 2 (union) اتحاد *ittihād*, اتفاق *ittifāk*. 3 (company) خیل *khayl*, طایفه *guruh*, گروه *tāifa*. 4 (of music) موسیقیان *mūsikīyān*. Bands (troops) افواج *afwāj*, خیول *khayūl*. In bands, فوج فوج *fauj fauj*. The band of a book, سجاد *sihā*. A swaddling-band, تباط *kimāt*. A head-band, سر بند *sar band*. A neck-band, گریبان *garibān*.
- BAND, vt.** اتفاق کردن *bastan*, بستن *ittifāk-k.*, اتحاد دادن *ittihād-d*.

**BANDAGE**, *n.* رفاة *rifāda*, بند *band*,<sup>1</sup> بستگی *bastagī*. A bandage for a wound, عصابت زخم *isābatī zakhm*. A bandage for a broken bone, اسنخوان *usnukhān*, بند *ustukhān-band*, نیام *niyām*. A bandage for trussing a woman's breast, سماکچه *samākhcha*.

**BANDIT**, *n.* قاطع الطريق *rah zan*, طایف دزدان *kāttut tarīk*. Banditti, طایف دزدان *tāifui duzdān*, راه زنان *rah zanān*.

**BANDROL**, *n.* علم رایت *rāyat dlam*.

**BANDY**, *n.* خم *kaj*, کج *khām*.

**BANDY**, *vt.* (words) رد بدل کردن *radd badal-k*.

**BANDY-LEGGED**, *a.* عصلج *asallaj*.

**BANE**, *n.* (poison) زهر *zahr*, سم *samm*. —(ruin) خراب *kharāb*, تباه *tabāh*.

**BANEFUL**, *a.* (poisonous) زهر ناک *zahr-nāk*, سم آلود *samm ālūd*. —(destructive) مهلک *muhlīk*, رمداد *rimdad*.

**BANG**, *n.* لطمه *latma*, ضرب *zarb*.

**BANG**, *vt.* کوفتن *zarb-k*, ضرب کردن *kūftan*.

**BANISH**, *vt.* راندن *badar-k*, بدر کردن *rāndan*, اخراج بلد کردن *ikhrāji-balad-k*, جلاي وطن کردن *jalāi watan-k*. To be banished, رانده شدن *rānda-sh*, جلاي وطن کردن *jalāi watan-k*.

**BANISHED**, *p. a.* رانده *rānda*, خارج *khārij*.

**BANISHER**, *n.* نفی بلد کننده *naftiyi balad kunanda*.

**BANISHMENT**, *n.* طرد *tarad*, جلا *jalā*, اخراج بلد *ikhrāji-balad*.

**BANK**, *n.* 1 (bench) کرسی *kurst*, نشیمن *nashīman*. 2 (ridge of earth) توده *toda*, ربو *rabw*. 3 (shoal) بشته *pushta*. 4 (side of a river or lake) کناره *kanāra*, لب دریا *labi-daryā*, ساحل *sāhil*. 5 (place where money

is deposited) خاڤه *sarrāf khāna*. 6 (a banking company) صرافان *sarrāfān*. A bank-bill or a bill of exchange, خط صراف *khattī sarrāf*, هندوي *hundui*, هندی *hundi*.

**BANK**, *vt. or i.* (inclose with banks) بندر و غ *bandurūgh-s*. —(put money in a bank) نقد در صراف خانه *nakd dar sarrāf khāna-n*.

**BANKER**, *n.* صراف *sarrāf*, میرف *sayraf*, قسطار *kistār*, زر شناس *zar shunās*, نقاد *nakkād*. A banker's counter, دستگاه *dast-gāh*.

**BANKRUPT**, *n.* نادار *nādār*, مفلس *muflis*, متلف *mutlif*.

**BANKRUPT**, *a.* مفلس *muflis*, بی نوا *bī nawā*. To become bankrupt, انلاس *iflās-sh*. To make bankrupt, مفلس کردن *muflis-k*.

**BANKRUPTCY**, *n.* ناداری *nādārī*, انلاس *iflās*, شکسته حال *shikasta hāl*, پریشانی *parīshānī*.

**BANNER**, *n.* نشان *nishān*, علم *dlam*, رایت *rāyat*, لوا *lawā*.

**BANQUET**, *n.* ضیافت *ziyāfat*, مهمانی *mihmānī*, میزبانی *mezbanī*. A marriage banquet, عروس *mihmānī-i-drūs*. A royal banquet, مجلس پادشاهانه *majlisi pādshāhāna*, شیلان *shīlān*. A banqueting house, مهمانسرا *ziyāfat gāh*, ضیافت گاه *mihmān sarā*. To give a banquet, مهمانی دادن *mihmānī-d*.

**BANQUET**, *vt.* عیش و عشرت کردن *dish u dshrat-k*.

**BANTER**, *n.* مزه *mazh*, خنده *khanda*, تسخر *taskhar*.

**BANTER**, *vt.* مزه کردن *mazh-k*, استهزا *istihzā-n*, خندیدن *khandidan*.

BANTLING, *n.* (little child) بچه *bachē*, پسرک *pisarak*.

BANYAN, *n.* (tree) درخت بنی *dirikhti banan*.

BAPTISM, *n.* تعمودیه *ma'mudiyat*, صبغ *sibgh*, تعمید *tadmīd*.

BAPTISMAL, *a.* معمودیني *ma'mūdi-yati* صبغت پیوند *sibghat paywand*.

BAPTIST, *n.* معمود *mudmmil*.—(the person baptised) معمودانی *māmūdā-niy*. St. John the Baptist, یحیی *yahiyyā*.

BAPTIZE, *vt.* تعمید کردن *tadmīd-k.*, صبغ کردن *sibgh-k.*, شستن *shustan*. To be baptized, تعمید شدن *tāmmūd-sh.*, منصوبه بودن *munsabigh-b.*

BAR, *n.* (of a door) تیرپس در *tīri-pasidar*, زرفین *zurfin*, تیر شهر *shih tēr*.—(obstacle) مانع *mand*, مانع *mānd*, تعرض *tadrūz*.—(the place in court) بارگاه *bārgāh*.

BAR, *vt.* (a door) سد باب نمودن *saddi bāb-n.*, تقفل کردن *takūful-k.*—(obstruct) مانع کردن *mānt-k.*, سد کردن *sadd-k.*

BARB, *n.* (a horse) اسب مغربی *aspi-maghribi*.—(of an arrow) خارتیر *khari-tīr*.—(of a book) خارجنگل *khāri-changhul*.

BARBARIAN, *n.* (foreigner) اعرابی *adjamī*, غریب *gharīb*.—(cruel man) روستا *mardi zālim*.—(rustic) زاده *rūstā-zāda*. Barbarians, رقاب *rikābu'l mazāwid*.

BARBARISM, *n.* (in speech) غلط *ghalat*, عجمت *djmat*.—(ignorance) نادانی *nādānt*, جهالت *jāhālat*. Gross barbarism, جهل مرکب *jehali-murak-kub*. Notorious barbarism, غلط مشهور *gh iluti mashhūr*.

BARBARITY, *n.* ظلم *zulm*, بی مروتی *bī muruwatī*.

BARBAROUS, *a.* (language) اعراب *djam*, عورا *dwrā*, وحشی *wahshī*.—(ignorant, rude) نادان *nādān*, بی ادب *bī adab*.—(cruel) بی رحم *bī rahm*, ظالم *zālim*.—(foreign) غریب *gharīb*.

BARBAROUSLY, *ad.* (speaking) با غلط *bā ghalat*, طبعا *tabakan*, اجنب *ajnab*.—(rudely) بی ادبانه *bī adabāna*.—(cruelly) ظالمانه *zālimāna*.

BARBARY, *n. p.* (in Africa) بربری *barbariya*.

BARBED, *a.* ریشدار *rishdār*, خاردار *khārdār*. A barbed arrow, تیر خاردار *tīri-khārdār*. A barbed book, چنگل خاردار *changuli-khārdār*.

BARBER, *n.* حجام *hajjām*, مو تراش *mu tāraš*, سرتراش *sar tāraš*, دلاک *dallāk*, مزین *muzayyin*.

BARBERRY, *n.* زرشک *zirishk*, بربری *barbari*.

BARD, *n.* شاعر *shātr*.

BARE, *a.* 1. (naked) برهنه *barahna*, عریان *ūryān*. 2. (without covering) ناپوشیده *nāposhida*. 3. (destitute) معروض *bikas*. 4. (exposed). *madrūz*.

BARE, *vt.* برهنه کردن *barahna-k.*, املس *imlās-s.*

BAREFACED, *a.* (impudent) شوخ چشم *shūkh chashm*, گستاخ *gustākh*.—(unmasked) آشکار *ruivāz*, روی باز *āshkār*.

BAREFACEDLY, *ad.* (openly) پيدا *payda*, آشکارا *āshkāra*.—(shamelessly) بی شرمانه *bī sharmāna*.

BAREFACEDNESS, *n.* جسارت *jasārat*, بی شرمی *bī sharmī*.

BAREFOOT, *a.* محفې *muhfi*, برهنه پای *barahna pāi*.

- BAREHEADED**, *a.* سر برهنه *barahna sar*, سرها *sarwā*, سر عربان *ūryāni-sar*.
- BARELY**, *ad.* فقیرانه *barahnāna*, فقیرانه *fakīrāna*.—(only) مجرد *mujarrad*, فقط *fakt*.
- BARENESS**, *n.* برهنگی *barahnagi*, فقری *fakīrī*, لاغری *lāghirī*.
- BARGAIN**, *n.* 1. (agreement) وعده *watda*, قول *karār*, قرار *kaul*. 2. (stipulation) معاهده *muāhadat*. 3. (a purchase) خریدگی *kharīdagī*. 4. (a gainful transaction) کمبیا *kambahā*.
- BARGAIN**, *vt.* عهد بازار کردن *bāzār-k.*, عهد *ahd-n.* شرط ساختن *shart-s.* خرید فروخت کردن *kharīd farūkh-k.* To strike a bargain, عهد بستن *ahd-b.*
- BARGE**, *n.* کشتی *kishti*, سفینه *safīna*, زورق *zaurak*.
- BARGE-MAN**, *n.* نوتی *mallāh*, ملح *nūtiy*.
- BARK**, *n.* (of a tree) پوست درخت *postī-dirakht*, کشرت *kishrat*.—(boat) سفینه *safīna*.
- BARK**, *vt. or i.* (peel) پوست کردن *post-k.* To bark (as a dog) عف *df df-k.* لادن *lāndan*.
- BARKING**, *n.* (stripping) قشر کردن *kishr-k.*—(as a dog), صوت الکلب *sawtu'l kalb*.
- BARLEY**, *n.* جو *jaw*, شعیر *shatīr*. A barley bread, نان جوین *nānt-jawīn*. Barley corn, شعیرت *shatīrat*, جو *jav*. Barley sugar, آب دندان *ābdandān*. Barley water, جو آب *jav āb*.
- BARN**, *n.* انبار *ambār*, مخزن *makhzan*.
- BARON**, *n.* بگزاده *beg-zāda*, زعیم *saīm*, میرزا *mirzā*.
- BARRACK**, *n.* خانه سپاهی *khāna-sīpāhī*, سرپاز *sarbās khāna*.
- BARREL**, *n.* درمیل *barmīl*, دن *dann*, خمره *jarra*. A barrel of wine, خمره *khāmra*, جرّه شراب *jarrai-sharāb*.—(cylinder) اسطوانه *ustuwāna*. Barrel of a gun, لوله *lola*.
- BARREL**, *vt.* در درمیل نهادن.
- BARREN**, *a.* عقیم *akīm*, بی بی *bi bar*, ویرانه *watrāna*. A barren woman, ستورون *suturwan*, زن عقیم *sanī akīma*. A barren season, سال قحط *sāli kaht*. Barren ground, شور بوم *shūri būm*. Partly barren and partly fruitful, بیهوده *bahā*,—(dull) *bīhūda*, احمق *ahmak*.
- BARRENNESS**, *n.* ستورونی *suturwanī*, عقم *akam*, بی حاصلی *bīhāsīlī*. Barrenness of a woman, عقرا امرات *akr al mar'at*.
- BARRICADE**, *n.* سد *sadd*, چنبد *chumba*.
- BARRICADE**, *vt.* محاصره کردن *mīkbas-k.*, محافظت *muhārasat-k.*, محافضت نمودن *muhāfizat-n.*
- BARRIER**, *n.* در بند *dar band*, سد *sadd*, حدود *hadūd*.
- BARRISTER**, *n.* وکیل *wakīl*.
- BARROW**, *n.* عرابه کوچک *drābi-kūchak*.
- BARTER**, *n.* معاوضه *muāwaza*, مبادله *mubādala*, تجارت *tijārat*.
- BARTER**, *vt.* معاوضه کردن *muāwazat-k.*, تجارت کردن *mubādala-k.*, تجارت *tijārat-k.*
- BASE**, *a.* (mean) پائین *pāyīn*, کمین *hamīn*, دون *dūn*, فرومایه *farūmāya*, حقیر *hakīr*, سفله *sifla*, Base-born, حرامزاده *harām zāda*. Base money, قلب *kalb*. Base-minded, فرومایه *farūmāya*, دون همت *dūn himmat*.
- BASE**, *n.* (bottom) پائین *pāya*, بنیاد *bun-yād*. The base in music, دم *bamm*.

The base of a column, پایه ستون *pāyai satūn*.

BASE, *vt.* فضا ساختن *hakīr-k.*, حقیر کردن *fanā-s*.

BASELY, *ad.* نامردانه *hakīrāna*, حقیرانه *nā mardāna*,

BASENESS, *n.* نامردی *hakārat*, حقارت *nā mardī*, بد دلی *bad dīlī*, مذلت *mazallat*, دونی *dūnī*.

BASHFUL, *a.* شرمند *sharmanda*, شرمسار *sharmsār*, خجیل *khajil*. To be bashful, شرم داشتن *sharm-d.*, شرمیدن *sharmīdun*, خجیل شدن *khajil-sh*.

BASHFULLY, *ad.* با شرم *bā sharm*, خجیلاً *khajilāna*.

BASHFULNESS, *n.* شرمندگی *sharman-dagī*, شرمساری *sharm sārī*, خجالات *khijālat*, عار *ār*.

BASIL, *n.* (sweet herb) ریحان *rayhān* نازبری *nāz-būy*.

BASILIC, *n.* 1. (palace) سرای *sarāya*, پادشاهی *sarāya pādshāhī*

2. (church) جامع *jāmi*. 3. (court of justice) درگاه *dargāh*, بارگاه *bārgāh*.

BASILISK, *n.* (serpent) افعی *afat*.

BASIN, *n.* لگن *lagan*, تاش *tash*.—(of a river) مجرا *majra*.

BASIS, *n.* پایه *pāya*, اساس *asās*, بن *bun*, بنیاد *bunyād*.

BASK, *vt.* ضعیفان نمودن *zahyān-n*.

BASKET, *n.* سبد *sabad*, زنبیل *sambīl*, سپد *sapad*, کندو خان *kandū-khāna*.

A basket-maker, سله بان *salla-bāf*, سبدگر *sapad-gar*. A basket-bearer, سبد دار *sapad dār*.

BASON, *n.* لگن *tās*, طست *tast*, تاش *lagan*. A table-bason, تاش خزان *tash-khān*. A wash-hand bason, تاشی *dast-shūy*. A bason-maker, طستگر *tāsāg*, تاشتگر *tāshṭgar*.

The art of bason making, طست *tisāsut*. The bason of a fountain, حوض *hawz*, بازان *bāzān*. An earthen bason, کاسه سفالین *kāsai sifālīn*. The bason or scale of a balance, ترازو *tāsi tarāzū*.

BASS, *n.* (in music) بم *bamm*, A bass-viol, رباب *rubāb*. A bass voice, string or sound, ادم *abamm*.

BASTARD, *a.* (spurious) حرامزاده *harām-zāda*, دعی *daīy*, خشوک *khashūk*.

BASTARDY, *n.* حرامزادگی *harām-zādagī*.

BASTE, *vt.* (beat) زدن *zadan*, کوبیدن *kūftan*.—(stitch) مل کردن *mall-k.*, دوختن *dukhtan*.

BASTINADO, *n.* ضرب شلاق *zarbi-shalāk*.

BASTINADO, *vt.* ضرب شلاق کردن *zarbi-shalāk-k.*, تازیانه دادن *tāzyāna-d*.

BASTION, *n.* برج *burj* (pl. برج).

BAT, *n.* (animal) شپره *shappara*, خفاش *khuffāsh*, وطوط *watwāt*.—(a club) چوب *chub*, لخت *lakht*, کدین *kudīn*, چماق *chumāk*.

BATCH, *n.* دسته *dasta*.

BATE, *vt.* کم کردن *kam-k.*, کاستن *kāstan*.

BATH, *n.* (hot) تابخانه *tāb-khāna*, گرمابه *garmāba*, گرمابه *garmāwa*.—(hot or cold) حمام *hammām* (pl. حمامات), غسلخانه *ghusul-khāna*. The keeper of a bath, حمامی *hammāmī*, گرمابان *garmābān*.

BATHE, *vt.* شستن *ghusul-k.*, غسل کردن *shustan*.

BATON, *n.* سردسته *dsā*, عصا *chub*, چوب *sar dasta*.

BATTALION, *n.* E. پلتن *paltan*, بی‌راق



- bayrāk*. The colonel or commander of a battalion, کرنیل *kurnel*.
- BATTEN**, *vt.* (make fat) فرم نمودن *farba-n.*, سهمین کردن *samīn-k.*—(to become fat) چربی کشیدن *charbī-g.*, پورورد شدن *parwarda-sh.*
- BATTER**, *vt.* دق *sakk-k.*, ساختن *ḍakk-s.* To batter down, بار روی زمین ابداختن *bar rui zamīn-a.*
- BATTER**, *n.* (paste) عجین *djin*.
- BATTERY**, *n.* مورچ *mūrcha*, مورچہ *murcha tōpkhāna*; دمدم *damdama*.
- BATTLE**, *n.* جنگ *jang*, کارزار *kārsār*, نبرد *nabard*, رزم *razm*, پیکار *paykār*, حرب *harb* (*pl.* حروب). A field of battle, میدان جنگ *maidāni-jang*, نبردگاه *nabard gāh*. A battle of two, a duel, وقعت الاثنین *wakiatul isayn*. To give battle, جنگ کردن *jang-k.* To excite to battle, غولانیدن *golānīdān*. A sea battle, قتال البحر *kitālu'l bahr*. Battle array, صف آرای *saff ārāyu*.
- BATTLE-AXE**, *n.* تبر *tabar*, تور *tawar*, فأس *fā's*.
- BATTLEMENT**, *n.* بارو *kungura*, بارو *bārū*. The battlements of a castle, فصیل قلعه *fasili kīlā*.
- BAWD**, *n.* قرمساق *kurram sāk*, دال *dallāl*. A female bawd, دالہ *dallāla*.
- BAWDY**, *a.* زشت *fāhish* فاحش *zisht*.
- BAWL**, *vi.* بانگ زدن *nāra-z.*, نعره زدن *bāng-z.*
- BAWL**, *n.* آواز بلند *āwāzi buland*, نعره *nāra*.
- BAY**, *a* (horse) سرخکبیره *kumayt*, سرخکبیرہ *surkh-tīra*.
- BAY**, *n.* (of the sea) خلیج دریا *khulūji daryā*, خور *khaur*—(laurel tree) داهمست *dahmast*, رند *rand*.
- BAY**, *vi.* (bark) نبح کردن *nabh-k.* To hold at bay, بغاوت داشتن *batafāwat-d.* To be kept at bay, بغاوت با داشتن *bā tafāwat dāshta-sh.*
- BAYONET**, *n.* سنگین *sungīn*.
- BAY-WINDOW**, *n.* شاهنشین *shāh-nishīn*.
- BAZAAR**, *n.* بازار *bāzār*.
- BE**, *vi.* بودن *shudan*, بودن *būdan*, هستن *hastan*, باشیدن *bāshīdan*. To cause to be, هستی دادن *hasti-d.* Not to be, نابود شدن *nābūd-sh.* Let it be, بادا *shava-l*, باد *bād*, باش *bāsh*, بادا *bādā*. Let it be as it may, بادا *harche bādā bād*.
- BEACH**, *n.* کناره دریا *kanārai daryā*, ساحل *sāhil* (*pl.* سواحل). لب دریا *labi daryā*.
- BEACH**, *vt.* بر کناره دریا دویدن *bar kanāri daryā-d.*
- BEACON**, *n.* علامت *ālāmat*, منارت *manārat*. A beacon on a hill, منارت *manārat bar kuh*. A beacon in the sea, نشان در دریا *nishān dar daryā*.
- BEAD**, *n.* دانه *dāna*, مهره *muhra*, مورش *mūrish*—(a rosary) تشبیه *tashbih*.
- BEADLE**, *n.* سرهنگ *sarkang*, محضر *muhzir*, شرطی *shurattī*.
- BEAGLE**, *n.* صیود *sayūd*.
- BEAK**, *n.* منقار *minkār*, نوک *nōk*.
- BEAKED**, *a.* منقاردار *minkār dār*, نوکدار *nōkdār*.
- BEAM**, *n.* تیر *tīr*, شتیر *shah tīr*, جابر *jāiz*. The main beam of a house, سهم *sahm*. Roof beam, پالاری *pālārī*. پالار خانه *pālār khāna*. The beam of a balance, چوب ترازو *chōbi-tarāzu*.

The main beam of a water-mill, ناوسار *nāwsār*. 2 A beam of ray or light, پرتو *partau* شعله *shdla*. Sun-beams, تیغ شمس *shiāi-āftāb*. *tegħi-shams*.

BEAM, *vt.* پرتو انداختن *partau-a.*, درخشیدن *darakhshidun*.

BEAMY, *a.* پرتو انداز *partau andāz*, شعله دار *shaula-dār*.

BEAN, *n.* باقلا *bākilā*, بقله *baklat*. A French bean, زن *zinn* لوبیا *lūbiyā*. A bean-shell, بقله *kashrati* *baklat*. A vendor of beans, باقلائی *bākillāntī*.

BEAR, *vt. or i.* برداشتن *bardāshtan*, بردن *burdan*, حامل شدن *hāmīl-sh*. صبر نمودن (suffer) حمل بردن *hamal-b.* تحمل داشتن *saḥṣ-n.* تحمل داشتن *tahmmal-d.* To bear indignantly, دید حضور شدن *bīkhuzūr-sh*. To bear a repulse, محروم ماندن *mahrūm-m.* To bear a loss, زیان کردن *ziyān-k.* ضرر یافتن *zarar-y.* خسارت نمودن *khasārat-n.* To bear away, دفع و رنج کردن *dafā wa raft-k.* ستادن *sitādan*. To bear arms, سلاح زدن *silāh-d.* To bear a child, زادن *zādan*, تولید کردن *tawlid-k.* To bear fruit, میوه نمودن *mewa-n.* حمل گذاشتن *hamal-g.* To bear an office, جای داشتن *mansab-d.* منصب داشتن *jāh-d.* To bear the expense, خرج نمودن *kharch-n.* To bear company, رفیق شدن *ham rāḥī-k.* تاریخ داشتن *raft-k-sh.* To bear date, تریخ داشتن *tārīkh-d.* To bear down, بر باد کردن *barbād-k.* ظلم نمودن *sulm-n.* To bear down in argument, الزام کردن *alzām-k.* To bear a grudge, کین گرفتن *kīn-g.* To bear in mind, ذکر ساختن *zīkr-s.*

یاد داشتن *yād-d.* To bear for a harbour, سر چهار بسمت منزل کردن *sari jehāz ba samti manzul-k.* To bear a price گران بها بودن *gi ān buhā-b.* To bear with, رخصت نمودن *rukhsat-n.* To bear an affection, محبت داشتن *mahabbat-d.* عاشق شدن *āshīk-sh.* To bear, or stand off, وا ماندن *wā-m.* واپس رفتن *wāpas-r.* To bear or lean upon, اعتماد ساختن *tīmād-s.* To bear rule or sway, سلطنت کردن *sal-tanat-k.* حکم نمودن *hukm-n.* To bear a resemblance, مانستن *mānistān.* To bear up against, مقاومت کردن *mukā-wamat-k.* مخالفت کردن *mukhālīfat-k.* To bear patiently, صبر داشتن *sabr-d.* To bear witness, شهادت کردن *shahādat-k.* شاهد شدن *shāhid-sh.* To bear out, حراست کردن *hirāsāt-k.* حفظ نمودن *hafs-n.*

BEAR, *n.* دب *dubb*, خرس *khirs*, هجرس *hijris*. The constellation of the Greater Bear, دب اکر *dubbi akbar*, هفت نورنگ مهین *haft warangi mihīn*. The lesser Bear, دب اصغر *dubbi asghar*, هفت نورنگ کیهن *haft-warangi kihīn*.

BEARD, *n.* ریش *rīsh*, لحيه *lihyat*. The beard and mustachios, محاسن *mahāsīn*. Having a large beard, موکف *zu hillawf mukannaf*. Having a thin beard, کوسه *kosa*. A grey-beard ریش سفید *rīsh-safed*. (Asse's-beard) The plant maiden's hair, لحيه الدب *lihyatu'l himār*. Having the beard of a goat, لحيه التيس *lihyatut-tays*.

BEARD, *vt.* ریش گرفتن *rīsh-g.*

BEARDED, *a.* ریش دار *rīsh-dār*, صاحب خوشه دار *sāhibi rīsh*—(corn) *khosha dār*.

BEARDLESS, *n.* بی ریش *bi rish*, امرد *amrud*.

BEARER, *n.* (porter) بار بردار *bār bardār*, حامل *hamāl*. The bearer of a letter, قاصد *kāsīd*, آور *nāma āwar*. The bearer of the royal commands, دارندع فرمان عالیشان *dāran-dai farmānē ālishān*. The bearer of presents, حاملہ وقت *hāmīlī wara-kuṭ*. A bearer at funerals, مردگان *murdagānī bār kash*. A stand-dard-bearer, علم بردار *alam-bardār*.

BEARING, *n.* باربرداری *bār bardārī*, بارکشی *bārkaṣhī*.—(situation of one place in respect to another), موضع *muwāḍ*, وضعت *wazdī*.—(suffering) *subūr*, بردبار *burd bār*.—(behaviour) *wazd*.

BEAST, *n.* حیوان *haywān* (*pl.* حیوانات), چاربا *bahimat* (*pl.* بهایم), چارپا *chārpā*, جانور *jānwār*, ستور *sutūr*. A wild beast, وحشی *wahshī*, سبع *sabt*. A beast (brutal man) اهل تعدی *ahli taddī*.

BEASTLINESS, *n.* حیوانیت *haywānīyat*, وحشت *wahshat*—(lewdness) فحش *fahsh*, شهوت *shuhwat*.—(nastiness) نجاست *najāsāt*.

BEASTLY, *ad.* حیوان خصلت *haywān khaṣlat*, وحشی *wahshī*.—(lascivious) فاحش *fāhīsh*.—(nasty) نجس *najis* غلیظ *ghalīṭ*.

BEAT, *vt.* 1. (strike) زد *zadan*, ضرب *zarb-k.*, کوفتن *kūftan*. To be beaten, زده شدن *zadā-sh*.—(overcome) غالب شدن *fāth-k.*, غلب *ghālīb-sh*. To beat (as the pulse) رگ حرکت نمودن *rag harakat-n*. To beat or dash against, مصادمت کردن

*musādamat-k.* To beat to arms, حربی زدن *harabī-z*. To beat on an anvil, برسدان کوفتن *bar sandān-k.* To beat back, باز داشتن *bāz-d.*, رفع کردن *raft-k.* To beat the breast, سینہ زدن *stīnā-z*. To beat a drum, دبداب *dabdāb-z*. To beat down, خراب ساختن *hadm-k.*, خراب کردن *kharāb-s*. To beat down a price, قیمت کوس کردن *kīmat karw-k.* To beat the hoof, پیاده رفتن *piyāda-r*. To beat up (attack suddenly), هجوم آوردن *hujūm-ā*. To beat up (as hunters for game), خشکامار کردن *khushkāmār-k.* To beat (mix ingredients) آمیختن *āmīkhtan*, سرشتن *sarishtan*.—(to throb) وجف کردن *wajf-k.*, بر جستن *bar jastan*.

BEAT, *n.* ضرب *zarb*. A beat of the pulse, نبض *panyūsh*, نبض *nabs*, خف خف *khakh khakh*. Beat of drum, آواز تبل *āwāzi tabl*.

BEATEN, *a.* زده *zadā*, ضرب زده شده *zarb kardā shudā*. A beaten path, دل الطریق *ḍillu't tarīk*.

BEATER, *n.* زننده *zananda*, ضرب کننده *zarb-kunanda*. A gold beater, زر ساي *zar-sāy*, تنک زن *tanka zan*.

BEATING, *n.* ضرب کنان *zarb kunān*, زبان *zanān*.

BEATIFIC, *a.* مبارک *mubārak*, سعادت مند *saādātmand*.

BEATIFICALLY, *ad.* باسعادت *bā saādāt*, مبارکانه *mubārakāna*.

BEATIFICATION, *n.* دولتمندی *daul-atmandī*.

BEATIFY, *vt.* مسعود کردن *masūd-k.*

BEATITUDE, *n.* سعادت *saādāt*, دولت *daulat*.

BEAU, *n.* نازنین *mardī nāznīn*.

- BEAUTEOUS.** } *a.* خوب صورت *khūb*  
**BEAUTIFUL.** } *sūrat*, حسین *hasin*,  
 جميل *jamil*, صاحب جمال *sāhibi*  
*jamāl*, حسن *husn*, نیک منظر *nek*  
*mansar*, رعنا *radna*.  
**BEAUTIFULLY.** *ad.* با جمال *bā jamāl*,  
 جميلانہ *jamilāna*, در حسن حال  
*dar husn hāl*, جميلانہ *jamilāna*.  
**BEAUTIFY.** *vt.* پیراستن *payrāstan*.  
**BEAUTY.** *n.* حسن *husn*, خوب صورتی  
*khūb sūratī*, جمال *jamāl*, نکات  
*nazakat*, زبانی *zibāyī*, رونق *raunak*,  
 فروغ *farūgh*.—(lovely woman) زن  
 زیباترین *zanī khubsūrat*, صنم *sanam*,  
 دل آرام *dil āram*, دلدار *dildār*. Incom-  
 parable beauty, حسن بی نظیر *husni bi*  
*nāstir*. A miracle of beauty, عجب *ajbā*.  
**BEAVER.** *n.* سگ آب *sagābī*, *sagī āb*.  
**BECALM.** *vt.* ساکن کردن *farū-k.*, تسکین  
*sākin-k.*, تسکین نمودن *taskin-n.*  
**BECAUSE.** *conj.* زیرا که *zira ke*, بنا بر  
*banābar*, از برای *az barāya*.—(on this  
 account) از این سبب *az in sabab*,  
 از این جهت *az barāya in*, از برای این  
*az in jehat*, بنا بر این *banābar in*.—(on  
 that account) از آن سبب *az ān sabab*,  
 از آن جهت *az ān jehat*.  
**BECK.** *n.* اشاره *ishārat*, کرشمه *kirishma*.  
**BECK.** } *vi.* اشاره کردن *ishārat-k.*,  
**BECKON.** } رمز نمودن *rams-n.*  
**BECOME.** *vi. or vt.* لایق شدن *lāyak-sh.*,  
 مناسب شدن *shāyistan*, شایستگی  
*nāsib-sh.*.—(to be or be made) گشتن  
*gashtan*, گردیدن *gardidan*, شدن  
*shudan*, بودن *būdan*.  
**BECOMING.** *a.* مناسب *munāsib*, لایق  
*lāyak*, شایسته *shāyista*.  
**BECOMINGLY.** *ad.* لایقانه *lāyakāna*,  
 ادبانه *adabāna*, با نزاکت *bā nazakat*.  
**BED.** *n.* خوابگاه *khāb gāh*, بستر *bistar*,  
 فراش *farrāsh*, شبستان *shabistān*. The  
 marriage bed, دست پیمان *dast pay-*  
*mān*. A bed of state, سریر *sarir*,  
 مسند *masnad*. The bed of a river,  
 رودخانه *rūd-khāna*, مجرای نهر *majrāyē*  
*nahr*. To make a bed گستردن  
*farrāsh-g.*, مهده ساختن *mahd-s.* A  
 bed-maker, گستر فراش *farrāsh-gustar*.  
 A manufacturer of beds, نجاد *najjād*,  
 همخواب *bistar gar*. A bed-fellow,  
 همخواب *hamkhāba*. To go to bed, رفتن  
*ba khāb-r.* To be in bed, بودن  
*bar palang-b.*, در خواب شدن *dar*  
*khāb-sh.* Lying on a bed, بستر نشین  
*bistar-nishin*. To be brought to bed,  
 ولادت نمودن *tawlid-k.*, تولد کردن  
*wiladat-n.* Upon the bed of ease and  
 pleasure, در بستر عیش و *bar*  
*bistari tsh u huzūr*. Bed-sheet, چادر  
*chādar*, پلنگ پوش *palang-posh*.  
**BEDAUB.** *vt.* نمکین کردن *ālūdan*,  
*nam-gin-k.*  
**BEDAZZLE.** *vt.* جهر کردن *jahar-k.*  
**BED-CHAMBER.** خوابخانه *khāb khāna*,  
 سروقت *khalwat khāna*, سر وقت  
*sar-wakt*.  
**BEDDING.** *n.* جاسه خواب *jāmai khāb*.  
**BEDREW.** *vt.* تلخ کردن *zholidan*,  
*talstik-k.*  
**BEDIM.** *vt.* تکسیف کردن *kasf-k.*,  
 تکسیف نمودن *takstf-n.*  
**BEDLAM.** *n.* دیوانه خانه *dīwāna khāna*.  
**BEDLAMITE.** *n.* مرد دیوانه *mardi dī-*  
*wāna*.  
**BEDRENCH.** *vt.* از آب پر کردن *as āb*  
*pur-k.*  
**BED-RIDDEN.** *a.* بستری *bistari*.  
**BEDROOM.** *a.* خوابخانه *khāb-khāna*,  
 خوابگاه *khāb-gāh*.

BEDROP, *vt.* چکیدن *chakīdan*.

BEDSTEAD, *n.* چارپایه *palang*, چارپایه *chār pāya*.

BED-TIME, *n.* ساعت خواب *sādti khāb*, وقت هجوع *wakti hujūd*.

BEE, *n.* زنبور *zumbūr*, مگس شهد *magasi shahād*, مگس انگبین *magasi angubin*, زنبور عسل *zumbūri dsal*. A bee-hive, کندو خانه *kandū khāna*. A black bee, زنبور *zumbūra*. Bees-wax, موم *mom*, شمع عسل *shamat dsal*. The king (or queen bee) جحل *jahl*. A bee's sting, نیش *nēsh*, نواک *nāwak*. A swarm of bees, جمع زنبور عسل *jamd zumburi dsal*. A gad-bee, نعره *nudrat*—The bee-eater, (a bird) کاسکینه *kāskina*, زنبوردار *khōl*. A bee-master, زنبوردار *khōl*.

BEEF, *n.* گوشت گاو *gāvguisht*, گوشت گاو *gushti-gāv*, گوشت لخم گاو *lahmi gāv*. Beef-eater, گوشت خوره *gusht khura*.

BEER, *n.* بوزه *boza*, جعة *jidd*.

BEET, *n.* (root) سلق *salk*, پازو *pāzhū*.

BEE-TLE, *n.* (insect) زنبور سیاه *zumburi siyā*, جمل *judd*, خورده *khūzda*.—(a mallet) میخ چوب *mekh chōb*. A paver's beetle, میطدات *mīlādat*. A fuller's beetle, چنبه *chamba*. A bleacher's beetle, کدین *kudīn*.

BEFALL, *vt.* نازل واقع شدن *wākt-sh.*, نازل شدن *nāzil-sh.*, بظهور آمدن *bazākūr-ā.*, عرض کردن *ārūs-k.*

BEFIT, *vt.* مناسب شدن *munnāsib-sh.*, شایسته *shāyistān*, لایق شدن *lāyak-sh.*, واجب بودن *wājib-b.*

BFFITTING, *a.* مناسب *lāyak*, مناسب *munnāsib*, واجب *wājib*.

BEFOOL, *vt.* vide DECEIVE.

BEFORE, *prep.* پیش *peesh*, پیشتر *peesh-*

*tar*, اول *awwalan*, قبل *kabl*, سابق *sābik*. To be before or opposite, روبرو *rubarū-sh.*, مقابل شدن *mukābil-sh.* Before this, پیش از این *peesh as in*. Before that, پیش از آن *peesh as an*, پیش از آنکه *peesh as ānke*. Before and after, پیش و پس *pas u peesh*. Right before, پیشا پیش *peeshā peesh*. Before all things, من قبل *min kabl*, مقدمه *mukaddaman*. Before the time, پیش *peeshi-zamān*, قبل *kabalan*, قبل الزمان *kablas zamān*. Before dawn, قبل الصبح *kabla's subh*. Before entering, قبل الدخول *kabla'd dukhul*. Before the mark, قبل العذبة *bi kubl'il adaf*. Before arrival, قبل وصول *kabli wusul*. Before some people, قدام البعض *kuddāma'l badz*. Before God, عند الله *ind a'llāh*. Before you (in your presence) در حضور شما *dar huzūri-shumā*. Before him, پیش او *peeshi u*. Before the eyes, پیش نظر *peesh nazır*. To come before, پیش آمدن *peesh-ā*. To bring before, پیش آوردن *peesh-ā*. To go before (precede) پیش رفتن *peesh-r*. As before, کاما فی الاول *kamā fi'l awwal*. Before-mentioned, مزبور *mazbūr*, مذکور *mazkūr*, مشارالیه *mushār ilayhi*. Before all things (firstly) مقدمه *mukaddaman*. Before (sooner) زودتر *sūd tar*.—(superior) اعلی *dlā*, برین *barīn*. Before time, سابق *sābik*, مقدم *mukaddam*.

BEFOREHAND, *ad.* اول *awwalan*, قبل *kabalan*.

BEFOUL, *vt.* پلک *ghalīs-k.*, پلک کردن *nāpāk-k.*, آلودن *ālūdān*.

BEFRIEND, *vt.* vide AID.

BEFRINGE, *vt.* با طراز *ba tarāz*, با طرازیدن *tarāzīdan*.

BEHAVIOUR, n. حرکت *harakat*, عمل *amal*, آیین *tarīq*, طریق *waz*, وضع *amāl*, آیین *ayn*, سلوک *salūk*. Good behaviour, مروت *azāram*, آزار *adab*. Bad behaviour, muruwat, لطف *lutf*, تَرکی ادب *tarki adub*.

BEHEAD, *vt.* گردن زدن *gardan-z.*,  
سر صاف کردن *sar sāf-k.*

BEHEMOTH, *n.* برنیق *birniḥ.*

BEHEST, *n.* فرمان *farmān*, حکم *hukm*,  
امر *amr.*

BEHIND, *prep. ad.* پس *pas*, در پس *dar pas*, بعد *bādī*, من بعد *mim bādī*, عقب *dar akab*, من آخر *min ākhir*. To remain behind, پس ماندن *pas-m.* To go behind, در پس رفتن *dar pas-r.* To come behind, عقب آمدن *akab-ā.* Behind the curtain, پس زده *pasi parda.* Behind the wall, پس دیوار *pasi diwar.* Behind and before, پس و پیش *pas u pesh.*—(a little behind) فاسترک *fāstaruk.*—(out of sight) غایب *ghāyib.*—(inferior) فروتر *farūtar*, کمتر *kamtar.* To be behind hand, مغلس و فقیر شدن *muflis u fakir-sh.*

BEHOLD, *vt.* نگریستن *nigrīstan*, نگاه کردن *nigāh-k.*, نظر کردن *nazar-k.*, مطالع شدن *mutālī-sh.* To behold attentively, ایمان نظر کردن *imān nazar-k.* To be beheld, منظور شدن *mansūr-sh.*

BEHOLD, *interj.* ایذک *īnak.* Behold me, اینکم *īnakam*, لبیک *lubbayk.*

BEHOLDEN, *a.* احسانمند *ihṣān mand*, ممنون *mamnūn.*

BEHOLDER, *n.* ناظر *nāzir.*—(witness) متفرج *shāhid.*—(spectator) متفرج *mutafarrij.*

BEHOLDING, *p. a.* نگران *nigārān*, مشاهد *mushāhid.*

BEHOOF, *n.* نوا *nawā*, فایده *fāyada*, نفع *naḥ.*

BEHOOVE, *vt.* مناسب بودن *munā-sīb-b.*, لایق بودن *lāyik-b.*, شایستگی *shāyistān*, بایستگی *bāyistān.* It

behooves, مناسب است *munāsīb-ast*, شاید *shāyad*, رواست *rauā ast.* It does not behoove, نالایق است *nā-lāyik ast*, نه شاید *na shāyad.*

BEING, *n.* (existence) هستی *hastī*, وجود *wujūd*,—(condition) حال *hāl*, شان *shān.*—(creature) مخلوق *makhluq.* Beings, آفریدگان *khalāyik*, خلایق *āfarīdagān.*—Being (existing) شونده *shawanda*, موجود *maujūd.*

BELABOUR, *vt.* ضرب دادن *sudan*, زدن *sarb-d.*

BELAY, *vt.* vide BLOCK.

BELCH, *vt.* فراخیدن *farākhīdan*, آروغ کردن *ārūgh-k.*, آروغ دادن *ārūgh-d.*

BELCHING, *n.* آروغ *ārūgh.*

BELDAM, *n.* دردبیس *ḡīr zan*, پیر زن *durdabīs.*

BELEAGUER, *vt.* vide BLOCKADE.

BELFRY, *n.* ناقوس خانه *manāret*, منارت *nākūs khāna.*

BELIE, *vt.* تقلید کردن (counterfeit) *taklīd-k.*, صورت معامله نمودن *sūrat muāmalā-n.*—(calumniate) بهتان *buktān-s.*, افترا کردن *iftirā-k.*

BELIEF, *n.* (confidence) باور *bāwar*, اعتماد *attimād.*—(in religious matters) ایمان *imān*, مذهب *mazhab*, دین *dīn.*

BELIEVABLE, *a.* لایق اعتبار *lāyik-i attibār.*

BELIEVE, *vt.* اعتماد کردن *attimād-k.*, باور کردن *bāwar-k.* *vi.* (imagine) پنداشتن *andīshīdan*, پنداشتن *pindāshītan.*

BELIEVER, *n.* (one who credits) اعتماد کننده *attimād-kunanda.*—(in religious matters) ایماندار *imāndār*, دیندار *dīndār.* The believers, اسلام *islām*, مسلمین *muslimīn.*

- BELIKE**, *ad.* شاید *shāyad*, مگر *magar*.  
**BELL**, *n.* جرس *jaras*, ناقوس (*pl.* نواقیس).  
 A small bell زنگوله *zangūla*. Bells hung round the necks of cattle, &c., جلاجل *julājil*. To bear away the bell, ظفر گرفتن *zafar-g*. گوی بردن *gui-b*. Bell-fashioned ناقوس آسا *nākūs-āsā*.  
**BELLE**, *n.* زن خوبصورت *khirām*, زانی *khūb sūrat*.  
**BELLES-LETTRES**, *n. pl.* علم و هنر *ilm u hunar*, فضل و علم *ilm u fazl*, تادیب *tādīb*.  
**BELLIGERENT**, *n.* جنگ آور *jang āwar*, جنگی *jangt*, نبرد ساز *nabard sāz*, رزم کن *rasm kun*.  
**BELLOW**, *vi.* و هوهت زدن *wahwahat-z*, نعره زدن *nadra-z*.  
**BELLOW**, *n.* و هوهت *wahwahat*, نعره *nadra*.  
**BELLOWS**, *n. sing. and pl.* منفخ *minfakh*, منفاخ *minfakh* (*pl.* منافخ *manāfikh*).  
**BELLY**, *n.* شکم *shikam*, بطن *batn*, شکم *shikamba*, جوف *jawf* (*pl.* اجواب *ojwāf*). The lower belly, تهیکاه *tihī-gāk*, پایی شکم *pāya shikam*. The belly-ache, پیچش *pechish*, درد شکم *dardi-shikam*, قولنج *kūlanj*. Loosing the belly, شکم ران *shikam rān*, مسهل *mus hal*. Having a large belly, شکمدار *shikamdār*, مبطی *mubattan*. Big-bellied, حامل *hā nala*, باردار *bārdār*. A belly-band, میابند *miyān band*. A belly full, سیری *sayri*, شبع *shabd*. Burst in the belly, بعیج *batj*, شکست *shikam shikasta*. A slave to his belly, an epicure, شکم بنده *shikam banda*, شکم پرست *shikam parast*. Empty-bellied, تهی *tihī-shikam*.  
**BELLY**, *vi.* (out) بارز نمودن *bāriz-n*, نطف شدن *nawf-sh*.  
**BELONG**, *vi.* متعلق شدن *matadlik-sh*, انتساب کردن *intisāb-k*, پیوستن *pay-wastan*, نسبت داشتن *nisbat-d*, منسوب بودن *mansūb-b*.  
**BELONGING**, *n.* متعلق *mutadlik*, منسوب *mansūb*, نسبت دار *nisbat-dār*, متفرع *mutafarrf*.  
**BELOVED**, *a.* محبوب *mahbūb*, معشوق *madshūb*.  
**BELOW**, *prep. or ad.* زیر *zer*, فرو *farū*, فرود *farūd*, تحت *takt*,—(inferior) اسفل *asfal*, فروتر *farūtar*, پست *pasat*.—(unworthy) نالایق *nālāyik*. Above and below, زیر و زبر *zer u zabar*, بالا و فرود *bālā u farūd*.  
**BELT**, *n.* کمربند *kamar band*, میابند *miyān band*.—(girdle) تنگ *tang*, برشک *barshak*. A sword-belt, دوال سیف *bandi shamshir*, دوال *duwālī-sayf*.  
**BEMIRE**, *vt.* در با گل آلودن *bā gīl-ā*, در و حل پلید کردن *dar wahl palīd-k*.  
**BEMOAN**, *vt.* افسوس کردن *afsūs-k*, نالیدن *nālīdan*, زاری کردن *zārī-k*, غم خوردن *gham-kh*.  
**BENCH**, *n.* محکمه *mahakmat*, دیوانخانه *diwān khāna*, عدالت *adālat*, محفل قضا *mahfuli kazā*, بارگاه *bārgāh*,—(a seat) نشیمن *nisheman*, مصطبات *mistabat*.  
**BEND**, *vt.* خم کردن *kham-k*, کج کردن *kaj-k*, پیچیدن *pechīdan*.—(subdue) غالب شدن *ghālib-sh*, فتح کردن *fulh-k*, کمان را زه *kamānrā zih-k*. To bend the knee, زانو زدن *zānū-z*. To bend the brow, بر چین نمودن *pur chīn-n*. To



bend one's endeavours, اقدام کردن  
ikdām-k.

BEND, n. خم *kham*, کجی *koji*, پیچ  
*pech*. The bend of a river, منحنیه  
*mahniyat*.

BENEATH, prep. or ad. زیر *zer*, فرو  
*farū*, شیب *shab*.

BENEDICTION, n. نیايش *duā*, دعا  
*nayāyish*, برکت *barakat*.

BENEFACTION, n. بخشش *bakhshish*,  
کرامت *karāmat*, احسان *ihsān*. کرم  
*karam*, نعمت *nadmat*.

BENEFACTOR, n. کریم *karīm*, منعم  
*muntm*, نیکوکار *neku kār*, ولي نعمت  
*wali nmat*.

BENEFACTRESS, n. ولایت النعم *wali-*  
*yatun nadm*, زن نیکوکار *zani neku kār*.

BENEFICE, n. vide BENEFIT.

BENEFICENCE, n. نیکوکاری *neku kārī*,  
خیر *khair*, فضیلت *khūbt* خوبی, *fazilat*,  
کرم *karam*, نعمت *nadmat*.

BENEFICENT, a. نیکو کار *neku kār*,  
منعم *sāhibi karam* صاحب کرم  
*muntm*, کریم النفس *karīm un nafs*.  
Most beneficent, کریم الشان *karīmush-*  
*shān*. A beneficent prince, سلطان  
نعم *sultāni nafs rasān*.

BENEFICENTLY, ad. کریمانه *karīmāna*.

BENEFICIAL, a. فایده مند *fayādumand*,  
نافع *sūdmand* سودمند, *mufed* مفید  
*nāft*.

BENEFICIALLY, ad. با نفع *bā nafs*  
فایده مندانه *fāyada mandāna*.

BENEFIT, n. نعمت *neku kārī*, نیکوکاری  
*nmat*, احسان *ihsān*, انعام *inām*,  
نفع *nafs* سود *sūd*, فایده *fāyada*.

BENEFIT, vt. (do good) نیکو کردن  
*neku-k*, احسان *khair-k*, خیر کردن  
*ihsān-k*, بخشیدن *bakhshidan*,  
نافع شدن *manfidi-t*, منفعت ساختن

*nāft-sh*.—(to gain advantage) انتفاع  
کردن *intifād-k*, منتفع شدن *muntaf-*  
*sh*.

BENEVOLENCE, n. خیرخواهی *khair*  
*khāht*, خیراندیشی *khair andeshi*,  
نیکخواهی *nek-khāht*, نیکوئی *neku*,  
شفقت *shafakat*, لطف *lutf*.

BENEVOLENT, a. خیر خواہ *khair*  
*khāh*, نیک اندیش *nek-andesh*, صاحب  
کرامت *sāhibi murucat*, کریمی *karā*  
*mi*, منعم *muntm*.

BENEVOLENTLY, ad. از خیر خواهی  
*az khair khāht*, با لطف *bā lutf*, لطفاً  
*lutfan wa karaman*.

BENGAL, n. p. بنگالہ *bangāla*, جنت  
البلاد *jannat al bilāl*.

BENIGHT, vt. شب کردن *shab-b*, تاریک  
شدن *tārik-sh*.

BENIGN, a. کریم النفس *karīm*, کریم  
*karimun nafs*, مکرم *mukarram*,  
خوش طبع *khush-tabd*, شفیق *shafik*,  
مهربان *mihrbān*.

BENIGNANT, a. vide KIND.

BENIGNITY, n. مهربانی *shafakat*,  
شفقت *mihrbānt*, لطف *lutf*, کرم *karam*,  
ملاطفت *mulātifat*.

BENIGNLY, ad. با لطف *bā lutf*, مشفقانه  
*mushfikāna*.

BENT, n. خم *kaj*, کژ *kash*, خم *kham*,  
قصد *māyil*.—(of the mind) مایل  
مشغول *kasl*, میل *mayl*.—(addicted)  
منسوب *mansūb*.—(decli-  
vity) شیب *shib*, حدور *hadūr*.

BENUMB, vt. دیوش *āfsurdan*, افسردن  
*bi-hush-n*.

BENZOIN, n. بزر *bārsad*.

BEQUEATH, vt. وصیت کردن *wasyyat-*  
*k*, هبه کردن *hiba-k*.

BEQUEST, n. هبه *hiba*, اندرز *andaraz*,

*wasyyat*. A bequest for pious uses, وصیت *wahf*, تحبیس *tahbis*.

**BEREAVE**, *vt.* بزر گرفتن *ba zūr-g.*, برداشتن *mahrūm-k.*, محروم کردن *bar-dāsh-tan*. To bereave of life, کشتن *kush-tan*, قتل ساختن *katl-s.* To bereave of hope, نا امید کردن *nā umed-k.* To bereave of dignity, معزول نمودن *mudzūl-n.* To bereave of offspring, اقبال کردن *ihbāl-k.*, متکمل ساختن *muttakal-s.* To bereave of a husband, موهم کردن *muayyim-k.*

**BEREAVEMENT**, *n.* vide Deprivation.

**BERRY**, *n.* دانه *dāna*, حب *habb* (*pl.* حبوب). A blackberry or mulberry, ترمش *tarmush*. Nightshade berries, حب اللہف *habbul lahf*. Myrtle berries, حب فطس *futs*. Turpentine berries, حب البطم *habbul butm*. Laurel-berries, حب الغار *habbul ghār*. The berries of grapes, دانه انگور *dānai angūr*.

**BERRY**, *v.* دانه آوردن *dāna-ā.*

**BERYL**, *n.* بزادی *bazādi*, زبرجد *zabarjad*.

**BESCREEN**, *vt.* پوشیدن *pūshidan*, حفظ کردن *hafz-k.*

**BESEECH**, *vt.* التماس کردن *iltimās-k.*, درخواست نمودن *drst-k.*, عرض کردن *darkhāst-n.*, نیازیدن *nayāzidan*.

**BESEECHING**, *a.* نیازگار *nayāz kār*, محتاج *mubtahil*, نیاز *nāz u nayāz*.

**BESEEM**, *vt.* روا بودن *rawā-b.*, مناسب *munāsib-sh.*, شایسته *shāyistān*, واجب *wājib-sh.*, لایق بودن *lāyiq būdn*.

**BESET**, *vt.* شامل احاطه کردن *ahāt-k.*, شامل نمودن *shāmil-n.*

**BESETTING**, *a.* مشمول *maskmūl*, محاط *muhāt*.

**BESIDE**, *prep.* نزدیک *nasitik*, قریب *karīb*, نزد *nasl*.

**BESIDES**, *ad.* (over and above) مگر

*magar*, جز *juz* بغیر *laghayr*.—(more over) علاوه *tlāwa* جز آن *juz ān*.—(more than that) زیاده ازان *siyāda az ān*.

**BESIEGE**, *vt.* گرد کردن *giril-k.*, محاصره *muhāsara-k.*, احاطه نمودن *ahāt-k.* *n.* گرداگرد کردن *girda giril-k.*

**BESIEGED**, *p. a.* محصور *muhāsir*, حصار *hisār* کرده شده *kurda shuda*.

**BESIEGER**, *n.* محاصر *muhāsir*, حصار کننده *hisār kunanda*.

**BESIEGING**, *a.* حصار *hisār*, محاصره *muhāsaru*.

**BESMEAR**, *vt.* vide BEDAUB.

**BESMOKE**, *vt.* با دود آلودن *bā dūd-ā.*, دخنه کردن *dukhna-k.*

**BESOM**, *n.* روب جاروب *jārūb*, خاک جاروب *khāk rūb*. Besoms for granaries, چوب جاروب *chob pāra*, محوکت *mahwakut*. A besom maker, جاروب گر *jārūb gar*.

**BESOT**, *vt.* مدهوش کردن *madhūsh-k.*, بیوش کردن *sarshār-k.*, شراب خوردن *bī hūsh-k.* To be besotted with drinking, خمیر شدن *khimmīr-sh.*, مست بودن *mast-b.*

**BESPANGLE**, *vt.* با صفیحه پیراستن *bā safiha-p.*, تنک افشاندن *tanka-a.*

**BESPATTER**, *vt.* (with mud) گل افشاندن *gil-a.*, با نرمط پاشیدن *bā suramīt-p.*—(slander) بهتان ساختن *buhlān-s.*, افترا کردن *aftirā-k.*

**BESPEAK**, *vt.* (order) حکم نمودن *hukm-n.*, امر کردن *amr-k.*—(address) گفتن *ghitāb-k.*, گفتن *guftan*.—(forebode) فال گفتن *fāl-g.*—(betoken or show) اظهار کردن *izhār-k.*, نمودن *namūdan*.

**BESPREAD**, *vt.* گسترده کردن *gustardan*, فراش کردن *farrāsh-k.*

**BESPRINKLE**, *vt.* پاشیدن *pāshidan*, افشاندن *afshāndan*.

**BEST, a. Superl.** بهترین *bakhtarīn*,  
 خوشترین *khūsh turīn*, نیکترین *nīk turīn*,  
 اشراف *ushraf*, احسن *ahsen*, افضل *afzal*,  
 بسیار خوب *biṣṣār khūb*. The best of  
 kings, گزیدۀ شاهان *guẓidai shāhān*.  
 The best book, کتاب مستطاب *kitābi*  
*mustatāb*. Of the best qualities or  
 disposition, نیک اوصاف *nek awṣāf*.  
 The best precepts, وصایای حسنہ *waṣā-*  
*yāyi hasana*. To have the best (to  
 excel) غالب شدن *ghālib sh*. To do  
 the best, جهد کردن *jud u jīhad-k.*,  
 اقدام دادن *takayyud wa*  
*iklām-d*. Best of all, اولاً *awwalun*,  
 بی نظیر *bi nazīr*.

**BESTEAD, vt.** vide ASSIST.

**BESTIAL, a.** حیوان سیرت *haywān*  
*sīrat*, وحشی *wahshī*.

**BESTIALITY, n.** حیوانیت *haywānīyat*.

**BESTIR, vt.** بذل همت زدن *bazli*  
*himmāt-z*.

**BESTOW, vt.** بخشیدن *baydan*,  
 بخشیدن *bakhshīdan*, عطا کردن *atā-k.*,  
 صرف کردن *tnāyat-k.*—(expend)  
*saṛf-k.*, بذل ساختن *bazl-s.*—(place)  
 نهادن *nīhādan*, تسکین کردن *taskīn-k.*  
 To bestow in marriage, عقد نکاح کردن  
*āklī nikāh-k.*, ازدواج ساختن *azdawāj-s.*  
 To bestow attention or endeavour,  
 بذل همت کردن *bazlī himmāt-k.*,  
 بذل مقدور و سعی موفور دادن  
*mukdūr u sayi mauṣūr-d.*

**BESTREW, vt.** vide SCATTER.

**BESTRIDE, vt.** فرسوار شدن *fursawār-sh.*

**BET, n.** شرط *shart*, سبق *sabk*, بحث  
*bahs*, گرو *giraw*.

**BET, vt.** شرط کردن *shart-k.*, گرو بستن  
*giraw-b.*, گرو کشیدن گرو کردن گرو دادن  
*murāhana-n.* (گرو نهادن) *qr*

**BETAKE, vt.** نزدیک رفتن *nazdik-r.*

نزدیک رسیدن *nazdik-r.*, To betake  
 one's self to a thing, بذل سعی *bazli sayi jamʿad*. To betake  
 one's self to arms, سلاح گرفتن *silāh-g.*  
 To betake one's self for protection or  
 flight, حمایت زیار کردن *himāyut*  
*niyāz-k.*, گریختن *gurihtan*.

**BETEL-NUT, n.** فوفل *faufal*.—(leaf)  
 تانبول *tāmbul*.

**BETHINK, vt.** اندیشیدن *fikr-n.*, اندیشه  
 کردن *andīsha-k.*

**BETIDE, vt.** واقع شدن *wāqt-sh.* Woe  
 betide thee! وای *wāi*.

**BETIMES, ad.** بر مهل *bar mahl*, بر وقت  
*bar wakt*.—(soon) زود *zūd*, علی الفور  
*dlal faur*.—(dawn) باعداد *bāmdād*,  
 سحر *sahr*.

**BETOKEN, vt.** نامزدن *namūdān*, اشارت  
 کردن *ishārat-k.*, آگاه ساختن *āgāh-s.*

**BETRAY, vt.** بدست دادن *bar dast-d.*,  
 خیانت نمودن *ghadr-k.*, غدر کردن  
*khayānat-n.*, افشا کردن *ifshā-k.*

**BETRAYER, n.** غدر کننده *ghadr kunanda*,  
 خیالی *khāyīn*.

**BETROTH, vt.** منسوب کردن *mansūb-k.*,  
 املاک ساختن *nāmzād-k.*, نامزد کردن  
*imlāk-s.*, دست پیمان کردن  
*paymān-k.*

**BETROTHAL, n.** vide ESPOUSALS.

**BETTER, a. ad.** بهتر *bahtar*, خوشتر  
*khūshṭar*, افضل *afzal*, اصلاح *aslah*,  
 نیکتر *nektar*.

**BETTER, vt.** بهتر کردن *bahtar-k.*, خوشتر  
 کردن *khūshṭar-n.*—(improve) ترقی  
 کردن *tarakkī-k.*, استحکام ساختن  
*istihkām-s.*—(surpass) غالب شدن  
*ghālib-sh.*

**BETTOR, n.** شرط کننده *shart kunanda*,  
 گرو کننده *giraw kunanda*.

**BETWEEN, pr.** میان *miyān*, در میان

*dar miyān*, میان *bayn* مابین *mā bayn*.  
Between themselves, یکدیگر *dar miyān yak diyar*. Between equals, بین الاقربان *bayna'l akṛān*. To place between, درمیان نهادن *dar miyān-n*. To interpose between, توسط نمودن *tauvassut-n*.

BETWIXT, *pr.* vide BETWEEN.

BEVEL, *n.* هنجاره *hunjāra*.

BEVERAGE, *n.* شربت *sharbat*, شرب *shurb*, هنج *hanj*.

BEVY, *n.* (company) فوج *fuḡ*, گروه *gurūh*.—(of birds) گنج *ganj*, طيور *tayūr*.

BEWAIL, *vt.* افسوس کردن *afsūs-k.*, زاریدن *zārīdan*, گریه کردن *giriya-k.*, نالیدن *nālīdan*.

BEWARE, *vi.* پرهیزگشتن *parhīzhtan*, حذر کردن *ijlīnāb-k.*, اجتناب کردن *hazar-k.*, مطلع شدن *āgāh-b.*, آگاه بودن *mutlīb sh.*

BEWILDER, *vt.* سرگردان کردن *sargardān-k.*, بریشان *gumrah-k.*, گمراه ساختن *parīshān-n.*, از راه بردن *azrah-b.* نمودن *parīshān-n.*

BEWITCH, *vt.* جادو کردن *jādū-k.*, سحر *sahr-k.*, افسون کردن *afsūn-k.*—(charm) نواختن *navākhhtan*.—(affect) ملایم کردن *mulāyām-k.*

BEWRAY, *vt.* عذر کردن *ʔzr-k.*—(show) نمودن *namūdan*.

BEYOND, *pr.-ad.* (on the further side of) *ān taraf* عبور *ubūr*.—(before, farther) پیش *pešh*, پیشتر *pešhtar*, گذشت *guzašhta*. Beyond bounds, از حد گذشت *az hadd guzašhta*. Beyond measure, الحد *alḥād*, فراتر *fauk*. Beyond the river, ماورالنهر *mā warā un nahr*. Beyond hope, بلا امید *bilā umēd*, نواقص *faukal māmūl*.

BEZEL, *n.* نگین خاتم *nagīni khātini*.

BIAS, *n.* میل *mayl*, عطف *ʔlf*.

BIAS, *vt.* تافتن *mā'il-k.*, مایل کردن *tāftan*, میل کردن *mayl-k.* To be biased, مایل شدن *ma'il-sh.* To put one out of his bias, اضطراب کردن *ʔzīrāb-k.*

BIB, *n.* طفل دوشوار *doshwāni tīfl*.

BIBBER, *n.* بکری *bukeriy*, می پرست *mai parast*.

BIBLE, *n.* تورات *taurīt*, کتاب مقدس *kitābi-mukaddas*. The Mahomedan bible, القرآن *al korān*.

BIBULOUS, *a.* جاذب *jāzīb*, کاغذ نشاف *kāghazi nashshāf*.

BICIPITAL, *a.* دوسری *du sari*, صاحب *sāhibi du sur*.

BICKER, *vi.* شنز کردن *ganaz-k.*, سدنیز *sitīz-k.*

BICORPORAL, *a.* ادلر دو تن *ahli do tun*.

BID, *vt.* (order) فرمودن *farmūdan*, حکم نمودن *hukm-n.*, امر کردن *amr-k.* To bid one go, اذهاب کردن *izhāb-k.* To bid one make haste, شتابانیدن *shitā-bānīdan*.—(invite) دعوت کردن *da'wat-k.* To bid for, بیع نمودن *bat-n.*—(at a sale) سوام کردن *suwām-k.* To bid adieu, الوداع گفتن *al wīdāʔ-g.* To bid good day, سلام دادن *salām-d.*, خیرباد گفتن *khuirbād-g.*

BIDDER, *n.* خریدار *kharīdār*, سوام کننده *suwām kunāda*.

BIDDING, *n.* فرمان *farmān*, امر *amr*, فرمایش *farmāyish*.

BIDE, *vt.* vide ENDURE.

BIENNIAL, *a.* دو ساله *do sāla*, سنکین *sanatūn*.

BIER, *n.* جنازه *janāza*, تابوت *tābūt*.

BIFARIOUS, *a.* دوتا *du tā*, مخاعف *muzāʔf*, دو قسم *du kism*.

- BIFEROUS**, *a.* هر سال دوبار مېوه دار *har sāl dū bār mewa dār.*
- BIFORM**, *a.* صاحب دو صورت *sāhibi du sūrat.*
- BIFURCATED**, *a.* دوشاخه *do shākh.*
- BIG**, *a.* کلاں *ka'ān*, جسيم *jasim*, بزرگ *buzurg*, عظيم *azīm*. Big with child, حامله *hāmala*, باردار *bār.dar*. Big with pride, مغرور *maghrūr* متکبر *mutakabbir.*
- BIGAMIST**, *n.* صاحب وسني *wasnī*, صاحب دو عورت *sāhibi du durat.*
- BIGAMY**, *n.* دو عورت داري *du durat dārī.*
- BIGLY**, *ad.* با کبر *bā kibr.*
- BIGNESS**, *n.* بزرگي *ja'āmat*, جسامت *buzurgī*, فراخي *fas hat*, فسحت *farāhī.*
- BIGOTED**, *a.* متعصب *mutad'ssib.*
- BIGOTRY**, *n.* عبادت تعصب *tu'd'ssub*, عبادت باطل *ibādlati-bātil*, وسوسه *waswusa*, ایمان باطل *imāni bātil.*
- BILE**, *n.* صغرا *safrā*, زهره *zahra.*
- BILGE**, *vt.* غرق شدن *ghark-sh.*
- BILINGUAL**, *a.* صاحب دو زبان *sāhibi du zabān.*
- BILIOUS**, *a.* صغراوي *safrāwī.*
- BILK**, *vt.* vide CHEAT.
- BILL**, *n.* (of a bird) نوک *nōk*, منقار *minkār*.—2 (hatchet) داس *dās*, داسه *dāsa*.—3 (an account) حساب *hisāb*.—4 (note of hand) دستاویز *dastāwīz*.—5 (bond) تمسک *tamassuk*.—6 (assignment or order for the payment of money) تذخواد *tankhāh*. Bill of parcels or invoice, سیاه *siyāha*. Bill of exchange, برات *barāt*, حواله نامه *hawāla nāma*, هندی *hundi*. Bill of sale, بیعنامه *batnāma*, قبالة *kabā'la*.
- BILLET**, *n.* رقمه *ruhd*, خط *khat*, نامه *nāma*, کاغذ *lāgh'az.*
- BILLOW**, *n.* موج *mauj*. The dashing of the billows, تلاطم امواج *talātami amwāj.*
- BILLOW**, *vi.* متلاطم نمودن *mutalātīm-n.*
- BILLOWY**, *a.* موجدار *mauwāj*, موجدار *maujdār*, متلاطم *mutalātīm.*
- BIN**, *n.* انبار خانه *ambōr khāna*, کلبه *kulba.*
- BIND**, *vt.* بستن *bus'an*, بند کردن *bund-k.*, کاید کردن *kayd-k.*, و بستن *wā bus'an*, سد ساختن *sad ساختن* *sad-k.*, بستن *basakht-b.* To bind hard or firmly, بستن *banda wa basta-k.* To bind in chains, زنجیر کردن *buslui zanjīr-k.* To unloose and then bind, گاه حل *gāh hall gāh shadd-s.* To bind a book, مجد کردن *mujallid-k.* To bind round, مسرور ساختن *masrūr-s.* To bind over, کفیل کردن *kufīl-k.* To bind an apprentice, شاگرد کردن *shāgird-k.*
- BINDER**, *n.* بند کننده *band kunandu.* A binder of books, جلد گر *jilid gar*, مجد *mujallid.*
- BINDING**, *n.* بستگی *bāstugi*, بند *band*. The act of binding a book, جلد بندی *jilid bandī.*
- BIND-WEED**, *n.* سرنند *sirand*, لابلاب *lablāb.*
- BINOCULAR**, *a.* اهل دو چشم *ahl du chashm*, دوربین *dūrbīn.*
- BIOGRAPHER**, *n.* راوی *raوی*, ناقل *nāqil*, مؤرخ *muwarrikh.*
- BIOGRAPHY**, *n.* نقل *nahl*, روایه *rawāyat*, تاریخ *tārīkh*, تذکره *tazkara.*
- BIPARTITION**, *n.* مناصفة *munāsafat*, تنصیف *tansīf.*
- BIPED**, *n.* دو پا *ahl do pā*, دو پا *do pāya.*

- BIPENNATED**, *a.* اهل دو بال *ahli du bāl*.
- BIPETALOUS**, *a.* دو برگه *du bargi*.
- BIRCH**, *n.* غُوش *gūsh*, خوش *gūshu*.
- BIRD**, *n.* پُراند *purānā*, طایر *tāyir*, مرغ *murg*. A rapacious bird, طایر جارح *tairijārihat*. Birds of passage, قواطع *kawāl*. The bird of paradise, هما *humā*. A singing bird, گویا *guyā*. Abounding in birds, مطار *matārāt*. A flock of birds, طایر متاوی *tayrimutāwū*. A dealer in birds, طایوری *tuyūrī*. An aquatic bird, مرغ آبی *murgī ābi*. Belonging to birds, طایرانی *tayrānī*. A bird's bill, منقار *minqār*. A bird-cage, قفس *kafus*. A bird-call, طایر نای *tayrī nāi*. A bird's comb, تاجک *tājak*. A bird's talon, چنگ *chang*. Bird's dung, یخال *yakhāl*. A bird catcher, صیاد الطیور *sayyāt al-tuyūr*. Bird-lime, دبق *dibk*. A bird's nest, آشیان *āshiyāna*.
- BIRTH**, *n.* پیدایش *paulāyish*, مولود *maulūd*, تولد *awlād*, ولادت *wilādāt*. The pangs of child-birth, وضع حمل *waḍḥ hamal*.—(lineage) اصل *asl*, نسل *nasl*, خاندان *khān-dān*, نسب *nasb*, نژاد *nizhād*. Noble birth, شرفیت *sharfiyat*. Of noble birth, پاک نژاد *pāk nizhād*. Of mean birth, بد نژاد *bad nizhād*.
- BIRTHDAY**, *n.* روز ولادت *rūzi wilādāt*, روز میلاد *rūzi milād*, سالگرد *sālgirih*.
- BIRTHPLACE**, *n.* وطن اصلی *walāni ast*, مَولَد *maulūd*.
- BIRTHRIGHT**, *n.* سلسلت *salsalat*, میراث *mīrās*, آبائی *ābāi*.
- BISCUIT**, *n.* کاک *kāk*, بشماط *bishmāt*.
- BISECT**, *vt.* دو پارہ کردن *du pārah-k.*, تَضَعِیف کردن *tanṣiʿf-k.*
- BISECTION**, *n.* مناصفت *tanṣiʿf*, مناصفات *munāsafat*, مشاطرت *mushālarāt*.
- BISHOP**, *n.* اسقف *muṣṭafid*, میجنید *uskuf*.
- BISHOPRIC**, *n.* اسقفویت *ushūfiyat*.
- BISON**, *n.* گاو دشتی *gāwi dashti*.
- BISSEXTILE**, *n.* سال کبیسه *sālī kubṣa*.
- BIT**, *n.* پارہ *pārah*, پارچہ *pārchi*, ریزہ *reza*, ذرہ *zarrā*, قطع *katād*. A bit of gold, ذرہ *zarrā*, قطع *katād*. A bit of bread, پارچہ *pārchi*, نان *nān*. A bit of cloth, رقت *rukāt*, پینہ *pina*. Bit by bit, پارہ پارہ *pārah pārah*, قطع *katād*, کاتاد *katād*. A bit or mouthful, ذرائہ *zawāla*, لقمہ *lukma*. The bit of a bridle, لگام *lagām*, چماخ *chamākh*.
- BITCH**, *n.* کلبہ *sagi mādah*, سگ مادہ *kalbat*.
- BITE**, *vt.* با دندان گرفتن *gazīdan*, گزیدن *bā dandān-g.*—(cheat) فریفتن *furīf-tan*, غدر کردن *ghadr-k.* To bite (as frost) بار شدن *bārīl-sh.*—(reproach) سرزنش کردن *sarzanish-k.*—(to be pungent to the taste) زبان گزیدن *zabān-g.*, حارز شدن *hāriz-sh.*
- BITE**, *n.* گزندگی *gazandagi*, لک *lak*, لک *lak*, شکیم *shukim*. The bite of a serpent, گازیدن مار *gazīdai mār*, لک *lak*.—(a sharper) فریبنده *furībānda*.—(a trick) حیله *hila*, فریب *farīb*.
- BITTER**, *a.* (in taste) تلخ *talkh*, مر *murr*, بی رحم *il-kum*.—(severe) *bī rahm*, ظالم *zālīm*.—(reproachful) *sarzanish numā*.—(calamitous) صاحب مصیبت *ākhilimusiḥat*. Bitter words, سخن طعن آمیز *sakhunī tadn āmīz*.
- BITTERLY**, *adv.* مرارتانہ *talakhāna*, ظالمانہ *zāl-īman*, بشدت *ba shiddat*.

BITTERN, *n.* ماهی خواره *māhi khāra*,  
بوتیمار *butimār*.

BITTERNESS, *n.* مرارت *talkht*,  
مردار *marārat*, مر *murr*.—(severity)  
سختی *sukht*, ظلم *zulm*.—(reproach)  
سرزنش *sarzanish*—(calamity) آفت *āfut*, بلالā.

BITUMEN, *n.* نفت *kīr*, کیر *naft*.

BITUMINOUS, *a.* نفتی *kīrī*, کیری *naftī*.

BIVOUC, *vt.* پاس داشتن *pās-d*.

BLAB, *vt.* در دلداری کردن *fāsh-k*,  
پرده دراز کردن *parda darī-k*.—*vi.* مکتب شدن *mīksīr-*  
*sh*, پورگی نمودن *purgui-n*.

BLACK, *a.* سیاه *siyāh*, سیه *siyah*, اسود  
*aswad*, تیره *tīra*, تاریک *tārīk*,  
*shūm*, شبگون *shubgūn*. Black in the  
face, سیاه روی *siyāh-ruī*. A black  
man, حبشی *habushī*. Clad in black,  
سیاهپوش *siyāhpūsh*. Black and white,  
سیاه و ابيض *aswad wa abiyaz*.

BLACK, *n.* سیاهی *siyāhī*.

BLACK, }  
BLACKEN, } *vt.* سیاه کردن *siyāh-k*.

اسود نمودن *aswad-n*.—(to become  
black) سیاه گشتن *siyāh-g*.—(to dark-  
en) تاریک کردن *tārīk-k*.

BLACKGUARD, *n.* مردام *mirdām*,  
وهابش *wabush*, حرام زاده *hurām-zādh*.

BLACK-LEAD, *n.* کحل *ku'āl*, کحل *kīhāl*.

BLACKNESS, *n.* سیاهی *siyāhī*, سواد  
*sawād*, حمت *hummat*.

BLACKSMITH, *n.* آهنگر *āhangar*,  
بکار *bakkār*, حداد *haddād*. A black-  
smith's hammer, سح *sukum*.

BLADDER, *n.* مثانه *musāna*, آبدان *ābdān*.

The bladder of an ox, فوف *fawf*.

The bladder of a fish, نفاخت *nuffa-*

*khāt*, The gall-bladder, مراره *marāra*.

BLADE, *n.* (the leaf) ساق *sāk*, برگ  
شاخه *bary*. Blade of grass, گیا

*shākhai giyāh*. A sword blade, تیغ  
*tegh*, صیحت *safīhat*.

BLADE-BONE, *n.* شان *shāna*, شمشیر  
*pūshā*.

BLAIN, *n.* آب *ābilah*.

BLAMABLE, *a.* جرم *jarīm*, گناه  
گار *gunāhgār*, تقدیروار *taksīr wār*, مذموم  
*mazmūm*.

BLAMABLY, *ad.* جرمیانه *jarīmāna*.

BLAME, *n.* گناه *gunāh*, قصیر *taksīr*,  
خطا *khālā*, جرم *jirm*.—(censure)  
زباندرازی *zabān darāzi*, غیبت *ghībat*.

BLAME, *vt.* الزام کردن *ilzām-k*, ملامت  
دادن *malāmat-k*, نام دادن *zamm-d*.  
To be blamed, مذموم بودن *mazmūm-*  
*b*, ملامت کرده شدن *malāmat kardā-*  
*sh*.

BLAMEFUL, *a.* جرمی *pur jarīmat*.

BLAMELESS, *a.* بی قصیر *bī taksīr*,  
بی گناه *bī gunāh*, معصوم *maḍṣūm*, پاک  
*pāk*, آزاد *āzād*.

BLAMEWORTHY, *a.* واجب الذم *wājib al-dham*,  
واجب الذم *wājibuz zamīm*.

BLANCH, *vt.* بیاض کردن *bayāz-k*, سپید  
ساختن *suped-g*, سفید گشتن *suped-g*.

BLAND, *a.* شیرین *shīrīn*, ملایم *mulā-*  
*yam*, نازک *nāzūk*.

BLANDISH, *vt.* vide CARESS.

BLANDISHMENT, *n.* ناز *nāz*, شیوه  
شیرین *shīrīn*, تملق *tamallūk*, کرشمه  
*kīrīsh-ma*, خاطر نوازی *khātīr nawāzi*.

BLANK, *a.* (white) سفید *sufed*, ابيض  
*abyāz*, بزمرد *pazhmurda*.—(unwrit-  
ten) ساده *sāda*, نامکتوب *nā makṭūb*.  
—(vacant) خالی *khālī*, تهی *tihī*.

BLANK, *n.* (void space) فراغ *farāgh*,  
خوار *khārā*.—(an unwritten paper)  
غادر *kāghazī nā makṭūb*.

BLANKET, *n.* گلیم *g'līm*, عبا *ābā*,  
شادگون *shād gūna*.

BLANKLY, *ad.* سفیدانه *suf-dāna*.

BLASPHEME, *vt.* کفر گفتن *kuf-r-g*.

BLASPHEMOUS, *a.* کفر گویان *kufūr*, کفر گوین *kuf-r-guyān*.

BLASPHEMY, *n.* کفر *kuf-r*, کفر گوئی *kuf-r-gūi*.

BLAST, *n.* (of wind) در *dī-rar*, نفخت *nafhat*. The blast of a trumpet, نغمه *nag'mai nafir*. A contagious blast, نفخت ساری *nafhati-sārī*.

BLAST, *vt.* (blight) پژمرده کردن *pachm-urda-k*, بران نمودن *yarkhān-n*. To blast a design, قصد محروم کردن *hasd mah-rūm-k*. To blast one's reputation, رسوای نمودن *risu-āi-n*.

BLAZE, *n.* شعله زدن *shuld-z* — (to be conspicuous) ظاهر شدن *zāhir-sh* — (to publish) اظهار کردن *izhār-k*.

BLAZON, *n.* (coat of arms) علامت *ālāmat*, نشان *nishān* — (celebration) اشتباه *ishtihār*, شهرت *shahurat*.

BLAZON, *vt.* علامت کردن *ālāmat-k* — (embelish) آراستن *ārāstan* — (celebrate) اشتیاق کردن *ishtihār-k*.

BLEACH, *vt.* سفید کردن *sāf-k*, سفید کردن *sufed-k*, مدیغ ساختن *mubīz-s*.

BLEACHER, *n.* گاز *gāzur*, سفیدگر *sufed-gar*, نام دهنده *sufed fām dehun-da*, جامه شوی *jāmai shuī*.

BLEAK, *a.* (cold) سرد *sard*, بارد *bārid*, برد *bard*.

BLEAKNESS, *n.* سردی *sardi*, سرما *sarmā*.

BLEAR, *vt.* رمه کردن *ramad-k*.

BLEAR-EYE, *n.* رمه *ramad*.

BLEAT, *vi.* نواج کردن *su-āj-k*, لدس *lads* ساختن *lada-s*.

BLEAT *n.* نواج *su-āj*, لاج *sā-j*, لدس *lads*.

BLEED, *vi. vt.* (shed blood) خون ریختن *khūn-r*, خون افشاندن *khūn-a* — (to

open a vein) زدن *rag-z*, زدن *rag-z*, خون ریزان *faul-k* — (to lose blood) خون ریختن *khūn rīzān-n* — (to die) مردن *mardān*.

BLEEDING, *n.* خون ریزی *khūn rīzī*, خون افشانی *khūn afsānī* — (flowing of blood) خون جاری *khūn jā-rī*, نثار *nuār* — (letting blood) فسد *fusd*, زدن *rag-zānī*. Bleeding at the nose, خون جاری از بینی *khūn jā-rī az bīnī*, رعاب *ru-āf*.

BLEMISH, *vt.* داغ نهادن *dāgh-n*, عیب رسوای *dīb-dār k* — (defame) رسوای *risu-āi-s*, دشنام دادن *dush-nām-d*.

BLEMISH, *n.* داغ *dīb*, عیب *āhū*, آهر *dāgh* — (reproach) رسوای *risu-āi*, دشنام *dush-nām*.

BLEND, *vt.* سرشتن *āmīkhtan*, آمیختن *sarīsh'an*, آمیزش کردن *āmīzish-k*.

BLESS, *vt.* (to make happy) دعاي خير *du-āi khair-y*, دامن مبارکي دادن *mu-bārakī-d* — (consecrate) خالص کردن *khāss-k*, فدا نمودن *fidā-n* — (praise) ستایش کردن *tahsīn-k*, تحسین کردن *shukr-g* — (to bless God) شکر گفتن *shukr-g* — (to make prosper) فیروز کردن *firūz-k*.

BLESSED, *a.* مبارک *mubārak*, مسعود *mas'ūd*, خجسته *khajasta*, میمون *mai-mūn*, بخندیار *bakhtiyār*. The blessed, اهل جنت *ahli jinnat*.

BLESSEDLY, *ad.* مبارکانه *mubārakāna*, بالخير *bil'khair*.

BLESSEDNESS, *n.* سعادت *saādāt*, دولت *daulat*, مبارکي *mubārakī*, بخت *bakht*, اقبال *ikbāl*, برکت *barukat*, نصیب *nasīb*. Eternal blessedness, تقدیس *takdīs* — (sanctity) خلل *khāl l*, طهارت *tuhārat*.



BLESSING, *n.* دعاي خير *la'akat*, تبریک *du'āi k'har*, تبریک آفرین *tabrik*.

BLEST, *a.* خجسته *khujasta*.

BLIGHT, *n.* سرما زد *sarmā-burd*, صر *sarr*, آفت *hasa*, آفت *āfat*.

BLIGHT, *vt.* پژمرده کردن *pazhmurdu-k*.

BLIND, *a.* کور *kūr*, نابینا *nābinā*, ضریر *zurir*. Blind of an eye, یک چشم *yak chashm*, اعور *ad'war*.

BLIND, *vt.* بی نور کردن *kūr-s.*, نور ساختن *bī nūr-k.*—To be or become blind,

*kūr-sh.*, ضرب شدن *zarir-sh.*

To be blind at night or purblind,

شب کور شدن *shab kūr-sh.*—(to deceive) گشودن کردن *ghubn-k.*

BLIND, *n.* (screen) پرده *parda*.—(pretence) مکر *bahāna*, مکر *mukr*.

BLINDFOLD, *a.* چشم پوشیده *chushm پوشیدا*, چشم دوخته *chashm dūkhā*.

BLINDFOLD, *vt.* چشم پوشیدن *chushm-p.* چشم نابینا کردن *chushm nābinā-k.*

BLINDLY, *ad.* علی العمی *kūrāne*, کورانه *alul amyā*.

BLINDNESS, *n.* نابینایی *kūrit*, نابینایی *nābināi*, ضرارت *zararat*.

BLIND-SIDE, *n.* ضعف *zabūnī*, زوئی *za'af*, غفلت *ghajlut*.

BLINK, *vi.* چشم زدن *chushm-z.* زهر *ghamzi dyan-n.*

BLISS, *n.* عیش *āshrat*, عشرت *āsh*, سعادت *su'ulat*, مبارکی *mubārakī*, فرخندگی *farkhunlagi*.

BLISSFUL, *a.* مسعود *masūd*.

BLISSFULLY, *ad.* مبارکانه *mubārakāna*.

BLISTER, *n.* نفط *nufṭa*, آب *ābi'ah*.

BLISTER, *vt.* غدنگ *ābilak-k.* آب زدن *ghālang-k.*

BLITHE, *a.* شاد *shād*, خرم *khurram*, خوش دل *khush dil*.

BLITHELY, *ad.* شادمانه *shādmanā*, با نشاط *bā nashāt*.

BLITHENESS, *n.* نشاط *shādī*, نشاط *nashāt*.

BLOAT, *vt.* حطاط نمودن *hatāt-n.*, درج داشتن *darj-d.*

BLOCK, *n.* (of wood) تیره درخت *tē-i-dirakht*, کنده هیزم *kundai hizam*.

A butcher's chopping block, کفجول *kafjūl*.—(an obstacle) باند *gā band*, مانع *māni*.

BLOCKADE, *n.* محاصره *hasr*, محاصره *muhāsara*, احاطه *ahū'a*.

BLOCKADE, *vt.* سد کردن *sadd-k.*, احاطه گرداگرد *girdā gird-s.*, گرداگرد ساختن *ahāta-k.*, محاصره کردن *muhāsara-k.*

BLOCKHEAD, *n.* بی وقوف *ahmak*, احمق *bī wukūf*, نادان *ablak*, نادان *nāilān*.

BLOCK-HOUSE, *n.* vide FORT.

BLOKISH, *a.* کند *kund*, کور *kandan*, باحر *bāhīr*.

BLOKISHNESS, *n.* احمقی *ahmakī*.

BLOOD, *n.* خون *khūn*, دم *dam*, سرخاب *surkhāb*.—(relation) خویشی *khesht*, قرابت *kurābat*.—(lineage)

نسب *nasb*, نژاد *niz'ād*.—(temperament of mind) سرشت *mis'āj*, مزاج *sarishht*. Blood (murder) قتل *kutl*, کشتن *kush'ant*.—(life) حیات *hagāt*.—(offspring.) ولد *kuṭl-k.*

To shed blood, خون ریختن *khūn-r.*

To let blood, زدن رگ *ra-j.*, زدن *fasd-k.*

To besneer with blood, باخون *bā khūn-ā*. Stained with blood, *khūn ālūla*. Of noble blood, *pāk niz'ād*, پاک نژاد *sharīf*.

BLOOD, *vt.* باخون آلودن *bā khūn-ā*.

BLOODINESS, *n.* خون آلودی *khūn ālūlī*, خون آلودگی *khūn ālūdagi*.

لَاكْسِرْ *lakṣir*, غَلَاظَ *ghalat*.

BLUNDER, *vt.* خطا کردن *ghalat-k.*,  
خطا کردن *khutā-k.*, تصور کردن *kasūr-k.*

BLUNDERHEAD, *n* خطا کند *khutā-*  
*kunādu*, ابله *abluh*, احمق *ahmak*.

BLUNT, *a.* (not sharp) کند *kunī*, نا تیز  
*nā tez*, بی آب *bī āb*.—(dull) ناشناس  
*nāshanas*, نادان *nālān*, بی عقل *bī*  
*āql*.—(ill bred) بی فراکت *bī nazākat*,  
نا لطیف *nā lutīf*.

BLUNT, *vt.* کند ساختن *khutā-k.*,  
*kunī-s.*—(to weaken appetite) ضبط کردن  
*zabt-k.*

BLUNTLY, *adv.* کابلان *kalilāna*, با ترک  
*bā tarki* *arub*. To behave blunt-  
ly, ترک ادب نمودن *tarki arub-n.*  
To speak bluntly, گستاخ گفتن  
*dar wajai gustākh-g.*

BLUNTNES, *n.* بلادت *kunī*,  
*bulādāt*, کودنی *bī āql*, احمقی *ahmakī*.

BLUR, *n.* داغ *dāgh*, عیب *dīb*, لکه *laku*.

BLUR, *vt.* لکه ساختن *dīb-k.*,  
*taku-s.*

BLURT, *vt.* گستاخانه گفتن *gustākhāna-g.*,  
گستاخانه کلام نمودن *ghāfilāna-k ilām-n.*

BLUSH, *vi.* خجلت کردن *khajlat-k.*,  
شرم داشتن *khajal-sh.*, خجل شدن  
*shurm-d.*, ننگ داشتن *nang-d.*

BLUSH, *n.* سرخ روی *khajlat*,  
*surkh rūi*, حجاب *sharm*, شرم *hajāb*.  
At the first blush or sight, نظر اول  
*ba nazari avval*. Over spread with  
blushes, خجلت نش *khajlat hash*.  
Raising blushes, خجلت انگیز *khaj-*  
*lat-angīz*.

BLUSHING, *n.* خجلت نما *khajlat*  
*numā*, شرمند *sharminda*.

BLUSHINGLY, *adv.* با شرم *bā sharm*,  
خجلت با *bā khajlat*.

BLUSTER, *n.* (noise) غوغا *gungā*,  
*hugāma*, نهات *nuhāt*.—boasting)  
*lāf*, فخر *fakhr*.

BLUSTER, *vi.* (roar) نهات کردن *nuhāt-k.*,  
—(as the wind) باد و زغار زدن *bādi*  
*vazgār-z.*—as the sea) لجب ساختن  
*lahb-s.*—(boast) لاف زدن *lāf-z.*

BOAR, *n.* خوک: فر *khanzīr*,  
*khukī nur*. A wild boar, گراز *gurāz*.

BOARD, *n.* (plank) تخت *takhta*, لوح  
*luh*.—(a court of jurisdiction) عدالت  
*ādālat*.—(table) سفره *sufra*.—(food)  
خاک *khōrāk*. A shoe maker's cutting-  
board, تخت کفشگر *takhtaī kashgar*.

BOARD, *vt.* (cover with boards) تخت  
*takhta* باندی کردن *bandī-k.* To board  
a ship, در جهاز محول کردن *dar jehāz*,  
*mahwāl-k.*

BOARDING-SCHOOL, *n.* مدرسه *mad-*  
*rasa*

BOARISH, *a.* حیوانی *khanzīrī*,  
*huiwānī*.—(brutal) بی رحم *bī rahm*  
ظالم *zālim*, نا تراشیده *nā tarāshīda*.

BOAST, *n.* خود فروشی *lāf*,  
*khud furūshī*, بارنام *bār nāma*.

BOAST, *vi.* لاف زدن *lāf-z.*,  
*lāwīda*. To boast of wealth, نازیدن  
*nāzīdun*.

BOASTER, *n.* خود کام *lāf zan*,  
*khud hām*.

BOASTFUL, پر تصلف *pur tasalluf*,  
فخرت *fukhrat*.

BOASTING, *n.* لاف زنان *lāf zanān*,  
فخر *fukhr kunān*.

BOAT, *n.* کشتی *kishī*, سفینه *safīna*,  
کشتی گذار *zaurak*. A ferry boat,  
*kishī guzāra*, مبر *madbar*.

BOATMAN, *n.* ملج *mallāh*,  
*khālāsi*, کشتی بان *kishī-bān*.

BOB, *n.* (blow) ضرب *carb*, زخم *zakhm*.

—(flout) وشیه *washya*.—(ear-ring) گوشوار *gūshwār*.—(any thing pendulous) آونگ *āwang*, آویز *āwīz*.

BOB, *vt*, ضرب کردن *sarb-k*.—(cheat) غدر ساختن *ghadr-s*.—(hang loose) آویخته شدن *āwikhṭa-sh*.—(ridicule) خنده ریش کردن *khanda rīsh-k*.

BOBBIN, *n*, ماسوره *māsūra*.

BODE, *vt*, فال نمودن *fāl-n*., اختر گفتن *akhtar-g*., شکون دادن *shugūn-d*., دلالت کردن *dalālat-k*.

BODILY, *a ad*, جسمانی *jismānī*, بدنی *badanī*.—(essential) ذاتی *zātī*, حقیقی *hakīqī*. Bodily food, غذای جسمانی *ghazāi jismānī*.

BODING, *n*, اختر *shugūn*, فال *fāl*, اختر *akhtar*.

BODKIN, *n*, رفش *dirafsh*, رفش *rafsh*. A bodkin for the hair, سر خار *sar-khāra*.

BODY, *n*, بدن *badan* (*pl* ابدان), تن *tan* (*pl* تنها), *jasad* (*pl* اجساد or جسود), تنها (*pl* اجسام), اندام *andām*, وجود *wujūd*, شخص *shakhs*. A dead body, لاش *lāsha*, مردار *murdār*. A body corporate, حرفت *hīrfat*, حرفت *hīrfat*. To be one body and one soul with another, با کسی همجنس و همجان شدن *bā kasi hamjins wa hamjān-sh*. Natural bodies, اجسام طبیعت *aṣṣāmi tabīʿat*. To nourish the body, تن پرور *tan parwar-k*. A collective body, جماع *jamād*, جمع *jamā*, طایفه *tāyifa*. A great body, جمع کثیر *jamādi kastir*. To assemble a body of troops, لشکر *lashkar jamā-k*. A body of armed men, سپاه *sipāh*, عامت *āmat*. Any body, کسی *kasi*, فرد *furd*. Somebody, فلان *fulān*, یکی *yakti*.

Nobody, هیچکس *hech kas*. There is nobody, کسی نیست *kasi nīst*. Every body, هرکس *har kas*, هر یکی *har yakti*. A busy body, فزولی *fuzūlī*. Strong of body, زور آور *sūr āwar*, پهلوان *pahel-wān*. Bigness of body, جسمات *jismāt*.

BOG, *n*, گلاب *gil-āb*, اجم *ajm*.

BOGGLE, *vi*, (hesitate) شبیهت داشتن *shubhat-d*., شک نمودن *shak-n*.—(start) جهیدن *jaulān-k*., چیدن *jahīdan*.

BOIL, *vi vt*, جوشیدن *jūshīdan*, جوش *jūsh-k*. To boil food, پختن *puḥktan*. To cause to boil, جوشانیدن *jūshānīdan*. To boil (as the blood), سواران ادم شدن *sawarānuddam-sh*.

BOIL, *n*, دبل *dumbal*.

BOILER, *n*, جوش کننده *jūsh kunānda*.—(kettle) هرکاره *har-kāra*, دیگ *degh*.

BOILING, *n*, جوشش *jūshish*, پازان *pazān*, جوشان *jūshān*. Boiling, نضج *nazkh*. (A pot) boiling over, نفوت *nafūt*.

BOISTEROUS, *a*, سخت *sakht*, تیز *tez*, تند *tund*, شدید *shadīd*, ضربی *sarbī*, حربی *harbī*.

BOISTEROUSLY, *ad*, از زور *az zūr*, ضربانه *sarbāna*. To behave boisterously, جفا کردن *jafā-k*, زور کردن *zūr-k*.

BOISTEROUSNESS, *n*, شدت *shiddat*, غضب *ghazab*, قهر *kahr*, سختی *sakhtī*, حرب *harb*, ضرب *sarb*, جبر *jabr*.

BOLD, *a*, بی باک *bī bāk*, بهادر *bahādūr*, شیر مرد *sher mard*, شجاع *shujād*, دلیر *dilīr*, دلور *dilāwūr*.—(impudent) بی شرم *bī sharm*. To make bold (inspire with courage), سخن دلور ساختن *dilāwar-s*.—(speak freely) التماس کردن *iltimās-k*, عرض *arz-k*. To be bold, شیر مرد شدن *sher mard-sh*.

**BOLDLY**, *ad.* بهادرانه *bahādurāna*,  
پهلوانانه *pahelwānāna*. دایرانه *dilīrāna*.

—(impudently) گستاخانه *gustākhāna*,  
بآشوخ چشم *bā shūkh chashm*.

**BOLDNESS**, *n.* دلوری *dilīrī*, دلوری *dilāwarī*,  
جرات *shujādt* شجاعت *jarāut*. Boldness and timidity,  
اقدام *iklām u ihjām*.—(impudence)  
بی شرمی *shukhtī* شوخی *sharmī*.

**BOLE**, *n.* گل ارمنی *gili armanī*, گل سرخ  
*gili surkh*.

**BOLSTER**, *n.* بالین *bālīn*, بالش *bālīsh*,  
تکیه *takya*.

**BOLSTER**, *vt.* تکیه کردن *takya-k*.

**BOLT**, *n.* (of a door) دربند *darband*,  
نرماده در *chumba* چنبه *pishkila* پشکل  
*nar mādui dar*.—(arrow) تیر *tīr*,  
پارتاب *partāb*.—(fetter) زولانه *zawlāna*,  
پا بند *pā bund*. A thunderbolt, صاعقه  
*sāika*, آذرخش *ādraksh*.

**BOLT**, *vt. vi.* (of a door) سد باب نمودن  
*saddi bāb-n.* بند کش نهادن *band-  
hasha-n.*—(fetter) در زنجیر نهادن *dar  
sanjīr-n.*—(sift) پیختن *pikhtan*. To  
bolt out (sally forth), خروج کردن  
*khurūj-k*. To bolt one out of doors,  
کسی را از بیرون در کردن *kasī rā az  
birūni dar-k*.

**BOLTER**, *n.* غربال *girbāl*.

**BOLUS**, *n.* لقمه *lukma*.—(a large pill)  
قرص *kurs*, حب *habb*.

**BOMB**, *n.* غبار *ghubāra*.

**BOMBARD**, *vt.* غبار انداختن *ghubāra-a*.

**BOMBARDMENT**, *n.* هجوم با غبار  
*hujūm bā ghubāra*.

**BOMBAST**, *n.* مبالغه *mubālagha*, لاف  
*lāf zani*.

**BOMBASTIC**, *a.* منفوخ *manfūkh*.

**BONA FIDE**, *a. or ad.* راست *rāst*,  
صادق *sādiq*.

**BOND**, *n.* (for debt, &c.) تمسک *tamas-  
suk* (pl. تمسکات *dastāwīs*).  
—(ligament) بند *band*, قید *kuyd*.—  
(union) رشت *rishta*, سلسله *salsala*,  
اتفاق *ittifāk*.

**BOND**, *a.* مقبوض *girifta*, گرفته *mahbūz*.

**BONDAGE**, *n.* غلامی *bandagī*, بندگی  
*ghulāmī*, قید *kayd*. اسیری *asīrī*,  
گرفتاری *giriḡfārī*.

**BONDSMAN** *n.* غلام *ghulām*, عبد *dbād*.  
—(security) ضامن *sāmin*, کفیل *kafīl*.

**BONE**, *n.* استخوان *ustukhān*, عظم *dzm*  
(pl. عظام). A piece of bone, استخوان  
*ustukhān pāra*. The jaw-bone,  
لهزمت *lihzimāt*. The two jaw-bones,  
لهزمتان *lihzimātān*. Joint-bones (of  
the heel), کعب *kadb*.—(of the hands  
and feet) کعب *kads* (pl. کعباس).—  
(of the elbow) کعبورت *kudburat*.—  
(of the back) شرخوب *shurkhūb*,  
خزخالهر *kharaḡuḡ zhahr*. The bones  
of the arm, انقاء *ankā*. The bones of  
the fingers, اعا *alā*. The shank-bone,  
شیتالنگ *shitālūng*. The hip-bone, ور  
*warr*. The neckbones, نضی *nazīy*.  
The collar-bone, ترقوت *tarkuwat*.  
The knee-bone or pan, سر زانو *sarizā-  
nū*. A broken bone, شکسته *ustukhāni  
shikasta*. A bandage for  
a broken bone, استخوان بند *ustukhān  
band*. A bone with meat upon it,  
عرق *ark*. A bone or die, کعبت *kadbat*.  
A carious bone, ریمت *rimmat*, ریم  
*ramm*. Small boned, رخود *rikhwadd*.

**BONE-SETTER**, *n.* شکسته بند *shikasta  
band*, مجبور کننده *majbūr kunāda*  
موجر *jābir*, مجبور کننده *muajir*.

BONFIRE, *n.* آتش بازی *ātiśh bāzi*,  
پاروژ *parwāzā*.

BONITO, *n.* (fish) بونیٹ *baynīs*.

BONMOT, *n.* مزہ *mus'ī*, بذله *buzla*.

BONNET, *n.* کلاه *kulāh*, تاج *tāj*.

BONNILY, *ad.* بالطف *bā lutf*.

BONNY, *a.* vide HANDSOME.

BONUS, *n.* (advantage) فایده *fāyada*.

— (premium) بخشش *bakhshish*,  
پاداش *pādāsh*.

BONY, *a.* پر استخوان *puri ustukhān*,  
استخواندار *ustukhāndār*.

BOOBY, *n.* سر بیسامان *sari bi sāmān*.

BOOK, *n.* کتاب *kitāb* (*pl.* کتب *nāma*, نسخه *nuskhā*, دفتر *daftar* (*pl.* دفاتر *daftar*), سفر *sifr* (*pl.* اسفار). The most excellent book, مستطاب کتاب *kitābi mustatāḡb*. The book of God, الكتاب الله *al kitāb allāh*. An account-book, دفتر *daftar*. A day-book, روزنامه *rōz nāma*. A cash-book, آوریج *āwarja*. The book of life, دفتر اعمال *daftarī atmāl*. Various books, کتب گوناگون *kutubi gunāgūn*. The title of a book, کتابت *kitābat*. The original or first copy of a book, اصل کتاب *asli kitāb*.

BOOKBINDER, *n.* مجلد *mujallid*,  
جلدگر *jild gar*.

BOOK-BINDING, *n.* جلدگری *jildgarī*.

BOOK-CASE, *n.* کتب دان *kutub dān*,  
ضمامت *sammāmat*, رف *raff*.

BOOKISH, *a.* طالب علم *tālibi ilm*,  
مدرس *mudarris*.

BOOK-KEEPING, *n.* حساب نویسی *hisāb nawīsi*,  
شمردگی *shumurdagi*.

BOOK-KEEPER, *n.* شمارگیر *shumārgīr*,  
محاسب *muhāsib*.

BOOKSELLER, *n.* کتب فروش *kutub-*  
*farūsh*, سفار *saffār*, صحافی *sahhāf*.

BOOK-SHOP, *n.* کتب خانہ *kutubkhāna*.

BOOKWORM, *n.* کتابی *kutlābi*.

BOON, *n.* بخشش *bakhshish*, انعام *inām*.

BOON, *a.* vide GAY ; MERRY.

BOOR, *n.* vide CLOWN.

BOORISH, *a.* بی ادب *bī adab*, ناشناس *nā shanās*.

BOORISHNESS, *n.* بی ادبی *bī adabī*,  
روستایی *rūstāyī*.

BOOT, *n.* موزه *mūza*, خف *khuff*, تساخین *tasākhīn*. Upper boots, موق *mūh*.

The toe of a boot, موزه چنگ *changī mūza*. The lining leather of boots, صلال *silāl*. The upper leather of boots, ساری موزه *sari mūza*. Old or patched boots, نقل *nahl* (*pl.* نقال). To put on boots, موزه پوشیدن *mūza-p*, تخف *takhf* شدن *takhaffush*.

BOOT, *n.* (advantage) فایده *fāyada*, سود *sūd*.

BOOT, *vt.* فایده نمودن *fāyada-n*, سود دادن *sūd-d*. To boot (over and above) علاوه *dlāwa*, با فایده *bāfāyada*.

BOOTH, *n.* خیمه *khaima*, سایبان *sāya-*  
*bān*, خرگاه *khargāh*.

BOOTLESS, *a.* بی فایده *bī fāyada*, بی معنی *bī madnī*.

BOOTY, *n.* غنیمت *ghantmat* (*pl.* غنائم *ghārat*, غارت *ghārat*, غما *yaghma*).

BORAX, *n.* تنکار *tungār*, بورق *būrak*.

BORDER, *n.* کنار *kanār*, کناره *kanāru*, جانب *dāman*, حاشیه *hāshīya*, دامن *jānab*. The border of a country, سرحد *sarhadd*, سرزمین *sar sumīn*. One living on the borders, نشین *nishīn*. Hostile borders, ثغور *sughūr*. A governor of the borders, مرزبان *marzbān*.

BORDER, *vi.* در سرحد شدن *bar sar*

*hadd-sh. vt.*—(to ornament with a border) *bā razha-p.*

**BORE, vt.** سوراخ کردن *suftan*, سوراخ *surākh-k.*, سغلیدن *siftidan*.

**BORE, n.** رخنه *surākh*, سوراخ *rakhna*.

**BOREAL, a.** شمالی *shimālī*.

**BOREAS, n.** باد شمال *bādi shimāl*, نسیم شمال *nastimi shimāl*.

**BORER, n.** سوراخ کن *minkab*, منقب *sūrākh-kun*.

**BORN, p. p.** پیدا شده *payda shuda*, زاده *zāda*, مولود *maulūd*. Born to great fortune, بلند کوب *buland kaukab*. To be born, زادن *zādan*, شدن *paydā-sh*. Base born, حرام زاده *harām-zāda*.

**BOROUGH, n.** شهر *shahr*, قصبه *kasba*.

**BORROW, vt.** عاریت گرفتن *āriyat-g.*, قرض گرفتن *istiārat-k.*, وام گرفتن *wām-g.*, کرس-گ.

**BORROWER, n.** استعارت کننده *istiārat kunanda*.—(debtor) قرض دار *karsdār*.

**BOSH, n.** گداز *gazāfi bihoda*, بیهوده *sakhuni nā farjām*.

**BOSOM, n.** سین *sina*, بر *bar*, بغل *baghal*, آغوش *āgūsh*. The upper part of the bosom, سرسین *sari-sina*. A bosom friend, وفادار *wafādār*, یارغار *yārighār*.

**BOSOM, vt.** در بغل گرفتن *dar baghal-g.*, آغوش کردن *āghūsh-k.*—(inclose in the bosom) در سین نهادن *dar sina-n*.

**BOSS, n.** (stud) بشیزه *pishiza*.—(nail) میخ *mekh*. The boss of a shield, نایف *nāfi sipar*. A boss-seller, فلاس *fallās*.

**BOTANIC, a.** چمن پیوند *chaman paywand*, نبات منسوب *nabāt mansūb*.

**BOTANIST, n.** اهل چمن *ahli chaman*, نبات دان *nabāt dān*, نباتی *nabāttiy*.

**BOTANY, n.** علم نبات *tlmi nabāt*, اهلیت چمن *ahliyatī chaman*.

**BOTCH, n.** (mark) دغ *dāgh*.—(sore) دنبل *dumbal*.—(patch) پینه *pina*.

**BOTCH, vt.** با دنبل آلودن *bā dumbal-d.*—(patch clothes) پینه دوختن *pina-d.*—(do unskillfully) نادانی نمودن *nādānī-n*.

**BOTH, a. & pron.** هر دو *hardu*, همدیگر *hamdigar*. Both hands, هر دو دست *har du dast*, بدان *yadān*. Both worlds, هر دو عالم *hardū ālam*, دارین *dārain*, کونین *kaunain*. Both the seas, هر دو جانب *bahrin*. Both sides, هر دو طرف *hardu jānīb*, از هر دو طرف *az har du taraf*, از جانبین *az jānabīn*.—Both (as well as), با *bā*, مع *ma*.

**BOTHER, vt.** vide TEASE, PERPLEX.

**BOTTLE, n.** شیشه *shīsha*, سراحی *surāhī*, آبکش *ābkash*, ظرف *sarf*. The stopper of a bottle, وفاق *wifād*. A bottle of hay, ابالت *ibālat*.—(fly) عنتر *āntar*.

**BOTTLE, vt.** در شیشه نهادن *dar shīsha-n*.

**BOTTOM, n.** زیر *zer*, تخت *taht*, آیین *pāyin*, ت *tih*, اصل *asl*, بن *bun*. The bottom of hell, قعر جهنم *katri jahan-nam*. The bottom of the sea, river, &c. شتار *shinār*. A bottom (ship) جهاز *jehāz*. The bottom or keel of a ship, انبار جهاز *ambāri jehāz*—(profundity) عمق *tmāk*, غور *gawr*.—(limits) حد *hadd*, سرزمین *sar samīn*. Bottom (last resort), امید پستترین *umedi pastarin*.—(dregs) درد *durd*. The bottom of a mountain, بن کوه *buni kūh*. The bottom of a street, وشیت *washid*. A bottom or clew, وشیت *washid*. To the bottom (completely),

بالتمام *bēi tamām*. At the bottom, پایین *ba pāyīn*, في القعر *fil'kad-r*. From top to bottom, از بالا تا پایین *az bālā tā pāyīn*, از سر تا پا *as sar tā pā*, سراسر *sarāsar*.

BOTTOM, *vt.* (found upon) بنا کردن *banā-k.*, بنیاد نمودن *bunyād-n.*—(to wind a clew) توشیع کردن *tawshīd-k.*

BOTTOMLESS, *a.* بی پای *bēi tāh*, بی پای *bēi pāyīn*. The bottomless abyss, عمق *ghamr*.

BOUGH, *n.* شاخ *shākh*, فرع *fard* (*pl.* فروع *fāj*).

BOUNCE, *vi.* فرط کردن *surt-k.*—(boast) لاف زدن *lāf-z.*

BOUNCE, *n.* (noise) ضربه *sart*, غوغا *ghaughā*, هنگامه *hangāma*.—(sudden blow) ضرب ناگهانی *zarbi nāghānī*.—(boast) لاف *lāf*.

BOUND, *n.* (boundary) حد *hadd*, سرحد *sar hadd*, سرزمین *sar samīn*. Beyond bounds, از حد بیرون *as hadd berūn*. To go beyond bounds, از حد گذشتن *as hadd-g.*—(a spring) جستان *justān*. Bounding (a doe) نفران *nafasān*.

BOUND, *a.* محزون *mamnūn*.

BOUND, *vt.* (limit) حد کردن *hadd-k.*, تحدید نمودن *tahdīd-n.*—(spring) جستن *jastān*, نفران کردن *nafasān-k.* To be bound, بند شدن *band-sh*, بستن *basta-b.* To be bound in chains, زنجیر شدن *bastai sanjīr-sh*. With hands and neck bound, با دست و با دست *bā dast wa gardan basta*. Tongue-bound, زبان بسته *bastai zabān*. Having the feet bound, پایسته *pā basta*.

BOUNDARY, *n.* حد *hadd*, سرحد *sar hadd*, منزل *manzul*, سرزمین *sar samīn*, مرز *marz*.

*būm*, مرز زمین *marzi samīn*. A boundary stone, ارف *urfat* (*sing.* ارف *arf*).

BOUNDLESS, *a.* بی نهایت *bēi nahāyat*, از حد بیرون *as hadd berūn*.

BOUNDLESSNESS, *n.* بی پای *bēi pāyīn*.

BOUNTEOUS, *a.* جوانمرد *jawānmard*, عطا بخش *dā bakhsh*, سخا *sakht*, فیض ریز *fais rīz*, کریم *karīm*.

BOUNTEOUSLY, *ad.* جوانمردانه *jawānmardāna*, کریمانه *karīmāna*, با سخاوت *bā sakhawāt*.

BOUNTIFUL, *a.* vide BOUNTEOUS.

BOUNTIFULLY, *ad.* vide BOUNTEOUSLY.

BOUNTY, *n.* بخشش *bakhshish*, عطا *dā*, کرم *karam*, بذل *basl*, سخاوت *sakhāwat*, سخا *sakhā*.

BOURN, *n.* vide BOUND; TORRENT.

BOUT, *n.* (turn) بار *bār*, نوبت *naubat*, یک بارگی *marītaba*. At one bout, دغ *yak bārgī*, دغ *dafadt*.

BOW, *n.* قوس *kamān*, کمان *kū*. The string of a bow, شراع *shirād*. The rainbow, کمان سام *kamānī sām*, کوس *kusi kusū*. A cross-bow, کمان گروها *kamānī guruhā*. A bowmaker, کمان گر *kamān gar*, ساز *kamān sās*. A bow for a fiddle or other instrument, زخم *sakhma*. A bow used in dressing cotton, مند *mindaf*. To shoot with bow and arrow, تیر انداختن *tīr-a*. The notch for the string at the end of a bow, گوشه *goshū* *kamān*. To bend a bow, کمان کشیدن *kamān-k.*—(noose) کماند *kumand*, خم *kham*. A bow used by turners, وان *wākh*.

BOW, *n.* کورنش *kurnish*, رکعت *rakāt*.—(salutation) سلام *salām*, تکریم *takrīm*.



**BOW, vt.** (bend) کج کردن *kaj-k.*, خم کردن *kham-k.*, خمیدن *khamtilan.* To make a bow, سر نهادن *sar-n.*, سلام دادن *salām-d.* To bow the knee, زانو زدن *zānū-z.*—(subdue) ضبط نمودن *zabt-n.*, تسخیر کردن *tashkīr-k.*—(sink under pressure) پایمال شدن *pāyamāl-sh.*

**BOW-BENT, a.** معطوفة *mātūfut.*

**BOW-CASE, n.** کماندان *kurbān* کماندان *kamāndān*, کمان چوله *kamān jola.*

**BOWEL, n.** روده *rūda*, جگر بند *jigar-band.* *n. pl.*—(compassion) مهربانی *mīhrbānī*, شفقت *safukat.* A pain in the bowels, برنس *bar-nas.* Wind in the bowels. حبیف *hajif.*

**BOWEL, vi.** vide **PIERCE.**

**BOWER, n.** گلستان *gulistān*, گلگشت *gulgasht.*

**BOW-HAND, n.** دست راست *dastirāst.*

**BOWL, n.** پیاله *poyāla*, جام *jām*, ساغر *sāghir*, قحج *kaiah.*

**BOWL, vt.** خلطاندن *ghultānidan.*

**BOW-LEGGED, a.** لام ساق *lām-sāk*, طرقات *tarkā.*

**BOWMAN, n.** کمانگیر *kamāndār*, کمانگیر *kamāngīr.*

**BOX, n. 1** صندوق *sandūk*, تنگه *tapangū.*

A small box, صندوقچه *sandūkcha*, حق *hukka.* A box maker, صندوقگر *sandūkgur.* A tinder-box, قداح *kaddāh*, آتش زن *ātish-zan.* A sugar-box, شکرستان *shakristān.* A snuff-box, مسقط *musut.* A drug-box, قفدان *kafadān.* An ointment-box, قرز *kurs.* A dice-box, پشت *pisht.* 2 (a blow) طیانچه *latmat*, مشت *musht*, *tapāncha.* A box on the ear, چپله *chaplū.*

**BOX, vi.** (fight with the fist) مشت زدن *musht-z.*

**BOXER, n.** مشت زن *musht zan*, سوت *sūk* کوند *kunanda.*

**BOX-TREE, n.** بکس *baks*, شمشاد *shimshād.*

**BOY, n.** پسر *pisar*, کودک *kūdak*, طفل *tifl*, صبی *sabty*, بچه *bacha.* A servant boy, خادم *khādim*, ملزم *mulāzim.* A mulatto boy, خلّاسی *khilāst.*

**BOYHOOD, n.** پسری *pisari* طفلیت *tifliyat*, طفلی *tifli.*

**BOYISH, a.** پسری *pisari*, وش *bacha wash*, طفل سا *tifl sā.*

**BOYISHLY, ad.** طفلانه *tiflāna*, پسرانه *pisarāna.*

**BOYISHNESS, n.** کودکی *kūdaki*, طفولت *tufūlat*, پسری *pisari.*

**BRACE, vt.** بستن *bastan*, بند کردن *band-k.*, قابض کردن *kābis-k.*—(strain up) کشیدن *kashidan.*

**BRACE, n.** (bandage) بند *band*, بستگی *bastagi.*—(tension) شدت *shiddat*, سختی *sakhti.*—(a pair) جفت *juft*, اثنائی *isnāni.*

**BRACELET, n.** بازو بند *bāzūband*, دست *dast* دستباز *dast-furanjan*, دست بازو *dast yārā*, دست بند *dast band.*

**BRACHIAL, a.** بازویی *bāzūi.*

**BRACKET, n.** اُستاده *istāda.*

**BRACKISH, a.** نمکین *namakīn*, شور *shūr*, مملوح *mumlūh.*

**BRAG, vi.** افتخار نمودن *lāf-zan*, زدن *lāf-zan.* A sugar-box, *iftikhār-n.*, مبهرت ساختن *mubāharat-s.*

**BRAG, n.** خود فروشی *lāf*, خود *khud* فخر *furūshī*, فخر *fakhr.*

**BRAGGART, n.** خود *lāf-zan*, خود *khud* فروش *farūsh.*

**BRAGGING, n.** کلان *lāf-kunān*, متکبر *mutakabbir.*

**BRAHMIN, n.** برهمن *barhaman*, برهمند *barhamand.*

**BRAID, vt.** (weave) بافتن *bāftan*, لف کردن *dar pechidan*, در پیچیدن *laff-k*. To braid hair, مو بافتن *mū-b.*, زلف در پیچیدن *sulf dar-p.*

**BRAID, n.** vide TEXTURE.

**BRAIN, n.** دماغ *dimāgh*, (pl. ادمغت), مغز *maghs*, مغز سر *maghs-i sar*. The brain of an elephant, ارعن *arēn*. The brain of a horse, نعامت *naāmat*. The membrane of the brain, ام الدماغ *umnu'ddimāgh*.

**BRAIN-FEVER, n.** سوز دماغ *soni dimāgh*.

**BRAINLESS, a.** بی دماغ *bi dimāgh*.

**BRAIN-PAN, n.** کاسه سر *kāsa-i sar*.

**BRAIN-SICK, a.** بی قرار *bi karār*, سبکسر *sabuk-sar*.

**BRAKE, n.** خار *khār*.

**BRAKY, a.** خاردار *khārdār*.

**BRAMBLE, n.** خار *khār*, ترمس *tarmus*. A red bramble, خانشی *khānshī*.

**BRAN, n.** سبوس *sapūs*, نخاله *nukhāla*.

**BRANCH, n.** شاخ *shākh*, غصن *ghusen*, شعبه *fāj*, فرع *fard* (pl. فروع), شاخ راست *shudbat*. A straight branch, شاخ راست *shākh-i-rāst*, خاده *khāla*. From branch to branch, از شاخ تا شاخ *az shākh tā shākh*, شاخ بشاخ *shākh ba shākh*. In branches, شاخ شاخ *shākh shākh*. Having two branches, دو شاخ *du shākh*. A small branch, شاخچه *shākhcha*. Shooting forth branches, شاخ افزایی *shākh afzāi*, تشعيب *tashīb*. A branch of a river, طبع *tibā*, جدول *judwal*. A branch of a family, علامت *ālāmat*, نسب *nasb*. Loppings of branches, شاخ ریزه *shākh resa*. The branch or horn of a deer, آهو *shāki ahu*.

**BRANCH, vi.** شاخ داشتن *shākh-d.*, غصن ابراختن *ghusen-a*.

**BRANCHY, a.** شاخ دار *shākhdār*, در شاخ *purishākh*, شوا دار *shudwā dār*.

**BRAND, n.** داغ *dāgh*, لدعت *luzdt*. A fire-brand, آتش پاره *ātish pāra*, آتشگیره *ātishgīra*, آتش افروز *ātish afrūz*.

**BRAND, vt.** داغ زدن *dāgh-z.*, داغ نهادن *dāgh-n.*—(to render infamous) رسوای *riswā-i-s.*

**BRANDED, a.** داغ دار *dāghdār*.—(marked with infamy) اهل رسوا *ahli riswā*, صاحب بدنام *sāhibi badnām*.

**BRANDISH, vt.** (a sword) تیغ افشانی *tegh afshānī-k.*

**BRANGLE, vi.** vide DISPUTE.

**BRANNY, a.** مهوس دار *sapūs-dār*.

**BRASS, n.** برنج *birinj*, روی *roy*, نحاس *nahās*. Melted brass, قطر *kitr*. Rust of brass, زنجار *zinjār*. A melter of brass, ریخته گر *rekhtagar*.

**BRASSY, a.** برنجی *birinji*, روی آسا *roy āsa*, روین *royin*.

**BRASSINESS, n.** روینی *royini*.

**BRAT, n.** طفل *tifl*, بچه *bacha*.

**BRAVADO, n.** لاف *lāf*.

**BRAVE, a.** دلور *dilāwar*, دلیر *delir*, پهلوار *bahādur*, پهلوان *pahlav*.—(magnificent) بزرگوار *buzurgwār*, عزیز *azīz*. A brave man, شیر مرد *sher mard*, غازی *ghāzi*. Brave soldiers, انصار جلالت شعار *ansār-i-jalālat-shiār*.

**BRAVE, vt.** (challenge) دعوت کردن *dadwat-k.*, دعوت جنگ نمودن *dadwati jang-n.*

**BRAVELY, ad.** دلورانه *dilāwardāna*, با دلورانه *bahādurāna*.—(magnificently) بزرگانه *buzurgāna*.

**BRAVERY, n.** دلیری *deliri*, دلورانی *dilāwari*, شجاعت *shujādt*.—(magnificence) بزرگوارانی *buzurgwari*, دولت و اقبال *dawlat u ikbāl*.

BRAVO, *n.* خونی *khūnī*, تاتل *kātil*.

BRAVO, *interj.* واه واه *shābāsh* شاباش *wāh wāh*.

BRAWL, *vi.* غوغا کردن *ghaughā-k.*,  
فتنه انگیزدن *fitna-a.*, شور کردن *shor-k.*

BRAWL, *n.* غوغا *ghaughā*, فتنه *fitna*,  
غریب *gharev*, عریضه *dībada*.

BRAWN, *n.* بازو *bāzū*, ساعد *sādd*.

BRAWNY, *a.* عضل *dzal*, فعم *fadm*, وزام  
*wazzām*. To be brawny, عضل شدن  
*dzal-sh*.

BRAY, *vt. or vi.* (as an ass) جلاجل کردن  
*julājil-k.*

BRAY, *n.* جلاجل *julājil*.

BRAZEN, *a.* برنجین *burinjīn*, رویی  
*royīn*, نحاس *nihās*.—(impudent)  
شوخ *shokh*, گستاخ *gustākh*.

BRAZEN, *vi.* گستاخی کردن *gustākhī-k.*,  
بی ادب بودن *bī adab-b*.

BRAZEN-FACED, *n.* گستاخ *gustākh*.

BRAZIER, *n.* مسگر *misgar*.

BREACH, *n.* (aperture) شکاف *shigāf*,  
رخند *rikhna*, کشایش *kushāyish*,  
شکستگی *shikastagī*. A breach of faith,  
بی وفایی *bī wafāī*. A breach of friend-  
ship, مفاقت *mufārakat*,  
ناسازگاری *nāsāzgarī*. A breach of peace,  
شکستگی *shikastagī-i-sūlū*.

BREACH, *vt.* مغاره ساختن *mughāra-s*.

BREAD, *n.* نان *nān*, خبز *khubz*. Dry  
bread, نان تهی *nānī tihī*. Thin bread,  
نان تنک *nānī tumuk*. Burnt bread, نان  
سوخته *nānī-sukhta*. An instrument  
for drawing bread from the oven, نان  
چین *nān chīn*. Bread given in charity,  
نان وقف *nānī wakf*. A piece of bread,  
نان پاره *nān-pāra*. A slice of bread,  
نان ریزه *nān reza*. Bread and salt  
(hospitality) نان و نمک *nān u namak*.  
Stale bread, نان تلخ *nānī talkh*. Bread

twice baked, (biscuit) بشماط *bishmāt*.

Bread given in monastries, نان رباط *nānī  
ribāt*. Bread baked with sugar, butter,  
&c. نان روغنی *nānī raughanī*. Bread  
baked under the ashes, استاکمات *istak-  
mat*. Bread baked upon the coals,  
انگشتوا *angishtauā*. Unleavened  
bread, نان فطیری *nānī fattirī*. Leaven-  
ed bread, نان خمیری *nānī khamirī*.  
Bread made of millet, زغاره *zaghāra*.  
Bread made of bean-meal, barley-meal  
and wheaten-flour, نان کشکین *nānī-  
kashkīn*.

BREAD-CORN, دانه *dāna*.—(wheat)  
گندم *gandūm*.

BREADTH, *n.* پهنا *pahn*, پهنا *pahnā*,  
کشادگی *wasāt*, وسعت *arz.*, عرض  
*kushādagī*, فاسح *fas-h*. According to  
the breadth, عرضا *ārzan*. That has  
breadth, پهناور *pahnāwar*.

BREAK, *vt.* شکستن *shikastan*, گسیختن  
*gusikhān*, شکافتن *shigāftan*. The break  
of day, صبح *subh*. To break faith,  
شرط شکستن *shart-sh*. To break the  
neck, مقلط کردن *gardan makt-k*. To  
break an oath, قسم شکستن *kasam-sh*.  
To break (tame and subdue), رام کردن  
*rām-k*. To break مطیع کردن *matīd-k*. To break  
in pieces, پاره پاره کردن *pāra pāra-k*. To  
break (ruin), برباد ساختن *barbād-s*. To  
break the heart, دل شکستن *dil-sh*. To  
break the strength, قوت شکستن *kuwat-  
sh*. To break the law, شرع کردن *khilāfi-shard-k*. To break an agree-  
ment, عهد نسخ کردن *dhd faakh-k*. To  
break in upon (assault), هجوم آوردن  
*hufūm-d*. To break up (dissolve) جدا  
کردن *judd-k*. To break up an assembly,  
مجلس موقوف داشتن *majlis mokūf-d*.  
To break up (open), کشادن *kushādan*.

To break wind, تیزیدن *tezīdan*. To break off, باز استادن *bāz-i*. To break (melt as frost), گداختن *gudākhtan*. To break with (friendship), محبت شکستن *mahubāt-sh*. To break out (in eruptions), دمیدگی نمودن *damīdagi-n*. To break out (become known), مشهور شدن *mash hūr-sh*.—(become dissolute) نابکار شدن *nābalār-sh*. To break a horse, اسب فرجام کردن *asp farjām-k*.  
**BREAK**, *n.* (a pause) فنود *fanūd*, وقف *wakf*, To make a break, وقف کردن *wakf-k*.  
**BREAKER**, *n.* شکننده *shikananda*.—(a wave broken by rocks, &c.) موج شکسته *mauji shikasta*. A breaker of horses, سلاح شور *silāh shor*.  
**BREAKFAST**, *n.* ناشتا *nāshatā*, چاشت *chāshat*, حاضری *hāzirī*.  
**BREAKFAST**, *vt.* or *i.* ناشتا شکستن *nāshatā-sh*, حاضری خوردن *hāzirī-khurdan*.  
**BREAST**, *n.* سینہ *sīna*, بر *bar*, صدر *sadr*. The breast and ribs, چشم *jusham*.—(a woman's breast) پستان *pistān*. Having full plump breast, دوشیده *doshīda*. Bandages for trussing women's breasts, سماخچه *samākhcha*. Upon the breast, بر *bar bar*. In the breast or bosom, در *dar bar*. The breast of a garment, جیب *jāib*. Beating the breast and clothed in mourning, سینه زنان و ماتم کنان *sīna-zanān u mātām kunān*.  
**BREAST**, *vt.* پیش آمدن *pesh-ā*.  
**BREAST-BONE**, *n.* رهابت *ruhābat*, زور *zawr*.  
**BREAST-PIN**, *n.* vide BROOCH.  
**BREASTPLATE**, *n.* (armour) جبہ *juba*, چار آینه *chār āyina*.

**BREASTWORK**, *n.* فصيل *fasīl*.

**BREATH**, *n.* دم *dam*, نفس *nafas* (*pl.* انفاس). The sound of the breath, هه *hah*.—(an instant) دم *dam*, لحظه *lah-za*, دقیقہ *dakikat*. The last breath, نفس آخر *nafasi ākhir*, نزع *nazā*. To draw breath, نفس کشیدن *nafas-k*, دم زدن *dam-z*. Shortness of breath, دماور *damābar*, دماور *damāwar*, ضیق النفس *zikun nafas*. A breath of air, رمق *ramak*, باد *bād*.

**BREATHE**, *vt.* نفس زدن *nafas-z*, شغلیدن *shakhlīdan*. To breathe in the face of another, هه کردن *hah-k*. To breathe odours, عطرسا زدن *ātarsā-z*.—(to exercise) ادمان کردن *idmān-k*.—(to move by the breath) بدم جنبیدن *ba dam-j*.

**BREATHING**, *n.* دم زدگی *dam zadagi*, تنفس *tanaffus*. Breathing forth the soul, تفیض *tafayyuz*.

**BREATHLESS**, *a.* بی نفس *bi nafas*, دم بسته *dam basta*.

**BREECH**, *vt.* تسرول کردن *tasarwul-k*.

**BREECHES**, *n. pl.* پاجامہ *pāy izār*, زیرجامہ *zerjāma*, سروال *sirwāl*. Short breeches (drawers), بادره *bādra*, وئر *wasr*. Long breeches, تومان *tūmān*. The waist band of the breeches, میان بند *miyān band*. The fastenings of the breeches, ازار بند *izār band*.

**BREED**, *vt.* (procreate) پیدا کردن *paydā-k*, تولید کردن *tawlid-k*.—(produce) در آوردن *paydā-k*, پیدا ساختن *pay-dā-s*.—(bring up) پروردن *parwardan*, تربیت کردن *tarbiyat-k*.

**BREED**, *n.* نسل *nihād*, ذات *zāt*, نسل *nasl*.—(species) اصل *asl*.

**BREEDER, n.** (prolific female) والدۀ *wālidat*. A breeder of horses, سوار پرور *sawār parwar*. A breeder of cattle, گلبدان *gallabān*.

**BREEDING, n.** (education) پرورش *parwarish*, تعلیم *tadlīm*.—(nurture) تیمار *tīmār*.

**BREEZE, n.** نسیم *nasīm*, باد صبح *bādī sabāh*, خنک هوائی *harwāi khunuk*.

**BREEZY, a.** هوائی *harwāi*.

**BRENT, a.** vide, **BURNT, HIGH, STEEP.**

**BRETHREN, n. pl.** برادران *birādarān*, همجنسان *hamjinsān*.

**BREVET, n.** vide **DIPLOMA.**

**BREVIARY, n.** vide **ABRIDGMENT.**

**BREVITY, n.** اختصار *kutāhī*, اجمال *ajmāl*.

**BREW, vt.** (beer) بوزه کشیدن *boza-k.*, سرشتن *jid-k.*—(mix) جمع کردن *sarishatan*, آمیختن *āmikhtan*.

**BREW, n.** بوزه *boza*, جمع *jid*.

**BREWER, n.** کش بوزه *boza-kash*, جمع کننده *jid kunanda*.

**BRIBE, n.** رشوت *rishwat*, پاره *pāra*, اتاوت *itāwat*.

**BRIBE, vt.** رشوت دادن *rishwat-d.*, براگنده ساختن *barāganda-s.* To take a bribe, رشوت گرفتن *rishwat-g.*

**BRIBERY, n.** رشوت *rishwat*, اتاوت *itāwat*.

**BRICK, n.** خشت *khisht*. A burnt brick, خشت پخته *khisht-i pukhta*. Painted bricks or tiles, کاشی *kāshī*. To make brick, خشت زدن *khisht-z.* A brick-maker, خشت ساز *khisht-paz*, خشتۀ *khishtara*. A small brick, خشتک *khishtak*.

**BRICKBAT, n.** خشت پاره *khisht-pāra*.

**BRICK-KILN, n.** خشت پزاوله *pazāwa*, خشت تابه *khisht tāba*.

**BRICK-LAYER, n.** راز *rāz*, بناگر *banāgar*.

**BRIDAL, a.** مناسب عروس *drūsi munāsib*.

**BRIDAL, n.** vide **NUPTIAL.**

**BRIDE, n.** عروس *drūsa*, نامزد *nāmzaul*.

**BRIDE-CHAMBER, n.** دست پیمان *dast paymān*, کاه جلوه *jilwa gāh*.

**BRIDEGROOM, n.** داماد *dāmād*, عروس *drūs*.

**BRIDESMAID, n.** زن پیرامی *zani perāyi*.

**BRIDGE, n.** پل *pūl*, جسر *jisr*. The bridge of a nose, مرسن *marsin*. The bridge of a musical instrument, خرک *kharak*.

**BRIDLE, n.** عنان *inān*, لگام *ligām*, لجام *lijām*, افسار *afsār*, زمام *zimām*. The bit of a bridle, لگام دهنه *ḡahnai-l*.

**BRIDLE, vt.** لگام دادن *ligām-d.* To bridle the passions, نفس ضبط کردن *nafas zabt-k.*—(hold up the head) سرافراختن *sar-a*.

**BRIEF, a.** کوتاه *kutāh*, مختصر *mukhta-sar*, خورد *khurd*.

**BRIEF, n.** (writing) نوشته *navishta*, رقم *rakm*, خط *khatt*.—(epitome) ایجاز *ijāz*.

**BRIEFLESS, a.** غیر منیب *ghair munīb*.

**BRIEFLY, ad.** القص *alkissa*, بالجملة *bi'l jumla*, فی الجمله *fil jumla*.

**BRIEFNESS, n.** کوتاهی *kutāhī*, اجمال *ajmāl*, اختصار *ikhtisār*.

**BRIER, n.** خار *khār*.

**BRIERY, a.** خارزار *khārzār*.

**BRIG, n.** کشتی دو دلی *kishti-i du dakati*.

**BRIGADE, n.** قشون *kushūn*.

**BRIGADIER, n.** میر لواء *mīri liwa*.

**BRIGAND, n.** vide **ROBBER.**

BRIGANTINE, *n.* vide SHIP.

BRIGHT, *a.* روشن *roshan*, تابدار *tābdār*,  
جلالی *jalīy*, آبدار *āb lār*, شادلدار *shadladār*,  
جلی *jaly*, منور *munawwar*, تابان *tābān*.

BRIGHTEN, *vt.* روشن ساختن *roshan-s.*,  
زودن *zālūdan*, تصویب کردن *tazwī-*  
*yat-k.*—(to make gay) نشاط نمودن *na-*  
*shāt-n.*—(to make witty) تیز فم کردن *tez fahm-k.*—(to make illustrious)  
مشهور کردن *mashūr-k.*—(to be or grow  
bright) روشن گشتن *roshan-g.*

BRIGHTLY, *ad.* با روشنا *bā roshnā*.

BRIGHTNESS, } *n.* تابداری *tābdārī*,  
BRILLIANCY, }  
روشنی *roshanī*, رونق *raunak*.

BRILLIANT, *n.* الماس آبدار (diamond) *almāsī ābdār*.

BRILLIANT, *a.* vide BRIGHT.

BRIM, *n.* لب *lab*, کناره *kanāra*. To fill  
to the brim, لبالب کردن *labālab-k.*

BRIM, *vi.* (to become full) پرگشتن *pur-g.*,  
ابناشتن *ambāshtan*.

BRIMFUL, *a.* لبالب *labālab*, مالا مال *mālāmāl*,  
تابان *tāb* ابناشته *ābāshsta*.

BRIMSTONE, *n.* کبریت *gūgird*, گوگرد *kibrit*.

BRINDED, *a.* رنگ *palang rang*,  
پلنگ *palang*, عارم *ārim*.

BRINE, *n.* تلخاب *ābi shūr*, شور *shūr*,  
تلخاب *talkhāb*. A brine-pit, نمکزار *namakzār*.

BRING, *vt.* آوردن *āwardan*. 1. To  
bring about (effect, do) کردن *kardan*,  
گردانیدن *gardānidan*, عمل کردن *amal-k.* 2. To bring back (recall),  
باز خواندن *bāz khāndan*. 3. To bring  
down (lessen), نقصان *kāstan*, نمودن  
*nukstān-n.* To bring down  
from a high place, زیر آوردن *zer-ā.*  
4. To bring forth (produce) پدید  
آوردن *paydā-n.*, ظاهر کردن *zāhir-k.*

To bring forth children, زادن *zādan*,  
تولید کردن *tawlīd-k.* To bring forth  
flowers, شکوفه کردن *shigūf-k.* To bring  
forth fruit, میوه نمودن *meva-n.* 5. To  
bring forward, (promote) ترقی ساختن  
*tarakki-s.* 6. To bring in (reduce),  
اعادت کردن *āyādat-k.*, باز آوردن  
*bāz-ā.*—(afford gain) سود آوردن *sūd-ā.*  
منفعت نمودن *munfiḍt-n.* 7. To bring off  
(disengage), رها کردن *rihā-k.*, آزاد کردن  
*āzād-k.*—(dissuade) منع کردن *manḥ-k.*  
8. To bring on (bring to action), آغاز  
بکار آوردن *bakār-ā.*—(to begin) آغاز  
کردن *āghāz-k.* 9. To bring out,  
بر آوردن *bar-ā.*, بیرون کردن *berūn-k.*  
10. To bring over (persuade),  
نصیحت کردن *nasīhat-k.* 11. To bring  
to an agreement, باتفاق آوردن *bā ittī-*  
*fāk-ā.* To bring to destruction, در  
ویرانی کردن *dar mahālahat-a.*  
12. To bring under (subdue), تابع کردن  
*tābt-k.* 13. To bring up (educate),  
تربیت دادن *tarbiyat-d.*—(nurse)  
پروردن *parwardan*.

BRINJAL, *n.* بادینجان *bādinjān*.

BRINK, *n.* کناره *kanāra*, لب *lab*. The  
brink or bank of a river لب *labi*  
*nahr*. The brink of a whirlpool, کناره  
*kanārai girdāb*. On the brink  
of destruction, در بیم جان *dar bīmī*  
*jān*.

BRISK, *a.* (quick) تیز *tez*, جلد *jald*,  
زیرک *chālāk*.—(ingenious) چالاک  
*zīrak*.—(cheerful) شاد *shād*, شادمان  
*shādmān*, خرم *khurram*.

BRISKLY, *ad.* چستانه *bā tezi*,  
چستانه *chustāna*.

BRISKNESS, *n.* چالاکي *chālākī*, زیرکی  
*zīrakī*.—(gayity) شادی *shādī*, نشاط  
*nashāt*.

BRISTLE, *n.* کاسموی *kās-mūi*, هلب *hulb*.

BRISTLE, *vt.* فراشیدن *farāshīdan*.

BRISTLY, *a.* اهلل *ahlab*, خشن *khashan*.

BRITTLE, *a.* نازک *nāzūk*, هشیم *hashīm*, تنک *tunuk*.

BRITTLINESS, *n.* تنکی *nāzūki*, تنکی *tunuki*, ضعف *zudf*.

BROACH, *vt.* (pierce) سفتن *suftan*, منشر کردن *siftīdan*.—(split) منتشر کردن *munsharij-k*.—(publish) اشتهار کردن *ishtihār-k*. To broach a vessel, خم را *khum wā-k*. To broach reports, گفتن *āwāza-g*.—(let run out) صادر کردن *sādīr-k*.

BROAD, *a.* (wide) پهن *pahn*, پهنا *pahnā*, عریض *drīz*, ویش *wagesh*, فراخ *farāk*. As broad as long, مربع *murrabbā*. Broad and long, عرضاً و طولاً *drzan wa tulān*.

BROADCLOTH, *n.* H. بنات *banāt*.

BROADNESS, *n.* vide BREADTH.

BROADSWORD, *n.* شمشیر *shamshīr*.

BROADWISE, *ad.* عرضانه *drzāna*.

BROCADE, *n.* کیمخاب *kīmkhāb*, زربفت *zar bast*.

BROCK, *n.* vide BADGER.

BROIL, *n.* حجت *hujjat*, قضیه *kazīya*, غوغا *gaugā*.

BROIL, *vt.* (grill) بریان کردن *biryān-k*, خوشیدن *khushīdan*.

BROKEN, *a.* شکسته *shikasta*, کسیر *kasīr*. Broken backed, مغفور *mafūr*. Broken off or asunder, منقطع *mankatt*. Broken in pieces, ریزه ریزه کرده شده *reza reza kardā shuda*. Broken (tamed), متعلّق رام کرده *rām kardā*.—(violated) منتقل *muntakaz*.

BROKEN-HEARTED, *a.* دلشکسته *dīl shikasta*.

BROKER, *n.* دلال *dallāl*, سمسار *simsār*, (pl. سماسرت *samāsirat*), بیاع *bayyād*. To act as broker, دلالی کردن *dallālī-k*. A female broker, دلاله *dallāla*. Vendor of small wares, خرده فروش *khurda farūsh*.

BROKERAGE, *n.* دلالی *dallālī*, دلالت *dallālat*.

BRONZE, *n.* vide BRASS.

BROOCH, *n.* بند کردن *gardan band*.

BROOD, *n.* نسل *nasl* (pl. انسال *ansāl*). A brood of chickens, ایشانه *ishāna*.

BROOD, *vi.* (as a hen) مرخم شدن *mur-khim-sh*, تلبد ساختن *tulabbud-s*. To brood over any thing, اندیشیدن *andishīdan*.

BROOK, *n.* جدول *jūi*, جوی *judwāl*.

BROOK, *vt.* برداشت کردن *bardāshī-k*, صبر نمودن *tuhammul-k*, تحمل کردن *sabr-n*.

BROOM, *n.* جاروب (besom) *jārūb*, خاکروب *khāk rūb*.

BROTH, *n.* شوربا *shurbā*, شوربا *shūrbā*, خامیز *mark*. Jelly of broth, خامیز سفیدبا *khāmīz sufed-bā*. Rice-broth, شیل *shīla*.

BROTHER, *n.* زناخانه *zanā khāna*.

BROTHER. *n.* برادر (pl. برادران *akhw* (pl. اخوان). A brother uterine, برادر *birādar* *andar*, *sinw*. A brother by the father, پسرند *pusan-dar*. The father's brother, برادر پدر *birādari pidar*, عم *am*. A mother's brother, برادر مادر *birādari mādār*, برادرزاده *khālī*. A brother's son, برادرزاده *birādar-zāda*. پسر برادر *pisari birādar*. The wife's brother, برادر زن *birādari zan*. An adopted brother, برادر خوانده *birādari khānda*. A foster brother, برادر رضاعی *birādari rizāi*. A brother-

in-law, *khawṣ*, برادر نسبت *birādar nisbat*.—(a husband's brother) برادر شوهر *birādari shauhar*. Own brother, full brother, برادر حقیقی *birādari hakikī*. A younger brother, برادر خرد *birādari khurd*, برادر کتر *birādari kahtar*. An elder brother, برادر مهتر *birādari mihtar*. A half brother, برادرانده *birādaranda*.

BROTHERHOOD, *n.* برادری *birādarī*, اخوت *ukhūwat*, موآخات *muākhāt*.

BROTHERLY, *a.* برادری *birādarī*, برادر *birādar āsā*.

BROW, *n.* (eye-brow) ابرو *abrū*, حاجب *hājib* (*pl.* حواجب *hawājib*). The brow of a hill, قله کوه *kullu kuh*.

BROWN, *a.* اسمر *asmar*, گندم *gandūm*, گون *gūn*, قهوت رنگی *kahwat rangī*—(dark) تاریک *tārik*, دحمس *dihmis*.

BROWNESS, *n.* سمرت *sumrat*, گندم *gandūm*, گونی *gūnī*.

BROWSE, *vt.* چریدن *charīdan*, رعی *raī-k*.

BRUISE, *n.* آسیب *āsīb*, هرس *hars*, صدمه *sadma*.

BRUISE, *vt.* صدمه دادن *sadma-d*.—(beat) کوفتن *kūftan*, زدن *zadan*.—(bray) ساویدن *sāwīdan*.

BRUISED, *a.* کوفته *kūfta*, هریس *harīs*. Bruised in a mortar, کنده *kunda*. Bruised to powder, ساویده *sāwīda*, دک *dakk*. Bruised under foot, پاخوست *pākhust*. Bruised with a stone, زده با سنگ *bā sang zada*.

BRUIT, *n.* vide REPORT, NOISE.

BRUMAL, *a.* vide WINTER.

BRUNT, *n.* vide SHOCK, VIOLENCE.

BRUSH, *n.* لیف *laif*.

BRUSH, *vt.* (to move with haste) شتابان روان شدن *shitābān rawān-sh*. To brush clothes, &c., پاک کردن *bā laif pāk-k*.

BRUTAL, *a.* حیوانی *haywānī*, بیایم *bahāyam mahsūs*. A brutal man, اهل تعدی *ahli todāī*, صاحب مظلمت *sāhibi maz'umat*.

BRUTALITY, *n.* ظلم *zulm*, بی رحمت *bī rahmat*, تندی درشتی *durushtī*, تندی *tundī*.

BRUTALIZE, *vt.* (grow savage) ظالم *zālim-g*, بی رحم شدن *bī rahm-sh*.—(make savage) ظلمکار *zulmgār-s*.

BRUTALLY, *ad.* ظالمانه *zālimāna*, درشتانه *durushtāna*.

BRUTE, *n.* بهیم *bahīma* (*pl.* بهایم *bahīm*), حیوان *haywān* (*pl.* حیوانات *haywānāt*).—(a rude man) جهل *jahl*, جاهل *jāhil*.

BRUTISH, *a.* (resembling a beast) حیوان *haywān āsā*,—(carnal) ناشناس *nafusānī*.—(ignorant) نادان *nādān*.—(rough) درشت *durusht*, تند *tund*.

BRUTISHLY, *ad.* حیوانانه *haywānāna*, بطریق حیوان *bā tarīki haywān*.

BRUTISHNESS, *n.* vide BRUTALITY.

BUBBLE, *n.* (of water) غنچه *ghunchai āb*, حباب *habāb*, فقاعت *fakkādt*. Bubbles on wine, فراش *farāsh*. A bubble (trifle), هز *harza*, فریب *turrahāt*.—(fraud) مکر *makr*.—(the person cheated) ابله *ablah*.

BUBBLE, *vt.* (cheat) فریفتن *farīftan*, غدر کردن *ghadr-k*.—(flow as water from a fountain) نبع نمودن *nabān-n*, صدور کردن *sudūr-k*.



BUBBY, n. vide BREAST.

BUBO, n. (owl) خول *khol*—(inflammation in the groin) دنبل *dumbal*.

BUCK, n. آهوی نر *āhūi nar*. A buck rabbit, پزنگره *pazhungara*.

BUCK, vt. پاک کردن *pāk-k.* شستن *shustan*.

BUCKET, n. دلو *dalw*, آبریز *ābrez*. A water-wheel with buckets, معمور *sudmūr*.

BUCKLE, n. تکه *tuka*. A belt buckle, کمر ساز *kumar sās*—(lock of hair) زلف *zulf*, جعد *jadd*.

BUCKLE, vt. (fasten) با تکه بستن *bā tuka-b.*—(curl) زلف نمودن *zulf-n.*

BUCKLER, n. سپر *sipar*, ترس *turs*. Armed with a buckler, سپردار *sipar-dār*.

BUD, n. شگون *shigūfa*, غنچه *guncha*. An unblown bud, برعم *burām*. A rose-bud, گل غنچه *ghunchai gul*. A vine-bud, ستانه *sitāna*. Buds, عیون *ūyūn*. Buds of palm-trees, طلع *tald*.

BUD, vi. غنچه کردن *shigūftan*, شگونفتن *ghuncha-k.*, شگفتن *shiguftan*.

BUDGE, vt. vide MOVE.

BUDGET, n. (bag) جوال *juwāl*.

BUFF, n. جاموس *jūldi jāmus*.

BUFF, vt. کوفتن *kūftan*.

BUFFALO, n. گاومیش *gāwmīsh*, جاموس *jāmus*, هرمیس *hirmīs*.

BUFFET, n. مشت *musht*.

BUFFET, vt. مشت زدن *musht-z.*

BUFFLE-HEADED, a. vide STUPID.

BUFFOON, n. مسخره *maskhara*, بارول *pārūla*, مستهزئ *mustahzī*.

BUFFOONERY, n. مسخرگی *buzla*, بدله *maskhargī*.

BUG, n. فسانس *sās*, فسانس *fasāfis*.

BUGBEAR, n. خیال *khayāl*, هول *haul*.

BUGGY, n. (full of bugs) فسانس دار *sās dār*, فسانس *purī fasāfis*.

BUGLE, n. بوق *būk* (pl. ابواق *khazaz*), *būrū*—(glass-bead) خزنس *khazaz*.

BUGLOSS, n. لسان الخور *lisānus sawr*, گاوزبان *gāw-zabān*.

BUILD, vt. بنا کردن *binā-k.*, عمارت کردن *īmārat-k.*, مبنی ساختن *mabnī-s*. To build cities, تمدین کردن *tumdin-k.*—(to depend on) اعتماد نمودن *īmāda-n.*, توکل ساختن *tawakkul-s*.

BUILDER, n. بنابر *bināgar*, معمار *mīmār*, بنا *binā*, عمارت گر *īmārat-gar*. Builder and workman, کارگر *bannā u kargar*. Architect and builder, بنا و معمار *bannā u mīmār*.

BUILDING, n. بنا *binā* (pl. ابنیت *īmārat*), عمارت *mabnī* (pl. مبنای *īmārat*). A stone-building, کارگیر بنا *kārgir binā*. A public building, مبدت *mabarrat*, رباط *ribāt*.

BUILT, p.p. بنا کرده شده *binā kardā*, عمارت *shuda*, مبنی *mabnīy*, معمور *madmūr*.

BULB, n. بصل *basal*.

BULGE, vi. (founder as a ship), نشتر (jut out) غرق شدن *ghark-sh.*, شدن *nash-sh.*

BULK, n. (magnitude) بزرگی *buzurgī*, عظمت *āzmat*, کلانی *kalānī*—(mould of the human body) کالبد تن *kālbudī tan*, قامت *kāmat*.

BULKINESS, n. بزرگی *buzurgī*, جسامت *jasāmat*.

BULKY, a. تناور *tan-āwar*, جسیم *jasīm*, دهمج *dahmoj*.

BULL, n. بقر ثور *nargāw*, ثور *sawr*, بقر *bukur*. A wild bull, ذب *zabb*. The constellation of the Bull, برج ثور *burjī sawr*. A place abounding in bulls,

مذوّرة *maswarat*. A bull's pizzle,  
سوط *sawt*. A bull or blunder, غلط *ghalat*.

BULLET, *n.* گول *gola*, کره *kura*, گولي *golī*.

BULLION, *n.* سيم و زر *sīm u zur*.

BULLOCK, *n.* تاول *tāwal*, بسنه *basna*.

BULLY, *n.* پارول *pārūla*, لف زن *lāfzan*.

BULLY, *vt.* تخويف کردن *takhlīf-k*,  
تهدید ساختن *tahdīd-s*.

BULRUSH, *n.* اسلة *aslat*, استوم *ustūm*.

BULWARK, *n.* حصار *hisār*, بارو *bārū*,  
قلع *kald*.

BUMP, *n.* آماس *sām*, آسور *amūr*, آماس *āmās*.

BUMP, *vt.* تهمز *tasalsul-k*, متصل کردن  
تاختن *tahazzum-s*.

BUMPER, *n.* پيال لبالب *payālai lubālab*,  
جام لبریز *jāmi labrez*. A bumper  
health, دوستکالي *dost-kānī*.

BUMPKIN, *n.* vide PEASANT.

BUNCH *n.* خوشه *khosha*, دسته *dasta*.

A bunch of flowers, گلدسته *gul-dasta*,

آزهار دسته *azhār dasta*. A bunch of

grapes, خصلت *khuslat*, جفت *jaft*.

A bunch of dates, عسقت شمران *ʿisqat shmrān*.

A bunch or handful

of corn, شمال *shimāl*. A camel's bunch,

کوهان *kohān*, مایلت *māilat*.

BUNCH, *vi.* (swell) آماسیدن *āmāsīdan*.

—(gather) جمع کردن *jum-d-k*.

BUNCH-BACKED, *a.* کوزه پشت *kūzh pusht*,

احدب *ihdab*, کوه پشت *koh pusht*.

BUNCHY, *a.* دانا *dānā*.

BUNDLE, *n.* دسته *dasta*, بسته *basta*,

تنگ *tang*, پشته *pushtāra*, بار *bār*.

A bundle of papers, کاغذ *kāghaz*.

A bundle of wood, هزمت *hiz-*

*mat*. A bundle of grass, ابالت *ibālat*.

A bundle of reeds, طن *ṭunn*. A bundle

of rods, برن *barn*.

BUNDLE, *vt.* بستن *bastn-s*,

دسته کردن *dasta-k*, بار ساختن *bār-s*.

BUNG, *n.* وفاق *wifād*, صمام *simām*.

سداد *sadād*.

BUNG, *vt.* وفاق نهادن *wifād-n*.

BUNG-HOLE, *n.* منفس *manfas*.

BUNGLE, *vi.* نادانی کردن *nādānī-k*,

بی وقوف شدن *bī wukūf-sh*.

BUNGLER, *n.* نا آزموده کار *nā āzmūda*

*kār*, بی وقوف کننده *bī wukuf kunandu*,

جاهل *jāhil*.

BUNGLINGLY, *ad.* جاهلان *jāhilāna*,

نا آزمودانه *nā āzmūdāna*.

BUNTER, *n.* فاحش *fāhish*, مطریر *mitrīr*.

BUOY, *n.* لنگر نما *langar numā*, نشان

لنگر *nishāni langar*.

BUOY, *vi.* شنا کردن *shinā-k*,

شناوری کردن *shināwarī-k*.

BUOYANCY, *n.* شنا *shinā*, شناوری

*shināwarī*.

BURDEN, *n.* بار *bār* (*pl.* بارها), حمل

*himl*, تنگ *tang*, غاشیه *ghāshīya*.

Weighing burdens, بار سنج *bār sanj*.

Of equal burdens, همبار *hambār*,

Of equal burdens, خراج (tax) *khirāj*. Free

from burdens, سبکبار *sabuk bār*. A

beast of burden, بارگیر *bārgīr*, حملت

*hamūlat*.

BURDEN, *vt.* زیر بار کردن *zerī bār-k*,

ظلم کردن *himl-k*.—(oppress)

*zulm-k*. To lay down or unload a

burden, وضع حمل کردن *wazī himl-k*.

BURDENSOME, *a.* گران *garān*, سنگین

*sangīn*.

BUREAU, *n.* حقه *durj*, حقه *hukka*.

BURGESS, *n.* همشهری *ham shahrī*,

رئیس *ra'īs*.

BURIAL, *n.* دفن *dafn*, نهادن *zerī*

*khāk-n*.

BURIER, *n.* دفن کننده *dafn kunanda.*

BURLESQUE, *n.* لغ *lāgh.*

BURN, *vi. t.* سوختن *sūkhtan*, انروختن *af rūkhtan*, سوزانیدن *sūzānīdan*.—

(to be on fire) سوختن *sūkhtun*, محروقی *mahrūq-g.*

To burn with thirst, *mahrūk-g.*

To burn with rage, *harārat-d.*

To burn with love, *khāsh-m-g.*

To burn with love, *sūz u sār namūn.*

BURNER, *n.* سوزنده *af rūzgar*, سوزاننده *sūzanda.*

BURNING, *n.* سوختگی *sūkhtagī.*

سوزش *sūzish*, سوختگی *af rūkhtagī.*

BURNISH, *vt.* صیقل کردن *saykal-k.*,

انروختن *af rūkhtan.*

BURNISHER, *n.* جلا دهنده *jalā dahan-*

*da*, سوزنده *af rūzanda.*

A burnisher of arms, صیقلگر *saykalgar*,

سلاح شور *silāh shor.*

BURNT, *p. p.* سوخته *sūkhta*, انروخته *af rūkhta.*

BURROW, *n.* قصبه *kasba*, شهر *shahr.*

A rabbit's burrow, نقب *nakhb.*

BURROW, *vi.* سوراخ کردن *sūrākh-k.*—

(as rabbits) نقب زدن *nakhb-z.*

BURSAR, *n.* خزینہ دار *khazīna*

*dāri madrasa.*

BURSE, *n.* (exchange) بازار *bāzār.*—

(purse) کیسه *kt̄sa.*—(fund for college)

مدرسه *māyit̄i madrasa.*

BURST, *vi.* ترقیدن *tarakīdan*, چاک

شدن *chāk-sh.*, شکافتن *shigāfta-k.*

BURY, *vt.* مدفن کردن *dafn-k.*, مدفون کردن *madfūn-k.*,

زیر خاک نهادن *zeri khāk-n.*,

زیر زمین دفن کردن *zeri zamīn dafn-k.*,

در قبر نهادن *dar kabr-n.*

To be buried, مدفون شدن *madfūn-sh.*

BURYING, *a.* تدفین *tadmīs*, تدافن *tudāfun.*

A burying ground, رمس *rams.*

BUSH, *n.* خار *khār.* A rose-bush, گلبن *gul-bun.*

BUSHY, *a.* خار آور *khāw-āwar.*

BUSINESS, *n.* کار و بار *kār u bār*, عمل

*amal*, معامله *muāmalat*, امر *amr*

(*pl.* امور), مصلحت *maslīhat*, شغل

*shughl* (*pl.* اشغال), حال *hāl* (*pl.*

احوال), *bābat*. Important busi-

ness, مهم *muhimm* (*pl.* مهمات),

امر خطیر *amri khatīr.* A necessary

business, حاجت *hājat* (*pl.* حاجات).

An infamous business, کار بد *kāri bad.*

Expert in bussines, کاردان *kārdān*,

کارگذار *kārguzār.* A man conversant

in business, اهل کار *ahli kār.* To do

business, معامله کردن *muāmalat-k.*,

کارگذار نمودن *kār guzār-n.* To protract

business, کار دور و دراز کشیدن *kār dūr u*

*darāz-k.* A contemptible business,

کار سفساف *kāri safsāf*, امر رامتق *amri*

*rāmik.* Business in which many are

concerned, علیہ مہایات *dlayhi muhā-*

*yāt.* Intrusted with business, وشکرده

*washkarda.* Unrewarded business,

شاکار *shākār.* A manager of business,

مباشر *wakīl*, کارگذار *kār guzār*,

مباشیر *mubāshir.* To appoint one to do

business, مباشر کردن *mubāshir-k.*,

وکیل نشانیدن *wakīl-n.* To superintend

business, مباشر و حوالہ شدن *maslīhati*

*mubāshir u hawāla-sh.*

To finish business, کار تمام کردن *kār*

*tamām-k.* Public business, امور عموم

*umūri amūm.* معامله سرکار *muā-*

*malāti-sarkār.* Private business,

معامله مخفی *muāmalat makhfī.* To

settle business, کار را رفع کردن *kār rā*

*rafā-k.* On necessary business, حاجت

بر ضرور *ba jehati kāri zurūr.*

BUSKIN, *n.* نعل *nādī*. A buskin-maker, نعل تراش *nādī turāsh*.

BUSS, *n.* بوسه *bōsa*, بوسه *bōse*.

BUSS, *vt.* بوسیدن *bōsīdan*.

BUST, *n.* نیم قد *nīm kadd*.

BUSTARD, *n.* کوند *karudān*.

BUSTLE, *n.* هنگامه *hangāma*, شمات *shamāt*,

گیر و دار *dār u gir*, دار و گیر *gir u dār*,

دند *damdama*, غوغا *ghaughā*,

آشوب *āshūb*, فتنه *fitna*.

BUSTLE, *vi.* سعی نمودن *saī-n.*, مقید شدن *mukayyad-sh.*

BUSY, *a.* مشغول *marshgūl*, مشتغل *mush-taghīl*, مقید *mukayyad*. A busy body, منفع *fuzūliyy*, منفع *minfaḥ*.

BUSY, *vt.* شغل کردن *shughl-k.* To be busy, اشتغال *marshgūl-sh.*, اشتغال *ishtighāl-d.*

BUT, *prep. & conj.* لیکن *lekin*, اما *ammā*, الا *balke*.—(except) *baghair*, الا *illā*, مگر *magar*. Butif, اما *immā*, و الا *wa illā*.

BUTCHER, *n.* قصاب *kassāb*, ذابح *zābih*, مشقص *mushakkis*. A butcher's shop, *kassāb-khāna*. A butcher's knife, ساطور *sātūr*.

BUTCHER, *vt.* قصاب کردن *zabḥ-k.*, قصب کردن *kasb-k.*

BUTCHERLY, *a.* قصاب آسا *kassāb āsā*. ظالمانه *zālīmāna*.

BUTCHERY, *n.* قصابت *kassābat*, قتل *katl*.

BUTLER, *n.* خانسازان *khān-sāmān*.

BUTT, *n.* هدف *hadaf*, نشان *nishāna*, آماج *āmāj*.—(a barrel) *barmīl*.

BUTTER, *n.* مسکه *maska*, زبد *zubda*, روغن خالص *raughani khālis*. Butter milk, دوغ *dogh*, نمیر *samīr*. Salted butter, عجز *ājūz*. A butter dish, شیرزانه *shīrzanā*.

BUTTER, *vt.* باروغن اندودن *bā raughan-a-*

BUTTERFLY, *n.* پروانه *parwāna* (*pl.* پروانجات *wāsa*, چراغ *charāgh para*).

BUTTOCK, *n.* کون *kūna*, نشستگاه *nishast-gāh*, گونست *gūnasta*. The buttocks of a horse, عزیز *ūzayza*.

BUTTON, *n.* گره *giriḥ*, تکه *tuka*, تکه *tukma*. A button-maker, گره بند *giriḥ banī*, تکه گر *tukma gar*. A button-hole, جوشک *jūshak*, کوزه گره *kūzh-giriḥ*. The shank of a button, زبان *zabān*, وعات *wadlat*.

BUTTON, *vt.* بستن *bā giriḥ-b.*

BUTTRESS, *n.* پشت *pushta*, عمود *dmūd*.

BUXOM, *a.* خرم *khurram*, شاد *shād*, خوش دل *shaylmān*, خوش دل *khush dīl*. To be buxom, بسیم بودن *basīm-b.*

BUXOMNESS, *n.* شوخی *shokhī*, شوق *shauk*.

BUY, *vt.* خرید کردن *kharīd-k.*, خریدن *kharīdan*, اشترا نمودن *ishtirā-n.*, بیع و شرا *kharīdārī-k.* To buy dear, کردن *bayī u sharā-k.* To buy dear, ارهان خریدن *irhān-kh.*

BUYER, *n.* خریدار *kharīdār*, مشتری *mushtarī*, بیع *baī*.

BUYING, *n.* خریداری *kharīdārī*, اشترا *ishtirā*. Buying and selling, خرید و بیع و شرا *kharīd u farokht*. *baī u sharā*.

BUZZ, *vi.* (as flies) ساختن *āntarat-s.*, غنمت کردن *ghunnat-k.*, غلغل *rīstan*.—(as a crowd) ساختن *ghulghul-s.*

BUZZ, *n.* عنکر *āntar*, غنمت *ghunnat*, دندنت *ghulghul*, دندانت *dandanat*.

BUZZER, *n.* vide WHISPERER.

BY, *pr. ad.* (with) از *az*, ز *ze*, با *ba*, فی *fi*,

*min*. By another, از دیگر *az digar*.  
 2. (near) نزد *nazl*. By your authority,  
 با حکم شما *ba hukmī shumā*. By God,  
 بالله *bi'llāh*. By chance, عرضاً *ārazaan*.  
 By force, جبراً *jabran*. By degrees,  
 رفتہ رفتہ *rafta rafta*. By all means,  
 البته *albatta*, بالجملة *bi'ljumla*. By and  
 by (immediately) سرعتاً *surdān*. By  
 much, غالباً *ghālībān*. By how much,  
 فکیف *fakayf*. To be by or present,  
 حاضر شدن *hāzīr-sh*. To set by (aside),  
 بار طرف نهادن *bar turaf-n*. — (place  
 near) نزدیک نهادن *nazdik-n*. To sit by  
 (near) هم‌نشین شدن *hamnashīn-sh*.  
 To stand by (aid), मदد کردن *madaad-k*.

BY-GONE, *a*. گذشته *guzashta*.

BY-GONE, *n*. (past-event) رفت گذشت *raft guzasht*.

BY-PATH, *n*. راه تنها *rāhi tanhā*.

BY-STANDER, *n*. نزد ایستاده *nazd*  
*istāda*, مشاهده *mushāhid*.

BY-WORD, *n*. مثل *masul*.

### C.

CABAL, *n*. مصلحت مخفی *maslīhati*  
*makhfti*, معاهدت نهان *muāhadati*  
*nihān*.

CABAL, *vi*. معاهدت نهان کردن *muā-*  
*hadati nihān-k*, مصلحت کردن *mas-*  
*lihat-k*.

CABALA, *n*. مهر سلیمان *muhri sulaymān*,  
 خاتم جم *khātimi-jam*.

CABALISTIC, *a*. نهان *nihān*, پوشیده  
*poshida*, نهفته *nihufta*, مخفی *makhftiy*.

CABARET, *n*. vide TAVERN.

CABBAGE, *n*. کلم *karamb*, کلم *kalam*.

CABIN, *n*. (of a ship) دپوس *dabūsa*,  
 دپوس *dabūs*. — (a cottage) خراگه *khar-*  
*gāh*, کوخ *kukh*.

CABIN, *vi*. ماندن *māndan*, در دپوس  
 ماندن *dar dabūsa-m*.

CABINET, *n*. (box) درج *durj*, حقه  
*hukku*. — (private apartment) خلوت  
 حجرت خاص *khilwat khāna*, خلوت  
 هجراتی *hujrati-khāsa*.

CABINET-COUNCIL, *n*. دیوان خاص  
*divāni-khāsa*.

CABINET-MAKER, *n*. نجار *najjār*,  
 درودگر *darūdgar*, حقه‌گر *hukka-gar*.

CABLE, *n*. قلس *kals*, جمل *jummāl*.

CABLE, *vt*. با قلس بستن *bā kals-b*.

CKACKLE, *vi*. (as a fowl, &c.) نقتله کردن  
*naknaka-k*. — (to giggle) قهقهه نمودن  
*kahkah-n*.

CKACKLE, *n*. نقتله *naknaka*, قهقهه *kahlā*.

CKACKLER, *n*. نقتله کننده *nuknaka*  
*kunānla*.

CACOPHONY, *n*. لحن *lahn*, لحن *luhūn*.

CADAVEROUS, *a*. متعفن *mutadāffin*,  
 مردار *murdār*.

CADENCE, *n*. (of verses or periods)  
 کلام ترازوی *tarāzū-i-kalām*. — (tone)  
 لحن *lahn*, آواز *āwāz*, صدا *sadā*.

CADENT, *a*. سقوط *sakūt*.

CADET, *n*. (younger brother) برادر  
 کوچک *birādari kūchak*, برادر خورد  
*birādari-khurd*. — (a volunteer)  
 پیشاهنگ *pesh-āhang*.

CAJI, *n*. (judge) قاضی *kāzī*.

CAFTAN, *n*. قفطان *kaftān*.

CAFE, *n*. vide COFFEE-HOUSE.

CAGE, *n*. قفس *kafas* (pl. اقباس *panjara*). A maker of cages,  
 قفس‌گر *kafas-gar*.

CAGE, *vt*. در قفس نهادن *dar kafas-n*,  
 در قفس محبوس ساختن *dar kafas*  
*mahbūs-s*.

CAITIFF, *n*. vide CAPTIVE.

- CAJOLE, *vt.* نواختن *navākhtan*, خاطر نواز کردن *khātir navāz-k.*, ملامت کردن *mulātīfat-k.*, دم بازی کردن *dam bāzi-k.*
- CAJOLER, *n.* نوازنده *dambāz*, نوازش گر *navāzish gur*, ریشخند *rīsh khund*.
- CAKE, *n.* نان خطائی *nāni khatāi*, شیرمال *shēr-māl*, کلیچه *kalīcha*.
- CAKE, *vt.* لایق کردن *lāzīk-k.*
- CALABASH, *n.* کاشکول *kashkul*.
- CALAMITOUS, *a.* بد بخت *bad bakht*, صاحب مصیبت *kam bakht*, آفت زده *sāhibi musibat*, آفت *āfat zadā*.
- CALAMITY, *n.* بد بختی *bad bakhti*, مصیبت *āsib*, آسب *musibat*, صدمه *sadma*, بلا *balā*.
- CALASH, *n.* هودج *harvaj*, کجابه *kujāba*.
- CALCINE, *vt.* خاکستر کردن *khākistar-k.*, کشتن کردن *kusha-k.*
- CALCULATE, *vt.* شمردن *shumurdan*, اندازه کردن *andāza-k.*, عدد نمودن *add-n.*, حساب کردن *hisāb-k.*
- CALCULATED, *p. p.* اندازه کرده *andāza-karda*, حساب ساخته *hisāb-s.*
- CALCULATION, *n.* شمار *andāza*, شمار *shumār*, حساب *shumurdagi*, حساب *hisāb*, عدد *add*, تعداد *taddād*.
- CALCULATOR, *n.* اندازه کننده *andāza kunanda*, حساب سازنده *hisāb sāzanda*, محاسب *muhāsib*, محاسب *muh-tasib*, شمار گیر *shumārgir*.
- CALCULOUS, *a.* سنگین *sangīn*, ریگی *rīg*, آمیز *rīg āmīz*.
- CALCULUS, *n.* (stone in the bladder) سنگ *sangi masāna*.
- CALDRON, *n.* دیگ *deg*, هرکاره *harkāra*.
- CALEFACTOR, *n.* vide STOVE.
- CALIFY, *vi.* گرم کردن *garm-k.*
- CALENDAR, *n.* تقویم *takwīm* (تقاویم), — (a day book) روزنامه *roz nāma*.
- CALENDAR, *vt.* در تقویم نوشتن *dar takwīm-n.*
- CALENDER, *n.* (mahomedan monk) قلندر *kalandar*.
- CALENDER, *vt.* (smooth cloth, paper, &c.) مطرا کردن *multra-k.*, متاررا کردن *mutarra-k.*
- CALENTURE, *n.* بیمار سیاه *bīmār-i-siyāh*, سوز *soz*.
- CALF, *n.* گوساله *go-sāla*, عجل *ijl*. The calf of a wild cow, ذرع *zard* (pl. ذرعان).
- CALICO, *n.* چیت *chīt*, قلمکار *kalamkār*.
- CALIGRAPHY, *n.* خوش خط *khush khatt*, خوب نویسی *khūb navīsiy*, قلم کشی *kalam kushī*.
- CALIPH, *n.* خلیفه *khalīfa*, (pl. خلیف and خلفاء).
- CALK, *v.t.* کاری نمودن *fatīla kāri-n.*
- CALL, *vt.* 1 (invite or command to come) طلب کردن *talab-k.*, طلبیدن *talabīdan*, نام دادن *khāndan*. 2 (name) نام زدن *nām-d.* 3 (proclaim) آشکاره کردن *ishkār-k.*, اشکاره کردن *āshkār-k.* To call back, (revoke) اعاده *āda-k.*, منکر شدن *munkir-sh.* — (recall) باز طلبیدن *bāz-t.* To call for help, معاونت طلب کردن *muāwanat talab-k.* To call in question, شک بردن *shak-b.*, در گمان شدن *dar gumān-sh.* To call one in question, سوال کردن *sawāl-k.* To call to memory, یاد کردن *yād-k.* To call out (challenge), میدان دعوت *maydān dadwat-s.* To call over a muster-roll, دفتر خواندن *daftar-k.* To call together (convoke), جمع کردن *jamā-k.* To call a council,

ديوان کردن *dīwān-d.*, داشتن *dīwān-k.*

CALL, *vi.* 1. (speak in a loud voice), بآواز بلند *bāng-z.*, آواز دادن *āwāz-d.* 2. (visit) تشریف آوردن *tashrif-ā.*, زیارت کردن *ziyārat-k.* To call in debts, وام خواستن *wām-kh.* To call upon God, دعا ساختن *duā-s.*, مناجات کردن *munājāt-k.*

CALL, *n.* طلب *talab*, ندا *dadwat*, نداد *nīdā*, فرباد *furyād.*—(demand), طلب *talab* نیاز *nayāz.*—(nomination) تسمیت *tasmiyat*, نام زد *nām zad.*—(order) حکم *hukm*, امر *amr.* Obedient to a call, حکم بردار *hukm bardār.*

CALL-BIRD, *n.* طیور نای *tuyūr nāi.*

CALLED, *pp.* طلب کرده *talab kardā*, طلبیده *talabīdā*, مطلوب *matlūb.*—(named) مسمی *musamma.* To be called, مطلوب شدن *matalūb-sh.* (to be named) نام داشتن *nām-d.*—(to be invited) خوانده شدن *khānda-sh.*, دعوت شدن *dadwat-sh.*

CALLIGRAPHY, *n.* خوشخط *khūsh khatt*, رسم الخط *rasmul khatt.*

CALLING, *n.* طلب *talab.*—(a naming) نام زدگی *nām zadagī.* A calling (profession), کار و بار *pešā*, پیشه *kār u bār.* Calling aloud, فرباد *faryād.*

CALLOSITY, *n.* دانه *dāna.*

CALLOUS, *a.* (hard) سخت *sakht.*—(insensible) بلا حس *bilā hass*, بی جان *bī jān.*—(unfeeling) سنگدل *sung dīl.*

CALLOUSNESS, *n.* سختی *sakhti*, شغل *shaḡha.*—(insensibility to suffering) درشتی *durushti*, ظلم *zulm.*

CALLOW, *a.* (unfledged) بی بال و پر *bī bāl u par*, افند *afazz.*

CALM, *a.* (placid) آسوده *āsūda*, ملایم *mulāyam*, ساکن *sākin.*—(undisturbed) نا مضطرب *nā muẓtarīb.*—(not stormy) بی هوا *bī hawā.* Calm weather, کشاده هوا *kushāda hawā*, ایجاد هوا *injād hawā.*

CALM, *n.* (tranquility) آرام *ārām*, راحت *āsūdagī*, فراغ *furāgh*, راحه *rāhat.* A calm at sea, دریا خواب, وعث *khābi daryā*, وادک *wadk.*

CALM, *vt.* ساکن کردن *ārām-k.*, تسلی دادن *sākin-k.*, دلاسا *tasalli-d.*, دلآسا *dīlāsā-k.*, آسودن *āsūdan.* To be calm, آسوده شدن *āsūda-sh.*, فراغ شدن *furāgh-sh.*

CALMED, *pp.* مسکون *āsūda*, آسوده *maskūn.*

CALMLY, *ad.* ملایمانه *mulāyamāna*, با سکون *bā sakūn.*

CALMER, *n.* ملایم کننده *mulāyam kunanda.*

CALMNESS, *n.* آسودگی *āsūdagī*, راحت *rāhat*, ملایمت *mulāyamat*, سکونت *sakūnat*, رفاهت *rafāhat.* Calmness of mind, خاطر *itmī-nāni khātir*, آسوده حال *āsūda hāl.*

CALOMEL, *n.* زبقی *jīwa*, زبقی *zibaky.*

CALTROP, *n.* خشک خار *khashk-khār.*

CALUMNIATE, *vt.* تهمت کردن *tuhmat-k.*, افترا کردن *iftirā-k.*, بهتان *tanaz-n.* طعن نمودن *buhān-s.* ساختن

CALUMNIATOR, *n.* مغتری *muftarī*, تهمت کننده *iftirā kār*, افترا کار *tuhmat kunanda*, نام *namām.*

CALUMNIOUS, *a.* مغتری *muftarī*, مفسد *buhānī*, مفسد *muḡsid.*

CALUMNY, *n.* تهمت *tuhmat*, بهتان *iftirā*, افترا *buhān*, غیبت *ghībat*, غیبت *ghībat.*

CALX, *n.* خاکستر *khākistar.*

CAMBRIC, *n.* شبنم *shub-nam*.

CAMEL, *n.* شتر *shutur*, شتر *ushtur*, جمال *jamal* (*pl.* جمال), ابل *ibl* (*pl.* شتر ماده *lakūh*). A she-camel, شتر ناقه *nākat*. A camel for riding, ركب *rikāb*. A large body of travellers riding on camels, ركب *rakb*. A smaller body, ركب *rakābat*. A camel-driver, شتر بان *sārban*, شتر بار *shutur bār*, A camel's load, شتر بار *shutur bār*. Camel-butcher, شتر کش *shutur kush*. Camel's hair, شتر وار *ushturwār*, شتر دلبان *zibān*. Camel-heart-ed, شتر دل *shutur-dīl*.

CAMELEON, *n.* بوقلمون *bukalamūn*, حربا *hirbā*.

CAMELOPARD, *n.* شتر گاو *shutur gāv*, گاو پلنگ *ghāv palang*.

CAMOMILE, *n.* بابونه *bābūna*. Camomile-flowers, بابونه گاو *bābūnai gāv*.

CAMP, *n.* لشکر گاه *lashkar gāh*, معسكر *mudskar*, لشکر میدان *lashkar may-dān*. A royal camp, لشکر گاه شاهی *lashkar gāhi shāhī*. To pitch a camp, نزول ساختن *khayma-z*. خیم زن *nuzul-s*. To move a camp, کوچ کردن *kūch-k*. A camp-master, خیم زن *khayma-zan*.

CAMP, *vt.* اردو قرار دادن *urdu karār-d*.

CAMPAIGN, *n.* (plain) میدان *maidān*, سحره *sahrā*. A military campaign, سفر *safur*, غزاة *ghazāt*. To make a campaign, عزم سفر کردن *dzmi safur-k*.

CAMPESTRAL, *a.* دبابانی *bayābānī*, صحرائی *sahrāyī*.

CAMPHOR, *n.* کافور *kāfur*. A very fragrant sort of camphor, کافور جوانه *kāfurī jawdāna*. A camphor candle, شمع کافوری *shamd kāfurī*.

CAN, *n.* جام *jām*, آبکین *ābjīna*, کاس *kās*.

CAN, *vt.* توانستن (aorist, تواند).

CANAILE, *n.* کمینگی *kanīnī*, چوچ *puwāch*.

CANAL, *n.* نهر *naḥr*, آبریز *ābrīz*, آبگذر *ābguzar*, ناو *nāv*, ناودان *nāwān*, فركن *farkan*.

CANARY, *n.* هزار سنان *hazār dastān*.

CANCEL, *vt.* نابود کردن *nābūd-k*, نسخ کردن *nāsh-k*, نسخ نمودن *nāsh-k*.

CANCELLATION, *n.* حاک *hak*, محو *mahv*, خط بطلان *khutti butlān*.

CANCELLED, *ppr.* خط بطلان شده *khatti butlān shuda*, تراشیده *tarāshī'a*, محکوم *mahkūk*.

CANCER, *n.* (disease) سرطان *saratān*, خوره *khaw-ra*. — (a crab) خرچنگ *khār chang*, سرطان *saratān*. — (the celestial sign) سرطان *saratān*.

CANCEROUS, *a.* متاکل *mutākīl*, سرطانی *saratānī*.

CANDID, *a.* صاف *sāf*, پاک *pāk*, ادیس *abyas*. — (sincere) صادق *sādik*, پاک باز *pāk bāz*, صاف دل *sāf dīl*, مخلص *makhliṣ*.

CANDIDATE, *n.* امیدوار *umed wār*, خواستگار *khāstgār*, طالب *tālīb*, رقیب *rakīb*, همخوار *hamkhāh*.

CANDIDLY, *ad.* مخلصانه *mukhlisāna*, بی ریا *bī rayāna*, بالصدق *bil siḍk*, با صاف دل *bā sāf dīl*.

CANDLE, *n.* شمع *shamd* (*pl.* شموع), کندیل *kindīl* (*pl.* قنادیل). A lighted candle, شمع افروخته *shamd afrokhta*. A candle maker, شمع گر *shamd gar*, شمع *shammād*. A candle illuminating the night, شمع شب افروز *shamd shab afroz*.



The wick of a candle, فندیل *fatīla*. The snuff of a candle, قراط *kirāt*. To snuff a candle, گل تراشیدن *gul-t*. Candle-snuffers, گل گیر *gul-gīr*, گل تراش *gul turāsh*, شمع مقرر *mikrāsi shamā*, To light a candle, شمع افروختن *shamā-u*. To put out a candle, شمع خاموش کردن *shamā-n*. A candlestick, شمعدان *shamādān*.

CANDOUR, *n.* راست بازی *rāst bāzi*, صاف دلی *sāf dilī*, خلوص *khalūs*, اخلاص *sadākat*, صدق *sīdk*, اکیلاص *ikhilās*.

CANDY, *vt.* با شکر تربیت ساختن *bā shakr tarbiyat-s.*, قندی کردن *kan-dī-y-k.*, murabbā-k.—(form into congelation) تجمید کردن *tajmīd-k.*—(to grow congealed) انسریدن *afsurdan*, منجمد شدن *munjamīd-sh.*

CANE, *n.* قنات *kanāt*, نی *nai*, فیلکون *faylakūn*—(walking staff) عصا *asā* چوب *chūb*.

CANE, *vt.* چوب زدن *chūb-z.* To be caned, چوب خوردن *chūb-kh.*

CANINE, *a.* سگ آسا *sag āsā*. A canine tooth, سگ دندان *sag dandān*.

CANISTER, *n.* جونت *junat*, جمل *julla*, زنبیل *zambīl*.

CANKER, *n.* (worm) چپار یا *chekār pā*, سرما برد *sad pāya*—(blight) زنگار *sarmā burd*—(rust) زنگار *sankār*.—(corruption) تباه *tabāk*, فنا *fanā*.

CANKER, *vt.* تباه ساختن *tubāk-s.*, لاش کردن *lash-k.*—(to grow corrupt)

بوسیدن *bosīdun*, تباه شدن *tabāk-sh.*

CANNIBAL, *n.* مردم اوبار *mardum awbār*, آدم خوار *ādam khār*.

CANNON, *n.* مودف *tōp*, midfā (pl. مودافع *modāfī*). Two pieces of

cannon, دوزرب طوپ *du zarbāi tōp*. A battery of cannon, طوپ مورچه *murchāi tōp*.

CANNONADE, *n.* طوپ رعد انداختن *tōpi rad-d-a*. To cannonade a fort, بطوپ قلعه کوب کردن *ba tōpi kulā kūb-k.*

CANNON-BALL, *n.* گول *gūla*, کُر *kura*.

CANNONIER, *n.* گول انداز *gūla an-lāz*, طوپچی *tōpchi*.

CANON, *n.* قانون *kānūn*, طریق *tarik*, وضع *wazd*, قاعده *kāyadu*, دستور *dastūr*, بآراء *bā-rā* *bā-rnāma*. To frame canons, وضع ساختن *kānūn-k.*, قانون نامه *kānūn-nāma*. A book of canons, قانون نویس *kānūn nāvis*. An expounder of the canons, قانون گو *kānūn-gu*.

CANONICAL, *a.* قانونی *kānūnī*.

CANOPUS, *n.* سهیل *suhayl*. Relating to canopus, سهیلی *suhayli*.

CANOPY, *n.* سایبان *sāyabān*, شامیان *shāmyāna*.

CANOPY, *vt.* با سایبان پوشیدن *bā sāyabān-p.*, زین گستردن *zīf-n-g.*

CANOROUS, *a.* vide MUSICAL.

CANT, *n.* غلط *ghalat*.—(hypocrisy) ریا *rayā*.—(angle) زاویه *zāwiya*.

CANT, *vt.* ریاکار شدن *ghulat-g.*, ریاکاری *rayākār-sh.*

CANTER, *n.* متدحی *mutadahhi*.

CANTHARIDES, *n.* دروسکت *zurāk*, دروساک *drusak*.

CANTICLE, *n.* (hymn) تسبیح *tasbīh*, مزمور *mazmūr*.

CANTO, *n.* مقاله *kītāt*, مکاله *makāla*.

CANTON, *n.* (tribe) قبیلت *kabīlat*, قوم *kaum*.—(a parcel of land) عقر *dkr*.

CANTON, *vt.* تقسیم کردن *takīm-k.*, در قبیلت نهادن *dar kabīlat-n.*

CANTONMENT, *n.* لشکرگاه *urdū*, لشکرگاه *lushkar gāh*.

CANVAS, *n.* پارچه کتو *pārchu kunav*, پارچه *pu'ās*. — enquiry پرسش *pursish*, تفتیش *tuftish*. — (solicitation) خواهش *talab*, خواهش *khāhish*.

CANVASS, *vt. i.* (examine) تفحص کردن *tufukus-k.*, پرسیدن *pursīdan*. — (solicit) خواستن *talab-n.*, خواستن *khāstan*. — (sift) پیکتن *pekhtan*.

CANVASSER, *n.* پرسنده *pursanda*, طلب نماینده *talab numāyunda*.

CAP, *n.* کلاه *kulāh*, سرپوش *sarposh*. Caps worn by Dervishes کلاه مولوی *kulāhi mawlawi*, واشامه *wāshāma*. A Moorish cap, برنس *burnus*. A Tartar cap, تاتاری *kulāhi tātarī*. A felt cap or hat, نمده *ku'āhi namudn*. A European cap or hat, کلاه فرنگی *kulāhi farangi*. A judge's cap, قاضی *kulāhi kāzī*. A scul cap, زره *kulāhi ziri*. A night-cap, شبکلاه *shab kulāh*. Gold caps worn by certain officers belonging to the Persian Court, زرین کلاه *sarrīn kulāhā*. A cap maker, کلاه سازنده *kulāhgar*. A cap seller, کلاه فروش *kulāh furūsh*.

CAP, *vt.* سرپوش کردن *sarposh-k.*, تار سلام دادن *tār-p.* — (salute) پوشیدن *salām-d.*

CAPABILITY, *n.* قابلیت *kābiliyat*, استعداد *kuwat*, قدرت *kudrat*, استعداد *istādād*.

CAPABLE, *a.* قابل *kābil*, قادر *kādir*, لایق *lāyak*, مستعد *mustatād*. — (intelligent) دانشگر *dānishgar*. Capable of business, کارگذار *kār guzār*, صاحب *sāhibi tadbir*. Capable of learn-

ing, تحصیل علم مستعد *burāya tahsil ilmi mustatād*, To be capable, قابل بودن *kādir-sh.*, قابل *kābil-b.* To render capable, قادر ساختن *kādir-s.*, قابل کردن *kābil-k.*

CAPACIOUS, *a.* گشاده *kushāda*, پهناور *pahnāwur*, واسع *wāsi*, عربی *ariz*, فراخ *farākh*.

CAPACITATE, *vt.* قادر ساختن *kādir-s.*, قابل کردن *kābil-k.*

CAPACITY, *n.* قدرت *kudrat*, قابلیت *kābiliyat*, قوت *kuwat*. The intellectual capacity, قوت *kuwat*, مدرکت *mudrikat*, عقل *dhl*. A good capacity, فهم *tez fahm*, مهارت *mahārat*.

CAP-A-PIE, *ad.* سرآپا *sarāpā*.

CAPARISON, *n.* رخت *rikht*.

CAPARISON, *vt.* اسب تیار ساختن *asp tayyār-s.*

CAPE, *n.* (head land), تیغ کوه *teghi koh*, بینه کوه *bīnī-koh*, راس *rās*, جبل *jabal*, کوه *koh*. — (collar of a garment) کربان *garībān*.

CAPER, *n.* جست *jast*, زفن *zafn*, رقص *raks*. — (pickle) کبر *kubar*.

CAPER, *vi.* رقصیدن *rahsīdan*, جست *justan*.

CAPILLARY, *a.* موی آسا *mūi āsā*.

CAPITAL, *a.* (chief) اصلی *aslī*, مطلق *mutlak*. — (criminal) لایق سیاست *lāyaki siyāsāt*. — (chief city) دارالسلطنت *dārus saltanat*, دارالحکومت *dārus hukumat*, پای تخت *takht gāh*, پای تخت *pāya takht*. A capital stock, سرمایه *sar māya*, اصل *asl*. A capital crime, جرم لایق سیاست *jurmi lāyaki siyāsāt*.

CAPITAL, *n.* (of a pillar) ستون *tāj*, ستون *tāji sutun*, سر عمود *sari dmūd*.

CAPITALIST, *n.* صاحب دولت, *sāhibi daulat.*

CAPITALLY, *ad.* vide CHIEFLY.

CAPITATION, *n.* (poll-tax) سر خراج *khirāji sar*, جزیت *jazīyat.*

CAPITULATE, *vi.* (surrender on conditions) بر عهد و پیمان تسلیم کردن *bar āhd u paymān tustīm-k.*, مصالحت *masālikat-s* — (divide into chapters) فصل و باب ساختن *fasl u bāb-s.*

CAPITULATION, *n.* صلح بشرط *sulh basharat*, شرط و شروط *shart u shurūt*, شروط و عهد *ahd u paymān*, شروط قیود *shurūt u kuyūd.*

CAPON, *n.* خروس آلود *kharūsi ākhla*, خصی *khasy.*

CAPRICE, *n.* بی قراری *bī karārī*, خود سری, *salūk mizājī* سبک مزاجی *khud sarī*, وهم *wahm*, خیال *khayāl.*

CAPRICIOUS, *a.* بی قرار *bī karār*, خود اندیش *khud andīsh.*

CAPRICIOUSLY, *ad.* خود سرانه *khud sarāna.*

CAPRICORN, *n.* برج جدی *burji jady.*

CAPTAIN, *n.* جماعه دار *sardār*, سپهسالار *jamātidār*, سرگروه *sari gurūh*, کپتان *kaptān*. The captain of a ship, ناخدا *nākhudā*. A Captain general, امیرالامرا *amīrul umrā.*

CAPTION, *n.* قبض *kabz*, گرفت *girift.*

CAPTIOUS, *a.* تذک مزاج *tunuk mizāj*, مخترع *mudtariz*, کج بخت *kaj bakht*, سرکش *sarkash*. — (insidious) حیلت باز *hīlat bāz.*

CAPTIOUSLY, *ad.* سرکشانه *sarkishāna.*

CAPTIVATE, *vt.* قید کردن *giriftān*, گرفتن *kayd-k.*, قبیض کردن *asīr-k.*, اسیر کردن *asīr-k.*

CAPTIVE, *n.* اسیر *asīr*, قیدی *kaydī*, گرفتار *mahbūs*, بده *barda*, *giriftār*. To be made captive, گرفتار شدن *giriftār-sk.*, بده شدن *barda-sh.*

CAPTIVITY, *n.* محبس *giriftārī*, گرفتاری *habs*, بند *band*, قید *kayd*, قبض *kabz*, بندگی *bandagī*

CAPTOR, *n.* گیرنده *girānda*, فاتح *asīr sāzanda*, اسیر سازنده *fātih.*

CAPTURE, *n.* گیر *gīr*, تسخیر *tasakhīr*, گرفتاری *giriftārī.*

CAR, *n.* عرابه *drāba.*

CARACK, *n.* چهار عظیم *jahāzi dām.*

CARAVAN, *n.* کاروان *kārwān*, راحت (قوافل) *rāhilat*, قافل *kāfilah*, (pl. قوافل) *qawāl*. The chief of a Caravan, کاروان باشی *kārwān bāshī.*

CARAVANSARY, *n.* کاروانسرای *kārwān-sarāy*, خان *khān.*

CARAWAY, *n.* کروی *karawyā*. Caraway-seeds or plant. کروی *karwīya.*

CARBON, *n.* زغال *zughāl*, فحم *fahm.*

CARBUNCLE, *n.* گوهر شبحراغ *gohari shab chirāgh*. — (pimple) بادبز *bādīsh*, دنبل *dumbal.*

CARBUNCLED, *a.* با شبحراغ مرصع *bā shab chirāgh murrasd*. — (pimpled) دنبل دار *dumbal dār.*

CARCANET, *n.* زنگر *pargar.*

CARCASS, *n.* مردار *murdār*, لاش *lāsha*, میت *mayyit*, جنازه *janāza.*

CARD, *n.* ورق *wark*, فرد *fard*. A pack of cards, گنجیه *ganjīfa*. Different games at cards, تاس *tās*, سوخت *sokht*. A card for cotton محلاج *mihlāj.*

CARD, *vt.* حلج کردن *halj-k.* To card cotton, حلجی کردن *pumba-z.* حلجی کردن *halājī-k.* To play at cards, با گنجیه *bā ganjīfa-b.*

CARDAMOM, n. شومیر *kākullat*, قانله *shūshmir*, هیل *hel*.

CARDED, a. مندرت *mandūf*.

CARDER, n. حلبگر *pumba-zan*, زن *kaljgar*.

CARDINAL, a. اصلی *aslī*, مطلق *mutlak*.

CARE, n. (attention) شغل *shughl*, فکر *fikr*, آگاهی *āgāhī*.—(caution) خبرداری *khabardārī*, هوشیاری *hūshyārī*.—(anxiety) اندوه *andūh*, اضطراب *istirāb*.—(regard) میل *mayl*, اعتبار *tibār*, محبت *mahabbat*.

CARE, vi. هوشیار بودن *hūshyār-b.*, بصیرت *khabardār-b.*, بصیرت *basīrat-n.*, فکر کردن *fikr-k.*, احتیاط کردن *ihtiyāt-k.* To care for (regard) محبت نمودن *mahabbat-n.*, میل داشتن *mayl-d.*—(provide for) تدارک کردن *āgāhī-n.*, تدارک کردن *tadārūk-k.* To have a care (to be cautious) حذر بودن *hasar-b.*, انتباه نمودن *intibāh-n.* To be affected with care, غم خوردن *ghamgīn-sh.*, غم *gham-kh.*

CAREER, n. میدان (race ground) *maydān*—(full speed) چالاکي *chālākī*.—(a race) شرف *sharaf*.—(course) رواج *riwāj*, روان *rawān*, طریقه *tarīka*.

CAREFUL, a. خبردار (provident) *khabardār*, عاقبت *hūshyār*, عاقبت *ākibat* اندیش *andīsh*, عاقل *ākīl*.—(cautious) صاحب *sāhibi* هوشیاری *hūshyārī*.—(full of anxiety) غمناک *ghamnāk*, پرالم *pur alam*.

CAREFULLY, ad. از هوشیاری *az hūshyārī*, عاقلانه *bā basīrat*, با بصیرت *ākīlāna*.

CAREFULNESS, n. خبرداری *khabardārī*, بصیرت *hūshyārī*, بصیرت *basīrat*, آگاهی *āgāhī*, احتیاط *ihtiyāt*.

CARELESS, n. بی خبر *bī khabar*, بی پروا *bī parwā*, غافل *ghāfl*, کاهل *kāhil*, بی احتیاط *bī ihtiyāt*.

CARELESSLY, ad. بی پروانه *bī parwāna*, با اهمال *bā ihmāl*, غفلتانه *ghaflatāna*.

CARELESSNESS, n. بی خبری *bī khabarī*, بی پروایی *bī parwānī*, غفلت *ghaflat*, تغافل *taghāful*.

CARESS, vt. نواختن *nawākhān*, نوازش *nawāzish-k.*, ناز کردن *nāz-k.*, شافکت نمودن *shafakat-n.*

CARESS, n. شافکت *shafakat*, ناز *nāz*, نوازش *nawāzish*, دلنوازی *dīlnawāzī*, شیوه *shewa*.

CARGO, n. بار *bārī*, بارجهاز *jahāz*, حمل *himlī*, کشیدی *kishti*.

CARIOUS, a. بوسیده *bostīda*, ریخته *rekhta*.

CARMAN, n. عراده ران *drāba rān*.

CARMINE, n. سرخ *shinjār*, سرخ *surkh*.

CARNAGE, a. قتل *katl*, قتال *kitāl*, مقاتلت *makātalat*.

CARNAL, a. جسمانی *jismānī*, نفسی *nafsi*, نفسانی *nafsanī*.—(sensual) شهوتی *shahwatī*.

CARNALITY, n. توفان *tawakān*, نفس *nafsi*, اماره *ammāra*.

CARNALLY, ad. از شهوت *az shahwat*, نفسانه *nafsāna*.

CARNATION, n. گلناری *unghābī*, گلناری *gulnārī*, رنگ *rang*, ترنفل *karanful*.

CARNEOUS, a. گوشت دار *gushtdār*, گوشتی *gushtī*, لاهمی *lahmī*.

CARNIVOROUS, a. گوشت خور *gosht khur*, لحم *lahm*.

CAROB, n. خرنوب *kharrūb*, خرنوب *kharnūb*.

CAROL, n. vide HYMN.

CAROUSAL, n. شادی *jashan*, شادی *shāhī*, عید *ziyāfat*, عید *td.*

CAROUSE, *vi.* جشن کردن *jahan-k.*—  
(drink) باده خوردن *bāda-kh.*

CARP, *vi.* نکتہ چیدن *nukta-ch.*

CARP, *n.* ماهی کول *māhi-i-kol.*

CARPENTER, *n.* دروگر *darūdgar*, نجار *najjār.*

CARPENTRY, *n.* درودگری *darūdgarī*,  
نجارت *najjārat.*

CARPER, *a.* نکتہ گیر *nukta gir*, نکتہ چین *nukta chīn.*

CARPET, *n.* گلیم *gilīm*, جاجم *jājim*,  
کالی *kālī*, بساط *bisāt.*

CARPET, *vt.* فرش نمودن *farsh-n.*

CARRIAGE, *n.* بار برداری *bār bardārī*, (conduct)  
*bardārī*, بارکشی *bārkashī*, گونه *amal*, وضع *wazā.*—(air)  
*gūna*, عادت *ādat.*—(coach) عرابه *drāba*,  
مرکب *markub*, گردون *gardūn.*

CARRIER, *n.* بار بردار *bār bardār*, دارنده *dāranda*,  
بارکش *bārkash*, حامل *hammāl.* A letter carrier, قاصد *kāsīd*,  
پیگ *payk.*

CARRION, *n.* مردار *murdār*, لاش *lāsh.*

CARROT, *n.* شوندر *shawandar*, گزر *gazar*,  
زردک *zardak.*

CARRY, *vt.* حمل کردن *burdan*, حمل *haml-k.*,  
زتن کردن *zahn-k.*—(transport) نقل کردن *nahl-k.* To carry on  
war, جنگ کردن *jang-k.* To carry or  
behave one's self, نمودن حرکت *harakat-n.*,  
عمل کردن *amal-k.* To carry one's self honourably,  
مردانه *mardānaharakat-n.* To carry in competition,  
دانه گرفتن *dana-g.* To carry about,  
صایر و دایر بودن *sāir u dāir-b.* To carry off or away,  
رفع کردن *rafā-k.* To carry off (murder)  
کشتن *kushan.* To carry with a high  
hand, متکبر شدن *mutakubbir-sh.*

To carry on, استیلا کردن *istilākām-k.*

To carry all before one, غالب شدن *ghālib-sh.* To carry a meaning,  
معنی داشتن *madnī-d.* To carry one's self  
prudently, بصیرت داشتن *bastirat-d.* To carry one's self  
carelessly, غافل شدن *ghāfil-sh.*

CART, *n.* عرابه *drāba*, ارابه *arāba*, گردون *gardūn*,  
عجلات *ajlat.* A corn-cart, *gardūn*, چرخ غله *charkhi ghalla.* A child's  
go-cart, گردنا *gardanā*, گردون *gardūn.*

CARTER, *n.* عرابه ران *drāha rān.*

CARTILAGE, *n.* غضروف *ghuzrūf*, گروه *gurūcha.* The cartilage of the nose,  
خپشوم *khayshūm.*

CARTILAGINOUS, *n.* غضرونی *ghuz-rūfi.*

CARVE, *vt.* (in stone, wood, &c.) کندن *kandan*,  
نقاشی کردن *nakkāshī-k.* نگار *nigār-k.* تراشیدن *turāshīdan*,  
کردن *qalamkārī* نمودن *qalam kārī-n.* To carve  
meat, بریدن *burīdan*, قطع کردن *katī-k.* To carve  
(choose for one's self), زبردن *guzīdan*,  
اختیار کردن *ikhtiyār-k.*

CARVED, *a.* تراشیده *tarāshīda*, منتقش *muntakash.* A carved image,  
تراشش *tarāshish.*

CARVER, *n.* کندگر *kanda gar*, قلمکار *qalamkār*,  
نقاش *nakkāsh.*—(in stone) سنگ تراش *sang tarāsh.*

CARVING, *n.* نقاشی *nakkāshī*, تراشی *qalam kārī*,  
سنگ تراشی *sang tarāshī.*

CASCADE, *n.* خورآب *āb shār*, آب شیب *āb-shīb.*

CASE, *n.* 1. (box) صندوق *sandūk*, تپنگر *tapangu.* 2. (sheath) دان *dān*,  
غلاف *ghilāf*, نیام *niyām.* A book-case,  
قلم دان *simāmat.* A pen-case,

*kalam-dān*, خام دان *khāmadān*. A bow-case, کاماندار *kamāndār*.—(quiver) تیر دان *tīr-dān*. A letter case, نامه دان *nāma dān*, پیش تخت *pesh takhta*. A comb-case, شانه دان *shāna dān*. A needle-case, سوزن دان *sozan dān*. A case for a musical instrument, حصار *hasir*. 3. (An event or circumstance), حال *hāl*, امر *amr*, قصه *kissa*. The truth of the case, حقیقت *ḥaqīqat*, حال *hāl*. The essence of the case, *ḥikḥatī hāl*. In case, اگر *agar*. In no case, هیچ *hech*. In good case, پارسا *parwurda*, سامن *sāmīn*. The statement of a case in writing, محضر *mahzar*, صورت حال *sūrat hāl*.

CASEMATE, *n.* گنبد *gumbud*, کمر *kamar*.

CASEMENT, *n.* نفوس *hafus*, روزن *rozan*.

CASEOUS, *a.* پندیری *panīrī*, پندیر آسا *panīr āsā*.

CASH, *n.* زر *zar*, نقد *nakd*, درهم *dirham*.

A cash-book, آورجه *āwarja*, ننداق *fundāk*.

CASHIER, *n.* تحویلدار *tahwīldār*, خزانهچی *khazānchī*, نقاد *nakkād*, کستار *kistār*.

CASHIER, *vt.* از منصب برطرف کردن *az mansab bartaraf-k.*

CASHMERE, *n. p.* کشمیر *kashmīr*.

CASK, *n.* برميل *barmīl*, دن *dān*, خنبه *khumba*.

CASKET, *n.* صندوقچه *sandūkcha*, درج *durj*, حقه *hukku*.

CASQUE, *n.* (helmet) کلاه *sirih kulāh*.

CASSIA, *n.* (of Arabia) سالیخه *salīkha*—  
(fistularis) خیاری چنبر *khīyār chambar*.

CASSOCK, *n.* کرتک *kurtak*.

CAST, *vt.* 1. To send or drive by force, انداختن *andākhtan*, افگاندن *afgandan*.

2. To throw, direct, or turn, as the sight, نظر انداختن *nazar-a*.

3. To throw on the ground, بر زمین افکندن *bar zamīn-a*.

4. To throw off or shed, ریختن *rekhtan*, افشاندن *afshāndan*.

5. To throw out or emit, اخراج کردن *ikhrāj-k.*

6. To compute, reckon, شمردن *shumurdan*, حساب کردن *hisāb-k.*

7. To form into a particular shape, تصویر *sūrat band-k.*

8. To fix or distribute, معین کردن *muḡyan-k.*

10. To communicate; spread over, ظاهر کردن *zāhir-k.*

11. To cast, بیان کردن *bayān-k.*

To cast anchor, لنگر انداختن *langar-a*.

To cast aside, ترک کردن *tark-k.*

To cast away, هجر کردن *hajr-k.*

در طرف انداختن *bartaraf-a*.—(wreck) شکستن *shikastan*.

To cast by, to reject, در طرف *bartaraf-k.*

To cast down, پست *pasat-k.*

سرفرو ساختن *sar furū-s.*

To cast forth flames, افکندن *shudla-a*.

To cast off, (reject) دور کردن *dūr-k.*

—(drive away) راندن *rāndan*.

To cast out, (reject) ناکا قبول کردن *nā kabūl-k.*

To cast up, (compute) حساب *hisāb-k.*

—(vomit) قی کردن *kai-k.*

To cast on, استغراق کردن *istifarāgh-k.*

(refer, resign) نسبت داشتن *nisbat-d.*

To cast young, ترک کردن *tark-k.*

(miscarry). اسقاط حمل داشتن *ishāṭi hamal-d.*

To cast in the teeth, سر *sar zanīsh-k.*

زنش کردن *zanīsh-k.*

CAST, *vi.* 1. To turn or revolve in the mind, خیال کردن *khīyāl-k.*

2. To receive form or shape, شکل کردن *shīkl-k.*

3. To wrap, پیچیدن *pechīdan*.

CAST, *n.* 1. (a throw) اندازی *andāzī*,

اقرار *ramt.* 2. (a throw of dice) رمی *ikrād.*

3. (manner or quality of ap-

pearance) چهره *chehra*, سیما *sīmā*.

4. (mould) قالب *kālīb*. 5. (glance)

رامزی *ramzi dān*.

CASTE, *n.* قوم *kaum*, فرقه *firka*.

CASTER, *n.* انداز *andāz*, رمی کننده *rami kunanda*.

CASTIGATE, *vt.* سزا کردن (punish) *sazā-k.*, تعذیب ساختن *tadziḥ-k.*—

(correct) ادب تادیب کردن *tādīb-k.*, ادب ساختن *adab-s.*

CASTIGATION, *n.* (chastisement) سزا *sazā*, تعذیب عقوبت *dkūbat*, *tadziḥ*.

—(emendation) تعزیر تادیب *tādīb*, تادیب *tadziḥ*.

CASTLE, *n.* قلعه *kald* (*pl.* قلاع), حصار *hisār*.

The bastion of a castle, برج قلعه *burji kald*.

Castles high as heaven, قلعه های بسیار ارتفاع *kilāt-sipihir-irtifād*.

A strong or impregnable castle, قلعه محکم

*kild dushwār gir*. To besiege

a castle, قلعه محاصره کردن *kild dushwār gir*.

To take a castle, قلعه را تصرف کردن *kild maftūh-k.*

The garrison of a castle, اهل حصار *ahli hisār*.

CASTOR, *n.* بیدانجیر *bīd-anjīr*.

CASTOR-OIL, *n.* روغن بیدانجیر *roghani bīd anjīr*.

CASTRATE, *vt.* خصمی کردن *khasty-k.*, ساده کردن *sāda-k.*

CASTRATED, *a.* ساده کرده *sāda-karda*, محبوب *majbūb*, آهسته *ākhṭa*.

CASTRATION, *n.* خایه *kandani khāya*.

CASUAL, *a.* عارضی *ittifākī*, اتفاقی *āriz*, اختیار *bi kasd u ikhtiyār*.

CASUALLY, *ad.* عارضانه *ittifākān*, عارضانه *ārizāna*.

CASUALTY, *n.* سرگذشت *ittifāk*, سرگذشت *sarguzasht*, قضا *ḥazā*.

CAT, *n.* گربه *gurba*, هر *hīrr* (*pl.* هررت).

*sinnaur*, قط *kitt* (*pl.* قاط *kitāt*).

A she-cat, هر *hīrrāt*. A wild cat,

دشتی *gurbai dashtī*. The mew-

ing of a cat, نوا *nuā*.

CATALOGUE, *n.* فهرست *fihrist*, فرد *fard*, تفصیل *fardī tafsiḥ*.—(of men) اسم نویسی *ism nawīsi*. To make a cata-

logue, فهرست کردن *fihrist-k.*

CATAMITE, *n.* ملوط *mulūt*, مخنث *mykhannas*.

CAT PLASM, *n.* (poultice) ضماد *zamaād*, مرهم *marham*.

CATARACT, *n.* آبشار *ābshār*, خور آب *khūr āb*. A cartaract in the eye,

ناخن چشم *zafarai chashm*. ناخن چشم *nākhūnai chashm*.

CATARRH, *n.* سردی *sardī*, زکام *rukām*, نزل *nazla*.

CATASTROPHE, *n.* عاقبت *ākibat*, بلا *balā*.

CATCH, *vt.* گرفتن *giriḥtan*, اخذ کردن *akhaz-k.*, ربودن *kabz-k.*, سردی خوردن *rubūdan*. To catch cold, سردی داشتن *sardī-kh.*, نزلت داشتن *nazlat-d.* To catch the pestilence, وبا خوردن *vabā-kh.*, وباعت شدن *vabādt-sh.* To catch (to be contagious) سرایت کردن *sirāyat-k.* To catch fire, آتش گرفتن *ātish-g.*—(to fly in a passion) آتشین گشتن *ātishīn-g.* To catch with a trap, با دام گرفتن *bā dām-g.* To catch an opportunity, فرصت گرفتن *fursat-g.* To catch hastily, بزودی گرفتن *ba zūdī-g.*

CATCH, *n.* (seizure) گرفتن *giriḥtugī*, تزویر *kabz*.—(trick) تلبیس *talbīs*, سرایت *tazwīr*.—(contagion) وبا *wabā*, سرایت *sirāyat*. The catch of a door, بند کشی *bānd kashī*.

CATCHER, *n.* گیرنده *gtranda*, قابض *kābiz*.

CATECHISE, *vt.* سوال نمودن *sawāl-n.*, سوال تا دیب نمودن *ba sawāl tādiḥ-n.* محاسب ساختن *muhāsib-s.*

CATECHISM, *n.* سوال نامه *sawāl nāma*.

CATEGORICAL, *a.* صافی *sāf*, شافی *shāfi*, حتمی *hamlīy*. A categorical answer, جواب شافی *jawābi shāfi*, قطع جواب *fawābi kātt*. To give a categorical answer, قطع جواب دادن *kātt jawāb-d*.

CATEGORICALLY, *ad.* از صفائی *az safāt*, حتمیانه *hamlīyāna*.

CATEGORY, *n.* جنس *jins*, قبیل *kabil*.

CATENATE, *vt.* در زنجیر کردن *dar zanjir-k*.

CATENATION, *n.* تسلسل *silsila*, تسلسل *tasalsul*.—(regular connection) علاقه *ilāka*, مناسبت *munāsibat*.

CATER, *vi.* اکل خریدن *akl kh-rd*, طعام بخورن *taāmi bāsār-k*.

CATERER, *n.* خاوند *bāwārcht*, خاوند *khāna sālār*.

CATERPILLAR, *n.* کرم صد پایه *kirmi sad pāya*, یسروع *yasrūd*.

CATERWAUL, *vi.* نما کردن *nuā-k*.

CATES, *n. pl.* vide FOOD, VIANDS.

CATHARTIC, *a.* مسهل *mus-hil*. A cathartic medicine, جلاب *jullāb*. To take a cathartic, جلاب گرفتن *jullāb-g*.

CATHEDRAL, *a.* اسقف منسوب *uskuḥ mansūb*.

CATHEDRAL, *n.* مسجد جامع *masjidi jāmd*.

CATHOLIC, *a.* (universal) عمومی *dmūmī*.

CATHOLICON, *n.* علج عمومی *ilāji dmūmī*.

CATTLE, *n.* (of the larger kind) حیوان *haywān*, ستور *sutūr*, دواب *dawābb*. —(of the smaller kind) غنم *ghanam*, حلام *halām*.

CAUL, *n.* (a net for the head) کله پوش *kalla pūsh*, گیسو بند *gisū-banī*.—(a membrane covering the lower intestines) جگر آگند *jigar-āgund*.—(the membrane enveloping the foetus) الردن الغرس *arradan'u'l ghirs*.

CAULDRON, *n.* دیگ *deg*, تیان *tiyān*.

CAULIFLOWER, *n.* قنبیط *kimbti* or *kunnabit*, کلم *kalam*.

CAUSAL, *a.* فاعلی *fāilī*, ساز *sāz*.—(verb) مجبور فعل *fāilī majbūr*.

CAUSE, *n.* سبب *sabab* (*pl.* اسباب), باعث *bāts*, جهت *jehat*, واسطه *wāsata*, علت (*موجبات* *mūjib* *pl.*), مقدمه (*علی* *illat* *pl.*)—(a lawsuit) *mukaddama*, دعوی *kaziya*, اصل امر *asli usul*. The cause of causes, اصل اصل *asli usul*. The cause and effect اصل *asl u fard*. The particular cause, سبب خاص *sababi khāss*. The legal cause, موجب شرعی *mūjibi shara'iy*. The evident cause, سبب ظاهر *sababi zahir*. The material cause, علت *illati māddiyat*. The apparent cause, سبب موری *sababi sūriya*. The efficient cause, فاعلیت *mūjibi fāliyat*. The final cause, اصل غایت *asli ghāyat*. The first and second cause, علت اول و ثانی *illati awwal u sānī*. To carry on a cause at law, مرافعت کردن *murāfadt-k*. To decide a cause, مقدمه فیصل کردن *mukaddama fayṣal-k*, نزاع قطع کردن *nizā katt-k*. Without a cause, بی سبب *bi sabab*, بلا موجب *bilā mūjib*.—



(pretext) بهانه *bahāna*, علت *illat*. To seek a cause, بهانه جستن *bahāna-j*. To be the cause, سبب شدن *sabab-sh*., موجب بودن *mūjib-b*. To give cause, داعی کردن *takrīb-d*., تقریب دادن *dāi-k*. To examine into the true cause, اکتناغ سبب ساختن *iktināṣ-sabab-s*.

CAUSE, *vt*. نامودن *namūdan*, ساختن *sākhtan*, عمل نمودن *fadl-k*., عامل نامودن *āma-l-k*. To cause sorrow, الم دادن *alam-d*. To cause to do, کنانیدن *kunā-nīdan*.

CAUSELESS, *a*. بی اصل *bī asl*, بلا موجب *bilā mūjib*.

CAUSEWAY, *n*. سنگ راه *sang rāh*, شاه راه *shāh rāh*.

CAUSTIC, *n*. مفرح *mukarraḥ*, حاد *hād*, تیز *tez*.

CAUTERIZE, *vt*. داغ کردن *dāgh-k*., داغ ساختن *dbāgh-s*. Cauterizing instruments, داغینه *dāghīna*, میکوات *mikwāt*.

CAUTERY, *n*. داغ *dāgh*, داغ *dbāgh*, سوز *sūz*, دمع *dumḍ*.

CAUTION, *vt* پند دادن *pand-d*., نصیحت کردن *nasīḥat-k*.

CAUTION, *n*. (prudence) تدبیر *tadbīr*, خبرداری *khābardārī*, تأمل *tāmmul*, نگاه *nigāh*.—(security) ضمانی *zāminī*, کفالت *kafālat*.—(warning) پند *pand*, تنبیه *tambīh*.

CAUTIONARY, *a*. ضمانه *zimnāna*.

CAUTIOUS, *n*. هوشیار *hūshyār*, آگاه *āgāh*, نور اندیش *khābardār*, خبردار *khābardār*, عاقبت اندیش *ākibat andīsh*. To be cautious, خبردار شدن *khābardār-sh*., بصیرت نمودن *basīrat-n*.

CAUTIOUSLY, *ad*. با هوشیاری *bā hūshyārī*, با احتیاط *bā ihtiyāt*.

CAVALCADE, *n*. سواری *sawārī*, حشمت *hishmat*, رکاب *rikāb*, موکب *maukīb*.

CAVALIER, *n*. (horseman) سوار *sawār*, اسپ فارس *asp fāris*.

CAVALIER, *a*. (gay) شاد *shād*, شوخی *shawkīy*.—(brave) دلور *dilāwar*, دلیر *dī'er*.—(haughty) مغرور *maghrūr*, گستاخ *gustākḥ*.

CAVALIERLY, *ad*. با غرور *bā gharūr*, تکبرانه *takabburāna*.

CAVALRY, *n*. سواران *sawārān*, خیل *khayl*, موکب *maukīb*.

CAVE, *n*. غار *ghār*, مغارت *maghārat*, کعب *kuḍb*. A companion in the cave, یار غار *yāri ghār*.

CAVERN, *n*. vide CAVE.

CAVIL, *vi*. نکم چینی کردن *nukta chīnī-k*., اعتراض بی معنی کردن *itirāzi bī madnī-k*.

CAVIL, *n*. نکم چینی *nukta chīnī*, طعن یا سازگار *harf girī*, تادنی *tadnī* یا سازگار *sāzgār*.

CAVITY, *n*. جوف *jauf*, قلت *kalt*.

CAW, *vi*. (as a crow) نعب زدن *nadb-z*., قا قا کردن *kā kā-k*.

CEASE, *vi*. (leave off) موقوف کردن *maukūf-k*., فراغت کردن *furāghat-k*., دست برداشتن *tark-k*., آرام کردن *ārām-k*.—(rest) راحت داشتن *rāhat-d*.—(to be extinct) منعدم شدن *munḍam-sh*., منقطع بودن *munkatd-b*.—(to put a stop to) باز داشتن *bāz-d*.

CEASE, *n*. فراغ *farāgh*, فراغت *farāghat*.

CEASELESS, *a*. دایم *dāyam*, مداوم *mudām*, پایدار *pāydār*.

CEDAR, *n*. سرو آزاد *sarvī āzād*.

CEILING, *n*. بام *bām*, سقف *sakf*.

- CELEBRATE**, *vt.* تعریف کردن *tadrīf-k.*, توصیف کردن *madah-k.*, مدح کردن *tawṣīf-k.*, مَشْهُور کردن *mashhūr-k.*, ذکر کردن *zikr-k.*
- CELEBRATED**, *a.* نامدار *nāmdār*, مشهور *nāmwar*, معروف *madrūf*, شهرت *shuhrat*, ممدوح *mam-dūh*. To be celebrated, نامدار شدن *nāmdār-sh.*, مَشْهُور شدن *mashhūr-b.*
- CELEBRATION**, *n.* (solemn performance) عید شریف *zikri dīm*, ذکر عظیم *īdī shurīf*.—(praise) ستایش *sitāyush*, حمد *hamd*, ثنا *sanā*, تعریف *tadrīf*.
- CELEBRITY**, *n.* شهرت *shohrat*, نام *nām*, نامور *nāmwarī*.—(a person of mark) عظمت *dzmat*.
- CELERITY**, *n.* چستی *chālākī*, چالاکي *chūstī*, تیزی *zūdī*, شتاب *shitāb*, زودي *tezī*.
- CELESTIAL**, *a.* جنّی *firdūsī*, فردوسی *jannatī*, فلکی *bahāshī*, بهشتی *falakī*.
- CELIBACY**, *n.* مجردی *mujarradī*.
- CELL**, *n.* حجره *hujra*. The cell of a monk, کُرج *gusha*, کُرخ *kirh*. A cell in a honey comb, نخروب *nakh-rūb*.
- CELLAR**, *n.* گرم خانہ *tih khāna*, تہ خانہ *garm khāna*, نوات *nawālat*. An ice cellar, یخ خانہ *yakh khāna*. A wine-cellar, شراب خانہ *sharāb khāna*, خمخانہ *khamkhāna*.
- CELLULAR**, *a.* حجرت آسا *hujrat āsā*, خانہ خانہ *khāna khāna*.
- CEMENT**, *n.* (glue) سربش *sartsh*.—(for building) مهرِ دیوار *muhrai dīwār*, رِختہ *rekhta*, نواش *nawāsh*.—(union) پیوند *paywand*, وحدت *wahdat*, اتفاق *ittifāk*.
- CEMENT**, *vt.* (unite) پیوستن *paywastan*, ملحق *wasl-k.*—(cohere) وصل کردن *mulhak-sh.*, پیوستہ بودن *paywan-ta-b.*—(to cement or plaster) با نواش *bā nawāshu-a.*
- CEMETERY**, *n.* گورستان *rams*, رُوس *gūristān*, مقبرہ *makhbaru*.
- CENOTAPH**, *n.* مزار *mazār*.
- CENSER**, *n.* بخوردان *bakhurdān*, میجر *mijmar*.
- CENSOR**, *n.* اهل خبرت *ahli khibrat*, مجتسب *tādīb kunānda*, تادیب کننده *mohtasab*.
- CENSORIOUS**, *a.* عیب جو *atb-jū*, دشنام گر *zabān darāz*, زباندار *nām-gu*.
- CENSORIOUSLY**, *ad.* با ملامت *bā malāmat*, با زبانداري *bā zabāndarāzī*.
- CENSORIOUSNESS**, *n.* عیب گوئی *dīb gui*, ملامت *malāmat*.
- CENSURABLE**, *a.* قابل الزام *kākil ilzām*, واجب الذم *wājibulzamm*.
- CENSURABLY**, *ad.* ذمیدمانہ *zamīmāna*.
- CENSURE**, *n.* الزام *malāmat*, ملامت *ilzām*, شکایت *shikāyat*, ذم *zamm*, لوم *bukhtān*, بختان *laum*.
- CENSURE**, *vt.* الزام دادن *ilzām-d.*, طعن نمودن *zamm-d.*, ذم دادن *tadn-n.*, ملامت زدن *malāmat-z.*
- CENSURED**, *a.* مذموم *mazmūm*, ملامت *malāmat zada shuda*.
- CENSUS**, *n.* سر شماری *sār shumārī*.
- CENT**, *n.* صد *sad*. Per cent, فی صد *fi sad*.
- CENTPEDE**, *n.* صد پا *sadpā*.
- CENTRAL**, *a.* متوسط *mutawassit*, میان *miyān*, مرکزی *markazi*, پیوند *paywand*.
- CENTRE**, *n.* مرکز *markaz*, میانہ *miyāna*, ساب *wasat*, ماب *maāb*. The centre of the earth, حقیضِ قعر زمین *hasṭi kadri zamīn*. The centre of a circle, مرکز دایره *markazi dāyira*.

CENTRE, *vi.* در میان نهادن *dar miyān-n.*

To be placed in the centre, در میان شدن *dar miyān nihāda-sh.* To centre or rest upon, منحصر شدن *mu-khassar-sh.*, قایم بودن *kāyam-b.*

CENTRIFUGAL, *a.* از میان گریز *az mi-yān gurez.*

CENTRIPETAL, *a.* به میان نزدیک کنان *ba miyān nazdik kunān.*

CENTRY, *n.* نوبت *naubat.* پاسبان *pāsbān.*

CENTUPLE, *a.* صد چندان *sad chandān.* صدتا *sad tā.*

CENTURY, *n.* صد ساله *sad sāla.* صدی *sadī.* قرن *karn.*

CEPHALIC, *a.* مقوی دماغ *mukarwū dimāgh.* A cephalic medicine, صعوط *saūt.*

CERECLOTH, *n.* موم جامه *momjāma.* قیروٹی *kayrūtī.*

CEREMONIAL, *a.* تکلف منسوب *takalluf mansūb.* رسمی *rasmī.*

CEREMONIOUS, *a.* صاحب نوازش *sāhibi nawāzish.* استیغنا *istighnā.* Ceremonial letters, نوازش نامه *nawāzish nāma.* To be ceremonious, تکلیف کردن *taklīf-k.*, استیغنا کردن *istighnā-k.*

CEREMONIOUSLY, *ad.* با تکلف *bā takallūf.* ادبانه *adabāna.*

CEREMONY, *n.* تکلیف *taklīf* (pl. تکلفات *nawāzish.* ادب *adab.* رسم *rasm.* Religious ceremonies, خدمت و *ādābi dīn.* عبادت *khidmat u ibādati allāh.* Without ceremony, بی تکلف *bī takalluf.*

CERTAIN, *a.* بی گمان *bī gumān.* یقین *yaktin.* محقق *muhakkak.* عیان *dyān.* واضح *wāzih.* A certain person, فلان *fulān.* Certain intelligence, خبر صحیح *khābari saḥīh.* A thing certain, چیز *chizi makhūd.* Things certain,

مسلمات *musallamāt.* It is certain that, مقرر است که *mukarar ast ke.* From certain knowledge, از عین الیقین *az diynul yaktin.* For certain, علی *taḥktikan.* تحقیق *taḥktikan.* To hold for certain, تحقیق داشتن *taḥktik-d.*, مقرر گرفتن *mukarar-g.* On a certain time, در باری *dar bārī.*

CERTAINLY, *ad.* البته *albatta.* تحقیقا *taḥktikan.* بلاشک *bilā shak.* حقا *hakkan.* فی الحقیقت *fil ḥakikat.*

CERTAINTY, *n.* یقین *yaktin.* حق *hakk.* بی گمانی *bī gumānī.*

CERTIFICATE, *n.* راضی نامه *rāzi nāma.* شهادت *shahādat.* گواهی *gawāhī.* سفارش نامه *siḥārish nāma.*

CERTIFIED, *a.* تحقیق کرده *taḥktik karda.* معهود کرده *mdahūd karda.*

CERTIFY, *vt.* ثابت کردن *sābit-k.* گواهی دادن *shahādat-k.* تحقیق کردن *taḥktik-k.*

CERTITUDE, *n.* vide CERTAINTY. آسمانی رنگ *āsmānī rang.* لاجوردی *lājwardī.*

CESS, *n.* ابواب *abwāb.* خراج *khirāj.* CESSATION, *n.* توقف *tawakkuf.* مهلت *muhlat.* فراغت *farāghat.*

CESSION, *n.* تفویض *tafū-yaz.* واگذار *wā guzār.*

CHAFE, *vt.* گرم کردن *garm-k.* مالیدن *mālidan.* (rub) خشمناک *ranjīdan.* (rage) بیجوش آمدن *khāshmnāk-sh.* با جوش *ba jūsh.*

CHAFER, *n.* جمل *judl.*

CHAFF, *n.* سبوس *sabos.* حنارت *husārat.*

CHAFER, *vi.* خربیدن *bāzār-k.* خارتان *khartān.*

CHAFFINCH, *n.* دانه *dār-para.* موش *mūsh.*

CHAGRIN, *n.* اندوه *andūh*, غم *gham*,  
خفگی *khafgi* آزردهگی *āzurdagi*.

CHAGRIN, *vt.* آزدن *āzurdan*, آزرده  
کردن *āzurda-k*.

CHAIN, *n.* زنجیر *zanjir*, سلسله *silsila*.  
An iron chain, سلسله آهنین *silsila āh-nīn*. A gold chain, زنجیر زرین  
*zanjiri zarrīn*.

CHAIN, *vt.* زنجیر کردن *zanjir-k*,  
بستن *bastan*, مسلسل *musalsal* ساختن.

CHAINED, *a.* مسلسل *musalsal*.

CHAIN-SHOT, *n.* زنجیری گلوله *zanjirīgola*.

CHAIR, *n.* کرسی *kursi* سندلی *sandulī*,  
مسنده *masnad*, تخت *takht*.

CHAIRMAN, *n.* مدیر مجلس *miri majlis*.

CHAISE *n.* عراده *ārāba*, ارابه *arāba*.

CHALICE, *n.* جام *jām*, کاسه *kāsa*.

CHALK, *n.* سفید گل *gili safed*, تباشیر  
*tabāshir*.

CHALKY, *a.* گل سفید دار *gili safeddār*.

CHALLENGE, *vt.* مبارز خواندن *mubāra*  
*riz-kh*, بجنگ دعوت کردن *ba jang*  
*dadwat-k*.—(to a duel) بوقیعت الاندین  
*ba wakīdtul isanāyn-kh*.—  
(claim) دعوی کردن *dadwa-k*.

CHALLENGE, *n.* دعوت *dadwa*, دعوت  
*dadwat*.

CHALYBEATE, *a.* با آهن آمیز *bā āhan āmez*.

CHAMBER, *n.* حجره *hujra*, اطاق *utāk*. A bed chamber, شبستان  
*shabistān*. A summer chamber, تابخانه  
*tābkhāna*. The chamber of justice, دیوان خانه  
*diwān khāna*, محکمه *mahkamah*. The treasury chamber, بیت المال  
*baytul māl*. The council chamber, دیوان خانه  
*diwān khāna*, سرای خراج *sarāyakhharāj*. The chamber of the archives, دفترخانه  
*daftarkhāna*.

CHAMBERLAIN, *n.* حاجب *hājib*,  
خاصگی *khāsagi*.—(The office of first  
chamberlain) حجب *hijbat* —(of the  
household) ناظر *nāzir*.

CHAMELEON, *n.* vide CAMELEON.

CHAMOIS, *n.* آهوی کوهی *āhūi kohi*.—  
(soft leather) پوست آهو *pusti āhū*.

CHAMP, *vt.* گزیدن *gasidan*, لوٹ کردن  
*lawk-k*, خاییدن *khāyidan*.

CHAMPAIGN, *n.* صحرا *sahrā*, میدان  
*maydān*.

CHAMPION, *n.* پهلوان *pahalwān*, پهلور  
*bahādūr*, غازی *ghāzi*. The champions  
of the field of battle, شهنسوار مضار  
*shah suwāri mizmāri maghāzi*.

CHANCE, *n.* (fortune) بخت *bakht*,  
نصیب *nasīb*, روزی *rozi*, زمان *samān*,  
—(accident) سرگذشت *sarguzasht*,  
جادث *ittifāk*, ماجرا *mājarā*, اتفاق  
*hādīs*.—(possibility) امکان *imkān*,  
احتمال *ihimāl*. By chance, ناکاه  
*nāgāh*, اتفاقا *ittifākan*.

CHANCE, *v.* سرزدن *wākt-sh*, واقع شدن  
*sar-z*, روی دادن *rūi-d*, ظهور کردن  
*zahūr-k*.

CHANCEL, *n.* حرم *haram*.

CHANCELLOR, *n.* صدر صدور *sadrī*  
*sudūr*, قاضی القضاة *kāstī kusāt*,  
رأس الديوان *rāsu'd diwān*.—(of the  
Exchequer) دیوان خالص *diwāni*  
*khālisa*.—(the office of) صدارت *sadārat*.

CHANCERY, *n.* صدر عدالت *sadr adālat*.

CHANDELIER, *n.* چراغ پاره *chirāgh para*.

CHANDLER, *n.* شمع ساز *shamā sās*,  
شماع *shammād*.

CHANGE, *vt.* بدل کردن *badul-k*, تغیر  
*taghayyur-n*, تبدیل کردن *tab-*  
*dil-k*. To be changed, شدن مبدل  
*mubdal-sh*. To be changed for the

worse, مضطرب *āshufta-sh.*, *mustarīb-g.* To change clothes, *tabdīlī poshāk-k.* To change appearance, تغییر صورت نمودن, *taghaiyuri sūrat-n.* To change residence, ترک دیار کردن, *tarki dayār-k.* To change one's mind, تغییر ضمیر, *taghaiyuri zamīr-s.* To change feathers, (as a bird) انسال نمودن, *insāl-n.*

CHANGE, *n.* بدل *badal*, تغییر *taghaiyur*, تبدیل *tabdīl*, تحویل *tahvīl*, صرف *sarf*. Change of constitution, مزاج, اختلال *ikhtilālī mizāj*. A change (succession) خلافت *khilāfat*, سلسلت *silsilat*. — (novelty) نوبی *navī*, حدوث *hudūs*. The change of the moon, تحویل هلال *tahvīlī hilāl*.

CHANGEABLE, *a.* قابل تغییر *kābīlī taghaiyur*, تبدیل لایق *lāyaki tabdīl*. — (inconstant) بی قرار *bī karār*, ناپایدار *nāpāyadār*.

CHANGEABLENESS, *n.* بی قراری *bī karārī*, هفت رنگی *haft rangī*.

CHANGELING, *n.* پسر وضعیت *pisari wazīdt*, — (idiot) جاهل *jāhīl*, مرد, *mardī bī karār*.

CHANNEL, *n.* رودبار *majra'*, رود *rūd*, *bār*, رودخانه *rūd khāna*. — (a strait or narrow sea) دریای تنگ *daryāi tang*.

CHANNEL, *vt.* vide GROOVE.

CHANT, *vt.* سرآیدن *sarāyīdan*, سرود کردن *sarūd-k.*

CHANTER, *n.* سراینده *sarāyanda*, سرود کننده *sarūd kunanda*.

CHAOS, *n.* (empty) مرج *harju marj*.

CHAP, *n.* (fissure) شکاف *shigāf*. — (jaw) حلقوم *halkūm*, دهن *dahna*. — (a youth) پسر *pisar*.

CHAP, *vt.* شکاندن *shigāftan*, شق کردن *shakk-k.* — (as the lips) خوشیدن *khoshīdan*.

CHAPEL, *n.* عبادتگاه *ibādutgāh*, معبد *madbad*, مسجد *masjid*.

CHAPLET, *n.* (rosary) تسبیح *tasbīh*.

CHAPMAN, *n.* خریدار *kharīdār*, بیع *bat*, تاجر *tājir*.

CHAPTER, *n.* باب *bāb* (pl. ابواب), فصل *fasl* (pl. فصول), کات *katt*.

CHARACTER, *n.* (letter or sign) حرف *harf*, خط *khatt*, اشارت *ishārat*, علامت *dlāmat*. — (discription), کتابت *kitābat*, صورت *sūrat*. — (quality) صفت *sifat*, وصفت *wasf*, توصیف *tausīf*. — (reputation) شهرت *shahrat*, نیک نامی *nek nāmī*, شاهرهت *shauhrat*.

CHARACTERISTIC, *a.* وصف کننده *wasf kunanda*, اتصاف دهنده *ittisāf dehandā*.

CHARACTERIZE, *vt.* اتصاف نمودن *ittisāf-n.*, تصویر کردن *taswīr-k.*, خط کردن *khat-k.*

CHARCOAL, *n.* زغال *fahm*, زغال *zughāl*.

CHARGE, *n.* امانت *amānat*, حواله *hawāla*, نگاهبانی *nigāhbānī*. — (mandate) امر *amr*, فرمان *farmān*. — (office) منصب *mansab*, جاه *jāh*. — (agency) وکالت *wakālat*. — (accusation) تهمت *tuhmat*, شکایت *shikāyat*. — (expense) مخرف *kharch*, حمل *hamla*. — (attack) هجوم *hujūm*. The charge of a gun, بندوق *toda bandūk*.

CHARGE, *vt.* (commission) مباشرت *mubāsharat-n.*, وکالت دادن *wakālat-d.* — (impute) اسناد کردن *isnād-k.*, شکایت نمودن *shikāyat-n.* — (challenge) در میدان دعوت کردن *dar maydān-dadwat-k.* — (command)

farmūdan, حکم دادن hukm-d.—(attack) هجوم کردن hujūm-k., انباشتن nāmā-ā.—(fill) حمل آوردن ambāshātan, پر کردن pur-k. To charge a gun, بندوق تیار کردن bandūk tayyār-k.

CHARGEABLE, *a.* (imputable) لایق لایق lāyaki shikāyat, ممکن ممکن mumlīnī zamm.—(costly) گران بها garān bahā.

CHARGED, *pp.* (ordered) فرموده farmūda.—(commissioned) وکالت دار wukalat-dār.—(accused) ملوم malūm.—(attacked) هجوم کرده شده hujūm karda shuda.—(filled) انباشته ambāshāta.

CHARGER, *n.* (large dish) طاس tāś, اسب جنگ (a war-horse) kāśa.—(a war-horse) aspijang.

CHARILY, *ad.* vide CAUTIOUSLY.

CHARINESS, *n.* vide CAUTION.

CHARIOT, *n.* ارابه arāba, عجلت djalat, گردون gardūn.

CHARIOTEER, *n.* عرابه arāba rān.

CHARITABLE, *a.* (liberal to the poor) سخا گستر sadkat baksh, خیر sakhā gustar.—(benevolent) nek khāir khāh, نیک اندیش nek andesha.

CHARITABLENESS, *n.* صدقت بخشی sadkat bakshī, نیک خواهی nek khāhī.

CHARITABLY, *ad.* محبان mahabbāna, با مهربانی bā mahrbānī.

CHARITY, *n.* (love) محبت mahabbat, خیرات khairāt, دوستی dostī.—(alms) صدقات sadakat.

CHARLATAN, *n.* عیار āyār.

CHARM, *n.* (amulet) تعویذ tādwīz.—(enchantment) جادوگری sahr, سحر sahr.

jādūgarī.—(allurement) نواز nawāz, کشاکش kashākash.

CHARM, *vt.* (bewitch) جادوگری کردن jādūgarī-k., سحر ساختن sahr-s.—(please highly) نواختن nawākhātan, نوازش نمودن nawāzish-n.

CHARMER, *n.* جادوگر jādūgar, سحر باز sahrbāz.—(a beloved object) محبوب mahbūbi nāznīn, صنم sanam.

CHARMING, *a.* (delightful) خوشنما khushnumā, خوش آینه khush āyānda.—(enchanting) جادو کنان jādū kunān. Having a charming face, پری پیکر parī paykar. A charming form, پاک صورت pāk sūrat. A charming voice, خوب آواز khūb āwāz. A charming woman, زن نازنین zani nāznīn. A charming mouth, شیرین دهان shirīn dehan.

CHARMINGLY, *ad.* خوشانه khushāna, خوب khūb.

CHARMINGNESS, *n.* خوبی khūbī, خوشدلی khush dilt, نوازش nawāzish, شیرینکاری shirīn kārī.

CHARNEL-HOUSE, *n.* تربت turbat, ستودان satudān.

CHART, *n.* نقش naksha.

CHARTER, *n.* سند sanad, عهد نام ahd nāma, اقرار نام ikrār nāma, برات barāt. A charter of immunity, مسلم نام musallam nāma. A charter of liberty, برات آزادی barātī-āzādī. Royal charters, ترویج پادشاه tawkiya pādshāh, برات عالیشان barātī ālīshān. Against the stipulation of the royal charter, عهد نام همایون khilāfi ahd nāma humāyūn.

CHARTERED, *a.* سنددار sanad dār, مرسته sarbasta, مسلم musallam.

CHARY, *a.* vide CAUTIOUS.

CHASE, *n.* شکار *shikār*, صید *sayd*,  
 نَخچیر *nakhchir*.—(ground to which  
 game resorts) شکار گاه *shikār gāh*,  
 نَخچیر گاه *nakhchir gāh*. Belonging to  
 the chase, شکاری *shikārī*, نَخچیری  
*nakhchirī*.

CHASE, *vt.* شکار کردن *shikār-k.*, شکاریدن  
*shikāridan*, صید کردن *sayd-k.*, تعاقب  
 کردن *taākub-k.*

CHASED, *pp.* (hunted) شکار کرده شده  
*shikār kardā shuda*, شکاریده *shikārīda*.  
 —(put to flight) منهرم *munhazim*.

CHASM, *n.* درز *darz*, رخنه *rakhna*,  
 شگاف *shigāf*, شق *shakk*, شقیقت  
*shaktkat*.

CHASTE, *a.* پاکیزه *pāk dāman*, پاکیزه  
*pāktiza*, پارسا *pārsā*, پرهیزگار *parhizgār*.

A chaste woman, زن پارسا *zanī pārsā*.

CHASTEN, } *vt.* تنبیه کردن *tambīh-k.*,

CHASTISE, } سیاست کردن *siyāsāt-k.*,  
 سزا دادن *taḍzīb-k.*, تعذیب کردن  
*sazā-d.*

CHASTISEMENT, *n.* سیاست *siyāsāt*,  
 سزا *sazā*, تنبیه *tambīh*, عذاب *tāb*,  
 عذاب *ḍazāb*.

CHASTITY, *n.* عصمت *ḍamat*, پاکدامنی  
*pāk dāmanī*, پارسامی *pārsāyī*,  
 پرهیزکاری *parhizgārī*, پاکیزگی *pāktizgī*.

CHAT, *n.* قیل و قال *guftagu*, گفتگو  
*kīl u kāl*, گپ *gap*.

CHAT, *vi.* قیل و گفتگو کردن *guftagū-k.*,  
 قیل و قال کردن *kīl u kāl-k.*, گپ کردن  
*gap-k.*

CHATTEL, *n.* اشیا *ashyā*, اسباب *asbāb*,  
 متاع *matād*. Goods and chattels,  
 مال و اموال *māl u matād*, مال و متاع  
*māl u amwāl*.

CHATTER, *vi.* پرگویی شدن *pūrgoi-sh.*,  
 زمزمه و دمدمد کردن *iblak-k.*, زمزمه  
*samzuma u damdama-k.*

CHATTER, *n.* امراغ *imrāgh*, زمزمه  
*samzuma damdama*.

CHATTERER, *n.* یارو گو *yāwa gu*,  
 بیهوده گو *bihūda gu*.

CHEAP, *a.* ارزان *arzān*, کم بها  
*bahā*, کم قیمت *kam kīmat*, سبکما  
*sabuk-māya*.

CHEAPEN, *vt.* قیمت کردن *kīmat-k.*,  
 بیع کردن *bat-k.*

CHEAPLY, *ad.* کم قیمت *ba kam kīmat*,  
 کم بها *ba kam bahā*.

CHEAPNESS, *n.* ارزانی *arzānī*, کم  
 قیمت *kam kīmatī*, کساد *kasād*.

CHEAT, *n.* دغا *daghā*, دغابازی *daghā-  
 bāzi*, مکر *makr*, حیل *hīla*, فریب *fareb*.

CHEAT, *vt.* فریفتن *farīftan*, غدر کردن  
*ghadr-k.*, حیل کردن *hīla-k.*

CHEATED, *a.* فریفته *farīfta*, مغبون  
*maghbūn*. To be cheated, فریفته شدن  
*farīfta-sh*.

CHECK, *n.* (curb) ضبط *zabt*, منع *mant*,  
 سرزنش *tahdīd*.—(reprimand) تحدید  
*sar zanīsh*, طعن *tadn*, عتاب *tāb*.  
 (counter register) مقابل *mukābala*,  
 کشت *shah*, شط *shah*.—(in chess) جایزه  
*jāiza*.—(bill) حواله نامه *hawāla nāma*,  
 هندی *hundī*.

CHECK, *vt.* (repress) ضبط کردن *zabt-k.*,  
 سرزنش *mant-k.*.—(reprove) سرزنش  
*sar zanīsh-k.*, عتاب کردن *tāb-k.*  
 —(at chess) شط کردن *shah-k.*, کشت  
*kīsh-k.* To check when speak-  
 ing, تَوَن کردن *takanwuf-k.*

CHECKED, *a.* ممنوع *mumtanz*, محصر  
*muhṣar*.—(reprehended) معاتب *muā-  
 tab*. To be checked, شدن ممنوع  
*mumtanz-sh*.

CHECKER, *n.* دورنگی *du rangī*, تعیین  
*tadyīn*.

CHECKERED, *a.* رنگین کرد *rangin kardā*, معین *mudyyan*.

CHECKMATE, *n.* شمات *shah māt*, شاه مات *shāhmāt*. To give check-mate, مات کردن *māt-k*.

CHEEK, *n.* رخ *rukh*, رخسار *rukhsār*, رخ *ariz*, عذار *khadd*, عذار *tsār*. The two cheeks, دیباجتان *dibājatān*, خدود *khudūd*. The most prominent part of the cheek, افراز رخ *afrāzi rukh*. Tulip cheeked, لاله رخ *lāla rukh*. Rosy cheeked, گل عذار *gul tsār*. Ruby cheeked, لعل رخسار *ladl rukhsār*. Having the cheeks of an angel, رخسار پری *pari rukhsār*. Plump cheeked, رخسار دار *rukhsār dār*. To paint the cheeks red, تزیین کردن *taẓẓīn-k*. To kiss the cheek, بوسه *bos*. A cheek tooth or grinder, دندان آسیا *dandā-ni āsiyā*.

CHEER, *n.* (gayety) عیش *dish*, عشرت *dshrat*, شادمانی *khurramī*, شادمانی *shādmānī*.—(entertainment) نفایس *nafāis*, خوان *khān*.

CHEER, *vt.* خوش خاطر کردن *khūsh khātir-k*, دل و جان دادن *dil u jān-d*, شاد ساختن *shād-s*. To cheer up (become gay) شاد گشتن *shād-g*, شادمان شدن *shādmān-sh*.

CHEERFUL, *a.* مسرور *khūsh*, مسرور *masrūr*, شاد دل *shād dīl*, شادمان *shādmān*, خوش حال *khush hāl*, خرم *khurram*, فرح *farah*. To be cheerful, مسرور شدن *khush-sh*, دلشاد *masrūr-sh*. To make cheerful, دلشاد ساختن *dīl shād-s*.

CHEERFULLY, *ad.* شادمانه *shādmāna*, خرمانه *khurramāna*.

CHEERFULNESS, *n.* خوشی *khushī*, شادمانی *shādmānī*, سرور *sarūr*, شادی *shādī*, خرمی *khurramī*, فرح *farah*, نشاط *nashāt*.

CHEESE, *n.* پنیر *panīr*, جبن *jubunn*.

Cream-cheese, لور پنیری *lori panīrī*.

CHEESE-CAKE, *n.* ریز *rez*, تنک *tunuk*, رتاق *rukāk*.

CHEESE-MONGER, *n.* پنیر فروش *panīr farūsh*, جبان *jabbān*.

CHEMICAL, *a.* (belonging to chemistry) علم کیمیا پیوند *ilmī kīmīyā paywand*.

CHEMIST, *n.* اهل کیمیا *ahli kīmīyā*, کیمیاگر *kīmīyāgar*, مهندس *muhawwis*.

CHEMISTRY, *n.* علم کیمیا *ilmī kīmīyā*, کیمیاگری *kīmīyā garī*.

CHEQUE, *n.* برات *barāt*.

CHERISH, *vt.* (protect) حمایت دادن *himāyat-d*.—(nurse) پرورش کردن *parwar-dan*, پرورش کردن *parwarish-k*.—(caress) نواختن *nawākhtan*, محبت نمودن *mahabbat-n*.

CHERISHER, *n.* پرور *parwar*, حمایت دهنده *himāyat dehanda*, نواز *nawāz*.

CHERRY, *n.* وشنه *wishna*, شاد دانه *shāh-dāna*. Wine made of cherries, وشنه آب *wishna-āb*. Cherry-coloured, وشنه فام *wishna fām*.

CHERUB, *n.* کروبین *karūbīn*.

CHERUBICAL, *n.* کروبینی *karūbīnī*.

CHESS, *n.* شطرنج *shatranj*, صد رنج *sad ranj*, شترنگ *shatrang*, نرد *nard*. A chess board, بساط شطرنج *bisāti shatranj*. Chess-man, مهره *muhra*. The king, شاه *shāh*. The queen, وزیر *wazīr*, فرزند *farzīn*. The bishop, فیل *fil*. The knight, اسب *asp*, فرس *faras*. Tower or Castle, رخ *rukhh*. A pawn, پیاده



*piyāda* (pl. پیادگان). A chess player, باز شطرنج *shatranj bāz*, شاطر *shātīr*.  
**CHEST**, *n.* صندوق *sandūk*, پرند *par-wanda*, تپنگو *tapangu*.—(breast) سین *sīna*, بر *bar*.  
**CHESTNUT**, *n.* شاه بلوط *shāh balūt*, کستل *kustul*.  
**CHEVALIER**, *n.* بهادر *bahādur*.—(a knight), میرزا *mīrzā*.—(horseman), اسب سوار *asp sawār*.  
**CHEW**, *vt.* خاییدن *khāidan*, لوک *lok* s., خاسیدن *khasidan*.  
**CHICANE**, *n.* غدر *ghadr*, حیل *hīla* غبن *ghabn*.  
**CHICKEN**, *n.* بچه *bacha*, چوز *chūza*.  
**CHICKEN-HEARTED**, *a.* استردل *us-tur dīl*, سہمگین *sahmgīn*.  
**CHICKEN-POX**, *n.* زبرک *zabrak*.  
**CHIDE**, *vt.* (reprove) سرزنش کردن *sar zānīsh-k.*, الزام دادن *ilzām-d.*—(quarrel) ستیزیدن *sitīzīdan*, غوغا زدن *ghaugā-z.*  
**CHIEF**, *a.* مقدم *mukaddam*, صدر *sadr*, اول *awwal*, اصلی *aslī*, مطلق *mutlak*, پیشگاه *sharīf*. The chief seat, پیشگاه *peshgāh*, پیشین *peshīn*. The chief part (of any thing), اصل *asl*, سر *sar*.  
**CHIEF**, *n.* سردار *sardār*, سالار *sālār*, پیشوا *peshwā*, امیر *amīr*, رئیس *rai's*. The chief of a village, خدا *dah khudā*.  
**CHIEFLY**, *ad.* اکثر *aksar*, اولاً *awwalan*, بغایت *ba ghāyat*, خصوصاً *khasūsan*, اغلب *aghlab*.  
**CHIEFTAN**, *n.* vide CHIEF.  
**CHILD**, *n.* بچه *bacha* (pl. بچگان), فرزند *farzand* (pl. فرزندان), کودک *kodak*, طفل *tifl*, صبی *sabī*, معصوم *maḍṣūm*. A new-born child, سلیل *salīl*. A sucking-child, رضیع طفل *tiflī razī*, طفل

شیر خواره *tiflī shīr khāra*. To bring up children, مربب کردن *murabbab-k.* To be with child, حامل شدن *hāmala-sh.*, آبدستن شدن *ābistan-sh.* Child-bearing, بچه کشی *bacha kashī*. Child-birth, وضع حمل *wazd haml*, آبدستی *ābistī*.  
**CHILDHOOD**, *n.* بچگی *bachagī*, کودکی *kodakī*, طفولیت *tifliyat*, طفولیت *tufuliyat*.  
**CHILDISH**, *a.* کودکی *kodakī*, نادان *nādān*, باطل *bātil*, جهالت *jehalat*, باور *yāwa*.  
**CHILDISHLY**, *ad.* با جهل *bā jahl*.  
**CHILDISHNESS**, *n.* طفل مزاجی *tiflī mizājī*, جهالت *jehalat*, نادانی *nādānī*.  
**CHILDLESS**, *a.* بی پسر *bī pisar*, بی طفل *bī tifl*.  
**CHILL**, **CHILLY**, *a.* سرد *sard*, بر *bard*, سرما *sarmā*.  
**CHILL**, } *n* سردی *sardī*, بر *bard*,  
**CHILLNESS**, } برودت *burūdat*.  
**CHIME**, *n.* آهنگ *āhang*, وفاق *wifāk*, صدا *sadā*.—(suitableness) نسبت *nīs-bat*, مناسبت *munāsibat*, لایقت *lāyakat*.  
**CHIME**, *vi.* آهنگ کردن *āhang-k.*, وفاق *wifāk-s.*—(correspond) هما ساختن *hamā āhang-sh.*  
**CHIMERA**, *n.* وهم *wahm*, خیال *khīyāl*, خیال باطل *khīyālī bātil*.  
**CHIMERICAL**, *a.* وهمی *wahmt*, خیالی *khīyālī*, باطل *bātil*.  
**CHIMNEY**, *n.* دود دان *dūd dān*, دود کش *dūd kash*.  
**CHIN**, *n.* زرخدان *zanakhdān*, چانه *chāna*.  
**CHINA**, *n. p.* چین *chīn*, سین *sīn*.—ظرف چینی *chīnt*, چینی *chīnt* (porcelain) *zarfī chīn*. The emperor of China, فغفور *faghfur*, یافر *yafir*. China-root, چوب چینی *chobi chīnt*.

CHINE, *n.* خرزالظهر *khurzu'z zuhr*,  
پشت ماز *pusht māza*.

CHINK, *n.* درز *darz*, ترک *tarak*, شکاف  
*shigāf*.

CHINK, *vi.* طنین ساختن *tanin-s*.

CHINKY, *a.* رخنه *pur rakhna*.

CHINTZ, *n.* H. چیهیت *chit*.

CHIP, *vt.* تراشیدن *tarāshidan*, رندیدن  
*randidan*, تراش کردن *tarāsh-k*.

CHIP, *n.* رند *rand*, شگفت *shikkut*,  
چوباره *chōb pāra*, تراش *tarāsha*.

CHIROGRAPHY, *n.* دست خط *dast khat*.

CHIROMANCY, *s.* علم کف *ilmī kaf*,  
علم سیمیا *ilmī simiyā*.

CHIRP, *vi.* زقزقه کردن *zakzaka-k*, سر  
کردن *sarr-k*.

CHISEL, *n.* مبرا *mibrā*.

CHISEL, *vt.* مبرا با *bā mibrā-b*.

CHIT, *n.* vide BABY; NOTE.

CHIT-CHAT, *n.* قیل و قال *kil u kāl*,  
گپ *gap*.

CHIVALRY, *n.* سپاهی *sipāhi*, طبقه  
شاهسواران *tabakai shah sawārān*.

CHOICE, *n.* پسند *pasand*, گزین *guzīn*,  
اختیار *ikhtiyār*, انتخاب *intikhāb*,  
سنج *sanj*.

CHOICE, *a.* پسندیده *pasandīda*, گزیده  
*guzīda*.

CHOKE, *vt.* خفه کردن *dam-b*, دم بستن  
*khafu-k*, تسکیر کردن *taskir-k*.—(ob-  
struct) مانع کردن *mānī-k*.

CHOLER, *n.* (bile) صفرا *safrā*, زهره *zahra*.  
—(anger) کین *kīn*, غضب *ghazab*.

CHOLERA, *n.* وبا *wabā*.

CHOLERIC, *a.* (irascible) تیز مزاج *tez*  
میزاج *mizāj*, تند *tund*.

CHOOSE, *vi.* پسندیدن *pasandidan*,  
گزیدن *guzīdan*, اختیار کردن *ikhtiyār-k*.

CHOP, *vt.* پاره پاره کردن *pāra pāra-k*,

CHOP, *n.* قطع کردن *katt-k*, بریدن *burī-*  
*dan*.—(exchange) بدل کردن *budal-k*.  
—(dispute) قضیه کردن *kaziya-k*.—  
(a slice of meat) پاره گوشت *pāra*  
*gusht*.

CHOPPING-KNIFE, *n.* ساطور *sātūr*.

CHORD, *n.* (string of a musical instru-  
ment) تار *tār*, روده *rūda*. The deepest  
chord of a musical instrument, دم  
*bamm*, ابم *abumm*.

CHOROGRAPHY, *n.* تخطيط بلاد *takh-*  
*tīlī balād*.

CHORUS, *n.* (of singers) طایفه نواگران  
*tāīfai nawā garān*, جماعت مطرب  
*jamādti mutrib*, جمع مغنی *jamai*  
*maghannī*.

CHOUSE, *vt.* غمگین کردن *ghabn-k*, غدر  
ساختن *ghadr-s*.

CHRIST, *n.* عیسی *isā*, مسیح *masīh*.

CHRISTEN, *vt.* vide BAPTIZE.

CHRISTIAN, *a.* نصرانی *nasrānī*, عیسوی  
*isavī*, مسیحی *masīhī*.

CHRISTIAN, *n.* ملت عیسوی *millatī*  
*isawīya*, ارباب کلیسا *arbābi kalīsa*.

CHRISTIANITY, *n.* مذهب عیسوی  
*mazhabī isawīy*.

CHRISTMAS, *n.* مولود عیسی *maulūdī isā*.

CHRONIC, *a.* زمانی *zamānīy*, مزمن  
*muzmīn*.

CHRONICLE, *n.* وقایع *vakāid*, اخبار  
*akhbār*, روزنامه *tārīkh*, *roz-nāma*.

CHRONICLE, *vt.* در دفتر قید کردن *dar*  
*daftar kayd-k*, نقل بستن *nakl-b*,  
تاریخ *dar daftar-n*, در دفتر نوشتن  
*tārīkh-n*.

CHRONICLER, *n.* اهل تاریخ *ahli ta-*  
*wārīkh*, روزنامه نویس *roznāma nawīs*,  
اخبار نویس *muwarrikh*, *akhbār*  
*nawīs*.

- CHRONOLOGICAL, *a.* علم نظم زمن *ilmī nazmī saman paywand.*  
 CHRONOLOGIST, *n.* مورخ *muarrikh,* باسیره *bāstira.*  
 CHRONOLOGY, *n.* علم تواریخ *ilmī tawārīkh,* علم نظم زمان *ilmī nazmī zamān.*  
 CHRYSOLITE, *n.* زبرجد *zabarjad,* زرد *dktki surd.*  
 CHUBBY, *a.* کثمة *kalsamat.*  
 CHUCKLE, *vt.* (laugh vehemently.) نقهه کردن (cluck) *nah naka-k.*  
 CHUFF, *n.* خوریاد *khuryād.*  
 CHUFFY, *a.* فرد *farba.*  
 CHUM, *n.* همخواب *ham khāba,* همخبره *hamhujra.*  
 CHURCH, *n.* کلیسه *kulīsa,* جامع *jāmi,* کنشت *kunisht.*  
 CHURCHMAN, *n.* واعظ *wāiz,* خطیب *khatīb,* علیم *alim.*  
 CHURCH-YARD, *n.* مزارستان *masāristān,* مقبره *mikbarat,* گورستان *guristān.*  
 CHURL, *n.* (rustic) روستازاده *rustāzāda,* دهقان *dahkān.*—(a rude morose fellow) گستاخ *gustākh,* اهل تنگی *ahli tunli.*—(a miser) بخیل *bakhil,* شوم *shūm.*  
 CHURLISH, *a.* درشت *durusht,* گستاخ *gustākh,* بی ادب *bī adab.*—(avaricious) طمعکار *tamākār,* ناکس *nākas.*  
 CHURLISHLY, *ad.* درشتانه *durushtāna,* باخلانه *bākhilāna.*  
 CHURLISHNESS, *n.* سختی *sakhti,* درشتی *durushti,* گستاخی *gustākhi.*  
 CHURN, *n.* شیر زن *shir zan.*  
 CHURN, *vt.* مسکه بر آوردن *maska bar-ā,* زرد کردن *zud kardan.*  
 CHYLE, *n.* کش سفید *kash sufed.*  
 CICATRICE, *n.* اثر زخم *dāgh,* اساری زخم *asari zakhm.*  
 CIMETER, *n.* شمشیر *shamshir,* تیغ *tegh.*  
 CINCTURE, *n.* (belt) میانبند *miyān-band,* کمربند *kamarband.*—(inclosure) حصار *hisār,* حیطه *hitat.*  
 CINDER, *n.* خاکستر *khākistar,* رماد *ramād.*  
 CINNABAR, *n.* شنکرف *shangarf,* شنجرف *shinjiraf.*  
 CINNAMON, *n.* دارچینی *dārchinī,* ارمال *armāl,* ارماک *armāk.*  
 CIPHER, *n.* (in arithmetic) صفر *sifr* (*pl.* صفرات *rakum.*—(an occult manner of writing) رمز *ramz* (*pl.* رموز *ramz*).—(a private alphabet for the transmission of secrets), رمز نویسی *ramz nawīsi.*—(a person of no character) مردک *mardak.*  
 CIPHER, *vi.* (practise arithmetic) حساب کردن *hisāb-k.*—(write in cipher) رمز نویسی کردن *ramz nawīsi-k.*  
 CIRCASSIAN, *n.* چرکس *charkas.*  
 CIRCLE, *n.* دایره *dāira,* مدار *madār,* حلقه *halqa.* A circle round the sun, آفتاب *sarāchai āftāb.* A circle round the moon, ماه *sarāchaimāh,* شادورد *shādward.* The centre of a circle, مرکز *markazi dāira.* A circle of friends, دوستان *halkai dūstān,* کلانگیر *majlis.*—(a ring, hoop) بنیان *bun-yān.* A mathematical circle, شکل *shakli mustadīr.*  
 CIRCLE, *vt.* دور کردن *gard-s.,* دور کردن *daur-k.* دایره نمودن *dāira-n.*—(move in a circle) در دور روان کردن *dar daur rawān-k.*—(inclose) حصار ساختن

*hisār-s.*, حیطه کردن *httat-k.*—(keep together) باهم داشتن *bāham-d.*

**CIRCUIT**, *n.* گردش *gardish*, دور *daur*, پیرامین *payrāman*, دایره *dā'ira*. The circuit of a road, حوال *hawāl*, کوفان *kawfān*. A circuit of country, حوالی *hawālī*, ناحیه *nāhiyat*. To make a circuit, دور نمودن *gard-g.*, گرد گشتن *gard-n.*, طواف کردن *tawāf-k.*

**CIRCULAR**, *a.* مدور *mudawwar*, دایره دار *halka dār*, دوار *diwār*, گرداگرد *girdā gird*. A circular motion, حرکت *harakati istidāra*. A circular line, خط مدور *khati mudawwar*.

**CIRCULAR**, *n.* مدور *dawwār*, دوار *mudawwar*.

**CIRCULARITY**, *n.* شکل دوار *shiklī dawwārī*.

**CIRCULARLY**, *ad.* در دوران *dar daw-rān*, تدویرانه *tadwīrānā*.

**CIRCULATE**, *vi.* در دور رفتن *dar daur-r.*, گردانیدن *gardish-k.*, گرداندن *gārdāndan*, گشتن *gashtan*.—(as the blood) سوران کردن *sourān-k.*—(disperse) منتشر کردن *muntashir-k.*

**CIRCULATION**, *n.* گردش *gardish*, جنبش در *dar daur-r.*, در دور رفتن *jumbish dur dā'ira*.—(of the blood) سوران *sourān*.

**CIRCUMAMBIENT**, *a.* محیط *myhtī*, مدور *mudawwar*, گرداگرد *girdāgird*.

**CIRCUMAMBULATE**, *vi.* گردیدن *gārdāndan*, گرداگرد سیر کردن *girdāgird sair-k.*

**CIRCUMCISE**, *vt.* سنت کردن *sunnat-k.*, ختنه نمودن *khatn-n.*, بریدن *burīdan*, ختنه کردن *khutwa-k.*

**CIRCUMCISED**, *a.* مختون *makhtūn*, بریده *burīda*. To be circumcised, سنت یافتن *makhtūn-sh.*, سنت *sunnat-y.*

**CIRCUMCISION**, *n.* ختنات *khiānat*, سنت *sunnat*, ختنه *khutnat*.

**CIRCUMFERENCE**, *n.* (of a circle) پیرامین *muhtti dā'ira*, محیط دایره *payrāman*, دایره *dā'ira*.

**CIRCUMFLUENT**, *a.* محیط *muhtti*, گرداگرد روان *girdāgird rawān*.

**CIRCUMFUSE**, *vt.* گرداگرد ریختن *girdā gird-r.*, منتشر کردن *muntashir-k.*

**CIRCUMGYRATION**, *n.* گردش *gardish*, طواف *tawāf*.

**CIRCUMJACENT**, *a.* متصل *muttasil*, اطراف *atrāf*, قریب *karīb*.—(places) حوالی *hawālī*.

**CIRCUMLOCUTION**, *n.* عبارت *ibārāt*, انادق کلام *ifādaī kalām*.

**CIRCUMNAVIGATE**, *vt.* گرداگرد دریا رفتن *girdāgirdi daryā-r.*, گرداگرد ابحار کردن *girdāgird ibhār-k.*

**CIRCUMSCRIBE**, *vt.* حد کردن *hadd-k.*, تحدید ساختن *tahdīd-s.*

**CIRCUMSPECT**, *a.* هوشیار *hūshyār*, مدبر *mudabbir*.

**CIRCUMSPECTION**, *n.* احتیاط *ihtiyāt*, بصیرت *basīrat*, تدبیر *tadbīr*.

**CIRCUMSPECTLY**, *ad.* از هوشیاری *az hūshyārī*, با اندباه *bā intibāh*.

**CIRCUMSTANCE**, *n.* حقیقت *hakikat*, سرگذشت *sar guzasht*, کیفیت *kayfiyat*.—(adjunct) متعلق *mutadlluk*.—(accident) سرگذشت *sar guzasht*, حال *saranjām*.—(condition) حالت *hāl*.

**CIRCUMSTANTIAL**, *a.* (accidental) اتفاقی *ittifāqī*, عارضی *ārizī*.—(full) مفصل *mufasssal*.

**CIRCUMSTANTIALLY**, *ad.* (according to circumstances) بر وفق متعلقات *lar wafki mutadllikāt*.—(exactly) دایت *dayt*.

- bā dikkat*, کمال مرتبه *kamāl martaba*.  
 — (accidentally) اتفاقاً *ittifākan*,  
 عارضانه *ārizāna*. — (fully) مفعلاً *mu-*  
*fassalan*, مشروحاً *marshrūhan*.  
**CIRCUMSTANTIATE**, *vt.* تفصیل بیان  
 بنقطه بنقطه بیان *ba tafsīl bayān-n.*  
 نمودن *nukta banukta bayān-k.*  
**CIRCUMVALLATION**, *n.* محاصره *muhāsara*.  
**CIRCUMVENT**, *vt.* دغا کردن *daghā-k.*,  
 راه را دستن *rāh-b.* فریفتن *fariftan*.  
**CIRCUMVENTION**, *n.* فریب *farīb*,  
 دغا *daghā*, غدر *ghadr*.  
**CIRCUS**, *n.* میدان *maidāna*, مضمار  
*mizmār*, عرس *arsa*,  
**CISTERN**, *n.* حوض *hawz*, برکه *birka*,  
 آبگیر *ābgīr*.  
**CITADEL**, *n.* قلعه *kalt*, شهر پناه *shahr*  
*panāh*.  
**CITATION**, *n.* طلب *talab*, اعلام *aḷām*,  
 دعوت *dadwat*.  
**CITE**, *vt.* اعلام کردن *talab-k.*,  
 اعلام کردن *aḷām-k.*,  
 ابرار *dadwat-k.* دعوت کردن *āḷ-n.*  
 To cite before a judge, پیش قاضی طلبیدن  
*peshi kāzī-t.*  
**CITIZEN**, *n.* اهل شهر *shahrī*,  
 اهل شهر *ahli shahr*, ساکن شهر *āḷkīni shahr*.  
 (ساکنان شهر *pl.*)  
**CITRON**, *n.* لیمون *turunj*, ترنج *laymūn*.  
**CITY**, *n.* شهر *shahr*, مدینه *madīna*,  
 بلد *balad*, مصر *misr*. A celebrated  
 city, شهر مشهور *shahrī mashhūr*. A  
 garrisoned city, محروسه *mahrūsa*. The  
 walls of a city, شهر بند *shahr-band*.  
 To besiege a city, شهر چسبیدن *ba*  
*shahr-ch*. It is published through the  
 city, شهر شہر *shuhrai shahr shud*.  
 Disturbing the city, شهر آشوب *shahr*  
*āshub*. The friend or chief of the city,  
 شهریار *shahr-yār*.
- CIVET**, *n.* زباد *sabād*, غالیہ *ghāliya*,  
 مزنون *masnūn*.  
**CIVIL**, *a.* صاحب ادب *khalīk*,  
 صاحب ادب *sāhibi adab*, مروت *ahli muruwat*,  
 ملاطف *mulātīf*. Civil or political  
 affairs, امور دولت *umūri daulat*,  
 احوال مملکت *ahwālī mumlikat*.  
**CIVILIAN**, *n.* (not military) اهل تلم  
*ahli kalam*.  
**CIVILITY**, *n.* خلقت *khalk*, سلوک *salūk*,  
 ادب *adab*, آرم *āzarm*, لطف *lutf*,  
 ملاطمت *mulāyamat*, مروت *murūwat*.  
**CIVILIZATION**, *n.* آدمیت *ādmiyat*,  
 تربیت *tarbiyat*.  
**CIVILIZE**, *vt.* آرم کردن *āzarm-k.*,  
 ادب *adab-d.* ملاطمت نمودن *mulātīf-n.*,  
 تربیت کردن *tarbiyat-k.*  
**CIVILIZED**, *a.* معلم *muaddab*,  
 معلم *mudllam*, مربی *marbiy*.  
**CIVILLY**, *ad.* ادبانه *adabāna*,  
 با لطف *bā lutf*, با آرم *bā āzarm*.  
**GLACK**, *vi.* قیل قال نمودن *kilkāl-n.*,  
 لالائی نمودن *lalkāl-n.*  
**CLACK**, *n.* قیل قال *kil kāl*,  
 قیل قال *kāl-makāl*.  
**CLAD**, *a.* پوشیده *poshida*,  
 ملبوس *malbūs*.  
**CLAIM**, *n.* درخواست *dadwa*,  
 درخواست *darkhāst*, طلب *talab*,  
 پرسیش *pureish*, اقتضا *iktizā*.  
**CLAIM**, *vt.* ادعا *dadwa-k.*,  
 ادعا *iddiā-e.* طلب نمودن *talab-n.*,  
 پرسیدن *darkhāst-k.* درخواست کردن  
*pureidan*.  
**CLAIMABLE**, *a.* ممکن *mumkinī*,  
 ممکن *dadwa*, طلب *lāyaki talab*,  
 واجب *wājibi darkhāst*.  
**CLAIMANT**, *n.* مدعی *muddad*,  
 مدعی *dadwa kunanda*, خواه  
*dad khāh*.

CLAMBER, *vi.* vide CLIMB.

CLAMMINESS, *n.* چسبیدگی *chaspid-agt*, التماس *iltisak*, التزاق *iltizak*.

CLAMMY, *a.* مللتق *multasik*, مللتق *multasik*.

CLAMOROUS, *a.* آواز زن *shorty*, شور *awās san*, غوغایی *sakhhābat*, غوغائی *ghaughāty*.

CLAMOUR, *n.* فریاد *furyād*, بانگ *bāng*, آواز *awās*, شور *ghaughā*, شور *shor*.

CLAMOUR, *vi.* غوغا کردن *ghaughā-k.*, فریاد و فغان کردن *shor-k.*, فریاد نعره زدن *faryād u fighān-k.*, نعره زدن *nadriz*.

CLAN, *n.* خاندان *zāt*, قوم *kaum*, خاندان *khāndān*, قبیله *kabilat*.

CLANDESTINE, *a.* پوشیده *nihufia*, پوشیده *poshida*, پنهان *panhān*, مخفی *khufiy*.

CLANDESTINELY, *ad.* پنهان *nahān*, نهفته *nihufia*, مخفی *mukhtiy*. Clandestinely and openly, سرا و علانیة *sirran wa dlāniyatan*.

CLANG, *n.* صغیر *safir*, تروعه *tarwid*, نکیض *nakis*.

CLANK, *n.* طنین *tanin*, صدا *sadā*, طنطنه *tantana*.

CLAP, *n.* (a loud noise) رعد *ratd*, زوزه *zamsama*—(venereal infection) آتشک *ātishak*, سوزش *susish*—(striking of hands to express approbation) دست افشانی *dast afshānī*, تصدیق *tasdiyat*.—(a stroke) ضرب سبک *zarbt sabuk*.

CLAP, *vt.* (strike together), باهم زدن *bāham-z.*, باهم نهادن *bāham-n*. To clap the hands, مرحبا کردن *marhabā-k.*, دست افشاندن *dast-a*.

CLARIFICATION, *n.* تصفیة *tafsiyat*, اخلاص *ikhlas*, تهذیب *tahsib*.

CLARIFY, *vt.* تصفیة *tafsi-k.*, صاف کردن *tafsiyat-s.*, اخلاص نمودن *ikhlas-n.*, تهذیب کردن *tahsib-k.*

CLARION, *n.* سورتی *sūr-ndy*, قوق *būk* (*pl.* اوق *āwāq* & ابقان *ābqān*), دوری *būrē*.

CLASH, *vi.* (dash against) بهم زدن *baham-z.*, چسبیدن *chaspidan*, تصادم *tasādam-k.*—(oppose) مخالفت *mukhālifat-k.*, ضد کردن *zidd-k.*

CLASH, *n.* تصادم *tasādam*.—(rustling) تفسس *tahas-hus*.—(opposition) مخالفت *mukhālifat*, ضد *zidd*.

CLASP, *n.* چپ و راست *chap u rāst*, دجت *pāwaranjun*, دجت *dijat*.

CLASP, *vt.* با دجت بستن *bā dijat-b.*—(embrace) در بغل گرفتن *dar baghal-g.*, آغوش کردن *āghūsh-k.* To clasp the hands, دست بدست زدن *dast-ba dast-z.*

CLASP-KNIFE, *n.* چاکو *chākū*.

CLASS, *n.* درجه *daraja*, تفریق *tafrīk*, زات *zāt*, صف *saff*, مرتبه *martaba*, طبقت *tabakat*, سلسله *silasila*.

CLASS, *vt.* ترتیب کردن *tartīb-k.*, در نظام کردن *dar tabakat-n.*, ترتیب *nizām-k.*

CLASSICAL, *a.* (author) مولف *muallifi*, اعتبار *aitibār*, حافظ *hāfiz*.

CLASSIFICATION, *n.* ترتیب *tartīb*, تقسیم *takstīm*.

CLASSIFY, *vt.* ترتیب نمودن *tartīb-n.*, تقسیم کردن *takstīm-k.*

CLATTER, *n.* تصادم *tasādam*, هنگامه *hangāma*, غوغا *ghaughā*.

CLATTER, *vi.* زق زق کردن *zak zak-k.*, هنگامه نمودن *tasādam-k.*, تصادم *hangāma-n.*

CLAUSE, *n.* فقره *fakra*, فصل *fasl*, قطع *kitā*, شرط *shart*.

CLAW, *n.* چنگ *changal*, چنگ *chang*, پنجه *panja*.

CLAW, *vt.* خراشیدن *kharāshīdan*, پنجه ملامت کردن *panja-s.* To claw off, ملامت کردن *malāmat-k.*, سرزنش کردن *sarsanish-k.*

CLAY, *n.* گل *gil*, طین *tin*, خلاب *khalāb*, وحل *wahal*. A kind of clay with which women wash their heads, گلی پارس *gili pārśt*. A kind of yellow clay brought from the neighbourhood of Constantinople, گل زرد *gili zard*. Samian clay, گلی شاموشی *gili shāmūshī*. Cyprus clay, گلی قبرسی *gili kubrusī*. Egyptian clay, گلی مصری *gili misrī*. A kind of clay used as sealing-wax, طبعان *tubān*. Clay or mud prepared with straw for plastering walls, کهل *kah-gil*. To patch or plaster over with clay, اندودن *bā gil andūdan*. Bedaubed with clay, گل آلود *gil-ālūda*. Full of clay, پر گل *pur gil*. A basket used in carrying clay, باروچه *bārūcha*.

CLEAN, *a.* پاکیزه *pāk*, صاف *sāf*, پاکیزه *pākīza*, ساده *sāda*, صافی *sāfi*.

CLEAN, *vt.* پاکیزه کردن *pāk-k.*, پاکیزه کردن *pākīza-k.*, صاف کردن *sāf-k.*

CLEANLINESS, *n.* صفائی *pākt*, پاکیزگی *safāt*, طهارت *pāktīzagi*, وضو *tahārat*, وضاعت *wazāat*.

CLEANSE, *vt.* vide CLEAN.

CLEAR, *a.* (transparent) شفاف *shaffāf*. —(bright) روشن *roshan*, تابدار *tābdār*, آشکاره *munawwar*. —(evident) آشکاره *ashkāra*, ظاهر *sāhir*, هویدا *hawidā*. A clear proof, بینه *baynat*. A clear consequence, نتیجه *natiājai* *sarīh*. —(innocent) بی گناه *bi gunāh*, معصوم *madsūm*. A clear character, نام نیکو *nāmi nekū*. —(unmixed) ساده *sāda*, محلول *sāf*. —(vacant)

*mahlūl*, نا مسدود *nā masdūd*. —(safe from danger) امین *amin*, سلامت *ba salāmat*. —(sounding clear) خوش آهنگ *khush āhang*. To make clear, منور کردن *sāf-k.* —(bright) روشن کردن *munawwar-k.*, روشن ساختن *roshan-s.* —(evident) ظاهر کردن *sāhir-k.* To be clear (manifest) شدن *hawidā-sh.*, ظاهر شدن *sāhir-sh.*

CLEAR, *ad.* هرجانب *harjānab*, تماماً *tamāman*.

CLEAR, *vt.* (absolve) معاف کردن *muāf-k.*, گناه بخشیدن *gunāh-b.* —(justify) ترکیب کردن *tarkīb-k.* —(cleanse) پاک نمودن *sāf-k.*, پاک کردن *pāk-n.* —(polish) جلا دادن *jilā-d.*, زدودن *zadūdan*. To clear from obscurity, تاریکی را کردن *tārīkī wā-k.* —(gain) اندوختن *andūkhtan*, حاصل روشن کردن *hāsil-k.* —(become bright) روشن شدن *roshan-sh.*, تابان گشتن *tābān-g.*

CLEARLY, *ad.* روشنائی *roshanāna*, ظاهراً *zāhiran*, هویدا *hawidā*. To demonstrate clearly, مبصرت کردن *mabsarat-k.* CLEARNESS, *n.* رونق *safā*, روشنایی *roshnāi*. —(distinctness) تبیین *tabyīn*, امتیاز *imtiyāz*.

CLEAR-SIGHTED, *a.* دور بین *dūr bīn*, تیز نظر *tēz nazar*.

CLEAVE, *vt.* شگافتن *shigāftan*, چاک کردن *chāk-k.*, شق زدن *shak-k.* To cleave in two, دو نیم کردن *do nīm-k.*, چسبیدن *shakīf-k.* —*vi.* (adhere) پیوسته *muwāsalat-sh.*, ملازمست بودن *paywasta-b.*, یگانگی *malāzamat-k.* —(unite in concord) یگانگی *yagāna-sh.*, اتفاق کردن *ittifāk-k.*

CLEAVER, *n.* سلطور *sātūr*.

CLEFT, *pp.* چاک کرده شده *shigāfta*, چاک کرده شده *chāk kardā shuda*.

CLEFT, *n.* شکاف *shigāf*, شق *shakk*, چاک *chāk*.

CLEMENCY, *n.* رحم *rahm*, رحمت *rahmat*, شفقت *shufakkut*, حلم *hilm*, کرم *karam*.

CLEMENT, *a.* صاحب رحم *rahīm*, رحیم *rahīm*, صاحب *shāhibi* ریم *rihm*, کریم *karīm*, حلیم *halīm*, شفیق *shafīq*.

CLERGYMAN, *n.* vide CHURCHMAN.

CLERK, *n.* نویسنده *nawīsandā*, منصفی *mūtasaddi*, محرر *muharrir*, کاتب *kātib*.

CLEVER, *a.* دست آموز *kār sās*, کارساز *kār sās*, دست *dast āmūz*, دانای *dānā*, چست *chust*, دانشمند *dānishmand*, کارآموز *kār āmūz*, کارگذار *kār guzār*, وکوف دار *wakūf dār*, خوشنما *khush numā*, خوش اندام *khush andām*.

CLEVERLY, *ad.* کارسازانه *kār sāsāna*, با چستی *bā kābīliyat*, با قابلیت *bā chustī*.

CLEVERNESS, *n.* قابلیت *kābīliyat*, کاری *kārī*, کارسازی *kārsāzi*, کارگذاری *kār guzārī*, دانش *dānish*.

CLEW, *n.* دسته *dasta*, کندش *kandush*, واشیت *washīdt*, دجاجت *dajājūt*.

A clew of silk, کز *kash*. The clew of a silk-worm, کره *karh*. A clew or direction, دلالت *dalālat*, رهبری *rahbarī*.

CLIENT, *n.* موکل *muwakkil*, منیب *munīb*.

CLIFF, *n.* صخره *sakhrat*, کوه *kūh*, ردا *radāt*.

CLIMATE, *n.* اقلیم *iklīm*, سرزمین *sar samīn*, خط *khutta*. The seven climates, هفت کشور *haftikishwar*.—(weather) هوا *hawā*.

CLIMB, *vt.* or *i.* بالا رفتن *bālā-r.*, سوار *sawār-sh.*, صعود کردن *sawūd-k.*, بار آمدن *bar-ā*.

CLINCH, *vt.* دست جمع کردن *dast jamā-k.*, دست بهم زدن *dast baham-z.*

To clinch a nail, سرپیچ برچیدن *sar mekh barchīdan*. To clinch a bargain, عهد و پیمان قرار *shart-k.*, شرط کردن *ahd u paymān karār-s.* To clinch an argument, ثابت کردن *sābit-k.*, دلیل واضح کردن *dulīl wāzīh-k.*

CLING, *vi.* مواسلت شدن *muwāsalat-sh.*, چسبیدن *paywasā-b.*, چسپیدن *chasptdan*. To cling together, باهم *bāham chaspān-b.*, چسپان بودن *baham-ā*.

CLINICAL, *a.* صاحب فراش *sāhibi farāsh.*, بستر نشین *bistar nishīn*.

CLINK, *vt.* طنین نمودن *tanīn-n.*, طنطنه ساختن *tuntana-s.*

CLIP, *vt.* بریدن *tarāshīdan*, تراشیدن *burīdan*, قطع کردن *katt-k.* To clip or sheer sheep, پشم کردن *pashm-k.*

CLOAK, *n.* فرغل *furghul*, لباد *libādah*, بالابوش *bālā pūsh*.—(concealment) پرده *parda*, پنهانی *pinhānt*.

CLOAK, *vt.* زیر پرده نهادن *zeriparda-n.*, مخفی داشتن *pinhān-k.*, پوشیدن *makhfī-d.*, پوشیدن *poshīdan*.

CLOAK-BAG, *n.* جامه دان *jāma dān*, خورجین *khurjīn*.

CLOCK, *n.* ساعت *sādt*. An alarm clock, منب *munabbih*. What o'clock? کدام ساعت است *kudām sādt ast*. At twelve o'clock, وقت *ba wakti du pās*. A clock-maker, ساعت ساز *sādt gar*, ساعت کاری *sādt kārī*.

CLOD, *n.* کلوخ *kulūkh*, علات *atalat*, احمق *madar*.—(stupid fellow) احمک *ahmak*.

CLOG, *n.* منج *mant*, سد *sadd*, زانو *mānt*.



CLOG, *vt.* مانع نمودن *mant-k.*, مانع کردن *mānt-n.*, سد کردن *sadd-k.*

CLOGGED, *a.* ممنوع *mumtāt*, ممنوع *mamnūd.*

CLOISTER, *n.* (monastery) رهبانخانه *ruhānkhāna*, تکیه *takiya*, صومعه *sauma.*

CLOSE, *vt.* 1. (shut) بند کردن *band-k.*, سد کردن *masdūd-s.*, مسدود ساختن *sadd-k.* To close a door, دروازه بند کردن *darwāz band-k.* 2. (conclude) تمام کردن *tamām-k.*, آخر کردن *ākhir-k.*, ختم کردن *khatam-k.* 3. (inclose) حبس کردن *ahāta-k.*, احاطه کردن *habs-k.* *vi.* 1. (unite) وصل کردن *wasl-k.* 2. (end) تمام شدن *tamām-sh.* — (to be consolidated) مجبور کردن *majbūr-k.* To close with (to make an agreement with) شرط کردن *shart-k.*, مقطوع کردن *ahd-s.*, عهد ساختن *maktū-k.* — (to consent) قبول کردن *kabūl-k.*

CLOSE, *n.* (conclusion) تمامی *tamāmī*, انجام *anjām*, خاتمه *khātima* — (pause) استراحت *istirāhat*, فنود *funūd.* — (inclosure) حصار *hisār*, دارباز *dār bazn.*

CLOSE, *a.* 1. (shut fast) بسته *basta*, مغلق *maghlūk*, مسدود *masdūd.* 2. (secret) مخفی *khāss*, مخصوص *makh-sūs.* 3. (stagnant) ناروان *nā rawān.* 4. (near) قریب *karīb.*

CLOSELY, *ad.* (adhering) لبدان *labadan.* — (near) قریب *karīb.* — (secretly) تنها *tanhā*, سرا *sirran.*

CLOSENESS, *n.* (narrowness) تنگی *tangī*, — (nearness) نزدیکی *nasībī*, طمع *takrīb.* — (parsimony) تمسک *tamd.*, بخل *bukhl.* — (reservedness)

*bustrat*, استیفاء *intibāh.* — (retiredness) تنهایی *tanhāt.* — (density) سنگینی *sabtart*, سنگینی *hangufti.*

CLOSET, *n.* خلوتگاه *khalwatgāh*, گوشه *gūsha*, خلوتخانه *khalwat khāna.* A water-closet, ادبخانه *adab khāna.*

CLOSET, *vt.* (put in a closet) خلوت کردن *khalwat-k.*, در درج نهادن *dar darj-n.* — (to have a private conference) مشاورت خاص داشتن *mushāwarati khāss-d.*

CLOT, *vi.* منجمد گشتن *munjamid-g.*, منجمد شدن *fusurda-sh.*

CLOTH, *n.* پارچه *pārcha.* — Cloth of silk and gold, کیمخاب *kimkhāb*, زربفت *zarbaft.* Cotton cloth, پنبه *pārchai pumba*, نسج قطن *nasja kutn.* Woolen cloth, پشمین *pārchai pashmīn*, لبد *labad.* Broad cloth, بانات *bānāt.* Cloth with warp and woof of different colors, دوطود *dupūda.* The warp of cloth, پودتاره *pūd tārah.* White cloth, سفید *pārchai sufed.* A table-cloth, دسترخوان *das-tarkhān*, سفره *sufra.* A floor cloth, فرش *farsh.* A saddle cloth, زین *namadi zin*, زین پوش *zinpush.* To mark cloth, توشیع کردن *tawshid-k.* Cloth-merchant, باز *basāz.*

CLOTHE, *vt.* پوشیدن *poshtidan*, لباس کردن *albās-k.*, پوشانیدن *poshānidan*, ملبس نمودن *mulabbas-n.* To clothe one's self, پوشیدن *poshtidan*, پوشیده *poshida-b.*, لباس کردن *albās-k.*

CLOTHED, *a.* پوشیده *poshida*, ملبس *malubbas.* Clothed in green, سبز پوش *sabs posh.* Clothed in red, سرخ پوشیده *sarkh poshida.*

CLOTHES, *n.* پوشاک *poshak*, لباس

- libās*, پوشش *poshish*, جامه *jāma*. A clothes press, رخت *barfandu*, رخت *rahkt khāna*. A washer of clothes, خان *gāsur*. Bed-clothes, خواب جامه *jāmai khāb*, منامت *manāmat*.
- CLOUD, *n.* ابر *abr*, میغ *mtgh*, سحاب *sahāb*. A black cloud, ابر سیاه *abri siyāh*. A thick cloud, ابر غلیظ *abri ghaliz*. Clouds full of lightning, سحاب *sahāb sāyika dār*.—(obscurity) ظلمت *zulmat*.
- CLOUD, *vt.* تاریک کردن *mughtil-k.*, تاریک کردن *tārik-k.*, سیاه کردن *siyāh-k.*
- CLOUDILY, *ad.* با ظلمت *bā zulmat*, با سیاهی *bā siyāhi*.
- CLOUDINESS, *n.* تاریکی *tārikī*, ظلمت *zulmat*, میغ داری *megh-dārt*.
- CLOUDLESS, *a.* بی سحاب *bī abr*, بی سحاب *bī sahāb*, بی تاریکی *bī tārikī*.
- CLOUDY, *a.* میغ دار *abr numā*, میغ دار *mtgh dār*, سحاب دار *sahāb dār*. A cloudy or dark day, نهار ظلمات *nihāri sulmāt*. A cloudy or dark night, شب تاریک *shabi tārik*. Cloudy minded, تیره ضمیر *tīra zamīr*. Cloudy coloured, سیاه لام *tīra gūn*, تیره گون *siyāh fām*.—(unintelligible) نا معلول *nā madkul*, نا معلوم *nā madlūm*.
- CLOUT, *n.* پاره *paywand*, پاره *pāra*, پینه *pīna*.
- CLOUT, *vt.* پینه دوز کردن *pīna dūz-k.*, تاردم کردن *tardīm-k.*
- CLOUTERLY, *ad.* بی ادب *bī adab*, بی ادب *bīhūda*.
- CLOVE, *n.* میخک *karanful*, قوتل *mekhak*.
- CLOVER, *n.* سبست *tarfil*, سبست *sūpust*. To live in clover (luxuriously) زندگی *zindagāni ba dish-b.*
- CLOWN, *n.* روستایی *dahkān*, روستایی *rūstāi*, خوریاد *khuryād*, روستا زاده *rūstāsāda*—(baffoon) بی ادب *bī adab*, مسخره *maskhara*.
- CLOWNISH, *a.* نا شناس *nā shunās*, گستاخ *nā tarāshīda*, بی مروت *bī muruwat*.
- CLOWNISHLY, *ad.* بی ادبانه *bī adabāna*, گستاخانه *gustākhāna*.
- CLOWNISHNESS, *n.* خوریادی *khuryādī*, روستایی *rūstāiy*.
- CLOY, *vt.* بی مزه کردن *sair-k.*, بی مزه شدن *bī maza-k.* To be eloyed, سیر شدن *sair-sh.*
- CLUB, *n.* (stick) دست چوب *chūb*, عصا *dast chūb*, سردست *sar dasta*, مجلس *mojlis*, محبت *sukbat*.—(assembly)
- CLUB, *vt.* شراکت کردن *sharākat-k.*, امداد کردن *imdād-k.* Club-footed, اعصل *hanaf*, افسل *adsal*.
- CLUCK, *vi.* (as a hen) نلنگه کردن *nak-naka-k.*
- CLUMP, *n.* کدغ هیزم *kundai hezam*.
- CLUMSILY, *ad.* بی وقوفانه *bī wukūfāna*, بی آزمودگی *bī āzmūdagi*.
- CLUMSINESS, *n.* نا تراشیدگی *nā tarāshīdagī*, بی تابلیت *bī lūtf*, بی استعداد *bī istīdād*.
- CLUMSY, *a.* نا تراشیده *nā tarāshīda*, بی ادب *bī munāsib*, بی وقوف *bī wukūf*.
- CLUSTER, *n.* خوش *khusha*, قطف *kitf*, دست *dasta*. A cluster of grapes, خصلت *khaslat*, جفته *jafta*. A cluster of dates, شمرخ *shamrakh*, خرما *shūshai khurmā*.—(a heap) جمع *jamā*, آغاش *aghālīsh*.
- CLUSTER, *vi.* جمع کردن *jamī-k.*, فراهم آوردن *farāham-ā.*

CLUTCH, *n.* گرفت *girift*, قبضه *kabā*.  
—(talons) چنگ *chang*.

CLUTCH, *vt.* (grasp) درقبضه گرفتن *dar kabā-g.*, درمشت گرفتن *dar musht-g.*

CLUTTER, *n.* شوغا *gaughā*, هنگاه *hangā*.  
*ma*, دمدد *damdama*, دار و گیر *dār u gir.*

CLUTTER, *vt.* زدن شوغا *gaughā-z.*, هنگاه نمودن *hangāma-n.*

CLYSTER, *n.* حقنه *hukna*, اماله *imāla*.  
To give a clyster, حقنه دادن *hukna-d.*,  
To receive a clyster, اخذ کردن *ahkz-k.*

COACH, *n.* عراب *drāba*.

COACHMAN, *n.* عجلت ران *djalat rān*.

COACTION, *n.* اضطرار *zarūrat*, ضرورت *iztirār*.

COADJUTOR, *n.* vide ASSISTANT.

COAGULATE, *vt.* بستن شدن *basta-sh.*,  
افسردن *munjumid-sh.*, منجمد شدن *afesrdan*.

COAGULATION, *n.* بستگی *bastagi*,  
انجماد *injmād*, تجمید *tojmtā*.

COAL, *n.* انگشت *angisht*, حمم *humam*,  
فاحیم *fahīm*. A live coal, اخگر *akhgar*,  
معدن زغال *zughāl*. Coal-mine, زغال *mādanī zughāl*.

COALESCE, *vi.* آمیختن *āmikhtan*,  
ملانزق شدن *paiwastan*, پیوستن *multazik-sh.*

COALESCENCE, } *n.* پیوستگی *paiwa-*  
COALITION, } استاژی *amī-*  
*shish*, اختلاط *ikhtilāt*, اتفاق *ittifāk*.

COARSE, *a.* گنده *gunda*, درشت *durusht*,  
غلظت *ghalẓ*, نافع *nāfiẓ*.

COARSELY, *ad.* بی ادبانه *bi adabāna*.

COARSENESS, *n.* گندگی *gundagi*.

COAST, *n.* کنار *labī daryā*, لب دریا *kānār*,  
سیف *sāhīl*, ساحل *stf*.

GOAT, *n.* قباد *kabā*, جامه *jāma*, قفطان *kāftān*,  
زبردیا *kurta*. A waistcoat, زبردیا

*zar kabā*. A great coat worn when raining, بارانی *bārāni*, لباد *lubāda*.  
A coat button, جورگره *jawz-girih*. A coat of mail, جب *jubba*, جیش *jāish*.

COAT, *vt.* vide COVER.

COAX, *vt.* دم بازی کردن *dam bāzi-k.*,  
نوازش کردن *chāplūsi-k.*, ملاطفت ساختن *mulāti-*  
*fat-s.*, ریشخند ساختن *riṣkhund-s.*,  
خاطر نواختن *khātir-n.*

COBBLE, *vt.* ترمدم کردن *taraddum-k.*,  
کفش دوزی کردن *talbīd-s.*, تلبد ساختن *kafsh dūzi-k.*

COBBLER, *n.* کفش دوز *kafsh-dūz*,  
هملخت دوز *hamlakht-dūz*.

COBWEB, *n.* عنکبوت *pardai*,  
نسج عنکبوت *dnkubūt*, عنکبوت *nasji dnkubūt*.

COCHINEAL, *n.* قرمز *kirmiz*.

COCK, *n.* خروس *kharos*, دیش *dish*. —  
(male bird) مرغ *murgh*. A cock's comb,  
تاج خروس *tāji kharos*. The spur of a  
cock, زعدت *zamadt*. The crowing  
of a cock, بانگ خروس *bāngi kharos*,  
سر بند *zakuw*. The cock of a cistern, سر بند  
*sarband*, دسام *disām*.

COCK, *vt.* (sit up right) قائم نمودن *kāyam-n.*,  
مذسوب نهادن *mansūb-n.*  
—(strut) خرامان شدن *kharāmān-sh.*

—(hold up the head) سرافراختن *sar-a.*

COCKER, *vt.* vide FONDLE, CHERISH.

COCKSCOMB, *n.* تاج خروس *tāji kharosh*.

COCOA-NUT, *n.* نارجیل *nārijl*, قاتو *kākāwa*,  
جوز هندی *jawzi hindī*.

COCOON, *n.* پله کرم *pila kirm*.

COD, *n.* (pod) خرنوب *kharnūb*.

CODE, *n.* کتاب *kitāb*, قانون *kānūn*,  
نظام *nizām*.

CO-EQUAL, *ad.* همسر *hamsar*, هم چشم *ham chashm*.

COERCE, *vt.* vide RESTRAIN; CHECK.

COETANEOUS, *a.* همزاد *hamzād.*

COEVAL, *a.* هم عمر *ham umr,* هم عهد *ham āhd.*

CO-EXISTENCE, *n.* همذاتی *hamzātī,* اجتماع *ijtimād.*

CO-EXISTENT, *a.* همذات *hamzāt.*

COFFEE, *n.* قهوه *kahva,* بن *bunn.*

COFFEE-HOUSE, *n.* قهوه خانه *kahva khāna.* A coffee-house keeper, قهوه جی *kahwaji.*

COFFEE-POT, *n.* قهوه دان *kahva dān.*

COFFER, *n.* صندوق *sandūk,* درج *durj.*

COFFER, *vt.* در صندوق نهادن *dar sandūk-n.*

COFFIN, *n.* تابوت *tābūt,* کفن *kafan,* ستودان *satūdān.*

COFFIN, *vt.* جیف در تابوت نهادن *jiyaf dar tābūt-n.,* تکفین کردن *takfīn-k.*

COG, *vt.* vide DECEIVE.

COGENCY, *n.* زور *zor,* قوت *kuwat,* قدرت *kudrat,* ضرورت *zarūrat.*

COGENT, *a.* قوی *karvī,* زورار *zorāwar,* ضرور *zarūr.*

COGITATE, *vi.* vide REFLECT.

COGITATION, *n.* فکر *fīkr,* اندیشه *andīsha.*

COGNATION, *n.* vide RELATION.

COGNITION, *n.* vide KNOWLEDGE.

COGNIZABLE, *a.* vide ADMISSIBLE.

COGNIZANCE, *n.* باز پرس *bar pūshī,* باز پرس *bās pūshī,* فریاد *faryād rāsī,* استماع *istīmād,* خواست *bās khāst.*

COHABIT, *vi.* همخانگی کردن *ham khānagī-k.,* همخانه شدن *ham hujra-sh.,* همآغوش شدن *ham āgūsh-sh.*

COHABITATION, *n.* همخانگی *ham khānagī,* صحبت *suhbat.*

COHERE, *vi.* ملحق بودن *mulhak-b.,* چسپانیدن *chaspidan,* چسپانیدن *chas-*

*pānīdan,* مواصلت شدن *muwāsalat-sh.—(suit)* لایق شدن *lāyak-sh.,* شایستگی *shāyistān.*

COHERENCE, *n.* چسپیدگی *chaspidagī,* پیوستگی *paywastagī,* الحاق *ilhāk,* ربط *rabt.*

COHERENT, *a.* چسپان *chaspān,* پیوسته *paywasta,* ملحق *malhak,* لایق *lāyak,* واجب *wājib.*

COHERENTLY, *ad.* با پیوست *bā paywast,* لایقانه *lāyakāna.*

COHESION, *n.* vide COHERENCE.

COHORT, *n.* رساله *risāla,* گروه *guruh.*

COIF, *n.* سرپوش *sar posh.*

COIL, *vt.* حلقه ساختن *halka-s.,* پیچیدن *pechīdan,* توشیح کردن *tarushīd-k.*

COIL, *n.* (of rope) حلقهٔ رس *halkai rasan,* جبل گروه *guruhī habl.—(noise)* غوغا *ghaughā,* هنگامه *hangāma.*

COIN, *n.* سکه *sikka,* ضرب *zarb,* درهم *dirham,* پول *pūl.* A die for coining, میخ درهم *mekhī dirham.* Adulterated coin, قلع قلب *kalb akcha,* سکه *zuyūfi sikkā.* Leather coin, هبرزی *shah rawā.* A new gold coin, هبرزی *hibriziy.*

COIN *vt.* سکه ضرب کردن *sikka-z.,* سکه ضرب *sikka zarb-k.*

COINED, *a.* سکه زده *sikka zuda,* مسکوک *maskūk,* مضروب *mazrūb.*

COINAGE, *n.* سکه *sikka,* سکه *zadanī sikkā,* ضرب *zarbī sikkā.*

COINCIDE, *vi.* برابر شدن *barābar-sh.,* یک دل شدن *muwāfīk-sh.,* راضی بودن *rāzī-b.,* *yak dīl-sh.,*

COINCIDENCE, *n.* موافقت *muwāfikat,* اتفاق *ittifāk.*

COINCIDENT, *a.* متفق *muwāfīk,* مطابق *mutābīk,* یکسان *yak sām.*

COITION, *n.* مباشرت *jimād*, جمع *mu-bāsharat*, وصل *wasl*, اجتماع *ijtimād*.

COLANDER, *n.* بالودگی *pālūna*, بالودگی *pālūdagi*, غربال *girbāl*.

COLD, *a.* سرد *sard*, سرما *sarmā*, بارد *bārid*. Cold by nature, بارد المزاج *bārid u'lmisāj*. A cold wind, باد سرد *bādi bard*, صرمس *bādi sard*, سرد *sarsar*. Hot and cold, گرم و سرد *garm u sard*. Cold and wintry, سرد و شتا *bard u shitā*. Cold water, آب سرد *ābi khunuk*.

COLD, *n.* سردی *sardi*, سرما *sarmā*, درد *bard*, درودت *burūdat*.—(disease) زکام *zūkām*, نزل *nazla*. Heat and cold, گرم و سرد *harr u bard*, سرما *garmā u sarmā*. Intense cold, زمهریر *zamharir*. To catch cold, سردی یافتن *sardi-y*, مبرد شدن *mubarrid-sh*. The cold fit of an ague, تپ لرزه *tapi larza*. To tremble with cold, لرزیدن *larzidan*.

COLDLY, *ad.* سردمانه *sarmāna*, بی گرمی *bi garmā*.

COLDNESS, *n.* سردی *sardi*, درودت *burūdat*.

COLIC, *n.* شکم درد *dardi shikam*, وجع بطن *pech*, پیچ *kulinj*, کولنج *wajat batan*, درنس *barnas*.

COLLAPSE, *vi.* باهم ناک افتادن *bāham nāgah-ū*.

COLLAR, *n.* (of a garment) گریبان *giri-bān*, چربان *jurubbān*.—(something worn round the neck) بند کردن *bandi gardan*. A dog's collar, ساجور *sājūr*, حلقه *halka*. A horse collar, بر بند *barband*.

COLLAR, *vt.* گریبان گرفتن *girisbān-g*.

COLLAR-BONE, *n.* ترقوت *tarkūt*.

COLLATE, *vt.* mukābala-k., برابر کردن *muwājah-k.*, برابر کردن

*barābar-k.*, روبرو ساختن *rū ba rū-s*. To collate a book, کتاب مقابل نمودن *kitāb mukābalu-n*.

COLLATERAL, *a.* جانبی *jānibi*, مساوی *bu jānib*, برابر *barābar*, متوازی *mutawāzi*.

COLLATERALLY, *ad.* از برابر *as bar-rābart*, جانب *bar waja-i jānib*.

COLLATION, *n.* برابر *rū bu rū*, مقابل *mukābala*, مواجه *muwājah*.—(a gift) احسان *ihsān*, داد *dād*.

COLLATOR, *n.* روبرو کننده *rū ba rū kunanda*, مقابل نماینده *mukābala numāyanda*.

COLLEAGUE, *n.* رفیق *sharik*, همپای *hampāyah*, همساز *rafik*, همنشین *ham nishin*.

COLLECT, *vt.* جمع کردن *jamd-k.*, گرد کردن *farāham-ā*, گرد کردن *gard-k.*, تحصیل کردن *tahsil-k.* To collect rent, مالگذاری تحصیل کردن *māl guzārī tahsil-k.* To collect in a sum total, جمع کردن *jumla-k.* To collect from observation, نیکو داشتن *neku-d.*, رعایت کردن *ra'ayat-k.* To collect revenues, وصول کردن *tahsil wasul-k.*

COLLECTED, *a.* جمع کرده شده *jamd karda shuda*, فراهم آورده *farāham āwarda*, مجموع *mujammā*, جمع *majmū*. To be collected, شدن *jamd karda shudan*.

COLLECTION, *n.* اجتماع *ijtimād*, تحصیل *jamd*, جمعیت *jamtayāt*, *tahsil*.—(of poems) دیوان *diwān*.—(compilation) مجموع *majmūd*, مجموعه *majmūdt*. A collection of things, اشیا اتفاق *ittifak ashya*.

COLLECTIVE, *a.* مجموع *majmūd*.—(noun) اسم جنس *ismi jins*.

- COLLECTIVELY**, *ad.* جمع در *dar jamā*, بالجمع *bil jumla*.
- COLLECTOR**, *n.* جمع کننده *jamā kunanda*, جامع *jāmā*. A collector of revenue, تحصیل دار *tahsil-dār*, تحصیل *muhasil*, باز گیر *bāz gir*.—(of port duties) میر بحر *mīri bahr*.
- COLLEGE**, *n.* مدرسه *madrasa* (*pl.* مدارس *jamādti ulmā*).
- COLLEGIAN**, *a.* اهل مدرسه *ahli mad-rasa*, طالب علم *tālībī ilm*.
- COLLISION**, *n.* تصادم *musādamat*, تصادم *tasādum*, هم زدگی *buham zadagi*.
- COLLOCATE**, *vt.* نهادن *nikādan*.
- COLLOQUIAL**, *a.* روزمره *roz marra*, محاوره *mahāwara*.
- COLLUDE**, *vi.* حیله ساختن *hilaas*, بغیرفتن اتفاق کردن *ba fariftan ittī-fāk-k*.
- COLLUSION**, *n.* پندش سازش *sāzish*, پندش سازش *bandish*, اتفاق حیله سازي *hila sāzi*, ittīfāk.
- COLLUSIVE**, *a.* تلپیس غدار *ghaddār*, تلپیس *talbis*, حیله ساز *hila sāz*.
- COLLUSIVELY**, *ad.* با حیله *bā hila*, حیله بازانه *hila bāzāna*.
- COLLYRIUM**, *n.* سرمه *surma*, کحل *kuhl*.
- COLOCYNTH**, *n.* حنظل *hansul*.
- COLONEL**, *n.* پدشاهنگ سالر *sālār*, پدشاهنگ *peshāhang*.
- COLONIZE**, *vt.* جاي ویران آباد کردن *jāi wairān ābād-k*, نو آباد کردن *nau ābād-k*, معمور ساختن *madmūr-s*.
- COLONY**, *n.* نو آباد *nau ābād*.—(colonies) متصرفات *mutasarrafāt*.
- COLOSSAL**, *a.* مثل شکل دیو *misli shiklī dev*, عفریت آسا *afryat āsā*.
- COLOSSUS**, *n.* شکل کلان *shiklī kalān*, بت عظیم *buti dā'im*.
- COLOUR**, *n.* رنگ *rang*, لون *laun*. (in composition) گون *gūn*, گون *guna*, فام *fām*. A white colour, سفید *sufed*, آبیغ *abīyaz*. A black colour, سیاه *siyāh*, اسود *aswad*. A red colour, سرخ *surkh*, احمر *ahmar*. A yellow colour, زرد *zard*. A green colour, سبز *sabz*, اخضر *akhzar*. A brown colour, گندم گون *kahwa rangi*, گندم گون *gandūm-gūn*, اسمر *asmar*. A blue colour, نیلغام *kabūdī*, نیلغام *nīlfām*, سمادی *samādī*. A fine scarlet colour, ارغوانی *kānī*. A purple colour, ارغوانی *arghwānī*. A ruby colour, لعل گون *ladl gūn*. A tulip colour, لاله نام *lāla fām*. A rose colour, گلگون *gulgūn*. Of various colours, گوناگون *gūnāgūn*. A high or full colour, رنگا رنگ *rangā rang*. A weak diluted colour, رنگ بالا *rang-bālā*. A weak colour, رنگ کشاده *rang kushāla*. Of one colour, هم رنگ *hamrang*. Mixing colours, رنگ آمیز *rang āmīz*. Of all colours, بوتلمون *bū kalamūn*. Of a changing colour, متلون *mutalawwin*. To change colour, muhammij-k. To change a colour, دیگر گون کردن *dīgar gūn-k*.
2. (palliation) پوشش *bahānu*, پوشش *poshish*.—(appearance) صورت *sūrat*, وجه *waja*. 3. (a flag) رایت *rāyat*, علم *alam*.
- COLOUR**, *vt.* متلون کردن *rang-k*, متلون کردن *mutalawwin-k*.—(excuse) معذور کردن *madzūr-k*.—(to give an appearance) صورت دادن *sūrat-d*, شکل رنگ شدن *shikl-n*.—(blush) رنگ شدن *rang-sh*, شرم داشتن *sharm-d*.
- COLOURABLE**, *a.* صورت دار *sūrat dār*, مغول *madkul*.

COLOURABLY, *ad.* معقولا *madkūlāna*.

COLOURED, *a.* رنگین *rangīn*, ملون *malawwan*, رنگ زده *rang zada*.

COLOURLESS, *a.* بی رنگ *bi rang*, صاف *sāf*.—(transparent) شفاف *shaffāf*.

COLT, *n.* کُر *kurra*.

COLUMN, *n.* ستون (ارکان) *rukṇ* (*sutūn*), ستون *sutūn*, عمود *dmūd*, عماد *tmād*. A large column, عمود عظم *dmūdi dzam*, A strong column, رکن رکن *rukni raktṇ*. The base of a column, پایه *pāyai* ستون *satūn*. The column of a state, رکن دولت *rukni dawlat*. A column in a book, جدول *jadwal*.

COLUMNAR, *a.* در وجه ستون *dar wajai sutūn*.

COMB, *n.* شانه *shāna*, مشط *masht*.

COMB, *vt.* شاندن *shāna-z*, شاندن *shāndan*, مشط کردن *misht-k*.

COMBAT, *n.* جنگ *jang*, کارزار *kārzār*, مبارکه *muāarakat*, مبارزت *mubārazat*, رزم *razm*.

COMBAT, *vi.* جنگ کردن *jang-k*, مقابل *jangīdan*.—(oppose) جنگیدن *jangīdan*, تعرض کردن *tadriz-k*, *mukūbala-k*.

COMBATANT, *n.* مبارز *ghāzī*, مبارز *ghāzī*, مقاتل *mukātil*.

COMBINATION, *n.* اتفاق *ittifāk*, موافقت *rafākat*, اتصال *ittisāl*, موافقت کردن *muwāfiyat*, پیوستگی *paywastagī*, تعلق *tadhkud*.

COMBINE *vt. & vi.* پیوستن *paywastan*, موافقت کردن *muttasil-s*, موافقت کردن *muwāfik-sh*, موافقت کردن *muwāfikat-k*.

COMBUSTIBLE, *a.* سوزنده *suzanda*, ممکن سوز *mumkin-i* آتشگیر *ātishgīr*, آتشگیر *ātishgīra*.

COMBUSTION, *n.* سوزش *sūzish*, سوختگی *sūkhtagī*, آفرینش *afrih*.

*tagī*, هنگام *tahrīk*.—(tumult) هنگام *hangāma*, غوغا *gaugā*.

COME, *vi.* آمدن *āmadan*, رسیدن *rasīdan*.

To come and go, آمد و شد کردن *āmad u shud-k*, آمدن و رفتن *āmadan u raftan*. To come into the mind, یاد آمدن *dar khātir-ā*, یاد آمدن *yād-ā*. To cause to come, رسانیدن *rasānīdan*, گردانیدن *gardānīdan*. To come to misfortune, از پای افتادن *az pāya-u*. To come again (return) باز *rozūd-k*. To come after (follow), پس رفتن *pas-r*. To come at or come by (gain), اندوختن *andūkhtan*, حاصل کردن *hāsil-k*. To come in (enter) در آمدن *dar-ā*, داخل *dākhil-sh*.—(comply) راضی بودن *rāzi-b*, مطیع شدن *matīd-sh*. To come into, (assist) مددگار شدن *madadgār-sh*. To come near, نزدیک آمدن *naz-dīk-ā*, تقریب نمودن *takrīb-n*. To come of, از اصل آمدن *az asl-ā*. To come off (escape), نجات یافتن *najāt y*.—(to be brought to a close) عاقبت *ākibatul amr-n*. To come off well, عاقبت خیر داشتن *ākibat khair-d*. To come off badly, بی فروغ *bi furūgh-sh*. To come on (make progress), استمرار پیش آمدن *pesht-ā*, به خنیاار *istimrār-k*.—(thrive) هجوم *bakhtiyār-g*.—(attack) آوردن *hujūm-ā*. To come over (pass) عبور ساختن *dbūr-s*. To come out (become public), ظاهر *rāi zāhir-k*. To come to (consent), راضی شدن *bali-g*, جمع حساب *rāzi-sh*.—(amount to)

۱. *jamd kisāb-k.* To come to pass, رسیدن *farāz-r.* فرار, *jāri-b.* جاری بودن  
 ۲. *sar-z.* سر زدن. To come up, (spring) بر آمدن *bar-ā.* طلوع کردن  
 ۳. *barābar-g.* برابر گشتن. To come up to (to rise to), برابر  
 ۴. *wāsil-b.* واصل بودن. To come up with (over-  
 ۵. *hamala-ā.* حمل آوردن. Come upon (attack),  
 ۶. *biyā biyā.* بیا بیا. Come hither,  
 ۷. *zūd bikun.* زود بکن. Come quick,  
 ۸. *bishitāb.* بشتاب. The time to come,  
 ۹. *zamāni mustakbil.* زمان مستقبل

COMEDIAN, *n.* اهل تقلید *ahli taklīd*,  
نقال *nakkāl*, تماشا گو *tamāshā go*.

COMEDY, *n.* نزل *nahl*, تقليد *taklīd*,  
تماشا *tamāshā*.

COMELINESS, *n.* خوبصورتی *khubsūrātī*,  
خوشنمائی *khushnumāī*, حسن *ḥusn*,  
جمال *jumāl*.

COMELY, *م. خوشنما* *khushnumā*,  
 خوبصورت *khūbsūrat*, حسین *hasīn*,  
 جميل *jamīl*.

COMET, *n.* ستاره دم‌دار *sitārai dum-*  
dār, جوهر *jawzahr.*

COMFORT, *n.* (solace) دلاسا *dil āsā*, تسلي *khātir jamā'iy*, *tasallī*, آسایش *āsāyash*.—(assistance), یاری *yārī*, عون *dun*.

COMFORT, vt. دلاسا کردن *dilāsā-k.*,  
دل نواختن *tasallī-k.*, تسلي کردن  
*dil-n.*, دل شاد کردن *dil shād-k.*

COMFORTABLE, a. آسوده *āsūda*  
*hāl*, تسکین *farh bakhsh*,  
 بخش *taskin bakhsh*.

COMFORTABLY, *ad.* باخوشي *bā khru-*  
*shī*, باتسلی *bā tasallī*.

COMFORTED, *a.* خوشنود *khushnūd*,  
 خوش دل *dil khush*, محفوظ *mahsūz*.  
 To be comforted, متسلي شدن *muta-*  
*sallī-sh.*, خاطر جمع شدن *khātir*  
*jamd-sh.*

**COMFORTER, n.** خاطر نواز *khātir na-wāz*, منسلي *mulasalli*.—(a woollen tippet or scarf) خفيّر *khafir*.

COMFORTLESS, *a.* بی تسلیت *bī tasliyat*,  
*tasliyat*, مراد *nā murād*, بیجاریه  
*bīchāra*, دلشکسته *dil shikusta*.

COMICAL, a. (exciting mirth) شادي *shādī*  
 انگیز *āngīz* *shādī āngēz*, انبساط ساز *imbisāt*  
 ساز *sāz*, مضحک *muzhik*, مسخره *mas-*  
 khara, ظریف *zarif*.

COMICALLY, ad. مضحكانه muzhikāna,  
بأسرور و نشاط bā sarūr u nishāt.

COMING, *n.* آمدن *āmadan*, آمدنی *āmdanī*. Coming and going, آمد و شد *āmad u shud*.

COMMAND, n. فرمان *farmān*, حکم *hukm* (احکام) *amr* (اوامر) (*pl.*). By the command of God, بامر الله تعالى *bā amr ullah tadbā*. The royal command, پادشاه *farmāni pādshāh*. A command under the king's sign manual, خط شریف *khatī sharīf*, خط همايون *khatī humāyūn*. To obey commands, فرمان امتثال کردن *farmān imtisāl-k*. To execute commands, فرمان بردن *farmān-b*. Who issues commands, فرمان ده *farmān dāh*. According to the king's commands, پادشاه بموجب فرمان *ba mūjabī farmāni pādshāh*, حسب فرمان سلطان *hasbī farmāni sultān*. Absolute commands, (تعارفات *pl.*) *tasārif*—(supreme authority) فرمانی فرمانی *farmāni farmāni*, گزارشی فرمان *farmān guzārī*, حکومت *hakūmat*, سلطنت *sultanat*, داورى *dāwari*—(government, regulation) تدبیر *tadbīr*, ضابطه *zābitat*.

COMMAND, *vt.* فرمان فرمودن *farmūdan*;



حکم نمودن *farmān-d.*, فرمان دادن  
*hukm-n* امر کردن *amr-k.*, ارشاد کردن  
*irshād-k.*

COMMANDED, *a.* فرموده *farmūda*,  
 مامور *māmūr*, محکوم *mahkūm*.

COMMANDER, *n.* فرمان فرمای *farmān*  
*farmāi*, گذار *farmān guzār*,  
 حاکم *hakūmat rān*, حاکم *hākīm*.  
 The commander of an army, سردار  
*sardār*, سالار *sālār*, سپهسالار *sepaḥ*  
*sālār*, پيشاهنگ *peshāhang*. The  
 commander of a garrison, قلعه دار  
*kild dār*, محافظ *muhāfiz*. The com-  
 mander of the faithful, اميرالمومنين  
*amir ul momanin*.

COMMANDMENT, *n.* vide COM-  
 MAND; PRECEPT. The ten com-  
 mandments, الوصايا *wasāyāi u'llāh*,  
 عشر کلمات *dshara kalimāt*.

COMMEMORABLE, *a.* قابل یاد *kābīli*  
*yād*, تذکیر ممکن *mumkinī tazkīr*.

COMMEMORATE, *vt.* یاد گرفتن *yād-g.*,  
 تذکره داشتن *tazakkur-d.*, ذکر کردن  
*zīkr-k.*, یاد داشت کردن  
*takrīr-k.*, یاد داشت کردن  
*yād dāsh-t-k.*

COMMEMORATION, *n.* یادداشت *yād-*  
*dāsh-t*, ذکر *zīkr*, تذکیر *tazkīr*, حکایت  
*hikāyat*.

COMMEMORATIVE, *a.* ذکری *zīkrī*,  
 یاد نما *yād numā*.

COMMENCE, *vt.* آغاز کردن *āghāz-k.*,  
 مباشرت ساختن *shurūd-k.*, شروع کردن  
*mubāsharat-k.*

COMMENCEMENT, *n.* آغاز *āghāz*, شروع  
*shurūd*, اوایل *ibtidā*, ابتدا *awāil*.

COMMEND, *vt.* (praise) ستودن *satūdan*,  
 آفرین دادن *sitāyash-k.*, ستایش کردن  
*āfrīn-d.*, توصیف *tadrīf-k.*, تعریف کردن  
*tadrīf-k.*, تحسین کردن *tahsīn-k.*,  
 توصیف کردن *tawṣīf-k.*

وصف کردن *wasf-k.*—(commit to)  
 حواله کردن *huwāla-k.*, سپردن  
*sīpurdan*, تسلیم کردن *taslīm-k.*—(recommend)  
 سفارش کردن *sīfārīsh-k.*

COMMENDABLE, *a.* مدوح *mamdūh*,  
 حمید *hamīd*, لایق ستایش *lāyaki*  
*sitāyish*, قابل تحسین *kābīli tahsīn*,  
 موصوف *mosūf*.

COMMENDABLY, *ad.* مدوحانه *mamdū*  
*hāna*, بوجه موصوف *ba wajāi mosūf*,  
 بطور حمید *ba tauri hamīd*.

COMMENDATION, *n.* مدح *mādh*, حمد  
*hamd*, ستایش *sitāyash*, آفرین *āfrīn*,  
 توصیف *tawṣīf*, وصف *wasf*, تحسین  
*tahsīn*, تعریف *tadrīf*.

COMMENDATORY, *a.* ستایش دار *sitā-*  
*yish dār*, حمد نما *hamd numā*.

COMMENSURATION, *n.* vide PRO-  
 PORTION.

COMMENT, *vi.* تفسیر نمودن *tafsīr-n.*,  
 تاویل کردن *tāwīl-k.*, شرح ساختن  
*sharḥ-s.*

COMMENTARY, *n.* تفسیر *tafsīr* (*pl.*  
 تعذیر, (شرح *sharḥ* (*pl.* تفسیرات  
*tadrīr*, تاویل *tāwīl*, حاشیه *hāshiyā*,  
 بیان *bayān*).

COMMENTATOR, *n.* اهل تفسیر *ahli*  
*tafsīr*, شارح *shārḥ*, شارح *sharrāḥ*,  
 تفسیر *mufasssīr*, بیان نویس *bayān nawīs*.

COMMERCE, *n.* سوداگری *sodā-*  
*gārī*, داد و ستد *dād u sitad*, تجارت  
*tijārat*, معاملات *muāmalat*.—(inter-  
 course) عاقلیت *āmad u ruft*, آمد و رفت  
*ilākat*, اختلاط *ikhtilāt*, صحبت *sukhat*.

COMMERCIAL, *a.* تجارت منسوب *tijā-*  
*rat mansūb*, بازاری *bāzārī*, داد و ستد  
*dād u sitad paywand*.

COMMISERATE, *vt.* رحم کردن *rahm-k.*,  
 مرحمت *shafakat-n.*, شفقت نمودن  
*marhamat-k.*

COMMISERATION, n. رحم *rihm*, شفقت *shafakat*, ترحم *tarahhum*, تعطف *tattuf*, مرحمت *marhamat*.

COMMISSARIAT, n. مبادره *mubāshara*.

COMMISSARY, n. داروغه *dārogha*.—(delegate) وکیل *wakil*، مامد *gumāshla*, مباشر *mubāshir*. To appoint a commissary, داروغه کردن *dārogha-k.*, مباشر کردن *mubāshar-k.*

COMMISSION, n. (warrant, patent) سند *sanad*, فرمان *farmān*.—(delegation, full power) وکالت نام *wakālat nāma*, مباشرت *mubāsharat*.—(perpetration) ارتکاب *irtikāb*. The commission of a crime, ارتکاب *irtikābi* گناه *gunāh*, ارتکابی *irtikābi* معاویه *ma'awī*. The commission of adultery, زنا *irtikābi zanā*.—(office) منصب *mansab*, خدمت *khidmat*, مرتبه *martaba*. Commission on goods, &c. رسوم *rusūm*, دستور *dastūr*.

COMMISSION, vt. سند دادن *sanad-d.*, نامزد کردن *nām-zad-k.*, منصب دادن *mansab-d.*

COMMISSIONER, n. داروغه *dārogha*, امین *amīn*, موکل *muwakkal*.

COMMIT, vt. (intrust) سپردن *sipurān*, حواله کردن *siḥārah-k.*, سفارش کردن *hawāla-k.*.—(deposit) وادع *wida-s.*, وادع کردن *wad-k.*.—(do, perpetrate) ارتکاب کردن *kardān*, ارتکاب *irtikāb-k.* To commit a crime, ارتکاب *irtikābi* گناه *gunāh-k.*, ارتکابی *irtikābi* معاویه *ma'awī* نمودن *n.* To commit to prison, در زندان حبس کردن *dar zindān-k.*, در زندان نهادن *dar zindān-n.*, قید کردن *kayd-k.* To commit or intrust one's self, خود را اعتماد کردن *khudrā tīmād-k.*

COMMITMENT, n. (to prison) حبس

*habs*, در زندان نهادن *nihādan dar zindān*, تحبس *tahabbus*.

COMMITTED, a. (to prison) محبوس *mahbūs*, مسجون *masjūn*. To be committed to prison, محبوس شدن *mahbūs-sh.*

COMMITTEE, n. مجلس *majlis*. H. پنچایات *punchāyat*

COMMODIOUS, a. (convenient) مناسب *munāsib*, سزاوار *suzāwār*, لایق *lāyāk*, فایده مند *madkūl*.—(useful) مفید *fāyada mand*, سودمند *sūdmand*, موفد *muḥfid*.

COMMODIOUSLY, ad. با موافقت *bā muwāfiqat*, لایقانه *lāyākāna*.

COMMODIOUSNESS, n. مناسبت *munāsibat*, موافقت *muwāfiqat*, فایده *fāyada*.

COMMODITY, n. (convenience) شایستگی *shāyistagi*, سزاواری *sazāwārī*.—(goods, wares) جنس *jins*, مال *māl*, چیز *chiz*, مناع *matād*.

COMMODORE, n. سردار جهازها *sardār jehāzhā*.

COMMON, n. عام *ām*, عموم *dmūm*, معروف *madrūf*.—(plenty) وافر *wāfir*, بسیار *bisṣār*.—(mean) فرومایه *farū-māya*, ناکس *nākas*, حقیر *hakīr*. Common property, جدولی *jadwa*. Common law, مالکیت عامی *mālīkiyati āmīy*. Common sense, حاسه عامه *hāssa āmma*, حس مشترک *hissi mushtarik*. A common or vulgar idiom, زتاقی زبان *zūkākīy zabān*. Common people, عام *dm* (pl. عوام *dm*), عوام *dm* (pl. عوام *dm*).

COMMON, n. میدان *maydān*.

COMMONLY, ad. (universally) عموماً *dmūman*, عامی وجه *dmūman*, اکثراً *wajihīl dmūm*.—(frequently)

اکسار *aksar aukāt.* بسیار *bisayār*  
بار *bār.* کثیرا *kasīran.*

COMMONS, *n. pl.* عوام *duwām.* خلق  
*khalk.*—(provisions) خراک *khōrāk.*  
طعام *taām.* House of commons, دیوان  
عام *duwāni ām.*

COMMONWEALTH, *n.* جمهور *jamhūr.*  
(*pl.* جماهیر)

COMMOTION, *n.* حرکت *harakat.*  
جنبش *jumbish.*—(tumult) فتنه *fitna.*  
اضطراب *shūr.*—(perturbation) شور  
*iztirāb.*—(disturbance) فساد *fisād.*

COMMUNE, *vi.* vide CONVERSE;  
CONFER.

COMMUNICABLE, *a.* ممکن, حصہ دار  
*mumkinī hissa dār.* آشکار, لایق *lāyahī*  
آشکار *āshkār.*

COMMUNICATE, *vt.* (impart, reveal)  
بیان کردن *bayān-k.*, ظاهر کردن *zāhir-k.*,  
افشا کردن *āshkāra-k.*, آشکاره کردن  
*ifshā-k.*—*vi.* (share or participate)  
حصہ بخش نمودن *hissa-d.*, حصہ دادن  
*hissa bakhsān.*—(consort with) علاقه  
داشتن *ilāka-d.*, مصاحبت داشتن  
*musāhibat-d.* To communicate (as  
the pestilence, &c.) سرایت کردن  
*sarāyat-k.* To communicate a secret,  
پیوستن اسرار نمودن *isrār-n.*—(join)  
*paywastan.*

COMMUNICATION, *n.* (revealing)  
اظهار *izhār.* افشا *ifshā.* اسرار *isrār.*—  
(participation) مشارکت *ilākat.* علاقه  
مجاورت *mashārikat.*—(conversation) محاورت  
*muhāwarat.* اختلاط *ikhtilāt.* جواب  
سوال *jawāb sawāl.*

COMMUNICATIVE, *a.* فیاضی *fayyās.*  
اسرار نما *isrār numā.*

COMMUNION, *n.* (intercourse) صحبت  
*shubūt.* مصاحبت *musāhibat.* صاحب  
القدر *sāhibul kudās.*

COMMUNITY, *n.* جمهور *jamhūr.* رعایا  
*raāyā.* خلق *khalk.* جماعت *jamādt.*

COMMUTATION, *n.* بدل *badl.* تبدیل  
*tabdīl.* مبادلت *mubādalat.*

COMMUTE, *vt.* تبدیل کردن *tabdīl-k.*

COMPACT, *a.* (solid) مجتمع *munja-*  
*mid.* سنگین *sangīn.*—(firm) برقرار  
*barkarār.*—(brief) مختصر *mukhtasar.*  
سختی *sakhuni kutāh.*

COMPACT, *n.* اتفاق *ittifāk.* عقد *‘aqd.*  
شرط *shart.* عهد *dhd.*

COMPACT, *vt.* vide CONSOLIDATE;  
JOIN.

COMPACTNESS, *n.* انجماد *injimād.*  
سنگینی *sangīnī.* بستگی *bastagī.*

COMPANION, *n.* همدم *hamdam.* رفیق  
شمار *rafik.* دوست *dost.* یار *yār.* همکار  
*ghamgusār.*

COMPANIONABLE, *a.* یاران *yārān.*  
همزانو *hamzānū.*

COMPANIONSHIP, *n.* همدمی *ham-*  
*damī.* رفیقی *rafikī.* همسری *hamsarī.*

COMPANY, *n.* (society) مصاحبت  
*musāhibat.* همگساری *ghamgusārī.*  
رفاقت *rafākat.*—(a party for social  
entertainment) مجلس *majlīs.* محفل  
*mahfil.*—(partners in the firm)  
شراکت *sharākat.* اشتراک *ashtarāk.*  
فرقه سپاهیان *firka-i sipāhiyān.* To keep company,  
رفیق و همراه *suhbat-k.* صحبت کردن  
شدن *rafik u hamrah-sh.*

COMPARABLE, *a.* معادل *maādīl.*  
ممکن تمثیل *mumkinī tametl.*

COMPARABLY, *ad.* در وجه تمثیل *bar*  
wajai tametl. معادلان *maādalanā.*

COMPARATIVE, *a.* قابل مقایله *kābīlī.*  
ممکن تمثیل نما *tametl numā.*  
اسم تفصیل *ismi tafsil.*



COMPENDIOUSLY, *ad.* بر وجه اجمال *bar wajai ijmāl*, *القص* *alkissa*.

COMPENSATE, *vt.* عوض دادن *twaz-d.*, مکافات کردن *talāfi-k.*, *تلافی* *talāfi*, *مکافات* *mukāfāt-k.*, *جزا* *juzā-d.*

COMPENSATION, *n.* جزا *twaz*, *تلافی* *talāfi*, *مکافات* *mukāfāt*, *پاداش* *pādāsh*.—(fine, damage) *جریمه* *jarīmāna*, *گناهکاری* *gunāhgārī*.

COMPETE, *vi.* مسابقت کردن *musābakat-k.*

COMPETENCE, *n.* فراغت *farāghat*, *رماق* *ramāk*.—(power, capacity) *قدرت* *kudrat*, *قابلیت* *kābiliyat*.

COMPETENT, *a.* قابل *kābil*, *لایق* *lāyuk*, *کافی* *wājib*, *واجب* *wājib*, *مناسب* *munāsib*, *سزاوار* *sazāwār*. To be competent, *kābil-b.* To render competent, *کردن* *munāsib-k.*

COMPETENTLY, *ad.* لایقانه *lāyakāna*, *بمناسبت* *ba munāsibat*.

COMPETITION, *n.* (rivalry) *مقابلات* *mukābulat*.—(contest) *منازعت* *munāzi'at*, *نزاع* *nizād*.

COMPETITOR, *n.* *مقابل* *harif*, *حریف* *harif*, *مقابل* *mukābil*, *رقیب* *rakib*.

COMPILATION, *n.* *تالیف* *tālif*, *جمع* *jamd*, *مجموعه* *majmūd*, *فراهم* *farāham*.

COMPILE, *vt.* *جمع کردن* *jamd-k.*, *مجموع کردن* *majmūd-k.* To compile a book, *کتاب تصنیف کردن* *kitāb tusnif-k.*, *تالیف ساختن* *tālif-s.*

COMPILER, *n.* *جمع کننده* *jamd kunanda*, *تالیف کننده* *tālif kunanda*.

COMPLACENCY, *n.* *خاطر جمعی* *khātir-jamā'i*, *دلجوی* *dil-juy*, *دلآسای* *dilāsāy*, *رزامندی* *rozāmandī*. Self-complacency, *خود بخود* *khud pasandī*.

COMPLACENT, *a.* *ملایم* *mulāyam*, *لطیف* *latif*, *متواضع* *muttawā'iz*, *اهل* *ahl*, *مروت* *ahli muru'at*.

COMPLAIN, *vi.* *نالش کردن* *nālīsh-k.*, *نالیدن* *nālīdan*, *فرباد کردن* *faryād-k.*, *شکایت کردن* *shikāyat-k.*, *زار* *zārī-k.* To complain or demand justice, *داد و فرباد کردن* *dād u faryād-k.* To complain of an injury, *اظهار تظلم کردن* *izhār-i tazallum-k.* To weep and complain, *گریان* *giryan* u *نالان بودن* *nālān-b.*

COMPLAINANT, *n.* *فربادی* *faryādī*, *داد خوار* *dād khāh*.

COMPLAINT, *n.* *فرباد* *faryād*, *شکایت* *shikāyat*, *نالش* *nālīsh*, *فرباد و فغان* *faryād u fighān*.—(malady) *دیماری* *dimārī*, *رنج* *ranj*, *درد* *dard*, *آزار* *āzār*.

COMPLAISANCE, *n.* *اهلیت* *ahliyat*, *صاحب ادب* *sāhibi adab*, *ملایمت* *mulāyamat*.

COMPLAISANT, *a.* *صاحب مروت* *sāhibi muru'at*, *خلیق* *khaliq*, *ملایم* *mulāyam*, *نرم* *narm*.

COMPLAISANTLY, *ad.* *ادبانه* *adalāna*, *بالطف* *ba lutf*.

COMPLEMENT, *n.* (fulness) *تمام* *ta-mām*, *تتم* *tatama*.—(number) *تعداد* *taddād*, *شمار* *shumār*. The complement of a circle, *متمم* *mutammim*.—(appendage) *ضمیمه* *zamtmat*, *ملحق* *mulhak*.

COMPLETE, *a.* (without defect) *تمام* *tamām*, *کامل* *kāmil*, *درست* *durust*, *بی عیب* *bi'ib*.—(finished) *سر آمد* *sar āmad*, *پرداخت* *pardākht*, *منقضی* *munkazī*, *منتها* *muntahā*.

COMPLETE, *vt.* *تمام کردن* *tamām-k.*, *پرداختن* *pardākhtan*, *بسر آوردن* *basar-ū*.

COMPLETED, *a.* کامل *kāmil*, تمام *tamām*.

To be completed, بسر آمدن *basar-ā*,  
پرداختن شدن *pardākhta-sh*.

COMPLETELY, *ad.* کاملاً *kāmilāna*,  
تماماً *tamāman*.

COMPLETENESS, } *n.* انجام *anjām*,  
COMPLETION, } آخرت *ākhirat*,  
تمامی *tamāmī*, منتها *muntahā*,  
کمال *hamāl*.

COMPLEX, *a.* پیچ در پیچ *pech dar pech*, لا بر لا *lā bar lā*. Complexing affairs, درج *durraj*.

COMPLEXION *n.* (of the face) رنگ *rang*, سیما *simā*, چهره *chakra*.—  
(constitution) مزاج *mizāj*, جبلت *jibillat*, طبیعت *tabīyat*.

COMPLIANCE, *n.* رضامندی *razāmandī*,  
اتفاق *kabūl*, قبول *marziy*, مرضی *ittifāk*, موافقت *muwāfakat*.

COMPLIANT, *a.* ملایم *mulāyam*, مطیع *mutīa*, حلیم *halīm*.

COMPLICATE, *vt.* درج کردن *darj-k*,  
پیچ در پیچ کردن *pechidan*, پیچ در پیچ *pech dar pech-k*.

COMPLICATED, *a.* پیچ در پیچ *pech dar pech*, پیچیده *pechida*, مطوی *matwī*. To be complicated, پیچیده *pechida-g* کشتن.

COMPLICATION, *n.* پیچش *pechish*, خلط *khalt*, زفر *zafr*.

COMPLIMENT, *n.* تکلف *takalluf*, سارا *mudārā*, خوش آمدی *bandagi*, بندگی *khush āmadī*, سلام *salām*, تعظیم *tadzīm*.

COMPLIMENT, *vt.* سلام دادن *salām-d*,  
تواضع *rishkhand-s*, ریشخند ساختن *tawāzū-n*, نوازش نمودن *nawā-zish-n*.

COMPLY, *vi.* راضی شدن *rāzī-sh*,  
قبول *muwāfakat-n*, موافقت نمودن

کردن *kabūl-k*, قول دادن *qaul-d*,  
اتفاق کردن *ittifāk-k*.

COMPONENT, *a.* ترتیب ساز *tartīb-sāz*,  
مؤلف *mualif*, انتظام *intizām* *numā*.

COMPOSE, *vt.* (arrange) ترتیب کردن *tarkīb-k*,  
انتظام نمودن *intizām-n*,  
ترتیب نمودن *nazm-k*, نظم کردن *tartīb-n*. To compose a difference, مصلحت نمودن *salāh-k*,  
مصلحت نمودن *musālihat-n*. To compose musical airs, نغمه ساز کردن *naghma sāz-k*. To compose a book تصنیف کردن *tasnīf-k*,  
کتاب نوشتن *kītab-n*. To compose verses, نظم ساختن *nazm-s*, نظام *āsūdan* (set at rest) نمودن *nizām-n*.  
خاطر جمع کردن *khātir jamā-k*.

COMPOSED, *a.* (arranged) ترتیب کرده *tartīb karda shuda*.—(formed) *murakkab sākhta*.—  
(calm) ملایم *sākin* *mulāyam*.

COMPOSEDLY, *ad.* از استقلال *az istik-lāl*, با ملایمت *bā mulāyamat*.

COMPOSER, *n.* مصنف *musannif*, نفل بند *nahl band*.

COMPOSITION, *n.* (formation) جبل *jabl*, خلق *khalk*.—(compounding, mixing) تربیت *tarbiyat*, ترکیب *tarkīb*, آمیزش *āmtzash*.—(union) *yugānagi*.—(arrangement) *tartīb*, انتظام *intizām*. Literary composition, منشا *inshā*, 'منشأ' *mansha'*, شایستگی (consistency) *shāyistagi*, مطابقت *mutābakat*.

COMPOSURE, *n.* ملایمت *ārām* *mulāyamat*, اطمینان *itmināni*, خاطر *khātir*, آسوده حال *āsūda hāl*.

COMPOUND, *vt.* آمیختن *amīkhtan*,

سیریشان *sirishān*, ترکب کردن *tarkīb-k.*, خلط کردن *khalt-k.*

COMPOUND, *a.* آمیخته *āmikhta*, مرکب *murakkab*, مخلوط *makhlūt*. A compound word, لفظ مرکب *lafzi murakkab*. A compound participle, وصف ترکیب *wasfi tarkīb*.

COMPOUNDABLE, *a.* ممکن آمیزش *mumkini āmizish*.

COMPOUNDER, *n.* آمیزش کننده *āmizish kunanda*, دوا ساز *dawā sāz*.

COMPREHEND, *vt.* (conceive) دریانت *daryāft-k.*, معلوم کردن *mdlūm-k.*, پنداشتن *pindāsh-tan*, دریافتن *daryāftan*, شامل کردن *shāmil-k.*, اشتغال کردن *ishtimāl-k.*

COMPREHENDED, *a.* مدرک *mudrak*, مرکوز *markūz*.

COMPREHENSIBLE, *a.* قابل دریانت *kābili daryāft*, ممکن فهم *mumkini fahm*, معقول *makūl*, هوبداسخن *hawidā sakhun*.

COMPREHENSIBLY, *ad.* معقولانه *madkulāna*.

COMPREHENSION, *n.* (intellect) دریافت *daryāft*, فهم *fahm* (pl. افهام), ادراک *idrāk* (pl. عقول), احاطه *shumūl*, متضمن *mulazammīn*.

COMPREHENSIVE, *a.* (conceiving) طبع *sāhibi tabt*, ذهن *sahīn*, مشتمل *mush-tamil* (containing) شامل *shāmil*. The comprehensive or intellectual power, مدرک قوت *kuwati mudrika*.

COMPREHENSIVELY, *ad.* با شمل *bā shaml*.

COMPREHENSIVENESS, *n.* جوانی *jawlāni*.

COMPRESS, *vt.* انشردن *afshurdan*, شکنجه کردن *shikanja-k.*, سفیدن *siflīdan*, تنگ ساختن *taṅg-s.*

COMPRESS, *n.* vide BANDAGE.

COMPRESSED, *a.* انشوده *afshurda*, کشیده *dar shikanja kashida*, محصور *mahsūr*.

COMPRESSIBLE, *a.* ممکن همس *mumkini hams*.

COMPRESSIBILITY, *n.* قوت تضیق داری *kuwati tazik dāri*.

COMPRESSION, } فشردگی *fashurda*,  
COMPRESSION, } انشردگی *afshur-*  
dagī, همس *hams*.

COMPRISE, *vt.* اشتغال کردن *ishtimāl-k.*

COMPROMISE, *n.* مصالحه *musālahat*, شرط *shart*, عهد *ahd*.

COMPROMISE, *vt.* مصالحه کردن *musālahat-k.*, شرط کردن *shart-k.*, نظم ساختن *nazm-s.*, ترتیب کردن *tartīb-k.*

COMPTROL, *vt.* vide CONTROL.

COMPULSION, } ظلم *zor*,  
COMPULSIVENESS, } جور *jabr*,  
zorāwari, زبردستی *zabardasti*, تعدی *taddī*.

COMPULSIVE, *a.* زبردست *zabardast*, ظالم *sālim*.

COMPULSIVELY, *ad.* زور *ba zor*, زبردستی *az zabardasti*, جورا *jabran*, ضرورتا *zarūratā*.

COMPUNCTION, *n.* تأسف *afso*, شیمانی *shimāni*, ندامت *nadāmat*, پشیمانی *pashīmāni*, توبه *toba*.

COMPUTATION, *n.* اندازه *andāza*, حساب *hisāb*, شمار *shumār*, عدد *add*, محاسبه *muhāsabat*.

COMPUTE, *vt.* حساب کردن *hisāb-k.*, شمردن *shimurdan*.

COMRADE, *n.* vide COMPANION.

CON, *vt.* اهتمام کردن *ihitimām-k.*,  
شغل دادن *shughl-d.*

CONCATENATE, *vt.* سلسله کردن *silsila-k.*, زنجیر بندی کردن *zanjirbandi-k.*

CONCATENATION, *n.* سلسله *silsila*,  
(سلسله) *zanjirbandi*, (سلسله) *pl.*

CONCAVE, *n.* اجوف *mujawwaf*, مجوف *ajwaf*, منحنی *munhasim*. To make  
concave, تجویف کردن *tajwif-k.*

CONCAVITY, *n.* قعر *qur*, جوف *juwaf*, *ghār*. The concavity of the breast,  
چشم *bahw*. The concavity of the eye,  
چشم خان *chashm khāna*. The con-  
cavity or hollow of the hand, روی  
دست *rūi dast*.

CONCEAL, *vt.* پنهان *nihuftan*, پنهان  
کردن *pinhān-k.*, پوشیدن *poshidan*,  
رو پوش کردن *makhfiy-k.*, مخفی کردن  
*rū posh-k.*

CONCEALABLE, *a.* ممکن پوشش  
*mumkini poshish*.

CONCEALED, *a.* پوشیده *poshida*, پنهان  
*nihufta*, مخفی *makhfiy*.

CONCEALMENT, *n.* روپوشی *ru poshi*,  
پوشیدگی *poshidagi*, پنهانی *pinhāni*,  
پنهانگی *nihuftagi*.

CONCEDE, *vt.* قبول کردن *kabūl-k.*,  
اجازت کردن *ijāzat-k.*

CONCEIT, *n.* (conception) ادراک *idrāk*,  
فکر *fikr*, اندیشه *andisha*, رای *rāi*.—  
(fancy) خیال *khayāl*, وهم *wahm*,  
تصور *tasawwar*.—(favourable opinion)  
مظنن *mazinnati masūd*.—  
(vanity) غراف *gizāf*.

CONCEIT, *vt.* خیال کردن *khayāl-k.*,  
فکر کردن *fikr-k.*, وهم نمودن  
*wahm-n.*

CONCEITED, *a.* متکبر *khudbin*, خودبین  
*mutakabbir* خود پسند *khud pasand*.

CONCEITEDLY, *ad.* با خود بینی *bā*  
*khud binī*.

CONCEITEDNESS, *n.* خود بینی *khud*  
*binī*, خود پسندی *khud pasandi*.

CONCEIVABLE, *a.* متصور *mutasawwar*,  
ممکن *mumkini fahm*.

CONCEIVE, *vt.* (comprehend) دريافت  
*daryāft-k.*, فهمیدن *fahmidan*,  
معلوم شدن *madlūm-sh*. To conceive in  
the womb, حمل گرفتن *kaml-g.*, حامله  
شدن *hāmala-sh*. To conceive resent-  
ment, غضب نمودن *ghasaba-sh*.

CONCENTRATE, *vt.* جمع کردن *jamt-k.*

CONCENTRIC, *a.* هم مرکز *ham markiz*.

CONCEPTION, *n.* (pregnancy) حمل  
*haml*, حبل *habal*.—(apprehension,  
idea) فهم *fahm*, دریافت *daryāft*,  
خیال *khayāl*.

CONCERN, *vt.* (belong to) متعلق شدن  
*mutatlilik-sh.*, منسوب بودن *manrūb-b.*,  
معامله *ā'id-b.*—(interest) عاید بودن  
*muāmala-k.*, عنایت کردن *ināyat-k.*,  
داشتن *tlāka-d.*—(make uneasy)  
دلبرست *muztarib-k.*, مضطرب کردن  
*dilbasta-s*. It concerns me,  
علاقه من است *tlākai man ast*.

CONCERN, *n.* کار *kār*, عمل *amal*, علاقه  
*tlāka*, معامله *muāmala*, شغل *shughl*.  
—(care) اندیشه *andisha*, فکر *fikr*,  
دلگیری *tlmār*.—(affliction) تهمار  
*giri*, محنت *mahnat*.—(affection)  
محبت *mohbat*, مهر *mahr*.—(import-  
ance) گران *girāni*, دشواری *dushwārī*.  
Of great concern, مهم *muhimm*.

CONCERNING, *pr.* منسوب *mansūb*,  
فرد *az*, ز *ze*, برای *bārāy*, من *min*, فی *fi*.

CONCERT, *vt.* (adjust) نظم کردن *nazm-*  
*k.*, بندوبست ساختن *bandubast-s.*,  
ترتیب نمودن *tartīb-n.*

CONCERT, *n.* عقد *akd*, عهد  
*ahd*, شرط *shart*.—(harmony)



آهنگ *āhang*, ساز *sāz*. A concert of vocal and instrumental music, آهنگ سازنده و خواننده *āhangī sāzanīda wa khānanda*.

CONCESSION, *n.* اجازت *kabūl*, قبول *ijāzat*, احسان *ihsān*, مرضی *murzi*.

CONCESSIVE, } *a.* در وجه اجازت *dar wajai ijāzat*.

CONCESSORY, } *a.* در وجه اجازت *dar wajai ijāzat*.

CONCILIATE, *vt.* (gain) حاصل کردن *hāsil-k.*, اندوختن *andokhtan*, تصلیح کردن *anlūkhlan*.—(reconcile)

*taslih-k.* To conciliate affection, دلخواختن *mohbat-a.*, دلخواختن *dil nawākhtan*, دل گرفتن *dil giriftan*.

CONCILIATION, *n.* مصالحت *sulh*, دلکشی *musālahat*, دلخوازی *dil nawāzi*, دلکشی *dil kashī*.

CONCILIATORY, *n.* صلح منسوب *sulh mansub*.

CONCISE, *a.* کوتاه *kūtāh*, مختصر *mukhtasar*, مجمل *mujmil*.

CONCISELY, *ad.* القصر *alkissa*, از اختصار *az ikhtisār*.

CONCISENESS, *n.* کوتاهی *kūtāhi*, اجمال *ijmāl*, اختصار *ikhtisār*.

CONCLAVE, *n.* (private apartment) نهانخانه *nihān khāna*.—(a cabinet council) دیوان خاص *diwāni khās*.

CONCLUDE, *vt.* تمام کردن *tamām-k.*, آخر کردن *ākhir-k.*, ختم نمودن *khatam-n.*, اتمام نمودن *ittimām-n.* To conclude an alliance, عقد کردن *ahd-k.*, عهد ساختن *ahd-s.*—(to reason for an opinion) خیال *kiyās-k.*, خیال کردن *khiyāl-k.*

CONCLUDE, *vt.* تمام کردن *tamām-k.*, آخر کردن *ākhir-k.*, ختم نمودن *khatam-n.*, اتمام نمودن *ittimām-n.* To conclude an alliance, عقد کردن *ahd-k.*, عهد ساختن *ahd-s.*—(to reason for an opinion) خیال *kiyās-k.*, خیال کردن *khiyāl-k.*

CONCLUDE, *vt.* تمام کردن *tamām-k.*, آخر کردن *ākhir-k.*, ختم نمودن *khatam-n.*, اتمام نمودن *ittimām-n.* To conclude an alliance, عقد کردن *ahd-k.*, عهد ساختن *ahd-s.*—(to reason for an opinion) خیال *kiyās-k.*, خیال کردن *khiyāl-k.*

CONCLUDE, *vt.* تمام کردن *tamām-k.*, آخر کردن *ākhir-k.*, ختم نمودن *khatam-n.*, اتمام نمودن *ittimām-n.* To conclude an alliance, عقد کردن *ahd-k.*, عهد ساختن *ahd-s.*—(to reason for an opinion) خیال *kiyās-k.*, خیال کردن *khiyāl-k.*

CONCLUDE, *vt.* تمام کردن *tamām-k.*, آخر کردن *ākhir-k.*, ختم نمودن *khatam-n.*, اتمام نمودن *ittimām-n.* To conclude an alliance, عقد کردن *ahd-k.*, عهد ساختن *ahd-s.*—(to reason for an opinion) خیال *kiyās-k.*, خیال کردن *khiyāl-k.*

CONCLUDE, *vt.* تمام کردن *tamām-k.*, آخر کردن *ākhir-k.*, ختم نمودن *khatam-n.*, اتمام نمودن *ittimām-n.* To conclude an alliance, عقد کردن *ahd-k.*, عهد ساختن *ahd-s.*—(to reason for an opinion) خیال *kiyās-k.*, خیال کردن *khiyāl-k.*

*nattijā i lāzimu'l ihtiyāj*. An evident conclusion, نتیجه *nattija* *surih*. True conclusions, نتایج تحقیق *nattāij* *tuhktik*.—(decision) فیصل *faisul*.

CONCLUSIVE, *a.* قاطع *kātt*, شافی *shāfiy*. CONCLUSIVELY, *ad.* قاطعاً *kāttan*.

CONCOCTION, *n.* هضم *hasm*, تحلیل *tahlil*. The first concoction, هضم اول *huzmi awwal*.

CONCOMITANCY, *n.* پیوستگی *paywastagi*, اضافت *izāfat*.

CONCOMITANT, *a.* لازم *lāzim*, لایق *lāyak*, پیوسته *paywasta*.

CONCOMITANT, *n.* پیوند *izāfiy*, اضافی *paywan*.

CONCOMITANTLY, *ad.* با اضافت *bā izāfat*, معاً *mdan*.

CONCORD, *n.* موافقت *muwāfiqat*, اتفاق *ittifāk*, یگانگی *yagānagi*, هماهنگی *muāhadat*.—(harmony of sounds)

*āhang*, نغمه *naghma* *damasāz*. Concord in Grammar, ربط *rabi*.

CONCORDANT, *a.* ملایم *mulāyam*, هم آواز *mutābik*, مطابق *muwāfik*, هم آواز *ham āwāz*, کار ساز *kār sāz*.

CONCOURSE, *n.* مجمع *majmd*, جمع *jamd*, اندوه *ambūh*, مجلس *majlis*.

CONCRETE, *vi.* جمود کردن *jumūd-k.*, بسته شدن *munjamid-sh*, فشردن *fishurdan*.

CONCRETE, *a.* (noun) جامد *jāmid*, فشرده *busta*, منجمد *munjamid*, فشرده *fisurda*.

CONCRETE, *a.* (noun) جامد *jāmid*, فشرده *busta*, منجمد *munjamid*, فشرده *fisurda*.

CONCRETE, *a.* (noun) جامد *jāmid*, فشرده *busta*, منجمد *munjamid*, فشرده *fisurda*.

CONCRETE, *a.* (noun) جامد *jāmid*, فشرده *busta*, منجمد *munjamid*, فشرده *fisurda*.

CONCRETE, *a.* (noun) جامد *jāmid*, فشرده *busta*, منجمد *munjamid*, فشرده *fisurda*.

CONCRETE, *a.* (noun) جامد *jāmid*, فشرده *busta*, منجمد *munjamid*, فشرده *fisurda*.

CONCRETE, *a.* (noun) جامد *jāmid*, فشرده *busta*, منجمد *munjamid*, فشرده *fisurda*.

CONCUPISCENCE, *n.* مستی *masti*,  
هوای نفس *shahwāt*, طمع *tamī*,  
*huwāi nafs*, نفس اماره *nafsi ammāra*.

CONCUPISCENT, *a.* شهوتی *shahwātī*,  
شهوت پرست *mast*, مست  
*parast*, آرزومند *ārsūmand*.

CONCUR, *vi.* یکدل و یکت جهت شدن  
*yakdīl wa yak jahat-sh.*, اتفاق کردن  
*ittifāk-k.*, موافق شدن *muwāfāk-sh.*

CONCURRENCE, *n.* یکدلی *yak dīlī*,  
یکجهتی *yak jehatī*, موافقت *muwāfakat*,  
مدد (help) *madad*, وحدت *wahdat*.—  
*yārt*.—(consent) قبول *kabūl*,  
رضی *marzī*.

CONCURRENT, *a.* موافق *muwāfīk*,  
یکدل *yak dīl*, متفق *muttafak*,  
نیومند *paywasta*.

CONCUSSION *n.* حرکت *harakat*,  
جنبش *jumbish*, صادرات *masādarat*.

CONDEMN, *vt.* (sentence) فتوی دادن  
*fatwa'-d.*, حکم کردن *hukm-k.*, قضا  
*kazā-s.* To condemn to death,  
*hukmi katl-f.* To  
condemn to an infamous punishment,  
حکم سیاست *siyāsāt-k.*, سیاست کردن  
*hukmi siyāsāt-n.*—(blame)  
*ilsām-k.*, ازام کردن *samm-k.*,  
ملامت کردن *malāmat-k.*

CONDEMNATION, *n.* فتوی *fatwa*,  
حکم *hukm*, قضا *kazā*, نام *zamm*,  
*lawm*, سیاست *siyāsāt*.

CONDENSABLE, *a.* ممکن تکذیف  
*mumkinī takṣīf*.

CONDENSATE, } *vt.* منجمد کردن *mun-*  
CONDENSE, } *jamid-k.*, تکذیف  
*takṣīf-k.*, مختصر کردن *mukhtasar-k.*

CONDENSATION, *s.* تکذیف *takṣīf*,  
اختصار *ikhtisār*, هنگفتی *hanguftī*.

CONDENSE, *a.* هنگفت *kasīf*, هنگفت  
*hanguft*.

CONDESCEND, *vi.* فروتنی کردن *furū-*  
*tant-k.*, قبول تواضع نمودن *tuwāṣṣum..*  
کردن *kabūl-k.*

CONDESCENDINGLY, *ad.* در وجه تواضع  
*bar waja'i tuwāṣṣd.*

CONDESCENDENCE, } *n.* تواضع *tuwā-*  
CONDESCENSION, } *ṣū*, فروتنی  
*farūtant*, قبول *kabūl*.

CONDIGN, *a.* لایق *lāyak*, لازم *lāsim*,  
مناسب *munāsib*, واجب *wājib*,  
سزاوار *sazāwār*, روا *rawā*. Condign  
punishment, سزا *sazā*, عذاب *dzāb*.  
مجازی *majāzī*.

CONDITION, *n.* (state) حالت *hālat*,  
صورت *ahwāl*, کیفیت *kaifiyat*,  
میزلت (rank) *sūrat*, وضع *wazd*.—  
*manzalat*, درجه *daraja*, مرتبه *martaba*.  
—(stipulation) شرط *shart*, عقد *dkd*,  
عهد *ahd*.—(attribute) وصف *wasf*,  
اعندال (temperament) *sifat*.—  
*aitidāl*, مزاج *mizāj*.

CONDITION, *vt.* (stipulate) شرط کردن  
*shart-k.*, عهد عقد نمودن *dkd-n.*,  
عهد ساختن *ahd-s.*

CONDITIONAL, *a.* شرطی *shartīy*,  
غیر محقق (uncertain) *bā shart*.  
*ghair muhakik*, نا معلوم *nā madlūm*.

CONDITIONALLY, *ad.* بشروط *ba sharūt*,  
عقد *ba dkd*, در عقد *bā dkd*.

CONDOLE, *vi.* ماتم برسی کردن *mātam*  
*purst-k.*, تعزیت کردن *tadziyat-k.*,  
اشفاق نمودن *ishfāk-n.*

CONDOLENCE, *n.* تعزیت *tadziyat*,  
اشفاق ماتم برسی *mātam purst*,  
*ishfāk*, عزا *dzā*. A letter of condol-  
ence, تعزیت نامه *tadziyat nāma*,  
شفاقت نامه *shafakat nāma*. The days  
of mourning or condolence, عزا  
*ayyāmī dzā*.

- CONDOLER, n. تعزیت گوینده *tdziyat*  
*goyanda*, ماتم پرس *mātam purs*.
- CONDUCE, vi. مدد کردن *maulad-k.*,  
 امداد کردن *kūwut-d.*,  
 imālād-k., شایستن *shāyistun*.
- CONDUCTIBLE, } a. معاون *madwwin*.  
 CONDUCTIVE, } ممکن نافع *mumkini nāfi*.
- CONDUCTIVENESS, n. معاونت *maāwanat*.
- CONDUCT, n. (guidance) رهنمائی *rah-*  
*numāty*, قیادت *kayādat*, دلالت  
*dalālat*, هدایت *hidāyat*.—(admini-  
 stration) اجرا *ijrā*, اهتمام *ihtamām*,  
 تدبیر *tadbīr*.—(behaviour) وضع *wazd*,  
 عمل *amal*, حرکت *harakat*.
- CONDUCT, vt. (lead) دلالت کردن *dalā-*  
*lat-k.*, هدایت ساختن *hidāyut-s.*,  
 رهنمائی کردن *rāhnumāty-k.* To  
 conduct an army, لشکر کشیدن *lashkar*  
*kashidan*, قایدالعسکر شدن *kāidul-*  
*dekar-sh*. To conduct an affair, سربراهی  
 کردن *sar ba rāhi-k.*, عمل کردن *amal-k.*,  
 فرمان دادن *farmūdan*, بکار آوردن *ba kār-ā.*
- CONDUCTOR, n. راهبر *rāhnumā*, راهبر  
*rāh bar*, مرشد *peshrao*, پیشرو  
*murshid*.—(director) مرتب *murattib*,  
 مقرر *mukawwim*.
- CONDUCTRESS, n. دلال *dallāla*.
- CONDUIT, n. آب ریز *āb-rāh*, آبراه *āb-res*,  
 آبگذر *āb-guzar*.
- CONE, n. مخروط *makhṛūtāt*, کاه *gāw-dum*.
- CONEY, n. زنگره *pazhangara*.
- CONFECT, vt. مرده ساختن *murabba-s.*,  
 با شکر تربیت ساختن *bā shakar*  
*tarbiyat-s*.
- CONFECTION, n. شیرینی *murabba*, شیرینی  
*shirini*, حلوا *halwā*, معجون *madjūn*.
- CONFECTIONER, n. حلوائی *halwāty*,  
 ساز *murabba sāz*, قناد *kannād*.
- CONFEDERACY, n. معاهده *maāhada*,  
 عهد *ahd*, اتفاق *ittifāq*, عقد *ahd*.
- CONFEDERATE, vt. معاهده کردن  
*maāhada-k.*, اتفاق ساختن *ittifāq-s.*,  
 عهد کردن *ahd-k.*
- CONFEDERATE, n. شریک *rafik*, رفیق  
*sharik*, متفق *muttafiq*, تعاهد *taāhud*,  
 ناصر *nāsir*.
- CONFEDERATE, a. همروائی *ham-wisāh*,  
 متحد *muttahid*.
- CONFER, vt. جواب سوال کردن *jawāb*  
*sawāl-k.*, سکالم کردن *mukālama-k.*,  
 مهاورت نمودن *muhāwarat-n.*—  
 عطا *tnāyat-k.*, عنایت کردن (grant)  
*dtā-k.*, بخشیدن *bakhshidan*,  
 دادن *dādan*. To confer an office,  
 منصب تکلیف کردن *mansab taklif-k.*
- CONFERENCE, n. جواب سوال *jawāb*  
*sawāl*, مکالمت *mashwarat*, مشورت  
*mukālamat*, مهاورت *muhāwarat*,  
 مذاکرت *muzākarat*.
- CONFESS, vt. اقرار کردن *ikrār-k.*, اعتراف  
*tadrif-k.*, تعریف کردن *attirāf-n.*
- CONFESSED, a. معترف *mūdtarif*,  
 مقرر *mukarar*.
- CONFESSEDLY, ad. یقیناً *yaktinan*,  
 بی شک *bi shubhat*, گمان *bi gumān*.
- CONFESSION, n. اقرار *ikrār*, اعتراف  
*ttirāf*, تصدیق *tahkiq*, تحقیق *tasdiq*,  
 Confession of sins, اقرار گناه *ikrār-i*  
*gunāh*.
- CONFESSOR, n. (of his own faults)  
 اقرار کننده *ikrār kunanda*.—(one  
 who hears the confessions of others),  
 مستمع گناه دیگران *mustamt gundāh*  
*digarān*.
- CONFIDE, vi. اعتبار داشتن *ttibār-d.*,  
 باور کردن *ttimād-k.*, اعتماد کردن

bāwar-k., ایمان *itikād-b.*, اعتقاد بردن  
داشتن *imān-d.*

CONFIDANT, *a.* همراز *dam sās*, دمساز  
*ham rās*, محرم *mahram*, همدم  
*ham dam*.

CONFIDENCE, *n.* (trust) اعتقاد *itikād*,  
باور *bāwar*, اعتماد *itimād*, اعتبار *ittibār*,  
دلیری (boldness) *tawakkul*.—  
*dilerī*, غیرت *ghairat*.—(rashness)  
شوخی *shokhī*, گستاخی *gustākhi*,  
بی شرمی *bī sharmī*.

CONFIDENT, *a.* اعتماد دار *itimād-dār*,  
متوکل *mutawakkil*, معتقد *mudtikād*.  
—(impudent) شوخ *shokh*, بی شرم *bī*  
*sharm*, بی گستاخ *gustāk*.—(rash) بی  
تدبیر *bī tadbīr*.

CONFIDENTIAL, *a.* مخفی *makhfi*.

CONFIDENTLY, *ad.* (with firm trust)  
*itimādāna*.—اعتماداً *itimādāna*.—  
(without doubt) عدم شبهت  
*adamī shubhat*, بی شک *bī shak*.—  
(without fear) بلا بیم *bī bāk*, بی  
بلا *bilā bīm*.

CONFIGURATION, *n.* تشکیل *tashkīl*,  
ترتیب *tartīb*.

CONFINE, *n.* سرحد *sarhadd*, حدود  
*hudūd*, مرزبوم *marzbūm*.

CONFINE, *vt.* در زندان کردن *dar zin-*  
*dān-k.*, محبوس *habs-s.*, محبوس ساختن  
کردن *mahbūs-k.*, بند کردن *band-k.*—  
(restrain) تضییق کردن *tazayyuh-k.*,  
قهر نمودن *kasr-n.*

CONFINED, *a.* در زندان کرده شده *dar*  
*sindān kardā shuda*, محبوس *mahbūs*.  
—(narrow) تنگ *tang*. To be confined,  
در زندان *mahbūs-sh.*, محبوس شدن  
*dar sindān-b.*

CONFINEMENT, *n.* (imprisonment)  
اسیری *giriftārī*, گرفتاری *habs*

*asīrī*.—(restraint) قید *kayd*, اقتدار  
*iktisār*.

CONFIRM, *vt.* مقرر ساختن *mukarrar-*  
*s.*, تعیین کردن *karār-k.*, قرار کردن  
*tahkik-k.*, ثابت کردن *sābit-k.*, پایدار  
نمودن *pāyadār-n.*

CONFIRMABLE, *a.* ممکن اقرار *mumkin*  
*ikrār*, قابل استقرار *kābili istikrār*.

CONFIRMATION, *n.* اقرار *ikrār*, اثبات  
*isbāt*, استقرار *istikām*, استیکرار  
*istikrār*.

CONFIRMATIVE, *a.* مقوی *mukawwif*,  
شهادت *shahādāt*, گواهی *gawāhidah*.

CONFIRMED, *a.* قرار کرده *karār kardā*,  
مؤكد *sābit*, مقرر *mukarrar*, موكد  
*muakkad*, To be confirmed, شدن  
*muakkad-sh.*, اقرار کرده شدن  
*ikrār kardā shudan*, ثابت شدن *sābit-sh.*

CONFISCABLE, *a.* لایق قبض *lāyaki*  
*kabz*, واجب الفرق *wājibul kurk*,  
ضبط شوند *zabt-shawanda*.

CONFISCATE, *vt.* ضبط کردن *zabt-k.*,  
قبض کردن *kabz-k.*

CONFISCATED, *a.* ضبط کرده *zabt kardā*.

CONFISCATION, *n.* قبض *kabz*, قرق *kurk*.

CONFLAGRATION, *n.* آتش زدگی  
*ātish zadagi*, آتش عظیم *ātishi dāzm*.

CONFLICT, *n.* (battle) حرب *harb*,  
پیکار *paykār*, نبرد *nabard*, رزم *razm*,  
و قیامت *mārika*.—(duel) رنج  
*wakidtu'l isnayn*.—(pang) رنج *ranj*,  
درد *dard*.—(struggle) دلا *dilāz*.—  
(violent collision) مصادمت *musādama-*  
*mat*, مقارعت *makāratt*, صدمت  
*sadmat*.

CONFLICT, *vi.* vide FIGHT, STRUGGLE.

CONFLUENCE, *n.* (junction of several  
streams) مجمع النهرین *majmaun*  
*nahrāyn*.—(crowd) انبوه *ambūh*, جماع  
*jamā*, کثرت *kasrat*.

CONFLUENT, *a.* مجتمع *majmū*, مجموع *majmūd*.

CONFORM, *vt.* (make conformable) موافقت کردن *muwāfak-k.*, موافقت کردن *muwāfakat-k.*, ملایم ساختن *mulāyama-s.*—(comply with) قبول کردن *kubūl-k.*, ملایمت گشیدن *rāzi-sh.*, ملایمت *mulāyamat-y.*

CONFORMABLE, *a.* موافق *muwāfak*, یکنسان *yaksān*, برابر *barābar*, مانند *mānand*, مثل *misal*, لایق *lāyāk*.—(obsequious) فرمان بردار *farmān burdār*, بردار *burd bār*, حلیم *halīm*, بندق فرمان *bandai farmān*.

CONFORMABLY, *ad.* با موافقت *bā muwāfakat*, مطابقانه *mutābikāna*, تشابه *tashshāba*.

CONFORMATION, *n.* (formation) ترکیب *tarkīb*, تشکیل *tushkīl*.—(producing conformity) ساز موافقت *muwāfakat sāz*.

CONFORMITY, *n.* موافقت *muwāfakat*, مطابقت *mutābikat*, مشابهت *mushābihat*, تشبیه *tashbih*.

CONFOUND, *vt.* درهم زدن *barham-z.*, شوریدن *tashwīsh-n.*, تشویش نمودن *shorīdan*, درهم کردن *darham-k.*—(disturb) اضطراب کردن *iztirāb-k.*, رنجیدن *ranjīdan*, آشفتن *āshuftan*. To confound by, خلط کلام کردن *khalt kalām-k.* To confound business, مصلحت مشوش کردن *maslihat mushawwash-k.*

CONFOUNDED, *a.* درهم زده *barham zada*, مخلوط *makhhlūt*, سرگشته *sar gashita*.—(detestable) ملعون *malūn*, مکروه *makrūh*. To be confounded, پریشان خاطر شدن *pareshān khātir-sh.*

CONFOUNDER, *n.* درهم زننده *barham zanda*, مخلوط کننده *makhhlūt kunanda*.

CONFRONT, *vt.* رو برو ایستادن *rubaru-istālan*, مقابلہ کردن *mukābalu-k.*, مواجهت ساختن *muwājahat-s.*

CONFUSE, *vt.* درهم زدن *barham-z.*, تحلیل کردن *pareshān-s.*, پریشان ساختن *takhlīt-k.*

CONFUSED, *a.* درهم زده *barham zada*, مختلط *mukhtalīt*, متفرق *mutafarrik*, شوریده *shorīda*, پریشان *pareshān*, درهم *barham*, درهم *darham*. Confused in mind, حیران *hayrān*, پریشان *pareshān khātir*. The confused murmur of a crowd, آواز *āwāza*. Confused in countenance, سیاه روی *siyāh rūi*. Confused speech, خرفه *khurshofut*. Confused writing, مشوش *mushawwashu'r rukūm*. Confused papers or leaves, اوراق پریشان *awrāki pareshān*.

CONFUSEDLY, *ad.* با آشفتگی *bā āshuftagī*, مشوشا *mushawwashan*. To speak confusedly, مشوس کلمات *mushawwashī kalamāt-k.*

CONFUSION, *n.* (irregular mixture) تشویش *pareshānī*, پریشانی *khalt*, خلط *tashwīsh*.—(astonishment) سرگردانی *āshuftagī*.—(tumult) هنگامه *hangāma*, غوغا *ghau-ghā*, آشوب *āshūb*.

CONFUTABLE, *a.* ممکن نسخ *mumkinī naskh*, قابل رد *kābili radd*.

CONFUTATION, *n.* بطلان *butlān*, رد *raddī kalām*.

CONFUTE, *vt.* جواب کردن *lā jawāb-k.*, رد کردن *mansūkh-k.*, منسوخ کردن *radd-k.*, قابل کردن *kāyul-k.*

CONFUTED, *a.* جواب کرده *lā jawāb karda*, رد کرده *radd karda*, منسوخ *mansūkh*, رد *mardūd*.

- CONGE, *n.* سلام *salām*, تکریم *takrīm*. — (leave) رخصت *rukhsat*, اجازت *ijāzat*. — (adieu) الدعا *al-luā*.
- CONGE, *vi.* رخصت گرفتن *rukhsat-g*.
- CONGEAL, *vt.* منجمد کردن *munjamid-k.*, انسریدن *afsurdan*, — (freeze) یخ بستن *yakh-b.*
- CONGEALABLE, *a.* منجمد ممکن *mumkīni tajmīd..*
- CONGEALED, *a.* منجمد *munjamid*, انسرده *afsurda*.
- CONGEALMENT, } *n.* انسرزدگی *afsur-*  
CONGELATION, } *dagī*, تجمید *taj-*  
*mīl*, بستگی *bastagī*.
- CONGENIAL, *a.* موافق *muwāfak*, هم جنس *ham jins*, همخوئی *humkhui*.
- CONGLOMERATE, *vt.* توشیح کردن *tawshī-k.*
- CONGRATULATE, *vt.* مبارکباد گفتن *mubārakbād-g.*, مبارک میباری گفتن *mubārakī-g.*, تهنیت کردن *tahnīyat-k.*
- CONGRATULATION, *n.* مبارک بادی *mubārak bādī*, مبارکی *mubārakī*, تهنیت *tahnīyat*. To receive congratulations, تهنائی پذیرفتن *tuhānī-p*. Congratulatory letters, تهنیت نامه *tahnīyat nāma*.
- CONGREGATE, *vt.* جمع کردن *jamd-k.*
- CONGREGATION, *n.* جماعت *jamādt*, انجمن *anjuman*, مجلس *majlis*, مجمع *majmd*.
- CONGRESS, *n.* مجلس *majlis*, محفل *mahfil*, جمعیت *jamīdt*.
- CONGRUENCE, } *n.* موافقت *muwā-*  
CONGRUITY, } *shā*, شایستگی *shā-*  
*yistagī*, لیاقت *layākat*, مناسبت *munāsibat*.
- CONGRUOUS, *a.* سزوار *lāyak*, لایق *lāyiq*, موافق *muwāfak*, متنسق *muttasīf*, متناسب *munāsīb*.
- CONGRUOUSLY, *ad.* لایقانه *lāyalāna*, با مناسبت *bā munāsibat*.
- CONIC, *a.* مخروطه منسوب *makhṛūtati mansūb*.
- CONJECTURABLE, *a.* ممکن تخمین *mumkīni takhmīn*.
- CONJECTURAL, *a.* قیاسی *kīyāsī*, وهمی *wahmī*.
- CONJECTURALLY, *ad.* تخمینا *takhmīnan*, با گمان *bā gumān*.
- CONJECTURE, *n.* قیاس *kīyās*, گمان *gumān*, انداز *andāza*, ظن *ẓann*, وهم *wahm*.
- CONJECTURE, *vi.* قیاس کردن *kīyās-k.*, وهم کردن *wahm-k.*, انداز داشتن *andāza-k.*, گمان داشتن *gumān-d.*
- CONJECTURER, *n.* وهم گر *wahm gar*, تخمین کننده *takhmīn kunanda*.
- CONJOIN, *vt.* پیوستن *paywastan*, وصل کردن *wasl-k.*, متصل نمودن *muttasīl-n.*, جمع کردن *jamd-k.*
- CONJOINT, *a.* پیوند *paywand*, متصل *muttasīl*, متفق *muttafak*, معطوف *mdtūf*.
- CONJOINTLY, *ad.* متوالا *mutawāsilan*, معا *mdan*, از شراکت *az sharākat*.
- CONJUGAL, *a.* نکاحی *nikāhī*, عروس *drūs* منسوب *munsūb*.
- CONJUGALLY, *ad.* نکاحانه *nikāhāna*.
- CONJUGATE, *vt.* پیوستن *paywastan*. To conjugate a verb, تعریف کردن *tasrif-k.*
- CONJUGATION, *n.* هم پیوستگی *ham paywastagī* — (of a verb) تصریف *tasrif*, گردان *gardān*.
- CONJUNCTION, *n.* پیوند *paywand*, پیوستگی *paywastagī*, اتحاد *ittihād*, اتصال *ittisāl*, وصل *wasl*, جمع *jam*, یگانگی *yagānagī*. A conjunction,

عطف *dtf*. A copulative conjunction, بیان عطف *dtf bayān*. An explicative conjunction, تفسیر عطف *dtf tafsir*. A conjunction of the planets, اقتران *iktirān*, قران *kirān*. The greatest conjunction (in astrology), قران اعظم *kirāni azum*. Conjunction of the two beneficent planets (Jupiter & Venus) قران سعدین *kirāni saddayn*. Conjunction of the two malignant planets (Saturn & Mars), قران نحسین *kirāni nahsayn*.

CONJUNCTIVE, *a.* وصلي *waslī*.

CONJUNCTIVELY, *ad.* در اتحاد *dar ittihād*, اتفاقا *ittifākan*.

CONJUNCTURE, *n.* اتفاق *ittifāk*, فرصت دست یافت *dast yāft*, فرصت *fursat*. — (connection) عقد *dkd*, مناسبت *munāsabat*.

CONJURATION, *n.* معاهده *mdāhada*, اتفاق *ittifāk*. — (enchanting), جادویی *jādūīy*, جادوگری *jādūgarī*, انسون *afsūn*, سحر *sahr*.

CONJURE, *vt.* (treat with earnestness) نیاز نمودن *nashd-s.*, نشد ساختن *niyāz-n.* — (conspire) هم‌وئانی کردن *ham wisāk-k.*, متفق ساختن *muttafik-s.* — (practise enchantment) جادویی کردن *jādūī-k.*, جادوگری کردن *jādūgarī-k.*, انسون سحر کردن *afsūn-s.*, سحر کردن *sahr-k.* I conjure thee for Gods sake! نشدکم بالله *nashdaka billāh*.

CONJURER, *n.* جادوگر *jādūgar*, انسون ساحر *afsūngar*, ساهر *sāhir*.

CONNASCENCE, *n.* (community of birth) هم‌زادی *ham wilād*, هم‌زادگی *hamzādī*.

CONNATURAL, *a.* هم طبیعت *ham tabīyat*. — (suitable nature) بوجود *barwujūdī shāyista*.

CONNECT, *vt. vi.* پیوستن *paywastan*, وصل کردن *wasl-k.*, الساق کردن *alsāk-k.*, ربط نمودن *rabt-n.* To be connected, پیوسته شدن *paywasta-sh.*

CONNECTED, *a.* متصل *paywasta*, متعلق *mutassil*, متعلقی *mutallik*, معطوف *madtūf*, وصلي *waslī*. — (in a connected series) در سند مسلسل *dar sanadi musalsal*, با پیوستگی *bā paywastagī*. Connected by relationship, وشیح *washtij*.

CONNECTION, *n.* پیوستگی *paywastagī*, اتصال *ittisāl*, علاقه *ilāka*, وصل *wasl*, عقد *dkd*, نسبت *nisbat*.

CONNIVANCE, *n.* اغماض *ighmāz*, چشم پوشی *chashmpūshī*, غمز *ghams*, تغافل *taghāful*.

CONNIVE, *vi.* اغماض نمودن *ighmāz-n.*, چشم پوشی کردن *chashm pushī-k.*, تجاهل کردن *tajāhul-k.*

CONNOISSEUR, *n.* واقف کار *wākīf gār*, ماهر *māhir*, اهل خبرت *ahli khabrat*.

CONNUBIAL, *a.* نکاحی *zojī*, زوجه *nikāhī*.

CONQUER, *vt* غلبه کردن *fat-h-k.*, شکست دادن *shikast-d.*, غلبه شدن *zafar-y.*, ظفر یافتن *ghālib-sh.*, کُشادن *kushādan*, پیروز شدن *pirūz-sh.* To conquer or die, تخت یا بخت *takht yā bakht-y.* To conquer one's passions, نفس ضبط *nafs zabt-k.*, بهره‌یز کردن *parhez-k.* To conquer in argument, در بحث *dar bahs ghālib-sh.*, در غالب شدن *dar munāzara-zahūr-k.* To conquer one another, تغالب کردن *taghālub-k.* Accustomed to conquer, مظفر *muzaffir*.

CONQUERED, a. مغلوب *maghlūb*, مفتوح *maftūh*, منجز *munhasim*.

CONQUEROR, n. غالب *pīrūs*, ظفر *ghalīb*, مظفر *muzaffar*, ظفریاب *zafar yāb*, غازی *ghāzī*, کامگار *kāmgār*. Conquerors, تغلب *arbābi taghlīb*. A conqueror of regions, کشور کشای *kishwar kushāi*, کشور گیر *kishwar gir*.

CONQUEST, n. فتح *fat-h*, ظفر *zafar*, غلبه *ghalaba*, پیروزی *pirozī*, یگانگی *yagānagi*, دستبرد *dast burd*.

CONSANGUINEOUS, a. قریب *karīb*.

CONSANGUINITY, n. قرابت *karābat*, خویشاوندی *khishā-wandī*, تعلق *taalluk*, خویشی *khesht*.

CONSCIENCE, n. ضمیر *zamīr*, دل *dil*, قلب *kalb*. Remorse to conscience, دلزاری *dilāzārī*.

CONSCIENTIOUS, a. (scrupulous) ایماندار *īmān-dār*, واهمناک *wahmnāk*. — (just) دیانتدار *diyānatdār*, خداترس *khudā-tars*.

CONSCIENTIOUSLY, ad. موافق ضمیر *muwāfuki-zamīr*.

CONSCIENTIOUSNESS, n. دیانتداری *diyānat-dārī*, ایمانداری *īmāndārī*, خداترسی *khudā-tarsi*.

CONSCIONABLE, a. معقول *mdkul*.

CONSCIONABLY, ad. معقولانه *mdkulāna*.

CONSCIOUS, a. آگاه *āgāh*, واقف *wākīf*, مطلع *muttālī*. To be conscious, خبردار *khābar-dār*, واقف بودن *wākīf-b*, خبردار شدن *muttālī-shudan*, خبردار شدن *khābardār-sh*. Conscious of a secret, رازدار *rās-dār*, سردار *sirr-dār*.

CONSCIOUSLY, ad. از وقوف *az wukūf*, از خبرداری *az khābardārī*.

CONSCIOUSNESS, n. وقوف *wukūf*, خبرداری *khābardārī*, آگاهی *āgāhī*, اطلاع *itlād*.

CONSECRATE, vt. تقدیس کردن *makh-sūs-k*, تقدیس گشتن *takdīs-g*, فدا نمودن *fidā-n*, خاص کردن *khāss-k*.

CONSECRATED, a. مقدس *mukaddas*, موقوف *mawkūf*.

CONSECRATION, n. تقدیس *takdīs*, فدا *fidā*, وقف *wakf*. Consecrations of temples, تکریمات *takrīmat*, جوامع *jawāmd*.

CONSECUTIVE, a. (successive) خلفی *khalafī*, متوالی *mutawālī*, پی در پی *pai-dar-pai*, ردیف *radīf*.

CONSECUTIVELY, ad. طبقاً عن طبق *tabakan-an-tabakin*, ردیفاً *radīfan*.

CONSENT, n. قبول *kabūl*, مرضی *marzī*, رضامندی *razāmāndī*, خوشی *khūshī*, اجابت *ijābat*, موافقت *mawāfakat*.

CONSENT, vi. قبول کردن *kabūl-k*, راضی شدن *rāzī-shudan*, موافق شدن *mawāfak-sh*, اتفاق کردن *ittifāk-k*.

CONSENTANEOUS, a. موافق *muwāfuk*, کار ساز *kār-sāz*.

CONSEQUENCE, n. (effect of a cause) نتیجه *natija*, (pl. نتایج *natāyuj*), ماحصل *mā-hasal*, اثر *asr*. — (end) انجام *anjām*, آخرت *ākharat*. — (concatenation) سلسله *silsila*. — (tendency) نیت *niyat*, عرض *arz*. — (importance) لزمت *lāzimat*, مهمی *muhimmī*. Certain consequences, نتایج حقیقت *natāyaji-hakikat*. An affair of consequence, مهمی *muhimmī*, مصلحت *maslihat*. A matter of little consequence, امر جزوی *kāri-nāchiz*, کار ناچیز *amri juzwi*. It is of no consequence, هیچ مضایقه نیست *hich-muzāyaka nīst*. To be of great consequence, مهمی لازم شدن *muhimm-wa-lāzim-sh*.



CONSEQUENT, *a.* متکمی *muntij*,  
متالی *mutāli*, موخر *mūakhar*, or *khir*.  
The antecedent and consequent,  
تالی مقدم *mukaddam wa tāli*,  
مقدمت و موخرت *mukaddamat -*  
*wa-mūakharat*.

CONSEQUENTLY, *ad.* لهذا *lihāzā*,  
لاجرم *lājiram*.

CONSERVATION, *n.* نگاهداشت *nigāh-*  
*dāsh*t, حفاظت *hifāzat*, محافظت  
*muhāfazat*.

CONSERVATIVE, *a.* محافظ *muhāfiz*,  
حافظ *hāfiz*.

CONSERVATOR, *n.* حافظ *hāfiz*, راعي  
*rāi*.

CONSERVATORY, *n.* حفظگاه *hifz-gāh*.

CONSERVE, *vt.* نگاه داشتن *nigāh-d.*,  
رعایت کردن *hirāsāt-k.*, حراست کردن  
*rudyat-k.* — (fruits, &c.), مرید ساختن  
*murraba-sākh*tan.

CONSERVE *n.* مرید *murraba*. Conserve  
of roses, گل شکر *gul-shukar*, گنقد *gul-*  
*kand*.

CONSESSION, *n.* هم نشینی *ham-*  
*nochini*.

CONSIDER, *vt.* اندیشیدن *andīshidan*,  
اندیشه کردن *andīsha-k.*, پنداشتن *pin-*  
*dāsh*tan, تفکر کردن *tāmul-k.*, تامل کردن  
*tafukkur-k.*, غور کردن *ghaur-k.*

CONSIDERABLE, *a.* معنبر *maatibār*,  
لازم *lāyaki lāzimat*, لازم *lāzim*,  
مهم *muhimm*, صاحب *sāhibi-*  
*attibār*.

CONSIDERABLENESS, *n.* مهمی  
*muhimmī*, لزمت *lāzimat*, معنبری  
*mudtabarī*.

CONSIDERABLY, *ad.* معنبراً *mudti-*  
*biran*, لزماً *bā lāzimat*, زیادت  
*ba ziyādat*,

CONSIDERATE, *a.* صاحب تدبیر *sāhibi*  
*taadbīr*, امتیاز *sāhibi imtiyāz*,  
مستمند *hūshmand*, عاقل *ākil*,  
— (having a respect for)  
در اللغات *hurmat dār*,  
*pur iltifāt* — (not rigorous)  
ناشدید *nā shadīd*.

CONSIDERATELY, *ad.* بتدبیر *batadbīr*,  
عالاً *ākilāna*, باتامل *batāmūl*.

CONSIDERATENESS, *n.* بصیرت  
*basīrat*, عقل *ākl*, هوشیاری  
*hūshyārī*.

CONSIDERATION, *n.* (mature thought)  
اندیشه *andīsha*, فکر *fikr*, تدبیر *taadbīr*,  
بصیرت *basīrat*, تامل *tāmūl*, عقل  
*ākl*, — (importance) مهمی *muhimmī*,  
معتبری *lāzimat*, لزمت *lāzimat*, لیاقت  
*liyākat*, عوض (compensation) *mudtabarī*,  
عوض (عواض) *ʿwaz*, سزا *sazā*, سزا  
*sazā*, سبب (motive) *sabūb*,  
باعث *juhāt*, جهت *juhāt*, موجب  
*mujūb*, *bāis*. Worthy of consideration,  
واجب الفکر *lāyaki andīsha*, لایق اندیشه  
*lāyaki andīsha*, *wājib* ul *fikr*. Without consideration,  
بی تامل *bi tāmūl*, بی فکر *bi fikr*.

CONSIGN, *vt.* (give in charge) سپردن  
*sipurdan*, حواله کردن *hawāla-k.*,  
امانت داشتن *tafūyaz-k.*, تفویض کردن  
*amānat-d.*, تسلیم ساختن *taslīm-s.*,  
— (appropriate) ساختن  
*makhṣūs-s.*, تخصیص نمودن *takhṣīs-s.*

CONSIGNATION, *n.* سپرد *sipurd*,  
سپردگی *sipurdagi*, سپارش  
*sipāriṣh*, تفویض *tafūyaz*, تسلیم  
*taslīm*, — (the writing) هب نامه *hiba nāma*,

CONSIMILAR, *a.* مانند *mānund*, همنا  
*hūmtā*, همسر *hamsar*.

CONSIST, *vi.* (to be composed of)  
مشتمل *murakkab-sh.*, مرکب شدن  
*mushtamil-sh.*, مخلوق شدن  
*makhṭūk-sh.*

CONSISTENCE, }  
CONSISTENCY, } *n* (suitableness)

مناسبت *munāsibat*, موافقت *muwā-fahat*, لایقت *shāyistagi*, لا یق *lāyikat*.—(existence) وجود *wujūd*, ذات *zāt*, هستی *hastī*.—(density) بستگی *bastagi*, کثافت *kasāfat*.

CONSISTENT, *a.* (not contradictory, suitable), لایق *nā khilāfat*, لایق *lāyak*, مناسب *munāsib*, موافق *muwā-fak*, شایسته *shāyista*.—(firm, solid) بست *basta*, سخت *sukht*, کثیف *kusf*, منجمد *munjamid*.

CONSISTENTLY, *ad.* لایقانه *lāyakāna*, باشایستگی *bā munāsibat*, باشایستگی *bā shāyistagi*.

CONSOLABLE, *a.* ممکن تسلی *mum-kini tasallī*, لایق دل *lāyaki dilāeā*.

CONSOLATION, *n.* دل *tasallī*, تسلی *tasallī*, خاطر جمعی *dilnawāsi*, دلخوازی *dilāwāzi*, تعزیت *khātir jumāt*, تسکین *tashkīn*, تعزیت *tudziyat*.

CONSOLATORY, *a.* تسکین بخش *tashkīn bakhsh*, مطمئن *mutmainn*. Consolatory letters, تعزیت نامه *tadziyat nāma*.

CONSOLE, *vt.* تسلی دادن *tasallī-d*, خاطر جمع کردن *khātir jamāt-k*, دل نواختن *dil-nā*, دل *dil-nā*.

CONSOLIDATE, *vt.* (make firm) سخت کردن *sakht-k*, منجمد کردن *munjamid-k*, استحکام *muhkum-k*, استحکام *istihkām-s*.—(grow firm) منجمد شدن *basta-sh*, منجمد شدن *munjamid-sh*, محکم گشتن *mahkum-g*.

CONSOLIDATED, *a.* بست شده *basta shuda*, منجمد شده *munjamid-shuda*, محکم کرده شده *mahkumkarda shuda*.

CONSOLIDATION, *n.* انجماد *injamād*, همبستگی *hambastagi*.

CONSONANCE, *n.* (of sound) هماوایی *ham āwāzi*, آهنگ *āhang*, صدای هموار *su-lāi hamwār*, نغمه *nağma*, دمساز *dam-sāz*.—(congruence) رونق *roo-fak*, مطابقت *mutābihat*, شایستگی *shāyis-tagi*.

CONSONANT, *a.* (agreeable to) لایق *shāyista*, موافق *muwāfak*, لایق *lāyak*.—(according in sound) هم آهنگ *hamāhang*, هم آواز *hamāwāz*.

CONSONANT, *n.* حرف صحیح *harfi sahit*.

CONSONANTLY, *ad.* باشایستگی *bā-shāyistagi*, مناسبانه *munāsibāna*.

CONSONOUS, *a.* هم آواز *ham āwāz*, موافق *muwāfak*.

CONSORT, *n.* همدم *ham dam*, همپهل *ham pahlū*, رفیق *ham wisāk*, رفیق *rafik*, شریک *sharik*.

CONSORT, *vi.* رفیق و همراه شدن *rafik u hamrah-sh*, آلبازی کردن *ambāzi-k*.

CONSPICUITY, *n.* نموداری *zāhirī*, ظاهری *zāhirī*, ناموری *namūlārī*, شهرت *shaurat*, روشن *nāmwarī*.—(brightness) روشنی *roshni*.

CONSPICUOUS, *a.* دید *padīd*, دید *padīd*, مشهور *mash-hūr*, آشکاره *āshkāra*, روشن *rū shanās*, معروف *madrūf*. Conspicuous for excellence, موج *muwujjah*. To be or become conspicuous, ظاهر شدن *zāhir-sh*, دید *padīd*, دید *padīd*, ظهور *hawīdā-sh*, ظهور *hawīdā-sh*. To render conspicuous, ظاهر نمودن *munjālī-k*, نموداری *zāhir-n*.

CONSPICUOUSLY, *ad.* ظاهرانه *zāhirāna*.

CONSPIRACY, *n.* بندش *bandash*, سازش *sāzish*, برهم *barham*, شهادت *shudagt*, اتفاق *ittifāk*.

CONSPIRATOR, *n.* بندشی *bandashī*, رفیق *rafik*, قرین *karīn*.

CONSPIRE, *vi.* متفق شدن *muttafik-sh*, همروانی کردن *ittifāk-k*.

*ham wisāk-k.*, معاهده کردن *muāhadu-k.*—(agree with) یکدل و یکجهت شدن *yak dil u yak juhat-sh.*

CONSPIRING, *a.* هموثق *ham wisāk*, متفق *mu'tafik.*

CONSTANCY, *n.* استواری *ustuwārī*, پایداری *karār*, قرار *istimrār*, استمرار *pāya-lārī*. Constancy in religion, دینداری *dīndārī*. Constancy (in love or friendship) در محبت وفاداری *dar mohbat wafādārī*.

CONSTANT, *a.* پایدار *barkarār*, برقرار *pāy-dār*, استوار *ustuwār*, قایم *kāyam*, ثابت *sābit*, مستقیم *mustakīm*. A constant friend, یار وفادار *yār wafādār*. A constant lover, معشوق وفادار *madshūki wafā-lār*.

CONSTANTLY, *ad.* برقرار *barkarār*, "کایمان *kāyaman*, علی الدوام *dladda-wām*, همیشه *hamīsha*, "دایمان *dāyaman*.

CONSTELLATION, *n.* ستاره *burj*, برج *burj*, *sitāra*, کوكب *kaukab*. A constellation of a happy ascendant, طالع مسعود المعطالع, *tālī musūdū'l natālī*. The predominant constellation or star at a person's nativity, طالع *tālī*. The constellation Aries, حمل *burjī hamal*, برج *bara*. Taurus, ثور *burjī sawr*, برج *burjī siyum*. Cancer, سرطان *sartān*, برج *burjī hilāl*. Leo, اسد *asad*. Virgo, سنبلت *sumbulat*, برج *burjī khosha*. Libra, میزان *mīzān*. Scorpio, عقرب *akrab*. Sagittarius, قوس *kaus*. Capricorn, جدی *jady*. Aquarius, آبی *burjī ābī*, دلو *dalw*. Pisces, حوت *hūt*.

CONSTERNATION, *n.* حیرت *hayrat*, سرگردانی *āshu'tagi*, آشفتگی *sargar-*

*dānī*, پریشانی *parīshānī*. To be in great consternation, مضطرب و دلپسته شدن *munkabiz u dil' basta-sh.*

CONSTIPATE, *vt.* بند کردن *band-k.*, منقبض کردن *kabz-k.*, منقبض کردن *munkabiz-k.*

CONSTIPATED, *a.* منقبض *munkabiz*, مقبوض *makbūz*. To be constipated, منقبض شدن *munkabiz-sh.*

CONSTIPATION, *n.* قبضیت *kabz*, قبضیت *kabziyat*, یبوست *yabūsāt*.

CONSTITUENT, *a.* ذاتی *zālī*, اصلی *asli*, جوهری *jauharī*.

CONSTITUENT *n.* اصل *asl*, ذات *zāt*, نفس *nafs*, جوهر *jauhar*.—(one that deposes another) منیب *munīb*, موکل *muwakkal*, مباشر *mubāshir*.

CONSTITUTE, *vt.* نصب کردن *nasb-k.*, تعیین کردن *mukarrar-n.*, مقرر نمودن *tāyin-k.*

CONSTITUTED, *a.* منصوب *mansūb*, مامور *māmūr*, معهود *mdhūd*, محکم *muhkam*, *māmūr*. One constituted or appointed to an office, منصب دار *mansīb-dār*, صاحب *sāhib-i-jā*.

CONSTITUTION, *n.* (establishment) دستور *dastūr*, نصب *nasb*.—(law, institution) قانون *kānūn* (*pl.* قوانین), شرط *shart* (*pl.* اوامر), امر *amr* (*pl.* شروط), شروع *shard* (*pl.* شروع).—(system of government) تدبیر *tadbīr* (*pl.* تدبیرات), حراست, ملک و ملت, *hirāsati mulk-u-millat*.—(natural qualities) طبیعت *tabī'at*, ذات *zāt*, وجود *wujūd*. The constitution of the body, مزاج *mizāj*, نهاد *nihād*, طبع *tabī'at*.

CONSTITUTIONAL, *n.* (inherent in constitution) ذاتی *zātī*, خلقی *khalkīy*,

جلبی *jibilliy*.—(legal) مشروع *mashrū*,  
شرعی *shardīy*.

CONSTITUTIVE, *a.* ذاتی *asāy* اصلی  
*sāts*.

CONSTRAIN, *vt.* (compel) جبر کردن  
*jabar-k.*, زبردستی *sūlm-k.*, ظلم کردن  
غضب نمودن *zabar-dastī-k.*, کردن  
*gasab-n.*,—(restrain) باز داشتن *bās-d.*,  
قید کردن *sabt-u-rabt-k.*, ضبط ربط کردن  
*kayd-k.*—(press) انشادن *afshārdan*.

CONSTRAINABLE, *a.* ممکن منع  
*mumkin-i-mand*.

CONSTRAINED, *a.* مجبور *majbūr*,  
ملزم *multazim*, مضبوط *masbūt*. To  
be constrained, مجبور شدن *majbūr-*  
*sh.*, ملزم *multazim-b.*

CONSTRAINER, *n.* ازوم کننده *lazūm-*  
*kunanda*.

CONSTRAINT, *n.* (compulsion) مزاحمت  
*muzāhimūt*, زور *zūr*, زبردستی *sabar-*  
*dastī*, ظلم *zulm*.—(confinement) قید  
*kayd*, حبس *habs*, گرفتاری *giriftārī*.

CONSTRICION, *n.* فشار *fishār*.

CONSTRINGENT, *a.* درهم گیر *darham-*  
*gīr*, فراهم کش *farāham kash*.

CONSTRUCT, *vt.* (build) بنا کردن  
*binā-k.*, تعمیر *tadmīr-k.*—(form,  
arrange) ساختن *sākhtan*, صورت  
*sūrat-b.*

CONSTRUCTION, *n.* (building) بنا  
*binā*, تعمیر *tadmīr*.—(arrangement)  
ترتیب *tartīb*, آرایش *ārāyish*. The  
construction of one noun with another,  
معنی (meaning) *isāfat*.—(explanation)  
معنی *madnī*, توضیح *fahwa*.—(judgment)  
تفسیر *tafsīr*, شرح *sharh*,  
دلیل *dkl*, ذهن *zihn*.

CONSTRUE, *vt.* ربط دادن *rabt-d.*,  
توضیح *izāfat-k.*—(explain)  
تعبیر کردن *bayān-s.*, بیان ساختن

*tadbīr-k.*, تقرر کردن *takrīr-k.*—(sup-  
pose) پنداشتن *pindāshītan*.

CONSUL, *n.* حاکم شهر *maulā*,  
*hakimi shahr*. A merchantile consul,  
نایب *nāyab*, وکیل *wakīl*.

CONSULT, *vt.* (ask advice) مشورت  
طلب کردن *mashwarat talab-k.*,  
زای طلبیدن *nashat-g.*, نصیحت گرفتن  
*rāi-t*. To consult together, مشورت  
مash *maslihat-k.*, نمودن  
*warat-n*. To consult a book, مطالعه  
*mutālād kitāb-n*. A  
person consulted, مستشار *mustashār*.

CONSULTATION, *n.* مصلحت *mas-*  
*lahat*, مشورت *mashwarat*.—(an  
assembly or council) دیوان *dīwān*,  
مجلس *majlis*. After consultation,  
بعد المشورت *baḍd ul mashwarat*.

CONSUME, *vt.* (spend, waste, destroy)  
خرچ کردن *kharch-k.*, ضایع کردن  
*zāya-k.*, اصراف کردن *barbād-k.*,  
ضعیف شدن *isrāf-k.*—(waste away)  
نا توان گردیدن *nātawān-g*. To  
consume time, ایام تلف کردن  
*ayyām tulaf-k.*

CONSUMED, *a.* متاکل *mulāakhl*,  
مصرف *masrūf*.

CONSUMABLE, *a.* ممکن اتلاف  
*mum-kini illāf*.

CONSUMER, *n.* متلف *mutlif*, اتلاف  
مصرف *illāf kunanda*, مصرف *musrif*.

CONSUMMATE, *vt.* تمام کردن *tamām-*  
*k.*, انجامیدن *anjāmtan*,  
*basar-b*. To be consummated, بسر آمدن  
*basar-ā*. To consummate marriage,  
نکاح کردن *nikāh-k.*

CONSUMMATE, *a.* کامل *kāmil*, پخته  
*pukhta*.

CONSUMMATION, *n.* اتمام *ittimām*,  
آخرت *ākhirat*, سرانجام *saranjām*,  
عاقبت *ākibat*, انصراف *insirām*.

CONSUMPTION, *n.* اتلاف *itlāf*, خرج  
*lharch*, صرف *sarf*. The consumption,  
نفس *suhāf*, سل *sill or sull*, اندم  
*nafsuddam*.

CONSUMPTIVE, *a.* هلاک ساز *halāk*  
*sāz*.— (having a consumption) مسلول  
*maslūl*.

CONTACT, *a.* اتصال *ittisāl*.

CONTAGION, *n.* سرایت *sirāyat*, وبا  
*wabā*, اصابت *isābat*.

CONTAGIOUS, *a.* ساري *mutāḍi*, معدی  
*sārī*.

CONTAIN, *vt.* گنجیدن *dāshṭan*, داشتن  
*gunjīdan*, اشتمال کردن *ishtimāl-k*.  
—(refrain) پرهیز کردن *purhiz-k*.

CONTAINABLE, *a.* ممکن احتوا *mum-*  
*kini ihtiva*.

CONTAINED, *a.* گنجیده *dāshṭu*, داشته  
*gunjīda*, مشمول *majmūḍ*, مجموع  
*mashmūl*. To be contained, شدن  
*dāshṭu-sh.*, محاط *muhāt-sh.*,  
بسته شدن *bastu-sh.*

CONTAMINATE, *vt.* ناپاک کردن *nā-*  
*pāk-k.*, پلید کردن *ghulīz-k.*, غلیظ  
*palīd-k.*, آلودن *ālūdan*.

CONTAMINATED, *a.* غلیظ *ghalīz*,  
آلوده *ālūda*.

CONTAMINATION, *n.* ناپاکی *nāpākī*,  
آلودگی *ālūdagi*.

CONTEMN, *vt.* حقارت نمودن *hikārat-*  
*n.*, تذلیل کردن *tazlīl-k.*

CONTEMNED, *a.* ذممن *muhakkar*, ذم  
*dani*.

CONTEMPLATE, *vt.* اندیشیدن *andī-*  
*shīdan*, فکر کردن *fikr-k.*, تصور

*tasawwur-k.*, تامل کردن *tāmmul-k.*,  
مشاهده کردن *mushāhada-k.*

CONTEMPLATION, *n.* اندیشه *andīsha*,  
تصور *tasawwur*, تامل *tāmmul*, تفج  
*tufarruj*, فکر *fikr*.

CONTEMPLATIVE, *a.* متفکر *mutafak-*  
*kir*, متامل *muta'ammil*, اهل  
*ahli tasawwuf*. The contemplative  
sciences, معارف معذوبه *maārif mad-*  
*nawīya*.

CONTEMPLATIVELY, *ad.* با فکر *bā*  
*fikr*, در وجه صوفی *bar wajai sufi*.

CONTEMPORARY, *n.* هم عمر *ham*  
*imr*, هم زاد *ham zād*, هم وقت  
*ham wakt*, هم عهد *ham ahd*.

CONTEMPT, *n.* مذمت *mazam-*  
*nat*, طعن *taḍn*, حقار *hakr*, اصغیرا  
*istihzā*, تحقیر *tahkīr*.— (vileness)  
حقارت *hikārat*, مذلت *ḥazallat*.

CONTEMPTIBLE, *a.* مذموم *mazmūm*,  
ذلیل *zulīl*, لایق تحقیر *lāyaki tahkīr*,  
دون *dūn*, سفلی *sifla*, فرومایه *farūmāya*.  
A contemptible dwelling, نکبت خانه  
*nukbat khāna*.

CONTEMPTIBLENESS, *n.* دونی *dūnī*,  
حقارت *hikārat*.

CONTEMPTIBLY, *ad.* حقیرا *hakiran*,  
با حقارت *bā hikārat*.

CONTEMPTUOUS, *a.* مغرور *maghrūr*,  
گستاخ *gustākh*, متکبر *muttakabir*.

CONTEMPTUOUSLY, *ad.* از حقارت  
*az hikārat*, با مذمت *bā mazammat*.

CONTEMPTUOUSNESS, *n.* مغروری  
*maghrūrī*, گستاخی *gustākhi*.

CONTEND, *vt.* منازعت کردن *munāzīd-*  
*k.*, ستیز کردن *sitīz-k.*, بحث کردن  
*bahs-k.*, مناقشه کردن *munākasha-k.*—(vie  
with) برابری کردن *burabari-k.*, هم

غیرت ham chashmī-k., چشمی کردن  
ghairat-n.

CONTENT, n. رضا razā, خوشنودی khush-  
nūdi, خوشدلی khūshdili, قناعت  
kanādt, خرسندی khursundī, شادمانی  
shādmāni.

CONTENT, vt. راضی کردن rāzi-k.

CONTENTS, n. pl. (whatever is con-  
tained) مضمون mazrūf, مضمون mas-  
mūn, ضمن zimn. The contents of a  
book, مضمون کتاب mazmūni kitāb.  
A table of contents, فهرست fuhrist.  
The contents of a letter, مضمون خط  
mazmūni khat, نامہ majhūm  
nāma. The substance of the contents  
of the letter, مضمون نامہ  
khulāsaī mazmūni nāma.

CONTENTED, a. راضی rāzi, خوشی  
khushi, قانع khushnūd, قانع kānt,  
شاد کام shādkām. To be contented,  
راضی شدن bi niyāz-b., راضی شدن  
rāzi-sh.

CONTENTION, n. (strife) خصومت  
khasūmat, منازعہ munākasha, ستیز  
sitez, اختلاف ikhtilāf.—(emulation)  
برابری barābari, هم چشمی ham  
chashmī, غیرت ghairat, حسرت  
hasrat.

CONTENTIOUS, a. جنگجو jangju, تندی  
tund, خصیم khasim.

CONTENTIOUSLY, ad. از روی خصومت  
az rūi khasūmat, با ستیز bā sitez.

CONTEST, n. vide CONTENTION.

CONTEST, vt. vide CONTEND.

CONTESTABLE, a. ممکن بحث mum-  
kini bahs.

CONTEXT, n. متنی matn, مبدلین matn.

CONTIGUITY, n. پیوستگی paywastagi,  
وصل wasl, اتصال ittisāl.

CONTIGUOUS, a. پیوستہ paywasta,  
متصل muttasil, قریب karīb.

CONTINENCE, n. پارسائی pārsāty,  
پاکدامنی pākdamāni, اجتناب ijtināb,  
پرهیز parhiz, زاهدی zāhidī, ریاضت  
rayāzūt.

CONTINENT, n. زاهد زāhid, پرهیزگار  
parhizgār, پاکدامن pākdamān, پارسا  
pārsā.—(the main land) اقلیم iklim.

CONTINGENCY, n. عارضہ ārizā, موقوف  
muwakā, اتفاق ittifāq, واقع waqt.

CONTINGENT, a. حادثہ hādīsa,  
جاری jāri.

CONTINGENT, n. vide SHARE.

CONTINUAL, a. ہمیشہ hamīsha, مداوم  
mudām, دایم dāyam, پایدار pāydar,  
مقید mukayyad. Continual motion,  
ورد wurd.

CONTINUALLY, ad. ہمیشہ hamīsha,  
دایم dāyam, علی الدوام alad'dawām,  
پیوستہ paywasta, همواره hamwāra.

CONTINUATION, n. ہمیشگی hamīsh-  
gi, مداومت pāydarī, مداومت mud-  
āwamat, استمرار istimrār, استقامت  
istikāmat.

CONTINUE, vi. ماندن māndan, پایدار  
pāydar-sh. vt. مداومت کردن  
mudāwamat-k., استمرار ساختن istim-  
rār-s., پیوستن paywastan, ملازمت  
mulāzimāt-n.

CONTINUED, } a. مقرون mahrūn,  
CONTINUOUS, } پیوستہ paywasta,  
ملازم mulāzim.

CONTORTION, n. پیچ pech, پیچش  
pechish. Contortion of the bowels,  
سکاف pechishi shikam, شکم  
sikhāf. A contortion of the navel,  
پیچانی ناف pechāi nāf.

CONTRABAND, *n.* حریم *harīm*, ممنوع *mamnūd*. Contraband trade, تجارتِ حرام *tajāratī harām*.

CONTRACT, *vt.* (draw together) فراهم *furāham-k.*, جمع آوردن *jamāt-ā*.—(abridge) اختصار کردن *ikhtisār-k.*, کوتاه کردن *kūtāh-k.*—(shrink up) گشتن کوتاه *koṭāh-g.*—(betrotte) نامزد *dhdi nikāh-s.*, عقد نكاح ساختن *nāmsad-k.*, نشان نهادن *nishān-n.*. To enter into a contract, عهد و پیمان *dhd u paymān-s.*, شرط نمودن *shart-n.*, معاهده کردن *muāhada-k.* To contract the visage, روی کشیدن *rūi-k.* To contract the wings (as a bird), جمع و بال کردن *sammī par u bāl-k.* To contract acquaintance or friendship, دوستی داشتن *dostī-d.*, آشنایی کردن *āshnāyi-k.* To contract a habit, عادت انداختن *ādat-a.* To contract a distemper, بیماری گرفتن *bīmāri-g.*, خستگی گشتن *khasṭa-g.* To contract rust, صدأ کردن *sadā-k.* To contract debt, وام گرفتن *wām-g.*, مدین شدن *madīn-sh.*

CONTRACT, *n.* قول *kaul*, عهد *dhd*, شرط *shart*, پیمان *paymān*, اقرار *ikrār*. A contract of marriage, عقد نكاح *dhdi nikāh*, معاهدت نكاح *madhadatī nikāh*. A contract of peace, صلح *dhdi sulh*. A written contract, اقرار نامه *ikrār nāma*, عهد نامه *dhd nāma*.

CONTRACTED, *a.* مقبوض *makhbūz*, درهم گرفته *darham girifta*.—(agreed) upon) مشروط *mashrūt*. Contracted in marriage, در عقد نكاح شده *dar dhdi nikāh kardā shuda*.

CONTRACTIBLE, *a.* اختصار ممکن *mumkinī ikhtisār*, قابل انقباض *kābilī inkibāz*.

CONTRACTION, *n.* اختصار *ikhtisār*, کوتاهی *kutāhi*. Contraction (of the eye-brow, &c.) فرام *farāham*, طرمست *tarmasat*, انقباض *inkibāz*.—(spasm) تعص *tads*.

CONTRACTOR, *n.* معده *mutdhad*, عهد *dhdu paymān kunanda*.

CONTRADICT, *vt.* بر خلاف گفتن *bar khilāf-g.*, رد کلام کردن *raddi kalām-k.*, مناقضت *mukhālafat-k.*, مخالفت کردن *munāhazat-k.*

CONTRADICTION, *n.* تناقض *tanākuz*, رد کلام *raddi kalām*, تخالف *takhā-luf*, نقیضت *nakhizat*.—(incongruity) نامناسب *nā munāsibat*, ناموافقت *nā muwāfiqat*.

CONTRADICTORY, *a.* مخالف *mukhā-lif*, ناموافق *bar dks*, بر عکس *nā mu-wāfik*, نامناسب *nā munāsib*, بنا *nā durust*.

CONTRADISTINCTION, *n.* تفصیل *tafsil*, اوصاف مخالفات *ausāfi mukhā-lafāt*.

CONTRAPOSITION, *n.* مقابلهت *mukā-balat*.

CONTRARIETY, *n.* مخالفت *mukhā-lafat*, اختلاف *khilāf*, اختلاف *ikhtilāf*, ضد *zidd*.—(inconsistency) ناموافقت *nā muwāfikat*, ناهمگامی *nā hamwāsi*.

CONTRARILY, *ad.* بر خلاف *bar khilāf*, ضد *ziddan*, بر عکس *bar dks*.

CONTRARY, *a.* مخالف *mukhālif*, واژگون *wāzh gūna*, مغایر *mughāyir*, مقابل *mukābil*. Contrary to friendship and good faith, مضافات مغایر *muwālāt u musāfātī mughāyir*. Contrary to the peace, صلح و صلاح *khilāfi su-lh u salāh*, مغایر صلح *mughāyirī sulh*.

Contrary to justice, *khilāfi hakk*. Contrary to law, *khilāfi shari'at*. Contrary to reason, *khilāfi aql*. Contrary to truth, *khilāfi nafsu'l amr*. Contrary to nature, *khilāfi tabiyat*. Contrary to custom, *khilāfi mudtāl*. A contrary wind, *bāli mukhālif*. To be contrary, *mukābil-sh.*, *sidd-b.*, *mukhālif-k.*

CONTRARY, *n.* *khilāf*, ضد *sidd*, برعکس *dhs*. On the contrary, *bar dhs*, بر خلاف *bar khilāf*.

CONTRAST, *n.* *mukābalat*, مقابلهت *mukhālafat*.

CONTRAST, *vt.* *mukābalat* کردن *mukābalat-k.*

CONTRAVENTE, *vt.* *mahrūm-d.*, *bāz-d.*, *mukhālif-sh.*

CONTRIBUTE, *vt.* *taklif* نمودن *khirāj-d.*—(assist or bear part in any thing) *madad-k.*, *imdad-s.*

CONTRIBUTION, *n.* (tribute) *khirāj*, *taklif*, *bāj*, *یار* *yārī*, *dastgīrī*, *مدد* *madad*, *عون* *dun*. Extraordinary contributions, *taklifi urfiyat*, *رسوم عرفیت* *rusūmi urfiyat*.

CONTRIBUTIVE, *a.* *bakhshin-da*, *خراج ده* *khirāj dah*.

CONTRIBUTOR, *n.* *madadgār*, *bakhsh*, *taklif* دهنده *dahanda*.

CONTRITE, *a.* (tough worn, bruised) *kūfta*, *sāwida*, *مستحق* *mas-hūk*—(worn with sorrow) *dilehikasta*, *munkasir dīl*.

CONTRITION, *n.* *tāwūf*, *nadāmat*, *jazā*, *dīl shikastugā*.

CONTRIVANCE, *n.* *ajād*, *پیدايش* *paydāyish*, *اختراع* *ikhtrād*, *تدبیر* *tadbīr*.

CONTRIVE, *vt.* *ajād-k.*, *فکر نمودن* *ikhtrād-k.*, *اندیشیدن* *andīshidan*.

CONTRIVER, *n.* *mubdī*, *مبتدع* *mubtadt*, *پیدا کننده* *paydā-kunānda*.

CONTROL, *n.* *mukābala*—(check) *zabt*, *tadbīr*—(authority) *kudrat*, *jāh*. A book of control, *mukābala nāma*.

CONTROL, *vt.* (accounts) *mukābala-k.*, *mukābala-n.*—(govern) *sabt u rabt-k.*, *tadbīr* نمودن *tadbīr-n.*

CONTROLLABLE, *a.* *mumkin*, *ممکن* *zabt*.

CONTROLLER, *n.* (of accounts) *mustawfi*, *mukābala kunānda*—(superintendent, ) *dārūghai' amīn*—(a ruler) *āmil*, *mudabbir*, *حاکم* *hākīm*.

CONTROLLERSHIP, *a.* *mansabi mukābala*.

CONTROVERSIAL, *a.* *nizāt*, *نزاع* *paywand*, *bahsi man-sūb*.

CONTRIVERSY, *n.* *nizād*, *منازعت* *munāzidat*, *بحث* *bahs*, *اختلاف* *ihhti-*



*lāf*, مجادلات *muḥādalat*, مذاظرت *munāzarat*. A place of controversy, *mabhas*, مجبث نزع *nizād-gāh*.  
**CONTROVERT**, *vt.* مجاحثت کردن *mubāhāsāt-k.*, مناظره کردن *munāzarat-k.*, نزع نمودن *nizād-n.*  
**CONTROVERTIBLE**, *a.* ممکن نزع *mumkin-i-nizād*.  
**CONTUMACIOUS**, *a.* سرکش *sarkash*, گردنکش *gardan kash*.  
**CONTUMACY**, *n.* سرکشی *sarkashī*, گردنکشی *gardan kashī*.  
**CONTUMELIOUS**, *a.* مذمت نما *mazam-mat numā*, تخفیف کننده *takhfīf kunanda*.  
**CONTUMELY**, *n.* طعز *tanz*, مذمت *mazammāt*, دشنام *dushnām*.  
**CONTUSION**, *n.* کوفتگی *hars*, هرس *kuftagī*, سحقی *sahq*.  
**CONUNDRUM**, *n.* معما *muamma'*, لغز *luḡhz* (*pl.* الغاز).  
**CONVALESCENCE**, *n.* شفا *shifā*, افاقت *ifākat*.  
**CONVALESCENT**, *a.* منتقم *muntakih*, ناقم *nāqih*, افاقت بخش *ifākat bakhsh*.  
**CONVENE**, *vi.* (bring together) جمع کردن *jamād-k.*, مجلس کردن *majlis-k.*, گرد کردن *gird-k.*, فراهم آوردن *furāham-ā.*—(come together) گرد آمدن *gird-ā.*—(call together) جمع شدن *jamād-sh.*—(call together) دعوت کردن *dadwat-k.*  
**CONVENIENCE**, *n.* لایقت (suitableness) *lāyakat*, مناسبت *sazāwārī*, مناسبات *munāsabat*, موافقت *muwāfakat*.—(ease) آسایش *āsāyish*, آسودگی *āsūdagī*.  
**CONVENIENT**, *a.* لایق *wājib*, مناسب *munāsib*, سازوار *sazāwār*, موافق *muwāfak*.

**CONVENIENTLY**, *ad.* لایقانه *lāyukāna*, موافقانه *muwāfakāna*.  
**CONVENT**, *n.* خانقاه *khānkāh*, صومعه *sawmā* (*pl.* صوامع).  
**CONVENTION**, *n.* مجلس *majlis*, جماع *jamā.*— (contract) اتفاق *ittifāq*, عهد و پیمان *ahd u paymān*.  
**CONVERSABLE**, *a.* لایق صحبت *lāyaki suhbat*, شیرین گفتار *shīrīn guftār*.  
**CONVERSANT**, *a.* مطلع *muttālā*, واقف کار *wāqifgār*, خبردار *khāburdār*. Conversant with the world, جهان‌دیده *jehāndīda*.  
**CONVERSATION**, *n.* جواب سوال *jawāb sawāl*, مکالمات *mukālamāt*, گفت و شنید *guftagu*, گفتار *shānīd*, معارف *muārafāt*. Cheerful conversation, مباحثه *mubāsātāt*, عشرت *ishrat*. Obscene conversation, عرابه *trābat*. A man agreeable in conversation, صاحب لطیف *sāhibi latīf*, مرد شربین زبان *mardi shīrīn zabān*.  
**CONVERSE**, *vi.* گفتگو نمودن *guftagu-n.*, جواب سوال کردن *jawāb sawāl-k.*, مصاحبت کردن *musāhabāt-k.*, صحبت *suhbat-s.*, ساختن معاشرت نمودن *mohbat-s.*, معاشرت نمودن *muāshirāt-n.*  
**CONVERSELY**, *ad.* vide RECIPROCALLY.  
**CONVERSION**, *n.* تبدیل *takallub*, گردش *gardīsh*.— (in a religious sense) توبت *tawbat*, توجّه *tawajjuh*.  
**CONVERT**, *vt.* (change) گردانیدن *gardānīdan*, بدل کردن *badl-k.*, تبدیل کردن *tadbīl-k.*— (to a religion or better life) به اسلام علج *ba islām ālj-k.*, بدین دخیل کردن

توبه نمودن *ba dīn duhlul-s.*, ساختن *toba-n.*—(to be changed) مبدل گشتن *mubaddal-g.*, متغیر شدن *mutaghay-yir-sh.*

CONVERT, *n.* علاج *ilj*, معالج *madlūjā*, دخل *dakhl.*

CONVERTED, *a.* گردیده *gardīda*, بازگشت *bāz gashtu*, مغلوب *maklūb*, مصروف *muṣrūf*, معطوف *madtūf*. To be converted, بدین علاج بودن *ba dīn-ilj-b.*

CONVERTIBLE, *a.* ممکن گردش *mūm-kiniḡardish.*, قابل القلب *kābil ul kalb.*

CONVEX, *a.* قبه دار *kubba dār*, قوز *kūz*, خربشته *khar pushta.*

CONVEXITY, *n.* قبه داری *kubba dārī*, قوزی *kūzī.*

CONVEY, *vt.* بردن *burdan*, نقل کردن *nakl k.*, رسانیدن *intikāl-k.*, رسانیدن *rasānīdān*, گذرانیدن *guzarānīdān*. To convey from one to another, از یک گذر کردن *az yak tādgār taslim-k.* To convey an estate, خضر کردن *ghazr-k.*, تعیین نمودن *tayīn-k.*

CONVEYANCE, *n.* (carrying) نقل *nakl*, انتقال *intikāl*, برد *burd.*—(passage) گذر *guzar*, رهگذار *rah guzār*, عبور *dbūr*, مرور *marūr.*—(assigning) سپارش *taslim*, تعیین *tadīn*, سپارش *sapārīsh.*—(deed of sale) قبالة *kabāla*, خط خریدگی *khatī kharīdagī.*

CONVICT, *vt.* (of guilt) گناه ثابت کردن *gunāh sābit-k.*, الزام کردن *ilzām-k.*, اثبات تقصیر آوردن *isbātī takṣīr-ā.* گناه نمودن *gunāh-n.*—(confute) کلام ساختن *raddī kulām-s.*

CONVICT, *n.* تقصیروار *gunahgār*, گناهکار *takṣīrwār.*

CONVICT, *a.* مغلوب *mullazim*, ملخزم *maghlūb.*

CONVICTION, *n.* الزام *ilzām*, اثبات *asbāt*, حجت *hujjat*. Conviction of guilt, اثبات الجرم *isbātul jurm*, تقصیر الزام *ilzām i takṣīr.*

CONVINCE, *vt.* الزام کردن *ilzām-k.*, مغلوب ساختن *isbāt-n.*, مغلوب *maghlūb-s.*

CONVINCIBLE, *a.* ممکن الزام *mum-kini ilzām.*

CONVINCING, *a.* الزام آور *ilzām āwar*, مابصرت نما *mabsarat numā*. A convincing proof, حجت واضحت *hujjati wāzīhat.*

CONVINCINGLY, *ad.* بر وجه واضح *bar wajai wāzīh*, بطور الزام *ba taurī ilzām.*

CONVIVIAL, *a.* همبزم *ham bāsm*, بزم *hamkadah*, مجلس *majlis*, همقدح *bazm paywand*. Convivial entertainment, بزم *bāsm*, مهمانی *mah-mānī*, میزبانی *mīzbānī*, ضیافت *ziyāfat*. A convivial companion, هم سفره *ham sufra*, همبزم *hambāzm*, همقدح *ham kadah.*

CONVIVIALLY, *ad.* بوجه ضیافت *ba wajai ziyāfat.*

CONVOCATE, } *vt.* دعوت کردن *dad-*  
CONVOKE, } خواندن *wat-k.*, خواندن *khān-*  
*dan*. To convoke an assembly or council, مجلس خواندن *majlis-kh.*, دیوان دعوت کردن *dīwān-dadwat-k.*

CONVOCATION, *n.* خواندگی *khāndagī*, دعوت جمعیت *dadwatī jamīdt*. A convocation, مجلس جمعیت *majlis-jamīdt*, دیوان *dīwān*. A place of convocation, جمعیتگاه *jamīdt gāh.*

CONVOLVE, *vt.* vide ROLL.

CONVOY, *n.* رهبر *rahbar*, راهگذار *rahguzār.*—(a travelling guard) فرج رهبان *faujī rahbān*, بدرقه *badraka.*

CONVOY, *vt.* راهنمائي کردن *rāh numāi-k.*, محافظت *rāh bān-k.*, رسانیدن *nuhāfizat-k.* To convoy by sea, رساندن در بحر حمایت کردن *bar buhr himāyat-k.*

CONVULSE, *vt.* تشنج کردن *tashannuj-k.*, پیچش نمودن *pīchish-n.*

CONVULSED, *a.* متشنج *mutashannij*, پیچان *pīchān*, معص *mads.* To be convulsed, تشنج داشتن *tashannuj-d.*, پیچان بودن *pīchān-b.*

CONVULSION, *n.* تشنج *tashannuj*. Dying convulsions, نزع روح *nazt rūh*, فواق *fuwāk.*

CONVULSIVE, *a.* متشنج *mutashannij*, تشنج ده *tashannuj dah.*

CONY, *n.* پزنگره *pashangara.* A cony-burrow, نقب *nakh.*

COO, *vi.* (as a dove) کزک کردن *kūkū-k.*, قرقه کردن *karlaru-k.*

COOK, *n.* باورچی *bāwarchi*, طبخ *tub-bākh*, خزانگر *khāngar*, عیاجان *ājāhin.* The chief cook, سردار باورچی *sardāri bāwarchi.* A cook's shop, طبخ خانه *tabkh khāna*, آشخانه *āsh khāna.*

COOK, *vt.* طبخ کردن *pukhtan*, پختن *tabkh-k.*

COOKED, *a.* پختۀ *matbūkh*, مطبوخ *pukhta*, مطبوخ *muttabakh.*

COOKERY, *n.* باورچی گری *bāwarchi garī*, طبخ *tabkh.* Any cooking instrument as a spit or pot, مطبوخ *mitbakh.*

COOL, *a.* سرد *sard*, خنک *khunuk*, بارد *bārid*, باردالمزاج *bāridul misāj.* -- (unaffectionate) بی محبت *bi mohbat*, غیر مودت *ghair mawaddat.* A cool friend, دوست خنک *dost khunuk.*

*khunuk.*—(deliberate) فکیر *fik-kir*, فکر نما *fikr numā.*

COOL, *vt.* سرد کردن *sard-k.*, بارد کردن *bārid-k.*, خنک کردن *khunuk-k.* To cool passions, اهلان نفس کردن *ihlākī nafs-k.*—(become cool) تقریب *takrīb*, برود شدن *barūd-sh.* To become cool or indifferent in any thing, سست شدن *bansh-g.*, سست شدن *sust-sh.*

COOLED, *a.* سرد گردیده *sard gardida*, مجرد *mubarrad*, بارد *bārid shuda.*—(become remiss) کاهل شده *ghāfil gashta*, کاهل شده *kāhil shuda.*

COOLY, *ad.* (without heat) خنکی *khunuki*, سردی *sardi.*—(want of affection) غیر مودتی *bi mohbuti*, *ghayri mawaddati.*—(freedom from passion) بی نفسی *bi nafsī*, ناغصبی *nā ghazabī.*

COOP, *n.* قفس مرغان *kafasi murghān.*

COOPER, *n.* درمیلگر *barmil gar*, دن کار *dann kār.*

CO-OPERATE, *vi.* هم کردن *bāham-k.*, اتفاق کردن *ittifāk-k.*

CO-OPERATION, *n.* اتفاق *ittifāk*, یک جهدی *yak jahadi.*

CO-OPERATIVE, *a.* یکجهدی *yak jahadi numā.*

CO-OPERATOR, *n.* رفیق *rafik*, شریک *sharik*, یکجهدی کننده *yakjahadi kunanda.*

CO-ORDINATE, *n.* همسر *hamsar*, هم مرتبه *ham martaba*, هم پایه *ham pāya.*

CO-ORDINATELY, *ad.* مرتبه در هم *darham martaba*, همسرانه *hamsarāna.*

COPARTNER, *n.* شریک *sharik*, انباز *ambāz*, مشارک *musharak.*

COPARTNERSHIP, *n.* انبازی *ambāzi*, شراکت *sharākut*.

COPE, *n.* سرپوش *sar posh*. Under the cope of heaven (throughout the world) اطراف *atrāf u āfāk*.

COPE, *vi.* (enter into competition) اختلاقی نمودن *sitiz-k.*, دوچار شدن *ikhtilāf-n.* - *vt.* (encounter) *du chār-sh.*

COPIED, *a.* نقل کرده شده *nakl harda shuda*, منسخه منقول *mankūl*, منسخه ناموده *muntasikh namūda*.

COPING, *n.* (of a wall) تاج دیوار *tājī dīwār*, کنگره *kungura*.

COPIOUS, *a.* بسیار *bisyyār*, کثیر *kasīr*, فراوان *furāwān*, وافر *wāfar*, فراخ *farāk*.

COPIOUSLY, *ad.* بسیارانه *bisyyārāna*, کثیرانه *kasīran*, وافر *wāfar*, وافر *wāfur*.

COPIOUSNESS, *n.* بسیاری *bisyyārī*, فراوانی *furāwānī*, کثرت *kasrat*, زیادتى *zayādātī*, فضلت *faslat*.

COPPER, *n.* مس *mis*, نحاس *nahās*, معدن مس *sād*, Copper mines, مس معدن *maḍ lanī mis*, نحاس *nahās*.

COPPERAS, *n.* زاج *zāj*, قلقدیس *kul-kadīs*.

COPPERSMITH, *n.* مسیگر *misigar*, صافکار *sālgar*, صفار *saffār*.

COPPERY, *a.* مسین *misīn*, سادار *sād dār*.

COPPICE, *n.* جنگل *jangal*.

COPULA, *n.* حرف وصل *harfi sila*.

COPULATE, *vi.* پیوستن *paywastan*, مباشرت کردن *paywānī-k.*, عذف کردن *atf-k.*

COPULATION, *n.* اجتماع *jimād*, اجتماع *ijtimād*, وصل *wasl*, پیوستگی *pay-wastagī*, نکاح *nikāh*.

COPULATIVE, *a.* وصلی *waslī*. A copu-

lative conjunction, حرف وصل *harfi sila*, حرف عطف *harfi atf*.

COPY, *n.* (not an original) نقل *nahl*, منقول *mankūl*, نسخه *nuskhā*. A copy-book, مشق نامه *maskh nāma*.

—(exemplar) دستور *dastūr*, اصل *asl*.

—(rough draft) مسوده *musawwada*.

—(fair copy) نقل صاف *nakli sāf*.

COPY, *vt.* تمثیل کردن *nahl-k.*, اقتدا کردن *iktidā-k.*, نقل نویسی کردن *nahl nawīsi-k.* — (exercise to copy from) مشق *maskh*.

COPYIST, *n.* نقل کننده *nahl kunāda*, نازل *kātib*, کاتب *kātib*, نسخگر *nashk gar*, ناسخ *nāsikh*.

COQUET, *vt.* کرشمه نازیدن *nāzidan*, کرشمه کردن *kirishma-k.*, شیوه نمودن *shīwa-n.*

COQUETRY, *n.* کرشمه ناز *kirishma nāz*, شیوه *shīwah*, دلفریبی *dīl farībī*.

COQUETTE, *n.* نازنده *dīl farīb*, نازاندا *nāzanāda*.

COQUETTISH, *a.* کرشمه نما *kirishma numā*, شوخ چشم *shokh chashm*.

CORAL, *n.* مرجان *murjān*, بسد *busadd*. A coral bead, مرجان دانه *murjān dāna*, مبره *muhra*. Black coral, شبر *shab*.

CORD, *n.* ریمان *risman*, رسن *rasn*, طناب *tār*, رشته *rishta*, حبل *habl*, تاناب *tanāb*. Cord-Maker, رسن تاب *rasn tāb*.

CORD, *vt.* حبل بستن *bā habl-b.*

CORDAGE, *n.* vide CORD.

CORDIAL, *a.* (sincere) بادل و جان *bā dīl u jān*, صافی دل *sāfi-dīl*, منخلص *mukhlis*. — (invigorating) دلکشا *dīl kushā*, قوت بخش *kurwat bakhsh*.

CORDIAL, *n.* (medicine) علاج جان مفرح *ilājī jāni mufarrīh*, قلب مفرح *qalb mufarrīh*. — (anything comforting)

کلب قلب نواز *jūn kushā*, جان دل دلاساڻي *dil āsāyī*.

CORDIALLY, *ad.* (heartily) بادل و جان *bā dil u jān*, منخلصانه *mukhlisāna*, "قلبا *kalbā*.

CORIACEOUS, *a.* (made of leather) از چماد ساختہ *az jil'l sālhta*.—(like leather) چماد آسا *jil'l āsā*.

CORIANDER, *n.* نمشک *gishnēz*, گشنیز *namshak*.

CORK, *n.* (of a bottle) سداک *sidāl*, صمام *simām*.

CORK, *vt.* صمام زدن *sudāl-k*, سداک کردن *simām-z*.

CORKSCREW, *n.* پیچ *pīch*.

CORN, *n.* حبوب *ghallā*, دانہ *dāna*, کھجور *khubūb*. A cornfield, مزارعت *mazra'at*, کشتزار *kishzār*. A reaped field of corn, سریمات *sarīmat*. A corn-thresher, کورمن کوپ *khirman kūb*. A corn-mill, آسیای خلم *āsīyāi ghalla*. A corn-merchant, خلم فروش *ghalla farūsh*. A corn-sack, کدو *kandū*. An ear of corn, خوش *khusha* داسہ *dāsa*. A stack of corn, کدس *kuds*. A beard of corn, داز *dāz*. Corn-floor, ذخیرہ خانہ *sukhira khāna*, گاہ *khirman-gāh*. A corn pipe, سرخین *sirghīn*. A corn on the feet (disease) چرم *charmī sakht*.

CORNELIAN, *a.* عقیقی *akik*.

CORNEOUS, *a.* قرن آسا *karn āsā*.

CORNER, *n.* گوشہ *gūsha*, کنج *kunj*, زاویہ *zāwiyā*. The corner of a house, زاویتہ *dihlīz*. A retired corner, زاویتہ *zāwiyat*. The corner of the eye, گوشہ چشم *gūshai chashm*. The exterior corner of the eye, ذنب *zanabul āyn*. The interior

corner of the eye, امق *amk*, موتق *murk*. The corner of the mouth, گوشہ *gūshai dahn*. A corner stone, سنگ گوشہ *sungi gūsha*. From corner to corner, گوشہ گوشہ *gūsha gūsha*. Sitting in a corner (retired) گوشہ نشین *gūsha nishīn*. The corner of a street or road, گوشہ راہ *gūshai rāh*, سر راہ *sari rāh*.

CORNET, *n.* (trumpet) بوق *būk* (pl. ابواق *būrī*).—(a standard-bearer) میر لوا *ām burdār*, لوا *lūwā*.

CORNICE, *n.* قرنس *kīrnīs*, کنکرہ *kun-gura*, علاوت *ālāwat*.

COROLLARY, *n.* نتیجہ *natīja*, اتمام *itmām*.

CORONAL, *a.* تاج منسوب *tāj mansūb*.

CORONATION, *n.* جلوس *julūs*.

CORONER, *n.* کشاف *kashshāf*.

CORONET, *n.* تاج *tāj*.

CORPORAL, *a.* (relating to the body) جسد منسوب *jasad mansūb*.—(material) جسمانی *jismānī*, جواهری *jauharī*.

CORPORAL, *n.* دافع دار *dafīdār*.

CORPORALLY, *ad.* جسدی *jasadī*.

CORPORATE, *a.* متجسم *mutajassim*, مضموم *mazmūm*.

CORPORATION, *n.* مجلس *majlis*, فرقة *firka*, جماعت *jama'at*.

CORPOREAL, *a.* جسمانی *jismānī*, تن دار *tanlār*.

CORPS, *n.* رسالہ *rasāla*, گروہ *gurūh*.

CORPSE, *n.* مردہ *murdu*, لاشہ *lāsha*, جنازہ *janāza*, میت *mayyit*.

CORPULENCE, *n.* تناوری *tanāwarī*, فرباہی *furbahī*, جسامت *jisāmat*.

CORPULENT, *a.* جسیم *jasīm*, تناور *tanāwar*, فربہ *furba*.

CORPUSCLE, *n.* ذره *zarra*, ریزه *riza*.

CORRECT, *vt.* (make right) اصلاح کردن *islāh-k.*, تصحیح کردن *tas-hih-k.*, سزایست کردن *sazā-d.*, سیاست *siyāsāt-k.*

CORRECT, *a.* انجام *ba diḡkat*, دقت *anjām bar āwarda*.

CORRECTION, *n.* (emendation of errors) تصحیح *tas-hih*, اصلاح *islāh*, سزا *tāḡib*.—(punishment) عذاب *azāb*, سیاست *sayāsāt*. The sword of correction, شمشیر یاساق *shamshir-i yāsak*. The staff of correction, چوب یاساق *chūb-i yāsak*.

CORRECTIVE, *a.* تصحیح ساز *tas-hih saz*.

CORRECTLY, *ad.* با اصلاح *bā islāh*, با دقت *bā diḡkat*.

CORRECTNESS, *n.* صحت *sahat*, دقت *diḡkat*.

CORRELATIVE, *a.* نسبت دار *nisbatdār*, راجع *rāḡ*.

CORRESPOND, *vi.* (to be adapted) موافق بودن *mūwāfak-sh.*, مطابق شدن *mutābik-sh.*. To correspond by letter, خط کنایت نوشت خواند *lhatt kitābāt-k.*, مراسله کردن *nawisht khān-k.*, *murāsala-k.*

CORRESPONDENCE, *n.* (suitableness) موافقت *mūwāfakat*.—(intercourse) معامله *mūāmala*, علاقه *ilāka*. A literary correspondence, مکاتبات *mukātābat*, مراسله *murāsala*.

CORRESPONDENT, *a.* (suitable) لایق *lāyik*, موافق *mūwāfak*, مطابق *mutābik*.

CORRESPONDENT, *n.* جواب خست *jawāb khast*.

*jawābikhatt kunānda*, جواب نامه نویس *jawābi nāma nawis*.

CORRIGIBLE, *a.* (amendable) ممکن *mumkin*, اصلاح *mumkin-i islāh*.—(punishable) سزا *wājibi sazā*.—(corrective) لایق سیاست *lāyik-i siyāsāt*.

CORROBORATE, *vt.* تقویت ساختن *takwiyat-s.*, استحکام کردن *istihkām-k.*, زور دادن *zor-d.*, مضبوط کردن *mazbūt-k.*

CORROBORATED, *a.* مقوی *mukawwa'*, مؤید *mu'ayyad*, مؤکد *muakkad*.

CORROBORATION, *n.* استحکام *istihkām*, قوت *kuwat*, تقویت *takwiyat*.

CORROBORATIVE, *a.* مقوی *mukawwa'*, استحکام دهنده *istihkām dāhan-da*.

CORRODE, *vt.* خوردن *khurdan*, اکل *akl-k.*, دندیدن *dandidan*.

CORRODED, *a.* خورده *khurda*, متاکل *muta akhl*.

CORRODIBLE, } *a.* ممکن *mumkin*, لیس *lahs*.  
CORROSIVE, } قابل اکل *qābil akhl*, *lābilit akhl*.

CORROSION, *n.* اکل *akhl*, لیس *lahs*.

CORRUPT, *vt.* تباهی کردن *tabāhi-k.*, فاسد کردن *fāsīd-k.*, بوسیدن *bosīdan*, گندیدن *gandīdan*. To corrupt (bribe) باره نمودن *rishwat-d.*, رشوت دادن *bāra-n.*

CORRUPT, *a.* فاسد *fāsīd*, گدزد *ganīda*, بوسیده *bosīda*, تباه *tabāh*, زبون *zabūn*, خراب *khurāb*.

CORRUPTED, *a.* فرسوده *farsūda*, بوسیده *bosīda*.

CORRUPTIBLE, *a.* ممکن *mumkin*, فساد *fāsād*, فنا پذیر *fanā pazīr*.

CORRUPTIBLY, *ad.* بر وجه فاسد *lar wajai fāsīd*, فنا پذیرانه *fanā pazī āna*.

CORRUPTION, *n.* گندیدگی *gandīdagi*.

تباه *tabāh*, دغل *daghl*.—(bribery) رشوت *rishwat*, اتاوت *atāwat*.—(matter in a sore) ریم *rīm*, ریش *resh*.  
**CORRUPTIVE**, *a.* متفسخ *mutafussikh*, میل بفساد *mayl ba fasād*.  
**CORRUPTLY**, *ad.* فاسدانہ *fāsīdāna*, با فنا *bā fanā*.  
**CORSELET**, *n.* جوشن *joshan*.  
**CORTICAL**, *a.* کشرت منسوب *kishrat mansūb*.  
**COSMETIC**, *n.* خوب نما *khūb numā*, حسن کدان *husn kunān*.  
**COSMICAL**, *a.* جهان پیوند *jehān paywand*, عالم منسوب *ālam mansūb*.  
**COSMOGRAPHER**, *n.* خطاط الدینا *khattātū'l duniyā* دنیا نمایندہ *hiati duniyā numāyanda*.  
**COSMOGRAPHY**, *n.* ہیئت دنیا *hiati duniyā*.  
**COST**, *n.* (charge) مصرف *kharch*, بہا *masraf*.—(price) قیمت *kīmat*, زبان نقصان *nuksān*, زیان *zīyān*.  
**COST**, *vt.* داشتن قیمت *kīmat-d*.  
**COSTIVE**, *a.* منقبض *munkubiz*.  
**COSTIVENESS**, *n.* قبضیت *kabziyat*, انقباض *inkibāz*.  
**COSTLINESS**, *n.* بیش قیمتگی *bīsh kīmatī*, گران بہا *girān bahā*.  
**COSTLY**, *a.* گران بہا *girān bahā*, بیش قیمتگی *bīsh kīmatī*.  
**COTEMPORARY**, *n.* همزاد *hamzād*, ہمدرد *ham dhd*, باشداد *yāshdāsh*, ہموقت *ham waqt*.  
**COTTAGE**, *n.* خرگاہ *khargāh*, کاخ *kākh*.  
**COTTAGER**, *n.* اہل خرگاہ *ahli khargāh*, دہقان *dahkān*.  
**COTTON**, *n.* پنبہ *pumba*, قطن *kutn*.

The seed of cotton, دانہ پنبہ *pumba dāna*. The cotton pod, بیلہ *baylam* (pl. دیالہ). A cotton plantation, زار پنبہ *pumba zār*, مکتانہ *maktanat*. A cotton tree, زہبل *sadbal*. To dress cotton, پنبہ وزن *pumba-zan*, قطن مزع *kutn mazd-k*. A cotton dresser, پنبہ زن *pumba zan*, حلاج *hallāj*. The art of dressing cotton, حلاجت *hallājat*. Made of cotton, قطنی *kutniy*. Cotton cloth, پارچہ پنبہ *pārchai pumba*. A cotton reel, کندش *kandush*. The smell of burnt cotton, شایط *shiyāt*. To take the cotton from the ear, (to be attentive) پنبہ از گوش—To put cotton into the ear, (to be inattentive to what is said) پنبہ در گوش نهادن—To be soft as cotton, پنبہ شدن  
**COUCH**, *n.* پالنگ *palang*, زربہ *zirbiy*, فرش *farsh*. A travelling couch, روان تخت *takhti rawān*. An ornamented couch, زربیت *zarbiyat*.  
**COUCH**, *vt.* (recline) مہترک کردن *mubtarik-k*, ہکوع کردن *hukud-k*.—(comprise, imply) محصل کردن *muhassul-k*, تزامن کردن *tazammun-k*. To couch for cataract, زلفر از چشمان *zulfar az chashmān wā-k*.  
**COUGH**, *n.* سلفہ *sulfa*, خفہ *khafa*, سعال *suāl*, کھب *kahb*, سرفہ *surfa*. A violent cough, سعال سائل *suāl sāll*, جارز *jāriz*. A slight cough, سہرت *sadrat*.  
**COUGH**, *vi.* خفیدن *khafidan*, سعال سرفیدن *suāl-k*, سرفیدن *surfidan*. The noise made when coughing, نچنہ *nahnah*.  
**COULTER**, *n.* سذت *sannat*.

COUNTER-EVIDENCE, *n.* شهادت  
 خلاف *shahādati kkhī āf.*



COUNTERFEIT, *n* رباکار *nakkār*, رباکار *rayākār*, عبا *ayyār*, دغا *dagla* *bāz*.

COUNTERFEIT, *a*. صاحب قلب *kalb*, صاحب قلب *shāhibi talbīs*, معشوش *magh-shūsh*. Counterfeit money, زر قلب *sarī kalb*, نا روان *nā rawān*.

COUNTERFEIT, *vt*. نقل کردن *nahl k.*, زدن و بدل کردن *tazwīr-k.*, زدن و بدل کردن *tazwīr-k.*, To counterfeit coin, زدن و بدل کردن *zīrī kulb-z.*, مانع کردن *māh-k.*

COUNTERFEITLY, *ad*. با حیل *bā hila*, غدار *ghadran*.

COUNTERMAND, *n*. فرمان خلاف *farmāni khilāf*, حکم مدافس *hukmi munākiz*

COUNTERMAND, *vt* فرمان خلاف دادن *farmāni khilāf-d.*, حکم را رد کردن *hukm rā radd-k.*

COUNTER-MARCH, *n*. مراجعت *mu-rājāt*, بار رفتن لشکر *bāz raftani lashkar*.

COUNTER-MARCH, *vt* مراجعت کردن *mu-rājāt k.*, باز رفتن *bāz r*

COUNTER-MARK, *n*. نشان مشارک *nishāni mushārak*.

COUNTER-MINE, *n*. نقب بر نقب *nakh bar nakh*, سمج استقبال *samj istikhālī samj*.

COUNTERMINE, *vi*. نقب زدن نقب *nakh zīrī nakh-k*

COUNTERMOTION, *n*. حرکت مخالف *harakati mukhālaf*.

COUNTERPANE, *n*. بلند گوش *palang pūsh*.

COUNTERPART, *n*. قطعه نقل *nall*, نامونه *namūna*, کاتب *katt muwāfak*.

COUNTERPLEA, *n*. گشت مدافس *gofti munākiz*, جواب *raddi jawāb*.

COUNTERPLOT, *n*. تیراکی علی نهالک *tahāluf alu tahāluf*.

COUNTERPLOT, *vt*. منع استقبال *mald istikhālī mald-k*.

COUNTERPOISE, *n*. تراز *bar sang*.

COUNTER-PRESSURE, *n*. تیراکی علی نهالک *luu vi takhalluf*, تیراکی علی نهالک *kudrati dila kudrat*.

COUNTER-PROJECT, *n*. تیراکی علی نهالک *hasdi muwāfak*.

COUNTER-SECURITY, *n*. مشارک *zamni mushārak*.

COUNTING-HOUSE, *n*. دفتر خانه *daftar khāna*, شمار خانه *shumār khāna*.

COUNTLESS, *a*. بی شمار *bī shumār*, بی حساب *bī hisāb*.

COUNTRY, *n*. (region) ملک *mulk*, ولایت *wilāyat*, کشور *kishwar*, دیار *diyar*.

Love of country, حب الوطن من الايمان *habbu'l watan min il imān*.

Belonging to one's country, وطنی *wataniyy*.

—(opposed to town) —(rural parts) —(people) *suwād* —(people) *wilāyat*.

A native country, وطن اصلی *watani aslī*.

موطن *mauwlid* مولد *mauwlid*. The law of the country, باد هوا *bādī hawā*.

To abandon one's country, ترک وطن *tarki watan-k*.

COUNTRY, *a*. (rustic) روستایی *rustāyī* —(ignorant) ناشناس *nāshanas*.

—(far from town) —(far from town) *adab* —(far from town) *dūq az shahr*.

COUNTRYMAN, *n*. دهقان *dahhān*, روستا زاده *rustā āda*, فالج *fallāh*.

A fellow countryman, هم ماک *ham*.



- COURTEOUSLY, *ad.* در حسن حال *dar hasan hāl*, با لطف *ba laṭf*, با اطف *ba aṭf*, با اطف *ba aṭf*, شیرین *shērīn*.
- COURTESAN, *n.* قحبت *roshī*, روسپی *roshī*, قحبت *kuḥbat*, فاحشه *fāḥisha*.
- COURTESY, *n.* نزاکت *ahliyat*, اهلیت *ahliyat*, لطافت *zarāfat*, انانیت *zarāfat*, لطافت *latāfat*, مردمی *mardumī*.
- COURTIER, *n.* حضوری *dar bārī*, درباری *dar bārī*, ملازم *mulāzimi*, سلطان *sultān*.
- COURTLY, *a.* ساری منسوب *sarāya*, mansūb.
- COURTSHIP, *n.* ناز و نیاز *nāz u nayāz*, عشق بازی *ishk bāzī*.
- COUSIN, *n.* ابن عم *amm zāda*, عم *amm*, خاله زاده *ibni amm*.—(aunt's son) خاله زاده *ibni amm*, پسر خاله *pisari khāla*, خویشاوند *khish*, خویشاوند *khishāwand*.
- COVENANT, *n.* عهد *āhd*, عقد *āhd*, شرط *shart*, پیمان *paymān*.—(in writing) عهد نامه *āhd nāma*.
- COVENANT, *vi.* عقد کردن *āhd-k*, پیمان نمودن *āhdu paymān-n*.
- COVER, *n.* پوشش *poshish*.—(of a dish, &c.) سرخوش *sar posh*, سرخوش *sar khum*—(for the head) کلاه پوش *kalla posh*. The cover of a wine-jar, لگانه *kurāmat*—(of a letter) لگانه *kurāmat*, غلاف *ghulāf*.—(of a book) دفتی *daftī*.—(pretext) بهانه *bahāna*, عصمت *āzr*, حیل *hila*—(defence) حمایت *hīmāyat*.
- COVER, *vt.* پوشیدن *poshīdan*, سرپوش *sar posh-n*, پنهان کردن *pinkān-k*, مخفی کردن *makhfi-k*.—make pretence) پناه دادن *bahānā-k*.—(shelter)
- مخفی کردن *panhā-k*, داشتن *panhā-k*, حمایت کردن *hīmāyat-k*, پوشش *poshish*, پوشاک *poshāk*.
- COVERLET, *n.* لحاف بالابوش *bālā-posh*, لکاف *lihāf*, پوش *palung posh*.
- COVERT, *n.* تکیه *takya*.
- COVERT, *a.* پوشیده *poshīda*.
- COVET, *vt.* طمع کردن *tamā-k*, حرص *hirs-n*, رغبت کردن *raghbat-k*, آرزومند شدن *ārzūmand-sh*.
- COVETABLE, *a.* آرزو لایق *lāyaki ārzū*, واجب *wājib* *ul hirs*.
- COVETOUS, *a.* طمعکار *tamākhār*, طمع *tāmā*, حرص *hars*, آرزومند *ārzūmand*, باخل *bākhil*.
- COVETOUSLY, *ad.* باخلان *bākhilāna*, با طمع *bā tamā*.
- COVETOUSNESS, *n.* حرص *hirs*, طمع *tamā*, ناکسی *nā kasī*.
- COVEY, *n.* (a flock of birds) ابلیل *ibbil*.
- COW, *n.* گاو *gāw*, گاو ماده *gāwī māda*, خنسا *bākhūrat*. A wild cow, خنسا *khansā*. A cow's horn, مغ *saghl*. A cow-herd, گاو بان *gāw bān*. Cow-dung, سرگین *sargīn*.
- COW, *vt.* ناکس کردن *nākas-k*.
- COWARD, *a.* شتردل *shutur dīl*, زدل *buz dīl*, نامرد *nāmard*.
- COWARDICE, *n.* شتردلی *shutur dīlī*, نامردی *nāmardī*.
- COWARDLY, *a.* زدل *buz dīl*, دیدل *bī dīl*, و همناک *wahm nāk*, ناکس *nākas*, شتردل *shutur dīl*.
- COWL, *n.* دود کش *dūd kash*.
- COXCOMB, *n.* خودبین *lāf zan*, خودنما *khud bīn*, تاجر *khud numā*, تاجر *tāje khurūs*.
- COY, *a.* شرمسار *sharmsār*, شرمگین

- sharmgin*. To be coy, ويار نمودن *wikār-n*.
- COYNESS, *n*. شرمندگی *sharmāndagi*, حیا *hiyā*, حیاء *hiyāb*.
- COZEN, *vt* فرودن *daghā-d*, دغا دادن *faristān*.
- COZENAGE, *n*. دغا *daghā*, فریب *fareb*.
- CRAB, *n*. خرچده *sartān*, سرطان *kharchang*.
- CRABBED, *a*. (peevish) ترش *tursh rū*, درشت *durusht*, تند *tund*.—(difficult) دشوار *dush-wār* —(unpleasing) ناخوش *nā khush*, ناپسندیده *nā pasandida*.
- CRABBEDLY, *ad*. درشتانه *durushtāna*, "مشکلا" *mushkīlan*.
- CRACK, *vt*. (split) شکافتن *shigāftān*, لاف زدن *chāk-l*.—(boast) لاف زدن *lāf z*—(to utter a sharp sudden sound) صدای تیز زدن *sadāi tez-z*.
- CRACK, *n*. (chink) شکاف *shigāf*, شش *shakh*, چاک *chāk*, رخ *rahhna*. Full of cracks, شاخ چاک *pur chāk*, رخ *shākh shākh*. Having cracks, رخ *rahhna dār*. Cracks in mountains, *dawirat*.—(sudden, sharp sound) تراک *tarāk*—(defect) نقصان *nulsān*, لاف *lāf* عیب *āib*, تصور *hasūr*.—(boast) لاف *lāf*.
- CRACK-BRAINED, *a*. خشک مغز *khush'ul magh*.
- CRACKED, *a* چاک رده *shigāfta*, شکافته *chākshadu*. A cracked crust of clay, قلع *kilfā*.
- CRACKER, *n*. (of gunpowder, &c) آتش *mushki dawān*, مشت دوانی *ālīsh bāsi*.—(boast) لاف زدن *lāf zan*.
- CRACKLE, *vi*. حرارت کردن *harāt-k*, صدا کردن *sadā-k*.
- CRADLE, *n*. مهد *gahwāra*, گهواره *mahd* (مهد).  
22
- CRADLE, *vt*. چکاندن *gahwārān*.
- CRAFT, *a*. (trade, art) پیشه *pesha*, کسب *kasb*, فن *fan*, هنر *hunar*.—(fraud) مکر *māk*, فریب *fareb*, دغا *daghā*, حیل *hila*.
- CRAFTILY, *ad*. از روی فریب *fareb*, با حیل *bā hila*.
- CRAFTSMAN, *n*. کارگر *kārigar*, اهل هنر *ahli hunar*, پیشکار *pesha kār*.
- CRAFTY, *a*. چیل باز *hila bāz*, دغا باز *daghā bāz*, غدار *ghaddār*, مکار *makkār*.
- CRAG, *n*. وع *wār*, ورطه *warta*.—(a steep) صخرت انراری *sakhrat afrāri*.—(the neck) گردن *gardan*, عنق *ank*.
- CRAGGED, } *a*. نا هموار *nā hamuār*,  
CRAGGY, } غلیظت *ghalīzat*.
- CRAM, *vt*. انباشتن *ambāshān*, هر کردن *pur-k*, ملا کردن *malā-k*. To cram one's self, ألوان خوردن *ulwān-kh*.
- CRAMP, *n*. (spasm) تشنج *tashannuj*, پچش *pechish*.—(shackle) بند *band*, قید *layl*.
- CRAMP, *vt*. فید ساختن *kayd-k*, فید کردن *kayr-s*—(to afflict with cramp) مکک *tads-l*. نعیس دادن *fukah-z*.
- CRANE, *n*. (bird) کلدک *kulang*, کرکی *kurkiy*, گاز *gāz*.—(a machine for raising great weights) منجذبی *manjanik*.
- CRANIUM, *n*. کاسه *kāsa*.
- CRANNY, *n*. vide CRACK.
- CRASH, *vi*. vt. نقص زدن *nakh-z*, تراک *tarāk* نمودن *tarāk-n*.—(break to pieces violently) بشکستن *ba jawr shikustān*, مرفوت نمودن *marfūt-n*.
- CRASH, *n* نقص *nakh*, هدت *haddat*.
- CRAVE, *vt* خواستن *khāstān*, طلبیدن *talabīdan*, آرزو داشتن *arzū-d*, طلب *ta'ab-k* کردن.
- CRAWL, *vi*. دپ کردن *dabb-k*, خزیدن *khazīdan*.

CRAWLER, *n.* خزنده *khazanda*.

CRAZE, *vt.* آشغند *āshgānā-s.* دیوانه ساختن *dīwānā-s.* کردن *āshuftā-k.*, مجنون ساختن *maj-nūn-s.*

CRAZINESS, *n.* دیوانگی *dīwānagi*, جنون *junūn*.

CRAZY, *a.* ضعیف *zabūn*, زبون *zabūn*, ناتوان *nā tuwān*, دیوانه *dīwānā*, مجنون *majnūn*.

CREAK, *vi.* صرصر کردن *sarīf-k.*, صرصر *sarr-n*.

CREAM, *n.* سر شیر *sarī shīr*, زد *zud*.

CREASE, *n.* (fold) شکی *shikan*, پیچ *pech*, چین *chīn*. A crease in a garment, تایی جامه *tāi jāma*.

CREASE, *vt.* شکی کردن *shikan-k.*, مطوی کردن *matwīy-k.*

CREATE, *vt.* پیدا کردن *āfrīdan*, آفریدن *āfrīdan*, *paydā-k.* موجود کردن *majūd-k.*—(invest or appoint) منصوب کردن *mansūb-k.*, معین کردن *nusūb-k.*, نصب کردن *nuyyan-k.*

CREATED, *a.* پیداکرده *sirishṭa*, سرشته *sirishṭa*, *paydā kard*, آفریده *āfrīda*, مخلوق *makhluq*.

CREATION, *n.* پیدایش *sirishṭ*, سرشت *sirishṭ*, آفرینش *paylāyish*, خلقت *khilqat*, آفرینش *āfrīnish*, خلقت *khalk*. The God of the creation, خداوند آفرینش *khudā-wandi āfrīnish*.

CREATIVE, *a.* (having the power of creation) نو قوت خلقی *zū kuwati khulk*.—(creating) صنع *sant*. A creative power, قوت خلقی *kuwati khalk*. Creating the soul, جان آفرین *jān afrīn*.

CREATOR, *n.* آفریدگار *khālīk*, خالق *khālīk*, آفریننده *āfrīdogār*, آفریننده *āfrīnanda*. The creator of the universe, خالق کائنات *khālīlāḥi lāinat*. The creator of the

world, مانع عالم *sānī ālum*, جهان *jahān*, آفرین *jahān afrīn*. The creator of demons and men, خالق البهائم والناس *khālīku'l jinn wa'n nās*. The creator of the wonders of the world, خالق *khālīk*, عجایب عالم *khallāki dajāibi ālum*.

CREATURE, *n.* مخلوق *makhluq*, (موجودات *maujūdat*, موجودات *maujūdat*, (آفریدگان *āfrīdān*). A living creature, حیوان *haywān*, جانور *jānwar*. A rational creature, ناطق *haywāni nātīk*. An irrational creature, غیر ناطق *haywāni ghayr nātīk*.

CREDENCE, *n.* اعتماد *attīkāḥ*, اعتماد *attīmād*, باور *bāwar*. Letters of credence, شهادت نامه *shahādāt nāma*.

CREDENTIAL, *a.* شهادت آور *shahādāt-āwar*, مشهد *mush had*, سند *sanad*.

CREDIBILITY, *n.* معقولیت اعتقاد *mud-kūlati ttīkāḥ*, اعتماد *attīmād*, اعتماد *attīmād*, معتدلی *mudtubari*.

CREDIBLE, *a.* معتدل *mudtalar*, معتدل *mudtalar*, باور پذیر *bāwar pazīr*.

CREDIBLY, *ad.* اعتماداً *attīmādan*, با اعتماداً *bā attīmād*, با اعتماداً *bā attīmād*, با اعتماداً *bā attīmād*.

CREDIT, *n.* عزت *izzat*, حرمت *hurmat*, نیک نامی *nek nāmī*, آبرو *ābrū*, بزرگواری *buzurgwārī*.—(promise) عید *ahd*, پیمان *paymān*. Of no credit, بی اعتبار *bi ttībār*, ناکس *nā kas*.—(testimony) گواهی *gawāhi*, قدرت *shahādāt*.—(authority) قدرت *shahādāt*.—(confidence, belief) اعتماد *imān*, باور *bāwar*, اعتماد *attīmād*.—(trust in money matters) اعتماد *imān*, باور *bāwar*, اعتماد *attīmād*. Dealing in credit, وام *wām*, دین *dayn*. To sell upon credit, بدین فروختن *ba dayn-f*. To

buy upon credit, وام گرفتن *wām-g.*  
 To ask credit, استدعا کردن *istidā-nat-k.*  
**CREDIT, vt.** (believe) اعتقاد کردن *iti-kā-l-b.*, باور کردن *bāwar-k.*—(trust) قرض (lend) *timād-k.*—(lend) دادن *karz-d.*, وام دادن *wām-d.*—(give credit) ائضاات کردن *iltifāt-k.*  
**CREDITABLE, a.** معتبر *mudtibar*, کریم *karīm*, صاحب رعایت *sāhibi raāyat.*  
**CREDITABLENESS, n.** اعتبار *attibār*, نیک نامی *nek nāmī.*  
**CREDITABLY, ad.** با اعتبار *bā attibār*, رعایت *ba raāyat.*  
**CREDITOR, n.** وام خواہ *wām khāh*, وام ستان *wām sitān*, مداین *mudāyin.*  
**CREDULITY, n.** ساده دلی *sāda dilī*, زود اعتقادی *zūd attikādī.*  
**CREDULOUS, a.** صاحب ایمان *sāhibi imān*, ساده دل نما *sāda dil numā.*  
**CREED, n.** کلمہ *kalama*, شہادت *shahādat.*  
**CREEK, n.** کنج دریا *kunji daryā*, خلیج *khalīj.*  
**CREEK, vt.** سریف کردن *sarīf-k.*, سر ساختن *sarī-s.*  
**CREEKY, a.** پر خلیج *pur khalīj.*  
**CREEP, vi.** خزیدن *dabb-k.*, با عجز روان *khasīdan.*—(move feebly) *bā'iz-rawān-sh.*—(move clandestinely) *nihānt-r.*—(move timidly) *buz-dilī-n.*—(come or steal upon unexpectedly) علی الفور واقع شدن *nāgāh-ā.*, *dlalfaur wakt-sh.*—(behave with servility) ذالت نمودن *zalālat-n.*—(fawn) ریشخند نمودن *rishkhānd-n.*  
**CREEP-HOLE, n.** کناہ *kunām*, دولج *dawloj.*

**CREEPING, a.** خزان *khāzan*, خزنده *khazanda*, دب *dabb.* Creeping animals, حشرات *hushrat.*  
**CRESCENT, n.** (new moon) نو ماه *nau*, هلال *hilāl.*—(growing) نامی *nāmī.*  
**CRESS, n.** ترخه تریز *tara tesak*, ولده *wanda.*  
**CREST, n.** طر *turra*, تاج *tāj*,—(plume) سروچ *sarkūj.*  
**CRESTED, a.** تاج دار *tājdār.*  
**CREST-FALLEN, a.** دلنگ *dil tang*, دل شکسته *dil shikasta.*  
**CREVICE, n.** رخنہ *rakhna*, درز *dars*, شگاف *shigāf.*  
**CREW, n.** جماعت *jamādt*, موانست *mūānasat.*—(of a ship) اهل *ahl*, *jehāz*, ملاحان *mallāhān.*  
**CRIB, n.** آگندہ *āganda.*—(ox-stall) معلف *mudllaf.*—(cottage) خرگاه *khargāh.*  
**CRICK, n.** رنج کردن *ranji gardan*, در در *dardī kajā.*  
**CRICKET, n.** (insect) چرغد *charghad*, شبگیر *shabgir.* To chirp like a cricket, گو بازی *sarr-k.*—(game of) *yu bāzī*, گوی چوگان *gui chawgān.*  
**CRIER, n.** دلال *dallāl.*, بانگ زن *bāng-zan*, سوزن *muazzin.*  
**CRIME, n.** تقصیر *taksir*, گناہ *gunāh*, عیب *dib.* A capital crime, گناہ عظیم *gunāhī dzīm.* Past crimes, جرائم سابقہ *jarāyimi sābaka.* Guilty of a crime, گناہگار *gunāhgār.* To commit a crime, تقصیر کردن *taksir-k.*, گناہکار *gunāh-k.* To accuse of a crime, اسناد نمودن *buktān-g.*, بھان گفتن *asnād-n.*, متهم کردن *muttāham-k.*  
**CRIMINAL, a.** تقصیر وار *taksirwār*, مجرم *sāhibi fusād*, صاحب فساد *mujrim*, جرم *jarīm*, Criminal Court, عدالت نو جداری *addalati farjdārī.*

CRIMINAL, *n.* گناه گار *gunāhgār*, صاحب بختان *sāhibi buhtān*, صاحب فساد *sāhibi fasād*, عاصی *āsī*.

CRIMINALLY, *ad.* از روی تقصیر *az rui takṣir*, مجرم *ba wujai mujrim*.

CRIMINATE, *vt.* شکایت کردن *shikāyat-k.*, مساوی کردن *masāwi-k.*

CRIMINATION, *n.* شکایت *shikāyat*, بختان *buhtān*.

CRIMSON, *n.* ارغوانی *kirmasī*, ارغوانی *arghwānī*.

CRINGE, *vt.* چاپلوسی کردن *chāplūst-k.*, دل نمودن *zill-n.*—(fawn) خوشامد کردن *khushāmad-k.*

CRINKLE, *vt.* چین نمودن *chīn-n.*

CRIPPLE, *a.* لنگ *lang*, عرج *urj*.

CRIPPLE, *n.* مقعد *mukād*, لنگی *langī*.

CRIPPLE, *vt.* لنگ کردن *lang-k.*, عرج *adraj-k.*

CRISIS, *n.* (of a disease) بحران *buhṛān*, هنگام *yūmi buhrān*, بوم بحران *han-gāma*, معرک *madṛaka*.

CRISP, *a.* پیکدار *pechdār*, تاخند *tākhta*.

CRISP, *vt.* پیچیدن *pechidan*, در پیچ *pech dar pech-n.*—(twist) تافتن *tāftan*.

CRITERION, *n.* نشان *nishān*, علامت *dlāmat*, قاعده *kāyida*.

CRITIC, *n.* نکتہ چین *nukta chīn*, نکتہ صاحب تمیز *nukta dān*, صاحب تمیز *sāhibi tamiz*.—(censurer) دم گو *samm gu*.

CRITICAL, *a.* (accurate) مکلف *mukal-laf*, نیکاف *nikāf*.—(relating to criticism) دقت شناس *dakikat-shanās*.—(captious) دم گویان *samm guyān*.

CRITICALLY, *ad.* با دقت *bā dikkat*, با دقتی *ba wajaī dakik*.

CRITICISE, *vt.* (judge accurately) نکتہ

با دقت رای *nukta, chīdan*, با دقت رای دادن *bā dikkat rāi-d.*—(correct) تادیب کردن *tādīb-k.*—(comment upon) بیان ساختن *bayān-s.*, تفسیر *sharh-n.*, شرح نوشتن *tafsir-n.*, —(censure) دم دادن *samm-d.*

CRITICISM, *n.* تادیب *tādīb*, نکتہ *nukla sanjī*, تفسیر *tafsir*, بیان *bayān*.

CROAK, *vi.* نعب کردن *nadb-k.*

CROCKERY, *n.* سفال *sifāl*, سفالین *sifālīn*.

CROCODILE, *n.* نهنگ *nahang*, موسمار *sūsmār*, تمساح *tamsāh*.

CROOK, *n.* (shepherd's staff) پاشو *pāshū*, عصای چوپان *dsāi chopān*.

CROOK, *vt.* خم کردن *kham-k.*, کج کردن *kaj-k.*, مایل کردن *māyil-k.*, پیچیدن *pechidan*.

CROOK-BACKED, *a.* کوزه پشت *kūza pusht*, احدب *ahdab*.

CROOKED, *a.* خم *kham*, کج *kaj*, کوز *kūz*. A crooked stick, کیوس *kīyos*, توتی *tūk*.

CROOKEDLY, *ad.* از کجی *az kajī*, کوزانه *kūzhāna*.

CROOKEDNESS, *n.* خمی *khamī*, کج *kaj*, پیچ *pech*.

CROOK-LEGGED, *a.* لام ماق *lām sāh*.

CROP, *n.* فصل *fasl*, خرمن *khirman*, محصول *mahsūl*, غله *ghalla*.

CROP, *vt.* تراشیدن *tarāshidan*, چیدن *chīdan*.

CRORE, *n.* صد لک *sad lak*.

CROSS, *n.* چلیپا *chalīpā*, صلیب *salīb*. The Christian Cross, خاج *khāj*.—(gibbet) دار *dār*.—(vexation) تصدیع *tasdiḍ*, آزار *āzār*.

CROSS, *a.* (transverse) معترض *mud-*

tariz.—(adverse) مخالف *mukhālif*.  
 فاسد *bi rosi*.—(perverse) فاسد  
*fāsid*, شیطان *shaytān*—(contradictory)  
 مخالف *munākiz*, *mukhālif*. A cross bar, عروق *drkuwat*.  
 A cross blow, صدمت *sadmat*. A  
 cross-bow, قذات *kazzāf*. A cross-  
 wind, باد مخالف *bādī mukhālif*  
 باد نسیجت *bādī nastijat*.

CROSS, *ad.* از جانب بجانب *abūr*,  
*as jānib ba jānib*.

CROSS, *vt.* (move obliquely) ملتوی  
 رفتن *multawī-r*.—(mark with a cross)  
 معو *taslib-k*.—(cancel) خط بطلان نمودن  
*khat*, عبور کردن *builān-n*.—(pass over)  
 عبور دریا رفتن *guzar-k*. To cross  
 a ferry, معبر مرور کردن *midbar mur-  
 ūr-k*, To cross a river, عبور دریا رفتن  
*abūrī darīā-r*. To cross the sea,  
 عبور دریا رفتن *murūr ala'l bahr-  
 k*.—(counteract) مخالف شدن *mukhā-  
 lif-sh*.—(obstruct) سد کردن *sadd-k*,  
 رد کردن *radd-k*.—(to be inconsistent)  
 ناهموار *nā muwāfik-sh*, نا موافق شدن  
*nā hamwār-b*. To cross examine,  
 mukābil tafhus-  
 s., mukābalu-k.

CROSS-GRAINED, *a.* vide CROSS.

CROSSLY, *ad.* عبور *abūr*.—  
 (oppositely) بر عکس *bar aks*, "صدأ"  
*siddan*, برخلاف *bar khilāf*.

CROSSNESS, *n.* (transverse) عرض  
*arz*, تطرق *tatarruk*.—(perverseness)  
 عدا *tnād*, سب *sitts*.

CROSS-WAY, *n.* (a bye path) مشعب  
*mashab*.

CROW, *n.* کلاغ *sāgh*, گراب *ghurāb*, کلاغ  
*kalāgh*. A iron crow, آهنی

*puilādi āhan*. The crow of a cock,  
 بانگ خروس *bāngi khurosa*. A scare-  
 crow, هراس *hirās*.

CROW, *vi.* (as a cock) بانگ زدن  
*z*—(as a hen) صدای کردن *mulāh*.  
 (boast) لب زدن *lāf-z*.

CROWD, *n.* جماعت *jumādī*, اندوه *am-  
 būh*, هنگامه *hungāma*, گرو *gurūh*,  
 طاف *tāyafu*.

CROWD, *vt.* تصاعط نمودن *tazāghat-n*.

CROWN, *n.* تاج *tāj*, افسار *afsar*, کلاه *kulāh*.

A crown of glory, تاج مغفرت *tājī  
 mafkhirat*. A golden crown, زرین کلاه  
*zarin kulāh*. Wearing a crown,  
 تاجدار *tājdār*. A little crown, تاجک  
*tājak*. The crown of the head, سر  
*afsari sar*. The crown or top of a  
 mountain, سرکوه *sari koh*.—(accom-  
 plishment) انجام *ihhtitām*, تمام  
*tamām*.

CROWN, *vt.* (a king) تاج نهادن *tāj-n*,  
 تشریف *taklil-k*.—(dignify) تکریم کردن  
*tashrif-k*, تکریم نمودن *ilrām-n*.  
 —(adorn) آرایش *payrāstan*, آرایش  
*ārāyish-k*.—(complete) تمام کردن  
*tamām-k*, پرداختن *pardāhtan*.  
 —(reward) مکافات کردن *mukāfat-k*,  
 جزا دادن *jazā-d*.

CROWNED, *a.* تاجدار *tājdār*, متوج  
*mutawwaj*. A crowned head, شاه  
*shāh bā afsar*. To be crowned,  
 متوج شدن *mutawwaj-sh*.

CRUCIBLE, *n.* پوت *pūta*, بوت *bota*.

CRUCIFIER, *n.* صلب سازنده *salb-  
 sāzanda*.

CRUCIFIX, *n.* صلیب *salib*.

CRUCIFIXION, *n.* صلیب *salb*, تصلیب  
*taslib*.

CRUCIFORM, *n.* خاج آما *khāj āsā*.



CRUCIFY, *vt.* تَصْلِب کردن *taslīb k.*,  
بر دار کردن *bar khāj k.*,  
*bar dār k.*, صلب کردن *sulb k.*

CRUCIFIED, *a.* چارمِخِ مصلوب *maslūb*,  
کشیده *chār mekh kasbīda*.

CRUDE, *a.* (raw) خام *khām*, ناپخته  
*nā pukhta*.—(ill-arranged) بی ترتیب  
*bī tartīb*, بی نظم *bī nazm*.

CRUDELY, *ad.* خامانه *khāmāna*, بی  
هنگام *bī hangām*.

CRUDENESS, *n.* خامی *khāmī*, نا  
پختگی *nā pukhtagī*.

CRUEL, *a.* بی شفقت *bī rahm*,  
*bī shafakat*, ظالم *zālim*, سنگدل *sangdil*,  
خونریز *khūn rez*, درشت *durusht*.

CRUELLY, *ad.* با ستم *bā sitam*, از  
ظالمانه *az sang dilī*, سنگ دلی  
*zālimāna*.

CRUELTY, *n.* ظلم *zulm*, ستم *sitam*,  
سنگدلی *sangdilī*, بی مروتی *bī muruwatī*.

CRUISE, *n.* سفر دریا *safari daryā*.

CRUISE, *vi.* سفر دریا کردن *safari daryā k.*

CRUISER, *n.* جہاز جنگی کہ مسیر دریا  
جہاز جنگی کہ می کند در تالش جہاز ہای دشمن  
*jungt ke sayri daryā mikunad dar talāshi jahāzhāi dushman*.

CRUMB, *n.* پارچہ *pārcha*, ریزہ *riza*,  
فُتات *futāt*. Crumbs of bread, نان ریزہ  
*nāni reza*, نان خردہ *nāni khurda*.

CRUMBLE, *vt.* ریزہ ریزہ کردن *reza reza k.*,  
پارہ پارہ کردن *pāra pāra k.*

CRUMMY, *a.* فُتات ریزہ دار *futāti reza dār*.

CRUMPLE, *vt.* شکن دادن *shikan-d.*,  
پیچ نمودن *chīn k.*, چین کردن *pech-n*.

CRUSADE, *n.* جہاد *jihād*, غزاة *ghazāt*,  
اجتہاد *ijtihād*.

CRUSH, *vt.* (bruise) کوفتن *kūftan*,

mas hūk-s — (depress, ruin) پامال کردن *pāyamāt k.*, چست  
*past k.*, سر فرو زدن *sarfarū-z.*  
— (to be condensed) گشتن *hangufti-g.*

CRUSH, *n.* ہم زدگی *buham zadagī*,  
هرس *hars*.

CRUSHED, *a.* مسحق *mas hūk*, کوفتہ  
*kūfta*.

CRUST, *n.* قشر *kishr* (*pl.* قشور) — Crust  
of bread, نان پوست *pūstī nān*, قرص  
*kurs*. The crust or scab of a wound,  
*khushk resha*. The crust  
or plastering of a wall, آزد *azhand*,  
اندود *andūd*. The crust or the sur-  
face of clay, قشع *kashd*.

GRUST, *vt.* اندودہ *kishr k.*, قشر کردن  
*andūda-s*.

CRUSTY, *a.* پوست دار *pūst dār*, اندودہ  
*andūda*.—(peevish) درشت *durusht*,  
تند *tund*.

CRUTCH, *n.* سر دستم *sardasta*.

CRY, *vt.* (aloud) بر زدن *bāng bar-z*,  
غوغا کردن *ghawghā k.*, شور کردن *shor k.*,  
— (lament) شکایت کردن *shikāyat k.*  
فریاد و فغان کردن *faryādu figān k.*,  
گریستن (weep) *zārī k.* —  
مناذی ساختن (proclaim) *girīstan*. —  
اشتهار کردن *ishtihār k.*,  
آشکارہ کردن *āshkāra k.* To cry down  
(defame) رسوای نمودن *ruswāt-n.* —  
نہی نمودن (prohibit) *nahī-n*. To  
cry out for help, معاونت طلب کردن  
*muāwanat talab k.* To cry up (ap-  
plaud) ستودن آفرین گفتن *afрін-g.*,  
*satūdan*.

CRY, *n.* فریاد *faryād*, بانگ *bāng*, نعرہ  
*nadra*, فغان *faghān*. — (lamentation)  
گریہ *nālīsh*, زار *zār*. — (weeping)

*girya*.—(a squall) غریو *udwilā*, غریو  
*glures*.  
 CRYSTAL, *n.* بلور *billaur*, مهات *mahāt*.  
 CRYSTAL, *a.* بلورین *billawrin*.  
 CRYSTALLIZE, *vt.* vide CONGEAL.  
 CUB, *n.* کعب *buka*, قطرب *kutrub*. A  
 fox's cub, عفس *anfā*.  
 CUBE, *n.* کعب *kubb*, مستقیس *musaidas*.  
 CUBE, *n.* (drug) گدات *kubābat*,  
 کعب چینی *kubāb chīnī*.  
 CUBIC, *a.* کعب آسا *mulāb*, کعب  
*kubb āsā*.  
 CUBIT, *n.* گز *gaz*, دست *dast*.  
 CUCKOLD, *n.* الدس *alyas*.  
 CUCKOO, *n.* ککوت *kabūk*.  
 CUCUMBER, *n.* خدار *khiyār*, دادرک  
*bāl-rang*. A cucumber bed رار  
*khiyār zār*. Cucumber-seed, غاوش  
*ghāwāsh*.  
 CUD, *n.* نشخوار *nishkhār* or *nushkhār*.  
 CUDGEL, *n.* چوب *chūb*, چوب دستی  
*chūb dastī*, نقاری *bakhārīy*.  
 CUDGEL, *vt.* چوب ردن *chub-z*.  
 CUE, *n.* (tail) دنبال *dumbāl* دم *dum*.  
 —(hint) اشاره *ishārah*.  
 CUFF, *n.* (blow) لطمت *latmat*, طپانچه  
*tapāncha*.  
 CUFF, *vt.* طپانچه ردن *tapāncha-z*,  
 مشت ردن *musht-z*.  
 CUIRASS, *n.* حوش *joshan*, جب *juba*.  
 CUIRASSIER, *n.* حش پوش *juba posh*,  
 حوش پوش *joshun posh*.  
 CULINARY, *n.* مطبخ *matbah*,  
 مطبخی *matbahīy*.  
 CULL, *vt.* انتخاب کردن *intikhāb k.*,  
 گردن *gusidun*, چیدن *chīdun*.  
 CULLY, *n.* فریبده *farībānda*, غبن  
*marīḡ ghabn*.  
 CULLY, *vt.* فریبان *furīflan*, غدر کردن  
*ghadr k.*

CULPABILITY, *n.* گناهکاری *gunāh*  
*gārī*, خطا *khata*, گاری.  
 CULPABLE, *a.* مجرم *mujrim*, ملوم  
*mulam*.  
 CULPABLY, *ad.* دسیدانه *samīmāna*.  
 CULPRIT, *n.* گناهکار *gunāhgār*, عامی *āsmī*.  
 CULTIVATE, *vt.* (the earth) زراعت  
*zarādt-k.*, کشکاری کردن *kisht-*  
*kārī-k.*, لاحت کردن *fulāhat-k.*—  
 (fertilize) آباد کردن *ābād-k.*—(to  
 meliorate anything) خوبتر کردن *khūb-*  
*tar-k.*, بهتر کردن *bahār-k.*, قوی  
*turakhī k.*.  
 CULTIVATED, *a.* مزروع *mazrū* زراعت  
*zarādt kard*, شده *shuda*, معمر  
*madmūr*, آباد *ābād*. A cultivated  
 country, ملک آباد *mulki ābād*,  
 آبادانی *ābādānī*.  
 CULTIVATION, *n.* کشکاری *kishtkārī*,  
 زراعت *zarādt*, لاحت *fulāhat*, معمری  
*madmūrī*, آبادانی *ābādānī*—(improve-  
 ment in general) برتری *turakhī*, آباد  
*āzīyād*.  
 CULTIVATOR, *n.* حارث *hāris*, دهقان  
*dahlān*, آباد کننده *ābād kunāda*.  
 CULTURE, *n.* تربیت *turbīyat*—vide  
 CULTIVATION.  
 CUMBER, *vt.* vide ENCUMBER.  
 CUMBERSOME, } *a.* رنج آور *ranj āvar*.  
 CUMBROUS, } vide BURDEN-  
 SOME  
 CUMIN, *n.* ریزه *sira*, کمرن *kymnūn*.  
 CUMULATE, *vt.* vide ACCUMULATE.  
 CUNEAL, } *a.* فاده صورت *fāna sūrat*.  
 CUNEIFORM }  
 CUNNING, *a.* حیله بار *hila-*  
*bāz* دغا بار *doghā bāz*, فریبده *furī-*  
*banda*, غدار *ghaddār*.—(intelligent)  
 هوشیار *hūshyār*, هدرمند *hunūrmān*,  
 دانا *dānā*, صاحب فراست *sāhibi firā-*  
*sat*—astifce) روانه باری *rubāh bāzi*,  
 حیله باری *hila bāzi*, غدر *ghadr*, بی

*funn.*—(art) هنر *hūnir*, معرفت *madrifat*.

CUNNINGLY, *ad.* از روی فریب *az rūi farīb*, چالاکانه *ghadrūn*.

CUP, *n.* پیاله *payāla*, ساغر *sāghir*, قدح *qadh*, کاس *kāsa*, پیمانه *paymāna*. A silver cup, جام سیم *jāmi sim*. A horn cup, بالغ *yāligh*. A wooden cup, قحف *kilf*. A glass cup, زجاجت *zujājat*. A crystal cup, ساغر بلور *sāghir billawr*. A porcelain or earthen cup, سفالین *kā-ai sijālīn*. A cup turned down, سرنگون *sarnagūn*. A new cup, کاس انف *ku'si unuf*. A cup-maker, جام گر *jām gur*, کاسه بند *kāsa band*.

CUP, *vt.* (to bleed with a cupping-glass) حجامت کردن *hajāmat-k*.

CUP-BEARER, *n.* شرابدار *sālī*, ساقی *sharāb-lār*, سقا *sakkā*.

CUPBOARD, *n.* انبارخانه *ambār khāna*, آشپزخانه *ākishta*.

CUPIDITY, *n.* رغبت *shahvat*, شهوت *rughbut*.

CUPOLA, *n.* گنبد *gumbad*, کبر *kītr*.

CUPPING, *n.* حجام *hājīm*, حجامت *mukhtajīm*.

CUPPING-GLASS, *n.* معصیت *mīl-jumut*.

CUR, *n.* سگ *sag*, کلب *kalb*.

CURABLE, *a.* ممکن *mumkīni*, معالج *muālaj*, قابل شفا *kābilī shifā*, علاج *ilāj* پذیر *ilāj pazīr*.

CURATE, *n.* امام *imām*.

CURATOR, *n.* کارگذار *wakīl*, وکیل *lār-guzār*, اتالیق *atālīk*.

CURB, *n.* (of a bridle) حکمت *haka-mat*—(check) مزاحمت *muzāhimat*, ضبط *zabt*, مانع *manā*, تندب *tumbīk*.

CURB, *vt.* (a horse) الحجام کردن *iljām-k*, تنبید *tuljīm-s*—(restrain)

ضبط *muzāhimat-k*, مزاحمت کردن *zabt-k*, ربط نمودن *zabt-u-rabt-n*.

CURD, *n.* شیر *māyaz-shir*, حالوم *hālūm*, دوغ *dogh*.

CURDLE, *vt.* شیر را منجمد کردن *shir rā munjamid-k*, فسرودن *fusurdan*.

CURDY, *a.* منجمد *munjamid*, فسروده *fusurda*.

CURE, *n.* علاج *ilāj*, چاره *chāra*, شفا *shifā*, معالجه *mu'ālaja*.

CURE, *vt.* تیمار کردن *shifā-k*, شفا کردن *timār-k*, علاج چاره دادن *chāra-d*, *ilāj-n*.

CURIOSITY, *n.* (accuracy) درستگی *durusti*, صحت *saht*—(inquisitiveness) تبحس *tafukhus*, تفحص *tafukhus*, طلب *talab*, تلاش *talāsh*—(novelty) تبحس *tuhfa*, نادره *nādīra*.

CURIOUS, *a.* (inquisitive) رازجو *rāzju*, طالب *tālīb*—متبحس *mutafassis*, نازک *khush numā* (elegant) خوشنما, نادر (rare) *nāzūk*, ظریف *zanīf*, عجیب *djīb*.

CURIOUSLY, *ad.* با استقصا *bā istiksā*, متبحسانه *mutadjjibāna*.

CURL, *vt.* زلف نمودن *zulf-n*, پیچ دادن *pech-d*, تاب دادن *tāb-d*.

CURL, *n.* زلف *zulf*, گیسو *gaystū*, جعد *jād*.

CURRENT, *n.* موج *marwiz*.

CURRENCY, *n.* (of money) روانی *rawānī*, رواج *rawāj*.

CURRENT, *a.* رایج *jāri*, رایج *rāyij*, درهم رایج *rawān*. Current coin, نقد جاری *nakdī jāri*. The current price, نرخ *nirakh*. The current year, امسال *imsāl*—(common) مشهور *mash hūr*, عمومی *dmūmī*.

To be current, راسخ شدن *rāyij-sh.*,  
 از دست بدست رفتن *az dust ba dust-r.*  
**CURRENT, n.** روان آب *ābi ruwān*,  
 سبیل *sayl*, چشمه *chushma*.  
**CURRENTLY, ad.** با روانگی دائم *bā*  
*rauāngi i dāyam*, بی محالمت *bi*  
*mukhālifut*.— (generally) عموماً  
*dmūman*, علی العموم *dial dmūm*.  
**CURRICULUM, n.** دور تعلیم *dauri*  
*tadlim*.  
**CURRIER, n.** چرم ساز *dabbāg*, دباغت  
*chirm sāz* The currier's art, دباغت  
*dabbāghat*, چرم ساری *chirm sāzi*.  
**CURRISH, a.** vide BRUTAL.  
**CURRY, vt.** (leather) دغ کردن *dabgh-*  
*h.*, دباغت دادن *dibāghat-d.* To curry  
 a horse, اسب تدار کردن *asp timār-k.*  
 To curry favour, نوازش دادن *nauā-*  
*zish-y.*  
**CURRY-COMB, n.** خرخره *lhaikhara*,  
 اسب *shānai asp*.  
**CURSE, n.** (malediction) لعنت *ladnat*,  
 نفرین *nafrīn*, بد دعا *bad duā*.—(severe  
 affliction) رنج *ranj*, عذاب *āzāb*.  
**CURSE, vt.** بد دعا کردن *ladnat-k.*, بد دعا  
 دادن *bad duā-d.*, نفرین دادن *nafrīn-*  
*d.*—(afflict) رنجیدن *ranjīdan*.  
**CURSED, a.** ملعون *malūn*, مکروه *mahrūh*.  
**CURSORYLY, ad.** (hastily) با شتاب  
*bā shītāb*, "سرعاً *surdan*, "عجلاً *ijā-*  
*latan*.—(carelessly) بی پروای *ba*  
*wojai bi parwāi*, غفلانہ *ghaflatāna*.  
**CURSORY, a.** (hasty) شتابان *shitābān*,  
 غافل *bā surāt* — (careless) گاهل  
*ghāfil*, گاهل *hāhil*. A cursory view,  
 نظر اجمالی *nazar-i jymālī*.  
**CURTAIL, vt.** مختصر کردن *mukhtasar-*  
*k.*, کوتاه کردن *kūtah-k.*, دم دردن *dum-b.*  
**CURTAIN, n.** پرده *parda*, حجاب *hijāb*

A curtain before the door of a house,  
 سرپرده *sard parda*. Behind the  
 curtain, زیر پرده *zari parda*, در پس  
 پرده *dar pasi parda*. Sitting behind  
 the curtain, پرده نشین *parda nishīn*.  
 To draw the curtain, حجاب کردن  
*hajāb-k.*—(to inclose as with curtains)  
 با حواجب احاطه کردن *bā hawājib*  
*ahata-k.* Bed-curtains, پرده تخت  
*pardai tang*.

**CURVATED, a.** مایل *māyil*, کج *kaj*.  
**CURVATURE, n.** عوج *dwoj*, پیچ *pech*.  
**CURVE, a.** خم *lham*, کج *kaj*. A curve  
 line, خط مدحنی *khat-i munhanī*.  
**CURVE, vt.** کج کردن *māyil-k.*, کج کردن  
*kaj-k.*, پیچیدن *pechīdan*.

**CURVET, n.** جست *jast*, طفرت *tafrat*,  
 وکری *wakara'*.

**CURVET, v.** وکری کردن *jastan*, وکری  
*wakara'-k.*

**CUSHION, n.** بالش *bālīsh*, تکیه *takya*,  
 بالین *bālīn*, مسند *masnad*, متکا *mut-*  
*takā*. A leather cushion, مسورت  
*misvarat*. The stuffing of cushions  
 چغبت *chaghbūt*.

**CUSTODY, n.** حفاظت *hifāzat*,  
 حواله *hawāla*, نگهداری *niḡahbānī* —  
 (confinement) قید *kayd*, بند *band*,  
 حبس *habs*. To be in custody,  
 در زندان شدن *dar zindān-sh.*

**CUSTOM, n.** رسم *rasm*, دستور *das-tūr*,  
 قاعده *kāyada*, قانون *kānūn*, عادت  
*ādat*, خوی *khui*. Ancient custom,  
 رسم قدیم *rasm-i hadīm* A collector  
 of the customs, تاحصیلدار *tahsildār*,  
 باحدار *bāhdār*

**CUSTOMABLE, a.** vide CUSTOMARY  
**CUSTOMARILY, ad.** عادتاً *moāfīq*

*muwāfiki ādat*, اکثر اوقات *akṣur aukāt*.

CUSTOMARY, *a.* موافق دستور *muwāfiki dastūr*, رسمی *rasamī*.

CUSTOM-DUTIES, *n.* خراج *khirāj*, محمول *mahsūl*.

CUSTOMER, *n.* مشتری *mushtarīy*, خریدار *kharīdār*.

CUSTOM-HOUSE, *n.* جزیت خانه *jiz-yut khāna*, سایر *sāir*.

CUT, *vt.* بریدن *burīdan*, تراشیدن *tarā-shīdan*, قطع کردن *katī-k*. —(reap) مغلوب دارو کردن *darv-k*. —(overcome) قطع کردن *maghlūb-k*. To cut in pieces, پاره پاره کردن *pāra pāra-k*. To cut off (separate) جدا کردن *jūdā-k*. —(extirpate) بر کندن *bar kundan*. —(kill) قتل ساختن *kushtan*, منقطع کردن *katī-s*. —(intercept) منقطع کردن *munkatī-k*. —(put an end to) انجمیدن *anjāmīdan*. —(withhold) سد کردن *bāz-d*. —(preclude) کوتاه کردن *sadd-k*. —(abbreviate) سر بریدن *kutūh-k*. To cut off the head, وارث را از *sar-b*. —To cut off an heir, میراث محروم کردن *wāris rā az mīrās mahrūm-k*. To cut out (form) صورت *sūrat-k*. —شکل نمودن *shīl-n*. —(contrive) پدیدآوردن *paydā-k*. —(adapt) لایق کردن *munāsib-n*. —مناسب نمودن *lāyak-k*. —(debar) محروم کردن *mahrūm-k*. —رَد کردن *radd-k*. —(excel) فاضل بودن *fāzil-b*. To cut short (interrupt) قصر نمودن *kasr-n*. To cut up (as a butcher) دبح کردن *zabḥ-k*. —(overcome in argument) دلیلی معقول آوردن *dalīli madkūl-ā*. To cut across, قط کردن *katt-k*. To cut (engrave), نقش کندن *kandan*, ساجدن *naksh-s*. —(circumcise) سَدَن

ساده کردن *sunnut-k*. —(castrate) دو نیم کردن *sūla-k*. —To cut in two, *du nīm-k*.

CUT, *p. p.* or *a.* بریده *burīda*, منقطع *nun-katā*, تراشیده *tarāshīda*. —(half-drunk) نیم مست *nīm mast*, مجروح *mukham-mar*. —(wounded) زخم خورده *zakhm khurda*, صاف *majrūh*. —(smoothed by a joiner's plane) رندیده *randīda*. CUT, *n.* (piece, part) قطعه *katt*, قطعت *kalāt*, پاره *pāra*. —(canal) آبگذر *ābguzar*. —(fashion) صورت *sūrat*, تصویر *taswīr*. —(wound) زخم *zakhm*, جراحت *jarāhat*. A short cut or passage, راه *rāhi* اکراب *akrab*.

CUTANEOUS, *a.* قشرت منسوب *kish-rat mansūb*.

CUTICLE, *n.* پوست *pūsī*, بیرون *bīrūn*, قشرت *kishrat*.

CUTLASS, *n.* شمشیر *shamshīr*, سیف *saif*.

CUTLER, *n.* سکان *sakān*, گر *sikhīn gar*, سکاکی *sakhāk*.

CUTLERY, *n.* سکاکی *sakhāk*.

CUTTER, *n.* قاطع *katt*, برنده *burānda*. —(a vessel) یک دقای *jahāzi yak dukalī*.

CUT-THROAT, *n.* رهن *rahzun*, قاطع *kātī* الطريق *ṭarīk*.

CUTTING, *n.* قلم *qalam*, شاخ *shākh*.

CYCLE, *n.* (a period of time) دور *daur* (ادوار *pl.* *dauri zamān*). The cycle of the sun, دور شمس *dauri shamsh*. The cycle of the moon, دور قمر *dauri kamr*.

CYCLONE, *n.* طوفان *tūfān*.

CYCLOPEDIA, *n.* فرهنگ *farhang*, هنر و فن *hunar u fann*.

CYGNET, *n.* (a swan) چوچه *chūchā*.

CYLINDER, n. اسطوانه *ustuwāna*.—  
(rolling-stone) زمنج *zamnoj*.  
CYLINDRICAL, a. اسطوانه منسوب *ustuwāna mansūb*.  
CYMBAL, n. زنگه *zangala*.  
CYNICAL, a. درشت ترش رو *tursh rū*, درشت خور *durusht khū*.  
CYPHER, n. صفر *sifr*, هندسه *hindisa*.  
CYPRESS, n. سرو آزاد *sarv*, سرو آزاد *sarvī āzād*. Straight as a cypress, سرو سوهی *sarvī sahi*. The tall cypress, سرو بلند *sarvī bulnd*.  
CZAR, n. قیصر *kaisar*, پادشاه روس *pādshāi rūš*.

## D

DAB, n. (slap) تپانچه *tapāncha*.  
DAB, vt. ضرب دادن *zard-d*.  
To dab a sore, زخم را از اسفنج محو کردن *zakhm rā az asfanj mahw-z*. To dab with mud, با گل آلودن *bā gil-ā*.  
DABBLE, vt. (to play in water) در آب بازی کردن *dar āb bāzi-k*.—(smear) آلودن *ālūdan*.  
DABBLER, n. آب باز *āb bāz*—(superficial meddler) هرزه گو *hirza gu*.  
DAFFODIL, n. خنثی *khunsa'* بروق *barwak*.  
DAFT, a. احمق *ahmak*, مجنون *majnūn*.  
DAGGER, n. خنجر *khanjar*, دشنه *dashna*, دهره *dahra*.  
DAHLIA, n. گل کوکب *guli kawkab*.  
DAILY, a. هر روزه *har roza*, روزینه *rozīna*.  
*ad.* روز بروز *'har roz*, روز بروز *roz baroz*, یومی *yawmīy*. Increasing daily, روز افزون *roz afzūn*. Daily pay, روزینه *rozīna*, یومی *yūmī*.  
DAINTILY, ad. با نراکت *bā nazakat*.

DAINTINESS, n. نراکت *nasakat*, نفاست *nafāsat*, لطافت *latāfat*.  
DAINTY, a. نراکت *nasak*, نفاست *nafāst*, مستغنی *mustaghni*, نغیس *nafts*.—(fastidious) خائف *khāf*.  
DAINTY, n. نفاست *nafāst*, تحفه *tuhfa*.  
DAIS, n. شاهنشین *shāh-nashīn*.  
DAISY, n. هزاردان *hazār dān*.  
DALE, n. وادی *wādī*, دره *darra*.  
DALLIANCE, n. (interchange of cares) بوسه بازی *ishk bāzi*, عشق بازی *ishk bāzi*, بوسه بازی *bosa bāzi*, کرشمه *kirishma*.—(procrastination) دیری *derī*, تاخیر *tākhīr*, توقف *tawakkuf*.  
DALLY, vi. (fondle) نوازش کردن *nawā-zish-k*, عشق بازی کردن *ishk bāzi-k*, تملق کردن *tamalluk-k*.—(delay) تاخیر کردن *tākhīr-k*, دیری کردن *derī-k*.—(trifle) بیهوده شدن *bihūda-sh*.  
DAM, n. (mother) ام *imm*, مادر *mādar*.—(a mole) بندروغ *bandrūgh* آب بندی *āb bandī*.  
DAM, vt. بندروغ ساختن *sadd-k*, سد کردن *bandrūgh-s*, مسدود ساختن *masdūd-s*.  
DAMAGE, n. زیان *ziyān*, آسیب *āsib*, نقصان *nūksān*, خسارت *hasārat*.—(retribution) تالوان *tāwān*, گناهکاری *gunāhgārī*.  
DAMAGE, vt. زیان کردن *ziyān-k*, خسارت کردن *hasārat-k*.—(receive damage) ضرر کشیدن *zarar-k*, زیان یافتن *ziyān-y*.  
DAMAGEABLE, a. قابل زیان *kābili ziyān*, ممکن ضرر *munakini zarar*.  
DAMASCUS, n. شام *damashk*, دمشق *shām*.  
DAMASK, n. (silk) دبیقی *dabtkī*, کمخاب *kamkhāb*.  
DAMASK, vt. نقش و نگار کردن *pur naksh u nigār-k*. The Damask rose, گل سوری *guli sūrī*.

- DAME, *n.* بېگم *begam*, خاتون *khātūn*, صاحب *sāhibā*.
- DAMN, *vt.* لعنت کردن *ladnat-k.*, ملعون کردن *malūn-k.*
- DAMNABLE, *a.* لعنتی *ladnati*, جهنمی *jahannami*.
- DAMNATION, *n.* لعنت *ladnat*, عقوبت دوزخ *dkūbatī dūzakh*.
- DAMNATORY, *a.* عقوبت دوزخ نما *dkūbatī dūzakh numā*.
- DAMNED, *a.* ملعون *malūn*, دوزخی *dūzakhī*, لعنتی *ladnati*.
- DAMNIFY, *vt.* vide To damage, injure, impair.
- DAMP, *a.* تر *tar*, نمناک *namnāk*, آبدار *ābdār*.—(dejected) دلنگ *dil tang*.
- DAMP, *n.* تر *tar*, نم *nam*, رطوبت *rutubat*.
- DAMP, *vt.* (m oisten) تر ساختن *tar-s.*, • نم کردن *nam-k.*—(become damp) نمگین شدن *khūstīdan*, خوسیدن *namgīn-sh.*—(deject) تیره کردن *tīra-k.*, دلشکستن *dil-sh.*
- DAMPNESS, *n.* نم *nam*, طراوت *tarāwat*.
- DAMSEL, *n.* کنیز *kaniz*, کنیزک *kanīzak*.
- DAMSON, *n.* آلو بخارا *ālū bukhārā*.
- DANCE, *n.* رقص *raks*, زن *zafn*, سماع *samād*.
- DANCE, *vi.* رقصیدن *raksīdan*, رقص کردن *raks-k.*, جمیدن *jahīdan*.
- DANCER, *n.* رقص *rakkās*, رقص *pā kūb*. A rope-dancer, ریسمان باز *rīsmān bāz*, جانباز *jān-bāz*.
- DANCING-MASTER, *n.* رقص آموزگار *raks āmūzgār*.
- DANCING-SCHOOL, *n.* رقص خانه *raks khāna*, سماع گاه *samād gāh*.
- DANDELION, *n.* رجل الغراب *rijul' gh'urāb*.
- DANDLE, *vt.* رتزا کردن *zīzāk-k.*, بچه جوی ساختن *bacha jūlān-s.*—(tundle) نوازش نمودن *nawāzish-n.*
- DANDLER, *n.* نوازش گر *nawāzish gar*.
- DANDRUFF, *n.* ابرت *ubriyat*.
- DANGER, *n.* خطر *khatar*, خوف *khauf*, هول *haul*, بیم *bīm*. Dangers, مخونات *makhūfāt*, بیمها *bīmha*. The danger of life, جان *bīmī jān*. To expose one's self to danger, خود را در خطر *khudrā dār khatar-a*. To be in danger, در معرض خطر افتادن *dar madrizi khatar-u.*, مضطر بودن *mukhtir-b.*
- DANGEROUS, *a.* خطرناک *khatar nāk*, پرخطر *haulnāk*, مهلك *muhlik*, *pur khatar*. A dangerous affair, امر خطیر *amri khatir*. A dangerous place, مهلكة *mahlakat* (پل. مپالک). A dangerous road, راه پر خطر *rāhi pur khatar*.
- DANGEROUSLY, *ad.* بالخطر *bīl khatar*, با بیم *bā bīm*.
- DANGLE, *vi.* (hang loosely) معلقی شدن *mudllak-sh.*, آویختن *āwtikhtan*.
- DANGLER, *n.* زنیاره *zam-pāra*, باز *bāz baza*.
- DANK, *a.* vide DAMP.
- DAPPER, *a.* vide, LIVELY, SMART.
- DAPPLE, *a.* دو رنگی *durangī*, پلنگ *palang rang*, ابرش *abrash*.
- DAPPLE *vt.* گوناگون کردن *gunā gūn-k.*, ابلق ساختن *ablak-s.*
- DARE, *vi.* دلیری *himmat-d.*, همت داشتن *dilerī-n.*, زهره داشتن *zahrā-d.*, جسارت نمودن *bī bāk-sh.*, مبارزت خواندن *jasārat-n.*—*vt.* (defy) مبارزات *mubārazat-kh.*
- DARING, *a.* دلیر *bī bāk*, دلیر *diler*, دلوری *bahādur*. *n.* دلیرانه *dīlāwār*.
- DARINGLY, *ad.* مردانه *mardāna*, دلیرانه *dīlārāna*.
- DARK, *a.* (destitute of light) تاریک *tārīk*, تیره *tīra*, سیاه *siyāh*, مظلم

- muslim*.—(blind) کور *kūr*, نابینا *nābīnā*.—(ignorant) جاهل *jāhīl*, نادان *nādān*.—(not cheerful) نیر *tīra*. A dark night, شب تاریک *shabī tārik*, شب دنجور *shabī dījūr*. Dark coloured, تیره گون *tīra gūn*. Having a dark mind, صاحب تجربه *sāhibi tīra zamīr*. A dark corner, گوشه تاریک *gūshai tārik*. Growing dark, غمگین *ghashshāshan*. To be in the dark, در تاریکی شدن *dar tārikī-sh*.—(to be ignorant of any thing) بی خبر شدن *bi khabr-sh*, ناشناس بودن *nā shīnās-b*. To keep in the dark, در پنهانی ساختن *dar pīnhānī-s*.
- DARKEN**, *vt.* (make dark) ظلم کردن *zulm-k*, تاریکی نمودن *tārikī-n*, پوشیدن با ظلمت *bā zulmat-p*—(grow dark) ظلمت اندوختن *zulmat-a*, تاریک گشتن *tārik-g*.—(perplex) مشوش شدن *mutaraddīd-sh*, بلید کردن *mushawwash-sh*.—(sully) آلودن *palīd-k*, آلودن *ālūdun*.
- DARKLING**, *a.* در تاریکی *dar tārikī*.
- DARKNESS**, *n.* ظلمت *tārikī*, تاریکی *zulmat*, دجو *dajw*, سمر *samar*, طعل *tafl*.
- DARLING**, *a.* معشوق *mahbūb*, محبوب *madshūk*, دلپسند *dīlāwez*, دلونز *dil-pasand*, دلکش *dil hash*.
- DARLING**, *n.* محبوب *mahbūb*, (fem. معشوقه *madshūh*), (معشوق) *madshūk*, دلبر *dīlārām*, دلرام *jānān*, جانان *dīlbar*, نگار *dīl dār*, دلداری *nigār*.
- DARN**, *vt.* رفو کردن *rafu-k*.
- DARNEL**, *n.* جالیف *talakh-dāna*, تلخ دانه *jalīf*.
- DARNER**, *n.* رفوگر *rafūgar*.

- DART**, *n.* نیزه *neza*, پیکان *payghān*.
- DART**, *vt.* تیر انداختن *tīr-a*, تیر تابی کردن *partāb-k*.
- DARTER**, *n.* تیر انداز *tīr andāz*, رامی *rāmī*.
- DASH**, *vi. vt.* (together) هم زدن *baham-z*, مصادمت *tasādam-n*, مصادمت کردن *musādamat-k*—(rush through the water) مخر کردن *malhkr-k*.—(abash) شرمسار کردن *khajil s*, خط بطلان نمودن *sharmsār-k*—(erase by a stroke) *nawīshā mansūkh-s*, منسوخ ساختن *khāt butlān-n*.—(form with haste) زودی کردن *ba sūdī-k*. To dash (as the waves), موج زدن *marj z*, تلاطم امواج زدن *talātīmi amwāj-z*. To dash one's hopes, ناامید کردن *nā umīd-k*.
- DASH**, *n.* (collision) هم زدگی *bahamzadagī*, مصادمت *musādamat*, صدمت *sadmat*—(a blow) ضرب *zarb*, کوب *kūb*, جوش *jūsh*.—(agitation) جوش *hūb*, آفتابز *āmtīsh*.—(infusion) خط *khāt* A straight dash, خط مستقیم *khātī mus-takīm*. A curved or circular dash, خط مسدیر *khātī mustadīr*. The dashing of the waves, تلاطم امواج *talātīmi amwāj*.
- DASHED**, *a.* هم زد *baham'zada*.
- DASTARD**, *n.* vide COWARD.
- DASTARDLY**, *a.* Cowardly, mean.
- DATE**, *n.* (account of time) تاریخ *tārīkh*, ارخت *arj*, (epoch) (تواریخ *pl.*) *urkhāt*.—(duration) استمرار *istimrār*, سرانجام *ākibat*, عاقبت *bakā*.—(the fruit of the date-palm) خرما *khurmā*, تمر *tamar* (*pl.*) *fi't* (نمور). On this date, فی التاريخ



*tāriḥk.* Out of date, معطل *muāttal*, *بی پروا* *bī-lāḥk*, *بی باک* *bī parvā*.  
*کهنه* *luhna*.

DATE, *vt.* تاریخ نوشتن *tāriḥk-n.*, *موند* *muwarrakh-k.*

DATED, *a.* *موند* *muwarrakh.*

DATIVE *n.* (case) حالت, *مفعولای* *hālātī*  
*مفعول فیه* *mufūlī fihu*.

DAUB, *vt.* (besmear) آلودن *ālūdan*.—  
*بی هنر نگردن* *bī hunar-n.*—(flatter grossly) *چاپلوسی* *chāplūsī-k.* To daub with gold,  
*زر اندودن* *zar-a.*, *مطلا کردن* *mutallā'-k.*

DAUGHTER, *n.* دختر *dukhtar*, بنت *bint* (*pl.* بنات), *دخت* *dukht*, *نافیج* *nāfijāt*. A daughter-in-law, *دختر زن* *dukhtar zan*, *زن, فرزند* *zani farzand*, *دبوت* *devak*. A nobleman's daughter, *دختر پاک اختر* *dukhtari pāk akhtar*. The word بنت is frequently employed with other substantives in forming the rhetorical figure metonymy. The daughter of the earth (clay) *بنت الارض* *bintu'l arz*. The daughter of the sea (mermaid) *بنت البحر* *bintu'l bahr*. The daughter of the mountain (echo) *بنت الجبل* *bintu'l jabal*. The daughter of the lip (speech), *بنت الشفة* *bintu'sh shafat*. The daughter of the grape (wine) *بنت العنب* *bintu'l inab* *دختر زر* *dukhtari raz*. The daughter of the eye (tears) *بنت العين* *bintu'l dyn*. The daughter of reflection (prudence, advice; poetry), *بنت الغر* *bintu'l fikr*. The daughter of death (fever) *بنت اجل* *binti ajal*. A step daughter, *دختر اندر* *dukhtar andar* *ربیبیت* *rabibat*.

DAUNT, *vt.* ترسانیدن *tarsānīdan*  
*هراس کردن* *hirās-k*, *بیم دادن*

DAUNTLESS, *a.* *بی پروا* *bī-lāḥk*, *بی باک* *bī parvā*.

DAWN, *n.* (the break of day) فجر *fajr*, *صبح* *subh*, *بامداد* *bāmdād*, *سبحا* *sabāh*, *پگاه* *pagā*, *سحر* *sahar*.—(the beginning of any thing) آغاز *āghāz*, ابتدا *ibtidā*. At dawn, *علی الصباح* *dla's sabāh*, *پگاه* *pagā*. The time of dawn, *هنگام سحر* *hangāmi sahar*. To travel about dawn, *سفر کردن* *mubkiri safar-k*.

DAWN, *vi.* *صبح نمودن* *sabḥ-n.*, *ظهور کردن* *sahūr-k.*, *روشن گشتن* *tulū-k.*, *طلوع کردن* *raushan-g*.

DAY, *n.* روز *roz*, *یوم* *yūm* (*pl.* ایام), *شب و روز* *nahār*. Night and day, *شب و روز* *shab u roz*, *لایل و نهار* *layl u nihār*. By night and day, *شب و روز* *ba shabu roz*, *لایلا و نهارا* *laylan wa nahāran*. The space of a day and night, *شباروزی* *shābārozi*. From day to day, *روز بروز* *roz ba roz*, *یوماء فی یوماء* *yawman fa yawman*. One day; on a certain day, *روزی* *rozī*, *یوماء* *yawman*. A fast day, *روزه* *roza*. A day of judgment, *روزه* *rozi*, *روستخیز* *rastakhiz*, *یوم القیام* *yawm al kiyām*. Some days, *روز* *roz*, *چند روز* *chand roz*. Every day, *هر روز* *har roz*. Each day, *یوم* *yawma yawma*. A happy day, *روز استغاث* *rozi istiṭāḥ*. Good day (to you), *روز با عیش* *roz bā dysh*, *صبح الخیر* *sabāh u'l khayr*. A hot day, *روز گرم* *rozi garm*. A festival day, *روز عید* *rozi id*. New years' day, *نوروز* *naw roz*. A day's journey, *روز راه* *roz rāh*, *منزل* *manzil*. Several days, *روزی چند* *rozi chand*. A day of battle, *روز میدان* *rozi maidān*, *روز ننگ* *rozi nangu nabard*.

- DAY-BOOK, *n.* روزنامه *roz-nāma*, روزینه *rozīna*.
- DAY-BREAK, *n.* صبح صادق *sub hi sādīk*, سپیده دم *sapeda-dam*, روز فراخ *rozi furāk*.
- DAYDREAM, *n.* خیال خواب *khāb*, خیال کھویال *khuyāl*.
- DAY-LABOUR, *n.* مزدوری *mazdūrī*, کار و کسب *kār u kasb*.
- DAY-LIGHT, *n.* روشنایی *roshnāi*, روز روشن *rozi roshun*.
- DAY-TIME, *n.* نهار وقت *wakti ros*, نهار *nahār*.
- DAZE, DAZZLE, *vt.* چهر کردن *jahr-k.*, کمر ساختن *kumar-s*.
- DEACON, *n.* شماس *shammās* (*pl.* شماسه).
- DEAD, *ū.* (deprived of life) میت *maiyyit*, مرده *murda*, فوت شده *faut-shuda*.— (inanimate) بی جان *bī jān*, ناروان *nā rawān*. (motionless) بی حرکت *bī harakkat*.— (languid) کاهل *kāhil*, سست *sust*.— (gloomy) تیره *tīra*.— (useless) بی فایده *bī fāyda*, نافرجام *nāfurjām*.— (frigid) سرد *sard*.— (withered as a vegetable) پژمرده *pazhmurda*, نامعمر *afsurda*.— (uninhabited) نامسکون *nā maskūn*. A dead market, کساد *kasād*, ضرر *surūh*. Pretending to be dead, متماوت *mutamāwit*. The dead, مردگان *murdagān*, اموات *amwāt*. Half-dead, نیم جان *nīm jān*. In the dead of winter, زمستان *darmiyāni zamistān*. In the dead of night, فی نصف الليل *fi nisfu'l layl*.
- DEAD DRUNK, *a.* بدمست *bād mast*, سرشار *sarshār*.
- DEADEN, *vt.* کم کردن *kam kar-k.*
- DEADLY, *a.* هلاک *halāk*, مهلک *muhlik*, قاتل *kātil*. Deadly weapons, قاتل *ālātī kitāl*. Deadly poison, زهر قاتل *zahrī kātil*—(hostile) عداوت *pur ddāwat*.
- DEADLY, *ad.* آسا مرده *murda dsā*, کاتیلان *kātilan*, با سینه پر کینه *bā stna pur kina*, با عداوت *bā ddāwat*.
- DEADNESS, *n.* (want of ardour) عدم غیرت *ddami hamīyat*, غیبت *ghayri ghayrat*.— (weakness) زبونی *zabūnī*, عجز *ijz*.— (frigidity) برودت *barūdat*.
- DEAD-WATER, *n.* ماء جامد *māi jāmid*, آب استاده *ābi istāda*.
- DEAF, *a.* کر *kar*, صم *summ*, اصم *asamm*. To be or become deaf, کر گشتن *kar-g*. Deaf and dumb persons, صم بکم *summun bukmun*.
- DEAFEN, *vt.* اصم کردن *kar-s.*, کر ساختن *asamm-k*.
- DEAFLY, *ad.* اصمانه *asammāna*, با کری *bā karī*.
- DEAFNESS, *n.* کران گوش *karī*, گوشی *gūshī*, گران *girān*, گوش *gūsh*, طرش *turash*. A slight deafness, طرشة *turshat*. Feigned deafness, تطارش *tasāmum*, تصام *tatārush*.
- DEAL, *n.* (fir-tree) صنوبر *sanaubar*, گیز *giz*.— (quantity) قدر *ladr*, چندی *chandī*. A great deal, بسیار *bisayār*, کثیر *kasīr*.
- DEAL, *vt. vi.* (distribute) حصه کردن *hissa-k.*, توزیع کردن *taksīm-k.*, تارزد کردن *tawzīd-k.*— (scatter) نثار کردن *nisār-k.*, افشاندن *afshāndan*, پاشیدن *dashidan*,— (traffic) تجارت کردن *tijārat-k.*

کار و کسب نمودن *bāzār-k.*, *kār u kasb-n.* To deal by or with (to treat well), رعایت کردن *raāyat-k.*, *mu'ārāt-n.*,—(to treat ill) ستم ساختن *sitom-s.*—To treat or contend with, سنجیدہ کردن *sitiza-k.*, مناقشہ نمودن *munākaṣha-n.* To deal in (practice), عمل کردن *āml-k.*, معاملہ *muāmala-k.* To deal at cards, *kumārīkhāghazī hissa-l.* To deal between (act as mediator) سفیر شدن *safir-sh.*

**DEALER, n.** (trader) سودگر *saudāgar*, بازرگان *bāzurgān*, تاجر *tājir.*—(shop-keeper) دکان دار *dukān dār*, خرده فروش *khurda farūsh.*—(one that has to do with anything) کارگذار *kārguzār*, قاسم *āmil.* A dealer at cards, قاسم *kāsim*, در قمار بازی حصہ کنندہ *dar kumār bāzī hissa kununda.* A plain dealer, مردم بی ریا *murdumi bī rayā.* A double dealer, ریاکار *rayākār*, مکار *makkār.*

**DEALING, n.** (trade) سوداگری *saudāgarī*, خرید و فروخت *khurīd u farūkht.*—(business) کاربار *kār bār*, معاملہ *muāmala.* Plain dealing, حقیقت *hakikat.*, صداقت *saddā'at.* Double dealing, ریا *rayā*, خدرا *ghadr.*

**DEAR, a. I.** (precious) گران *girān*, عزیز *girān bahā*, نادر *nādīr*, عزیز *āzīz*, قیمتمند *kīmatdār.* 2. (beloved) محبوب *mukhbūb*, معشوق *maḥshūk*, جانی *jānī.* My dear, جانم *jānam.* Oh my dear son, پدر ای جان *ai jāni pidar.* 3. (scarce) کم یاب *kamyāb*, ناکثیر *nā kastīr*, گران بها *girān bahā.*

**DEARLY, ad.** بکران بها *ba girān bahā.*—(fondly) عاشقانه *bā īshk*, عاشقانه *āshkhāna.*

**DEARNESS, n.** (scarcity) جدب *jidabb*, عزیز *girānī*, جلیفت *julifat*, *azizi.*

**DEARTH, n.** قحط *laht*, تنگی *tangī.* A year of dearth, هلاکت *halakat.*

**DEATH, n.** مرگ *marg*, اجل *ajal*, رحلت *rafāt*, موت *maut*, وفات *wafāt*, نفا *kazā.* Universal death, جالغ *halakat halka*, مرگ *jālīf.* Sudden death, مفاجات *margi mufājat*, موت انفوات *mautu'l fuwāt*, قضا ناگهانی *huzāi nāghānī.* A violent death, موت مایت *mauti māit.* Natural death, اجل طبعی *ajalī tabaī.* At the point of death, *ajal girīfta.* The agonies of death, نزع جان *nazī rūh*, نزع جان *nazī jān.* Predestined death, اجل موعود *ajali mawūd.* To cause death, قتل کردن *tāmwīt-s.*, *kutl-k.* To condemn to death, حکم *hukmī kutl-f.* After death, پس از الموت *ba'adu'l maut*, پس *pasi marg.*

**DEATH-BED, n.** بستر مرگ *bistari marg.*

**DEATHLESS, a.** بی زوال *bī zawāl.*

**DEATH'S-DOOR, n.** نشوع *nushūd.*

**DEATH-STROKE, n.** مرگ *sadmai marg.*

**DEATH-WARRANT, n.** فرمان قتل *far-māni katl*, پیام مرگ *payāmi marg.*

**DEBAR, vt.** محروم کردن *mahrūm-k.*, رد ساختن *sadd-k.*, محروم کردن *taraddud-n.*

**DEBARRED, a.** محروم *masdūd*, محروم *mahrūm.*

**DEBASE, vt.** حقیر کردن *farū-k.*, حقیر کردن

دلیل *haktir-k.* sar farū-s., سر فرو زدن  
 ساختن *salil-s.*

DEBASED, a. مضموم *mazmūm*, محقر  
*muhakkar*.

DEBATE, vt. (dispute) بحث کردن *bahs-k.*,  
 نزاع کردن *kastyu-k.*, قضا کردن  
*nizād-k.*—(deliberate) مشورت کردن  
*mashwarat-k.*, رای زدن *rāya-s.*

DEBATE, n. مناظره *munāsara*, مباحثه  
*mubāhasa*, قضیه *kastyā*, مناقشت *mu-*  
*ndziyāt*, بحث *bahs*.

DEBAUCH, vt. (corrupt) خراب کردن  
*kharāb-k.*, تباهی کردن *tabāhi-k.*—  
 (to live intemperately) شهوت پرست  
 ارفاش نمودن *shahwat parast-sh.* شدن  
*irfāsh-n.*—(a woman) بهرام رفتن *ba*  
*harām-r.*, آلوده کردن *ālūda-k.*

DEBAUCH, n. هوس *hawās*, شهوت  
*shuhwat*, ارفاش *irfāsh*.

DEBAUCHED, a. (dissipated) هرا وهوس  
 بی سرو سامان *hawā u hawās bās*,  
 بی سر و سامان *bī sar u sāmān*.

DEBAUCHEE, n. نفس شهوت رند *rind*,  
 فاجر *nafsi shahwat parast*,  
 فاسق *fājir*, فاسق *fāsik*.

DEBAUCHERY, n. هوس رندی *rendī*,  
 هوس بازی *hawās bāzi*, فسق و فجور  
*fisk u fujūr*.

DEBILITATE, vt. کم زور کردن *kam zūr-k.*,  
 ناتوان کردن *nātawān-k.*

DEBILITATED, a. مضعف *musāf*, ناتوان  
*nā taawān*, ضعیفی *saṭf*.

DEBILITY, n. کم زوری *kamsort*, ناتوانی  
*nā taawānt*, ضعیفی *sayift*.

DEBIT, n. حساب خرچ *hisābi kharch*.

DEBT, n. دین وام *wām*, قرض *kars*,  
 وام گرفتن *dayn*. To get into debt,  
*wām-g.* قرض گرفتن *karz-g.* To pay a  
 debt, ادای قرض ادا کردن *kars adā-k.*

دادن *adās dayn-n.* To delay  
 paying a debt, نسیب کردن *nasib-k.*  
 To demand a debt, وام خواستن  
*wām-k.*, طلب دین *dayn talab-k.*  
 To give a discharge for debt, تجریت  
 دادن *tabriati wām-d.* Involved in  
 debt, مغرم *mughram*, مفرح *mufrah*,  
 مدیون *madyūn*. A balance of debt,  
 دینیت وام *talāwati dayn*, تلوت دین  
*bukiyaṭ wām*.

DEBTOR, n. وام دار *karsdār*, وام دار  
*wāmdār*, مدین *madīn*, داین *dāyīn*.  
 Debtors, مداین *muddāyīn*.

DECADE, n. ده *dah*, عشر *dshar*.

DECADENCE, n. زوال *sawāl*.

DECAGON, n. معشر *muashshar*.

DECALOGUE, n. ده کلمه *dah kalama*,  
 عشر کلمات *dshra kalimāt*.

DECAMP, vi. رحلت کوچ کردن *kūch-k.*,  
 رحلت کردن *rahlat-k.*

DECAMPMENT, n. کوچ *kūch*, رحلت  
*rahlat*.

DECANT, vt. نقل ساختن *nahl-s.*,  
 تصفیه کردن *taṣfīk-k.*

DECANTER, n. آبگین *ābgīna*, قندت  
*kantāt*.

DECAPITATE, vt. سر بریدن *sar-b.*

DECAY, n. زوال *farsūdāgt*, فرسودگی  
*sawāl*, تلف *naks*, تلف *talaf*.—(fall  
 from a prosperous state) از دولت  
 بد بختی *az daulat uftādāgt*,  
 بد بختی *bad bakhtī*.

DECAY, vt. فرسودن *farsūdan*, کاستن  
*kāstan*, بهلک رفتن *ba halk-r*.

DECEASE, n. مرگ *marg*, موت *maut*.

DECEASED, a. مرحوم *marhūm*, مغفور  
*maghfūr*.

DECEIT, n. فریب *fareb*, دغا *daghā*,  
 حیل بازی *hila*, حیل *mahr*, مکر  
*bāst*, بهانه *bahāna*, ریا *rayā*.

DECEITFUL, *a.* دغا باز *daghābāz*, غدیر *ghadīr*,  
 ghaddār, حیل باز *hīla bāz*, غدار *ghaddār*.

DECEITFULLY, *ad.* از روی فریب *az rū-i fareb*,  
 با حیل *bā hīla*, از *az daghā bāz*, دغا بازی *bā tālbīs*,  
 با تلبیس *bā tālbīs*.

DECEIVABLE, *a.* ممکن, تلبیس *mum-kini tālbīs*.

DECEIVE, *vt.* غدر کردن *farīftan*, فریفتن *ghadr-k.*,  
 غبن کردن *ghabn-k.* — (mislead) گم راه کردن *gum rāh-k.*,  
 غلطی کردن *taghlīt-k.* — (disappoint) نا امید کردن *nā umed-k.*

DECEIVER, *n.* حیل *farībānda*, فریبنده *hīla bāz*,  
 مکار *makkār*.

DECEMBER, *n.* قانون الاول *day*, دی *kānun-u'l auwal*.

DECENCY, *n.* شایستگی *shāyistagi*,  
 لایقیت *layākat*, موافقت *muwāfukat*.

DECENT, *a.* شایسته *shāyista*, لایق *lāyik*,  
 سزاوار *sazāwār*, مناسب *munāsib*,  
 موافق *muwāfīk*.

DECENTLY, *ad.* لایقانه *bā adab*, با ادب *lāyikāna*.

DECEPTIBLE, *a.* ممکن, غبن *mumkīni ghabn*.

DECEPTION, *n.* وهم *khayāl*, خیال *wahm*,  
 حیل *hīla*, غدر *ghadr*.

DECEPTIVE, *a.* فریب پیوند *farīb paywand*,  
 رنگ آمیز *rang āmīz*.

DECIDE, *vt.* فتویٰ حکم کردن *hukm-k.*,  
 فیصله دادن *fatwa-d.*, قضا گفتن *kazā-g.*,  
 فیصله نمودن *fayṣal-n.*, تدبیر کردن *tadbīr-k.*  
 To decide a law-suit, نطق فراع کردن *katt nīzād-k.*,  
 انجام دعوی کردن *in-fisālī dadwt-k.*

DECIDED, *a.* فیصله کرده *fayṣal kardā*,  
 مقدر *mukaddar*.

DECIMAL, *n.* عشر *ushār*, عشر *tadshīr*

DECIMATE, *vt.* ده یکت کردن *dah yak-k.*

DECIMATION, *n.* ده یکی *dah yak*,  
 عشر *dshr*.

DECIPHER, *vt.* رمز *(explain ciphers)* رمز  
 آشکاره کردن *rams āshkāra-k.* — (in-  
 terpret enigmas) لغز تعبیر نمودن *lughā*  
*tadbīr-n.*

DECIPHERER, *n.* تعبیر کننده *tadbīr-*  
*k.*, رمز آشکاره کننده *rams āshkāra*  
*kunānda*.

DECISION, *n.* فیصله *fayṣal*, انفصال  
*infisāl*, قضا *kazā*, عزیمت *dsimat*.

DECISIVE, *a.* شافی *kātt*, قاطع *shāfī*.

DECISIVELY, *ad.* قاطعانه *kāttāna*,  
 تحقیقا *tahkīkan*.

DECK, *vt.* رخت دادن *ārāstan*, آراستن  
*zīnat-d.*, آرایش کردن *ārāyish-k.*

DECK *n.* (of a ship), تخت کشتی  
*takht-i kishī*, سقیفت *sakīfut*.

DECKED, *a.* آراسته *ārāsta*, پیراسته  
*payrāsta*, زبیا *zībā*.

DECKER, *n.* خوانساران *(table-decker)*  
*khān sāmān*.

DECLAIM, *vi.* کلام کردن *fuslī*  
*kalām-k.*, سخن راندن *sakhun-r.*,  
 متکلم بودن *tuklīm-k.*,  
 تکلم *tukallīm-b.*

DECLAIMER, *n.* سخن پرداز *sakhun*  
*pardāz*, خوش تقریر *khūsh taklīm*,  
 اهل کلام *ahl-i kalām*.

DECLAMATION, *n.* سخن گوئی *sakhun*  
*gu*, علم کلام *ilmi kalām*, اثبات *isbāt*,  
 اقرار *ikrār*.

DECLAMATORY, *a.* سخن شناس *sa-*  
*khun shanās*, فصیح کلام *fayṣalī kalām*.

DECLARATION, *n.* اشتهار *ishtihār*,  
 بیان *bayān*, تعبیر *tadbīr*, شرح *sharh*,  
 تاویل *tāwīl*.

DECLARATIVE, *a.* بیان ساز *bayān-sāz*,  
 تعبیر نما *tadbīr numā*.

**DECLARE, vt.** اشتهار کردن *ishtihār-k.*,  
تعبیر بیان کردن *bnyān-k.*,  
تفسیر آشکارا نمودن *āshkāra-n.*,  
اقرار نمودن *āfār-n.*—(affirm)  
*ikrār-k.*

**DECLENSION, n.** گردان *tasrif*,  
*gārdan.*

**DECLINABLE, a.** متصرف *mutasarif*.

**DECLINATION, n.** (descent) *n.* نزول  
*nasūl*, نشیب *nashīb*. —(bending)  
کجی *kujī*, میل *mayl*.—(variation)  
عنود *dnūd*.

**DECLINE, vt.** (bend) میل کردن *mayl-k.*,  
پرهیز *nasūl-n* —(shun) نزول نمودن  
*parhiz-k.*, اجتناب کردن *ijtināb-k.*—  
(a noun) اسم تصرف کردن *ism*  
*tasrif-k* —(decay) زوال پذیرفتن *sawāl*  
*-p.*, تصغیر شدن *tasghir-sh.*

**DECLIVITY, n.** شیب *past*, شیب  
*shīb*, نشیب *nashīb*. A steep decli-  
vity, نشیبگاه *nashīb gāh*. The decli-  
vity of a mountain, دامنه کوه *dāmani*  
*kūh*. Aclivity and declivity, شیب  
*u farās*. A slippery declivity, زلخ  
*salkh*, زحلولت *zuhlūkat*.

**DECLIVIOUS, a.** مایل *hatūt*,  
*māyil*.

**DECOCT, vt.** جوشیدن *jūsh-k.*, جوشیدن  
*jushidan*, پختن *pukhtan*.

**DECOCTION, n.** جوشانده *jushānda*.

**DECOLLATION, n.** صاف کردن *sāf*  
*kardani sar*.

**DECOMPOSITION, n.** انحلال *inhilāl*

**DECOMPOUND, vt.** باز آمیختن *bās*  
*āmikhtan*.

**DECORATE, vt.** زینت دادن *zīnat-d.*,  
زیبیدن *payrāstan*, زیبیدن *sebtidan*,  
آراستن *ārāstan*, طرار کردن *tirās-k.*

**DECORATED, a.** آراسته *ārāsta*,  
*payrāsta*.

**DECORATE, n.** آرایش *ārāsh*,  
*tirās-gar*.

**DECORATION, n.** آرایش *ārāsh*,  
*payrāyish*.

**DECORTICATE, vt.** قشر کردن *shikr-k.*,  
خراط کردن *khart-k.*

**DECORUM, n.** مناسبت *munāsabat*,  
لایاقت *layākat*, شکوهمندی  
*shukoh-mandī*.

**DECOY, vt.** جذب کردن *jazb-k.*,  
چین *chīna-n.*, فریب دادن *fārib-d.*

**DECOY, n.** چینه *chīna*, دانه *dāna*.

**DECREASE, vi.** (make less) کم کردن  
*kam-k.*, کاستن *kāstan*, تصغیر کردن  
*takhfif-k.*—(grow less) کم شدن *kam-*  
*sh.*, متعسر شدن *mukassar-g.*

**DECREE, n.** حکم *hukm* (pl. احکام),  
انفصال *infisāl*, (وامر *amr* (pl. امر  
*farmān*, کما *kazā*. The decrees  
of God, خدا فرموده *farmūda khudā*,  
قسمت *kismat*. The divine decrees,  
تقدیرات *takdirāt*, *tahādīr*.  
A judicial decree, حکم شرع *hukm*  
*sharī*, دستین *dastīna*.

**DECREE, vt.** فرمان کردن *hukm-k.*,  
فرمودن *farmūdan*, امر نمودن *amr-n.*,  
قضا *qazā*—(pl. امر *amr*)  
*hujjat-k.* حجت کردن

**DECREE, a** فرمانده *farmūda*,  
مأمور *māmūr*, مکدر *mukaddur*.

**DECREMENT, n.** vide. DECREASE.

**DECREPIT, a.** ضعیف *zāf*, فرساده  
*fārsāda*, عشیقه *ashabat*. A decrepit old  
man, پیر زال *pīrī zāl*, *fartūt*.  
An old decrepit woman, پیرزن *fartūta*,  
عجوزه *djūza*.

**DECREPITUDE, n.** پیرزنی *fartūtī*,  
پیری *pīrī*.

- DECRESCENT**, *a.* کُسر نما *kusūr numā*.—(in comp.) کاه *kāh*.
- DECRETAL**, *a.* حکم پیوند *hukm paywand*, امر دار *amr dār*.
- DECRY**, *vt.* غیب دم دادن *samm-d.*, غیب *diib-n.*, بازگشت *bāng bar-s.*
- DECUPLE**, *n.* (tenfold) ده مره *dah-marra*, ده تا *dah tā*, عشر *dshr*.
- DEDICATE**, *vt.* تقدیس کردن *takdis-k.*, مخصوص ساختن *makhšūs-s.*  
To dedicate temples, تکریمات کردن *tākrisāt-k.* To dedicate a book, مدح کردن *madh-k.*, موشح کردن *mūwash-k.*
- DEDICATED**, *a.* مقدس *mukaddas*, مقرر *mukarrar*, موقوف *maukūf*.
- DEDICATION**, *n.* تقدیس *takdis*, وقف *wakf*.—(of a book) توشیح *taushih*. Dedications (of temples), تکریمات *tākrisāt*.
- DEDUCE**, *vt.* حاصل کردن *bar-d.*, بر آوردن *hāsil-k.*, نتیجه نمودن *nattija-n.*
- DEDUCEMENT**, *n.* حاصل *nattija*, نتیجه *hāsil*.
- DEDUCT**, *vt.* تفریز *wast-n.*, وضع نمودن *tafriz-k.*, کم کردن *ham-k.*
- DEDUCTION**, *n.* منکات *wastat*, وضعیت *masnāt*, استدلال *istidlāl*.
- DEED**, *n.* 1. (action) کار *kār*, کردار *kirdār*, عمل *amal*, فعل *fadl*.—2. (exploit) کار *kār*, حمزه *hāzi humāz*, غزاة *ghazāt*.—3. (a written contract or agreement) تمسک *dastāwiz*, سند *sanad*, هبه نامه *haba nāma*. Deed of sale, قبالة *kabāla*.—4. (reality) حقیقت *hakikat*, معنی *madni*. A villainous deed, قضیت *kastiyati nā marsiyat*. Words and deeds, قول و فعل *kaul u fa'il*. Illustrious deeds, حمیده *afāli hamida*.
- DEEM**, *vt.* پنداشتن *pindāsh-tan*, قیاس نمودن *kayās-n.*, دانستن *dānistān*.
- DEEP**, *a.* عمیق *dmik*, ژرف *zharf*.—(gloomy) ظلمانی *sulamānt*, سیاه *siyāh*.—(not obvious) غامض *ghāmiz*, آشکارا *nā āshkāra*.—(sagacious) اهل *sahibi firāsāt*, صاحب فراست *ahli bastrat*, تیز فهم *tez fahm*.—(full of stratagem) حیل باز *hila bāz*.—(mournful) دلنگ *diltang*, غمخور *ghamkhār*. A deep well or pit, چاه *chāh*, عمیق *chāhi dmik*, مغاک *maghāk*. A deep cavern, غیابت *ghayābat*, کعب *kudb*. A deep or base sound, بم *bamm*, نرم *narm*. A deep or dark colour, سیاه چرده *siyāh chardā*, قهوه رنگ *kahwa rang*. A deep wound, زخم عمیق *zakhmi dmik*. A deep dish, قعران *kadrān*. To dig deep, تغویط کردن *taghwit-k.* To sink deep, تغوط ساختن *taghawwut-s.*
- DEEP**, *n.* دریای شور *daryāi shūr*, بحر محیط *bahri muht*.
- DEEPEN**, *vt.* عمیق کردن *dmik-k.*.—(cloud) ظلمانی کردن *sulmānt-k.*, تاریک ساختن *tārik-s.* To deepen a colour, رنگی کردن *kahwa rang-k.*, سیاه چرده کردن *siyāh chardā-k.*—(to make gloomy or sad), دلنگ *diltang-s.*, ملول کردن *malul-k.*
- DEEPLY**, *ad.* عمیقاً *dmikan*.—(with great study) با اشتغال عظیم *bā ishti-ghālī asim*.—(sorrowfully) غمخورانه *gham khārānā*, با جان آزاری *bā jān āzāri*. To be deeply in love, مجنون *majnūn-g*. To be deeply in debt, بسیار قرضدار بودن *bisār kars-dār-b.*, مدیون بودن *madyūn-b.* To be deeply coloured, رنگ داشتن *rang dāsh-tan*.

*kahwa rang-d.*, سیاه چرند بودن *siyāh chardā-b.*

DEEPNESS, *n.* عمق *dmk*, عمات *dmākat*.

DEER, *n.* غزال *ghasāl*, گوزن *gawzan*, گاوشی *gaw dashtī*. The covert of a deer, کُناس *kinās*, مغار *maghār*.

DEFACE, *vt.* خراب کردن *kharāb-k.*, نسخ (erase) کردن *kabih-n.*, محو کردن *nashk-k.*, *mahw-k.*

DEFAACEMENT, *n.* تخریب *takhrīb*, محو *mahwat*.

DEFALCATION *n.* vide DIMINUTION.

DEFAMATION, *n.* بدنامی *bād nāmī*, بدگویی *bad gut*, عیب گوئی *dib gut*, بهتان *buktān*, تهمت *tuhammat*.

DEFAMATORY, *a.* بدنام *badnām*, بهتان *buktān* جو، عیب *dib jū*

DEFAME, *vt.* بدنام *dib-g.*, عیب گویی *dib-g.*, بدنام *badnām-d.*, نام کشیدن *nām-k.*, بهتان *buktān* ساختن *iftirā-k.*, افترا کردن *buktān-s.*

DEFAMER, *n.* بهتان گو، مفتی *muftarī*, بهتان *buktān gu*, همار *hammās*.

DEFAULT, *n.* خطا *gunāh*, گناه *khata*. - (defect) تصور *kusūr*, عیب *dib*, نقص *nukhsān*.

DEFEASANCE, *n.* ابطال *ibtāl*, نسخ *nashk*, محو *mahw*.

DEFEASIBLE, *a.* ممکن ابطال *mumkinī ibtāl*.

DEFEAT, *vt.* شکست *shikastan*, شکستن *shikast-d.*, منهزم و تار و مار کردن *munkhasim u tār u mār-k.*—(frustrate) محروم کردن *mahrūm-k.*, حرمان *hirmān-s.*

DEFEAT, *n.* شکست *shikast*, هزیمت *hasimat*, کسر *kasr*. A feigned defeat or retreat, صوری انزام *inhizāmī surt*.

DEFEATED, *a.* شکست *shikasta*, منهزم *munkhasim*. To be defeated, منهزم شدن *munkhasim-sh.*

DEFECT, *n.* (deficiency) زوال *sawāl*, نقص *kusūr*, تقصیر *takstir*.—(fault) ذلت *dib*, آه *ahū*, خطا *khata*, سillage. Without defect, بی عیب *bi dib*, کامل *kāmil*, تمام *tamām*.

DEFECTION, *n.* ارتداد *irtidād*, ترک *bar gashtagt*, نا فرمانی *tarki dīn*.—(revolt) عصیان *nāfarmānī*, *dsiyān*.

DEFECTIVE, *a.* تمام *nā tamām*, ناقص *takstirwār*, عیب دار *dib dār*, ناقص *nākis*, کمینه *kamīna*. To be defective, عیب داشتن *dib-d.*, ناقص *nākis-g.* To render defective, کم کردن *nā tamām-k.*, کم کردن *kam-k.*, ناقص وار کردن *takstir wār-k.*

DEFENCE, *n.* حمایت *himāyat*, پناه *panāh*, دستگیری *dastyārī*, دستگیری *dastgīrī*, عذر *hifāzat*.—(apology) حفاظت *madzurat*.—(prohibition) منع *mant*, نفی *nah*.—(resistance) مقاومت *musāhimat*, رَد *radd*. Defence of the kingdom, مملکت پناهی *mam'lakat panāhi*.

DEFENCELESS, *a.* بی حمایت *bi himāyat*, نا محمی *nā mahmī*, غیر مظاهرت *ghayr musāharat*.

DEFEND, *vt.* حمایت دادن *himāyat-d.*, دستگیری *nusrat-k.*, نگاه کردن *nigāh-k.*, پناهی *pushit-d.*, پناهی *siyānat-k.*—(uphold) اقرار کردن *ikrār-k.*, تعریف نمودن *tadrif-n.*—(fortify)



استحکام ساختن *ahlām-k.*, منع و دفع کردن *istihkām-s.*—(prohibit) *mānt wadaft-k.*, احصار دادن *ihsār-d.* To defend a castle, حفاظت قلع کردن *kifāzati kild-k.* To defend one's self, خود را نگاه داشتن *khudrā nigāh d.*, مدافعت کردن *muḍāfiḍt-k.*

DEFENDABLE, *a.* vide DEFENSIBLE.

DEFENDANT, *n.* مدعی *muddat*, مدعی علیه *muddat dlayhi.*

DEFENDED, *a.* محفوظ *madsūm*, محفوظ منصور *muhfūz*, منصور *mansūr.*

DEFENDER, *n.* (of another) نگهبان *nigāhbān*, حامی *hāmī*, محافظ *muhāfiz*, دستگیر *dashtgir*, فریاد رس *faryād ras*, مظهر *muzāhir*. The defender of the faith, دین پناه *dīn panāh*, دین پرور *dīn parwar*, غازی الدین *ghāzi ud' dīn* The defender of the kingdom, مملکت پناه *mamlakat-panāh.*

DEFENSIBLE, *a.* ممکن عصمت *mum-kini tsamat.*

DEFENSIVE, *a.* حمایت ده *himāyut dah*, عصمت بخش *tsamat-bakhsh*, دستگیری نما *dashtgiri numā.*

DEFENSIVELY, *ad.* و جهه عصمت *bar vajai tsamat*, مدافعت در حال *bar hālī mudāfiḍt.*

DEFER, *vt.* درنگی *dert-k.*, درنگی کردن *dirangt-k.*, توقف نمودن *tawak-kuf-n.*, اجمال کردن *ihmāl-k.*

DEFERENCE, *n.* (respect) ادب *adab*, الیفات *iltifāt.*—(complaisance) شایرینکاری *shērīn kārt*, ملاطفت *mulātīfat.*

DEFIANCE, *n.* دعوت جنگ *dadwati jang.*—(challenge to produce proofs) استیبار *istibrāz*, مطالب ابراز *talab-i-ibrāz.*—(contempt) مذمت *masammat*, طعن *tadn.*

DEFICIENCY, *n.* کمي *kamī*, زوال *zawāl*, نقصان *kuṣūr*, نقص *nukṣān*, درماندگی *darmandagi.*

DEFICIENT, *a.* کم *kam*, ناقص *nākis*, فرومانده *nā tumām*, عاجز *ajiz*, ناتمام *farūmānda.*

DEFICIT, *n.* کسر *kasr.*

DEFIER, *n.* تذلیل طعن گو *tadn gu*, تذلیل نماينده *tasīl numāyunda.*—(challenger) دعوت میدان کننده *dadwati muḍān kunanda*, مدعی *muddat*, مبارز *mubārīz.*

DEFILE, *vt.* (contaminate) ناپاک کردن *nāpāk-k.*, خلیط *palid-k.*, ملوث کردن *ghuliz-k.*, آلودن *ālūdan*, ملوث کردن *muluwwas-k.*—(to corrupt chastity) بکارت گرفتن *bukārat-g.*, مغدر *muftart-sh.*

DEFILE, *n.* (narrow passage) گورچ *kūcha*, تنگ راه *tang rāh*, شعب *shatb.*

DEFILED, *a.* آلود *ālūda*, ملوث *mul-*

*awwas*, ناپاک *nāpāk.*

DEFILEMENT, *n.* ناپاکی *nāpākī*, مرداری *murḍārī*, آلودگی *ālūdagī*, آلودگی *ālūdagī.*

DEFINABLE, *a.* ممکن تعریف *mum-kini tudrīf*, قابل وصف *kābili wasf.*

DEFINE, *vt.* (mark the limit) حد *hadd-s.*, حزم ساختن *hazm-s.*, قطع کردن *katt-k.* To define and mark the boundaries, تعیین و ترسیم کردن *tahdīd u tarīm-k.*—(to explain a thing by its qualities) وصف کردن *wasf-d.*, تعریف کردن *tadrīf-k.* To define logically, تحدید کردن *tahdīd-k.*

DEFINED, *a.* (limited) محدود *mahdūd*, موصوف *muladdar.*—(explained) مفسر *mosūf.*—(appointed) مفروض *mafrūz.*



امماو بارآيا *ammau barāya.* 2. Degree (order of lineage) نسب *nasb*, نسلی *nasl*, اصل *asl*. The ascending and descending degrees of kindred, اصول و فروع *usūl u furū.* 3. (proportion) مناسبت *munāsibat*, اندازه *andāza*, موافقت *muwāfaqut*. An astronomical degree, درجه *darajat*, دقیقه *dukkat*. Degrees of infernal punishments, درکات دوزخ *darukāti dūzakh*. By degrees, قدم بقدم *kadam ba kadam*, درجه بدرجه *daraja ba daraja*.

DEIGN, *vi.* (condescend) تذل کردن *tanazzul-k.*, قبول کردن *kubul-k.*—(think worthy) واجب پنداشتن *wājib-p.*, مستحق فکر کردن *mustahakki fikr-k.*

DEISM, *n.* تصوف *tasawwuf*.

DEIST, *n.* اهل تصوف *ahli tasawwuf*.

DEITY, *n.* اله *allāh*, الهیت *ilāhiyat*, خدا *khudā*.

DEJECT, *vt.* دلنگ شدن *diltang-sh.*, غمناک ساختن *ranj-d.*, غمناک *ghamnāk-s.*

DEJECTED, *a.* دلنگ *diltang*, دلگیر *dilgīr*, غمگین *ghumgīn*, تیره نمید *tīra samīr*.

DEJECTEDLY, *ad.* دلورده *bādard*, ملولانه *malūlāna*, با غم *bā gham*.

DEJECTEDNESS, *n.* افسردگی *afsur-dagi*, رنج *ranj*, درد *dard*, غم *gham*.

DELAY, *n.* دیری *derī*, توقف *tāwakkuḥ*, تاخیر *tākhīr*, درنگی *dirangī*, مهلت *mukhlāt*. Without delay, بی توقف *bi tawakkuf*, بلا تاخیر *bilā tākhīr*, لا مهل *lā mahl*.

DELAY, *vt.* تاخیر کردن *derī-k.*, تاخیر کردن *tākhīr-k.*, توقف کردن *tāwakkuḥ-k.*, درنگی کردن *dirangī-k.* To grant a delay, دیرنگی *mumhīl-k.*

درخواستیدن *dirangī-b.* To ask delay, مهلت طلب کردن *mukhlāt talab-k.*, دیری خواستن *derī-kh.*

DELECTABLE, *a.* vide DELIGHTFUL.

DELEGATE, *vt.* روانه کردن *ruwāna-k.*, فرستادن *firistādan*, گماشتن *gumāsh-tan*, ارسال کردن *irsālī-k.*—(to send an envoy or appoint an agent) ایلمچی کردن *ilchī mursāl-k.*, وکیل فرستادن *wakīl-f.*

DELEGATE, *n.* وکیل *wakīl* (pl. وکلا), گماشته *gumāsh-ta*, نایب *nāyab*, مباشر *mubāshir*, پیشکار *peshkār*.

DELEGATION, *n.* سپارش *sipārish*, وکالت *wakālat*, نمایندگی *nayābat*, مباشرت *mubāsharat*.

DELETE, *vt.* (blot out) محو کردن *mahv-k.*, خط زدن *khatt-z.*—(destoy) تاراج کردن *tārāj-k.*

DELETERIOUS, *a.* مضر *musīr*, زیان ور *ziyān war*.

DELETION, *n.* vide DESTRUCTION.

DELIBERATE, *vt.* تأمل کردن *tāmul-k.*, پنداشتن *pindāsh-tan*, فکر کردن *fikr-k.*, مشورت کردن *andēsha-k.*, تدبیر ساختن *mashwarat-k.*, تدبیر *tadbīr-s.*

DELIBERATE, *a.* (circumspect) دیدار *bedār*, آگاه *āgāh*, دوراندیش *durandēsh*, مدبر *mudabbir*—(slow) آهسته *āhīsta*, کاهل *kāhil*.

DELIBERATELY, *ad.* (cautiously) با احتیاط *bā ihtiyāt*, از تأمل *az tāmul*, مدبرانه *mudabbārāna*—(with design) با غرض *bā ghars*, بقصد *bā kasd*.

DELIBERATION, *n.* تأمل *tadbīr*, تدبیر *tāmmul*, تفکر *tafakkur*, اندیشه *andēsha*, رای *rāi*, قصد *kasd*.

DELIBERATIVE, *a.* فکر نما *fikr numā*,

تدبیر منسوب *rāi numā*, رای نما *biri mansūb*.

**DELICACY, n.** (in eating, &c.) ذوق *zauk*, نعمت *nadmat*.—(beauty) جمال *jamāl*, حسن *husn*.—(tenderness) ملایمت *mulāyamat*, نازکی *nāzukt*, طهارت *malātifat*.—(neatness) نراکت *tahārat*, پاکیزگی *pāktzagt*, شفقت *nazākat*.—(gentle treatment) شرافت *sharafkat*, رحمت *rahmat*.—(elegance of dress) پیرایش لباس *payrāyishi libās*, زینت جامه *zinati jāma*.—(tenderness of constitution), نازکی وجود *nazuktī wujūd*, عجز جسد *tjzi jasad*, ضعف جسمانی *zudfi jismān*. Delicacies, ذوق و صفا *zauk u safā*, گوشتها *nadmī gunā gūn*, نعم *nadmī*, نفایس *nafāis*.—(enjoying delicacies) صاحب ذوق و نعم *sāhibi zauk u nadm*.

**DELICATE, a.** (to the palate) خوش مزه *khush maza*, صفا بخش *safā bakhsh*, نازک *nāzukt*, نفیس *nafīs*.—(soft, amiable) نازنین *nāznīn*, نازنین *nāz-par-war*. A delicate woman, زن نازنین *zani nāznīn*, پاکیزه *pāktza rūi*, دلبر *dilbar*. Of a delicate constitution, نازک وجود *nāznīn mizāj*, نازنین *nāznīn*. Of a delicate temper, حلیم النفس *nāzukt khulk*, نازک خلق *halimun nafs*. Delicate fingered, رخصت *rukhsat*. Having a delicate taste, ذوق و صفا *ahli zauk u safā*.

**DELICATELY, ad.** ملایمانه *mulāya-māna*, نازکانه *nāzuktāna*, ملایمت *mulāyamat*.

**DELICATENESS, n.** vide DELICACY.

**DELICIOUS, a.** نفیس *nafīs*, لطیف

*latif*, لذت *lasta*, مزه دار *masadār*, دلکش *khush saysh*, خوش دایه *dilkash*.

**DELICIOUSLY, ad.** vide DELIGHTFULLY.

**DELIGHT, n.** خوش مزگی *khush masāgt*, لذت *lazsat*, لطف *lutf*, شادمانی *shādmānī*, تفریح *khurramī*, خوشمزگی *khurramī*, عیش و عشرت *dilāwīz*, لذت *dilāwīz*. Sensual delight, نفس اماره *nafsi ammāra*, ذوق جسمانی *sauki jismānī*.

**DELIGHT, vt.** (give pleasure) خوش کردن *khush-k*, مسرور کردن *masrūr-k*, عیش و عشرت *dilāwīz-k*, لذت *dilāwīz-k*, (have pleasure in) عیش و عشرت داشتن *dish u ash-rat-d*, سرور یافتن *sarūr-y*, دلخوش بودن *dilkhush-b*.

**DELIGHTED, p. a.** خوش مسرور *khush masrūr*, خرم *khurram*, شاد *shād*, شادمان *shādmān*.

**DELIGHTFUL, a.** دلخوش *dilkhush*, خوشمز *masrūr*, لذت *dilāwīz*, خوشنما *khush numā*, دلپسند *dil pasand*, دلنواز *dil nawāz*, دلجو *dil jū*. A delightful place, تفریح گاه *tafarruj gāh*, گلشن *gulshan*.

**DELIGHTFULLY, ad.** مسرورانه *masrūr-rāna*, با عیش و عشرت *bā dish u dshrat*, با حضور *bā huzūr*. Singing delightfully, خوش خوان *khush khān*, خوشنوا *khush nawā*.

**DELINEATE, vt.** نقش کردن *naksha-k*, رسم کردن *rasm-k*, رقم کردن *rakm-k*, —(to paint) نقش کردن *naksh-k*, نگار ساختن *nigār-s*.

**DELINEATED, p. a.** مرسوم *marsūm*, مستور *mastūr*, مقید *mukayyad*.

**DELINEATION, n.** خط *khat*, رسم

*rasm*, نشان *nishān*, علامت *dlāmat*, نقش *naksha*.

DELINQUENCY, *n.* تقصیر *gunāh*, گناه *taksīr*, جرم *jurm*, خطا *khatā*.

DELINQUENT, *n.* گناه کار *gunāhgār*, مجرم *mujrīm*, تقصیروار *taksīrwār*.

DELIRIOUS, *a.* مدهوش *madhūsh*, بی هوش *bī hūsh*, فرناس *furnās*, سخنون *majnūn*. Delirious in speech, هذر *hazir*, بیهوده *bīhūda gu*.

DELIRIUM, *n.* بی هوشی *bī hūshī*, سرسام *hazr*, مدهوشی *madhūshī*, آشفندگی *āshuftagī*. The delirium of one in a fever, هذیان *hazayāni mahrūr*.

DELIVER, *vt.* (give in charge) حواله *hawāla-k.*, سپردن *s'purdan*, تسلیم کردن *taslīm-k.*, تفویض کردن *tafwīz-k.*, دادن *dādan* (give) *taslīm-k.*—(set at liberty) آزاد کردن *āzād-k.*, رسانیدن *rusānīdan*.—(relate) بیان کردن *bayān-k.*, خبر دادن *khubar-d.*, کلام گفتن *kalām-g.*, نقل کردن *nakt-k.* To deliver a woman with child, وضع حمل گردانیدن *wazī hamal-g.*

DELIVERANCE, *n.* (from captivity, &c.) نجات *najāt*, رهایی *rahāiy*, آزادی *rustgārī*, خلاص *khalās*, گفتار *āzāli*.—(utterance, speaking) سخن *sakhun*, کلام *kalām*, گفتار *guftār*.—(giving or consigning to another) سپارش *taslīm*, تسلیم *tafwīz*, تفویض *sīpārīsh*.—(surrender) اطاعت *atādāt*.

DELIVERED, *p. a.* خلاص کرده *khalās kardā*, رستگار *rustgār*, رستاء *rasta*, آزاد کرده *āzād kardā*. To be delivered, آزاد شدن *āzād shodan*.—(con-

signed) متسلم *mutasallam*, داده *dāda*, منذوع *munduft*.

DELIVERER, *n.* (rescuer) منخلص *mu-khallis*, رهایی بخش *khallās*, خلاص *rahāi bakhsh*.—(relater) مقرر *mukarrar*, نقل کننده *nakt kunayda*.

DELIVERY, *n.* (surrender) سپارشی *sīpārīsh*, تسلیم *taslīm*.—(child-birth) وضع بار *wazī bār*, وضع حمل *wazī haml*, تولد *tawallud*.—(speaking) تقریر *tuk-rīr*.

DELL, *n.* vide DALE.

DELUDE, *vt.* همراه کردن *gumrah-k.*, مسخره کردن *maskhara-k.*, حیل بازی نمودن *hila bāzī-n.*

DELUDED, *a.* فریفته *farīfta*, مغرور *mu-ghrūr*.

DELUDE, *n.* vide DECEIVER.

DELUGE, *vt.* طوفان نمودن *tufān-n.*, سیلاب ساختن *ghark-k.*, غرق کردن *saylāb-s.*

DELUGE, *n.* سیلاب *tufān*, طوفان *say'āb*.

DELUSION, *n.* (deceit) رنگ *rang*, حیل *hila*, فریب *farīb*, غدر *ghadr*, غبن *ghabn*.

DELUSIVE, *a.* فریب ساز *farīb sāz*, رنگ نما *rang numā*.

DELVE, *vt.* vide DIG.

DELVER, *n.* بیلدار *bilār*.

DEMAGOGUE, *n.* مقتدای عامت *muktadāyi āmmat*.

DEMAND, *n.* (claim, requisition) خواست *dar khāst*, خواهش *khāh-ish*, طلب *tulab*, پرسش *purshish*, دعوی *dudwā*. An absurd demand, سوال *sawāli bīmāl*. A demand for goods, ترویج *tarwīj*.

DEMAND, *vt.* دعوای کردن *dadwa-k.*,

طلب کردن *talab-k.*, خواستن *khāstan*,  
 اقتضا ساختن *iktizā-s.*  
**DEMANDABLE**, *a.* لایق طلب *lāyaki talab*, واجب الدعوی *wājibud dadwa*.  
**DEMANDANT**, *n.* دای *dāi*, طالب *talib*, دعو کننده *dād khāh.*, دادخواه *dādwa kunanda*.  
**DEMANDED**, *p. a.* طلبیده *talbida*, مطلوب *maṭlūb*, پرسیده *purēda*.  
**DEMARCATIION**, *n.* خط فاصل *khati fāsil*.  
**DEMEAN**, *vt.* (carry one's self) وضع نمودن *wazd-n.*, حرکت کردن *harakkat-k.* — حقیر *zalil-k.*, ذلیل کردن *(debase)* *hakir-n.*  
**DEMEANOUR**, *n.* وضع *wazd*, چهره *chahra*, وجه *sīmā*, *waja*.  
**DEMENTATE**, *vt.* مجنون گشتن *māj-nūn-g.*, دیوانه شدن *diwāna-sh.*  
**DEMERIT**, *n.* مذات *hikārat*, حقارت *mazallat*, ناکسی *nā kasī*.  
**DEMERIT**, *vi.* سزاوار بودن *sazāwār-b.*, لایق عقوبت بودن *lāyaki ākūbat-b.*  
**DEMERSION**, *n.* vide DROWNING.  
**DEMI**, *n.* نیم *nīm*, نصف *nisf*.  
**DEMISE**, *n.* vide DECEASE, DEATH.  
**DEMISE**, *vt.* vide BEQUEATH.  
**DEMOCRACY**, *n.* جمهور *jumhūr*.  
**DEMOLISH**, *vt.* خراب کردن *kharāb-k.*, ویران کردن *pāyamāl-k.*, ویران کردن *wairān-k.*  
**DEMOLISHED**, *p. a.* تاراج شده *tārāj shuda*, مخروب *makhrūb*, ویران *wairān*. To be demolished, خراب گردیدن *kharāb-sh.*, ویران گردیدن *wairān-g.*  
**DEMOLISHER**, *n.* خراب کننده *kharāb-kunanda*, ویران کننده *wairān kunanda*.

**DEMOLITION**, *n.* ویرانی *wairān*, پایمالی *pāyamāl*, خرابی *kharāb*, خرابات *kharābāt*.  
**DEMON**, *n.* جن *jinn*, ابلیس *iblis*, شیطان *shaytān*, عفریت *ʿifrīt*, دیو *dīv*. A sylvan demon, غول *ghūl*. A demon supposed to guard treasure buried in the earth, موکل *muwakkal*. Haunted by demons, دیوستان *dev-astan*, دیو لاکه *dev lākh*. The voice of demons, عزیف *dzif*, هدد *hadad*. Father of demons, ابو جانی *abū jānn*.  
**DEMONIAC**, *a.* مجنون *janūn*, مجنون *majnūn*, شیطانی *shuytānī*, دیوسار *devsār*.  
**DEMONIAC**, *ad.* دیوی *devī*, دیوانه *diwāna*, سفدت *safdt*.  
**DEMONSTRABLE**, *a.* ممکن دالالت *mumkinī dalālat*, قابل برهان *kābili burhān*.  
**DEMONSTRABLY**, *ad.* بطور برهانی *batauri burhānī*, عین الیقین *aynu'l yakīn*, ظاهراً *zāhīran*.  
**DEMONSTRATE**, *vt.* بیان نمودن *ba-yān-n.*, اظهار نمودن *iz-hār-n.*, آشکاره *āshkāra-k.*, برهان نمودن *burhān-n.*  
**DEMONSTRATED**, *a.* نموده *namūda*, مدلول *madlūl*, مجرب *mubārhan*. Excellently demonstrated, مستحسن *mustahsanu'l madlūl*. Badly demonstrated, فاسدانمدلول *fāsidu'l madlūl*.  
**DEMONSTRATION**, *n.* دلالت *dalālat*, استدلال *istidlāl*, برهان *burhān*, نمایش *numāyish*. An evident demonstration, بینهت *bay-yīnat*, (پل. ویدئات). Evident demonstrations, ساطعت *barāhīni*

*sālidat*. Demonstration of affection, دلداري و نوازش *dildārī wa nawāzish*, دلنمودگي *dilnamudagi*.

DEMONSTRATIVE, *a.* برهاني *burhānī*, دلالت نما *dalālat numā*, مثبت *musbit*. A demonstrative cause, سبب *sababi* ظاهر الدلیل *zāhiru'd dālil*.

DEMONSTRATIVELY, *ad.* بروجه برهاني *burujā burhānī*, "ظاهرا" *zāhīran*.

DEMONSTRATOR, *n.* دلالت کننده *dalālat-kunanda*, نماينده *numāyanda*.

DEMULCENT, *a.* vide ASSUASIVE.

DEMUR, *vi.* گمان بردن *gumān-b.*, شک بردن *shak-b.*

DEMURE, *a.* صاحب ادب *sāhibi adab*, شرمسار *sharmsār*, محبوب *mahbūb*.—(grave, austere) درشت *durusht*, تند *tund*.

DEMURELY, *ad.* (modestly) ادبانه *adabāna*, باشرم *bā sharm*, خجالت *khujalāna*.—(gravely, austere) درشتانه *durushtāna*, باتندي *bā tundī*.

DEMURENESS, *n.* شرمساري *sharmsārī*, حجاب *hijāb*, وقار *wikār*, خجالت *khajalat*, تندي *ūnf*, حنف *hinf*, تندی *tundī*.

DEMURRAGE, *n.* يومي تعطيل *yawmī-i-tadīl*.

DEN, *n.* I. (cave of a wild beast) مغارت *maghārat*, کمينگاه *kamīngāh*, غار *ghār*, تامور *tāmūr*. A lion's den, رجمت *rujmat*. The den of a hyena, جَر *jarr*. The den or hole of a fox, وادي *wādī*, 2 (a valley) ختل *khitt*, 3 (a woody place) خور *khawr*, درخستان *dirakhistān*, بیش *bīsha*.

DENIABLE, *a.* ممکن انکار *mumkinī inkār*.

DENIAL, *n.* انکار *inkār*, نفی *naft*, امتناع *imtinād*, رد *raddī* کلام *kalām*,

To give a flat denial, تکذیب کردن *takzīb-k.*

DENIED, *a.* منفي *manfi*, ماحروم *mahrūm*.

DENIER, *n.* نفی کننده *naft kunanda*, منکر *munkir*.

DENIZEN, *n.* vide CITIZEN.

DENOMINATE, *vt.* نامیدن *namīdan*, اسم دادن *ism-d.*, نام دادن *nām-d.*

DENOMINATED, *a.* مسمي *musammā*, نامیده *namīda*, منسوب *mansūb*, منسوب *muntasib*.

DENOMINATION, *n.* اسم *nām*, نام *nām*, لقب *lakab*, نسب *nasb*. Denominations, مسماات *musammāt*.

DENOMINATIVE, *a.* نام ساز *nām sāz*, اسم ده *ism dah*.

DENOMINATOR, *n.* نسب نما *nasb numā*.—(in Arithmetic) مضروب فی *mazrūbī fil*.

DENOTE, *vt.* دلالت ساختن *dalālat-s.*, مرقوم زدن *dlāmat-n.*, علامت نمودن *markūm-z.*, نشان کردن *nishān-k.*

DENOTED, *a.* مرقوم *markūm*.

DENOUNCE, *vt.* اعلام کردن *atlām-k.*, اظهار نمودن *khubar-d.*, اظهار *iz-hār-n.* To denounce war, اظهار *izhāri* خصومت کردن *khassūmat-k.*, جنگ ندا ساختن *jangi nidā-s.*

DENOUNCEMENT, *n.* اعلام *āilām*, اشعار *ishār*, اظهار *iz-hār*.

DENSE, *a.* کثیف *kastif*, منجمد *munjamid*, سنگین *sangīn*, هنگفت *hangufti*.

DENSELY, *ad.* هنگفتانه *hanguftāna*.

DENSITY, *n.* انجماد *injimād*, کثافت *kusāfat*, سنگینی *sangīnī*, هنگفتی *hangufti*.

DENTAL, *a.* دندانی *dandānī*, دندان بپوند *dandān paywand*, دندان منسوب *dandān mansūb*.

DENTIFRICE, n. *mit-harat*, مطهرت

*sanūn*, سنن. *manjan*, منجن.

DENTIST, n. *dandān sās*, دندان ساز.

DENTISTRY, n. صنعت دندان سازی  
*sundā dandān sāsī*.

DENUNCIATION, n. vide DEN-  
OUNCEMENT.

DENY, vt. انکار کردن *inkār-k*, منکر

*munkīr-sh*, نفی نمودن *naftī-n*,

سلب *raddī kalām-g*, رد کلام گفتن

*salb-n*, محروم ساختن *mah-*

*rūm-s*. 2 (contradict) خلاف نمودن

*khilāf-n*. 3 (refuse) دریغ نمودن *durigh*

*n*, باز داشتن *bāz-d*, 4 (withhold)

*darīgh-d*. 5 (abjure) دریغ داشتن

*bā sogand* باسوگند کذب و انکار کردن

*kazb u inkār-k*. To deny God, کافر

شدن *kāfir-sh*.

DEPART, vi. رفتن *raftan*, کوچ کردن

*kūch-k*, رحلت *rawāna-k*, روانه کردن

*hajr-k*, هجر کردن *rahlat-s*, ساختن

*guāshān*, گزاشتن *tār-k-n*, ترک نمودن

*irtidād-k*, ارنداد کردن (apostatize)

*murtadd-sh*, مردن (die)

*murdan*, تسلیم روح کردن *taslīmī rūh*

*k*, فوت شدن *faut-sh*.

DEPARTMENT, n. (office) توضع

*tawzī maāmalat*, نصیب

*nasībī dmal*, حصه کار *hissai-kār*,

*khidmat*, عهده *dhda*.—(Ed-

ucational) سررشته تعلیم *sar rishtai*

*tadlīm*.

DEPARTURE, n. کوچ *kūch*, روانگی

*rawānagt*, رحلت *rihlat*, فراق *farāk*,

هجرت *hijrat*.

DEPASTURE, vt. اتلاف کردن *itlāf-k*.

DEPAUPERATE, vt. فقیر کردن *fakīr-k*.

DEPEND, vi. (have a relation to)

نسبت *mutadlak-sh*, متعلق شدن

*nisbat-d*, علاقه داشتن *ilāka-d*,

*mutafarrī-n*.—(to be

in a dependent or servile state)

*mutadlak-sh*, بندگی

*banda-sh*.—(to be in a state of ex-

pectation) امیدوار شدن *umadwār-*

*sh*, مینظر بودن *muntazir-b*.—(to hang

from) آویخته بودن *āwīkhta-b*, معانی

*mudllak-sh*. To depend upon

(trust to) اعتماد نمودن *itimād-n*,

اعتقاد *itikād-b*.

DEPENDENCE, DEPENDANCE, n.

(relation of one thing to another)

*tadlluk* (pl. *ilāka*, تعلقات)

*munāsabat*, عهده *dhda*, سلسله

*silsila*, پیوند *paywand*.—(being sub-

ject to another) فرمانبرداری *farmān*

*bardārī*, بندگی *bandagt*, اطاعت

*itād*.—(trust) اعتقاد *itikād*, اعتماد

*itimād*. Dependencies (persons or

things over which any man has dom-

inion) تواضع *tauābt*, متعلقات

*mutad-*

*llikāt*, لواحق *lawāhik*.

DEPENDENCY, DEPENDANCY, n.

(state of being dependent) تعلق *tad-*

*lluk*, علاقه *ilāka*.—(a colony) محال

*mahāl*.

DEPENDENT, DEPENDANT, a. (re-

lative) منسوب *mutadlluk*, متعلق

*mansūb*, منفرع *mokūf*, منفرد

*muta-*

*fart*.—(subject) فرمانبردار *farmān*

*bardār*, بندگی *bandāi farmān*.

—(hanging from) معلق *madlik*, (pl.

معلقات) *āwīzān*.

DEPENDENT, n. تابع *tābt*, دامن گیر

*dāman gīr*, فرمانبردار *farmān bardār*.

DEPILATORY, n. نورا *nūrā*, جمش

*jamūsh*.

DEPILOUS, a. بی موی *bī mūi*.

DEPLORABLE, a. دردمند *dardmand*,

حقیر *parīshān*, پریشان *hakīr*,



مبکم *mubakkā*.— (contemptible)  
 واجب‌الاهانت *wājibu'l ahānat*,  
 مذموم *mazmūm*. Deplorable nonsense,  
 توراتِ مهتزل *turrahāti multazal*.  
**DEPLORABLENESS**, *n.* محکمی *hālī mubktī*, دردمندی *dardmandī*,  
 تنگی *langī*.  
**DEPLORABLY**, *ad.* برگشته حاله *bar*  
*gashtu hālāna*, دردمندانه *dardman-*  
*dāna*, بشدت *ba shiddat*.  
**DEPLORE**, *vt.* نالیدن *nālidan*, ناله زدن  
*nāla-z.*, گریستن *gīristan*, زاریدن  
*zāridan*, حسرت کردن *hasrat-k.*  
**DEPLORED**, *a.* محکمی *mubakka'*, نالیده  
*nālida*.  
**DEPLORER**, *n.* زاری کننده *zārī-kunān-*  
*da*, زنده ناله *nāla zananda*.  
**DEPLUME**, *vt.* (deprive of feathers)  
 ریش نزع کردن *raysh nazt-k.*  
**DEPONENT**, *n.* شاهد *shāhid*, گواه  
*gawāh*, محیمن *muhaymīn*.  
**DEPOPULATE**, *vt. vi.* ویران کردن *way-*  
*rān-k.*, تاخت و تاراج کردن *tākht u*  
*tārāj-k.*, یغما ساختن *yaghmā-s.*,  
 غارت و خسارت کردن *ghārt u khasā-*  
*rat-k.*  
**DEPOPULATED**, *a.* مخروب *makh-rūb*,  
 ویران کرده شده *wayrān karda shuda*,  
 پایمال *pāyamāl*.  
**DEPOPULATION**, *n.* ویرانی *wayrānt*,  
 خرابی *kharābī*, غارت *ghārat*, یغما  
*yaghmā*.  
**DEPOPULATOR**, *n.* ویران کننده *wayr-*  
*ān kunanda*, غارت کننده *ghārat ku-*  
*nanda*, مخروب *mukhrīb*, مغاور *mughā-*  
*wīr*.  
**DERORTMENT**, *n.* (conduct) اطوار  
*atwār*, رفتار *raftār*.—(management)  
 تدبیر *tadbīr*, کار گذاری *kār guzārī*.—

(behaviour) وضع *wazd*, آیین *āyīn*.—  
 حرکت (carriage) *harakkat*, عمل *dmal*.  
**DEPOSE**, *vt.* (degrade) خارج کردن  
*khārij-k.*, معزول کردن *madzūl-k.*,  
 تغیر کردن *taghayyur-k.*—(from an  
 office) از منصب عزل کردن *az mansab*  
*āz-k.*, از جاده معزول ساختن *az jāh*  
*madzūl-s.*—(from a throne) از مسند  
 وضع کردن *az masnad wazt-k.*—(to  
 give testimony) شهادت کردن *shahād-*  
*at-k.*, گواهی نمودن *gawāhī-n.* To  
 depose upon oath, سوگند خوردن *sog-*  
*and-kh.*, شهادت دادن *shuhādat-d.*,  
 گواهی نمودن *gawāhī-n.*  
**DEPOSED**, *a.* معزول *madzūl*.  
**DEPOSIT**, *n.* امانت *amānat*, وضع  
*wazt*, رهنیت *wazīdt*, رهن *rahī-*  
*nat*.—(pledge) گرو *giru*, رهن *rihn*.  
 By way of deposit, بطریق امانت *ba*  
*tarīkī amānat*.  
**DEPOSIT**, *vt.* امانت دادن *amānat-d.*  
 رهن کردن *rahīn-k.*, وضع کردن  
*hawāla-k.*, سپردن *sīp-*  
*urda*. To deposit bets (at a horse  
 race, &c.) مواضعت کردن *muwāzadt-k.*  
**DEPOSITARY**, *n.* امانت دار *amānat*  
*dār*, مستودع *mustawīdā*.  
**DEPOSITED**, *a.* موضوع *marwūd*, مستودع  
*mustawīd*.  
**DEPOSITION**, *n.* شهادت *shahādat*,  
 بیعت *buyyīnat*, گواهی *gawāhī*,  
 مشاهدت *mushāhadat*, تقریر *takrīr*.  
**DEPOSITOR**, *n.* امانت دار *amānat-dār*.  
**DEPOSITORY**, *n.* امانت گاه *amānat-*  
*gāh*, مخزن *makhzan*, وضعیعتگاه *wazīdtgāh*.  
**DEPOT**, *n.* ذخیره *sakhīra*. Book-depot,  
 کتب خانه *kutub khāna*.  
**DEPRAVATION**, *n.* خرابی *kharābī*,  
 فساد *fasād*, تباهی *tabāhī*.

DEPRAVE, *vt.* تباہی کردن *tabāhi-k.*  
خرابی کردن *kharābi-k.*

DEPRAVED, *a.* **مخالف** *khārāb*, **مفسد** *mukhlaf*, **تباہ** *mufsid*, **تباہ** *tabāh*.

**DEPRAVITY, *n.* vide DEPRAVATION**

**DEPRECATE**, *vt.* استدغفار کردن *istighfār-k.*, استعذار *ʔzar-kh.*, عذر خواستن *ʔzar-kh.*, کردن *istitʔzār-k.*, To deprecate the wrath of God, از خدا استدغفار کردن *az khudā istighfār-k.*—(implore mercy of) شفاعت کردن *shifādi-k.*

**DEPRECATION**, n. استغفار *istighfār*,  
 عذر *ʿẓr*.—( intercession ) شفاعت  
*shifāʿat*. درخواست *khāhish*,  
 درخواست *dar khāst*. By way of deprecation,  
 عذر خواهانه *ʿẓr khāhāna*.

DEPRECATOR, *n.* مستغفر *mustaghfir*,  
 عذر خواه *ʿizr-khāh*.—(mediator) شافع  
*shāfiʿ*, شفيع *shafiʿ*.

DEPRECATORY, *a.* استغفار ساز *istigh-*  
*fār sāz.*

**DEPRECIATE**, *vt.* **حَقَارَت کردن** *hikā-*  
*rat-k.*, **تذلیل** *hakir-n.*, **حقیر نمودن**  
*ahān-az-n.*, **اهانت نمودن** *taʔlil-s.*, **ساختن**

DEPREDATE, *vt.* یغما گرفتن *yagmā-g.*,  
نهب و غارت کردن *nuhīb u ghārat-k.*,  
تاراج کردن *tārāj-k.*

**DEPREDAATION.** *n.* تَارَاج *tārāj*, يَغْلَم *yaghlmā*, غَارَات *ghārat*, غَزِيمَات *gha-nīmat*.

DEPREDATOR, *n.* راهزن *rāhzan*,  
قطاع الطريق *kattā at'tarīk*.

**DEPRESS, vt.** (humble) فروتن کردن *fa-rū tan-k.*, بستن تحقیر کردن *tahktr-k.*, دیدن *past-d.*, دلیل نمودن *zālil-n.*— (press down) افشردن *afshurdan.*— (cause to sink) غرق کنانیدن *ghark-k.*

—(deject) مہروم کردن *mahrūm-k.*—  
(cheapen) کم بها نمودن *kam bahā-n.*

DEPRESSED, *a.* فروتن *furū tan*, مست  
*past*, سرنگون *sarnagūn*, پائین *pā*  
*dar gil*, غمگین *ghāmyīn*, خوار *khār*.

**DEPRESSION, n.** فروتنی *farū tanī*  
تذلیل *tazlīl*, حقارت *hakārat*. Depres-  
sion of the head, سر فرو *sar farū*.  
Depression of the voice, تذلیل صدا  
*tazlīli sadā*.

DEPRESSOR, *n.* تذلیل گر *tazlil gar.*

DEPRIVATION, *n.* عدم *adam*, رفع *raft*, دفع *daft*, حرمان *hurman*.

**DEPRIVE, vt.** عدم نمودن *ddam-n.*, جدا کردن و دفع کردن *raft wa daft-k.*, محروم ساختن *judā-n.*, منصب *mah-rūm-s.* To deprive of an office, عزل کردن *mansab dzl-k.* To deprive of victuals and sleep, خراب و خوردن *khāb u khurd ddam-k.*

DEPRIVED, *a.* محروم *mahrūm*, عديم *adīm*, جاد *juddā*. To be deprived, *شُدن محروم* *mahrūm-sh.*, *دی نصیب* *di nastīb*, *شدن* *bt nastīb-sh.*

DEPTH, *n.* عمق *dmk*, عمات *amākat*,  
 معق *madk*, وادي *wadī*. The immense  
 depth, ذو غنief *zū ghīnaf*. The  
 depth of the sea, وادي دريا *wadī i*  
*daryā*, عمق البحر *dmk'ul bahar*. In  
 the depth of winter, زمستان *darmiyāni-zamistān*.

DEPUTATION, *n.* وکالت *wakālat*,  
نیابت *nayābat*, مباشرت *mubāsharat*.

DEPUTE, *vt.* نصب ساختن *nash-s.*,  
نشان دادن *nishāndan.*

DEPUTED, *a.* متبعين *muta'in*, مرسل *mursal*, نائب *nāyab*.

DEPUTY, n. وكيل *wakil*, گماشته *gum-  
āšta* موکل *murwakkal*, حوالہ *hawāla*,  
مباشر *mubāshir*. A deputy vested

with full powers, وکیل مطلق wakīlī mutlak.

DERACINATE, vt. برکندن bar kandan. نزع کردن nazī-k.

DERELICTION, n. ترک turk, هجر hijr.

DERIDE, vt. مسخره کردن maskhara-k, استهزا istihzā-n.

DERIDED, a. مضحک maz-hak.

DERIDER, n. مسخره گر maskhara gar, مسخره زهی mustahzī, ضحاک zuhāk.

DERISION, n. استهزا istihzā, مزه mazu, ضحک zahk.

DERISIVE, a. مسخره نما maskharah numā, استهزا ساز istihzā sāz.

DERIVABLE, a. قابل صادر kābili sādīr, ممکن mumkinī mukhtira.

DERIVATION, n. مصدر masdar, صدور sadūr, اقتباس iktibās.

DERIVATIVE, a. فرعی farīy. A derivative noun, اسم مشتق ismī mushtak.

DERIVE, vt. از مصدر آوردن az masdar-ā, اخترع کردن sādīr-n., mukhtard-k., نسب کردن nasb-k. To derive descent, از اصل آمدن az asl-ā, انتساب کردن intisāb-k. To derive advantage, حاصل کردن hāsīl-k., کسب kasb, اندوختن kasb-a.

DERIVED, a. مشتق masdūr, مشتق mushtak, متفرع mutafarrī. To be derived, مصدر شدن masdūr-sh., مشتق شدن mushtak-b.

DERIVER, n. از مصدر آور āz masdar āwar.

DERNIER, a. پستترین pastarīn.

DEROGATE, vt. (act contrary to) ابطال ibtāl-k., مخالف ساختن mukhālif-

g., mukhālif-s., مغایر نمودن mugāyir-n.—(disparage) غیبت گفتن ghibat-g., کمتر نمودن kumtar-n.

DEROGATION, n. ابطال ibtāl, نسخ naskh, محو mahw.—(disparaging) غیبت گوئی ghibat guī, بختان buhtān, ملام mulām.

DEROGATORY, a. ملام mulām numā, کمتر ساز lamtar sās.

DERVIS, n. درویش derwish.

DESCANT, n. vide COMMENTARY, DISCOURSE.

DESCEND, vi. فرود آمدن farūd-ā., فرو رفتن farū-r., بزر آمدن ba zer-ā., نازل شدن nāzil-sh. To cause to descend, نازل کردن nāzil-k., انزال کردن tanzīl-s., تنزیل ساختن inzāl-k.—(fight) در نبرد گاه رفتن maydāna dukhūl-k., در نبرد گاه رفتن dar nabard gāh-r. To descend (from ancestors) نسب اجداد نمودن nasbi ajdād-n., از اصل آمدن az asl-ā. To descend from a noble family, پاک نسل شریف pāk nizhād-b., بد نسل ناشریف nasli shurīf-d. To descend from a mean or unknown race, بد نسل bad nizhād-l-sh. To descend by inheritance, از میراث رفتن az mirās-r.

DESCENDANT, n. نسل nasl (pl. انساب nasb (pl. اخلاف khalf (pl. انسال).

DESCENDED, a. منسل munsal.

DESCENDENT, a. نسل اجداد نما nasli ijdād namā.

DESCENDIBLE, a. ممکن نزول mumkinī nazūl,

DESCENT, n. نزول nazūl, نشیب nashīb, نشیب نازل nazl. A sloping descent, نشیب زمین nashībī samīn. A steep descent, نشیبگاه nashībghāh. Ascent and

descent, نازل نشیب و فرار *nashīb u farās*.  
Ascent and descent of kindred, اصول و  
asūl u farū — (lineage) اصل *asl*  
نسب, نسل *nasl* (pl. نسل), (اصول),  
*nasb* (pl. انساب), نژاد *nishād*. The  
steps of descent, درجات نزل *darajāt*  
*ti nuzūl*.

DESCRIBE, vt. بیان *nawishtan*, نوشتن  
توصیف ساختن, *bayān-k*, کردن  
*wasf-n*. To describe  
boundaries, تحدید کردن *tahdīd-k*.

DESCRIBED, a. مسطور *nawishta*, نوشته  
*mastūr*, وصف *mosūf*, مرسوم *markūm*,  
مکتوب *muktūb*. To be described,  
*mastūr-sh*.

DESCRIBER, n. بیان کننده *bayān*  
*kunāna*, ناسخ *nāsikh*, کاتب *kātib*.

DESCRIPTION, n. بیان *bayān*, تقریر  
*takrīr*, تفسیر *tafsīr*, تدبیر *tadbīr*, وصف  
*wasf*. Description of a country,  
تخطیط *takhtīṭi bilād*. Descrip-  
tion of the world, دنیا *haiyālī*  
*duniyā*.

DESCRY, vt. نظر کردن *dīdan*, دیدن  
*nāz īr-k*.—(announce) خبر کردن *kha-*  
*bar-k*, آگاه دادن *āgāh-d*.—(detect)  
تجسس کردن *tajassus-k*

DESERT, n. بیابان *biyābān*, دشت  
*dasht*, جنگل *jangal*, صحرا *sahrā*,  
وادی *wādī*, ویرانه *wairāna*. The wild beasts of the desert,  
*wuhūshi biyābān*. An  
inhabitant of the desert, صحرا نشین  
*sahrā nishīn*, ویرانه نشین *wairāna*  
*nishīn*.

DESERT, a. خالی *wairān*, ویران  
*khālī*, وحش *wahsh*, بطل  
*battāl*.

DESERT, n (merit) فضل *kadr*, قدر *fazl*,  
لیامت *liyākat*, استعداد *istīlād*.

DESERT, vt. هجر *guzāshīd*, گذاشتن  
*hijr-k*, ترک کردن *tark-k*. To  
desert one's country, ترک دیار کردن  
*tarkī deyār-k*.—To desert relations,  
قطع رحم نمودن *katt rahīm-n*.—(run  
away) گریختن *gurikhīd*, فرار شدن  
*farār-sh*.

DESERTED, a. مهجور *guzāshīd*, گذاشته  
ترک کرده *mahrūk*, مبروک *matrūk*,  
*tark kardā shuda*. A deserted  
place, ارض تیهاء *arzi tayhā*, بلد  
ایست *baladī ismat*.

DESERTER, n. مجلّی *tārīk*, تارک  
*mujli*. A deserter to the enemy,  
منجوز *munjawiz*.

DESERTION, n. هجر *hajr*, ترک *tark*,  
گزارش *guzārish*, فرار *farār*, گریختگی  
*gurikhītagī*.

DESERVE, vt. (good or ill) لایق شدن  
*lāyāk-sh*, سزاوار شدن *sazāwār-sh*,  
مسئوب *mustahab-sh*, مستوجب شدن  
*mustawjab-b*, واجب شدن  
*wājib-sh*. Deserving reward, مستوجب  
*mustawjibu's sawāb*. To  
deserve honor or respect, واجب  
*wājibur riāyat-sh*, رعایت شدن  
لایق *lazimut takrīm-k*.  
To deserve rank or promotion, سزاوار  
*sazāwāri martaba-b*.  
Deserving death, واجب القتل *wājibul*  
*latl*. To deserve to be hanged,  
*mustawjabu'l* مستوجب العذاب بودن  
*salb-b*. To deserve compassion, واجب  
*wājibi tarham-sh*, To  
deserve to be loved, سزاوار محبت بودن  
*sazāwāri muhabbat-b*. To deserve  
obedience, واجب الانعاع بودن  
*vājibil ittīād-b*.

DESERVED a. لایق *lāyāk*, واجب *u jāz*.

سزاوار *sazāwār*, مستوجب *mustawjib*, مستحق *mustahakk*.

DESERVEDLY, *ad.* لایقانه *lāyakāna*, موافق *muwāfiki* دلالات *dilālat*, واجب *wājiban*, باوایب *bāwājib*.

DESERVER, *n.* سزاوار *sazāwār*, مستوجب *mustawjib*, الثواب *mastūjabu's sawāb*.

DESERVING, *a.* لایق *lāyak*, سزاوار *sazāwār*, فاضل *fāzil*.

DESICCATE, *vt.* خشک کردن *khushk-k*.

DESIDERATUM, *n.* لزمت *lāzimat*, حاجت *hājat*.

DESIGN, *n.* I. (intention) قصد *kasd*, آهنگ *āhāng*, عزم *‘azm*, آرزو *‘arzū*, اراده *irāda*, نیت *niyat*. With design, باغرض *bā ghuraz*, بقصد *ba kasd*, عمدان *‘amdan*. Without design, بی غرض *bī ghuraz*, مقصود *maqṣūd*, غرض *ghuraz*, اختیار *ikhtiyār*. According to the design, حسب المرام *hasbū'l marām*. To have a design, نیت داشتن *niyat-i-d*. 2. A design (of an artist) نقش *naksha*, رسم *rasm*. 3. (plot) بندش *bun-dish*, بازی *bāzi*, حیل *hila*, بازی *bāzi*, سازش *sāzish*.

DESIGN, *vt.* (purpose) اراده کردن *irāda-k*, نیت ساختن *niyat-k*, قصد داشتن *kasd-k*, (plot) مکر و حیل کردن *makr u hila-k*, باختن *hila-b*, (delineate) نقش کشیدن *naksha-k*, علامت نشان نمودن *dlāmat-s*, نشان نمودن *nishān-n*.

DESIGNABLE, *a.* ممکن *mumkin*, ارادات *irādat*, ممکن *kābili rasm*, اشارت *mumkin-i shārat*.

DESIGNATION, *n.* نشان *nishān*, اشارت *ishārat*, علامت *dlāmat*, رسم *rasm*.

DESIGNED, *a.* (purposed) مقصود *maqṣūd*, *sūl*, معهود *mdhūd*, معین *muyyin*, مرسوم *māmūr*.—(delineated) مرسوم *mārsūm*, مسطور *mastūr*, مقید *mu-layyud*.

DESIGNEDLY, *ad.* بقصد *ba kasd*, قصد *kasdan*, با نیت *bā niyat*, دانسته *dānist*, دیدار *didu u dānist*.

DESIGNER, *n.* رسم کننده *rasm kūn-anda*, کارنامه ساز *kar nāma sāz*.—(plotter) هبال *habbāl*, مکار *makkār*.

DESIGNING, *n.* رنگ آمیز *rang āmiz*, غدير *ghadīr*, فریبند *faribandu*.

DESIRABLE, *a.* دلپذیر *dilpazīr*, دلپسند *dilpasān*, مرغوب *marghūb*, نفسی *nafsi*. Any thing desirable, دلخواه *dil khāh*, خاطر خواه *khātir khāh*.

DESIRE, *n.* I. (passion, wish) خواهش *khāhish*, کام *kām*, آرزو *‘arzū*, مراد *murād*, نفس *nafsi* اماره *amārah*, ارادت *irādat*, *amimāra*, رغبت *raghbat*. 2. (request) طلب *talab*, درخواست *dar khāst*, خواهش *khāhish*, *pursish*. A humble desire, نیاز *niyāz*, تمنی *tamanna*, تضرع *tuzarrā*. A longing desire to see any person or thing, اشتیاق *ishṭiyāk*, انتظار *intizār*. To excite desire, ترغیب کردن *targhib-k*. To have a strong desire, اشتیاق نمودن *ishṭiyāk-n*, آرزومند بودن *‘arzūmanul-b*. To indulge one's desires, نفس غلام *nafs ghalabu-n*. Carnal desires, *nafs ghalabu-n*. Agreeable to one's desire, موافق *muwāfiki* دلخواه *dilkhāh*. According to desire or request, حسب الطلب *hasbū'l talab*, موافق *muwāfiki* دلخواه *dilkhāh*.

- DESIRE**, *vt.* آرزو *khāstan*, خواستن *khāstan*, اراده کردن *āda-k.*, داشتن *ārsū-d.*, *mushtāk-b.* (request) مشدای بودن طلبیدن *darkhāst-k.*, درخواست کردن *talbīdan*
- DESIRED**, *p.* (wished for) مرغوب *mar-ghūb* — (asked for) مطلوب *mutlūb*, خواست *khāsta*
- DESIROUS**, *a* آرزومند *ārsūmand*, طمعکار *hawus*, طمعکاری *mushtāk*, رغبه *tamīkār*. Desirous of war, رغبه جنگ *rāghibijehād*, خواستجو *khāstju*. Desirous of peace, صلح اندیش *salāh andīsh* To be desirous, آرزومند بودن *ārsūmand-b*, مشدای بودن *mushtāk-b*.
- DESIROUSLY**, *ad.* vide **EAGERLY**, **FONDLY**.
- DESIST**, *vi.* موقوف دار *bāz-e.*, موقوف کردن *makūf-k.*, توقف کردن *tawakkuf-k*, دست بردار شدن *dast bardār-sh*, وادار *wā māndan*.
- DESISTANCE**, *n.* دست برداری *dast bardārī*, باز استنادگی *bāz istādagi*, فراغت *āwām*, آرام *tawakkuf*, توقف *fanāghat*.
- DESK**, *n.* راف *rāf*, پیش تخت *pesh takhta*.
- DESOLATE**, *vt.* خراب نمودن *khārāb-n.*, ویران کردن *wairān-k.*, باطل کردن *tākh-k* و تاراج کردن *pāymāl-k*
- DESOLATE**, *a* ویران *wairān*, محروم *makh-rūb* A desolate place, ویرانه *wairāna*, وحشت *wahshat*.
- DESOLATELY**, *ad* در ویران *bar wajai wairān*, وحشانه *wahshāna*.
- DESOLATER**, *n.* ویران *mukhāib*, محروم کننده *wairān kunanda*.
- DESOLATION**, *n* ویرانی *wairānt*, تاراج *tākh-k* و خرابی *khārābī* و تاراج *u tāraj*.
- DESPAIR**, *n.* نا امیدي *nā umedī*, ناامیدی *naumedī*, ناامیدانه *naumedān-dagi*, اضطراب *estirār*.
- DESPAIR**, *vi* نا امید *nā umedī*, شکست خوردن *māyūs-g.*, شکست *sh*, ناامیدانه *inkisār-n.*
- DESPAIRING**, *a.* نا امید *nā umed*.
- DESPAIRINGLY**, *ad.* ناامیدانه *nā umedāna*
- DESPATCH**, *n.* vide **DISPATCH**.
- DESPERATE**, *a.* (hopeless) نا امید *nā umed*, ناامید *māyūs*. — (irretrievable) غیر قابل بازیافت *bt chāra*, غایب *ghayr ilāj*. — (rash) ناخوش *gumrāh*, ناخوش *bt tadbīr*.
- DESPERATELY**, *ad.* از بی باکی *as bt bāki*, از ناامیدی *az tahawwur*. — (in a great degree) شدت *ba shiddat*, نهایت *ba nihāyat*, نهایت *ba ghāyat*.
- DESPERATION**, *n.* ناامیدی *tahawwur*, ناامیدی *bt bāki*, ناامیدی *gumrāht*, ناامیدی *bt tadbīr*.
- DESPICABLE**, *a* خوار *khār*, ذلیل *zallīl*, حقیر *hakīr*, مذموم *maẓmūm*, مذموم *kumīna*, سبک *subul*
- DESPICABLENESS**, *n* حقارت *hakārat*, حقارت *khārat*, حقارت *zālālat*, حقارت *khārat*, حقارت *hakīrī*, حقارت *dūni*.
- DESPICABLY**, *ad* حقیرانه *hakīrāna*, حقارت *bā zālālat*, حقارت *bā hakārat*.
- DESPISE**, *vt.* بدلیل کردن *tazlīl-k*, بدلیل کردن *hakīr-n*, بدلیل کردن *tahkīr-d.*, استحقاق نمودن *istihkār-n*, سبک گرفتن *subul-g*.
- DESPISED**, *a* حقیر *muhakkhar*, حقیر *hakīr*, سبک *mubtazal*.
- DESPISER**, *n.* بدلیل *muhakkhar*, بدلیل *tazlīl kunanda*

DESPITE, *n.* فساد *fasād*, عداوت *ddā-wat*, بد اندیشی *bad andīshī*, بد خواهی *badkhāhī*, کینه *kīna*.

DESPITE, *prep.* ضد *zidd*, عکس *dk*.

DESPITEFUL, *a.* بد خواه *bad khāh*, کینه خوار *kīna khāh*, عیب جو *ēib jū*.

DESPITEFULLY, *ad.* باغرض *bāgharaz*, فاسدان *fāsīdāna*.

DESPOIL, *vt.* یغما گرفتن *yaghma-g*, دزدیدن *duzdīdan*.

DESPOND, *vi.* نا امید شدن *nā umed-sh*, دلگیر شدن *dilfigār-sh*.

DESPONDENCY, *n.* نا امیدي *nā umedī*, دلگیری *dilfigārī*, دل تنگی *dil tangī*, غم *gham*, مایوسی *māyūsī*.

DESPOT, *n.* ظالم *zālim*, جفاکار *jafakār*, جابر *jābīr*.

DESPOTIC, *a.* مستقل *mustakīl*, خود مختار *khud mukhtār*.

DESPOTISM, *n.* تسلط *tasallut*, ظلم *zulm*, ستم *sītam*.

DESSERT, *n.* (fruit) میوه *mewa*, میوه های *mewahāi*, گوناگون *gunāgūn*.

DESTINATION, *n.* (appointment) قصد *nāmzadī*, مراد *murād*, مرجع *kasd*.—(appointed place) مقرر *murjd*, مقرر *mukar*.

DESTINE, *vt.* مقرر کردن *mukarrar-k*, تقدیر کردن *mukaddar-k*, نیت کردن *takdir-n*.

DESTINED, *a.* مقرر *mukarrar*, معین *muyyin*, mukaddar.

DESTINY, *n.* نصیب *nasīb*, تقدیر *mukaddar*, قسمت *kismat*, سر نوشت *takdir*, قدرت *kudrat*, طالع *tālt*, sar nawīshī.

DESTITUTE, *a.* (in want of) بیچاره *bīchāra*, بی لچار *bī lawā*, لچار *lāchār*, بی مال *bīmāl*, دور *farūmān*.

da, عاجز *ājiz*.—(abandoned) متروک *matrūk*, گداشته *guzāshī*. Destitute of strength, بی طاقت *bī tākat*, عاجز *ājiz*.

DESTROY, *vt.* (consume) تلف نمودن *talf-n*, اتلاف کردن *itlāf-k*.—(lay waste) برباد کردن *barbād-k*, بایمال کردن *pāyamāl-k*. To destroy buildings, تخریب بندان کردن *takhrīb bun-yān-k*.—(kill) کشتن *kushtan*, قتل کردن *katl-k*.

DESTROYED, *a.* تلف *talf*, خراب *kharāb*, برباد *barbād*, بایمال *pāyamāl*, نیست نابود *nīst nābūd*, زیر زبر *zabār*, خراب خسته *kharāb khasta*.

DESTRUCTOR, *n.* مخرب *makhrib*, خراب کننده *kharāb-kunāda*.

DESTRUCTION, *n.* بایمالی *pāyamālī*, تباہی *tabāhī*, انهدام *inkhidām*.

DETAIL, *n.* دقیقه *dakika*, شرح *sharīh*. In detail, علی التفصیل *allat tafsīl*, "مشروحا" *mash rūhan*.

DETAIL, *vt.* تفصیل کردن *tafsīl-k*, شرح *sharīh-k*.

DETAIN, *vt.* واپس داشتن *wāpus-d*, بازداشتن *bāz-dāshī*, توقیف کردن *tawqīf-k*. To detain in custody, حبس کردن *habs-k*, در زندان نهادن *dar zindān-n*.

DETAINED, *a.* محبوس *mahbūs*, گرفتار *giriftār*. Detained in prison, اهل *ahli zindān*.

DETECT, *vt.* آشکار کردن *āshkāra-k*, نشان *kushādan*, اظهار کردن *ishār-k*. To detect a crime, گناه آشکار کردن *gunāh āshkāra-k*. To detect a fraud, غدر اظهار نمودن *ghadr ishār-n*.

DETECTED, *a.* مشکون *kushāda*, آشکار *mashkūf*.

DETECTION, *n.* افشا *ifshā*, ظهور *zahūr*, فاش *fāsh*, ناش *kashīf*, اظهار *ishār*.

DETENTION, *n.* گرفتن *giriftagī*.

توقيد *tawkiyf*.—(confinement) *kayd*, حبس *habs*.

**DETER, vi.** چشم نمایی کردن *chashm*  
numāt-k, تحویف ساختن *takhwif-s.*

**DETERIORATE, vt. (to make worse)**  
 بدتر کردن *badtar-k.*—(to grow worse)  
 بدتر گردیدن *badtar-g.*

**DETERMINATE, a.** (established) مقرر *mukarrar*, معين *tahakk*, محدود *mukayyan*.—(limited) محدود *mahdūd*, معيّن *madhūd*.—(conclusive) قاطع *kāṭi*.—(resolute) دلیل *dīl*, جگر دار *jigar-dār*.

**DETERMINATELY, ad.** از استقلال *az istiklāl*, بقصد *bil kasd*, *kasdu* قصداً *istiklāl*.

**DETERMINATION, n.** (intention) قصد *kasd*, عزم *dzm*, عزم *dzimat*.—  
(resolution) استقلال *istiqlāl*.—(decision) امر *amr*, حكم *hukm*, فتوى *fatwa*.  
A fixed determination, قصد مضمم *kasdi musummam*, عزم بالجزم *dzm bil jazm*.

**DETERMINE, vt. (fix limits) حد کردن**  
*hadd-k.*, *tahdīd-n.*—  
 (fix) برقرار ساختن *sābīt-k.*,  
*bar karār-s.*—(conclude) ختم کردن  
*khatam-k.*,*itmām-k.*—(de-  
 cide) قضا نمودن *rāi-d.*,  
*kazā-n.*—(define) قطع کردن *katt-k.*—  
 (adjust) ترتیب نمودن *nazm-k.*,  
*tartīb-n.*—(resolve) عزیمت نمودن  
*azimat-n.*,*karār-k.*, تصمیم  
 نمودن *tasmīm-n.*

**DETERMINED, a.** مستقل *mustakil*,  
مضبوط *mazbūt*,

DETEST, vt. *هکرات کردن* *hikārat-k.*,  
استحکار نمودن, *استحکار کردن* *istikār-k.*,  
*istikār-n.*

DETESTABLE, *a.* مكروه *makrūh*, كره *karīh*.  
 نكوار *nāḡawār*, بائد *palīd*.

**DETESTABLY, ad.** **كراهية** *makrahāna*.

**DETESTATION.** *n* نفرت *nafrat*, عداوت *adāwut*, كراهيت *karāhiyut*, استكراه *istikrah*, نفرت *nafrin*.

**DETHRONE, vt.** از مسند و رفع کردن *as masnad wast-k.*,  
از تخت و دفع ساختن *as takht dast-s.*

**DETHRONED, a.** از مسند معزول *as masnad madzûl.*

**DETRACT, vt.** زاری کردن *sārt-k.*,  
 زن دم کردن *samm-k.*,  
 ملامت کردن *malāmat-k.*

**DETRACTION, n.** عیب نرایی *dib gut*,  
تہمت *tahammat*, بہتان *buktān*,  
غیبت *ghibat*.

DETRACTOR, *n.* ديب گو *dib gu*,  
مفتري *muftari*, غماز *ghanimāz*.

**DETRIMENT, n.** نقصان *nukṣān*, ضرر  
*zarar*, زیان *ziyān*, تصور *lusūr*, قباحه  
*habāhat*.

**DETRIMENTAL, a.** مضر *mazarī*,  
زیان ساز *ziyān sāz*, مفسد *mufsid*.

DEUCE, *n.* *g. d. d. r.*

DEVASTATE, *vt.* تاراج کردن *tārāj-k.*,  
غارت نمودن *ghārat-n.*

DEVASTATION, n. تخریب *takhrīb*,  
 بربادی *kharābī*, غارت *ghārat*,  
 رباي *pāyamālī*.

DEVELOP, vt. کشف کردن *kashf-k.*,  
آشکار کردن *paydā-k.*,  
واضح کردن *wāzih-k.*

DEVELOPMENT, *n.* شىگىشتى *shiguyfta-*  
*gi*, ترقى *tarakki*.

**DEVIATE, vi.** گمراه بودن *gumrah-b.*,  
انحراف نمودن *bt rāh-sh.*,  
*inhirāf-n.* رو گردان شدن *ru gardān-*  
*sh.* To deviate from a purpose,  
از قصد بی راه شدن *az kasd bt rāh-sh.*

DEVIATION, *n.* بيه راهی *bi rāhī*,



گمراهی *gumrāhī*, ضلالت *zalālāt*.—  
(improper conduct), تباهی *tabāhī*,  
بغی *bughī*.

DEVICE, *n.* (contrivance) مبدع *mabīd*.  
حکمت *hikmat*, تصور *tasawwur*, تجویز  
*tajwīz*. A device (on a shield) علامت  
*ālāmāt*, نشان *nishān*.

DEVIL, *n.* شیطان *shayṭān* (pl. شیاطین),  
جن *jinn* (pl. ابلیس *iblis*), ابلیس  
(pl. دیو *dīw*).—(a wicked person)  
شریر *sharīr*, بد کردار *bad kirdār*.

DEVILISH, *a.* جهنمی *jahannamī*,  
شیطانی *shayṭānī*, نوشیطان *zū shay-  
tān*.—(horrible) هولناک *haulnāk*,  
نهایت *makrūh*.—(excessive) مکره  
*nihāyat*,

DEVOUS, *a.* همراه *gumrāh*, بد راه  
*badrāh*.

DEVISE, *vt.* پیدا کردن *paydā-k*, نظر  
وصیت کردن *nazar-k*.—(bequeath)  
*wasīyat-k*, عهد ساختن *ahd-s*.—  
ایجاد کردن *tadbīr-k*, تدبیر کردن  
*tjā-l-k*.

DEVISE, *n.* وصیت نامه *wasīyat nāma*,  
اندرز *andaraz*.

DEVISED, *a.* پیدا کرده *paydā kardā*  
متدبر *mutadabbir*.

DEVISER, *n.* موجد *mūjīd*, مخترع  
*mukhtārī*.

DEVISOR, *n.* وصیت کننده *wasīyat  
kunanda*, وصی *vasī*.

DEVOID, *a.* محلول *tihī*, تهی *tihī*,  
خالی *khālī*. Devoid of good qualities,  
غیر نیکو صفت *ghayr neku sifat*.

DEVOLVE, *vt.* گردیده شدن *gardīda-sh*,  
گذشتن *guzashtan*, سپردن *sipurdan*.

DEVOTE, *vt.* تقدس کردن *takaddus-k*,  
فدا ساختن *fulā-s*, قربان کردن *kurbān-  
k*.—(curse) لعنت گفتن *ladnat-g*.—

(appropriate) مخصوص کردن *makhṣūs-k*.  
DEVOTED, *a.* (to God) نذیر *nazīr*,  
دلبنده *kurbānī*.—(affectionate) دلبسته  
*dīl basta*, مخصوص *makhṣūs*. Devoted  
servant, فدوی *fīdī*, بنده *bānda*.—  
(appropriated) مشخص *mushakḥḥas*,  
مغرر *mukurrar*.—(addicted) معررف  
*masrūf*, مایل *māil*.

DEVOTEDLY, *ad.* با اختصاص *bā ikhtisās*.

DEVOTEE, *n.* عابد *ābid*, پارسا *pārsā*,  
زاهد *zāhid*.

DEVOTION, *n.* عبادت *ibādāt*,  
تقوی *tukwā*, زهد *zuhd*, ریاضت *rayāṣat*,  
بندگی *bandagī*, پرستش *parastish*.—  
(prayer) نماز *namāz*.

DEVOTIONAL, *a.* قنوت مذسوب *kunūt  
mansūb*.

DEVOUR, *vt.* خوردن *khurdan*, اوباریدن  
*awbārīdan*, اکل ساختن *akl-s*, اوباشتن  
*awbāshstan*, بلع کردن *balt-k*.

DEVoured, *a.* خورده *khurda*, مبتلع  
*mubtalā*.

DEVOUT, *a.* معتكف *mudtakīf*, زاهد  
*zāhid*, پارسا *pārsā*, خدا ترس *khudā  
tarsī*, متدبر *mutadabbid*.

DEVOUTLY, *ad.* زاهدانه *zāhidāna*,  
باتقوی *bā tukwā*.

DEW, *n.* نم *nam*, زاله *zhāla*, شکت  
*pashak*. Night dew, شبنم *shabnam*.  
Day dew, ندی *nada'*. A dew drop,  
قطره شبنم *katrati shabnam*.

DEW, *vt.* نم کردن *nam-k*.

DEWLAP, *n.* غنغ *ghabghab*.

DEWY, *a.* شبنمی *shabnamī*, دامج *dāmt*.

DEXTER, *a.* راست *rāst*, یمن *yamīn*.

DEXTERITY, *n.* دستکاری *dastkārī*,

صنعت *sandī*, تیز دستی *tezdashtī*,  
ظرافت *zarāfat*, کارسازی *kārsāzī*.

DEXTEROUS, *a.* قابل *kābil*, دستکار  
*dastkār*, چست *chusht*, کارساز *kārsāz*.

- DEXTEROUSLY**, *a.* از مابایت *as kabliyat*, با ظرافت *bā sarāfut*.
- DIABETES**, *n.* سلس الدول *sulasu-l-baṭul*, دابیطس *siyābītus*.
- DIABOLICAL**, *a.* vide **DEVILISH**.
- DIACRITICAL**, *a.* مومج *mudjam*.
- DIADEM**, *n.* تاج *tāj*, کلاه *kuḷāh*.
- DIAGNOSIS**, *n.* تشدیدیس *tashkhis*.
- DIAGONAL**, *n.* از گوش تا گوش *as gusha tā ba gusha*.
- DIAGRAM**, *n.* vide **FIGURE**.
- DIAL**, *n.* دایره هندی *dāirai hindī*, ساعت شمس *sādi shams*, دایره *darajāt*.
- DIALECT**, *n.* زبان *lisān*, لسان *zabān*. A speaker of the Himyaritic dialect, *mulahmmir*. The court language of Persia, زبان دری *zabāni dari*. The ordinary dialect of Persia, زبان فارسی *zabāni fārsī*. The old dialect of Persia, زبان پهلوی *zabāni puhlarī*.
- DIALECTICAL**, *a.* منطقی *mantiki*.
- DIALECTICS**, *n.* علم منطقی *ilm-i mantik*.
- DIALOGUE**, *n.* جواب سوال *javāb sawāl*, گفتگو *guftgu*, مکالمه *mukālamat*, گفت و شنود *mazāharat*, گفتگو *guft u shanūd*.
- DIAMETER**, *n.* قطر *kuṭr*.
- DIAMOND**, *n.* الماس *almās*, سامور *sāmūr*.
- DIAPHANOUS**, *a.* شفاف *shaffāf*.
- DIAPHRAGM**, *n.* پرده *parda*, حجاب *hijāb*, الغلب *hijāb ul kalb*.
- DIARRHŒA**, *n.* اسهال *is-kāl*, حران *shikm* جاری *shikm jāri*.
- DIARY**, *n.* دفتر نامه *saḥar nāmā*, روزنامه *roz nāmā*, آوریج *awrij*.
- DIBBLE**, *n.* بیلچه *bikūka*, حدایت *hada'ut*.
- DICE**, *n.* (game at) شمار بازی *kimār bāzī*, *bāzī*, ششدر بازی *shushdar bāzī*, (a die) کعب *kadbut*. A dice table, *takhtai nard*. To play at dice, *kimār-b.*, تفر کردن *takunmur-k.* To win at dice, *kimār-k.*, تفر ساختن *talammur-s*. To lose at dice, *bakhtan*. Unfair play at dice, *masang*. A player at dice, شمار باز *kimārbās*, ششدر باز *shashdar bāz*. An antagonist at dice, *kantr*.
- DICTATE**, *vt.* (prescribe) فرمودن *far-mūdān*, حکم کردن *hukm-k.*, مشی کردن *mashk-k.* To dictate (a letter, &c) املا کردن *ibārat-g.*, املا کردن *imlāl-k.*
- DICTATE**, *n.* فرمان *farmān*, امر *amr*, حکم *hukm*. The dictates of the heart, *awāmiri kalb*.
- DICTATION**, *n.* املا *imlā*, هیجا *hijā*.
- DICION**, *n.* گفتار *guftagū*, گفتگو *guft-g.*, سخن *sakhtun*, عبارت *ibarat*, کلام *kulama*, زبان *zabān*, لغت *lughat*, لفظ *lafz*.
- DICTIONARY**, *n.* لغت *lughat*, فرهنگ *furhung*.
- DIDACTIC**, *a.* معلم *mutllim*, مودب *muididib*.
- DIE**, *vi.* I. (expire) مردن *murdan*, جان نسلیم کردن *faut-sh*, تسلیم روح نمودن *tan taslim-k.*, وفات یافتن *wafāt-y.*, تفرک دار الدوار ساختن *tarkī dāru' l-bawār-s*. To die a martyr, شهید شدن

*shukhīl-sh.* To die suddenly, سرگشت *margi mafājāt-y.* 2. (to become extinct) شدن بیخوش *bi hūsh-sh.*, 3. (to wither as a plant) افسردن *afsurdan*, پژمردن *puzhmurdan*. 4. (to become vapid, as liquors) فشغش گشتن *fishyfish-g.* 5. (to fade away) غایب شدن *ghāyab-sh.*, نابود شدن *nābūd-sh.*

**DIE, n.** (a small cube) کعب *kadb*, ششدر *shashdar*. A die used in coining, سکه *sikka*, میخ *mekhi diram*. **DIET, n.** (food) خوراک *khōrāk*, طعام *taām*, ماکول *mākūl*, غزا *ghazā*, نعمت *nadmat*.—(course of food selected with reference to health) اعتدال اکل و شرب *ittidālī akl u shurb*.

**DIET, vt.** (feed) خوراک دادن *khōrāk-d.*, نعمت بخشیدن *nadmat-b.*—(to cause to eat or drink sparingly) اعتدال اکل و شرب نمودن *ittidālī akl u shurb-n.*

**DIFFER, vi.** (to be or stand apart) جدا شدن *mutafarrak-sh.*, تفاوت نمودن *judā-b.*, توافق بودن *tafāwat-n.*—(to be at variance) اختلاف داشتن *nā muwāfak-b.*, اختلاف کردن *ikhtilāf-d.*, منازعت کردن *munāzāt-k.*, مختلف شدن *mukhtalif-sh.*

**DIFFERENCE, n.** (distinction) تفاوت *tafāwat*, اختلاف *ikhtilāf*, تفريق *tafrīk*, فرق *farq*.—(variance) مخالفت *mukhālifat*, منازعت *munāzāt*, نا *nā muwāfakat*, اعتراض *attirāz*. To make a difference, فرق کردن *farq-k.*, تمیز نمودن *tamīz-n.* To cause a difference, فتنه افکندن *fitna-a.*, آشفتن *āshuftan*.

**DIFFERENT, a.** جدا *judā*, عایدده

*dlakhīlda*, متفرق *mutafarrik*, توافق *nā muwāfak*.—(Of different qualities), صاحب اوصاف مختلف *sāhibi ausāfi mukhtalif*. Different sorts, انواع *akṣām*, anwād. In-different manners, باصناف مختلف *ba isnāfi mukhtalif*.

**DIFFERENTLY, ad.** با تفاوت *bā tafāwat*, وجه متفرق *farrakan*, بار *bar wujū mutafarrak*.

**DIFFICULT, a.** دشوار *mushkil*, بی سهولت *dushwār*, سخت *sakht*, ديار *bi sakūlat*. A difficult pass, دشوار گذار *dayāri dushwār gusār*. A castle difficult to be taken, قلعه *kilai dushwār gir*. A difficult affair, امر مشکل *amri mushkil*. Difficult things, مشکلات *mushkilāt*. Amidst a thousand difficulties, با هزار *bā hasār sor u zār*.

**DIFFICULTLY, ad.** مشکلا *mushkilāna*, با دشواری *bā dushwārī*.

**DIFFICULTY, n.** (opposition) اعتراض *ittirāz*, مخالفت *mukhālifat*, دشواری *dushwārī*, سختی *sakhtī*, محروبت *sadbat*—(distress) زحمت *sahmat*, مصیبت *musibat*.

**DIFFIDENCE, n.** شبهت *wahm*, بی اعتمادی *bi attimādī*, گمان *gumān*.

**DIFFIDENT, a.** اندیشناک *andeshnāk*, بی اعتماد *bi attimād*, نامقرر *nā mukārār*, نامعلوم *nā madlūm*. To be diffident, درشبهت بودن *dar shubhat-b.*, گمان داشتن *gumān-d.*

**DIFFIDENTLY, ad.** باشبهت *bā shubhat*, با گمان *bā gumān*, بی اتيكال *bi ittikal*.

**DIFFUSE**, *vt.* پاشیدن *pāshīdan*, گستران *gustardan*, افشاندن *afshāndan*, ریزیدن *restādan*, منتشر کردن *mun-tashir-k.* To diffuse odours, افاحت کردن *ifāhat-k.*, نفع زدن *naḥk-z.*, اشاعت علوم کردن *ishādti ḡlūm-k.* To diffuse light, پاشیدن ضیا *siyā-p.* To diffuse rays پرتو انداز شدن *partau andās-sh.* To diffuse itself widely, پاشن و شدن *pāshn wā-sh.*

**DIFFUSE**, *a.* پاشیده *pāshīda*, منتشر *mun-tashir*, منشور *manshūr*, مفصل *mufussal*, گسترده *gustarda*. To be diffused, منتشر شدن *mun-tashīr-sh.*  
**DIFFUSEDLY**, *ad.* بطول *batūl*, مفصلاً *mufussalan*, منتشرانه *mun-tashīr āna*.

**DIFFUSEDNESS**,  
**DIFFUSION**,  
**DIFFUSIVENESS**, } *n.* انتشار *intishār*,  
پاشیدگی *pā-shīdagī*,  
*ashādt*. Diffusive-ness of speech, تفصیل *tafsīl*. Diffusion of light, پاشی *siyā pāshī*. Diffusion of odours, فاحت *fāihat* نفع *naḥk*.

**DIG**, *vt.* کندن *kandan*, کاften *kāftan*, کاودن *kāwīlan*. To dig a canal, فرکاندن *farhandan*. To dig a grave, زرخ کردن *zarh-k.*, گور کردن *gūr-k.* To dig up, بر کردن *bur kandan*, و کاودن *wā kāwīlan*.

**DIGEST**, *vt.* (in the stomach) هضم کردن *hazm-k.*, تحلیل کردن *tahlīl-k.*—(to reduce to order) نظم کردن *nazam-k.*, ترتیب نمودن *tartīb-n.*

**DIGESTED**, *a.* منظم *munhazim*, گوارده *gawārīda*, تحلیل *tahlīl*.—(arranged) مرتب *murattab*, منظم *mun-tuzam*.

**DIGESTER**, *n.* گوار کننده *hāzim*, گوار *gawār kunanda*.

**DIGESTIBLE**, *a.* ممکن *mumkin*, گوار *gawār*, قابل هضم *ḥābil-i ḥazm*.—(capable of being arranged) قابل تنظیم *kābilu'l intisām*.

**DIGESTION**, *n.* (of food) هضم *hazm*, گوارش *guwārish*, تحلیل *tahlīl*. Hard or slow of digestion, دیرگوار *der gawār*, ناخوشگوار *nākhūsh gawār*. Easy of digestion, خوشگوار *khūsh gawār*. Medicine or any thing assisting digestion, گوارش *gawārish*, هضم *hazm*.

**DIGESTIVE**, *a.* هاضم *hāsim*, دو قوت *sū kuwātī ḥasim*.

**DIGGER**, *n.* بیلدار *beldār*, کاونده *kāwanda*.

**DIGNIFIED**, *a.* سرفراز شده *sar farās shuda*, صاحب مرتبه *mushraf*, صاحب *sāhibi martaba*, ذوالقدر *zu'l-kadr*.

**DIGNIFY**, *vt.* بلند کردن *buland-k.*, شرف منزلت دادن *manzalat-d.*, شرف بخشیدن *sharaf-b.*, مشرف کردن *mu-sharaf-k.*, به مرتبه برداشتن *ba martaba-b.*, ترقی دادن *tarakkī-d.*

**DIGNITY**, *n.* مرتبه *martaba*, جاه *jāh*, سرفرازی *sarfarāzi*, منصب *mansab*, مقام *daraja*, منزلت *manzalat*, درجه *mukām*, جلال *jāh u jalāl*.—(of behaviour) لیاقت *layākat*, جلال *jalāl*, شرف *sharafat*. The Royal dignity, سلطنت *saltanat*. شهرباری *shahr-yārī*. Supreme dignity, صدارت *sadārat*. Exalted dignity, رفیع *rafīd*. The dignity of a magistrate, نقابت *nikābat*, منصب *mansabi kassā*. Of exalted dignity, رفیع الشان *rafīu'l kadr*, رفیع *rafīushshān*. Of the same dignity, همپا *kampāya*, همقدر *ham kadr*. High in dignity, جلیل القدر *jālīlu'l*

- ka-lī*, مقامات *ahli mukāmāt*.  
Dignities, تشریفات *tashrifāt*.
- DIGRESS, *vi.* گریز کردن *gurīz-k.*, فصل کردن *fusūl-k.*
- DIKE, *n.* (ditch) خندق *khandak*.—  
(bank) بشته *pushla*.
- DILAPIDATE *vt.* انهدام شدن *inhidām-sh.*, تخریب کردن *takhrīb-k.*
- DILATE, *vt.* ممدوس کردن *mabṣūt-k.*
- DILATORINESS, *n.* آهستگی *āhistaī*,  
سستی *susti*, دیری *derī*, کاهلی *kāhili*.  
درنگ *darang*, مہلت *muhlāt*.
- DILATORY, *a.* سست *sust*, درنگ *dirang*,  
دیر *der*, آهسته *āhista*, کاهل *kāhil*.
- DILEMMA, *n.* خلافت *kha'āt*, رطم *ratma*,  
عصا *aswād*.
- DILIGENCE, *n.* کوشش *kushish*, تعید *tahayyid*,  
توجہ *juhūd*, سعی *sai*, توجہ *tuwajjih*,  
شغل *shughl*.
- DILIGENT, *a.* متوجہ *mutavajji*, معید *mukayyid*,  
صاحب *muknāt*, متدین *mutadīn*, جد و جہد *sāhibi jiddi jehād*.  
Diligent in business, معید در کار *mukayyid dar kār*. To be diligent,  
متدین بودن *mukayyid-b.*, متدین شدن *mutadīn-sh.*, ملازمت کردن *mulāzimāt-k.*
- DILIGENTLY, *ad.* با کوشش *bā kushish*,  
با اقدام *bā jād u jahūd*, با جد و جہد *bā ikhlām*, معیدانہ *mukayyidāna*.
- DILUCIDATE, *vt.* بیان نمودن *bayān-n.*,  
شرح کردن *sharh-k.*
- DILUTE, *vt.* حل کردن *hall-k.*, رقیق کردن *rakīq-k.* To dilute milk with water,  
شیر نسخ کردن *shir nasigh-k.* To dilute wine with water,  
ممزوج کردن *sharūb mamzūj-k.*
- DILUTED, *a.* ممزوج *mamzūj*, مقطع *makti*.
- DILUTER, *n.* حل کننده *hall-kunanda*,  
مرقن *murakkik*.
- DILUTION, *n.* حل *hall*, ترقیق *tarkīk*.
- DILUVIAN, *a.* طوفان منسوب *tūfān mansūb*.
- DIM, *vt.* CLOUD, DARKEN.
- DIM, *a.* (obscure) تیره *tīra*, تاریک *tārīk*,  
ظلمانی *zulmānī*.—(dark, cloudy) غیری نور *ghayri nūr*, بی نور *bī nūr*,  
نا روشن *nā raushan*. Dim-sighted,  
تاریک چشم *chashmi tār*, چشم تار *tārīk chashm*. نابالغین *nabū u'ldīn*.  
Dim-sightedness, روز کوری *roz-kūrī*,  
افتار *iftār*.
- DIMENSION, *n.* پیمایش *paymāyish*,  
مقدار *mikdār*, عرض *ḍarsa*, اندازہ *andāza*,  
وسعت *wasāt*. To take dimensions,  
اندازہ گرفتن *andāza-g.*, پیمودن *paymūdān*.
- DIMINISH, *vt.* (make less) کم کردن *kam-k.*,  
کاستن *kutāh-k.*, کوتاہ کردن *kutāh-k.*,  
تصغیر *isghār-k.*, اغیار کردن *isghār-k.*,  
ساختن *taaghīr-s.*—(to grow less) کم شدن *kam-sh.*, کاهیدن *kāhidān*.
- DIMINISHED, *a.* کم شده *kam shuda*,  
منقص *mankūs*, مقصور *maksūr*. Diminished in price or value, کم بها *kam bahā*,  
منحط *munhatt*. Not diminished, نا کاستہ *nā kāstā*.
- DIMINUTION, *n.* کوتاهی *kolāhi*, نقص *naks*,  
کاست *kāst*, تصغیر *tasghīr*, کاهش *kāhish*,  
زال *zawāl*, تخفیف *takhfif*.
- DIMINUTIVE, *a.* خورد *khurd*, کوتاہ *kutāh*,  
کوچک *kuchuk*, صغیر *saghīr*. A diminutive noun, اسم تصغیر *ismī tasghīr*,  
اسم مضر *ismī musaghghar*.
- DIMINUTIVELY, *ad.* در وجه قلیل *bar wajai kalīl*.

- DIMINUTIVENESS**, *n.* کُچُکُک *kūchakī*  
 کمتری *kanitgri*.
- DIMLY**, *ad.* ظلمًا *sulmāna*, روز کوان *roz kūrāna*.
- DIMMISH**, *a* اندک تارتک *andak tārtik*,  
 تیر *tira*.
- DIMNESS**, *n.* سباهی *zulmat*, سیاهی  
*siyāhi* تاریکی *tārtikī* — Dimness of  
 sight, تاریکی چشم *tārtikī-i-chashm*,  
 روز کوری *zulmat'ul basar*, روز کوری  
*roz kūrī*.
- DIMPLE**, *n* نونت *nūnat*, چاه *chāh*. —  
 (of the chin) چاه زنج *chāhi zanakh*.
- DIMPLED**, *a.* نونت دار *nūnat dār*.
- DIN**, *n.* آوار *āwāz*, شور *shūr*, هنگامه  
*hangāma*, غوغا *ghaugā*.
- DIN**, *vt.* شور کردن *āwāz-k.*, آشوب کردن  
*shor-k.*, هنگامه کردن *hangāma-k.*
- DINE**, *vt. & i.* چاشت خوردن *chāsh-t-kh.*,  
 طعام خوردن *tdām-kh.*
- DING**, *i.* زدن *zudan*.
- DING-DONG**, *n* طدطد *tantanat*.
- DINING-ROOM**, *n.* چاشت گاه *chāsh-t*  
*ghāh*, طعام گاه *tdām gāh*, غرفت *gharfāt*.
- DINNER**, *n.* چاشت *chāsh-t*, طعام *tdām*  
 عصر *dsar*. Dinner and supper, عصران  
*dsarān*.
- DINNER-TIME**, *n.* وقت طعام *wakti*  
*tdām*, ساعت چاشت *sādti chāsh-t*.
- DINT**, *vt.* نشان کردن *nishāna-k.* زور  
 آوردن *zor-ā*.
- DINT**, *n.* (impression) نشان *nishāna*.  
 — (contusion) هرس *hars*. — (blow)  
 ضرب *zarb*. — (force, power) زور *zor*,  
 فوت *kuwat*.
- DIP**, *vt* غوطه خوردن *ghark-k.*, غرق کردن  
*ghūta-kh.*
- DIPHTHONG**, *n.* لایف مقرون *lafifi*  
*makrūn*.
- DIPLOMA**, *n.* سند *sanaul*, دبلور  
*dastāwiz*, نامه *nāma*, برات *barāt*.
- DIPPED**, *a* غرق کردن *ghark-karda*,  
 در آب نهاد *dar āb nihāda*.
- DIRE**, *a* مخوف *makhūf*, هولناک *hawā-*  
*nāk*, دهشت ناک *da'ishut nāk*.
- DIRECT**, *a.* راست *āst*, مدلول *madlūl*,  
 مبرور *mutawīl*. — (not ambiguous)  
 بی شکوک *bi shūbhat*, نا مشکوک  
*mashkuk*.
- DIRECT**, *vt.* تربیت کردن *tarbiyat-k.*,  
 ادب دادن *adab-d.*, رسم نمودن *ruasm-*  
*n* — (to point out the way) راهنمای  
 راه *rah* نمودن *rah-n*, راه *rahnumāi-k.*  
 ارشاد کردن *irshād-k.* — (to aim in a  
 straight line) نشان زدن *nishānu-z.*,  
 حکم شست *shast-k.* — (prescribe) حکم  
 فرمودن *furmuḍan*. — (adjust) تنظیم  
 کردن *nazm-k.* To direct a letter, نوشتن  
*sar-nānu-n*.
- DIRECTED**, *a.* راه نموده شده *rāh*  
*namū la-shuda*, مندل *nundall*. —  
 (regulated) مرتب *murattlab*, مسدد  
*mu-a lila l.* — (prescribed) فرموده  
*fur-mū la*, امر شده *amr shūla*.
- DIRECTION**, *n.* راه نمای *dulālat*,  
*rāh numāi* — (precept) رسم *rasm*,  
 فرمان *marṣum* — (command) فرمان  
*furmān*, امر *amr*, حکم *hukm*. — (path)  
 قصد *qasd*, راه *rah*, *āh*. — (aim) نشان  
*nishān*. The direction of a letter, سربام  
*sarnāma*, کتابت *kitābat*, سرمکدوب  
*sar maktūb*.
- DIRECTIVE**, *a.* رهنما *rahnumā*.
- DIRECTLY**, *ad.* (in a straight line)  
 در خط مستقیم *dar khattī mustakīm*.  
 — (immediately) فوراً *fi'l'fawr*,  
 فی الحال *filhāl* — (without ambiguity)  
 بی دوماهی *bi domāhi*.

**DIRECTNESS**, *n.* راستی *rāstī*. — (nearest way) راه اقرب *rāhī akrah*.

**DIRECTOR**, *n.* (guide) راهنما *rāhnumā*. — (instructor) مرشد *murshid*, ر.:

*murshīr*, مربوب *muwaddab*, مرتب *murattib*. A director in common affairs, کارکن *kārkun*, کارنما *kār-numā*. A director of state affairs, وزیر اعظم *wasīri dzam*, صدراعظم *sadrī dzam*.

**DIRECTORY**, *n.* راهنما *rāh numā*.

**DIREFUL**, *a.* هولناک *haulnāk*, مهیب *muhīb*.

**DIRGE**, *n.* اغنیت میت *ughniyati ma'yit*, مرثیه *marṣiya*.

**DIRK**, *n.* خنجر *khanjar*.

**DIRT**, *n.* چرک *chirk*, خلاب *khalāb*, تشنیع *ālāyish*. To throw dirt, تخذیل کردن *tashnīd-k.*, تخذیل *tukhzil-s*. To throw dirt at, تخذیل زدن *tukh'āzil-z*.

**DIRT**, *vt.* غلیظ چرکین کردن *chirkīn-k.*, غلیظ کردن *ghulīz-k.*, ناپاک کردن *nāpāk-k.*, پلید کردن *palīd-k.*

**DIRTILY**, *ad.* با نجاست *bā najāsat* ملوث *mulawwasan*. — (meanly) نا مردانه *nā mardāna*, حقیرا *hakīran*.

**DIRTINESS**, *n.* غلاظت *ghalāzat* لیدی *ālūdgi*, آلودگی *nāpākī*, ناپاکی *palīdī*. — (meanness) ناکسی *nākasi*

**DIRTY**, *a.* چرکین *charkīn*, غلیظ *ghalīz* نجس *najis*, ناپاک *nāpāk*, پلید *palīd* آلوده *ālūda* ملوث *mulawwas*. A dirty fellow, نیمه سیاه *siyāh kāsā*, زانم *zanīm*. A dirty action, ناسزا *fatl nāsazā*, کار نا پسندیده *kār nā pasandīda*.

**DIRTY**, *vt.* نجس *ghalīz-k.* کردن *najis-k.* ناپاک کردن *nāpāk-k.* ملوث ساختن *mulawwas-s.*

**DISABILITY**, *n.* ناتوانی *nātawāndā*, بی مقدوری *bī mahūlūrī*, ضعف *sudf*. — (impediment) مانع *mant*, تعرض *tadrūz*.

**DISABLE**, *vt.* ناتوان کردن *nātawān-k.*, بی قدر کردن *lāchār-k.*, عاجز شدن *zabūn-k.*, زیون کردن *kadr-k.*, *ājiz-sh.*

**DISABUSE**, *vt.* سکالش واکردن *sigālīsh wā-k.*

**DISADVANTAGE**, *n.* زیان *siyān*, خسارت *sarar*, ضرر *nuksān*, نقصان *khasārat*.

**DISADVANTAGEOUS**, *a.* بی نایده *bī-fāyada*, نا مفید *siyānīlār*, زیاندار *nā mafīd*, لا حاصل *lā hāsīl*.

**DISADVANTAGEOUSLY**, *ad.* در وجه مضر *bar wajai mazīr*.

**DISAFFECTED**, *a.* متنفر *mutanaffir*, معرض *madruz*, بد گمان *bad gumān*.

**DISAFFECTION**, *n.* اعراض *atīās*, تنفر *tānaffir*.

**DISAGREE**, *vt.* نا موافقتی شدن *nā muwāfīk-sh.*, مخالف شدن *mukhālīf-sh.*, اختلاف *tadrīz-k.*, تعرض کردن *ikhtilāf-k.*, آشوب کردن *āshūb-k.*

**DISAGREEABLE**, *a.* نا پسند *nā pasand*, نا موافق *nā muwāfīk*, نا گوار *nāḡawār*, نا مقبول *nā mal'būl*, مکروه *makrūh*, غیر مطبوع *ghayr mal'būd*. — (contrary) مخالف *mukhālīf*, مناقض *munākhiz*. A disagreeable countenance, کرب منظر *zishṭ rūi*, زشت روی *karih manzar*.

**DISAGREEABLENESS**, *n.* نا پسندگی *nā pasandagi*, نا خوشی *nā khusī*, — (unsuitableness) مخالفت *mukhālīfat*, بی لیاقت *bī layākat*.

**DISAGREEMENT, n.** ناسوائفت *nā*  
*muwāfakat*, خوشي *nā khushi*,  
اختلاف *ikhtilāf*, منازعت *munāzidat*.

**DISALLOW**, *vt.* ناکبول کردن *nā kabūl-*  
*k.*, رد ساختن *inkār-k.*,  
*radd-s.*

**DISALLOWABLE, a.** نا روا *nā rawā*.  
واجب الحرم *wajibu'l harm*.

**DISALLOWANCE, n.** انكار *inkār*,  
منع *mant*.

**DISANNUL, *vt.* vide ANNUL.**

**DISAPPEAR, vi.** غایب شدن *ghāyib-sh.*,  
 ناپدید شدن *nā padīd-b.*,  
 ناپدید شدن *nābūd-sh.*,  
 واپس شدن *wā-sh.*

DISAPPOINT, *et.* نā امید کردن *nā*  
*umēd-k.*, نā مراد کردن *nā murād-k.*,  
 مأیوس کردن *mahrūm-k.*,  
*māyūs-k.*

**DISAPPOINTED, a.** نا مراد *nā murād*,  
 مأرور *mahrūm*, مأزول *mahzūl*.  
 To be disappointed, نا امید شدن *nā*  
*ume-l-sh.*, مأرور شدن *mahrūm-sh.*,  
 مأزول شدن *nā murād-sh.*

DISAPPOINTMENT, *n.* نا امیدی *nā*  
*umerī*. ما یوسى *nā murādī*, نا مرادی  
*māyūsī*. حرمآن *harmān*.

**DISAPPROBATION, n.** ناسند *nā pasand*,  
 ناکار *nā kabūlī*,  
 ناسندگی *nā pasandīgī*.

**DISAPPROVE**, *vt.* ناپسند کردن *nā*  
*pūsant-k.*, ناپسندیدن *nā mōnzūr-*  
*k.*, طعن کردن *malāmat-k.*, تadel کردن  
*taḍn-k.*

**DISARM.** *vt.* سلاح وا کردن *salāh wā-k.*  
کمر کشادن *kamr-k.*

DISASTER, n. آفت *āfat*, مصیبت *musibat*, حادثه *hādīṣa*, آسیب *āsib*, بدبختی *bad bakhṭ*.

**DISASTROUS, a.** بد بخت *bad buhht.*

manhita, مانہٹا na masud, نا مسعود  
bad akhtar, بد اختر afal-  
rastida, افال رستیدا hadisa dida, حدیث دیدہ

DISASTROUSLY, *ad.* **بدر آفتاب** *as*  
*bud akhtar*, **بر وجه** *ba*  
*balā kash*.

DISAVOW, vt. انكار نمودن *in-kar-n.*  
 مذکر شدن *mukir-sh.*, نفی کردن *naft-k.*

**DISAVOWAL, n.** انكار, *inkār*, نفي *naft*.

**DISAUTHORISE, vt.** قدرت وا کردن  
*kudrat wā-k.*

DISBAND, *vt.* بتراف کردن *bartarf-k.*,  
 پاراگنده ساختن *parāgunda-s.* To dis-  
 band an army, لشکر بتراف کردن  
*lushkar bartarf-k.*

**DISBANDED, a.** برطرف شده *barīarf*  
*shuda.*

**DISBELIEF**, *n.* بي اعتباري *bi diibārī*,  
کفر *kufr*, بي ایماني *bi'īmānī*.

**DISBELIEVE**, *vt.* **بی اعتبار شدن** *be*  
*attihār-sh.*, **انکار کردن** *inhār-k.*, **کفر**  
**شدن** *kuf-r-sh.*

DISBELIEVER, n. منكر *munkir*, بي  
كافر *kāfir*. اعداء *bi attibār*.

**DISBURDEN**, *vt.* حمل رفع کردن *haml*  
*raft-k.*, سبک بار کردن *subuk bār-k.*,  
 مخفف کردن *mukhaffaf-k.* To disbur-  
 den the mind, دلاساہی یافتن *dilāsāt-y.*

DISBURDENED, *a.* سبک بار *subuk bār-gardīra*, مخفوف *makhfūf*,  
محمول *nā muhmūl*.

DISBURSE, *vt.* خرچ کردن *kharch-k.*,  
صرف کردن *sarf-k.*

DISBURSEMENT, *n.* خَرچہ *kharch*,  
صرف *sarf*, مصرف *maṣraf*.

DISBURSER, *n.* صرف کننده *sarf kunanda*, خراج بردار *khurch bardār*.

DISC n. قرص *kurs*.

DISCARD, vt. برطرف کردن *bartarf-k.*,  
دفع کردن *daft-k.*



DISCERN, *vt.* (see) دیدن *dīdan*, نظر کردن *nazar-k.*, تمیز کردن *imtiyāz-k.*—(distinguish) امتیاز کردن *imtiyāz-k.* تمیز نمودن *maālūm-k.*, *tamīz-n* To discern the true from the false. حق از باطل فرق کردن *hak az bā'il farq-k* To discern perfectly. تشخیص کردن *ntkhū-d.*, تشخیص کردن *ta'khkīn-k.*

DISCERNED, *a.* دیده *dīda*, منظور *manzūr*, نگریده *nigri's'a.*

DISCERNER, *n.* (observer) ناظر *nāzir*, بیننده *bīnun 'a.* نظر ساز *nazr sāz.*—(distinguisher) امتیاز کننده *imtiyāz kunāda*, ظاهر *zāhir.*

DISCERNIBLE, *a.* ممکن *mun-* *kini nazar*, آشکار *manzūr*, آشکارا *āshāra*, هویدا *hawīdā.*

DISCERNIBLENESS, *n.* منظوری *manzūri*, ظهوری *zahūri.*

DISCERNIBLY, *ad.* ظاهرانه *zāhīrāna*, آشکارا *āshkāra.*

DISCERNING, *a.* نظر *āhlīnāzr*, هوشمند *hūshmand*, عاقل *āqil*, هوشیار *hūshyār*, صاحب عقل *sāhibi dhl.* *hūshmunā*

DISCERNINGLY, *ad.* عقلا *āqilāna*, با عقل و فرا *bā dhl u firāsat.*

DISCERNMENT, *n.* امتیاز *imtiyāz*, عقل *ilrāk*, ادراک *daryāft*, دریافت *dhl*, ذهن *zihn*, فراست *firāsat*. A judicious discernment, عقل دوربین *akli dūrbīn.*

DISCHARGE, *vt.* (dismiss) بر طرف کردن *bartarf-k.*, آزاد کردن *āzād-k.*, رخصت فرودن *rukhsat-f.*—(release) رهایی دادن *rahāi-d.*—(break up) جدا شدن *judā-sh.*—(evacuate) خلوت کردن *khilwat-k.*—(perform) انجام آوردن *bajā ā.*

ادا کردن *adā-k.* To discharge a debt, قرض ادا کردن *larz adā-k.* To give a discharge for debt, وام دادن *tabrīyati wān-d.* To discharge a soldier, سپاه بر طرف کردن *siḡāh bartarf-k.* To discharge humours, تفرج *takurrah-k* To discharge from an office, معزول کردن *madsūl-k.*, از منصب عزل کردن *az manāb āz-k.*

To discharge or acquit of a crime, گناه بخشیدن *gunāh-b.* To discharge a gun, بندوق رمی کردن *bunūk ramī-k.* To discharge one's duty, خدمت بجا آوردن *khidmat bajā ā.*

DISCHARGE, *n.* (dismissal) تفریغ *tughyyur*, برطرفی *ruhāi*, رهایی *lar-tarfi*, خلاص *khalās.*—(leave, licence to depart) رخصت *rukhsat* اجازت *ijāzat*, دستور *dastūr*, اذن *izm.*—(receipt for money, &c.) صافی نامه *sāfi-nāma*, داکه *dākhila.*—(absolution from a crime) عفو *afwū-jarīm*, گناه بخش *gunāh bukhsh.*—(an exemption on privilege) کشاد *kushād*, آزاد نام *kushād nāma*, برات *larāl*, نام *āzād nāma.*—(performance) عمل *āmal*, ادا *adā*, اجرا *ijrā.*—(ransom) فدا *fidā*, خلاص *khalās* The discharge of a gun, رمی بندوق *ramī-i-banulūk*, طرح تفنگ *turha tufang.*

DISCHARGED, *a.* خلاص کردن *khalās kardan*, مخلص *mukhlis*, آزاد کرده *āzād kard.*

DISCIPLE, *n.* شاگرد *shāgird*, تلمیذ *talmitz*, معلم *mudllim*, طالب علم *tālībī ilm.* A disciple of Christ, حواری *hawārī.*

DISCIPLINE, *n.* تربیت *tarbiyat*, تادیب *tādīb*, تعلیم *tadlīm.*

--(regulation) آراستگی *ārāstāgi*  
ربط *rubt*, ضبط *zabt*. Military discipline,  
ضبط لشکر *zabt u rabt-i lashkar* —  
(chastisement) تنبیه *tambih*, سزاست  
*siyāsāt* — (mortification) ریاضت  
*riyāzat*, زهد *sehud*.

DISCIPLINE, *vt.* (educate) آزرادیدن  
*āmūzānidan*, تربیت کردن *turbīyāt-*  
*k.* نادیب کردن *tadlīm-k.* سیاست کردن  
*tātib-k.* — (chastise) سزاست کردن  
*siyāsāt-k.* تنبیه دادن *tambih-d* —  
(to hold in subjection) ربط کردن  
*rabt-k.*, ضبط ساختن *zabt-s* To dis-  
cipline an army, لشکر ضبط و ربط کردن  
*l ashkar zabt u rabt-k*

DISCIPLINED, *a.* مضبوط *mazbūt*.

DISCLAIM, *vt.* انکار کردن *inhāi-k.*

DISCLOSE, *vt.* کشادن *kushād an*  
اظهار کردن *āshkāra-n.* آشکار نمودن  
*iz-hār-k.* To disclose a secret, راز کردن  
*hashf* راز *rāz-k.*

DISCLOSED, *a.* کشاده *ku-hādā*,  
مکشوف *mukshūf*.

DISCLOSER, *n.* اظهار کننده *izhār*  
*kunān* یا کاشف *āshf*.

DISCLOSURE, *n.* کشادگی *kushādagi*  
اظهار *izhār*.

DISCOLOUR, *vt.* رنگ خراب کردن  
*rang khāb-k.* رنگ دگرگون دادن  
*gūn-d* رنگ بددل کردن *rangtab bāl-k.*

DISCOLOURATION, *n.* بددل رنگ  
*tab bāl rang*.

DISCOMFIT, *vt.* شکست دادن *shikast-*  
*d.* مغلوب کردن *maghlūb k.*

DISCOMFIT, *n.* شکست *inhizām*, هزیمت  
*shikastagi*, هزیمت *hazimat*.

DISCOMFORT, *n.* غم *sawlā*, غم  
*yhu n.* غم *ghūsa*.

DISCOMPOSE, *vt.* (the mind) آشفته  
کردن *hayrān-k.* آشفته کردن  
*shān-k.* آشفته کردن *shān-k.*  
آشفته *āshuftan* — (to put out of order)  
آشفته کردن *bt tarīb-k.* آشفته  
نمودن *mushawwish-n.* آشفته  
*shān*.

DISCOMPOSED, *a.* حیران *hainān*,  
آشفته *parisān* آشفته *āshufta*.

DISCOMPOSURE, *n.* آشفته *pari-*  
*shānt*, حیرانی *hayrāni*, آشفته  
*āshuftagi*, آشفته *istīāb*.

DISCONCERT, *vt.* آشفته کردن *khā'āl-d.*  
آشفته ساختن *kusd-sh.* آشفته  
*rāi ikh'āl-s.*

DISCONCERTED, *a.* مضطرب *musta-*  
*rib* محروم *mahrūm*.

DISCONFORMITY, *n.* ناسازگاری *nāsāz-*  
*lārī*.

DISCONSOLATE, *a.* دلگیر *dilytr*,  
دلشکسته *ghamgtin* دلشکسته  
*ishl/astu*, دلشکسته *di tang*.

DISCONSOLATELY, *adv.* دلشکستگی  
*bā i shi astayt*.

DISCONTENT, *n.* بی رضایت *bt kan-*  
*ādt*, ناخوشنود *nārāzi* ناراضی  
*khū huul* بی صبری *bt sabr*.

DISCONTENT, *vt.* ناراضی کردن *nā*  
*rāzi-k.* بی رضایت ساختن  
*bt kanā'* *at s.*

DISCONTENTED, *a.* بی صبر *bt sabr*,  
بی رضایت *bt kanādt* بی رضایت  
*runjīla*.

DISCONTINUANCE, *n.* توقف *nuoh-*  
*kuf*, فراغت *farāgh*, ایام *ihmāb*,  
توقف *ju'āi* تعطیل *tadlīl*

DISCONTINUE, *vt.* توقف کردن *taw-*  
*akkuf-k.* توقف دادن *fā'igh sh.* توقف  
کردن *munhatt-k.*

DISCONTINUITY, *n.* عدم پیوستگی

- ādami chaspidagī*, حدایی *judāi* DISCOURAGER, n. تخویف کننده *ta-khwif kunanda*.
- DISCORD, n. ناموافقت *nāmuwāfaqat* گفت *khatāb*, مکالمه *mukā-lama*, مذاکره *muzākara*.—(a harangue) کلام *kalām*, سخن *sākhun*.—(a treatise) نقل *nakl*, رسالت *rusālat*, حکایت *hikāyat*, تاریخ *tārīkh*. A short nervous discourse, وجیز *kalāmi wajiz*. Prolix in discourse, *sākhun rān*. Idle discourse, *sākhun rān*. turrahāt. To renew a discourse, تکرر خطاب *tukriri khatāb*.
- DISCORD, vt. ناموافق شدن *nāmuwā-fik-sh.*, مخالفت نمودن *mukhālifat-n*
- DISCORDANCE, n. ناسازگاری *nāsāz-kārī*, بی آهنگی *bī āhangī*, منازعت *munāzidat*.
- DISCORDANT, a. ناموافق *nā muwā-fak*, ناهموار *nā hamwār* یا ساز *nāsāz*, مخالف *mukhālif*, نادرست *nādurast*.
- DISCORDANTLY, ad. از ناموافقت *az nā muwājakat*, نامناسبانه *nā munā-sibāna*, یا مخالفت *bā mukhālījat*.
- DISCOUNT, n. (abatement in a bar-gain) وضعیت *wazīdt*, نقصان *nuksān* کاهش *kāhish*.
- DISCOUNT, vt. وضعیت کردن *wazīdt-k.*, نقصان دادن *nuksān-d.*
- DISCOURTENANCE, vt. منع کردن *mant-k.*, شرمسار ساختن *sharmsār-s.*
- DISCOURAGE, vt. تخویف کردن *tukh-wif-k.*, ترسانیدن *ursāntān*, تهنیل *tukh-wil-n.*—(press) وضع کردن *wazī-k.*, دلشکستن *tangdil-k.*, دل شکستان *dil shikastan*.
- DISCOURAGED, a. (deterred) تخویف ترسیده *tukhwif kardā shuda*, ترسیده *tarsīla*—(depressed) تنگدل *tang-dil*, دلشکسته *dil shikastu*.
- DISCOURAGEMENT, n. تعرض *tadriz*, مانع *mant*, زجر *sijr*.
- DISCOURSE, n. گفت *khatāb*, مکالمه *mukā-lama*, مذاکره *muzākara*.—(a harangue) کلام *kalām*, سخن *sākhun*.—(a treatise) نقل *nakl*, رسالت *rusālat*, حکایت *hikāyat*, تاریخ *tārīkh*. A short nervous discourse, وجیز *kalāmi wajiz*. Prolix in discourse, *sākhun rān*. Idle discourse, *sākhun rān*. turrahāt. To renew a discourse, تکرر خطاب *tukriri khatāb*.
- DISCOURSE, vi. مکالمه کردن *makā-lama-k.*, جواب سوال کردن *juwāb suwāl-k.*, قیل و قال کردن *kīl u kāl-k.*, مذاکره ساختن *muzākara-s.*
- DISCOURTEOUS, a. بی ادب *bī adab*, گستاخ *sukht*, درشت *urushht*, تند *tund*, بی مروت *bī mu-rawat*.
- DISCOURTEOUSLY, ad. بی ادبانه *bī adubāna*.
- DISCOURTESY, n. بی ادبی *bī adabī*.
- DISCOVER, vt. (publish) ظاهر کردن *zāhir-k.*, اظهار کردن *izhār-k.*, کشادن *kushādan*, فاش کردن *fāsh-k.*, کشف *kushf-k.*—(t. and out) یافتن *yāftan*, پیدایا کردن *paydā-k.*, جاسوسی *jāsūsī-k.*
- DISCOVERABLE, a. قابل اظهار *kābil ul izhār*, یافتنی *yāftanī*.
- DISCOVERED, a. ظاهر کرده شده *zāhir-kardā shuda*, مکشوف *kushā*, a. مکشوف *mākshūf*.—(found out) یافتن *yāfta*.
- DISCOVERER, n. ظاهر کننده *zāhir kunanda*, کشف *kushshāf*, پیداکنده *paydā kunanda*.

DISCOVERY, n. (revealing) اظهار *is-hār*, اسرار *isrār*, آشکارا *āshkāra*, ناش *fāsh*, کشف *kushf*.—(finding out) باب *yāb*.

DISCREDIT, n. بدنامی *bad nāmī*, رسوائی *ruswāī*, حرمتی *bt hur-matī*.

DISCREDIT, vt. (not to believe) غیر *bt ttiikād-sh.*, اعدقاد شدن *ghayri imān-n.*—(to deprive of credibility) رفع و دنغ *aitikādraft u daft-k.*—(disgrace) حرمت کردن *bt hurmat-k.*, آبرو *ruswāī-k.*, رسوائی کردن *bt ābrū-k.*

DISCREDITED, a. غیر اعتماد *ghairi-ditimād*, نا اعدقاد کرده *nā ditikād kard.*

DISCREET, a. (prudent) صاحب تدبیر *sāhibi tadbīr*, هوشمند *hūshmand*, عاقلمند *dhlmand*, اهل بصیرت *ahli-basīrat*—(modest) مظلوم *maslūm*, صاحب ادب *sāhibi adab*.

DISCREETLY, ad. با عقل و بصیرت *bā dhl u basīrat*, هوشیارانه *hūshyārāna*.

DISCREETNESS, n. هوشیاری *hūsh-yārī*, عقل *dhl*, بصیرت *basīrat*.

DISCREPANCY, n. اختلاف *ikhtilāf*, فرق *fark*, تفاوت *tafāwat*.

DISCRETION, n. (prudence) امتدبار *imtiyās*, بصیرت *basīrat*, هوشیاری *hūshyārī*, احتیاط *ihtiyāt*. To act with discretion, بصیرت نمودن *basīrat-n.*, هوشیار شدن *hūshyār-sh.*—(liberty of acting at pleasure) خودکامی *khud kāmī*, اختیار *marṣī*, مرعی *hāmī*, اختیار *ihhtiyār*. To surrender at discretion, بی عهد و پیمان تسلیم کردن *bi ahd u paymān taslīm-k.*

DISCRETIONARY, a. بی قید *bt kayd*, اختیار *bt iktiyār*, مستجاب *majābbā*, کامگذار *kām guzār*.

DISCRIMINATE, vt. تمیز نمودن *fark-n.*, واحد کردن *wāhida-k.*, امتیاز کردن *imtiyās-k.*

DISCRIMINATE, a. مفروق *mafrūq*.

DISCRIMINATION, n. امتیاز *imtiyās*, تمیز *tamīz*, تفاوت *tafāwat*, تقریب *tafrīk*.

DISCRIMINATIVE, a. فرقی *farkī*.

DISCURSIVE, a. (proceeding by process of argument) از مقدم بنتیجه قدم *as mukaddm banattja kadam bakadam rafta.*—(rambling) روان *rawān*, پویان *poyān*.

DISCUSS, vt. تحقیق کردن *tahkīk-k.*, پژوهش کردن *tajwīz-k.*, تعحص نمودن *pizhūhash-k.*, تحلیل کردن *tafahus-n.* To discuss (medically) تحلیل *tahlil-k.*

DISCUSSED, a. پژوهش کرده شده *pijāz hūhish kardā shuda.*

DISCUSSER, n. تجویز کننده *tajwīz kun-anda*, جستجو کننده *justaju kunanda*, مدفحص *mutafahhis.*

DISCUSSION, n. تحقیق *tajwīz*, تعحص *tahkīk*, پژوهش *pizhūhish*, مدیش *taftish*, مباحثه *mubāhasa*, مناظره *munāzara.*

DISDAIN, n. کراهیت *hikārat*, اهانت *ahānat*, مذمت *mazammāt*, اسدکراه *istikrāh.*

DISDAIN, vt. اهانت کردن *ahānat-b.*, نا لاسی *istihkār-n.*, اسدحقار نمودن *nālāyak-p.*

DISDAINFUL, a. مستغنی *musta-g'nī*, گستاخ *takhfīf*, گستاخ *gustākh*, بی مروت *bt muruwat.*

DISDAINFULLY, *ad.* با مذمت *bā mazimmat*, از حقارت *az hikārat*.

DISEASE, *n.* مرض *maraz*, (*pl.* امراض), بیماری *bīmārī*, درد *dard*, رنج *ranj*. A disease from nature, مرض جبلي *marazi jibillī*, مرض ذاتي *marazi sāti*. An accidental disease, مرض عارض *marazi āriz*. A disease in the eye, شرناک *sharnāk*, ناسور *nāsūr*. A disease in the throat, خرباز *khizbāz*, حلق *hulāk*. A corroding disease, خورا *khūrā*. An epidemic disease, طاعون *tāūn*. Pestilential diseases, امراض مابيه *amrāzi mābīya*. Phlegmatic diseases, امراض بلغميت *amrāzi bulghamiyat*. Various diseases, امراض مختلفه *amrāzi mukhtalifa*. The disease of the liver, کباب *kubād*. The crisis of a disease, بحران *buhrān*. To cure a disease, علاج کردن *ilāj-k*.

DISEASE, *vt.* vide AFFLICT.

DISEASED, *a.* خسته *lhasat*, مريض *mariz*, عليل *dlil*, بیمار *bīmār*.

DISEMBARK, *vt.* از جہاز بساحل آمدن *az juhās ba sāhil-ā*.

DISEMBOGUE, *vt.* در بحر سیلان شدن *dar bahr saylān-sh*.

DISENABLE, *vt.* بی مقدور کردن *bī maktūr-k*, بی قدرت کردن *bī kud-rat-k*.

DISENCHANT, *vt.* از جادوگری آزاد کردن *az jādūgarī āzād-k*.

DISENCUMBER, *vt.* حمل رفع کردن *hamal raft-k*.

DISENGAGE, *vt.* جدا کردن *judā-k*, مفارقت *fark-k*, جدا کردن *judā-k*, مفاقت *fark-k*, ساختن *mufārakat-s*.—(liberate) رها کردن *rahā-k*, خلاص کردن *khalās-*

*k*, آزاد نمودن *āzād-n*.—(extricate) حل مشکل *mushkil-k*, مشکل کشان *halli mushkil-k*.

DISENGAGED, *a.* جدا کردن *fark-karda*, جدا کرده *judā-karda*.—(at leisure) فارغ *fārigh*, بی کار *bī kār*.

DISENGAGEMENT, *n.* فراغت *fārā-ghat*, آزادی *āzādī*, خلاصی *khalāst*.

DISENTANGLE, *vt.* فک کردن *fukk-k*.

DISESTEEM, *n.* vide DISFAVOUR.

DISFAVOUR, *n.* نامهربانی *nā mehr-bānī*.

DISFIGURE, *vt.* قبیح کردن *kabīh-k*, تبدیل *bad sūrat-k*, بد صورت کردن *tabdīli sūrat-k*.

DISFRANCHISE, *vt.* حقوق کسی را *hukūki kasīrā maddūm-k*, معدوم کردن *sanadī āzād-agī-sh*, آزادی شکستن.

DISFRANCHISEMENT, *n.* عدم آزادی *ddami āzādī*, نقصان حقوق *nuk-sāni hukūk*.

DISGARNISH, *vt.* از زینت عدم کردن *as sinat dām-k*.

DISGORGE, *vt.* رد کردن *radd-k*, استغراغ *istifarāgh-k* کردن.

DISGRACE, *n.* بی آبرو *bī ābrū*, بی عزتی *bī izzatī*, رسوائی *ruswātī*, ناموس *nāmūs*, فضايت *fuzihat*, عار *ār*, بد نامی *bad nāmī*, ننگ *ang*.

DISGRACE, *vt.* رسوائی کردن *ruswāt-k*, بی فضايت *fuzihat-k*, بی حرمت کردن *bī hurmat-k*.—(put out of office or favour) منزل ساختن *mandzal-s*, عدم همت کردن *ddamī himmat-k*. To disgrace one another, یک دیگر *takhāzul-k*, تخادل کردن *yak dīgar malāmat-s*.

DISGRACED, *a.* بی آبرو *bē ābrū*,  
بی عزت *bē izzat*, بی حرمت *bē hurmat*, رسوا *ruswā*.—(turned out of favour or office) معزول *madzūl*.

DISGRACEFUL, *a.* معیوب *mdyūb*,  
نکبتی *nahbatī*, فاضح *faṣṭḥ*.

DISGRACEFULLY, *ad.* فضیحاته *faṣṭḥ-hāna*, بی رصوایی *bā ruswāi*.

DISGRACER, *n.* بی حرمت کننده *bē hurmatkunanda*, ملامت کننده *malā-mat hunanda*.

DISGUISE, *vt.* صورت ساختن *sūrat-s.*,  
تبدیل صورت کردن *tabdīlī sūrat-k.*,  
پنهان کردن *pinhān-k.*, مست کردن *'ikhfā-k.*—(make drunk) مست کردن *mast-k.*

DISGUISE, *n.* تبدیل صورت *sūrat*, صورت *tabdīlī sūrat*, تزویر *tāzwīr*, حیله بازی *hila bāzī*, پوشیدگی *poshtidagī*.

DISGUISED, *a.* صاحب صورت *sāhibī sūrat*, مسخره *maskhara*, متبدل *nu-baddal*.

DISGUISER, *n.* صورت باز *sūrat bāz*,  
حیله دها *hila numā*.

DISGUST, *n.* نفرت *nafrat*, کراهیت *karāhiyat*, بد خواهی *bad khāhī*,  
استکراه *istikrah*, کین *kin*, خفگی *khafagī*.

DISGUST, *vt.* متنفر کردن *mutanaaffir-k.*,  
گستاخی *nafrat-a.*, نفرت انگیزیدن *gustākhi-k.*,  
استکراه کردن *istikrah-k.*, نفرت دادن *nafrat-d.*

DISGUSTED, *a.* متنفر *mutanaaffir*, بیزار *bīzār*, نفرت پذیر *nafrat pasīr*.

DISGUSTFUL, *a.* مسخره *mustakrah*,  
مکروه *makrūh*, ناپسند *nā pasand*.

DISGUSTFULNESS, *n.* مکروهی *mak-rūhī*, خاطر ماندگی *khātīr māndagī*.

DISH, *n.* رکابی *rakābī*, طبق *tabak*,

ساجک *sahnak*. A wooden dish, *tabla*, خلیج *khalyj*. A dessert-dish, *mikturat*.

DISH, *vt.* در طبق نهادن *dar tabak-n.*

DISHEARTEN, *vt.* تنگدل کردن *tang-dil-k.*, شکسته دل کردن *shikasta dil-k.*, دلشکستن *dil-shikastan*.

DISHEVEL, *vt.* زلف بریشان نمودن *sulḡ pareshān-n.*, موپی کردن *ashufia mu-i-k.*

DISHONEST, *a.* بد دیانتی *bad diyā-nat*, بی ایمان *bē imān*, مکار *makkār*,  
غدار *ghaddār*, حیل باز *hila bās*.

DISHONESTLY, *ad.* غدارانه *ghaddā-rāna*, با حیل *bā hila*.

DISHONESTY, *n.* خیالات *khiyānat*,  
قباحت *qabāḥat*, نارسائی *nā rāstī*,  
حیل *hila*, بد دیانتی *bad diyānatī*,  
مکر *makr*, غدر *ghadr*.

DISHONOUR, *n.* عدم حرمت *ādāmī hurmat*, بی حرمتی *bē hurmatī*,  
بی آبرویی *bē ābrūi*, رسوایی *ruswāi*,  
بد نامی *bad nāmī*, عیب *dīb*,  
ندگ *nang*, ذلت *zillat*.

DISHONOUR, *vt.* بی حرمت کردن *bē hurmat-k.*, بی آبرو کردن *bē ābrū-k.*,  
بد نامی *bē izzat-k.*, بی عزت کردن *bad nāmī-d.*, رسوایی کردن *rus-wāi-k.*—(violate chastity) بهرام رفتن *ba harām-r.* To dishonour one's self, خود را حقیر ساختن *khudrā hakīr-s.* One who dishonours his family, خانه دخل *khāna daghal*.

DISHONOURABLE, *a.* معیوب *mdyūb*,  
صاحب بدنامی *ahli dīb*,  
بی اعتبار *bī iṭtibār*,  
ساحیبی *sāhibī badnāmī*.

DISHONoured, *a.* بی حرمت کرده *bē hurmat-karda*, رسوا کرده *ruswā-karda*, رسیده *ru siya*.

DISINCLINATION, *n.* (want of affection) محبت عدم *adamī mahabbat*. — (dislike) نفرت *nafrat*, استکراه *istikrah*.

DISINGENUITY, *n.* عدم اخلاص *adamī ikhlās*, حیله بازي *naḥāk*, حیله *hila bāzi*.

DISINGENUOUS, *a.* حیله باز *hila bāz*, ریاکار *ghadīr*, ریاکار *rayākār*.

DISINGENUOUSLY, *ad.* با نفاق *bā naḥāk*, بی اخلاص *bī ikhlās*, با حیله *bā hila*.

DISINHERISON, *n.* عدم میراث *ada-mi mīrās*.

DISINHERIT, *vt.* از میراث محروم کردن *az mīrās mahrum-k.*

DISINTER, *vt.* از خاک کاویدن *az khāk-k.*

DISINTERESTED, *a.* بی غرض *bī gharaz*, خالص *khālis*, صادق *sādiq*, بی طمع *bī tamt*.

DISINTERESTEDNESS, *n.* بی غرضی *bī gharazī*, بی طمعی *bī tamt*.

DISJOIN, *vt.* جدا کردن *judā-k.*, علحده *alahada-k.*, فصل کردن *fasl-k.*, تفریق ساختن *tafrīk-s.*

DISJOINED, *a.* جدا *alahida*, علحده *judā*, مفروق *mafrūk*, منفصل *munfa-sil*, منقطع *munkatt*.

DISJOINT, *vt.* پاره پاره نمودن *pāra-pāra-n.*, قطع کردن *katt-k.*

DISJUNCTION, *n.* جدائی *judāt*, هجران *ihitād*, انقطاع *iftirāk*, هجران *hijrān*. A disjunctive particle, حرف تردید *harfī tardīd*.

DISJUNCTIVE, *a.* جدائی نما *judāt-numā*.

DISJUNCTIVELY, *ad.* جداگانه *judā-gāna*, با تفریق *bā tafrīk*.

DISK, *n.* گرد *girda*, قرص *kurs*.

DISLIKE, *n.* ناپسندگی *nāpasandagī*, نفرت *nafrat*, استکراه *istikrah*.

DISLIKE, *vt.* ناپسند کردن *nāpasand-k.*, مکروه داشتن *nafrat-d.*, مکروه *makrūh-d.*

DISLOCATE, *vt.* فسخ کردن *fasakh-k.*, تکنیج ساختن *taknīj-s.* To dislocate the foot, پای فسخ کردن *pāyi fasakh-k.* To dislocate the shoulder, شکت *fakak-k.* To dislocate the arm, بازو فسخ کردن *bāzū fasakh-k.*

DISLOCATED, *a.* منخرع *munkharṭ*, منفک *munḥak*.

DISLOCATION, *n.* فسخ *fasakh*.

DISLODGE, *vt.* دور کردن *rāndan*, دور کردن *dūr-k.*, اخراج کردن *akhrāj-k.*, بدر کردن *badar-k.*

DISLOYAL, *a.* نامک حرام *namak harām*, بی ایمان *bī imān*, خیانت *khāyāt*, اهل *ahli ghadr*, بد نهاد *bad nihād*.

DISLOYALLY, *ad.* از نامک حرامی *az namak harāmī*, با خیانت *bā khāyānat*.

DISLOYALTY, *n.* نامک حرامی *namak harāmī*, سرکشی *sar kashī*, خیانت *khāyānat*, غدر *ghadr*.

DISMAL, *a.* (horrible) هولناک *hawnāk*, مکروه *makrūh*, وحشت *wahshat*. — (mournful) مستمند *mustamand*, اندوهگین *andūhgin*, غمگین *ghamgin*, دلنگ *diltang*, تیره دل *tira dil*. A dismal night, شب تیره *shabi tira*.

A dismal mind, تیره ضمیر *tira zamīr*. A dismal place, وحش *wahsh*. A dismal countenance, روی غمگین *rūi ghamgin*.

DISMALLY, *ad.* (horribly) مکروهانه

*makrūhāna*, هولناک *bar wajai*  
*haulnāk*,—(sorrowfully) غم با *bā*  
*gham*, ملول *malolā*.

**DISMALNESS**, *n.* (horror) نفرت و  
هول *nafrat wa wahshat*, وحشت  
*haul*, اندوه *khauf*,—(sorrow) اندوه  
*andūh*, غم *gham*, الم *alam*.

**DISMANTLE**, *vt.* برهنگ کردن *barhana-*  
*k.*, مجرّد نمودن *mujarrad-n.* To dis-  
mantle a town or castle, شهر شکستن  
*shahr-sh.*, دیوار قلعه کندن *diwāri*  
*kild-k.*

**DISMASK**, *vt.* رفع نقاب کردن *raft na-*  
*kāb-k.*, صورت برهنگ ساختن *sūrat bar-*  
*hana-s.*

**DISMAY**, *vt.* ترسانیدن *tarsānidan*,  
تخویف نمودن *shortida-k.*, شوریده کردن  
*takhlīf-n.*, تهدید کردن *tahdīd-k.*

**DISMAY**, *n.* ترس *tars*, هراس *hirās*,  
آشوب *haul*, هول *dahshat*, دهشت  
*dahshat*, دلنگی *diltangī*.

**DISMAYED**, *a.* ترسناک *tarsnāk*,  
مخوف *mukhawwaf*.

**DISMEMBER**, *vt.* پاره پاره زدن *pāra*  
*pāra-s.*, تشریح ساختن *tashrīh-s.*,  
تفصیل کردن *tafsīl-k.*

**DISMISS**, *vt.* رخصت (permit to go)  
*rukhsat-k.*, اجازت دادن *ijāzat-*  
*d.*—(send away) وداع کردن *widād-k.*,  
گذاشتن *gumāsh-tan*,—(discard) برطرف کردن  
*bartarf-k.*, معزول نمودن *dūr-k.*, دور کردن  
*madzūl-n.*, واکردن *wā-k.* To dismiss  
from an office, تغییر کردن *taghayyir-*  
*k.*, خارج کردن *madzūl-k.*, معزول کردن  
*khārīj-k.* To dismiss an army, لشکرا  
برطرف کردن *lshkarrā bartarf-k.*

**DISMISSED**, *a.* مرخص *murakhhhas*,  
برطرف کرد *ijāzat yāfta*, اجازت یافت

*bartarf karda*, گماشت *gumāsh-ta*,  
—(deprived) معزول *madzūl*, معزوم  
*mahrūm*. To be dismissed, آزاد شدن  
*āzād-sh.*, رستن *rustan*.

**DISMISSAL**, *n.* رخصت *rukhsat*,  
**DISMISSION**, *n.* وداع *widād*, برطرفی  
*bartarft*, اجازت *ijāzat*, رهایی *rahāt*.

**DISMOUNT**, *vi.* (alight from a horse)  
از اسب نازل کردن *as asp nāsīl-k.*—  
(to come down) فرود آمدن *farūd-ā.*,  
نزول کردن *nazūl-k.* To dismount a  
cannon, توپ ازغزاه فرود آمدن *top az*  
*drāba farūd-ā.*

**DISOBEDIENCE**, *n.* نافرمانی *nā far-*  
*mānī*, سرکشی *sarkashī*, مخالفت  
*mukhālifat*, عدم اطاعت *ādami*  
*atādī*.

**DISOBEDIENT**, *a.* نافرمان *nā farmān*,  
سرکش *sar kash*, متکبر *mutakabbir*,  
بی اطاعت *bī mukhālif*, مخالف  
*atādī*, گردنکش *gardankash*. A dis-  
obedient man, صاحب مخالف *sāhibi*  
*mukhālif*, طاعی *tāghī*. A dis-  
obedient woman, عورت گردنکش *du-*  
*rati gardankash*. A disobedient  
horse, سرکش *aspi sarkash*.

**DISOBEY**, *vt.* گردنکشی نمودن *gardan-*  
*kashī-n.*, بی اطاعت شدن *bī atādī-*  
*sh.*, مخالف شدن *mukhālif-sh.*

**DISOBLIGATION**, *n.* بیحضوری *bī*  
*hazūri*, رنجش *ranjish*, آزارش *āzārish*.

**DISOBLIGE**, *vt.* بیزار کردن *bīzār-k.*,  
رنجیدن *ranjidan*, آزاردن *āzārdan*,  
بیحضور *gustākhi-n.*, گستاخی نمودن  
*bī hazūr-n.*

**DISOBLIGING**, *a.* گستاخ *gustāk*, تند  
*tund*, بی مروت *bī muruwat*.

**DISOBLIGINGLY**, *ad.* گستاخانه *gus-*  
*tākhāna*, بطور ناپسندیده *ba taurī*,  
*nā pasandīda*.



DISOBLIGINGNESS, *n.* بی‌محوری *bi hazūri*, عدم ادب *gustāhī*, گستاخی *delami adub u arkān*.

DISORDER, *n.* (irregularity) بی‌ترتیبی *bi tartībī*, بی‌نظمی *parishānī*, خلل *khalal*, تشویش *tashwīsh*.—(confusion) هنگامه *hangāma*, فتنه *fitna*.—(perturbation) آشفتگی *āshuftagī*, سرگردانی *sar gardānī*, اضطرابی *iztirābī*, آسید *āsīb*.—(indisposition) رنج *ranj*, مرغ *marz*, بیمار *bimārī*. To labour under a disorder, بیمار شدن *bimār-sh*.

DISORDER, *vt.* (confuse) بریشان کردن *parishān-k.*, خلل ساختن *khalal-s.*, رنج دادن *barham-z.*—(ruffle) بیمار کردن *ranj-d.*, اضطراب نمودن *iztirāb-n.*—(make sick) بیمار کردن *bimār-k.*, تهریز ساختن *tamrīz-s.*

DISORDERED, *a.* (in his senses) دیوانه *dīwāna*, مجنون *majnūn*, آشفتنه *āshufta*. Disordered papers, اوراق بریشان *aurākī parishān*.

DISORDERLY, *a.* بی‌ترتیب شده *bi tartīb shuda*, درهم زده *barham zada*, آواره *āwāra*, بریشان *parishān*, مختلط *makhṭalat*.—(tumultuous) فتنه انگیز *hangāma gīr*, هنگامه گیر *fitna angīz*.—(lawless) خلاف شرع *khilāfi shart*, غیر دین *ghayri dīn*, اهل عیب *bi zabt*.—(vicious) فاسد *fāsid*, بد خو *bad khū*, اهل دیب *ahlī dīb*.

DISOWN, *vt.* انکار کردن *inkār-k.*, منکر شدن *munkar-sh.*, دریغ ساختن *darīgh-s.*

DISOWNED, *a.* منکر *munkar*, مردود *mardūd*, محجور *mahjūr*.

DISPARAGE, *vt.* ملامت زدن *malāmat-z.*, بهتان گفتن *nām-k.*, نام کشیدن

*buhlān-g.*, نم زدن *zum-n.*, طعن *tadn-s.*. To disparage by comparison, تشبیه معیوب کردن *tash-bīhi mayūb-k.*, تمثیل نکبت ساختن *tamṣīlī nakbat-s.* To disparage by an unequal marriage, نکاح معیوب *nikāhi mayūb u nāhamwār-s.*

DISPARAGEMENT, *n.* طعن *tadn*, ملامت *malāmat*, نم *zam*.—(injurious comparison) تشبیه معیوب *tash-bīhi mayūb*.—(unequal marriage) نکاح معیوب و نا هموار *nikāhi mayūb wa nāhamwār*.

DISPARITY, *n.* نا همواری *nā ham-wārī*, نا موافقت *nā muwāfaqat*, فرق اختلاف *ikhtilāf*, تفاوت *tafāwat*, fark.

DISPASSIONATE, *a.* سلیم الطبع *salīm mutṭabḍ*, حلیم *halīm*, اهل اعتدال *ahlī attīlāl*.

DISPATCH, *vt.* I. (send) فرستادن *firis-tādan*, روانه کردن *irsāl-k.*, روانه کردن *rawāna-k.*, 2. (expedite) شتاب کردن *shitāb-k.*, زودی نمودن *zūdī-n.*, تعجیل *tadjiḥ-k.*, 3. (accomplish) پرداختن *pardākhtan*, تمام کردن *tamām-k.*, 4. (kill) قتل کردن *kuṣhtan*, شهر بدر *shahr badar-k.*, 5. (send out of the way) نفی بلد کردن *nafi balad-k.* To dispatch an ambassador, ارسال *ailāhī-f.*, To dispatch with great expedition, تیز کار شدن *tez kār-sh.*, خیش العمل کردن *khiṣh al-amal-k.*

DISPATCH, *n.* روانگی *rawānagī*, ارسال *irsāl*, پیغام *payghām*.—(expedition) شتاب *shitāb*, تعجیل *tadjiḥ*, شتاب زدگی *shitāb zādagī*.

- DISPATCHED**, *p. a.* (sent) فرستاده *firis-tāda*, مرسول *marsūl*.—(expedited) معجل *mu'ajjal*, شتابیده *shitābtāda*.—(finished) تمام کرده *tamām kardā*, منقضی *munkaza*.
- DISPEL**, *vt.* دفع کردن *daft-k.*, رفع کردن *raft-k.*, دور کردن *dūr-k.* To dispel grief, صفا گداز کردن *sammā gudāz-k.*
- DISPELLED**, *p. a.* دور کرده *dūr kardā*, دفع کرده *daft kardā*. Dispelled (as the clouds) آسمان از ابر و اشدن *āsmān az abr wā shudan*. To be dispelled (as darkness) تاریکی و اشدن *wā shudani tārikī*.
- DISPENSARY**, *n.* شربت خانه *sharbat khāna*, شفاخانه *shifā khāna*.
- DISPENSATION**, *n.* (distribution) تقسیم *takstīm*, بخشش *bakhshish*, معافی *tafriḥ*.—(exemption) معافی *ma'afi*, برات آردی *barāti ārdi*.
- DISPENSE**, *vt.* بخشیدن *bakhshidan*, قسمت کردن *takstīm-k.*, نورع کردن *kismat-k.* To dispense with, اجازت دادن *ijāzat-d.*, معافی دادن *ma'afi-d.*
- DISPEOPLE**, *vt.* vide **DEPOPULATE**.
- DISPERSE**, *vt.* پراکنده کردن *parāgan-da-k.*, پاشیدن *parishān-k.*, پاشیدن *pāshidan*, تار و مار کردن *tar u mār-k.*, بپاشیدن *nisār-n.*
- DISPERSED**, *a.* پراکنده *parāganda*, پاشیده *pāshida*, منتشر *muntashir*, تار و مار *tār u mār*, بپاشیده *bar-bād-dāda*. To be dispersed, پراکنده *parāganda-sh.*, پاشیده *pāshida*, منتشر *muntashir-sh.*
- DISPERSEDLY**, *ad.* جابجا *jā ba jā*, بطور پاشیدن *ba tauri parishān*, منتشر *muntashirān*.
- DISPERSION**, *n.* پراکندگی *parāgan-dagi*, انتشار *intishār*, پراکندگی *parishānī*.
- DISPIRIT**, *vt.* آزرده کردن *āzurdan*, دلشکاستن *dilshikastan*, دلنگی کردن *diltang-k.*, بیزار کردن *bitār-k.*
- DISPIRITEDNESS**, *n.* آزردهگی *āzurda-gi*, دلنگی *diltangi*.
- DISPLACE**, *vt.* (put out of place) بیجا کردن *bi-jā-n.*, بيمونع نهادن *bi muṭṭ-n.*—(remove from office) تغییر کردن *ta ghayyir-k.*, عزل کردن *azl-k.*, معزول کردن *madzūl-k.*
- DISPLANT**, *vt.* (trees, &c.) غرس برکنندن *ghars bar handan*, نشاندگی واک کردن *nishāndagi wā-k.*—(remove people from a country) خلی از ولایت رفع و *khalk az wilāyat raft u duft-k.*
- DISPLAY**, *vt.* (spread wide) کشادن *kushādan*, گستردن *gustardan*, فراش نمودن *firāsh-s.*—(exhibit) آشکاره *namūdan*, ظاهر کردن *āhīr-k.*, اظهار ساختن *ishār-k.*
- DISPLAY**, *n.* نمایش *ishār*, نمایش *nu-māyish*.
- DISPLAYED**, *a.* کشاده *kushāda*, مغروش *mafrūsh*. To be displayed, کشاده شدن *kushāda-sh.*, مغروش بودن *mafrūsh-b.*
- DISPLEASE**, *vt.* ناخوش کردن *nā khush-k.*, رنجیدن *ranjidan*, آزرده *āzurdan*.
- DISPLEASED**, *p. a.* ناخوش کرده شده *nā khush kardā shuda*, رنجیده *ranjida*, آزرده *āzurda*. To be displeased, تیره شدن *nā khush-sh.*, تیره شدن *tira-sh.*
- DISPLEASING**, *a.* نا پسند *nā pasand*, نافرمان *mahrūh*.

DISPLEASINGNESS, *n.* مکروهی *mak-rūhi*, خاطرماندگی *khātir māndagi*.

DISPLEASURE, *n.* نا خوشی *nā khushi*, رنج *ranj*, آزردگی *āzurdagi*, پاریشانی *parishāni*, خفگی *khafgi*.

DISPOSAL, *n.* آرایش *ārāyish*, انتظام *tarṭīb*, ترتیب *intizām*.—(distribution) تفریق *tafriq*, تفیل *tafsil*.—(power) اختیار *ikh-tiyār*. At his own disposal, در اختیار خود *dar ikhtiyār-i khud*.—(government) تدبیر *tadbīr*, حراست *hiraṣat*.

DISPOSE, *vt.* 1. (arrange) آراستن *ārāstān*, نظم نمودن *tarṭīb-k.*, نظم *nazm-n.*, نهادن *nihādan*. 2. (settle) برقرار کردن *mukarrar-k.*, برقرار *bar karār-k.*, نصب ساختن *nasb-s.* 3. (sell) بیع *farūkhtan*, بیع *bat-s.* To dispose of (bestow) دادن *dādan*, بخشیدن *bakhshidan*. To dispose of by legacy, وقف کردن *wakf-k.*, وصایت ساختن *wasāyat-s.* To dispose of in marriage, نامزد کردن *nāmsad-k.* To dispose of (destine to any use) تعیین *takdir-k.*, تعیین ساختن *tayyīn-s.* To dispose of in the hands of another, وضع کردن *waz-k.* To dispose the mind to any thing, مراد *khātir mayl-k.*, مراد دادن *murād-d.* To dispose to sleep, خوابناک کردن *khābānidan*, خوابناک *khābnāk-k.*

DISPOSER, *n.* (bestower) عطاکننده *dtā-kunanda*, بخشنده *bakhshanda*.—(a governor) حاکم *hākīm*, مدبر *mudab-bīr*, والی *wālī*.

DISPOSITION, *n.* (order) آراستگی *ārāslagi*, انتظام *intizām*, ترتیب

*tarṭīb*, تدبیر *tadbīr*.—(temper of mind) مزاج *mizāj*, طبیعت *tabīyat*, خوی *khui*. An amiable disposition, لطیف مشرب *khush khui*, خوش خوی *latif-mashrab*. A bad disposition, بد خوی *bad khui*.

DISPOSSESS, *vt.* بی دخل کردن *bī dakhil-k.*, خارج کردن *khārij-k.*, رد کردن *radd-k.*, راندن *rāndan*.

DISPOSSESSED, *a.* بی دخل کرده *bī dakhil kardā*, رانده *rānda*, مردود *mardūd*.

DISPRAISE, *vt.* ملامت کردن *malāmat-k.*

DISPROPORTION, *vt.* بی اندازه کردن *bī andāza-k.*, غیر مستوی کردن *ghayr mustawī-k.*, بی موازیت ساختن *muwāfiqat-s.*, نا هموار نمودن *nā hamwār-n.*

DISPROPORTION, *n.* بی اندازهگی *bī andāzagi*, نا همواری *nā hamwārī*, نا مستوی *ādami layākat*, بی موازیت *nā mustawī*.

DISPROPORTIONABLE, } بی اندازه *a. bī andāza*,  
DISPROPORTIONATE, } *bī andāza*,  
نا هموار *ghayrī mustawī*, غیر مستوی *nā hamwār*, بی مناسبت *bī munāsibat*, نا موافق *nā muwāfiq*.

DISPROPORTIONABLY, *ad.* بروجه *bar waja*, نا هموار *bar waja*, نا مناسبت *ba taurī nā munāsibat*.

DISPROVE, *vt.* باطل کردن *bātil-k.*, رد کلام *mukhālifat-n.*, مخالفت نمودن *raddi kalām-k.*

DISPUTABLE, *a.* ممکن بحث *mum-kini bāhs*, لایق مناظره *layāki mu-nāsibt*.

DISPUTANT, *n.* بحث کننده *bāhs ku-nanda*, مباحث *mubāhis*.

DISPUTATION, *n.* بحث *kazīya*, قضیه

*bahs*, مباحثه *mubāhāsa*, نزاع *nizād*,  
منازعت *munāzidi*, اختلاف *ikhtilāf*.  
DISPUTE, *vi.* کاسبه کردن *kasiya-k.*,  
بحث کردن *munāzidi-k.*, مناظره کردن *bahs-k.*,  
مناظرت *nizād-k.*, مناظره ساختن *munāzarat-s.* To dispute a  
point of right, مجاد کردن *mijād-k.*  
DISPUTE, *n.* خصومت *kasiya*, خصومت *khasūmat*,  
منازعت *munāzidi*, بحث *bahs*,  
مباحثه *mubāhāsa*, جدال *ja-  
ddl*, مجادلت *majādalat*.  
DISQUALIFICATION, *n.* نا فابليت *nā kābiliyat*,  
عدم لياست *ādami liyākat*.  
DISQUALIFY, *vt.* نا موافق گردانیدن *nā muwāfiq-g.*,  
نا لایق کردن *nālāyik-k.*, نا شایسته گردانیدن *nā shāyista-k.*,  
نا قابل کردن *nā kābil-k.*  
DISQUIET, } *n.* بی آرامی *bī ārā-*  
DIQUIETUDE, } *mi.* اضطراب *iztirāb*,  
مردج *tasdid*, تشویش *tashwīsh*, تصدیق *ranj*,  
آشفتهگی *āshuftagī*.  
DISQUIET, *vt.* مضطرب کردن *musta-  
rib-k.*, تصدیق دادن *tasdid-d.*,  
رنجیدن *ranjidan*.  
DISQUISITION, *n.* امتحان *imtikān*,  
نقد و تحسین *pursish*, تفحص *tafhus*,  
تفتیش *taftish*.  
DISREGARD, *n.* غفلت *ghaf-  
lat*, تغافل *taghāful*, مذمت *masam-  
mat*.  
DISREGARD, *vt.* تغافل کردن *taghāful-  
k.*, بی التفات بودن *bī iltifāt-b.*,  
إهانت کردن *ihānat-k.*  
DISRELISH, *n.* نفرت *nafrat*, عدم  
لذت *ādami lazzat*, بی مزه *bī maza*,  
نا دانه *nā sāyika*.  
DISRELISH, *vt.* نفرت داشتن *nafrat-  
d.*, استیکراه نمودن *istikrah-n.*

DISREPUTE, *n.* بدنامی *bad nāmī*,  
رسوایی *ruswāi*.  
DISRESPECT, *n.* بی ادبی *bī adabī*,  
بی حرمتی *bī hurmatī*.  
DISRESPECTED, *a.* محترم *muhakkim*.  
DISRESPECTFUL, *a.* بی ادب *bī adab*,  
غیر احترام *ghayr ahtirām*.  
DISRESPECTFULLY, *ad.* بی ادبانه  
*bī adabāna*, بی تکریم *bilā takrīm*.  
DISROBE, *vt.* قبا ترک کردن *kabā  
tark-k.*  
DISSATISFACTION, *n.* نا رضامندی  
*nārazāmandī*, نا خوشنودی *nākhush-*  
نودی *nūdi*, آشفتهگی *āshuftagī*,  
پارتشانی *partishānī*, آزارش *āsārish*.  
DISSATISFACTORY, *a.* نا پسندیده  
*nā pasandīda*.  
DISSATISFIED, *a.* نا راضی *nā rāzi*,  
نا خوشنود *nā khushnūd*.  
DISSATISFY, *vt.* نا راضی کردن *nā rāz-  
k.*, آزاریدن *āzārdan*, رنجیدن *ranjidan*.  
DISSECT, *vt.* (cut in pieces) بریدن  
*buridan*, انفصال کردن *infisāl-k.*,  
تفصیح کردن *tash rīh-s.*, شرح ساختن  
*taktid-k.* — (examine minutely)  
با دقت و تفحص کردن *bā dikkat taf-  
tish-k.*  
DISSECTED, *a.* بریده *burīda*, مقطوع  
*maktūd*.  
DISSECTION, *n.* تشریح *tashrīh*, تفتیش  
*taktid*, تفصیل *tafsil*.  
DISSEMBLE, *vt. vi.* ربا کردن *rayā-k.*,  
صورت معامله کردن *sūrat mudmala-  
k.*, تجاهل *taghāful-s.*, تغافل ساختن  
*tafāhul-n.*  
DISSEMBLED, *a.* مسطور *masṭūr*, مکشوف  
*muktatim*.  
DISSEMBLER, *n.* رباکار *rayākār*, منافق  
*munāfiq*, دلال *dallāl*, لغای *ahli*  
*nofāk* — (coquet) زن بین *nāsnīn*.

DISSEMBLINGLY, *ad.* با مدارا *bā mudārā*, مستدوران *mastū'āna*.

DISSEMINATE, *vt.* ظاهر کردن *zāhir-k.*, اشتہار کردن *ashthār-k.*, مشہور کردن *mashhūr-k.*

DISSEMINATED, *a.* شایع *zāhir*, آشپا *shā'id*, مشہور *mashhūr*.

DISSEMINATION, *n.* اشتہار *ishti'hār*, اعلام *atlām*.

DISSENSION, *n.* خصومت *kazīya*, اختلاف *khasūmat*, ناموافقت *ikhtilāf*, نافرمانی *nā muwāfakat*, مذاہمت *munāziyat*, مخالفت *mukhālifat*.

DISSENT, *n.* رای مخالف *rāi mukhālīf*, تدبیر ناسازگار *tadbīri nā sāzkār*.

DISSENT, *vi.* رای مخالف دادن *rāyi mukhālīf-d.*, پندار نا موافق نمودن *pindāri nā muwāfak-n.*

DISSENTER, *n.* رای مخالف نماینده *rāyi mukhālīf numāyanda*, رای مخالف گوینده *rāyi mukhālīf guy-andu*.

DISSERTATION, *n.* رسالہ *nakl*, رسالة *rasāla*.

DISSERVICE, *n.* ضرر *nuksān*, نقصان *zarar*.

DISSIMILAR, *a.* نا موافق *nā muwāfīk*, برعکس *bar āks*, مختلف *mukhtalīf*.

DISSIMILARITY, *n.* نا موافقت *nā muwāfakat*, نا برابری *nā barābarī*, اختلاف *nā hamwārī*, *ikhtilāf*.

DISSIMULATE, *vt.* پنهان کردن *bahāna-k.*

DISSIMULATION, *n.* رباکاری *rayā*, دغا *rayākārī*, نفاق *daghā*, تزیور *taswīr*, مدارت *mudārat*.

DISSIPATE, *vt.* پراگنده کردن *parāgan-da-k.*, برطرف ساختن *bar taraf-s.*, دفع کردن *daft-k.*, بر باد دادن *bar-*

*bād-d.* To dissipate a fortune, مال دوات بر باد کردن *māl earf-k.*, دوات دادن *daulat bar bād-d.*

DISSIPATED, *a.* پراگنده *parāgunda*, بر باد پاشیده *pāshīda*, پراگنده شدن *parāganda-sh.*, پربشاش شدن *parī-shān-sh.*, بر باد شدن *barbād-sh.*

DISSIPATION, *n.* اوباشی *aubāshī*, پراگندی *parāgandī*, تفریق *tafrīk*.

DISSOLUBILITY, *n.* امکان نفی *im-kānī nakz*, آسانی حل *āsānī hall*.

DISSOLUBLE, *a.* قابل گداز *kābīlī gūdāz*, ممکن نفی *mumkīnī nakz*.

DISSOLUTE, *a.* بی قید *bī kayd*, اوباش *aubāsh*, بی سرو سامان *shokh*, نابکار *nābīkār*, A dissolute man, نفس شهوت پرست *nafsī shahwat parast*.

DISSOLUTELY, *ad.* با شهوت *bā shahwat*, از بی قیدی *az bī kaydī*.

DISSOLUTENESS, *n.* آوارگی *āwārāgī*, فسق *shokhī*, شوخی *shokhī*, شهوت *shahwat*, ارفاش *arfāsh*.

DISSOLUTION, *n.* (breach) نفی *nakz*, گداز *hall*, رخنه *rakhna*.—(melting) گداز *gūdāz*.—(destruction) خرابی *kharābī*, تخریب *takhrīb*.—(death) مرگ *marg*, موت *maut*. The dissolution of assembly, برخاست مجلس *bar-khāsti majlis*, توتف مجلس *tawakkufi majlis*. A dissolution of marriage, فسخ نکاح *faskhi nikāh*.

DISSOLVE, *vt.* گداختن *gudākhtan*, جدا کردن *judā-k.*, حل کردن *hall-k.*, To dissolve (an assembly) موقوف کردن *mokūf-k.*, برخاست کردن *bar-khāst-k.*, برطرف ساختن *bartarf-s.*, To dissolve a marriage, فسخ نکاح *faskh nikāh*.

*nikāh faskh-s.* To dissolve ice, *یخ گداز کردن* *yakh guddās-k.* To dissolve an agreement, *پیمان شکنی کردن* *nakzi paymān-k.* To dissolve an enchantment, *سحر جدا کردن* *sahr judā k.* To dissolve in pleasure, *با دوق گداز کردن* *bā sauk guddās-k.* To dissolve or separate two things, *تفریق کردن* *tafiq-k.* To dissolve (to be melted), *گداخته شدن* *gudāhhta-sh.*, *حل گشتن* *hall-g.*

DISSOLVED, *a.* *گداخته* *gudāhhta* *حل کرده* *hall kardā*, *محلول* *mahlūl*, *مفسوخ* *mafsūkh.*

DISSOLVENT, *n.* *گداز کننده* *gudās kunanda*, *حلق کننده* *gudāsanda*, *حلق* *hall kunandu.*

DISSUADE, *vt.* *منع کردن* *mant-k.* *مانع شدن* *mānt-sh.*, *باز داشتن* *bāz-dāsh.*

DISSUASION, *n.* *باز داشت* *bāz dāsh*, *امتناع* *imtinād*, *ممانعت* *mumānid*

DISSUASIVE, *a.* *مانع* *mānt*, *ممانع* *mānt sās.*

DISTAFF, *n.* *دوکدان* *dūkdān.* The spindle of a distaff, *میرم* *mibram.*

DISTANCE, *n.* *دوری* *dūrī*, *مسافت* *masāfat*, *فاصله* *fūsila*, *تفاوت* *tāfāwat*, *بعید* *batīd*, *مفجوری* *mahjūrī*, *فارق* *fark.* The distance between the East and West, *باعدالمشرق* *baddul mashrik* From a distance, *از دور* *as dūr.* Distance (of time) *مدت* *mudda*, *تساوی* *ti samān.* Some distance of time, *مدتی* *muddati chand*, *مدتها* *muddat hā.* Distance (respect) *ادب* *adab*, *احتراام* *ahitarām.*—(reserve, want of affection) *برودت* *barūdat*,

*hadwarat*, *مردودت* *ddam* *muwaddat.*

DISTANCE, *vt.* (place at a distance) *دور کردن* *dūr-k.*, *بعید نهادن* *batā-n.* —(excel another) *افعال نمودن* *afāal n.*, *غالب شدن* *ghālib-sh.* To distance in a race, *در میدان* *dārmaidāna murūrwādbūr-k.*

DISTANT, *a.* *دور* *dūr*, *بعید* *batīd*, *متفاوت* *mutafāwīt*, *مفروق* *mutafarrīk.* Very distant, *دورا دور* *dūrā dūr.* A distant place, *مناط* *mandāt*, *عدوا* *adawā* — (cold, cautious) *حذر* *hazar*, *برود* *barūd.*

DISTASTE, *n.* *نفرت* *nafrat*, *کراهیت* *karāhiyat.*

DISTASTE, *vt.* *نفرت داشتن* *nafrat-d.*, *بیزار و نفور شدن* *bizār u nafūr-sh.*

DISTASTEFUL, *a.* *مستکبر* *mustakra*, *مکروه* *makrūh*, *نا پسند* *nā pasand.*

DISTEMPER, *n.* *آزار* *āzār*, *بیهماری* *bi-mārit*, *درد* *dard*, *رنج* *ranj*, *علت* *tillat*, *خستگی* *khasatagī.* To cure a distemper, *تیمار کردن* *timār-k.*

DISTEMPER, *vt.* vide Disease, disorder.

DISTEMPERATE, *a.* *نامعدل* *nā madadil*, *باعتدال* *bilā ditidāl.*

DISTEMPERATURE, *n.* *بی اعتدالی* *bi attidālī.*

DISTEMPERED, *a.* *بیقرار* *bi-mār*, *خسته* *khasa*, *مرغور* *marjūr*, *مرغز* *mariz.*

DISTEND, *vt.* *بهر کردن* *pahn-k.*, *فراخ کردن* *furākh-k.*

DISTENDED, *a.* *فرخ* *fuṛigh*

DISTENTION, *n.* *بسط* *bast*, *نشر* *nashr.*

DISTICH, *n.* *بیت* *bait* (*pl.* *ادبیات*).

DISTIL, *vi.* (drop) *چکندن* *chakidan*, *تراویدن* *tarāwidan* —(distil spirits) *عرق گرفتن* *ablānī-k.*, *عرق کردن* *arāk-g.*

**DISTILLATION, n.** آبکاری *ābkārī*, استقطار *istiktār*.

**DISTILLED, a.** مصعد *musadd*. Distilled water, آب مقطر *ābi mukattar*. Distilled wine, شراب مصعد *sharābi musadd*.

**DISTILLER, n.** عرق کش *drak kash*, آبکار *ābkār*.

**DISTINCT, a.** جدا *judā*, علحده *dlahida*, متفرق *mutafarrik*, ممتاز *mumtāz*, منفصل *munfasal*.—(clear) ظاهر *zāhir*, هریدا *hawidā*, واضح *wāṣṭ*.—(specified) معین *moyyin*, نشانده *nishānda*.

**DISTINCTION, n.** تمیز *imtiyāz*, تمیز *tamīz*, تشخیص *tashkhis*, تفصیل *tafsil*, تفریق *tafrīk*, تشریح *tashrīh*. Without distinction, بلا فرق *bilā fark*. A mark of distinction, علامت *dlāmat*, فراست *nishān*.—(discernment) نشان *farāsat*, عقل *akl*. To make a distinction (give the preference) مقدم کردن *mukaddam-k*.

**DISTINCTIVE, a.** امتیاز کننده *imtiyāz kunānda*, فصل کنان *fasl kunān*.

**DISTINCTLY, ad.** با امتیاز *bā imtiyāz*, مفصلاً *mashrūhan*, مفصلاً *mufassilāna*. To relate distinctly, حکایت کردن *mufassalan hikāyat-k*.

**DISTINCTNESS, n.** امتیاز *imtiyāz*, vide **DISTINCTION**.

**DISTINGUISH, vt.** شناختن *shanākhtan*, تمیز کردن *imtiyāz-k*, تمیز کردن *tamīz-k*, تفصیل نمودن *tafsil-n*, فرق کردن *fark-k*.—(make conspicuous) هریدا کردن *nāmwar-k*, هریدا کردن *hawidā-k*.

**DISTINGUISHABLE, a.** (capable of

being distinguished) امتیاز *mumkīni imtiyāz*.—(worthy of regard) واجب النظر *wājibu'n nazar*. **DISTINGUISHED, a.** (eminent) نامدار *nāmdār*, نامور *nāmwar*, ممتاز *mumtāz*.—(separated) مفروق *mafrūk*, مجزور *mahjūr*.

**DISTORT, vt.** خم کردن *kaj-k*, پیچیدن *kham-k*, پیچیدن *pechidan*, پیچیدن *pechish-k*. To distort the countenance, روی درهم کشیدن *rui dar ham-k*.

**DISTORTED, a.** کج *kaj*, کز *kash*, پیچیده *pechida*, نارسا *nā rāst*, ناموار *nā hamwār*.

**DISTORTION, n.** پیچش *pechish*, پیچ *pech*.

**DISTRACT, vt.** مشتگن *āshuftan*, مضطرب کردن *mustarib-k*, پریشان کردن *parishān-k*, تشویش نمودن *tashwīsh-n*, سرگردان کردن *shoridan*, سرگردان *sar gardān-k*.

**DISTRACTED, a.** مضطرب *mustarib*, پریشان *parishān*, حیران *hayrān*, مشتگن *āshufta*, مجنون *majnūn*, سرگشته *sar gardān*, سرگشته *gashta*. A distracted situation, مشتگن حال *parishān hāl*, مشتگن حال *āshufta hāl*. One distracted with love, شوریده و عاشق *āshaki majnūn*, شیدا *shorīda wa shaydā*. To be distracted, مضطرب شدن *mustarib-sh*, مجنون شدن *āshufta-sh*, پریشان شدن *majnūn-g*, پریشان خاطر شدن *parishān-khātir-sh*.

**DISTRACTION, n.** اضطراب *istirāb*, حیرت *hayrat*, پریشانی *parishānī*, بیقراری *bt karārī*, آشفتگی *āshuftagī*, خلل *khalal*, آشفتن *āshufta hāl*.

- DISTRESS, n.** (misery) آزار *ranj*, رنج *āsar*, دلشکستگی *tangdastī*, دلشکستگی *dilshikastagī*, مصیبت *mustbat*.—(seizure) گرفتن *giriftagī*, گیر *gīr*.
- DISTRESS, vt.** پریشان کردن *partishān-k.*, حیران کردن *tasdid-d.*, تصدیع دادن *hayrān-k.*, رنجانیدن *ājis-k.*, عاجز کردن *ranjānidan*.—(seize) گرفتن *giriftan*, قبضه کردن *kabs-k.*
- DISTRESSED, a.** پریشان *partishān*, مضطرب *mustarib*, تنگدست *tangdast*, غم ناک *gham nāk*, رنجیده *ranjida*, مظلوم *mazlūm*. Distressed in mind, دل شکسته *shikasta dil*, خاطر پریشان *partishān khālir*.
- DISTRESSFUL, a.** پر مسکنیت *pur maskanat*.
- DISTRIBUTE, vt.** تقسیم کردن *takstīm-k.*, حصه قسمت دادن *tiemat-d.*, حصه بخشیدن *hissa-b.*, توزیع نمودن *tawzīd-n.*
- DISTRIBUTED, p. a.** تقسیم کرده شده *takstīm karda shuda*, حصه کرده شده *hissa karda shuda*. **a.** مقسوم *maksum*.
- DISTRIBUTION, n.** توزیع *tauzīd*, تقسیم *takstīm*, قسمت *kisimat*, تفریق *tafrik*, تفصیل *tafsil*.
- DISTRIBUTIVE, a.** قاسم *kāsim* *tūzīdsās*. Distributive justice, عدالت قاسم *ādālati kāsimā*.
- DISTRIBUTIVELY, ad.** (by distribution) قاسمانه *kāsimāna*, از توزیع *az tauzīd*, به تقسیم *ba takstīm*.—(singly) یکی یکی *fardan fardan*, فردا فردا *yaki yaki*.
- DISTRIBUTER, n.** حصه بخش *hissa bakhsh*, قاسم *kāsim*, مقسم *mukasim*, بخشنده *bakhshanda*.
- DISTRICT, n.** ضلع *silt*, محال *mahāl*, دایره *dayār*, ارض *ars*.
- DISTRUST, vt.** گمان داشتن *gumān-d.*, وهم نمودن *shak-k.*, شک داشتن *wahm-n.*, بی اعتقاد بودن *bi itikād-b.*
- DISTRUST, n.** گمان *gumān*, شبهه *shubhat*, وهم *wahm*, عدم اعتقاد *ādamī asitkād*.
- DISTRUSTFUL, a.** بدگمان *bad gumān*, بی اعتقاد *bi itimād*.
- DISTRUSTFULLY, ad.** باگمان *bā gumān*, به وجه *bar wajai wahm*.
- DISTURB, vt.** آشفتن *āshuftan*, اضطراب *tashirāb-k.*, تشویش کردن *tashirāb-k.*, شوریده کردن *shorīda-k.*—(interrupt) مانع کردن *mānt-k.*
- DISTURBANCE, n.** پریشانی *partishāni*, خلل *khāl*, اضطراب *istirāb*, آشفتگی *āshuftagī*, هنگامه *hangāma*, فتنه *fitna*, گیر و دار *gīr u dār*. To raise a disturbance, هنگامه کردن *hangāma-k.*, فتنه انگیزیدن *fitna-a.*
- DISTURBED, a.** مضطرب *mustarib*, پریشان *partishān*, آشفتن *āshufta*, خلل پذیر *khālal pasir*.
- DISTURBER, n.** فتنه انگیز *fitna angiz*, آشوب *āshūb*.
- DISUNION, n.** جدایی *judāi*, هجران *bi ittifākt*, بی اتفاق *judāt*, اخلال *hijrān*.—(breach of concord) اخلال *ikhtilāf*, بی آهنگی *bi āhangī*.
- DISUNITE, vt.** (separate) جدا کردن *judā-k.*, بی اتفاق *dlāhida-k.*, علحده کردن *bi ittifākt-k.*—(fall asunder, become separate) جدا شدن *judā-sh.*, مفروق گشتن *mafrūk-g.*
- DISUNITED, a.** جدا *judā*, مفروق *mafrūk*.
- DISUSAGE, n.** بی استعمالی *bi istid-*



*mālī*, بی دستوری *bi dastūri*, ترک *turki khwi*.

DISUSE, *vt.* استعمال نا کردن *istīmāl nā-k.*, عادت ترک کردن *ādātī tark-k.*

DITCH, *n.* خندق *khandak*, خاک *ma-ghāk*, ژرف *zharf*. A ditch carried through fields or gardens, چوغ *chūgh*.

DITCH, *vt.* خندق کاویدن *khandak-k.*, کندن *kunda-k.*, فرکاندن *farkadan*.

DITCHER, *n.* بیلدار *bildār*, کندگر *kandagar*.

DITTO, *ad.* "ایضا" *aيسان*, هم *ham*, نیز *nes*.

DIURETIC, *a.* ادرار کننده *idrār kuna-nā*, مدر *mudirr*.

DIURNAL, *a.* روزانه *rozīna*, روزی *yumīya*.—(relating to the day) روز *yūm mansūb*, روز *roz paywand*.

DIVAN, *n.* دیوان *diwān*.

DIVARICATE, *vi.* انبجاج کردن *ifzāj-k.*

DIVE, *vi.* غوط خوردن *ghuta-kh.*, غوص *ghaws-k.*, غیاس زدن *ghiyās-z.* To dive deep (into any question or science) غور کردن *gaus-k.*, غور *ghaur-k.*

DIVEK, *n.* غواص *ghuta khur*, غواص *ghawwās*, کیماس *kimās*.

DIVERS, *a.* چندی *badzī*, بعضی *chand*, اکثر *akṣur*.

DIVERSE, *a.* رنگارنگ *mutafurrik*, متنفری *rangā rang*, گوناگون *gūnā gūn*.

DIVERSELY, *ad.* با اختلاف *bā ikhtilāf*, اختلافان *ikhtilāfāna*.

DIVERSIFICATION, *n.* تبدل *tabad-dul*, تفر *taghayyir*, تبدیل *tabdīl*, تغییر *ghayr*.

DIVERSIFY, *vt.* تبدل کردن *tabdīl-k.*, گوناگون ساختن *taghayyir-k.*

*gūnāgūn-s.*, رنگارنگ کردن *rangā rang-k.*

DIVERSION, *n.* (amusement) شادی *shādī*, تماشا *tafarruj*, تفرج *tamāshā*, بازی *khushkhālī*, بازی *bāzī*, بازی *bāzīcha*. To take diversion, بازی کردن *bāzī-k.*, تماشا کردن *tamāshā-k.*, تفرج *tafarruj-k.*—(act of turning aside) انحراف *inhirāf*.—(in war) مغالطه *mughālata*.

DIVERSITY, *n.* تفاوت *ikhtilāf*, تفصیل *tafāwat*, رنگارنگی *rangā rangī*, تفرج *tafīl*. A diversity of opinions, اختلافی رای *ikhtilāfi rāi*.

DIVERT, *vt.* گردانیدن *gar-dānīdan*, بیهوده کردن *bī rāh k.*—(please) مسرور کردن *masrūr-k.*, شاد *shād-k.*—(draw away) متوجه کردن *mutawajja-k.*

DIVERTED, *a.* مسرور *masrūr*.

DIVEST, *vt.* پاک کردن *pāk-k.*, برهنه کردن *barahna-k.*

DIVIDE, *vt.* حصه کردن *hissa-k.*, تقسیم *kisat*, قسمت دادن *takṣim-k.*, توزیع *maksūm-n.*, فصل کردن *fasl-k.*, تفصل کردن *tawzī-k.*, مفرق کردن *mafrūk-k.* To divide in two, دو نیم کردن *du nīm-k.*—(part from) جدا شدن *judā-sh.*, منفصل شدن *munfasīl-sh.*

DIVIDED, *a.* مقسم *mukassam*, مفرق *mafrūk*, جدا *judā*. Divided into different kinds, متنوع *mutanawwī*.

DIVIDEND, *n.* حصه *hissa*, قسمت *kisat*, نصیب *pāra*, پاره *nastb*.—(in arithmetic) منقسم *munkasam*.

DIVIDER, *n.* قاسم *kāsim*, بخش *bakhsh*, مقسم *mukassim*.

DIVINATION, *n.* فال *fāl*, علم غیب *ilmī ghayb*, رمل *ramal*.

- DIVINE**, *n.* الهی *ilāhī*, خدای *khudāi*, راببانی *rabbānī*, غیبی *ghaybī*. The divine favour, الهی عنایت *ʿnāyat-i ilāhī*. Divine knowledge, الهی علم *ʿilm-i ilāhī*. The divine prohibition, رجوع منع *ʿijr u manʿ ilāhī*. The divine inspiration, الهام ربانی *ilhām-i rabbānī*. —(excellent) افضل *afṣal*, اعلا *adlā*.
- DIVINE**, *vt.* غیب نمودن *ghayb-n.*, نال گفتن *fāl-g.*
- DIVINELY**, *ad.* با وجه *ba wajai ilāhī*.
- DIVINER**, *n.* فالگو *fāl gu*, فالگیر *fāl gir*, رمال *rumāl*.
- DIVINITY**, *n.* بت *but*, الهیة *ilāhīyat*. —(theology) الهی علم *ʿilm-i ilāhī*.
- DIVISIBILITY**, *n.* قسمت *kismat*.
- DIVISIBLE**, *a.* حصه پذیر *hissā paṣṭr*, قابل قسمت *kābīl-i kismat*.
- DIVISION**, *n.* تقسیم *takṣīm*, انقسام *inkisām*, تفرق *tafarruk*. —(in arithmetic) قانون قسمت *kānūn-i kismat*, تقسیم *takṣīm*. Division of an inheritance, میراث *iktisām-i mīrās*. —(disunion) جدایی *jūdāi*, اختلاف *ikhṭilāf* —(distinction) فصل *faṣl*. —(class) فرقه *firka*.
- DIVORCE**, *n.* طلاق *talāk*, تخلیة *takhliyat*. A bill of divorce, طلاق نامه *ṭulāk nāma*, کتاب الطلاق *kitāb-ut talāk*. Irregular divorce, طلاق بدعت *ṭulāki biḍḍt*. Laudable divorce, طلاق حسن *ṭalāki ḥasan*.
- DIVORCE**, *vt.* طلاق کردن *talāk-k.*, هجر کردن *hajr-k.*
- DIVORCED**, *a.* مهرور *mukhallā*, مردود *mahjūr*. A divorced woman, مردودت *mardū lat*, مطلقه *matlūka*.
- DIVORCER**, *n.* طلاق دهنده *ṭalāk dāhān*, طالق *ṭalīk*.
- DIVULGE**, *vt.* آشکارا کردن *ashkāra-k.*, فاش کردن *faṣḥ-k.*, پدید آوردن *paydā-k.*, ساختن *hawṭilā-s.*
- DIVULGED**, *a.* ظاهر *zāhir*, مشهور *maṣhūr*, عیان و بیان *maḍlūm*, معلوم *madlūm*, دین *dyān u bayān*.
- DIVULGER**, *n.* ظاهر کننده *shāh*, آشکارا کننده *zāhir kunānda*.
- DIZZINESS**, *n.* سرگرد *sargard*, دوار *duwār*, سرگردش *gardāsh* *sar*. Dizziness from hunger, خفگی *khafā*.
- DIZZY**, *vt.* سرگردان *sar gardān*, سرنگ *sar sām*, سرگشته *sar gashta*. To become dizzy, سرگردان گشتن *sar gar-dān-g*. To make dizzy, سرگردان کردن *sar gardān-k*.
- DO**, *vt.* کردن *kardān*, ساختن *sākhtān*, عمل کردن *ʿamāl-k.*, کار کردن *kār-k.*, فعل نمودن *faʿl-n.*, عامل کردن *maʿmāl-k.*. To cause to do, کناییدن *kunāntān*. How do you do? احوال شریف *ahwāl-i sharīf*.
- DOCILE**, *a.* نردب *tarbiyat* پذیر *ṭarbiyat puzr*, ملایم *mulāyam*, ادب *ādab*, قابل *kābīl-i adab*, رام *rām*, مطیع *mutʿi*. To be docile, تربیت شدن *lābīl-i adab wa tarbiyat-sh*.
- DOCILITY**, *n.* نابلت *kābīliyat*, نابلت ادب *kābīliyat-i adab* و تربیت *wa tarbiyat*.
- DOCK**, *n.* (for shipping) سنار *sinār*. —(a short tail) دم بریده *dum-i burīda*.
- DOCK**, *vt.* دم بریدن *dum-b* —(make anything short) کوتاه نمودن *mukhtasar-k.*, مخدصر کردن *kutāh-k.*. To dock a ship, چهار در *jehāz dar sinār-n.*

DOCKED, *a.* مقطوع *maktūd*, بریده *burīda*, مختصر *mukhtasar*.

DOCKET, *n.* فهرست *fakrist*.

DOCKYARD, *n.* کارخانه *kārkhāna*.

DOCTOR, *n.* (a learned man) دانا *dānā*, عالم *ālim*, حکیم *hakīm*.—(physician) طبیب *tabīb*. A very learned doctor, علامه *allāma*. A doctor of laws, فقیه *fukih*. To confer a doctor's degree, تشییخ کردن *tashayyukh-k.*, تفتیه ساختن *tafkīh-s.* Doctors, علماء *ūlamā*, حکما *hukamā*, فضلا *fusalā*, اطبا *utibbā*.

DOCTRINAL, *a.* علمی *ilmī*, علم مذسوب *ilm mansūb*.

DOCTRINE, *n.* علم *ilm*, دانش *dānish*, معرفت *madrifat*, فن *fann*, هنر *hunar*.—(religious doctrine) مذهب *mazhab*.

DOCUMENT, *n.* (precept) تعلیم *tadlīm*, نصیحت *nasthat*, پند *pand*.—(deed) دستاویز *dastāwīz*.

DODGE, *vi.* حیلہ باختن *hīla-b.*

DODGE, *n.* تردد *taraddud*, تمهید *tamhīd*, حیلہ *hīla*.

DOE, *n.* غزال ماده *āhūi māda*, ماده *ghazālīmāda*, جوانه *gawzanā*. A young doe, عزت *āzzat*.

DOER, *n.* کننده کار *kār*, گر *gar*, گار *gār*, سازنده *kunanda*, سازنده *sāzanda*.

DOFF, *vt.* لباست ترک نمودن *libāstark-n.*

DOG, *n.* سگ *sag*, کلب *kalb* (*pl.* کلاب), *dirwās*. A hunting dog, سگ شکاری *sagi shikārī*, میوگ *sayūd*.—(a greyhound) سگ تازی *hajrd*, سگ تازی *sagi tāzi*. A lapdog, سگچه *sagcha*. A tame, gentle dog, سگ انوس *sagi anūs*. A biting dog, کلب درباس *kūlbī dirbās*. A mad dog, سگ دیوانه *sagi dīwāna*. A snarling dog, سگ

هریر *sogi harīr*. A barking dog, سگ نباح *sagi nabbāj*. A dog keeper, سگبان *sagbān*, کلاب *kallāb*. A pack of dogs, کلیب *kalīb*. A dog kennel, سگخانه *sag khāna*. To go to the dogs, برباد بودن *barbād-b.*, بریشان *parishān-sh.*

DOGMA, *n.* قانون *kānūn*, تعلیم *tadlīm*.

DOGMATIC, } *a.* (authoritative)  
DOGMATICAL, } صاحب حکم *sāhi-bi hukm*.—(obstinate) عناد نما *ʿinād numā*, ستیزه *sitīza*.—(magisterial) مسلک *bar wajai hākīm*, مستاکلان *mustakilan*.

DOGMATICALLY, *ad.* ستیزانه *sitīzāna*, تفردا *tafarrudan*.

DOGMATIZE, *vi.* قانون گفتن *kānūn-g.* حکم کردن *hukm-k.*.—(teach new opinions) ابتداء کردن *ibtidād-k.*

DOING, *ppr.* کنان *kunān*, فاعل *fāʿl*, فعل *āmil*.—(action) کار *kār*, عمل *ʿamal*. Great doings, افعل حمیدت *afāʿlī hamīdat*. Unworthy doings, کارهای نا سزا *kārkhāi nā sazā*, نا شایسته *harakkātī nā shāyista*. Saying and doing, گفت و کار *gufi u kār*, قول و فعل *u kār*.

DOLEFULLY, *ad.* با غم *bā gham*, اندوه *bā andūh*.

DOLEFULNESS, *n.* غمگینی *ghamgīnī*, ملالت *malālat*, رنج *ranj*.

DOLL, *n.* تانمور *tāmūr*.

DOLPHIN, *n.* دلفین *dalfīn*, ماهی *sangi māhi*.

DOLT, *n.* کند *kund*, دغل *daghal*, کودن *kaudan*.

DOMAIN, *n.* vide DOMINION.

DOVE, n. گنبد *gumbaz*, کب *kubba*.

DOMESTIC, n. خانگی *khānagī*, خوردار *khurdār*, خان منسوب *khānaimansūb*.  
Domestics, عیال *dyāl*, خوردند *khuranda*.

DOMESTIC, a. (familiar) خانگی *khānagī*, انسی *unsi*.—( private ) خاص *khāss*, تنها *tanhā*.—( not foreign )  
درونی *darūnī*. A domestic animal, جانور خانگی *jānwār khānagī*, حیوان رام *haywānī rām*.

DOMESTICATE, vt. خانگی کردن *khānagī kardan*, رام کردن *rām kardan*.

DOMICILE, n. جای باس *jāibāsh*.

DOMINANT, a. غالب *ghālib*, مسئولی *mustawāl*.

DOMINEER, vi. جور نمودن *jaur-n*, جبر کردن *jabr-k*.

DOMINION, n. پادشاهت *pādshāhat*, سلطنت *saltanat*, حکومت *hakūmat*, فرمانروایی *farmān rawāyī*. Absolute dominion, فرمانفرمایی *farmān farmāt*, استقلال *istiklāl*. To hold dominion, پادشاهی کردن *pādshāhī kardan*, داری کردن *dāwārī kardan*.

DONATION, n. داد *dād*, دهش *dahāsh*, انعام *inām*, بخشش *bakhshish*, عطا *atā*.

DONKEY, n. ابله *ablah*, احمق *ahmak*.  
—(ass) حمار *himār*, خر *khar*.

DONOR, n. بخشنده *bakhshanda*, دهند *dehanda*, معطي *mudtī*.

DOOM, n. ( judicial sentence ) قضا *kazā*, فتوی *fatwa*, حکم شرع *hukmī shart*.  
—(end) عاقبت *ākibat*, آخرت *ākhirat*.  
—(ruin) هلاکت *halāk*, تباهی *tabāhī*.

DOOM, vt. حکم کردن *hukm-k*, نسا دادن *kazā-d*, فتوی دادن *fatwa-d*.

DOOMSDAY, n. روز قیامت *rozi kayāmat*.

DOOR, n. در *dar*, دروازه *darwāza*, باب *bāb*. To bar or bolt a door, سد باب *saddī bāb-k*. The ring of a door, حلقه *halka*. To shut a door, بستن در *dar band-k*, ساختن *sakh-k*. To knock at the door, زد *halka-z*, در زد *dar-z*. Out of doors, بیرون *berūn*, بدر *badar*. To come out of doors, بدر آمدن *badar-ā*, بیرون آمدن *berūn-ā*. To go out of doors, بیرون رفتن *berūn-r*, بدر رفتن *badar-r*.

DOORKEEPER, n. دروان *darwān*, حاجب *darbān*, بواب *bawwāb*, *hājib*.

DORMANT, a. خفته *khufta*, در خواب *dar khāb*, *muḥjīd*.

DORMITORY, n. خوابگاه *khābgāh*, مهبط *mabīṭ*.

DORMOUSE, n. زب *zabāb*.

DORSER, n. بردعت *barddat*.

DOSE, n. شربت *sharbat*.

DOSE, vt. شربت دادن *sharbat-d*.

DOT, n. نقطه *nukta*, محط *mahatt*.

DOT, vt. نقطه کردن *nukta-k*, محط ساختن *mahatt-s*.

DOTAGE, n. خرافت (for age) *khirāfat*, طفلی *tiflī*.—( on a mistress ) عشق *tshk*.

DOTAL, a. چهار پیوند *jahāz paywand*.

DOTARD, n. خرافتگو *khirāfat gu*.

DOTATION, n. چهار بخش *jahāz bakhsh*.

NOTE, vi. آشنه شدن *abla-sh*, آشنه بسیار *bisyyār*, آشنه نمودن *ashufta-sh*, عشق *tshk-n*.

DOTINGLY, ad. با عشق نهامت *bā tshkī nihāyāt*, آس *majnūn āsā*.

DOUBLE, vt. مصاعف کردن *muzādf-k*, مضاعف کردن *mu-*

*zadf-k.*, دوزیاده نمودن *du ziyāda-n.*  
— (act deceitfully) نمودن *du rū-n.*

DOUBLE, *n.* دوتاہی *dutāhī*, ذنی *sanī*, تضعیف *tazīf*.

DOUBLED, *a.* مضاعف *musanna'*, مضاف *mizādf*, دوتاہ *du tāh*. To be doubled, دوتاہ شدن *du tāh-sh*.

DOUBLE-DEALER, *n.* رنگ آمیز *rang-āmīz*, ریاکار *rayākār*, ہیلہ باز *hīla bāz*, مکار *makkār*.

DOUBLE-DEALING, *n.* ریاکاری *rayā-kārī*.

DOUBLET, *n.* زہر قبا *zer kabā*—(pair) جفت *juft*, دو *du*.

DOUBLY, *ad.* با مضاعف *bā musādf*, مضاعفاً *musādfan*.

DOUBT, *n.* شبہ *shubha*, گمان *gumān*, شک *shakk*, وہم *wahm*. No doubt, ہلہ *bilā shubha*, گمان نیست *gu-mān-nīst*. To remove a doubt, دفع شبہ *sakk-dūr-k.*, To have doubts, دفت شبہ *daft shubha-k.* To have doubts, شبہ دار گمان اندادن *dar gumān-u.*, داشتن *shubha-d.* The solution of a doubt, دفع شبہ *daft shubhat*, حل مشکل *halli mushkil*.

DOUBT, *vi. vt.* در گمان بودن *dar gumān-b.*, شبہ داشتن *shakk-b.*, اندیشہ کردن *shubha-d.*, اندیشہ *andīsha-k.*

DOUBTED, *a.* مشکوک *mashkūk*.

DOUBTFUL, *a.* در گمان *dar gumān*, مہم *wahmī*, Doubtful things, مشکلات *mushkilāt*, متشابہات *mutashābihāt*. A doubtful expression, گفت مرجم *gufti murajjam*. A doubtful proposition, مشکل *mushkilāt*.

DOUBTFULLY, *ad.* با گمان *bā gumān*, از شک *uz shakk*, مشکلاںہ *mushkilāna*.

DOUBTLESS, *ad.* بی شک *bī shakk*, ہلہ *bilā shubha*.

DOUGH, *n.* خمیر *khamīr*.

DOVE, *n.* (turtle) فاختہ *fākhṭa*, قمری *kumrī*.—(pigeon) کبوتر *kabūtar*, حمام *hamām*.

DOVECOT, *n.* کبوتر خانہ *kabūtar khāna*, تہراد *timrād*.

DOWAGER, *n.* شوہی دیدہ *bewa*, شوہی *shūi dīda*.

DOWER, *n.* مہر *mahr*, کابین *kābīn*, جہاز *jahāz*, رخت عروس *rahṭi drūs*.

To give a dower, کابین کردن *kābīn-k.*

DOWERED, *a.* مہورن *mujahhiz*, مہورن *mamhūrat*.

DOWERLESS, *a.* بی کابین *bī kābīn*.

DOWN, *n.* (soft feathers) پر شہی *parī shahī*, زغب *zaghab*.

DOWN, *pr. ad.* فرود *farūd*, فرود *farūd*, زہر *zer*. Up and down, زہر و ہلہ *zer u bālā*, زہر و زہر *zer u zabar*. To turn upside down, زہر و زہر ساختن *zer u zabar-s.*, To bring down, سر نگون کردن *sar nagūn-k.* To bring down, زہر کردن *zer-k.* To go down (as the sun, &c.), فرو رفتن *farū-r.*, غروب کردن *gharūb-k.* To fall down, زہر افتادن *zer-u.* To sit down, نشستن *nashīstan*. Down to this time, تا این زمان *tā in zamān*.

DOWNFALL, *n.* تباہی *tabāhī*, خرابی *kharābī*.

DOWNFALLEN, *a.* پریشان *parīshān*, منہدم *munhadīm*.

DOWNHILL, *a.* شیبہ *shīb*, نشیبگاہ *nashībghāh*.—(sloping) حوطہ *hatūt*, مایل *māil*.

DOWNRIGHT, *ad.* (perpendicularly) در خط عمود *dar khṭi dmūd*.—(with-

out ambiguity) بی دو معنی *bi du madni*.—(completely) کاملاً *kāmi-lāna*, تماماً *tamāman*.—(plain) راست *rāst*, ساده *sāda*.—(without disguise) بی صورت *bi sūratī maāmala*.—(directly to the point) مستقیم *dar khatī mustakīm*.—(without ceremony) بی تکلف *bi takalluf*.

**DOWNWARD, a.** (towards the centre) از بالا *ba sūi markiz*.—(from a higher to a lower situation) از بالا *az balā*, علی *min ala'*—(in a course of lineal descent) علی النوالی *ala't tawālī i nasl*.

**DOWNY, a.** (covered with down) با زغاب *pari shahī dār*, پوشیده *bā zaghabat poshida*.

**DOWRY, n.** کابین *kābin*.

**DOZE, vi.** غمزدن *ghanūdan*, نیم خواب *nīm khāb-sh*.

**DOZEN, n.** اثنا عشر *duwāzdahī*, *isnā dshara*.

**DRACHM, DRAM, n.** درهم *dirham*.

**DRAFF, n.** درد *durd*.

**DRAFT, a.** (for money) برات *barāt*.—(rough copy) مسوده *musawada*.

**DRAG, vt.** کشیدن *kashīdan*, جذب کردن *jazb-k.*, جر کردن *jarr-k.* To drag with violence, جبراً کشیدن *jabran-k.*, عدل کردن *dl-k.*

**DRAGGED, a.** کشنده *kashanda*, منجذب *munjazib*. To be dragged, کشیده *kashīda-sh.*, منجذب شدن *munjazib-sh.*

**DRAGGLE, vt.** آلودن *ālūdan*, پلید کردن *palt-k.*

**DRAGGLETAILED, a.** کل آلوده دامن *gil ālūda dāman*, نا پاک دامن *nā pāk dāman*.

**DRAGON, n.** اَشَدَاکَه *ashdākā*, هفت سر *haft sar*.

**DRAGON'S-BLOOD, n.** دم آخون *damu'l akhawayn*.

**DRAGOON, n.** ترک سوار *turk sūār*.

**DRAIN, vt.** پالودن *pālūdan*—(drain water) آب را آهسته *āb-p.*, کشیدن *ābrā āhista āhista-k.*

**DRAIN, n.** آبراه *ābrāh*, آبگذر *ābguzar*.

**DRAINAGE, n.** قانون آبراه *kānūnī ābrāh*, طریق آبگذر *tartīkī āb gusar*.

**DRAKE, n.** بات *batt*, از *iwass*.

**DRAMA, n.** نمایش *tamāshā*, بازی *bāzī*.

**DRAPER, n.** پارچه فروش *pārcha farūsh*, بازار *bazzās*.

**DRAPERY, n.** بازار *bazzāsī*.

**DRAUGHT, n.** (of water) شرب *dami shurb*, نوش *jurt*, نوش *nosh*, مسوده *musawada*—(sketch) شربت *shurbat*, رسم *rasm*.—(detachment) وضیعت *wazīmat*. The game of draughts, بازی در پس *dirīs bāzī*.—(of wine) شرب شراب *shurbī sharāb*.

**DRAW, vt.** 1. (pull along) کشیدن *kashīdan*, جذب کردن *jazb-k.*, آهیکhtan. 2. (attract) در کشیدن *dar-k.*, را پیش کشیدن *farā pesh-k.*—3. جذب ساختن *dil-k.* (allure) اندوختن *jazb-s* 4. (gain or receive) اخذ کردن *akhz-k.* 5. (extort) زور گرفتن *bazor-g.* 6. (suck up) مشرب کردن *mashrab-k.* 7. (pull or tear out) بدر آوردن *badar-ā*, اخراج *ikhrāj-s.* 8. To draw in (contract) فراهم کشیدن *farāham-k.*, کوتاه کشیدن *tay-k.*—(shrink) گمراه ساختن *kutā-g.*—(inveigle) از سر کردن *az sar-k.* 9. (delineate) نقش کردن *naksh-k.*

نگاریدن *nigāridan*. To draw a curtain (close) *hajāb-k.*, *parda band-k.*—(open) *parda wā-k.* To draw an argument, *natija-k.* To draw or embowel, *pardākhtan*, *az shikam-g.* To draw water, *āb-k.*, *nazd-k.* To draw a line, *khat-k.* To draw lots, *ikrād-k.*

(a) To draw out (by degrees) *ishā-k.*—(to draw out a secret or confession) *sirr wā-k.*, *ikrār berūn-k.*—(to call out to arms) *har-bīy-z.* To draw out or draw up in order of battle, *lashkar rā saf saf-k.* To draw up in writing, *katb-k.*, *mastūr-n.*

(b) To draw in or draw back, *katb-k.*—(to pull back) *bāz-k.*, *sabt-k.*

(c) To draw off (by distillation) *istiktār-k.*—(carry off) *raft-s.*

(d) To draw back, *bāz-k.*, *ijtināb-k.*

(e) To draw on, (advance) *pesh-r.*, *istimrār-k.*—(to cause by degrees) *kadam ba kadam-s.*—(to bring to action) *bakār-ā.*, *āghās-d.*

(f) To draw over (persuade to rebel) *asyān-g.* To draw a sword, *shamshir ākhtan*.

DRAWER, n. کشنده *kashanda*, کش *kash.*

DRAWERS, n. پای جامه *pāy jama*, ازار *shulwār*, *izār.*

DRAWING, n. نگار *naksh*, *nigār*, رسم *rasm.*—(pulling) *kashidagi*, *dash*, *jazb.*

DRAWN, pp., a. کشیده *kashida*, آهیکته *āhikhta.*—(equal, as in betting) برابر *barābar*, مثل *misal.* Drawn open, *kushāda*, *wā karda.* Drawn close, *hajāb karda shuda.* A drawn sword, *sif āhikhta.*—(extracted) *bar āwarda*, مستخرج *mustakhraj.*

DRAY, n. دره *draba.*

DREAD, a. دهشت *dahshat*, هول *haul*, باکت *bim*, *hirās*, *tars*, خطر *bāk*, *khatar*, خوف *khauf.*

DREAD, vt. ترسیدن *tarsidan*, *hirāsidan*, دهشت داشتن *dahshat-d.*, هول داشتن *haul-d.*, بیم داشتن *bim-d.*

DREADFUL, a. ترسناک *tarsnāk*, خطرناک *khatar nāk*, مرهوب *pur bim*, *marhūb.* Most dreadful, *ahwāl.* A dreadful war, *saf pur ihwāl.* A dreadful accident, *wā-kidī hāila.* Dreadful demons, *afārīt.* A dreadful voice, *nūshān.*

DREADFULNESS, n. ترسناکی *tars-nākt*, وحشت *wahshat.*

DREADFULLY, ad. بشدت *ba shid-dat*, با وحشت *bā wahshat.*

DREAM, n. خواب *khāb*, رویا *royā*, خیال *manām.* An idle fancy,

باطل *khayālī bātil*, وهم *wahm*. An interpretation of a dream, تعبیر خواب, *ta'bir-i khāb*.

DREAM, *vi.* خواب دیدن *khāb-d.*, منام دیدن *ma-nām-d.*—(imagine, think idly) وهم *wahm-k.*, خیال داشتن *khayāl-d.*—(to be sluggish) نا بکار شدن *nā-bakār-sh.*, کاهل بودن *kāhil-b.*

DREAMER, *n.* خواب بین *khāb bin*.—(an idler) بی کار *bi kār*, آواره *āwāra* نا بکار *nā ba kār*.—(a fanciful man) مرد بیهوده *mardī bikhūda*, صاحب خیال *sāhib-i khayāl*.

DREAMLESS, *a.* بی رویا *bi ruyā*.

DREAMT, *pp.* خواب دیده *khāb dīda*.

DREAR, DREARY, *a.* vide DISMAL.

DREGGY, *a.* در درد *pur durd*, مکدر *mukaddar*.

DREGS, *n. pl.* دردت *durd*, کدورت *skudūrat*.

DRENCH, *n.* شربت *sharabat*, غلوطه *pālūda*.

DRENCH, *vt.* (physic) جلاب دادن *jullāb-d.*, شربت دادن *sharabat-d.*—(soak) نمکین کردن *namgīn-k.*, خیسیدن *khistidan*.

DRESS, *n.* پوشاک *poshāk*, لباس *libās*, پارچه *pārcha*.—(a dress of honor) خلعت *khildt*.

DRESS, *vt.* (clothe) پوشیدن *poshīdan*, آراستن *ārāstan* (adorn) *ārāstan*, زینت کردن *sinat-k.* To dress a wound, جراحت علاج کردن *jarāhat ilāj-k.*, مرهم نهادن *marham-n.* To dress a horse, اسب نیمار کردن *asp timār-k.* To dress victuals بخن کردن *pukhtan*, طبخ کردن *tabkh-k.*—(adjust, trim) تهذیب کردن *tahstīb-k.*, نظم کردن *nasm-k.*

DRESSED, *pp. or a.* (adorned) پیراسته *payrāsta*, نگاریده *nigārida*, آراسته *ārāsta*, مزین *musayyan*, بجا *sebā*.

DRESSER, *n.* آراینده *ārāyandā*, مزین *musayyin*, طراز پیرایه *tirās payrāya*.

DRESSING, *n.* نظم ساز *nasm sās*, تهذیب گدان *tahstīb kunān*—(of a wound) مرهم *marham*, ضماد *samād*. A dressing glass, آینه *āina*, نام *nāma*.

DRIED, *pp.* خشک کرده شده *khushk kardā shuda*, کادیده *kadtīd*.

DRIFT, *n.* (purpose) نیت *niyat*, مراد *murād*, غرض *gharaz*.—(impulse) غلبه *ghalaba*.—(a storm of rain) هما *hamā*.

DRIFT, *vt.* راندن *rāndan*, دلتع کردن *daft-k.*

DRILL, *vt.* سفتن *sufīan*, سوراخ کردن *sūrākh-k.*—(soldiers) قواعد کردن *kawā'id-k.*, تعلیم کردن *tadlim-k.*

DRILL, *n.* برماه *barmāha*.

DRINK, *n.* نوش *nosh*, شرب *shurb*, مشرب *mashrab*.

DRINK, *vt. vi.* نوشیدن *noshīdan*, شرب کردن *shyrb-k.*, آشامیدن *āshāmīdan*, تناول کردن *āb-kh.*, آب خوردن *tanāwal-k.* To drink up or drink in, بلع کردن *balt-k.*, خازیدن *khazīdan*.

DRINKABLE, *a.* واجب المشرب *wājibul mashrab*, قابل نوش *kābil-i nosh*.

DRINKER, *n.* نوشنده *noshanda*, شارب *shārib*, نش خور *nisha khor*. A habitual drinker, دایم العمر *dāyamul khamr*.

DRINKING, *p. a.* نوشان *noshān*. A drinking glass, پيال *payālāi*, آبگینه *ābgīna*.

DRIP, *vi.* چکانیدن *chaktīdan*, چکانیدن *chakāntīdan*.



**DRIVE, vt.** راندن *rāndan*, دنج کردن *daft-k.* To drive out of doors, بدراندن *badar-r.*, اطراد کردن *itrād-k.* To drive on, شتاب کردن *shitāb-k.*, تیز رفتن *tez-r.* To drive to a conclusion, در عاقبت تعجیل کردن *dar ākibat tadjil-k.* To drive or rush with violence, عجل کردن *dil-k.* To drive piles or stakes, وتد کردن *watad-k.* To drive a carriage, عربه راندن *draba-r.* To drive by in a carriage, در عربه گذار کردن *dar draba guzār-k.*

**DRIVEL, vi.** لعاب کردن *loāb-k.*

**DRIVEL, n.** نادان *nādān*, جاهل *jāhil*.

**DRIVEN, p.p.** رانده *rānda*, مدفع *madfā*.

**DRIVER, n.** راننده *rānanda*, دافع *dāft*.

The driver of a carriage, عربه ران *draba-rān*. The driver of a plough, قلبه ران *kalba rān*.

**DRIZZLE, vi.** سست باران کردن *sust bārān-k.*

**DRIZZLE, n.** سست باران *sust bārān*, هاتل *hatl*.

**DROLL, a.** شادی انگیز *djīb*, عجیب *shādī angiz*.

**DROLL, n.** (buffoon) مسخره *maskhara*, لعینبازی *pārūla*.—(a farce) *ladbat bāzi*.

**DROLL, vi.** لعینبازی نمودن *ladbat bāzi-n.*

**DROLLERY, n.** مسخرگی *maskharagī*, لعینبازی *ladbat bāzi*, باذل *bazla*.

**DROMEDARY, n.** شترباد *bukhtī*, بخنی *shuturbād*.

**DRONE, n.** (bee) زنبور عسل *zambūrī*, مجرول *awl*.—(a lazy fellow) آواره *āwāra*, مجرول *majhūl*.

**DRONE, vi.** آواره سست شدن *sust-sh.*, آواره شدن *āwāra-sh.*

**DROOP, vi.** ضعیف بودن *zāif-b.*, پژمرده شدن *zabūn-g.*, پژمرده شدن *pash-murda-sh.*

**DROP, n.** قطره *katra* (pl. قطرات *katrat*), چکیدگی *chakīdagī*, حباب *habāb*.

**DROP, vt.** (as water, &c.) قطره قطره افتادن *katra katra-u.*, چکیدن *chakīdan*, تراویدن *tarāwīdan*.—(fall) افتادن *uftādan*, واقع شدن *wāqt-sh.*, افتانیدن *uftānīdan*.—(let fall) ساقط بودن *sākit-b.*—(intermit) فراغ شدن *furāgh-sh.*, ترک نمودن *tark-n.*—(vanish, sink into silence) وا شدن *wā-sh.*, نا پدید بودن *nāpadīd-b.*—(come to nothing) نا پدید گردانیدن *nāpadīl-g.*, خاموش کردن *khāmūsh-k.* To drop a companion, همدم ترک کردن *hamdam tark-k.* To drop or utter casually, بی قصد و اختیار گفتن *bi kasd u ikhtiyār-g.*—(to die) مردن *murdan*, جان تسلیم کردن *jān taslīm-k.* To drop in or upon, ناگاه در آمدن *nāgāh dar-ā.*

**DROPPED, pp.** چکید، مقطور *maktūr*, افتاده *chakīda*, افتاده *uftāda*.

**DROPPING, p. a.** چکان *chakān*, افتان *uftān*.

**DROPSICAL, a.** مستسقی *mūstaskī*.

**DROPSY, n.** امستسا *istiskā*, حاد *haban*. To have the dropsy, امستسا داشتن *istiskā-d.*, مستسقی شدن *mustaskī-sh.*

**DROSS, n.** کدورت *kudurat*, فضل *fuzla*.

**DROSSY, a.** مکدر *mukaddar*.

**DROUGHT, n.** امساک، خشک سالی *imsākī bārān*, تشنگی *khushk sāli*.—(thirst) تشنگی *tishnagī*, حرارت *hararat*.

**DROUGHTY, a.** تشنه *khushk*, تشنه *tishna*.

- DROVE, n.** ( of cattle ) گله *galla*.—(of elephants) حلقه *halku*.—(of camels) جماع *katār*.—(a body of people) *jamād*, گروه *giruh*.
- DROVER, n.** چوپان *gallabān*, گله بان *chopān*.
- DROWN, vt.** (suffocate in water) غرق کردن *ghark-k*.—(immerge) غوطه خوردن *ghūta-kh*.—(overflow) سیلاب نمودن *saylāb-n*. To be drowned, غرق شدن *ghark-sh*, غوطه خوردن *ghuta-kh*.
- DROWSILY, ad.** خواب گذرا *khāb gusarāna*.—(sluggishly) کاهلان *kāhī-lāna*.
- DROWSINESS, n.** خواب آلودگی *khāb ālūdagī*, خواب گذاری *khāb gusārī* — (indolence) مستی *susti*, کاهلی *kāhīlī*.
- DROWSY, a.** خواب آلود *khāb ālūda*, سست *khābnāk*,—(slothful) خواباک *sust*, آواره *āwāra*.
- DRUB, n.** کوب *zab*, ضرب *kūb*.
- DRUB, vt.** زدن *zadan*, کوفتن *kuftan*, ضرب کردن *zarb-k*.
- DRUDGE, n.** کار حقدیر کردن *kārihaktr-k*.
- DRUDGE, n.** خاکسار *mazdūr*, مزدور *khā-ksār*.
- DRUDGERY, n.** خدمتگاری حقیر *khidmitgārī i haktr*, جد و جهد مبتذل *ja ld u jehdi mubtazil*.
- DRUG, n.** دوا *dawā* (pl. ادویات *ajzā*), علاج *ajzā*.
- DRUGGIST, n.** دارو فروش *dārū farūsh*, عطار *attār*, اجزا فروش *ajzā farūsh*.
- DRUM, n.** طبل *tabl*, دهل *dukul*, دف *daff*. A kettle-drum, نقره *nakkāra*, طبلک *kos*. A small drum, طبلک *tablak*. The sound of drums, طبلخانه *tabllhāna*.
- DRUM, vi.** دهل زدن *dūf-s*, دهل زدن *tabl-s*, دهل زدن *dukul-s*.
- DRUMMER, n.** دهل زن *daf man*, طبل *tabl bāz*, طبلچی *tableht*.
- DRUMSTICK, n.** چوب دهل *chobi dukul*.
- DRUNK, a.** مست *mast*, سرشار *sar shār*, سر مست *sar mast*. Half drunk, نیم مست *nimmast*, مخمر *mukhammar*. Dead drunk, مست *masti kharāb*.
- DRUNKARD, n.** پرمست *bāda parast*, می خوار *may khār*, خممار *khammār*.
- DRUNKENLY, ad.** مسدانه *mastāna*, بر وجه باد *bar wajai bāda parast*.
- DRUNKENNESS, n.** مستی *masti*, سر مستی *mai khārī*, می خوری *sar mastī*.
- DRY, a.** (not moist) خشک *khushk* بی *jamād*.—(without rain) تشنه *bī bārān*.—(thirsty) *tishna*, عطش *dtsh*.—(reserved, severe) تند *tund*, درشت *durusht*. Dry and moist, تر و خشک *khushk u tar*.
- DRY, vt.** (free from moisture) خشک کردن *khushk-k*. To dry garments, تجفیف کردن *tajfif-k*. To dry in the sun, تشریف کردن *tashrif-k*.
- DRYLY, ad.** (without moisture) بی نم *bī nam*, غیر ندي *ghayri nady*.—(frigidly) با برودت *bā burūdat*.—(flatly) نا لطیفانه *nā latifāna*.
- DRYNESS, n.** بیبوست *khushkt*, عدم لطافت *yabūsat*,—(flatness) *ādami latāfat*.—(want of sensibility) برودت *burūdat*.

DUAL, *a.* مثنوي *musannā*. The dual number, تثنیه *tasnīya*.

DUBIOUS, *a.* vide DOUBTFUL.

DUCAT, *n.* دینار *dīnār*, درهم *dirham*.

DUCK, *n.* بط *batt*, از *iwazz*.—(inclination of the head) رکعت *rakāt*.

DUCK, *vt.* غوطه *taghrīk-k.*, خوردن *ghūta-kh*.

DUCTILE, *a.* نرم *narm*, ملایم *mulāyim*.

DUCTILITY, *n.* ملایمت *mulāyamat*, نرمی *narmī*.

DUDGEON, *n.* خنجر *khanjar*.—(indignation) کین *kīn*, خفگی *khafagī*.

DUE, *n.* حق *hakk*.—(custom, tribute) باج *dastūr*, خراج *kharāj*, بāj *bāj*.

DUE, *ad.* لایق *lāyak*, سزاوار *sazāwar*, مناسب *munāsab*.

DUEL, *n.* وقیعت الاندین *wakīdtu'l is-nayn*, براز *birāz*.

DUG, *n.* پستان *pistān*, ثدی *sadī*.

DULCIFY, *vt.* شیرین کردن *shīrīn-k.*, خوش نمودن *khush-n*.

DULOIMER, *n.* چنگ زنور *zantūr*, چنگ *chang*, ستار *sītār*.

DULL, *a.* (stupid) احمق *ahmaq*, احمق *ahmak*, کون *kund*.—(blunt) کند *kund*, نا تیز *nā tez*.—(sad) دلگیر *dil-gīr*, غمناک *ghamnāk*.—(sluggish) مست *sust*, کاهل *kāhil*.—(not exhilarating) نا شادمان *nā shādmān*, نا مغرب *nā mufarrīk*.—(not bright) میاه *nā raushan*, تاریک *tārīk*, تاریک *tārīk*, خواب آلوده *khāb ālūda*, خواب ناک *khābnāk*. A dull market, بازار غرار *bāsārī ghīrār*.

DULL, *vt.* (stupify) کند ساختن *kund-s.*, کند کردن *khīrā-z.*.—(blunt) کند کردن *kund-k.*, کلیل کردن *kalīl-k.*.—(sad-

den) غمناک کردن *ranj-d.*, رنج دادن *ghamnāk-k.*.—(weaken) ناتوان ساختن *nā tawān-s.*, ضعیف نمودن *saif-n*.—(sully brightness) روئی آلودن *raunak-ā*.

DULLY, *ad.* کندانه *kundāna*, کاهانه *kāhilāna*.—(sluggishly) کاهانه *kāhilāna*.—(not gaily) از مستی *azzustī*.—(not gaily) نا مسروران *bī shādī*, نا مسروران *masrūrāna*.—(without vigour) نا تندرستی *bar wajaī nā tandurustī*, نا تندرستی *ghayrī kuwat*.—(not brightly) نا روشنانه *zulmāna*, نا روشنانه *nā raushanāna*.

DULNESS, *n.* حماقت *hamākat*, مستی *sustī*.—(sluggishness) کاهلی *kāhīlī*.—(drowsiness) خواب آلودگی *khāb ālūdagī*.—(dimness) ظلمت *tārīkī*, تاریکی *zulmat*. A dulness of sight, تاریکی چشم *tārīkī chashm*. Dulness of hearing, تاریکی گران *garān gūshī*.

DULY, *ad.* بدرستی *badurustī*. vide DUE.

DUMB, *a.* (silent) گنگ *gung*, بکم *bukm*, بی زبان *bī zabān*. To be dumb, بی زبان بودن *bī zabān-b.*

DUMBLY, *ad.* با خاموشی *bākhāmūshī*, بکم *bukman*.

DUMBNESS, *n.* گنگی *gungī*, بکم *bukm*, بی زبانی *bī zabānī*.

DUN, *a.* سمند *samund*, سیاه چرد *siyā chardā*.

DUN, *n.* وام خرا *wām khāh*.

DUN, *vt.* وام خواستن *wām-k.*, دین تقاضا کردن *dayn talab-k.*, دین تقاضا کردن *takāzā-k.*

DUNCE, *n.* نادان *bī wukūf*, احمق *ahmak*, کند *kund*.

- DUNG, vt.** سرگین کردن *sargīn-k.*, دمال *damāl<sup>2</sup>n.*
- DUNG, n.** سرگین *sargīn*, چرگین *chir-kin*, دمال *damāl*.
- DUNGEON, n.** زندان *sindān*, حبس *habs*, سیاه چاه *siyāh chāh*.
- DUNGHILL, n.** مزه *masbala*.
- DUNNING, n.** تافان *tahāsā*.
- DUPE, n.** مرد غبی *mardī ghabn*, فریفت *farifta*, ابله *abla*, کند *kund*.
- DUPE, vt.** غدر کردن *ghadr-k.*, فریفتان *fariftān*.
- DUPLICATE, a.** دوتا *dotā*, مضاعف *muzāf*.
- DUPLICATE, n.** نقل *nakl*, مثنوی *mu-sanna*, مواظی *kitāi muwāfak*.
- DUPLICATE, vt.** دوتا کردن *dotā-k.*, تشدید نمودن *tashdīd-n.*
- DUPLICATION, n.** دوتا ساری *dotā sāst*, تضاعف *tazāf*, ثنی *sanī*.
- DUPLICITY, n.** ربا *rayā*, غدر *ghadr*, حیله بازی *hila bāzī*.
- DURABILITY, n.** پایداری *pāydarī*, استواری *ustuwārī*, استقامت *istihāmat*, با *bakā*.
- DURABLE, a.** پایدار *pāydar*, استوار *ustuwār*, مایم *kāyim*. Not durable, فانی *fānī*.
- DURABLY, ad.** با *kāyaman*, با *bā bakā*.
- DURANCE, n.** با *bakā*, پایداری *pāydarī*, زندان *sindān*, حبس *habs*.—(custody)
- DURATION, n.** با *bakā*, پایداری *pāydarī*, استمرار *istimrār*. Duration of life, طول *darāzī* عمر *darāzī* *ūmr*, طول *tūl*.
- DURING, pr.** در میان *dar miyān*, ادام *mādām*, اثنا *asnā*. During
- the battle, در انباری *dar anbarī* *razm*, در *hangāmī* *naḥard*.
- DUSK, n.** سیاه چرخ *siyā chārdag*, تاریکی *tārikī*. The dusk of the evening, شفق *shafak*, شبانگاه *shabāngāh*.
- DUSK, vt.** ظلم کردن *sulm-k.*—(grow dusky) تیره شدن *tīra-g*.
- DUSKILY, ad.** ظلمانه *sulmāna*, سیاه چرخ *siyā chardāna*.
- DUSKY, a.** سیاه چرخ *siyā chardā*, تاریکی *tārik*, تیره *tīra*, سیاه *siyāfām*.
- DUST, n.** غبار *gubār*, گرد *gard*, خاک *khāk*. A heap of dust, گرد *gard pushta*, رملت *ramlat*. The dust (death) مرگ *marg*.—(a mean abject state) خاکساری *khāksārī*.
- DUST, vt.** غبار آلودن *ghubār-ā*, گرد *gard-r*.—(free from dust) از غبار پاک کردن *az ghubār pāk-k.*
- DUSTY, a.** غبار *pur ghubār*.—(covered with dust) گرد آلود *gard āluda*.
- DUTEOUS, a.** فرمانبردار *furmān bardār*, تابع *tābt*.
- DUTIFUL, a.** بندگی فرمان *bandaī furmān*, مطیع *mutīd*, نیک حال *namak halāl*.—(respectful) با *bā takrīm*.
- DUTIFULLY, ad.** با *bā tādt*.—(respectfully) با *bā hurmat u tizat*.
- DUTIFULNESS, n.** طاعت *tādt*, اطاعت *atādt*, حکم برداری *hukm bardārī*, نیک حالی *namak halālī*.
- DUTY, n.** کار *hakk* (pl. حقوق *ḥuqūq*).—(obligation) فرض *fars*.—(office) خدمت *khidmat*.—(an act of reverence) سلام *salām*. To do one's duty, ادای خدمت کردن *adāī khidmat-k.*

The duty of an office, *mansab*, خدمت *khidmat*. To return to one's duty, تپود نمودن *tahawwud-n*. The duty of friendship, میزبانی *mezbanī*, میهنداری *mih-māndārī*. The duties of a Secretary, آداب الکاتب *adābu'l kātib*. The duties of a judge, آداب القاضی *adā-bu'l kāzī*.—(tax) خراج *kharāj*, محصول *mahsūl*. To lay a duty, نرخ کردن *nirakh-k*. A collector of duties, تحصیلدار *tahsildār*, باجدار *bājdār*. The minor duties of life, آداب سنت *ādābi sunnat*.

DWARF, *n*. کوتاه ند *kutāh kad*, نغاش *nughāsh*, تیاز *tayyāz*.

DWARFISH, *a*. کوچک *kūchak*, صغار *sughār*.

DWARFISHLY, *ad*. کوچکانه *kūchakāna*, خوردان *khurdāna*.

DWARFISHNESS, *n*. کوچکی *kūchaki* صغر *sighar*.

DWELL, *vi*. ماندن *māndan*, سکونت داشتن *sakūnat-l*., ساکن شدن *sākin-sh*., متمکن شدن *mutamakkīn-sh*., اقامت کردن *akāmat-k*.

DWELLER, *n*. باشنده *bāshanda*, نوطن *mutawattin*, ساکن *sākin*, مقیم *mukīm*.

DWELLING, *n*. دیت *bayt*, مکان *ma-kān*, خانه *khāna*, مقام *mukām*, مسکن *maskan*, عمارت *imārat*.

DWINDLE, *vi*. (consume away) کم کردن *kam-sh*., اتلاف کردن *illāf-k*.

DYE, *n*. رنگ *rang*, لون *laun*. vide COLOUR.

DYE, *vt*. رنگ کردن *rang-z*., رنگ *rang-k*. To dye the beard, nails, &c., کزب کزب *khizāb-k*. To dye grey hairs, شیب و شح کردن *shayb washd-k*.

To dye yellow, هرد ساختن *hard-s*. To dye red, زرد سازن *zard-s*., To dye red, احمر نمودن *surkh-z*., To dye black, اسود زدن *aswad-z*., To dye green, سبز نمودن *siyāh-n*. To dye green, سبز نمودن *sabz-n*., To dye blue, نیل کردن *akhzar-k*. To dye blue, نیل کردن *nīl fām-s*., To dye purple, ارغوانی کردن *kabūdī-k*. To dye many colours, گوناگون کردن *gūnāgūn-k*, ملون ساختن *mulawwan-s*.

DYEING, *a*. رنگ ریزي *rang rezī*, رنگ سازي *rang sāzi*.

DYER, *n*. رنگرز *rangrez*, زن رنگ *rang zan*, صباغ *sabbāgh*.

DYNASTY, *n*. نژادشاهان *nazhādī shā-hān*, نسل ملوک *nasli mulūk*, آل سلطان *ālī sultān*.

DYSENTERY, *n*. اسهال خون *ishālī khūn*, جريان شکم *jaryāni shikm*.

DYSPEPSY, *n*. بد هضمي *bad hazmī*.

## E.

EACH, *a*. هر *har*, يک *hur yak*, يک *yak yak*. Each other, يکديگر *yak digar*.

EAGER, *a*. (ardent) آرزومند *ārsūmand*, مشتاق *mushṭāq*.—(vehement) تيز مزاج *tez mizāj*, تيز طبيعت *tez ta-bīyat*.—(sharp, sour) توش *tursh*, حامض *hāmiz*.

EAGERLY, *ad*. (earnestly) از شوق *az shauk*, آرزومندانه *ārsūmandāna*.—(quickly) سريعاً *sarīdān*.—(impetuously) با هجوم *bā hujūm*.

EAGERNESS, *n*. (ardour) آرزومندي *ārsūmandī*, غيرت *ghayrat*.—(vehement) غضب *ghazab*, کين *kīn*.—

(severity) درشتی *durushti*, تندب *tundī*.

EAGLE, n. عقاب *akāb*, (pl. اعقاب *anṣūr* and انسر *nusūr*).

EAGLE-EYED, a. صاحب امان *sāhibi imān*, نیز بین *tez bin*.

EAGLET, n. تلد *tuld*, صرم *zarim*.

EAR, n. گوش *gush*, آدن *uṣn* (pl. آدان *āsān*), سمع *samd*. A long ear, گوش *goshi darāz*. The lobe of the ear, گوش *binā gosh*. To lend an ear, گوش دادن *gosh-dān*, سمع دادن *samd-d*. To prick up the ear, گوش زن *gosh-z*. To twist the ears, گوشمال کردن *gosh-māl-k*. An ear of coin, گوشه *khosha*, داس *dāsa*.—(a plant) گوشه گوش *goshi mūsh*. The ears of the understanding, گوشه گوش *goshi hosh*. Boxed on the ears, گوش خورده *gosh khurda*. What strikes the ear (hearsay), گوش زد *gosh zad*.

EAR, vt. (form ears) خوشه نمودن *lho-sha-n*.—(plough) زراعت کردن *zarādt-k*.

EAR-ACHE, n. وجع آدن *wajī uṣn*.

EARING, n. حلقه گوش *goshwār*, halka gosh.

EARL, n. امیر *amīr*, خان *khān*.

EARLY, ad. (in the morning) علی *dla's sabāh*, سحرگاه *sahar gāh*. Early rising, سحرخیزی *sahar khezī*.—(quickly) علی الفور *la sūdī*, شبگیری *dla'l faur*. To rise early, سحرگاه *shabgīrī-k*. Very early, سحرگاه *saharan*. Early in the spring, در اول *dar auwal fasli bahār*.

EARN, vt. حاصل *ḥāsil* کردن *ḥāsil k*, پیدا کردن

اجر *hāsil-k*.—(wages) *ajr-a*, کسب کردن *kasb k*.

EARNEST, a. مستعد *mustadīd*, دلسوز *dilsūz*, مشغول *masghūl*, (zealous) *ḥakīkat*, اهل *ahli ghayrat*, حمیت *adhibi hamīyat*.—(importunate) صاحب اندام *sāhibi ikdām*.

EARNEST, n. بیعانه *batāna*, پیشگی *peshgi*. To give earnest, بیعانه دادن *batāna-d*, نمسبیک *tamsik-s*. In earnest, جد *jiddān*, حقیقت *hakīkat*, فی الحقیقت *fi'l hakikat*. To be in earnest, جهد و جهد *jadd u jehd-n*.

EARNESTLY, ad. (with attention) *ba shughl*, باشغل *ba shughl*.—(zealously) از شوق *as shauk*, با حمیت *ba hamīyat*.—(importunately) با ابرام *ba ikdām*, ابرام *ba ikdām*.

EARNESTNESS, n. (fixed attention) *jadd u jehd*, جهد و جهد *jadd u jehd*.—(zeal) سرگرمی *sargarmī*, دلسوزی *dilsūzī*.—(importunity) ابرام *ikdām*.

EARNING, n. تحصیل *kasb*, کسب *kasb*, تلاش *tahash*.

EAR-RING, n. حلقه گوشواره *goshuāra*, halka gūsh.

EARTH, n. زمین *zamīn*, ارض *arz*, (pl. اراضات *dunyā*, در *bar*—(dust) خاک *khāk*. The inhabitants of the earth, جهانیان *jahānīyān*, اهالی زمین *ahālī zamīn*. The surface of the earth, روی زمین *ruī zamīn*, وجه ارض *wajhi arz*.

EARTH, vt. (cover with earth) باخاک *ba khāk-p*.—(hide in the earth) در خاک نهادن *zeri khāk-n*, دفن کردن *dafn-k*.—(creep under ground) زیر زمین رفتن *zeri zamīn-r*.

**EARTH-BORN, a.** بي سروسامان *bī sar u sāmān*, خاكسار *khāksār*.

**EARTHEN, a.** سفالي *sifālī*, گلي *gilī*,  
ترابي *turābī*. An earthen vessel,  
سفالين *sifālīn*.

**EARTHENWARE, n.** سفال *sifāl*,  
خزف *khazaf*.

**EARTHINESS, n.** خاى *turāb*, تراب *khāk*.

**EARTHLY, a.** (belonging to this world)  
 ارضي *aršt*, جهانی *jehānī*.—(corporeal)  
 جسمانی *jismānī*.—(not spiritual)  
 ناروحانی *nā rūhānī*.

**EARTHQUAKE, n.** زلزله *zalzala* (pl. زلزله), تزلزل *tazalzul*, زمین جنبش *zamīn jumbish*. The explosion of the earthquake, آواز تزلزل *āwāz tazalzul*.

**EARTH-WORM, n.** خراطير *kharātīn*.

**EARTHY, α.** خاكى *khāki*, ترابى *turābi*.  
 —(terrestrial) ارضى *arṣi*, اهل دنیا *ahlī dunyā*—(relating to earth) تراب  
 منسوب *turāb mansūb*

**EAR-WAX, n.** ریم گوش *rīmi gosh*, زهر گوش *zahrī gosh*.

**EARWIG, n.** گوشخایه *gosh khaya*, گوشخابه *gosh khaba*.—(whisperer) سخن چین *sakhun ch'in*.

**EAR-WITNESS, n.** گوشچي *goshchi*,  
سامع *sāmt.*

**EASE**, *n.* (rest) آرام *ārām*, راحت *rāh-*  
*at*, آسایش *āsāyish*.—(freedom from  
pain) رنجی *bī ranjī*. Ease of  
mind, خوش دلی *khushdilī*.—(faci-  
lity) آسانی *asānī*, سهولت *sahulat*.  
—(carelessness) مساهلت *musāhalat*.  
غفلت *ghaflat*.—(gracefulness) ملائمت  
*mulāyamat*, ملاطفت *mulātifat*.

**EASE, vt. (give rest) آرام دادن** *ārām-d.*,

دانش آسایش *āsāyish-d.*—(relieve  
from pain) کردن *dard wā-k.*, علاج  
نمودن *ilāj-n.*

**EASILY, ad.** ( without difficulty )  
 بی دشواری *bī dushwārī*, آسانی *āsānī*. Going easily, نرم رو *narm raw*.—(without pain) بی درد *bī dard*, رنج *ranj*.

**EASINESS, n.** آسانیت *āsānīyat*, نرمی *narmī*, ملایمت *mulāyamat*.

**EAST**, *n.* مشرق *mashrik*, (*pl.* مشارق),  
 طلوع شمس *matldi shams*, خاور *khā-*  
*war*. The east and west, مشرق و  
 مغرب *mashrik u maghrib*. The east  
 wind, ابر *ayr*, هوائ مشرق *hawāi*  
*mashrik*.

**EASTER, n.** عيد شريف *idhi sharif*,  
فسم *fash*.

EASTERLY, } *a.* مشرقى *mashrikt*,  
EASTERN, } شرقى *sharkt*. Eastern  
countries, مشارق *mashārik*.

**EASTWARD, ad.** بسوي مشرق *ba sūi*  
*mashrik.*

**EASY, a.** (not difficult) آسان *āsān*, نا  
 دشوار *nā dushwār*, سهل *sahl*.—(gentle)  
 خوش *khush* ملطف *mu-*  
*lātaf*.—(at rest) آسوده *āsūda*  
*hāl*, خوش دل *khush dil*.—(without  
 pain) بی رنج *nā ranjīda*, بی رنج  
*bī ranj*.—(credulous) ساده دل *nā*  
*sāda dil* سادۀ دل *numā* صاحب ایمان *sahibī*  
*īmān*.—(not refractory) ناسرکش *nā-*  
*sarkash*.—(contented) راضی *rāzī*,  
 شادمان *shādmān*. To render easy,  
 آسان کردن *āsān-k*.

**EAT, vt.** خوردن *khurdan*, اكل کردن *akl-k.*, طعام کردن *tandāwul-k.*, تناول کردن *tadm-k.* To eat and drink, اكل و شرب

- اختن *ahl u shurb-s*. To eat not to excess, *tadjif-k*.  
**EATABLE**, *a.* لایق خوردن *layaki khurish*, ممکن اکل *mumkini ahl*.  
**EATEN**, *p.p.* خورده *khurda*, ماکول *mākūl*. To be eaten, شدن خورده *khurda-sh*.  
**EATER**, *n.* خورنده *khuranda*, موکل *mu-akkil*, خوار *khār*.  
**EATING**, *p.a.* خوردن *khurān*, خوردن *khurish*. Eating and drinking, اکل و شرب *ahl u shurb*.  
**EAVES**, *n.* قابول *kābūl*.  
**EAVESDROPPER**, *n.* سخن چین *sa-khun chin*.  
**EBB**, *n.* جزر *jasr*, وزن *wasn*. Ebb-tide, جزر *ābjār*. The ebb and flow (of the tide) جزر و مد *jasr u madd*.—(decline) نقص *naks*, تغییر *tasghīr*.  
**EBB**, *vi.* (flow back) آب جری شدن *āb jar-sh*, باز روان شدن *bās rawān-sh*.—(decay) بزل شدن *ba halāk-r*.  
**EBONY**, *n.* آبنوس *ābnūs*, سام *sa'sam*.  
**EBRIETY**, *n.* مستی *mastī*, سرمستی *sarmasti*, سرشاری *sarshārī*.  
**EBULLITION**, *n.* جوش *jūsh*, جوشش *jūshish*.  
**ECCENTRIC**, *n.* از میان گریز *as may-ān gurez*, خارج مرکز *khārijī markiz*.—(irregular) ناعده *khilāfī kāy-ada*.  
**ECCENTRICITY**, *n.* از میان گریزی *as mayān guresī*.  
**ECCLESIASTIC**, *n.* فقیه *fakih*, خطیب *khatīb*, واعظ *wāṭs*.  
**ECHO**, *n.* آواز رد *raddi sadā*, باز آواز *āwāzī-bās gashī*.  
**ECHO**, *vt.* رد کردن *nofīdan*, رد آواز *raddī sadā-k*.  
**ECLAT**, *n.* روشنائی *raynah*, روشنائی *ra-ushnah*.—(applause) تهنیت *tahnat*, تهنیت *tahsin*.  
**ECLIPSE**, *n.* کسوف *kasafat*, (of the sun) گرنگی آنداب *giriftagi āftāb*, گرنگی کسوف *kusūf*.—(of the moon) گرنگی ماه آنداب *giriftagi māhtāb*, خسوف *khusūf*.  
**ECLIPSE**, *vt.* (the sun) کسف کردن *kasaf-k*, تکسیف ساختن *takstīf-s*.—(the moon) منکسف نمودن *munkhasīf-n*.  
**ECLIPSED**, *a.* (as the sun) منکسف *munkhasīf*, کسوف *kusūf*.—(as the moon) منکسف *munkhasīf*, خسوف *khusūf*. To be eclipsed (sun) منکسف شدن *munkhasīf-sh*.—(moon) منکسف شدن *munkhasīf-sh*.  
**ECLIPTIC**, *n.* راه آنداب *rāhi āftāb*, منطقات طریق شمس *tarīki shams*, منطقات البروج *minṭakatul burūj*.  
**ECONOMICAL**, *a.* خاندان *khānadār*, معادل *mudtadil*, کفایت شعار *kifāyat shiār*, کم خرج *ham kharch*.  
**ECONOMY**, *n.* اقتصاد *ttī-dāl*, خانہ دار *khāna dārī*.—(arrangement) ترتیب آراستگی *ārāstagi*, نظم *tarīb*, نظم *nasm*.  
**ECSTACY**, *n.* وجد *wajd*, خودی *bt khudī*, آشغی *āshuftagi*.  
**ECSTATIC**, *a.* مجنون *majnūn*, آشغمن *āshufta*, بی هوش *bt hūsh*.  
**EDDY**, *n.* گرداب *girdāb*, دوران *daurān*.  
**EDDY**, *vt.* گردیدن *gardīdan*.  
**EDGE**, *n.* حداث *hiddat*, حرف *harf*, لب *lab*. The edge of a sword, ذباب *subāb*, سرشمشیر *sari shamshtir*. The edge of a knife, لب کار *labī kārad*. The edge of an axe, دهن درت *dahani-burt*.—(border) کناره *kināra*, جاشیه



*hāshīya*.— (acrimony) تندى *tundī*,  
تيزى *tezī*.

**EDGE, vt.** در ادخال *idkhāl-k.*, کردن  
تیز *dar-ā.*—(give an edge to)  
تیز کردن *tez-k.*, تحدید نمودن *tahdid-k.*  
—(border) طرازیدن *tarāzidan.*—(ex-  
asperate) آزار کردن *āzār-k.*

**EDGED, a.** تیز *tez*, قاطع *kālī*, آبدار *āb dār*. To be edged, تیز شدن *tez-sh.*

**EDGELESS, a.** نا تيز *nā tez*, بي حرف *bi harf*, کند *kund*.

EDGE-TOOL, *n.* آلت دمدار, *ālati dam-dār.*

EDGING, *n.* طراز *tirāz*, سنجاف *sanjāf*.

**EDIBLE, a.** خوردنی *khurdanī*.

EDICT, n. فرمان *farmān*, حکم *hukm*,  
امر *amr*.

**EDIFICATION, n.** تعليم *tartīb*, ترتيب  
*tadlīm*, تاديب *tādīb*.

**EDIFICE, n.** عمارت *imārat*, بنا *binā*,  
بنيان *bunyān*.

**EDIFY, vt.** تادیب کردن *tādīb-k.*, تعلیم *tadlīm-n.*

**EDIT, vt.** تصدیف کردن *tasnīf-k.*

EDITION, *n.* تصنیف *tasnif*, تالیف  
*tālīf*, ترویج *tarwīj*.

EDITOR, *n.* مؤلف *muallif*, محرر *mu-*  
*harriṛ*, مصنف *musannif*.

**EDITORIAL, a. مؤلفي muallifi.**

**EDUCATE, vt.** تربیت دادن *tarb-iyat-d.*, تعلیم کردن *tadlim-k.*, پروریدن *parwardan*, آمو زانیدن *āmūzānidan*.

**EDUCATED, a.** پُروردہ *parwarda*,  
مُرَبِّی *murabbī*, مُوَدَّب *muaddab*.  
Delicately educated, ناز پُرور *nāz par-*  
*war*.

EDUCATION, *n.* علم *ilm*, ترتیب *tar-tīb*, پرورش *parwarish*, تعلیم *tadlīm*.

EDUCATIONAL, *a. تالیمی tadlīmī.*

EDUCE, *vt.* دانستن *bar-ā.* بر آوردن *dānistān,* پنداشتن *pīndāshān.*

**EFFACE**, *vt.* محو کردن *mahv-k.* قلم کشیدن *kalam-k.*

EFFACEMENT, *n.* محو *ibtal*, ابطال  
*mahv.*

EFFECT, n. نَدِيْجَة *tāstir*, تَأْسِر *asur*. اثر *asur*. *natīja*, عَمَل *āmal*. The cause and effect, اَصْل و فَرْع *asl u farq*.— (force, power) قُوَّة *kuwat*, تَوَانُوْا *tawānāi*.— (purpose) نِيَّة *niyat*, غَرَض *gharaz*.— (success) وَقُوْع *wakūd*, اٰخِر *ākhir*.— (completion) تَمَام *tamām*, تَكْمِيْل *takmil*. Effects, مَال *māl* (pl. اَمْوَال *amwāl*). Private effects, اَمْوَال خَاصَّة *amwālī khāssa*. Having valuable effects, مَال دَار *māl-dār*.

**EFFECT, vt.** برداختن *pardākhtan*, بکار  
آوردن *ba kār-ā*. اتمام کردن *ittimām-*  
ک. بجا آوردن *bayjā-ā*, تأثیر نمودن  
*tāstīr-n*.

**EFFECTED, a.** تمام *pardākhta*, تمام کرده شده *tamām karda shudu*. To be effected, صورت پذیردن *sūrat pazir-b.*, کارگر شدن *kārgar-sh.*

**EFFECTIBLE, a.** ممکن *mumkinī*  
 pardāz, قابل الاختتام *kābil u'l ikht-*  
*itām.*

EFFECTIVE, } *a. ساز کا kār sāz, گڑ کا*  
EFFECTUAL, } *kār gar, چڑ mūas-*  
sar.

**EFFECTIVELY, } ad. باقوت *bā ku-*  
**EFFECTUALLY, } wat, قادر *kāda-*  
*rāna*.—(completely) كاملاً *kāmilā-*  
*na*, تاماً *tamāmān*.****

**EFFECTUATE, vt.** برداختن *kardan*.  
 pardākhtan, تمام کردن *tamām-k.*

**EFFEMINACY, n.** نرمی *narmi*, ملائمت *mu'āyamat*, نازکی *nāzukt*. — (un-

manliness) مردی *nā marī*.—(lasciviousness) شوخی *shahwat*,  
*shokhs*, فسق *fask*.

**EFFEMINATE, a.** (soft) نرم *narm*.  
 نارس *nāruk*.—(unmanly) نارس *nā-*  
*mard*.—(lascivious) فاسق *shokh*,  
*fāsiq*.

**EFFEMINATE, vt.** *nā* نا همت کردن  
*himmat-k.*, *nā mard-s.* نا مرد ساختن

**EFFERVESCE, vt.** جوشیدن *joshidan*,  
غلیان شدن *ghalyān-sh*.

**EFFERVESCENCE, n.** جوش *josh*,  
خوشیدگی *joshidagi*.

**EFFICACIOUS, a.** کارگر *muassar*, فایده مند *kārgar*, فایده مند *fāyida mand*.

**EFFICACY, *n.* vide FORCE, ENERGY.**

**EFFICIENCY, n.** فاعلیت *idrak* ادراک  
 کابلیت *kābīliyat*, عقل *hūsh* هوش  
 لیاقت *dkl* *liqālat*.

EFFICIENT, *a.* دانا *dānā*, قابل *kābil*,  
کاروان *kārdān*.

EFFICIENTLY, *ad.* قادر *kādirāna*,  
 قابل *kābilāna*

**EFFIGY, n.** صورت *sūrat*, شکل *shikl*,  
پیکر *pāykar*, تصویر *taswīr*, تمثیل  
*tamsīl*.

**EFFLORESCENCE, *n.* شگفتگی *shiguf-tagi.***

**EFFLUVIA, n.** بخار *bukhār*, بوی *bui*.

**EFFLUX**, *n* ریزش *rez*, ریزش *rezish*.

EFFORT, n. کوشش *kushish*, سب *sai*,   
 جهد *fehul*, عزم *dzem*.

EFFRONTERY, *n.* شوخي *shokhi*, بی ادبی *bi adabi*,  
 شرمی *bi sharmi*.

**EFFULGENCE, *n.* vide SPLENDOUR.**

**EFFUSION, *n.*** ریزش *rizish*, سافک *safk*.

The effusion of blood, دم سفت *safki dam*, خون رزی *khūn rezī*.

**EFFUSIVE, a.** افشان *afshān* رزان *rezān*

EGG, n. تخم مرغ *tukhm-e marḡ*. To sit upon eggs *ba-ḡayza*. To hatch *rahim-k.*, *rahim-k.* *rahim-k.* To lay eggs, *rahim-k.* *rahim-k.* *rahim-k.* *bayza-n.*, *bayza-n.* *bayza-n.* The yolk of an egg, *sard khāya*, *sahab*. The white of an egg, *sapeda*, *maḡ*.

**EGLANTINE, n.** نِسْرِين *nisrin*.

EGOTISM, n. **انانیت** *anāniyat*, **خود**  
**پرستی** *khud parasti*.

**EGOTIST, n.** خود پرست *khud parast*.

EGREGIOUS, *a.* سخت *sakht*, اشد  
ashadd, بزرگ *buzurg*.

**EGREGIOUSLY, ad.** بسیار *biyār*,  
شدت *bashiddat*.

**EGRESS, n.** خروج *khurūj*, بار *bar*  
*āmad.*

**EIGHT, n.** هشت *hishṭ*. Eight each, هشتم *hishṭagān*. The eighth, هشتم *hishṭum*, نام *ādmīn*.

EIGHTEEN, n. *ආසෘත* *hijda*.

**EIGHTY, n.** هشتاد *hashtad.*

**EITHER, (a or pron.)** یا *yā*, خواه *khāh*.  
 Either the one or the other, یا *yā* یک *yak*,  
 یا *yā* احد *ahd* یا *yā* آخر *ākhar*,  
 یا *yā* اهد *ahd* یا *yā* اھلیر *āhīr*. Either of you,  
 یا *yā* یکی *yaki* از شما *az shumā*. Either  
 side, یا *yā* هر جانب *har jānīb*,  
 یا *yā* جانبین *jānībāyn*.

**EJACULATE**, *vt* انداختن *andākhtan*,  
رامی کردن *ramī k.*, گفتن *guftan*.

**EJACULATION, n.** (throw) انداز *andāz*, رمی *ramī*.—(short or sudden prayer) ناکہ دعوت *dadwati nāgah*.

**EJECT**, *vt.* (drive out) راندن *rāndan*,  
بر طرف کردن *badar-k.*—(cast) تارک کردن  
*bar tark-k.*, نرگ نمودن *tark-n.*—(void  
from the mouth) استیفاء کردن *istifārāgh-*  
*k.*, بی کردن *kay-k.* To eject from a

- possession, *bt dakhk-k.*, | *ELDERLY, a.* سالخورده *sāl khurda*,  
 possession, *از تصرف بدر کردن* *az tasarrufbadar-k.* سالدار *sāldār*.  
 'To eject from an office, *منصب معزول* *mansab madzūl-k.* **ELDERSHIP, n.** شیوخیت *shuyūkhī-*  
 کردن *mansab madzūl-k.* **ELDEST, a.** نخست زاد *nakhust zād*,  
**EJECTION, n.** اخراج *ikhrāj*, طرد *tarad*. *buzurg tarīn.* The eldest  
**EJECTMENT, n.** بی دخال *bi dakhali*, *son, اول فرزند* *farzandī auwal*,  
 اخراج از میراث *ikhrāj az mīrās*, *فرزند بکر* *farzandī bīkr*.  
 طرد *tarad*. **ELECT, vt.** اختیار کردن *ikhtiyār-k.*,  
**EKE, vt.** انزودن *afzūdan*. *گزیدن* *guzīdan*, *پسند کردن* *pasand-*  
**ELABORATE, vt.** مکمل کردن *mukam-* *k.*, *چیدن* *chīdan*.  
*mal-k.*, ترتیب دادن *tartīb-d.* **ELECT, a.** گزیده *guzīda*, مقبول *maḥbūl*.  
**ELABORATE, a.** مشکل *mushkil*, دقیق *dakik*, مغلق *mughlak*. **ELECTION, n.** *گزینی* *ikhtiyār*,  
**ELABORATELY, ad.** مکمل *mukam-* *پسنددگی* *pasandagi*,  
*malan*, با بصیرت *bā basīrat*. *انتخاب* *intikhāb*,  
**ELAPSE, vt.** گذشتن *guzashtan*, گذر کردن *guzar-k.* *مقبولیت* *maḥbūliyat*.  
**ELASTIC, a.** دمدار *dam dār*, جهان *jehān*, **ELECTOR, n.** مختار *mukhtār*,  
 چنده *jahanda*. *منتخب* *muntakhib*.  
**ELASTICITY, n.** قوت جهیدن *kuwati-* **ELECTIVE, a.** اختیار دار *kuwati*  
*jahīdan*, دم *dam*.—(of the air) *ikhtiyārdār*, *مختاری* *mukhtārī*.  
*hawāzād*. **ELECTIVELY, ad.** با اختیار *bā ikhti-*  
**ELATE, a.** مغرور *maghrūr*, متکبر *mu-* *yār*, مقدمانه *mukaddamāna*.  
*takabbir*. **ELECTOR, n.** اختیار کننده *ikhtiyār*  
**ELATE, vt.** متکبر کردن *mutakabbir-k.* *kunanda*, *منتخب* *muntakhib*.  
**ELATION, n.** متکبری *mutakabbarī*, **ELECTRE, n.** کاه ربا *kāh-rubā*.  
 مغروری *maghrūrī*. **ELECTRICAL, a.** کشنده *kashanda*,  
**ELBOW, n.** مرفق *mirfak*, آرنج *āranj*. *جاذب* *jāzīb*.  
 —(a projection) *kurnat*. **ELECTRICITY, n.** کاه ربائی *lāh rub-*  
**ELBOW, vt.** (jut out) *قربت نمودن* *kurnat-n.* *āiy*, کشش *kashish*, جذب *jazb*.  
**ELDER, a.** مہین *mihīn*, اول زاد *aw-* **ELECTUARY, n.** معجون *madjūn*,  
*wal zāda*. An elder brother, *برادر کلان* *birādari kalān*, آخر مہین *akhkht-* *ریحار* *richār*.—(intoxicating)  
*mihīn*. *هوشکش* *hūshkash*.  
**ELDER, n.** شیخ *shaykh*, پیر *pīr*, خواجم *khājma*, *مختار* *makhtār*. Elders, **ELEEMOSYNARY, n.** صدقت پذیر *sīdkat pazīr*,  
 شیوخ *shuyūkh*, بزرگان *buzurgān*, اکابر *akābar*. *صدقه خور* *sadaka khor*.  
**ELDER, n.** (tree) *اکٹلی* *aktī*. **ELEGANCE, n.** زینت *zīnat*, زیبائی *ze-*  
*bat*, نزاکت *nazakat*, لطافت *latāfat*, حسن *husn*, جمال *jamāl*, رونق *rau-*  
*nah*. Elegance in speaking or **ELEGANCE, n.** فصاحت *balāghat*, فصاحت *fusāhat*,  
 writing, *بلغت* *balāghat*, فصاحت *fusāhat*.

**ELEGANT, a.** لطیف *latif*, نازک *nasuk*, ظریف *sarf*, حساس *husn*, جمیل *jamel*, خوشنما *khush numā*. Elegant writing or language, جواهر سخن *jauhari sahhun*, جواهر کلمات *jauhari kala-māt*. An elegant writer, خوش نویس *khush nawis*. Most elegant, احسن *ahsan*.

**ELEGANTLY, ad.** با لطافت *bā latāfat*, با خوب *khub*, خوش *khush*, با نراکت *bā nazakat*. Walking elegantly, خوش رفتار *khush raftār*.

**ELEGIAC, a.** قصیده منسوب *kasida man-sūb*—(mournful) اندوگین *andūh-gin*, مستمند *mustamand*.

**ELEGY, n.** (poem) قصیده *kasida* (pl. بصاد *marstiya*—(funeralsong) مرثیه *marstiya* To recite an elegy, مرثیه گفتن *marstiya-g*.

**ELEMENT, n.** عنصر *unsur* (pl. عناصر *anāsiri*). The four elements, عناصر اربع *anāsiri arbī*—(an ingredient) سرشت *sarishat*, جزوی *juzvi*. The elements or letters of a language, حروف الهجاء *harūful hijā*. The elements or rudiments of science, علم شروع *shurūi ilm*. The proper element, گاه *jā gāh*. The elements of Euclid, تهریر اقلیدس *tahriri ikhlidas*.

**ELEMENTAL, a.** عنصر منسوب *unsar mansūb*—(uncompounded) غیر مرکب *ghayri murakkab*.

**ELEMENTARY, a.** ابتدای *ibtidāy*, عنصری *unsuri*, اصلي *asli*.

**ELEPHANT, n.** فیل *fil*, پیل *ptl*. A she elephant, طهام *tilkhām*. An elephant keeper, فیلبان *filbān*. A castle or turret placed on an elephant, حود *hauda*, عماری *imāri*.

**ELEPHANTIASIS, n.** فیلپا *fil pā*, داء الفیل *dā' al-fil*.

**ELEPHANTINE, a.** فیلپا *fil pā*, بزرگ *buzurg*, کل *kalān*.

**ELEVATE, vi.** برداشتن *bardāshān*, ارفاع کردن *irtifāz kardan*, ارفاع کردن *buland kardan*.

**ELEVATED, a.** بلند کرده *buland kardā*, برداشته *bardāshā*, مرتفع *marfūḍ*.

**ELEVATION, n.** ارفاع *irtifād*, اناری *afāst*, بلندی *bulandī*, سرفرازی *sarfara-zī*, رف *raft*.

**ELEVATOR, n.** رفع کننده *raft kunandā*, ارفاع کننده *afāzandā*.

**ELEVEN, n.** یازده *yāsda*, احد عشر *ahad ashara*. The eleventh, یازدهم *yāsda hum*, حادی عشر *hādīya ashar*.

**ELF, n.** ام صبیان *ummu's sibyan*, قول *ghol*.

**ELICIT, vt** جذب کردن *jazb-k*, کشیدن *kashidan*, استدراک نمودن *istidrāk-n*.

**ELIGIBILITY, n.** لیاقت *liyākat*, پسندگی *pasandagi*.

**ELIGIBLE, a.** لایق *lāyak*, واجب *wājib*, اختیار لایق *lāyaki ikhtiyār*.

**ELIMINATE, vt** محذوف کردن *mahsūf-k*.

**ELISION, n.** حذف *hasf*, حرم *ja'zm*.

**ELIXIR, n.** اکسیر *ikstr*, معر *mufarraḥ*.

**ELK, n.** گوز *garzan*.

**ELL, n.** اداره *andāza*, گر *gaz*.

**ELLIPSE, n.** شکل بیض *shakli bayza*, کر *kurrah*.

**ELLIPSIS, n.** محذوف *muhaddar*, حذف *hasf*.

**ELM, n.** (tree) ناع *nāgh*.

**ELOCUTION, n.** سخنوری *sakhunwari*, فصاحت *fasaḥat*, گفتگو *guftagu*.

**ELONGATE, vt.** طول کردن *twil-k*, دراز کردن *darāz-k*.

ELOPE, *vi.* فرار کردن *gurikhthan*, گریختن *farār-k.*

ELOPEMENT, *n.* فرار *farār*, گریز *guriz.*

ELOQUENCE, *n.* فصاحت *fasāhat*, زبان آوری *sakhuṇ rānī*, سخن رانی *zabān āwarī.*

ELOQUENT, *a.* بلیغ *baligh*, زبان آور *zabān āwar.*

ELOQUENTLY, *ad.* فصیحانه *fasihāna.*

ELSE, *a.* دیگر *digar*, *ad.* اگر نه *agar na*, جز *juz.*

ELSEWHERE, *ad.* دیگر جا *digar jā.*

ELUCIDATION, *n.* بیدنت *bīnat*, اظهار *izhār*, تبصیر *tadbīr*, شرح *sharīh.*

ELUDE, *vt.* حیل باختن *hīla-b.*, غیب *ghabn-k.*—(avoid) پرهیز کردن *parhīz-k.*, دفع کردن *daft-k.*

ELUDIBLE, *a.* احتذار ممکن *mumkīni ihtizār*, قابل اجتناب *kābīlī ijtīnāb.*

ELUSION, *n.* حیل *hīla*, فن *fann*, فرار *farār*, گریز *guriz.*

ELUSIVE, *a.* حیل بند *hīla band*, احترازی *ihitirāzī.*

ELYSIAN, *a.* جذبی *bahishtī*, بهشتی *jinnatī*, فردوس *firdos.*

ELYSIUM, *n.* بهشت *bihisht*, جذت *jinnat.*

EMACIATE, *vi.* لاغر کردن (make lean) *lāghir-k.*, نحیف کردن *nahīf-k.*—(become lean) لاغر گشتن *lāghir-g.*

EMACIATED, *a.* لاغر شده *lāghir*, لاغر *lāghir shuda*, نحیف *nahīf.*

EMACIATION, *n.* لئانت *lāghirī*, لاغری *nahīfut.*

EMANATE, *vt.* صادر شدن *sādir-sh.*

EMANATION, *n.* بذر *bazt*, ظهور *zuhūr*

EMANCIPATE, *vt.* آزاد کردن *āsād-k.* خلاص کردن *khalās-k.*

EMANCIPATED, *a.* معتنق *mudtak* آزاد شده *āsād-shuda.*

MANCIPATION, *n.* آزادی *āsādāgi*, نجات *illāk*, اطلاق *najāt.*

EMASCULATE, *vt.* خصی کردن *khasī-k.*, ضعیف کردن *za'if-k.*

EMBALM, *vt.* مومیا ساختن *mumīyā-s.*

EMBANKMENT, *n.* پشته *pushṭa*, دمدمد *damdama.*

EMBARGO, *n.* منپای *manhāī.*

EMBARK, *vt.* (go on board) سوار شدن *ba jahāz dar-r.*—(put on board)

*dar jahāz wazd-n.*, در جهاز وضع نمودن *bālāyī kishṭī-n.*

—(engage in any affair) بکار در آمدن *bakār dar-ā.*, خود را معامله ساختن *khudrā ma'amala-s.*

EMBARKATION, *n.* (going on boardship)

رفتن در جهاز *kisti sawār*, سوار رفتن *raftan dar jahāz.*—(putting on board) نهادن در جهاز *nihādan dar jahāz.*

EMBARRASS, *vt.* آشفتن *āshuftan*,

پریشان کردن *muztarīb-k.*, حیران کردن *hairān-k.*, مشوش نمودن *parīshān-k.*, *mushawwash-n.*

EMBARRASSED, *a.* آشفت *āshufta*,

پریشان *mushawwash*, مشوش *parīshān*. To be embarrassed, شدن *muztarīb-sh.*, آشفت *āshufta-sh.*

EMEARRASSMENT, *n.* پریشانی *parīshānī*,

اضطراب *āshuftāgi*, آشفتگی *iztirāb*, تشویش *tashwīsh.*

EMBASSADOR, *n.* رسول *ilchī*, ایلچی *rasūl*, فرستاده *firistāda.*

EMBASSY, *n.* پیام *paighām*, پیام *pa-yām*, ارسال *irsāl*. To send an em-

bassy, ایلچی فرستادن *ilchī-f.*

EMBATTLE, *vt.* صف آراستن *saff-ā.*,

جنگ آماده کردن *jang āmadā-k.*

EMBAY, *vt.* در خلیج آوردن *dar khalīj-ā.*

EMBELLISH, *vt.* آرایش *sebtīlan.* زبیدن *zabīdan.* آرایش *ārāyish-n.* زینت دادن *zīnat-d.*

EMBELLISHMENT, *n.* زیبایش *sebtā-yish.* زینت *zīnat.* آرایش *ārāyish.*

EMBERS, *n.* ملات *mallat.* اخگر *akhgar.*

EMBEZZLE, *vt.* خیانت کردن *khiyānat-k.* اسراف کردن *isrāf-k.*

EMBEZZLEMENT, *n.* خیانت *khiyānat.* دزدی *duzdī.*

EMBLAZON, *vt.* رونق آراستن *arāstan.* رونق بخشیدن *raunak-b.*

EMBLEM, *n.* علامت *dlāmat.* نشان *nishān.*

EMBLEMATICAL, *a.* کنایه دار *kināya dār.* رمزی *ramzī.* علامتی *dlāmātī.*

EMBLEMATICALLY, *ad.* بطور عبارت *ba taūrī ibārat.* رمز *ba tarīkī ramz.*

EMBODY, *vt.* مجسم ساختن *mujas-sam-s.* جمع کردن *jamt-k.*

EMBOLDEN, *vt.* دلیر ساختن *dilīr-s.* بت باک کردن *bt bāk-k.*

EMBOLISMAL, *a.* کبیسه *kabīsat.*

EMBOSS, *vt.* نقش کردن *naksh-k.* مقبب کردن *mukabbab-k.*

EMBOSSMENT, *n.* قبه کاری *kubba kārtī.* تقبیب *takbīb.*

EMBOWEL, *vt.* روده بیرون کردن *rūda berūn-k.* دفن کردن *dafn-k.*

EMBRACE, *vt.* بغلگیری کردن *baghalgīrt-k.* در برگرفتن *āghūsh-k.* آغوش کردن *dar bar-g.* کنار گرفتن *kinār-g.* To embrace one another, تعانی کردن *ta-ānuk-k.*—(comprise) اشمال کردن *ishtimāl-k.*—(admit) پذیرفتن *pazīrftan.* قبول کردن *kabūl-k.* To embrace an opportunity, فرصت گرفتن *fursat-g.*

EMBRACE, *n.* بغل *baghal.* آغوش *āghūsh.* کنار *kinār.*

EMBRACER, *n.* بغل گیر *baghalgītr.* بغل *baghal kunanda.* بارو *bārū.* کننده

EMBRASURE, *n.* کنگر دیوار *kungarāī dīwār.*

EMBROCATION, *n.* مالش *tild.* ملاش *mālīsh.*

EMBROIDER, *vt.* زردوزی کردن *zardūzī-k.* چکن دوزی کردن *chikīn dūzī-k.*

EMBROIDERER, *n.* زردوز *sar dūz.* چکن دوز *chikīn dūz.*

EMBROIDERY, *n.* زردوزی *zar dūzī.* چکن دوزی *chikīn dūzī.*—(diversity of colours) رنگا رنگی *gūnāgūnī.* بوتلمون *bukalamūn.*

EMBROIL, *vt.* فتنه انگیزی *fitna-a.* درهم زدن *bar-ham-s.* اضطراب کردن *iztirāb-k.* پریشان نمودن *parīshān-n.*

EMBRYO, *n.* جنین *janīn.* حبل *habal.* حمل *hamal.*

EMENDABLE, *a.* ممکن اصلاح *mumkīnī islāh.* اصلاح پذیر *islāh pazīr.*

EMENDATION, *n.* صحت *saht.* اصلاح *islāh.* تادبیب *tādīb.*

EMENDATOR, *n.* مصلح *muslah.*

EMERALD, *n.* زمرد *zumurrud.* مینا *mīnā.*

EMERGE, *vi.* ظهور کردن *zahūr-k.* صدور *sudūr-y.* پیدا شدن *paydā-sh.*

EMERGENCY, *n.* حادثه *hādīsa.* ضرورت *zarūrat.*

EMERGENT, *a.* ناگهانی *nāgīhānī.*—(rising into view) ظهور نما *zahūr numā.* صادر *sādir.*

EMEROLDS, *n.* باسور *bāsūr.* (پل. باسور).

EMETIC, *a.* مسدفرغ *mustafarīgh.* مقیی *muklayī.*

EMETIC, *n.* وبو *lājī kai.* علاج *ilājī.* فب *ha-yū.* اسدفرغ *istīfrāgh.*

EMETICALLY, *ad.* اقیانه *ikyāna*.

EMIGRANT, *n.* تارک وطن *tārīki watan*.

EMIGRATE, *vi.* وطن گذاشتن *watan-g.*

تارک دیار کردن *tārki diyār-k.*  
هجر نمودن *hijr-n.*

EMIGRATION, *n.* تارک وطن *tārki watan*, هجران *jilāi watan*, جلی وطن

EMINENCE, *n.* سرفرازی *sarfurāzi*,  
بزرگی *buzurgī*, جلال *jāh u jalāl*.—(height) بلندی *bulandī*, ارتفاع *irtifād*.—(high ground) بلند جای *jāi buland*, پشت *pushta*.

EMINENT, *a.* بلند *buland*, سرفراز *sarfarāz*, رفیع *ālī*, عالی *ālī*, بزرگ *buzurg*, رفیع *rafiā*. Very eminent, صاحب دولت *sāhibi dawlat*, مقام عالی *ālī mukām*, رفیع *ālī shān*, عالی شان *ālī kadr*, Eminent men, اشراف *ashraf*, رباب *arbābi maānī*. To be or become eminent, تفضل شدن *tafazzul-sh.*, نامور *rafī*. *b.*—(conspicuous) معروف *ma-drūf*, مشهور *mashhūr*, نامور *nāmūvar*.

EMINENTLY, *ad.* بر وجه عالی *bar wajai ālī*, شریفا *sharīfan*.

EMISSARY, *n.* جاسوس *jāsūs*, هرکاره *harkāra*, خبر گیر *khābar gir*.

EMISSION, *n.* اخراج *ikhrāj*, فرط *fart*.

EMIT, *vt.* اظهار *ikhrāj-k.*, اظهار نمودن *izhār-n.*

EMMET, *n.* مور *mūr*, نمل *naml*.

EMOLLIENT, *a.* ملین *mulayyin*.

EMOLUMENT, *n.* پیدایش *paydayish*, حاصل *hāsīl*, فایده *fāyada*, سود *sūd*.

EMOTION, *n.* آشفتگی *ashuftagi*, اضطراب *iztirāb*, کدورت *kudūrat*.

EMPALE, *vt.* خورقت کردن *khawzakat-k*, بردار کشیدن *bardār-k*.

EMPEROR, *n.* شاهنشاه *shāhanshā*

سلطان *sultān*. The Emperor of Rome.

کایسر *kaisar*. The Emperor of China.

خاقان *faghfūrī chīn*, فغفور چین *khākān*.

EMPHASIS, *n.* تاکید *tākid*.

EMPHATIC, *a.* باتاکید *bā tākid*, مؤکد *muakkad*.

EMPHATICALLY, *ad.* بطور قطعی *bā taurī qatī*.

EMPIRE, *n.* (command) حکم *hukm*, فرمان *farmān*.—(the imperial dignity) سلطنت *pādshāhī*, شهر باری *shahr yārī*, حکومت *hakūmat*, مملکت *mu-mlukat*, پادشاهی *pādshāhī*.

EMPLOY, *vt.* کار سپردن *kār-s.*, مشغول کردن *mashghūl-k.*, کار و بار دادن *kār u bār-d.*, پرداختن *pardākhtān*. To employ oneself, خود را مشغول کردن *khudrā mashghūl-k.*, کار گذاردن *kār-g.* To employ one another, تشاغل ساختن *tashāghul-s.*—(use as an instrument) استعمال کردن *istidmāl-k.*

EMPLOYABLE, *a.* واجب الاستعمال *wājib ul istimāl*, قابل تصرف *lāyaki tasarruf*.

EMPLOYEE, *n.* کار گذار *wakīl*, وکیل *guzār*.

EMPLOYED, *a.* مشغول *mushtagil*, مشغول *mashghūl*.

EMPLOYER, *n.* کار فرما *akā*, استعمال *farmā*.—(one who employs) مستعمل کننده *istimāl kunanda*, مستعمل *istimāl*.

EMPLOYMENT, *n.* کار *kār*, شغل *shughl*, منصب *amr*, عمل *amal*.—(office) خدمت *khidmat*.—(service), نوکری *naikarī*, خدمت *khidmat*.

EMPOISON, *vt.* زهر دادن *zahr-d.*

EMPORIUM, *n.* بازار *bāzār*, بندر *bandar*.

EMPOVERISH, *a.* مفلس کردن *muflis-*

*k.*, گدا کردن *gharāb-k.*, خراب کردن *gadā-k.*, کم زور کردن *kamsor-k.*  
**EMPOVERISHMENT**, *n.* انلاس *iflās*,  
 فقر *fakīr*, گدایی *gadāiy*.  
**EMPOWER**, *vt.* قدرت دادن *kudrat-d.*,  
 فرمان دادن *mukhtār-k.*, مختار کردن  
*farmān-d.*  
**EMPRESS**, *n.* ملکه *malaka*, سلاطه *sul-*  
*tāna*, قیصره *kaisara*.  
**EMPTINESS**, *n.* تهی *tiht*, خلاء *khalā*.  
**EMPTY**, *a.* (void) تهی *tiht*, خالی *khalī*,  
 بی بار *bt* (unburdened) *mudtīl*,  
 بی دست *bār*, *abukbār*. Empty handed,  
 بی دست *tihi dast*.  
**EMPTY**, *vt.* خالی کردن *tiht-k.*, خالی  
 خلوت کردن *khālī-k.*, صفر کردن *safr-k.*,  
 خلوت کردن *khilwat-k.*  
**EMPYREAN**, *n.* عرش *drsh*, ملک *falak*  
**EMULATE**, *vt.* (without envy) رقیب  
 شدن *rakīb-sh.*, حسرت کردن *hasrat-k.*  
 —(with envy) حسد بردن *hasad-b.*,  
 غیبت نمودن *ghayrat-n.*  
**EMULATION**, *n.* حسرت *hasrat*, غیبت  
*ghayrat*, رشک *rashk*, حسد *hasad*—  
 (rivalry) مقابلہ *mukābala*.  
**EMULATIVE**, *a.* حسد بر *hasad bar*,  
 اهل غیبت *ahli ghayrat*.  
**EMULOUSLY**, *ad.* با حسرت *bā hasrat*,  
 با غیبت *bā ghayrat*.  
**ENABLE**, *vt.* توان دادن *kūwat-d.*, توانا  
 دست دادن *tawānā-k.*, دست *dast-d.*,  
 قابل ساختن *kābil-s.*  
**ENACT**, *vt.* فرمان کردن *farmān-k.*, امر  
 حکم نمودن *amr-n.*, —  
 (make into law) اجرا نمودن *ijrā-n.*  
**ENACTMENT**, *n.* قاعده *kātda*, قانون  
*kānūn*.  
**ENAMEL**, *n.* مینا *mīnā*, میناکاری *mīnā-*  
*kārī*.

**ENAMEL**, *vt.* مینا کاری کردن *mīnā-kārī-k.*  
**ENAMOUR**, *vt.* عاشقی کردن *ashiqī-k.*,  
 فریفتن *furshtān-k.*, فریفتن کردن  
*āshuftā-k.*, شیدا نمودن *shaydā-k.*  
**ENAMoured**, *a.* عاشق شده *ashiq*,  
 شیدا *shuda*, شوریده *shordā*, شفته *shiftā*.  
**ENCAMP**, *vi.* خیم زدن *khaīma-s.*,  
 تیر کردن *mudkar-k.*, اردو زدن *nusūl-k.*,  
 اردو *urdu-s.*  
**ENCAMPMENT**, *n.* لشکرگاه *lashkargāh*,  
 اردو *urdu*, خیم گاه *khaīma gāh*.  
**ENCHAIN**, *vt.* بستن *bastān*, زنجیر  
 زدن *sanjīr-k.*  
**ENCHANT**, *vt.* انسون کردن *afsūn-k.*,  
 سحر بازی نمودن *jādūt-k.*, جادوی کردن  
*sahr bāst-n.*—(delight) دلشدن *dīl-*  
*k.*, دلوز کردن *dīlāwīz-k.*, شاد کردن  
*shād-k.*  
**ENCHANTED**, *a.* مسحور *mashūr*—(de-  
 lighted) شادمان *shādmān*, دلشاد  
*dīlshād*.  
**ENCHANTER**, *n.* جادوگر *jādūgar*, ساحر  
*sāhir*, افسونگر *afsūngar*.  
**ENCHANTINGLY**, *ad.* مسحورانه *masrū-*  
*rāna*, با دلوزی *bā dīlāwīz*—(by  
 enchantment) مسحورانه *mas-kūrāna*.  
**ENCHANTMENT**, *n.* (magic charms)  
 انسونگری *jādūgarī*, سحر بازی *afsūn-*  
*garī*, سحر بازی *sahr bāzī*—(irresist-  
 able influence) دلشدایی *dīlshādī*,  
 دلوزی *dīl āwīzī*.  
**ENCHANTRESS**, *n.* (sorceress) ساحره  
*sāhirat*, زن جادوگر *sanī jādūgar*—  
 (a beautiful woman) زن نازنین *sanī*  
*nāznīn*, زن دلکش *sanī dīl lāsh*.  
**ENCHASE**, *vt.* در زدن *dar-s.*, نصب  
 نمودن *nash-b.*  
**ENCIRCLE**, *vt.* گرد ساختن *gard-s.*



- دایره گرد نمودن *gardāgard-n.*, دایره گرد نمودن *dāyira-k.*, محاصره کردن *muhāsara-k.*
- ENCLOSE, *vt.* (surround) احاطه کردن *ahāta-k.*, محاصره کردن *muhāsara-k.* —(confine) قید کردن *kayd-k.*, سد کردن *sadd-k.* To enclose (a letter) ملفوف کردن *lifāfa-k.*, ملفوف کردن *mal-fūf-k.*
- ENCLOSURE, *n.* حصار *ihāta*, حصار *hisār*. An enclosure of pales, دار بزین *dār bazīn*.—(of a letter) لفافه *lifāfa*.
- ENCOMIAST, *n.* وصاب *mādiḥ*, مادیح *wassāf*.
- ENCOMIUM, *n.* مدح *aitāyish*, ستایش *madh*, ثنا *sanā*, وصف *wasf*, آفرین *āfrīn*, تحسین *tahsīn*.
- ENCOMPASS, *vt.* احاطه نمودن *ihāta-n.*
- ENCORE, *ad.* بار دیگر *bārīdīgar*, باز *bāz*.
- ENCOUNTER, *n.* (battle) جنگ *jang*, نبرد *nabard*, رزم *razm*.—(accidental meeting) ملاقات *mulākāt*, مصادفت *musādafat*.—(casual incident) وقعت *wakadt*, مقابله *mukābala*.
- ENCOUNTER, *vt.* (combat) وقعت کردن *wakadt-k.*, جنگیدن *jangīdan*.—(meet face to face) دو چار شدن *du chār-sh.*, مقابله *rūbarū-k.*, روبرو کردن *mukābala-k.*—(oppose) مخالفت کردن *mukhālīfut-k.*, مانع کردن *mānt-k.*
- ENCOURAGE, *vt.* (animate) دلیر کردن *diler-k.*, استقامت *tasallī-k.*, تسلی کردن *istimālāt-k.*, انگیزتن *angīkhtan*, جرأت دادن *jura't-d.*—(exhort, advise, incite) پند دادن *pand-d.*, تذبیه *tambīk-s.* To encourage to fight, تحریک نمودن *katālat takhrīz-k.* To encourage an insurrection, فتنه تحریک کردن *fitna takhrīk-k.*, فتنه ایگیختن *fitna-a.*
- ENCOURAGED, *a.* محرک *muharrak*. —(favoured) صاحبِ همت *sāhibi himmat*, پندیر *tnāyat pazīr*.
- ENCOURAGEMENT, *n.* تقویت *takwīyat*, تسلی *tasallī*.—(countenance) حمایت *himāyat*, مهربانی *mehrbānī*, عنایت *tnāyat*.
- ENCOURAGER, *n.* تحریک نماینده *tahrīk numāyanda*, حمایت دهنده *himāyat dahanda*, متسلی *mutasallī*.
- ENCROACH, *vi.* دست درازي کردن *dast darāzi-k.*, تجاوز کردن *tatāwul-k.*, ناحق داخل کردن *nāhakī dahhl-k.*
- ENCROACHMENT, *n.* دست درازي *dast darāzi*, تجاوز *tatāwul*.
- ENCUMBER, *vt.* حمل نمودن *haml-n.*, بار کردن *bār-k.* To encumber with debts, مدیون کردن *madyūn-k.*
- ENCUMBERED, *a.* ممنوع *bārdār*, باردار *mamnūd*.
- ENCUMBRANCE, *n.* (impediment) مانع *mant*, تعرض *tādrīz*, زجر *zījr*.—(burden) بار *bār*, حمل *haml*.—(debt) قرض *karz*, وام *wām*, دین *dayn*.
- ENCYCLOPEDIA, *n.* جوامع العلوم *jawām ul-ūm*.
- END, *n.* (conclusion) انجام *ākhir*, انجام *anjām*, عاقبت *saranjām*, اکبات *ākibat*, انتها *intihā*, ختم *khatam*, خاتم *tamāmat*.—(of a book) نیت *khātima*.—(aim, intention) نیت *niyat*, مراد *murād*, قصد *kasd*, نتیجه *natīja*.—(death) اجل *marg*, ابطال *ibtāl*.—(abolition) سر *sar*, نوک *nauk*. The end or consummation of time, انقراض الزمان *inkirāzu'z zamān*. To the end of life, تا آخر حیات *tā ākhiri hayyāt*. The end of a sentence or

period, محط *mahatt*. The end of a verse, قافیه *hāfiya*. To contemplate the end, عاقبت اندیش کردن *ākibat andīsha-k*. The end of a speech or a letter, کلام ختم *khatamī kalām*. Brought to an end, منتهی *muntahī*, منقرض *munkariz*. At the end of his reign, در آخر دولتش *dar ākhiri daulatash*. About the end of the book it is mentioned, در خاتمه کتاب *dar khātimai kitāb*. At the end, در آخر *dar ākhir*. Without end, بی حد و غایت *bī hadd u ghāyat*. A good end, ختم خوب فرجام *khūb farjām*. A bad end, بد فرجام *bad farjām*. In the end, عاقبت الامر *fi'l-jumla*, عاقبت الامر *ākibatul amr*. To what end? چه چي *chī madni*. To the end that, تا آنکه *barāyi ānki*. To gain one's end, حاصل کردن *murād hāsīl-k*. To no end, بی معنی *bī madnī*, بیپایان *bīhūda*. From beginning to end, از ابتدا تا آخر *az awwal ta ākhir*, از ابتدا تا انتها *az ibtidā tā intihā*. The end of time, the last day, آخر زمان *ākhir zamān*.

END, *vt.* (bring to an end) آخر کردن *ākhir-k*, ختم انجام کردن *anjām-k*, ختم *khutām-k*, تمام کردن *tamām-k*. —(come to an end) بانجام آمدن *ba anjām-ā*, آخر تمام شدن *tamām-sh*, آخر *ākhir-sh*, منتهی گشتن *muntahī-g*. —(put to death) قتل کردن *katīl-k*, کشتن *kushtan*.

ENDAMAGE, *vt.* زبان کردن *ziyān-k*, زیان رساندن *izān-k*.

ENDANGER, *vt.* در خطر انداختن *dar khatar-a*.

ENDEAR, *vt.* دلنواختن *dāzīsh-k*, عزیز دل کردن *dīl-n*.

ENDEARMENT, *n.* دلنوازی *dīl nawāzī*, محبت *mohabbat*, نوازش *nawāzish*.

ENDEAVOUR, *n.* جهد *jehad*, کوشش *kushish*, سعی *sai*. A great endeavour, سعی بلیغ *saiyi baltgh*. With every endeavour, با جمله قوب *bā jumlai kuwat*, با سعی جم *bā saiysi jamtl*.

ENDEAVOUR, *vi.* جد و جهد کردن *jaddu jehad-k*, سعی نمودن *saiyi-n*, کوشش کردن *koshtan*, کوشیدن *koshtan-k*, محنت کردن *mahnat-k*.

ENDEAVOURER, *n.* محنت کننده *mahnat kunanda*, سعی کننده *saiyi kunanda*.

ENDED, *a.* تمام *tamām*, منتهی *muntahī*, منقصی *munkasā*.

ENDITE, *vt.* (write) نوشتن *nawishtan*, انشا کردن *inshā-k*, تصنیف کردن *tasnīf-k*, الزام کردن *ilzām-k*. —(charge) شکایت کردن *shikāyat-k*.

ENDICTMENT, *n.* شکایت *shikāyat*, غم *gham*.

ENDIVE, *n.* کاسنی *kāsnī*, کز *kirav*.

ENDLESS, *a.* (not terminated) بی پایان *bī nihāyat*, بی حد *bī hadd*. —(infinite in space or number) بی حد و شمار *bīhadd wa shumār*. —(infinite in time) ابدی *abadī*, مدام *mudām*.

ENDLESSLY, *ad.* دایما *dāyiman*, همیشه *hamīsha*.

ENDLESSNESS, *n.* همیشگی *hamīshgi*, دوام *dawām*, استمرار *istimrār*.

ENDORSE, *vt.* بر پشت نوشتن *barpushtan*, امضا کردن *rakm-k*, رقم کردن *imzā-k*.

ENDORSEMENT, *n.* بر پشت نوشت *bar navisht*, ظفر نویسی *zahr navīst*.

ENDOW, *vt.* (with a portion) چیزی دادن *dān*.

*ja'iz-d.*, وقف کردن *wakf-k.*, مهر دادن *mahr-d.*

ENDOWMENT, *n.* (portion) مهر *mahr*, اوقاف *lābīn.*—(for pious uses) *aukāf*, خیرات *khaiyrāt.*—(quality) *wuṣf*, (اوصاف *pl.*) وصف.

ENDUE, *vt.* فضیلت دادن *fazilat-d.*, عقل و هنر بخشیدن *akl u hunar-b.*

ENDURANCE, *n.* استمرار *bahā*, بقا *is-timār.*—(patience) برداشت *bardāsh*, صبر *sabr*, طاقت *tākat.*

ENDURE, *vt.* (bear) برداشت کردن *bar-dāsh*-*k.*, تحمل کردن *sabr-d.*, ماندن *tahammul-k.*—(last, remain) ماندن *māndan*, قائم شدن *kāyam-sh.*

ENEMA, *n.* حقنه *hukna*, اماله *imāla.*

ENEMY, *n.* دشمن *dushman*, عدو *adū*, خصم *khasm.* A mortal enemy, خصم *khasmī jān.*

ENERGETIC, *a.* قوت دار *kuwatdār*, متجاهد *mutajāhid.*

ENERGY, *n.* قدرت *kuwat*, کدورت *kudrat*, شوق *shawk*, اجتهد *ijtihād.*

ENERVATE, *vt.* زبون کردن *zabūn-k.*, کمزور کردن *zā'if-s.*, ساختن *zār-k.*, ناتوان کردن *nātarwān-k.*

ENFORCE, *vt.* اضطرار نمودن *istirār-n.*, قوی *zor-d.*, (invigorate) دامن کردن *kawī-k.*—(strengthen) زور *mahkum-k.*—(constrain) برداختن *zor-ā.*—(put in force) آوردن *pardākhtan*, بر آوردن *bur-ā.*

ENFORCEMENT, *n.* (act of enforcing) تأکید *takīd*, (compulsion) زور *zor*, تعدی *taddī.*—(putting into execution) تکمیل *takmil.*

ENFRANCHISE, *vt.* آزاد کردن *āzād-k.*, خلاص کردن *khalās-k.*

ENFRANCHISEMENT, *n.* آزادی *āzādī.*

ENGAGE, *vt.* (fight) جنگیدن *jangidan*, مقاتله کردن *kīlāl-k.*, محاربه کردن *mahāraba-k.*

—(employ) درکاری معین کردن *dar kā-rimudyyan-k.*, مقرر کردن *mukarrar-k.*—(embark in any affair) بکار در *bakār dar-ā.*

در امر مشغول گشتن *dar amr mashghūl-g.*—(bring over to a party) بطرف کشیدن *ba taraf-k.* مشغول ساختن *mashghūl-s.* بر کشیدن *agāht-bar-k.*—(contract to do any thing)

عهد و پیمان کردن *shart-k.*, شرط کردن *ahd u paymān-k.*—(be security for a debt) مال ضامن شدن *mālzāmin-sh.*, گرو نهادن *zāmini-d.*—(stake) *gīru-n.*, رهن دادن *rahn-d.*

ENGAGED, *a.* مشغول *mashghūl.*

ENGAGEMENT, *n.* (conflict) جنگ *jang*, بیکار *naḥard*, *paykār.*—(to pay debt) مالضامنی *mālzāminī*, کفالت *kafālat.*—(adherence to a party) دامن گیری *ham wisākt.*—(contract) قول *shart*, قرار *harār.*—(of the attention) اشتغال *ishtighāl*, شغل *shughl*, فکر *fikr.*

ENGENDER, *vt.* (beget) تولید کردن *taulīd-k.*, تناسل نمودن *tanāsul-n.*—(to be generated) مولود شدن *maulūd-sh.*, زایده بودن *āīda-b.*—(bring forth) وضع حمل کردن *wazī hamī-k.*, پیدا کردن *paydā-k.*

ENGINE, *n.* (for raising water from rivers, &c.) دولا *dol-āb*, منجنیق *manjanūn.*—(for throwing stones, &c.) پیتکانی *manjanik*, *pī-tkānī.*—(device) فن *fann*, غرض *ghāraz.*—(an agent for another) وکیل *wakīl*, کارگذار *kārguzār.*

**ENGINEER, n.** (director of artillery) *top andās*.—(a director of buildings or works) *midār*, *muhandis*—(player of fire-works) *ātishbāz*.

**ENGLISH, a.** انگریز *ingris*, انگلیس *inglis*. To translate into English, *dar zabān ingrezi tarjuma-k*.

**ENGLISHMAN, n.** انگریز *ingris*.

**ENGLUT, a.** اوباشدن *awbāshdan*, اوباریدن *awbārdan*.

**ENGORGE, vt.** vide SWALLOW.

**ENGRAIN, vt.** رنگ بالا و ثابت دادن *rang balā u sābit-d*.

**ENGRAPPLE, vt.** بلعیدن *balidan*, گرفتن *giriftan*, قبض کردن *kabs-k*.

**ENGRASP, vt.** گرفتن *giriftan*, ربودن *rabūdan*, قبض کردن *kabs-k*, تصرف کردن *ba tasarruf-ā*.

**ENGRAVE, vt.** نقش کردن *kandan*, ناکش کردن *nakh-k*, قلمکاری کردن *kalam kārt-k*.

**ENGRAVER, n.** کندۀ قلمکار *kalam-kār*, مهر کن *kandagar*.—(a seal engraver.) *mohr kan*.

**ENGROSS, vt.** (attention) مشغول کردن *mashghul-k*, تحریر نمودن *tahrir-n*. (commodities) جمیع اجناس اندوختن *jamīd ajnās-a*.

**ENGULPH, vt.** غرق کردن *ghark-k*.

**ENHANCE, vt.** (a price) قیمت زیاده *afzūdan*, *ketmat siyāda-k*.—(raise in esteem) در اعتبار پیش *dar attibār pesh dast-k* دسعی کردن

**ENHANCEMENT, n.** زیادت قیمت *siyādat ketmat*.—(aggravation) نفالت *sakalat*, باه *bahs*.

**ENIGMA, n.** رمز *rams*, لغز *lughs*, معما *mua'mmā*.

**ENIGMATICAL, a.** رمزآمیز *rams āmiz*, مرموز *marmūz*.

**ENIGMATIST, n.** رماز *rammāz*, لغزگو *lughagu*.

**ENJOIN, vt.** امر نمودن *farmūdan*, امر کردن *amr-k*, حکم نمودن *hukm-n*.

**ENJOY, vt.** (live in happiness) در خورنداری عیش و عشرت *bar khurdārī-g*, گرفتن کامرانی داشتن *dish u dehrat-k*, کامرانی داشتن *kāmranī-d*. To enjoy the possession or property of any thing, متصرف بودن *mutasarraf-b*, متاع شدن *mutama-tti-sh*. To enjoy the possession of wealth, مغنم شدن *mughānam-sh*. To enjoy company, رفیق و همراه شدن *rafīq u hamrah-sh*, صحبت کردن *sohbat-k*. To enjoy an office, متصرف منصب *mutasarrafi mansab-sh*. To enjoy health, در صحت شدن *dar saht-sh*, تندرست بودن *tandurust-b*.

**ENJOYMENT, n.** کامرانی *kāmranī*, تمتع *dish u dehrat*, کامیابی *kām-yābi*, تنعم *tandm*.

**ENKINDLE, vt.** انروختن *afrukhtan*.

**ENLARGE, vt.** زیاده کردن *seyāda-k*, وسیع کردن *farākh-k*, عبارت کردن *ibārat-k*.—(amplify) مبالغت *mubālaghat-a*. To enlarge eloquently, تطویل کلام کردن *tatwīli kalām-k*. To enlarge or set at liberty, آزاد کردن *asād-k*, خلاص کردن *khalās-k*, رها کردن *rahā-k*.

**ENLARGED, a.** مددور *mamdūd*, دراز کشیده *darās kashīda*.

**ENLARGEMENT, n.** توسیع *taust*, کشادگی *kushādagi*, فراخی *furākhi*, ازدیاد *siyādat*, زیادت *tarakkt*, ازدیاد *azdiyād*.—(magnifying representation)

مبالغه *mubālagha*, تفریط *tafrīt*.—(release from confinement) آزادی *āzādī*, نجات *najāt*.

ENLIGHTEN, *vt.* روشن کردن *raushan-k.*, منور کردن *munawwar-k.*—(instruct) تعلیم دادن *tarbiyat-k.*, تدریس کردن *tadlim-d.*

ENLIGHTENED, *a.* روشن کرده *roshan kardā*, منور *munawwar*.

ENLIST, *vt.* نگاه داشتن *nigāh-d.*, دفتر در دفتر لشکری نوشتن *daftar-k.*, دفتر *dar daftarī lushkari-n.*

ENLIVEN, *vt.* (give life) حیات دادن *hayāt-d.*, نفس و حرکت بخشیدن *nafsu harakat-b.*—(rouse, give vigour) انگیزان *angizān*, زبرک نمودن *zīrak-n.* شادمان کردن *shādmān-k.*, خورسندی کردن *khursandī-k.*

ENMITY, *n.* دشمنی *adāwat*, دشمنی *dushmanī*, کینه *khasūmat*, خصومت *khasūmat*, اظهار خصومت *khasūmat-k.* To shew enmity, *izhārī khasūmat-k.* To be at enmity, *khasūmat-n.* خصومت نمودن *khasūmat-n.*, عداوت کردن *adāwat-k.*

ENNOBLE, *vt.* سرفراز کردن *sarfarās-k.*, بلند کردن *buland-k.*, مشرف کردن *mushrif-k.*, تشریف کردن *tashrif-k.*

ENNOBLED, *p. a.* سرفراز کرده *sarfarās kardā*, مشرف *musharraf*. To be ennobled, *musharraf-b.*

ENORMITY, *n.* (depravity) شدت *shiddat*, شرارت *sharārat*, ستم *sitam*, ظلم *zulm*.—(excess) زیاده *ziyādatī*.

ENORMOUS, *a.* شدید *shadīd*, شریر *sharīr*, مفسد *mufsid*.—(excessive) بسیار *bisyar*, نهایت *nihāyat*, کبیر *kabīr*. To be enormous, *az hadd-g.*

ENORMOUSLY, *ad.* بشدت *bashiddat*, بی حد *bi hadd*.

ENOUGH, *ad.* بس *bas*, وافر *wāfirān*. *n.* وافر *wāfir*, کفایت *kifāyat*. It is enough, *kifāyat ast*. It is enough for me, *marā bas ast*. Be it enough for you, *shumārā kafi bāshad*.

ENQUIRE, *vt.* تفحص کردن *tafahhus-k.*, تنقیص کردن *taftish-k.*, پرسیدن *purstidan*.

ENQUIRY, *n.* تنقیص *taftish*, تفحص *tafahhus*, پرسش *pursish*.

ENRAGE, *vt.* غضبناک کردن *ghazabnāk-k.*, تغیظ ساختن *taghayyus-s.*

ENRAGED, *a.* غضبناک *ghazabnāk*, خشم آلود *khashm ālud*.

ENRAPTURE, *vt.* وجد کردن *wajd-k.*, لذت دادن *lazzat-d.*

ENRICH, *vt.* تونگر کردن *tawangar-k.*, دولت مند کردن *daulatmand-k.*, مال اغنا کردن *ighnā-k.*, بخشیدن *māl-b.*

ENRICHED, *a.* تونگر کرده *tawangar kardā*, دولت مند کرده *daulatmand kardā*.

ENROL, *vt.* اسم نویسی کردن *ism navīstī-k.*, دفتر کردن *daftar-k.*

ENROLMENT, *n.* اسم نویسی *ism navīstī*, دفتر *daftar*.

ENSHRINE, *vt.* نگاه داشتن *nigāh-d.*, حفظ کردن *hifz-k.*

ENSIGN, *n.* نشان *nishān*, علم *dlam*, رایت *rāyat*, لوا *liwā*. The victorious ensign, *rāyatī nusrat sarāyat*, ظفرالخوا *liwāi zafar illiwā*. The imperial ensign, *dlami pādshāhi*, رایت *rāyatī daulat*.

ENSIGN-BEARER, *n.* نشانبردار *nishān-*

*bardār*, هم بردار *dlambardār*, میرلوا  
*miri liwā*.

ENSLAVE, *vt.* کردن *ghulām-k.*,  
تبدیل کردن *tasīl-k.*, تابع کردن *tābi-k.*,  
استعباد کردن *tarbi-k.*, تربیتی کردن  
*istiābād-k.*, اسیر کردن *asir-k.*

ENSUE, *vt.* در پی *ibād-k.*, اتباع کردن  
*dar-pas-ā*.

ENSNARE, *vt.* بدام آوردن *badām-ā*,  
بکند آوردن *ba kamand-ā*.

ENSUE, *vt.* پی رفتن *pay-r.*, پیروی کردن  
*payravī-k.*

ENSURE, *vt.* امان دادن *ahd u*  
*amān-d.*, در سلامت نهادن *dar sa-*  
*lāmat-n.*

ENTAIL, *n.* تخصیص کردن *takhṣis-k.*,  
انطاع کردن *iktād-k.*

ENTANGLE, *vt.* بهم زدن *barham-z.*,  
پیشانییدن *parishān-k.*, پیکش کردن  
*pechānidan*, پیکش کردن *pechish-k.*,  
—(bewilder) اضطراب کردن *istirāb-k.*,  
پیشانی دادن *parishān-n.*

ENTANGLEMENT, *n.* پیکش *pechish*,  
خلط *khalt*, بهمی *barhamī*.—(per-  
plexity) سرگردانی *parishānī*, سرگردانی  
*sargardānī*.

ENTER, *vt.* در آمدن *dar-ā*, درون آمدن  
*darūn-ā*, داخل *dakhil-k.*, داخل شدن  
*dākhil-sh.*, در رفتن *dar-r.*, وضع  
*wast kadam-s.* To enter  
in and go out, بدر رفتن, *dar-ā*,  
*wa badar-r.*, ولوح و خروج کردن  
*wu-lūj u khurūj-k.* To enter without  
leave, بی اجازت در آمدن *bi ijāzat*  
*dar-ā*. \*To cause or force to enter,  
تدخل دادن *tadakh-*  
*khul-s.* To wish to enter, مسدخل  
*mustadkhil-sh.* To enter upon  
business, بکار در آمدن *ba kār dar-ā*.

To enter by force, *dar-ā*,  
*sor dakhil-k.*, *dar-ā*, *sor dakhil-k.*

To enter into partnership,  
*dar-ā*, *mushārakat-k.*

*ambāsi-s.* To enter into an agree-

ment, *dar-ā*, *muāhadat-k.*,  
*ittifāq-n.*, عهد و پیمان ساختن  
*ahd u paymān-s.* To enter into a

\* treaty of peace, *dar-ā*, *ahd*  
*sulh-k.* To enter into intimacy,

همدمی نمودن *dosit-d.*, دوستی داشتن  
*hamdamī-n.* To enter upon office,

منصب گرفتن *mansab-g.* To enter  
in writing, مندرج کردن *mundarij-k.*

ENTERED, *p a.* داخل کرد *dākhil*  
*karda*, مدخل *madkhul*, در آمده  
*dar āmada*. Entered in a book,

در کتاب نوشته *mundarij*,  
*dar kutāb nawishta*.

ENTERPRISE, *n.* کار همای *kār hu-*  
*māmt*, مهم *muhimm*, عزم *azmat*.

ENTERPRISE, *vt.* کوشیدن *koshidan*,  
عزم نمودن *sat-n.*, عزم کردن *sat-*  
*mat-k.*

ENTERTAIN, *vt.* (receive hospitably)

میزبانی *mihmānt-k.*, مهمانی کردن  
*mezbanī-k.*, صیانت کردن *siyā-*  
*fat-k.*, مهمانداری کردن *mihmāndārī-*  
*k.*—(talk with) گفتگو نمودن *guft-*  
*gui-n.*, جواب سوال کردن *jawāb sa-*  
*wāl-k.*—(amuse) تماشا نمودن *tamā-*  
*shā-n.*, صفا دادن *safā-d.*—(admit,

believe) باور دادن *bāwar-d.* اعتقاد  
*iiḥād-b.* To entertain or keep

در خاطر نشان *yād-k.*, یاد کردن  
*dar khātir nishān-d.*

ENTERTAINER, *n.* میزبان *mezban*,  
صاحب صیانت *sāhibi siyāfat*.

—(one who amuses) خوش خاطر سازنده  
*khush khātir sāzanda*.

*khush khātir sāzanda*.

*khush khātir sāzanda*.

*khush khātir sāzanda*.

**ENTERTAINMENT, n.** (hospitable reception) مهمانداری *mihmānt*, مهمانداری *mehmāndārī*, غریب پروری *gharīb parwarī*. An entertainment, ضیافت *siyāfat*, مهمانی *mehmānī*. A place of entertainment, مهمان سرا *mehmān sarā*, مسافرخانه *musāfir khāna*, کاروانسرا *kārwānsarā*.—(amusement) تماشا *tamāshā*, حظ *hiss*.

**ENTHRONE, vt.** بر مسند نهادن *bar masnad-n.*, بر تخت سلطنت نشانیدن *bar takhti saltanat-n.*, جلوس دادن *julūs-d.*

**ENTHUSIASM, n.** (inspiration) الهام *ilhām*.—(vain confidence in divine favour) توکل بیهوده *tawakkuli bihūda*.—(vain belief of divine inspiration) اعتقاد باطل در الهام ربانی *attikādi bātīl dar ilhāmi rabbānī*.—(foolish imagination) خیال باطل *khayālī bātīl*, خیال بیهوشی *khayāl bi madnī*.—(warmness of temper) آتش مزاجی *ātish misājī*.—(elevation of fancy) ارتعاش خیال *irtifāi khayāl*.—(ecstasy) وجد *wajd*.

**ENTHUSIAST, n.** (visionary) هلر توکل *ahl-i tawakkuli bihūda*.—(man of elevated ideas) صاحب خیال *sāhibi khayāl*.—(man of warm temper) آتش مزاج *ātish misājī*.

**ENTICE, vt.** دل آویختن *dil-ā.*, دل دلربایی *dil-r.*, دل فریختن *dil-f.*

**ENTICEMENT, n.** دل لوزی *dil dūzī*, دل فریبی *dil farībī*, نوازش *nawāzish*.

**ENTICING, a.** دلویز *jāzīb*, جادب *di āwiz*, دلربا *dil rubā*.

**ENTIRE, a.** تمام *kāmil*, کامل *tamām*, درست *durust*, پاک *pāk*.

**ENTIRELY, ad.** مراسر *sarāsar*, ملامت *malām*

فی الجمل *tamāman*, تمام *kāmilāna*, فی الجمل *fil'jumla*, بی قصور *bi kāsir*.

**NTIRENESS, n.** تکمیل *takmil*, تمامی *tamāmī*, درستگی *durustī*.

**ENTITLE, vt.** (confer titles of honour) القاب بخشیدن *alkāb-b.*—(denominate) نام دادن *nām-d.*—(give a claim to) مستحق کردن *mustahakk-k.*, دعوی *dawā*, تخصیص دادن *takhṣṣ-d.*

**ENTITLED, a.** مسمی *musamma'*, متطلب *mutalakkib*.

**ENTITY, n.** هستی *hastī*, ذات *sāt*.

**ENTOMB, vt.** (deposit in a tomb) در گورخانه نهادن *dar gor-khāna-n.*—(bury) دفن کردن *dafn-k.*

**ENTRAILS, n. pl.** رودها *rudahā*.

**ENTRANCE, n.** در آمد *dar āmad*, مدخل *madkhal*.—(commencement) شروع *shurūd*, ابتدا *ibtidā*.

**ENTRANCE, vt.** غشایان گردانیدن *ghishān-g.*, مسرور کردن *mamnūn-k.*, مسرور نمودن *masrūr-n.*

**ENTRAP, vt.** در دام آوردن *dar dām-ā.*, گرفتار کردن *giriftār-k.*

**ENTREAT, vt.** التماس کردن *iltimās-k.*, نیاز کردن *neyās-k.*, درخواست در خواست کردن *dar khāst-k.*

**ENTREATY, n.** درخواست *talab*, طلب *dar khāst*, عرض *arz*, خواهش *khāhish*, التماس *iltimās*.

**ENTREE, } n.** دخول *dukhāl*, دخل *dakhāl*.

**ENTRY, }** مدخل *madkhal*, باب (a passage) *bāb*. در *dar*. An entry in a register, دفتر نوشتن *nawīshai daftar*.

**ENTRENCHMENT, n.** استحکامات *istihkāmāt*.

**ENUMERATE, vt.** شمردن *shumurdan*, عدد نمودن *add-k.*, تعداد کردن *taddād-k.*, حسب کردن *hasb-k.*

**EQUAL, a.** برابر *barābar*, یکسان *yaksān*, مساوی *masāwī*, مثل *miel*, هم *ham*-  
*tā*.—(even) هموار *hamwār*, مساوی



*mustāwī*, برابر *barābar*.—( uniform ) یکدل *mutābik*—(unanimous) مطابق *yakdīl*, یکجهد *yak jehd*.—(impartial) درست *durust*, عادل *ādīl*. Equal in quantity, عدیل *ādīl*. Equal in age, هم عمر *ham umr*. Equal in height, هم سر *ham sar*. Equal in weight, هم سنگ *ham sang*, هم وزن *hamwazn*. Bearing an equal burden, هم بار *ham-bār*. Equal in price, هم قیمت *ham-kīmat*.

EQUAL, *n.* همزادی *hamzādī*, همکدام *hamkadām*, همپهلو *hampahlū*. Without an equal, غیر معادل *ghayri mu-ādīl*, بی نظیر *bī nazīr*.

EQUAL, *vt.* (make equal) برابر کردن *barābar-k.*, مساوی کردن *masāwī-k.*—(be or become equal) برابر شدن *barābar-sh.*, مثل گشتن *mis-l-g.* To be equal to, لایق شدن *lāyq-sh.*

EQUALITY, *n.* تمثیل *barābarī*, مساوات *hamwārī*, همواری *hamwārī*, مساوات *masāwāt*, اعتدال *attidāl*.—(of the same dignity) همسری *hamsarī*, همزادگی *hamzādagī*.

EQUALIZE, *vt.* برابر کردن *barābar-k.*, مساوی کردن *masāwī-k.*, بسط کردن *bast-k.*

EQUALLY, *ad.* هم *ham*, سر بسز *sar basar*, میخانه *mis-lāna*, پیشاپیش *peskā pesh*.

EQUANIMITY, *n.* سنجیدگی *sanjīdagī*, صبر *sabr*, برابر *barābarī*.

EQUATION, *n.* تسویه *barābarī*, مساوات *tasawīya*.—( in Arithmetic ) مساوات *masāwāt*.

EQUATOR, *n.* خط استوا *khatī istiwā*.

EQUATORIAL, *a.* خط استوا منسوب *khatī istiwā mansūb*.—(line) خط وتر *khatī watar*.

EQUERRY, *n.* سردار سواران *sardārī sawārān*, چابک سوار *shābuk sawār*.

EQUESTRIAN, *a.* سوار *sawārī*, اسپ *asp paywand*.—(riding on horse back) سوار *sawār*, راغب *rāḡīb*.

EQUIDISTANT, *a.* همفاصله *hamfāsila*.

EQUILATERAL, *a.* متساوی الاضلاع *mu-tasāwiyat'u'l aẓlād*, هم پهلوی *ham pahlū*.

EQUILIBRATE, *vt.* برابر ساختن *barā-bar-s.*, عدل نمودن *ādīl-n.*

EQUILIBRIUM, *n.* تعدیل *taddīl*, اعتدال *attidāl*, معادلت *muādalāt*.

EQUINOCTIAL, *n.* اعتدال النهار و الليل *ttidālū'n nahār wa' layl*.

EQUINOX, *n.* نو روز *nauros*, اعتدال *ttidālī rabīyī*.—(autumnal) خریفی *attidālī kh-arīfī*, مهر جان *mīhrjān*.

EQUIP, *vt.* تیار کردن *tayyār-k.*, آماده کردن *āmādah-k.*, آراستن *ārāstan*, آمدان *āmādan*.—(furnish with arms) کمر بستن *musallā-k.* To equip a fleet, جمعیت جهازا *jamīdī jehāzhā*.

EQUIPAGE, *n.* سوار *tayyārī*, حشم *hasham*, رکاب *rakāb*, عراد *drāba*.—(carriage)

EQUIPMENT, *n.* سازگاری *tayyārī*, اعداد *atād*.

EQUIPOISE, *n.* استوا *musāwāt*, استیواء *istiwā*.

EQUIPOLLENCE, *n.* قوت اعتدال *kuwatī attidāl*.

EQUITABLE, *a.* اهل انصاف *ādīl*, دادگر *dādgar*, لایق *lāyq*.

EQUITABLY, *ad.* از روی عدالت *as ruī ādālat*, لایقانه *lāyqāna*.

EQUITY, *n.* انصاف *ādālat*, عدالت *ādālat*, داد *dād*, حق *hakk*.

EQUIVALENCE, } ن. هم‌بختی ham-  
EQUIVALENT, } kimat, هم‌بختی hum-  
bahā, مساوی maṣāwī.

EQUIVALENT, a. عوضی twas, بدل bar-  
la. To give an equivalent, بدل دادن budla-d., عوض دادن twas-d.

EQUIVOCAL, a. دو معنی‌دار du mad-  
nīdār, مشکوک mashkūk, مبهم mub-  
ham. An equivocal expression, سخن  
گفتگوی sakhuni dumadnī, گفتگوی  
مغلج guftagūi mughlak.

EQUIVOCALLY, ad. با دو معنی bā du  
madnī, با شک bā shak.

EQUIVOCATE, v. دو معنی نمودن du-  
madnī-n, با حیل گفتن bā hila-g.

EQUIVOCATION, n. دو معنی‌گویی du  
madnī guī, ابهام ibhām, شک shakk.

EQUIVOCATOR, n. دو معنی‌گر بونده du  
madnī goyūnda, مبهم‌گو mubham gu.

ERA, n. زمان tārikh, عصر der, زمان zu-  
mān.

ERADICATE, vt. از بیخ برکندن az bekh  
bar-k., نزع کردن naẓʿ-k.

ERADICATED, a. از بیخ برکنده az bekh-  
bar kanda, منزوع mansūd.

ERADICATION, n. استیصال istiṣāl.

ERASE, vt. تراشیدن nashk-k., نسخ کردن  
tarāshīdan, محو کردن mahv-k.

ERASED, a. محو شده tarāshīda, محکوک  
mahkūk.

ERASEMENT, n. محو hakh (pl. محکوک),  
محو mahv.

ERASER, n. ماحی māhī, محوکن mahw  
kun.

ERE, ad. بیش از آنکه pesh az ān ki.

ERECT, vt. برپا داشتن buland-k., برپا  
bardāshītan, افراشتن afrāshītan, برپا  
کردن barpa-k., نشانیدن nishāndan.,  
نشان دادن ākāmāt-k.

ERECT, a. برپا ایستاده, برپا  
مانند manand.

ERECTION, n. برپا شدن, برپا  
استادگی istādagi, برپا  
نصب nasb.

ERECTNESS, n. برپا ایستادگی  
durustī.

ERELONG, ad. بزودی ba sūre, عن  
قرب inkarīb علی الفور ala'l faur.

EREMITE, n. گوشه نشین gusha nashīn.

ERMINE, n. سنجاب sinjāb, ناکم bakum.

ERR, v. سهو کردن sahv-k., غلط  
گذاشتن ghalat-n., خطا khatā-k.,  
بی راه gunāh-n.—(wander) راه  
گمراه gumrah-k., بگردن  
birāh-k.

ERRAND, n. پیغام payghām, پیام payām.

ERRANT, a. بی راه birāh, گمراه gum-  
rah, ضایع sāyē.

ERRATUM, n. غلط ghalat, سهو sahv.

ERRONEOUS, a. خلاف واقع khilāfi  
kāyada, ناراست nārāst, پور  
shav, گمراه gumrah.

ERRONEOUSLY, ad. غلط ghalatān,  
سها sahvān, غلطانه ghalatāna.

ERRONEOUSNESS, n. عدم  
adami hukikat, نادرستی nā rāstī.

ERROR, n. غلط ghalat, سهو sahv, خطا  
khatā, نقصان takṣīr, کسور kusūr.

ERST, ad. پیشین arwal اول.

ERUCT, vt. فراخیدن farākhīdan,  
آروغ کردن ārūgh-k.

ERUCTION, n. آروغ ārūgh.

ERUDITION, n. تعلیم dānīsh  
تأدیب tāḍīb, معرفت madrafat.

ERUPTION, n. تشقش tashakkuk, جوش  
jūsh.—(hostile excursion) خروج khur-  
rūj, هجوم hujūm.—(pimples)

دانه‌های damīdagī, حبس hasab.

ESCAPE, n. نجات najāt, راهی rahāi,  
خلاص khalās.

**ESCAPE**, *vt.* فرار کردن *rastan*, گریختن *gurt* *khtan*, رهائی یافتن *rahāi-y.*, فرار نمودن *farār-n.* To escape safe, سلامت یافتن *salāmat-y.* To escape from prison, از زندان گریختن *az زندān-g.* To escape from danger, از خطر رها شدن *az khatar rahā-sh.* To escape with impunity, بی عقوبت رفتن *bi dkūbat-r.* To escape unnoticed, بی معرفت *bi madrifat-sh.*

**ESCAPED**, *p. a.* رسته *rasta*, رهایی یافته *rahāyi yāfta.*

**ESCHAR**, *n.* خشک ریش *khushk resha.*

**ESCHEAT**, *n.* باز داشت *bāz dāsh*, برگشت *bargash*.

**ESCHEW**, *vt.* vide AVOID, SHUN.

**ESCORT**, *n.* بدرقه *budraka.*

**ESCORT**, *vt.* محافظت کردن *muhāfazat-k.*

**ESCUTCHEON**, *n.* علامت *dlāmat*, نشان *nishān.*

**ESPECIAL**, *a.* مخصوص *makhṣūs*, اکخاص *akhas.*

**ESPECIALLY**, *ad.* خصوصاً *khasūsan*, علی الخصوص *alā'l khasūs.*

**ESPLANADE**, *n.* میدان *maydān*, تفرجگاه *tafarrujgāh.*

**ESPOUSALS**, *n.* شادی *nikāh*, شادی *shādī*, عروسی *drūsi.*

**ESPOUSE**, *vt.* عروسی کردن *drūsi-k.*, عقد نکاح ساختن *shādī-k.*, پشتیبانی کردن *akdinikah-s.*—(maintain) حمایت دادن *himāyat-d.*

**ESPY**, *vt.* (see at a distance) از دور دیدن *az dūr-d.*—(watch) نظر کردن *nazar-k.*, نگرستن *nigristan.*

**ESQUIRE**, *n.* مسلح بردار *salāh bardār.*—(gentleman) میرزا *mīrā.*، اشراف زاده *ashraf zāda.*

**ESSAY**, *vt.* جد و جهد کردن *ajtra-k.*

*jaddu jehd-n.*—(make an experiment) آزمودن *azmūdān*, امتحان نمودن *imtīhān-n.*

**ESSAY**, *n.* جهد *jehd*, جد *jadd*, رساله *rusāla*, آزمایش *āsmāyish.*

**ESSENCE**, *n.* جوهر *jauhar*, ذات *zāt*, نفس *nafs*, وجود *wajūd*, هستی *hastī.* Essences, موجودات *majūdāt*, کاینات *kāyinat.*—(perfume) بوی *bui*, عطر *atr.*

**ESSENCE**, *vt.* معطر کردن *mudtār-k.*, خوشبو کردن *khūshbu-k.*

**ESSENTIAL**, *a.* ذاتی *zātī*, جوهری *jauharī*, اصلی *aslī.*—(necessary) ضرور *zarūr*, واجب *wājib.*

**ESSENTIAL**, *n.* لزوم *zarūrat*, ضرورت *lāzimat.*

**ESSENTIALLY**, *ad.* بذات *bizātihī*, 'کلی' *ba kullī*, 'کامل' *kāmīlān.*

**ESTABLISH**, *vt.* (settle firmly) قایم کردن *kāyam-k.*, برپا کردن *bar pā-k.*, پایدار کردن *mukarrar-k.*, پایداری *pāyadār-k.*, برقرار کردن *bar karār-k.*—(make) ساختن *sākhtan*, کردن *kardan.* To establish an office, در منصب نصب کردن *dar mansab-nasb-k.*, تکمیل کردن *tamkīn-k.* To establish peace, صلح منعقد ساختن *sulh munākad-s.*

**ESTABLISHED**, *a.* برپا ساخته *bar pā sākhta*, مقرر *mukarrar*, قایم *kāyam*, برقرار *bar karār*, منصوب *mansūb.* To be established, مقرر شدن *mukarrar-sh.*, برقرار شدن *bar karār-sh.*

**ESTABLISHMENT**, *n.* قیام *kiyām*, بند و بست *band u bast*, استواری *ustuwārī*, ثبات *sibāt.*—(form, model) دستور *dastūr*, بنیاد *kānūn.*—(foundation) قانون *bunyād*, اصل *asl.*—(allowance) سالیانه *salīyāna*, روزگاری *rozgārī*, طلب *talab.*



EULOGIZE, *vt.* ستایش کردن *sitāyish-k.*,  
ستودن *sitūdan*, حمد کردن *hamd-k.*

EULOGY, *n.* ثنا *sanā*, ستایش *sitāyish*,  
مدح *madh*, حمد *hamd*.

EUNUCH, *n.* خواجه سرا *khāju sarā*,  
خصی *khasiy*.

EUPHONY, *n.* خوش آوازی *khūsh āwā-*  
*zī*, خوش ادایی *khūsh adāi*.

EUROPEAN, *n.* فرنگی *farangī*.

EVACUATE, *vt.* خالی کردن *khālī-k.*  
—(by a purgative) شکم جاری کردن  
*shikam jāri-k.*—(by vomit) استفراغ  
*istifrāgh-k.*—(a town or castle) کردن  
*shahr rā rahlat-k.*, راه رفتن  
*kildārā khālī-n.*

EVACUATION, *n.* تخلیه *tafrīgh*, تخریب  
*takhlīyat.*—(by stool) شکم جاری  
*shikum jāri.*—(by vomit) استفراغ  
*istifrāgh.*

EVAD, *vt.* vide, ESCAPE, AVOID,  
DECEIVE.

EVANESCENT, *a.* فانی *fānī*, زایل *zāil*.

EVANGELICAL, *a.* انجیلی *anjilī*,  
بشارتی *bashāratī*.

EVANGELIST, *n.* انجیلی *anjilīy*,  
واعظ انجیل *wāṭzi anjil*.

EVANISH, *vi.* غایب شدن *ghāyab-sh.*

EVAPORABLE, *a.* ممکن ندم *mumki-*  
*nī nath.*

EVAPORATE, *vi.* بخار ساختن *bukhār-*  
*s.*, خشک کردن *khushk-k.*

EVAPORATION, *n.* بخار *bukhār*, نشف  
*nashf*, ندم *nath*.

EVASION, *n.* (excuse) بهانه *bahāna*  
حیل سازی *hila*—(artifice) عذر  
*ūzr.*—(pas u pesh).

EVASIVE, *a.* حیل باز *hila bāz*, بهانه  
آمیز *bahāna āmīz*.

EVE, *n.* شام *shām*, عشا *dshā*, مسا *masā*

EVE, *n.p.* حوا *hawwā*.

VEN, *a.* (level) هموار *hamwār*, یکسان  
*yaksān*, برابر *barābar*, مستوی *mustawī*,  
(calm) ساکن *sākin.*—(alike) برابر *barābar*,  
معدل *maādil.*—(straight) راست *rāst*.  
Odds or evens, تک یا جفت *tuk yā*  
*juft*, تاق یا جفت *tāk yā juft*. To  
make an odd number even, شفع کردن  
*shaft-k.*—(not odd) جفت *juft*, زوج  
*zūj*.

EVEN, *vt.* (make equal) برابر کردن *ba-*  
*rābar-k.* هموار کردن *hamwār-k.* مستوی  
*mustawī-n.* جفت کردن *juft-k.*  
—(to be equal) شدن برابر *barābar-sh.*,  
هموار شدن *hamwār-sh.*

EVEN, *ad.* هم *ham*, نیز *nez*, ایضا *aizan*.

EVENING, *n.* شام *shām*, شامگاه *shām-*  
*ghāh*, مسا *masā*, عشا *dshā*. In the  
evening, بوقت شام *ba waqtī shām*,  
شامگاه *shāmghāh*. Morning and evening,  
صبح و شام *sabh u shām*. Evening  
prayer, نماز شام *namāzi shām*. To  
wish a good evening, تمسیه کردن  
*tamsiyat-k.* Yesterday in the even-  
ing, دیروز بوقت مسا *masā amsi*,  
شام *dīroz ba waqtī shām*.

EVENLY, *ad.* (equally) بایکسانی *bā*  
*yaksānī*, سر بر سر *sar ba sar*, با اعتدال  
*ilidāl.*—(without inclination to either  
side) بی میل *bī mayl*.

EVENNESS, *n.* همواری *barābarī*, برابری  
*hamwārī*, راستی *rāstī*.—(impartia-  
lity) اقتصاف *ittisāf*, عدالت *ādālat*.  
—(calmness) آسودگی *āsūdagi*, ملایمت  
*mulāyamat*.

EVENT, *n.* (incident) سر گذشت *sar*  
*guzasht*, اتفاق *wāqt*, واقعه *ittifāq*,  
انجام (consequence) حادثه *hādīsa*.  
نتیجه *natīja*, عاقبت *ākibat*.  
The events of former times, ماجریات

*mā jarayāt.* In such an event,  
 عند الوصول *inda'l wusūl.* At all events,  
 با هر حال *ba har hāl.*

EVENTFUL, *a.* اتفاقات *pur ittifa-*  
*kāt,* با هر گزشت *bā sar guzāsh.*

EVENTILATE, *vt.* افشاندن *afshāndan,*  
 مناظره کردن *bād-d.*—(discuss)  
*munāsara-k.*

EVENTUAL, *a.* اتفاقی *ittifāki,* عارضی  
*ārizi,* آخری *ākhirin.*

EVENTUALLY, *ad.* عندالوصول *inda'l*  
*wusūl,* العاقبت *ākibatul ākibat,*  
 اتفاقا *ittifakan.*

EVENTUATE, *vi.* منتهی شدن *mun-*  
*tahit-sh,* انجامیدن *anjāmidan.*

EVER, *ad.* هر زمان *hamtisha,* همیشه  
*har zamān,* هر وقت *dāyaman,*  
 هرگاه *har wakti,* همیدون *hamtdūn.*

EVERGREEN, *n.* همیشه ناز *hamtisha*  
*tāza,* صدی *sabzi.*

EVERLASTING, *a.* لا زوال *lā zawāl,* ابدی  
*abadī,* ازلی *azalī.*

EVERLIVING, *a.* حي لا موت *hay lā ya-*  
*mūt,* حی و میوم *hayūyū hayyūm.*

EVERMORE, *ad.* vide EVER.

EVERT, *vt.* معذوم *nā būd-k.* یا بود کردن  
*maddūm-k.* فنا کردن *funā-k.*

EVERY, *a.* هر *har,* کل *kull.* Every  
 one, هر یک *har yak,* هر فرد *har fard.*  
 To every one, به *bahar.* Every one  
 who, هر آنکه *har ānke.* Every one  
 that, هر آنچه *har ān che.* Every  
 day, هر روز *har roz.* Every time  
 that, هر گاه که *har gāh ke.* Every  
 time, هر بار *har bār.* Every moment,  
 هر کس *har dam.* Every body,  
 هر جا *har kas,* جمله *jumla.* Every where,  
 هر جا *har jā,* همه جا *hama jā.*

EVICT, *vt.* دخیل کردن *bī dakhil-k.*

دخول *idām-k.* راندن *randan,* ارام کردن  
*daft-k.*

EVICITION, *n.* منع *manē,* دفع *daft-k.*

EVIDENCE, *n.* (testimony) گواهی *ga-*  
*wāhi,* شهادت *shahādāt.*—(manifesta-  
 tion) عیان *āshir,* اظهار *āshir,* ظاهری  
*dyān.*—(witness) شاهد *shāhid,* گوا  
*gawāh.* Contradictory evidences, تها  
*tahātir.* To give evidence, شهادت  
 دادن *shahādāt-d.* گواهی دادن *ga-*  
*wāhī-d.*

EVIDENCE, *vt.* (give testimony) شهادت  
 کردن *shahādāt-k.* گواهی دادن *gawā-*  
*hī-d.*—(shew) نمودن *namūdan.*

EVIDENT, *a.* ظاهر *āshkāra,* آشکارا *āshkāra,*  
 روشن *raushan,* واضح *wāzih,* هر بد  
*har wādā.* Any thing evident, امر مدین  
*amri mabīn.* An evident reason,  
 ظاهر بدیت *bīnat.* To make evident, ظاهر  
 کردن *āshkāra-k.* آشکاره کردن *āshkāra-k.*  
 To be or become evident, ظاهر شدن  
*āshir-sh.*

EVIDENTLY, *ad.* ظاهرا *āshkāra,*  
 ظاهرا *āshiran.*

EVIL, *a.* بد *bad,* زبون *zabūn,* فاسد *fāsid.*

EVIL, *n.* بدی *badī,* رونی *zabūnī,* فساد  
*fasād.*—(misfortune) آفت *āfat,* بلا  
*balā,* خطا *khatā.*—(disease) مرض  
*marz,* بیماری *bimārī.* Evil speak-  
 ing, بدنام *badnām,* تهمت *tuhmat.*  
 An evil doer, بدکار *badkār,* اهل فساد  
*ahlī fasād,* مکار *makkār.* Evil minded,  
 بد اندیش *bad andīsh,* بد خواه  
*bad chashm,* چشم *chashm,* زشت نظر  
*zishat nazar.*

EVINCE, *vt.* vide PROVE, SHOW.

EVINCIBLE, *a.* دلیل دار *dalīl bardār,*  
 اثبات پذیر *isbāt fāstir.*

EVINCIVE, *a.* مثبت *musabih.*

EVITABLE, *a.* قابل اجتناب *kābil-i ijti-nāb.*

EVOLUTION, *n.* ظهور *zuhūr*, خروج *khurūj*.

EVOLVE, *vt.* ظاهر کردن *kushādan*, کشادن *sāhir-k.*

EWE, *n.* ماده میش *nādjat*, نعبت *māda mīsh.*

EWER, *n.* آبگیر, آبرق *āftāba*, ابرق *ībrīk*, آبگس *ābgīr*, آبدهست *ābdast.*

EXACT, *a.* درست *rāst*, راست *durust*, صحیح *sahīh*, کامل *kāmīl*, خبردار *khabardār*, هوشیار *hūshyār*, باقاعده *bā-kāyada.*

EXACT, *vt.* تقاضا طلب کردن *talab-k.*, تقاضا کردن *takāzā-k.*, الزام ساختن *ilsām-s.* To exact debt, تقاضی نمودن *takāzā-n.*, ادا بقرض کنانیدن *adāi kurz-k.*—(extort) زور گرفتن *bazor-g.*

EXACTED, *a.* مطلوب *muktazā*, مقتضا *matlūb.*

EXACTER, *n.* طلب *muktast*, مقتضی *talab kunanda.*

EXACTION, *n.* طلب *mutālaba*, مطالبه *talab*, تکلیف *taklīf* (pl. تکالیف *sahhtgīrī.*)

EXACTLY, *ad.* بدورستی *ba durustī*, دقیق *bā dikkat*, کاملاً *kāmīlan.*

EXACTNESS, *n.* راستی *durustī*, راستی *rāstī*, برابری *barābarī.*

EXAGGERATE, *vt.* مبالغه کردن *mubāla-gha-k.*, افراط کردن *tafrīt-n.*, تقریب نمودن *ifrāt-k.*

EXAGGERATION, *n.* تغایط *taghlīt*, مبالغه *mubālagha*, افراط *ifrāt.*

EXALT, *vt.* سرافراز کردن *afraštan*, برافراشتن *sar afrāsh-k.*, بلند نمودن *buland-n.*, برافراشتن *buland-n.*, تکریم کردن *takrīm-k.*

EXALTED, *a.* برافراشته *marfūd*, مشرف *bardāshā*, عالی *ālī*, سرافراز کرده *sar afrāsh kardā.* Exalted in dignity, جناب *ālī janāb*, مقام *ālī mukām*, عالی *ālī shān.*

EXALTATION, *n.* ارتفاع *bulandī*, سرافرازی *afrašī*, سرافرازی *afrašī*, ترقی *tarakkī.*

EXAMINATION, *n.* امتحان *imtihān*, تفحص *taftīsh*, تجسس *tajassus*. Cross-examination, جواب و سوال *jawāb u sawāl*, پرسشی *mas'alai pursh.*

EXAMINE, *vt.* تفحص کردن *taftīsh-k.*, تجسس نمودن *tajassus-k.*, تفحص نمودن *tafahhus-n.*, تجسس کردن *tajassus-k.*, تلاش آزمودن *talāsh-k.*, آزمودن *āsmūd-an.*

EXAMINED, *a.* تجویز کرده شده *tajwīz kardā shuda*, تفحص کرده شده *taftīsh kardā shuda*, آزموده *āsmūda.*

EXAMINER, *n.* تجویز کننده *tajwīz kunanda*, امتحان کننده *mufattīsh*, امتحان کننده *imtihān kunanda.*

EXAMPLE, *n.* کار نامه *namūna*, رسم *rasm*, مانند *mānand*, دستورالعمل *misal*, تمثیل *tamthīl*, دستورالعمل *dastur ul amal*—(applied to punishment) چشم نمایی *ibrat*, عذر *chashm numāsh*—(precedent) تمثیل پیشین *dastūrī peshīn*, دستور قدیم *dastūrī khatīm*—(person proposed as a model) پیشوا *peshwā*, دستور *dastūr*. An illustrious example, قدوس *kidwā*, تورات *tu'l akārān*. To propose (any person) as an example, پیش نهاد کردن *pesh nihād-k.* To punish as an example, سیاست کردن *ibrat-n.*, سیاست *siyāsāt-k.*

**EXCHANGE, n.** تبادل *tabaddul*, بدل *badl*, تبدل *tabdil*, عوض *twas*.—(difference of money) فرق *fark*. An exchange (where merchants meet) بازار گاه *bāzār gāh*. A bill of exchange, هندی *hundt*, حوالہ برات *hawāla barāt*.



- EXCHANGED**, *a.* تبدیل کرده شده *tab-dil kardā shuda*, مبدل *mubaddal*.
- EXCHANGER**, *n.* مبادلات کننده *mubādilat kunanda*, مبدل *mubaddil*.—  
(a money changer) صراف *sarrāf*.
- EXCHEQUER**, *n.* خالص *khālisa*.
- EXCISE**, *vt.* باج نهادن *bāj bān*.
- EXCISE**, *n.* محمول *mahsūl*, خراج *khirāj*.
- EXCITE**, *vt.* تحریک انگیزان *angīzhtan*, تحریک کردن *tahrīk-k.* To excite desire, *targhīb-s.* To excite disturbance, *fitna-a.* انگیزان *fitna* *wa fusād angez-k.*
- EXCITEMENT**, *n.* انگیزش *angīzish*, تحریک *tahrīz*, ترغیب *targhīb*.
- EXCITING**, *a.* انگیز *angīz*. Exciting discord, *fitna angīz*.
- EXCLAIM**, *vi.* فریاد کردن *faryād-k.* غریو کردن *gharīw-k.* بانگ زدن *bāngh-z.* شور کردن *shor-k.*—(speak) گفتن *guftan*, حرف زدن *harf-z.*
- EXCLAIMER**, *n.* فریاد کننده *faryād kunanda*, غوغا کنان *ghaughā kunān*.
- EXCLAMATION**, *n.* فریاد *faryād*, بانگ *bāng*, شور *shor*, فغان *fughān*.
- EXCLUDE**, *vt.* بیرون کردن *khārij-k.* محروم کردن *mahrūm-k.* رد کردن *radd-k.* منع کردن *mant-k.*
- EXCLUDED**, *a.* مردود *mardūd*, محروم *mahrūm*.
- EXCLUDING**, *a.* استثناء *istisnā*, مانع *mānt*.
- EXCLUSION**, *n.* بیرونی *ikhrāj*, بیرون *berūn*, رد *radd*.
- EXCLUSIVE**, *a.* شامل نا *nā shāmīl*, بدون *badūn*, علاوه *ilāva*, استثنائی *istisnāyī*.
- EXCOMMUNICATE**, *vt.* اخراج کردن *ikhrāj-k.*, راندن *rāndan*, محروم کردن *mahrūm-k.*
- EXCOMMUNICATIO**, *n.* طرد *tard*, اخراج *ikhrāj*, محروم *mahrūm*.
- EXCORIATE**, *vt.* پوست بر آوردن *post bar-ā.* چرم بر کشیدن *chirm bar-k.* جلد کردن *jild-k.*
- EXCORIATION**, *n.* نقش *takashshur*, پوست کنی *post-kant*.
- EXCREMENT**, *n.* چرک *chirk*, نجاست *najāsāt*, گندگی *gandagī*.
- EXCRESCENCE**, *n.* تلد *talad*, بر آمدگی *bar āmadagī*.
- EXCRUCIATE**, *vt.* شکنجه ساختن *shik-kanja-s.* عذاب دادن *āsāb-d.* آزار کردن *āsār-k.* جفا دادن *jafā-d.*
- EXCRUCIATING**, *a.* شکنجه ساز *shik-anja sāz*, دردمند *dardmand*.
- EXCULPATE**, *vt.* بی گناه کردن *bī gun-āh-k.* از خطا آزاد کردن *az khata āzād-k.*
- EXCURSION**, *n.* (of pleasure) سیر *sayr*, فصل *tofurruj*.—(digression) تاخت *fusūl*. A hostile excursion, *tākht*.
- EXCURSIVE**, *a.* سیر کنان *sayr kunān*, آواره *āwāra*, بی راه روان *bī rāh rawān*.
- EXCUSABLE**, *a.* عذر کردنی *ʔsr kardān*, مستوجب *wajīb ʔl ʔsr* واجب العذر *maʔtūjabī ʔtīzār* قابل عفو *kā-bilī ʔfu*.
- EXCUSE**, *vt.* معذور کردن *mdsūr-k.* عذر قبول ساختن *ʔsr kabūl-s.* To receive an excuse, *puzish pasiruftan*. To excuse one's self, عذر کردن *ʔsr-k.* پوزش کردن *pozish-k.* بهانه نمودن *bahāna-n.*
- EXCUSE**, *n.* عذر *ʔsr*, معذرت *mdsirat*, بهانه *bahāna*, پوزش *puzish*. A fri-

- volous or weak excuse, عذر نامعقول *ʔsri nā madkul*, عذر تعلیل *tadlil* *dil*. By way of excuse, طریق تعلیل *ba tarīq-i-tadlil*. To make a false excuse, عذر مصادرت کردن *madzirut-k.*, عذر ساختن *tadzir-s*. Worthy of excuse, معذر *mudzir*. Making mutual excuses, معذرت *mudzarat*.
- EXCUSED, a.** معذور *mdsūr*, عاف *muāf*.
- EXCUSER, n.** (maker of apologies) معذر *mutadzir*, عذر کننده *ʔsr kun-anda*.—(a pardoner of offences) معاف کننده *khata bakhsh*, خطا بخش *muāf kunanda*.
- EXECRABLE, a.** مکره *makrūh*, نفرت *nafrat angis*, ملعون *malūn*.
- EXECRABLY, ad.** مکره *bar waja* *makrūh*, نفرت *banafrat*.
- EXECRATE, vt.** نفرین کردن *nafrin-k.*, لعن گفتن *istiḡrāh-s*, استکراه ساختن *ladn-g.*, لعنت کردن *ladnat-k.*
- EXECRATION, n.** نفرین *nafrin*, استکراه *istiḡrāh*, لعنت *ladnat*.
- EXECUTE, vt.** بسر *bojā-ā.*, بکار آوردن *basar-b.*, بکار آوردن *bakār-ā.*, تمام کردن *kurdan*, ساختن *sākhtan*, ادا نمودن *tamām-k.*, To execute a criminal, قتل کردن *katl-k.*, کشتن *kushtan*.
- EXECUTION, n.** (performance) عمل *amal*, ادا *adā*, کار *kār*. To put in execution, جاری کردن *jāri-k.* To put the laws in execution, اجرای حق *ijrāi hakk-k.* The execution of of a criminal, گناهگار *katli gunāh-gār*, سیاست *siyāsāt*. A place of execution, قتل گاه *katl gāh*, مقتل *maktal*.

- EXECUTIONER, n.** مجاز *jallād*, سزاد *samād*.
- EXECUTIVE, a.** عمل دار *ʔmāl-dār*, کارگذار *kār guzar*, عاملی *ʔmālī*. The executive power, حکم حکومت *hakm mi hakūmat*, فرمان دهنده *farmān dahanda*.
- EXECUTOR, n.** کارکن *ʔmāl*, کارکن *kār kun*, کار روا *kār rawā*. The executor of commands, فرمانبردار *farmānbar-dār*. The executor of a last will, وصی *wasī*.
- EXECUTORSHIP, n.** کار وصی *kār-i wasī*.
- EXECUTRIX, n.** زن وصی *zani wasī*, وصیه *wasīya*.
- EXEMPLAR, n.** نمونه *namūna*, اصل *asl*, بارنامه *bār-nāma*, دستور العمل *dastur-ul amal*.
- EXEMPLARILY, ad.** موجب عبرت *mūjab-i ibrat*, مستوجباً *mastūjaban*, پیشوا بانه *pesvāyāna*.
- EXEMPLARY, a.** عبرت نما *ibrat nu-mā*, اندازی *ibrat angis*, انگیز *iktidāy*, معقول *madkul*.
- EXEMPLIFICATION, n.** تمذیل *tamsil*, مثل آوری *misal āwarī*.
- EXEMPLIFY, vt.** تمذیل کردن *tamsil-k.*, اثبات آوردن *isbat-ā*.
- EXEMPT, vt.** آزاد کردن *ʔsād-k.*, مبرا *musallim-n.*, معاف کردن *muāf-k.*, خلاص کردن *khālās-k.*
- EXEMPT, a.** معاف *muāf*, مسلم *mu-sallim*, آزاد *ʔsād*.
- EXEMPTION, n.** معافی *muāfi*, آزادی *ʔsādī*, رخصت *rukhsat*, امینگی *amīnī*.
- EXEQUIES, n.** کفن و دفن *kafn u dafn*.
- EXERCISE, n.** استعمال *istīmāl*, شغل *shughl*, ارمان *armān*.—(work, labour,

exertion) کار *kār*, عمل *amal*, محنت *mahnat*, کوشش *kushish*.— (recreation) تماشا *tafarruj*, تفریح *safā*, تماشā. Literary exercise, تعلیم *tadlim*, درس *daras*. Military exercise, قواعد *kuwā'id*, مشق سردار *mashki sar-bāz*. A place for gymnastic exercises, جاولان گاه *jaulān gāh*, میدان *maydān*.

EXERCISE, *vt.* ورزشیدن *varsidan*, صنعت نمودن *istimāl-k.*, استعمال کردن *sundī-n.*, بجا *amal-g.* عمل گردانیدن. *bajā-ā*. To exercise a horse, اسب ریاضت کردن *aspi rayāzat-k.* To exercise authority, حکم راندن *hakūmat-k.* To exercise jurisdiction, داورى کردن *dā-vari-k.* To exercise in military art, قواعد کردن *karā'id-k.* To exercise or take exercise, سیر کردن *sayr-k.* تفریح *tafarruj-k.*—(on horse back) سوار بودن *sawār-b.*

EXERCISED, *a.* ورزشیده شده *varsida shuda*, معود *mudawwad*.

EXERT, *vt.* (endeavour) جد و جهد کردن *jadd u jahd-k.* کوشیدن *koshidan*, سعی کردن *sat-k.* قصد کردن *kasd-k.*— (put forth) اخراج کردن *ikhrāj-k.*, صرف نمودن *sarf-n.*

EXERTION, *n.* سعی *sai*, جهد *jahd*, کوشش *koshish*.

EXHALATION, *n.* بخار *bukhār*.— (breathing) تنفس *tanaffus*.

EXHALE, *vt.* بخار نمودن *bukhār-n.*— (breath) نفس کشیدن *dam-z.* دم زدن *nafas-k.*

EXHAUST, *vt.* خالی کردن *khālī-k.*, صرف کردن *sirf-k.* خرچ کردن *kharch-k.* بی طاقت *bi tāqat* To exhaust the strength, خستہ کردن *khasta-k.* بی طاقت *bi tāqat*

EXHAUSTED, *a.* خالی شده *khālī shuda*.— (penniless) مغلس *muftis*, ملون *malul*.

EXHIBIT, *vt.* اظهار نمودن *namūdān*, اظهار ظاهر کردن *ishār-k.* ظاهر کردن *shāhīr-k.*

EXHIBITION, *n.* نمایش *numāyish*, اظهار *ishār*.

EXHILARATE, *vt.* خوش خاطر کردن *khush khātīr-k.* شاد کردن *shād-k.* مسرور ساختن *shādmān-k.* مسرور ساختن *masrūr-s.*

EXHILARATION, *n.* شادی *shādī*, فرحت *farhat*, خوشی *khūshī*.

EXHORT, *vt.* نصیحت پند دادن *pand-d.* نصیحت دادن *nasihat-d.* وعظ کردن *watz-k.* تهریک کردن *tahrīk-k.*

EXHORTATION, *n.* نصیحت پند *pand*, نصیحت *nasihat*, تذکره *tāmbih*, وعظ *wads*.

EXIGENCE, } *n.* ضرورت *zarūrat*, احتیاج *hājat*, *EXIGENCY, }* نیاز *īhtiyāj*, تقاضا *takāzā*. The exigency of the occasion, time or place, اقتضای محل *iktizāi mahl*. On account of the exigency of the affair, حسب *hasbul* اقتضا *iktizā*. According to the exigency, بقدر احتیاج *ba kadri ihtiyāj*.

EXILE, *n.* تبعید *shahr badari*, تبعیدی *naft*, طرد *tarad*, بلد *ikhrāji balad*. An exile, مطرود *matrūd*, اجلا یافتہ *ijlā yāfta* شهر بدر *shahr badar*, ماردی رانده *mardi rānda*, صاحب *sāhibi naft*.

EXILE, *a.* نازک *nāsuk*.

EXILE, *vt.* شهر بدر کردن *shahr badar-k.*, از شهر راندن *as shahr-r.*

EXILED, *a.* مغبی *manfiy*.

EXIST, *vi.* بودن *shudan*, شدن *budan*, هستن *hasan*. To cause to exist,

موجود کردن *mo-jūd-k.* *hastī-d.* هستی دادن

EXISTENCE, *n.* وجود *hastī*, *wu-jūd.* To give existence, *wu-jūd-d.*

EXISTENT, } *mo-jūd* هستی  
EXISTING, } *hastī* بودنی *budant.*

EXIT, *n.* مخرج *makhraj*, خروج *khurūj*

EXODUS, *n.* هجرة *hijra*, خروج *khurūj*

EXONERATE, *vt.* از بار خلاص کردن *as bār khalās-k.* حمل رفع کردن *haml raft-k.*, بیگناه ساختن, آزاد کردن *āzād-k.*, *bi-gunāh-s.*

EXONERATION, *n.* خلاص کردن از بار *khalās kardan az bār*, آزادی *āzādī*, حمل دور کردن *dūr kardanī haml.*

EXORBITANCE, *n.* زیادتی *ziyādatī*, افراط *afṣūn*, فضول *fuzūl*.—(extravagance) غیر *bī haddī*, بی حدی *ghayr kayāsī*.—(enormity, depravity) تعدی *taddī*, تجاوز *tajāwuz*

EXORBITANT, *a.* (enormous in size) *bī hadd* بی حد *bī nihāyat*, بی نهایت *bī nihāyat*, *bī hiyās*.—(viciously irregular) اهلر طغیان *ahli taghyyān*.

EXORBITANTLY, *ad.* از حد بدر *az hadd badar*, از اندازه بیرون *az andāza berūn*.

EXORCISE, *vt.* افسون کردن *afsūn-k.*, هانت کردن *astmat-s.*, عزیمت ساختن *pāk-k.*

EXORCISER, *n.* جادوگر *nīranj*, جادوگر *jādugar.*

EXORCISM, *n.* افسون *afsūn*, جادو *jādū*, جادوگری *jādugari*; دعوت *dadwat.*

EXORDIUM, *n.* مقدمه *dībācha*, مقدمه *mukuddama.*

EXOTIC, *a.* غریب *ajnaḥ*, غریب *gharīb.*

EXPAND, *vt.* (open, spread) گشادان *ku-shādan*, گستران *gustardan*, گشاده *ku-shāda-k.*, بسط کردن *bast-k.* To

expand the wings, بسط جناح کردن *basti jannāh-k.* To expand (as a flower) شکفتن *shigoftan*, گشاده *ku-shāda-sh.*

EXPANDED, *a.* گشاده *ku-shāda*, مبروس *mabsūt*, مفروش *mafrūsh*.—(as a flower) شکفته *shigofta*. The expanded hand, گشاده دست *ku-shāda dast.*

EXPANSE, } *n.* گشادگی *ku-shādagi*,  
EXPANSION, } بسط *bast*, گسترش *gus-tarī.*

EXPANSIBILITY, *n.* بسط امکان *imkā*, *āni bast*, امتداد باهی *imtidād yābi.*

EXPANSIBLE, *a.* بسط ممکن *munakkinī*, *bast*, قابل گسترش *kābili gūstardgi.*

EXPANSIVE, *a.* بسط پذیر *bast pastir.*

EXPATiate, *vi.* بیان کردن *biyān-k.*, تشریح کردن *tashrīh-k.*, تفسیر کردن *tafsīr-k.*

EXPECT, *vt.* انتظار کردن *intizār-k.*, نظر کردن *muntazir-sh.*, توفیق *nigrān-sh.*, نگران شدن *nazar-k.*, امید (hope for) کردن *tawakkuf-k.* چشم داشتن *chashm-d.* To expect impatiently, انتظار نمودن *intizār-n.* مشتاق شدن *mushtāk-sh.*

EXPECTANT, } *a.* منتظر *muntazir*,  
EXPECTER, } امیدوار *nigrān*, منتظر *mutawakkif.*

EXPECTATION, *n.* نگرانی *intizār*, چشم داشت *nigrāni*, توفیق *tawakkuf*, چشم داشت *chashm dāsh.*

EXPECTED, *a.* انتظار *muntazir*, انتظار *intizār* کرده شده *karda shuda.*

EXPEDIENCY, *n.* ضرورت *zarūrat*, لزوم *liyākat*, سازواری *sazāwārī*, شباهت *shāyistagi.*

EXPEDIENT, *a.* واجب *lāyak*, مناسب *munāsib*, سازوار *sazā-jīb*.

*wār*, شایسته *shāyista*. It is expedient, لایق است *lāyak ast*.

EXPEDIENT, *n.* تدبیر *tadbīr*, چاره *chāra*. To be expedient, واجب *wājib-sh.*, لازم شدن *lāzim-sh.*, مستوجب *munāsab-sh.*, مستوجب شدن *mustawjab-g.*

EXPEDIENTLY, *ad.* لایقانه *lāyakāna*, واجبا *vājiban*.

EXPEDITE, *vt.* تعجیل کردن *tadji-l-k.*, شتابانیدن *shī-tābānīdan*.—(despatch) ارسال کردن *īrsāl-k.*, فرستادن *fīristādan*.—(facilitate) آسان کردن *āsān-k.*

EXPEDITION, *n.* (haste) زودی *sūdi*, شتابی *shītābī*, چالاکي *chālākī*.—(journey) سفر *safar*. A warlike expedition, عزیمت *azīmat*, غزا *ghazā*.—(against infidels) جهاد *jehād*. A nocturnal expedition, شبخون *shub-khūn*, شبگیر *shabgīr*. To go on an expedition, سفر گرفتن *azmi safar-g.*, عزیمت نمودن *azīmat-n.*

EXPEDITIOUS, *a.* (expedite) جلد *jald*, سبکسار *shītāb*. (disencumbered) سبکسار *sabuksār*, بی حمل *bī haml*.

EXPEDITIOUSLY, *ad.* بزودی *ba sūdi*, شتابان *shītābān*.

EXPEL, *vt.* دفع کردن *rāndan*, بدر کردن *rad-d-k.*, راندن *rad-k.*, اخراج ساختن *ikhrāj-s.*

EXPEND, *vt.* خرج کردن *kharch-k.*, تصرف نمودن *sarf-n.*, مبدري *tasar-ruf-k.* To expend profusely, بی اندازه خرج *mubazzarī-s.*, بی انداز *bī andāza kharch-k.*

EXPENDED, *a.* خرج کرده شده *kharch karḍa shuda*, مصروف *masrūf*.

EXPENDITURE, } *n.* خرج *kharch*, اخراج  
EXPENSE, } (اخراجات) *akhrāj*

صرف *sarf*, ( *pl.* اصراف )—(price) قیمت *kimat*. Necessary expenses, اخراجات ضرورت *akhrājātī sarū-riyat*. To defray the expenses of living, نفقه کردن *nafaka-k.* At his own expense, خود *az ktsāi khud*, از مال خود *az mālī khud*.

EXPENSIVE, *a.* (extravagant) مصرف مبر *musraf*, تلف *talaf*, مبدر *mubazzar*.—(costly) گرانبها *girān bahā*, قیمتی *kīmatī*.

EXPENSIVELY, *ad.* با گرانبها *bā girān kharch*, مبدرانه *mubazzarāna*.

EXPENSIVENESS, *n.* (costliness) گرانگراي *girāy*, بها *bahā*.—(extravagance) تلف *talaf*, خرج گرانبها *kharchī girān*.

EXPERIENCE, *n.* آزمایش *āzmāyish*, امتحان *āzmūdagī*, آزمودگی *imtīhān*, وقوف *tajarabat*, تجربه *wukūf*. A man of experience, صاحب وقوف *sāhibi wukūf*.

EXPERIENCE, *vt.* آزمودن *āzmūdan*, تجربه کردن *tajarabat-k.*

EXPERIENCED, *a.* کار آموز *kār āmūz*, و قوندار *āmūzgār*, عاقل *ākīl*, واقف *wakūfdār*. An experienced agent, تجربه کار *tajarabat kār*.

EXPERIMENT, *n.* آزمایش *āzmāyish*, تجربه *tajarībat*, امتحان *imtīhān*.

EXPERIMENT, *vi.* تجربه کردن *tajarībat-k.*, آزمودن *āzmūdan*.

EXPERIMENTAL, *a.* (belonging to experiment), منسوب *imtīhān mansūb*, آزمایش بیوند *āzmāyish pay-wand*.—(discovered by experiment) از خبرت کشاده *az khībrat kushāda*.

EXPERIMENTALLY, *ad.* از خبرت *az*

*khiḥrat*, با وجود *ba wajai imti-  
hān*, از روی آرمودن *az rai-ā*.

**EXPERT, a.** چابک *chūst*, چالاک *chālāk*,  
وفندار *walūfāḍar*, کار گذار *kār guṣṣār*,  
کار آرمود *kār ārmūda*. Expert in war,  
جنگ آرمود *jang ārmūda*. Expert  
men, روزگار کاران *tajriba kāni  
rozgār*.

**EXPERTLY, ad.** با ظرافت *bā sarāfat*,  
واقعا *vākifan*.

**EXPERTNESS, n.** مهارت *mahārat*,  
هوشیاری *hūshyārī*, واقعگاری *wākifgārī*,  
کارساری *kārsārī*, ظرافت *sarāfat*.

**EXPIABLE, a.** ممکن *mumkin* بکفر  
*takfir*.

**EXPIATE, vt.** کفارت دادن *kaffārat-d*,  
بکفر کردن *gunāhgārī-d*,  
*takfir-k*.

**EXPIATION, n.** بکفر *kaffārat*, کفارت  
*takfir*.

**EXPIATORY, a.** کفارت *kaffārat* بپایند  
*paywand*

**EXPIRATION, n.** (conclusion of any  
limited time) سرانجام *intihā*,  
*sar-anjām*, آخرت *ākhirat*—(the last  
breath) نسایم *nafsi ākhir*,  
*taslīmī rūh*—(respiration) نفس *nafs*,  
تنفس *tanaffus*.

**EXPIRE, vt.** (breathe the last) نفس  
نسایم *nafsi ākhir*—ز  
جان دادن *gān-d*,  
*taslīmī rūh-k*—(breathe out)  
*dam-d*,  
*damīdan*, تنفس کردن *tanaf-  
fus-k*—(exhale) بخار نمودن *bukhār-  
n*—(conclude) منقطع شدن *munkat-  
t-sh*, آخر شدن *ākhir-sh*.

**EXPLAIN, vt.** بیان کردن *bayān-k*,  
تعبیر کردن *tafsir-k*,  
*tadbīr-k*, ظاهر کردن *sharāh-k*,  
ظاهر کردن

*zāhir-k*,  
*ranshan* ساختن  
*kashaf-n*.

**EXPLAINED, a.** کرده شده  
*karda shuda*, مشروح *mashrūḥ*,  
مفصل *mufasssal*. In the  
manner explained, مشروح  
*bar minvālī mashrūḥ*. It cannot  
be explained, تعبیر نیست *mum-  
kinī tadbīr nīst*. A word difficult  
to be explained 'کلام معسر'  
*kalāmī mutadassir*,  
*sakhsunī tadassir*. Clearly explained,  
علیه *tafsilān*, علی *diat tafsil*.

**EXPLANATION, n.** تفسیر *bayān*,  
*tafsir*, تادبیر *tadbīr*, تامل *tāwīl*,  
توضیح *taustif*, تفصیل *tafsil*. The  
explanation of words, کلام افادگی  
*afā-dai kalām*. The explanation of a  
dream, تعبیر رویا *tadbīrī royā*.

**EXPLANATORY, a.** تعبیر *tadbīr* کنای  
*kunān*, معسر *sharāh numā*,  
*mufusssal*, مفصل *mubayyin*.

**EXPLETIVE, n.** کلام راد *kalāmī sāyid*,  
راد *ziyād*.

**EXPLICABLE, a.** ممکن *mum-  
kinī tadbīr*, قابل شرح *kābili sharāh*.

**EXPLICATION, n.** vide EXPLANA-  
TION.

**EXPLICIT, a.** ظاهر *zāhir*, واضح *wāsiḥ*,  
کشاده *kushāda*, منتشر *muntashir*,  
هویدا *haridā*, مدبیر *mubīn*.

**EXPLICITLY, ad.** ظاهرا *zāhiran*,  
با تفصیل *ba tafsil*, آشکارا *āshkārā*.

**EXPLODE, vi.** بامدمت درطرف کردن  
با آوار رمی *bā mazammāt bar taraf-k*,  
آتش کردن *bā āwāz ramī-k*,  
با هوا رفتن *ba hauā-r*.

**EXPLOIT, n.** غرض *ghasā*,  
کردار *kirdār*.

EXPLORE, *vt.* تفتیش کردن *taftīsh-k.*,  
تفحس کردن *tajassus-k.*, تجسس کردن  
*tafakhus-k.*

EXPLORATION, *vide* EXAMINATION.

EXPLOSION, *n.* آواز *tasādum*, آواز  
*āwāza*, آتش گیری *ātīsh gīrī*. The  
explosion of cannon, آواز توپ *āwāzi tōp*. The explosion of a mine, آواز  
*āwāzi nakb*. The explosion of  
an earthquake, آواز زلزله *āwāzi ta-  
zulzal*.

EXPLOSIVE, *a.* آوازه زن *āwāzi zan*,  
با آوازرمی کنان *bā āwāzi ramī kunān*.

EXPORT, *vt.* از ملک بردن *az mulk-b.*,  
از کشور اخراج *berūn-f.*, بیرون فرستادن  
کردن *az kishwar ikhrāj-k.*

EXPORTATION, *n.* نقل *nakl*, روانه  
*ravana* اجناس تجارت بملک دیگر  
*ajnāsi tijārat ba mulki digar*,  
اخراج *ikhrāj az kishwar*.

EXPOSE, *vt.* (lay open) ظاهر کردن *zā-  
hīr-k.*, عرض نمودن *arz-n.*, اخراج  
*ikhrāj-s.* To expose to the  
sun, تشمیس کردن *tashmīs-k.* To  
expose to danger, در خطر انداختن  
*dar khatar-a.*, خطرناک کردن *khatar-  
nāk-k.* To expose the face, دیدار  
*drzi didār-k.* To expose a child,  
بچه منبذ کردن *bacha mambūs-k.* To  
expose to infamy, طعن نمودن *tadn-  
n.*, ملامت زدن *malāmat-z.*

EXPOSED, *a.* اظهار کرده *mashrūh*,  
اظهار شده *izhār karda shuda*.

EXPOSITION, *n.* بیان *hikāyat*, بیان  
*bayān*, تعبیر *tadbīr*.

EXPOSITOR, *n.* مفسر *shāriḥ*, شارح  
*mu-fassir*, بیان کننده *bayān kunānda*.

EXPOSTULATE, *vt.* نزاع ساختن *nizād-  
s.*, منازعت نمودن *munāzidat-n.*,

مکالمه کردن *sagālish-k.*—(complain)  
شکایت کردن *shikāyāt-k.*

EXPOSTULATION, *n.* دعوی *dadwī*,  
نزاع *nizād*, اختلاف *ikhtilāf*, شکایت  
*shikāyat*, گفت و شنید *guft u shanīd*.

EXPOSTULATORY, *a.* دعوا نما *dadva  
numā*, اعتراض آمیز *ittirāz āmīz*.

EXPOSURE, *n.* اظهار *izhār*, دره  
*parda darī*—(situation) موضع *muṣṭ*,  
محل *mahl*.

EXPOUND, *vt.* بیان نمودن *bayān-n.*,  
تفسیر نمودن *tafsīr-n.*, تقریر کردن  
*tak-rīr-k.*

EXPRESS, *vt.* (by language) حرف زدن  
*harf-z.* ادا نمودن *talaffuz-k.*, تلفظ کردن  
*adā-n.*, گفتن *guftan*—(denote) نشان  
*nishān-k.*, نصب نمودن *nasb-n.*,  
دلالت کردن *dalālat-k.*

EXPRESS, *a.* (clear, plain) هویدا *hawī-  
dā*, آشکارا *āshkārā*, ظاهر *zāhīr*—(not  
doubtful) بی شک *bī shakk*, نامشکوک  
*nā mashkūk*—(for a particular pur-  
pose) با قصد *ba kasd*, با غرض *bā gharaz*.

EXPRESSED, *a.* تلفظ کرده شده *talaffuz  
karda shuda*, لفظی *lafzi*.

EXPRESSIBLE, *a.* ممکن تلفظ *mum-  
kīni talaffuz*, ممکن اظهار *mumkīni  
izhār*.

EXPRESSION, *n.* (by language, &c.)  
وصف *lafz*, لفظ *kalām*, کلام *talaffuz*, تلفظ  
*wasf*—(squeezing) فشردگی *fashur-  
dagī*. The expression and signifi-  
cation, لفظ و معنی *lafz u madnī*.

EXPRESSIVE, *a.* صاحب لفظی *lafzi*,  
قوت تلفظ *sākibi kuwātī talaffuz*—  
(descriptive) وصف ده *wasfdah*, اتصاف  
نما *ittisāf numā*.

EXPRESSIVELY, *ad.* بطور *lafzan*, لفظاً  
با توری *ba tawrī wasf*.

**EXPRESSIVENESS**, *n.* کلام قوت *ku-wati kalām*, وصف قوت *kuwati wasf*, ایتصاد *ittisāf*.

**EXPRESSLY**, *ad.* بی درمعنی *bi du madni*, "مخصوصاً" *makhṣūsan*, تصدا *ḥasdan*.

**EXPULSION**, *n.* اخراج *rāndagi*, راندگی *ikhraj*, طرد *tard*, دفع *daft*, ر *radd*.

**EXPULSIVE**, *a.* قابل راندن *lābili rāndan*, دافع *daft*. The expulsive power, قوت دفع *kuwati daft*.

**EXPUNGE**, *vt.* رخم کشیدن *rakm-k.*, نلم *kalam-s*, حکت ساختن *hak-k-s*, محو کردن *mahv-k.* باطل ساختن *bātil-s*.

**EXPURGATE**, *vt.* پاک کردن *pāk-k.*, صاف کردن *sāf-k.*

**EXQUISITE**, *a.* بسیار خوب *bis-yār khūb*, بدیع لطیف *latif*, نفیس *nafis*, بدیع *badi*, خالص *khālis*. Of exquisite beauty, بدیع الجمال *badiul jamāl*. Words exquisitely arranged, کلام بدیع الانظام *kalāmi badiul intizām*. Exquisite things, نفایس *nafāis*.

**EXQUISITELY**, *ad.* نفیسانه *nafisāna*, خالصاً *khālisān*.

**EXQUISITENESS**, *n.* لطافت *latāfat*, نفاست *nafāsat*, ذوق *zauk*, کمال *ka-māl*.

**EXSUDATION**, *n.* ترشح *tarashshuh*, عرق *arak*.

**EXTANT**, *a.* موجود *maujūd*, باقی *bākī*.

**EXTEMPORE**, *ad.* ناگهانی *nāgahānī*, فوراً *fil'faur*, بدیهي *badihi*. An extempore speech, اندراج *iktirāh*.

**EXTEMPORIZE**, *vi.* بی اندیشه گفتن *bi andisha-g.*, بدیهي گفتن *badihi-g.*

**EXTEND**, *vt.* طول دار کردن *darāz-k.*, طول *tawil-k.*, کشیدن *kashidan*, مد *madd-s.*—(bestow) بخشیدن

*bakhsidan*, بایان دادن *bāyan dādan*. To extend the limits, بسط دادن کردن *taswid bilād-k.* To extend the hand towards any thing, دست درازی کردن *dast darāzi-k.* To extend the tongue, اطالت زبان نمودن *itlāti zabān-n.*

**EXTENDED**, *a.* کشیده *kashida*, کشاده *kushāda*, وسیع *wasit*, طویل *tawil*.

**EXTENDIBLE**, *a.* ممکن استطاله *mum-kini istitālat*, مد یافتنی *madd yā-flunī*.

**EXTENSIBILITY**, *n.* قوت استطاله *ku-wati istitālat*.

**EXTENSION**, *n.* طول *tūl*, دارای *darāzi*, دست *dast*, فراخی *farākhī*, وسعت *vasiḍt*, مد *madd*, عرض *dī az*, پهن *pahn*. Extension of the hand, دارای دست *dast darāzi*. Extension of the foot, پا دارای *pā darāzi*.

**EXTENSIVE**, *a.* vide EXTENDED.

**EXTENT**, *n.* گزینش *girift*, فزوس *kabs*.

**EXTENUATE**, *vt.* (make thin) کم کردن *kam-k.*, مخفف کردن *mukhaffaf-k.*, رقیق کردن *raqiq-k.*, لاغر ساختن *lāghir-s.*, راکت کردن *rakt-k.*—(palliate) معذور کردن *māzūr-k.*, عفو کردن *afu-k.*

**EXTENUATED**, *a.* کم کرده شده *kam karda shuda*, لاغر *lāghir*.

**EXTENUATION**, *n.* رقیق *raqiq*, کمکی *lamī*, راکت *rakt*.—(palliation) عذر *puzish*, دسر *dār*.

**EXTERIOR**, *a.* بیرون *berūn*, خارج *khārij*, ظاهر *zāhir*. The exterior part, روی *ruī*, وجه *uajah*, ظاهر *zāhir*.

**EXTERMINATE**, *vt.* اسدصال کردن *asid-sāl-k.*, اصل قطع کردن *asl katt-k.*, ویران کردن *maddūm-k.*, ویران کردن *wairān-k.*



EXTERMINATION, *n.* استیصال *istī-sāl*, خراب *kharāb*, نزع *naẓī*.

EXTERNAL, *a.* vide, EXTERIOR.

EXTERNALLY, *ad.* بیرون از *az berūn*, ظاهرانه *zāhirāna*.

EXTINCT, *a.* معدوم *munddam*, منعدم *maddūm*, منطفي *muntafī*.

EXTINCTION, *n.* نابودی *inkirāz*, انقراض *nā būdī*, اطفاء *itfā*.

EXTINGUISH, *vi.* اطفاء کردن *itfā-k.*, نشانیدن *nishāndan*. To extinguish fire, اطفای آتش کردن *itfāi ātish-k.*, خاموش نشانیدن *ātish nishāndan*. To extinguish a lamp or candle, خاموش چراغرا پف کردن *khāmūsh-k.*, شمع نشانیدن *chirāghrā paff-k.*, shamī-n.—(annihilate) نابود کردن *nābūd-k.*, معدوم کردن *maddūm-k.*

EXTINGUISHABLE, *a.* ممکن اطفاء *mu-mkini itfā*.

EXTINGUISHED, *a.* منطفي *muntafī*, منقطع *munkattī*, منعدم *munddam*.

EXTINGUISHER, *n.* مطفي *mutfī*, مبدخ *mubīkh*.

EXTIRPATE, *vt.* برانگیختن *bar-k.*, برکنیدن *bar-a.*, استیصال کردن *istī-sāl-k.*

EXTIRPATED, *a.* مستأصل *mustāsil*, برکنده *bar kanda*. To be extirpated *bar kanda-ā*.

EXTIRPATION, *n.* استیصال *istī-sāl*, قلع *kalā*.

EXTOL, *vt.* توصیف کردن *tadrīf-k.*, حمد کردن *tausīf-k.*, hamd-k.

EXTOLLED, *a.* ستوده *sitūdan*, مدح کردن *madh-k.* To extol one's self, خود پسند شدن *khud pasand-sh.*

EXTOLLED, *a.* یکدیگر مدح کردن *yak dīgar madh-k.*

EXTOLLED, *a.* وصف شده *vasf shuda*

ستوده *sitūda*, موصوف *mosūf*, محمود *mahmūd*, حمید *hamīd*, مدح *mumad-dah*.

EXTOLLER, *n.* مداح *mādah*, واصف *vā-sif*, حامد *hāmid*.

EXTORT, *vt.* از زبردستی گرفتن *az zabar-dastī-g.*, ستم کردن *ba zor-g.*, ستم کردن *sitam-k.*, ظلم کردن *zulm-k.* To extort by torture, شکنجه کردن *ishkanjē-k.*

EXTORTED, *a.* زور گرفته *ba zor girifta*, از رای زبردستی گرفته *az rāi zabardas-tī-girifta*.

EXTORTION, *n.* گرفتن زور *giriştan*, دراز دستی *zabardastī*, ستم *sitam*, ظلم *zulm*, زور *zor*. Oppressive extortions, تکالیف *takālīfī*, عنفیت *unfiyat*.

EXTORTIONER, *n.* زور گیرنده *ba zor giranda*, ظالم *zālim*, زبردست *zabar-dast*, باغی *bāghī*.

EXTRACT, *vt.* بیرون کشیدن *birūn-k.*, برکشیدن *bar-k.*, بدر آوردن *badar-ā.*, اخراج کردن *ikhraj-k.*, —(select) انتخاب کردن *intikhāb-k.*, گزیدن *guzīdan*, اختیار کردن *ikhtiyār-k.*

EXTRACT, *n.* تلخیص *ījmal*, اجمال *ījmal*, انتخاب *intikhāb*.

EXTRACTED, *a.* بر آورده *bar āwarda*, بیرون کشیده *birūn kashīda*.

EXTRACTION, *n.* (descent) اصل *asl*, ذات *ṣāt*, نسب *nasb*, نسل *nasl*.—(act of extracting) کشش *kashish*.—(essence) عرق *drak*.

EXTRACTOR, *n.* بیرون کشیده *birūn kashīda*, اجمال کننده *ījmal kunan-da*, بر آورنده *bar āranda*.

EXTRAJUDICIAL, *a.* خارج ترتیب *khilāfī tartībī*, شرعی *sharī*.

EXTRAMUNDANE, *a.* از جهان بیرون  
*az jahān dīrān.*

EXTRANEOUS, *a.* بیگانه *bigāna*,  
غریب *gharīb*, اجنب *ajṇab.*

EXTRAORDINARILY, *ad.* بطور غیر  
معمول *ba tauri ghayri māhūd*, و ج.  
عجیب *bar vajai dajīb.*

EXTRAORDINARY, *a.* غیر معمول *gha-*  
*yri māhūd*, نادر *nādar*, فوق العادت  
*fauku'l ādat*, عجیب *dajīb.*

EXTRAORDINARY, *n.* نادره *nādara*,  
کرامت *karāmat.*

EXTRAVAGANCE, *n.* خرج بی اندازه  
*kharchi bi andāza*, اسراف *isrāf*, تلف  
*talaf.*—(irregularity) بی ترتیبی *bi*  
*tartībī*, ماعده *khilāfi kāyadq*  
—(outrage) جور *jaur*, جبر *jabr*, زور  
*zur.*—(bombast) سخن هرة *sakhuni*  
*hara*, کلام بیوده *kulāmi bikhūda.*

EXTRAVAGANT, *a.* (in expense) مجذّر  
*mubazzir*, تلف صاحب *sāhibi talaf*,  
خلاف (irregular) *musrif.*—  
*khilāfi kāyada*, بی ترتیب *bi*  
*tartīb*, گمراه *bi rāh*, راه *gumrah.*

EXTRAVAGANTLY, *ad.* مجذّرانه *mu-*  
*bazzirāna*, تلف با *bā talaf.*

EXTRAVAGATE, *vt.* بلا حد رفتن  
*bilā hadd-r.*, راه بی شدن *bi rāh-sh.*

EXTREME, *a.* (last) آخر *ākhir*, اقصا  
*aksā.*—(greatest) اعظم *adzam*, اکبر  
*akbar*, بزرگترین *buzurgtarīn.*—(highest)  
بلندترین *bulandtarīn.* Ex-  
treme misery اضطرار *istirār.* To  
arrive at extreme old age, عمر آخر  
شدن *umr ākhīr-sh.*

EXTREME, } *n.* انجام *ākhir*, آخر  
EXTREMITY, } *anjām*, غایت *ghāyat*,

از انتهای *at the end*, انتهای  
عاقبت *ākibat.* The extreme of  
thing, گوشه چندی  
one extreme of the globe to  
از قاف تا قاف *as haf tā haf.*  
to extremity, بی چاره *bi chārā*,  
درمان *bi darmān.*

EXTREMELY, *ad.* غایت *ghāyat*,  
غایت *ba nihāyat.*

EXTRICATE, *vt.* خلاص کردن *khalās-k.*,  
رها کردن *rahā-k.*, آزاد کردن  
*āsād-k.*

EXTRICATED, *p.p.* خلاص کرده شده  
*khalās karda shuda*, آزاد کرده شده  
*āsād karda shuda.*

EXTRICATION, *n.* رهایی *rahāty*,  
آزادگی *āsādagi.*

EXTRINSIC, *a.* ظاهری *zāhīrī*, موری *sūriy.*

EXTRINSICALLY, *ad.* صورتاً *sūratān*,  
ظاهراً *zāhīran.*

EXUBERANCE, *n.* تکبر *afzūnt*, افزونی  
*kasrat*, توفیر *taufēr*, زیادتی *ziyādāt.*

EXUBERANT, *a.* مستغنی *mustaghni*,  
کذیر *vāfir*, کاستر *kastir.*

EXUBERANTLY, *ad.* فاضلاً *fāzilāna*,  
وافر وافر *vāfir vāfir.*

EXUBERATE, *vi.* وافر بودن *vāfir-b.*,  
بسیار شدن *bisayār-sh.*

EXUDATION, *n.* vide EXSUDATION.

EXULT, *vi.* شاد دل بودن *shād dil-b.*,  
شاد کام نمودن *shādkām-n.*

EXULTATION, *n.* شادمانی *shādī*, شادمانی  
*shādmāni*, تهلل *tahlil.*

EXULTING, *a.* خوش شاد *shād*, خوش  
مسرور *khūsh masrūr.*

EXULTINGLY, *ad.* تام با ابدی *bā ibt-*  
*ihāji tām*, مسروراً *masrūran.*

EYE, *n.* چشم *chashm*, عین *ayn* (*pl.*  
دیده *nāsara.*—(sight) ناظره (عینون  
*dīda*, بصر *basar.* The two eyes, عینان

*dinān*. The socket of the eye, چشمخانه *chashm khāna*. Deceiving the eyes, (a juggler) نظرباز *nazar bāz*. To fix the eyes upon, نظر کردن *nazar-k*, نگریستن *nigristan*. A wink, glance of the eye, طرفت العین *ramz*, غمزہ *ghamza*, رمز *tarftu'l āyn*. To wink the eyes, رمز کردن *ramz-k*. چشم برهم زدن *chashm barham-z*. The eye of prudence, (fore-sight) بصیرت *chashmi basīrat*. To shut the eyes, چشم بند کردن *chashm banī-k*, میزگان بستن نمودن *mizh-gān basta-n*. As far as the eye can reach, قدر مد البصر *kadru maddil ba sar*. Oh light of my eyes! نور ای *ay nūri chashm*. To turn away the eyes, قطع نظر کردن *kati nazar-k*. چشم پوشی کردن *chashm پوشی-k*. To place before the eyes, در میان کردن *āyān u bayān-k*. A quick eye, براشم *burāshim*. A malignant eye, چشم شری *chashmi shurra*. Fascination of the eyes, چشم بند *chashm band*. Squint-eyed, کج بین *koj bin*, لولؤ *lūch*. One-eyed, چشم یک *yak chashm kūr*, اعور *adwar*. A mote in the eye, عوار *dwār*. To take a mote out of the eye, تقدیت کردن *takziyat-k*. The corner of the eye, گوشه چشم *gushai chashm*. The eye of a needle, سوراخ سوزن *surākhī sozan*, چشم سوزن *chushmi sozun*. An evil eye, بد چشم *chashmi bad*. His eyes twinkled or winked, چشمش پرید *chāshmaskh parīd*. To veil the eyes, چشم پوشیدن گرفتن *chashm pesh-g*. Eyes tinged with blood, چشم خورن آلود *chashmi khūn ālūd*. A rolling eye, چشم سماعیل *chashmi samāil*. A tear-

shedding eye, چشم سبل زن *chashmi sayl zan*. A large open eye, چشم کاران *chashmi gāwāna*. To be all eye and ear, (give strict attention to) چشم و گوش شدن *chashm u gosh-sh*. Gentle, soft eyed, آهو چشم *āhū chashm*. Kissing the eye, چشم بوس *chashm-bos*.

EYE, *vt.* نگریستن *nigristan*, دیدن *didān*.  
EYEBALL, *n.* مردمک *mardumak*, العین *insānu'l āyn*.

EYEBROW, *n.* حاجب *abrū*, ابرو *hājib*.

EYEGLASS, *n.* چشمک *chashmak*, دوربین *dūrbīn*.

EYELASH, *n.* پلک *palak*.

EYELESS, *a.* بی چشم *bī chashm*, غیر *ghayri āyn*, کور *kūr*.

EYELID, *n.* جفن *jufn* (*pl.*: اجفان), میزگان *mizh-gān* (*pl.*: میزگان).

EYE-SERVANT, *n.* عبد عین *abdī āyn*.

EYESIGHT, *n.* نور چشم *nūr chashm*, دیدار *didār*.

EYE-SORE, *n.* رمدم *ramad*.

EYE-WITNESS, *n.* شاهد *shāhid* (*pl.*: شهود) *garwāh*.

## F.

FABLE, *n.* قصه *kissa*, (قصص *pl.*) داستان *dāstān*, حکایت *hikāyat*, مغل *masal*, انسانه و (امثال). Fables and fictions, افسانه *afsanā wa afsūn*.

FABLE, *vt. & vi.* افسانه گفتن *afsanā-g*, ایجاد کردن *ijād-k*, قصه گفتن *kissa-g*.

FABRIC, *n.* (building) بنا *bīnā*, (texture) تماریات *tmārat*, بنیان *bunyān*.—(texture) قماش *kumāsh*.

**FABRICATE**, *vt.* (construct) ساختن *sākhtan*, بنا کردن *bīnā-k.*—(devise falsely) رنگ آمیختن *hila-b.* *rang-ā.*

**FABRICATION**, *n.* ساختن عمارت *sākhtanī tmārat*, بنا سازی *bīnā sāst*, تadmīr.—(falsehood) ایجاد *ijād*, افترا *iftirā.*

**FABULIST**, *n.* قصه گو *mukhtart*, قصه گوی *kissa gu*, نقل بند *kissa khān*, نقل *nākl band*, ناقل *nākil.*

**FABULOUS**, *a.* افسانه ور *afsānā wār*, دروغ *musawwar*, دروغ *durogh.*

**FABULOUSLY**, *ad.* با توجه ساختن *ba wajaī sākhtan*, بطور قصه *batauri kīssa*, صورتان *suratānā.*

**FACADE**, *n.* پیش رو *pesh-rū*, ظاهر *sāhīr.*

**FACE**, *n.* رو *rū*, چهره *chihra*, رخ *rukḥ*, وجه *vajh*, نظر *dāḥlār*, دیدار *nazar*, صورت *sūrat*, سیمای *stīmā*, پیکر *paykar*, لقا *lakā*, طلعت *taldt*, هیكل *haykal.*

A beautiful face, طلعت حسنا *taldti hasanā*, روی جمال *rūi jamāl.*

A frightful face, صورت مکروهت *sūratī makrūhat*, سیمای ملعون *stīmāyi malūn.* One faced, یک روی *yak rūi.*

Two faced, دو روی *du rūi.* To unveil the face, and display its beauties, چهره کشادن و جلوه نمودن *chihra-k. wa jalwa-n.* To change the face, صورت تبدیل کردن *sūrat tabdīl-k.*

To turn the face, رو گردانیدن *rū gar-dānīdan.* To distort the face, رو کشیدن *rū kashtīdan.*

A cheerful face, روی خند *rūi khānd.* Having a beautiful face as the moon, ماه پیکر *māh paykar.* Having the face of an

angel, پیکر پارت *part paykar*, پیکر ماه *māh parāh.* A pale face, چهره زرد *chah-rah.*

*rai sard.* Rosy-faced, گلب روی *gul rūi.* Face to face, رو برو *rū ba rū*, مقابل *mukābil.* To look at face to face, مشاهده کردن *mushāhda-k.*—(impudence), شوخی *shokht*, گستاخی *gustākht.*

**FACE**, *vt.* (meet face to face) مقابل کردن *rū ba rū-ā.* *mukābala-k.*—(oppose with boldness) *bā ghayrat mukābala-k.*—(oppose with impudence) *bā gustākht tadris-k.* *btadab mukābala-n.*—(to have a false appearance) صورت معامله داشتن *sūratī muāmala-d.*

**FACETIOUS**, *a.* خوش طبع *khush tabt*, لطیف *latīfa gu*, شوخ *shokh*, لطیف *latīf.*

**FACETIOUSLY**, *ad.* با شوخی *bā shokht*, بطور ظرافت *ba tauri zarāfat.*

**FACETIOUSNESS**, *n.* لطافت *latāfat*, شوخی *shokht*, بزل *bazla.*

**FACIAL**, *a.* روی *rūi*, صورتی *sūratī.*

**FACILE**, *a.* (easy) آسان *āsān*, سهل *sahl.*—(pliant, flexible) ملایم *mulāyim*, حلیم *halīm.*

**FACILITATE**, *vt.* آسان کردن *āsān-k.*, سهل کردن *tashīl-k.*

**FACILITATED**, *p.p.* آسان کرده شده *āsān kardā shuda*, میسر *muyassar.*

**FACILITY**, *n.* سهولت *āsānt*, آسانی *sahūlat.*—(ductility) ملایمت *mulāyimāt*, نرمی *narmt.* With facility, با سهولت *bā sahūlat*, با آسانی *ba āsānt.*

**FACING**, *n.* مقابل *rū ba rū*, مقابل *mukābil.*—(collar or lappet of regimen-

tal uniform) نشان علامت *dlāmat*, نشان *nishān*.

FAC-SIMILE, *n.* شکل *shakl*, صورت *sūrat*, نقل *nahl*.

FACT, *n.* (deed) کار *kār*, کردار *kirdār*, فعل *fudl*, امر *amr*.—(reality) حقیقت *hakikat*, معنی *madnī*. In fact, فی الواقع *fil wāqī*, الحق *al hakk*, فی الحقیقت *fil hakikat*.

FACTION, *n.* (confederacy) اتحاد *it-tihād*, اتحاد *ittifāk*, معاهده *muāhada*.—(machination) حیله بازی *hila bāzī*, فساد *fusād*.—(tumult) هنگامه *hangāma*, فتنه *fitna*, غوغا *ghauḡhā*.

FACTIOUS, *a.* صاحب فتنه *sāhibi fitna*, هموثاق *fitna angīz*, فتنه انگیز *hamvisāk*.

FACTIOUSLY, *ad.* مکر *ba wajai māk*, با روی اختلاف *az rūi ikhtilāf*.

FACTIOUSNESS, *n.* فتنه انگیزی *fitna angīzī*.

FACTITIOUS, *a.* تقلیدی *āmali*, عملی *taklīlī*.

FACTOR, *n.* (agent) گماشته *gumāshṭa*, کار گذار *kār guzār*, پیش کار *pesh kār*.—(in arithmetic) عدد ضرب *diladi zarb*.

FACTORAGE, *n.* وجه وکالت *wajih wa-kālat*.

FACTORY, *n.* تجارت خانه *tajārat khāna*, کارخانه *kār khāna*.

FACTOTUM, *n.* گماشته *harkāra*, هرکاره *gumāshṭa*.

FACULTY, *n.* (ability) توانایی *tawānāt*, قابلیت *kuwat*, قدرت *kudrat*, طاقات *tākat*.—(powers of the mind, capacity) قابلیت *kābili-yāt*, علم *ilm*, ادراک *idrak*.—(a body of men to whom any

specific right or privilege is granted) اطباء *atibbā*, فقیه *fukhā*.

FACUNDITY, *n.* بلاغت *balāghat*, فصاحت *fasāhat*.

FADDLE, *vi.* تغانل کردن *taghāful-k*.

FADE, *vi.* (grow weak) ضعیف شدن *zaf-sh*.—(wither as a vegetable) پژمردن *pāshmurdan*, بی افسردن *afsurdan*.—(loose colour) زایل رنگ شدن *zāil rang-g*.

FADED, *a.* پژمرده *pāshmurda*, افسرده *afsurda*.

FADELESS, *a.* پایدار *pāydar*, بی زوال *zawāl*.

FADGE, *vi.* مناسب بودن *munāsib-b*, لایق شدن *lāyiq-sh*.

FADING, *n.* فنا *fanā*, پوسیدگی *posīda-gī*, زوال *zawāl*.—(color) رنگ باز *rang bāz*.

FAG, *n.* محنتی *mahnatī*, کشت *zahmat kash*.

FAG, *vi.* مانده شدن *mānda-sh*, عذاب *āzārdan*, آزار دادن *āzāb-d*.

FAG-END, *n.* انقضا *inkizā*, آخر *ākhir*.

FAGOT, *n.* چوبان بسته *bastaī chobān*, دسته *dastaī* هیزم *hizam*.

FAGOT, *vt.* باقم بستن *dasta-b*, بستن *bāka-b*.

FAIL, *vi.* (become deficient) کم شدن *kam-sh*, ناقص شدن *nā-kis-sh*. To fail of a promise, بی وفا شدن *bi wafā-sh*, وفادار نکردن *ghadrī wafā-k*. To fail striking fire, کایل کردن *kayl-k*.—(not to succeed) نامیوس شدن *nā muyassar-sh*, بر نیامدن *bar na āmadan*.—(desert) دست از حمایت *dast az hamāyat bās-d*.—(to disappoint) محروم کردن *mahrūm*.

*k. nā umīd-sh.*—(decay) **FAINTISH**, *a.* کمزور *kamzor*, ضعیف *zā'if*, کاستن *kāstan*, فرسودن *farsūdān*. —

(decline) زوال یافتن *zawāl-y.*—(become bankrupt) گدا شدن *gaddā-sh.* **FAINTISHNESS, FAINTNESS**, *n.* ضعیفی *zā'ifī*, کاهلی *kāhili*, زبونی *zā'ifī*.

**FAIL**, *n.* (want of success) عدم عاقبت *adām ākibāt*, (deficiency) *ddamī ākibātī khayr.*—(become bankrupt) قصور *kusūr*, کوتاهی *kūtāhī*, کمي *kamī*, زوال *zawāl*, نقصان *nuksān*. — (omission) غفلت *ghaflāt*. —(extinction) اطفاء *itfā*, نابودي *nā būdī*. Without fail, بی نقصیر *bī kusūr*, بی قصور *bī takstīr*.

**FAILING**, *n.* قصور *sahv*, خطا *khatā*, نقصیر *takstīr*, عیب *dib*, *kusūr*. **FAILURE**, *n.* درماندگی *darmāndagī*, قصور *kusūr*. —(deficiency) نقصیر *takstīr*, کمي *kamī*. —(bankruptcy) افلاس *iflās*, ادبار *idbār*. **FAIN**, *ad.* (wishful) آرزومند *ārzūmand*, مجبور *shokht*. —(compelled) *shokht*, اختیار *bī ikhtiyār*.

**FAIN**, *vi.* آرزومند *khāstan*, خواستن *ārsūmand-sh.* **FAINT**, *a.* (feeble) زبون *zabūn*, بی قوت *bī kuwat*, کم زور *kamzor*, ضعیف *zā'if*.

—(not bright) نا روشن *nā raushan*, نا بلند *bī tābān*. —(not loud) *nā buland*. —(not active) *nā jald*, شوخی *bī shokhtī*. —(dejected) *diltang*, دلنگ *tira zamīr*. A faint color, زایل رنگ *rangi zāil*.

**FAINT**, *vi.* (become feeble) کاهل بودن *kāhīl-b.*—(grow dejected) *diltang-sh.* غمناک *ghamnāk-g.*—(swoon) *bī hūsh-sh.* غش *ghash-sh.* **FAINT-HEARTED**, *a.* بزدل *buz dil*, نا مرد *nā mard*, نا کس *nākas*.

**FAINTING**, *n.* بی هوشی *bī hūshī*, غش *ghash*.

**FAINTLY**, *ad.* کاهلانہ *kāhīlāna*, ضعیفانہ *zā'ifāna*, باعجز *bā'iz*. —(without light) *bī ziyā*.

**FAIR**, *a., ad.* خوش *khūsh*, خوب صورت *khūsh surat*, جمیل *husn*, حسن *numā*, نما *jamīl*, رعنا *radnā*. —(clear) *raushan*, آبدار *shaffāf*, شفاف *ābdār*. —(honest, just) عادل *ādīl*, راست *rāst*, حیل *bī hīla*. —(mild, not severe) نا درشت *nā durusht*, ملایم *mulāyīm*. —(prosperous) بخندیار *ba-khtiyār*, دولتمند *daulatmand*, فرخنده *furkhunda*. —(commodious) مناسب *munāsib*. —(civil) ادب *sāhibi adab*. Fair spoken, شیرین گو *shirīn gu*. A fair wind, باد شرط *bādī shart*, باد موافق *bādī muwāfīk*. A fair character, نیک نامی *nāmī neku*. Fair weather, هوا کشاده *kushāda harwā*. Fair dealing, راست بازی *rāst bāzī*, صدقات *sadākat*. A fair dealer, مردم *mardumi bī rayā*. Fair demeanor, انسانیت *insāniyat*, ادب *adab*. To transcribe fair, در خوش خط نقل کردن *dar khush khat nakl-k*.

**FAIR**, *n.* خوبان *khūbān*. —(stated meeting of buyers and sellers) بیع *bāi u sharā*, بازار *bāzār*.

**FAIRLY**, *ad.* (beautifully) *ja-mīlāna*, خوب *khūb*. —(commodiously) لایقانه *bā muwāfakat*, (honestly) *lāyakāna*. —(without a blot) *bī rang u rayā*, عادلانه *ādīlāna*. —(without a blot) *bī dib*.

**FAIRLY**, *ad.* (beautifully) *ja-mīlāna*, خوب *khūb*. —(commodiously) لایقانه *bā muwāfakat*, (honestly) *lāyakāna*. —(without a blot) *bī rang u rayā*, عادلانه *ādīlāna*. —(without a blot) *bī dib*.

**FAIRLY**, *ad.* (beautifully) *ja-mīlāna*, خوب *khūb*. —(commodiously) لایقانه *bā muwāfakat*, (honestly) *lāyakāna*. —(without a blot) *bī rang u rayā*, عادلانه *ādīlāna*. —(without a blot) *bī dib*.

**FAIRLY**, *ad.* (beautifully) *ja-mīlāna*, خوب *khūb*. —(commodiously) لایقانه *bā muwāfakat*, (honestly) *lāyakāna*. —(without a blot) *bī rang u rayā*, عادلانه *ādīlāna*. —(without a blot) *bī dib*.

**FAIRLY**, *ad.* (beautifully) *ja-mīlāna*, خوب *khūb*. —(commodiously) لایقانه *bā muwāfakat*, (honestly) *lāyakāna*. —(without a blot) *bī rang u rayā*, عادلانه *ādīlāna*. —(without a blot) *bī dib*.

**FAIRLY**, *ad.* (beautifully) *ja-mīlāna*, خوب *khūb*. —(commodiously) لایقانه *bā muwāfakat*, (honestly) *lāyakāna*. —(without a blot) *bī rang u rayā*, عادلانه *ādīlāna*. —(without a blot) *bī dib*.

**FAIRLY**, *ad.* (beautifully) *ja-mīlāna*, خوب *khūb*. —(commodiously) لایقانه *bā muwāfakat*, (honestly) *lāyakāna*. —(without a blot) *bī rang u rayā*, عادلانه *ādīlāna*. —(without a blot) *bī dib*.

**FAIRLY**, *ad.* (beautifully) *ja-mīlāna*, خوب *khūb*. —(commodiously) لایقانه *bā muwāfakat*, (honestly) *lāyakāna*. —(without a blot) *bī rang u rayā*, عادلانه *ādīlāna*. —(without a blot) *bī dib*.

**FAIRLY**, *ad.* (beautifully) *ja-mīlāna*, خوب *khūb*. —(commodiously) لایقانه *bā muwāfakat*, (honestly) *lāyakāna*. —(without a blot) *bī rang u rayā*, عادلانه *ādīlāna*. —(without a blot) *bī dib*.

**FAIRLY**, *ad.* (beautifully) *ja-mīlāna*, خوب *khūb*. —(commodiously) لایقانه *bā muwāfakat*, (honestly) *lāyakāna*. —(without a blot) *bī rang u rayā*, عادلانه *ādīlāna*. —(without a blot) *bī dib*.

**FAIRLY**, *ad.* (beautifully) *ja-mīlāna*, خوب *khūb*. —(commodiously) لایقانه *bā muwāfakat*, (honestly) *lāyakāna*. —(without a blot) *bī rang u rayā*, عادلانه *ādīlāna*. —(without a blot) *bī dib*.

**FAIRLY**, *ad.* (beautifully) *ja-mīlāna*, خوب *khūb*. —(commodiously) لایقانه *bā muwāfakat*, (honestly) *lāyakāna*. —(without a blot) *bī rang u rayā*, عادلانه *ādīlāna*. —(without a blot) *bī dib*.

**FAIRLY**, *ad.* (beautifully) *ja-mīlāna*, خوب *khūb*. —(commodiously) لایقانه *bā muwāfakat*, (honestly) *lāyakāna*. —(without a blot) *bī rang u rayā*, عادلانه *ādīlāna*. —(without a blot) *bī dib*.

**FAIRLY**, *ad.* (beautifully) *ja-mīlāna*, خوب *khūb*. —(commodiously) لایقانه *bā muwāfakat*, (honestly) *lāyakāna*. —(without a blot) *bī rang u rayā*, عادلانه *ādīlāna*. —(without a blot) *bī dib*.

**FAIRLY**, *ad.* (beautifully) *ja-mīlāna*, خوب *khūb*. —(commodiously) لایقانه *bā muwāfakat*, (honestly) *lāyakāna*. —(without a blot) *bī rang u rayā*, عادلانه *ādīlāna*. —(without a blot) *bī dib*.

(not wrested) بی پیچ *bī pīch*—(completely) کاملاً *kāmilāna*, "تماماً *tamāman*."

**FAIRNESS**, *n.* خوب صورتی *khūbsūratī*, خوبی *khūbī*, جمال *jamāl*, حسن *husn*—(honesty) راستی *rāstī*, عدل *adl*, خلوص *khalūs*.

**FAIRY**, *n.* پری *parī*, جان *jānn*.

**FAIRY**, *a.* مزید مانند *parī mānand*, جینی *jinnī*.

**FAITH**, *n.* دین *dīn*, مذهب *mashab*, ملت *millat*, ایمان *īmān*. The faith of Muhammad, اسلام *islām*—(trust) اعتقاد *attikād*, اعتبار *attibār*—(fidelity) حقیقت *hakikat*, استقامت *is-tikāmat*, وفا *wafā*—(promise) قول *kaul*, قرار *karār*, عهد *dhā*.

**FAITHFUL**, *a.* (orthodox) ایماندار *īmāndār*, صادق *dīndār*—(honest) صادق *dīndār*, معتقد *mudtakid*, امین *amīn*, وفادار *wafādār*.

**FAITHFULLY**, *ad.* از دیانت *as diyānat*, با حقیقت *bā hakikat*, بی رنگ *bī rang* و ریاض *u riyā*.

**FAITHFULNESS**, *n.* وفاداری *wafādārī*, حقیقت *namak halālī*, نمک حلالی *hakikat*, صداقت *sidakat*.

**FAITHLESS**, *a.* بی وفا *bī wafā*, بی حقیقت *bī hakikat*, نامک حرام *namak harām*, اهل غدر *ahli ghadr*—(unbelieving) کافر *kāfir*, بی دین *bī dīn*.

**FAITHLESSNESS**, *n.* بی وفایی *bī wafā*, بد دیانتی *bī dīnāt*, نامک حرامی *namak harāmī*.

**FAKIR**, *n.* فقیر *fakīr*—(pl. فقرای).

**FALCATE**, *a.* کمائی *kamānī*, کج *kaj*.

**FALCHION**, *n.* شمشیر *shamshīr*.

**FALCON**, *n.* باز *bās*, زهدم *zahdam*. A

large royal falcon, شاه‌باز *shāh bās*, شادین *shāhīn*.

**FALCONER**, *n.* باز بام *bās bām*.

**FALCONET**, *n.* توپ کوچک *tupī kūchak*.

**FALCONRY**, *n.* باز شکاری *bāst shikārī*.

**FALL**, *vi.* افتادن *uftādan*, ناقط شدن *sā-*

*kit-sh.*, از پی در آمدن *as pay ām-d.*

(a) To fall away, (become lean) لغو شدن *lāghīr-sh.*, زایل شدن *zāyīl-sh.*—(revolt) عیان کردن *taghyān-k.*, ارتداد *ar-tādak* *dsīyān-n.*—(apostatize) مردن *irtidād-k.*—(perish) بر باد شدن *bar-bād-sh.*, زایل بودن *zāyīl-sh.*

(b) To fall back, (recede) باز رفتن *bās-r.*, پس رفتن *pas-r.*

(c) To fall down (prostrate one's self in worship) سجود کردن *sajūd-k.*, رومال *rūmāl-sh.*—(come to the ground) دامن کردن *dahs-k.*, خیزیدن *khīzīdan*

(d) To fall in (coincide) اتفاق نمودن *ittifāk-n.*, موافق شدن *muwāfīk-sh.*—(comply) راضی بودن *rāsī-b.*

(e) To fall off (separate) منقطع شدن *munkatt-sh.*, جدا بودن *judā-b.*—(decline) کاستن *kāstan*.

(f) To fall on (begin suddenly and eagerly) با رشک آغاز کردن *bā rashk āgāz-k.*, با حمیت ابتدا کردن *ba hamīyat ibtidā-k.*—(assault) هجوم آوردن *hājūm-ā.*, حمل کردن *hamala-k.*

(g) To fall out (quarrel) شکیریز کردن *shikīriz-k.*, نزاع کردن *nisād-k.*—(happen, befall) واقع شدن *wāqt-sh.*, صادر شدن *sādir-sh.*

(h) To fall to (begin hastily and eagerly) شروع کردن *āghāz-k.*, آغاز کردن *shurūd-k.*

(i) To fall under (to be subjected) فرمان بردار شدن *farmān bardār-sh.*

شدن *bandai farmān-sh.* — (to be ranged with) نمودن *dar nisām-n.* (ج) To fall upon (attack)

کردن *hamala-k.* — (attempt) سعی نمودن *sai-n.*, قصد کردن *kasd-k.*

1. To fall, drop, ساقط بودن *sā-ket-b.*, واقع آمدن *wāket-ā.*, To let fall, گذاشتن *guzāsh-tan.*, هشتن *hishtan.*

2. (diminish, lessen) کم بها گشتن *ham bakā-g.*, ارزان شدن *arsān-sh.*

3. (bring forth young) وضع حمل کردن *wast hamal-k.* — (descend from a higher position to a lower) از بالا از جاء معزول شدن *az pāy-u.*, از جای *as jāh madsūl-sh.*

4. (attain a final level) در بحر سیلان *dar bahr silān-sh.*

5. (die away) مائلول شدن *maktūl-sh.*, مرگ, مفاجات یافتن *margi mufājāt-y.*

6. (descend in character or reputation) فرو آمدن *ba ser-u.*, زیر افتادن *farū-ā.*

7. (become ensnared and embarrassed) مضطرب شدن *mustarib-sh.* To fall into difficulties, در کمین افتادن *dar kamīn-u.*

8. (become or appear dejected) دلنگشت *diltang-sh.* To fall below (in comparison) نا معادل شدن *na muādil-sh.*

— (come unexpectedly) ناگاه رسیدن *nāgāh-r.* To fall to one's lot, *hissadār-sh.* To fall to one by inheritance, میراث خور شدن *mīrās khōr-sh.* To fall in love, عاشق شدن *ashiq-sh.* To fall asleep, در خواب

افتادن *dar khāb-u.* To fall a sacrifice, *fidā-b.* To fall into a passion, *kahr-g.* To fall into an error, *sakt-k.* سقوط

کردن *sakūt-n.* To fall a-laughing, *kahkah-k.* To fall into a snare, *dar dām* افتادن

FALL, *n.* سقوط *sukūt.* افتادگی *uftādagi.* — (the injury received by a fall) هرس *hars.* شکستگی *shikastagi.* — (ruin) خرابی *kharābi.* هلاک *halāk.* — (degradation) از پای افتادگی *madsūl.* — (diminution) کم بها *as pāyi uftādagi.* — (diminution of price) ارزانی *arsānt.* کم بها *kam bakā.* — (declivity) شیب *shīb.* — (cascade) آبشار *ābshār.* خراب *khurāb.* The fall of the leaf, برگ ریزان *barg risān.*

FALLACIOUS, *a.* دروغ آمیز *darūgh āmīz.* حیل با *kīla bās.*

FALLACIOUSLY, *ad.* با حیل *bā kīla.* غدارانه *ghaddārāna.*

FALLACIOUSNESS, *n.* فریبی *farībī.* حیل بندی *kīla bandī.*

FALLACY, *n.* دروغ *durūgh.* سهو *sahv.* ضلالت *salālat.*

FALLIBILITY, *n.* امکان غبن *ikmāni ghabn.* ضلالت پیش *salālat peshā.*

FALLIBLE, *a.* ممکن غبن *mumkinī ghabn.* ضلالت پیشگی *salālat peshgi.* قابل خطا *kābilī khatā.*

FALLING, *a.* افتان *uftān.* ساقط *sākit.* Rising and falling, و خیزان *uftān wa khayzān.*

FALLING-SICKNESS, *n.* سرسام *sar-sām.* سر *sart.*

FALLOW, *a.* زمین بازر *samīni bāir.* تسر *kīr.*

FALLOW, *vt.* عمارت کردن *tmārat-k.* بازر گذاشتن *bāir-g.*



FALLOWDEER, *n.* آهوی کوچک *āhūt kūchak*.

FALSE, *a.* (not true) دروغ *durogh*, باطل *nā hake* نا حق *nā rāst* راست *bātīl*.—(deceitful) فریبنده *farībānda*, غدیر *ghadr*. False-hearted, بد نهاد *bad nihād*, بد ذات *bad zāt*. False testimony, دروغ شهادت *shahādāt* *durogh*, گواهی نا حق *garāhī nā-hakk*. A false appearance, صورت معاملہ *sūratī muāmala*. A false report, خبر دروغ *khābarī durogh*. A false reporter, ناقل کاذب *nākili kāzib*. A false syllogism, قیاس کاذب *kayāsi kāzib*.

FALSEHOOD, FALSENESS, *n.* دروغ *durogh*, کذب *nāhake* نا حق *kizb*.

FALSELY, *ad.* بدروغ *ba durogh*, برعکس *bar dks*. To accuse falsely, اسناد کردن *isnād-k*, تهمت نهادن *tuhmat-n*, بھتان نمودن *buktān-n*.

FALSIFICATION, *n.* تکذیب *takzīb*, تلبیس *talbis*.

FALSIFIED, *a.* مزور *muzawwar*.

FALSIFIER, *n.* مزور *muzawwir*, فریبنده *farībānda*, مکذب *mukazīb*.

FALSIFY, *vt.* تزویر کردن *tazwīr-k*, تکذیب کردن *muzawwar-s*, مخفی کردن *khilāf ārez-k*.—(prove to be false) رد کلام کردن *raddī kalām-k*.

FALSITY, *n.* کذب *nā rāstī* ناراستی *kizb*.

FALTER, *vi.* (stammer) لکنت پیدا کردن *luknat paydā-k*.—(hesitate) تردید داشتن *tardīd-d*.

FALTERINGLY, *ad.* بددلانہ *bad dilāna*.

FAME, *n.* نام *nām*, شهرت *shuhrat*, نامی *nek nām*, ناموری *nām*

*warī*, ناموس *nāmūs*.—(report) خبر *khābar*, آوازہ *āwāza*.

FAMED, *a.* نامور *nāmwar*, مشہور *ma-shhūr*, نامدار *nāmdār*.

FAMILIAR, *a.* (domestic) خانگی *khā-nagī*, اہل بیت *ahli bait*.—(intimate) ہمدم *mutāallif*, آشنا *āshnā*, صاحب مروت *hamdam*.—(affable) ملایم *sāhibi muruwat*, حلیم *halīm*, مألوف *mulāyīm*.—(accustomed) آموختہ *mulāf*, *āmūkhṭa*.

FAMILIAR, *n.* (acquaintance) آشنا *āshnā*, دوست *mushārak*, مشارک *dost*, ہمدم *hamdam*. To render familiar, مصاحب کردن *musāhib-k*, رام نمودن *rām-n*. To be familiar, مصاحب بودن *āshnā-sh*, *musāhib-b*.

FAMILIARITY, *n.* الفت *āshnāī*, مصاحبت *musāhibat*, دوستی *ulfat*, انس *uns*, hamdamī.

FAMILIARIZE, *vt.* مألوف نمودن *mu-'lif-n*, متانس کردن *āsān-k*, متانس کردن *mūta'annis-k*, انس گرفتن *uns-g*.

FAMILIARIZED, *a.* متانس *mu-'lif*, مألوف *mūta'annis*, آسان کردہ شدہ *āsān karda shuda*.

FAMILIARLY, *ad.* (unceremoniously) بی تکلف *bī takkaluf*.—(commonly) چہار چہار *chāndbār*, بسیار *bisayār bār*, بی دشواری *āsāna*.—(easily) *bī duhawārī*.

FAMILY, *n.* قبیلہ *ahli khāna*, اہل خانہ *khāna*, خورندہ *khurānda*, عیال *dyāl*, نسب *nasb*, اصل *asl*, خاندان *khāndān*. The father or master of a family, صاحب خانہ *sāhibi khāna*. The mistress of a family, ام المنزل *ummū'l mansil*. Of a good family, شریف *sharīf*, انساب *anābb*. Of a mean

family, بد نژاد *bad nizād*.

**FAMINE**, *n.* قحط *kaht*, جوع *jūd*.  
Famine and pestilence, قحط و طاعون  
*kaht u tāūn*. A year of famine, قحط  
سال *kaht sālt*. To perish by famine,  
از قحط مردن *as kaht-m*.

**FAMISH**, *vt.* (kill with hunger) از گرسنگی  
کشتن *as gursanagi-k*, تجويع کردن *taj-*  
*wid-k*.—(die of hunger) از گرسنگی مردن  
*as gursanagi-m*, جامع بودن *jāt-b*.

**FAMISHMENT**, *n.* گرسنگی *gursanagi*,  
جوع *jūt*.

**FAMOUS**, *a.* نامدار *nāmdār*, نامور *nām-*  
*war*, مشهور *mashhūr*, معروف *madrūf*.

**FAMOUSLY**, *ad.* مشهورانه *mashhūrāna*,  
"مادرُفانه *madrūfan*, باشهرت *bāshauhrat*.

**FAN**, *n.* باد کش *bād kash*, باد زن *bād*  
*zan*, مروح *mirwahat*.

**FAN**, *vt.* باد کشي کردن *bād kash-k*,  
باد زن *bād-z*, ترويح کردن *tarvīh-k*,  
مروح گردانیدن *mirwaha-g*.

**FANATIC**, *n.* متعصب *mutadassib*,  
وسواسي *wiswāst*.

**FANATICALLY**, *ad.* متعصبانه *mutaa'as-*  
*sibāna*.

**FANATICISM**, *n.* تعصب *tadassub*, عصبية  
*dsabtiya*.

**FANCIFUL**, *a.* (imaginative) متخیل  
*mutakhayyul*, متصور *mutasawwar*,  
خیالي *khiyālī*, وهمي *wahmī*.—  
بي قرار *bī karār*, خودسر *khud sar* (capricious).  
*bī karār*, خود خو *khud khu*. A  
fanciful humourist, خود راي *khud*  
*ray*.

**FANCIFULLY**, *ad.* با خیال *bā khiyāl*,  
هومي *bar vajāhi wahmī*.

**FANCIFULNESS**, *n.* اندیشه و رای بی تدبیر  
*andēsha wa rāi bī tadbīr*.

**FANCY**, *n.* (imagination) خیال *khiyāl*,

تصور *tasawwur*, توهم *tawakkum*, وهم *wahm*,  
— (conception, opinion) فکر *fikr*,  
ظن *ẓann*, پنداشت *pindāst*, قیاس *fahm*,  
— (caprice) خود *khiyās*.—  
عدم قرار *adamikarār*, *khud sarī*.  
Following his own fancy, خود کام  
*khud kām*.— (inclination) خواهش  
*khāhish*, شوق *shawk*, رغبت *raghbat*.  
The power of fancy, قوت خیال *ku-*  
*watī khiyāl*, متخیلت *mutakhayilat*,  
Fancies, تخیلات *takhayyulāt*,  
خیالات *khiyālāt*.

**FANCY**, *vi.* (imagine) خیال نمودن *khi-*  
*yāl-n*, تصور کردن *wahm-d*, داشتن  
*tasawwar-k*, پندداشتن *pindāsh-tan*.—  
(like) محبت داشتن *mohabat-d*,  
پسندیدن *pasandīdan*.

**FANE**, *n.* معبد *madbad*, کنیسه *kantisa*,  
مسجد *masjid*.

**FANG**, *n.* (tusks of wild boar) دندان  
سگدندان *dandāni jānwār*, چنگ  
*dandān*.—(talons) چنگ *chung*.

**FANG**, *vt.* چنگ در زدن *chūng dar-z*,  
چنگال گرفتن *bā chungāl-g*.

**FANGLESS**, *a.* بی دندان *bī dandān*,  
بی نیش *bī nīsh*.

**FANNER**, *n.* بادزن *bād zan*.

**FANTASM**, *n.* خیال *khiyāl*, هوس *hawas*.

**FANTASTICAL**, *a.* متخیل *mutakhay-*  
*yul*, بی قرار خیال خام *khiyālī khām*,  
بی قرار *bī karār*.

**FANTASTICALLY**, *ad.* از قوت خیال  
*as kuwatī khiyāl*, هومي *bar*  
*vajhi wahmī*.

**FANTASY**, *n.* شوق *tasvās*, وسواس  
*shawk*.

**FAR**, *a.* دور *dūr*, بعيد *batd*, بَرِي *barī*.  
To remove far off, دور کردن *dūr-k*,  
باید کردن *batd-k*. To be far off,

- FAR**, *ad.* دور *dūr-sh.*, بعید *batīd-b.*.  
 To go far off, رفتن *batīd-r.*, دور  
 غیر *dūr-r.* Not far off, بعید  
*ghayr batīd.* Very far off, دورا  
*dūrā dūr.* From afar, از دور *az dūr*,  
 من البعید *mīnāl batīd.*
- FAR**, *ad.* از دور *az dūr*, بعید *batīdan.*
- FARCE**, *n.* حیل *hīla*, بی‌هودگی *bihūdagi*.  
 —(play) بازی *bāzi*, ناکل *nakl.*
- FARCE**, *vt.* آگندن *ambāshtan*, انباشتن  
*āgandan.*
- FARCICAL**, *a.* بازی گر *bāzi gar*,  
 لعب انگیز *ladb angiz.*
- FARE**, *vi.* (feed) خوردن *khurdan*, اكل  
*akl-k.* —(go) گذشتن *guzashtan.*
- FARE**, *n.* (food) خوراک *khoraḳ*, خوردنی  
*khurdanī*, قوت *kūt*, غذا *ghazā*. Deli-  
 cate fare, غذا و صفا *taḍmī zarūḳ*  
*u safā*. Scanty fare, قوت لا بهوت *kūti*  
*lāyamūt*. A bill of fare, خط خوردنی  
*khatī khurdanī*, طعام نامه *tāām nāma*.  
 —(for crossing a river) نول *nawl*,  
 عبور *bbāji ābur*. —(hire) کرایه *kirāya*,  
 مزد *muzd.*
- FAREWELL**, *n.* وداع *widāi*, الوداع *al*  
*widā*, خدای حافظ *khudā hāfiz*, پناه  
*panāhi khudā*, سلام علیک *salām*  
*dlīk*. To bid farewell, گفتن *al*  
*widā-g.*, سلام دادن *salām-d.*, بدرود  
*paārūd-k.*, تودیع نمودن *taudī-n.*  
 —(leave to depart) رخصت *rukhsat*,  
 اجازت *ijāzat*. To take leave,  
 or farewell, گرفتن *ijāzat-g.*
- FAR-FETCHED**, *a.* دور و دراز *dūru darās*,  
 از دوری کشیده *az dūr āwarda*, از دور آورد  
*as dūrī-kashīda*. A far-fetched com-  
 parison, تمثیل بعید فهم *tamēlī batīd*  
*fahm.*
- FARINA**, *n.* آرد *ārd*, دقيق *dakik.*
- FARM**, *n.* اجاره *ijāra*, مزرع *masrī*, کشت  
*kisht.* —(a great landed estate) زمینداری  
*zāmīndārī.*
- FARM**, *vt.* (let a farm) اجاره دادن  
*ijāra-d.*, دامن *ba kirāya-d.* —(take  
 or hire a farm) اجاره گرفتن *ijāra-g.*,  
 کرایه کردن *kirāya-k.* —(cultivate the  
 ground) زراعت کردن *zarādt-k.*, کاشتن  
*kāshtan.*
- FARMER**, *n.* (one who rents lands, &c.)  
 مستاجر *mustājir*, اجاره دار *ijāra dār*.  
 —(husbandman) فلح *falāḳ*, دهقان  
*dahkān.* —(a great land-holder) زمیندار  
*zāmīndār.*
- FARMING**, *n.* اجاره داری *ijāra dārī*,  
 زراعت *zarādt.*
- FARMOST**, *a.* دور ترین *dūr tarīn*, اقصى  
*akṣā.*
- FARRAGO**, *n.* خلط *khilt.*
- FARRIER**, *n.* نعلبند *nadlband.* —(horse  
 doctor) بیطار *baytār.*
- FARRIERY**, *n.* نعلبندی *nadl bandī.*
- FARROW**, *n.* خنوص *khinnaws.*
- FARROW**, *vt.* ترکیدن *tarkīdan.*
- FAR-SIGHTED**, *a.* دور اندیش *dūr an-*  
*dīsh*, عاقبت اندیش *ākibat andīsh.*
- FARTHER**, *a.* دورتر *dūrtar*, بیشتر *peash-*  
*tar.*
- FARTHER-MORE**, *ad.* دیگر *dīgar*, دگر  
*dīgar*, پس *pas*, هم *ham.*
- FARTHEST**, *a.* دور ترین *dūr tarīn*, ابعد  
*abd.*
- FASCINATE**, *vt.* جادو کردن *jādū-k.*,  
 آفسون کردن *afṣūn-k.*, شیفتن  
*chashm-b.*
- FASCINATING**, *a.* دلپذیر *dīrubā*, دل  
*dīl pasīr*, چشم بند *chashm band.*
- FASCINATION**, *n.* آفسون *afṣūn*, جادو  
*jādū*, سحر *sabān band*, بان بند *sābān*,  
 دل‌فریبی *dīl farībī*, نیرنگ *nīrang.*

- FASHION, n.** (form) صورت *wajf*, *sūrat*, رسم *asam*, شکل *shakl*.—(custom) دستور *dastūr*, عادت *ādat*, طریق *tariq*, پیشه *pesha*. A fashion of dress, کسوت *hiswat*.—(rank) شان *shān*, شرافت *sharāfat*, مرتبه *marṭaba*. According to the fashion, موافق دستور *muwāfiki dastūr*.
- FASHION, vt.** صورت کردن *sūrat-k.*, تشکیل کردن *shakl-n.*, *tashkil-k.*, صورت بند شدن *sūrat band-sh.*, موافق کردن *muwāfik-k.*
- FASHIONABLE, a.** (established by mode or custom) موافق دستور *muwāfiki dastūr*, رایج *rāyaj*, مناسب *munāsib*, به موجب قاعده *ba mujabi kāda*.—(not vulgar) شریف *sharīf*, کریم *karīm*. To become fashionable, در عادت *dar ādat-ā*.
- FASHIONABLENESS, n.** ظرافت *zarāfat*.
- FASHIONABLY, ad.** به وجه ظریف *bā wajai zarīf*, رسماً *rasman*.
- FASHIONED, a.** مصنوع *māsnūd*, متشکل *mutashakkaḥ*.
- FAST, vt.** روزه داشتن *roza-d.*, پارهیز کردن *parhez-k.*, فاقه کردن *fāka-k.*
- FAST, ad.** (firm, fixed) مضبوط *masbūt*, محکم *muḥkam*, پایدار *pāyadār*, مستحکم *mustahkam*, ثابت *sābit*.—(swift, quick) زود *sūd*, شتاب *shitāb*, جلد *jald*, تند رو *tes rau*. To run fast, زود رفتن *sūd-r*. To stand fast, بی قرار *pā-m*. Fast and loose, بی پایدار *bīkardār*, نا پایدار *nā pāyadar*. Fast by, نزدیک *nasīb*, قریب *karīb*.
- FAST, n.** روزه *roza*, صوم *saum*, پارهیزی *parhez*. To break a fast, روزه خوردن *roza-kh.*
- FASTEN, vt.** مضبوط کردن *masbūt-k.*, بستن *bāstan*, برقرار کردن *bar karār-k.*,—(conjoin) استحکام کردن *istihkām-k.*, پیوستن *payūstan*, بهم نمودن *baham-n.*, متصل نمودن *mutassal-n.*
- FASTENED, a.** مستحکم *mustahkam*, مغرور *maghrūr*, بند کرده شده *band karda shuda*, برقرار *bar karār*.
- FASTENING, n.** بند *band*, دکل *dkd*.
- FASTIDIOUS, a.** مستغنی *mustaghni*, مغرور *maghrūr*, گستاخ *gustākḥ*.
- FASTIDIOUSLY, ad.** با مذمت *bā ma-sammāt*, با اداکت *bā ihānat*.
- FASTING, n.** روزه داری *roza dārt*, صوم *saum*.
- FASTNESS, n.** استواری *istiwārī*, استواری *ustuwārt*, پایداری *pāyadārt*.—(security) امان *amān*, امینتی *amint*.—(a strong place) حصین *hasīn*, حصار *his-ār*.—(speed) شتاب *shitāb*, سرعت *surd*.
- FAT, a.** چرب *charb*, فر *farba*, سمن *samīn*, چسبیم *jasīm*.—(greasy, oily) چربی دار *raughan dār*, چربندار *charbīdār*. Fat and lean (meat), چرب و لا *charb-nizār*. Fat meat, وای *wary*.
- FAT, n.** چربی *charbt*, شحم *shahm*, *ph*. A bit of fat, شحم *shahmat*.
- FAT, vt.** فرود ساختن *furba-s*, فرود شدن *farba-sh*.
- FAT, n.** (vessel) حوض *hawz*, دان *dān*.
- FATAL, a.** مهلک *mahlīk*, هلاک *halāhal*, قاتل *kātil*.—(inevitable, destined) مقدر *mukaddar*, تقدیر *takdir*.
- FATALISM, n.** جبر *jibr*.
- FATALIST, n.** جبر *jabr*.
- FATALITY, n.** موت *maut*, مرگ *marg*, وفات *vafāt*.
- FATALLY, ad.** از تقدیر *bā kasā*, از حکم خدا *as hukm-i*

*khudā*,—(mortally) مهلكانه *muhlīkā-na*, هلاکانه *halā halāna*.

FATE, *n.* نصیب *kasā*, تقدیر *takdir*, قضا *nastb*, قسمت *kismet*, طالع *tālt*, سر *sar nawisht*.

FATED, *a.* سر نوشت *mukaddar*, مقدر *sar nawisht*.

FATHER, *n.* پدر *pidar*, ابو *abū*, ابا *abā*, والد *wālī-l*. Father and mother, *wā-ladayn*. A step father (mother's husband) پدر *pidar* اندر *khusr*, *andar*.

FATHER, *vt.* (own as a child) بجای فرزند کردن *bajāi furzand kabūl-k*.—(supply with a father) پدر دادن *pidar -d*., والد بخشیدن *wālīd-b*.—(impute anything to another) حمل ساختن *hamal-s*., اسناد کردن *isnād-l-k*.—(adopt or own any thing) اعتداف کردن *dīlī-rāf-k*.

FATHERHOOD, *n.* ابوت *pidarī*, *ubūwat*.

FATHER-IN-LAW, *n.* پدر زن *pidar zan*, خسر *khusr*.

FATHERLAND, *n.* وطن *watan*.

FATHERLESS, *a.* بی پدر *bī pidar*.

FATHERLY, *a.* پدرانه *pidarāna*.

FATHOM, *n.* نوع *bawd*, یاز *yās*.

FATHOM, *vt.* (measure with a fathom) اندازه گرفتن *bābawī-p*.—(embrace) در آغوش گرفتن *dar āgūsh-g*.—(take the depth) عمق پیمودن *dmk-p*.—(master, acquire) اندوختن *rasīdan*, رسیدن *yāftan* یافتن *andūkhītan*.—(penetrate, find out) در یافتن *daryāft-k*., فهمیدن *fahmīdan*.

FATHOMABLE, *a.* پیمایش پذیر *pay-*

*māyish pasir*, مدرک *madkul*, مغرور *mudrah*.

FATHOMLESS, *a.* بی اندازه *bī tīh*, بی آغوش *bi andāza*.—(embraceless) *bilā āgūsh*.

FATIGUE, *n.* تعب *māndagī*, خستگی *khastagī*.

FATIGUE, *vt.* مایه کردن *mānda-k*., انکار نمودن *itāb-k*, خسته شدن *dar māndan*, در ماندن *khasta-sh*.

FATIGUED, *a.* مایه *mānda*, انکار *afgār*, تعب *tatb*, عاجز *ajiz*, ملول *malul*. To be fatigued شدن *mānda-sh*., انکار شدن *afgār-sh*.

FATIGUING, *p.pr.* مایه کنان *mānda kunān*, منتهک *muntahik*.

FATLING, *n.* پرواری *parwārī*.

FATLY, *ad.* با چرب *bā charb*, با *bā pīh*.

FATNER, *n.* فرد کننده *farba kunanda*, سامن کننده *sāmin kunanda*.

FATNESS, *n.* چربی *farbahī*, سمن *siman*.

FATTEN, *vt.* چرب کردن *farba-k*., چرب کردن *charb-k*.

FATTINESS, *n.* چربی *farbahī*.—(grossness) چربی *charbī*.

FATTY, *a.* چسبیم *samīn*, سمن *jasīm*.

FATUITY, *n.* حماقت *hamākat*, کودکی *kodant*.

FATUOUS, *a.* لاهم *lahmak*, کودکی *kodan*.

FAULT, *n.* عیب *khatā*, قصور *qusr*, گناه *gunāh*, دلت *sillat*. To commit a fault, خطا کردن *khatā-k*., سرزنش کردن *ilzām-k*., غلط کردن *ghalat-k*. To find fault with, سرزنش کردن *sar sanīsh-k*.

FAULT, *vt.* vide ACCUSE, FAIL.

FAULTILY, *ad.* از خطا *as khatā*, از عیب *as dīb*.

**FAULTINESS, n.** عیب داری *dibdāri*,  
تقصیر واری *takstir wāri*, گناهکاری *gun-*  
*āhgāri*, بدی *badī*.

**FAULTLESS, a.** بی عیب *bī dib*, بی  
تقصیر *bilā takstir*, بی نقصان *bī nuk-*  
*sān*, بی گناه *bī gunāh*.

**FAULTLESSNESS, n.** بی تقصیری *bī*  
*takstiri*, بی عیبی *bī gunāhi*, بی  
*bī dibi*.

**FAULTY, a.** جرم *takstirwār*, تقصیروار  
*jarīm*, گناهکار *dibdār*, عیبدار  
*gunāh-gār*.—(defective) معسر *mukassar*.

**FAVOUR, n.** (kind regard) مهربانی  
*mehr bānt*, توجه *tawajja*, لطف *lutf*,  
شفقت *shafakat*, نضل *faṣl*, یاری *yāri*,  
مدد *madad*.—(benefit) انعام *inām*,  
نرمی *ihṣān*.—(mildness) نرمی *nar-*  
*mi*, ملایمت *mulāyamat*. By favour,  
*as rūi* از روی مهربانی *as rūi-*  
*mīhrbānt*. By the favour of God,  
*as lutfi khudā*. In  
favour, از برای خاطر *as barāi khātir*.  
—(a letter) خط *khāt*, رقع *rukt*. Divine  
favour, توفیق الهی *taufīqi ilāhi*.  
Personal favour, خاص *iltifāti*  
*khāss*. In his favour, او *ba*  
*tarfi ū*. To ask a favour, عنایت  
کردن *ināyat-k*, منت نهادن *minnat-n*.

**FAVOUR, vt.** عنایت *lutf-k*, لطف کردن  
*ināyat-k*, بخشیدن *bakhshidan*,  
حمایت *mulātafat-k*, ملطف کردن  
*himāyat-d*, ارزانی کردن *arzā-*  
*ni-k*, مددگار شدن *madadgār-sh*,  
توجه کردن *yāri-k*, یاری کردن

**FAVOURABLE, a.** مهربان *mīhrbān*,  
مبارک *mubārak*, فرخنده *farḥunda*,  
(propitious) مسعود *masūd*, موافق *mu-*  
*wāfi-k*.—(advantageous) مفید *mufti*.  
A favourable wind, باد موافق *bādī*  
*muwāfi-k*, باد مراد *bādī murād*.

**FAVOURABLENESS, n.** مهربانی *mīhr-*  
*bānt*, شفقت *shafakat*.

**FAVOURABLY, ad.** مهربان *ba waja-i*  
*mīhrbān*, لطیفانه *latīfāna*, مشفقانه  
*mushfakāna*, با لطیف *bā latīf*, بطور  
*ba tauri khubt*.

**FAVOURED, p.p.** کرده شده  
*mīhrbānt karda shuda*, معظوظ *mah-*  
*sūz*, خورده *makbūl*. Well-favoured, خوش  
*khūb rū*, نیکت منظر *nek manzar*. Ill-  
favoured, زشت رو *sisht rū*, المنظر *kariulmanzar*.

**FAVOURER, n.** مهربانی کننده *mīhrbā-*  
*nt kunanda*, مشفق *mushfak*, عنایت  
مددگار *ināyat farmāyanda*, نرمایند  
*madadgār*, حامی *hāmiy*.

**FAVOURITE, n.** دلخواه *dil khāh*, دلبر  
*dilbar*, یار جانان *jānān*, یار غار  
*yāri ghār*, صاحب *musāhib*.

**FAVOURITE, a.** محبوب *mahbūb*,  
برگزیده *bar guzīda*.

**FAVOURITISM, n.** التفات *iltifāt*.

**FAWN, n.** آه و باده *āhū barra*, غزال  
*ghazāl*.

**FAWN, vi.** چابلوسی کردن *chāplūst-k*,  
تمنی *rishkhand-s*, ریش خند ساختن  
*tamalluk-k*.

**FAWNINGLY, ad.** بارشخند *bā rish-*  
*khand*, از روی چابلوسی *az rūi chāplūst*.

**FAY, n.** جن *part*, جین *jinn*.

**FAY, vt.** موافقت داشتن *muwāfiqāt-d*,  
مناسب شدن *munāsib-sh*.

**FEALTY, n.** وفاداری *wafādāri*, نمک  
*namak halālī*.—(obedience)  
*farmān bardāri*.

**FEAR, n.** ترس *tars*, باک *bāk*, خوف  
*khauf*, بیم *bīm*, هراس *hirās*, مهابت  
*mahābat*. The fear of God, ترس  
*tars-i khudā*. The fear of death,

- جان *bimi jān*. In fear of ruin,  
 در بیم هلاک *dar bimi halāk*.  
**FEAR, vt.** خوف و هراس *tarsidan*, ترسیدن  
 هراسیدن *khauf u hirās-d.*, داشتن  
*hirāsīdan*, در بیم بودن *dar bim-b.-v.*  
 ترسانیدنی *tarsānīdan*.  
 (to be afraid of) دل‌نگشتن *dil-*  
 —(to be anxious) گشتن *gish-*  
*tang-g*.  
**FEARFUL, a.** ترسناک *tarsnāk*, در بیم  
*pur bim*, سهمگین *sahmgīn*, در دل  
*buz dil*.—(awful) هبندوار *haybatwār*,  
 مخوف *mukhawwaf*, خطرناک *khatar*  
*nāk*.  
**FEARFULLY, ad.** (timorously) از ترس  
*az tars*, از دهشت *az dahshat*, با خوف  
*bā khauf*.—(awfully) با حرمت *bā*  
*hurmat*, با هیبت *bā haybat*.  
**FEARFULNESS, n.** vido FEAR.  
**FEARLESS, a.** بلا ترس *bī bāk*, بی باک  
*bilā tars*, دلیر *diler*, بهادر *bahādūr*.  
**FEARLESSLY, ad.** از بی باکی *az bī*  
*bākt*, از بی پروایی *az bī purwāi*,  
*bī purwāi*.  
**FEARLESSNESS, n.** بی باکی *bī bākt*,  
 عدم پروا *ādami purwā*.  
**FEASIBILITY, n.** تیسر *imkān*, امکان  
*tayassur*.  
**FEASIBLE, a.** میسر *shudant*, شدنی  
*muyassar*, ممکن الحصول *mumkinu'l*  
*husul*.  
**FEAST, n.** (entertainment) ضیافت *siy-*  
*āfat*, مهمانی *mihmānt*, جشن *jashan*.  
 —(holiday) عید *īd*. To make a feast,  
 مهمانی دادن *siyāfat-k.*, ضیافت کردن  
*mihmānt-d.*—(fare sumptuously) عیش  
 و عشرت کردن *dish u dehrat-k.*  
**FEAST, vi.** مهمانداری کردن *mihmāndārt-*  
*k.*, ضیافت نمودن *siyāfat-n.*  
**FEASTER, n.** مهماندار *mihmāndār*,

- ضیافت کنند *siyāfat kunanda*.—  
 (epicure) شکم پرست *shikam parast*,  
 عیاش *dyāsh*.  
**FEAT, n.** (deed) کار *kār*, کردار *kirdār*,  
 دلد *amal*.—(trick) بند *band*, بازیچه  
*bāstcha*.  
**FEATHER, n.** پر *par*, ریش *riśh*, Feather  
 and wing, بال و پر *par u bāl*. A plume  
 of feathers, سرقوچ *sar kūch*. The  
 first feathers on young birds, پر شعی  
*par shahī*. To change feathers, قریست  
*karnasat-s*.  
**FEATHER, vt.** (adorn with feathers)  
 با پر *bā sar kūch-ā.*, با سرقوچ آراستن  
*bā par-ā*.  
**FEATHERED, a.** (covered with feathers)  
*bā par پوشیده*—(adorned  
 'with feathers) آراسته *bā sar*  
*kūch-ārāsta*.  
**FEATHERLESS, a.** بی پر *bī par*, بی  
 بال *bī par u bāl*.  
**FEATHERY, a.** پردهار *pardār*, ریشی  
*riśhī*.  
**FEATURE, n.** چهره *chehra*, سیما *simā*,  
 صورت *sūrat*, شکل *shakl*, روی  
*rūi*.  
**FEBRIFUGE, n.** دوائی تب *dawāi tap*.  
**FEBRILE, a.** حمائی *humāi*, تپه *tāpī*.  
**FEBRUARY, n.** سپندارمز *sapindār-*  
*maz*, ماه فبروی *māhi fabravī*.  
**FECAL, a.** نجاستی *nijāsati*.  
**FECULENCE, n.** گلپزی *ghalīzī*, گدرفت  
*kudrat*.  
**FECULENT, a.** مکدر *mukaddār*, غلیظ  
*ghalīz*.  
**FECUNDATE, vt.** فرمید کردن *barām-*  
*and-k.*, حامله گردانیدن *hamala-g*.  
**FECUNDATION, n.** آبستنی *abistānt*,  
 بار برداری *bār bardārt*.  
**FECUNDITY, n.** بارورمانی *barāmāntī*,  
 باروری *barwārī*.

FEDERAL, *a.* عِد مَسُوب *dhd mansūb*.

FEDERATE, *a.* مَتَفَض *muttafiḥ*, مَعَاد *muahid*.

FEDERATION, *n.* عَهْد *ahd*, عِد *dhd*, پیمان *paymān*.

FEE, *n.* (reward) عَوْض *tuwāz*, مَزِد *muzd*, پاداش *pādāsh*, مَحَنَان *mahnatāna*.

The fee of a judge for deciding a partition of inheritance, رِسْم نِسْمَت *rasmī kismat*. A broker's fee, دَلَالِي *dallālī*, دَسْتُورِي *dastūri*. Fee of office, رُسُوم *rusūm*.

FEE, *vt.* عَوْض دَان *tuwāz-d.*

FEEBLE, *a.* كَمُزُور *kamsor*, نَاتَوَان *nātuwān*, بِي قُوْت *bī kuwat*, ضَعِيف *zaf*, عاجز *ājiz*. To make feeble, نَاتَوَان *nātuwān-k.* بِي قُوْت كَرْدَن *bī kuwat-k.* To be or become feeble, ضَعِيف كَشْدَن *zaf-g.* كَمُزُور كَشْدَن *kamsor-k.*

FEEBLENESS, *n.* نَاتَوَانِي *nātuwānī*, كَمُزُورِي *kamsorī*, نَا قُوْتِي *nā kuwatī*, ضَعْف *zadf*, سُسْتِي *susti*.

FEEBLY, *ad.* ضَعِيفَان *zafāna*, عاجزان *ājizāna*.

FEED, *vt.* (supply with food) پُروردَن *parwardan*, طَعَام دَان *taām-d.* خُورَش *khurish-d.* مَأْكُول نَمُودَن *mākūl-n.* خُورَانِيدَن *khurānīdan*. *vi.*—To take food, خُورَدَن *khurdan*, اَكْل كَرْدَن *akl-k.*—(pasture) چَرِيدَن *charīdan*, رَعِي *rat-k.* To feed cattle on hay, grass, عِلْف كَرْدَن *dlf-k.* To feed with hope, اُمِيدوار كَرْدَن *umedwār-k.* اُمِيد دَان *umed-d.*

FEEDER, *a.* (an eater) خُورنده *khuran-da*, مَعْطَم *mitām*.—(giver of food) خُورَاننده *khurānanda*, پُرورنده *parwaranda*.—(in composition) خُور *khur*,

خُور *khār*. A nice feeder, خُوشخُور *khūsh khur*. Who feeds for nothing, مُفْت خُور *muft khār*.

FEEL, *vt.* (touch) لَمَس كَرْدَن *lams-k.* پَرُوَس كَرْدَن *parwās-k.*—(perceive) دَرِبَانَن *dar-yāftan*, مَعْلُوم كَرْدَن *madlūm-k.* اِدْرَاك *idrāk-s.* To feel the pulse, نَبَس دِدَن *nabz-d.*—(to be gentle) نَرْمَدَل بُوْدَن *narm-dil-b.* مَلَابَمَت دَاشْتَن *mulāyamat-d.* To feel pleasure, لُوق وَ صَفَا دَاشْتَن *sawku safā-d.* To feel pain, رَنجِيدَه *ranjīda-b.* دَرْد دَاشْتَن *dard-d.*

FEEL, *n.* (touch) لَمَس *lams*, لَامَس *lāmisa*. The power of feeling, قُوْت *kuwati lāmisa*.—(perception) اَحْسَاس *ihsās*, اِدْرَاك *idrāk*, فَهْم *fahm*, دَرِبَانَت *daryāft*.—(sensitivity, tenderness) نَرْم دَلِي *narmdilt*, مَلَابَمَت *mulāyamat*, رَحْمَت *rahmat*.—(mild) لَطِيف طَبِيعَت *latif tabiyat*, مَلِمْ *mulāyim*.

FEELER, *n.* حَسَّاس *hassās*.

FEELING, *a.* دِلْسُوز *dilsūz*, دَرْد اَنگِيز *dard angiz*.

FEELING, *n.* قُوْت لَامَس *kuwati lāmisa*.—(compassion) دِلْسُوزِي *dilsūzī*, دَرْد اَنگِيز *dard angiz*.

FEELINGLY, *ad.* بَا شَفَقَت *bā shafakat*, مَكْرَمَانَه *mukrimāna*.

FEET, *n.* پَا يَان *pāyān*, اَقْدَام *akdām*. The two feet, رِجْلَان *rijlān*, دُو پا *du pā*. A man maimed in the feet, چَنگَلُوك *changalok*.

FEETLESS, *a.* بِي پا يَان *bī pāyān*, غَيْر اَقْدَام *ghayrī akdām*.

FEIGN, *vt.* (feign) حَيْل كَرْدَن *hila-k.* رِيَا كَرْدَن *riyā-k.* بَاهَانَه *bahāna-k.* To feign ignorance, تَاجَهْل كَرْدَن *tajāh-k.*



*hul-k.* To feign sickness تمارض کردن *tamārus-k.* To feign (anger, as lovers) نازیدن *nāsidan*, دلالت نمودن *dalālat-n.*—(make a false show of) اظهار کردن *izhār-k.*

FEIGNED, *p.p.* مزور *sākhta*, ساختہ *muzawwar.*

FEIGNEDLY, *ad.* از بهانه *az bahāna*, معاملہ صورت با ضرورت *bā sūratī maāmala.*

FEIGNER, *n.* ربا کار *hīla bāz*, حیلہ باز *riyā hār.*

FEINT, *n.* (false appearance) بهانه *bahāna*, حیلہ *hīla*, معاملہ صورت *sūratī maāmala.*—(a mock assault) هجوم *hujūmī sūrt*, حمله ساختہ *hamala sākhta.*

FELICITATE, *vt.* مبارکي گفتن *mubāraki-g.*, مبارک باد گفتن *mubārah bād-g.*—(render happy) بهره مند نمودن *bahra mand-n.*, خوش کردن *khūsh-k.*

FELICITATION, *n.* مبارکي *mubāraki*, تبریک *tahnīyat.*

FELICITOUS, *a.* نیک بخت *nek bakht*, کامران *kāmran*, فرخنده *furkhunda.*

FELICITOUSLY, *ad.* کامکارانه *kāmgār-āna*, سعیدانه *saīdāna.*

FELICITY, *n.* خوشی *furhat*, فرحت *khushī*, برکت *barakat*, سعادت *saādat*, اقبال *ilbāl*, طالع *tāl.*

FELINE, *a.* گربه منسوب *gurba mansūb.*—(like a cat) هر آسا *hirr āsā*, مانند گربه *mānandī gurba.*

FELL, *n.* جلد *jild*, پوست *pūst.*—(a rocky mountain) کوه *kūh.*

FELL, *a.* بی رحم *bi rahm*, سنگدل *sangdil*, ظالم *zālīm.*

FELL, *vt.* (cut down) دریدن *buridan*, کوفتن *katt-k.*—(knock down) زمین انداختن *bar zamīn-a.*

FELLOW, *n.* (companion) صاحب *mu-sāhib*, هم‌دشین *rafik*, رفیق *ham-ni-shin.* A fellow-traveller, همراه *ham-rāh.* A fellow student, هم درس *ham daras.* A fellow creature, انسانی *abnāi jins.*—(one of a pair) حرامزاده *juft*, زوج *sūj.*—(rascal) صاحب *harāmzāda.* A fine fellow, صاحب *sāhibi fuṣl.* A jolly fellow, هم‌شراب *yār bāsh*, بار باش *sharāb.* A bed fellow, هم‌خواب *ham khāba*, هم‌بستر *ham bistar.* A fellow-citizen, هم‌شهر *ham shahar.* A school fellow, هم‌تلمیذ *ham talim.* A fellow artist, هم‌پیشه *ham peshā.* A fellow soldier, هم‌جنگ *ham jang.* A fellow servant, هم‌خدمتکار *ham khidmatgār.* A play fellow, هم‌بازی *ham hāzī.* A fellow-labourer, هم‌کار *hambār.* Fellow feeling, هم‌حس *ham hiss*, همدردی *ham dard.*

FELLOWSHIP, *n.* (companionship) هم‌دمی *ham dami*, شراکت *sharakat*, موانست *mu'ānisat*, صحبت *sukhat.*—(equality) برابری *barābari*, هم‌پیشگی *ham chashmi.*—(festivity) عیش و عشرت *dish u dehrat.*

FELLY, *n.* دایره چرخ *dāira charkh.*

FELON, *n.* 1 (criminal) گناهکار *gunāhgār*, مجرم *mujrim*, غدار *ghaddār.*—2 (a whitlow) داحس *dāhis.*

FELONIOUS, *a.* زبون *sa-būn*, بد *bad*, فاسد *fāsid*, شکار *ktina shi'ār.*

FELONIOUSLY, *ad.* مجرمانه *ba wajūi mujrim*, مفسدانه *mufsidāna*, نامیمنانه *samimāna.*

FELONY, *n.* گناه عظیم *gunāhi asīm*, گناهکاری *gunāh gārī.*

FELT, n. (cloth) نماد *namad*.—(skin) پوست *pūsh* جلد *jild*.

FELT, vt. مالیدن *mālīsh-k.*, مالیدن *mālidan*.

FELTING, n. نماد *namad*, مالش *mālīsh*.

FELUCCA, n. فلوکه *falūka*.

FEMALE, n. (opposed to male) ماده *māda*, مونث *muannas*.—(belonging to the female sex) زن *san*, عورت *durat*.

FEMININE, a. (soft) نازک *nāzūk*, نارئین *nārentn*.—(effeminate) نامرد *nāmard*, ناکس *nākas*. The feminine gender, تانیث *tāntis*, مونث *muannas*.

FEMORAL, a. رانی *rānt*, فخذی *fakhīst*.

FEN, n. گلاب *gilāb*.

FENCE, n. (defence) حمایت *himāyat*, حفاظ *hafz*.—(enclosure) احاطه *ahāta*, پردہ *parda*, حصار *hissār*. A fence or lattice work, دار بزن *dār-bazn*.

FENCE, vt. حمایت دادن *himāyat-d.*, تحفظ نمودن *tahaffuz-n.*—(enclose) دار بزن ساختن *ahkta-k.*, احاطه کردن *dār bazn-s.* To fence (with thorns) درختیدن *barkhtidan*.

FENCED, p.p. (defended) محفوظ *mah-fūz*, موقوف *masūn*.—(enclosed) محاط *muhāt*, احاطه کرده شده *ahāta-karda shuda*, مسدود *masdūd*.

FENCELESS, a. بی حمایت *bī himāyat*, غیر محفوظ *bī hissār*, بی حصار *ghay-i mahfūz*.

FENCER, n. جنگجو *sayyāf*, سیاف *jangjū*.

FENCIBLE, a. ممکن *mumkīni* صیانت *siyānat*, قابل حفظ *kābili hafz*.

FENCING, n. حفظ داری *tahstn*, تحصین *hifs dārt*.

FEND, vt. دور کردن *dāft-k.*, دفع کردن *dūr-k.*

FENNEL, n. رازانه *shēbt*, شبت *rāz*.

*yāna*, Fennel, (herb) رازیانه *Larhē-liyā*. Hogs' fennel, مرم *bakhūri*, *maryam*.

FENUGREEK, n. شنبلیله *shambulī*.

FEOD, n. (feud) جاکیر *jōgīr*, قطعی *kattīd*.

FEODAL, a. قطعی *kattīd* منسوب *mansūb*, زمینداری *zamīndārī*.

FEODATORY, n. جاکیردار *jāgīrdār*.

FERINE, a. درنده *daranda*, جنگلی *jangalī*, وحشی *wahshī*.

FERMENT, vt. بجوش آمدن *ba jūsh-ā.*, تخریب نمودن *tahrīk-k.*—(as liquors) جوش خوردن *jūsh-kh.*—(leaven) خمیر کردن *khamīr-k.*

FERMENT, n. تخریب *jūsh*, جوش *takha-mmur*.—(tumult) هنگامه *hanjāma-fitna*.

FERMENTABLE, a. ممکن *mumkīni* خمیر *khamīrat*, جوش پذیر *jūsh pazīr*.

FERMENTATION, n. جوشش *jushish*, خمیر *khamīr*, آشور *āshūr*.

FERMENTATIVE, a. مخمر *mukham-mīr*, خمیر ساز *khamīr sās*.

FERN, n. سرخس *sarakhś*, سرخم *sar-khum*.

FERNY, a. از سرخس *pur az sarakhś*.

FEROCIOUS, a. وحشی *wahashī*, درنده *daranda*, سنگدل *shangdīl*, ظالم *zā-līm*, خونخوار *khūn khār*.

FEROCIOUSLY, ad. خونخوارانه *khūn-khārāna*.

FEROCITY, n. وحشت *wahashat*, خونخواری *khūn-khārī*, درندگی *darandagī*, تندی *tundī*, درشتی *durushtī*.

FERREOUS, a. آهنی *āhant*, حدیدی *hadīdī*.

FERRET, n. راسو *rāsū*.

FERRËT, *vt.* اخراج کردن *rāndan* راندن *ikhārā-k.*

FERRUGINOUS, *a.* آهن دار *āhan dār.*  
آهن *āhan ālūd.*

FERRULE, *n.* نعل *nadī.*

FERRY, *vt.* (cross over) گذر کردن *guzār-k.*  
*ar-k.* عبور رفتن *ūbur-r.*—(carry over)  
عبور گذراندن *ūbur-k.* عبور کردن  
*g.*—(bring over) آوردن *ūbur-ā.*

FERRY, *n.* معبر *guzargāh.* گذرگاه *mad-bar.*  
A ferry-boat, معبر *madbar,*  
کشتی گذار *ki-khī guzāra.*

FERTILE, *a.* برومند *barūmand,* خصیب  
*khasīb* معمور *musmir,* متمدن *mādmūr.*

FERTILITY, *n.* برومندی *barūmandagī,*  
بارداری *bār-dārī,* برکت داری  
*dārī.*

FERTILIZE, *vt.* برومند کردن *barūm-and-k.*  
مبذبت ساختن *mumbit-s.*  
زمین پروردن *zamin-p.*

FERULE, *n.* نی *nay,* ترک *tarka.*

FERULE, *vt.* با نی زدن *bā nay-z.*

FERVENCY, *n.* گرمی *garmī,* حرارت  
*harārat,* حمیت *hamīyat,* دلسوزی  
*dilsūzī,* شوق *shauk,* اشتیاق *ishtiyāk.*

FERVENT, *a.* گرم *garm,* سوزان *sūzān,*  
تابدار *tābdār,* با رغبت *bā raghbat.*

FERVENTLY, *ad.* از شوق *az shauk.*  
گرم *bā garmī,* گرمانه *garmāna,*  
از حرارت *az harārat.*

FERVID, *a.* گرم *garm.*—(zealous) مایل  
*māil,* مشتاق *mushtāk.*

FERVIDLY, *ad.* طالبانه *tālībāna.*

FERVOUR, *n.* vide FERVENCY.

FESTAL, *a.* مسرت انگیز *tdī,* عیدي  
*masrat angiz,* شادمان *shādmān,*  
خوش *khūsh.*

FESTIVAL, *a.* (pertaining to feasts)  
خوش حال *tdī mansāb,* عید منسوب  
*khūsh hāl,* شادمان *shādmān,* مسرور  
*masrūr.*

FESTIVAL, *n.* عید *tdī* (عیاد *pl.*) روز جشن  
*rozi jashn.* The grand festival (Faster)  
*tdī shartīf.*—(Poverty's feast) A ceasing from man, and the  
union of the soul with the Supreme  
Spirit, عید فقر *tdī fakr.* The festival  
of sacrifices at Mecca, عید اضحیٰ *tdī*  
*azha',* عید قربان *tdī kurbān.*

FESTIVE, *a.* vide FESTAL.

FESTIVITY, *n.* شادی *khūshī,* خوشی  
*shādī,* عیش و عشرت *dish u dshrat,*  
نشاط *nishāt,* طرب *tarb.*

FETCH, *vt.* (go and bring) آوردن  
*rafta-ā.*—(derive) از مصدر آوردن *as*  
*masdar-ā.* صادر نمودن *sādīr-n.* To  
fetch a great price, بکران شدن *gir-*  
*ān-sh.* بکران بها فروختن شدن *bagirān*  
*bakā farūkhā-sh.* To fetch a low  
price, ارزان شدن *arzān-sh.* To fetch  
breath, دم بر آوردن *dam bar-ā.*

FETCH, *n.* فرب *būhāna,* فرب *fareb,*  
حیل *hila,* دغا *daghā.*

FETE, *n.* عید *tdī,* روز جشن *rozi jashn.*

FETID, *a.* گنده *ganda,* گندیده *gandīda,*  
متعفن *mutadffin.* To render fetid,  
*mutadffin-k.* To be or  
become fetid, گندیدن *gandīdan.*

FETOR, *n.* عفونت *āfunat,* بد بو *bad bū.*

FETTER, *n.* پای بند *pāy band,* زنجیر  
*zanjiri pāy.* قید *zolāna kayd.*

FETTER, *vt.* مقید کردن *mukayyad-k.*  
پای *dar zanjir-b.* در زنجیر بستن  
*pāy-b.* قید کردن *kay-k.*

FETTERLESS, *a.* بی قید *bī kayd,* بی  
زنجیر *bī zanjir,* آزاد *āzād.*

FETUS, *n.* جنین *janīn.*

**FEUD, n.** خصومت *khasumat*, جنگ *jang*, *jang*, هنگامه *hangāma*, فساد *fitna*, فساد *fasād*. — (stipendiary estate in land) جاگیر *jāgīr*.

**FEUDAL, a.** vide FEODAL.

**FEUDATORY, vide** FEODATORY.

**FEVER, n.** تب *tap*, حمی *bukhār*, حمی *humma*. A hectic fever, تب *tapi dihh*. Quartan fever, تب *tapi rabt*. Tertian fever, تب *tapi ghibb*. Ague, تب *tapi lar-sa*. Ardent fever, تب *tapi muhrik*. Quotidian fever, تب *tapi muwāzabat*. Intermittent fever, تب *tapi naubat*. A contagious fever, و با *wabā*.

**FEVER, vi.** (catch a fever) تب گرفتن *tap-g*. — (throw into a fever) حمیم کردن *hamīm-k*.

**FEVERISH, a.** تب گرفته *hamīm*, تب *tap girifta*, گرم و سرما *garmā wa sarmā*.

**FEVERISHNESS, n.** ماحمی *mahm-ūmt*, تب داری *tapdārt*.

**FEW, a.** کم *kam*, اندک *andaḥ*, کم *kalil*, کم *lakht*, قدری *kadrī*.

**FEWNESS, n.** کم *andaki*, کم *kamt*, کم *killat*.

**FIBRE, n.** تار *tār*, لیف *liša*, ریش *riṣha*.

**FIBROUS, a.** لیفی *riṣha dār*, ریش دار *liša*.

**FICKLE, a.** سبک مزاج *sabuk misāj*, بی قرار *bī karār*, نا پایدار *nā pāy-dār*, متزلزل *mutaraddad*.

**FICKLENESS, n.** سبک مزاجی *sabuk misāji*, بی قرار *bī karār*, نا پایدار *nā pāy-dār*.

**FICTION, n.** ایجاد *ijād*, اختراع *ikhtirāḥ*, غلط *gūrat*. — (false-

hood) راستی *nārāstī*, فریب *fareb*.

**FICTITIOUS, a.** ساخت *sākhṭa*, تقلیدی *taklīdī*, تقلید *nakht*.

**FICTITIOUSLY, ad.** با حیل *bā hila*, مزورانه *muzawwarāna*, بدروغ *ba du-rūgh*.

**FIDDLE, n.** رباب *rubāb*, ساز *sāz*, چغانه *chaghāna*.

**FIDDLE-FADDLE, n.** بیهوده گویی *bī hūda gūi*, واهیات *wāhīyāt*.

**FIDDLER, n.** ساز باز *sāz bāz*, سازنده *sāzanda*, چنگی *changī*.

**FIDELITY, n.** نمک حلالی *namak-hal-ālī*, وفاداری *wafādārī*, صدق *sīdī*.

**FIDGET, v. i.** تیز و بی تربیت *tes wa bī tarbīyat-l*.

**FIDUCIARY, n.** امیدوار *umedwār*, امانتدار *amānat dār*.

**FIEF, n.** زمینداری *zamīndārī*, جاگیر *jāgīr*, تعلقه *tadlluka*.

**FIELD, n.** میدان *maīdān*, دشت *dasht*.

A cultivated or sown field, کشت *kisht*.

A barren field, کشت زار *kisht sār*.

A barren field, زمین باطل *zamīni bātil*.

An uncultivated field, بدج *bidh* (pl. بداج).

A large field, فضایی *fazāi wāst*.

A pasture field, واسع *farāi wāst*.

A field of battle, مرعی *marī*, چراگاه *charāgāh*.

A field of battle, میدان *maīdān*, نبردگاه *nabard gāh*.

To challenge to the field, میدان *maīdāna*.

To take the field, میدان *maīdān*.

To take the field, گرفتن *maīdān-g*.

**FIELD-MARSHAL, n.** سردار لشکر *sar-dārī lashkar*.

**FIELD-MOUSE, n.** موش دشتی *māshī dashtī*.

**FIEND, n.** دشمن *dushman*, شیطان *shaytān*, عدا *adū*.

**FIERCE, a.** تند *tund*, تیز *tes*, درشت *darsh*.

*durusht*, شدید *tez mizāj*, مزاج تیز *tez mizāj*, مزاج  
*shadīd*, موذی *mūzī*.

**FERCELY**, *ad.* بدیزی *az tundī*, از تند *az tundī*, بدیزی  
*batezī*, ظالمانه *zālīmāna*.

**FERCENESS**, *n.* وحشت *tundī*, تند *tundī*, وحشت  
*wahshat*, ظلم *zulm*, تیزی *tezī*, درشتی  
*durushtī*, سختی *sakhtī*.

**FIERINESS**, *n.* گرمی *harārat*, حرارت *harārat*, گرمی  
*garmī*, آتش *ālīsh mizājī*, زاجی *ālīsh mizājī*.

**FIERY**, *a.* ناری *ālishī*, آتشی *ālishī*, ناری  
آتش مزاج *ālīsh mansūb*, آتش مزاج *ālīsh mizāj*.

**FIFE**, *n.* میزمار *nāī*, نای *nāī*, نای *nāī*, میزمار  
*mār*.

**FIFTEEN**, *a.* پانزده *pānzda*.

**FIFTEENTH**, *n.* پانزدهم *pānzdahum*, پانزدهم  
*khāmīs āshr*, خامس عشر.

**FIFTH**, *n.* پنجم *panjum*.

**FIFTHLY**, *ad.* پنجمانه *panjumāna*, پنجمانه  
*khāmīsan*.

**FIFTIETH**, *a.* پنجاهم *panjāhum*.

**FIFTY**, *a.* چهل و پنج *panjāh*, چهل و پنج  
*khamsūn*.

**FIG**, *n.* انجیر *anjīr*, تین *tīn*. A fig-  
tree, درخت انجیر *dirakhtī anjīr*.

**FIGHT**, *vt., vi.* مبارزت *jungtilan*, جنگیدن *jungtilan*, مبارزت  
*mubārizat-k.*, پیکار کردن *paykār-k.*, مبارزت  
*paykār-k.*, رزم ساختن *kitāl-k.*, قتال کردن *kitāl-k.*, رزم  
*razm-s.*, جدال کردن *jang u jidāl-k.* To fight with fists, مشت  
*musht-z.* To fight a duel, و قیامت *musht-z.* To fight a duel, و قیامت  
*wakīdu'l isnayn-k.* کردن

**FIGHT**, *n.* جنگ *jang*, نبرد *nabard*, نبرد  
*razm*, معرکه *maāriaka*, ستیز *sitiz*, رزم *razm*, معرکه  
*maāriaka*, پیکار *paykār*, کارزار *kārsār*.

**FIGHTER**, *n.* مبارز *mubāriz*, جنگ آور *jangāwār*, مبارز  
*muhārib*.

**FIGMENT**, *n.* *vide* FICTION.

**FIGURABLE**, *a.* ممکن *mumkīni*, ممکن *mumkīni*, ممکن  
*shaklī*, صورت گیر *sūrat gīr*.

**FIGURATE**, *a.* صاحب *sāhib*, تشکیل *tashkīl*, تشکیل  
*tashkīl*.

**FIGURATIVE**, *a.* عبرت *ibrat*, نمون *namūn*, (typical) عبرت  
*ibrat-namūn*, آمیز *hikmat*, حکمت آمیز *hikmat*  
*āmīz*.—(not literal) مجازی *majāzī*, مجازی *majāzī*, مجازی  
*murāṭī*.—(metaphorical) آمیز *āmīz*, عبارات  
*ibārāt* آمیز *tashkīlī*, تشبیه *tashkīlī*.

**FIGURE**, *n.* شکل *shakl*, صورت *sūrat*, صورت  
*shakl*, تصویر *haikal*, نقش *naḥsha*, نقش  
*taswīr*.—(arrangement) ترتیب *tar-tīb*, ترتیب  
*tar-tīb*, انتظام *intizām*.—(distinguished appearance) نمایش  
*numāyish*, شکوه *shukoh*. A figure in Arithmetic, رقم  
*raḥam*, عدد *dadad*. A rhetorical figure, عدد  
*kanāyāt*, کنایت *misāl*. A figure of speech, مثال  
*istilāh*, اصطلاح *tarzī bayān*. A parallel figure, شکل  
*shaklī mutawāzī*. A circular figure, شکل  
*shaklī dawārī*. A square figure, شکل  
*shaklī tarbī*.

**FIGURE**, *vt.* صورت *shakl-k.*, شکل کردن *shakl-k.*, صورت  
*sūrat-n.*—(in painting, embroidery &c.) تصویر  
*naksh-k.*, نقش کردن *taswīr-k.*—(represent) مثال  
*namūlan*, نمودن *misāl-ā.*, آوردن

**FILAMENT**, *n.* ریش *rīsha*, تار *tār*.

**FILBERT**, *n.* فندق *fandak*.

**FILCH**, *vt.* *vide* STEAL, PILFER.

**FILE**, *n.* سوهان *suhān*.—(row) قطار *kalār*.  
A file for papers, رشته کاغذ *rīshatī*, رشته کاغذ  
*kāghaz*, دستم کاغذ *dastai kāghaz*. A file or catalogue, دفتر  
*daftar*.

**FILE**, *vt.* سامیدن *suhān-k.*, سوهان کردن *suhān-k.*, سامیدن  
*sāidan*. To file papers, کاغذ رشته کردن  
*kāghaz rīshat-k.*

**FILE-CUTTER**, *n.* سوهانگر *suhāngar*.

**FILIAL**, *a.* پسر *farzandī*, فرزندی *farzandī*, پسر  
*banavī*, بنوی *banavī*.

**FILIATION**, *n.* بنوت *bunūwat*, بنوت *bunūwat*, بنوت  
*pisari khāndagi*, خاندگی *pisari khāndagi*.

**FILINGS, n.** براده *burādat*.—(of gold) ساره *sāwa*.

**FILL, vt.** پر کردن *pur-k.*, انباشتن *am-bāshitan*.—(stuff) آگندن *āgandan*. To fill (a pot) to the brim, پر لبالب کردن *lubālab pur-k.*—(satisfy) سیر کردن *sayr-k.* To fill an office, منصوبدار شدن *munsabdar-sh.* To be filled, پر شدن *pur-sh.*

**FILL, n.** سیر *sayr*, میل *milā*.

**FILLED, p.p.** پر شده *pur shuda*, آگنده *āganda*.

**FILLET, vt.** سربند بستن *sar band-b.*

**FILLET, n.** بند *band*, عصابة *dsābat*, سر بند *sarband*, کلاه *kulāh*.—(the fleshy part of the thigh) لوله گوشت *lūlai gusht*, ران *rān*.—(the ridge between the flutings of a column) خط زر *khatti zar*.

**FILLY, n.** کرغ ماده *aspcha*, اسبچه *kur-rai māda*.

**FILM, n.** پرده *parda*, فوف *fūf*.

**FILTER, vi., vt.** آب صاف کردن *pālūdan*, آب صاف کردن *āb sāf-k.*

**FILTER, n.** پالونه *pālūna*.

**FILTH, n.** چرک *chirk*, نجاست *najāsāt*, غلاظت *ghalāsāt*.

**FILTHILY, ad.** با ناپاکی *bā nā pākī*, ملوثانه *mulawwasāna*.

**FILTHY, a.** چرکین *chirkīn*, غلیظ *ghalīz*, ناپاک *nāpāk*, نا شایسته *nā shāyista*.

**FIN, n.** جناح الحوت *pari māht*, ماهی *janāhu'l hūt*.

**FINABLE, a.** واجب التاوان *wājibut tāwān*, سزاوار عفو *sasāwāri ākūbat*.

**FINAL, a.** آخر *ākhir*, پسین *pasīn*, قاطع *ākhirīn*.—(conclusive) آخرین *khātī*, ختمی *khātāmī*.

**FINALLY, ad.** آخر الامر *ākhirul amr*.

حاصل عاقبت *ākibat*, آخر *ākhirān*, حاصل الکلام *hasilul kalām*.

**FINANCE, n.** ارتفاع *mā hasal*, مال گذاری *mal gūzārī*, مال *irtifāi mulk*.

**FINANCIAL, a.** نقدی *nakdī*, پولی *pūlī*.

**FINANCIER, n.** عامل پیش *āmil piṣha*, تحصیلدار *tahsildār*.

**FINCH, n.** دار *dār*, دار *para*.

**FIND, vt.** میسر کردن *mu-yassar-k.*—(perceive) نظر دیدن *didan*, چشم داشتن *chashm-d.*—(acquire) حاصل کردن *hāsil-k.* To find a verdict, حکم شرع *fatwa'-d.*, داندن *hukmi sharī-k.* To find out, دریافته *daryāftan*. To find the way, راه یاب کردن *rāh yāb-k.* To find an opportunity, یافتن *fursat-y.* To find fault with, ملامت *malāmat-z.* To find an excuse, یافتن بهانه *bahāna-y.*

**FINDING, n.** حکم *hukm*, یابندگی *fatwa'*.—(discovery) استیکشاف *istiḥṣāf*, یابندگی *yābandagi*.

**FINE, a.** (not coarse) باریک *bārīk*, صاف *sāf*, نازک *nāzūk*.—(clear, pure) نازک *pāk*, ناب *nāb*.—(handsome) جمیل *lālīf*, نازنین *nāznīn*, شاهانه *shāhāna*, صاحب عظمت *sāhibi dīmat*.—(thin) دایق *shaffāf*.—(subtile) نرم *narm*, باریک *bārīk*.—(soft, smooth) تیز *tez*.—(sharp) کارساز *kār sāz*, قابل *kābil*.—(sly) حیل *hila bāz*.

**FINE, n.** تاروان *tāwān*, جریمه *jarīmāna*.

**FINE, vt.** گناه گاری کردن *gunāhgārī-g.*, جریمه *jarīmāna-k.*—(pay a

fine) ادای جریمه کردن *adāi jarima-k.*—(refine) صاف کردن *sāf-k.* پاک کردن *pāk-k.*

FINELY, *ad.* با لطافت *jamilāna*, با نازک *bā latāfat*, با نراکت *bā nazākat.*

FINENESS, *n.* نراکت *khūbī*, خوبی *na-sākat*, حسن *husn*, جمال *jamāl.*—(splendour) عظمت *azmat*, بزرگواری *buzurgwārī.*—(purity) پاکیزگی *pakī-sagī*, سادگی *sādagī.*—(without coarseness) باریکی *bārikī.*

FINERY, *n.* طراز *tarāz*, زیبایش *zibāyish*, زینت *zīnat.*

FINESSE, *n.* مکر *makr*, هوش *buhāna*, حیل *hila*, بازی *bāzī.*

FINGER, *n.* انگشت *angusht*, بنان *banān*, اصبع *asbā.* The fore-finger, انگشت شهادت *angushti shahādāt*, انگشت سبابه *sabbāba*. The middle finger, انگشت میانه *angushti miyāna*, وسطی *wasatī.* The ring finger, بنصر *bīnsir*. The little finger, خنصر *khinsar*. The five fingers, پنجم انگشت *panj angusht*. The tip of the finger, بنان *banānat*. The joint of a finger, مفصل *mafsal*. The first joint of the finger, راجب *rājibāt*. The middle joint of the finger, برجمت *barjumat*.

FINGER, *vt.* چنگال کردن *changāl-k.*, دزدیدن *dast-z.*—(steal) دشت زدن *dushtidan*.

FINICAL, *a.* نازک *nāzūk*, ظریف *zarīf*, خود پرست *khud parast.*

FINICALLY, *ad.* بوجه *ba wajai*, زنان *zanāna*, ظریفانه *zarīfāna*.

FINISH, *vt.* انجام تمام کردن *tamām-k.*, انجام کردن *anjām-k.*, پرداختن *pardākhtan*, ختم کردن *khatam-k.*, انجامیدن *anjāmidan*, آخر کردن *akhīr-k.*

FINISHED, *pp.* تمام کرده شده *tamām-karda shuda*, پرداخته *pardākhta*, منقضی *munkasā.* To be finished, تمام شدن *tamām-sh.*, بسار آمدن *basar-ā.*

FINISHER, *n.* تمام کننده *tamām kunanda*, متمم *mutammim.*

FINITE, *a.* محدود *mahdūd*, منتهی *muntahī.*

FINITELY, *ad.* محدودانه *mahdūdāna*, قدری *kadrī.*

FINITENESS, *n.* محدودیت *hadd*, محدودیت *mahdūdīyat.*

FINNY, *a.* جناح دار *janāh dār.*

FIR, *n.* صنوبر *sanaubar.*

FIRE, *n.* آتش *ātish*, نار *nār.* Kindling fire, آتش افروز *ātish afrūs.*—(conflagration) آتش زدگی *ātish sadagī.* Casting out fire, انداز آتش *ātish andās*, آتش افشان *ātish afshān.* A spark of fire, اخگر *akhgar.* A fire grate, آتش دان *ātish dān.* To strike fire, آتش زدن *ātish-z.* A temple of fire, آتش گاه *ātish gāh*, آتشکده *ātish kadah.* A worshipper of fire, پرست *parast*, گرمی *garmī*, تاب *tāb*, رغبت *raghbat.*—(ardour of love) تاب عشق *tābi tshk.*—(imagination) خیال *khīyāl.* To extinguish the fire, آتش نشانیدن *ātish-n.* Playing with fire, بازی *ātish bāz.* A place abounding in fire, آتش لاه *ātish lākh.* A fire of faggots, آتش نهال *ātish nihāl.*

FIRE, *vt.* (set on fire) آتش نهادن *ātish-n.*, آتش زدن *ātish-z.*, آتش گرفتن *sūsān-sh.*—(take fire) آتش گرفتن *sūsān-sh.*, سوختن *sūkhtan*, آتش کردن *diler-k.*—(animate) آتش دادن *angī-*

*khtan*.—(to be fired) غصبات شدن *ghasabnāk-sh.*, کهر گرفتن *kahr-g.* To fire a cannon, توپ سر کردن *tōp sar-k.*, توپ اندازی کردن *tōp andāzi-k.* To fire a musket, بندوق سردادن *bandūkh sar-d.*

**FIRE-ARM**, *n.* توپ *top*.—(musket) بندوق *bandūkh*.

**FIRE-BRAND**, *n.* سوخته *sūkhṭa*, آتش *ātiṣh* *ātiṣh pāra*, داغ *ātiṣh dāgh*.

**FIRE-BRIGADE**, *n.* فوج آتش کش *faruji ātiṣh kush*, اطفايي گروهی *garuḥi itfāi*.

**FIRE-ENGINE**, *n.* آتشی کش *ālai ātiṣh kush*.

**FIREMAN**, *n.* مرد آتش کش *itfāi mard ātiṣh kush*.

**FIRE-PAN**, *n.* آتشدان *ātiṣh dān*.

**FIRE-WOOD**, *n.* هیزم *hizam*, وقید *vaḥīd*.

**FIREWORK**, *n.* آتشی بازی *ātiṣh-bāzi*, پاره *parwāza*, نفت *naft*.

**FIRE-WORSHIP**, *n.* آتشی گدایی *gibrī*, آتشی پرستش *ātiṣh parastī*.

**FIRM**, *vt.* vide **FIX**.

**FIRM**, *a.* (fixed) برقرار *barkarār*, قایم *qā'im*, مستقیم *mustakīm*, استوار *ustuwār*, محکم *mahkūm*.—(solid) سنگین *sangīn*, منجمد *munjamid*, استوار ساختن *kawt*. To make firm, مستحکم کردن *ustuwār-s.*, پایدار نمودن *pāyadār-n.*

**FIRMAMENT**, *n.* فلک *āsmān*, آسمان *falak*.

**FIRMLY**, *ad.* با استواری *bā ustuwāri*, پایدارانه *pāyadārāna*.

**FIRMNESS**, *n.* قرار *pāyadārī*, ثابت قدم *sābit kadam*.

**FIRST**, *a.* نخست *nakhust*, اول *awwal*, نخستین *nakhustīn*. The first place or chief station, صدر عظیم *sadrī dazīm*. The first stop, اولی *darajai*

*awwalī*. From first to last, تا اول *tā āwāl* و آخر *as āwāl tā ākhir*, "اولی و آخری" *awwālān wa ākhirān*. At first, ابتدا *ibtidān*, در ابتدا *dar ibtidā*. From the first, از اول *as āwāl*, ابتدا *as ibtidā*.—(first person) معکلم *mutakallim*.

**FIRST-BORN**, *n.* فرزند بزرگ *fursandi buzurg*, فرزند اول *farzandi āwāl*.

**FIRST FLOOR**, *n.* طبقه اول *tabakki āwāl*.

**FIRST-FRUIT**, *n.* نخستگی *nakhustagi*, باکوره *bākūrah*.

**FIRSTLING**, *n.* برفنج *barfanj*, اول *bacha āwāl*.

**FIRSTLY**, *ad.* اولی *awwālān*, مقدمه *mukaddaman*.

**FIRST-RATE**, *a.* خیلی خوب *khaill khūb*, احسن *ahsan*.

**FISCAL**, *n.* خزانچی *khasānchi*, صاحب خزان *sāhibi khasāna*.

**FISH**, *n.* ماهی *māhi*, حوت *hūt*, سمک *samak*. The scale of a fish, فلس *fals*. A fishing-net, بیاحت *bayyāhat*.

**FISH**, *vt.* گرفتن ماهی *māhi-g.*, صید کردن *saydi samak-k.*

**FISHERMAN**, *n.* ماهی گیر *māhi-gir*, صیاد *sayyād*.

**FISHERY**, *n.* (practice of catching fish) ماهی گیری *māhi girtī*.—(a place for catching fish) جای ماهیگیری *jāi māhi-girtī*.

**FISHHOOK**, *n.* شست *shast*, کلاب *kulāb*.

**FISHING**, *n.* ماهی گیری *māhi-girtī*, صید *sayd*.

**FISH-MARKET**, *n.* بازار ماهی فروش *bāzār māhi farūshī*.

**FISH-MONGER**, *n.* ماهی فروش *māhi farūsh*.



- FISHY, a.** (consisting of fish) از ماهی *az māhi* ساختہ *as māht sākhta*.—(having the qualities of fish) صاحب اوصاف ماهی *sāhibi aṣāfi māht*.
- FISSILE, a.** ممکن انشقاق *mumkīni inṣiqāq*.
- FISSURE, n.** شکاف *chāk*, شگاف *shigāf*, (ثغور *ṭghūr* pl ثغور *shuḡḡr*, شق *shuḡḡt*).
- FIST, n.** مشت *musht*. A blow with the fist, لکمه *lakmat*, چنگ *chang*. To clench the fist, مشت نمودن *musht-n.*, دست بهم زدن *dast baham-z.* To strike with the fist, مشت زدن *musht-z.*
- FISTULA, n.** (abscess) ناسور *nāsūr*, نواسیر *navāsīr*.—(reed, pipe) نی *nay*, نای *nāi*.
- FIT, n.** (paroxysm) نوبت تب *naubatī tap*.—(a sudden and violent disorder) خروش *kharūsh*, هجوم *hujūm*. A fainting fit, ضعف *sadf*, غش *ghash*. A fit of anger, غضب *ghazab*.—(convulsion) نواف *nazī rūh*, نزع روح *fuwāk*.
- FIT, a.** (proper) لایق *lāyak*, واجب *wājib*, سزاوار *sazāwār*, رجا *rajā*.—(prepared) تیار *tayyār*, مهیا *muhayyā*, آماده *āmāda*. To be fit, شایستن *shāyistan*.
- FIT, vt.** سزاوار ساختن *lāyak-k.*, لایق شدن *sazāwār-s.*—(to be adapted) موافق بودن *lāyak-sh.*, مناسب کردن *mansūb-k.*, موافق نمودن *muwāfik-n.*
- FITLY, ad.** با موافقت *lāyakāna*, با موافقت *bā muwāfikat*, با سزاواری *bā sazāwārī*, با تهور شایستگی *ba taurī shāyistagi*.
- FITNESS, n.** موافقت *muwāfikat*, لایقیت *layākat*, سزاواری *sazāwārī*, شایستگی *shāyistagi*.
- FITTER, n.** درست کن *durust kun*, مناسب ساز *munāsīb sās*.
- FITTINGS, n. pl.** آلات *ālāt*, اسباب *asbāb*.
- FIVE, n.** پنج *panj*, خمسة *khamṣa*. One of five, یک پنج *panj yak*. Fivefold, پنج بار *panj bār*, مخمس *mukhammas*.
- FIX, vt.** مقرر کردن *mukarrar-k.*, ثابت کردن *sābit-k.*, محکم کردن *maḥkum-k.*, نشان دادن *nishāndan*, نصب کردن *nasb-n.* To fix the foot, وضع قدم کردن *wazt kadām-k.*, پای نهادن *pāya-n.* To fix one's habitation, تمکن کردن *tamak-kun-k.*, قرار گرفتن *karār-g.* To fix the eyes, نظر نشان دادن *nazar-n.*
- FIX, n.** vide EMBARRASSMENT.
- FIXED, a.** نشانده *nishānda*, برقرار *bar karār*, قائم *kāyim*, ثابت *sābit*, مستحکم *mustahkim*. Fixed in a place, مقیم *mukīm*.
- FIXEDLY, adv.** با استواری *bā ustuwārī*, ثابتانه *sābitāna*.
- FIXEDNESS, n.** استواری *ustuwārī*.
- FIXTURE, n.** قرار *pāyadārī*, قرار *karār*.
- FLABBINESS, n.** نرم اندامی *narm andāmī*, نملطه *samlatat*.
- FLABBY, a.** نرم *narm*, زواید *sholīda*.
- FLACCID, a.** خنث *khanas*, هشیم *hāshīm*.
- FLAG, v.** کمزور کردن *kam-zor-k.*, ضعیف شدن *zūf-sh.*—(become dejected) دلنگ شدن *diltang-sh.*, فروتنی آمدن *farūtan-ā*.
- FLAG, n.** نشان *nishān*, علم *alam*, لوا *liwā*, رایت *rāyat*.
- FLAGELLATION, n.** تازیانه زنی *tāzyā-na zanī*, شلاق *shalāk*.
- FLAGGINES, n.** اندامگی *uftādagi*, مستی *sustī*.

FLAGITIOUS, *a.* زبون *zabūn*, شرير *sharir*, فاسد *fāsiḍ*, *bad*.

FLAGITIOUSNESS, *n.* شرارت *sharā-rat*, فساد *fāsād*, فجور *fujūr*.

FLAGON, *n.* کوزه *surāhi* صراحی *kūza*.

FLAGRANT, *a.* (notorious) ظاهر *sāhir*, شدید *madrūf*.—(enormous) معروف *shudūd*, مسرف *musrif*.

FLAIL, *n.* مدوس *midwas*.

FLAKE, *n.* صفيحة *safihat*, تہ *tah*.

FLAM, *n.* (falsehood) دروغ *durugh*, کذب *kizb*.—(pretext) بہانہ *bahāna*.

FLAMBEAU, *n.* مشعل *mashāl*, صباح *misbāh*.

FLAME, *n.* شعلہ *shudla*, زبانہ *zabāna*.—(passion) عشق *tshk*, رغبت *raghbat*.

FLAME, *vi. vt.* شعلہ زدن *shudla-z.*, تلظي *talāzzī-k.*, افروختن *af-rūkh-tun*.—(to be angry) خشم گرفتن *khashm-g.* Flame coloured, آذر رنگ *āzur rang*, شعلہ گون *shudla gūn*.

FLAMING, *a.* شعلہ دار *shudla dār*, شعلہ زن *shudla zan*, تابدار *tāb-lār*.

FLANK, *n.* کنار *pahlū*, کینار *kinār*. The flank of an army, بغل لشکر *baghali lashkar*, ایاد لشکر *ayādi lashkar*. The right flank, میمنہ *maymanat*. The left flank, میسر *maysurat*.

FLAP, *n.* آویز *āwiz*, دامن *dāman*.

FLAP, *vt.* زدن *zadan*.—(flies) ذباب *zabāb-r.*.—(move the wings) بال زدن *bāl-z.*

FLARE, *n.* کم روشنی *ham raushnī*.

FLASH, *n.* (offire or lightning) درخشندگی *darakhshandagi*, برق *bark*. A flash of water, آب پاشی *āb pāshī*. A flash of wit, بذله *bazla*.—(transitory state) شان فانی *hālī tez-guzār*, تیز گذار *shāni fānī*.—(sudden impulse) هجوم *hujūmī nāgihāna*.

FLASH, *vi.* تافتن *taftan*, درخشیدن *darakhshidan*, برق زدن *bark-z.* صحبت نمودن *zahak-n.* To flash with wit or merriment, بذله گفتن *buzla-g.*, مزه نمودن *mazah-n.*

FLASHING, *n.* درخشان *darakhshān*, لامع *lāmd*.

FLASHY, *a.* (dazzling for a moment) خوشنما *burrāk*.—(showy) *khushnumā*.

FLASK, *n.* شیشہ *shīsha*, صراحی *surāhi*, کوزه *kūza*. A leathern flask, منارہ *matāra*. An earthen flask, دستلی *dastī*. A stone flask, اجانٹ *ijjānat*. The stopple of a flask, وفاق *wifād*, سداد *sa-lād*.

FLAT, *a.* (level) هموار *hamwār*, برابر *barābar*.—(not elevated) نابلدن *nā buland*, غیر ارتفاع *ghayri irtifā*.—(without protuberance) بی شرف *bī shurf*, کاسد *dastmāl*.—(dull) با زمین *kāsid*.—(level with the ground) با زمین *bā zamīn barābar*.—(down right) مطلق *bā zamīn barābar*.—(insipid) بی مزہ *bī namak*, بی جان *bī maza*.—(unanimated) غمناک *bī jān*, ضعیف *zaiif*.—(dejected) طایب *ghamnāk*. A flat roof, نافر جام *tāyat*. A flat discourse, گفاری *sakh-unī nā furjām*, بی مزہ *gufārī bī maza*.

FLAT, *n.* (even ground) بسیط *basit*, ابله *maydān*.—(a dull fellow) احمق *ahmak*.

FLATLY, *a.* (horizontally) هموارانہ *ham-wārāna*, مستویا *mustawīyan*.—(without prominence) دستمالانہ *dastmālāna*.—(insipidly) بی قوت *bī kuwat*, ضعیفانہ *zaiifāna*. To deny flatly, بی

کلام دادن *bī tajnīs raddī kalām-d.*

**FLATNESS, n.** (levelness) همواری *hamwārī*, تسویه *taswīyat*, برابری *barābarī*. — (deadness) عدم قوت *adami kuwat*, سودا *barūlat*. — (dejectedness) دل‌دنگی *saulā*, دل‌دنگی *diltangī*.

**FLATTEN, vt.** هموار ساختن *hamwār-s.*, برابری کردن *ba zamīn barābar-k.* — (make vapid) بی مزگی کردن *bī mazgī-k.*, بی قوت نمودن *bī kuwat-n.* — (depress) دل‌تنگ کردن *diltang-k.*, گھمناک ساختن *ghumnāk-s.* — (grow flat or level) هموار شدن *hamwār-sh.* — (grow vapid) مسخ بودن *maskh-b.*

**FLATTER, vt.** خوشامد کردن *khushāmad-k.*, چاپلوسی کردن *chāplūstī-k.*, تملق کردن *rishkand-n.*, ریشخند نمودن *tumalluk-k.*

**FLATTERER, n.** خوش آمد *khush āmad*, ریشخند *rishkhund*, تملق *mutamallik*, چاپلوسی *chāplūstī*.

**FLATTERY, n.** خوشامدی *khushāmādī*, ریشخندی *rishkhandī*, تملق *tamalluk*.

**FLATULENCY, n.** باد در شکم *bād dar shikam*, نفخ *naḥk*, ریح *rīyah*.

**FLATULENT, a.** بادی *bādī*, نفاخ *naḥk*.

**FLAVOUR, vt.** ذائقه دار کردن *sāika dār-k.*

**FLAVOUR, n.** (odour) خوشبو *khūshbu*, رایحه *rātha*. — (agreeableness of taste) لذت *lazzat*, مزه *maza*, ذوق *zauk*.

**FLAW, n.** (crack) درز *darz*, رخنه *rakhna*, چاک *chāk*, شکاف *shigāf*. — (defect) عیب *dib*, خطا *khatā*, نقص *naks*. — (blast of wind) نفث *naḥat*.

**FLAW, vt.** شکستن *shikastan*, شکافتن *shigāftan*.

**FLAX, n.** کنان *kuttān*. H. سن *san*.

**FLAY, vt.** پوست برکشیدن *pūst bar-k.*, تشریر کردن *jild bar-g.*, بر گرفتن *tukshī-k.*, پوست کندن *pūst-k.*

**FLEA, n.** کیک *kih*, شگاز *shabgaz*.

**FLEA-WORT, n.** اسپغول *ispagūl*.

**FLEE, vi.** (run away) گریختن *guyikh-tan*, فرار شدن *gurīsh-k.*, فرار *far-ār-sh.* To flee in terror, رمیدن *ramīdan*. To flee from another, تنافر *tanāfur-k.* To flee in disorder, تنادید کردن *tanādīd-k.*

**FLEDGE, vt.** بال دادن *par u bāl-d.*

**FLEECE, vt.** ستردن *siurdan*, بشم *pashm-b.* — (rob) دزدیدن *dus-dīdan*. — (whiten) سفید ساختن *sufed-s.*

**FLEECE, n.** صوف *sūf*, بشم *pashm*.

**FLEER, n.** ریشخند *rishkhand*, مسخره *maskhara*.

**FLEER, vi.** (deride) استهزا کردن *istihās-k.*, مسخرت نمودن *maskharat-n.*

**FLEET, n.** جمعیت جهاز *jamīdtī jahāz*, سنگار *sangār*. To fit out a fleet, جمعیت جهاز تیار کردن *jamtātī jihāz tayyār-k.*

**FLEET, a.** زود *zūd*, سرعت *surd*.

**FLEET, vi.** شتابان *shitāftan*, زودی *ba zūdī-p.*

**FLEETING, a.** نابایدار *nā pāyadār*, فانی *fānī*, عارضی *ārizī*.

**FLEETLY, ad.** زودانه *zūdāna*, سریعاً *sarīdān*.

**FLEETNESS, n.** زودی *zūdī*, جلدی *jaldī*, سرعت *surd*, چالکی *chālākī*.

**FLESH, n.** گوشت *gūsh*, لحم *lahm*. To sell flesh, گوشت فروختن *gūsh-f.* Fat flesh, لحم سمین *lahmī samīn*. Lean flesh, گوشت هرهار *harhār*. A flesh market, گوشت دار *gūsh-dār*. Full of flesh, گوشت آلود *gūsh-āwiz*. A piece of flesh, گوشت

- FLARE**, *n.* *gūshī pāu*, Living on flesh, *gūshī khār*, لحم *lahim*.  
 شهوت نفس (carnal desire) *nafs*, *shahwat*.
- FLESHY**, *a.* *gūshī dār*, ملحم *mulahham*, جسيم *jastim*, نر *farba*.
- FLETCH**, *vt.* *par-n*, پر نشاندن *par-n*.
- FLEXIBILITY**, *n.* نرمی *narmi*, ملایمت *mulāyamat*, دنداری *damdāre*, میل *mayl*, رغبت *raghbat*.
- FLEXIBLE**, *a.* نرم *narm*, ملایم *mulāyām*, سلیم *salīm*.
- FLEXION**, *n.* *duj*, *pech*, میل *mayl*.
- FLEXUOUS**, *a.* مایل *māil*, پر چین *pur chīn*.
- FLICKER**, *vi.* *par-s*, *par-s*, اضطراب *istarāb-n*.
- FLIER**, *n.* *gurtisanda*, فراری *farārī*.—(in the air) پرانده *paranda*, طایر *ṭayr*.
- FLIGHT**, *n.* (from danger, &c.) گریز *gurtis*, فرار *farār*, هزیمت *hasimat*.  
 To take flight, گریختن *gurihtan*,  
 فرار شدن *farār-sh*. To put to flight, (defeat) گریزانیدن *gurtisānīdan*,  
 هزیمت ساختن *hasimat-s*. To feign a flight or retreat, اظهار فرار کردن *izhārī farār-k*.—(flying through the air) پرواز *purwāz*, طایران *ṭayrān*.
- FLIGHTINESS**, *n.* آشفتگی *ashuftagi*, طایریت *ṭayrat*, پریشانی *parishānt*.
- FLIGHTY**, *a.* هر دم خیالی *hardam khayālī*, پریشانی *parishān*.
- FLIMSY**, *a.* (weak) نازک *nāzūk*, ناتوان *natūwān*, خفیف *khafīf*, سبک *sabuk*, (vain) *khafīf*.
- FLINCH**, *vi.* *taraddūd-n*, تردید کردن *taraddūd-n*, *ramīdan*, *ramīdan*.
- FLING**, *n.* *ramī*, انداختن *and-akht*.—(gibe) سرزنش *sar sanīsh*.
- FLING**, *vt.* *afgandan*, انداختن *andāhtan*. *vi.*—(kick) *taf-kad-s*.—(flounce) *daft u pā-s*.
- FLINT**, *n.* سنگ ریزه *kaddāh*, *sang rīza*, چکماق *chukmāk*.
- FLIPPANT**, *a.* شوخ *shōkh*, گستاخ *gustākh*.
- FLIRT**, *vt.* *jābojā dār-r*, *ba shilābī-a*.—(play the coquette) عشق بازی کردن *tshk bāst-k*, بازو دهمزد نمودن *nās u ghamsa-n*.
- FLIRT**, *n.* *ishwat san*, شیوه *shīwa* بازی *bāz*.
- FLIRTATION**, *n.* *kirtishma*, شیوه *shīwa*.
- FLIT**, *vi.* *az mansal nahl-k*, از منزل نفل کردن.
- FLOAT**, *vi.* (swim) *bālāi āb-r*, بالایی آب رفتن *ghafu-k*.—(overflow) *saylāb-k*, سیلاب کردن *mutamawwij-k*.
- FLOAT**, *n.* (raft) *ramas*, عمد *amad*.
- FLOCK**, *n.* *galla*, *rama*, *haṭ-ka*. A flock of sheep, *ra-mai guspanḍān*, *ghanam*. A flock of people, *jamādī*, جماعت *gurūh*. A flock of birds, *ibāla*. A keeper of flocks, *chopān*, چوپان *gallabān*. An inclosure for flocks, *astdat*. To feed flocks, *charīdan*. To flock (together) جمع شدن *jamī-sh*, فراهم آوردن *farāham-ā*.
- FLOG**, *vt.* *tāziyāna-s*, تازیانه زدن *chābuk-s*, *hamchī-s*, چماق زدن *tāfān*, سیلاب.

- sailāb**, جوار *jwār*.—(high water) مد *madd*. The flood and ebb of the tide, جزر و مد *madd u jusr*.
- FLOOD**, *vt.* سیلاب کردن *ghark-k.*, سیلاب کردن *sailāb-k.*
- FLOOD-GATE**, *n.* راه سایل *rāhi sayl* در آب *dari āb*.
- FLOOR**, *n.* صحن *sahn*.—(boarded) تخت *takhta*.—(ground) زمین *samīn*. Earthen floor, بلاط *balāt*. A floor or story, طبق *tabak*, بام *bām*. The upper and lower floors, طبق فوقانی و تحتانی *tabaki fuukānt wa tuhtānt*.
- FLOOR**, *vt.* بلاط بندی کردن *bandī-k.*, بلاط کردن *balāt-k.*
- FLORAL**, *a.* گل منسوب *gul mansūb*, گلی *gult*.
- FLORID**, *a.* گلرنگ *gulrang*, گلفام *gulfām*, سرخ *surkh*. A florid orator, سخن ران *sakhun rān*. A florid complexion, گلزار *gulzār*.
- FLORIDNESS**, *n.* گلرنگی *surkhi*, سرخی *gul rangi*.
- FLORIST**, *n.* گل چین *gul chīn*.
- FLOUNCE**, *vi.* دست تپیدن *tapīdan*, دست با زدن *dast pā-z*.—(plunge about in water) در آب شطپیدن *dar āb-gh*.
- FLOUNCE**, *n.* تیر *tīr*, دامن *dāman*.
- FLOURISH**, *vi., vt.* (as a plant) ترو تازه شدن *taru tāza-k.*, سیراب شدن *strāb-sh*.—(to be prosperous) معتبر شدن *mudtubar-sh.*, بهره مند بودن *bahramand-b.*, دولت یافتن *daulat-y*. To flourish in discourse, سخن ران بودن *sakhun rān-b.*, سخن آرای بودن *sakhun ārai b.*—(boast) لاف زدن *lāf-z.*, افتخار نمودن *iftikhār-n.*—(adorn) آراستن *ārāstan*, پیراستن *payrāstan*.
- FLOURISH**, *n.* رونق *ārāyish*, آرایش *ārāyish*, سخن آرائی *sakhun ārai*.
- FLOURISHING**, *a.* گلبران *kāmran*, آباد *ādā*, سعادت مند *sadātmand*.
- FLOUT**, *n.* خنده *khandā*, استهزا *istihsā*.
- FLOW**, *vi.* (as water, &c.) جاری شدن *jārī-sh.*, روان جاری کردن *jarāyān-k.*, روان شدن *rauān-sh.* To flow from a source, صادر شدن *sādīr-sh.*, مدور کردن *sudūr-k.*—(as tears) انهال کردن *in-hilāl-k.*, رمع کردن *ramī-k.*—(through a fissure in a rock, &c.) تفری کردن *tafarī-k.* To flow rapidly, سیلی *saylān-sh.* To flow as sweat, گداختن (melt) *drk-r.*—(melt) *guīākhtan*. To flow as the tide, مد و جزر *madd-k.* To ebb and flow, موج زدن *mauj-z.*—(to be fluent in speech) زبان آوری *zabān āwarī-n.*—(abound) بسیار بودن *wāfar-sh.*, اطراف جاری شدن *atrāf jārī-sh.* To flow back (ebb) *bas-r.* To cause to flow, تسیل کردن *tasyīl-k.*
- FLOW**, *n.* مد *madd*, بالا آمدن *bālā-ā.*, نهر *nahr*, کثرت *kasrat*.—(current) *jūi*.
- FLOWER**, *n.* گل *gul*, شگون *shagūn*, عفتوان *anfawān*. The flower of youth, ریحان *ratyān*. A bunch of flowers, گلستان *gulistan*, گلشن *gulshān*, گلستان *gulistan*, چمن *chamun*.
- FLOWER**, *vi.* شگون *shigūstan*, شگون کردن *shigūfa-k.*
- FLOWERINESS**, *n.* (of speech) سخن فصاحت *fasāhat*, سخن آرای *sakhun ārai*.
- FLOWERY**, *a.* رنگین *rangīn*, فصیح *fasīh*, خوش عبارت *khush ibārāt*.

**FLOWING, a.** جاری *jārt*, روان *rawān*, جریان *jarayān*. Flowing of water, جاری *abi jārt*, آب روان *abi rawān*.

**FLUCTUATE, vi.** (move as a wave) متعرج ساختن *tamawwij-s.*, متعرج شدن *mutamawwij-sh.*—(to be irresolute) بی قرار شدن *bi karār-sh.*, بی ثبات شدن *bi sabāt-sh.*

**FLUCTUATION, n.** (of the waves) تهرج *tamawwij.*—(uncertainty) بی قراری *bi karāri*, بی ثباتی *bi sabāti*.

**FLUE, n.** (vent) منفس *manfas*, دود کشی *dūd kashī.*—(fur) گنده موی *gundai mūt.*

**FLUENCY, n.** فصاحت *fusāhat*, زبان سخن آوری *sabān āwārī*, سخن آوری *sakhun āwārī*, گویایی *goyāyi*.

**FLUENT, a.** زبان آور *sabān āwar*, سخن آور *sakhun āwār*, دراز زبان *sabān darās*.

**FLUENTLY, ad.** فصیحانه *fusḥānā*, روانی *bā rawāni*.

**FLUID, n.** مایه *ābi*, سیال *sayyāl*, آب نام *āb nam*.

**FLUIDITY, n.** سیالی *sayyālī*, روانی *rawāni*, رقت *rikkat*.

**FLUSH, vt.** (redden) سرخ رو نمودن *surkh rō-n.*—*vi.* (blush) خجسته نمودن *khajastān ba jūsh-n.*—(elate) دلشاد کردن *dilshād-k.*

**FLUSH, ad.** بسیار *bisār*, کثیر *kastir*.

**FLUSH, n.** سرخ روی *surkh rut*, میل سرخی *mayl bu surkhi*.

**FLUTE, n.** نای *nay*, نای *nāyi*, بوق *būk*. To play the flute, نای زدن *nāy-z.* ناییدن *nāyidan*. A player on the flute, نای باز *nāy san*, نای *nāy dās*. The art of playing the flute, نایبازی *nāyabāzi*.

**FLUTTER, vi.** (the wings) بال زدن *bāl-z.*, برانداختن *par-a.*—(vibrate)—لرزدن *larzidan*, جنبیدن *jumbidan*.—(disorder) بریشان کردن *parishān-k.*

**FLUTTER, n.** جنبش *jumbish*, حرکت *harakat.*—(hurry of mind) بریشان خاطر *parishān khā-tirt*, اضطراب *iz-i.āb*.

**FLUX, n.** (flowing) جریان *jarayān*, سیلان *sai.ān*. Flux and reflux of the tide, مد و جزر *ma-d u jasr.*—(dysentery) شکم جریان *jarayāni shikam*, اسهال *is-hāl*. To have a flux, اسهال داشتن *is-hāl-d.*—(state of being liquid) گداز *gudāz*.

**FLUX, vt.** گدازیدن *gudāzhtan*, آب کردن *āb-k.*

**FLUXION, n.** vide FLUX.

**FLY, vi., vt.** پرواز ساختن *purwāz-s.*, پرواز کردن *tayarān-k.* To cause to fly, پرواز کردن *ayrān-k.*—(run) گریختن *gurikhtan.*—(move rapidly) زود گذشتن *bazūd-t-g.* شتابان روان شدن *shitābān rawān-sh.* To fly at, حمل کردن *hamala-k.* To fly asunder, پاره پاره کردن *pāra pāra-k.* To fly in the face, طعن زدن *tad-na-s.* To fly in a passion, گرم شدن *garm-sh.* قهر نمودن *kahr-n.* To fly off, عصبان نمودن *asiyān-n.* To fly abroad, آشکار شدن *āshkāra-sh.*—(abandon) ترک کردن *tark-k.* هجر کردن *hajr-k.* To let fly, (discharge) رمی کردن *ramt-k.* سر دادن *sar-d.*

**FLY, n.** مگس *magas*, ذباب *subāb*. A dog fly, شذات *shazāt*. A black fly, نقره *nakir*. A blue fly, عنبر *andar*. A gad fly, خرپشه *khar pashsha*. The

humming of flies, خاز باز *khāza bāza*,  
مغن *mughinn*.

FLYING, n. پاران *parān*, طایر *tāyir*,  
گوزان *gurizān*.

FLY-WHEEL, *n.* چرخ پاران *charkhi*  
*parrān.*

FOAL, n. كُرَّة *kurra*, اسفح *aspcha*.

**FOAM**, *n.* كَف *kaf*, تَفِيش *tafish*. The foam of the sea. زَبَدِ دریا *zabadi daryā*, کَفِ دریا *kufi daryā*.

**FOAM, *vi.*** کف در آوردن *kaf-z.*, کف *kaf bar-ā.*—(to be agitated with rage or passion) بجوش آوردن *ba jūsh-ā.*, کف گرفتن *kahr-g.*

FOAMY, *a.* کمدار *kafīlār*, پوکف *pur kuf*.

**FOB, n.** جیب خورد *jibi khurd*.

FOB, *vt.* **حمله بسدن** *hīla-b.*, **فر رفتن** *far-āftan*

**FOCUS**, *n.* وسط *wasat*, مرکز *markaz*.

**FODDER, n.** علف *alaf*, گیاه *giyā*.  
Fed with fodder, مغارف *madlūf*.

FODDER, *vt.* با عنف پروردين *bā dīlaf-p.*,  
چراغيدن *charānidan*.

FOE, *n.* دشمن *dushman*, حربى *harif*,  
عدو *adū*.

FCETUS, n. حمل *hamal*, جنين *janin*.

FOG, n. هور, *zabābat*, ضبابت, *niẓhm*, فترم, *hor*.

FOGGY, *a.* ذباب دار *zabābat dār.*

FOH, *int.* واد *wāh*, های *hāy*, وای *wāy*.

FOIBLE, n. عيب *dib*, قصور *kusūr*, خطا *khata*, نقصان *nuksān*.

**FOIL, vt.** ماهرور ساختن *mahrūm-s.*,  
حرمان کردن *shikāst-ul.*,  
*hirmān-k.*

**FOIL, n.** حرمان *hirmān*, هزیمت *hast-mat*.—(blunt sword) سیف کند *saiḥ kund*.

FOIST, et. *an taswir* از تزویر در بر کردن  
*dar bar-k.*

**FOLD, n.** (flock of sheep). *سیرت strāṭ*,  
*کمرā hamrā*.—(doubling) *تہ tah*, *چین chin*,  
*نود navard*. Two-fold, *دوتا dutā*,  
*مضاعف musādf*. The fold of  
a garment, *تای جامہ tai jāma*.

**FOLD, vt.** (sheep) غنم دار *ghanam dar* stru-t-n.—(cloth, &c.)  
 کردن تا *tā-k.* تہ کردن *tah-k.* To fold  
 up, پیکیدن *pekhidan.* To fold up a  
 letter, لفافہ کردن *lifāfah-k.*

**FOLDED, a.** مطوي *matwiy*.

FOLIACEOUS, *اوراق دار* *awrāk dār*,  
*برگ دار* *barg dār*.

FOLIAGE, *n.* اوراق *awrāk*, برگ *barḡ*.

FOLIO, *n.* ورق *wark*, دو صفحه *du safa*.

FOLK, *n.* قوم *kaum*, طایفه *tāyafa*, قبیلہ *kabila*.

**FOLLOW**, *vt.* (go after) پس رفتن *pas-r.*, از پی رفتن *taākhub-k.*, *as pay-r.*, پیروی کردن *payravī-k.*—(imitate) موافقت کردن *muwāfikat-k.*, نقل کردن *takassus-k.*—(copy) نقل پس رو شدن *nahl-k.*—(attend) *pas ru-sh.* متعقب شدن *mutaāhib-sh.*—(obey) اطاعت نمودن *atāāt-n.* To follow as a consequence, نتیجه بردن *natīja-b.*, پیروی نمودن *payravī-n.*

FOLLOWER, *n.* **پاس رو** *pas rau*, **متدکوب** *mutadkub*.—(disciple) **شاگرد** *shagird*, **میرد** *murid*.—(copier) **آخذ** *akhis*, **متتابع** *mutatabbi*.

**FOLLOWING, a, (going after) پس روانی pas rawān. Following one another, پی در پی pay dar pay.**

FOLLY, n. ابليبي *bə yukuʃ*, بيوقوني  
 ablak, نادالي *nādān*, حماقيي  
*himakat.*

**FOMENT, vt.** (affect by heat) تکمید  
 tamad-k. کاماد کردن takmid-k. کردن

با شست (apply warm lotions to) *bā shust*  
 حمایت گرم شست *bā shustī garm shu-*  
*sal-h.* — (encourage) دادن *himāyat-d.*, انگیزش *angizhtan*.

FOMENTATION, n. تکمید *takmīd*.

FOMENTER, n. محرک *muharrīk*, معذ *istina angīz*.

FOND, a. مایل *māil*, عاشق *āshīk*,  
 شاک *shāik*, پسند *pasand*, محبت *pur mohabbat*.

FONDLE, vt. نواختن *nawākh-tan*, در  
 آغوش گرفتن *dar āgūsh-g*.

FONDLER, n. نوازشنده *nawāzanda*, در  
 آغوش گرفتن *dar āgūsh girānda*.

FONDLY, ad. با عشق *āz shauk*, با عشق  
*bā āshīk*, عاشقانه *āshīkāna*.

FONDNESS, n. عشق *shauk*, عشق *āshīk*,  
 نوازش *nawāzish*, خواهش *khāhish*.

FOOD, n. خوراک *khoraḥ*, قوت *kūṭ*,  
 طعام *taām*, خوردنی *khurdanī*.

FOOL, n. بیوقوف *bē wukūf*, ابله *ablah*,  
 احمق *ahmuk*, نادان *nādān*. — (jester)  
 مسخره *masakhara*, ندیم *nadīm*.

FOOL, vt. vi. (trifle) بیوده شدن *bihūdā-*  
*sh.*, ناز کردن *harasa-k*. — (toy) ناز کردن  
*nāz-k*, — (make a fool of) مزه  
 مزه *istihāsa-k*, فریب دادن *far-*  
*iftan*, فریب دادن *mas-h-s*. — (cheat) فریب دادن  
*far-iftan*.

FOOLERY, n. بیودگی *bihūdagi*, مزه  
 مزه *harasa*, گداز *gasāf*.

FOOLISH, a. نادان *nādān*, بیوقوف *bē*  
*wukūf*, احمق *ahmak*, بیوقوف *dūwāna*,  
 احمق *ahmak*, احمق *bē dkl*. A foolish

speaking fellow. مزه مزه *harasa gu*, مزه  
 مزه *harasa khār*. A foolish expres-

sion. بیودگی *gasāf*, گداز *gasāf*,  
 بیودگی *bē hūdī gāf*.

FOOLISHLY, ad. احمقانه *bē dklāna*,  
 حماقت *as himākat*.

FOOLISHNESS, n. بیوقوفی *bē wukūft*,  
 حماقت *ablahī*, بیعقلی *bē dklī*,  
 حماقت *himākat*.

FOOT, n. پا *pā*, قدم *ladam*, ریزل *rizl*. The  
 foot of the throne, پای تخت *āyī takht*.  
 The foot of a mountain, دامنه کوه  
*dāmanī kuh*. The foot of any thing,  
 پایه *pāya*, پای *pāyīn*. To kiss the  
 foot, پا بوسیدن *pā-b*. To fix the foot,  
 وضع قدم کردن *wazt ladam-k*. To  
 stand on foot, پا ایستادن *bar xā-t*.  
 To go on foot, ریزل شدن *rizl-sh*. To tread under  
 foot, پایاد رفتن *piyādī-r*. To tread under  
 foot, پایمال کردن *pāymāl-k*. The sole  
 of the foot, کف پا *kafī pā*, پاشنه  
 پا *pāshna*. The foot of a door, در  
 پاشته *pāshtai dar*. A foot in verse, جز  
 جز *juz*, وند *atarī*.

FOOT, vi. (walk) رفتن *raftan*, سیر کردن  
*sayr-k*. — (dance) رقصیدن *rukstīdun*.  
 vt. — (kick) لگد زدن *takarī-z*.

FOOT-BALL, n. گول پا *pā gulūla*.

FOOT-BOY, n. خادم *ghulām*, خادم  
 کمال *khālim*, قاصد *kāsīd*.

FOOTING, n. پایداری *pāydarī*, نیک  
 شان *bunyād*. — (condition) حال *hāl*,  
 پایداری *shān*, وضع *wazt*. To get footing,  
 برقرار شدن *pāydar-g*, برقرار شدن  
*bar harār-sh*.

FOOTMAN, n. پایاد *piyāda* — (in door)  
 خدمتکار *khidmatgār*.

FOOT-PATH, n. پایاد روی *rāhī piy-*  
*āda rawī*.

FOOTSTEP, n. نشان پای *nishānī pāy*,  
 قدم *ladam*, گام *gām*. To follow his  
 footsteps, در پای او رفتن *dar pī ā-r*.

FOOT-STOOL, n. نشیمن *nashīman*,  
 پایه *pāya*.

FOP, n. بی مغز *khud bin*, خود بین  
 مغز *maghā*, هوادار *hawādār*.



**FOPPERY, n.** (vanity) بی‌بودگی *bi bud-gi*, *hauā-lārt*.—(trifles) باوه *ba wa*, *yāwu*, هرزه *harsa*.

**FOPPISH, a.** بی‌بود *bi būda*, هوایی *ha-wāy*, باطل *hawā purast*, هوا پرست *batil*.

**FOPPISHLY, ad.** به‌طور خودنمایی *ba ta-urī khud numāi*, روزگاری *bar wajai rozgārī*.

**FOR, conj.** (on account of) برای *barā-ya*, زیرا *bahr*, از جهت *az jahat*.—(because) چراک *cherāka*, زیرا که *zira ke*.

**FOR, prep.** (instead of) بجای *bojāi*, از سبب *ba twaz*—(by reason of) *as sabab*, برای *barāya*.

**FORAGE, n.** علف *dāf*, آغ *gāh*.

**FORAGE, vt. vi.** خوردن *ba jāhuti khurdan* جستجو *justajū-k.*, کردن *tārāj k.* تاراج کردن *tārāj k.*

**FORBEAR, vt. vi.** (abstain) پرهیز کردن *parhez-k.*, باز داشتن *bās-d.*—(delay) دیر واداشتن *wāpas-d.*, واپس داشتن *dīr wā-d.*—(to be patient) صبر *sabr-d.*, صبور شدن *sabūr-sh.*—(to be merciful) مشفق شدن *mushfik-sh.*, رحمت داشتن *rahmat-d.*—(refrain from proceeding) دست برداشتن *daat-b.*, توقف کردن *tawakkūf-k.*

**FORBEARANCE, n.** (abstinence) امتناع *ihtirāz*, پرهیزی *parhez*, توقف *imtinād*.—(intermission) *tawakkuf*, فراغت *farāghat*.—(patience) شکیبایی *burdbārī*, صبر *sabr*, رحمت *rahm*, شکیبایی *shakībānī*.—(mercy) شفقت *shafukhat*.

**FORBID, vt.** بازداشتن *mant-k.*, بازداشتن *bās-d.*, تنبیہ *hirmān-n.*, حرمان نمودن *tambih wa tākid-k.* و تاکید کردن

**FORBIDDEN, p.p.** بازداشت شده *bās*

*dāsh-ta shuda*, منع کرد *mant kardā shuda*, ممنوع *mām-nūd*, منع نمودن *mumtān*.

**FORBIDDER, n.** مانع کننده *mānt*, مانع *mant kunanda*.

**FORBIDDING, a.** محرم *mahram*, مانع *mānt*.—(disagreeable) انگیز *na-frin angiz*, منفور *manfur*.

**FORCE, n.** (strength) زور *zor*, قوت *kuwat*, محال *takat*, مجال *majāl*.—(unlawful violence to person or property) ظلم *sulm*, زبردستی *sabar dāst*, جور *jaur*, ستم *situm*, قهر *kahr*.—(necessity) ضرورت *zarūrat*.—(destiny) سر نوشت *sar nawisht*, مقدم *mukaddar*, (body of troops) فوج *fauj*, لشکر *lushkar*, عسکر *dekar*. By force, *ba* بی اختیار *jabran*, زور *bazaur*, *ikhliyār*, ضرورت *ba zarūrat*.

**FORCE, vt.** ظلم کردن *zor-k.*, مجبور کردن *majbūr-k.*—(compel) *sulm-k.*, دفع کردن *daft-k.*—(drive) *ūr-k.*—(capture) گرفتن *giriftan*.

**FORCED, a.** (compelled) مجبور *majbūr*, رانده شده *rān-da shuda*.—(driven) *jabrī*.—(violated) اتوم *atwam*.—(overpowered) مغلوب *maghlūb*.

**FORCELESS, a.** بی‌زور *bisaur*, غیر قوت *ghair kuwat*.

**FORCEPS, n.** قلعان *mikrās*, قلعان *kalbatān*.

**FORCIBLE, a.** (strong) زورآور *zorāwar*, قوی *kawt*, توانا *tawāna*.—(violent) جفاکار *jafakār*, قهری *kahrī*, جبری *jabrī*.

**FORCIBLY, ad.** زورآورد *zor āwardāna*, با قوت *ba kuwat*, جبراً *jabran*.

**FORD, n.** گذرگاه *payāb*, بابه *ma'bar*, *gāh*.

FORD, *vt.* معبر پایاب *pāyāb-r.*, *ma'bar-g* گذهنی

FORDABLE, *a.* ممکن گذار *mumkini guzar*, عذر کردن *ūbūr kardunt*.

FORE, *a.* پیش *pešh*, پیشین *pešhin*.

FORE-ARM, *n.* ساعد *sā'id*.

FORBODE, *vt.* غایب فال *fal-g.*, غایب گفتن *ghāyib-g.* پیش گفتن *pešh-g.*

FORECAST, *n.* پیش بندی *pešh bandt*, عاقبت دور *dūr andešt*, عاقبت اندیشی *akibat andešt*.

FORECAST, *vi. vt.* عاقبت اندیشی کردن *akibat andešt-k.*, بصیرت نمودن *bast-rat-n.*

FORECASTLE, *n.* صدر چهار *sadri-jehās*.

FORECITED, *a.* مذکور *mazkūr*, مذکور مسطور *mazbūr*, *mastūr*.

FORECLOSE, *vt.* پیش بندی کردن *pešh bandt-k.*

FOREDOOM, *vt.* قضا و قدر نمودن *kasā wa kudr-n.*, سر نوشت کردن *sar na-wisht-k.*

FOREFATHER, *n.* پیشینه *pešhina* (*pl.* (پیشینگان) *jaid*, (*pl.* اجداد).

FOREFINGER, *n.* سبابه *sabbāba*.

FOREFOOT, *n.* پای پیشین *kadam*, پای *pāy* پیشین *pešhin*.

FOREGO, *vt.* دست گذاشتن *gusāzhtan*, دست بردار شدن *dast bardār-sh.*

FOREHEAD, *n.* جبین پیشانی *pešhānt*, جبین *jābīn*, ناصیه *nāstya*.

FOREIGN, *a.* غریب *bigāna*, غریب اجنب *gharīb*, اجنب *ajnab*.—(not appropriate) نامناسب *nā muwāfiq*, نامناسب *nā munāsib*.

FOREIGNER, *n.* غریب *bigāna*, غریب *gharīb*, سبّاح *sayyāh*, اجنب *ajnab*, *muḥadḍar*. To pretend to be a foreigner, توغرب نمودن *tūgharrub-n.* To

speak like a foreigner, استغراب نمودن *istigharrub-k.*

FOREJUDGE, *vt.* قضا پیشین کردن *kusā'ā pešhin-k.*

FOREKNOW, *vt.* از پیش دانستن *pešh-d.*, تعلل نمودن *tudkhal-k.*

FOREKNOWLEDGE, *n.* علم غایب *ilm-i ghaib*, تعلل *tadakkul*, پیش بینی *pešh bint*.

FORELEG, *n.* منکب *mankib*, راع *surād*, پای پیش *pāy* پیش *pešh*.

FORELOCK, *n.* موی پیشانی *mū-i pešhānt*, گیسو *gisū*.

FOREMAN, *n.* پیشوا *pešhwā*, رئیس *rdi*.—(of a jury) میزب مجلس *mīr-i majlis*.

FOREMAST, *n.* اول تیر چهار *awwal tīr-i jehās*.

FOREMOST, *a.* پیشترین *pešhtarīn*, اول *awwal*, مقدم *mukuddam*. First and foremost, اولاً *awwalun*, قبل *kabalan*. To go foremost, از هم پیش *as hama pešh-r.*

FORENAMED, *a.* مرسوم مذکور *mashkūr*, مرسوم *marṣūm*.

FORENOON, *n.* وقت ضعیف *wakt-i suhā*, روز *hā*, پیش از دو پاس روز *pešh as dū pās-i rōz*.

FORENSIC, *a.* عدالت منسوب *adālat mansūb*, محکمت *mahkumat* پیروند *paywand*.

FORE-ORDAIN, *vt.* vide PREDESTINATE.

FOREPART, *n.* مقدمت *muhaddamat*, پیشین *pešhin*.

FORERUN, *vt.* پیش رفتن *pešh-r.*, سبقت *sabakat-k.*

FORERUNNER, *n.* پیشرو *pešhgar*.

FORESEE, *vt.* پیش دیدن *pešh-d.*

- اندیشی کردن *ākhī'at an leshī-k.*,  
 اندیشی کردن *dūr an leshī-k.*,  
 سبقت کردن *sabīkī-k.*
- FORESHOW, vt.** پیش نمودن *pešh-n.*
- FORESIGHT, n.** بصیرت *(prudence) bastrat*, عاقبت اندیشی *ākibat andīshī*, عقل *akl.*—(prescience) دور بینی *dūr bīnī*, دور اندیشی *dūr andeshī*, غیب بینی *ghaib bīnī*.
- FORESKIN, n.** خلعت *ghulfat*, خلعت *kulfat*, رعلت *rudlat*.
- FOREST, n.** جنگل *jangal*, بیش *bīsh*, بیابان *biyābān*, دشت *dashī*.
- FORESTALL, vt.** پیش بندی کردن *pešh bundī-k.*
- FORESTER, n.** (an inhabitant of a forest) جنگل ساکن *sākhīnī jangal*—(officer of a forest) امین صیدگاه *amīnī sayd gāh*.
- FORETELL, vt.** عاقبت گفتن *ākibat-g.*, فال گفتن *fāl-g.*, پیش گفتن *pešh-g.*
- FORETELLER, n.** فالگو *fālgū*, مخدیب *ghaibīlān*.
- FORTELLING, ppr.** فالگوبان *fālguyān*, کاهن *kāhīn*.
- FORETHOUGHT, n.** عاقبت اندیشی *ākibat andīshī*, گاهی بصیرت *bastrat*, گاهی *āgāhī*.
- FORETOKEN, n.** نشان سابق *nishānī sābīk*.
- FOREVER, ad.** علی اللوام *al'ddawām*, آباد *abadad*, پیوسته *paywasta*.
- FOREWARN, vt.** خبردار کردن *khābar-dār-k.*, آگاه کردن *āgāh-k.*, نصیحت نمودن *nashīhat-n.*
- FORFEIT, n.** تاوان *tāwān*, گناهکاری *gu-nāhgārī*, کفار *kafārāt*, جریمه *jarīma*.
- FORFEIT, vt.** تاوان دادن *tāwān-d.*, از دست دادن *jarīma-y.*, از دست دادن *as-dast-d.*
- FORFEITABLE, a.** تاوان *mum-kini tāwān*.
- FORFEITURE, n.** تاوان *tāwān*, جریمه *jarīma*, نقصان *nuksān*, ضابطی *sabīti*.
- FORGE, n.** آهنگر *tunūri-āhan*, آهنگر خان *āhangar-khāna*, کوره *kūra*.
- FORGE, vt.** بر سندان کوفتن *bastratīn-k.*, با خایست کردن *bā khāyīst-k.*—(falsify) تقلید کردن *taswīr-k.*, تقلید کردن *taklīd-k.*, لباس کردن *libās-k.*—(make) کار *karīdan*, ساختن *sākhīdan*, دروغ بانی کردن *kar-k.* To forge a lie, دست *darūgh-b.* To forge a deed, مسک *tamassuk musawwar-k.*, دست خط تقلید کردن *dast khut taklīl-k.*
- FORGER, n.** سازگار *sāzgār*, زور *musawwar*, سازنده *sāzanda*.
- FORGERY, n.** (falsification) تدبیس *talbīs*, تقلید *taklīd*, تزویر *taswīr*—(smiths' work) آهنگر *kāri āhangar*.
- FORGET, vt.** فراموش کردن *farāmūsh-k.*, فراموشیدن *farāmūshīdan*, فراموشی *nīsyān-n.*
- FORGETFUL, a.** فراموشکار *farāmūshkār*, ناسی *nāsī*.
- FORGETFULLY, ad.** از فراموشی *as farāmūshī*.
- FORGETFULNESS, n.** فراموشی *farāmūshī*, فراموشی *nīsyān*.
- FORGIVE, vt.** معاف کردن *mudf-k.*, بخشیدن *madzūr-d.*, معذور دانستن *bukhshtīdan*, آمرزیدن *āmurshtīdan*, عفو *afū-k.*, در گذر کردن *dar-guzar-k.*
- FORGIVEN, pp.** مغفور *maghfūr*, معذور *madzūr*. To be forgiven, آمرزیده *āmurshtīda-sh.*, بخشیده *bukhshtīda-sh.*
- FORGIVENESS, n.** آمرزش *āmursīsh*, مغفرت *maghfarat*, عفو *afū*.

**FORGIVER, n.** بخشنده *bakhehanda*, آمرزگار *āmurgār*, غفور *ghafūr*.

**FORK, n.** چنگال *changāl*. The prong of a fork, شاخه *shakhā*.

**FORK, v.** بر گزیدن *bā shilgha bar-g*.

**FORLORN, a.** ترک کرده شده *tark kar-da shuda*, گذاشته *guzāshtha*, تنها *tanhā*, نای *naft*, معرک *matruk*. The forlorn hope, پیش انعام *pesh uftād*, پیشاهدنگ *pesh āhang*.

**FORM, n.** 1 (figure) شکل *shakl*, صورت *sūrat*, پیکر *paykar*, هیکل *haykal*. 2. (order) موزال *minwāl*, طور *taur*, دستور *dastūr*, قاعده *kātda*. Exterior form, ظاهر صورت *sūratī sāhīr*. Interior form, باطن صورت *sūratī bātin*. 3. (mould) قالب *kālib*, کالبد *kālbūd*. To assume the form, پذیر کردن *sūrat pāstr-k*. 4. (long seat) نشیمن *nashīman*, تخت *takhta*.

**FORM, vt.** 1. (make) ساختن *sākhtan*, کردن *kardan*. 2. (shape) شکل دادن *shakl-d*, صورت بندگان *sūrat band-k*. 3. (train) تربیت دادن *tarbiyat-d*, تادیب کردن *tādīb-k*. 4. (arrange) ترتیب کردن *tartīb-k*, آراستن *ārāstan*, نظم کردن *nasn-k*. 5. (contrive) اندیشیدن *andeshidan*, فکر کردن *fikr-k*. 6. (plan, scheme) قصد کردن *kasd-k*. 7. (constitute) ساختن *sākhtan*, اثبات نمودن *mukarrar-k*, مقرر کردن *ishbat-k*. 8. (establish) نصب کردن *nasb-k*. 9. (enact) فتوا دادن *fatwā-d*, اجرا *ijra-n*.

**FORMAL, a.** مطابق دستور *mutābiq dastūr*, مطابق قاعده *mutābiq kātda*, موافق *muwāfiq*, رسم *rasm*, درست *durust*, کامل *kāmil*.

**FORMALITY, n.** تکلف *takalluf*, ترتیب *tartīb*, ظاهر داری *sāhīr dārī*.

**FORMALLY, ad.** (in a formal manner) مطابق دستور *mutābiq dastūr*, موافق قانون *muwāfiq kānūn*.—(ceremoniously) در وجه تکلف *bar wajaī, takalluf*.

**FORMATION, n.** ترکیب *sārisht*, ساخت *sākht*, تشکیل *tashkīl*.

**FORMATIVE, a.** تشکیل ساز *tashkīl sās*, صورت بند *sūrat band*.

**FORMER, a.** پیشین *peshīn*, سابق *sābīq*, مقدم *mukaddam*, قدیم *kādm*. Former times, ایام پیشین *ayyāmī peshīn*, سابق زمان *samānī sābīq*.

**FORMERLY, ad.** ایام گذشته *dar ayyāmī guzāshtha*, پیش ازین *pesh azīn*, قدیمانه *kādmāna*, من قبل *min kabl*.

**FORMIDABLE, a.** هولناک *mahtab*, مخوف *hawlnāk*, سهمگین *sahmgīn*, مخمور *mukhawwif*.

**FORMIDABLENESS, n.** هیبت *haibat*, مهابت *mahābat*.

**FORMIDABLY, ad.** با هیبت *bā haibat*, مهیبان *mahtabāna*.

**FORMLESS, a.** بی صورت *bī sūrat*, بی شکل *bī shakl*, غیر شکل *ghayr shakl*.

**FORMULA, n.** قاعده *kātda*, ضابطه *zābīta*, اظهار *izhār*, نسخه *nuskha*.

**FORMULARY, n.** دستور العمل *dastūru-'amal*, قانون نامه *kānūn nāma*.

**FORNICATE, vi.** زنا کردن *zanā-k*, حرام رفتن *bā harām-r*.

**FORNICATION, n.** زنا *zanā*, زناکاری *zanākārī*, حرام کاری *harām kārī*.

**FORNICATOR, n.** فاسق *sanākār*, زناکار *zanākār*, بدکار *bad kār*.

**FORSAKE, vt.** ترک کردن *tark-k*, رو

هجراں نمودن *rūgardān-sh.* گردان شدن  
*hajrān-n.*, گذاشتن *guzāsh-tan.*

FORSOOTH, *ad.* در حقیقت *dar haqī-*  
*kat*, فی الحقیقت *fi'l haqīqat.*

FORSWEAR, *vt.* قسم دروغ خوردن *kas-*  
*am durūgh kh.*—(deny upon oath)  
انکار حق کردن *bā sogand*  
*inkāri haqq-k.*

FORT, *n.* (fortress) قلعه *kalt*, حصار *his-*  
*ār*, بارو *bārū.*

FORTH, *ad.* (abroad) بیرون *berūn*, بدر  
*badar*, خارج *khār.j.*—(forward) "ظاهرا"  
*zāhiran*, پیش *pesh.* To go forth,  
*bālar-r.* To come forth,  
*berūn-ā.*—(to be publi-  
shed) ظهور شدن *zahūr-sh.* To bring  
forth children, وضع حمل کردن *wāzi*  
*hamal-k.* To hold forth (harangue),  
سخن رانی کردن *sakhun rāni-k.* To  
set forth (describe) اظهار کردن *izhār-k.*  
From this time forth, از این پس *az in*  
*pas*, من بعد *mim ba'd.* And so forth,  
و غیره *waghayra.*

FORTHCOMING, *a.* حاضر *hāzir*, تیار  
*tayyār*, آماده *āmāda.* To be forth-  
coming, حاضر شدن *hāzir-sh.*, آماده  
شدن *āmāda-sh.*

FORTHWITH, *ad.* فوراً *dla'l faur*,  
جلد *jald.* فی الحال *fi'l hāl.*

FORTIETH, *a.* چهلم *chehclum.*

FORTIFICATION, *n.* قلعه بندی *kild ba-*  
*ndī*, حصار *hisār*, سد *sadd.* Strong  
fortification, حصار استوار *hisāri ustu-*  
*wār.* The fortification of a city,  
شهر بند *shahr band.*

FORTIFY, *vt.* (make strong) محکم  
کردن *muhkam-k.*, مستحکم کردن *mus-*  
*tahkam-k.*, مضبوط کردن *mazbūt-k.*,  
استوار کردن *ustuwār-k.*—(with ram-

parts, &c.) تحصین کردن *tahstn-k.*,  
سد کردن *sadd-k.*

FORTIFIED, *a.* محصور *mahsūn*, محکم  
*mahkam*, مضبوط *mazbūt.*

FORTITUDE, *n.* جسارت *jasarat*,  
مردانگی *mardānagt*, دلوری *dil'awari*,  
جرات *jurāat*, شجاعت *shujādt*,  
بہادری *bahāduri.*

FORTNIGHT, *n.* دو هفته *du hafta.*

FORTRESS, *n.* قلعه *kalt* (*pl.* قلع)  
*hisār*, بارو *bārū.*

FORTUITOUS, *a.* عارضی *ārist*, اتفاقی  
*ittifāki*, قضای *kuzāi.*

FORTUITOUSLY, *ad.* "اتفاقاً" *ittifāk-*  
*an*, "عارضاً" *ārizan*, ناگه *nāgāh.*

FORTUNATE, *a.* بختیار *bakhtiyār*,  
صاحب طالع *nek bakht*, نیک بخت  
*'sāhibi tālt*, خوش قسمت *khujesta*,  
فروخ *farrukh*, سعادت مند *saādatmand.*

FORTUNATELY, *ad.* قضراً *kasārā*,  
بخت *bayārii bukht.*

FORTUNE, *n.* 1. (luck) نصیب *nasīb*,  
بخت *bakht*, طالع *tālt*, قسمت *kis-*  
*mat*, روزگار *rozgār*, زمان *zumān.* Good  
fortune, نیک بختی *nek bakhti.*  
بختیاری *bakhtiyāri.* Bad fortune,  
عدم دولت *bad bakhti*, بد بختی  
*ami daulat.* 2. (possessions) مال  
*māl*, دولت *daulat.* To tell fortunes,  
فال گفتن *fāl-g.*, طالع گفتن *tālt-g.*

FORTUNE-TELLER, *n.* منجم *munojīm*,  
فال گو *fālgu*, اختر گو *akhtargu.*

FORTY, *a.* چهل *chahal*, اربعون *arbaūn.*

FORUM, *n.* میدان *maidān*, بازار *bāzār*,  
عدالت *dālat*, دربار *darbār*—(court)

FORWARD, *a.* در پیش *pesh*, پیش *dar*  
*pesh.*—(ready) تیار *tayyār.*—(quick)  
شتاب *shitāb*, زود *zūd.*—(impudent)  
شوخی *shōkh*, بی شرم *bi sharm.*—

(early in season) نا پخته *nā-pukhta*,  
مقدم *khām*.—(at the fore part) مقدم  
*mukaddam*, اول *awwal*.

**FORWARD**, *ad.* در پیش *dar pesh*. To  
bring forward, پیش آوردن *pesh-ā*.

To come forward, پیش آمدن *pesh-ā*.

**FORWARD**, *vt.* تعجیل کردن *tadjil-k.*,  
زود ساختن *shitābāntdan*, روانه کردن  
*sūd-s*. To send forward, روانه کردن  
*rawāna-k.*, فرستادن *fristādan*.

**FORWARDLY**, *ad.* زودی *basūdi*,  
باشعابی *bā shitābi*.

**FORWARDNESS**, *n.* شوق *shuk*,  
غیرت *ghairat*.—(quickness)  
سرعت *surat*, زودی *sūdi*.—(earliness)  
گستاخی *tadjil*.—(impudence)  
*gustākhi*.

**FOSSIL**, *n.* خندق *khandak*.

**FOSSIL**, *a.* معدنی *maddanīy*, جامد  
جامد *jāmid*, کانی *kāni*.

**FOSTER**, *vt.* پروردن *parwardan*, تقویت  
کردن *takwiyat-k.*, تربیت کردن *tar-  
biyat-k.*

**FOSTER BROTHER**, رضاعی *birā-  
dari risāi*, شیرد *shēr dah*, خوانده  
*pidar khānda*. Foster-mother, زن  
پرورنده *sanī parwaranda*, دایا *dāyā*.

A foster child, پسر رضاعی *pisarī risāi*,  
شیر خوار *shēr khār*.

**FOUL**, *a.* 1. (impure) غلیظ *ghalīz*, ناپاک  
*nāpāk*, ملوث *mulawwas*. 2. (detes-  
table) کثیف *kabīh*, فاسد *fāsīd*. 3. (abo-  
minable) مکروه *makrūh*, ملعون *malūn*.

4. (gross) فاسد *fāsīd*. Foul play,  
رنگ آمیزی *hila bāzi*, حیله بازی  
*amīzī*. Foul water, چرکاب *charkāb*.

A foul action, کار شنیع *kārt shand*,  
عمل فحش *amālī kabīh*. Foul-faced,  
زشت رو *zishī rū*. Foul-mouthed,  
بد زبان *bad zabān*, عیب گو

To fall foul, دشنام دادن *dushnām-  
d.*, آزاردن *āzārdan*. To run foul,  
هم زدن *baham-z*.

**FOUL**, *vt.* آلودن *ālūdan*, ناپاک  
نمایان کردن *nāpāk-k.*, نجس ساختن  
*najīs-k.*

**FOULLY**, *ad.* ناپاکانه *nāpālāna*,  
بارسوائی *mulawwasan*.—(shamefully)  
*bā riswāt*.

**FOULNESS**, *n.* آلودگی *nāpākī*,  
آلودگی *ālūdagi*, نجاست *najāsāt*.—(dishones-  
ty) غدر *ghadr*, زشتی *zishī*.—(ugliness)  
مکروهی *makrūhi*.—(unfairness)  
قبحات *kubāhat*, شرارت  
*sharārat*.

**FOUND**, *vt.* 1. (lay the basis of) بنیاد  
کردن *bunīyād-k.*, اساس نهادن *asās-n.*

2. (build) تعمیر کردن *tadmīr-k.*, بنا  
کردن *binā-k.* 3. (establish) برپا کردن  
*barpā-k.*, نصب ساختن *nāsb-k.*

4. (originate) صنعت پیدا کردن *sundt  
paylā-k.* 5. (endow) خیرات نمودن  
*khairāt-n.*, وقف دادن *vahf-d.*

**FOUNDATION**, *n.* بنا *pāya*, بن *bun-  
yād*, اساس *asās*. The founda-  
tion of a house, بنای *bunyādī*  
*binā*. Without foundation, بی بنای  
*bī bunyād*, حق *bī asl*, اصل *asl*.

Laying a  
foundation, ساختن بنیاد *sākhṭanī  
bunyād*, وضع اساس *wasṭ asās*. 2.

(endowment) اوقاف *ḥasanāt*,  
اوقاف *aukāf*.

**FOUNDER**, *n.* (builder) بناگر *bināgar*,  
معمار *mīmār*.—(one who begins or  
originates or endows) مبدع *mabḍā*,  
پیدا کننده *paydā kunānda*.—(one  
who casts metals) کالیدگر *kālīdgar*,  
صفا *saffār*.

**FOUNDER**, *vi.* (sink as a ship) غرق  
شدن *gharḥ-sh.*, زبر آب فرو رفتن  
*āb farū raftan*.

FOUNDRY, *n.* کالیدخان *kālīd khāna*, ریخته‌گر خان *saffār khāna*, ریخته‌گر خان *rīkhtagar khāna*.

FOUNDLING, *n.* منبوت *bachai mambūz*.

FOUNTAIN, *n.* (a spring) چشم *chashma*, آبراه *ābrāh*.—(jet or stream of water) فواره *fuwāra*, شادریان *shā-durbān*.—(original, first cause) اصل *asl*, منشا *mansha*. The fountain of life, آب حیات *ābi hayāt*, آب حیات *ābi haywān*. The fountain of darkness, چشم *chashmai zulmat*.

FOUNTAIN-HEAD, *n.* سر چشم *sari chashma*.

FOUR, *a.* چهار *chēhār*, اربع *arbt*. The space of four years, چهار سال *chēhār sāla*. One of four, چهار یک *chēhār-yak*. Consisting of four parts, چهار ربع *chēhār pāra*, ربع *marbt*. A figure of four sides, چهار گوش *chēhār gūsha*, شکل تربع *shakli tarbt*. Four-fold, چهارتا *chēhārtā*, اربع اضلاع *arbadī asāf*. Four and four, چهارگان *chēhārgān*. The four elements, چهار عنصر *chēhār ānsir*. The four quarters of the world, ربع مسکون *rabt maskūn*. Fourtimes, چهار بار *chēhār bār*, دفعه *chēhār daf*. To divide in four, تربع کردن *tarbt-k*, چهار باره کردن *chēhār pāra-k*.

FOURTEEN, *a.* چهارده *chēhārda*, اربعة عشر *arbidte dshar*.

FOURTEENTH, *a.* چهاردهم *chēhārda-hūm*, رابع عشر *rābt dshar*.

FOURTH, *a.* چهارم *chēhārum*, رابع *rābt*.

FOURTHLY, *ad.* چهارانه *chēhārāna*, رابعاً *rābtan*.

FOWL, *n.* مرغ *murgh*, پرند *parīnda*.—(domestic) مرغ *murghi khānagi*.—(wild) وحشی *murghi wahshi*.

FOWL, *vi.* صید طيور کردن *saydī tuyūr-k*.

FOWLER, *n.* صیاد طيور *sayyād*, طارقت *sayyādī tuyūr*. A fowler's net, طارقت *tarkat*.

FOWLING-PIECE, *n.* بندوق طيور *bandūki tuyūr*.

FOX, *n.* روباه *rūbāh*, دمنه *damna*.—(a sly fellow) روباه باز *rūbāh bās*.

FRACTION, *n.* کسر *kasr*. Fractions of integral numbers, کسور عدد *kasūrī dād*. To reduce fractions to integral numbers, جبر کردن *jabr-k*. Fractional number, عدد مکسر *dādī maksur*.

FRACTURE, *n.* کسر *kasr*, شکستگی *shikastagi*, رخم *rakhna*. A bandage for a fracture, استخوان بند *ustukhān band*.

FRACTURE, *vt.* شکستن *shikastan*, کسر کردن *kasr-k*.

FRAGILE, *a.* نازک *nāsuk*, منکسر *mun-kasir*, کمزور *kamzōr*.

FRAGILITY, *n.* نراکت *nazakat*, نازکی *nāsuki*.

FRAGMENT, *n.* پاره *pāra*, ریزه *risa*, قطعه *katt*, پارچه *pārcha*.

FRAGRANCE, *n.* خوشبوی *khūsh bū*, رایحه *rahiyat*. To diffuse fragrance, بوی دادن *būi dād*, نفع کردن *naḥ-k*.

FRAGRANT, *a.* خوش بوی *khūsh bū*, معطر *mudttar*, عطر سا *atr sā*.

FRAGRANTLY, *ad.* با خوشبوی *bā khūshbūi*, نفاذ *naḥāna*.

FRAIL, *a.* ناپایدار *nāpāyidār*, فانی *fāni*, کمزور *kamzōr*, ضعیف *ṣaīf*.

FRAIL, *n.* زایل *sambal*.

FRAILNESS, *n.* ناپایداری *nāpāyidārt*.

ناستاک *nasakat*, ناتوانی *nātauānt*.

FRAILTY, *n.* فنا *fanā*, زبونی *zabūnt*.

Human frailty, طبیعت بشریت *tabi-  
dti bashartiyat*.

FRAME, *vt.* (make) ساختن *sākhtan*.—

(adjust) نظام *paywastan*, (fabricate) دروغ بافتن *nasām-k*.

*durūgh-b*.

FRAME, *n.* کلاه *kaṭām*, حلقه *halka*. Frame

of mind, خاطر حال *hālī khātīr*.—(case)

کالبد *dān*.—(mould) قالب *kālīb*, کالبد *kālbud*.

—(border) حاشیه *hāsh*.

FRAMER, *n.* جاعل *bānt*, بالی *jāl*.

سازنده *sāsanda*.

FRANCE, *n.p.* فرانسه *farāncha*, فرانچا *farāncha*.

FRANCHISE, *n.* امینی *āsād*, آزادی *āmīnt*.

حق معافی *hakki muāft*.

FRANCHISE, *vt.* آزادی بخشیدن *āpā-  
dagī-b*.

خلاص کردن *khalās-k*.

FRANGIBLE, *a.* vide FRAGILE.

FRANK, *a.* (sincere) مخلص *mukhlis*,

صادق *sādik*, دل کشاده *kushāda dil*.

—(generous) سخا *sakht*, کریم *karīm*.

FRANK, *n.* انگریز *farngī*, فرنگی *angar-  
res*.

FRANKINCENSE, *n.* نشواره *lubān*, لبان *nishwāra*.

FRANKLY, *ad.* (sincerely) مخلصانه *mu-  
khhlisan*, صادقانه *sādikāna*.

FRANKNESS, *n.* جوانمردی *jawānm-  
ardī*, کرم *karām*.—(sincerity) اخلاص *ikhlas*.

دل کشاده *kushāda dil*.

FRANTIC, *a.* دیوانه *dīwāna*, مجنون *majnūn*.

غضبناک *ghasab nāk*, آشفت *āshufta*.

FRATERNAL, *a.* برادرانه *birādarāna*, برادری *ākhawiy*.

FRATERNITY, *n.* برادری *birādarāna*.

برادری *ukhuwat*, برادری *muākhāt*.

FRATRICIDE, *n.* قتل برادر *kātibīrādar*.

FRAUD, *n.* فریب *furīb*, دغا *daghā*, مکر *māk*.

حیل *hila*, بازی *tuzut*, تیر *bāst*, ریا *rayā*, غدر *ghadr*, خیانت *khiyānat*.

FRAUDULENCE, *n.* حیل بازی *hila bā-  
st*, دغا بازی *daghā bāst*.

FRAUDULENT, *a.* دغا باز *daghā bās*,

حیل باز *hila bās*, فریبنده *farībunda*, مکار *makkār*.

FRAUDULENTLY, *ad.* غدارانه *ghad-  
darāna*, با حیل *bā hila*.

FRAUGHT, *a.* پر *pur*, آگنده *āganda*.

—(laden) محمول *mahmūl*.

FRAY, *n.* هنگامه *hangāma*, فتنه *fitna*.

FREAK, FREAKISHNESS, *n.* خیال *khiyāl*, وهم *wahm*, تغییر *taghayyur*.

FREAKISH, *a.* خیالی *khiyālī*, وهمی *wahmī*.

FRECKLE, *n.* گندم *gandama*, آبل *ābila*.

FREE, *a.* آزاد *āsād*, رستگار *rastagār*, رها *rahā*.—(guiltless) بی گناه *bī gunā*,

غیر خطا *ghayrī khatā*.—(clear from

distress) بی رنج *bī ranj*.—(not com-  
pelled) غیر اضطرار *ghayrī istirār*.—

(permitted) مرخص *murakhkhas*.—

(open) صادق *sādik*, رای *bī rayā*.—(common) عام *ām*, مشارک *muṣṣhārak*.

—(gratuitous) مفت *muft*, بی محصور *bī mahsūl*. Free and easy, آسوده و آزاد *āsūda wa āsāda*.

FREE, *vt.* (set at liberty) خلاص کردن *khalās-k*.

رها کردن *āsād-k*, آزاد کردن *rahā-k*.—(clear from impediments)

ساف *sāf-k*.

FREEBOOTER, *n.* راه زن *dusd*, دزد *rāhsan*, قصاب *kassāk*.



FREE-BORN, *a.* آزاد بخت *āzād bakht.*

FREE-COST, *n.* بی خرچ *bī kharch.*  
مفت *muft.*

FREEDMAN, *n.* ارادت بنده *irādat-banā.*  
آزاد کرده *āzād karāda.*

FREEDOM, *n.* آزادی *āzādī.* آزادی *āz-*  
*ādagi.* امنیت *amānī.* سلامت *salāmat.*  
نجات *naḡāt.* خلاص *khulās.*

FREE-HEARTED, *a.* آزاد دل *āzād*  
*dil.* سخی *sukhī.*

FREEHOLD, *n.* میراث *jāgīr.* جاگیر *mīrās.*

FREELY, *ad.* (at liberty) با آزادی *bā āzād-*  
*dī.*—(without fear) بی پروا *bī parwā.*  
باک *bī bāk.*—(without restraint)  
بی تکلف *bī tukulluf.*

FREEMAN, *n.* مرد آزاد *mardi āzād.*  
مردم اصلی *marḡumi aslī.*

FREETHINKER, *n.* خود *laḡvīya.* دهره *khud*  
رای *khud rāi.* ملحد *mulhid.*

FREE-WILL, *n.* اختیار *ikhtiyār.*  
مختاری *mukhtārī.*

FREEZE, *vi.* منجمد کردن *munja-*  
*miḡ-k.* یخ بستن *yakh-b.* کردن  
*fusurda-k.* Freezing point, نقطه  
جمودت *nuktai jamūdat.*

FREIGHT, *vt.* حمل بر کشتی (load a ship)  
نهادن *haml bar kishtī-n.*—(hire a  
ship) جهاز بکرایه گرفتن *jehāz ba kirāya-*  
*g.*—(let out a ship for hire) جهاز بکرایه  
دادن *jehāz ba kirāya-d.*

FREIGHT, *n.* (cargo) بار *bār.* جهاز *je-*  
*hāz.* حمل کشتی *haml kishtī.*—(the  
price paid for shipping goods) نول  
*naul.* جهاز بکرایه *kirāya jehāz.*

FRENZY, *n.* دیوانگی *junūn.* جنون  
شیدایی *shaydāi.*

FREQUENCY, *n.* جمعیت *kasrat.* کثرت  
جمعیت *jamīyat.*—(concourse) آمد و شد  
*amād u shud.*

FREQUENT, *a.* چند بار *chand bār.*  
کثیر بار *bār bār.* کثیر *kasīr.*

FREQUENT, *vt.* آمد و شد کردن *amād*  
*u shud-k.* رفت کردن *amād u*  
*raft-k.* To be frequent, بار بار شدن  
*bār bār-sh.* کثیر شدن *kasīr-sh.*

FREQUENTLY, *a.* بسیار بار *bisḡār*  
*bār.* "دفعات *dufātān.* اکثر اوقات  
*akḡar auḡāt.*

FRESH, *a.* تازه *tāza.* تر *tar.* نو *naw.*—  
(cool) خنک *khunuk.* سرد *sard.*—  
(as vegetables) سر سبز *sar sabz.*—  
(sweet) شیرین *shīrīn.* گوارا *guvārā.*

FRESHEN, *vt.* (make fresh) تازه کردن  
*tāza-k.* خنک کردن *khunuk-k.* *vi.*—  
(grow fresh) تازه گشتن *tāza-g.*

FRESHLY, *ad.* (cooly) بردانه *burdāna.*  
—(newly) از نو *az naw.*—(unfadingly)  
باتازگی *batāzagi.*—(with a ruddy look)  
با سرخ رو *bā surkh rū.*

FRESHNESS, *n.* تازگی *tāzagi.* تاز و تازگی  
*tar u tāzī.* لطافت *lurāwat.*—(coolness)  
سرخ *barūdāt.*—(liveliness) سرخ  
روی *surkh rūi.*

FRET, *n.* (fermentation) جوش *jūsh.*—  
(agitation of mind) پریشانی *parishā-*  
*nī.* اضطراب *istirāb.*

FRET, *vt.* (agitate or disturb) آزار کردن  
*āzār-k.* اضطراب کردن *istirāb-k.*—(eat  
away) اکل کردن *akl-k.* لایس کردن  
*lahs-k.*

FRETFUL, *a.* غصبناک *ghazabnāk.*  
خشمناک *tez tabāḡ.* تیز طبیعت  
*shmnāk.*

FRETFULLY, *ad.* با اضطراب *bā istirāb.*  
تند مزاجانه *tund mī-*  
*zājāna.*

FRETFULNESS, *n.* غصه *ghazab.* آزار  
پریشانی *parishānī.*

FRETWORK, n. نقش *nahsh*, سلسله *silsila* بندی *silsila-bandi*.

FRIABLE, a. ریزناک *res-nāk*, رشت *rasht*.

FRIAR, n. راهب *rāhib*, زاهد *sāhid*.

FRICTION, n. حک *hak*, مالش *mālsh*, فرسودگی *fersudagi*.

FRIDAY, n. آدینه *ādina*, جمع *jum'a*.

FRIED, a. برشته *birishta*, بریان *biryān*.

FRIEND, n. دوست *dūst*, یار *yār*, دوستدار *dustdār*, رفیق *rafīq*, حبیب *habīb*, دلدار *dildār*, خیرخواه *khair khāh*, خلیل *khalīl*, همدم *ham dam*, شمسار *ghamgusār*. A sincere friend, یار وفادار *yāri wafādār*, محب *muhibbi*, صادق *sādik*. An intimate friend, یار غار *yāri ghār*. A meeting of friends, صحبت یاران *sukhbuti yārān*.

FRIENDLESS, a. بی کسی *bi kas*, بی یار *bi yār*, حاجتمند *hājatmand*.

FRIENDLINESS, n. خیر خواهی *khair khāhi*, شفقت *mehrbāni*, مهربانی *mehrbāni*, شفاکات *shafakat*.

FRIENDLY, a. یارانه *dūstāna*, دوستانه *dūstāna*, مهربان *mehrbān*.

FRIENDSHIP, n. یاری *dūsti*, دوستی *dūsti*, محبت *mahabbat*, مودت *mu-waddat*, صداقت *sidakat*. Mutual and sincere friendship, مخالصة *mu-khālasat*, خلوص *khulūs*. To have friendship, دوستی داشتن *dūsti-d*, یاری کردن *yāri-k*.

FRIGATE, n. جہاز سم دہلی *jehāzi si dahli*.

FRIGHT, n. vide, FEAR.

FRIGHTEN, vt. ترسانیدن *tarsāntidan*, هول کریدن *khauf-r*, خوف رسانیدن *khauf-r*.

FRIGHTFUL, a. هولناک *haulnāk*, ترسناک *tarsnāk*, مخوف *mukhdawif*.

FRIGHTFULLY, ad. مخوفانه *mukhdawif*, با وحشت *bā wahshat*.

FRIGHTFULNESS, n. هولناکی *haul-nāki*, ترسناکی *tarsnāki*, خوف *tukhwif*.

FRIGID, a. (cold) سرد *sard*, سرد *bard*.—(passionless) بی محبت *bi muhabbat*, غریب مودت *ghuyri muwat*. Frigid in constitution, بارد المزاج *bārūl' misāj*, سست اندام *sust an-lām*.

FRIGIDITY, n. (want of warmth) سردی *sardi*, برودت *burūdat*.—(want of affection) عدم محبت *adami mahabbat*.—(dullness) ناتوان *nā tuwān*.

FRIGIDLY, ad. (coldly) سردی *bū sard*, از برودت *az burūdat*.—(without affection) بی محبت *bi mahabbat*.—(impotently) ناتوان *bā wajai nā tuwān*.

FRINGE, n. ریش *risha*, طراز *tirās*.

FRINGE, vt. ریش دادن *risha-d*, طراز کردن *tirās-k*.

FRIPPERY, n. لباس کهنه *libāsi kuhna*, زنده *zhinda*.

FRISK, vi. جستیدن *jastan*, رقصيدن *rak-sitan*, جهیدن *jahitlan*.

FRISKINESS, n. شادی *shādī*, خرمی *khurramī*, چالاکی *chālāki*.

FRISKY, a. شاد *shād*, مسرور *masrūr*, رقصان *raksān*.

FRITH, n. (of the sea) حلق البحر *halku'l bahr*, جنگلی *khulij*.—(forest) جنگل *jangal*.

FRITTER, n. (fragment) پاره *pāra*.

FRITTER, vt. پاره پاره کردن *pāra pāra-k*.

FRIVOLOUS, a. سبک *sabuk*, بیوده *bihūda*, باطل *bātil*, نا چیز *nā chiz*.

FRIVOLOUSLY, ad. بی معنی *bi ma-ani*, باطلانه *bātilāna*.

FRIVOLOUSNESS, n. سبکی *sabuki*, بطلان *butlān*, گداز *gazāf*.

- FRIZZLE**, *vt.* زلف پيچ دانن *pech-il.*, زلف پيچن کردن *zulf pur chin-k.*
- FRO**, *a.* از *az*, من *min.*
- FROCK**, *n.* کبا *kabā*, جامه *jāma.*
- FROG**, *n.* شوک *ghūk*, وزغ *vazagh*, وطواط *watwāt.*
- FROLIC**, *n.* رنک *bāst*, بازی *bazā*, رنگ *rang.*
- FROLIC**, *vi.* بازی کردن *bas'a bāst-k.*
- FROLICSOME**, *a.* بازی *bas'a bās*, شوخ *shokh*, شادمان *shādmān.*
- FROM**, *prep.* از *az*, ز *z*, عن *dn*, من *min.*
- From top to bottom, از بالا تا پایین *as bālā tā pāyīn*, سر تا پا *sar tā pā*. From the beginning, از ابتدا *as ibtidā*, از سر *as sar*. From day to day, روز روز *rōz ba rōz*, یوم فی یوم *yaum fi yaum*. From morning till evening, از صبح تا شام *as sabāh tā shām*. From the first of it to the last, من اول الی *min awwalihī ila' ākhīhīhī.*
- FRONT**, *n.* (forehead) پیشانی *peshānt*, پیش *jabin*.—(of anything) پیش *pesh*, پیشگاه *peshgāh*, مقدمت *mukaddamat*. The front of an army, پیش لشکر *pesh lashkar*, مقدمت جیش *mukadda mat jaysh*. The front of a building, وجہ عمارت *wajui imarat*. A front seat, پیشگاه *peshgāh*. A front room, پیشطاق *pesh khāna*, پیش خانه *pesh khāna*. In the front, در پیش *dar pesh*, مقابل *mukābil*, قبل *kablan*. In front and rear, پیش و پس *pas u pesh*. Front to front, روبرو *rū ba rū*, مقابل *mukābil*, برابر *barābar*.
- FRONT**, *vt.* مقابل شدن *mukābil-sh.*, روبرو نمودن *mukābalat-k.* *rū ba rū-n.* To fight front to front, روبرو مبارزه کردن *rū barū mukārabat-k.*
- To stand in front. پیش ایستادن *pesh-t.*, در پیش شدن *dar pesh-sh.*
- FRONTIER**, *n.* سر زمین *sar samīn*, سرحد *sar hadd*, مرزوم *marzūm*. Living on the frontiers, سرحد نشین *sar hadd nishīn*. Beyond the frontiers, از سرحد نشین *az sar hadd nishīn.*
- FRONTISPIECE**, *n.* پیشانی *peshāna*, وجه عمارت *wajui imarat*, پیشگاه *peshgāh*.—(to a book or letter) سر *sar*, نوشت *sar nawisht*, دیباچه *dtbācha*.
- FRONTLET**, *n.* پیشانی بند *peshānt band*, سر بند *sar band*.
- FROST**, *n.* زاله *zhāla*, جالید *jālid*.
- FROTH**, *n.* نقش بر آب *kaf*, کف *bar āb*.
- FROTH**, *vi.* کفدار شدن *kafdar-sh.*, کف *kaf-z.*
- FROTHY**, *a.* کفدار *kaf-dār*.—(soft) نرم *narm*, ملایم *mulāyim*.—(vain) بیهوده *bi hūda*.
- FROWARD**, *a.* خودرایی *khud rāy*, تیز مزاج *tez mizāj*, شریر *sharir*.
- FROWARDNESS**, *n.* تیز مزاجی *tes mizāji*, خودرایی *khudrāi*, گستاخی *gustākhī*.
- FROWN**, *vi.* چین بچین کردن *chin ba jabin-k.*, سخت روی کردن *sakht rūi-k.*, چشم نمایی کردن *chashm numāi-k.*
- FROWN**, *n.* چین *chin*, شکن *shikan*.
- FROZEN**, *a.* یخ بسته *yakh basta*, افسرده *afsurda*, منجمد *munjamid*.
- FRUCTIFEROUS**, *a.* باردار *bār dār*, میوه دار *mewa dār*.
- FRUCTIFY**, *vt.* تثمیر کردن *tasmir-k.*, میوه دار شدن *mewa dār-sh.*
- FRUGAL**, *a.* کمبخت *mudtādil*.

کفایت کم خرج *ham kharch*, کفایت  
شمار *kifāyat shiār*.

**FRUGALITY**, *n.* خانه داری *khāna dārt*,  
اعتدال *kifāyat shiār*, کفایت شعاری  
*attidāl*.

**FRUGALLY**, *ad.* با خانه داری *bā khāna  
dārt*, با اعتدال *mudtadilāna*, با کفایت  
*bā kifāyat*.

**FRUIT**, *n.* میوه *miwa*, ثمر *samr*, نر *bar*,  
نفع *fahikut*.—(advantage) فایده *fāyida*.—  
نتیجه *nafta*, میوه *samra*.—(offspring)  
میوه *miwa*, میوه *miwa*. Fresh fruits, نو بار  
*nau bār*. Preserved fruits, مرده  
*murabbā*. A fruit basket, تهرک *tab-  
rak*. To reap the fruit (of any thing)  
فایده یافتن *fāyada-y*.

**FRUITAGE**, *n.* میوه جات *mewajāt*,  
فراک *mewahāi gunāgūn*, میوه های گوناگون  
*fawāka*.

**FRUITFUL**, *a.* میوه دار *mewadār*, بار  
دار *bār dār*, برومند *barūmand*.—  
(prolific) نفوذ *nafus*.

**FRUITFULLY**, *ad.* باردارانه *bār dārāna*,  
مثمرانه *musmirāna*.

**FRUITFULNESS**, *n.* بار داری *bār dārt*,  
میوه داری *mewa dārt*, برومندی *bar-  
rūmandt*.

**FRUITION**, *n.* کامرانی *tamātd*, کام  
یابی *kām yābi*, کام *kāmyābt*.

**FRUITLESS**, *a.* بی ثمر *bī samr*, بی  
بار *bī bar*.—(without advantage) بی  
نتیجه *bī nafta*, بی فایده *bīlā fāy-  
ada*, حاصل *lā hāsīl*.

**FRUIT-TREE**, *n.* درخت میوه *dīra-  
khtī miwa* بار.

**FRUSTRATE**, *vt.* محروم کردن *mahrūm-  
k*, محرومان *hīrmān*—*s.*, محروم  
41

نا امید کردن *bāhira-k*, نا امید  
کردن *umad-k*, باطل کردن *bātil-k*.

**FRUSTRATED**, *a.* محروم *mahrūm*,  
بهر *bī bahra*. To be frustrated,  
محروم شدن *mahrūm-sh*.

**FRUSTRATION**, *n.* ناامیدی *nāumadī*,  
شکست *shikast*.

**FRY**, *vt.* بریان کردن *biryān-k*, برشته  
کردن *burushīan*.

**FRYING**, *n.* برشته *burushīa*, بریان  
کردن *biryān*.

**FRYING-PAN**, *n.* تابه *tāwa*, تابه  
*tāba*.

**FUDDLE**, *vt.* (make drunk) مست  
کردن *mast-k*, مست کردن *hūsh-k*.

**FUEL**, *n.* هیزم *hīsam*, وقود *wukūd*.

**FUEL**, *vt.* هیزم انداختن *hīsam-a*.

**FUGH**, *n.* وای *wāi*, پوئ *puch*.

**FUGITIVE**, *a.* فرار *arast*, فرار  
کردن *bī karār*, فرار *bī kayām*.

**FUGITIVE**, *n.* فراری *farārt*, گریز *gu-  
ritsanda*.

**FUGITIVENESS**, *n.* مهاجرت *muhā-  
jirat*, فرار *farār*, جلا *jilā*.

**FULCRUM**, *n.* مرکز *markaz*.

**FULFIL**, *vt.* (accomplish) تمام  
کردن *tamām-k*, بجا آوردن *bajā-ā*,  
بازار *basar-b*, ادا کردن *adā-k*.—(fill full)  
لبالب ساختن *labā-k*, پر کردن  
*lab-s*.

**FULFILMENT**, *n.* (accomplishment)  
اتمام *itmām*, تمام *tatama*.—(perfor-  
mance) عمل *amal*, کردار *hirdār*.  
Fulfilment of terms, ایفای وعده *tfāya  
vaida*.

**FULGENCY**, *n.* نور *nūr*, روشنی *raush-  
nī*, لامعان *lamān*.

**FULL**, *a.* پر *pur*, شار *sar shār*,  
مظفر *maufūr*.—(expressing much)  
*pur madāt*.—(containing much)

دار کثیر *kasir dār*, دار بسیار *bisayār dār*. Full weight, تمام عیار *tumām tyār*, کامل الوزن *kāmil u'l wazn*. Half full, نصفی *nisfī*. A full bumper, جام لباب *jāmi labālub*.

FULL, *n.* (freedom from deficiency) بی نقصان *bi nuksān*.—(the whole) کل *kull*, تمام *tamām*. The full moon, بدر *badar*, قمر تمام *kamrī tamām*. Full speed, تیز رو *tez rau*.

FULL, *vt.* جامه قصارت کردن *jāma kisārat-k.*, شستن *shustan*.

FULLER, *n.* کاسر *kussār*, گازر *gāzur*. The fuller's art, قصارت *kisārat*.

FULLY, *ad.* بالتمام *tumāman*, بالتمام *bī't tamām*.

FULMINATE, *vi.* (thunder) رعد کردن *radd-k.*, صدا بلند کردن *sadāi bulund-k.* *vt.*—ملاعت کردن *malāmat-k.*, طعن دادن *taḍn-d.*

FULMINATORY, *a.* رعد نشان *radd fishān*.

FULNESS, *n.* پروری *purī*, آگندگی *āgan-dagī*.—(repletion) سیرری *sīrī*.—(largeness) وسعت *wasīdī*, فراخی *farākhī*.—(abundance) فراوانی *bisayārī*, فراوانی *furāwānī*.

FULSOME, *a.* (nauseous) نا گوار *nā guwār*, مکرور *makrūh*.—(stinking) بخر *bakhar*, دم گزنی *dam girifta*.—(obscene) زشت *fāhish*, فاحش *zishī*. Fulsome discourse, کلام نا پسند *kalāmī nā pasand*.

FULSOMENESS, *n.* (nauseousness) گند *nā guwārī*.—(stink) زشتی *zishī*.—(obscenity) زشتی *zishī*.

FUMBLE, *vi.* نا سزا کردن *nā sazā k.*, بی معنی ساختن *bi madnī-s.*.—(to be impotent) سستی نمودن *sustī-n.*

FUMBLER, *n.* مرد نا قابل *mardī nā lā-bīl*, باوه رفتار *yāwa raftār*.

FUME, *n.* دود *dūl*, بخار *dukhān*, بخار *bukhār*.

FUME, *vi.* تبخیر نمودن *dūl-d.*, تبخیر نمودن *tabkhtī-n.*

FUMIGATE, *vt.* دود ساختن *dūd-s.*, دود بخار دادن *bukhār-d.*, دود کردن *du-khna-k.*.—(perfume) معطر کردن *mua-ttar-k.*

FUMIGATION, *n.* بخار سازی *bukhār-sāzī*, دود *dukhna*.—(scent) خوشبو *khūshbū*.

FUMITORY, *n.* شہترج *shahtaraj*.

FUN, *n.* بازی *bāzī*, بذله *bāzlu*, لہو *lahv*.

FUNCTION, *n.* (office) منصب *mansab*, کار *jāh*.—(performance) عمل *amal*, قابلیت *adā*.—(power) قوت *kuwat*, کار *kābīliyat*.—(business) کار *hār*.

FUNCTIONARY, *n.* کارپرداز *kār par-dās*, مناصدار *masabdār*.

FUND, *n.* (capital) اصل *asl*, سرمایه *sar-māya*.—(stock) مالیه *māya*, وجه *wajah*. Trust fund, زرا امانت *zari amānat*.

FUNDAMENT, *n.* اساس *asās*.—(anus) کون *kaun*.

FUNDAMENTAL, *a.* اصلی *asli*, اساس *asās* ذاتی *zātī*, دار *asās dār*.

FUNDAMENTALLY, *ad.* اساسی *asliy-āna*, اساسی *asāsī*.

FUNERAL, *a.* ماتمی *kafnī*, ماتمی *mā-tamī*. A funeral pile, آتشان *ātish-tān*. Funeral oration, فاتحه *fātik*, مرثیه *marsiya*.

FUNERAL, *n.* میت *junāsa*, جنازه *maytī*.—(burial) دفن *dafn*, تکفین *tak-fīn*.

FUNGUS, *a.* ملایم *mūlāyam*.

FUNGUS, *n.* سماروغ *chatri māṛ*, سماروغ *samārūgh*.

FUNNEL, *n.* خوهن *khūhan*, قمع *kīnd*.

- FUNNY**, *a.* لاهو انگیز *lahw angiz*.
- FUR**, *n.* پوستین *postin*, خر *khas*.
- FURBELOW**, *n.* زنجاف *zingaf*, ریش *risa*.
- FURBISH**, *vt.* (polish) صیقل کردن *say-kal-k.*, جلا دادن *jalā-d.*—(clean) پاک کردن *pāk-k.*
- FURIOUS**, *a.* تند *tund*, تیز *tēs*.  
—(mad) دیوانه *dīwāna*, مجنون *maj-nūn*.—(enraged) غضبناک *ghazabnāk*, خشمناک *khashmnāk*. To be furious, خشمناک شدن *khashmnāk-sh.*
- FURIOUSLY**, *ad.* به جزم *ba waj-ai majnūn*, از دیوانگی *az dīwānagī*, به تندی *bā tundī*.
- FURIOUSNESS**, *n.* (madness) دیوانگی *dīwānagī*, جنون *janūn*.—(fierceness) خشم *test*, تندی *tundī*.—(rage) خشم *khashm*, غصه *ghussa*, قهر *kuhr*.
- FURL**, *vt.* بادبان فراهم کشیدن *bādbān farāham-k.*, پیچیدن *pechidan*.
- FURLOUGH**, *n.* رخصت *rukhsat*, اجازت *ijāzat*, تعطیل *tadīl*.
- FURLOUGH**, *vt.* رخصت دادن *rukhsat-d.*
- FURNACE**, *n.* آتش دان *ātish dān*, فرن *furn*, کوزه *kawra*. A baker's furnace, تنور *tannur*. A lime furnace, نورت *furni nawarat*. A potter's furnace, داش *dāsh*.
- FURNISH**, *vt.* مر براه دادن *dādan*, مر براه کردن *sar ba rāh-k.*, رسانیدن *rasānt-dan*.—(assist) مدد دادن *madad-d.*, آماده کردن *yārī-k.*—(prepare) آماده کردن *amādan*, تیار کردن *tayyār-k.*—(adorn) پیراستن *payrāstan*, آراستن *ārāstan*.
- FURNISHED**, *a.* مر براه داده *dāda*, مر براه داده *sar ba rāh kārda*.—(assisted) مدد داده *madad kārda*.—(prepared) آماده کرده *amāda kārda*.—(adorned) پیراسته *payrāsta*.
- FURNISHER**, *n.* دهنده *dahunda*, یاری *yārī kunanda*, عطا گر *dā-gar*.
- FURNITURE**, *n.* اسباب *asbāb*, سامان *sāmān*, رخت *rakht*. Household furniture, رخت خانه *rakht khāna*, اسباب خانه *asbāb khāna*.
- FURRIER**, *n.* سمور فروش *sammūr farūsh*, پوستین دوز *pōstīn dūz*.
- FURROW**, *vt.* شیار کردن *shiyār-k.*, خط کشیدن *khatt-k.*
- FURROW**, *n.* شیار *shiyār*, خط *khatt*.
- FURTHER**, *vt.* مدد دادن *madad-d.*, قریبی *yārī-n.*—(forward) قریبی *tarakkt-d.*
- FURTHER**, *a.* دورتر *dūrtar*, پیشتر *peshtar*.
- FURTHER**, *ad.* جز آن *jus ān*, آنروز *afzūn*.—(again) دیگر *digar*, باز *bās*, علاوه *dlāwa*.
- FURY**, *n.* (rage) قهر *kahr*, خشم *khashm*, غصه *ghussa*.—(madness) دیوانگی *dīwānagī*, مجنونی *majnūnī*.—(of the wind) تندی *tundī*.
- FURZE**, *n.* رزم *ratam*.
- FUSE**, *vt.* گداختن *gudākhtan*, حل کردن *hall-k.*
- FUSEE**, *n.* هوا فشک *hawā fishak*, تفنگچه *tufangcha*.
- FUSIBILITY**, *n.* امکان ریزش *imkāni rezish*, گدازش *gadāzish*.
- FUSIBLE**, *a.* گداختنی *gudākhtant*, روان *rawān*.
- FUSION**, *n.* ریزش *rezish*, گداختگی *gudākhtagī*.
- FUSS**, *n.* تشویش *tashwīsh*, خود نمازی *khud numāī*.
- FUSTIAN**, *a.* سخنی دیهوده *sakhuni bi-hūda*, کلام هرزه *kalāmī hirza*.
- FUSTINESS**, *n.* گندیدگی *gandīdagī*, بد بوی *bad būī*.

FUTILE, *a.* بیهوده *bihūda*, بی معنی *bi madnt*, باطل *bātil*.

FUTURE, *a.* مستقبل *mustakbil*, آینده *āyanda*. A future state, عالم غیب *āl-ami ghayb*. Future events, مستقبلیات *mustakbilyāt*. The future tense, مستقبل زمان *samāni mustakbil*. The future perfect, ماضی متشکی *māst mutashakkt*.

FUTURITY, *n.* وقت آینده *wakti āyanda*, عاقبت *ākibat*, آخرت *ākhirat*.

FY, *interj.* وای *hāya*, وای *wāya*, واه *wāh*, اف *uff*.

## G.

GABBLE, *n.* هارز گوی *harsa gūt*, باوه *yāwa gūt*.

GABBLE, *vi.* باوه گوی کردن *yāwa gūt-k.*, کتیل و قال بیهوده کردن *ktl u kāl bikhūda-k.*

GABBLER, *n.* هارز گو *hirza gu*, باوه گو *yāwa gu*.

GABBLING, *n.* زباده گوی *puch*, زیاده *siyāda gut*.

GABION, *n.* زنبیل با خاک آگنده *sambil bā khāk āganda*.

GABRIEL, *n.* جبرائیل *jibrāil*.

GAD, *n.* (graver) قلم حکاکي *kalami hakkakt*.—میخ (wedge) *mekh*.—(point of a spear) سر نیزه *sar ntsah*.

GAD, *vi.* گردش کردن *gardidan*, گردش کردن *gardish-k.*

GADFLY, *n.* خر مگس *khar magas*.

GAG, *vt.* دهن بستن *bā samām dahan-b.*

GAG, *n.* دهن بستگی *dahan bastagt*, گلو گیر *gulu gtr*.

GAGE, *n.* رهن *rahn*, پیمان *pay mān*, دعوت جنگ *girau*.—(challenge) *dadwati jang*. Rain gage, باران سنج *bārān sanj*.

GAGE, *vt.* (pledge) دامن *girau-d.*, رهن گذاشتن *rahan-g.*

GAILETY, *a.* خوشحالی *khāsh hāst*, مسروری *masūrī*, فرح *farh*, نشاط *ni-shāt*.

GAILY, *ad.* مسرورانه *masūrāna*, خرمانه *khurramāna*.—(finely) زیب و زینت *bā zeb u zināt*.

GAIN, *n.* نفع *naft*, سود *sūd*, فایده *fāy-ada*, حاصل *hāsil*, پیدایش *paydāyish*, منفعت *manfiat*.

GAIN, *vt.* نفع یابتن *hāsil-k.*, اندوختن *naft-y.*, پیدای کردن *paydā-k.*, اندوختن *andūkhtan*, بدست آوردن *badast-a.*, منفعت کردن *tahsil-k.*, انجام ساختن *manfidt-k.*—(gain over) *afhām-s.*, دل ربای کردن *dil rubāt-k.* To gain force, قوت یابتن *kuwat-y.*, *mushtad-sh.* To gain credit, اعتقاد اندوختن *attikād-a.*, *bāwar-y.* To gain one's ends or desires, بمراد رسیدن *bamurād-r.*, مراد حاصل کردن *murād hāsil-k.*

GAINED, *a.* میسر *muyassir*, اندوخته *andūkhta*, محصل *mahsul*.

GAINER, *n.* منتفع *muntaf*, مستفید *mustafid*.

GAINFUL, *a.* سودمند *sūd mand*, مفید *mufid*, نافع *naft*.

GAINLESS, *a.* بی فایده *bi fāyda*, حاصل *bi hāsil*.

GAINLY, *ad.* نیز دست *tes dast*.

GAINSAY, *vt.* رد کردن *radd-k.*, رد کلام *raddi kalām-k.*, خلاف نمودن *khilāf-n.*

GAINSAYER, *n.* جانب گو *khā'af gū*,  
مناقص *munāqās*.

GAIT, *n.* رنار *rafiār*, شیدو *shēva*,  
سلوک *sulūk*.

GAITER, *n.* پاتا *pā-pāba*, موز *mosh*.

GALADAY, *n.* روز عید *rosi id*.

GALANGAL, *n.* (a medical root)  
خولجان *khūlanjān*, وز *warazh*.

GALAXY, *n.* ام النجوم *ammū's nujūm*,  
ام السما *ummu's samā*.—(assemblage)  
انجمن *anjuman*.

GALBANUM, *n.* بارز *bārsad*.

GALE, *n.* (of wind) باد *bād*, هوا *hawā*,  
نسیم *nasīm*. A gentle gale, باد صبا  
*bādī-subā*, نسیم *nasīm*. A strong  
gale, باد سخت *bādī-sakht*, زنیان *zafay-*  
*ān*. A violent gale or storm, طوفان  
*tūfān*.

GALLOT, *n.* دونی *dūnī*.

GALL, *n.* (bile) صفرا *safrā*, زهر *sahra*.  
کینہ *māsū*.—(malignity) مالدو (nuts)  
*kīna*, دشمنی *dushmanī*.

GALL, *vt.* در کردن *dabar-k*, مشقت  
ماختن *mushkat-s*.—(wear or rub)  
اضطراب ساختن (vex) سودن  
*is'irāb-s*, آزاردن *āzārdan*.

GALLANT, *a.* (gay, showy, well dres-  
sed) ظریف *sarīf*, نازک *nāzūk*, زیبا  
*sibā*.—(magnificent) بزرگوار *buzurg-*  
*wār*, شاهانه *shāhāna*.—(polite)  
صاحب ادب *sāhibi adab*.—(courage-  
ous) دلور *dilāwar*, دلیر *dīlār*, دادر  
*bahādūr*, جوانمرد *jawānmard*.

GALLANT, *n.* (gay, splendid man) اهل  
ظرافت *ahlī sarāfat*.—(whore master)  
زناکار *zanākār*, روسپی *rūspi bāra*.  
—(fornicator) عشق باز *shik bās*.—  
(paramour) آشنا *ashnā*, یار *yār*.

GALLANTLY, *ad.* دلیرانه *dī-*  
*lārāna*, دادرانه *bahādūrāna*.—(gaily)

باظرافت *bā sarāfat*.—(generously)  
کریمانه *karīmāna*.

GALLANTRY, *n.* (nobleness of mind)  
مردانگی *marad-*  
*ānagi*, جوانمردی *jawānmardī*, دلوری  
*dilāwarī*.—(splendour  
of appearance) ظرافت *sarāfat*,  
عشق بازی *shik-*  
*bāsi*.—(debauchery) برستی  
*shahwat parastī*.

GALLERY, *n.* رواق *rawāk*, دهلیز *deh-*  
*līz*, کاشانه *kāshāna*. A picture gallery,  
تصویر خانه *taswīr khāna*.

GALLIPOT, *n.* مرتبان *martabān*, حق  
*hukka*.

GALLOP, *vi.* تاختن *tākhtan*, دویدن  
*dawīdan*, شغافتن *shitāftan*. To  
gallop a horse, اسب تاختن *asb-*  
*asp*.

GALLOP, *n.* تاز *tās*, تقریب *takrīb*.

GALLOWAY, *n.* اسب میان *asbi miy-*  
*āna*.

GALLOWS, *n.* دار *dār*, صلیب *salīb*,  
چار مویخ *chār mahk*.

GALVANIC, *a.* کهر بایی *kah rubāī*.

GALVANISM, *n.* کهر بایی *kah rubāyat*.

GAMBLE, *vi.* قمار بازی کردن *kimār ba-*  
*sī-k*, باختن *bākhtan*.

GAMBLER, *n.* قمار باز *kimār bās*.

GAMBLING, *n.* قمار بازی *kimār bāsi*.

GAME, *n.* (sport) لعب *ladb*, بازی *bāsi*.  
—(animals hunted) شکار *sayd*,  
*shikār*. To kill, hunt or catch game,  
شکار کردن *shikār-k*, شربت گرفتن *ha-*  
*sharat-g*.

GAME, *vi.* باختن *bākhtan*, بازی کردن  
*bāsi-k*. To game at dice, ششدر بازی  
*shashdar bāsi-k*, قمار باختن *kimār-*  
*mār-b*.

GAME-CKCK, *n.* خروس جنگی *khū-*  
*rūsi jangi*.



GAMEKEEPER, n. شکار بان *shikār-bān*.

GAMESOME, a. لعب کار *la'ib-kār*.

GAMESTER, n. قمار باز *kimār bāz*, ششدر باز *shashdar bāz*.

GAMING, n. قمار بازی *kimār bāzi*. A gaming-house, قمارخانه *kimār khāna*.

GANDER, n. بط نر *batī nar*, قاز نر *kāzi nar*.

GANG, n. گروه *gurūh*, طایفه *tāifa*.

GANGLION, n. سلعیت *sildt*, آماس *āmās*.

GANGRENE, n. خورا *khūrā*, آكله *ākīlah*.

GANGRENE, vt. خورا نمودن *khūrā-n*, خوره زدن *khūrah-z*.

GAOL, n. زندان *zindān*, قیدخانه *kayd khāna*, حبس *habs*. Confined to a gaol, اهل زندان *ahli zindān*, محبوس *mahbūs*.

GAOLER, n. زندان بان *zindānbān*, سجان *sajjān*.

GAP, n. چاک *chāk*, شکاف *shigāf*, شق *shakk*. To stop a gap, چاک زدن *chāk pur-k*.

GAPE, vi. (yawn) خمیازه کردن *khamyāza-k*, تعجب کردن *tasāwub-k*.—(open in fissures) چاک نمودن *chāk-n*, در شق کشادن *dar shakk-k*.

GAPE, n. خمیازه *khamyāza*, دهن کشایی *dahn-kushāi*.

GARB, n. لباس *libās*, پوشاک *poshāk*, جامه *jāma*.—(appearance) نمایش *nu-māyish*, ظهور *sahūr*.

GARBAGE, n. روده *rauda*, فضل *fusla*.

GARBLE, vt. مقطوع کردن *maktūd-k*, خراب کردن *khara'b-k*.

GARDEN, n. باغ *bāgh*, روضه *rauza* (pl.

رباض). A flower garden, بوستان *bustān*, گلستان *gulistān*, گلزار *gulsār*. A fruit garden, چمن *chaman*. Pleasant gardens, ریاض دلکشا *riyāzi dil-kushā*. A botanical garden, باغ *bāgh*, نباتات *nabātāt*.

GARDEN, vt. خشاوه ساختن *khishā-wa-s*, باغ آراستن *bāgh-s*, باغ ساختن *bāgh-ā*.

GARDENER, n. باغبان *bāgh bān*, بوستانچی *bustāni*.

GARDENING, n. باغبانی *bāghbāni*, علم بوستانچی *ilmi bustāni*.

GARGLE, n. غرغره *ghar ghara*.

GARGLE, vt. غرغره نمودن *gharghara-n*, قلقله کردن *kilkila-k*.

GARLAND, n. گلبد *gulband*.

GARLIC, n. سیر *sir*, ثوم *sūm*.

GARMENT, n. پوشاک *pūshāk*, لباس *libās*, جامه *jāma*, کسوت *kisvat*. An upper garment, بیرونه *bīrūna*. The lining of a garment, استر *astar*. The collar of a garment, گریبان *garibān*. A short garment, نیم تن *nīm tan*, شاماک *shāmāk*. A patched garment, زنده *zhanda*. To put on a garment, جامه پوشیدن *poshtidan*, جامه در بر کردن *jāma dar bar-k*. Mourning garments, حداد *hidād*.

GARNER, n. انبار *ambār*, مخزن *makh-sān*.

GARNET, n. لعل *ladl*, یاقوت *yāqūt*.

GARNISH, vt., آراستن *ārāstan*, پیراستن *payrāstan*.

GARRET, n. طبخه فوتانی *tabakat faur-kānī*.

GARRISON, n. (soldiers) اهل قلع *ahli kild*, حافظان قلع *hāfisāna kild*.—(fortification) قلع *kild*, حصار *hisār*, بارو *bārū*.

GARRISON, *vt.* لشکر در قلم تعیین کردن  
*lashkur dar'qild tayyun-k.* مستحکم  
 گردانیدن *müstahkim-g.*

GARRULITY, *n.* زیاد گوئی *siyādu*  
*gū,* اسباب *is-hāb.*

GARRULOUS, *a.* زیاد گو *siyda gū,*  
 مکرال *mikwāl.*

GARTER, *n.* رت زانو بند *sānū band,* رت  
*burat.*

GARTER, *vt.* زانو بند بستن  
*burat-b.*

GASCONADE, *n.* لاف زنی *lāf sant.*

GASH, *n.* جراحت *jarā-*  
*hat.*

GASH, *vt.* جراحت زخم کردن *zakhm-k.*  
 ساختن *jurh-s.*

GASP, *n.* نفس دم کشی *dam hash,* نفس  
*nāfs.* The last gasp, دم نفس *nāfsi*  
*dam,* مرگ *karīb u'l marg.*

GASP, *vi.* نفس زدن دم کشیدن *dam-k.*  
*nāfs-s.*

GATE, *n.* در *dar,* دروازه *darwāza,* باب  
*bāb,* در *darb.* An open gate, در  
*dari kushāda,* باب *bābi* مفتوح  
*maftūh.* A shut gate, در *dari*  
*basta,* باب *bābi* موقوف *maufūh.* To  
 knock a gate, در زدن *dar-s.* To shut  
 a gate, در بند کردن *dar bānd-k.* باب  
*bāb* موقوف *maufūh-n.* To  
 open a gate, در کشادن *dar-k.* باب  
*bāb* مفتوح *maftūh-s.*

GATE-KEEPER, *n.* دربان *darbān,* بواب  
*bawāb.*

GATHER, *vt.* 1. (accumulate) جمع  
 کردن *jāmt-k.* فراهم آوردن *farāham-ā.*  
 2. (pluck) چینیدن *chīlan.* 3. (come  
 together) جمع شدن *jāmt-sh.* فراهم  
 آمدن *farāham-ā.* 4. (bring together)  
 فراهم کردن *farāham-k.* 5. (gain)

اندوختن *andokhtan,* بدست آوردن  
*baras-ā* 6. (grow thick) غلیظ  
 گشتن *gholis g.* 7. (pucker) چین  
 دوختن *pur chin-d.*

GATHER, *n.* چین *chin,* پیچ *pech,* تا *tā.*

GATHERER, *n.* جمع کننده *jāmt kun-*  
*anla,* چینان *chīnān.*

GAUDILY, *ad.* با شادمانی *ba vajai*  
*shāhāna,* با ظرافت *bā sarāfat.*

GAUDINESS, *n.* زینت *zurāfat*  
*zīnat.*

GAUDY, *a.* تابدار *tābdār,* با  
 زور *bā zūr.*

GAUGE, *n.* پیمان *paymān,* اندازه *an-*  
*dāz,* قیاس *kuyās.*

GAUGE, *vt.* پیمودن *paymūdan.*

GAUNT, *a.* نزار *lāghir,* لاغر *nisār.*

GAUNTLET, *n.* دستبند *dastānai*  
*āhan,* بازو بند *bāzū band.*

GAUZE, *n.* گهر تاب *gauhar tāb.*

GAY, *a.* (merry) شاد *shād,* خوش *khush,*  
 خرسند *khursand,* دلشاد *dilshād.*—  
 (showy) ظریف *sarāf,* تابدار *tābdār.*

GAYETY, *n.* خوشی *shādī,* شادی *shu-*  
*shī,* خرمی *khurramī,* شادمانی *shād-*  
*mānī.*

GAYLY, *ad.* شادمانه *ashkhushī,* از خوشی  
*shādmāna.*

GAZE, *vi.* نظر کردن *nigristan,* نگریستن  
*nazar-k.* دیدن *dīdan.*

GAZE, *n.* نظر *nazar,* نگرانی *nigazānt.*

GAZETTE, *n.* صحیفه الاخبار *sahifa*  
*ku'l akhbār,* روز نامه *rōz nāma.*

GAZETTE, *vt.* مندرج درج کردن *darj-k.* مندرج  
 ساختن *mundarij-s.*

GAZETTEER, *n.* مجمع الاخبار *majma'*  
*ul akhbār.*

GEAR, *n.* اسباب *asbāb,* ساز *sās.*—  
 (dress) لباس *libās.*—(harness) سار  
*sāsi asp.*

GELD, *vt.* ساده کردن *ākhṭa-k.* آخته کردن *āḥṭa-k.* *vt.* خلاصه کردن *khassṭ-k.*

GELDING, *n.* آخته *ākhṭa-k.* خلاصه *khassṭ-k.*

GEM, *n.* گوهر *gohar.* A brilliant gem, گوهر آبدار *jauhari āb-dār.* Adorned with gems, مرصع *murassad.*

GEM, *vt.* مرصع *mujaḥhar-k.* میجوهر کردن *murassad-k.*

GEMINATE, *vt.* دوتا کردن *lutā-k.* مضاعف ساختن *muzādf-s.*

GEMINI, *n. pl.* جوزا *burjī jauzā.*

GEMMEOUS, *a.* آسما *jauharāsā,* گهر پیوند *ghaukar paywand.*

GENDER, *n.* نوع *nau,* جنس *jins.* قسم *kism.*—(in grammar) الجنس *al jins.*—(masculine) مذکر *musakkar.*—(feminine) مؤنث *muannas.*—(neuter) غیر لی روح *ghayri ṣṭ rūh.*

GENDER, *vt.* تولید کردن *sātidan,* زایدن *taulid-k.*

GENEALOGICAL, *a.* نسب منسوب *nasab mansūb,* نسب آبائی *ābāi.* Genealogical tree, شجره خاندان *shojrai khāndan.* Genealogical table, نسب نامه *nasab nāma.*

GENEALOGIST, *n.* نساب *nassāb,* تاریخ دان *tārikh dān.*

GENEALOGY, *n.* نسب *nasab,* اصل *asl.* سلسله *silasila,* نسب *nasab.*

GENERAL, *a.* (common) عموم *ūmūm,* عام *āmm,* مطلق *mullak,* کلی *kullī,* مجموع *jamī.*—(summary) *mu-jmill.*

GENERAL, *n.* سردار لشکر *sardāri lashkar,* سالار *sālār,* سرهنگ *sarhang,* امیرالجبوشی *amirul juyūsh.*

GENERALISSIMO, *n.* امیرالمر *am-tru'l amr,* میر بخش *miri bukhsh.*

GENERALITY, *n.* عمومیت *dmūmīyat,* عوام الناس *awām mu'n nās.*

GENERALLY, *ad.* (universally) عموماً *dmūman,* بالجماء *bi'ljamla.*—(frequently) چند بار *chand bār,* دفعه بدفعه *daft ba daft.*

GENERALNESS, *n.* کثرت *kasrat,* بسیاری *bisayāt.*

GENERALSHIP, *n.* سپاه *sipah,* سرداری *sardārī,* سالداری *sālārī.*

GENERATE, *vt.* تولید کردن *taulid-k.*—(produce) زادن *sādan,* پیدا کردن *pay-lā-k.* وجود کردن *wajūd-k.*

GENERATED, *a.* مولود *maulūd,* موجود *maujūd.*

GENERATION, *n.* (begetting) پیدایش *paydāyish,* زایدگی *zāyidagī,* ولادت *wilādat.*—(race) اصل *asl,* نسب *nasb,* نسل *khāndan.*—(progeny) نسل *asl (pl. انسال).*—(an age) عصر *der,* (انسال) *nasl (pl. انسال).*—From generation to generation, جد بجد *jadd bajadd.*—(single succession) پشت *pusht.*

GENERATIVE, *a.* تولیدی *taulidī,* پیدا کننده *paydā kunāda.*

GENERIC, *a.* کلی *kullī,* جنسی *jinsī.*

GENERALLY, *ad.* از جنس *as jins,* کلیتاً *kuliyatan.*

GENEROSITY, *n.* بذل *karām,* جوانمردی *bazl,* سخاوت *sakhāwat,* جوانمردی *jawān mardī.*

GENEROUS, *a.* (magnificent) جوانمرد *jawān mard,* فیاض *fayyās,* کریم *karīm,* سخا *sakhī,* بلند *buland,* هیمت *himmat.*

GENEROUSLY, *ad.* از جوانمردی *as jawānmardī,* از سخاوت *as sakhāwat,* کریمانه *karīmāna.*

GENESIS, n. نَزَاد *marulā*, نِزَاد *ni-zhād*.—(the book) تَوْرَت *tawrit*.

GENITIVE, n. (case) اِضَافَت *izāfut*.  
A noun in the genitive case, مضاف *musāf ilāhi*. A noun governing a genitive case, مضاف *musāf*.

GENIUS, n. خَصْلَت *khaslat*, مزاج *mizāj*, خلق *khulk*, طَبِيعَت *tabīat*.—(mental faculties) قُوَّت مدرک *kūwatī mudrakā*, ادراک *idrāk*.—(man of superior abilities) صاحب ادراک *sāhibi idrāk*.—(a spirit) جن *jinn*, دیو *diu*.

GENTEEL, a. نازک *nāsuk*, شایسته *shāyista*, لطیف *latīf*.

GENTEELNESS, n. نِزاکَت *nazākat*, لطافت *latāfut*.

GENTIAN, n. کُوشَاد *kūshād*, جنطیانا *jantiyānā*.

GENTILE, a. شعب *shadb*, بت پرست *but parast*, امی *ummi*.

GENTILITY, n. (of birth) اصل زادگی *asl zādagi*, شرافت *sharāfat*, پاک *pāk* نِزَادگی *nizādagi*.

GENTLE, a. (soft, mild) غَرِيب *gharīb*, ملایم *mulāyīm*.—(well-born) شریف *pāk nishād*, نازک *sharīf*.—(soothing) دلپذیر *dīl pasīr*.

GENTLEMAN, n. میرزا *sharīf*, شریف *mīrzā*, مرد آدمی *mard ādami*.

GENTLEMANLY, a. بر وجه شریف *bar wajai sharīf*.

GENTLENESS, n. ملایمت *mulāyamat*, مدارا *narmt*, نِزاکَت *nazākat*, شرافت *mudārā*, شرافت *sharāfut*.

GENTLEWOMAN, n. زن پاک نِزاد *zani pāk nishād*, خاتون *khātūn*.

GENTLY, ad. (tenderly) با ملایمت *bā mulāyamat*, مشفقانه *mushfikāna*,

—(smoothly) آهسته *āhista*, مَهْلَا *mahlan*. Going gently, آهسته *āhista rawān*. Gently! Gently! آهسته *āhista āhista*.

GENTRY, n. اصحاب دولت *as hābi dāulat*, اهل پاک نِزاد *ahlī pāk nishād*.

GENUFLECTION, n. زانو زنی *zānū zant*, سجده *sijda*.

GENUINE, a. خالص *khālīs*, صاف *sāf*, اصل *astī*, صالح *sāluh*, خاص *khāss*, درست *durust*.

GENUINELY, ad. خالصانه *khālīsāna*, صافانه *ba wajaī sāfi*, صحت *saht*, اصلیت *astīyat*.

GENUINENESS, n. خلوص *khulūs*.

GENUS, n. جنس *jins*, نوع *naṭ*.

GEODESY, n. مساحت *masāhat*.

GEOGRAPHER, n. صاحب تخطيط بلاد *sāhibi takhtīti bilād*, خطاط البلاد *khattātu'l bilād*.

GEOGRAPHICAL, a. تخطيط بلاد منسوب *takhtīti bilād mansūb*.

GEOGRAPHY, n. تخطيط بلاد *takhtīti bilād*, خطاط البلاد *khattātu'l bilād*.

GEOLOGY, n. علم طبقات زمین *ilmī tabakāti zamin*, ارضیات *arziyāt*.

GEOMANCER, n. رمال *rammāl*, فالگیر *fālgīr*.

GEOMANCY, n. علم رمل *ilmī rammāl*.

GEOMETRICAL, a. هندسی *hundasi*.

GEOMETRICALLY, ad. به قانون هندسی *bā kānūni muhandasi*.

GEOMETRICIAN, n. مهندس *muhandis*, هندس شناس *handasa shanās*.

GEOMETRY, n. علم هندس *ilmī handasa*, علم المساحت *ilmu'l masāhat*.

GERMINATE, vi. رویش *rustan*, رویشیدن *royīdan*.

- GESTICULATE**, *vi.* صورت نمایی کردن *sūrat numāi-k.*, مسخره کردن *mus-khara-k.*
- GESTICULATION**, *n.* مسخره *maskhara*, حقه بازی *hukka bāzi.*
- GESTURE**, *n.* جنبش *harakat*, وضع *jumbish*, *wazi.* An amorous gesture, کرشمه *kirishma*, شدیوه *sherwa.*
- GET**, *vt.* (acquire) یا بتن *yāftan*, اندوختن *anlūkhtan*, حاصل کردن *hāsīl-k.*— (beget) تناسل *taulid-k.*, ساختن *tanāsul-s.* To get off (escape) رهایی یابی *rahāi-y-y.* To get over, مغلوب کردن *ghālīb-sh.*, عبور *maghlūb-k.* To get over (cross) دور کردن *ābūr-k.* To get up, برخاستن *barkhāstan*, قایم شدن *kāyam-sh.*— (from bed) از بستر برخاستن *az bistar-b.* To get acquainted, معرفت کردن *ma-ārifat-k.*, یاران گشتن *yārān-g.* To get before, پیش رفتن *pesh-r.*, مقدم شدن *mukaddam-sh.* To get by heart, آموختن *yā-d-g.*, یاد گرفتن *āmūkhthan.*
- GHASTLINESS**, *n.* وحشت روی *vahshat rūt*, هولناکی *haulnākī.*
- GHASTLY**, *al.* زجرده *pazimurda*, سهمگین *sahmgīn.*
- GHOST**, *n.* صورت وهمی *sūratī vahmī*, روح خدیل *khiyāl.* The Holy Ghost, روح القدس *rūhū'l kads.*
- GHOSTLINESS**, *n.* روحانیت *rūhānīyat.*
- GHOSTLY**, *al.* روحانی *ruhānī*, نفسانی *nafsānī.*
- GIANT**, *n.* دیو *dīv*, عفریت *ifrīt*, مرد بلند قد *mardi buland kadd.*
- GIBBERISH**, *n.* غلط *ghulat*, عبت *dbas*, بی‌رونگی *bihūdagi.*
- GIBBET**, *n.* دار *dār*, صلیب *salīb.*
- GIBBEL**, *vt.* سلب کردن *salb k.*, در دار کشیدن *dar dār-k.*
- GIBBOSITY**, *n.* همواری *nā hamwārī.*
- GIBBOUS**, *a.* محدب *mukaddab*, نا هموار *nā hamwār.*
- GIBE**, *vi.* کلام استهزا *tadni z.*, طعن زدن *kalāmi istihzā-k.*
- GIBE**, *n.* استهزا *istihzā*, افسوس *afśūs*, طعن *tadni.*
- GIDDILY**, *ad.* (carelessly) بی پروانه *bi parwāna*, غفلتانه *gh iflatāna.*— (in a giddy manner) سرگردان *sar gardān*, بی هوش *bi hūsh.*
- GIDDINESS**, *n.* (vertigo) سر دوران *dar-urāni sar*, سرگرد *sar gard.*— (inconstancy) عدم استواری *bi ustuwārī*, عدم قرار *dlami karārī.*— (carelessness) غفلت *ghaflat.*
- GIDDY**, *a.* سرگردان *sar gardān*, بی قرار *sarsām.*— (inconstant) بی قرار *bi karār*, نا پایدار *nā pāydar.*— (careless) بی فکر *bi filr*, بی پروا *bi parwā.* Giddy-headed, سبکسر *sabuksar*, سر در هوا *sar dar hawā.*
- GIFT**, *n.* عطا داد *bakhshish*, بخشش *dād*, انعام *inām*, نظر *nazar*, 2 (faculty) قابلیت *kābīliyat*, قوت *kuwat*, قدرت *kudrat.*
- GIFTED**, *a.* صاحب بخشندگی *bakhshanda*, قوت *sāhibi kuwat.*
- GIG**, *n.* (a top) دوامت *duwāmat*, فر فر *farfar.*— (light carriage) کوجک *drābai kūchak.*
- GIGANTIC**, *a.* قوی هیکل *kawī haykal.*
- GIGGLE**, *vi.* خندیدن *kakka-k.*, زدن *khan-tidan.*
- GIGGLER**, *n.* زدن *kakka-k zan.*
- GIGLOT**, *n.* زدن شوخ *zani shukh*, چشم *chashm.*

- GILD, *vt.* طلاکاری *ba sar-a.*, طلاکار *tilākār-k.*, تذهیب کردن *tashīb-k.*  
 GILDED, *a.* زر نگار *sar nigār*, مرصع *murasaad*, مذهب *muṣahhub.*  
 GILDER, *n.* طلاکار *tilākār*, مذهب *muṣahhib.*  
 GILDING, *n.* زر نگاری *tilā kārt*, طلا کاری *sar nigārt.*  
 GILLY-FLOWER, *n.* قرنفل *karanful.*  
 GILT, *n.* زر اندودی *tilā kārt*, طلا کاری *sar andūd.*  
 GIMLET, *n.* مته *barmāh*, مصلب *mis-kab.*  
 GIN, *n.* دام *dām*, کمند *kamand.*  
 GIN, *vt.* دانه پنبه جدا *pāk-k.*, دانه *dān*, پنبه *pumba judā-k.*  
 GINGER, *n.* زنجبیل *sanjabīl.*  
 GINGERLY, *ad.* زنجبیلیانه *sanjabīlāna.*  
 GINGLE, *vi.* طنطنه کردن *tantuna-k.*, نغمه سرای کردن *naghmai sarāi-k.*  
 GINGLE, *n.* طنطنه *tantana*, صدا *sadd.*  
 GIRAFFE, *n.* شتر گاو *shutur guw.*  
 GIRD, *vt.* (surround) گرد کردن *gird-k.*, محاصره کردن *ahāta-k.*, بستن *bustan*, (fasten) *muhāsara-k.*, بند کردن *bund-k.*  
 GIRD, *n.* حلقه *halqa*, دایره *dāyira.*  
 GIRDED, *a.* بسته *basta*, محاط *muhāt.*  
 GIRDER, *n.* تیر *tīr.*  
 GIRDLE, *n.* کمربند *hamar band*, میان بند *miyān band.*  
 GIRL, *n.* دوشیزه *dūshīza*, دوخت *dukht*, دختر *hīnī.*  
 GIRLISH, *a.* دخترانه *dukhturak*  
 GIRTH, *n.* تنگ *tang*, پشته *pushtank.*  
 GIVE, *vt.* دادن *dādan*, بخشیدن *bakhshīdan*, بدل کردن *diā-k.*, احسان دادن *ihṣān-d.* To

- give a present, انعام دادن *inām-d.*  
 بخشش کردن *bakhshīsh-k.* To give advice, پند دادن *pand-d.*, نصیحت  
 کردن *nasīhat-k.* To give warning, آگاهی نمودن *āghāhī-n.* To give interest (for money), سود دادن *sūd-d.*  
 To give up, گذاشتن *guzāshṭan*, ترک کردن *tark-k.* To give up or over, تسلیم ساختن *taslīm-s.*—(think no more) قطع نظر کردن *katt naṣur-k.* To give possession, تملیک کردن *tamlīk-k.* To give away, بخشیدن *bakhshīdan.*  
 To give out (proclaim) اشتهار کردن *iṣṭihār-k.*, بیان نمودن *bayān-n.* To give out orders, فرمان دادن *farmān-d.*, امر کردن *amr-k.*—(pretend) صورت  
 بهانه کردن *sūrat muāmala-k.* To give out, give over, give up, (desist) کشیدن *durust-k.*, وادادن *wā māndan.*—(distribute) قسمت کردن *hissā-d.*, حصه دادن *hissamut-k.* Give (melt as ice) گداختن *gulākhtan.* To give way, راه دادن *rāh-d.*, تواضع گشتن *tawāẓt-g.* To give into (adopt) راضی شدن *rāẓī-sh.*, اختیار نمودن *ikhṭiyār-n.* To give an advantage, غلبت دادن *galbat-d.*,—(allow profit) فایده دادن *fāyda-d.*  
 نفع دادن *naft-d.* To give an answer, جواب دادن *jawāb-d.* To give a denial, انکار کردن *inlār-k.* To give credit, (believe) اعتقاد برین *tiṭiād-b.*,—(trust to) اعتماد کردن *attimād-k.*,—(lend) قرض دادن *kars-d.* To give a blow, ضرب کردن *zarb-k.* To give in charge, حواله کردن *hawāla-k.* To give law (command) حکم گذاری کردن *hukm guṣārt-k.* To give leave, عذر دادن *ijāzat-k.* To give strength

کوت دادن *kuwat-d.* To give up an argument, از مباحثت باز ماندن *az mubāhasat bāz-m.*

GIVER, *n.* عطا کننده *dahanda*, عطا *dtā kunanda*, واهب *wāhib.* The giver of life, جان بخش *jān bakhsh.* GIZZARD, *n.* حوسلت *sang dān*, حوسلت *hausalat.*

GLAD, *a.* شاد *shād*, خوش *khūsh*, خرم *khurram*, مسرور *masrūr.* To be glad, شادمان شدن *shādmān-sh.*, خرم شدن *khurram-sh.*

GLAD, *vt.* دلشاد کردن *dilshād-k.*, ممنون *shādmān-s.*, شادمان ساختن *mamnūn-k.*

GLADIATOR, *n.* شمشیر زن *shamshir zan*, پهلوان *pahlawān.*

GLADLY, *ad.* شادمانانه *shādmānāna.* خوشی *az khūshī*, با سر و چشم *ba sar u chashm.*

GLADNESS, *n.* شادی *shādī*, خوشی *khūshī*, مسرور *masrūr*, خرمی *khurramī*, فرحت *farhat.*

GLANCE, *n.* نگاه *nigāh*, نظر *nazar*, رمزالعین *ramzu'l dyn.* The first glance, نگاه اول *nigāhi auwal.* At one glance, یکرة *yak rah.*

GLANCE, *vi.* رمزالعین *nigristan*, رمزالعین *ramzu'l dyn-n.* (strike obliquely) ناراست زدن *nārāst-z.* To glance at, ایها کردن *imā-k.*

GLAND, *n.* ضوات *zawāt.*

GLARE, *vi.* درخشیدن *dirakhshidan*, روشن شدن *raushan-sh.*

GLARE, *n.* تاب *tāb*, روشنی *raushnī.* —(a fierce look) درشت نظر *duru-shī nazar.*

GLARING, *a.* تابان *tābān*, روشن کنان *raushan kunān.* —(barefaced) گستاخ *gustākh*, بی شرم *bī sharm.*

GLASS, *n.* شیشه *shisha*, آبگینه *ābgina.* زجاج *zujāj.* A glass maker, زجاج *zujāj.* Brayed glass, مینا *khurdai mīnā.* A bit of glass, زجاجت *zujājat.* A looking glass, آینه *āyina*, A glass bead, مینا *mīnā.* An hour-glass, شیشه ساعت *shishai sādt.* A perspective glass, دوربین *dūrbīn.* A cupping glass, کوبه *kuba.*

GLASSY, *a.* زجاجی *zujājī.*

GLAZE, *vt.* (windows, &c.) با زجاج *bā zujāj-ā.* —(paper, &c.) مهره آراستن *muhra-k.*, زجاج کردن *zujāj-k.*

GLAZED, *a.* (with glass) دار شیشه *shishadār.* با زجاج آراسته *bā zujāj ārāsta.* —(linen, paper, &c.) مهره دار *muhra dār.* مهره زده *muhra zada.*

GLAZIER, *n.* زجاجی *zujājī*, شیشه بر *shishu bur.*

GLEAM, *n.* شعاع *shuā*, پرتو *partau.* لامع *lamd.*

GLEAM, *vi.* پرتو انداختن *partau-a.* لامع زدن *lamd-z.* درخشیدن *dirakhshidan.*

GLEAN, *vt.* چیدن *chīlan*, خوش چیدن *khushu-ch.*

GLEBE, *n.* مدر *madar*, چمن *chaman.*

GLEE, *n.* شادمانی *shādmānī*, طرب *tarab.*

GLEET, *n.* جریان *jaryān*, مواد *mawād.*

GLEN, *n.* دره *darra.*

GLIDE, *vt.* لغزیدن *laghshidan.*

GLIMMER, *vi.* تافتن *tāftan*, لامع نمودن *lamd-n.*

GLIMPSE, *n.* روشنائی تیزرو *raushnāti tez rau.* —(faint light) روشنائی کمزور *raushnāti kam zor.*

GLISTER, *n.* (transitory view) نظر *nazarī*, سبک *sabuk.*

GLITTER, *vi.* درخشیدن *dirakhshidan*, تابیدن *tāftan*, لامع کردن *lamā-k*.

GLITTER, *n.* درخشیدگی *dirakhshidagī*, تاب *tāb*, لامع *lamā-i*.

GLITTERING, *a.* درخشان *dirakhshān*, تابان *tābān*, لامع *lāmā-i*.

GLOBE, *n.* کره *kurah*, گوی *gūt*. The terrestrial globe, کره ارضی *kurah-i-arzi*. The celestial globe, کره فلکی *kurah-i-falaki*.

GLOBULAR, *a.* کروی *kuri*, کروی *kurawi*, مستدیر *mustadīr*.

GLOBULE, *n.* کره خرد *kurah khurd*.

GLOMERATE, *vt.* جمع کردن *jamt-k*, انباشتن *ambāshtan*.

GLOOM, *vi.* تاریک تیره نمودن *tīra-n*, تاریک کردن *tārik-k*.

GLOOM, } تاریکی *tārikī*,  
GLOOMINESS, } ظلمت *zulmat*. Gloominess of mind, تیره ضمیری *tīraza-mīri*, دلشکستگی *dilshikastagī*.—(of countenance) روی سخت *sakht rū-i*.

GLOOMILY, *ad.* تاریکانه *tārikāna*, تیره *tīra samīrāna*.

GLOOMY, *a.* (obscure) تاریک *tīra*, تاریک *tārik*. Gloomy minded, تیره ضمیر *tīra samīr*, دلشکسته *dilshikasta*. Gloomy of look, رو سخت *sakht rū*, ترش رو *tursh rū*.

GLORIFICATION, *n.* اجلال *ijāl*, ستایش *sitāyish*, انتخار *iftikhār*.

GLORIFIED, *a.* مغرور *sitūda*, ستوده *sitūda*, مفاخره *mufakhhar*.

GLORIFY, *vt.* ستودن *sitūdan*, ستایش *sitāyish*, حمید کردن *hamd-k*, دانستن *sitāyish-d*.

GLORIOUS, *a.* مغرور *mufakhhar*, مجید *majīd*, با اجلال *ba'ijāl*, متکبر *mutakabbir* (proud).

GLORIOUSLY, *ad.* با اجلال *ba'ijāl*, شریفانه *sarīfāna*, با عزت *ba'izzat*.

GLORY, *n.* (praise) ستایش *shitāyish*, حمد *hamd*, مدح *mādh*.—(grandeur, honor) جلال *jalāl*, فخر *fakhr*, سرافرازی *sar afrāzi*, عزت *izzat*. True glory, سرفرازی *sar afrāzi*. False glory, مجید اصیل *majīd-i-asīl*. The height of glory, تکبر *takabbur*. To contend for glory, تکبرانیت *takbīrānīyat*. To contend for glory, مفاخرت کردن *mufakhharat-k*.

GLORY, *vi.* انتخار کردن *iftikhār-k*, لقب *laqb*, شادمانی کردن *shādmānī-k*.

GLOSS, *n.* (comment) تفسیر *tafsīr*, شرح *sharh*.—(specious interpretation) ترجمه مجازی *tarjūmai majāzi*.—(brightness) تابش *tābish*, روش *rau-nak*.

GLOSS, *vt.* (comment) تاویل کردن *tāwīl-k*, شرح ساختن *sharh-s*.—(make a specious representation) ترجمه مجازی *tarjūmai majāzi*.—(embellish with superficial lustre) جلا دادن *jilā-d*, جلوه دادن *jalwā-d*.

GLOSSARIAL, *a.* تفسیری *tafsīrī*, توضیحی *taushīhī*.

GLOSSARY, *n.* کتاب لغت *kitāb-i-lughat*, فرهنگ *furhang*.

GLOSSINESS, *n.* جلای *jilā*, داری *dāri*, مهره *muhra dāri*, جلوه *jalwā*.

GLOSSOGRAPHER, *n.* اهل تفسیر *ahli-tafsīr*.

GLOSSY, *a.* جلوه دار *jalwā dār*, مهره دار *muhra dār*.

GLOUT, روی سخت نمودن *sakht rū-i*, ترش روی نمودن *tursh rū-i*.

GLOVE, *n.* دست *dastāna*, دست *mūzai dast*. To put on gloves, دستبند پوشیدن *dastāna-p*.

GLOVER, *n.* دستبند فروش *dastāna farūsh*.

GLOW, *vi.* (be hot) گرم شدن *garm-sh*.



- بودن *har-r-b.*—(to be bright)  
 تابان بودن *raushan-sh.*,  
*tābān-b.* To glow with anger,  
 از غضب گرم شدن *az gūzab garm-sh.*  
 To glow with zeal or courage, از غیرت  
 گرم شدن *az ghayrat garm-sh.* To  
 glow with fancy, تاب خیال نمودن  
*tābi khiyāl-n.*
- GLOW, n.** (shining heat) تاب *tāb*,  
 آفرینش *afrūshish.*—(vehemence of  
 passion) حمیت *hamīyat*, گرمی *gar-*  
*mt.*, تهر *kahr.*—(ardour, zeal,) حرارت  
*harārat*, رشک *rishk*, غیرت *ghayrat*.  
 —(brightness of colour) روشن گویی  
*raushan gūi*, آذرنگی *āzran-gi.*
- GLOW-WORM, n.** کرم شبتاب *kirmi*  
*shab tāb*, ابو حباحب *abu hubāhib.*
- GLOZE, vi.** تملق چابلوسی *chāplūst*,  
*tamalluk.*
- GLUE, n.** سربش *sarish*, یلم *yalam.*
- GLUE, vt.** چسپانیدن *bā sarish*  
*ch.*, با سربش وصل کردن *bā sarish wasl-*  
*k.*, پر کردن *pur-k.*
- GLUT, vt.** (satiato) سیر کردن *sayr-k.*,  
 (swallow) اواباشتن *aubāsh-tan.*—(over-  
 stock) زاید کردن *zāi-l-k.*
- GLUT, n.** (redundancy) زیادتى *ziyā-*  
*dati*, انزونی *afsun-i.*—(satiety) سیرب  
*sayri.*—(obstruction) سد *sadd.*
- GLUTINATE, vt.** بهم پیوستن *ba ham-p.*,  
 وصل نمودن *wasl-n.*
- GLUTINOUS, a.** سربش آسا *sarish*  
*āsā*, اشقر *ashkar.*
- GLUTINOUSLY, ad.** اشقرا *ashkaran*,  
 چربانه *charbāna.*
- GLUTINOUSNESS, n.** چربی *charbt*,  
 اشقری *ashkari.*
- GLUTTON, n.** بسیار خوار *bis-yār khār*,  
 شکم پرست *shikam parast.*
- GLUTTONIZE, vi.** بسیار خوردن *bis-*  
*yār-kh.*
- GLUTTONOUS, a.** بسیار خور *bis-yār*  
*khūr*, شکم پرست *shikam parast.*
- GLUTTONOUSLY, ad.** بسیار خورانه  
*bis-yār khurāna*, با شراحت *bā sharāhat.*
- GLUTTONY, n.** بسیار خورایی *bis-yār*  
*khāri*, طمعکاری *tamt kāri.*
- GLYCERINE, n.** شکر دهنه *shakar-da-*  
*hnat.*
- GNARL, vi.** غریدن *gurrīdan*, نعره زدن  
*nadrā-z.*
- GNASH, vt.** بهم زدن *baham-z.*, دندان  
 نشردن *dandān-f.*
- GNAT, n.** پشه *pashsha*, بعوض *bdūz.*
- GNAW, vt.** خاکن دندیدن *khādn*,  
*dtān.*
- GNOMON, n.** عقرب *akrab.*
- GO, vi.** روان شدن *rawān-*  
*sh.*—(walk) سیر کردن *sayr-k.*—  
 (desert) گذاشتن *guzāsh-tan.* To let  
 go, رها کردن *rihā-k.*, گذاشتن *guzāsh-*  
*tan.* To go on foot, پیاده رفتن *piy-*  
*āda-r.* To go on horse back, سوار  
 شدن *sawār-sh.* To go a hunting,  
 برای شکار رفتن *burāya shikār-r.* To  
 go fast, زود رفتن *zūd-r.* To go slow,  
 آهسته رفتن *āhistu-r.* To go one  
 after another, یکدیگر رفتن *pas-*  
*yak dtgar-r.* To go away, گذاشتن  
*guzāsh-tan*, گشتن *gashtan.* To go  
 before, پیش رفتن *pesh-r.*, مقدم شدن  
*mukaddam-sh.* To go behind, پس رفتن  
*pas-r.* To go back, باز رفتن *bās-r.*  
 To go backward, باز پس رفتن *bās-*  
*pas-r.* To go to the necessary, بجای  
 ضرور رفتن *bajāi surūr-r.* To go on  
 shore, از چهار ساحل رفتن *az jahāz ba-*  
*sāhil-r.* To go round, گردیدن *gard-*

*idan*, *ahāta-r.* To go up, *اُحاطه رفتن*.  
*balā-r.* To go about, *گردیدن بالا رفتن*.  
*gorādan.* To go aside, *گمراه شدن*.  
*gumrah-sh.* To go between, *در میان*.  
*dar miyān-r.* To go or pass by, *مرور نمودن*.  
*marūn-gu-* *zashān.* To go by, *از قاعده رفتن*.  
*az kāyuda-r.* To go down, *فرو رفتن*.  
*fu-rū-r.* To go in, *داخل شدن*.  
*dākhil-sh.* To go out, *بیرون رفتن*.  
*berūn-r.* To go off, *خارج رفتن*.  
*nafs ākhir-s.* To go on, *حمله کردن*.  
*hamala-k.* —(proceed) *پیش رفتن*.  
*pešh-r.* To go out, (upon an expedition) *دزمیسافار کردن*.  
*dzmisafar-k.* To go out (of doors) *بیرون رفتن*.  
*berūn-r.* *badar-r.* —(to be extinguished,) *مطفی گردیدن*.  
*munt aft-g.* To go through (execute) *بجا آوردن*.  
*bajā-d.* *basar-b.* —(suffer, undergo) *تحمل کردن*.  
*tahammul-k.*

GO-CART, *n.* *مدحات گردون* *gardūn*, *mudhāt.*

GOAD, *vt.* *khalīdan*, *مهمیز زدن*.  
*mahmt-s.* —(stimulate) *تحریک کردن*.  
*tahrīk-k.* *bar-a.* *بر انگیزش*.

GOAD, *n.* *mikmasat*, *مخاوشنگ*.  
*ghāw-shang.*

GOAL, *n.* (starting post) *میل‌باص* *milbas*,  
*mikwas.* —(winning post) *نشان*.  
*nishān* —(any place of destination)  
*nishāngāh*, *mansil.* —  
*maksūd*, *gharaz.* (the end)

GOAT, *n.* *bus*, *مرد*. *mds.* A he-goat,  
*busi nar*, *tays.* A she-goat,  
*busi māda.* The bleating of a goat,  
*sudj.* A goat herd, *چوپان* *chopān*.

*galla dār.* Goats' leather, *تیرهاج*.  
*timāj.*

GOBBET, *n.* *lukma*, *کندت* *hafnat*,  
 GOBBET, *vt.* *lukma-k.* *او باریدن*.  
*aubārtlan.*

GO-BETWEEN, *n.* *میالچی* *miyānchi*,  
*مشاط* *mashshāta*, *dallāla.*

GOBLET, *n.* *piyālā*, *ساکر* *sāghir*.  
*جام* *jām.*

GOBLIN, *n.* *jinn*, *جن*, *dev*, *درو*.  
*parē.*

GOD, *n.* *khudā*, *ایزد* *izād*, *باری* *bārī*,  
*allāh*, *رب* *rabb*, *حق* *hak*,  
*rabbu'l-ālamīn.* God the most high,  
*allāh tadla'.* *hakku jalla wa dlā.*  
 God the creator, *آفرینش* *āfrīnīsh.*  
 God the omnipotent, *قادر* *kādīrī*.  
*mutlak.* Blessed God, *بارک* *bārak*.  
*baraku'llāh.* Blessed be God,

*subhānu'llāh.* God be merciful, *salla' allāh.* Oh God!  
*ilāhī* *yā allāh*, *yā rabb.* There is no God but God,  
*lā allāh illā allā.* God willing, *inshā allāh*.  
 A worshipper of God, *عباد* *ābīl.* To worship God,  
*پوستش* *pa-rastīshi khudā-k.* By God's grace,  
*bā tūfīki khudā.* *bā in āyati allāh.* Praised be God, thanks to God,  
*الحمد* *alhamdulillā.* God preserve you,  
*نگاه دارد* *khudā shumārā nigāh dārad.* To swear by God,  
*قسم* *kasam ba allāh-kh.* By God!  
*bi'llāh.*

*wa'llāh*. God forbid, خدا نکند *khudā nakhunūl*, خدا ننخواستم *khudā nakhāsta*, خدا نخواست *nausbillāh*, God forbid that, حاشاک *hāshā ki* Good God! (in admiration) سبحان الله *sub'āna' allāh*, بارک الله *bāraku' albāk*. For 'God's sake, خدا از برای *az barāi khudā*.

GODDESS, *n.* الهه *ilāhat*.

GODHEAD, *n.* vide DEITY.

GODLESS, *a.* خدا بی *bi khudā*, ملحد *mulhid*.

GODLIKE, *a.* خدائی *khudāt*, الهی *ilāhi*.

GODLINESS, *n.* خدا تقوی *takwa'* خدا پرستی *khudā parastī*.

GODLY, *a.* خدا اهل تقوی *ahli takwa'*, خدا پرست *khudā parast*.

GODSPEED, *n.* کامیابی *kāmyābi*, ظفر *zafar*.

GOGGLE, *vi.* تشار, شنف کردن *shanf-k.*, خیره نگریستن *kht-rū-n.*

GOING, *a.* روان *rawān*, رحلت *rahlāt*. Going to and from, آمد و رفت *āmad u raft*, آمد و شد *āmad u shud*.

GOLD, *n.* زر *zar*, طلا *tila*, ذهب *zahab*. Pure gold, طلای خالص *tilāi khālīs*, سفید زر *sari jadfari*. Unrefined or base gold, طلای خام *tilāi khām*, پانچ *pākh*. Gold coin, زر مسکوک *zari maskūk*. Gold thread, زر رشت *zari rishta*. Gold wire, تار طلائی *tāri tilāi*. Gold leaf, ورق طلائی *warkī tilāi*. A gold wire-drawer, زر کش *zar kash*. Made of or covered with gold wire, زر کش *muzarkash*. A mass or ingot of gold, سبیکت *sabīkat*. A bit or particle of gold, زر پاره *zar pāra*.

*zar pāra*, ذهبت *zahybat*. Liquid gold, انفغده *anfaghda*, سرفه *sūfha*. An ounce of gold, نوات *navāt*. Gold and silver, زر و سیم *sur u sim*. Gold dust, زر اسگ *zarāsag*. Gold lace, زر *zahar*, طراز ذهب *tirāsi zahab*. Interwoven with gold, بشار *bishār*. Adorned with gold and gems, مرصع *murassad*, با زر و جواهر مزین *bā zar u jawāhir muzayyan*. Written in letters of gold, آزده *āzada*. To gild with gold, زر اندودن *zar andūdan*. Inlaid with gold, زر نگار *zar nigār*. A refiner of gold, زر شناس *zar shanās*, زر سار *zar sāv*. A gold-beater, زر کوب *zar kūb*, زر سای *zar sāya*. GOLDEN, *a.* طلائی *tilāi*, زرین *sarrīn*. —(colour) زرد *sard*.

GOLDSMITH, *n.* زرگر *zar gar*, طلاکار *tilākār*.

GONG, *n.* جرس *jaras*, ناقوس *nākūs*.

GONORRHEA, *a.* سوزاک *sūzāk*, آتشک *ātishak*.

GOOD, *a.* خوب *khūb*, خیر *khayr*, خوش *khūsh*, نیک *nek*, حسن *hasan*. Whether good or bad, خواد نیک *khāh nek khāh bad*. Good morning, صباح الخير *sabākhū'l khair*. Good evening, مساء الخير *masāw'l khair*. With good faith, با اعتقاد *bā ātīqād*. With good fortune, با طالع *bā tālāt*. With good manners, با ادب *bā adab*. Good natured, نیک *lutfī mashrab*, خوش مزاج *khush mizāj*. A good work, نیک *fulī nek*, حسنت *hasanat*. Good qualities, اوصاف *ausāfi jāmila*. Good news, خوش خبری *khush khubūri*.

**GOOD**, *baḥsharat*. In good time, *baḥsharat*.  
**GOOD**, *bai<sup>o</sup> mahl*. To make good, (perform) *bujā-d*.—(prove by argument) ثابت کردن *adbit-k*. To do good, نافع کردن *nāf-k*, احسان *ihsān-n*.  
**GOOD, GOODNESS**, *n*. خیریت *khay-riyat*, نیکوئی *nekūi*, بخیر *baḥtar*. The good and the bad, حسد و سر *hasad u sir*, خطا و صواب *khata u sawab*. A common good, جدوئی *jadwa'*.  
**GOOD**, *ad* خوش *khūsh*, خوب *khūb*. Good! حیر *khayr*.  
**GOOD-BYE**, *n*. or *interj*. خدا حافظ *khudā hāfiz*.  
**GOOD-DAY**, *n* سلام علیکم *salām alai-kum*.  
**GOOD-FRIDAY**, *n*. جمع خیر *jumat khair*, روز نجات *rosi najāt*.  
**GOOD-WILL**, *n* نیک نیتی *neh niyat*, خیر خواهی *khair khāh*.  
**GOODS**, *n* مال *māl* (*pl*. اموال *amwāl*), اشیا *ashya*, اسباب *asbāb*, معاد *matād*, (ملک *mlk*) (*pl*. ملک *mlk*).  
**GOOSE**, *n*. بات *bat*, غاز *ghās*, گاو *ghāḥ*.  
**GORE**, *n*. خون *khūn*, دم *dam*.  
**GORE**, *vt* سوراخ شدن *shākh-s*, سوراخ کردن *sūrākh-k*.  
**GORGE**, *n*. حلق *halak*—(narrow passage) راه تنگ *rang rāh*.  
**GORGEOUS**, *a*. درخشان *shāhāna*, زیوار *zūwār*, باشکوه *baḥshat*, جلیل *jālil*.  
**GORGEOUSLY**, *ad*. شاهانه *shāhāna*, با عظمت *bā ʿaẓmat*.  
**GORGET**, *n*: گلو بند *galū band*.  
**GORY**, *a*. خونخوار *khūnshār*, خونی *khūn*.  
**GOSLING**, *n*. غاز *ghāḥ*, بچه *bachā*.  
**GOSPEL**, *n*. انجیل *injil*.

**GOSSAMER**, *n* نال *nu.al*, تار *tār*.  
**GOSSIP**, *n* غیبه گو *ghibā-gū*, سخن چینی *shakh chini*, *ghibā-gū*.  
**GOSSIP**, *vi*. غیبه زدن *ghibā-lag*, گفتگو *gustū-gu-k*, یاد *yādā-g*.  
**GOURD**, *n*. کدو *kadū*.  
**GOUT**, *n* (taste) لذت *lussat*.—(disease) نقرس *nikris*.  
**GOUTY**, *n*. صاحب نقرس *sāhibi nikris*, نقرس دار *nikris dār*.  
**GOVERN**, *vt*. فرمان دادن *farmādan*, داور *dāwar-k*, حکم رانی کردن *hukm-rānt-k*, حراست کردن *hirsat-k*, ضبط و ربط کردن *sabtū-rabt-k*.  
**GOVERNABLE**, *a*. متواضع *mutawāḥḥ*, فرمان بردار *hukm bardār*, فرمان بردار *farmān bardār*.  
**GOVERNED**, *a*. محکوم *mahkūm*, ماضی *mazbūt*.  
**GOVERNESS**, *n*. کد بانو *kad bānū*, حاکم *hākima*.  
**GOVERNMENT**, *n*. ریاست *riyāsat*, عمل *amal*, حکم رانی *hukm-rānt*, حکومت *hukūmat*—(state) سرکار *sarkār*, حکم *hukm-rān*. Self-government, خود حاکمی *khud hākimi*.  
**GOVERNOR**, *n* حاکم *hākīm* (*pl*. حکام *hukām*), فرمان روا *farmān rawā*, ناظم *nāsim*, عامل *āmil*. The governor of a large province, دار صوبه *sūba-dār*. The governor of a district, فوجدار *faujdār*.—(preceptor) اتالیق *atalik*.—(for machinery) صابط *sābita*.  
**GOVERNORSHIP**, *a*. فرمان فرمایی *farmān furmāi*, منصب حکومتی *man-sabi hukūmati*.  
**GOWN**, *n*. (woman's) پیشواز *peshawā*, تلیک *tilak*.—(man's) جامه *jamā*, نیمه *nima*.

- GRACE, n. (favour) عنایت *ināyat*, احسان *mīhrbāni*.—(benefit) *ishān*, نعمت *nodmat*.—(virtue, excellence) فضیلت *fasilat* هنر *hunar*—(pardon) عفو *afū*, مغفرت *mughfarat*.—(privilege) برات *barāt*, منشور *man-shūr*.—(beauty, elegance) جمال *jamāl*, حسن *husn*. To say grace, شکر گفتن *shukr-gan*. The grace of God, توفیق *taufiq*, تاید *tāyid*.
- GRACE, vt. لطف نمودن *lalāfat-n.*, آراستن *ārāstan*, رونق دادن *raunak-d.*
- GRACEFUL, a. زیبا *sibā*, لطیف *latif*, جمیل *jamil*.
- GRACEFULLY, ad. ظریفانه *sarīfāna*, با لطف *bā lutf*. To walk gracefully, خوش رفتن *khush-kh.*, خوش رفتن *khush-r.*
- GRACEFULNESS, n. زیبایی *sibās*, جمال *lutf*, ظرافت *sarāfat*, حسن *husn*.
- GRACELESS, a. شریب *shurīb*, کمبخت *kambakht*, نا بکار *nā balār*.
- GRACIOUS, a. شیرین *latif*, شایسته *shirīn*, خاطر نواز *khātir*, نواز *nawāz*, گستر *karam*, گستر *gusār*, مهربان *mīhrbān*, مشفق *mushfaq*. Most gracious, عالی همت *ālī himmat*. Good gracious, سبحان الله *subhān allāh*.
- GRACIOUSLY, ad. ملاطفتانه *mulātifāna*, مکرمانه *mukrimāna*.
- GRACIOUSNESS, n. شیرینکاری *shirīn-kārī*, مکرمت *mulāyamut*, مکرمت *mukrimat*, خاطر نوازی *khātir nawāzi*, مهربانی *mīhrbāni*.
- GRADATION, } n. تدریج *daraja*, تدریج *tadrīj*, تدریج *tadarruj*, مرتبه *martaba*.
- GRADUAL, a. درجه دار *daraja dār*, تدریجی *tadarrujī*.
- GRADUALLY, ad. قدم ب قدم *kadam bi kadam*, آهسته آهسته *āhiṣṭa, āhiṣṭa*, درجه ب درجه *darajā bi daraja*, رفتن *rafta, grfta*.
- GRADUATE, n. دارج *daraja*, یوب *yūb*, علمی *dlāmī*.
- GRADUATE, vt. درجه در کردن *darā*, فضیلت مآب گردانیدن *ja daraja-k.*, علمی شدن *dlāmī-sh.*, درجه حاصل کردن *daraja hāsīl-k.*
- GRAFT, n. تلم *kulam*, وند *pa, wan-l.*
- GRAFT, vt. پیوند کردن *paywand-k.*, وصل کردن *wal-k.*
- GRAIN, n. (corn) غله *ghalla*, دانه *dāna*, خرمن *khirman*. To sow grain, برآوردن *sar-k*. To bring forth grain, در آوردن *dāna bar ā*. To gather in or lay up grain, ذخیره کردن *sukht-rū-k.*, غله در آبار نهادن *ghalla dar ambār-n.* An ear full of grain, دانه *dānai mustaghāis*. A grain of barley, دانه *dān-i jav.*—(berry &c.) دانه *ānu*, حب *hubb*. Grain by grain, جو ب جو *jav ba jav*.
- GRAMMAR, n. علم صرف و نحو *ilmī sarf u nahv*. A grammar, کتاب *kitābī sarf u nahv*.
- GRAMMARIAN, n. اهل علم صرف و نحو *ahli ilmi sarf u nahv*, نحوی *nahvī*, علم صرف و نحو *ilmī sarf u nahv*, قواعد دان *lawād dān*.
- GRAMMATICAL, a. صرفی *sarfi*, نحوی *nahvī*. Grammatical terms, اصطلاحات *istilāhātī nahwiya u sarfiya*. Grammatical mistake, لغت *ghalatī nahvī*.
- GRAMMATICALLY, ad. با قواعد صرف و نحو *bā kāidatī sarf u nahv*.

GRANARY, *n.* انبار خاں *ambar khāna*,  
خانه ذخیره *khāna khāna*.

GRAND, *a* عظیم *asīm*, کبیر *kabīr*,  
شریف *sharīf*, بزرگ *buzurg*, کلان *kalān*.

GRAND HILD, *n.* حاند *hāfir* — (by  
a son) پسر زاده *pisar-zāde*. — (by a  
daughter) دختری *dukhtrī*.

GRANDEE, *n.* عظیم *sharīf*,  
*asīm*, میرزا *mīrzā*. Grantees, ارباب  
دولت *arbābī dawlat*, ارکان  
اعلیٰ *arkānī saltanat*, مملکت  
*asīyānī mumlakat*.

GRANDEUR, *n.* عظمت *asumat*,  
دولت و ادب *busurgwārī*,  
*duulat u ikbāl*, شکوه *shukuh*,  
حشمت *hismat*, جاه و جلال *jāh u jalāl*.

GRANDFATHER, *n.* پدرا *jadd*,  
پدرا *nīyā* — (paternal) پدر *pidari*  
*pīlar*, جد صمیم *jāldī sahīh*. —  
(maternal) پدر مادر *pīlari mālar*,  
جد فاسد *jāldī fāsīd*.

GRANDMOTHER, *n.* جدی *jānilā*.

GRANDSON, *n.* نوه *nawāla*,  
نوه *nabīra*; پسر نوه *nawāda pisarīna*.  
— (a son's son) پسر زاده *pīsar zāde*.  
— (daughter's son) دختر زاده *dukhtrī*  
*zāde*, نوه دختر *nawādu dukhtu-*  
*rīna*.

GRANGE, *n.* ضیعت *saydī*.

GRANITE, *n.* سمان *summāk*.

GRANT, *vt.* اجازت *kabūl-k.*, قبول کردن  
*ijāsāt-k.*, موافقت شدن *muwā-*  
*fīq-k.* — (bestow) بخشیدن *bahshīlan*,  
دادن *dādan*, عطا کردن *dīā-k.* To  
grant permission, فرمودن  
*ijāsāt-f.*, رخصت کردن *rukhsāt-k.*

GRANT, *n.* بخشش *bahshīsh*, احسان  
*ihāsān*, عطا *dīā*, انعام *indm.* — (con-  
cession) اجابت *ijābat*, اجازت *ijāsāt*,  
قبول *kabūl*.

GRANTOR, *n.* بخشنده *bahshānda*.  
بخش *bahsh*.

GRANULAR, *a.* دانه دار *dāna wār*, دانه  
دار *dānu dār*.

GRANULATE, *vt.* دانه دار کردن *dāna-*  
*dār-k.*, دانه دار کردن *dāna dāna-k.*

GRANULE, *n.* دانه *dāna*, حب *habb*.

GRAPE, *n.* انگور *angūr*, عنب *ināb*.  
A bunch or cluster of grapes, خوشه  
انگور *khushai angūr*. Sour or unripe  
grapes, خام انگور *angūri khām*,  
غوره *ghūra*. A grape-stone, دانه  
انگور *dānai angūr*, فرساد *firesād*. A grape-  
seller, انگور فروش *angūr faxūsh*,  
دانه *dānāb*.

GRAPHIC, *a.* واضح *wāsih*,  
منقش *munakkaḥ*.

GRAPNEL, *n.* لنگر خورد *langarīkhurd*.

GRAPPLE, *n.* قلاب آهنین *kullabī*  
*āhanīn*, دار گیر *gir u dār*.

GRAPPLE, *vt.* گرفتن *giriftan*. — (with a  
hook) با خطاف گرفتن *bā khutāf-g-*  
(contend) نمودن *ikhtilāf-n.*

GRASP, *n.* (of the hand) قبضه *habṣa*,  
دست گیر *dashtgir*, پنجه *panja*. — (pos-  
session, hold) تصرف *tasarruf*,  
گرفتن *girifti*.

GRASP, *vt.* گرفتن *giriftan*, بدست  
گرفتن *bā la-t-g.*, در مشت دادن *dar musht-d.*,  
بجنگال گرفتن *bā changāl-g.*

GRASS, *n.* علف *nabāt*, گیاه *giyā*,  
علف *dīaf* — (under grass) اغمرا *dghmira*.  
Dry grass, خشک *silsilān*. A grass-  
plot, علفزار *sabz sār*, علف *dīaf sār*.

GRASSHOPPER, *n.* ملخ *malakh*, جراد  
چار *jarād*.

GRATE, *n.* شبکه *shabuka*. A fire-grate,  
موقد *mauqid*, آتش دان *atish dān*.

GRATE, *vt.* (rub, wear) سایندن *sāidan*,  
سودن *sūdan*, رندیدن *rāndidan*

- خراشیدن *khirāshidan*.— (make a harsh noise) صریخ ساختن *arīf-s*.— (offend) آزاردن *āsārīdan*. *jafā-n*.— (lattice) کفس کردن *kīfas-k*.
- GRATEFUL, *a.* وفادار *wafā-lār*, شکر *shukr*.—(agreeable) دلخوش *dilkhūsh*, مقبول *makbūl*, دلپذیر *dīl pasīr*.
- GRATEFULLY, *ad.* شکر با *bā shukr*, با حق شناسی *bā hakk shīnāst*.
- GRATEFULNESS, *n.* پسندیدگی *pasān-dīdagt*, دلخوشی *dilkhūshī*.
- GRATER, *n.* رنده *rīnda*, سوهان *sauhān*.
- GRATIFICATION, *n.* خوشی *khūshī*, خاطر نواز *farhat*, عیش *dīsh*, کامرانی *kām-rānī*.— (reward) انعام *īnām*, عوض *twas*, جزا *jasā*.
- GRATIFY, *vt.* کامرانی کردن *kām-rān-k*, اطمینان *khātīr nāwās-k*, خاطر نواز کردن *ītmī'nān-d*.
- GRATINGLY, *ad.* بطور نا پسندیده *bā taurī nāpasandīda*, نا خوش *bā vajai nā khūsh*, مکررها *makrūhan*.
- GRATIS, *ad.* مفت *muft*, رایگان *rāīgān*, بی عوض *bīlā twas*.
- GRATITUDE, *n.* وفاداری *shukr*, شکر *wafā-lārt*, شکر گذاری *shukr guzārt*, حق شناسی *hakk shīnāst*.
- GRATUITOUS, *a.* مفت *muft*, رایگان *rāīgān*.
- GRATUITOUSLY, *ad.* بمیل خود *bā maylī khud*, مفت *muft*.
- GRATUITY, *n.* انعام *īnām*, اجر *ajr*, بخشش *bakhshīsh*.
- GRAVE, *n.* گور *gūr*, قبر *kabr*, تربت *turbat*. A grave-stone, مزار سنگ *māzār sang*. To dig a grave, گور کردن *gūr-k*.
- GRAVE, *vt.* قلمکاری کردن *kalam-kārt-k*, تراشیدن *tarāshīdan*.
- GRAVE, *a.* (solemn) شگرمند *shukoh-mand*, اهل وقار *ahliwīkār*, هایبوار *hai-batwār*.—(deep in sound) بم *bāmm*, نرم *narm*.—(not showy) نا تابدار *nā tābdār*, نا روشن *nā rāushan*. A grave mat, کار مهم *kāri mahimm*.
- GRAVEL, *n.* ریگ *sang-rīza*, ریگ *rīg*, رمل *raml*. The gravel or stone in the bladder, ریگ مثانه *rīgī masāna*, سنگ مثانه *sangi masāna*.
- GRAVEL, *vt.* سنگ ریخته کردن *sang-rīza-g*.—(puzzle) شوش کردن *mushawīsh-k*, پریشان کردن *partīshān-k*.
- GRAVELLY, *a.* پر ریگ *pur rīg*, رمل *pur raml*.
- GRAVELY, *ad.* از سنجیدگی *as sanjīdagt*, با ثبات *bā sākalat*.—(not showily) نا تابدار *nā tābdār*.
- GRAVENESS, *n.* vide GRAVITY.
- GRAVER, *n.* قلمکار *kalamkār*, نقشبد *nakhsh band*, نقاش *nakkāsh*.
- GRAVING, *n.* کندگی *kandagt*, نقاشی *nakkāshat*.
- GRAVITATION, *n.* کشش *kashīsh*.
- GRAVITY, *n.* سنجیدگی *sanjīdagt*, وقار *shukohmanīst*, شگرمندی *wakār*.—(weight) گرانی *girānī*, سنگینی *sangīnī*. Centre of gravity, مرکز ثقلات *markazi sākalat*. Specific gravity, وزن مخصوص *wuzni mahsūs*.
- GRAVY, *n.* آب گوشت *ābi gushk*.
- GRAY, *a.* سنجابی *sanjābt*, خاکستری *khākīstārī*, خاکی *khākī*.—(old) *zāif*, پیر *pīr*. Gray hair, سفید مو *safīd mū*, پخته مو *pukhta mū*.
- GRAZE, *vt.* چرا کردن *chārī kārī*, رعی *grīd-k*.—(feed cattle) خوردن *raf-k*, روم کردن *raum-k*.

GRAZIER, *n.* (feeder of cattle) شعلی *shabān*.—(seller of cattle) فروش *hayvān farūsh*.

GRAZING, *n.* علف خوری *rat*, رعي *raf*, *dlaf khāri*.

GREASE, *n.* چربی *chārbi*, *ph*, روغن *raughan*, شحم *shahm*.

GREASE, *vt.* با روغن اندودن *bā rau-ghān-a.*, با شحم آلودن *bā shahm-a.*, چرب کردن *chārbi kardan*.

GREASY, *a.* چربی دار *raughant*, روغنی *chārbi dār*, شحمی *shahim*.

GREAT, *a.* (illustrious) عظیم *aqīm*, کبیر *kabir*, بزرگوار *buzurgwār*, مشهور *ma-shhūr*, قادر *ka'im*.—(powerful) قادر *kādir*, بزرگوار *taūānā*—(large, of size) *kalān*, عظیم *buzurg*, بزرگ *aqīm*—(principal) مطلق *mi'ilak*, اصلی *asl*, (intimate) نخست *nakhust*, آشنا *āshnā*, همدم *hamdam*. Great bellied, حامد *bārdār*, *hāmuli*—(violent) فریبی *zarabi*, شدید *shadid*. A great man, بزرگوار *buzurgwār*, امیر *amir*. Having a great name, نامدار *nāmdār*, نامی *nāmt*. Great in number, بسیار *bisayār*, عدید *adid*. A great deal, بسیار *bisayār*. Of great value, گران *girān bahā*. A great effort, جد مؤثر *jiddi maufūr*. A great misfortune, عظیم *fidā'i-dstīm*. To become great, کبیر گشتن *ka bīr-g*, بزرگ شدن *buzurg-sh*. To make great, تعظیم کردن *tadstīm-k*, اشراف *ashraf-n*. With great care, با اهتمام *bā ihtimām* تام. How great? چندان *chānd*. So great, چندان *chāndān*, چندی *chāndn*. Greater, greatest, بزرگتر *akbar*, اعظم *ad-sam*. Greater, بزرگتر *buzurgtar*, کلانتر

*kolāntar*. With the greatest honor, با تعظیم تام و تکریم تمام *bā tadstīm tāmm wa takrīm tāmm*.

GREATLY, *ad.* (in a great degree) بسیار *bisayār*, نهایت *nahāyat*, غایت *ghāyat*.—(illustriously) مشهورانه *mashhūrāna*, بزرگانه *buzurgāna*.—(bravely) دلیرانه *dilerāna*, باهرا *bahādurāna*.

GREATNESS, *n.* (illustrious) بزرگوار *buzurgt*, کلاهی *kalānt*, دولت و اقتبال *daulat u ilbāl*.—(largeness of quantity, extent, number, &c.) کلان *kalānt*, وسعت *waadit*, کثرت *kasrat*, فراخی *furākh*.—(dignity) جاه *jāh*, قوت *kuwat*, مرتبه *martaba*.—(power) قوت *kuwat*, توانایی *tauwānāi*.—(comparative quantity) مقدار نسبت *mildārī nisbat*.—(swelling pride) کبر *kibr*, تکبر *takabbur*, غرور *gharūr*.—(familiarity) همدمی *musāhibat*, همدمی *ham-dumt*.

GREECE, *n* یونان *yūnān*, روم *rūm*.

GRECIAN, *a.* یونانی *yūnāni*, رومی *rūmi*.

GREEDILY, *ad.* با حرص *bā tamt*, با حرص *bā hirs*, رشک *bā rishk*.

GREEDINESS, *n.* حرص *hirs*, آرز *ās*, حرص *hirs*, طمع *tamt*.

GREEDY, *a.* آزمند *ās mand*, حرص *hirs*, طمعکار *tamt kār*, راغب *āghib*, آرزومند *ārsūmand*.

GREEN, *a.* (in colour) سبز *sabs*, اخضر *akhzar*. Very green, سر سبز *sar sabs*—(fresh) تازه *tāza*, تاز *taru tāza*.—(not dry) خشک *nā khushk*.—(pale, sickly) زرد *sard*, مرده *peah murda*.—(young, unripe) نارسیده *nā rastda*, خام *khām*.—(raw) نارسیده *nā kār amūz*, نارسیده *nā kār amūz*.



*rabat.* A light green, اشهب اخضر  
*ash-kab akhsar.* Clothed in green, سبز پوش  
*sabs pūsh.* Green herbs سبز تره  
*tarra, sabsu.* To make سبز سازدن  
*sabs-k,* خضر ساختن  
*khassar-s.* To become green, سبز گشتن  
*sabs-g.* اخضر شدن *akhsar-gh.*

GREEN, n. سبز زار *sabza sār*, چمن  
*chaman*.

**GREENISH, a.** اندک سبز *andak sabz*,  
سبز فام *sabz fām*.

**GREENLY**, ad. **سبزانه** *sabsāna*, "اخضرًا  
**akhsaran.**—(freshly) **تازہ** *akhsaran.*  
**bawajai tur u tāsū.**—(immaturely)  
**خامانہ** *khāmāna*,—(without experi-  
 ence) **بی تجربت** *bi tjaribat.*

**GREENNESS, n.** سبزی *sabzi*, خضر *khazrat*. — (immaturity) خامی *khāmi*.  
— (want of experience) نا آزموده *nā āzmūda* کاری — (freshness)  
تازگی *tāzīgī*, تری *tarī*.

**GREEN-VITRIOL, n** وِتْدِيَايِ آهَن *tū-tiyāi āhan.*

**GREET, vt.** خطاب *salām-d.* سلام دادن

**GREETING**, *n.* **تهنیت** *salām*, **کتابت مبارک** *mubarak-g.*  
**تفہیم** *tufīniyat*, **بندگی** *bundugi*.

GREGARIOUS, a. اباديلہ *abābila*,  
اجتماعی *ijimāt*.

GRENADIER, n. *بہادران* *bahādūrān*,  
*ساز* *sar bās*.

GREYHOUND, n. سگ تازی *sagi tāzi*,  
سگ شکاری *sagi shikāri*.

**GRIEF**, *n.* غم *gham*, رنج *ranj*, اندوه *anduh*, آرزوئی *andūh*, آلام *alam*, درد *dard*, دلتنگی *dardagt*, دلشکستگی *diltangt*. To cause grief, غمگین کردن *ghamgīn-kardan*, غم دادن *gham-dādan*, آزاریدن *āzārdan*.

**GRIEVANCE, n.** *zulm, مظالم*

sakht, شدت shiddat, جور jaur,  
تادی tadat, ستم sitam, سر svar,  
زبردستی zabardusti.

**GRIEVE, vt. (vex)** آزردين *azurdan*,  
 دامن رنج *ranj-d.*, ظلم كردن *sulm-k.*  
 غمگين *gham-kh.* غم خوردن (mourn)-  
 غمگين شدن *ghamgti-sh.*, افسوس كردن *afso-*  
*sh.*, رنجيدن *ranjidan*.

GRIEVED, a. غمگین *ghamghin*, رنجیده *ranjida*, دردمند *durdamand*.

**GRIEVOUS, a.** درد ناک *dardnak*, الم  
دلتنگ *alamdakh*, غمناک *ghamnakh*, دلگیر  
*dilghir*.

GRIEVOUSLY, با تاور در دناک. *ba tau i dardnak*, ظلم : *bā zulm*.

GRIFFIN, n. سرنگ. sirung, سیرنرغ.  
stimurg.

GRILL, vt. *بریان کردن* *biryān-k.*

**GRIM, a.** غریب *muhib*, *duru-*  
*sht*, ترش *tursh*. A grim counten-  
ance, ترش روی *abus rui*,  
*tursh rui*.

GRIMACE, n. روکشی *rū kashī*, لهج  
*lahd*, ترشروی *tursh rūt*.

GRIMALKIN, n. *аѣ gurba*.

**GRIME, vt.** چرک کردن *ālūdan*, چرک-ک.

GRIMLY, *ad.* ترشانه *turshāna*, "عجوزا"  
*dbūsan*.

GRIMNESS, n. سخت, *abūsāt*, عجزت, *n.*  
ساکھت, *sakht rūf*

GRIN, n. دندان نمایی *kalahat*,  
*dandān numāi*.

GRIN, vi. درهم کشیدن rūi dar-  
ham-k., دندان دندان نمودن dandān-n.

GRIND, vt. ساقیدن *sā'idan*, سحق کردن  
*sāh-k-h.*—(sharpen) تیز کردن *tes-k.*—  
 (smoothe) مالیدن *māl'idan*, ساقیدن  
 جور کردن *es'idā-k.*—(oppress) سوزان کردن  
*juur-k.*—تهر نمودن *kāh-r-n.*

GRINDER, n. سنگ ساینده *adgyanda*, طاحون *takhān*. — (grinding instrument) *tahn-gar*.

GRINDSTONE, n. سنگ نسان *sangi* *fan*, سنگ آسیا *sangi asiya*.

GRIPE, vt. دست گرفتن *giriftan*, بدست گرفتن *badast-g*, درد شکم دادن *dar kabs-g*. — (give the belly ache) *dard shikam-d*, پیچش کردن *pechish-k*.

GRIPE, n. (grasp) گیر *gir*, قبض *kabs*, ظلم *dastgir*. — (oppression) *sulm*, ستم *sitam*.

GRIPING, n. درد شکم *pechish*, *dardi shikam*.

GRIST, n. آرد *ard*. — (provision) *ghalla*. — (grain) نافع *naft*, فایده *fayada*.

GRISTLE, n. غضب *ghusuf*.

GKIT, n. رمل *raml*, ریگ *rig*.

GRITTINESS, n. زبک آمیز *rig dmt*, ریگی *rigi*.

GRIZZLE, n. خاکی رنگ *khakt rung*, خاکستری *khakistari*.

GROAN, vt. ناله *ah*, زدن *ah-tan*, زاریدن *ah-tan*, ناله کردن *ah-tan*, فغان نمودن *fighān-n*.

GROAN, n. ناله *ah*, زاری *ah*, ناله *ah*, فغان *fighān*.

GROCER, n. عطار *attār*, باقال *bakkāl*.

GROCERY, n. (commodities) آزار *aba-sār*, اسباب بقا *abābi bakkāl*. — (store) مخزن عطاری *makhzan-i dī-tārī*.

GROIN, n. ران *sahār*, ران *rafgh*.

GROOM, n. نافر *nafar*, سائیس *sa'is*.

GROOM, vt. تیمار کردن *timār-k*.

GROOVE, n. نای *na'iy*, نای *na'ir*, شکاف *shikāf*. — (a deep hollow) *sugharāt*.

GROOVE, vt. نای *na'iy*, نای *na'ir*, شکاف *shikāf*. — (a deep hollow) *sugharāt*.

GROPE, vt. تلمس کردن *tahammum-k*, لمس کردن *lams-k*.

GROSS, a. (thick, bulky) جسيم *ja'sm*, کلد *kalān*, تانوار *tandwar*. — (coarse) *ganda*, هنگفت *hanguft*, غلیظ *ghalīz*. — (not pure) نا پاک *nā pāk*, ناخالص *nā khālīs*. — (indelicate) *fa hīsh*. — (rude, ill mannered) بی ادب *bi adab*. — (dull, stupid) خیره *khīra*, کند *kund*, جمله *ahmak*. — (entire, total) *jumla*, تمام *tamām*.

GROSS, n. (bulk or chief part) مجموع *majmūd*, کثرت *kisrat*. — (a collective body) جمع *jam'*, جمله *jumla*. — (twelve dozen) حاصل دوازده در دوازده *hāsil-i duwāda dur duwāda*.

GROSSLY, ad. (bulkily) جاسمانه *ja'smāna*. — (without delicacy or good manners) نا حشامه *bi adabāna*, به نهایت *ba nihāyat*, درشتی *durushtī*.

GROSSNESS, n. (coarseness) هنگفتی *hangufti*. — (unwieldy fatness) جسامت *jisāmat*, فرباهی *furbahī*. — (want of delicacy) ناپاکی *nāpākī*, عدم لطافت *adamī faḥsh*.

GROTESQUE, a. خیالی *khayālī*, شوخ *shokh*, هفت رنگی *haft rangī*.

GROTTO, n. سرداب *sirdāb*, مغاره *maghār*, حفره *hujra*.

GROUND, n. زمین *zamīn*, ارض *ars*, تراب *turāb*. The surface of the ground, روی زمین *rūi zamīn*. A race ground, میدان *mullak*, میدان *maidān*. — 2. (land, estate) مزرع *masr'*, اجاره *ajāra*. To level with the ground, زمین زار کردن *zamīn*.

*barābur-k.* — 3. (basis, foundation)

بنیاد *buniyād*, اساس *asās* — 4. (rea-

son) سبب *sabab*, باعث *bāts*. To

break ground, خاک کاویدن *khāk-*

*k.*, زمین در کردن *sumin dar-k.* To

gain ground (get the better) فضیلت

فصلت *fastilat-y.*, غلبه شدن *ghālib-*

*sh.* To lose ground, مغلوب شدن *ma-*

*ghlūb-sh.* Barren ground, زمین شور

*zamini shūr.*

GROUND. *vt.* بر زمین *nishāndn.* نشان دادن

نصب نمودن *bar samīn-n.*, نصب نمودن

*nash-n.*

GROUND-FLOOR, *n.* طبقه پائین *tabukāi*

*pāyīn.*

GROUNDLESS, *n.* بی سبب *bī sa-*

*bab*, باعث *bī bāts*, نا حق *nā hakk,*

بدلیل *bilā dalīl.*

GROUND-PLOT, *n.* جایگاه *jāigāh.*

GROUND-RENT, *n.* اجاره زمین *ijāra-i*

*sumīn.*

GROUND-WORK, *n.* بنیاد *kātilu,* قاعده

*bunyād*, اصل *asl*, ابتدا *ibtidā.*

GROUP, *n.* جماعت *majmūd*, مجمع

*jamādt*, گروه *gurūh.*

GROUP, *vt.* جماعت آوردن *jamt-ā.* جمع آوردن

*jamādt-n.* نمودن

GROVE, *n.* درختستان *dirakhtistān,*

مهرزار *marghzār.*

GRIVEL, *vi.* (creep) خزیدن *khasīdan.*

—(to be prostrate) بر روی افتادن *ba rū*

*dar-u.* —(to be mean) فرومایه بودن

*farumāya-b.*, خوار شدن *khār-sh.*

GROW, *vi.* (vegetate) رستن *rustan,*

از پیاپی *rustan.* —(increase) زیاد

شدن *asliyād-k.*, ترقی یافتن *tarakht-*

*sh.* To grow tall, بالیدن *balīdan.* To

cause to grow, تدریج کردن *tambiyat-*

*k.* To grow by degrees, تدریجاً

بزرگ شدن

*kudām ba kudām.* —(accrete)

با نفع بر آمدن *ba nafē bur-ā.*

GROWL, *vi.* غریدن *ghurīdan,* علف

کردن *df df-k.*

GROWTH, *n.* رویش *rotāgt,* ازدیاد

*asliyād*, ترقی *tarakht,* افزونی *afsunī.*

GRUB, *vi.* کندن *kandn.* از بوم

*as bekh-bur-ā.*

GRUB, *n.* دود *dūd*, حرک *kharak.*

GRUDGE, *vt.* (envy) حسد بردن *hasad-b.*,

رشت کردن *rashk-b.*

GRUDGE, *n.* دشمنی *dushmanī,* عداوت

*ddāwat*, حسد *hasad*, شکایت *shī-*

*kāyat.*

GRUDGING, *n.* کینه خواد *kīna khāh.*

GRUDGINGLY, *ad.* از روی حسد *as rū-i*

*hasad*, از ناخوشی *as nā khushī.*

GRUEL, *n.* شراب *shurbā*, آش *āsh.*

GRUFF, *a* تند *tund*, رو سخت *sakt rū,*

درشت *durusht.*

GRUFFLY, *ad.* تند *ba tund,* بی

ادبانه *bī adubāna.*

GRUMBLE, *vi.* غوغا کردن *ghaughā-k.*

داشتن شکایت *shikāyat-d.*

GRUMBLE, *n.* غوغا *ghaughā*, شور *shūr,*

شکایت *shikāyat.*

GRUMBLING, *n.* دمدمد *damdama,*

شکایت *shikāyat*, زمزمه *samsama,*

غوغا *ghaughā.*

GRUNT, *vi.* شنه کردن *shana-k.*

GUARANTEE, *n.* ضامن *sāmin*, کفیل

*kufīl*, ضمانت *samānat.*

GUARANTEE, *vt.* ضامن شدن *sāmin-*

*sh.* کفیل شدن *kufīl-sh.*

GUARD, *n.* پاسبان *pāsbān*, ناظر *nāzir,*

محافظ *mahāfiz.* An advanced guard,

پیش لشکر *mukaddamat*, پیش

*lashkar* —(state of caution) خبرداری

*khabardāri*, نگاهبانی *nigāhbānī.*

GUARD, *vt.* (defend) کردن حفاظت

*hifāsat-k.* حفاظت *himāyat-d.*,  
حراست کردن *hiraśat-k.*—(watch)  
نگهبانی کردن *nigāhbānt-k.*,  
*pāstbānt-k.* To guard against,  
احیاط *khābardār-sh.*,  
احیاط نمودن *ahīyāt-n.*

GUARDED, *a.* محفوظ *mahfūz*, نگاه داشته  
*nigāh dāšta.*

GUARDIAN, *n.* حافظ *hāfis*, نگهبان  
*nigāhbān*, حامی *muhāfis*, محافظ  
*hāmt*, امین *amīn*. A guardian to  
orphans, وصی *wasīy*.

GUARDIANSHIP, *n.* محافظت *muhā-*  
*fusat*, نگاهبانی *nigāhbānt*.

GUARDING, *n.* حفاظت *himāyat*,  
*hifāsat*, حراست *hiraśat*.

GUARDLESS, *a.* بی حمایت *bi himā-*  
*yat*, بی نگاهبان *bi nigāhbān*.

GUESS, *n.* قیاس *kiyās*, خیال *khiyāl*,  
وهم *wahm*, گمان *gumān*. By guess,  
تخمینا *takhmīnan*.

GUESS, *vt.* خیال *kiyās-k.*, قیاس کردن  
*khiyāl-k.*, گمان داشتن *gumān-d.*

GUEST, *n.* ضیف *saṭf*, مهمان *mihmān*.

GUGGLE, *vi.* تزلزل کردن *kulkul-k.*

GUIDANCE, *n.* راهنمایی *rahnumāyī*,  
راهنما *rah bart*, پیشوا *peshwā*,  
دلالة *dulālat*.

GUIDE, *n.* راهنما *rahnumā*, راهبر *rah-*  
*bar*, بدرقه *ba-trika*, هدایت *hidāyat*.

GUIDE, *vt.* راهنمایی کردن *rahnumāi-k.*,  
هدایت کردن *dalālat-k.*, دلالت کردن  
*hidāyat-k.*

GUIDED, *a.* راهنموده *rahnamūda*, مندل  
*mundall*.

GUIDELESS, *a.* بی راهنما *bi rahnumā*.

GUILE, *n.* حیله *hila*, فریب *fareb*, مکر  
*mahr*, دغا *daghā*.

GUILEFUL, *a.* دغاوار *hila-bās*,  
دغاوار *daghābās*, مکار *makkār*,  
غدار *ghaddār*.

GUILELESS, *a.* بی مکر *bi mahr*, بی  
حیله *bi hila*.

GUILT, *n.* گناه *gunāh*, تقصیر *takṣir*,  
جرم *jurm*.

GUILTY, *ad.* مجرمانه *mujrimāna*,  
گناه با *bā gunāh*.

GUILTINESS, *n.* گناهکاری *gunāhgārī*,  
تقصیررواری *takṣirwārī*.

GUILTLESS, *a.* بی گناه *bi gunāh*, معصوم  
*ma'sūm*, بی تقصیر *bi takṣir*.

GUILTY, *a.* گناهکار *gunāhgār*,  
تقصیروار *takṣirwār*, مجرم *mujrim*.

GUINEA-FOWL, *n.* مرغ زیرک *murghe*  
*strak*.

GUISE, *n.* شکل *shakl*, وجه *vajah*, صورت  
*sūrat*, رسم *rasm*.

GUITAR, *n.* قیثار *kitār*, سیتار *sitar*.

GULF, *n.* خلیج *khālīj*—(abyss) جای  
گرداب *jāi bi tīh*—(whirlpool)  
*girdāb*.

GULFY, *a.* پر از گرداب *pur az girdāb*.

GULL, *vt.* فریفتن *farīftan*, قدر  
گذاشتن *ghadr-k.*

GULL, *n.* (fraud) حیله *hila*, غدر *ghadr*,  
—(dupe) ابله *ablah*.

GULLET, *n.* نای گلو *nāi gulū*, حلقوم  
*halkūm*.

GULLY, *n.* کاریز *kāris*.

GULP, *vt.* بلع کردن *farū-b*, فرو بردن  
*ball-k.*

GULP, *n.* شرب *shurb*, جرعت *jurdī*.

GUM, *n.* (of teeth) دندان *bunī*,  
دندان *dandān*, عمو *āmūr*.

GUM, *n.* (vegetable substance) صمغ  
*samgh*, صمغ *sudrūr*. Gum Arabic,

*samghī arabi*. Gum traga-

*canth*, صمغ القاعد *kattira*,  
*u'll katād*. Gum ammoniac,

لذاق *lisākus' sahab*, آشق *ushak*.

Gum sandarac, سندرکوس *sandaros*.

GUM, *vt.* با صمغ *bā samgh-p.*  
باشلم وصل کردن *bā shilim wasl-k.*

GUMMY, *a.* چسبان *chaspān*, *samghī*.  
*pān.*

GUN, *n.* توب *tūp*, مدفع *midft*, بندوق *bandūk*. To fire a gun, توب سرن دادن *sar dādani tūp*. The explosion of a gun, ولولہ بندوق *walwalaī bandūk*.

GUNNER, *n.* توب انداز *tūp andās*, توبچی *tūpchī*, بندوقچی *bandūkchī*.

GUNNERY, *n.* علم توب اندازی *ilmī tūp andāzī*.

GUNPOWDER, *n.* دارو *dārū*, باروت *bārūt*, دارو بندوق *dārūt bandūk*.

GUNSHOT, *n.* ضرب توب *zarbi tūp*, تیر تفنگ *tīri tufang*.

GURGLE, *vi.* غرغره کردن *gharghara-k.*

GURGLING, *n.* غرغره *gharghara*, قلقل *kulkul*.

GUSH, *vi.* انفال *tes jārt-sh.* تیز جاري شدن *inhilāl-n.* نمودن

GUST, *n.* ( of wind ) نفخت *nafhat*, خرمی ( pleasure ) لطمت *latmat*, مزه *shādī*, شادی *khurramī*, مزه *maza*, ذوق *sauk*.

GUT, *n.* روده *rūda*, معده *mid*, or *mid*, حشا *hashā*.—( stomach ) بطن *bain*, درون *darūn*.

GUT, *vt.* روده را بر آوردن *rūdahā bar-ā*.—( remove the contents of ) خالی کردن *khālī-k.*

GUTTER, *n.* آبریز *ābrīz*, آبخانه *ābkhāna*, ناودان *nāvdān*.

GUTTURAL, *a.* ( pronounced in the throat ) در حلقوم تلفظ ساختار *dar halkūm talaffuz sākhta*.—( belonging to the throat ) حلقی *halkī*, حنجره *hanjart*. A guttural letter, حرف حلقی *harfi halkī*.

GYMNASIUM, *n.* گاه *kushī gāh*, ورزشگاه *musā'idī gāh*.

GYMNASTIC, *n.* کششی *kushī*, روز خانگی *zūr khānagī*.

GYRATION, *n.* دوران *dawrān*, گردش *gardīsh*.

GYVE, *n.* قید *kayd*, بند *pā band*.

## H.

HA, *interj.* واد واد *wāh wāh*, آ آ *ā ā*.

HABEAS-CORPUS, *n.* خط آزادی *khātī āzādī*, نوشته رهای *nāvishtai rahāyī*.

HABERDASHER, *n.* خورده فروش *khur-da farūsh*.

HABILIMENT, *n.* جامه *jāma*, پارچه *pārcha*, لباس *libās*.

HABIT, *n.* ( dress ) لباس *libās*, جامه *jāma*.—( custom ) دستور *dastūr*, خوبی *khūi*, عادت *ādat*, قاعده *kātda*.—( mode, manner ) طریق *tarīk*.—( temperament ) مزاج *mizāj*, طبع *tabt*.

HABIT, *vt.* پوشیدن *poshidan*, ریخت *rikht-p*.

HABITABLE, *a.* قابل استقامت *kābili istikāmat*, قابل سکون *kābili sukūn*.

HABITATION, *n.* ( place of abode ) مکان *khāna*, مسکن *maskan*, مکان *makān*, حویلی *havīlī*.—( act of inhabiting ) سکونت *sakūnat*, استقامت *istikāmat*. A winter habitation, کاشانه *kāshāna*. To fix a habitation, جایگزین شدن *tawattun-k*, جایگزینی *jāigīzī-sh*.

HABITUAL, *a.* معمول *mustadmal*, عادت *ādat*, دستورانه *dastūrāna*.

HABITUALLY, *ad.* عادتاً *ādatān*.

- HABITUATE**, *vt.* استعمال کر دیا *istimāl-k.*, پیشہ نگاری *peeshnihād-g.*, خو-  
 گشت *khū-g.*, عادت دالان *ādat-d.*
- HABITUDE**, *n.* رسم *rasam*, عادت *ādat*.
- HACK**, *vt.* بار بار زدن *pāra pāra-s*,  
 قطع کردن *katt-k.*, بریدن *byrīdan*.
- HACK**, *n.* قطع *katt*, بار *pāra*.—(hesi-  
 tating speech) کلام با تردد *kalām bā*  
*taraddud*.—(horae) اسپ کرانه *aspi*  
*kirāya*.
- HACKLE**, *vt.* کتان زدن *kattān-s.*, باک  
 کردن *pāk-k.*
- HACKNEY**, *n.* اسپ خوش راه *aspi*  
*khushrah*, اسپ رقص *aspi rake*.—  
 (hired horse) اسپ کرانه *aspi kirāya*.  
 —(hireling) اجیر *ajir*, علیل  
 مرد *marḍī dīl*.—(prostitute) رقصی  
*rospī*.
- HACKNEYED**, *a.* مستعمل *mustāmil*.  
 —(worn out) خسته *khasta*.
- HAFT**, *n.* دست *dasta*, قبض *kabza*.
- HAG**, *n.* (sorceress) جادوگر زن *sani jā-*  
*dūgar*, مسخارہ *sakhārat*.—(ugly old  
 woman) بد نما *djūsi badnumā*.
- HAGGARD**, *a.* (lean) لغر *lāghir*.—  
 (ugly) قبیح *kubīh*, بد شکل *bad shakl*.  
 —(wild) وحشی *wahshī*.
- HAGGARDLY**, *ad.* زشتانہ *sishtāna*,  
 قبیحانہ *kabīhāna*.
- HAGGLE**, *vt.* بار بار پاره کردن *pāra pāra-k.*
- HAIL**, *n.* زلہ *shāla*, برد *barad*, تبرک  
*tagrag*.—(salutation) سلام *salām*,  
 تہنیت *tahnīyat*.
- HAIL**, *vt.* سلام دامن *salām-d.*, مبارک  
 باریکستن *mubārak-g.*, مرحبا گفتن *marhabā*  
*g.*—(pour down as hail) تگرگ باریدن  
*tagrag-b.*
- HAIR**, *n.* موی *mūi*, مو *mū*, شعر *shār*.  
 A curling lock of hair, زلف *sulfi*, کیسو
- gisū*. Dishevelled hair, زلف بریشان  
*sulfi parishān*. White or grey hair,  
 موی سفید *sufed mūi*. Red or brown  
 hair, امغر *amghar*.
- HAIR-BREADTH**, *n.* سر موی *sari mūi*,  
 موی پانہائی *pahnāi-mūi*.
- HAIR-CLOTH**, *n.* لہد *libd*, موای *pārchai*  
*mūi*.
- HAIR-LACE**, *n.* بند موی *mūi band*,  
 بند کیسو *gisū band*.
- HAIR-LESS**, *a.* بی موی *bī mūi*, کل *kal*.
- HAIRY**, *a.* موی دار *mūdār*, هلو  
*hillawaf*.—(made of hair) موین *mūin*.
- HALBERD**, *n.* شمشیر *shishpar*, تور *tavar*.
- HALBERDIER**, *n.* شمشیردار *shishpardār*.
- HALCYON**, *a.* همايون *humāyūn*.
- HALE**, *a.* قوی *kawī*, زور آور *sor-āwar*.
- HALF**, *a.* نیم *nīm*, نصف *nisf*, شطر  
*shatr*. The other half, دیگر نصف  
*nisfi dīgar*. Half-eaten, نیم خورده  
*nīm khurda*. Half of a sheep, طابقی  
*tābīk*. Having half male, half female  
 children, شطرت *shītrat*. Half-faced,  
 نیم چہرہ *nīm chahra*. Half-blood,  
 نیم مادر زاد *nīm khūn*, مادر زاد  
*mādar zād*. Half drunk, نیم مست  
*nīm mast*. Half alive, نیم جان  
*nīm jān*. Half-dead, نیم کشته  
*nīm kush-ta*, نیم جان *nīm jān*. Half a dog  
 zen, شش *shash*. Half-caste, نیم ذات  
*nīm sāt*, دو رنگ *du rang*. Half-  
 way, نیم راه *nīm rāh*. Half-burnt,  
 نیم سوخته *nīm sūkhā*. Half-used,  
 نیم کار *nīm kār*.
- HALL**, *n.* دالان *aiwān*, دالان *dālān*.—  
 (of audience) دیوان خانہ *dīwān khāna*,  
 دیوان عام *dīwāni ām*.—(court of  
 justice) عدالت *ādālat*, محکمہ *mah-*  
*kumat*.

- HALLELUJAH**, *n.* شکر خدا *shukri khudā.*
- HALLOO**, *vi.* زدن *bāng-s.*, فریاد *faryād-k.*
- HALLOO**, *n.* بلند آواز *buland āwās.*, بانگ *bāng.*
- HALLOW**, *vt.* مقدس کردن *mukaddas-k.*, تقدس کردن *takdis-k.*
- HALO**, *n.* (round the sun) سراج<sup>ه</sup> شمس *sarāchāi shams.*—(round the moon) سراج<sup>ه</sup> ماه *sarāchāi māk.*
- HALT**, *vi.* (limp) لنگیدن *langidan.*, عرج آوردن *arj-n.*—(stop) ایستادن *istikāmat-k.*, منزل *wā-t.*, توقف کردن *mansil-k.* To halt on a march, ایستادن کردن *mukām-k.*, توقف کردن *ikāmat-k.*—(hesitate) تردید نمودن *pas u pesh-k.*, تردد نمودن *taraddud-n.*—(faulter) زبان گرفتگی شدن *sabān giriftā-sh.*
- HALT**, *n.* عرجان *arjān.*, لنگی *langi.* The halt of an army, ایستادن *ikāmat.*, توقف *wakf-dakar.*—(stay) توقف *tawakkuf.*
- HALTER**, *n.* زمام *simām.*, ریسمان *rīsmān.*, خطام *khitām.*
- HALTER**, *vt.* با حبل بستن *bā habl-b.*, با رشت بند کردن *bā rishta band-k.*
- HALTING**, *n.* توقف *tawakkuf.*, تردد *taraddud.*, نازل *nāzil.*
- HAVE**, *vt.* نیم کردن *nīm-k.*, نصف کردن *nisf-k.*, تنصیف کردن *tansif-k.*
- HAM**, *n.* (thigh) ران *rān.*, داغست *dā-ghisat.*
- HAMLET**, *n.* د<sup>ه</sup> *dah.*, زوستا *rūstā.*
- HAMMER**, *n.* چاکوچ *chākoč.*, آژین *āsh-ina.* A smith's hammer, مطرقة *mitr-akat.*, پتک *putk.* A brazier's hammer, چکش *chakkush.* To bruise with a hammer, مرتع نمودن *muwakkh-n.*
- HAMMER**, *vt.* چاکوچ زدن *chākoč-z.*, ضرب کردن *kūftān.*, ضرب کردن *sarb-k.*, چکش زدن *chakkush-z.*
- HAMMOCK**, *n.* مرجوحه *marjūhat.*, ستر *bistari āwisān.*
- HAMPER**, *n.* زنبیل *sambāl.*, جلت *jullat.*
- HAMPER**, *vt.* (embarass) اضطراب کردن *istirāb-k.*, تریشان کردن *parshān-k.*—(ensnare) در دام گرفتن *dar dām-g.*—(enchain) در زنجیر بستن *dar sanjir-b.*
- HAMSTRING**, *vt.* عقر کردن *dkr-k.*, پا بریدن *pā-b.*
- HAND**, *n.* ید *yadd.*, دست *dast.* The right hand, دست راست *dasti rāst.*, The left hand, دست چپ *yaddi-yamini.* The left hand, دست چپ *dasti chap.* The two hands, دو دست *dū dast.* The two hands, ید *yaddayn.* ید *ayād.* Hand and foot, دست و پا *dast u pā.* The palm of the hand, کف دست *kaf dast.* A tendon of the hand, حبل الدراع *hablus-sirā.* To give the hand, دست دادن *dast-d.* To take the hand, دست گرفتن *dast-g.* To strike with the hand, با دست زدن *bā dast-z.* To clap the hands, مشت زدن *musht-z.* To clasp the hands, تصدیت کردن *tasdiyat-k.* Hand writing, خط *dast khat.* To write a fine hand, دست خوش خط نوشتن *khush khatt-n.* Hand in hand, دست بدست *dast ba dast.* Walking hand in hand, تخاصر *takhāsur.* To come to hand, بدست آمدن *ba dast-ā.* Mutilated or lame in the hands, چنگلرک *chāngalok.* The hand of a watch, clock &c., م<sup>ی</sup>اس *mikyās.* Beforehand, او<sup>ل</sup> *aw-walan.* To be beforehand, پیش *pesh dast-b.*—(to be rich)

*دستمال* *dastmāl-sh.* Behind hand, *تنگ دست* *tang dast*, *مغلس* *mylis.* To be behind hand, *آهسته* *ahista rū-n.* Out of hand (presently), *فی علی الفور* *a'lalfaur*, *فی الحال* *al'hāl.* Under hand, *بار* *hila bās*, *خدار* *ghandār.* At hand, *نزدیک* *nazdik*, *قریب* *karīb.* A bird in the hand is worth two in the bush, *کنج* *kenj*, *کشک در دست* *dar dast bah as bās dar hawā.* To be hand and glove, *همدم بودن* *hāmdam-b.* To wash one's hands of life, *دست از جان شستن* *dast as jān-sh.* To stretch forth the hand, *دست کشیدن* *dast-k.* To open the hand (exercise liberality), *دست کشادن* *dast-k.* Bound hand and foot, *دست و پا بسته* *dast u pā basta.* From hand to hand, *دست به دست* *dast ā dast.* Hand to the hilt, *دست به قبضه* *dast ba kabza.* Kissing of hands, *دست بوس* *dast bos.* Broken handed, *دست شکسته* *dast shikasta.* Amputated in the hand, *دست قلم* *dast kalam.* A little hand, *دستک* *dastak.* Rubbing the hands, *دستمال* *dastmāl.*

**HAND, vt. vi.** *از دست بدست دادن* *as dast budast-d.* To hand down, *سین* *sina bastna-k.*—(to lead by the hand) *از دست کشیدن* *as dast-k.*—(to lay hands on) *گرفتار کردن* *giriftār-k.*, *دستگیر کردن* *dast-gir-k.*

**HAND-BREADTH, n.** *کف* *arsh*, *کف دست* *kaf dast.*

**HANDCUFF, n.** *دست بند* *dast band*, *زنجیر دست* *zanjir dast.*

**HANDED, a.** (from one to another)

*از دست بدست رسالده* *as dast ba dast rasānda.* Right handed, *راست* *rásta.* Left handed, *چپ دست* *chap dast.* Clever handed, *دستکار* *dastkār.* Empty handed, *صاحب بی* *sāhibi-yadils.* Empty handed, *تهی دست* *tihī dast.*

**HANDFUL, n.** *مشت* *musht*, *دست* *dasta.*—(small quantity) *جزوی* *ju-ut*, *کلیل* *kallīl.* A handful of sticks, *دست چوبان* *bastai chobān.* A handful of papers, *کاغد دست* *dastai kāgh-as.* By handfuls, *دست دست* *dasta dasta.*

**HAND-GALLOP, n.** *وکوکت* *wakwakat*, *معدحی* *mutadahhi.*

**HANDICRAFT, n.** *دستکاری* *dastkāri*, *پیشوری* *peshawari.*

**HANDICRAFTSMAN, n.** *دستکار* *dast-kār*, *کارگر* *kārgar*, *پیش ور* *peshawar.*

**HANDILY, ad.** *دستکارانه* *dastkāranā*, *با ظرافت* *bā sarāfat*, *با قابلیت* *bā kā-biliyat.*

**HANDINESS, n.** *سهولت* *sahūlat*, *ظرافت* *sarāfat*, *قابلیت* *kābiliyat*, *تیز دستی* *tes dastī.*

**HANDIWORK, n.** *دستکاری* *dast kāri*, *صنعت* *sindt*, *کارگری* *kārgari.*

**HANDKERCHIEF, n.** *رومال* *rūmāl*, *دستمال* *dastmāl*, *چرخ چین* *drak chīn.*

**HANDLE, n.** *دست* *dasta*, *قبضه* *kabza*, *دستگیر* *dastgīr.*—(cause, pretence) *بانه* *bahāna*, *موجب* *mūjib.* Without a handle, *بی تقریب* *bi takrīb.*

**HANDLE, vt.** *دست نهادن* *dast-n.*, *استعمال کردن* *badast-g.*, *معامله کردن* *istimāl-k.*—(deal with) *تأمیل کردن* *tadmīl-k.*, *معامله* *maālīja-s.* To handle in discourse, *مکالمه کردن* *makālama-k.*, *مذاکره نمودن* *musākara-n.*



HANDMAID, *n.* کنیز *kaniz*, جارہ *jāriya*.

HAND-MILL, *n.* دست آسیا *dast āsyā*, رحلی *raha'*.

HANSEL, *n.* دست دستانی *dastlāf*, دست نال *dust fāt*.

HANDSOME, *a.* (good-looking) خوب روی *khūb rūi*, خوش نما *khush numā*, حسن صورت *khūb sūrat*, حسین *hasin*, زیبا *'zebā*. A handsome fortune, مال گران *mālī girān*, غنیمت *ghanimat*.—(liberal) کریم *karīm*, کشاده *kushāda* دست *dust*.

HANDSOMELY, *adv.* (beautifully) جمیلانہ *jamilāna*, در حسن حال *dar husn hāl*, زیبا *bā zibā*.—(liberally) جوانمردانہ *jawānmardāna*, کریمانہ *karīmāna*.

HANDSOMENESS, *n.* خوب صورتی *khūb sūratī*, جمال *jamāl*, حسن *husn*.

HANDY, *a.* دست نابل *dastī kābil*, کارگر *kārgar*, کارساز *kārsāz*.—(convenient) لایق *lāyiq*, مناسب *munāsib*, موجود *madhūl*.—(at hand) نزدیک *mojūd*, نزدیک *nasīk*.—(performed by the hand) بدست ساختہ *badast sākhā*.

HANG, *vt.* or *vi.* آویختن *āwikhān*, معلق کردن *āwizān-n.*, بردار *mūdallak-k.*—(kill by suspending) بار دار کردن *bar dār-k.*—(to be suspended) معلق شدی *mūdallak-sh.*, آویخته شدن *āwikhā-sh.*—(to be strangled) مصلوب بودن *maslūb-b.*—(to be delayed) موقوف شدن *mo-kūf-sh.*, تاخیر شدن *tākhīr-sh.*—(to be in a dependent state) تابع بودن *tābi-b.*, آویزان شدن *āwizān-sh.*—(to be displayed) اظهار شدن *ishār-sh.* To

hang round the neck, آویختن *āwikhān*. To hang together, مراسمات شدن *muwāsilat-sh.*, یکجہد نمودن *yakjahad-n.*—(to be firm) برقرار شدن *bar karār-sh.*—(to be in suspense with doubt) در گمان بودن *dar gumān-b.* To hang upon (be suspended by delight or attention) مشغول بودن *andīsha-k.*, اندیشہ کردن *mashghūl-b.* To hang the head upon the bosom, سر بسیمہ نهادن *sar ba simā-n.* To hang a wall with tapestry, دیوار پردہ کردن *dīwār parda-k.* To hang or tend downward, نشیب رفتن *ba nashīb-r.*

HANGED, *a.* (strangled) بردار *bur-dār*, مصلوب *maslūb*. Deserving to be hanged, واجب الصلب *wajīb-u's salb*. To be hanged, مصلوب شدن *maslūb-sh.*

HANGER, *n.* (one who suspends) آویزندہ *āwizanda*.—(a kind of sword) شمشیر *shamshtir*. A hanger on, متعلی *mutadllak*, آویز کن *āwiz kun*.

HANGING, *p. a.* آویزان *āwizān*, آویز *āwiz*. Hanging loose, معلق *mua'llak*, آویخته *āwikhā*. Hanging up, آویزش *āwizish*.—(strangulation) صلب *salb*, بار داری *bar dārī*.

HANGING, *n.* (tapestry) پردہ *parda*.

HANGMAN, *n.* سفاک *jallād*, جلاک *saffāk*.

HANK, *n.* دستہ *dasta*, وشیعہ *washidat*.

HANKER, *vi.* میل داشتن *mayl-d.*, آرزومند شدن *ārsūmand-sh.*

HANKERING, *n.* میل رغبت *raghbat*, میل شوق *mayl shauk*.

HAP, n. سرگذشت *sar guzash*, قصه *kazā*,  
 ائتلاف *ittifāq*, حادثه *hādīsa*, موقع *mu-  
 wāqit*.

HAPLESS, n. بیچاره *bēchāra*, کم بخت  
*kambakht*, بدبخت *bad bakht*, صاحب  
 بدطالع *sāhibi bad tāl*.

HAPLY, ad. ایتفاقاً *ittifāqān*. — (per-  
 haps) شاید *shāyad*, مگر *magar*.

HAPPEN, v. واقع شدن *wāqē shodn*, صادر  
 شدن *sādir shodn*, بازآوردن *bazāhūr ārdn*,  
 سر زدن *sar-z.*, ائتلاف افتادن *ittifāq u.*,  
 وقوع *wuqū-y.* یافتن *yāftn*, روی نمودن  
*rūi-n.*

HAPPILY, ad. (fortunately) بالخیر *b' il-  
 khair*, با دولت و اقبال *bā dāulat u  
 ikbāl*, بخیر و خوبی *bu khair u khūbi*.  
 — (gracefully) خوشحاله *khūsh hālā-  
 na* — (successfully) حسب مراد *hasbi  
 murād*.

HAPPINESS, n. سعادت *khushī*, خوشی  
*saādāt*, اقبال *ikbāl*, برکت *barukat*,  
 فرح *nasīb*, کامرانی *kāmrāni*, فلاح  
*farah*.

HAPPY, a. خیر *khūsh*, خوش *khair*,  
 سعادت مند *saādātmanā*, مبارک *mub-  
 ārak*, فیروزی *firozī*, خجسته *khujasta*,  
 ذی کمالات *maymūn*, کامران *kāmrān*,  
 اختر *neh akhtar*. Happy tidings,  
 بشارت *bashārat*, مزه *muzhda*. A  
 happy omen, مبارک *fāli mubār-  
 ak*. May he be happy! مبارک باد  
*mubārak bād*. Having a happy con-  
 clusion, خجسته فرجام *khujasta farjām*.

HARANGUE, n. کلام *kalām*, خطاب *khi-  
 tāb*, مکالمه *mukālama*.

HARANGUE, vt. کلام کردن *kalām-k.*,  
 نثر گفتن *sakhsn-p.*, سخن برداشتن  
*nastr-g.*

HARANGUER, n. مکالم *mutakallim*,  
 نثر گو *nastr gū*, بر داز *sakhsn  
 pardās*.

HARASS, vt. آزار دادن *āzar dādn*,  
 تالکین دادن *talkīn dādn*, تصدیق دادن *tasdiq dādn*,  
 رنج دادن *ranj dādn*, آزاردن *āzardān*,  
 استیصال کردن *astīyāl-k.*

HARBINGER, n. پیشرو *peish ru*, مژده  
 رسان *mushda rasān*.

HARBOUR, n. (for shipping) بندر *ban-  
 dar*, مینا *mīnā*, — (asylum) مأمن  
*māman*, ملجأ *maljā*. To arrive in  
 harbour, در بندر رسیدن *dar ban-  
 dar-r.*

HARBOUR, vt. (shelter) پناه دادن *pan-  
 āh dādn*, حفظ کردن *hifz-k.* — (take  
 shelter) پناه گرفتن *panāh-g.* —  
 (receive hospitably) مهمانداري نمودن  
*mihmān-dārt-n.*

HARD, a. a 1. (firm, solid) سخت *sakht*,  
 سلب *sulb*. — (oppressive) ظالمکار  
*sālimgār*, درشت *durusht* — (diffi-  
 cult) مشکل *mushkil*, دشوار *dushwār*.  
 — (distressful) زحمت دار *sihmatgār*,  
 بی رحم *nāsib*. — (unfeeling) ناصب  
*bī rahm*. — (stingy) تنگ چشم *lang  
 chashm*, طمعکار *tamtkār*. Hard to  
 the taste, خام *khām*, نارسیده *nā  
 rasīda*. To be hard at work, بکار  
 مشغول بودن *ba kār mashghul-b.*  
 Hard to get, کم یاب *kam yāb*. Hard  
 to be understood, مشکل فهم *mushkil-  
 fahm*. Hard of digestion, ناخوشگوار  
*nā khushgawār*. To run hard,  
 تند دویدن *shītāb-r.*, شتاب رفتن  
*tund-d.*, تیز رفتن *tez-r.* Hard by,  
 عند نزدیک *nasdik*, قریب *kartib*, نزدیک *ind.*

HARDEN, vt. سخت کردن *sakht-k.*,  
 تصلیب ساختن *taslīb-s.* To harden  
 the heart, معاتب کشتن *mut'attīb-g.*  
 To harden in impudence, بی ادب  
 گردن *bī adab-k.*, کساح گردن *gusākh-k.*

- To harden into firmness, بايداري دادن *pāya lārt-d.*—(with difficulty) مشکلا *mushkilāna*, با دشواري *bā duṣhwārī*.
- HARD-HANDED**, *a.* زحمت کش *sah-mat kush*.
- HARD-HEARTED**, *a.* سخت دل *sakht dil*, بي رحمت *bī rahmat*.
- HARD-HEARTEDNESS**, *n.* سخت سنگدلي *sakht dilī*, ظلم *zulm*, سنگدلي *sangdilī*.
- HARDINESS**, *n.* مردانگي *mardāngī*, دليري *dilērī*, تيز دلي *tez dilī*.—(vigour) قوت *kuwat*, توانا *tawānā*.—(effrontery) شواخي *shokhī*, شواخي *gustākhtī*.
- HARDLY**, *ad.* (with severity) با تندي *bā tundi*, درشتي *bā durushtī*. To treat hardly, درشتي کردن *durushtī-k.*
- HARDNESS**, *n.* صلابت *sakhtī*, سختي *salābat*.—(rigidness) درشتي *durushtī*, شدت *shiddat*.—(severity of countenance) سخت روي *sakht rūī*.—(callosity) ناسور *nāsūr*.—(difficulty) دشواري *duṣhwārī*.—(brave) بهادر *bahādur*.
- HARDSHIP**, *n.* ظلم *sakhtī*, سختي *zulm*, نا همواري *tadilī*.—(difficulty) ماندي *nā hamwārī*, اضطراب *iztirāb*, ماندي *māndagī*.
- HAEDWARE**, *n.* ظروف آهني *surūfi āhanī*.
- HARDY**, *a.* دلير *dilīr*, باک *bī bāk*.—(stout) مضبوط *mazbūt*, استوار *ustuwār*, قوي *hawī*, توانا *tawānā*.
- HARE**, *n.* خرگوش *khargūsh*, ارنب *ar-nab*. The crying of a hare, غناب *zughāb*.
- HARK**, *vi.* استماع کردن *istimād-k.*, سرگوشي کردن *sar gūshī-k.*
- HARK**, *interj.* ای *ayā*, ای *ayā*, هيا *hayā*.
- HARLOT**, *n.* روسپي *rospī*, زانی *zānī*, فاجره *fājira*.
- HARLOTRY**, *n.* روسپي گري *rospīgari*.
- HARM**, *vt.* ضرر رسانیدن *zarar-r.*, ايذا *īdā*, معتم کردن *īṣā-k.*, آزار دادن *āzār-d.*, جفا کردن *sitam-k.*, ظلم کردن *sulm-k.*, جفا *jafā-k.*
- HARM**, *n.* ضرر *sarar*, گزند *gasand*, تکليف *taklīf*, استيصال *astiyāt*, زيان *siyān*.—(oppression) جور *jaur*, ستم *sitam*. (fault, crime) خطا *khutā*, گناه *gunāh*. To receive harm, بافتن *āzār-y.*, جفا پذیرفتن *jafā-p.*
- HARMFUL**, *a.* مضر *musir*, جفاکار *jā-fāhar*, مودي *mūst*.
- HARMFULLY**, *ad.* با زبان *bā. siyān*, با نقصان *bā nuskān*.
- HARMLESS**, *a.* بي گناه *bī gunāh*, معصوم *māsūm*, پاک *pāk*, آزاد *āzād*.—(unhurt) بي نقصان *bī siyān*, بي نقصان *bī nuskān*.
- HARMLESSLY**, *ad.* "معموم" *māsūman*, بي گناهانه *bī gunāhāna*.
- HARMONIOUS**, *a.* هم آهنگ *ham āhang*, خوشخوان *ham sās khushkhān*, صاحب نغمه *sāhibi naghmat*.—(sweet sounding) ملایم *mulāyīm*, خوش *shirīn āwāz*, هموار *khūshāwāz*.—(well adapted) موافق *hamwār, muwāfak*.
- HARMONIOUSLY**, *ad.* با آهنگ *bā āhang*, با نغمه *bā naghmat*.
- HARMONY**, *n.* هم ساري *ham sārī*, هم ترانه *ham tarāna*.—(proportion) موافقت *muwāfakat*, مناسبت *munāsabat*.—(concord of sentiment) يگانگي *yak dilī*, يگانگي *yagānagī*, اتفاق *ittifāk*.

**HARNESS**, n. ساز *sās*, رخت *rikht*, سامان *samān*.

**HARNESS**, vt. رخت ساز نهادن *sās-n.*, رخت نهادن *rikht-n.*

**HARP**, n. چنگ *barbat*, ربط *chang*.

To play upon a harp. نواختن *nawā-khtan*, چنگ نواز کردن *chang nawās-k.*

**HARPER**, n. ربط نواز *barbat nawās*, ربط سرای *barbat sarāy*.

**HARPOON**, n. چنگ *chang*.

**HARPOON**, vt. با چنگ زدن *bā chang-s.*

**HARRIDAN**, n. روسپی *rōspī*.

**HARROW**, n. خاکی مازو *māsū*, خاکی ملای *khāk-kash*, ملای *malāk*.

**HARROW**, vt. مازو ملای *malāk-k.*, مازو کردن *māsū-k.*

**HARSH**, a. (to the ear) ناخوش آواز *nā khūsh āwās*, آهنگ *āhang*.

— (to the taste) حامز *tursh*, حامز *hāmī*, شور *shūr*, تلخ *talkh*. — (in disposition) زشت *durusht*, زشت *zishht*, تند *tund*.

**HARSHLY**, ad. (sourly) "حامزا" *hāmī-zān*, ترشانه *turshāna*. — (morosely) *bā durushtī*, زشتانه *zishhtāna*. — (violently) جبراً *jabran*, باستم *bā-stam*.

**HARSHNESS**, n. (of taste) تلخی *talxī*, ازب *marārat*. — (of sound) ازب *asī*, آهنگ *āhang*. — (of disposition) تند *tundī*, زشت *durushtī*, قهر *sarb*, ضرب *zarb*, جور *jaur*.

**HART**, n. گاو دشتی *gāw dashtī*.

**HARTSHORN**, n. شاخ آهو *shākhī āhū*.

**HARVEST**, n. محصول *khirman*, فصل *maḥsul*, فصل *ḥāzil*. The season of harvest. درو *hangāmī darv*. In harvest, درو *darv*, موسمی *musimī darv*.

**HASH**, vt. پاره پاره کردن *pāra pāra-k.*, قطع کردن *katt-k.*

**HASP**, n. بند *band*, زنجیر *zanjir*.

**HASSOCK**, n. مسجده *musalla*, سجاده *sajjādat*.

**HASTE**, n. زودی *jaldī*, تند *sūdī*, تعجیل *chālākt*, تند *tundī*, تعجیل *tadji*, شتاب *shitāb*. Making haste, عجل *ajil*, شتابان *shitābān*. Make haste, شتاب کن *shitāb kun*.

**HASTEN**, vt. زودی کردن *sūdī-k.*, سرعت ساختن *shitāfīan*, سرعت *sur-dī*. — (to the taste) تند *tundī*, تعجیل کردن *tadji-k.*

**HASTILY**, ad. (in haste) از جلدی *az jaldī*, زودانه *sūdāna*, سریعاً *sarīʿān*. — (rashly) غافلانه *ghāfilāna*. — (passionately) باحدا *bā hiddat*, اکید و شدید *akīd u shadīd*.

**HASTINESS**, n. تیز مزاجی *tes misājī*, شدت *shiddat*, درشتی *durushtī*.

**HASTY**, a. جلد *sūd*, زود *jald*, عجل *ajil*, تیز مزاج *tes misāj*. — (passionate) تیز مزاج *tes misāj*, تیز طبیعت *tes tabīʿat*. — (rash) تند *tadbīr*, غستاخ *gustākh*.

**HAT**, n. کلاه *kulāh*, کلاه پوش *kulāh posh*. A hatband, بند کلاه *kulāh band*. A hat-maker, کلاهگر *kulāhgar*.

**HATCH**, vt. مرغ *tafrīkh-k.*, مرغ *murgh* بچه از بیض *bacha as baysa bar-ā*. — (to hatch) ایشانه *ishāna-k.* — (contrive) تدبیر کردن *tadbīr-k.*, اختراع *ikhtirād-k.* To hatch or to be hatched, از بیض *as baysa bar-ā*.

**HATCH**, n. (brood of chickens) ایشانه *ishāna*. — (half-door) نیم باب *nīm bāb*, در نصف *nisf dar*.

**HATCHET**, vt. پاک *kattān-s.*, پاک کردن *pāk-k.*

**HATCHET**, n. تبر *tabar*, تیش *tīsha*.

قدم *ka lūm*. To hew with a hatchet.  
رندیدن *randidan*.

HATE, *vt.* مکروه داشتن *makrūh-d.*  
کینه داشتن *kirāhiyat-k.* کینه کردن  
*kīna-d.* To hate one another, تشالو  
کردن *tashānu-k.* تخاصن کردن *tasā-*  
*ghun-k.*

HATE, *n.* کینه *kīna*, کراهیت *kirāhiyat*,  
استغرا *istikrāh*, دشمنی *dushmanī*,  
بدخواهی *bal khāhī*, غرض *gharas.*

HATEFUL, *a.* مکروه *makrūh*, عیوب  
ندیده *mdyūb*, ناپسندیده *nāpasandida.*

HATEFULLY, *ad.* مغضوبانه *maghazūbāna*,  
منفورانه *manfūrāna.*

HATRED, *n.* vide HATE.

HAUGHTILY, *ad.* مغروراً *maghrūran*,  
معکبرانه *bā khud bīnī*, با خود بینی  
*mutakabbirāna.*

HAUGHTINESS, *n.* مغروری *maghrūrī*,  
خود بینی *khud bīnī*, گستاخی *gust-*  
*ākhtī*, تکبر *takabbur.*

HAUGHTY, *n.* مغرور *mutakabbīr*, مغرور  
*maghrūr*, گستاخ *gustākht*, خود بینی  
*khud bīn.*

HAUL, *vt.* vide DRAG, DRAW.

HAUNCH, *n.* vide HIP.

HAUNT, *vt.* آمد و آید *imbāgh-k.* آید و رفت  
کردن *āmad u raft-k.*

HAUNT, *n.* آمد و رفت *jāi āmad*  
*u raft*, سپیخ *sapīkh.*

HAUNTER, *n.* خرابانی *khārābātī.*

HAUTBOY, *n.* سر نای *nāy*, سرنای *sur-nāy.*

HAVE, *vt.* داشتن *dāshtan*, تصرف کردن  
*tasarruf-k.* To have confidence, اعتماد  
کردن *attikād-b.* To have doubts, شک  
کردن *shak-b.* To have malice, حسد  
کردن *hasad-b.* To have possession,  
داشتن *tasarruf-d.* Have  
a care! دور باش *dūr bāsh.*

HAVEN, *n.* کشتی گاه بندر *bandan*,  
*kishti gāh.*

HAVOC, *n.* ویرانی *wairānī*, خرابی  
*khārābī*, یغما *yaghma*, خیال *khālah.*

HAVOC, *vt.* خراب کردن *khārāb-k.* ویران  
کردن *wairān-k.* تباہ کردن *tabāh-k.*

HAW, *n.* (hedge) احاطه *ahāta.*—(hesi-  
tation of speech) زبان گیری *salān*  
*gīrī*, لکنت *laknat.*

HAWK, *n.* باز *bās*, شکره *shikra.*

HAWK, *vi.* باز شکار کردن *bā bās shi-*  
*kār-k.* باز صید طيور کردن *bā bās saidī*  
*tuyūr-k.*—(cough) تفتیت کردن *tak-*  
*hiyat-k.* سرف نمودن *surfa-n.*

HAWKER, *n.* دور *pīluwan*, خود  
فروش *khurda farūsh.*

HAWKING, *n.* باز صید طيور *bā bās*  
*saidī tuyūr.*—(coughing) نخت  
*nakhmat.*

HAY, *n.* گیاه خشک *giyāi khushk*,  
'حشیش' *hashish*, علف *dlaf.* A bundle  
of hay, جزرت *jursat.*

HAZARD, *n.* (accident) سرگذشت *sar*  
*guzasht*, سر انجام *sar anjām.*—  
(danger) خطر *khatar*, هول *haul*,  
ششدر بازی *bīm.*—(game of dice) ششدر  
*shashdar bāzī*, قمار بازی *kimār bāzī.*

HAZARD, *vt., vi.* خطر انداختن *dar*  
*khatar-a.* در بلا افکندن *dar balā-a.*

HAZARDOUS, *a.* خطر پر *pur khatar*,  
مخون *khatar-nāh*, خطرناک *mukhar-*  
*wīf*, مهلک *mukhlīk.*

HAZE, *n.* vide FOG.

HE, *pron.* او *wa*, وی *ū* او *wa*.

HEAD, *n.* ۱. سر *sar*, راس *rās*, کله *kalla.*  
—(chief part of any thing) عزت  
*sarāt.* Exalting the head, عزت  
*sar afrās.* Striking the head, سر  
کوب *sar kūb.* To bow the head,

**HEAD**, *n.* سر نهان *sar-n.* The hind head, کل *kallah*, چکان *chakān*. 2.—(chief, leader) سردار *sardār*, پیشوا *pešwā*. 3.—(intellect) عقل *akl*, هوش *hūsh*. 4.—(source) اصل *asl*, مبداء *mabādā*. To get a-head, قدم نمودن *peš-r.*, پیش رفتن *peš-r.* *kadam-n.*—(become superior) دست داشتن *dast-y.* From head to foot, سر تا پا *sar tā pā*, سرآسار *sarāsar*. To nod the head, سر تکان دادن *sar takān dān*. To recline the head, سر زدن *sar zadan*. *sar-ser-k.* To draw back the head, سر برکشیدن *sar bāshidan*. To number by the head, سر مره کردن *sar mara-k.* To hang the head, سرنگون نمودن *sar nagūn-n.* A crowned head, سر با انسر *sarī bā anसर*. To lift up the head, سر بر کردن *sar bar-k.* To turn away the head, سر بر تانیدن *sar bar-t.*

**HEAD**, *vt.* (to lead) راهنمایی کردن *rah-numāi-k.*, پیشوا بودن *pešwā-b.*—(behead) قطع کردن *gardan-s.*, زدن *katt-k.* *vi.* (originate) پیدا شدن *paidā-sh.*, ظهور آمدن *ba sahur-ā.*

**HEADACHE**, *n.* درد سر *dardi sar*, وجع الراس *wajaw'r rās*. To have a headache, درد سر داشتن *dardi sar-d.*, سر بار شدن *sar bār-sh.*

**HEAD-BAND**, *n.* سر بند *sar band*.

**HEAD-DRESS**, *n.* کلاه پوش *kallah pūsh*.

**HEADED**, *a.* صاحب سر *sāhibi sar*, سردار *sardār*. Bare headed, سر بالا *sar bul-and*. Light headed, سبکسر *sabuk sar*, سر در هوا *sar dar hawā*.

**HEADINESS**, *n.* گستاخی *gustākhī*, بی تدبیری *bt tadbīrī*.

**HEADLAND**, *n.* راس جبل *rāsi jabāl*, انف الجبل *anfu'l jabāl*.

**HEADLESS**, *a.* سر بی *bt sar*, غیر راس *ghayri rās*.—(beheaded) سر بریده *sar burīda*, گردن زده *gardan-sada*.—(without a chief) سالر *bt sālār*.—(inconsiderate) بی فکر *bilā fikr*.

**HEADLONG**, *a.* سرنگون *sar nigūn*.—(rash) سرکش *sarkash*, گستاخ *gustākh*.—(sudden) ناگهانی *nāghāni*, ناگاه *nāgāh*. *ad.*—(rashly) خود سرانه *khud sarāna*.

**HEAD-PIECE**, *n.* سر پا یان *sar pāyān*, سر پنگ *sar pang*.

**HEAD-QUARTERS**, *n.* مقر *makarr*, عرضگاه *arzgāh*, مرجع *mārijā*.

**HEADSHIP**, *n.* سرداری *sardāri*, سالی *sālārī*.

**HEADSMAN**, *n.* جلا *jallād*.

**HEADSTRONG**, *n.* (obstinate) سرکش *sarkash*, خود پسند *gustākh*, خود خوش *khud pasand*, شوخ *shokh*.

**HEAL**, *vt.* (cure) شفا دادن *shifā-d.*, علاج نمودن *mudlajat-n.*, علاج دادن *tlāf-d.* *vi.* شفا یافتن *shifā-y.*, تندرست شدن *tandurust-sh.*

**HEALING**, *a.* چاره کنان *shāfi*, شانی *chāra kunān*.

**HEALTH**, *n.* تندرستی *tandurustī*, سلامت *sihhat*, عافیت *āfiyat*, سلامت *salāmat*. To recover health, شفا یافتن *shifā-y.*, صحت یافتن *sihhat-y.* To wish a restoration of health, مستشفی کردن *mustashfi-k.* To wish health, سلام دادن *salām-d.* Health to you, صحت و عافیت *sihhat u āfiyat*.—(purity of mind) پاک *pākī*, نجات *sādagt.*—(salvation) خلاص *najāt*, خلاص *khalās*.

**HEALTHY**, *a.* تندرست *tandurust*, برون *bahbūd*, برومند *barūmund*. To

be healthy, تندرست شدن *tandurust-sh.*, خوش شدن *khūsh-sh.*

HEAP, *n.* انبار *tūda*, انبار *ambār*, پشته *pushta*, مجمع *mujmt.* A heap of corn, چا *chāch*, راز *rāsh.* A heap of earth, توده خاک *tūdai khāk.* A heap of sand, خام *khāma.* A heap of money, صوبت *sūbat.* A heap of stones, خرگ سنگ *kharai sang.* A heap of books, کتب اسماءت *izmā-mati kūtub.*

HEAP, *vt.* انبار کردن *tūda-k.*, انبار کردن *ambār-k.*, جمع کردن *jamt-k.*, فراهم آوردن *farāham-ā.*

HEAPED, *a.* جماعت *mujtamā*, جمع شده *jamādt-shuda*, مرتجع *murtajam.*

HEAR, *vt.* شنیدن *shantidan*, سماعت *simādt-k.*, گوش دادن *gūsh-d.*, شنودن *shanūdān*, شنفتن *shinuftan*, استماع کردن *istimād-k.* To hear judicially, عدالت کردن *ādālat-k.*, دعوی حکم نمودن *dadwai hukm-n.* To hear with pleasure, خوش شنیدن *khush-sh.* To hear with attention, گوش زدن *mutavajja-sh.*, مستمع *gūsh-s.* In order to hear, مستمعان *mustamtān.*

HEARER, *n.* شنونده *shanwanda*, سامع *sāmt*, مستمع *mustamt.*

HEARING, *n.* مستمع *mustamt.* The sense of hearing, سمع *samt*, استماع *istimād.*—( audience ) حضار مجلس *hussāri majlis*, مستمعان *mustamiān.* A judicial hearing, حکم شرع *hukmi shart.*

HEARKEN, *vi.* vide HEAR.

HEARSAY, *n.* شهرت *āwāsa*, شهادت *sh-uhrat*, سماعی سخن *sakhuni samāty.*

HEART, *n.* دل *dil*, ضمیر *zamt*, قلب

*kalb*, خاطر *khātir.* Alluring, ravishing, deceiving the heart, دلربا *dilrubā*, دلکش *dil kash.* Inflaming the heart, دلسوز *dil sūz.* Tormenting the heart, دلزار *dilāsār.* Rejoicing the heart, دلپذیر *dilpastir*, دلپسند *dilpasand.* A pure heart, قلب پاک *kalbi pāk.* *khātiri khālīs.* With heart and soul, با دل و جان *bā dil u jān.* From the bottom of the heart, عن صمیم القلب *as darūnidil*, از در *an samimul kalb.* By heart, از در *as bar*, خاطر نشان *khātir nishān.*

2.—( courage ) دلوری *dilert*, دلآواری *dilāwari.* Belonging to the heart, قلبی *kalbi*, مذسوب *khātir mansūb.* To recite by heart, ظاهر *sāhir karu'at-k.* Black at the heart, سیاه دل *siya dil.* Hard-hearted, دلزار *dilāsār*, ظالم *salīm.* Light-hearted, خوش خاطر *khush khātir.* Faint-hearted, بد دل *bad dil.* Tender-hearted, نرم دل *narm dil.*

HEART-ACHE, *n.* دلفکاري *dilfigāri*, دلتنگی *diltangī*, درد دل *dardi dil.*

HEART-BROKEN, *a.* دلشکسته *dil shikasta*, خاطر مانده *khātir-mānda.*

HEART-BURN, *n.* جگر سوز *jigār sūz*, دلسوزش *dil sūzish.*

HEART-BURNING, *n.* با خوشنودی *na khūshnūdi*, کینه *kina.*

HEARTEN, *vt.* دلیر کردن *diler-k.*, تحریر نمودن *dilāsa-k.*, تاهریس *tahrīs-n.*

HEART-FELT, *a.* دلگیر *dilgīr*, خالص *khālīs*, جانی *jāni*.

HEARTH, *n.* آتشدان *ātishdān.*

HEARTILY, *ad.* (sincerely) بد دل *badil*,

از دل و (eagerly) *khāltsan* خالصا  
 جان *as dīl u jān*, دلیرانه *dilerāna*,  
 آرزومندان *ārsūmandāna*.

**HEARTINESS**, n. (sincerity) حقیقت  
*hakikat*, صداقت *sadākat*.—(earnest-  
 ness) شوق *shauk*, اشتیاق *ishtiyāq*.

**HEARTLESS**, a. دل بی *bēdil*, بیجان  
*bē jān*, بد دل *bad dīl*.

**HEARTLESSNESS**, n. بی دلی *bē dīlī*,  
 ظلم *zulm*, بد دل *bad dīl*.

**HEARTY**, a. (sincere) مخلص *mukhlis*,  
 صادق *sādik*, صاف دل *sāf dīl*.—  
 (healthy) تندرست *tandurust*, بهبود  
*bah būd*.

**HEAT**, n. گرمی *garmī*, تاب *tāb*, کرما  
*garmā*, حرارت *harārat*.—(passion)  
 خشم *khashm*, غضب *ghasab*.—(ard-  
 our) شوق *shauk*, غیرت *ghairat*.

**HEAT**, vt. تابدار کردن *garm-k.*,  
 تابدان کردن *tābdār-k.*—(excite)  
 تحریک کردن *tahrīk-k.*, انگیزتن  
*angīzhtan*.—(enrage) غضب ساختن  
*gh-zūb-s.*

**HEATED**, a. محموم *mahmūm*, محر  
*mukhīr*.—(enraged) غضوب *ghasūb*.

**HEATH**, n. بوته *bota*.

**HEATHEN**, n. بت پرست *butparast*,  
 ملحد *mulhid*, کافر *kāfir*.

**HEATHENISM**, n. بت پرستی *but-  
 parastī*, کفر *kuf*.

**HEAVE**, vt. (raise) برداشتن *bardāsh*,  
 انداختن *raft-k.*—(throw) انداختن  
*andākh*, انگندن *afgandan*. vi.  
 خیزان و افتان شدن *khīzān u aftān-sh.*

**HEAVE**, n. بردار *bardār*, بار آمدگی  
*āmādagi*, بار خاست *bar khāst*.

**HEAVEN**, n. (sky) آسمان *asmān*, چرخ  
*charkh*, فلک *fulak*.—(paradise) جنت  
*jinnat*, برکت *bēkhat*.—(bliss)

*barukat*, سعادت *sādāt*. The highest  
 heaven, فلک العالی *folakul aḥāk*.  
 The revolutions of the heavens, گردش  
 چرخ *girdishi asmān*, آسمان  
*charkhi dawwār*. The assistance of  
 heaven, امداد غیبی *imlādī ghaybī*.

**HEAVEN-BORN**, a. آسمان زاده *asmān  
 sāda*, آسمان پرور *asmān parwar*.

**HEAVENLY**, a. آسمانی *samāwī*, آسمانی  
*asmānī*, فلکی *fulakī*.—(godlike)  
*rabbānī*. ad. بوجه آسمانی *ba wajai  
 asmānī*.

**HEAVILY**, ad. با گرانی *bā girānī*, با  
 سنگینی *bā sangīnī*, ثقیلا *sakīlan*.  
 Going heavily, رو آهسته *āhastā rav*.  
 Raining heavily, سیال باران *sa-  
 yālī bārān*.—(grievously) بدشواری  
*ba dushwārī*, دشوارا نه *dushwārāna*.

**HEAVINESS**, n. (weight) گرانی *girānī*,  
 وزن *wasn*, ثقل *saklat*.—(depres-  
 sion) غم *gham*, درد *dard*, رنج *ranj*.—  
 عدم عقل *hemākat*, حماقت (dulness)  
*ādami dhl*.—(slowness of motion)  
 آهستگی *āhistagi*.

**HEAVY**, a. گران *girān*, وزنی *wasnī*,  
 اندوه گین (sorrowful) *sakīl*.—  
*andūghīn*, غمگین *ghamgīn*.—(oppres-  
 sive) ظالم *sālīm*, آزار *jān āsar*.  
 —(stupid) احمق *ahmak*, لا زیرک *nā  
 strak*.—(dull, lazy) سست *sust*, کاهل  
*kāhil*.—(indigestible) نا گوارنده *nā  
 guwāranda*.—(large in amount)  
 بسیار *bisyar*, خیلی *khaīl*.

**HEAVY-LADEN**, a. گران بار *girān bār*.

**HEBREW**, a. عبری *ibrī*, عبرانی *ibrā-  
 nī*, یهودی *yahūdī*.

**HEBREW**, n. عبران *ibrān*, یهودی *yahūdī*.

**HECTIC**, a. صاحب دق *sāhibi dikk*.—  
 (habitual) عادی *ādī*. vide **FEVER**.



HECTOR, *n.* vide BULLY.  
 HEDGE, *n.* خار بند *khār bund*, احاطه *ahāta*, خار بست *khār bast*.  
 HEDGE, *vt.* احاطه کردن *ahāta-k.*, سياج *siyāj* بنا کردن *siyāj binā-k.*  
 HEDGEHOG, *n.* خار پشت *khārpusht*, خدنگ *khulāng*.  
 HEDGER, *n.* سياج ساز *siyāj sās*.  
 HEED, *vt.* گوش دادن *gūsh-d.*, استماع *istimād-k.*, التفات کردن *iltifāt-k.*, احتیاط کردن *ihitiyāt-k.*  
 HEED, *n.* انتباه *intibāh*, احتیاط *ihitiyāt*, التفات *iltifāt*.  
 HEEDFUL, *a.* ملتفت *multafit*, بیدار *bidār*, متوجه *mutawajju*.  
 HEEDLESS, *a.* بیخبر *bī khabar*, غافل *ghāfil*, بی پروا *bī parwā*.  
 HEEDLESSNESS, *n.* غفلت *ghaflat*, تغافل *taghāful*, بی خبری *bī khabarī*.  
 HEEL, *n.* پاشنه *pāshna*, کعب *kadb*, عقب *akb*.  
 HEEL, *vt.* (as a ship) مایل *ma'il* بودن *ba jānib māyil-b* — (dance) پاشنه *pā-k.* — (heel a shoe), پا کوبیدن *pāshna-z.*  
 HEGIRA, *n.* هجرت *hijrah*.  
 HEIFER, *n.* گوساله ماده *gūsāla mādu*, بقره *bakra*, عجل *ajl*.  
 HEIGHT, *n.* بلندی *bulandī*, رفعت *rufi'dt*, ارتفاع *irtifād*, بالی *bālāt*. The height of glory and magnificence, ارتفاع فرو شوکت *irtifāifurrū shokāt*. The height of the tide, مدم *madd*. Equal in height, همسر *hamsar*. The height of excellence, فضل *faẓl*, کامل *kāmil*, کمال *kamālī tamām*.  
 HEIGHTEN, *vt.* برداشتن *bardāshstan*, بلند کردن *buland-k.*, افزایش *afrah-k.* — (meliorate) بهتر کردن *behtar-k.*

ساختن *khābtar-s.* — (aggravate) بدتر کردن *badtar-k.*, زیاده ساختن *siyāla-s.* — (embellish by decorations) زینت کردن *sinut-k.*, آرایش کردن *ārā-yish-k.*  
 HEINOUS, *a.* شریر *sharīr*, زشت *zisht*, سخت *sakht* بد *bad*, عیوب *mayūb*, زدن *zabūn*. A heinous crime, گناه *gunāhi kabīr*.  
 HEINOUSLY, *ad.* "شرا" *sharran*, "ظالما" *sālīman*.  
 HEINOUSNESS, *n.* بدی *badī*, فساد *fisād*, شرارت *sharāt*, ظلم *zulm*.  
 HEIR, *n.* میراث گیر *wāris*, وارث *mīrās gir*. Heir apparent, ولی عهد *walī-dhd*. To appoint an heir, وارث *wāris-k.* ساختن *tawris-s.*  
 HEIR, *vt.* میراث یافتن *mīrās-y.* To be heir, میراث زدن *mīrās-z.*, میراث خوردن *mīrās-kh.*  
 HEIRESS, *n.* وارثه *wārisa*.  
 HEIRLESS, *a.* بی وارث *bī wāris*, لا وارث *lā wāris*.  
 HEIRSHIP, *n.* وراثت *warāsat*, میراث گیر *mīrās girī*.  
 HELIOTROPE, *n.* آفتاب پرست *āftāb parast*, خور پرست *khūr parast*.  
 HELL, *n.* جهنم *jahannam*, دوزخ *du-zakh*, سقر *sakar*. Hell fire, آتش دوزخ *atashi duzakh*. The lowest pit of hell, اسفل السافلیین *asfulu's sāfilīn*. The inhabitants of hell, اهل جهنم *ahli jahannam*.  
 HELLEBORE, *n.* خربق *harbuk*.  
 HELLISH, *a.* دوزخی *dūsakht*, اهل جهنم *ahli jahannam*, جهنمی *jāhan-namī*.  
 HELM, *n.* (of a ship) خله *khalla*, خلاش *khulāsh*, مسکن *sukhān*.

- HELM**, *vt.* خلاش *khallu-g.* خلاش *khālāsha-d.* (guide) رهبري داشتن *rahbārī-k.* ارشاد کردن *irshād-k.*
- HELMET**, *n.* مټر *mighfar*, زړه *sirih kulāh*, خوږ *kūd*. The plume of a helmet, سرټوپ *sarkūch*.
- HELP**, *n.* باري *yārt*, مدد *madad*, اعانت *muāwinat*, عون *dun*, استعانت *istiānat*. To beg for help, معاونت طلب کردن *muāwinat talab-k.*, استعانت ساختن *istiānat-s.* To call out for help, فریاد کردن *far-yāl-k.*
- HELP**, *vt.* مدد دادن *yārt-k.*, امداد کردن *madad-d.*, دست دادن *muāwinat-k.*, دست دادن *dast-d.*
- HELPER**, *n.* مددگار *madadgār*, ناسر *nāsir*, عون *dun*.
- HELPLESS**, *a.* بی مدد *bi madad*, درمالده *lāchār*, عاجز *ājiz*, بیچاره *bichāra*.
- HELPLESSLY**, *ad.* عاجزانہ *ājizāna*, بیچارگی *ba bichārāgi*.
- HELPLESSNESS**, *n.* عدم امداد *dda-mi imdād*, درمالدگی *dar māndagi*.
- HELTER-SKELTER**, *n.* درهم درهم *dar-ham barham*, هرج مرج *harj marj*.
- HELVE**, *n.* دست تبر *dastāi tabar*.
- HELVE**, *vt.* دست کردن *dasta-k.*
- HEM**, *n.* دوخت کنار *dukhti kinār*, سبجان *maghsī*, مغزي *hāshīya*, حاشیه *sajāf*.
- HEM**, *vt.* دامن کنار دوختن *kinār-d.*, دامن دایره *dāman-s.* To hem in, احاطه کردن *ihāta-k.*, بستن *dāyara-b.*
- HEMISPHERE**, *n.* نصف الارض *niṣfu-lārz*, نصف الدایره *niṣfu'd dāyara*.
- HEMISTICH**, *n.* مصرع *misrād*. The first part of the first hemistich of a poem, صدر *sadr*. The last part of the hemistich, عروض *arūs*.
- HEMLOCK**, *n.* شوکران *shūgīrān*, شیکران *shaykurān*.
- HEMORRHAGE**, *n.* خون جاری *khūn jārt*, خون اسهال *is hāli khūn*.
- HEMORRHOIDS**, *n.* بواسیر *bawā-str*, جریان دم *jarayāni dam*.
- HEMP**, *n.* کند *kand*, کنو *kanū*. Hemp-seed, کنو دان *kanū dāna*.
- HEN**, *n.* ماکیان *mākiyān*, دجاجة *dajja*. A hen-roost, خانه دجاجة *dajja khāna*. — (female bird) مرغ ماده *murghī māda*.
- HENCE**, *ad.* (from this place) از این جا *as injā*. — (from this time) از این وقت *as in wakt*. — (from this reason) از برای *az bāi āya in*. — (from this source) از این مصدر *as in masdar*.
- HENCEFORTH**, *ad.* بعد از آن *badd asān*, من بعد *as in pās*, از این پس *mim badd*.
- HEPTAGON**, *n.* هفت گوشه *haft gūsha*, مستطیع *musabbā*.
- HERALD**, *vt.* سبب نمودن *sabat-n.*, شهرت نمودن *shuhrat-n.*
- HERALD**, *n.* جارچی *naktib*, خبر آور *jār-chī*, *khābur āwar*.
- HERB**, } *n.* نبات *nabāt*, گیاه *giyā*,  
**HERBAGE**, } علف *alaf*, سبزي *sabzi*.
- HERBACEOUS**, *a.* نباتي *nabāti*.
- HERBALIST**, *n.* گیاه شناس *giyā shāns*.
- HERCULEAN**, *a.* زور آور *karwī*, زور دوار *dushwār*.
- HERD**, *n.* جماعت گاو *galla*, گروہ *guroh*, جماعت *jamādt*, رما *rama*. Herds of cattle, اقطایع بقر *akātiyi bahar*.

HERD, *vi.* گروه کردن *guroh-k.*, جماعت  
انس (associate) *jamādt-n.*—  
*uns-g.*, صاحبیت نمودن *musāh-*  
*ibut-n.*

HERDSMAN, *n.* شبان *gallabān*, گله بان  
*shabān.*

HERE, *ad.* اینجا *injā*, در اینجا *darinjā*.  
Here and there, اینجا اینجا *injā ānjā*,  
من هنا و هنا *min hunā wa hunā*.

HEREABOUT, *ad.* نزدیک *nazdik*,  
از این طرف *dar injā*, در اینجا  
*tarf.*

HEREAFTER, *n., a.l.* آینده *āyanda*,  
بعد *sumāni mustakbil*, زمان مستقبل  
از این *baād az in*.

HEREAT, *ad.* از این سبب *dar in*, در این  
*az in sabab.*

HEREBY, *a.l.* از این *az in*.

HEREDITABLE, *a.* ممکن موروث *mum-*  
*kini maurūs.*

HEREDITAMENT, *n.* میراث *mīrās*,  
تملیک *tamlīk.*

HEREDITARILY, *ad.* بطریق میراث  
*ba tarīqi mīrās.*

HEREDITARY, *a.* موروثی *maurūsī*,  
ملکی *milki*, تملیکی *tumlīki*. Here-  
ditary possessions, مال موروث *mālī*  
*maurūs*, اتلا *atlād.*

HEREIN, *ad.* بدین *dar in*, در این *bad in*.

HEREOF, HEREFROM, *ad.* از این *az*  
*in*, من هذا *min hazā.*

HEREON, *ad.* علی هذا *bar in*, بر این  
*alā hazā.*

HEREOUT, *ad.* از این جا *as in jā.*

HERESY, *n.* بدعت *biddāt*, الهاد *ilhād*,  
کفر *kufīr.*

HERETIC, *n.* خارجي *rāfiṣī*, رافضی  
*kharijī*, ملحد *mulhid.*

HERETO, *adv.* تا اینجا *bad in*, بدین  
*injā.*

HERETOFORE, *ad.* پیشتر *peshtar*.  
قبل از این *pesht asin*, پیش ازین  
*kabl asin*, مقدمه *mukuddaman*,  
سابقه *sābikhāna*. As heretofore, چنان  
در وقت پیشین *chunān dur wakti*  
*peshtin.*

HEREWITH, *ad.* با این *ba in*, به همراهی  
*ba hamrāhi in*.

HERITABLE, *a.* ممکن میراث *mum-*  
*kini mīrās*, قابل موروث *kābili ma-*  
*urūs.*

HERITAGE, *n.* میراث *mīrās*, وراثت  
*wirāsat*, موروث *maurūs*. To leave  
in heritage, میراث نمودن *mīrās-n.*  
To take by heritage, میراث خوردن  
*mīrās-kh.*

HERMAPHRODITE, *n.* خنثی *khunsu*,  
مخنث *mukhannas.*

HERMES, *n.* هرمس *hurmus.*

HERMIT, *n.* گوشه نشین *gūsha nishīn*,  
زاهد *khilwat nishīn*, خلوت نشین  
*zāhid.*

HERMITAGE, *n.* خلوت خانه *khilwat*  
*khāna*, گوشه *gūsha.*

HERNIA, *n.* بادخا *fitak*, فتق *bād*  
*khāya.*

HERO, *n.* بهادر *bahādur*, غازی *ghāsi*,  
شهرسوار *pahlwān*, دلیر *diler*,  
جگر *yal*, گورد *gurd.*

HEROIC, *a.* دلیرانه *pahluwānāna*,  
دلیرانۀ شجاع *dilerāna shujād*. A heroic  
achievement, کارهای همای *kāri humāmi*.

HEROICALLY, *ad.* دلیرانه *dilerāna*,  
مردانه *mardāna.*

HEROINE, *n.* دلیرانۀ زن *zanī dilerāna*,  
شجاع *shujād.*

HEROISM, *n.* بهادری *bahādurti*,  
دلیری *dilawari*, شجاعت *shujādt.*

HERON, *n.* ماهی خوار *būtmār*,  
ماهی *māhi khār.*

HERSE, *n.* در بند *dar-band*, مسدود *ma-sadda*.

HESITATE, *vi.* پس و پیش کردن *pas u pesh-k.*, گمان کردن *gumān-k.*, شک کردن *shak-k.*, تردد نمودن *taraddud-n.*, شتاب داشتن *shubah-d.*—(stammer) زبان گرفتن *sabān-g.*

HESITATION, *n.* پس و پیش *pas u pesh*, تردد *taraddud*, گمان *gumān*.—Without hesitation, بی تردد *bi tara-ddud*, بلا شبه *bilā shubah*.

HETERODOX, *a.* کافر دین *kāfiri dīn*, غیر مومن *ghayri mu'min*.

HETEROGENEOUS, *a.* مخالف *mu-khālif*, ناموافق *nā muwāfaq*, ناهموار *nā hamwār*, نا جنس *nā jins*.

HEW, *vt.* بریدن *burīdan*, تراشیدن *tarāshīdan*, رندیدن *randīdan*.

HEWER, *n.* رنده *randa gar*, نجار *najjār*, تراشنده *tarāshanda*.

HEXAGON, *n.* شش گوش *shash gūsha*, شش جانب *shash musaddas*, شش جانب *jānib*.

HIATUS, *n.* سوراخ *sūrakh*, شکاف *shigāf*.

HIBERNAL, *a.* شتوی منسوب *shatvi mansūb*.

HICCUGH, *n.* هکک *huk-huk*, فواق *fu'āk*.

HICCUGH, *vi.* هکک کردن *huk-huk-k.*, فواق کردن *fu'āk-k.*

HIDE, *vt.* پوشیدن *poshīdan*, پنهان کردن *panhān-k.*, مخفی کردن *makhfi-k.* To be concealed, پنهان شدن *rū pūsh-sh.*, مخفی شدن *makhfi-sh.*

HIDE, *n.* جلد *jild*. A raw hide, پوست خامسوز *khām-soz*.

HIDEOUS, *a.* زشت *zish*, شلخ *sha-ntā*, هولناک *haulnāk*, مهیب *mahīb*.

Hideous in countenance, قبیح المنظر *kabīh'ul manzar*.

HIDEOUSLY, *ad.* مکروهانه *makrūhāna*, زشتانه *zishāna*.

HIDEOUSNESS, *n.* شنیعت *shantāt*, زشتی *zishit*, هیبت *haibat*.

HIE, *vi.* شتافتن *shitāftan*.

HIGH, *a.* بلند *buland*, بالا *bālā*, عالی *ālā*, رفیع *rafīd*, برین *barīn*. Most high, بلند ترین *buland tarīn*. The most high, حق تعالی *hakk tadā*. High-born, شریف *sharif*, پاک نژاد *pāk nazhād*. High-minded, متکبر *mutakabbir*, مغرور *maghrūr*. High in prize, گران بها *girān bahā*, گران مایه *girān māya*. On high, بالا *bālā*. High-sounding, جهوری *jha-wariy*. High-spirited, دلور *dil āwar*. High water, مد *madd*, آب پر *āb pur*.

HIGH-HANDED, *a.* ظالم *sālīm*, زبر دست *zabar dast*.

HIGHLAND, *n.* کوهستان *kuhistān*, زمین بلند *samīni buland*.

HIGHLANDER, *n.* اهل کوه *ahli kuh*, صاحب جبل *sāhibi jabal*.

HIGHLY, *ad.* بلندانه *bulandāna*, رفیعاً *rafīdān*.—(in a high degree) نهایت *nihāyat*, غایت *ghāyat*.—(proudly) مستأخانه *mutakabbirāna*, باالاعتبار *gustākhāna*.—(with esteem) باالاعتبار *bā iltifāt*, با اعتبار *bā ātibār*.

HIGHNESS, *n.* بلندی *bul-andī*, برتری *bartarī*, رفعت *rafīdt*.—(a royal title) حضرت *hazrat*, خداوند *khudāwānd*, عالی جناب *ālī janāb*.

HIGHWAY, *n.* شهراد *shahrāh*, طریق *tarīq*, شارع *shārt*, عام *tarīki ām*.

HIGHWAYMAN, *n.* راهزن *rāhzan*, قطاع *kattāw't tarīk*.

- HILARITY**, *n.* عشرت *dysh*, مسرت *masarrat*.
- HILL**, *n.* جبل *jabal*, کوه *kūh*. The top of a hill, کوه کله *kullai kūh*. From hill to hill, کوه بکوه *kūh ba kūh*.
- HILLOCK**, *n.* کوهچه *kūhcha*, تپه *tappa*, پشت *pushta*.
- HILLY**, *a.* نشیب و فراز *kūhisār*, نشتیب *nashīb u farāz*, و بلند *past u buland*.
- HILT**, *n.* قبضه *kabza*, دسته *dasta*.
- HIMSELF**, *pron.* خود *khūd*, او خود *ū khūd*.
- HIND**, *a.* پسین *pastn*, آخرین *ākhirin*.
- HIND**, *n.* (female of a stag) آهوماده *āhū māda*.—(peasant) دهقان *dahkān*, روستایی *rūstāi*.
- HINDER**, *a.* آخر *ākhir*, پسین *pastn*. The hinder part, پس *pas*, آخر *ākhir*.
- HINDER**, *vt.* مزاحمت کردن *mānt-k.*, تعرض کردن *muzāhamat-k.*, مانع شدن *ta-drruz-k.*, باز داشتن *bās-d.*, ممانعت کردن *mumānadt-k.*
- HINDERANCE**, *n.* مزاحمت *muzāhamat*, معارضة *mumānadt*, مانع *mānt*, تعرض *ta-drruz*.
- HINDOO**, *n.* اهل هند *hindū*, هندو *ahli hind*.
- HINDOOSTAN**, *n.* هندوستان *hindūs-tān*, ملکت *mulki hind*.
- HINGE**, *n.* قبضه *kabza*, نرماده *narmāda*.
- HINGE**, *vt.* با قبضه آراستن *ba kabza-ā*.
- HINT**, *vt.* غمزدن *ishāra-k.*, اشاره کردن *ghamz-s.*, رمز کردن *ramz-k.*
- HINT**, *n.* اشاره *ishāra*, کنایه *kināya*, رمز *ramz*, خبر *khābar*.
- HIP**, *n.* سرین *surin*. The hips, پشت *pusht māsa*. The hip bone, ورم *warr*, ورم *wark*.
- HIPPOPOTAMUS**, *n.* فرس البحر *furasu'l-bahr*.
- HIRE**, *vt.* (rent) اجاره کردن *ijāra-k.*—(take on hire) گرفتن *ba kirāya-g.* To let on hire, بکرایه دادن *ba kirāya-d.*—(let in farm) اجاره دادن *ijāra-d.*—(bribe) رشوت دادن *rish-wat-d.*
- HIRE**, *n.* اجاره *kirāya*, مزد *muzd*, اجاره *ijāra*, اجرت *ujrat*. On hire, بکرایه *ba kirāya*, العزمانه *iltizāmāna*.
- HIRELING**, *n.* مزدور *mas-dūr*, اجیر *ojir*, کراجی *kirājī*.
- HIRER**, *n.* اجاره دار *kirāya dār*, دار *ijāra dār*, ملتزم *multasim*.
- HISS**, *vi.* هشت کردن *sufār-z.*, صفار زدن *hisht-k.*, صفیر زدن *safir-s.*
- HISS**, *n.* صفار *sufār*, هشت *hisht*, صفیر *safir*, هفت *haff*.
- HIST**, *interj.* خاموش *khāmūsh*, باش *bāsh*.
- HISTORIAN**, *n.* تواریخ نویس *tawārīkh navis*, مورخ *muwarrikh*, راوی *rāvi*. Historians, تواریخ اصحاب *ashābitawārīkh*, مورخین *muwarrikhīn*, روایت *ruwāt*. The writers of history, راویان *rāwīyāna akhbār*.
- HISTORICAL**, *a.* تاریخ منسوب *tārīkh mansūb*, نقل پیوند *nahl paywand*.
- HISTORICALLY**, *ad.* از روی حکایت *as rūi hikāyat*, تاریخ *ba tārīkh tārīkh*.
- HISTORY**, *n.* تاریخ *tārīkh* (pl. تواریخ), روایت *riwāyat*, داستان *dāstān*.—(account) قصه *kissa*, نامه *nāma*, حکایت *hikāyat*.
- HIT**, *vt., vi.* زدن *sadan*, ضرب کردن *sarb-k.* To hit a blow, ضرب زدن *sarb-s.*, زدن *musht-s.* To hit the mark,

**HIT**, *n.* **ضرب** *sarb*, **کوب** *kūb*, **مصادمت** *musādamat*.  
**HITCH**, *n.* (knot) **عقد** *dkd*, **گیر** *girik*.  
 —(defect causing a break) **آفت** *āfat*,  
**مانع** *mānt*.  
**HITCH**, *vi.* **فرسودن** *farsūdan*, **بقلاب**  
**گرفتن** *ba kulāb-g*.  
**HITHER**, *ad.* **اینسو** *in taraf*,  
**آنسو** *insū*. Hither and thither, **از هر دو**  
**یکسو** *ānsū insū*. Hithermost, **از هر دو**  
**یکسو نزدیکتر** *az hama nazdīktar*.  
**HITHERTO**, *ad.* **هنوز** *tā hāl*, **تا حال**  
**آنسو** *ilā'l-a'n*.  
**HIVE**, *vt., vi.* **در کندو نهادن** *dar kandū-*  
**ن.** **جمع شدن** *jamt-k.*, **جمع شدن**  
**مجمع گشتن** *mujtam-g*.  
**HIVE**, *n.* (of bees) **غذینه** *ghanīna*, **جمع**  
**کندو** *jamt sambūri del*, **کندو**  
**جمعیته** *jami-* **دیده** *kandū-* (company)  
**دیده** *ambūh*.  
**HO**, *interj.* **ایها** *yā*, **ایها** *ayahā*.  
**HOARD**, *n.* **جمع** *jamt*, **گنجینه** *ganjīna*,  
**انبار** *ambār*, **زاکه** *zakhtā*.  
**HOARD**, *vt.* **جمع کردن** *jamt-k.*,  
**فراهم آوردن** *andūkhān*, **فراهم**  
**آوردن** *farāham-ā*.  
**HOAR-FROST**, *n.* **پوشه** *pushe*, **شاله** *shāla*,  
**پاکش** *pashtak*.  
**HOARINESS**, *n.* **پختگی** *pukhtai*  
**موی** *mūi*, **پختگی** *shābat*.  
**HOARSE, *a.* **آواز گرفته** *āwās girifta*,  
**گلو گرفته** *gulu girifta*, **بخت** *bahkat*.**

To make a hoarse noise, **و جرحه**  
**کردن** *wahwahat-k*.

**HOARSELY**, *ad.* **با گریه** *bā girif-*  
**تافت** *āwās*.

**HOARY**, *a.* **سفید مو** *sufed mūi*, **پخته**  
**موی** *pukhtai mūi*, **شایب** *shāyib*.

**HOBBLE**, *n.* **لنگی** *langt*.—(difficulty)  
**مشکلات** *muskkilat*, **دشواری** *dushvārī*.

**HOBBLE**, *vi.* **لنگیدن** *langīdan*.

**HOBBY**, *n.* (nag) **بانو** *yābū*.—(favourite  
 theme of discourse) **مقصود** *mukūd*,  
**مطلوب** *matlūb*.

**HOBGOBLIN**, *n.* **غول** *ghūl*, **جن** *jinn*.

**HOBNAIL**, *n.* **میخ** *mekh*, **مسار** *mis-*  
**مار** *mār*.

**HODGE-PODGE**, *n.* **مخلوط** *makhlūt*.

**HOCKY**, *n.* **گویی بازی** *gūi bāst*.

**HODIERNAL**, *a.* **امروزی** *imrūst*.

**HOE**, *n.* **بیل** *bīl*.

**HOG**, *n.* **خوک** *khūk*, **خنزیر** *khanst*  
 (pl. **خنزیر** *pl. khānār*). The grunting of hogs,  
**شدن** *shāna*, **قبیعت** *kabīdt*.

**HOGGISH**, *a.* **خنزیری** *khanstī*, **خوک**  
**گویی** *khūkt*.

**HOIST**, *vt.* **افراختن** *bardāshān*, **افراختن**  
**بلند کردن** *buland-k*.

**HOIST**, *n.* **طناب** *tanāb*, **رسم** *rasan*,  
**افراختن** *afrahkt*, **بلند نمایی** *buland-*  
**نمایی** *nūmāi*.

**HOLD**, *vt.* (contain) **گنجیدن** *gunjīdan*.

—(possess) **داشته** *dāshān*, **تصرف**  
**کردن** *tasarruf-k*. To hold fast, **ضابط**  
**کردن** *sābit-k*, **گرفتن** *sukht-g*. To hold

back, **باز داشتن** *bāz dāshān*, **منع**  
**کردن** *ma-* **نت** *nt-k*. To hold in (a horse; &c.)

**منع ساختن** *sabt-k*, **منع** *mant-*  
**نفس** *sabt-k*.—(restrain one's self)

**نفس** *nasas* **سابت** *sabt-k*. To hold forth,  
**نمودن** *namūdan*, **نمودن** *paydā-s*.

—(harangue) سخن راندن *sakhun-r.*  
 To hold off, (keep one at a distance) باز داشتن *bāz-d.*, دفع کردن *daft-k.*—(procrastinate) واپس انداختن *wāpas-a.* To hold on, (continue) نمودن مداومت *mudāwamat-n.*—(proceed) پیش رفتن *pesh-r.*, گذشتن *guzashtan.* To hold out, (stretch out the hand, &c.) دست درازی کردن *dast darāzi-k.*—(continue to bear) بردباری نمودن *takmul-k.* تحمل کشیدن *burd bārī-n.*—(offer, propose) عرض نمودن *drz-n.*—(last) ماندن *māndan.*, نایم بودن *kāyim-b.*—(not to yield) ناکامی شدن *nā makhūr-sh.* To hold together, (to be joined) درهم گرفتن *darham girifta-k.*—(to remain in union) پیوسته شدن *paywasta-sh.*—(remain in union) پیوسته شدن *dāyiman muwāsilat-sh.* To hold up (raise) برداشتن *bardāshlan.*—(continue fair weather) باار شدن *bī bārān-sh.*—(continue at full speed) زود رفتن *sūd-r.* To hold one's peace, سکونت نمودن *sakūnat-n.* To hold a council, دیوان داشتن *divān-d.*, دربار فرمودن *darbār-f.* To hold a conference, عقد داشتن *akdi majlis-d.*

**HOLD, n.** (grasp) گرفتن *giriftagi*, کابض *kabṣ.*—(support) دستگیری *dast-gīrī*, اعتماد *attimād.*—(the power of seizing) قوت گیر *kuwat gīr*, امکان زندان *imkāni girift.*—(prison) زندان *zindān*, حبس *habs.*—(power) قدرت *kudarat*, قوت *kuwat.*—(strong-hold) حصار *hisār*, قلعه *kilt.*—(lurking place) کمینگاه *kamīngāh.* The hold of a ship, بطن جهاز *batani jehāz*, درون *darūni kisht.*

**HOLDING, n.** گیران *gīrān*, مسک *mumsk.*—(in comp.) گیر *gīr*, دار *dār.*

**HOLE, n.** سوراخ *sūrākh*, ثقب *sakb*, رخ *rakhna.* A round hole, خرب *khurb.* A hole in a wall, دیوار *sūrākhī diwār.* A hole under ground, غار *ghār.* Full of holes, سوراخدار *sūrākh dār.* To make a hole, سوراخ کردن *sūrākh-k.*, ثقب کردن *sakb-k.*

**HOLIDAY, n.** روز جشن *rozi jashn*, روز عید *rozi id.* تعطیل *tadtil.*

**HOLILY, ad.** مقدسا *mukaddasan*, با طهارت *bā tahārat.*

**HOLINESS, n.** پاکي *pāki*, پارسائي *parsāiy*, تقدیس *takdīs.*

**HOLLOW, a.** خالي *khālī*, مجوف *muj-awwaf*, میانی تهی *miyān, tihī.*—(insincere) وفا *bī wafā*, ناکامی *nā sādik.*—(resounding) مصوات *miswāt.*

**HOLLOW, n.** (cavity) کواک *kāwāk*, تجويف *tajwīf.* The hollow of the hand, روی دست *rūi dast.* The hollow of the eye, چشم خانه *chashm khāna.*

**HOLLOW, vt.** میانی تهی کردن *miyān tihī-k.* تجويف ساختن *kāwādan.* بآنگ زد *tajwīf-s.*—(shout) *bāng-s.*

**HOLLOWNESS, n.** میانی تهی *tihī*, کواک *kāwāk*, عدم حقیقت *adami hakikat*, ریاکاری *rayākārī.*

**HOLM, n.** بلخ *bulakh*, سندیان *sindiyān.*

**HOLOCAUST, n.** محرقیت *muhraqat*, و قود *wukūd.*

**HOLY, a.** پاک *pāk*, پارسا *parsā*, اهل صفا *ahli safā*, مقدس *mukaddas.* The holy land, ارض المقدس *arṣul mukaddas.*

HOLY GHOST, n. روح الله rūh'allāh, روح القدس rūh-ulukaddus.

HOMAGE, n. فرمانبرداری atādt, اطاعت farmān bardārt, اظهار اطاعت ishārāt atādt. To do homage, اظهار اطاعت ishārāt atādt-n.

HOME, n. سرای khānā, بیت bait, مقام mukām, وطن watan, مسکن maskan. At home, در خانه dar khāna. To go home, در خانه رفتن dar khāna-r. To come home, در خانه آمدن dar khāna-ā. Homebred, خانه پرور khāna parwar.

HOMELINESS, n. خلاف ادب khilāfi'adab, خوربادی khuryādī.

HOMELY, a. غیر ادب ghayr adab, بی آرم bi āzarm.

HOME-MADE, a. خانگی khānagī, در خانه ساخته dar khāna sākhta.

HOMESTALL, } n. جای قرار jāya  
HOMESTEAD, } کارآر کارآر karār gāh.

HOMEWARD, ad. بسوی خانه ba sūi khāna, سوی مکان sūi makān.

HOMICIDAL, a. قتال khūnī, کشتن kattāl, مردم کش mardum kush.

HOMICIDE, n. مردم کشی mardum kushī, خون khūn, قتل katl.

HOMOGENEAL, } a. هم جنس ham jins,

HOMOGENEOUS, } یکسان yaksān, موافق muwāfak. To make homogeneous, تهنیس کردن tajnīs-k.

HOMOGENEOUSNESS, n. همجنس hamjins, موافقت muwāfakat, مطابقت mutābiqat, برابری barābarī.

HOMOLOGOUS, a. هم قدر ham kadr, متناسب munāsib, منسوب mansūb, موافق muwāfak.

HONE, n. مشهد mish-haz.

HONEST, a. دیانت دار diyānatdār, صالح sālik, صادق sādik, عادل ādil.

HONESTLY, ad. صالحانه sālikhāna, با پاکي bā pākī, با عدل bā ādl.

HONESTY, n. دیانداری diyānatdārī, راستی rāstī, اخلاص ikhlās, عدل ādl.

HONEY, n. شهد shahd, عسل āsal, انگبین angabīn.

HONEY-COMB, n. معرآن shān, شان mihrān.

HONEYMOON, n. اوقات عروسی aukāti drūst.

HONORARIUM, n. اجرت musd, مزد ujrat.

HONORARY, a. فاخره fākhirā, عزت izzat, بخشش tszat bakhsh, مکرم mukarram.

HONOUR, n. حرمت hurmat, آبرو ābrū, عزت izzat, بزرگواری buzurgwārī. — (magnanimity) دلوری dīlāwārī, مردانگی mardānagī. — (chastity) عصمت āmat, پاکي pākī, احترام hurmat, reverence, شهرت takrīm, شکوه shukoh. — (reputation, good name) نیک نام nek nāmī, نامواری nāmwarī. To defend one's honour, حفظ نام و ننگ hifz-i nām u nang-k. Without honour, بی ناموس bi nāmūs u nang.

HONOUR, vt. تعظیم کردن tadā'im-k., حرمت دادن takrīm-s., اکرام کردن ākrām-k., توقیر نمودن ihtirām-n., مشرف کردن musharraf-k., عزیز داشتن āsīz-d.

HONOURABLE, a. صاحب عزت sāhib-i izzat, محترم muhtaram, با احترام bā ihtirām, کریم karīm.

HONOURABLENESS, n. کرامت karāmīyat, رفعت rafā'at, جلال jalāl.



HONOURABLY, *ad.* از حرمت *az hur-mat*, با کرم *ba karām*, با عزت *bā ʔizat*, با بلند همت *bā buland himmat*.

HONOURED, *a.* مکرم *muharram*, معظم *muʔazzam*, مرفوع *marfū*, مجید *majid*.

HOOD, *n.* سرانداز *sar andāz*, کلاه *kulāh*, آویزه *āwīzah*.

HOOD, *vt.* چشم بند کردن *chashm band-k.*, چشم پوشیدن *chashm-p.*

HOOF, *n.* سم *sum*, حافر *hāfir*, نعل *nadl*, سنب *sumb*.

HOOK, *n.* قلاب *kulāb*, خطاف *khuttāf*. A fish-hook, شست *shust*. By hook or crook, هر حال *bahar hāl*.

HOOK, *vt.* با قلاب گرفتن *ba kulāb-g.*, با قلاب کشیدن *bā kulāb-k.*—(join together) پیوستن *paywastan*.—(entrap) در دام گرفتن *dar dām-g.*

HOOKED, *a.* قلاب گرفته *kulāb girifta*.—(suspended by a hook) آویخته *āwikhta*.—(drawn with a hook) کشیده *az kulāb-kashida*.—(joined) پیوسته *paywasta*.—(curvated) کج *kaj*, پیچیده *pechida*.

HOOP, *n.* چنبر *chambar*, حلقه *halka*, دایره *dāira*.

HOOP, *vi.* (cry out) شور کردن *shūr-k.*, سرفه کردن *ghartv-k.*—(cough) حلقه برگرد زدن *surfa-k. vt.*—(encircle) *halka bār gard-z.*

HOOPING-COUGH, *n.* سرفه سیاه *surfa siyāh*.

HOOT, *vi.* بانگ زدن *bāng-z.*, بھارات *ba hikārat shūr-k.*

HOP, *n.* رقص *raks*, تکت *tak*.

HOP, *vi.* رقص کردن *raks-k.*, رقصیدن *rakstdan*, جست *jastan*.

HOPE, *n.* امید *umed*, توقع *tawakkd*, انتظار *ʔntizār*, توقف *tawakkuf*. A

place of hope, امیدگاه *umed gāh*. The forlorn hope, پیش ʔتاد *pesh-ʔftād*. To lose hope, نا امید شدن *nā ʔmed-sh.* To give hope, امیدوار کردن *umedwār-k.* To cut off hopes, امید قطع کردن *umed katt-k.*

HOPE, *vi.* امید داشتن *umed-d.*, چشم داشتن *chashm-d.*, توقع نمودن *taw-akkd-n.*

HOPEFUL, *a.* امیدوار *umedwār*, معروض *mutawakkf*, راجی *rājī*.

HOPEFULLY, *ad.* امیدوارانه *umedwārāna*, با امید *bā ʔmed*, توقع *tawakkd*.

HOPEFULNESS, *n.* امیدواری *umed wārī*, چشم *chashm*.

HOPELESS, *a.* نا امید *nā ʔmed*, بی امید *bi ʔmed*, غیر امل *ghayr amal*.

HOPPER, *n.* دلو *dalu*.

HORAL, *a.* ساعت منسوب *sādt mansūb*, وقت پیوند *wakt paywand*.

HORDE, *n.* اوردو *urdū*, طایفه *tāifa*, جمیعت *jamīʔt*.

HORIZON, *n.* افق *ufuk*, (pl. آفاق) *khāfīk*, (pl. خافقان) *khāfīk*.

HORIZONTAL, *a.* افقی *ufākī*, افقی *ba khāfīkī masāwī*.

HORIZONTALLY, *ad.* مساوی *dar tarīkī masāwī*.

HORN, *n.* شاخ *shākh*, قرن *karn*, (pl. قرون) *du shākh*. Two horned, دو شاخه *du shākhā*. The horn of the moon, نوک *nōk*. The horns of a bow, کمان *gūshāi kamān*.—2. (musical instrument) بوق *būk*, کرنا *karnāy*.

HORNED, *a.* شاخدار *shākhddār*, صاحب القرن *shahībāl karn*.

HORNET, *n.* خرگزر *sambūr*, زنبور *ghar-gas*.

HORNY, *a.* شاخ منسوب *shākh mamsūb*, شاخی *shākhī*.

HQBOLONE, *n.* ساعت *sādt*.

HOROSCOPE, *n.* برج طالع *akhtar*, اختر *akhtar*, طالع نام *tal*, برجی *burji tāl*, زائچہ *sāicha*, طالع *tal*, *nāma*.

HORRIBLE, *a.* مخوف *hawlākh*, هولناک *hawlākh*, مکره *mukhawwaf*, مکره *makrūh*, هائل *hāil*, مخوف *mukhawwaf*, مخوفانه *mukhawwifāna*, وحشت *wahashat*, زشتی *zieht*, مهیب *mahib*.

HORRIBLENESS, *n.* هولناکی *hawlākhī*, وحشت *wahashat*, زشتی *zieht*.

HORRIBLY, *ad.* از هولناک *as hawlākh*, از هولناک *as hawlākh*, مخوفانه *mukhawwifāna*, با وحشت *bā wahashat*.

HORRID, *a.* زشت *zieht*, قبیح *kabīh*, زشت *zieht*, مکره *makrūh*, شنیع *shandī*.

HORRIDNESS, *n.* شنیعیت *shandī*, شنیع *shandī*, قباح *kabāhat*.

HORRIFIC, *a.* نفرت ساز *dilgīr*, دلگیر *dilgīr*, نفرت *nifrat*, سار *sās*.

HORRIFY, *vt.* دهشت دادن *dahshat-dān*, دهشت *dahshat*, خوف آوردن *khauf-ā*.

HORROR, *n.* هول *haul*, خطر *khatra*, کراهت *haibat*, نفرت *nifrat*, هیبت *haibat*, کراهت *karāhat*. To conceive horror, نفرت داشتن *nifrat-dān*, استعکراه کردن *istihk-rāh-k*. Held in horror, مکره *makrūh*, منفور *manfur*.

HORSE, *n.* اسب *asp*, فرش *fars*, (pl. فراس) *markab*. A piebald horse, اسب ابرق *aspi abrah*. A bay horse, کمیت *kumayt*. An Arabian horse, اسب تازی *aspi tāzi*. A fleet horse, باد عنان *bād ʿinān*.

An unbroken or unmanageable horse, اسب سرکش *aspi sarkash*, توسن *ta-wsan*. A well broke, gentle going horse, اسب نرم رو *aspi narm raw*. To mount or ride on horse-back,

بار اسب *bar-aspi*, سوار شدن *sawār-sh*.

To alight from a horse, از اسب فرود آمدن *as asp farūd-ā*.

نازل شدن *nāzil-sh*, پیاده شدن *piyāda-sh*. A galloping horse, اسب راکش *aspi rākis*.

To break or exercise a horse, جولان *asp farjām-k*, اسب فرجام کردن *asp farjām-k*.

To dress or curry a horse, اسب تیمار *asp timār-k*. 2.—(cavalry) سوار *aspi timār-k*.

سوار *aspi timār-k*, 2.—(cavalry) سوار *aspi timār-k*, موکب *mawkiḥ*. A troop of horse, رساله *risāla*.

Horse and foot, پیاده سوار *suwār u piyāda*. A set of horses, طوا *tawla*.

Horse-dealer, دال اسب فروش *asp farūsh*, دال *dallāl*.

HORSE, *vt.* (mount a horse) بر اسب راکب *bar asp rākib-k*.

سوار کردن *bar asp rākib-k*, سوار کردن *bar asp rākib-k*, (carry one upon the back) بر سوار *bar pusht-k*.

سوار (ride) *bar pusht-k*, سوار شدن *sawār-sh*, راکب شدن *rākib-sh*.

HORSE-BACK, *n.* راکب *rākib*, سواره *suwāra*.

To ride on horse-back, سوار شدن *suwār-sh*, سوار رفتن *suwār-r*.

HORSE-BOY, *n.* غلام اخور *ghulāmī ākhūr*.

HORSE-BREAKER, *n.* چابک سوار *chābuk suwār*, سوار *chābuk suwār*, سلاح شور *silāh shor*.

HORSE-DEALER, *n.* اسب فروش *asp farūsh*, سوداگران اسبان *sawdāgarān aspan*.

HORSE-DOCTOR, *n.* دیتار *baitār*.

HORSE-GUARDS, *n.* اسب موکب *asp mawkiḥ*.

HORSE-LAUGH, *n.* قهقهه *kakkah*.

HORSE-LEECH, *n.* علقه *alk*, علقه *alk*.

HORSE-LITTER, *n.* تخت روان *takht rawān*, تخت *takht*, روان *rawān*.

HORSEMAN, *n.* سوار *suwār*, فارس *fārs*.

شہسوار (good rider) *rākīb*. راکب *fāris*.  
*shah suwār*.

HORSEMANSHIP, *n.* سوارى *suwārī*,  
 شہ سوارى *shah suwārī*.

HORSE-RACE, *n.* اسب دوى *asp dawī*,  
 شرف *sharuf*, تاز *tāz*.

HORSESHOE, *n.* نعل اسب *nadli asp*.

HORTICULTURE, *n.* باغبانى *bāgh-  
 bānī*, بوستان پيراي *būstān payrāīy*.

HORTICULTURIST, *n.* درخت نشان *dirakht nishān*, باغ ساز *bāgh sāz*.

HOSE, *n.* جورب *jaurab*, موزة *mūz ih*.

HOSIER, *n.* جورب *jaurabgar*, جورب فروش *jaurab farūsh*.

HOSPITABLE, *a.* غريب نواز *gharīb  
 nawāz*, مهماندار *mehmāndār*, اهل  
 ميزبان (man) *ahli mudārā* - *mez-  
 bān*, صاحب ضيافت *sāhibi ziyāfat*.

HOSPITABLY, *ad.* مهماندارانه *mihmān-  
 dārāna*, با ميزباني *bā mezbānī*.

HOSPITAL, *n.* تيمار خانہ *tīmār khāna*,  
 دارالارض *dār al-ʿarṣ* دارالشفاء *dār al-shifā*,  
 شفا خانہ *shifā khāna*.

HOSPITALITY, *n.* مهمانداری *mihmān-  
 dārī*, ميزباني *mīzbānī*, ضيافت *ziyāfat*,  
 مدارا *mudārā*, غريب پروري *gharīb  
 parwarī*.

HOST, *n.* مهماندار *mihmāndār*, صاحب  
 کتبخدا *sāhibi ziyāfat*, کتبخدا *kut-  
 khudā*.

HOSTAGE, *n.* یرغمال *yarghamāl*, کفيل  
*kafil*, رهن *rahn*.

HOSTESS, *n.* ام المنزل *ummālmanzil*,  
 زن مهماندار *zani* کدبانو *kād bānū*,  
 خادمہ *khādima*.

HOSTILE, *a.* مخالف *mukhālīf*, حربى  
*harbīy*, دشمن منسوب *dushman  
 mansūb*. A hostile excursion, هجوم *hujūm*.

حربى *hujūmī harbīy*. Hostile troops,  
 گروه دشمن *girūhi dushman*. In a  
 hostile manner, آسا *dushman  
 āsā*.

HOSTILITY, *n.* دشمنی *ddāwat*,  
 مخالفت *dushmanī*, خصومت *khasūmat*,  
 جنگ *jang*. To com-  
 mit hostilities, عداوت کردن *ddāwat-  
 k.*, جنگ کردن *jang-k.*

HOSTLER, *n.* آخور سائس *sāis*, اهل  
*ahli ākhūr*.

HOT, *a.* گرم *garm*, تابدار *tābdār*, حر *harr*.

Hot water, آب گرم *ābi garm*, حميم  
*hamīm*. A hot bath, گرماء *garmā-  
 wa*, حمام *hammām*.  
 —(furious) تيز *tez*, آتشى *ātishī*.

تيز (lascivious) شوخ *shokh*. —(acrid) تيز  
*tez*, حريف *hirrif*. A hot day, بهار گرم  
*nihārī garm*. A very hot place,  
 گرمگاه *jāhim*, جاحم *garmgāh*. Some-

what hot, نیم گرم *nīm garm*. Hot  
 wind, عجز *djūz*. To be hot, گرم شدن  
*garm-sh*. To make hot, گرم کردن  
*garm-k.* Hot and cold, گرم و سرد  
*garm u sard*.

HOT-BRAINED, *a.* تيز مزاج *tez misāj*,  
 گستاخ *gustākh*.

HOTCH-POTCH, *n.* اجتماع *ijtimād*. —  
 تندى *tundī*.

HOTEL, *n.* مهمان خانہ *mihmān khāna*,  
 رباط *ribāt*.

HOTLY, *ad.* گرمانه *garmāna*, محرا  
*mukhirran*. —(violently) با گرمی *bā  
 garmī*, بشدت *bā shiddat*. —(lewdly)  
 حريصانه *bā shahvat*, هارساتنا *hartsāna*

HOTNESS, *n.* گرمی *garmī*, گرما *garmā*,  
 حرارت *harārat*.

HOT-SPUR, *n.* سر گرم *sar garm*, جالاکى  
*jallakī*.

HOUGH, *n.* داغست *dāghisat*.

HOUND, *n.* سگ شکار *sagi shikār*, صید *sayūd*.

HOUND, *vt.* شکار کردن *shikār-k.*, صید نمودن *sayūd-n.*

HOURLY, *n.* ساعت *sādt*. From hour to hour, ساعت بساعت *sādt ba sādt*. In a happy hour, در ساعت مسعودت *dar sādti masūdāt*. Every hour, ساعت هر ساعت *har sādt*. Hour-hand, ساعت دس *dastai sādt*. Hour-glass, شیشه ساعت *shishai sādt*.

HOUSE, *n.* خانه *khāna*, حویلی *hawaili*, دار *dār*, بیت *bait*, مسکن *maskan*, مکان *makān*, سرای *sarāy*.—(descendants from one ancestor) خاندان *khāndān*, نسل *nasl*, اصل *asl*, آل *āl*. A royal house, خانه دولت *davlat khāna*, بارگاه *bārgāh*. The master of the house, صاحب خانه *kātkhudā*, *sāhibi khāna*. A court before a house, پیشگاه *pes̄h-gāh*. A toll house, خانه جزیت *jasiyat khāna*. A storehouse, خانه انبار *ambār khāna*. A counting-house, خانه دفتر *daftar khāna*. A work-house, خانه کار *kār-khāna*. A house of correction, زندان *sindān*. A coffee-house, خانه قهوه *kahwa khāna*. The house of Commons, مجلس العموم *majlisu'l umūm*. The house of Lords, مجلس الخصوص *majlisu'l khusus*. The house of parliament, مجلس مشورت *majlisi mashwarat*.

HOUSE, *vt.* (shelter) پناه گرفتن *panāh-g.*, پناه بخشیدن *makhlas-y.*—(harbour) پناه دادن *panāh-d.*, پناه بخشیدن *makhlas-d.* *vi.* پناهنده شدن *būdan*, اقامت نمودن *akāmat-n.*, ماندن *māndan*.

HOUSE-BREAKER, *n.* خانه دزد *khāna dūz*, نالاب زن *nalab san*.

HOUSE-BREAKING, *n.* خانه دزدی *khāna dūzī*, نالاب زنی *nalab sanī*. HOUSE-HOLD, *n.* خاندان *khāndān*, اهل بیت *ahli bait*. Household furniture, خانه اسباب *asbābi khāna*, رخت خانه *rikhti khāna*.

HOUSE-KEEPER, *n.* خانه دار *khāna dār*, صاحب خانه *kātkhudā*, *sāhibi khāna*.

HOUSE-KEEPING, *n.* خانه داری *khāna dāri*, نفقات *nafakat*.

HOUSE-LESS, *n.* بی خانه *bi khāna*, غیر بیت *ghayri bait*.

HOUSE-MAID, *n.* کنیز *kantī*.

HOUSE-ROOM, *n.* جایگاه در خانه *jāi-gāh dar khāna*.

HOUSE-WARMING, *n.* خترة *hutrat*, خانه گرمی *khāna garmī*.

HOUSE-WIFE, *n.* ام المنزل *umm'ul mansil*, زن خانه دار *sani khāna dār*.

HOUSEWIFERY, *n.* خانه داری *khāna dāri*.

HOUSING, *n.* زین پوش (saddle-cloth) *sin pūsh*, رخت اسب *rikhti asp*, دیوت نامد زین *namadi sin*.—(houses) دیوار *bayyūt*, دیار *diyār*.

HOVEL, *n.* خورگاه *khargāh*, توار *tawāra*.

HOVER, *vi.* (over head, as a bird) تفرش کردن *tufarrūsh-k.*—(hesitate) شک و شبهه داشتن *shak u shubah-d.*

HOW, *ad.* چگونه *chigūna*, چون *chūn*, به چه طور *ba chi tuw*, به چه وجه *bachu vaja*. How long? تا کی *tā kay*. How often? چند بار *chand bār*. How many? چند *chand*. How then? چگونه *fakht*. How do you do? خیر و عافیت *khayr u āfiyat*.

HOW MUCH, *n.* چقدر *chud*, چقدر *che kad*, چقدر *chi miklār*.  
 HOWEVER, *ad.* وليكن *walikin*, وليكن *magar*, وليكن *ma'hāsā*.  
*conj.*—(in whatever manner) هر چه *har hāl*.  
 HOWL, *vi.* زوئیدن *valala-k.*, زوئیدن *zinūdan*, غریو کردن *ghariv-k.*  
 HOWL, *n.* زوئیدن *valala*, غریو *ghariv*, زوئیدن *wāwailā*.  
 HOWSOEVER, *ad.* vide HOWEVER.  
 HUBBUB, *n.* غوغا *ghoughā*, غوغا *hangūma*, غوغا *jitna*.  
 HUCKLE-BACKED, *a.* کز *kūzh*, کز *girāli pusht*.  
 HUCKSTER, *n.* خرد فروش *khurda farūsh*, خرد فروش *bāzārjī*.  
 HUDDLE, *vt.* سراسری کردن *sarāsrī-k.*, سراسری کردن *dlu't tadzil-s.*, سراسری کردن *sarvāt-k.*  
 HUDDLE, *n.* vide CROWD.  
 HUE, *n.* رنگ *rang*, رنگ *gūn*.—(legal pursuit) داد و فریاد *dadu faryād*. To make hue and cry, داد و فریاد کردن *dād u faryād-k.*  
 HUFF, *vt.* زدن *lāf*.—(treat with insolence) گستاخی نمودن *gustākhī-n.*, گستاخی نمودن *pusht-k.*  
 HUFF, *n.* حمله خوردن *khafagī*, حمله خوردن *hamalai khul binī*, حمله خوردن *kahr*.  
 HUG, *n.* آغوش *āghūsh*, آغوش *kabz*.  
 HUG, *vt.* بغل گرفتن *baghal-g.*, بغل گرفتن *āghūsh-k.*—(hold fast) *sakht-g.*  
 HUGE, *a.* بزرگ *kalān*, بزرگ *dzim*, بزرگ *buzurg*, بزرگ *bī kiyās*.  
 HUGE, *ad.* بسیار *bisayār*, بسیار *bī kaqāsāna*.

HUGENESS, *n.* بزرگی *buzurgī*, بزرگی *kulānī*.  
 HULK, *n.* جرم *jirmi jahāz*—(any thing bulky) چیز عظیم الجرم *chizi dzimu'jirm*.  
 HULL, *n.* (of a ship) تنه *tana*, تنه *jasd*.—(of a nut) پوست *pusht*.  
 HUM, *vi.* دندن کردن *dandana-k.*, دندن کردن *rislan*. To hum and haw, زبانی زدن *giriftāri zabānī-n.* خطا کردن *khut-k.* To hum an air, آهسته سرودن *ahista-sarūd-k.*  
 HUM, *n.* دندمد *damdama*, دندمد *zam-zama*, دندمد *gunnut*.  
 HUMAN, *a.* آدمی *ādami*, بشری *bashari*, انسانی *insāni*. Human nature, انسانیت *insāniyat*, انسانیت *admīyat*. The human race, بشر *bushar*, انسان *insān*. A human being, انسان *insān*, آدم زاد *adam zād*.  
 HUMANE, *a.* نرمدل *narm dil*, حلیم *halīm*, ملایمت *mulālafat*, لطیف *lutif*, مروت *ahli muruwat*.  
 HUMANELY, *ad.* با ملایمت *bā mulā-yamat*, از روی مروت *az rūi muruwat*.  
 HUMANITY, *n.* حلم *hilm*, رحم *rahm*, ملایمت *narmdilī*, ملایمت *mulālafat*, مروت *ahli muruwat*, مدارا *mudārā*.  
 HUMANIZE, *vt.* آدمیت دادن *admīyat-d.*, ملایم کردن *mulāyīm-k.*, نرمدل کردن *narm dil-k.*  
 HUMANLY, *ad.* آدمیانه *admīyāna*, با انسانیت *bā insāniyat*.  
 HUMBLE, *a.* فروتن *furūtan*, مسکین *miskīn*, متواضع *mutawā'iz*, کمین *kamīna*, دون *dūn*. A humble petition, داشت *drsa-dāsh*.  
 HUMBLE, *vt.* تحقیر کردن *tahqīr-k.*

حقارت کردن *farūtan-s.*, ساختن *hikārat-k.*, سر فرو آوردن *sur firū-d.*, فاضحت نمودن *faṣḥat-n.* To humble one's self, تواضع نمودن *tawāzū-n.*, تضرع نمودن *tazarūd-n.*

**HUMBLLED**, *a.* ناکس *nakhzūd*, متواضع *nākas*, متواضع *muttawāzū*. To be humbled, فروتن کشتن *furū tan-g.*, مخضوع بودن *makhzūd-b.*

**HUMBLY**, *ad.* از فرو تندی *az farūtanī*, حقیرانه *hakīrāna*, با تواضع *bā tawāzū*.

**HUMBUG**, *n.* دروغ *makr*, حیل *kila*, *durugh*.

**HUMID**, *a.* نمناک *nam*, آبدار *ābdār*, نمناک *namdār*, رطوب *ratb*.

**HUMIDITY**, *n.* نمدی *namī*, تری *tari*, نمدی *namnāki*, رطوبت *rutūbat*.

**HUMILIATE**, *vt.* تحقیر کردن *tuhkīr-k.*, پست کردن *pasat-k.*

**HUMILIATION**, *n.* تحقیر *tazarūd*, انکسار *inkisār*, *tuhkīr*.

**HUMILITY**, *n.* فروتنی *tawāzū*, تواضع *farūtant*, انکسار *inkisār*, خضوع *khūsūd*, مدارا *mudārā*.

**HUMOR**, *n.* (moisture) نمدی *tari*, تری *namī*, رطوبت *rutūbat*.—(state of mind) خوی *khui*, مزاج *mizāj*.—(jocularly) لطیفه *latīfa*, بزم *busla*, *gut*.—(caprice) خود سری *khud sari*, خلط *khud rāya*. Humours, *khilt*, (pl.) اخلاط *ikhlat*. Morbid humours, *ikhlati jisālāt*.

**HUMOR**, *vt.* خاطر داشتن *khātir-d.*, دست دادن *nawākhhtan*, نوازش کردن *nawāzish-k.*

**HUMORIST**, *n.* خود رای *khud rāya*, لطیفه گو *hawā parast*, *latīfa gu*.

**HUMOROUS**, *a.* خود سیر (capricious)

*khud andish*.—مسخره *latīfa gu*, (jocular) *maskhura*, بزم *busla gu*.

**HUMOROUSLY**, *ad.* با خود سری *bā khud sari*, با لطیفه *bā latīfa*, *bā busla*.

**HUMOROUSNESS**, *n.* خود سری *khud sari*, بی قراری *bī karārī*.

**HUMOR-SOME**, *a.* خود سر *khud sar*, خوش *bi kurār*, فرار *shokh*, مزاج *khush mizāj*.

**HUMP**, *n.* کوز *kūhān*, کوهان *kūs*. Humped, کوز پشت *kūs pusht*, *ikhud*.

**HUNDRED**, *n.* صد *sad*. A hundred thousand, صد هزار *sad hazār*, لک *lak*. About a hundred, صد چندان *sad chandān*. A hundred fold, صد تا *sad tā*, صد بار *sad bār*.

**HUNG**, *a.* معلق *mudlik*, آویخته *āwīkht*, متعلق *mutadlik*.

**HUNGER**, *n.* گرسنگی *gurisnagi*, جوع *jūd*, اشتها *ishthā*. Extreme hunger, *hamaji hāmij*, هجو *hajw*.

**HUNGER**, *vt.* گرسنه شدن *gurisna-sh.*, تجویع ساختن *tajwid-s*.

**HUNGRILY**, *ad.* با گرسنگی *bā gurisnagi*.

**HUNGRY**, *a.* گرسنه *gurisna*, جوعان *jauān*. To be hungry, گرسنه شدن *gurisna-sh.*, اشتها داشتن *ishthā-d*.

**HUNT**, *vt.* شکار کردن *shikār-k.*, صید کردن *sayd-k.*, تعقیب کردن *alqab-k.*—(pursue) *justan*, گشتن *gashlan*.

**HUNT**, *n.* شکار *shikār*, صید *sayd*, تعقیب *nakhchir*. To go a hunting, *azmi shikār-k.*

**HUNTER**, *n.* شکاری *shikārī*.

**HUNTSMAN**, *n.* شکارگر *sayyād*, *nakhchir gir*.

HUNTING, *n.* شکار *siyādat*, شکار *shikār*.

HUNTRESS, *n.* زن شکار *zani shikār*, *bās*, صیاد *sayyāda*.

HURL, *vt.* رمی انداختن *andākhtan*, رمی ساختن *ramī-s.*, افگندن *afgandan*.

HURLY-BURLY, *n.* غوغا *ghaughā*, هرج و مرج *harj u marj*.

HURRAH, *interj.* "مرحبا" *marhaban*, آفرین *āfarīn*, شاهباش *shābāsh*.

HURRICANE, *n.* تند گرد باد *gird bād*, تند باد *tund bād*, سخت باد *bādi saht*, طوفان *tūfān*.

HURRY, *vt.* شتاب کردن *shitāb-k.*, تعجیل کردن *jaldī-k.*, *tadjīl-k.*

HURRY, *n.* شتاب *shitābt*, عجلت *djlat*, تعجیل *tadjīl*.

HURT, *vt.* آزران *ranjīdan*, آزران *āsurdan*, ضرر کردن *tsā-n.*, آیدان نمودن *tsā-n.*, زخم کردن *sakhm-k.*, نقصان رسانیدن *nuksān-r.*

HURT, *n.* (harm) آزار *asār*, آیدان *asīyat*.—(wound) زخم *sakhm*, نقصان *jarāhat*.—(damage) نقصان *nuksān*, ضرر *sarar*.

HURTFUL, *a.* زبان کار *musīr*, مضر *siyān kār*, مفسد *mufsid*, Very hurtful, کثیرالضرر *kastūrī's sarar*.

HURTFULLY, *ad.* مفسداً *bā āsār*, آزار *asār*, مفسدانه *mufsidan*.

HURTFULNESS, *n.* کاری *siyān*, آزار *hāri*, آفت *āfat*, مضرت *mazarat*.

HURTLESS, *a.* نامضر *nā musar*, بی آزار *bī āsār*, بی ضرر *bī zarar*.

HUSBAND, *n.* شوهر *shauhar*, شوی *shuy*, خاوند *khāwand*, زوج *sauj*.

HUSBAND, *vt.* دامن زوج *sauj-d.*—(manage frugally) خرج قلیل کردن *khār-ki kalīl-k.*, اِمساک کردن *imsāk-k.*

*h.*—(farm) زراعت کردن *sarādt-k.*, کشتکاری نمودن *kisht kārī-n.*

HUSBANDMAN, *n.* کشتکار *kishtkār*, دهقان *musārt*, کشاورز *kashāwars*, دهاقان *dahkān*.

HUSBANDRY, *n.* کشتکاری *kishtkārī*, زراعت *sarādt*, فلاحت *fulahat*.—(frugality) خانداری *khāna dārī*, منفعت دینی *munfidt bīnī*.

HUSH, *interj.* خاموش *khāmūsh*, ساکت *sakit*.

HUSH, *vt.* خاموش کردن *khāmūsh-k.*, خاموشیدن *khāmūshīdan*, ساکت کردن *sakit-b.*

HUSK, *n.* قشر *kishr*, پوست *pūst*.

HUSK, *vt.* مقشر کردن *pūst-b.*, پوست برداشتن *pūst-k.*, پوست بکندن *mukushshar-k.*

HUSKY, *a.* قشری *pūst-dār*, پوست دار *kishrī*.

HUSSY, *n.* زن شوخ چشم *zaf*, جاب *shokh chashm*.

HUSTLE, *vt.* با هم لاندن *bā ham lāndan*, دنج کردن *daft-k.*

HUT, *n.* خانه کوچک *khāna kūchak*, کلبه *khargāh*, زاویه *sāwīya*, کلبه *kulba*, کاشانه *kāshāna*.

HUTCH, *n.* صندوق *sandūk*.

HUZZA, *n.* شورو و شوم *shimātat*, شغب *shur u shaghab*.

HYACINTH, *n.* سنبلی *sumbul*, آسمان گون *āsmān gūn*.—(gom)

HYBRID, *n.* حیوان دو رنگ *haywānī-du rang*, دو نسل *du nasl*.

HYDRA, *n.* مار بسیار سر *mārī bisyar sar*.

HYDRAULIC, *n.* آب شناسی *āb shā-nāsī*, آب روی *āb ravi*.

HYDROCELE, *n.* نرول آب *nuzūlī āb*.

HYDROMEL, *n.* ماء العسل *shahdāb*, شاهد آب *mā'u'l 'asāl*.

HYDROPHOBIA, *n.* آب نفرت *nafr-i-ni āb*, خوف الماء *khaufu'l mā*.

HYENA, *n.* کفتار *kaftār*, ضبع *sabud*.

HYGIENE, *n.* علم حفظ *sihhat*, صحت *ilm-i hifsi sihhat*.

HYMEN, *n.* پردہ *parda*.—(marriage) نکاح *nikāh*, عروسی *drūsi*.

HYMN, *n.* تسبیح *tasbīh*, (pl. تسبیحات *tasbīhāt*), مناجات *munājāt*.

HYMN, *vt.* تسبیح خواندن *tasbīhāt-kh.*, ستایش *ilāhi adā-k.* ادا کردن *ilāhi adā-k.*, ستایش *stāyish-g.* گفتن *stāyish-g.*

HYPERBOLE, *n.* مبالغت *mubālaghat*, اغراق *ighrak*.

HYPERBOLICAL, *a.* صاحب مبالغت *sāhibi mubālighat*, بلیغ *baligh*.

HYPERBOREAN, *a.* شمالی *shimālī*, بارد *bārid*.

HYPERCRITIC, *n.* نکته سنج بلا حد *nukta sanj bilā hadd*, سوداگر *sawdāgi*, سودا زده *sawdā sada*.

HYPHEN, *n.* علامت وصل *dlāmāti vasl*.

HYPOCRISY, *n.* مروت *riyā*, ریا *riyā*, دو رنگی *du rangī*, نفاق *nifāk*.

HYPOCRITE, *n.* ریاکار *riyākār*, مکار *makkār*, اهل نفاق *ahli nifāk*.

HYPOCRITICALLY, *ad.* ساز مکر *makr*, نفاق *bā nifāk*.

HYPOTENUSE, *n.* وتر قائم *vatari kāima*.

HYPOTHESIS, *n.* مظهر *masinna*, قیاس *kayās*.

HYPOTHETICAL, *a.* فرضی *farṣī*, قیاسی *kayāsī*.

HYSSOP, *n.* اشنان دارو *sūfā*, زوفا *ush-nān dārū*.

HYSTERIA, *n.* غشیان *ghashayān*, خفان *khafān*.

HYSTERICAL, *a.* غشیانی *ghashayāni*, اختناکی *ikhtināki*.

HYSTERICIS, *a.* غشی *ghashī*, بی هوشی *bi hūshī*.

## I.

I, *pron.* من *man*, انا *ana'*. I myself, خود من *man khud*.

IAMBIC, *n.* رجز *rajas*.

IBEX, *n.* بز کوهی *buz kūhi*.

ICE, *vt.* ساختن *asfurdan*, یخ ساختن *yakh-s.*

ICE, *n.* یخ *yakh*, جم *jamad*, آب یخ *āb-gūn*, Iced water, یخ آب *ābi yakh*.

ICEBERG, *n.* یخ کوه *kūhi yakh*.

ICECREAM, *n.* بستنی شیر *bastanti shīr*.

ICE-HOUSE, *n.* یخدان *yukhdān*, یخچال *yakh chāl*.

ICHOR, *n.* زرداب *sardāb*, ریش *resh*, آب *ābila*.

ICICLE, *n.* قلم یخ *kalami yakh*, کلفکشنگ *kalfakhshang*.

ICINESS, *n.* یخی *yakhi*, جمادی *jamadi*.

ICY, *a.* یخ پر *pur yakh*, یخدار *yakh dār*.

IDEA, *n.* تصور *tasawwur*, خیال *khiyāl*, وهم *wahm*, گمان *gumān*. An absurd idea, خیال باطل *khiyālī bātil*. Foolish ideas, خیالات بی معنی *khiyālātī bi madni*. To entertain an idea, خیال کردن *tāsawwur-k.*, تصور کردن *khiyāl-k.*

IDEAL, *a.* معصوم *mutasawwar*, وهمی *wahmi*, خیالی *khiyālī*.



- IDEALLY, *ad.* از تصور *az tasawwur*, خیالانه *khiyālāna*.
- IDENTICAL, *a.* همانا *hamānā*, همان *hamūn*, حقیقی *hakīqī*.
- IDENTICALLY, *ad.* بعینہ *batna*, بطور *bulauri* یگانگی *yagānagī*.
- IDENTIFY, *vi.* مطابق کردن *mutābik-k.*, یک ساختن *shunākhtān*, شناختن *yuk-s*.
- IDENTITY, *n.* همنامی *hamānī*, خودیت *khudyat*.
- IDIOM, *n.* معاورت اصطلاح *istilāh*, معاشرت *mu-hāwarat*.
- IDIOMATIC, *a.* اصطلاحی *istilāhī*, موافق معاشرت *mutalīh*, موافقتی *muwāfiki muhāwarat*.
- IDIOT, *n.* ابله *abla*, بی‌دبوت *bī wukūf*, هیچ مدان *ahmak*, جاهل *jāhil*, هیچ *hich* مدان *madān*.
- IDLE, *a.* (lazy) مست *sust*, کاهل *kāhil*. —(unemployed) بی کار *bikār*, معطل *mudtāl*. —(trifling) هزله *hirza*, هوای *hawāi*.
- IDLE, *vi.* بی کار شدن *bī kār-sh*.
- IDLENESS, *n.* بی‌کاری *bullān*, بی‌کارتی *kārī*, تعطیل *tadtīl*, مستی *sustī*, کاهلی *kāhili*.
- IDLER, *n.* آواره *āwāra*, اوباش *aubāsh*, بکار *nābakār*.
- IDLY, *ad.* (inactively) بی کارانه *bī kārāna*, کاهلانہ *kāhilāna*, غفلتانه *ghaf-latāna*. —(triflingly) بی معنی *bī ma'ni*, با *ba* wajai *bī ma'ni*.
- IDOL, *n.* (image) بت *but*, صنم *sanam*, نگار *nigār*. —(person) معبود *mah-būb*, معشوق *madshūk*.
- IDOLATER, *n.* بت پرست *but parast*, وثنی *wasnī*, ملحد *mulhad*.
- IDOLATROUS, *a.* عبادت نمایی صنم *ibādāt namāi sanam*, بت پرست *but parast*.
- IDOLATRY, *n.* بت پرستی *but par-astī*, عبادت صنم *ibādātī sanam*.
- IDOLIZE, *vt.* تکریم کردن *takrīm-k.*, تعظیم نمودن *tadstīm-n*.
- IF, *conj.* اگر *agar*, گر *gar*, ار *ar*. And if, اگر *agar*, و *wagar*, و *war*. But if, ان *in*, اما *ammā*. If not, اگر نه *agar na*, لم *in lam*.
- IGNEOUS, *a.* ناری *nārī*, آتشی *ātishī*.
- IGNITE, *vt.* سوزانیدن *suzānīdan*, آتش *ātish* زدن *ātish-s*.
- IGNOBLE, *a.* کمینہ *kamīna*, فرومایہ *far-māya*, بد نژاد *bad nishād*, دون *dūn*, بد سرشت *bad sarisht*. —(dishonourable) بی احترام *bī ihtirām*, خوار *khār*.
- IGNOMINIOUS, *a.* نا شایسته *nā shāy-istī*, خوار *khār*, فضیح *fasīh*, معذوب *māyūb*, بدنام *bad nām*, بی آبرو *bī ābrū*.
- IGNOMINIOUSLY, *ad.* با رسوائی *bā ruswāiy*, با طعن *bā tadna*.
- IGNOMINY, *n.* رسوائی *ruswāi*, فضیحت *fasīhat*, عیب *āib*, عار *ār*.
- IGNORAMUS, *n.* نادان *nādān*, احمق *ahmak*.
- IGNORANCE, *n.* جهل *jahl*, نادانی *nā-lānt*, جهالت *jahālat*, حماقت *hamaqat*. Gross ignorance, جهل مرکب *jahali marakhab*. Pretended ignorance, تجاهل *tajāhul*.
- IGNORANT, *a.* نادان *nādān*, بی‌دبوت *bī wukūf*, جاهل *jāhil*.
- IGNORANTLY, *ad.* جاهلانہ *jāhilāna*, نادانی *ba tauri nādānt*.
- IGNORE, *vt.* تجاهل کردن *jāhīl-k.*, تجاهل نمودن *tajāhul-n*.

ILL, *n* (evil) بدی *badī*, ظلم *zulm*, عیب *adib*, آید *isā*.—(calamity) مصیبت *musibbat*, آفت *āfat*.

ILL, *a.l.* ضعیف *sishtāna*, قبیحان *kabī-hāna*. To be ill, بیمار شدن *bīmār-sh*, رنجور کردن *ranjūr-k*.

ILL, *a.* (bad) بد *bad*, بدیچ *kabīh*, زشت *sisht*.—(indisposed) بیمار *bīmār*, ناخوش *maris*.—(not well) درخش *nākhūsh*.—(not easily) دشوارانه *dush-eārāna*.

ILLATION, *n.* نتیجه *nattja*, حاصل *hāsīl*.

ILLAUDABLE, *a.* نا ستوده *nā sitūda*, ناپسند *nāpasand*.

ILL-BRED, *a.* بد اخلاق *bad ikhlāk*, بی ادب *bī adab*, گستاخ *gustākh*, زشت نهاد *sisht nihād*.

ILLEGAL, *a.* خلاف شرع *khilāfi sharī*, غیر حرام *nā hukh*, حرام *harām*, واجب *ghayr wājib*.

ILLEGALITY, *n.* مخالفت شرع *mukhā-lifati sharī*, عدم شریعت *dalamīshu-ridī*, برخلاف شرع *bar khilāfi sharī*.

ILLEGALLY, *ad.* حرامانه *harāmāna*, مکرور *nā makrūh*.

ILLEGIBLE, *a.* نا خواندنی *nā khāndanī*.

ILLEGIBLY, *ad.* بطور نا خوانی *ba tauri nā khānī*.

ILLEGITIMACY, *n.* حرامزادگی *harām-sādagī*, بی اصل *bad asl*, ناپاک *nāpākī*.

ILLEGITIMATE, *a.* حرامزاده *harām-sāda*, بی اصل *bad asl*, بی نژاد *bad nishād*.

ILLEGITIMATELY, *ad.* بطور حرامزاده *ba tauri harām-sāda*.

ILL-FAVoured, *a.* زشت رو *sisht rū*, بد صورت *bad sūrat*, قبیح *kabīh*.

ILLIBERAL, *a.* بد اصل *bad asl*.—

(parsimonious) بخیل *bulhīl*, تنگ *tang*, دست *angust*.—(disingenuous) بد باز *kibi bās*.

ILLIBERALLY, *a.l.* با رنگ *bā rang*, بطور حیل *batauri kila bās*.

ILLEGIT, *a.* نا دست *nā durust*, حرام *harām*, خلاف شرع *khilāfi sharī*.

ILLEGITLY, *ad.* برخلاف شرع *bar khilāfi sharī*, بر ضد قانون *bar ziddi kānūn*.

ILLIMITABLE, *a.* بلا امکان حد *bilā imkāni hadd*, غیر منتهی *ghayri mun-tahī*.

ILLITERATE, *a.* نا خوانده *nā khānda*, نادان *bī ilm*, جاهل *jāhil*, بی دانشی *nā-lān*, بی دانشی *bī dānīshī*.

ILLITERATENESS, *n.* نادانی *nā-dānī*, بی دانشی *nā shunāsi*, بی دانشی *bī dānīshī*.

ILLNESS, *n.* بیماری *bīmārī*, آزار *āsār*, بدی (badness) *badī*, رنج *ranj*, مرض *maris*, فساد *fisād*, قباح *kabāhat*.

ILL-NATURE, *n.* بد خوئی *badkhūi*, بد نهادی *bad nihādī*, بد گوهری *bad gauharī*.

ILL-NATURED, *a.* بد خو *badkhu*, بد اندیش *bad andesh*, ناخوش *bad nihād*, کینه خور *kīna khāh*.

ILL-NATUREDLY, *ad.* بطور بد خور *ba tauri bad khāh*, با کینه *bā kīna*.

ILL-TIMED, *a.* بی زمان *bī samān*, بی هنگام *bī hangām*, غیر محل *ghayri-mahl*.

ILLUDE, *vt.* فریفتن *farīstān*, فریب دادن *farīb dādan*.

ILLUMINATE, *vt.* روشن کردن *raushān-k*, منور کردن *af-rūkhtān*, تابش کردن *tābīsh-k*.—(adorn) آراستن *ārāstān*, زینت دادن

zīnat-il, نكش و نگار ساختن *naksh u niyār-s*.

ILLUMINATED, a. منور *munaawwar*, روشن *raushan*, تابدار *tāb-lār*.

ILLUMINATION, n. فروختگی *tāb*, تاب *tāb*, افروختگی *ufrūkh-tagi*, نیر *niyā*, نور *nūr*.—(with lights) چراغان *chirāghān*.—(of books) نكش و نگار *naksh u niyār*.—(infusion of intellectual light or knowledge) روشن ساری *raushan sārī*, تافهم *tafhim*.

ILLUMINATOR, n. منیر *munīr*, نور *nūr*, بخش *nūr bahsh*.

ILLUMINE, vt. روشن ساختن *raushan-s*, منو ساختن *munaawwar-s*.

ILLUSION, n. تصور *khīyāl*, خیال *tu-sawwur*, شعیبد *shu'bada*, حیل *hīlu*. The illusions of dreams, رویا *khīyālāli royā*. The illusions of the devil, تسوولات شیطانیت *tasawlati shaytāniyat*.

ILLUSIVE, a. متخیل *mutakhayyil*, بی ثبات *bi sibāt*, خیالی *khīyālī*.

ILLUSTRATE, vt. واضح کردن *wāsih-k*, بیان کردن *bayān-k*, مبین کردن *mubīn-k*, تفسیر ساختن *tafsīr-s*, اظهار کردن *ishār-k*, توضیح کردن *tausih-k*.

ILLUSTRATED, a. مشروح *mashrūh*.

ILLUSTRATION, n. توضیح *tausih*, تفسیر *tafsīr*, شرح *sharh*, اظهار *ishār*, مثال *misāl*, تاویل *tāwil*.

ILLUSTRATIVE, a. منکشف *munla-shif*, تعبیر کن *bayyinat sās*, بینت ساز *tadbīr kun*.

ILLUSTRATIVELY, ad. بطور شرح *ba tauri sharh*, بوجه بیان *ba wajai biyān*.

ILLUSTRIOUS, a. نامدار *nāmdār*, صاحب جلال *sāhib-i jāla*, نامور *nāmwar*.

مشهور *busurgwār*, بزرگوار *jalāl*, مشهور *mask-hūr*, کرامت *karīm*, عالی *ālī*.

ILLUSTRIOUSLY, ad. از بزرگوار *as busurgwārī*, مشهور *māshhūrūn*, احترام *bā ihtirām*.

IMAGE, n. صورت *sūrat*, شکل *shakl*, تصویر *tāsawir*, پیکر *paikar*, منم *sanām*, بت *but*, نگار *niyār*.

IMAGE, vt. تصویر کردن *tāsawir-k*, مثال آوردن *misāl-ā*.

IMAGINABLE, a. متصور *mutasawwur*, ممکن *mumkinī* وهم *wahm*.

IMAGINARY, a. خیالی *khīyālī*, متخیل *mutakhayyul*, وهمی *wahmī*.

IMAGINATION, n. تصور *khīyāl*, خیال *tasawwur*, وهم *wahm*, متخیلت *mutakhayyilat*, تفکر *tafakkur*.

IMAGINATIVE, a. فکر انگیز *fikr āngiz*, خیالی *khīyālī*.

IMAGINE, vt. تصور کردن *tasawwur-k*, خیال کردن *khīyāl-k*, قیاس کردن *hiyās-k*, ظن کردن *zann-k*.

IMBECILE, a. ناتوان *nāta-wān*, زبون *sabūn*, ضعیف *sa'f*, کمزور *kamzor*.

IMBECILITY, n. ضعف *sudf*, ناتوانی *nā tuwānī*, کم عقلی *kam aklī*.

IMBIBE, vt. نوشیدن *noshidan*, آشامیدن *āshāmīdan*, مشرب کردن *mushrab-k*, نشف *jash-k*, جذب کردن (absorb) *nashf-n*.

IMBITTER, vt. تلخ کردن *talkh-k*, مر ساختن *murr-s*.—(render unhappy) مستمند ساختن *mustamand-s*, نهمدن *mishin-n*.

IMBODY, vi. vide EMBODY.

IMBOLDEN, vt. دلیر کردن *dilēr-k*.

IMBOSOM, vt. در بر گرفتن *dar bar-g*, در خاطر پذیرفتن *dar khātīr-p*.

IMBOWER, vt. با درختها پوشیدن *bā dirukht hā-p*.

**IMBROWN**, *vt.* اسمر کردن *asmar-k.*,  
رنگ گندمی *gandumī rang-k.*

**IMBRUE**, *vt.* در خون غرق کردن *dar*  
*khūn-ghark-k.*, خون آلود کردن *khūn*  
*ālūd-k.*, تر کردن *tar-k.*

**IMBUE**, *vt.* مصوغ، رنگ زدن *rang-s.*,  
مصبوغ کردن *masbūgh-k.*

**IMITABLE**, *a.* ممکن اقتدا *mumkini*  
لايق *ikhtidā*, قابل تقلید *kābili taklīd.*  
اقتدا *lāyaki ihtidā.*

**IMITATE**, *vt.* 1. (copy) نقل کردن *nakl-*  
*k.*, موافقت کردن *ikhtidā-n.*, اقتدا نمودن  
*muwāfaqat-k.* 2. (counterfeit) صورت  
تزویر *sūrat muāmala-k.*, معامله کردن  
*taswitr-n.* To imitate another's  
hand, دستخط، تقلید کردن *taklīd-k.*,  
دستخط، دگر تمثیل ساختن *dast khati digar*  
*tamaṣṣul-s.*

**IMITATION**, *n.* تقلید *taklīd*, اقتدا  
نقل *ikhtidā*, متابعت *mutābidi.*

**IMITATIVE**, *a.* نقلی، تقلیدی *taklīdī*,  
نقلی *naklī.*

**IMITATOR**, *n.* مقلد *mukallid*, متابع  
متابعت *mutābt.*

**IMMACULATE**, *a.* بی عیب *bī dib.*, بی  
معصوم پاک *pāk*, جرم *bī jurm*,  
ma-  
*ḍūm.*

**IMMATERIAL**, *a.* بی جوهری *bī jau-*  
*harī*, غیر *nā hayūlānī* یا هیولانی  
مادی *ghayri māddī.*—(unimportant)  
*nā chīz* یا مهم *nā muḥimm.*

**IMMATERIALLY**, *ad.* بی جوهر *bīlā*  
*jauhar*, بی جسمانه *bī jismāna.*

**IMMATURE**, *a.* (not ripe) خام *khām*,  
نا رسیدگی *nā rasīda.* یا ناپخته  
*nāpukhta.*—(not perfect) نا کامل *nā kāmīl.*  
بی تمام *nā tamām.*—(unseasonable) بی  
زمان، پیش *peesh*, زمان *zamān*,  
همگام *ḥangām*, بی وقت *bī waqt.*

**IMMATURELY**, *ad.* بی هنگامه *bī ḥan-*  
*gāmāna.* یا بطور بی وقت *ba taurī bī waqt.*

**IMMATURITY**, *n.* نرسیدگی *nā rasīda-*  
*gi.* یا خامی *khāmī*, بی تمامی *nā tamāmī.*

**IMMEASURABLE**, *a.* بی اندازه *bī*  
*andāza.* یا بی حد *bī ḥadd.* یا بی  
پایان *bī pāyān.*

**IMMEDIATE**, *a.* حاضر *ḥāsir.*—(instant)  
زود *sūd.*—(near) قریب *karīb.*

**IMMEDIATELY**, *ad.* در حال *ḥālā*, حال  
فوری *fi'lfaur*, فی الحال *fi'lhāl*,  
علی الفور *ala'lfaur.*

**IMMEMORIAL**, *a.* بی ذکر *bīlā sikr*,  
مدید *madīd*, بی یاد *bīlā*  
*yād.*

**IMMENSE**, *a.* بی اندازه *bī andāza*,  
بی گران *bī kīrān*, بی پایان *bī pāyān*,  
بی حد و شمار *bīlā ḥīyās*,  
*ḥadd u shumār.* Immense wealth,  
نا محصور *amwālī nā mahsūr.*

**IMMENSELY**, *ad.* از حد بیرون *az ḥadd*  
*bīrūn*, بی طور بی اندازه *ba taurī bī and-*  
*āza.*

**IMMERGE**, *vt.* زیر آب نهادن *zeri āb-n.*,  
غرق کردن *ghūta-kh.*, غوطه خوردن  
*ghark-k.*, فرو بردن *farū-b.*

**IMMERSE**, *vt.* غرق کردن *ghark-k.*,  
مغمور *maghmūr-k.*, غوطه دادن *gūta-d.*

**IMMERSION**, *n.* غرق *ghark*, غوطه *ghūta*,  
صبح *sibagh.*

**IMMETHODICAL**, *a.* بی نظام *bīniṣām*,  
بی اصول *bī usūb*, یا اصول *bīlā asūl.*,  
بی قاعده *bī kātda.*

**IMMINENT**, *a.* قریب *muṣhrif*, مشرف  
نزدیک *karīb*, *nasdīk.* Imminent  
danger, خطر تخریب *khatarī takhviṣf.*

**IMMISSION**, *n.* ادخال *dukhūl*, ادخال  
ارسال *irsāl*, *idkhāl.*

**IMMIT**, *vt.* دخول کردن *dukhūl-k.*,  
در آویزیدن *dar-ā.* ادخال کردن *idkhāl-k.*

IMMOBILITY, *n.* سکون *sukūn*, بایاداری *pāyadārī*.

IMMODERATE, *a.* بی انداز *bī andāza*, بی اعتدال *bī ttidāl*.

IMMODERATELY, *ad.* بطور معتجز *ba tauri muntahiz*, غیر معتدلانه *ghayri mutadilāna*.

IMMODERATION, *n.* بی اندازگی *bī andāzagi*, بی اعتدالی *bī ttidālī*.

IMMODEST, *a.* بی شرم *bī sharm*, بی حیاء *bī hayā*, بی حجاب *fāhīsh*, بی کجابه *bī kujāb*.

IMMODESTY, *n.* بی حیائی *bī hayāyī*, بی ادبی *bī adabī*.

IMMOLATE, *vt.* قربانی کردن *kurbāni-k.*, فدا کردن *fidā-k.*

IMMOLATION, *n.* فدا *fidā*, ذبح *zibh*, قتل *kuṭl*, قربانی *kurbānī*.

IMMORAL, *a.* فاسد *bad kir-dār*, بد کردار *fasid*, نا پاکار *shohh*, فاجر *fājir*, فاسق *nābakār*.

IMMORALITY, *n.* بد کرداری *bad kir-dārī*, فحش *fahsh*, بدی *badī*, نفاق *nifāq*, فجور *fujūr*.

IMMORALLY, *ad.* از روی فجور *az rūi fujūr*, فاسقانه *fāsikāna*.

IMMORTAL, *a.* بایموت *lāyamaut*, بی ادبی *bī marg*, بی زوال *bī sawāl*, آباد *abadī*.

IMMORTALITY, *n.* عدم موت *ādami maūt*, بقا *bukā*, بی زوال *zind-agānī* *bī zawāl*.

IMMORTALIZE, *vt.* بی زوال کردن *bī sawāl-k.*, بقا دادن *bākī-k.*, بقا دادن *bakā-d.*

IMMORTALLY, *ad.* همیشه *hamīsha*, آباد *abadān*.

IMMOVABLE, *a.* مستقیم *mustakīm*, قائم *kāyīm*, بی حرکت *bilā harakat*,

غیر متحرک *ghayri mutḥarrik*. Im-movable property, عقارات *dhārāt*. A collection of movable and immovable (effects), جمع صامت و ناطق *jamʿ sāmat u nāṭik*. Immovables and movables. رمیده و آرمیده *ramīda u āramīda*.

IMMOVABLY, *ad.* در حال بی حرکت *dar ḥālī bilā harakat*.

IMMUNITY, *n.* زبانی *muʾafi*, معافی *rihāt*, در گذر *dar guzar*, نجات *najāt*, امین *aminī*. A privilege or charter of immunity, معافی نامه *muḍf nāma*, آزادی *barālī āzādī*.

IMMURE, *vt.* زندان حبس کردن *habs-k.*, زندان کردن *zindān-k.*

IMMUTABILITY, *n.* بی تبدیلی *bī tabdīlī*, ثابت *sābit*.

IMMUTABLE, *a.* بی تغییر *bilā taghay-yur*, بی تبدیلی *bī tabdīlī*.

IMP, *n.* دیو *jinn*, جن *dev*.

IMPAIR, *vt.* کم کردن *kāstan*, کاستن *kam-k.*, خراب کردن *sūdan*, خراب کردن *khārāb-k.*, زبان آوردن *siyān-d.*

IMPAIRMENT, *n.* نقصان *kāhish*, نقصان *nuksān*, زبان *siyān*. To be impaired, کم شدن *hum-sh.*, فرسودن *farsūdan*, کمتر گشتن *humtar-g.*

IMPALE, *vt.* بردار کشیدن *bardār-k.*, مصلوب کردن *maslūb-k.*

IMPALPABLE, *a.* ممکن لمس *lā mūm-kini lams*, غیر ملموس *ghayri mam-sūs*.—(not coarse) لطیف *lutf*.

IMPANNEL, *vt.* اسم نوبسی کردن *ism nawīst-k.*

IMPART, *vt.* آگاه وائف کردن *vāhif-k.*, عطا ساختن *agāh-k.*—(grant) دادن *dādan*, بخشیدن *bakh-shīdan*.

**IMPARTIAL**, *n.* بی جانبداری *bi jānibdārī*, عدل *adl*.

*bi jānib dārī*, راست *rāst*, معدل *mad-dil*, صادق *sādiq*, بی تعصب *bi ta'assub*.

**IMPARTIALITY**, *n.* معدل *mādalat*, بی طرفداری *bi tarafdārī*, راستی *rāstī*, بی جانبداری *bi jānibdārī*.

**IMPARTIALLY**, *ad.* از روی اعتدال *as rus diti'āl*, عادلانه *ādilāna*, باصواب *bi's sawāb*.

**IMPARTIBLE**, *a.* غیر منقسم *ghayrī munkusim*.

**IMPASSABLE**, *a.* ناممکن عبور *nā mumkīni dbūr*, بی طریق *bi tarīk*, ناگذشتگی *nā guzashtagī*.

**IMPATIENCE**, *n.* بی صبری *bi sabrī*, غیر تحملی *nā shakībāt*, نا شکیبایی *ghayr tahammulī*.

**IMPATIENT**, *a.* صبر *bi sabr*, بی تحمل *bi tahammul*.

**IMPATIENTLY**, *ad.* بی صبرانه *bi sabrāna*, بی شکیبا *bawajai nā shakībā*.

**IMPAWN**, *vt.* گرو *rahn-g*, گذاشتن *girau-d*.

**IMPEACH**, *vt.* نالاش کردن *nālīsh-k.*, دعوای کردن *faryād-k.*, فریاد کردن *lud-wa-k.*, شکایت کردن *shikāyat-k.*

**IMPEACHABLE**, *a.* لایق شکایت *lāyaki shikāyat*, ممنوع *mamnūd*, متهم *mut-tahim*.

**IMPEACHMENT**, *n.* بار آمد *bar āmad*, شکایت *dadva*, دعوای *faryād*, بهتان *iftirā*, انکار *zamm*, دم *shikāyat*, بختان *buktān*.

**IMPEDE**, *vt.* تعرض *mant-k.*, منع کردن *tadrīs-k.*, مزاحمت کردن *musa-himat-k.*, باز داشتن *bās-d*.

**IMPEDIMENT**, *n.* تعرض *mant*, مانع *tadrīs*, مزاحمت *mānt*, *musa-*

*himat*. An impediment in speech, لکنات *lūknat*, ردد *raddi sabān*.

**IMPEL**, *vt.* تسبیق کردن *rāndan*, راندن *taswīk-k.*

**IMPELLENT**, *n.* قدرت *kudratī*, دنیعت *dafīdt*.

**IMPEND**, *vi.* قریب شدن *karīb-sh.*, نزدیک بودن *mushrif-b.*, مشرف بودن *nasīk-b.*, معلق بودن *mudllak-b.*

**IMPENETRABLE**, *a.* ممنوع مطلع *mumtānt muttālī*, لا ممکن الدخول *lā mumkīnuddukhūl*, غیر منفوذ *ghayrī manfūz*.

**IMPENITENCE**, *n.* عدم پشیمانی *dda-mi pashimānī*, عدم توبه *adamī tūba*.

**IMPENITENT**, *a.* بی توبه *bi tūba*, بی پشیمانی *bi pashimānī*, سخت *sakht*.

**IMPENITENTLY**, *ad.* بی توبه *bawajai bi tūba*, غیر تابانه *ghayrī tāibāna*.

**IMPERATIVE**, *a.* فرمان ده *farmāndah*, حکومت ران *hakūmat rān*.—(in Grammar) امر *amr*. The negative imperative, نهی *nahī*.

**IMPERCEPTIBLE**, *a.* نا آشکار *nā āsh-kār*, بیرون از نظر *nā mansūr*, نا منظور *berūn az nazar*, نا دیدنی *nā dīdanī*.

**IMPERCEPTIBLENESS**, *n.* نا منظوری *nā mansūrī*, عدم آشکارا *adamī āsh-kārā*.

**IMPERCEPTIBLY**, *ad.* بطور نا منظور *ba taurī nā mansūr*, نا آشکار *ba wajai nā āshkār*, رفته رفته *rafta rafta*.

**IMPERFECT**, *a.* ناقص *nā tamām*, نا تمام *nākis*, عیبدار *dīb-dār*.—(tense) ماضی استمراری *māzī istamrārī*.

**IMPERFECTION**, *n.* نا تمامی *nake*, نقص *nā tamāmī*, عیب *dīb*, قصور *kusūr*.

**IMPERFECTLY**, *ad.* نا تمام *nā tamām*, ناقص *bi'lā kamāl*, عیبدار *ba dīb*.

IMPERFORATE, *a.* نا سوراخدار *nā sūrākhdār.*

IMPERIAL, *a.* شاهي *pādashāhi*, شاهي عالیشان *shāhī*, شاهي *shahryārī*, عالیشان *ālīshān*, خسرواني *khusravānī.*

IMPERIALLY, *ad.* خسروانه *khusravāna*, پادشاهانه *pādashāhāna.*

IMPERIOUS, *a.* مغرور *mutakabbir*, مغرور *maghrūr*, ظالم *ālīm*, مستعگار *sitamgār.*

IMPERIOUSLY, *ad.* با عنف *bā ānuf*, قهر *kahrān*, مغرورانه *maghrūrāna.*

IMPERIOUSNESS, *n.* عنف *ānuf*, قهر *khar*, ظلم *zulm*, مغروري *maghrūrī.*

IMPERISHABLE, *a.* نا پايدار *nā pāyadār*, بي زوال *bī zawāl.*

IMPERSONAL, *a.* غير شخصي *ghayrī shakhsī*, ناقص *nākis*. — (verb) فعل بي فاعل *fudlī bī faṭl.*

IMPERTINENCE, *n.* گستاخي *gustākhī*, بي ادبي *bī ādabī*, بي ادبي *ablahī*, شوخي *shokhī*, بي هود *bī hūdagī.*

IMPERTINENT, *a.* بي هود *bī hūda*, گستاخ *gustākh*, بي امتياز *bī imtiyās*, نا مناسب *nā munāsib*, نا لائق *nā lāyāk*, شوخ *shokh*. An impertinent fellow, ابله *ablah*, هرزه خوار *harsa khār*. An impertinent action, وضع نا مرغوب *wāz nā marghūb*. An impertinent speech, هفت *huft*, ياف *yāfa*.

IMPERTINENTLY, *ad.* گستاخانه *gustākāhāna*, بي ادبانه *bī ādabāna*, بي مناسب *bī munāsib.*

IMPERVIOUS, *a.* غير منفرد *ghayrī manfūz*, بي مدخل *bī madkhal.*

IMPETUOSITY, *n.* تندي *tezī*, تيزي *tundī*, غلبه *ghalba*, شدت *shiddat*, جبر *jabr*, سختي *sakhtī*.

IMPETUOUS, *a.* تيز *tez*, گرم *garm*, جبري *jabrī*, شديد *shadīd*, سخت *sakht*, جبري *jabrī*.

IMPETUOUSLY, *ad.* شدت *shiddat*, با عنف *bā ānuf*, با حدت *bā hiddat.*

IMPETUS, *n.* زور *zūr*, قوت *kūwat*, حمل *hamla*, حرکت *harakat.*

IMPIETY, *n.* فساد *fujūr*, فسق *fisk*, نفاق *nifāk*, الحاد *ilhād.*

IMPIOUS, *a.* ملحد *malhad*, بي دين *bī dīn*, کافر *kāfir*, دهری *dahrī.*

IMPIOUSLY, *ad.* ملحدانه *malhadāna*, کافرانه *kāfirāna.*

IMPLACABLE, *a.* بي مرحمت *bī mārhamat*, سختدل *sakhtdil*, بي رحم *bī rahm.*

IMPLACABLY, *ad.* سختدلانه *sakhtdilāna*, از سنگ دلي *az sang dīlī.*

IMPLANT, *vt.* نصب *nishāndan*, نشان دادن *nasb-k.*, ادخال کردن *idkhal-k.*

IMPLEMENT, *n.* ساز کاري *alat*, آلات *qāz kārī*, اسباب *adāt*, اسباب *asbāb.*

IMPLEX, *a.* در هم بر هم *dar ham bar ham*, مشکل *mushkil.*

IMPLICATION, *n.* اشاره *ishāra*, کنایه *kināya*, نتیجه *natiija.*

IMPLICIT, *a.* کامل *kāmil*, تام *tām*, بي قصور *bī kusūr*. Implicit confidence, اعتماد *attimādi tamām*, تمام *attimādi tamām*. Implicit obedience, اطاعت متواضع *itādti muttawāz*, اطاعت متواضع *itādti muttawāz*, معبد *imtisālī mudbbad.*

IMPLICITLY, *ad.* با اعتماد تمام *bā attimādi tamām*, با اطاعت متواضع *bā itādti, mutawāz.*

IMPLORE, *vt.* امداد طلب کردن *imdādī talab-k.*, نیاز *tamannā-k.*, تمنا کردن *niyās-k.*, دعا کردن *duā-k.*, مناجات کردن *munājāt-k.*

IMPLORE, *n.* نیاز *niyās*, دعا *duā*, مناجات *munājāt*, فریاد *faryād.*

**IMPLOREH**, *n.* داعي *dāt*, مساعد علی *musādā*, فریاد کنند *faryād kunanda*  
مدد خواہ *madad khāh*.

**IMPLY**, *vt.* دلالت کردن *dalālat-k.*, اشاره *ishāra-k.*, معنی دادن *madni-d.*

**IMPOISON**, *vt.* با زهر آلودن *bā zahr-ā.*

**IMPOLITIC**, *a.* بی بصیرت *bi basīrat*  
نا مناسب *nā munāsib*.

**IMPORT**, *vt.* نقل کردن *dar-ā.*, در آوردن *dar-ā.*  
*nakl-k.*, وارد نمودن *wārid-n.* To im-  
port goods, نقل اسباب کردن *nakli*  
*asbāb-k.*, امتعت در آوردن *imtidat-dar-*  
*ā.*—(signify) معنی داشتن *madni-d.*,  
دلالت کردن *dalālat-k.*

**IMPORT**, *n.* تجارت *āmadani*, تجارَت  
*tijārat* در آورده *dar-āwarda*—(conse-  
quence) نتیجہ *nattija*—(meaning)  
معنی *madni*, دلالت *dalālat*.

**IMPORTANCE**, *n.* ضرور *zarūr*, مهم *mu-*  
*himm*, لازمت *lāzimāt*. To be of im-  
portance, لازم ضرور شدن *zarūr-sh.*, لازم  
شدن *lāsim-sh.* A thing of no import-  
ance, نا چیز *nā chīz*, لا شئی *lā shī*.

**IMPORTANT**, *a.* گران *girān*, مهم *mu-*  
*himm*, بزرگ *khattir*, ضرور *zarūr*, خطیر  
*buzurg*, عظیم *āsim*.

**IMPORTATION**, *n.* در آورد *dar āward*,  
نقل تجارت *nakli tijārat*, ايراد *irād*,  
واردات *wāridāt*.

**IMPORTUNATE**, *a.* متقاضی *mutakāsi*,  
مطلب *mublit*, مدرم *mubrim*.

**IMPORTUNATELY**, *ad.* با ابرام *bā ibrām*.

**IMPORTUNE**, *vt.* تقاضا کردن *takāzā-k.*,  
زحمت دادن *likdām-s.*, نادام ساختن  
*sahmat-d.*, ابرام کردن *ibrām-k.*

**IMPORTUNE**, *a.* بی وقت *bi waqt*, بی  
محل *bi mah*, نا مناسب *nā munāsib*.

**IMPORTUNITY**, *n.* تصدیح *takāzā*, تقاضا  
*tasdi*, ابرام *ibrām*.

**IMPOSE**, *vt.* خراج گذار *nihādan*, نهادن *nihādan*,  
حمل کردن *khirāj guzār-k.*, فرض نمودن  
*hamat-k.*,—(enjoin as a duty, obligation, &c.) امر ساختن  
*amr-s.*, حکم کردن *hukm-k.* To im-  
pose upon, فریفتن *fartifan*, قدر کردن  
*ghadr-k.*, حیل کردن *hila-k.*

**IMPOSITION**, *n.* (act of laying on) وضع  
*wast*, نهاد *nihād*, طرح *tarah*.—(taxes)  
باج *bāj*, خراج *khirāj*.—(burdens)  
تکالیف *takālif*, رسوم *rusūm*.—(com-  
mand) امر *amr*, فرمان *farmān*.—  
(deceit) فریب *farīb*, خیانت *khīyā-*  
*nat*, حیل *hila*, حذر *ghadr*.—(inflict-  
ing) عقوبت *ukūbat*, تنبیہ *tambih*.

**IMPOSSIBILITY**, *n.* نا ممکنی *nā*  
*mumkini*, عدم امکان *imtinād*, عدم  
*ādami imkān*.

**IMPOSSIBLE**, *a.* ممنوع *mumtān*, نا  
ممكن *nā mumkin*, محال *muhāl*, نا  
میسر *nā muyassar*.

**IMPOST**, *n.* خراج *khirāj*, باج *bāj*, تکلیف  
*taklif*, رسم *rasm*.

**IMPOSTHUME**, *n.* دُنبَل *ābila*, آبله  
*dumbal*, ورم *waram*, قرح *karh*.

**IMPOSTOR**, *n.* ملبس *mukhār*, سکار *mu-*  
*labbis*, حیل باز *hila bās*, دغا باز *ghad-*  
*dār*, عیار *daghābās*, دغا باز *dyyār*.

**IMPOSTURE**, *n.* تلبیس *farīb*, فریب  
*talbis*, مکر *hila*, حیل *makr*, تزویر *taz-*  
*wir*, روباہ بازی *rūbāh bāzi*.

**IMPOTENCE**, *n.* عدم قوت *ādami*  
*kuwat*, کم زوری *nā tawānt*, نا توانی  
*kam sorī*, نا مردی *nā mardī*, مستی  
*sustī*.

**IMPOTENT**, *a.* نا توان *nā tawān*, بی  
قوت *bi kuwat*, ضعیف *saf*, کم قوت  
*nā mard*, کم قوت *kam kuwat*.

**IMPOTENTLY**, *ad.* از نا توانی *as nāta-*  
*wānt*, ضعیفانہ *safāna*.



IMPOUND, *vt.* حبس *ahāla-k.*, احاطه کردن *habs-k.*

IMPRACITABLE, *a.* ناممکن *nā mum-kin*, محال *muhāl*.

IMPRECATE, *vt.* نفرین کردن *nafrīn-k.*, لعنت *had duā-g.* بد دعا گفتن *ladnat-k.*

IMPRECATION, *n.* بد دعا *bad duā*, لعنت *ladnat*, نفرین *nifrīn*.

IMPREGNABLE, *a.* دشوار *munī*, منزعج *num-tant akhsī*. An impregnable fortress, قلعه حصین *hisanī husīn*, محصور *kild dushwār-gīr*.

IMPREGNATE, *vt.* حامله کردن *hāmī-la-k.*, آبستن *bār dār-k.*, آبیستن *abi-tan*, پور کردن *pur-k.*

IMPREGNATION, *n.* حاملگی *hāmī-larī*, درخت *bārdār sāsī*, بار دار سازی *barakat-bahk-kī*.

IMPRESS, *vt.* نشان کردن *nishān-k.*, تاثیر نمودن *tāstīr-n.* — (force into the public service) سخره کردن *sukhra-g.*, زور گرفتن *bu zūr-g.* To impress upon the mind, خاطر نشان کردن *khītur nishān-k.*

IMPRESS, *n.* علامت *nishān*, نشان *dlāmat*, اثر *asar*, ناکش *naksh*.

IMPRESSION, *n.* اثر *shikl*, شکل *asar*. To make 'an impression, تاثیر کردن *tāstīr-k.*, اثر کردن *asar-k.*

IMPRINT, *vt.* چاپ کردن *talī-k.*, چاپ *chāp-k.*

IMPRISON, *vt.* در زندان نهادن *dar zin-lān-n.*, محبوس کردن *habs-k.*, قید کردن *muhbūs-k.*, بند کردن *band-k.*

IMPRISONMENT, *n.* حبس *habs*, بند *band*, قید *kayd*, گرفتاری *girīfāri*.

IMPROBABILITY, *n.* عدم معقولیت *dd-amī mudkūlat*, غیر احتمال *ghayrī ihtimāl*, سباعدت *mubādilat*.

IMPROBABLE, *a.* بی احتمال *bī ahti-māl*, غیر معقول *ghayrī madkūl*, دور *dūr az dhl*, نامحتمل *nā muhtamul*.

IMPROBITY, *n.* بی ایمانی *sharr*, شر *bī imānī*, رسوائی *ruswāi*, ناپاکی *nā rāstī*.

IMPROPER, *a.* نامناسب *nā lāyak*, نامناسب *nā munāsib*. — (unseasonable) بی زمان *bī zamān*, بیجا *bī jā*.

IMPROPERLY, *ad.* نامناسب *buwajai nā munāsib*, نامناسب *nā lāyakāna*.

IMPROPRIETY, *n.* نامناسبیت *nā munā-subat*, ناشایستگی *nā shāyistagi*, بی کارداری *barī kirīdārī*.

IMPROVABLE, *a.* ممکن *mumkinī*, قابل اصلاح *kaḥīlī islāh*.

IMPROVABLENESS, *n.* امکان *imkāni*, قابل آباد *kaḥīlī ābād*.

IMPROVABLY, *ad.* ممکن *batauri mumkinī*, نفع *naft*.

IMPROVE, *vt.* خوبتر کردن *khūbtar-k.*, ترقی کردن *tarakkī-k.*, اصلاح کردن *aslah-k.* — (edify) تعلیم نمودن *tadlīm-n.* To improve a country or estate, معمور کردن *mudmūr-k.*, آباد ساختن *ābād-s.* — (become better) بهتر گشتن *bahtar-g.*, خوبتر شدن *khūbtar-sh.*

IMPROVEMENT, *n.* بهتری *bahtarī*, ترقی *tarakkī*, آبادی *asīyād*. Improvement of the estate, معمور و آبادانی *madmūr u ābādānī* — (edification) تعلیم *tadlīm*, تربیت *tarbiyat*.

IMPROVIDENT, *a.* کوتاه اندیش *kūdah*

- an'ish*, تصدیر *bi bastrat*, بی *bi bastrat*, تصدیر *bi tadbtir*, غافل *ghafil*.
- IMPROVIDENTLY**, *ad.* غافلانه *ghafilāna*.
- IMPRUDENCE**, *n* بی احتیازی *bi imtiyās*, غفلت *ghaflat*, بی تدبیر *bi tamiz*, نادانی *bi tadbtir*, نادانی *nā dān*.
- IMPRUDENT**, *a.* بی تدبیر *bi tamiz*, بی احتیاز *bi imtiyās*, بی عقل *bi ila*, نادان *nādān*, جاهل *jāhīl*.
- IMPRUDENTLY**, *ad.* غافلانه *ghafilāna*, غفلت علی الغفلت *al'l ghaflat*, غفلانه *ghafilāna*.
- IMPUDENCE**, *n.* کستاخ *shokht*, شرمی *sharm*, بی شرمی *bi sharm*, بی ادب *bi hayāy*, عدم ادب *adami alub*.
- IMPUDENT**, *a.* کستاخ *shokht*, بی ادب *bi adab*, بی حیاء *bi hayā*.
- IMPUDENTLY**, *ad.* بی ادبانه *bi adabāna*, شوخانه *as gustākht*, از کستاهی *shokhāna*.
- IMPUGN**, *vt.* مخالفت نمودن *mukhālafat-n.*, مناقشه *itirās-k.*, رد کردن *munākasha-k.*, رد کردن *radd-k.*
- IMPULSE**, *n.* قوت دفعه *kuwat-i daftat*, تهریک *tahrīk*, مساق *masāk*, حالت *hālat*, باعث *bāts*.
- IMPULSIVE**, *a.* سابق *muharrīk*, موجب *mūjab*, Impulsive force, قوت محرکه *kuwat-i muharrīka*.
- IMPUNITY**, *n.* بی سزایی *bi sayāsāt*, بی عذاب *bi asāb*, بی سزا *bi asāb*, بی سزا *bi asāb*, بی سزا *bi asāb*.
- IMPURE**, *a.* نا پاک *nā pāk*, پلید *palid*, نجس *najis*, ملوث *mulawwas*.
- IMPURELY**, *ad.* ناپاکانه *nāpākāna*, از نجاست *as najāsāt*.
- IMPURITY, IMPURENESS**, *n.* ناپاکی *nāpākī*, پلیدی *palidī*, نجاست *najāsāt*, آلودگی *ā'dayish*.
- IMPUTABLE**, *a.* محتمل *muhāmal*, منسوب *mumkinī isnād*, منسوب *mansūb*.
- IMPUTATION**, *n.* احتمال *ihimāl*, تهمت *tuhmat*, اتهام *isnād*, افتراء *iftirā*.
- IMPUTE**, *vt.* حمل کردن *haml-k.*, تهمت *tuhmat-n.*, احتمال کردن *ihimāl-k.*, افتراء کردن *iftirā-k.*, منسوب کردن *mansub-k.*
- IN**, *prep., ad.* در *dar*, اندرون *andarūn*, درون *dar*, در میان *dar miyān*, در این میان *dar in-mayān*. In fact, فی الحقیقت *fi'l hakikat*. Inasmuch, چون *chūn*, چندان *chūnki*. In debt, قرضدار *laras-dār*. In two or three days, بعد دو سه روز *bad-dū si rūṣ*. In order that, تا که *tā ki*. In short, فی الجمله *fi'l jumla*. In spite of, با وجود *bā wujūd*.
- INABILITY**, *n.* ناتوانایی *nā tawānāt*, تنگدستی *dar mānlagī*, قوت *tangdastī*, عدم قوت *adami kurwat*.
- INACCESSIBILITY**, *n.* مناعت *manādat*, تمنع *tamannd*.
- INACCESSIBLE**, *a.* نا یاب *nā yāb*, منیع *mumtanu'l-wusūl*, مانع *manā*.
- INACCURACY**, *n.* نا صحت *nā sihat*, نا راستی *adami aslāh*, بی سازگاری *bi sāskārī*, غلط داری *ghalat dārī*.
- INACCURATE**, *a.* نا صحیح *nā sihat*, غلط *ghalat*, نا درست *nā durust*, بی اصلاح *bi islāh*.

IN ACTION, *n.* حرکت *bi harakat*,  
بی شغلی *bi shughulī*, آرام *ārām*,  
فراغت *furāghat*.

INACTIVE, *a.* حرکت *bi harakat*,  
سست *sust*, کاهل *kāhil*, باطل *bātil*.

INACTIVELY, *ad.* کاهلانہ *kāhīlāna*,  
کاهل *bi tarīkī kāhil*.

INADEQUATE, *a.* لایق *nā lāyāk*,  
نا مناسب *nā muwāfak*, نا موافق *nā munāsib*,  
غیر کافی *ghayrī kāfī*.  
To be inadequate, *nā* لایق شدن *lāyāk-sh.*,  
نا موافق *kam-sh.*, بودن *nā muwāfak-b.*

INADEQUATELY, *ad.* بطور نالایق *ba taurī nālāyāk*,  
از قصور *as kasūr*, ناقصانہ *nākisāna*.

INADVERTENCY, *n.* خطا *khatā*, سهو *sahw*,  
غافل *ghāfilī*, فراموشی *farāmūshī*,  
بی خبری *bi khabarī*, بی التفاتی *bi iltifātī*.

INADVERTENT, *a.* بی فکر *bi fikr*, غافل *ghāfil*,  
بی خبر *bi khabar*.

INADVERTENTLY, *ad.* غافلانہ *ghāfilāna*,  
بی خبرانہ *bi khabarāna*.

INAFFABLE, *a.* بی ادب *bi adab*,  
نارام *nā rām*.

INALIENABLE, *a.* غیر مغارق *ghayrī mufārik*.

INANIMATE, *a.* جامد *bi jān*, جامد *jāmid*,  
دلمردہ *dīl murda*.

INAPPLICABLE, *a.* نا مناسب *nā mu-nāsib*,  
بی موافقت *nā shāyista*, نا شایسته *bi muwāfakat*,  
نا مطابق *nā mutābik*.

INAPPROPRIATE, } *a.* بیجا *bi jā*,  
INAPT, } مناسب *nā mu-nāsib*,  
نا موافق *nā muwāfak*.

INARTICULATE, *a.* بی تلفظ *bi talaffuz*,  
آواز نا آشکار *laknat*.—(sound) *āwāzī nā āshkār*.

INARTICULATELY, *ad.* نا صاف *bi āwāzī nā āshkār*.

*bi talaffuz*, نا تلفظ *bi talaffuz*, نا تلفظ *nā tālaffuzāna*.

INARTIFICIAL, *a.* هنر *bi hunar*,  
بی صناعت *bi einādī*.

INATTENTION, *n.* غفلت *ghaflat*,  
تغافل *taghāful*, بی خبری *bi khabarī*,  
بی غافی *bi ghāfilī*, بیروانی *bi parwāzī*.

INATTENTIVE, *a.* غافل *ghāfil*,  
بی خبر *bi khabar*, کاهل *kāhil*.

INAUDIBLE, *a.* نا ممکن استماع *nā mumkīni istimād*,  
نا شنیدہ *nā shanīda*.

INAUGURATE, *vt.* تقدیس کردن *tak-dīs-k.*,  
داخل کردن *dākhil-k.*, ابتدا کردن *ibtidā-k.*

INAUGURATION, *n.* بخت *baydt*,  
تقدیس *takdīs*.

INAUSPICIOUS, *n.* بد بخت *bad balcht*,  
بد اختر *bi tālt*, طالع *bad akhtar*,  
شوم *nā mubārak*, شوم *shūm*,  
بد فال *bad fāl*.

INBORN, *a.* مطبوع *matbū*, ذاتی *sāti*,  
طبعی *tubīy*.

INCAGE, *vt.* در قفس نهادن *dar kafus-n.*

INCAPABLE, *a.* (unfit) لایق *nālāyāk*,  
بی قابلیت *bi kābīliyat*.—(without power) بی قدرت *bi kudrat*,  
بی قوت *bi kuwat*.—(without understanding) بی عقل *bi ʿaql*,  
بی علم *bi hunar*, بی هنر *bi ʿilm*.

INCAPACIOUS, *a.* تنگ *tang*, فراخ *nā farāk*.

INCAPACIOUSNESS, *n.* تنگی *tāngī*,  
عدم وسعت *adami wasīdt*.

INCAPACITY, *n.* نا قابلیت *nā kābīliyat*,  
عدم عقل *adami ʿaql*.

INCARCERATE, *vt.* حبس کردن *habs-k.*,  
قید کردن *kayd-k.*

- INCARNATE, *a.* تجسم *mutajassam*, مجسد *mutajassid*.
- INCARNATION, *n.* جسمانیت *jismā-niyat*, یکری گیری *paykar giri*.
- INCAUTIOUS, *a.* بی بصیرت *bi bast-rat*, غافل *ghāfil*, خبر داری *bi khabar dārt*, بلا ملاحظه *bilā mulāhaza*.
- INCAUTIOUSLY, *ad.* "غافلانه" *ghāfilān*, کاهلان *kāhī'āna*, با غفلت *bā ghaflat*.
- INCENDIARISM, *n.* آتش افروزی *ātish afrūzi*, خانه سوزی *kāna sūzi*.
- INCENDIARY, *n.* آتش افروز *ātish afrūz*, آتش انگیز *ātish angiz*, حراق *hurāk*.—(a seditious man) فتنه انگیز *fitna angiz*, مفسد *mufsid*, عامی *asī*.
- INCENSE, *n.* لوبان *lobān*, کندر *kundur*.
- INCENSE, *vt.* آلودن *khafā-k.*, خفا کردن *āsurdan*, رنجیدن *ranjidan*, خشمناک کردن *khashamnāk-k.* To be incensed, کهر گرفتن *kahr-g.*, گرم شدن *garm-sh.*
- INCENTIVE, *a.* محرّض *muḥawiz*, محرّک *muharrik*.
- INCEPTIVE, *a.* آغاز نما *aghās numā*, ابتدائی *ibtidāi*, شروعی *shurūi*.
- INCESSANT, *a.* بی توقف *bi tawakkuf*, دایم *dāyam*, مداوم *mudmīn*.
- INCESSANTLY, *ad.* همیشه *hamīsha*, دایما *dayīman*, با مداومت *bā mudāwamat*.
- INCEST, *n.* فجور القربان *fujr'ul karāba*, زناکاری با خویشان *zanākārī bā khishān*.
- INCH, *n.* یک بند انگشت *asbt*, یک *yak bandi angusht*.
- INCIDENT, *n.* حادثه *hādīsa*, اتفاق *ittifāq*, ماجرا *mājara*, سرگذشت *sar guzash*, قصه *kasā*, وقوع *wuqūf*.—(casual) اتفاقی *ittifāqī*, واقعی *wāqīi*.
- INCIDENTAL, *a.* عارضی *ittifāqī*, اتفاقی *arīst*, ناگهانی *nāghānī*.
- INCIDENTALLY, *ad.* عارضانه *arīstāna*, اتفاقاً *ittifāqān*.
- INCIPIENT, *a.* بادیه *bādī*, مستأنف *mustānaf*, ابتدائی *ibtidāi*.
- INCISION, *n.* برش *burish*, زخم *sakhm*, جراحت *jarāhat*.
- INCISIVE, *a.* قطع ساز *katt sās*, زخم نما *sakhm numā*.
- INCITE, *vt.* انگیزختن *angīkhtan*, تحریک *tahrīk*, تیز کردن *tes-k.*, اغوا ساختن *targhīb-n.*, ترغیب نمودن *ighwā-s.*
- INCITEMENT, *n.* انگیزش *angīzish*, تحریک *tahrīk*, تحریض *tahrīs*.
- INCIVILITY, *n.* بی مروتی *bi muruw-wat*, بی ادبی *bi adabī*.
- INCLEMENCY, *n.* بی رحمی *bi rahmī*, ظلم *zulm*, درشتی *durushtī*.
- INCLEMENT, *a.* بی رحم *bi rahm*, ظالم *zālim*, سخت *shadīd*, سبک *sakht*.
- INCLINABLE, *a.* مایل *māil*, زانجب *rāghīb*, آرزومند *ārzu-mand*.
- INCLINATION, *n.* میل *mayl*, رغبت *raghbat*, آرزو *ārzu*, خواهش *kāhish*, خوی *khui*, اراده *irāda*, خاطر *khātir*.
- INCLINE, *vi.* *vt.* آرزو *māil-sh.*, میل داشتن *ārzu-d.*, میل کردن *māil-k.*, التفات کردن *raghbat-k.*, رغبت کردن *iltifāt-k.* To incline the body or the head, معروض کردن *rukū-k.*, ساجد شدن *saghu-s.*—(lean) تکیه دادن *takiya-d.*
- INCLINED, *a.* مایل *māil*, عاطف *ālīf*. To be inclined, مایل شدن *māil-sh.* Inclined plane, منحدر *munhadar*.
- INCLOSE, *vt.* بند کردن *band-k.*, ملفوف کردن *malfūf-k.*
- INCLOSURE, *n.* حصار *hissār*, حیاط *hiyāta*, احاطه *ahāta*.
- INCLUDE, *vt.* داخل کردن *dākhil-k.*

- شامل کردن *shāmil-k.*, اشتغال کردن *ishṭi-māl-k.*, متضمن شدن *mutaṣammīn-sh.*
- INCLUDING, *a.* متضمن *mutaṣammīn*, مشتمل *muṣhtamil*, شامل *shāmil*.
- INCLUDED, } *a.* داخل *dākhil*, شامل  
INCLUSIVE, } *shāmil*, مندرج *mun-*  
*darīj*.
- INCLUSIVELY, *ad.* مجمعانہ *majmūā-na*, تضمناً *tazammunan*.
- INCOGNIZABLE, *a.* منکر *munkar*, نا معلوم *nā madlūm*.
- INCOHERENCE, *n.* غیر مطابقت *ghayri mutābakat*, عدم مناسبت *ādami munāsabat*.
- INCOHERENT, *a.* بی ہودہ *bi hūda*, بی مناسبت *bi maḥnī*, نا مناسب *nā munāsib*, بی ربط *nā muwāḥik*, نا موافق *bi rabt*.
- INCOHERENTLY, *ad.* بطور نا موافق *ba tauri nā muwāḥik*, بوجہ نا ملحق *ba wajai nā malḥak*.
- INCOMBUSTIBLE, *a.* مستند سوزش *mumtānī sūzish*, نا سوختنی *nā sūkhtānī*.
- INCOME, *n.* حاصل آمدنی *āmadanī*, حاصل *hāsil*, وصول *mudākhil*, وصول *wusūl*, حاصل *mā ḥasal*. Income-tax, عشر *khirāji āmadanī*, خراج آمدنی *ashr mah-sūl*.
- INCOMMENSURABLE, *a.* مستند قیاس *mumtānī kiyās*, بی غیر *ghayri musāwī*.
- INCOMMODE, *vt.* ایذا دادن *isā-d.*, تصدیع دادن *tuklīf-d.*, زحمت دادن *tasḍīf-d.*, زحمت *sahmat-d.*, ستم نمودن *sitam-n.*
- INCOMMODIOUS, *a.* متصدع *mutasaddī*, نا معقول *nā munāsib*, نا معقول *nā mādkūl*.
- INCOMMODIOUSLY, *ad.* با تکلف *bā takalluf*, با زحمت *bā saḥmat*.
- INCOMMODIOUSNESS, *n.* زحمت *saḥmat*, مزاحمت *takalluf*, نا مناسبی *nā munāsabī*.
- INCOMMUNICABLE, *a.* نا ممکن بیان *nā mumkīnī bayān*, نا گفتنی *nā guftānī*.
- INCOMPACT, *a.* نا پیوستہ *nā paywasta*, نا ملحق *nā mulḥak*.
- INCOMPARABLE, *a.* بی نظیر *bi nāṣir*, لا شبیه *bi mīṣāl*, نا در *nādir*, لائلی *bi mānand*, نا مانند *lāshānī*.
- INCOMPASSIONATE, *a.* بی رحمت *bi rahmat*, بی شفقت *bi shafakat*, ظالم *sālim*, سنگدل *sangdil*.
- INCOMPATIBLE, *a.* مخالف *mukhālīf*, نا مناسب *nā munāsib*.
- INCOMPETENT, *a.* نا مناسب *nā munāsib*, نا لایق *nā lāyik*, بی موافق *bi muwāḥikat*.
- INCOMPETENTLY, *ad.* بوجہ نا مناسب *ba wajai nā munāsib*, نا قابل *nā kābilāna*.
- INCOMPLETE, *a.* نا تمام *nā tamām*, ناقص *nā kāmīl*, نا کامل *nā kāmīl*.
- INCOMPLETENESS, *n.* نا تمامی *nā tamāmī*, نقص *nāks*.
- INCOMPLIANCE, *n.* درشتی *dūrushtī*, عدم موافقت *ādami muwāḥikat*.
- INCOMPREHENSIBLE, *a.* (not to be conceived) نا ممکن *bi kiyās*, نا ممکن *nā mumkīnī fahm*, نا ادراک *bi lā idrāk*.—(not to be contained) نا قیاس *as hadd berūn*, نا قیاسی *bi kiyās*, نا قیاسانہ *bi kiyāsāna*.
- INCOMPREHENSIBLY, *ad.* از بی قیاسی *as bi kiyās*.
- INCOMPREHENSIBILITY, *n.* عدم

عدم ادراک *ādami daryāft*, دریافت  
*ādami idrāk*.

INCOMPRESSIBLE, *a.* ممتنع فشار  
*mumtamt fīshār*, ناقابل انشراح *nā*  
*kābili afshūrish*.

INCONCEALABLE, *a.* نا پوشیدگی *nā*  
*poshtdagt*, ممتنع نهفتگی *mumtamt*  
*nikhustagt*.

INCONCLUSIVE, *a.* ناقص *nākis*, قاصر  
*kāsir*, نا تمام *nā tamām*, بی تدبیر *bī*  
*natija*.

INCONCLUSIVELY, *ad.* بلا تدبیر *bilā*  
*natija*, غیر مفیدانه *ghayri muftidāna*.

INCONCLUSIVENESS, *n.* عدم تدبیر *nā*  
*natija*, نا تمامی *nā tamām*,  
قصور *kusūr*.

INCONDITIONAL, *a.* بی شرط *bī shart*.

INCONFORMITY, *n.* عدم موافقت *ādā-*  
*mi muwāfakat*, نا مطابقی *nā mutā-*  
*bakt*.

INCONGRUITY, *n.* نا همواری *nā ham-*  
*wārī*, نا شایستگی *nā shāyistagt*, نا  
لا یقنی *nā lāyukt*.

INCONGRUOUS, *a.* نا موافق *nā mu-*  
*wāfak*, نا هموار *nā hamwār*,  
نا درست *nā durust*, بیجا *bijā*.

INCONGRUOUSLY, *ad.* بطور نا هموار  
*ba tauri nā hamwār*, بی مناسبانه *bī*  
*munāsibāna*, نا موافقانه *nā muwāfi-*  
*kāna*.

INCONSIDERABLE, *a.* بی اعتبار *bī*  
*attibār*, کم بها *nā chīz*, نا چیز  
*bahā*, بی قدر *bī kadr*, نا گران *nā girān*,  
دوون *dūn*.

INCONSIDERABLENESS, *n.* نا چیزیی  
*nā chīst*, عدم اعتبار *ādmi attibār*,  
کوچکی *kūchakt*.

INCONSIDERATE, *a.* بی پروا *bī parwā*,  
بی اندیشه *bī andarīsha*, بی حس

بی فکر *bī fkr*, غافل *ghāfil*, بی عقل  
*bī fikr*. An inconsiderate speech,  
کذاب سخن *sakhuni bīkhūda*,  
گزارش *gazāf*.

INCONSIDERATELY, *ad.* بی تأمل *bī*  
*tāmūl*, بلا بصیرت *bilā basīrat*, بلا  
بی علاقه *bilā mulāhasa*, غافل *bī*  
*aklāna*.

INCONSIDERATENESS, *n.* عدم فکر  
*ādami fikr*, غفلت *ghāflāt*, بی خیالی  
*bī khiyālī*, نادانی *nādānī*.

INCONSISTENCE, } *n.* بی هواری *bīhu-*  
INCONSISTENCY, } *dagt*, نا سازگاری  
*nā sāsakarī*, مخالفت *mulhālafat*,  
اختلاف *ikhtilāf*, تعلل *tadlīl*.

INCONSISTENT, *a.* بی هواری *bīkhūda*,  
بی معنی *bī madnī*, نا لایق *nā lāyak*,  
مخالف *nā munāsib*, نا مناسب  
*munākas*, مناقض *mukhālīf*.

INCONSISTENTLY, *ad.* بی هواری *bīkhū-*  
*dāna*, نا لایقانه *nā lāyakāna*, نا  
طور *ba tauri nā munāsib*, نا مناسب  
*bātilāna*.

INCONSOLABLE, *a.* اندوه گین *an-*  
*dūhgtīn*, دل تنگ *dillang*, دل  
تیره *tīra dīl*.

INCONSTANCY, *n.* بی قراری *bī ka-*  
*rārī*, نا پایداری *nā pāyadārī*,  
سبکساری *bī istīklālī*,  
*sabukāsārī*, The inconstancy of fortune,  
چرخ دوار *charkhi darwār*.

INCONSTANT, *a.* بی قرار *bī karār*,  
*nā* نا استوار *nā pāyadār*, نا پایدار  
*ustuwār*, غیر ثابت *ghayri sālīt*,  
متغیر *mulaghayyir*.

INCONTESTABLE, *a.* مستحیل منازعت  
*mustahīli munāsīdt*, شافی *shāftī*,  
*kāttī*. An incontestable proof,  
دلیل شافی *dālīlī shāftī*.

- INCONTINENCE, *n.* بی عصمتی *bī as-matti*, شهوت پرستی *shahwat parastī*, نفس اماره *nafsi ammāra*.
- INCONTINENT, *a.* بی پرهیز *bī par-hiz*, شهوت پرست *shahwat parastī*, بی عصمت *bī asmat*.
- INCONTINENTLY, *ad.* از بی پرهیزی *az bī parhīzi*, بی پرهیزانه *bī parhī-zāna*.
- INCONTROVERTIBLE, *a.* ناممکن *nā mumkini nizā*, نزاع *nā mumkini nizā*.
- INCONVENIENCE, *n.* نا شایستگی *nā shayistagi*, تکلف *takalluf*, زحمت *zahmat*, ایذات *āyāat*, عدم ایذات *ādami liyākat*, نا همواری *nā hamwārī*, عذاب *dzāb*.
- INCONVENIENT, *a.* (inconvenient) مزاحم *musāhim*, بی حضور *bī huzūr*, نا لایق (unfit) *zāhmatlār* — *zāhmatlār*, نا سوائق *nā muwāfak*, نا معقول *nā madkūl*.
- INCONVENIENTLY, *ad.* با زحمت *bā zahmat*, با زحمت *musāhimāna*, با تکلف *bā takalluf*.
- INCONVINCIBLE, *a.* ناممکن *nā mumkini ilzām*.
- INCORPORAL, *a.* مجرد *mujarrad*, بی جسم *bī jism*, *bilā jasad*.
- INCORPORATE, *vt.* سرشتن *surishtan*, ضمیمه آوردن *āmīkhtan*, *zāmīmat-ā*, الحاق کردن *ilhām-k.*, جمع کردن *jam-k.* To incorporate cities, ملحقیات کردن *mullahāt-k.*
- INCORPORATION, *n.* خلط *khalt*, آمیزش *āmīsh*, ضم *zamm*, الحاق *ilhāk*, ضمیمه *zāmīmat*. — (body of artists, &c.) رفعت *irfat*, رفاقت *rafākat*.
- INCORPOREALLY, *ad.* بی جوهری *bilā jāuhari*, نام جسمانه *nā jismāna*.
- INCORRECT, *a.* نام صحیح *nā sahīh*, نا درست *nā durust*, خطا *khata*, غلط *ghalat*.
- INCORRECTNESS, *n.* نام درستی *nā durusti*, غلط *ghalat*.
- INCORRIGIBLE, *a.* شدید *shadīd*, علاج *lā ilāj*, نا اصلاح پذیر *nā islāh pastir*, از حد خراب *as hadd kharāb*.
- INCORRIGIBLENESS, *n.* عدم اصلاح *ādami islāh*, از حد خرابی *as hadd kharābī*.
- INCORRIGIBLY, *ad.* از شرارت *as shārāt*, با عدم اصلاح *bā ādami islāh*.
- INCORRUPT, *a.* خالص *khālīs*, پاک *pāk*, بی فساد *sālīh*, صالح *sālīh*, *bī fisād*.
- INCORRUPTIBILITY, *n.* سادگی *sādagi*, پاک *pākī*, عدم فساد *ādami islāh*, *bī tabāhī*.
- INCORRUPTNESS, *n.* پاک *pākī*, عدم فساد *ādami islāh*, *bī tabāhī*.
- INCORRUPTIBLE, *a.* ناممکن *nā mumkini itlāf*, قابل تباه *bā tabāhī*, *bī dyb*, *bī fanā*.
- INCRASSATE, *vt.* سطر کردن *stībar-k.*, غلیظ ساختن *ghalīz-s.*
- INCREASE, *vi.* افزودن *afzūdan*, مزید *maẓīd-k.*, ترقی کردن *tarakkt-k.*, ازدیاد کردن *as-diyād-k.*, اضافت نمودن *isāfat-n.* — (grow more or greater) شدن *ziyāda-sh.*, ازدیاد یافتن *asdiyād-y.*, رستن *rustan*, ترقی *tarakkt-d.* داشتن *tarakkt*.
- INCREASE, *n.* افزودنی *afzūnī*, ترقی *tarakkt*, اضافت *isāfa*, برکت *barakkt*.
- INCREDIBILITY, *n.* عدم اعتبار *ādami ittibār*, نامعتبری *nā mudtabarī*.
- INCREDIBLE, *a.* باور *nā ālā-yaki bāwar*, نامعتبر *nā ālā-yaki ittibār*, واجب اعتقاد *nā wājib ittikād*.

INCRECULITY, *n.* بی اعتقادی *bi* *ʿitqādī*, کفر *kufr*, انکار *inkār*.

INCRECULOUS, *a.* بی ایمان *bi* *ʿimān* منکر *munkir*.

INCREMENT, *n.* ترقی *tarakkī*, افزونی *afzūnī*.

INCRUST, *vt.* اندودن *andūdān*, اندود *andūda-k.*—(cover with a husk) با کشر پوشیدن *bā kishr-p.*

INCRUSTATION, *n.* اندودگی *andūd-*  
*dagī*.—(husk) پوش *kishr*, پوست *pūst*

INCUBATE, *vi.* بر دیشم نشستن *bar bai-*  
*sa-n.*, حضن کردن *hasn-k.*

INCUBUS, *n.* کابوس *kābūs*, خفتک *khuftak*.

INCULCATE, *vt.* آموختن *āmūkh-tan* درس گفتن *daras-g.*, نصیحت دادن *nasihat-d.*, تعلیم نمودن *tdlīm-n.*

INCULPABLE, *a.* بی گناه *bi* *gunāh*, بی تقصیر *bi* *khatā*, بی الزام *bi* *ilzām*.

INCULPABLY, *ad.* از بی گناهی *as* *bi* *gunāhi*, معصومانه *madsūmāna*.

INCUMBENT, *a.* (lying upon) واکن *wākin*, متکلی *muttakī*.—(imposed as a duty) لازم *lāsīm*, واجب *wājib*, مقتضا *muktazā*. To be incumbent, واجب شدن *wājib-sh.*, بایستن *bāyis-tan*. It is incumbent on me, مرا لازم *marā lāsīm ast.*

INCUR, *vt.* مستوجب گشتن *yāftan*, یاافتن *yāftan*, صرف *mastawjib-g.* To incur expense, صرف کردن *sarf-k.*, خرج کردن *kharch-k.*

INCURABLE, *a.* معتنج *lā ilāj*, لا علاج *lā ilāj*, معتنج *mumtān'ul ilāj*.

INCURABLENESS, } *n.* بی علاچی *bi* *ʿilāji*,  
INCURABILITY, } امعناع *imtinā'ul ilāj*.

INCURSION, *n.* تاخت *tākh-t*, هجوم *hujūm*, حمله *hamla*.

INCURVATION, *n.* کجی *mayl*, میل *kajī*.

INDEBTED, *a.* (being in debt) مقروض *makrūz*, قرضدار *kurzdār*, دین دار *dayndār*, مدیون *madyyūn*.—(having obligations) منندار *minnatdār*, ممنون *mamnūn*.

INDECENCY, *n.* عدم ادب *ʿadami* *adab*, شوخی *tarkī adab*, ترک ادب *shokht*, بی حیای *bi* *hayāi*.

INDECENT, *a.* بی ادب *bi* *adab*, نا لایق *nālāyiq*, نا شایسته *nā shāista*, نا شایسته *nā shāyista*.

INDECENTLY, *ad.* بی ادبانه *bi* *ada-bāna*, نا شایستگی *bā nā shāyistagi*.

INDECISIVE, *a.* متردد *mutaraddid*, بی عزم *bi* *ʿazm*.

INDECLINABLE, *a.* غیر صرف *gha-yri munsarif*, بی تصریف *bi* *tasrif*.

INDECORUM, *n.* بی ادبی *bi* *adabi*, بی فضولی *fuzūlī*.

INDEED, *ad.* فی الواقع *albatta*, فی حقیقت *fi'l wāqī*, حقیقتاً *hakikatān*, یقیناً *fi'l hakikat*, یقیناً *yaktannan*.

INDEFATIGABLE, *a.* معتنج ماندگی *mumtān māndagi*, معنتی *mihnati*.

INDEFATIGABLY, *ad.* بی ماندگی *bi* *māndagi*, بی اتعاب *bi* *ilāb*.

INDEFEASIBLE, *a.* معتنج ابطال *mu-mtān ibtāl*.

INDEFENSIBLE, *a.* معتنج مقاومت *mumtān mukāwamat*.—(admitting no apology) معتنج العذر *mumtān'ul ʿizr*.

INDEFINITE, *a.* غیر معین *ghayrī muyyin*, غیر محقق *ghayrī mukakkh*, نا محدود *nā mahdūd*. An indefinite number, ادنک *adank*.



- INDEFINITELY, *ad.* با طریق نا مقرر *ba tarīkhi nā mukharrar*.
- INDELIBLE, *a.* مستحیل الی ابد *must-ahilū'l indirāe*, ممتنع ابطال *mum-tant ibtāl*.
- INDELICACY, *n.* شوخی *shohkhi*, نا پاکیزگی *nā pākizagi*, نا شایستگی *nā shāyistagi*, فاحش *fahsh*.
- INDELICATE, *a.* نا پاک *nā pāk*, نا شایسته *nā shāyistu*, بی ادب *bī adab*, فاحش *fāhish*, بی نزاکت *bī nizakat*.
- INDEMNIFICATION, *n.* امن *aman*, توان *tāwān*, تضمین *tasmīn*.
- INDEMNIFY, *vt.* توان دادن *tāwān-d.*, تضمین کردن *malifūz-d.*, محفوظ داشتن *tasmīn-k.*
- INDEMNITY, *n.* آزادی از تعذیب *āzādī az tadsīb*, سلامت از عقوبت *salāmat az dkūbat*.
- INDENT, *vt.* کنده کردن *kandā-k.*—(covenant) عهد و شرط کردن *shart-k.*, و *dhdu paymān-k.*
- INDENTURE, *n.* اقرارنامه *ikrār nāma*, عهدنامه *ahd nāma*, قولنامه *kaul nāma*.
- INDEPENDENCE, *n.* استقلال *istīqlāl*, استغنا *amīnī*, آمیزی *āzādī*, عدم ضبط و ربط *dilami zabt u rabt*, مختاری *mukhtārī*.
- INDEPENDENT, *a.* مستقل *mustakill*, مطلق *khud mukhtār*, مطلق *mutlak*.—(without reference or connection) بی نسبت *bī nisbat*, بی تعلقی *ghayrī mutalluk*, بی تعلقی *bī tadlluk*.
- INDEPENDENTLY, *ad.* (freely) مستقلاً *mustiklan*.—(without relativeness) با طریق بی نسبت *bī nī-batāna*, با طریق *ba tarīkhi bī tadlluk*.
- INDETERMINABLE, *a.* ممتنع فصل *mumtant fasl*.
- INDETERMINATE, *a.* غیر معین *ghayrī muyyin*, نا محدود *nā mahdūd*.
- INDETERMINATELY, *ad.* با طریق نا محدود *ba tarīkhi nā mukharrar*.
- INDETERMINATION, *n.* عدم تعیین *ddami tadyyun*, بی استقلالی *bī istiklālī*.
- INDEVOUT, *a.* بی تقوی *bī takwa'*, بی قنوت *bī kunūt*.
- INDEX, *n.* نمود *namūd*, نمونه *namūna*, دلیل *dalīl*. The Index to a book, سر دفتر *sari daftar*, فهرست *fahrist*.
- INDIA, *n.* p. ولایت هند *wilāyati hind*, هندوستان *hindustān*.
- INDIAN, *a.* هندی *hindī*.—(language) زبان هند *zabānī hinduī*, هندی *hinduī*.
- INDICATE, *vt.* نمودن *namūdan*, اظهار *ishār-k.*, آشکاره کردن *āshkāra-k.*, آگاهی دادن *dalālat-k.*, دلالت *āyāhi-d.*
- INDICATION, *n.* اشاره *ishāra*, دلالت *dalālat*, نمایش *numāyish*, علامت *dlāmat*, اظهار *ishār*.
- INDICT, *vt.* تهمت نهادن *tuhmat-n.*, شکایت کردن *malāmat-k.*, شکایت کردن *shikāyat-k.*, دعوی کردن *dadwa-k.*, شکوه کردن *shukuh-k.*
- INDICTABLE, *a.* واجب الشکایت *wājibush shikāyat*, قابل اسناد *kābilū asnād*.
- INDICTMENT, *n.* شکایت *shikāyat*, اسناد *asnād*, افترا *iftirā*.
- INDIFFERENCE, *n.* (want of affection) عدم محبت *ddami mohabbat*—(carelessness) بی پروایی

*bi parwat*, بي غرضي *bi gharast*  
اعتدال *ghaflat*.—(equipoise)  
*ditiddl*, معادلات *maddilat*, رادري  
*barābari*.

**INDIFFERENT**, *a.* (cold, unaffection-  
ate) صاحب برودت *sāhibi barūdāt*,  
بی محبت *bi mohabbat*.—(careless)  
غافل *ghāfil*, بی پروا *bi parwā*.—(left  
to free choice) مخیر *mukhayyar*.—  
(disinterested) خالص *khālīs*, خالص  
الجان *khālīu'l janān*. An indiffer-  
ent action, امر عادت *amri ādat*, جائز  
*jā'iz*.—(impartial) عادل *ādil*, بی  
غرض *bi gharaz*.

**INDIFFERENTLY**, *ad.* غفلتاً *ghaflat-  
tan*, کاهلانہ *kāhilāna*.—(indiscriminate-  
ly) *bīla fark*, با مخیر *bā mukha-  
yyar*.—(tolerably) معتدلاً *mudtadī-  
lāna*.

**INDIGENCE**, *n.* بی نواہی *gadāi*, گداہی  
*bi nawāi*, افلاس *iflās*, مفلسی *muf-  
līs*, نیازمندی *nīyās-  
mandi*, ضرورت *sarūrat*.

**INDIGENOUS**, *a.* وطنی *mulki*, ملکی  
*watanī*.

**INDIGENT**, *a.* گدا *gadā*, بی نوا *bi nawā*,  
مفلس *mufliṣ*, تہی دست *tahī dast*,  
محتاج *muhtāj*, حاجتمند *hājatmand*.

**INDIGESTED**, *a.* (not arranged) بی  
ترتیب *bi tartīb*, نا مرتب *nā mu-  
rattab*.—(not concocted in the sto-  
mach) نا گواریدہ *nā guwārīda*, بی  
تحلیل *bi tahlīl*, نا ہضم *nā hasim*.

**INDIGESTIBLE**, *a.* ممنوع گوار *mumta-  
nī guwār*, ممنوع الهضم *mumtanti'u'l  
hasm*, نا گوارہ *nā guwāra*.

**INDIGESTION**, *n.* بد ہضمی *badhazmī*,  
تخمہ *tukhmat*, وخامت *wakhāmat*.

**INDIGNANT**, *a.* غضبناک *ghasabnāk*,

خشمناک *khashmnāk*, قہر *pur*  
*kahr*, خشمگین *khashmgin*.

**INDIGNATION**, *n.* غضب *ghasab*, خشم  
*khashm*, قہر *kahr*. To excite indig-  
nation, غضب انگیزتن *ghasab-a.*,  
آزردہ خاطر کردن *āzurda khātir-k*. To  
be fired with indignation, آتشی گشتن  
*ātish-g.*, خشم گرفتن *khasm-g*.

**INDIGNITY**, *n.* خفت *khiffat*, بی  
احترام *bi hurmati*, اہانت *ihānat*,  
ذلت *sillat*.

**INDIGO**, *n.* نیل *nīl*, وسعت *wasmat*.

**INDIRECT**, *a.* (not straight) نا  
مستوی *nā durust*, معوج *mudwvaj*,  
نا صادق *nā* صادق *multawī*.—(not honest)  
*sādik*, بی اخلاص *bi ikhlās*.—(not in  
express terms) ظاہر *nā dar* کلام  
*kulāmi sāhir*.

**INDIRECTLY**, *ad.* بطور نا راست *ba tau-  
rī nārāst*, بوجہ معوج *ba waja'i*  
*mudwvaj*.—(dishonestly) بی صالحانہ  
*bi sālihāna*, با حیلہ بازی *bā hīla bāsi*.  
—(not clearly) نا جلد *nā jiddan*.

**INDIRECTNESS**, *n.* نا راستی *nā rāsti*,  
بی بی عدلیگی *nā durūsti*, نا درستگی  
*pe-  
chīdagī*.—(unfairness) نا صفائی  
*safāi*, حیلہ *hīla*, قباحت *kabāhat*.

**INDISCERNIBLE**, *a.* نا منظور *nā man-  
sūr*, نا ہریدہ *bi namūd*, نا  
*hawīdā*.

**INDISCERNIBLY**, *ad.* نا منظورانہ *nā  
mansūrāna*, نا آشکارانہ *nā āshkārāna*.

**INDISCREET**, *a.* بی امتیاز *bi imtiyās*,  
بی تدبیر *bi tadbīr*, بی تمیز  
*bi bastrat*, غافل *ghāfil*.

**INDISCREETLY**, *ad.* غافلانہ *ghāfilāna*,  
غفلتاً *ghafulatan*.

**INDISCRETION**, *n.* غفلت *ghaflat*, بی  
بی اندیشی *bi tadbīrī*, تدبیری

*an-lešhī*, گستاخی *gustākhi*, نادانی *nādāni*, بی‌عقلی *bī dhlī*.

INDISCRIMINATE, *a.* نا مغرق *nā ma-frūk*, بی فصل *bī faṣl*.

INDISCRIMINATELY, *ad.* بیلا فرق *bilā fark*, نا مغروقانه *nā majrūhāna*.

INDISPENSABLE, *a.* لازم *lāzim*, ملزم *multuzim*, مقتضی *muktaz'a*.

INDISPENSABLENESS, *n.* لزومت *lā-simat*, انضا *iktazā*, ضرورت *surūrat*.

INDISPENSABLY, *ad.* فرضاً *farsan*, لازم *lā jaram*, ضرورتاً *surūratan*, لازماً *lāsimāna*, ضرورتاً *bi'ssurūrat*.

INDISPOSE, *vt.* (in point of health) مزاج نا خوش کردن *misāj nākhūsh-k.*, تهریس کردن *tamrīs-k.*—(render unfit) نا موافق کردن *nā lāyak-k.*, متذفر کردن *nā muwāfak-k.*—(make averso) مخالف کردن *mutanaffir-k.*, *mu-khālīf-k.*

INDISPOSED, *a.* مریض *maris*, بیمار *bimār*, خست *khasṭa*.

INDISPOSITION, *n.* مرض *mars*, بیماری *bimārī*.

INDISPUTABLE, *a.* ممتنع بحث *mum-tant baḥs*, نا قابل اعتراض *nā kābilī attirās*, بی نزاع *bī nizā*.

INDISPUTABLENESS, *n.* یقین *yakīn*, بی اختلافی *dilami gumān*, عدم گمان *bī ikhtilāfī*.

INDISPUTABLY, *ad.* بلاشک *bilā shakk*, یقیناً *yakīnan*, تحقیقاً *tahkikan*.

INDISSOLUBILITY, *n.* امتناع گداز *im-tināt gudās*, پایداری *pāyadārī*.

INDISSOLUBLY, *ad.* بطور ممتنع گداز *ba tauri mumtant gudās*, نا گدازانه *nā gudāsāna*.

INDISSOLVABLE, *a.* ممتنع گداز *mum-tant gudās*, نا قابل تفریق *nā kābilī tafriq*.

INDISTINCT, *a.* نا هربدا *nā harsīd*, بی تمیز *ghayri wāsih*, واضح *lī tamīz*.

INDISTINCTLY, *ad.* نا آشکار *nā āshkār*, بی امتیازان *bī imti-yāsāna*.

INDISTINCTNESS, *n.* تشویش *tashwīsh*, بی امتیاز *bī imti-yās*—(want of clearness) عدم تدبیر *ddami tabayyun*.

INDITE, *vt.* انشا کردن *inshā-k.*, نوشتن *nawishtan*.

INDITEMENT, *n.* انشا تصنیف *tasnīf*, انشا *inshā*.

INDIVIDUAL, *a. n.* مفرد *mufrad*, واحد *wāhid*, فرد *fard*, شخص *shakhs*.

INDIVIDUALITY, *n.* احدیت *ahdīyat*, فردیت *fardīyat*, انفراد *infirād*.

INDIVIDUALLY, *ad.* فرداً *fardan*, یکان *yaghān*, یک *yak yak*, جدا جدا *yaghān wāhidan*, جدا جدا *judā judā*.

INDOCIBLE, *a.* نا قابل تعلیم *nā kābilī tadlīm*, ممتنع معرفت *mumtant madrifat*, تربیت نا پذیر *tarbiyat nā pazīr*.

INDOCILITY, *n.* عدم قابلیت *ddami kābilyat*, امتناع علم *imtināt ilm*.

INDOLENCE, *n.* کاهلی *susti*, غفلت *ghaflat*, کسالت *kasālat*.

INDOLENT, *a.* غافل *ghāfil*, سست *sust*, نا درد *kāhīl*—(free from pain) بی رنج *bī ranj*.

INDORSE, *vt.* پشت نویسی کردن *pusht navīsi-k.*, پسند کردن *pasand-k.*, مهر کردن *takwīyat-d.*, مهر *muhr-k.*

INDUBITABLE, *a.* بی شک *bī shakk*, بی گمان *bī gumān*, بی شبهه *bī shubh*.

- INDORSEMENT, *n.* پشت نویسی *pusht nawtes*, تقویت *takwiyat*.
- INDUCE, *vt.* ترغیب انگیزش *angizhtan*, ترغیب ساختن *targhib-s.*, تحریک کردن *tahrik-k.*
- INDUCEMENT, *n.* ترغیب *targhib*, قصد *tahrīs* — (motive) قصد *hasd*, آهنگ *ahang*.
- INDUCTION, *n.* قیاس *istiidlāl*, استدلال *hiyās*.
- INDUCTIVE, *a.* قابل استدلال *kābil-i istidlāl*.
- INDULGE, *vt.* (grant) عذابت کردن *in-āyat-k.*, اجازت دادن *ijāzat-d.* — (show kindness) مهربانی کردن *mehrbānī-k.*, شفقت نمودن *shafakat-n.*, نوازش نمودن *nawāsisih-n.*
- INDULGENCE, *n.* نوازش *nawāsisih*, مهربانی *mīhrbānī* شفقت *shafakat*. — (grant) عذابت *ināyat*, اجازت *ijāzat*. — (remission of punishment) مغفرت *maghfurat*.
- INDULGENT, *a.* شغیق *mīhrbān*, مهربان *shafik*, کریم *karīm*.
- INDULGENTLY, *ad.* مهربانی *las mehrbānī*, با شفقت *bā shafakat*, از عذابت *as ināyat*.
- INDURATE, *vi., vt.* (grow hard) سخت کردن *sakht-g.* — (make hard) *sakht-k.*, تصلیب ساختن *taslīb-s.*
- INDURATION, *n.* (growing hard) سختی *sakhtī*, تصلیب *taslīb*. — (obduracy) استقامت *istiqām*, مقاسات *mukāsāt*.
- INDUSTRIOUS, *a.* مصنف *mihnati*, محنت کش *jāhid*, ساعی *sa'iy*, *mīhnat kash*.
- INDUSTRIOUSLY, *ad.* با سعی *bā sa'i*, با کوشش *bā kūshish*. — (on purpose) قصد *hasdan*, با غرض *bā gharaṣ*.
- INDUSTRY, *n.* حد و جهد *hadd u jahd*, محنت *sat*, شغل *shu-ghal*, کوشش *kushish*.
- INEBRIATE, *vt.* مست کردن *mast-k.*, سر مست *madhūsh-k.*, مدهوش کردن *sar mast-k.* — (to be intoxicated) سکران *madhūsh-g.*, مدهوش گردیدن *mast-sh.*, مست شدن *sakrān-sh.*
- INEBRIATION, *n.* مدهوشی *masti*, مدهوش شدن *madhūshī*, نشا *nishā*.
- INEFFABLE, *a.* ناگفتنی *nā guftanī*, بی چوون و چرا *bī chūn u charā*.
- INEFFECTIVE, *a.* باطل *bī asr*, بی اثر *bātil*, غیر عمل *nā kāfi*, کار ساز *nā kārsāz*, غیر موثر *ghayrī muassar*.
- INEFFECTUALLY, *ad.* با قوت *bīlā kuwat*, بی اثران *bī asarāna*.
- INEFFICACY, *n.* عدم قوت *ādami kuwat*, عدم تاثیر *ādami tāsir*, بی توانی *nā tawānī*, بی عملی *bī amalī*.
- INEFFICIENT, *a.* بی عمل *bī amal*, ناایق *nā āyiq*, بی کار *bī kāra*.
- INELEGANCE, *n.* عدم لطافت *ādami latāfut*, عدم نزاکت *ādami nasākat*. — (of writing or composition) عدم انشای درازی *ādami inshā pardāzi*.
- INELEGANT, *a.* نا شایسته *nā shāyista*, بی ادب *bī nisākat*, بی نزاکت *nā latīf*.
- INELEGANTLY, *ad.* با لطیفانه *bā latīfāna*, بی ظرافت *bā taurī bī zarāfat*.
- INELOQUENT, *a.* نا زبان آور *nā sabān āwar*, بی علم *bī ilmi kalām*.
- INEPT, *a.* بی مناسب *bī munāsabat*, بی موافقت *nā kābil*, بی معنی *muwāfaqat*, بی معنی *bī madnī*.

- INEQUALITY, *n.* نا همواري *nā ham-wāri*, عدم برابري *ddami barābari*.
- INERT, *a.* سست *bi harakat*, بي حرکت *bi harakat*, سست *sust*, کاهل *kāhil*.
- INERTIA, *n.* بي حرکتگي *bi harakati*, سکون *sukūn*, ثبات *sakālat*.
- INERTLY, *ad.* کاهلان *kāhilāna*.
- INERTNESS, *n.* کاهلي *susti*, سستي *susti*, کاهلي *kāhili*.
- INESTIMABLE, *a.* بلا *bi bahā*, بي بها *bi bahā*, قيمت *bilā kīmat*, گران *girān* مایا *māya*.
- INEVITABLE, *a.* ممتنع اجتناب *mu-mtānt ijtināb*, اجتناب نا شدني *ijti-nāb nā shudani*.
- INEVITABLY, *ad.* خواد *khāh*, مخواد *khāh*, اجتناب *bi imkā-ni ijtināb*.
- INEXCUSABLE, *a.* نا واجب العذر *nā wājibul ʿdār*, بي پوزش *bi pūzish*, بي تعلل *bi tadllul*.
- INEXCUSABLENESS, *n.* خلاف واجب *khilāf wājibul ʿdār*, نا معذوري *nā ma'zūri*.
- INEXCUSABLY, *ad.* نا معذوران *nā madsūrāna*, بطور نا واجب العذر *bataw-rī nā wājibul ʿdār*.
- INEXHAUSTED, *a.* نا ماحول *nā mahlūl*.
- INEXHAUSTIBLE, *a.* مستحيل مهلول *mūstahilī mahlūl*.
- INEXISTENCE, *n.* نا نستي *niṣṭi*, نا بودي *nābūdī*, عدم موجود *ddami maujūd*.
- INEXISTENT, *a.* نا پديد *nābūd*, نا بود *nā padīl*, عدم *dūlm*, بي وجود *bi wujūd*.
- INEXORABLE, *a.* بي رحم *bi rahm*, سخت دل *sakht dil*.
- INEXORABLY, *ad.* سنگدلان *sangdilāna*.
- INEXPEDIENCE, *n.* عدم مناسب *ddami munāsabat*, نا آگاهي *nālayakt*, بي منفعتي *bi munfidti*.
- INEXPEDIENT, *a.* نا مناسب *nā munāsib*, نا شايسته *nā shāyista*, نا موافق *nā muwāfaq*, نا لایق *nālayak*.
- INEXPERIENCE, *n.* نا آزموده کاري *nā āsmūdakāri*, عدم تجربت *ddami tajribat*, عدم وقوف *ddami wukūf*.
- INEXPERIENCED, } *a.* بي وقوف *bi wukūf*, نا واقف *wukūf*.
- INEXPERT, } *a.* نا آرموده کار *nā wākif*, نادان *nādān*, نا آرموده کار *nā āsmūda kār*.
- INEXPIABLE, *a.* ممتنع *bi ʿdār*, بي عفو *bi ʿdār*, ممتنع تکفير *mumtānt takfir*.
- INEXPIABLY, *ad.* ممتنع تکفير *ba vajui mumtānt takfir*.
- INEXPLICABLE, *a.* نا ممکن تفسير *nā mumkinī tafsiṛ*, نا قابل بيان *nā kābili bayān*, ممتنع شرح *mumtānt shrah*.
- INEXPLICABLY, *ad.* بي تدبيرانه *bi tadbīrāna*.
- INEXPRESSIBLE, *a.* نا گفندي *nā guftant*, نا ممکن تلفظ *nā mumkinī talaffuz*.
- INEXPRESSIBLY, *ad.* بي گفعارانه *bi guftārāna*, نا ممکن تلفظ *bi imkāni talaffuzāna*.
- INEXTINGUISHABLE, *a.* ممتنع اطفاء *mumtāni ifā*, نا کشته *nā kuṣhtant*.
- INEXTRICABLE, *a.* از مشکلات *as mushkalāt*, ممتنع رها *mumtānt rihā*, نا ممکن حل *nā mumkinī hall*.
- INEXTRICABLY, *ad.* مشوشانه *mush-awwishāna*, بي روشنگري *badūni rastgāri*.
- INFALLIBILITY, *n.* بي گناهي *bi gu-nāhi*, بي خطايي *bi khatāi*.

- INFALLIBLE**, *a.* خطا بی *bi khata* محقق *muhakkak*.
- INFALLIBLY**, *ad.* خطا بی *bi khata*, تحقیقا *tahkikan*, بی غلطانه *bi ghala-tāna*.
- INFAMOUS**, *a.* بی آبرو *bi ābrū*, بی حرمت *bi hurmat*, بدنام *badnām*, نصیب *ma'yūb*, رسوا *ruswā*, *fasth*.
- INFAMOUSLY**, *ad.* بی رسوائی *bi ābrū*, بی بدنامی *bi badnāmī*, نصیبانه *fazihāna*.
- INFAMY**, *n.* بی آبرویی *bi ābrūt*, بی حرمتی *bi hurmat*, عیب *dyb*, بدنامی *badnāmī*.
- INFANCY**, *n.* کودگی *bachagt*, کودکی *kudakt*, طفولیت *tufultiyat*.
- INFANT**, *n.* کودک *bacha*, طفل *tifl*, کودک *kodak*, صبی *sabt*.
- INFANTINE**, *a.* بچهره *tifl āsā*, بچهره *pisart*.
- INFANTRY**, *n.* پیادگان *rajidān*, پیادگان *piyādagān*.
- INFATUATE**, *vt.* دیوانه کردن *dīwāna-k.*، بی وقوف *bi hūsh-k.*، بی وقوف *bi hūsh-k.*، فریفتن *fariftan*، فریفتن *shiftan*.
- INFATUATION**, *n.* دیوانگی *dīwānagt*، فریفتگی *fariftagt*، فریفتگی *bi hūsh-k.*.
- INFECT**, *vt.* آلوده کردن *isābat-k.*، آلوده کردن *sirāyat-k.*، آلوده کردن *wabā-g.*، آلوده کردن *fasid-k.*.
- INFLECTION**, *n.* سرایت *isābat*، سرایت *sirāyat*، غفلت *wabā*، غفلت *afūnat*.
- INFECTIOUS**, *a.* مری *muddt*، مری *sars*، مری *wabā gustar*.
- INFELICITY**, *n.* بدبختی *badbakhtī*، بدبختی *zawal*، بدبختی *nā mubārakī*.
- INFER**, *vt.* دلالت کردن *dālalat-k.*، بر
- bar-ā*، بر *nattja-ne*، سبب *sabab-ā*.
- INFERENCE**, *n.* حاصل *nattja*، حاصل *hāsil*، قیاس *kiyās*، بر *bar āward*، سبب *sabab*.
- INFERIOR**, *a.* کمتر *kamtar*، کمتر *past*، کمتر *hahtar*، پائین *pāyīn*، دون *dūn*، اسفل *taht*، اسفل *asfal*، To be inferior, شدن *past-sh.*، دون *dūn-sh.*، اسفل *asfal-b.*، کمتر *kamtar-sh.*.
- INFERIOR**, *n.* صاحب دوتی *sahib dūnt*، اسفل *mardi asfal*.
- INFERIORITY**, *n.* فروتنی *past*، فروتنی *farā tanī*، دوتی *dūnt*، کمتر *ham-tart*.
- INFERNAL**, *a.* جهنمی *jahannamī*، دوزخی *dūzakht*.
- INFERTILE**, *a.* شور *shūr*، برکت *bi barakat*، حاصل *bi hāsil*.
- INFERTILITY**, *n.* عدم برکت *adamī barakat*، نا ثمری *nā samart*، کمزوری *ham sūrt*.
- INFEST**, *vt.* تعدی ساختن *taddt-s.*، آزاردن *ranjīda-k.*، آزاردن *āsārdan*. To infest the roads, روزهی *katiūtтарі-k.*، روزهی *rahzant-k.*.
- INFIDEL**, *a.* کافر *kāfir* (*pl.* کفار *sinālik*، ملحد *mulhid*).
- INFIDELITY**, *n.* کفر *kufī*، بی ایمان *bi dīn*، عدم ایمان *adamī imān*.— (*treachery*) خیانت *khiyānat*، بی وفایی *bi vafāt*.
- INFINITE**, *a.* بی انجام *bi anjām*، بی انتها *bi intihā*، بی قیاس *bi kiyās*، بی نهایت *bi nihāyat*.
- INFINITELY**, *ad.* بی نهایت *bi nihāyat*، به حد و شمار *ba tartīb*، بی حد و شمار *bi hadd u shumār*.

INFINITIVE, *a.* مصدر *masdar*.

INFIRM, *a.* کمزور *kamsor*, ضعیف *sa'if*, ناتوان *nā tawān*, علیل *alil*, مریض *maris*, بیمار *bimār*.—(irresolute) متردد *mutaraddid*, بی ثبات *bi sabāt*.

INFIRMARY, *n.* دارالشفاء *dāruṣṣhāfā*, بیمارخانه *bimār khāna*, دارالمرض *dār'u'l mara*.

INFIRMITY, *n.* ناتوانی *sa'f*, ضعف *nātawānt*, کمزوری *kamsorī*, مسندی *susī*, مرض *maris*. Infirmity of mind, غبانت *ghabānat*.

INFIX, *vt.* در زدن *dar-s.*, در کردن *dar-h.*, تنشیب کردن *tanshib-k.* To infix in the ground, نشاندن *nishāndan*, نصب کردن *nasb-k.* To infix or drive nails, چاقیدن *chakidan*, وند کردن *vataḍ-k.*

INFLAME, *vt.* (set on fire) افروختن *afrukhtan*, آتش افروختن *ātish-a.*, آتش ساختن *ilhāb-s.*—(kindle desire) هوائی *targhib-k.*, ترغیب کردن *hawāi nafsānt-a.*—(exaggerate) مبالغت ساختن *mubālaghat-s.*—(fire with rage) آتشمراج *ātish misrāj-k.*, آتشمراج کردن *ātish misrāj-k.*

INFLAMED, *a.* مشتعل *mushtal*, ملتهب *multahib*, افروخته *afrukhta*.

INFLAMMABLE, *a.* سوز پذیر *sūs pastir*, تابناک *tābnāk*.

INFLAMMATION, *n.* سوزش *sūsish*, ورم *ishtihāl*, آماس *āmās*, ورم *waram*.

INFLAMMATORY, *a.* محرق *muhrik*, آماسی *āmāsī*.

INFLATE, *vt.* نفخ کردن *nafkh-k.*, در *dar-d.*, باد زدن *dar-d.*, باد زدن *dar-d.*

INFLATION, *n.* انتفاخ *intifākh*, آماس *āmās*, ورم *waram*.

INFLECT, *vt.* تانغن *iqfian*, پیچیدن *pechidan*, اسماء کردن *imāla-k.* To inflect (a noun or verb) تصریف کردن *tasrif-k.*

INFLECTION, *n.* پیچش *pechish*, کعاف *ataf*, میل *mayl*.—(modulation of the voice) نغمت *naghmat*, ترانه *tarāna*.—(of a noun) تصریف *tasrif*.

INFLECTIVE, *a.* گردان *gardān*, آوری *pech āwar*.

INFLEXIBILITY, *n.* سختی *sakhtī*, استواری *ustuwārt*, عناد *tnād*.

INFLEXIBLE, *a.* سخت *sakht*, سرکشی *sarkish*, استوار *ustuwār*.

INFLEXIBLY, *ad.* با عناد *bā tnād*, سرکشانه *sarkishāna*.

INFLICT, *vt.* تعذیب کردن *tadsib-k.*, سزا دادن *siyāsāt-k.*, سزا دادن *asā-d.*

INFLECTION, *n.* ابراد *irād*.—(punishment) سیاست *siyāsāt*, عقوبت *ikūbat*.

INFLUENCE, *n.* اثر *asar*, تأثیر *tāṣir*, قدرت *hudrat*, قوت *kuwat*.—(authority) حکم *hukm*, اقتدار *iktidār*.

INFLUENCE, *vt.* اثر کردن *asar-k.*, تأثیر کردن *tāṣir-k.*, حکم کردن *hukm-k.*, ترغیب نمودن *kuwat-d.*, قوت داشتن *targhib-n.*

INFLUX, *n.* وصول *dar āmad*, در آمد *wusūl*, مداخلت *mudākhalat*, جریان *jarayān*.

INFOLD, *vi.* در پیچیدن *dar-p.*, لفافه *liāfu-k.*, پوشیدن *poshtan*, ملفوف کردن *malḥuf-k.*

INFORM, *vt.* آگاهی *ittilā-k.*, اطلاع کردن *agāhī-d.*, خبر دادن *khābar-d.*, آگاهی *atām-k.*, آگاه کردن *atām-k.*

INFORMATION, *n.* اطلاع *ittilād*, آگاهی

*āgāhi*, خبر *khavar*. To have information, اطلاع دادن *ittilā-d*, آگاهی *ittilā-d*, اطلاع داشتن *āgāhi-d*, مطلع شدن *muṭli-sh*, واقف شدن *wāqif-sh*.

**INFORMED**, *a.* خبردار *muṭli*, خبردار *khābardār*. To be informed, خبردار شدن *khābardār-sh*, واقف شدن *wāqif-sh*.

**INFORMER**, *n.* (one who informs) خبر دهنده *khavar dehandā*, اطلاع کننده *ittilā kunanda*, خبر گیر *khavar gir*. - (accuser) شکایت نما *shikāyat numā*, غمار *ghammās*, عیب گو *dib gu*.

**INFRACTION**, *n.* شکستگی *shikastagī*, *faskh*, شکاف *shigāf*. Infraction of the peace, صلح شکستگی *shikastagī i sulh*.

**INFREQUENT**, *a.* نادر *nādir*, کم اتفاق *kam ittifāk*.

**INFRINGE**, *vt.* نسخ کردن *faskh-k*, نقض کردن *ta nākus-k*, نقض *naks*.

**INFRINGEMENT**, *n.* نسخ *faskh*, نقض *naks*.

**INFUSE**, *vt.* زینختن *rikkhan*, القا ساختن *ilkā-s*. — (macerate) خیسانیدن *khisāndan*, خیسیدن *khisidan*. — (inspire) دم دادن *dam-d*.

**INFUSIBLE**, *a.* ممزوج گداز *mumtanz-gudās*, قابل فیضان *kabilī fayāsān*.

**INFUSION**, *n.* (pouring) زرش *risish*, انقاع *inkā*. — (steeping) القا *ilkā*. A cold infusion, خیساندن *khisānda*. — (hot) جوشاندن *jūshānda*.

**INFUSIVE**, *a.* نوت انقاع دار *risān dar kuwātī-inkāddār*.

**INGENIOUS**, *a.* لطیف *sarīf*, ظریف *latīf*, خردمند *khirad-mand*, هوشیار *hūshyār*, دهن *sakīn*. An ingenious man, صاحب عقل *sā-*

*hibi dhl*, اهل کیاست *ahli kiyāsāt*, مرد ظریف *mardī sarīf*.

**INGENIOUSLY**, *ad.* ظریفانه *sarīfāna*, با فراست *bā furāsāt*, با کیاست *bā kiyāsāt*.

**INGENUITY**, *n.* عقل *dhl*, فراست *firāsāt*, کیاست *kiyāsāt*, زیرکي *zīrākī*, هوشیاری *hūshyārī*, ادراک *idrāk*, ظرافت *sarāfat*, *hūshyārī*.

**INGENUOUS**, *a.* صاف دل *sāf dil*, بی مصلحت *bt riyā*, صادق *sādik*, خلص *mu-khlis*, دکی *sakt*, خالص *khālis*.

**INGENUOUSLY**, *ad.* مخلصانه *mukhlisāna*, صادقانه *sādikāna*.

**INGENUOUSNESS**, *n.* راستی *rāsītī*, حقیقت *hakikat*, صلاح *salāh*, صفا *safā*.

**INGLORIOUS**, *a.* بی نام *bt nām*, بی حقیر *bt ghayrat*, رسوا *riswā*, حقیر *hakīr*, بی عزت *bt izzat*.

**INGLORIOUSLY**, *ad.* حقیرانه *hakīrāna*, با حقارت *bā hakārat*, *kabīhan* قبیحانه.

**INGOT**, *n.* خشت زر *khafcha*, زر *khishti zar*.

**INGRAFT**, *vt.* پیوستن *paywastan*, در کردن *dar-k*, نشانیدن *nishāndan*.

**INGRAFTMENT**, *n.* پیوند *paywand*, نشانندگی *nishāndagī*.

**INGRATITUDE**, *vt.* محبت انداختن *moh-bat-a*, خاطر نواختن *dil-g*, *khātīr-n*, استعطاف کردن *istitāf-k*.

**INGRATITUDE**, *n.* بی وفایی *bt wafā-ty*, کفر *namak harāmī*, حرمت *kufrat*, غدر *ghadr*.

**INGREDIENT**, *n.* جزوی *juzwī*, جز *juz*.

**INGRESS**, *n.* در آمد *dar āmad*, دخول *dukhūl*, مداخلت *mudākhalat*. Ingress and egress, خروج و دخول *dukhūl u khurūj*, آمد و شد *āmad u shud*.



- INGULF, *vt.* انداختن *dar amak-a.*, درخامیچ انداختن *dar khatj-a.*
- INHABIT, *vt.* سکونت داشتن *sakūnat-d.*, مسکن استقامت داشتن *istikāmat-d.* ساکن بودن *sākin-b.*, مقیم بودن *mukīm-b.*, *mukām-d.* To come to inhabit, در مقام آمدن *dar mukām-ā.*, نزول کردن *nuzul-k.*
- INHABITANT, *n.* باشندده *bāshanda.* ساکن *sākin.* منوط *mukīm.* متواتر *mutawattin.*
- INHABITED, *pa.* مسکون *maskūn.* معمور *madmūr.* آباد *ābād.* To be inhabited, آبادان شدن *ābādān-sh.*
- INHALE, *vt.* با هوا کشیدن *bā hawā-k.*, دم کشیدن *dam-k.*, در دمیدن *dar-d.*
- INHARMONIOUS, *a.* بی آهنگ *bī āhang.* نا دمساز *nā dam sās.* نا خوش *nā khūsh khān.*
- INHERE, *vi.* متعلق شدن *mutdallik-sh.*, مادرزاد شدن *mulāsim-sh.*, مادرزاد *mādar zāl-sh.*
- INHERENT, *a.* جبلی *jaballī.* اصلی *asli.* مطبوع *matbūd.* طبیعی *tabī.*
- INHERIT, *vt.* میراث یابن *mīrās-y.*, وراثت داشتن *wārīs-sh.*, وراثت *warāsat-d.*
- INHERITANCE, *n.* میراث *mīrās.* وراثت *wirāsat.* ترک *taraka.*
- INHIBIT, *vt.* منع کردن *mant-k.*, نهی کردن *nahī-k.*
- INHIBITION, *n.* مانع *mant.* ممانعت *mumānadt.* مزاحمت *musāhimat.*
- INHOSPITABLE, *a.* نا مهماندار *nā mi-hmāndār.* بی مدارا *bī mudārā.* بی توفیق *bī tawfīq.* بی تواضع *bī tawāzū.*
- INHOSPITABLENESS, *n.* عدم ضیافت *adamī ziyāfat.* عدم توفیق *adamī tawfīq.* عدم تواضع *adamī tawāzū.*
- INHOSPITABLY, *ad.* بطور بی میزبانی *bī taurī bī mesbānt.*
- INHUMAN, *a.* بی رحم *bī rahm.* سنگدل *sangdil.* درشت *durusht.* نا مرد *nā mard.* ظالم *zālim.*
- INHUMANITY, *n.* سنگدلی *sangdilī.* درشتی *bī rahmt.* بی رحمی *zūlm.* ظلم *durushtī.*
- INHUMANLY, *ad.* ظالمانه *sālimāna.* ستمگرانه *sitamgarāna.*
- INIMITABLE, *a.* منتهی تقلید *mumtāz.* بی مثل *bī misl.*
- INIQUITOUS, *a.* بی داد *bī dād.* غیر انصاف *ghayr insāf.* متعدي *mutaddī.* ظالم *sālim.* جفاکار *jafākār.* نا راست *nā rāst.* معیوب *madyūb.*
- INIQUITY, *n.* بی انصافی *bī insāfi.* خلاف حق *ghayr wājabi.* غیر واجبی *khilāfi hukh.* تعدی *taddī.* ظلم *zulm.* جور *jaur.*
- INITIAL, *a.* مقدم *mukaddam.* ابتدائی *ibtidā.* نخستین *nakhustīn.*
- INITIATE, *vt.* آغاز کردن *āghāz-k.* شروع *shurūd-k.* داخل کردن *dākhil-k.*
- INITIATED, *a.* مدخول *mashrūd.* مشرور *madkhūl.*
- INITIATION, *n.* ادخال *idkhāl.* مداخلت *mudākhlat.* آغاز *āghāz.*
- INJECT, *vt.* در انداختن *dar-a.* ادخال *idkhāl-k.* تزئین نمودن *tankīya-n.*
- INJECTION, *n.* در انداختگی *dar andā.* ادخال *idkhāl.* الفا *ilkā.* An injection, حقن *huknat.* شاف *shāf.* To give an injection, حقن دادن *huknat-d.* شاف دادن *shāf-d.*
- INJUDICIOUS, *a.* بی تامل *bī tāmmul.* بصیرت *bī bastrat.*
- INJUDICIOUSLY, *ad.* بی تامل *bī tāmmul.* بی عقلان *bī aklāna.*

- INJUNCTION**, *n.* حکم *hukm*, فرمان *farmān*, امر *amr*, منع *manʿ*.
- INJURE**, *vt.* زیان *ziyān* آزار *āzar*-d., زیان *ziyān*-k., جفا کردن *jafā-k.*, ستم کردن *siyān-k.*, نقصان رسانیدن *nuk-sān-r.*
- INJURER**, *n.* اهل عذر *jafākār*, جفاکار *ahli ʿẓr.*
- INJURIOUS**, *a.* مضر *salim*, ظالم *mu-sirr*, ستم آمیز *sitam āmiz*.—(unjust) بی انصاف *bī insāf*, بی داد *bī dād*.—(reproachful) مذمت نما *masam-mat numā*.
- INJURIOUSLY**, *ad.* ظالمانه *zālīmāna*, ستم با *bā sitam*.
- INJURIOUSNESS**, *n.* مضرت *isrār*, اضرار *masarrat*.
- INJURY**, *n.* زیان *ziyān*, جور *jaur*, مضرت *ma-sarrat*, ضرر *sarar*, نقصان *nukṣān*, دست درازی *dast darāst*, تهر *kahr*.
- INJUSTICE**, *n.* بی انصافی *bī insāfi*, ظلم *zulm*, غمخیز و اجنبی *ghayr wājibī*, خلف حق *khilāfi hakk*.
- INK**, *n.* مرکب *siyāhi*, سیاهی *murakkab*, مداد *midād*.
- INK**, *vt.* با مرکب اندودن *bā murakkab-a.*, سیاه کردن *siyā-k.*
- INK-HORN**, } دوات *dawāt*, مبره *mabrā*
- INK-STAND**, } مرکب دان *mahbara*, *murakkab dān*.
- INLAID**, *a.* مرصع *murasad*, معین *mu-dyyan*.
- INLAND**, *n.* بید از بحر *batā as bahr*, دری *dūr as daryā*, دریا *barī*, بلندی *balādī*.
- INLAY**, *vt.* زر نگار *tarāṣ-k.*, ترصیع کردن *sar nigār-k.*
- INLET**, *n.* مدخل *madkhal*, راه *rāh*.
- INLY**, *a.* باطنی *bāṭini*, اندرون *anda-rūn*.
- INMATE**, *n.* همخانه *hamkhāna*, ساکن *sākin*, مقیم *mukim*, اهل *ahl*.
- INMOST**, *a.* درونی *dārūnī*, دخیل *dakhil*.
- INN**, *n.* سرای *sarāya*, منزلگاه *mansal-gāh*.—(hotel) مهمان خانه *mihmān khāna*, کاروان سرای *kāruān sarāya*.—(tavern) خمار خانه *khimār khāna*, شرابخانه *sharāb khāna*.—(college) مدرسه *madrasa*.
- INN**, *vt.* در کاروان سرای رفتن *dar kāruān sarāi-r.*, در مهمان خانه دخل *dar mihmān khāna dakhil-k.* Inn-keeper, سرای مالک *mālīkī sar-āya*, رباطی *ribāṭī*.
- INNATE**, *a.* طبیعی *tabīʿī*, اصلی *asli*, جلدی *jibillī*, ذاتی *sāṭī*, مطبوع *maṭbūḍ*. Innate ideas, عقل اول *akliawwal*, جبلت *jibillat*. An innate quality, خاصیت *khāsiyat*.
- INNATENESS**, *n.* ذات *sāt*, طبیعت *tabīʿiyat*, قوت ذاتی *kuwatī sātī*, جبلت *jibillat*.
- INNER**, *a.* درونی *dārūnī*, اندرون *andarūnī*. An inner garment, اندرون *andarūna*.
- INNING**, *n.* جمع *jamʿ*, آری *faraham* *āhamārī*.
- INNOCENCE**, *n.* (harmlessness) معصوم *maṣūm*, بی گناهی *bī gunāhi*.—(purity) پاکی *pāki*, عصمت *ʿiṣmat*, خلوص *khulūṣ*.
- INNOCENT**, *a.* (not guilty) بی گناه *bī gunāh*, معصوم *maṣūm*, بی خطا *bī khata*.—(pure) پاک *pāk*, ساده دل *sāda dil*, خالص *khālīs*.
- INNOCENTLY**, *ad.* بی گناه *bī gunāh*, بی آزارانه *bī takṣirāna*, بی آزارانه *āsārāna*.

INNOVATE, *vt.* ابداع کردن *ibtidād-k.*, احداث نمودن *ijād-k.*, ایجاد کردن *ihdās-n.*, تغییر دادن *nau-s.*, نو ساختن *taghyyir-l.*

INNOVATION, *n.* ابداع *ibtidād*, ایجاد *paylāyish*, *ijād*, بدعت *biddt*, اختراع *ikhtirād*.

INNOVATOR, *n.* مخترع *mubladt*, مبتدع *mukhtarf*.

INNOXIOUS, *a.* vide INNOCENT.

INNUMERABLE, *a.* بی حد *bi hadd*, بی شمار *bi shu-mār*, بی حساب *bi hisāb*.

INNUMERABLY, *ad.* از روی بی شمار *az rūi bi shumār*, از روی بی حساب *az rūi bi hisāb*.

INOFFENSIVE, *a.* vide INNOCENT.

INORDINATE, *a.* بی قاعده *bi kāyada*, بی نظام *bi nizām*.—(excessive) مسرف *musrif*.

INORGANIC, *a.* بی ریشه *bi ragu risha*, بیولوژی *hayūla'*.

INQUIRE, *vi.* پرسیدن *pur-sidan*, پرسش کردن *pursish-k.*, استقصا *istifhā-m-k.*—(search after) جستن *justan*, تفحص *justujū-k.*, و جو کردن *tafahhus-k.*, تفهیش کردن *taftish-k.*

INQUIRER, *n.* متفحص *mutafuhhis*, پرسنده *pursanda*.

INQUIRY, *n.* تفهیش *pursish*, پرسش *taftish*, استفسار *istifsār*, تفحص *tafahhus*, و جستجو *justu jū*, تا *tak u pū*.

INQUISITIVE, *a.* متجسس *mutajasss*, صاحب هوش *sāhibi hūsh*.

INQUISITIVELY, *ad.* با استقصا *bā istikṣā*, با جستجو *bā just u jūi*.

INQUISITIVENESS, *n.* جستجو *just u jū*, تجسس *tajassus*, استقصا *istikṣā*.

INQUISITOR, *n.* تفهیش کننده *taftish kunanda*, متفحص *mufattish*, محقق *mubis*.

INRAIL, *vt.* با دار برین احاطه کردن *bā dar bāzin ahāta-k.*

INROAD, *n.* تاخت *talht*, حمله *hamla*.

INSANE, *a.* دیوانه *diwāna*, مجنون *majnūn*, بی عقل *bi ekl*.

INSANITY, *n.* دیوانگی *diwānagi*, سودا *saudā*, جنون *junūn*.

INSATIABLE, *a.* تنگ چشم *tang chashm*, نا سیر کردن *nā sayr kardant*, حریص *haris*, آزمند *āzmand*.

INSATIABLENESS, *n.* طمعکاری *tamt-kārī*, حرصی *harisī*.

INSATIABLY, *ad.* با طمع *bā tamt*, حرصانه *harisāna*.

INSCRIBE, *vt.* نگاشتن *nigāshtan*, رقم کردن *rakm-k.*, نوشتن *nawishtan*.—(dedicate) نامزد نمودن *nāmsad-n.*, اسناد نمودن *isnād-n.*

INSCRIPTION, *n.* کتابت *kitābat*, رقم *rakm*, رسم *nigārish*, نگارش *rasm*.—(dedication) نامزد *nāmsad*, تسمیه *tasmīya*.

INSCRUTABLE, *a.* مخمخ تفهیش *mum-tant taftish*, مشکل *mushkil*.

INSECT, *n.* کرم *kirm*, حشر *hasharat*, هامت *hāmat*.

INSECURE, *a.* نا مسلم *nā musallam*, نا محفوظ *nā mahfūz*, بی امن *bi aman*.

INSECURITY, *n.* بی امین *bi amīn*, خطر *khatar*, خوف *khauf*.

INSENSIBILITY, *n.* خلف حس *khi-lāfi hiss*, عدم جان *adami jān*.—(stupidity) حماقت *bi wuhūft*, حماکت *hamākat*.—(dulness) سستی *susti*, نا توانی *nā tawānt*.

**INSENSIBLE, a.** (imperceptible) بلحس *bi'ā hiss*.—(stupid) عاقل *bi dhl*, غیر *ahmak*.—(void of feeling) محبت *ghayri mohabbat*.

**INSENSIBLY, ad.** (by degrees) بدرج *ba tadrīj*, درج *daraja ba daraja*.—(without mental or corporeal sense) از بی حسی *az bi hīest*.

**INSEPARABLE, a.** ممکن مفروق *mum-tant mafrūk*, جدا *nā mumkīni judāy*.

**INSEPARABLY, ad.** بطور ممکن مفروق *ba tauri mumtant mafrūk*, ملازمانه *mulāsimāna*.

**INSERT, vt.** در میان *darj-k*, در میان نهادن *darmiyān-n*, داخل کردن *dākhil-k*, نشان دادن *nishāndan*.

**INSERTION, n.** درج *idkhāl*, درج *darj*, تدمیق *tadmīk*.

**INSIDE, a.** در میان *andarūn*, درون *darmiyān*, درون *darūn*.

**INSIDE, n.** ضمن *batn*, بطن *simn*.

**INSIDIOUS, a.** حیل باز *rayākār*, مکار *hīla bāz*, مکار *makkār*.

**INSIDIOUSLY, ad.** غدارانه *ghaddārā-na*, مکارانه *bā hīla bāz*, مکارانه *makkārāna*.

**INSIGHT, n.** (inspection) مباشرت *mu-bāsharat*, بصیرت *bastrat*.—(skill) معرفت *maḍrifat*, علم *ilm*.

**INSIGNIFICANCE, n.** ناچیزی *nā chīzi*, بی مقداری *bi hūdagi*, بی مقداری *bi mīkdārt*, بی قدری *bi kadart*.

**INSIGNIFICANT, a.** بی معنی *bi ma-dant*, ناچیز *bi lā fayāda*, ناچیز *nā-chīz*. An insignificant talk, بیهوده *kalāmī bihūda*, نافرمان *sakhu-ni nā farjām*.

**INSIGNIFICANTLY, ad.** بی معنی *bi lā*

*madnt*, از بیهودگی *az bihūdagi*, بی حقیقت *bi lā hakīqat*, نادرمان *haktirāna*.

**INSINCERE, a.** بی راست *nā rāst*, بی مخلص *nā mukhlis*, بی راستی *bi wafā*, رنگ آمیز *rang āmīz*.

**INSINCERELY, ad.** بی حقیقت *bi lā hakīkat*, نادرمان *nā rāstāna*.

**INSINCERITY, n.** بی وفایی *bi wafāy*, بی راستی *nā rāstī*, ربا *rayā*.

**INSINUATE, vt.** اشاره کردن *ishāra-k*, با ادخال کردن (introduce gently) *pāya pāya idkhāl-k*, قدم قدم در *kadam ba kadam dar-ā*. To insinuate one's self, خاطر نواختن *khā-tir-n*, دل گرفتن *dīl-g*.

**INSINUATION, n.** (hint) اشاره *ishāra*, نوازش *kimāya*.—(into favour) *nawāzish*, خاطر نوازی *khātir nawāzī*.

**INSINUATIVE, a.** دلربا *dīl-rubā*, دل کش *dīl kash*, جان نواز *jān nawāz*.

**INSIPID, a.** بی ذائقه *bi maza*, بی روح *bi zāika*.—(dull) بیجان *bi jān*, بی روح *bi rūh*.

**INSIPIDITY, n.** بی لذتی *bi lāzzati*.

**INSIPIDLY, ad.** بی مزه *bi lā maza*, بی ذائقه *bi lā zāika*.

**INSIST, vi.** قائم ماندن *bar-ē*, قائم آمدن *akāmat-n*, کایم نمودن *kāyam-n*, تکلیف کردن *taklīf-k*.

**INSNARE, vt.** در دام گرفتن *dar dām-g*, کامند کردن *kamand-a*. To be insnared, در کامند گرفتار شدن *dar kamand giriftār-sh*.

**INSOLENCE, n.** گستاخی *shokht*, گستاخی *gustākht*, کبر *kibr*, بی ادبی *bi adab*, بی امتیازی *bi imtiyāzī*, شرمی *sharmī*.

**INSOLENT, a.** شوخ *gustākht*, شوخ *shokht*, بی ادب *bi adab*, مغرور *maghrūr*.

- INSOLENTLY**, *ad.* گستاخانه *gustākhā-na*, معکبرانه *mutakabbirāna*, با شوخ *bā shokh*.
- INSOLVABLE**, *a.* حل *mumtani* hall, بی تفسیر *bī tafsīr*.
- INSOLVENCY**, *n.* شکستگی حال *shī-kastagī hāl*, مغرم *mughram*, مدیونی *madyūnī*.
- INSOLVENT**, *a.* مدیون *madyūn*, مفلس *muflis*, مقروض *makrūs*.
- INSOLVENT**, *n.* شخص *shakhsī nā-dār*, قرضداری بی مقدر *muflis*, قرضداری بی مکمل *kardārī bī maklūr*.
- INSOMUCH**, *ad.* چنانچه *chunāncha*, چنانکه *chunānki*, بنا برین *banāburīn*, تا حدی که *tā haddī ke*.
- INSPECT**, *vt.* نگاه کردن *nigāh-k.*, نظر *nazar-k.*, ملاحظه کردن *mulāhassa-k.*, مباشرت نمودن *mubāsharat-n.*
- INSPECTION**, *n.* نظر *nazar*, نگاه *nigāh*, ملاحظه *mulāhassa*, مباشرت *mubāsharat*, مشاهده *mushāhada*.
- INSPECTOR**, *n.* ناظر *nāsir*, مباشر *mubāshir*, کار گذار *kār guzār*, نگاه بان *nigāh bān*, امین *amīn*.
- INSPIRATION**, *n.* الهام *ilhām*. — (breathing) دم کشی *dam kashī*, نفس گیری *nafs gīrī*. Divine inspiration, وحی ربانی *ilhāmi ilāhī*, واهی *wahī* i *rabbānī*.
- INSPIRE**, *vi. vt.* (draw in breath) دم گرفتن *dam-g.*, دم کشیدن *dam-k.* — (affect, as with a supernatural influence) وحی ساختن *ilhām-k.*, نفخ کردن *wahī-k.* — (breathe into) *nafkh-k.*
- INSPIRER**, *n.* ملهم *mulhim*.
- INSPIRIT**, *vt.* دلگرم کردن *dīlgarm-k.*, روح دادن *dōlfurūs-s.*, دلگرمی ساختن *rūh-d.*
- INSPISSATE**, *vt.* تغلیظ کردن *taghlīz-k.*, قوام دادن *kawām-d.*
- INSTABILITY**, *n.* ناپایداری *nā pāyā dārī*, بی استقامتی *bī karārī*, بی استیلائی *bī istīklālī*, تبدیل *tabāddul*.
- INSTALL**, *vt.* نصب کردن *nasb-k.*. To install 'in an office or dignity, منصب دادن *mansab taklīf-k.*, بر دوش دادن *bar martabu-b.* — (invest with a robe of honour) *khildt-d.*
- INSTALLATION**, *n.* مسند نشینی *mas-nad nishīnī*, اجلاس *ijlās*, تدریس *tdrīs*.
- INSTALMENT**, *n.* قسط *kist*.
- INSTANCE**, *n.* 1. (example) مثال *misāl*, عبرت *ibrat*. 2. (proof) اثبات *isbāt*, دلیل *dalīl*. 3. (intreaty) درخواست *dar khāst*, استدعا *istidā*. 4. (importunity) تقاضا *takāsa*. For instance, "مثلاً" *masalan*, "فرازان" *farazan*.
- INSTANCE**, *vt.* تمثیل کردن *tameel-k.*, شاهد آوردن *masul-n.*, مثل نمودن *shāhid-ā.*, مثل زدن *masal-s.*
- INSTANT**, *a.* (immediate, present) زود *sūd*, حاضر *hāsir*, موجود *maujūd*, لازم *lāzim*, ضروری *sarūr* (urgent) — واجب *wājib*.
- INSTANT**, *n.* (of time) دم *dam*, لحظه *lahza*, دقیقیت *dakīqat*.
- INSTANTANEOUS**, *a.* (without interval) بی میانه *bī miyāna*. — (quick, without delay) زود *bilā tawakkuf*, فوراً *fi'l'fawr*, فوراً *fau-ran*.
- INSTANTLY**, *ad.* در حال *ba sūdī*, در فوراً *dar hāl*, فوراً *fi'l'fawr*, به سرعت *ba mujarrad*.
- INSTEAD**, *ad.* به جای *ba jay*, به جای *mu-*

*kāfāt* بجای *ba jāi*. Instead of which  
دل آن *badl-e ān*.

INSTEP, *n.* پشته *pushti pā*; قدم  
*rūi-kadam*.

INSTIGATE, *vt.* انگیزان *angīzhan*  
حرکت ساختن *īghwā-k.*,  
*tahrīk-e.*, تعرض کردن *tahrīs-k.*, بر  
بازگشت *barghalāntan*.

INSTIGATION, *n.* افوا *īghwā*, بر  
تعرض *bar angīzhtagī*,  
*tahrīs*, تحریر *tahrīk*.

INSTIGATOR, *n.* محرک *muharrīk*,  
حرر *īghwā sāsaṇda*,  
*muharrīs*.

INSTIL, *vt.* تقطیر کردن *taktīr-k.* To  
instil into the mind, در خاطر قدم بگذارد  
نشاندن *dar khātīr kudam bakadam-n.*

INSTILLATION, *n.* تسطیر *taktīr*, تسطیر  
*istiktār*.

INSTINCT, *n.* عقل حیوانی *akli hay-*  
*wānt*, جبلت *jiblat*.

INSTINCTIVE, *a.* از عقل حیوانی *as*  
*akli haywāni*, طبیعی *tabīʿī*.

INSTITUTE, *vt.* (establish) بر پا کردن  
*bar pā-k.*, نصب کردن *nasb-k.*, قائم  
کردن *hayīm-k.*, نشانیدن *nishāndan*.—  
(instruct) تعلیم ساختن *tadlīm-e.*,  
نمودن *tādīb-n.*

INSTITUTE, } *n.* قانون *kānūn*, آیین

INSTITUTION, } *āyīn* فرمان *farmān*.—  
(establishment) وضع *wasʿ*, نصب *nasb*.

—(maxim, precept) عادت *ādat*,

تربیت *kānūn*.—(education) *tarbiyat*,  
تعلیم *tadlīm*.—(institution)

*madrasa*, مدرسه *maktāb*.

INSTRUCT, *vt.* آموختن *āmūkhīan*,  
تعلیم کردن *tarbiyat-k.*,  
*tadlīm-k.*, پند دادن *pand-d.*

INSTRUCTION, *n.* تربیت *tarbiyat*,  
تعلیم *tadlīm*, تادیب *tādīb*.

INSTRUCTIVE, *a.* تعلیم ساز *tadlīm*  
*sāz*, دانش آموز *dānīsh āmūz*.

INSTRUCTOR, *n.* معلم *mudallīm*,  
استاد *ustād*.

INSTRUMENT, *n.* 1. (tool) آلات *ālāt*,  
ادوات *adāt*. Warlike instrument,  
آلات حرب *ālāt-i harb*. Musical  
instrument, ساز *sāz*, آهنگ *āhang*. 2.  
(a legal writing) قباله *kabala*, عهد  
*dād nawīshā*. 3. (agent) وکیل  
*wakīl*, کار گذار *kār gusār*. 4. (cause  
or mean of any thing) سبب *sabab*,  
موجب *mājīb*.

INSTRUMENTAL, *a.* (aiding) مددگار  
*madadgār*, فاعلی *fāʿilī*.—(musical)  
ساز *sāz*, آلتی *ālātī*.

INSTRUMENTALITY, *n.* امداد آوری  
*imdad āwārī*, آلیت *ālīyat*.

INSTRUMENTALLY, *ad.* با قوت ساز  
*bā kuwat sāz*, با آلات *bā ālāt*.

INSUBORDINATION, *n.* سرکشی *sar*  
*kashī*, نافرمانداری *nā farmān barā*  
*dārī*.

INSUFFERABLE, *a.* نا تحمل *n-*  
*tuhammul*, نادرده *nā bardāsh-*  
*tānī*, سخت *sakht*.

INSUFFICIENCY, *n.* عدم کفایت *dā-*  
*mi kifāyat*, بی مناسبی *bī munāsab-*  
*bātī*, قصور *kusūr*.

INSUFFICIENT, *a.* بی کفایت *bī kifā-*  
*yat*, نا قابل *nā kāfī*, نا کافی *nā kābīl*.

INSUFFICIENTLY, *ad.* به کفایت *bī*  
*kifāyat*.

INSULAR, *a.* جزیره منسوب *jastra*  
*mansūb*, جزیری *jastrī*.

INSULATE, *vt.* جدا کردن *jūdā-k.*,  
بکسو *yak sū-n*.

INSULT, *n.* دشنام *dushnām*,  
هانت *ihānat*, تحقیر *tahrīr*.

- INSULT, *vt.* دشنام دادن *dushnām-d.*, آزریدن *āzurdan*, حقیر، اهانت کردن *ihānat-k.* داشت *hakīr-d.*
- INSUPERABLE, *a.* نا مغلوب *nā magh-lūb*, برتر *bar tar*, بی غلب *bī ghālib.*
- INSURANCE, *n.* بیمه *bima*, خطر جمع *khātir jamʿ.*
- INSURE, *vt.* پایداری کردن *pāyadārī-k.*, بیمه کردن *bima-k.*
- INSURGENT, *a.* فتنه انگیز *fitna angiz*, بغی *bughī*, عاصی *āṣī.*
- INSURRECTION, *n.* فتنه *fitna*, هنگامه *hangāma*, فساد *fusād*, هجوم *hujūm*, طغیان *tughiyān.*
- INTEGER, *n.* صحیح *ṣaḥīḥ*, عددی *ādadi saḥīḥ*, کلیت *kullīyat.*
- INTEGRAL, *a.* صحیح *saḥīḥ*, کامل *kāmil*, کلی *kullī.*
- INTEGRITY, *n.* دیانت *dhīyānat*, خلوص *khulūṣ*, راستی *rāstī*, داری *dhīyānatdārī.*
- INTELLECT, *n.* فهم *fahm*, عقل *akl*, هوش *hūsh*, ادراک *idrāk*, فراست *furāsat*.
- INTELLECTUAL, *a.* عقل منسوب *akl mansūb*, عقلی *aklī*, ذهنی *zhīnī*.
- INTELLIGENCE, *n.* 1. (information) خبر *khābar*, اطلاع *ittilā.* 2. (understanding) هوشیاری *hūshyārī*, عقل *akl*, ادراک *idrāk.*
- INTELLIGENT, *a.* عالم *ālim*, عاقل *āqil*, زبرد *zabard*، هوشمند *hūshmand*، دانای *dānā*، سزاوار *sazawār*، دهن *dehīn*، صاحب *ṣāhib*، ادراک *idrāk*. To be intelligent, *zabard u āqil-b.* To render intelligent, *tadkīl-k.*
- INTELLIGENTLY, *ad.* عاقلانه *āqilāna*، معقولانه *maḥkūlāna.*
- INTELLIGIBLE, *a.* فهمیدنی *fahmīdānī*، قابل ادراک *kābilī idrāk.*
- INTELLIGIBLY, *ad.* بطور معقول *ba tauri maḥkūl*، واضحاً *wāḍiḥan.*
- INTEMPERANCE, *n.* بی پرهیز *bī parhīz*، بی اعتدال *bī attīdāl*، بی تقوی *bī takwā.*
- INTEMPERATE, *a.* بی پرهیز *bī parhīz*، غیر اعتدال *ghayri ditīdāl*، مست *mast*، نفسانی *nafsanī*. To be intemperate, *bī parhīz-b.*
- INTEMPERATELY, *ad.* بی اعتدال *bī attīdāl*، بی پرهیزی *bā bī parhīzī.*
- INTEND, *vt.* عزم *irāda-k.*، قصد کردن *qasd-k.*، مقصد *maqsad-b.*، خواستن *khāstān*، اراده کردن *arāda-k.*
- INTENDANT, *n.* ناظر *dārūgha*، داروغه *dārūgha*، وکیل *wakīl*، امین *amīn*، ناسر *nāsir*.
- INTENSE, *a.* شدید *shādīd*، سخت *saḥkt*، شدت *shaddat*، قوی *qawī*. Intense cold, *shaddati shītā*، صبارت *ṣabārat*. Intense heat, *mutaḥḥim*، گرمی *garmī*.
- INTENSELY, *ad.* بشدت *ba shiddat*، بغایت *ba ghāyat.*
- INTENSITY, *n.* شدت *shiddat*، بسیاری *bisayārī*.
- INTENT, *a.* مشغول *mashghūl*، مطلع *maṭlūʿ*، آرزومند *arzūmand*، متل *matl*.
- INTENTION, *n.* عزم *azm*، اراده *irāda*، کام *kām*، مراد *murād*، مقصود *maqsūd*، نیت *niyat*، سعی *saʿy*.
- INTENTIONAL, *a.* نیت پیوند *niyat paywand*، بالقصد *bīl qasd*.
- INTENTIONALLY, *ad.* بقصد *ba qasd*، قصداً *qasdan.*
- INTENTLY, *ad.* با جهد و جهد *bā jadd u jahd*، مشغولانه *mashghūlāna*.
- INTER, *vt.* زبر خاک *zabard khāk*، دفن کردن *dafn-k.*، نهادن *neḥdan*، زیر *zīr*، خاکی *khākī*.
- INTERCALARY, *a.* کبیسه *kabīsa*.

(day) روز کبیسه *rosi kabisa*.—(month) سال ماه کبیسه *māhi kabisa*.—(year) سال کبیسه *sāli kabisa*.

INTERCALATION, *n.* کبیسایی *kabīsāy*, روز افزونی *rosi afzūnī*.

INTERCEDE, *vi.* شفاعت کردن *shifādt-k.*, میانہ کردن *tawassut-k.*, میانه کردن *miyāna-k.*

INTERCEPT, *vt.* در اثنای راه گرفتن *dar asnāi rāh-g.*—(prevent) کردن *musāhamat-k.*

INTERCEPTION, *n.* گزینگی *giriftagi*, مزاحمت *musāhamat*, منع *mant*.

INTERCESSION, *n.* شفاعت *shifādt*, توسط *tawassut*.

INTERCESSOR, *n.* شفیع *shafīa*, میانہچی *miyānchi*.

INTERCHANGE, *vt.* مبادلہ کردن *mū-bādala-k.*, رد و بدل کردن *radd u badal-k.*

INTERCHANGEABLE, *a.* ممکن بدل *mumkinī badal*, قابل تبدیل *kābili tabdil*.

INTERCOURSE, *n.* صحبت *sauhbat*, آمد و شد *muāmala*, علاقه *ilāka*, آمد و رفت *āmad u shud*, رفت *āmadu raft*, همقدمی *hamkadamt*.

INTERCURRENT, *a.* در میان روان *dar miyān rawān*, اثنای *asnāi*.

INTERDICT, *vt.* منع کردن *mant-k.*, نهی نمودن *naht-n.*, باز داشتن *bās-d.*

INTERDICTION, *n.* منع *mant*, همانعت *mumānidt*, نهی *naht*.

INTERDICTORY, *a.* حاجز *mānt*, مانع *hājiz*, امتناعی *imtinādi*.

INTEREST, *vt.* (give a share in) تشریک کردن *tashrīk-k.*, بهره دادن *bahra-d.*—(excite emotion) دلکشیدن *dil-k.*, علاقه داشتن *khāṭir-g.*—(concern) علاقه داشتن *khāṭir-g.*, دخیل دادن *dākhil-d.*

INTEREST, *n.* (advantage) فایده *fāida*, نفع *naft*, سود *sūd*.—(participation) حصہ داری *hissa dāri*, بهره *bahra*.—(concern) علاقه *ilāka*, دلچسپی *dilba-slagi*. Interest of money, سود *sūd*, رہا *ribā*.—(excitement of feeling) رغبت *raghbat*, شوق *shauk*.—(influence) واسطہ *wasila*, غلبہ *ghalaba*. To lend upon interest, تصدین کردن *tazmīn-k.* To take interest, شریک شدن *sharik-sh.*, لطف آوردن *lutf-ā*. Simple interest, سود *sūd*. Compound interest, سود در سود *sūd dar sūd*. Against the interest of, خلافی فایده *khilāfi fāida*.

INTERESTED, *a.* (concerned) شریک *sharik*.—(moved) دلچسپ *dil basta*. Self-interested, خود غرض *khud gharazmand*.

INTERFERE, *vi.* مانع و مزاحم شدن *mānt wa muzāhim-sh.*, مخالف بودن *mukhālif-b.*, مانع و معارض شدن *mānt wa muāriz-sh.*, رخنہ کردن *rakhna-k.*

INTERFERENCE, *n.* توسط *tawassut*, مداخلہ *mudākhala*.

INTERIM, *n.* اثنای وقت *asnāi waqt*, در میان عرصہ مابین *dar miyān āraṣ mā bayn*.

INTERIOR, *a.* درون *darūn*, باطن *bāṭin*, اندرنی *andarūn*. Interior and exterior, باطن و ظاهر *bāṭin u zāhir*, درون و بیرون *darūn u berūn*.

INTERJACENT, *a.* متوسط *mutawassit*, معترض *mutadris*.

INTERJECTION, *n.* صوت *saut*, (pl. حرف *harfi nidā*, (اصوات) حرف *harfi tadjjub*.

INTERLACE, *vt.* درهم آمیختن *darham-ā.*, مشبک نمودن *mushabbak-n.*



- INTERLEAF, *n.* ورق میانه *warkī miy-āna*.
- INTERLINE, *vt.* در میان دو سطر نوشتن *dar miyāni du satar-n*.
- INTERLOCUTION, *n.* مکالمه *mukā-lamat*, محاوره *muhāwara*.
- INTERLOPE, *vi.* فضولی نمودن *fusūlt-n*, مداخله کردن *mudākhalā-k*.
- INTERLUDE, *n.* تماشای *tumāshā*, نقل *nakl*.
- INTERLUNAR, *a.* حلولی قمری *hulūlī kamariy*.
- INTERMARRIAGE, *n.* شغار *shaghār*, زن دهی و زن گیری *zun duht wa zin girti*, مزاجت *musāwojat*.
- INTERMARRY, *vi.* شغار کردن *shagār-k*, وصلت کردن *wasalat-k*.
- INTERMEDDLE, *vi.* مداخلت کردن *mudākhalat-k*, دست اندازی کردن *dast andāzi-k*.
- INTERMEDIATE, *a.* متوسط *mutawas-sut*, درمیان *dar miyān*.
- INTERMENT, *n.* تدفین *dafn*, دفن *tadfin*.
- INTERMINGLE, *vt.* آمیختن *āmikhtan*, مخلوط ساختن *sarishlan*, مخلوط *makhlūt-s*.
- INTERMISSION, *n.* فراغت *farāghat*, اهمال *ihmāl*, توقف *tuwakkuf*. The intermission of the pulse, نعر *futar*. The intermission of a fever, قلع *kalī*.
- INTERMIT, *vt.* فراغت نمودن *farāghat-n*, توقف کردن *tuwakkuf-k*.
- INTERMITTENT, *a.* مہمل *muhmil*, با فاصله *bā fāsila*. Intermittent fever, حمای غیب *hamāi ghibb*, تب نویت *tapi naubat*.
- INTERMIX, *vt.* vide INTERMINGLE.
- INTERNAL, *a.* درون *darūn*, باطن *bātin*, اندرون *andarūn*.
- INTERNALLY, *ad.* باطناً *bāṭinan*, داخلی *dākhilan*.
- INTERNATIONAL, *a.* ما بین اقوام *mā bayini akwām*, درمیان مختلف قوم *darmiyāni mukhtalif kaum*.—(law) قانون شعوبی *kānūni shaūbi*.
- INTERPOLATE, *vt.* داخل کردن *dākhil-k*, درج کردن *darj-k*.
- INTERPOSE, *vt.* در میان آمدن *darmiyā-n-ā*, وساطت کردن *wasālat-k*, میاندازی *miyānchī-sh*.
- INTERPOSITION, *n.* میانداری *miyān-dārt*, وساطت *wasālat*.
- INTERPRET, *vt.* ترجمه کردن *tarjuma-k*, تفسیر کردن *sharḥ-k*, شرح دادن *sharḥ-k*, تعبیر کردن *tadbir-k*.
- INTERPRETABLE, *a.* ممکن *mumkin*, ترجمه *tarjuma*.
- INTERPRETATION, *n.* ترجمه *tarjuma*, تفسیر *tafseer*, تاول *tāwil*, شرح *sharḥ*. The interpretation of dreams, تعبیر خواب *tadbir-i khāb*.
- INTERPRETER, *n.* مترجم *mutarjim*, مفسر *mufassar*, ترجمان *tarjumān*. An interpreter of the law, مفتی *mufti*.
- INTERREGNUM, *n.* حلول مملکت *hu-lūli mumlakat*, فترت *fitrat*.
- INTERROGATE, *vt.* پرسیدن *purstān*, استفسار کردن *purstish-k*, استیفهام نمودن *istifhām-n*.
- INTERROGATION, *n.* پرسش *purstish*, استفسار *istifhām*, استیفهام *istifhām*, سوال *sawāl*.
- INTERROGATIVE, *a.* استیفهامی *istif-hāmī*, پرسشی *purstishī*.—(pronoun) ضمیر استیفهام *samiri istifhām*.
- INTERROGATIVE, } *n.* بطور سوال *ba*  
INTERROGATORY, } *tauri sawāl*, از

استغفام *az istiḡfām* سائل *sā'il*, سغفهم *mustuḡfīm*.

INTERRUPT, *vt.* گفتار دیگر را مقطع ساختن *gustāri dīgar rā makit-s.*, ساکت کردن *sākit-k.*, سخن قطع کردن *akhun katt-k.*—(business) تعرض کردن *tadr-us-k.*, مزاحمت کردن *musāḥimat-k.*

INTERRUPTION, *n.* (in business) تعرض *tadrus*, مزاحمت *musāḥamat*, خلل *khalal*.—(of speech) مقطع *makt*, شکستگی *shikastagī*.

INTERSECT, *vt.* میان بریدن *miyān-b.*, تقسیم کردن *katt miyān-k.*, *takestm-k.*

INTERSECTION, *n.* تقاطع میان *miyān*.

INTERSPERSE, *vt.* در میان افشاندن *dar miyān-a.*, نثار کردن *nisār-k.*, متفرق گردانیدن *mutafarrik-g.*

INTERSPERSION, *n.* در میان افشانی *darmiyān afshānī*, نثار *mā bayni nisār*.

INTERTWINE, *vt.* در پیچیدن *dar-p.*, بهم پیچ کردن *baham pech-k.*

INTERVAL, *n.* اثنا *asnā*, مابین *mā bayn*, میانه *miyāna*, مسافت *masāfat*, مدت *muddat*.

INTERVENE, *vt.* در آمدن *dar-ā.*, دخل کردن *miyān-ā.*, مابین آمدن *dakhl-k.*, مابین آمدن *mābuyn-ā.*—(happen) واقع شدن *wāqt-sh.*

INTERVENTION, *n.* در میان آمدنی *dar miyān āmadagī*, توسط *taurassut*.

INTERVIEW, *vt.* ملاقات کردن *mulākāt-k.*, خدمت رسانی کردن *khidmat rasi-k.*

INTERVIEW, *n.* ملاقات *mulākāt*, دوچار *duchār*, مواضع *muwāṣaṭat*, دیدار *didār*.

INTERWEAVE, *vt.* میان بافتن *miyān-b.*, بهم بافتن *baham-b.*

INTESTATE, *a.* بی وصیت *bi vasiyat*, بی وصیت *biḏa taustiyat*.

INTESTINAL, *a.* معده *mat*, احشایی *ahshāi*.

INTESTINE, *n.* روده *rūda*, امعاء *amā*.

INTESTINE, *a.* درونی *darūnī*, باطنی *bātinī*.

INTRAL, *vt.* استعباد کردن *istidbād-k.*, اسیر کردن *asir-k.*

INTIMACY, *n.* همدمی *hamdamī*, مواضع *musāḥabat*, موافقت *muānasat*.

INTIMATE, *a.* صاحب *musāhib*, مؤنس *munis*, همدم *hamdam*.

INTIMATE, *vt.* اشاره کردن *ishāra-k.*, اطلاع کردن *itilāt-k.*

INTIMATION, *n.* اشاره *ishāra*, کلام *kināya*, خبر *ittilāt*, اطلاع *khābar*.

INTIMIDATE, *vt.* ترسانیدن *tarsānīdan*, هراسان کردن *bā khauf-s.*, *hirāsān-k.*

INTO, *prep.* در *dar*, درون *darūn*, اندرون *darmiyān*, اندرون *andarūn*, فی *fī*.

INTOLERABLE, *a.* غیر محتمل *ghayr muhtamal*, نا برداشت *nā bardāšt*, دشوار *dushwār*.

INTOLERANT, *a.* بی تحمل *bi taham-mul*, بی صبر *bi sabr*.

INTOXICATE, *vt.* مست کردن *mast-k.*, مسکور نمودن *madkhūsh-k.*, مسکور *maskūr-n.*, مخمور ساختن *makhmūr-s.*

INTOXICATED, *a.* مست *mast*, سرشار *sarshār*, مدھوش *madkhūsh*, مخمور *makhmūr*, مسکور *maskūr*. To be intoxicated, مست شدن *mast-sh.*, مدھوش شدن *madkhūsh-sh.*

INTOXICATION, *n.* مستی *mastī*, مخموری *makhmūrī*, نشاء *nashā*, مدھوشی *madkhūshī*.

INTRANSITIVE, *a.*, (verb) فعل لازم *fa-*

*ali lāzimī*, متعدی *ghayr mutaddī*.

INTRENCH, *vt.* با خندق تدصین کردن

*bā khanduk takīn-k.*, مورچه ساختن

*mūrcha-s.*

INTRENCHMENT, *n.* مورچه *mūrcha*,

خندق *khanduk*, قلعه بندی *kalī ban-*

*dī*.—(defence) حصار *hisār*.—(en-

croachment) دست اندازی *dast andāzī*.

INTREPID, *a.* دلور *bī bāk*, بی باک

*dilāwar*, دلیر *bī parwā*, بی پروا

*dilīr*, مردانه *mardāna*.

INTREPIDITY, *n.* بهادری *bahādurī*,

مردانگی *mardānagī*, دلیری

*dilīrī*, بی خوفی *bī khawfī*.

INTREPIDLY, *ad.* دلورانه *dilāwarāna*,

بی باک *bilā bāk*.

INTRICACY, *n.* پیچ و تاب *pech*,

*pech u tāb*, خلل *khatal*, خلط *khilt*,

دار درهم *dar*, درهمی *istarābī*, اضطرابی

*ham barhamī*.

INTRICATE, *a.* مشوش *pechdār*, پیچدار

*mushawwash*, درهم درهم *darham bar-*

*ham*, مشکل *mushkil*.

INTRICATELY, *ad.* با پیچش *bā pechīsh*,

با پیچ و خم *bā pech u kham*.

INTRIGUE, *n.* کار سازی *sāzish*, سازش

*kār sāzī*, اتفاقی پنهان *ittifāqī pinhān*,

مکر *makr*.

INTRIGUE, *vi.* یله *makr-k.*, مکر کردن

*hila-k.*

INTRINSIC, *a.* حقیقی *sātī*, ذاتی

*hakīkī*, معنوی *asli*, اصلی *maānawī*.

INTRODUCE, *vt.* (to a place) در آمدن

*dar-ā*, (to a place) ادخال *idkhāl-k.*—(to a

person) ملاقات کنانیدن *mulākāt-k.*

معروف گردانیدن *mdrūf-g.*

INTRODUCED, *a.* در آورده *dar āwar-*

*da*, مداخل *madkhāl*.

INTRODUCTION, *n.* ادخال *idkhāl*,

در آوردگی *wasīlat* و وسیلت

*dagi*, ظهور *zuhūr*.—(to a book) دیباچه

*dībācha*, تمهید *tamhīd*. A letter of in-

troduction, سفارش نامه *isfārish nāma*.

INTRODUCTORY, *a.* دیباچه وار *dībā-*

*cha wār*, مقدم *mukaddam*.

INTRUDE, *vi.* بی طلب ادخال کردن

*bī talub idkhāl-k.*, بی اجازت دخل

داخل شدن *bī ijāsāt dakhil-k.*, داخل

*dākhil-sh.*

INTRUDER, *n.* نا خوانده آئنده *nā khā-*

*nlu āyanda*, مداخل *mudākhil*, مزاحم

*musāhim*.

INTRUSION, *n.* ادخال نا خاصه *idkhā-*

*lī nā khāsta*, بی دعوتی *bī dadwatī*,

مداخل *mudākhala*.

INTRUST, *vt.* سپردن *sipurdan*, تفویض

*tafūyaz-k.*, حواله کردن *kawāla-k.*

INTUITION, *n.* ایهام *ilhām*, خیال

*khīyāl*, درایت *dirāyat*.

INTWINE, *vt.* پیچانیدن *ptchānīdan*.

INUNDATE, *vt.* سیلاب نمودن *saylāb-n.*,

مستغرق ساختن *mustaghrak-s.*

INUNDATION, *n.* سیلاب *saylāb*, جوان

سای *sayl*, سیل *jūyān*.

INVADE, *vt.* هجوم آوردن *hujūm-ā*,

تاخت کردن *hamla-k.*, حمل کردن

*tākht-k.* To invade a country, سالی

*sayli sayf-k.* To invade

in the night-time, شبخرونی کردن

*shabkhūnī-k.* To invade suddenly,

غول کردن *garwl-k.*

INVALID, *a.* بی قوت *bī kuwat*, ناتوان

*nāchīs*, باطل *bātil*, بیمار *bimār*, مرده

*marīz*.

INVALIDATE, *vt.* باطل کردن *bātil-k.*

منسوخ کردن *mansūkh-k.*

INVALIDITY, *n.* عدم قوت *adamī*

*kuwat*, باطلان *būtlān*, ابطال *ibtāl*.

**INVALUABLE**, *a.* بهایا *bi bāhā*, به قیمت *bīdā kīmat*, گران *girān* *māyā*.

**INVARIABLE**, *a.* نا متغیر *nā mutagha-ygar*, بی تبدیلی *bi tabdīl*, دائم *dāim*, پایدار *pāyadār*.

**INVARIABLENESS**, *n.* عدم تبدیلی *addami tabaldul*, استقامت *istikāmat*.

**INVARIABLY**, *ad.* نا متغیرانه *nā mutaghayyārāna*, همواره *hamwāra*, هر وقت *har waqt*.

**INVASION**, *n.* هجوم *hujūm*, حمله *hamla*, تاخت *tāhht*.

**INVECTIVE**, *n.* طعن *tuḍna sani*, ملامت *dushnām*, بعتان *buchtān*, ملامت *malāmat*, شکایت *shikāyat*.

**INVEIGH**, *vi.* دشنام *tuḍna-s*, دشنام *dushnām-d*, ملامت کردن *malāmat-k*.

**INVEIGLE**, *vt.* از شیرین زبانی فریفتن *as shirīn zabāni frīftan*, اغوا کردن *ighwā-k*, اغوا *īghāl-k*.

**INVENT**, *vt.* ایجاد *paydā-k*, ایجاد *ijād-k*, اختراع کردن *ikhtirād-k*, —(fabricate) انرا نمودن *iftirād-n*.

**INVENTION**, *n.* ایجاد *ihlās*, اختراع *ikhtirād*.

**INVENTIVE**, *a.* مبدع *mubḍa numā*, اختراعی *ikhtirāṭ*.

**INVENTOR**, *n.* مبدع *mujīd*, مخترع *mukhtar*.

**INVENTORY**, *n.* صورت فهرست *fihrist*, صورت *sūrat daftar*.

**INVERSE**, *a.* سرنگون *wāshgūn*, وارزون *wārnīgūn*, معکوس *madkūs*, منقلب *mankalīb*.

**INVERSELY**, *ad.* بر عکس *bar dks*, معکوسانه *mākūsāna*.

**INVERSION**, *n.* انقلاب *inkī-lāb*.

**INVERT**, *vt.* سرنگون کردن *ser nigān-k*, برز و بر نمردن *gardānsdan*, سر *u sabar-n*, منعکس کردن *munḍ-kas-k*, بر خلاف کردن *bar khilāf-k*.

**INVEST**, *vt.* (in an office) تملید کردن *tuklīd-k*, تکلیف کردن *taklīf-k*, —(with possession) تصرف دادن *tasarruf-d*, ضبط گیر ساختن *sabīgīr-s*, —(with a robe of honour) خلعت دادن *khilāt-d*, —(surround) احاطه کردن *ahāt-k*, —(dress) پوشیدن *poshtdan*, محاصره *ārāstan*, —(besiege) محاصره کردن *muhāsara-k*.

**INVESTIGABLE**, *a.* ممکن *mumkīni taftīsh*, قابل تفحص *kabīlī tafakhus*.

**INVESTIGATE**, *vt.* تفحص کردن *taftīsh-k*, تفحص کردن *talāsh-k*, تفحص *tafakhus-k*, پژوهش *pasūhīsh-k*.

**INVESTIGATION**, *n.* تلاش *talāsh*, تفحص *tafakhus*, پژوهش *pasūhīsh*, تفحص *taftīsh*, تجسس *tajassus*.

**INVESTITURE**, *n.* (in office) تملک *takallud*, نصب *nasb*, —(in possession) *tasarruf dah*, —(with a robe of honor) خلعت *khilāt*, پوشاک *poshāk*.

**INVESTMENT**, *n.* محاصره *muhāsara*.

**INVETERACY**, *n.* شدت *shiddat*, فاسودگی *farsūdagi*, سختی *sakhtī*, کهنگی *kuhnagi*.

**INVETERATE**, *a.* آزموده *kuhna*, کار دیده *āsmūda*, کار دیده *kār dīda*.

**INVIDIOUS**, *a.* کینه انگیز *kīna angīz*, بد فرجام *ādāwatgir*, بد فرجام *bad farjām*, بد خوا *bad khāk*.

**INVIDIOUSLY**, *ad.* از عداوت انگیزی *as ādāwat angīzī*, حسودانه *hasūdāna*, بد چشمه *bad chashmāna*.

INVIDIOUSNESS, *n.* انگیزی عدا *adāwat-angizī*, حسد *hasad*, شک *rišk*.

INVIGORATE, *vt.* قوت دادن *kuwat-d.*, تقویت دادن *takwiyat-d.*

INVINCIBLE, *a.* غیر مغلوب *ghasiri maghlūb*, ممتنع مفضل *mumtand-mafzūl*, المظفر دایما *al muzaffar dāiman*.

INVINCIBLENESS, *n.* نا مغلوبی *nā maghlūbī*, استحکام *istiḥkām*.

INVINCIBLY, *ad.* نا مغروران *nā muk-hūrāna*.

INVIOLEABLE, *a.* ممتنع نقص *mumtand nakz*, مستحیل فسخ *mustahīlī fashk*.

INVIOLEATE, *a.* نقص بی *bī nakz*, لا *bilā nuksān*, بی ضرر *bī masarrat*, بی عیب *bī siyān*, بی زبان *bī dīb*, بی قصور *bī kusūr*.

INVISIBILITY, *n.* عدم احساس *dda-mi ihsās*, غیبت *ghayūbat*, نا پیدایی *nā paydāi*, نهفتگی *nihuftugi*.

INVISIBLE, *a.* نا پدید غایب *ghāib*, مخفی *muḥtafi*. To render invisible, نا پدید گردانیدن *nā padīd-g.*, غیبی ساختن *ghaybī-s.*

INVITATION, *n.* طلب دعوت *dadwat*, استدعا *talab*, خواندگی *khāndagi*, ضیافت *siyā-fut*, طعام *tudmat*.

INVITE, *vt.* دعوت کردن *dadwat-k.*, طلب کردن *talab-k.*, خواندن *khāndan*. To invite to an entertainment *tadmat-d.* To invite to supper, بهام شام دعوت کردن *ba tudmi shām dadwat-k.* To invite to nuptials, در عروسی خواندن *dar drūsi-kh.*

INVOCATION, *n.* دعا *duā*, مناجات *munājāt*, خواندگی *khāndagi*.

INVOICE, *n.* فهرست ارسال *fihrisi irsāl*, خرید نامه *btjak*, *khariḍ nāma*.

INVOKE, *vt.* مناجات خواندن *khāndan*, دعا کردن *duā-k.*, *munājāt-k.*

INVOLUNTARILY, *ad.* بی اختیارانه *bī ikhtiyārāna*, کارها *karhan*.

INVOLUNTARY, *a.* بی اراده *bī irāda*, بی اختیار *bī ikhti-yār*, بی قصد *bī kasd*.

INVOLUTION, *n.* پیچیدش *pechiśh*, لفاف *laftf*, خلط *khilt*.—(Mathe.) حساب صعود *hisāb-suūd*.—(Gram.) جمله معترضه *jumla mudtarisa*.

INVOLVE, *vt.* 1. (intwist, inwrap) در پیچیدن *dar-p.*, لفاف کردن *lifāfa-k.* 2.—(comprise, imply) اشتمال کردن *ishtimal-k.* نتیجه نمودن *nattija-n.* To involve in difficulties, اضطراب دادن *istirāb-d.*, پریشان ساختن *partshān-s.* To involve in darkness, وسوسه کردن *dar zulmat wash-k.*

INVOLVED, *a.* پیچیده *pechīda*, ملغ *multaf*, مختلط *makhlūt*, گرفتار *giriftār*.

INWARD, *a.* درونی *darūni*, باطن *bātin*.

INWARDLY, *ad.* از درون *ās darūn*, در داخل *dar dākhil*, باطنا *bātinan*.

INWRAP, *vt.* vide INVOLVE.

IRASCIBLE, *a.* آتشی *ātishi*, غضبناک *ghasabnāk*, تند طبیعت *tund tabīyat*.

IRE, *n.* کین *kin*, غضب *ghasab*, خشم *khashm*.

IRIS, *n.* فلکی *hamāni falaki*, قوس قزح *kausi kazah*.

IRK, *vt.* آزار دادن *āzār-k.*, آزاریدن *āzūrdan*.

IRKSOME, *a.* مشكل *bisart*, بيزاري *mu-shkil*, درد ناک *dard nāk*.

IRON, *n.* آهن *ahan*, حديد *haddid*. — (chain) زنجير *sanjir*. Iron mine, آهن معدن *maddani ahan*.

IRON, *a.* آهنين *ahani*, حديدى *haddidi*. Iron-foundry, کارخانه آهن ريزي *kārkhanai ahan rest*.

IRON, *vt.* (smooth with an iron) با تله *bā tala-p*. — (put in irons) در زنجير بند کردن *dār sanjir band-k*.

IRONICAL, *a.* طعن *pur taḍn*, با سرزنش *bā sarzanish*, کنایه دار *kināya dār*, زنجير نما *tans amiz*, طنز آميز *saghshaghat numā*.

IRONICALLY, *ad.* بطور کنایه *ba tauri kināya*.

IRON-MONGER, *n.* آهنگر *ahangar*, حداد *haddād*.

IRONY, *a.* طنز *tans*, استهزا *istiḥsā*, تسخر *tasakhkhur*, سخت *sakht*.

IRRADIANCE, *n.* پرتو اندازي *partau andāzi*, شعاع *shīā*.

IRRADIATE, *vt.* پرتو انداختن *partau-*  
*a.* شعاع نمودن *shīā-n*.

IRRATIONAL, *a.* غیر عقل *bi dkl*, غیر منطقی *ghayri nātik*. An irrational animal, حیوان غیر منطقی *haywāni ghayri nātik*.

IRRATIONALITY, *n.* بی عقلی *bi dkl*, بی منطقی *bi nātik*.

IRRATIONALLY, *ad.* احمقانه *ahma-*  
*lāna*, بطور بی عقل *ba tauri bi dkl*.

IRRECLAIMABLE, *a.* ناممکن تهذيب *nāmumkinī tahsiḥ*, بلا اصلاح *bilā islah*.

IRRECONCILABLE, *a.* کینه خور *kina khāh*, صلح نا پذیر *sulh nāpastir*.

(inconsistent) غیر موافق *ghayri mu-wāfaq*, غیر مطابق *ghayri mutābiq*.

IRRECOVERABLE, *a.* از دست رفته *as-*  
*dust rafta*, لا علاج *lā ilāj*.

IRRECOVERABLY, *ad.* ممتنع الحصول *mum-*  
*tantul husul*.

IRREGULAR, *a.* بی ترتیب *bi tartīb*, خلاص قاعده *bi kāda*, بی قاعده *bi kāda*, بی نظام *bi nizām*, بی دستور *bi dastūr*.

IRREGULARLY, *ad.* بی نسبت *bi nisbat*, غیر انتساب *ghayr intisāb*, بی اعتدال *bi attidālāna*.

IRRELEVANT, *a.* بی تعلل *bi tāl*, بی جا *bi jā*, بی موقع *bi maukḥ*.

IRRELIGION, *n.* بی دینی *bi dīni*, کفر *kuf*.

IRRELIGIOUS, *a.* بی دین *bi dīn*, کافر *kāfir*, ملحد *mulḥad*.

IRREMEDIAL, *a.* لا علاج *lā ilāj*, بی چاره *bi chāra*.

IRREMISSIBLE, *a.* ممتنع عفو *mum-*  
*tant dḥw*.

IRREMOVABLE, *a.* ناممکن دفع *nā-*  
*mumkinī daft*, نا قابل جذبش *nā kā-*  
*bili jumbish*.

IRREPARABLE, *a.* مرمت نا پذیر *ma-*  
*rammat pastir*, ادا مستحيل *muṣtaḥi-*  
*lī add*.

IRREPARABLY, *ad.* ممتنع مرمت *mum-*  
*tant marammat*.

IRREPREHENSIBLE, *a.* بی جرم و گناه *bi jurm u gunāh*.

IRRESISTIBILITY, *n.* قوت بلا مخالفت *kuati bilā mukhālifat*.

IRRESISTIBLE, *a.* بلا مخالفت *bilā mu-*  
*khālafat*, ممتنع مقاومت *mumtani-*  
*mukāwamat*, امتناع عمل *imtināt*  
*amal*.

- IRRESOLUTE**, *a.* بی قرار *bī karār*, **ISSUE**, *n.* (egress) خروج *khurūj*, صدور *sudūr*.—(termination) سرانجام *sar anjām*, عاقبت *ākibat*.—(event) وقیعت *wāqiat*, سرگذشت *sargusāsh*.—(progeny) اولاد *awlād*, نسل *nash*.—(consequence) نتیجه *nattija*.—(edition) نسخه *nuskhā*.
- IRRESOLUTELY**, *ad.* از سبکساری *as sabuksārī*, بی قرارانه *bī karārāna*.
- IRRESOLUTION**, *n.* تردد *taraddud*, بی ایستگاری *bī karārī*, بی ایستگالی *bī istiklāl*, بی ثباتی *bī sabātī*.
- IRRETRIEVABLE**, *a.* vide **IRRECOVERABLE**.
- IRREVERENCE**, *n.* بی عزتی *bī tsazatī*, ترک ادب *tarki adab*.
- IRREVERENT**, *a.* بی ادب *bī adab*, بی حرمت *bī hurmat*.
- IRREVOCABLE**, *a.* ممتنع تغییر *mumtanz taghayyur*, محکم *muhkam*.
- IRRIGATE**, *vt.* تبدیل آب دادن *āb-d.*, تسکین *tskīn*, اسفاه نمودن *isfā-n*, ساختن *tablīl-s.*.
- IRRITATE**, *vt.* غصبناک کردن *ghasab-nāk-k.*, غصب نمودن *ranjīdan*, مغضوب کردن *maghsūb-k.*, آزرده کردن *āsurdan*.
- IRRITATION**, *n.* آزار *tahrīz*, تحریض *āsār*.—(anger) خشم *khāshm*, غضب *ghasab*.
- IRRUPTION**, *n.* هجوم *hamala*, دخول *hujūm*.—(forcing an entrance) دخول *dukhūl*, در آمد *dar āmad*. To make an irruption, در آوردن *ba zūr dar āmadan*, دخول کردن *dukhūl-k.*.
- ISCHURY**, *n.* حبس بول *habsi būl*, اسر *usr*.
- ISINGLASS**, *n.* بلم سریش *sarīsh yalam*.
- ISLAND, ISLE**, *n.* جزیره *jazīra* (*pl.* جزایر *ajzār*), آبجو *ābjū*.
- ISLANDER**, *n.* اهل جزیره *ahli jazira*.
- ISOBATE**, *vt.* مجرد ساختن *mujarrad-s.*, جدا کردن *judā-k.*.
- ISSUE**, *vi.* جاری صدور کردن *sudūr-k.*, جاری نمودن *jārī-k.*.—(sally forth) هجوم *hujūm-s.* To issue out money, خرج کردن *kharch-k.* To issue out a decree, فرمان اصدار کردن *farmān isdār-k.*, حکم جاری کردن *hukm jārī-k.*.
- ISSUELESS**, *a.* بی اولاد *bī awlād*, بی فرزند *bī farsand*.
- ISTHMUS**, *n.* تنگ ارض *ankī ars*, گردن زمین *gardani samīn*.
- IT**, *pron.* آن *ān*, او *ū*.
- ITCH**, *n.* خارش *khārish*, جرب *jarab*.—(longing) آرزو *ārsū*, هوا *hawā*.
- ITCH**, *vi.* خاریدن *khārdan*.—(have the itch) خارش داشتن *khārish-d.*.—(long for) آرزو نمودن *ārsū-n*.
- ITEM**, *ad.* نیز *nes*, هم *ham*, ایضاً *tsan*.
- ITEM**, *n.* چیزی *chīz*, بابت *bābat*, حساب *jusi i hisāb*.
- ITERATE**, *vt.* مکرر کردن *mukarar-k.*.
- ITERATION**, *n.* تکرار *takrīd*, اعادة *āda*.
- ITINERANT**, *a.* مسافر *musāfar*, پویان *poyān*.
- ITSELF**, *pron.* خود *khud*.
- IVORY**, *n.* عاج *āj*, عاج دندان *dandāni fil*.
- IVORY**, *a.* عاجی *ājī*.—(like ivory) عاج آسا *āj āsa*.
- IVY**, *n.* نلایب *līlāb*, عشب *dahika*.

## J.

- JABBER**, *vt.* هزره کردن *harsa-g.* بی هراس *bi madn-t-g.*
- JABBER**, *n.* هزره *harsa*, ناله *yāwa gūi.*
- JACK**, *n.* (paltry fellow) مردک *mardak.*  
—(machine) آلت *alat.* —(leathern cup) قندت *kadat.* —(coat of mail) پدش *jabah.* Jack of all trades, پدش ناظم نائر و پدش نائر ناظم *lit.* و پدش هر دو هیچ و پدش هیچ هر دو *lit.* With a poet an orator, and with an orator a poet; and with both neither, and with neither both.
- JACKAL**, *n.* شغال *shighāl*, دمنه *damna.*
- JACKDAW**, *n.* کلاغ پدش *kalāgh pēsha*, زاع *zāgh.*
- JACKET**, *n.* کرت *kurta*, قبا *kabā.*
- JADE**, *n.* (mean horse) بار گیر *bārgīr.*  
—(wench) روسه *rospa.*
- JADE**, *vt.* خسته کردن *khasta-k.*, عاجز کردن *ajiz-k.*
- JADISH**, *a.* شهوت پرست *shahwat parast*, بدکار *bad kār.*
- JAG**, *vt.* دندان آسا کردن *dandān āsa-k.*
- JAGGEDNESS**, *n.* دندانگی *dandānagi*, رندگی *randagi.*
- JAIL**, *n.* زندان *sindān*, قیدخانه *kayd khāna.*
- JAILER**, *n.* زندانبان *dārogha*, داروغه *sindān bān.*
- JAKES**, *n.* جای ضرر *jat zarūr*, پای *pāya khāna.*
- JALAP**, *n.* گل عباس *bilhī gulī dābās.*
- JANGLE**, *vt.* صدای نا ساز کردن *sadāi nā sāz-k.*, غوغا کردن *nīsād-k.*, نوا کردن
- JAR**, *n.* (vessel) سبر *sabū*, خم *khum.*  
—(discord) اختلاف *ikhtilāf*, هنگامه *hangāma.*
- JAR**, *vi.* نا موافق شدن *nā muwāfaq-sh.*, مخالفت کردن *mukhālafat-k.*
- JARGON**, *n.* سخن بی معنی *ghulat*, غلط *sakhuni bi madni.*
- JASMINE**, *n.* یاسمن *yāsmīn*, یاسمن *yāsmān*, سمن *saman.* Scented like Jasmine, یاسمن بوی *yāsmān būi.*
- JASPER**, *n.* یشف *yashf.*
- JAUNDICE**, *n.* مرض زهره *yarkān*, یرقان *marai sahra.*
- JAUNDICED**, *a.* یرقانی *yarkānt*; غلط *ghalat bin.*
- JAUNT**, *vi.* سیر کردن *sayr-k.*, گردش *gardish-k.*
- JAUNTINESS**, *n.* چالاکي *chālāki*, خوشنودی *khushnūdi.*
- JAVELIN**, *n.* نیزه *naysa*, ت *harbat.*
- JAW**, *n.* چانه *chāna*, فک *fakk.* The upper jaw, فک اعلی *fakki ala.* The lower jaw, فک اسفل *fakki asful.* —(scolding) طعن *tadna*, ملامت *malāmat.*
- JAW-BONE**, *n.* ماصغت *māsighat* (*pl.* ماصغان *sanakhdān.*)
- JAY**, *n.* غراب البین *ghurābu'l bayn.*
- JEALOUS**, *a.* رشکین *rashkīn*, حاسد *hāsīd.* To be jealous, رشکین شدن *ghayrat-b.*
- JEALOUSLY**, *ad.* از غیرت *as ghayrat* با رشک *bā rashk.*
- JEALOUSY**, *n.* رشک *rashk*, غیرت *ghayrat*, بد گمانی *bud gumānt.* To cause jealousy انگیزختن *ghayrat-a.*, رشک کردن *rashk-k.*
- JEER**, *vi.* vide DERIDE.
- JEHOVAH**, *n.* باهو *yāhūwa.*
- JANUARY**, *n.* کالون آخر *bahman*, کالون اول *khānām ākhīr*, چلهزری *janwurt.*



- JELLIED, a. انسردده *munjamid*, انسرده *ufsurda*.
- JELLY, n. بستنی *munjamad*, باستانی *ba-stani*. Jelly-fish, ماهیابه *māhtiyāba*.
- JEOPARDY, n. بیم *bim*, ترس *tars*, خوف *khawf*.
- JERK, vt. (move quick) تیز جنبانیدن *tez-j*.—(give a sudden pull) تیز زدن *tez-z*, تند کردن *tund-k*.
- JERK, n. ضرب تیز *kūbi tund*, تکان *takān*.—(a spring) تندر *tafrati tund*.—(a sudden jolt) جنبش ناگهانی *jumbishināghānī*.
- JERKIN, n. کز اغند *kashāghand*.
- JERUSALEM, n. بیت المقدس *bait u'l mukaddas*, قدس *kudsi*, شریف *sharif*, کعبه *hadba kuds*. An inhabitant of Jerusalem, قدسی *kudsty*, مقدسی *mukadasi*.
- JESSAMINE, n. vide JASMINE.
- JEST, n. مسخره *istishā*, استعزا *basla*, بازی *basā*, لعب *ladb*, رشخند *reshkhand*. In jest, با لطیف *bā latif*, با صورت معامله *bā sūrat-madmala*.
- JEST, vi. بذله *istishā-k*, استعزا کردن *basla-b*, باختن *basla-b*.
- JESTER, n. مسخره *basla bāz*, بازی *basla bāz*, مغرور *maghara*, لطیفه گو *latifa gu*.
- JESTING, n. بذله سازی *basla sāzi*, لطیفه گویی *latifa gūi*.
- JESTINGLY, ad. با لطیفه *bā latifat*, شوخی کنان *shokhi kunān*.
- JET, n. سنگ موسلی (fossile) *sangi mūsā*.—(a rush) فواره *fawwāra*, شادروان *shādurwān*.
- JET, vi. فواره کردن *fawwāra-k*, پش *pesh-sh*.
- JEW, n. یهودی *yahūdi*, یهودی *jahūdi*.
- JEWEL, n. جواهر *jauhar*, گوهر *gauhar*, زهر *siwar*.
- JEWELLER, n. جواهری *jauharī*, حاک *hakkāk*.
- JEWELRY, n. جواهرات *jawāhir*, زیورات *siwarāt*.
- JEWESSE, n. عورت جهود *aurati jahūd*, کتابیت *kitābiyat*.
- JIG, n. سماعی *samāt*.
- JILT, n. زن هر جایی *sani har jādī*.
- JILT, vt. دلگیری *dil-f*, عشوت زدن *tahwat-z*.
- JINGLE, vi. صدا دادن *sadd-d*, طنطله کردن *tantana-k*.
- JINGLE, n. طنطنه *tantanat*, صدا *sadd*.
- JOB, n. کار *kār*, نعل *fidl*, صغیر *amali saghir*.
- JOB, vt. کار صغیر کردن *kār saghir-k*, عمل نمودن *amal-n*.
- JOCKEY, vt. فریب دادن *farīb-d*.
- JOCKEY, n. چابک سوار *chābuk sārār*, اسب فروش *asp farūsh*.
- JOCOSE, } a. خوش طبع *khūsh tabi*.
- JOCULAR, } ظریف *lutfagū*, مسخره *maskhara*, ساریف *sarif*.
- JOCULARITY, n. خوش طبعی *khūsh tabi*, ظرافت *sarāfat*, لطیفه گویی *latifa gūi*.
- JOCUND, a. شاد *khūsh*, شاد *shād*, لطیف *latif*.
- JOCUNDLY, ad. با شادی *bā shādī*, لطیفانه *latifāna*.
- JOG, vt. دفع کردن *raṇdan*, دفع کردن *daft-k*.
- JOIN, vt. پیوستن *paywāstan*, وصل کردن *wasl-k*, چسبیدن *chaspidan*, با هم آمدن *bāham-d*.
- JOINED, a. متصل *muttasil*, متصل *mu-tawassil*. To be joined, پیوسته شدن *paywāstan*.

*paywastagah*. To join hands,  
دست با دست *dast ba dast-n*.

JOINER, n. نجار *najjār*.

JOINT, n. مفاصل *paywand*, مفصل *maseil*  
(pl. مفاصلات *band*), عضو *asw*. The  
space between two joints, *umbub*.  
The junctures of the joints, مفاصلات  
*mufāsalāti ashla*. The joints  
of the back, پشت ماز *pusht-māsa*.  
(of the jaw) فنیک *funik*. Out of  
joint, منفک *munfak*.

JOINT, a. وصل کرده *paywasta*,  
*wasl karda*. Joint consent, معفی  
*muttafik*, متحد *muttahid*. Joint  
action, فعل مشترک *fatli mushtarik*.  
Joint stock, سرمایه *sarmāya*.

JOINT, vt. تقسیم کردن *tafsil-k.*,  
تقسیم *randa-n*. رنده نمودن *taksim-k.*,  
تقسیم کردن

JOINTLY, ad. با اتفاق *bāham*,  
با *ittifak*, یکدیگر همراهی *ba hamrahī*,  
*i-yak dīgar*.

JOINTURE, n. مهر *mahr*, جهاز *jihās*.

JOIST, n. تیر *tīr*.

JOKE, n. vide JEST.

JOLILY, ad. خرمانه *khurramāna*,  
با شادی *bā shādi*.

JOLLITY, n. شادی *shādi*, خوشی *khū-*  
*shī*, عشرت *ashrat*, نشاط *nishāt*,  
خرم *khurramī*.

JOLLY, a. شاد *shād*, خرم *khurram*,  
حال دلشاد *khūsh hāl*, دلشاد *dilshād*.

JOLT, n. جنبش ناگهانی *jumbishī nāgah*,  
خلجانی ناگهانی *khalajāni nāgahāna*.

JOLT, vt. خلجانی *jumbidan*,  
خلجانی ناگهانی *khalajāni nāgahāna-k*.

JOSTLE, vt. بهم بر خوردن *baham bar-kh*.

JOT, n. نقطه *sarra*, نکته *nukta*,  
سری *sarī mī*.

JOURNAL, n. روزنامه *rūs nāma*,  
روزانه *rūsina*, اخبار *akhbār*.

JOURNEY, n. سفر *sāfar*, سی *sayr*.

سیاحت *siyāhat*. A day's journey,

یک منزل *yak mansul*, رحلت

*marhalat*. A nocturnal journey,

سوار آمدن لیل *sawāmidul'layl*. A journey

of a day and night, سیر الیقاب *sayr-*

*u'l mikhāb*. A journey by post, سیر

البرد *sayr ft'l barid*. A long journey,

سیر راه دور *rāhi dūr*, سیر

سیر *īlūki*. To undertake or begin a

journey, عزم راه کردن *dsmi rāh-k.*,

عزم طریق ساختن *dsmi tarik-e*. To

set off upon a journey, گوی کردن

*kūch-k.*, قطع *rahlat-k.*, رحلت

کرات *krāt rāh-n*. To make a jour-

ney on foot, پیاده رفتن *payāda-r*.

JOURNEYMAN, n. مزدور *musdūr*.

JOVIAL, a. شاد *shād*, مسرور *masrūr*,

خرم *khurram*. A jovial fellow, شاد

دیار *dyyāsh*.

JOVIALLY, ad. با شادی *bā shādi*,

خوشحال *khūsh hālāna*.

JOY, n. شادی *shādi*, خرمی *khurramī*,

مسرت *khushī*, فرح *farah*, مسرت

*masarrat*, انبساط *imbisāt*. To give

or wish joy, باد گفتن *mubā-*

*rakbād-g*. To give joy or delight,

مسرور کردن *khūshī-d.*, خوشی

*masrūr-k.* To show great demon-

strations of joy, تمام نمودن

*ibtiḥājī tāmm-n*.

JOYFUL, a. شاد *shād*, خوش *shūsh*,

خرم *khurram*, مسرور *masrūr*. Joy-

ful news, بشارت *mushda*, بشارت

*shārat*. Be joyful, شاد باش *shād*

*bāsh*. To be joyful, مسرور بودن

*masrūr-b.*, شاد شدن *shād-sh*. To make

joyful, شاد کردن *shād-k.*, شاد

دل *dil shād-k.*

JOYFULLY, *ad.* شادمانانه *shādmānāna*, خرمانه *khurramāna*, مسرورانه *masrūrāna*.

JOYFULNESS, *n.* شادمانی *shādmāni*, مسروری *masrūri*.

JOYLESS, *a.* غیر شادی *bishādī*, غمگین *ghayr masarrat*.

JOYOUS, *a.* مسرورانه *shādmān*, مسرورانه *masarrat dah*.

JUBILEE, *n.* شادمانی جشن *jashan*, شادمانی *shādmāni*, عید *id*.

JUDGE, *n.* حاکم *kāzi* (*pl.* قضات *qazāt*), *hākim*, (*pl.* حکام *hakām*), داور *dāwar*, مدعی *munsif*. My lord judge, مولانا قاضی *mawlānā kāzi*. The decree of a judge, حکم *hukm*, *sharī*. The signature of a judge to any decree, deed, &c., ترزده *tarazla*. The actuary who writes the sentence of a judge, دوای *sakk*. A judge's robe, دواج *duwāj*. The chief judge, قاضی *kāzi*, *l. kuzāt*. The greatest judge of its age, اعظم قضات زمان *āzamī kuzātī zamān*. To appoint a judge, تفویض کردن *takziyat-k.* To go or appear before a judge, مفاہمت نمودن *mufātahat-n.* To cite before a judge, پیش قاضی طلب کردن *peshi kāzi talab-k.* محضر دعوت نمودن *mahsari dudwat-n.* Belonging to a judge, مولوی *mawlawiy*. 2. (umpire, an expert), صاحب عقل *sāhibi akl*, اهل علم *ahli elm*.

JUDGE, *vi., vt.* (do justice) انصاف کردن *insāf-k.*, عدالت کردن *ādālat-k.*—(decide law suits) حکم نمودن *hukm-n.* فصل خصوصیت کردن *kasā-k.*, فصلی *fāsi khasūmat-k.*—(form an opinion) نظر بردن *firāsāt-k.*, نظر کردن *zann-*

*b.* Civil judge, کیاس کردن *kiyās-k.* Criminal judge, حاکم دیوانی *hākimi diwāni*. Criminal judge, قاضی *hākimi faujdarī*.

JUDGMENT, *n.* (opinion) ظن *zann*, تدبیر *tadbīr*,—(understanding) عقل *akl*, فراست *farāsāt*.—(sentence of a judge) فتوی *fatwa*, حکم *hukm*, قضا *kazā*.—(punishment from heaven) قهر الهی *kahri ilāhi*. The day of judgment, روز قیامت *rozi kiyāmat*, رستگاری *rastakhts*. To pronounce judgment, فتوی دادن *fatwa-d.* Sound judgment, داور *dāwarī-k.* Sound judgment, عقل دور بین *akli dūr bin*, ذهن سدید *sahni sadīd*. A man of sound judgment, صاحب عقل *sāhibi akl*, اهل خرد *ahli khirad*. Without judgment, بی عقل *bi akl*, بی رای *bi rāya*. Judgment-seat, کرسی عدالت *kursi i ādālat*, محکم *mahkama*, دادگاه *dādghāh*.

JUDICATORY, *n.* 1. (court of justice) عدالت *ādālat*, محکم *mahkamat*. 2. (distribution of justice,) داد دهی *dād duhi*, شریعت *sharīat* *numāi*.

JUDICATURE, *n.* حکم *kazā*, *hukm*, انصاف *insāf*.—(court of justice) محکم *mahakamai ādālat*.

JUDICIAL, *a.* قضایی *sharīat*, قضایی *kazāi*.

JUDICIALLY, *ad.* موافق شرع *mūwāfaki sharī*, عادلانه *ādilāna*.

JUDICIOUS, *a.* صاحب عقل *sāhibi akl*, فراست *sāhibi farāsāt*, *stirak*.

JUDICIOUSLY, *ad.* عادلانه *ādilāna*, با عقل و فراست *bā akl u farāsāt*.

JUG, *n.* کوزه *kūza*, ابرق *ibrik*.

JUGGLE, *vi.* نظر بردن *nasar ba ndī-k.*, شگرد بازی کردن *shuddadī-k.*

- JUGGLE**, *n.* بازی *hukka bāst*, شیدۀ *shudbuda*, بازیگری *bāstgarī*.
- JUGGLER**, *n.* حقه نظر بند *nazar band*, حقه بازی *hukhabāz*, شیدۀ بازی *shudbad bāz*.
- JUGULAR**, *a.* حنجری *halqūmī*, حنجری *hānjari*. The jugular vein, حبل الوريد *hablul warid*.
- JUICE**, *n.* آب، شیرۀ *shira*, عرق *ark*, لیمونای *ābi ghūra*. Lemon-juice, لیمونۀ *līmūnā*.
- JUICELESS**, *a.* بی عرق *bī ark*, بی شیرۀ *bī shira*, خشک *khusk*.
- JUICINESS**, *n.* عرق داری *ark dārī*, رطوبت *rutūbat*.
- JUICY**, *a.* رطوبت پر *pur rutūbat*, سیراب *serāb*, آیدار *ābdār*.
- JUJUBE**, *n.* سنجد *annāb*, عناب *sinjīd*. — (tree) پستک *pistak*.
- JULEP**, *n.* شربت *sharbat*, جلاب *jullāb*.
- JULY**, *n.* جمادی الاول *mardād*, مرداد *jamādiu'l auwal*, جولای *julāī*.
- JUMBLE**, *vt.* خلط *barham-z.*, درهم زدن *khilt-k.*, آمیزش *āmtsiishi khilāfi kāyada-k.*
- JUMBLE**, *n.* آمیزش *khilt*, خلط *āmtsiishi khilāfi kāyada*.
- JUMP**, *n.* جست *jast*, یوز *yūz*.
- JUMP**, *vi.* جهیدن *jistan*, جستن *jihīdan*. — (agree with) موافق شدن *muwāfak-sh.*
- JUNCTION**, *n.* پیوستگی *paywastagi*, اتصال *ittisāl*, وصل *wasl*.
- JUNCTURE**, *n.* سرگذشت *hādīsa*, حادثۀ *sargūshah*, واقع *wāqt*. — (time) زمان *samān*, وقت *wāqt*.
- JUNE**, *n.* تیور *tīr*, جونیو *june*.
- JUNGLE**, *n.* جنگل *jāngal*.
- JUNIOR**, *a.* کوچکتر *khurdar*, خردتر *khushiktar*, کبوتر *kihtar*.
- JUNIPER**, *n.* اردج *ardij*.
- JUNK**, *n.* رسن کهنه *rusani kuhna*. — (Chinese vessel) چین جہاز *fehāsi chīn*.
- JUNTO**, *n.* مکر *mahr*, نغمہ *fitna*.
- JUPITER**, *n.* مشتری *mushtarī*.
- JURIDICAL**, *a.* قضای *sharāf*, شرعی *kazāwī*.
- JURIDICALLY**, *ad.* شرعاً *shardn*, از روی قانون *az rūi kānūn*.
- JURISDICTION**, *n.* حکومت *hukūmat*, حکم *hukm*, قضا *kazā*. Absolute jurisdiction, حکومت حکم *hukmi hukūmat*. Exercising jurisdiction, والی *wāli*.
- JURISPRUDENCE**, *n.* علم، شرع *sharīf*, فقہ *ilmi fika*.
- JURIST**, *n.* فقیہ، قانون دان *kanūndān*, فکیل *fakih*.
- JUROR**, *n.* اهل انصاف *ahli ināf*, قانونی *kānūnī*.
- JURY**, *n.* مجلس عدالت *majlisi ādālat*, اهل قضا *ahli kazā*.
- JURYMAN** *n.* فقیہ، فتوی دہ *fatiwa dah*, شریعت دار *sharīatdār*.
- JUST**, *a.* صدیق، راست *rāst*, عادل *ādil*, صحیح *sahih*. — (accurate) Just weight, وزن وافی *wazni wāfi*. A just price, قیمت واجب *himati wājib*, صیغ الثمن *sibghu's samān*. To do what is just, حق کردن *ahlāki hakk-k.* To distinguish the just from the unjust, فرق *hakk az bātīl fark-k.* To oppose what is just, حق را مخالفت نمودن *hakk rā mukhālafat-n.* To be just, دقتیکہ *maddil-b.* Just as, در این دین *ba wakti ki*. Just then, در این وقت *dar in bayn*. Just in time, با موقع *bā maukt*.

- JUST, *ad.* عادل *hālan*.—(alike) عدیل *ādīl*.
- JUSTICE, *n.* انصاف *dāl*, داد *dād*, انصاف *insāf*, راستی *rāstī*, شریعت *sharīʿat*. Public justice, سیاست *siyāsāt*. Distributive justice, عدالت قاسمت *dālātī kāsīmat*. Commutative justice, قسط مبادل *histī mubāʿalā*. An administrator of justice, دادگر *dālgar*. According to justice, به حسب شرع *ba hasbi sharʿ*, شرع شریف *sharʿ sharīf*. Contrary to justice, خلاف شرع *khilāfi sharʿ*. To administer justice, عدالت کردن *ādālat-k.*, عدل و انصاف نمودن *dāl u insāf-n.* To implore justice, داد خواستن *faryād-k.*, دادخواست *dād-kh.* A petitioner for justice, دادخواه *dād khāh*. The lord chief justice, احکم الحاکمین *ahkamūʿl hākimīn*, قاضی القضاة *kāzīʿl kazāt*. A court of justice, عدالت *ādālat*. Practiser of justice, عدالت پیشه *dālāt pesha*. Connected with justice, عدالت قرین *ādālat karīn*.
- JUSTIFIABLE, *a.* حقیقی *sālīh*, صالح *hakīkī*, بجا *ba jā*.
- JUSTIFIABLY, *ad.* با حقیقت *bā hakīkat*, به وجه صلاح *ba wajai salāh*.
- JUSTIFICATION, *n.* عذر *pūʿish*, پوزش *ʿẓr*, معذرت *madʿurat*.—(purgation from sin) خلاص *khalās*.
- JUSTIFIER, *n.* عذر کننده *ʿẓr kunānda*, مصدق *musaddik*.
- JUSTIFY, *vt.* عذر نمودن *ʿẓr-n.*, پوزش کردن *pūʿish-k.*, خلاص ساختن *khalās-s.*
- JUSTLE, *vt.* تصادم کردن *tasādum-k.*, راندن *baham-s.*, راندن *rāndan*.
- JUSTLY, *ad.* با حق *ādālāna*, عدلانه *hakīkī*, به الصواب *bīʿsawāb*, محققاً *muhaqqakan*.
- JUSTNESS, *n.* درستگی *ḡayḡat*, راستی *durustī*.
- JUT, *vi.* سر بر آوردن *bar-ā*, بر آمدن *sar bar-ā*.
- JUVENILE, *a.* جوان *jāwān*, خردسال *khurdsāl*. The juvenile age, عهد شباب *dādi shabāb*.
- JUVENILITY, *n.* جوانی *jawānī*, شباب *shabāb*.
- JUXTAPOSITION, *n.* نزدیکی *nasdīkī*, مقابل *mukābala*.

## K.

- KALI, *n.* قلیا *kilyā*.
- KECK, *vi.* پیشین *manīsh-q.*, منهن زدن *ptshn-k.* کردن
- KEEK, *vi.* vide PEEP.
- KEEL, *n.* ته کشتی *tahī kishī*.
- KEEN, *a.* (eager) آرزومند *tes-tāʿbt* تیز طبع *ārzūmand*.—(sharp) تیز *tes*, آبدار *ābdār*.—(severe) درشت *durusht*, شدید *shudīd*.
- KEENLY, *ad.* تندانه *tezāna*, تیزانه *tundāna*, حریصانه *hartsāna*.
- KEENNESS, *n.* (eagerness) تیز مزاجی *tez misājī*, شدت *shiddat*.—(ardor) اشتیاق *ishtiyaq*.—(sharpness of edge) تیزی *tezī*.—(severity) تندگی *tundī*, درشتی *durushtī*.—(rigour of weather) شدت *siddatī* برد.
- KEEP, *vt.* داشتن *dāshtan*.—(preserve) پاسداری کردن *nigāh-d.*, نگاه داشتن *pāsbānī-k.*, محافظت کردن *muḥāfazat-k.*—(detain) بازداشتن *bās-d.*, برقرار شدن *wā-d.*—(last) پایداری کردن *pāyadār-k.*—(not to spoil) بی اتلاف شدن *bī ʿatāl*.

- itlāf-sh.** —(maintain) *parwardan* نارسیدن *nā muserif-sh.* —(restrain) ضبط کردن *sabt-k* *bās-d.* —(hinder) مانع کردن *mant-k.* To keep company, صحبت نمودن *suḥbat-n.* To keep in (conceal) پنهان کردن *panhān-k.* To keep off, keep aloof, واپس ماندن *wā-m.* واپس رفتن *wā-pas-r.* —(hinder) مانع کردن *mant-k.* To keep up, بی نقص برداشتن *bi naks-b.* —(hinder from ceasing) بی فراغت *bi farāghat-n.* —(remain undis-mayed, دلیر شدن *dilīr-sh.* To keep under, (oppress) ظلم نمودن *zulm-n.* To keep on, (ad-vance) پیش رفتن *pesh-r.* To keep in mind, استظهار کردن *istizhār-k.* To keep or dwell, ساکن شدن *sākin-sh.* To keep house, (maintain a family) خانمان پروردن *khānmān-p.* To keep the house, (to be at home) در خانه ماندن *dar khāna-m.* To keep out, (prevent entrance) دخول کردن *mukhlā-lifut dakhūl-k.* To keep a promise, وفادار شدن *wafādar-sh.* To keep guard, پاسداری کردن *pāsān-b.* نگاه داشتن *nigāh-d.*
- KEEPER, n.** محافظ *muhāfiz.* دارندۀ *dāranda.* —(in comp.) دار *dār,* بان *bān,* وان *wān,* جی *ji.* —(tutor) استاد *ustād.* —(jailor) زندان *dārū-ghai sindān.* —(governor) حاکم *hā-kim.*
- KEEPING, n.** (holding) نگاهداشت *ni-gāhdašti.* —(custody) حفظ *hifz.*
- KEEPSAKE, n.** یادگار *yādgār,* خاطر *khātir nishān.*
- KEN, vt.** (know) دانستن *dānistān.* —(desery) دریافتن *daryāftān.*
- KEN, n.** دیدار *didār,* نظر *nazar,* نگران *nigrān.*
- KENNEL, n.** (for dogs) سگخانه *sag-khāna.* —(a pack of dogs) کلاب *ka-lib.* —(hole of a fox, &c.) مکا *maka.*
- KENNEL, vi.** در سگخانه خسپیدن *dar sagkhāna-kh.* جا کردن *jā-k.*
- KERCHIEF, n.** دستمال *dast-māl.*
- KERMES, n.** فروز *kirmis.*
- KERNEL, n.** مغز *maghs,* آسته *āsta.*
- KETCH, n.** قسم چهار *kismi jehāz.*
- KETTLE, n.** دیگ *dig,* دیگچه *digcha,* آبدان *ābtāba.* Stone kettle, میدان *saydān.* Brass kettle, مسین *digī misin.* The lid of a kettle, سرپوش *sar pūshī dig.*
- KETTLEDRAW, n.** کوس *kūs,* ناکاره *nak-kāra.*
- KEY, n.** کلید *kiltīd,* مفتاح *miftāh (xl.* مفتاحیم). A key of a musical instrument, دستان *dastān.* —(solution) حل *hall,* کشف *kashf.*
- KEY-HOLE, n.** سوراخ *sūrākhi* کلید *kiltīd.*
- KEY-STONE, n.** درمیانِ عمارت *sung dar miyāni imārat.*
- KHAN, n.** خان *khān.*
- KIBE, n.** شق در کعب *shak dar kudb.*
- KICK, vt.** پا زدن *lakad-z.* لکد زدن *pushf pāya-z.*
- KICK, n.** لکد *lakud,* لچ *laj.*
- KID, n.** بزغاله *buz ghālu,* بره *barra.*
- KIDNAP, vt.** بچگان اجماع کردن *bacha-gān iltimād-k.* دزدیدن *dusdīdan.*
- KIDNAPPING, n.** دزدی *dusdt,* ربودنی *rabūdantī.*
- KIDNEY, n.** گردۀ کلیه *gurda,* کلیه *kulya.* —(sort) جنس *jins,* قسم *kism.*
- KIDNEY-BEAN, n.** دسمهر *dasmar,* لوبیه *lūbiya.*

- KILL**, *vt.* کشتن *kushtan*, قتل کردن *kutl-k.*, هلاک کردن *halāk-k.*, میقتال کردن *miktāl-k.* To kill animals for food, کشتن حیوانات برای غذا *halāl-k.*, ذبح کردن *zibh-k.*
- KILLED**, *a.* کشته *kushta*, مرده *muh-lak*, مقتول *maktūl*. Killed by poison, مسموم *masmūm*. Half-killed, نیم کشته *nīm kushta*. To be killed, کشته شدن *kushta-sh.*, هلاک شدن *halāk-sh.*
- KILLER**, *n.* قاتل *kātil*, قاتل *kuttāl*, خونریز *khūnī*.
- KILLING**, *ppr.* کشتن *kushān*, جانستادن *jān sitān*.
- KILN**, *n.* فروان *furwān*, تانور *tannūr*.
- KIMBO**, *a.* گنبد آسا *gumbad āsā* کج *kaj*.
- KIN**, *n.* خویشان *khīshān*, قرابت *karābat*.
- KIND**, *a.* مهربان *mīhrbān*, شفیق *shafīq*, کریم *karīm*, بخیرخواه *khayrkhāh*, مهربان *mīhrabb*, احسان *ihsān*.
- KIND**, *n.* (sort) جنس *jins* (اجناس) نوع *nau* (*pl.* انواع) قسم *kism* (*pl.* اقسام). — (race) نسل *nasl*, قبیله *kabilat*. — (quality) صفت *khāsiyat*, خامیت (*quality*) *sīrat*. — (character) نشان *nīshān*. — (way, manner) طریق *tarik*, راه *rāh*. Of all kinds, از هر قسم *az har kism*. Of the same kind, از یک *az yak gūna*. Another kind, نوع دیگر *nau digar*. Of different kinds, انواع گوناگون *gūnā gūn*, انواع *anwād*, اجناس *ajnās*. Of two kinds, از دو گونه *az du gūna*. Of what kind, از چه قسم *az che kism*.
- KINDLE**, *vt.* افروختن *afrūkhtan*, احراق کردن *ihrāk-k.*, روشن کردن *raushan-k.* To kindle a fire, آتش افروختن *ātīsh-a.* — (catch fire) آتش گرفتن *ātīsh-g.*, سوزان گشتن *sūzān-g.*
- KINDLED**, *pp.* افروخته *afrūkhta*, مشعل *mushdl*.
- KINDLING**, *ppr.* افروزان *afrūzān*. Kindling fire, آتش افروز *ātīsh afrūz*. Kindling rage, غضب انگیز *ghazab angīz*.
- KINDLY**, *a.* مهربانی *bā mīhrbānī*, مهربان *mīhrbāna*, با لطف *bā lutf*, دوستی *dūstāna*, لطف *lutfan*.
- KINDNESS**, *n.* مهربانی *mīhrbānī*, خاطر نوازی *khā-tīr nawāzī*, لطف *lutf*, ملاحظه *mulāfat*.
- KINDRED**, *n.* (by blood) خویشی *khīshī*, قرابت *karābat*, نسب *nisb*. — (by affinity) همخانگی *hamkhānagī*, خویشاوندی *khīshāwandī*, وصلت *waslat*.
- KINDRED**, *a.* قریب *karīb*, خویشاوند *khīshāwand*, خویش *khīsh*, متعلق *mutadallik*.
- KINE**, *n.* گاوان *gāwān*, بقر *bukur*, مواشی *mawāshī*.
- KING**, *n.* شاه *shāh*, پادشاه *pādshāh*, ملک *malik*, خسرو *khusrō*, شهریار *shahyār*, دین دار *dīn dār*, فرمانده *farmāndah*, کسری *kasra*. A king of kings, شاهنشاه *shāhīnshāh*: خاقان *khākānī*, پادشاهی *khawākīn*. A certain king, *pādshāhī*. Belonging to the king, شاهانه *shāhāna*, میری *mīrī*. Any thing worthy of a king, شایگان *shāyagān*.
- KINGCRAFT**, *n.* سیاست *sīyāsāt*, آئین شهریار *āīnī shahr yār*.
- KINGDOM**, *n.* مملکت *mamlakat*, سلطنت *saltanāt*, ملک *mulk* (*pl.* ممالک) *shāhī*.

- KINGLY**, *a.* شاهوار *shāhwār*, شاهانه *shāhāna*, خسروانه *khusravāna*.
- KING'S-EVIL**, *n.* سرآجر *chakhsh*, چرخش *surāja*.
- KINGSHIP**, *n.* پادشاهی *pādāshāhi*.
- KINSFOLK**, *n.* قبیله *khishān*, خویشان *kabīla*.
- KINSMAN**, *n.* خوبشاوند *khishāwand*, اقربا *karīb* (*pl.* اقربا).
- KINSWOMAN**, *n.* زن خوبشاوند *zani kishāwand*, قریبت *kuribat*.
- KISS**, *n.* بوسه *būsa*, التیام *iltisām*. To smack the lips, in kissing, بوسه شکستن *bosa-sh*.
- KISS**, *vt.* بوسه دادن *bostidan*, بوسه دادن *bosa-d*. To cause to kiss, بوسانیدن *bosānidan*. To kiss the mouth, دهان بوسیدن *dahn-b*. To kiss the cheek, رخسار بوسیدن *rukhsār-b*. To kiss the ground, زمین بوسی کردن *zamīn bostī-k*. To kiss hands, دست بوسی کردن *dast bostī-k*. To kiss one another, یکدیگر را بوسه دادن *yak dīgar rā bosa-d*.
- KISSED**, *pp.* بوسیده شده *bostida shuda*, ملتهم *multasam*. A person or thing kissed, مقبل *mukabbal*.
- KISSING**, *n.* بوس *bos*, لثم *lasm*, تقبیل *takbīl*. Kissing and embracing, بوس *bos* و کنار *bos u kinār*. The place of kissing (mouth) جای بوس *jāi bos*.
- KIT**, *n.* گربه *gurba*, بچه *bacha*.—(goods) سامان *sāmān*, اسباب *asbāb*.
- KITCHEN**, *n.* خانه *tabkh khāna*, مطبخ *matbakh*, باورچی خانه *bāwar-chi khāna*.—(furniture) اسباب باورچی *asbābi bāwar-chi khāna*.
- KITE**, *n.* غلیبواج *khād*, زغن *zaghan*, کاغذ باد *ghaltwāj*. A paper kite, کاغذ باد *kāghaz-bād*.
- KITTEN**, *n.* هر کوچک *hirri kūchak*.
- KITTEN**, *vi.* حمل بچه *hamli bachai gurba wazt-k*.
- CLICK**, *vi.* صدای تیر زدن *sulāi tez z*.
- KNACK**, *n.* سلیقه *salika*, لیاقت *liyākut*, قابلیت *kābīliyat*. To have the knack, داشتن *salika-d*, قابلیت داشتن *kābīliyat-d*.
- KNAG**, *n.* عقد *dkd*, گره *giriḥ*.
- KNAPSACK**, *n.* جامدان *jāmadān*, راپورت *rāwiyat*, رخت دان *rakhtdān*.
- KNAVE**, *n.* حیل ساز *hīla sāz*, دغا باز *daghābāz*, غدار *ghaddār*.
- KNAVERY**, *n.* دغا بازی *daghā bāzi*, غدر *ghadr*, حیل *hīla*, تلویس *talbīs*, عیاری *dyārī*.
- KNAVISH**, *a.* حیل باز *hīla bāz*, دغا باز *daghā bāz*.
- KNEAD**, *vt.* خمیر ساختن *khamīr-s*, نخمیر کردن *takhmīr-k*.
- KNEADING-TROUGH**, *n.* ناو *nāw*, طشت *tasht*.
- KNEE**, *n.* زکبت *zakhbat*, زانو *zānū*. Knee to knee, زانو زانو *zānū ba zānū*. Sitting on the knees, زانو زده *zānū zuda*.
- KNEEL**, *vi.* بر زانو نشستن *bar zānū-n*.
- KNEE-PAN**, *n.* سر زانو *sarī zānū*.
- KNELL**, *n.* صدای جرس *sudāi jaras*.
- KNIFE**, *n.* سکین *sakhīn*, کارد *kārd*. A large butcher's knife, ساطور *sātūr*. A shoemaker's paring-knife, شغره *shafra*. A pen-knife, تراش *lam tarāsh*, مبر *mibrā*.
- KNIGHT**, *n.* خان *khān*, میرزا *mīrzā*. The knight Templars, دویست *dawīyat*.
- KNIGHT**, *vt.* بهادر کردن *bahādūr-k*.



KNIGHT-ERRANT, *n.* یکسوار *yaksu-wār*, خان دلوار *dilāwar khān*.

KNIGHT-ERRANTRY, *n.* یکسواری *yak suwārī*, رزم خواهی *razm khāhī*.

KNIGHTHOOD, *n.* بهادری *bahādūrī*, خانی *khānī*.

KNIT, *vt.* (unit by knots) گره کردن *girah-k.*—(by texture) بافتن *bāftan*.

To knit the brows, جبین پرچین نمودن *jibīn pur chīn-n.*, درهم کشیدن *dar ham-k.*

KNITTER, *n.* تعقید کننده *tadkid kun-anda*, باونده *bāfanda*.

KNOB, *n.* دره *darra*, افراز *afraz*. A knob on a tree, لک *luk*. A knob behind the ear, افراز پس گوش *afrazi pasi gūsh*. The joint knob on a stalk of corn, کعبرت *kuāburat*.

KNOBBY, *a.* دره دار *girihdār*, پر افراز *pur afraz*.

KNOCK, *vi.* کوفتن *kūftan*, زدن *zadan*, ضرب زدن *zarb-z.* To knock at the door, حلقه در زدن *halqa dar-z.*, دق *dakki bāb-k.* To knock down, زمین زدن *bazīmīn-z.*, با خاک *bā khāk burābar-n.* To knock on the head, کشتن *kushtan*, کتل کردن *kall-k.* To knock under, مطیع کردن نهادن *muftī-g.*

KNOCK, *n.* کوب *zarb*, کوب *kūb*, ضربه *musādamat*. A knock at a door, ضرب بر در *zarb bar dar*, دق *dakki bāb*.

KNOCKER, *n.* ضرب کننده *zarb kun-aadu*, ضارب *zārib*.—(ring of a door) حلقه *halqa*, آهنچه *āhanja*.

KNOT, *n.* عقد *akd*, گره *girih*, دشواری *dushwārī*. A knot in wood, عجزت

*tīrat*. The matrimonial knot, عقد *akd*, نكاح *akdi nikāh*. Thread full of knots, رشته پر عقد *rishta pur akd*. An unlooser of knots, گره کشاينده *girah kushāyanda*. To unloose a knot, گره کشادن *girah-k.*

KNOT, *tt.* عقد کردن *akd-k.*, گره ساختن *girih-s.*

KNOTTY, *a.* دره دار *girihdār*, عقد دار *akd dār*.

KNOW, *vt.* شناختن *shinākhītan*, دانستن *dānistān*, معلوم کردن *madlūm-k.*, مطلع شدن *wākif-sh.*, دانستن علم *ilm-d.*, معرفت نمودن *madrifat-n.* To let know, خبر دادن *khabar-d.*

KNOWABLE, *a.* ممکن *mumkinī*, آگاه *āgāh*, دانستنی *dānistānī*.

KNOWING, *a.* آگاه *dānā*, واقف *wākif*, خبردار *khābardār*, آگاه *āgāh*.

KNOWINGLY, *ad.* آگاهانه *āgāhānā*, با دانش *bā dānish*.

KNOWLEDGE, *n.* علم *ilm* (*pl.* علوم), فن *dānish*, دانش *madrifat*, معرفت *fann* (*pl.* فنون), هنر *hunar*, باهر *basar*. A knowledge of laws, علم *ilmī-fakih*. Desirous of knowledge, طالب *tālībī ilm*. Without knowledge, علم *bi dānish*, غیر معرفت *ghayri madrifat*. Belonging to knowledge, علم منسوب *ilm mansūb*, معرفت پیوند *madrifat paywand*.

KNOWN, *pp.* معروف *madrūf*, معلوم *madlūm*, دانسته *dānista*.

KNUCKLE, *n.* بند انگشت *bāndī angusht*, مفصل *mafsil*.

KNUCKLE, *vi.* مطیع شدن *muttā-sh.*, فرمان بردار شدن *furmān bardār-sh.*

KORAN, *n.* القرآن *al kurān*.

• • L.

LABEL, *n.* سرنام *sarnāma*, نشان *nishān*

LABEL, *vt.* سرنام نوشتن *sarnāma-n.*, نشان کردن *nishān-k.*

LABIAL, *a.* شفیه *shafiy*, شفیه *shufahī*.  
—(letters) حروف شفیه *hurūfi shafahiyū*.

LABORATORY, *n.* کارخانه کیمیاگر *kār khānai kīmyāgar*, کیمیا دستگاه *kīmyādestgāhī*.

LABORIOUS, *a.* محنتی *mahnattī*, جاهد *jāhid*.—(not easy) دشوار *dushwār*, بی سهولت *bī sahūlat*.

LABORIOUSLY, *ad.* محنت با *bā mahnat*, جاهد و جد *bā jadd u jahad*.

LABOUR, *n.* محنت *mahnat*, مزدوری *mazdūrī*.—(work, action) کار *kār*, عمل *dmal*, فعل *fudl*.  
—(endeavour) سعی *saī*, جهد *jahd*.  
—(pain, trouble) رنج *ranj*, درد *dard*.

Labour in vain, کوشش بیهوده *kūshī-shī bīhūda*. Labour and industry, کار و کسب *kār u kasb*, کار و جهد *kār u jahd*. Oppressed with labour, محنت کشیده *mahnat kashīda*, و مانده *wā mānda*. Without labour, محنت بی *bī mahnat*, کوشش *kūshīsh*. With great labour, با محنت *bā mahnatī*, تعب و *bā mahnatī bisyār*, بسیار *bā mahnatī bisyār*.  
*bā tadb u mashakkat*.—(child birth) وضع حمل *wast haml*.

LABOUR, *vi.* محنت کشیدن *mihnat-k.*, جهد کردن *jahd-k.*, سعی کردن *saī-k.*, کوشش نمودن *kūshīsh-n.* To labour the ground, کاشتن *kāshītan*. To labour under difficulty, رنجیده و رمیده بودن *ranjīda wa ramīda-b.*, مجتلا بودن *mubtalā-b.* To labour in mind, آشفته *āshufta-b.*, آشفتهگی یافتن *āshufta-b.*

*tagī-y.* To be in childhood, وضع حمل کردن *wast hamal-k.*

LABOURER, *n.* (for hire) مزدور *mazdūr*.—(workman, &c.) کارگر *kārgar*, عامل *āmil*.

LABOURSOME, *a.* سعی با *bā saī*, گران *gārān*, سستی *sutī*, با بذل *bā buzī*, همت *himmat*.

LABYRINTH, *n.* دولا *pech*, دولا *dulāb*, ورطه *warta*.

LAC, *n.* لک *luk*, صد هزار *sad hazār*.

LACE, *n.* روزه *ruza*, طراز *tarrāz*.—(boot-lace) کفش بند *kafsh-band*. Gold or silver lace, کلابتون *kalābatūn*.—(cord) ریسمان *rīsmān*.

LACE, *vt.* آراستن *ārastan* با *bā kalābatūn*.—, طراز پذیراستن *bā tārrāz-p.*

LACEMAN, *n.* کلابتون فروش *kalābatūn farūsh*, طراز فروش *tarrāz farūsh*.

LACERABLE, *a.* ممکن دریدن *mumkin darīdan*, *kini darīdan*.

LACERATE, *vt.* دریدن *darīdan*, چاک کردن *chāk-k.*

LACERATION, *n.* دریدگی *darīdagī*, خراش *chāk*.—(with the nails) خراش *khārāsh*.

LACHRYMAL, *a.* اشکبار *ashkbār*.

LACING, *n.* بند *band*.—(cord) ریسمان *rīsmān*.

LACK, *vt.* کم شدن *kam-sh.*, معدوم شدن *maddūm-sh.*, احتیاج داشتن *ihitiyāj-d.*

LACK, *n.* احتیاج *ihitiyāj*, ضرورت *zarurat*, حاجت *hājat*.

LACKEY, *n.* خدمتگار *pas rau*, پیک *payk*, خدمتگاه *khidmatgār*.

LACONIC, *a.* مختصر *kūlāh*, مختصر *mukhtasar*.

LACONICALLY, *ad.* مختصراً *mukhtasaran*, با اختصار *bā ikhtisār*.

- LACONISM**, *n.* کلام مختصر *kalāmi mukhtasar*.
- LAD**, *n.* کودک *ku lak*, طفل *tiḥl*.
- LADDER**, *n.* زین *zīna*, سلم *sullam*, نردبان *narḥubān*.
- LADDE**, *vt.* حمل کردن *bār-k.*, آب انداختن (throw out) *hānḥ-k.*—*āb-u.*
- LADEN**, *u.* حمل کرده *hāmīl*, حمل *haml kardū*.
- LADING**, *n.* حمل *bār*, حمل *haml*.
- LADLE**, *n.* کفگیر *kafgir*, کفچه *kafchu*.  
A ladle full of holes, کفچه‌ای پر از سوراخ *kafchalez*.
- LADY**, *n.* خاتون *khātūn*, بانو *bānū*, صاحب *sāhiba*, بیگم *bībī*, begam.  
Lady like, لطیف *sālat āsā*, آسا *lutf*. A lady's maid, مشاط *mash-shāta*.
- LADYSHIP**, *n.* بانوگری *bānūgarī*.
- LAG**, *vi.* آخر *wāpas-m.*, واپس ماندن *ākhir-sh.*, دیر شدن *der-sh.*, فرو ماندن *farū-m.*
- LAG**, *n.* (flag end) سرریسمان *sar rīsmān*.
- LAKE**, *n.* غدیر *ābgir*, تالاب *tālāb*, غدیر *ghadīr*.
- LAMB**, *n.* بره *mesh bacha*, میش *barra*, خروف *khurūf*.
- LAME**, *a.* لنگ *lang*, اعرج *draj*.
- LAME**, *vt.* اعرج کردن *lang-k.*, اعرج ساختن *draj-s.*
- LAMELY**, *a.* لنگانه *langāna*, عرجا *drjun*.
- LAMENESS**, *n.* لنگی *langī*, عرج *drj*.
- LAMENT**, *vt. vi.* زاریدن *nālīdan*, زاریدن *sārīdan*, متأسف *girya-k.*, کردن *mutāsuf-k.*, شکایت کردن *shikāyat-k.*, افسوس کردن *afsūs-k.*
- LAMENTABLE**, *a.* مستوجب الشکایت *mushtarjibū's shikāyat*, واجب الشکو *wājibush shakw*.
- LAMENTABLY**, *ad.* باشکایت *bā shikāyat*, بانالشی *bā nālīsh*.
- LAMENTATION**, *n.* نالش *nālīsh*, گریه *girya*, زاری *zārī*, فریاد *faryād*, فغان *fighān*.
- LAMENTER**, *n.* فریاد کننده *faryād kūnānā*, ناله زن *nāla san*.
- LAMINA**, *n.* طبق *tubak*.
- LAMP**, *n.* چراغ *chirāgh*, سراج *sirāj*, قندیل *kandīl*.
- LAMP-BLACK**, *n.* دودغ *dūdū* چراغ *chirāgh*, سیاهی *siyāhī* چراغ *chirāgh*.
- LAMPOON**, *n.* دشنام *dushnām*, هجو *hajw*.
- LANCE**, *n.* نیزه *nayza*, رمح *rumh*, نشتر *nishtar*.
- LANCE**, *vt.* نشتر زدن *nishtar-z.*, نیزه افکندن *nayza-a.*
- LANCET**, *n.* نشتر *nishtar*, قلم جراح *kalamī jarrāh*.
- LAND**, *vt. vi.* (set on shore) از جهاز بساحل *az jehāz ba sāhil-b.*—(come on shore) *az jehāz ba sāhil-ā.* آمدن *az kishṭī farūd-ā.*
- LAND**, *n.* (region) کشور *kishwar*, ملک *mulke*, ولایت *wilāyat*.—(earth) زمین *zamin*, ارض *arz*, بوم *būm*.—(immoveable estate in land), عمار *ākār*, (surface of the ground) روی زمین *rūi zamin*.—(nation) خلعت *khalk*, قوم *kaum*. By sea and land, و برآ *bihran wa burran*.—(Land forces) لشکر *lashkar*.
- LANDED**, *a.* بساحل آورده *ba sāhil āwarda*, کنار آمده *barḥīnārā mada*.—(possessed of an estate in land) صاحب عمار *sāhibi ākār*.
- LAND-HOLDER**, *n.* زمیندار *zamīndār*.
- LANDLESS**, *a.* بی زمین *bī zamin*, بی عمار *bī ākār*.

LANDLADY, *n.* vide HOSTESS.

LANDLORD, *n.* زمیندار *zamīndār*,  
مالک *sāhib khāna*, مالک *mālīk*.

LANDMARK, *n.* اُرت *uras*.

LANDSCAPE, *n.* تخطيط بلد *takhtti balāḍ*, نقش *naksha*, نظاره *nazargāh*.

LANDWARD, *ad.* بسوی زمین *ba sūi zamīn*.

LANE, *n.* کوچه *kūcha*, رزن *barzan*,  
خانق *khānik*.

LANGUAGE, *n.* (speech) زبان *zabān*,  
لسان *lisān*, گفتار *guftār*, سخن *su-  
khun*.—(Arabic) زبان عربی *zabāni  
arabī*, زبان تازی *zabāni tāzī*.—(Per-  
sian) زبان *zabāni djamī*, زبان عجمی *zabāni fārsī*. The language  
of the moderns, متاخرین *lisāni muta'akkhirin*.—(foreign) اجنبی *zabāni ajnabī*. Expressive language,  
لسان عذب البیان *lisāni dzbūlbayān*.  
—(vernacular) لغت *lughat*.—  
(metaphorical) مجاز *majāz*.—(style)  
وَجْه *waja*.

LANGUID, *a.* سست *sust*, ضعیف *zīf*,  
کاهل *kāhil*, ناتوان *nātarwān*.—(dull  
heartless) بیدل *bīdil*, بیجان *bījān*.—  
To make languid, ملول ساختن *malūl-  
s*. To become languid, ضعیف شدن  
*zīf-sh*.

LANGUIDNESS, *n.* کاهلی *susti*, سستی  
*kāhili*, ناتوانی *nātarwāni*, ماندگی  
*mānlagi*.

LANGUISH, *vi.* پژمردن *pashmurdan*,  
افسردن *afsurdan*, کاستن *kāstan*,  
سست بودن *sust-b*.

LANGUISHINGLY, *ad.* ضعیفانه *zāifāna*,  
بسیار *bā susti*.

LANGOUR, *n.* کمزوری *nātarwāni*,  
کمزوری *kamzori*.

LANK, *a.* لاغر *lāghir*, نا سمن *nā samīn*.

LANTERN, *n.* چراغ *fānūs*, فانوس  
*chirāg parhez*.—(magic lantern) فانوس  
شعبد *fānūsi shu'badu*.

LAP, *n.* آغوش *āghūsh*, کنار *kinār*,  
زاد *zānū*.—(of a garment) دامن *dāman*.

LAP, *vi.* پیچیدن *pechidan*, لغاف  
کردن *lifāfa-k*, لیسیدن *lisidan*.

LAPDOG, *n.* سگچه *sagcha*.

LAPIDARY, *n.* حکاک *hakāk*, سنگ  
تراش *sang tarāsh*, جوهری *jauharī*.

LAPIS-LAZULI, *n.* لاجورد *lājannard*,  
مینا *mīnā*.

LAPPER, *n.* پیچیده *pechūda*, لغاف  
*laffāf*.

LAPPET, *n.* دامن *dāman*, چین *chīn*.

LAPSE, *n.* (fall) افتادگی *uftādagi*,  
سقوط *sakūt*.—(flow) سیل *sayl*, جاری *jārī*.  
—(error) خطا *khatā*, تقصیر *taksīr*.

LAPSE, *vi., vt.* جاری شدن *jārī-sh*, میل  
سهم کردن *sayl-k*.—(commit a fault) سهو  
کردن *suhv-k*, غلط کردن *ghulut-k*.—(pass  
away) گزشتن *guzashtan*.—(deviate  
from rectitude), حق سقوط یافتن *hukk  
sakūt-y*.

LARBOARD, *n.* ظرف *tarfi*, چپ *chapi*, جہاز  
*jehāz*.

LARCENY, *n.* دزدی *duzdī*.

LARCH, *n.* کاج *kāj*.

LARD, *n.* شحم خنزیر *shahmī khayzīr*.

LARD, *vt.* با شحم آمیختن *bā shahm-ā*.

LARDER, *n.* مخزن لحم *makhizani lahm*,  
طعام گاه *taām gāh*.

LARGE, *a.* (wide) فراخ *farākh*, واسع *wāst*,  
بزرگ *fasīh*.—(big) کلان *kalām*,  
بسیار *buzurg*, عظیم *dzīm*.—(abundant)  
وافر *bisṭār*, وافر *wāfir*.

LARGELY, *ad.* بسیارانه *bisṭārāna*,  
زیاده *ba nihāyat*, زیاد *ziyāda*.

LARGENESS, *n.* (greatness) بزرگی

- buzurgī*, عظمت *dzmat*.—(bigness)  
 کثرت *wusadt*.—(abundance)  
*kasrat*.—(generosity) سخاوت *sakhāwat*.  
**LARGESS**, *n.* انعام *inām*, بخشش *bakhshish*, هدیه *hadīya*.  
**LARK**, *n.* چکاوک *chakāwuk*.  
**LARYNX**, *n.* حلقوم *halkūm*, حنجر *hanjar*.  
**LASCIVIOUS**, *a.* شهوتی *shahwatī*, نفسانی *nafsānī*, مست *mast*.—(person) نفس *nafsi shahwat parast*.  
**LASCIVIOUSLY**, *ad.* با هوا و هوس *bā harwā u harwas*, با شهوت *bā shahwat*, فاسقانه *fāsikāna*, شوخانه *shūkhāna*.  
**LASCIVIOUSNESS**, *n.* شهوتی *shahwatī*, بد نفسی *bad nafsi*.  
**LASH**, *n.* شلاق *shallāk*, تازیانه *tāziyāna*, چمچی *kamchī*. The eye-lashes, جفن *jafn*, میژه *mizha*.  
**LASH**, *vt.* تازیانه زدن *tāziyāna-z.*, شلاق هجو کردن *shallāk-k.*—(satirize) ملایمت کردن *malāmat-k.*  
**LASS**, *n.* دوشیزه *dushīza*, بکر *bīkr*, صبیبه *sabīya*.  
**LASSITUDE**, *n.* سستی *sustī*, ماندگی *māndagī*, ناتوانی *nāturwānī*.  
**LAST**, *a.* آخر *ākhir*, پسین *pasīn*. The last day, آخر زمان *ākhirī zamān*. The last war, جنگی *jangi pasīn*. The last, آخر *ākhir*, آخرت *ākhirat*. The last horse in a race, فسکل *fuskul*. Last week, هفته *haftai pasīn*. Last month, ماه گذشته *māhi guzashta*, سال *māhi ākhar*. Last year, سال گذشته *sāli guzashta*. Last night, دیشب *dīshab*.  
**LAST**, *vi.* ماندن *kāyim-sh.*, مداومت *māndan*, قرار یافتن *karār-y.*, کردن *mudāwamat-k.*  
**LAST**, *n.* کفش *kāshī*, کالبد *kālībī*, کافاش *kafash*.  
**LASTING**, *a.* قایم *kāyim*, پایدار *pāyadār*, دایم *dāyam*.  
**LASTINGLY**, *ad.* جاودانه *jāwidāna*, قایما *kāiman*.  
**LASTLY**, *ad.* آخر *ākhir*, عاقبت *ākībat*, *batul amr*, عندالعاقبت *andul ākibat*.  
**LATCH**, *n.* قفل *kufī*, زبرفین *zīrfīn*.  
**LATCHET**, *n.* چکم بند *chakma band*.  
**LATE**, *a.* درنگ *dirang*, دیر *der*, "سرعتا" *nā surdān*. Very late, دیری *derī*. The late, مرحوم *marhūm*.  
**LATELY**, *ad.* اندک پیش *andak pesh*, اندک قبل از این *andak kabl azīn*. Lately born, نو زاده *nau zāda*.  
**LATENESS**, *n.* دیری *derī*, درنگی *dirangī*.  
**LATENT**, *a.* پنهان *pinhān*, نهفته *nihufsta*, مخفی *makhfi*.  
**LATER**, *a.* دیر تر *der tar*, پس *pas tar*.  
**LATERAL**, *a.* جانبی *jānībī*, پهلوئی *pahlūī*.  
**LATERALLY**, *ad.* بجانب *ba jānīb*, جانباً *jānībān*.  
**LATEST**, *a.* پس از همه *az hama pas*, پسترین *pastarīn*.  
**LATH**, *n.* تراش *tarāsha*.  
**LATH**, *vt.* تراش پوشیدن *bā tarāsha-p*.  
**LATHE**, *n.* خراک *kharād*.  
**LATHER**, *n.* کف صابون *kafi sābūn*.  
**LATHER**, *vt.* کف صابون کردن *kafi sābūn-k*.  
**LATIN**, *n.* لاتین *lātin*.  
**LATISH**, *a.* اندک دیر *andak der*, قدری *kadarī der*.  
**LATITUDE**, *n.* پهنائی *pahnāī*, عرض *drz*.—(extent) وسعت *wusadt*.—(freedom from rules, &c.) آزادی *āzādī*, خودسری *khud sarī*.  
**LATITUDINARIAN**, *n.* آزاده *āzāda*.  
**LATITUDINARIAN**, *a.* بی قید *bī kayd*, بی پروا *bī parwā*.  
**LATTER**, *a.* پسین *pasīn*, آخرین *ākhirīn*. The latter part, دابرت *dābirat*.

**LATTERLY**, *ad.* آخر در زمان *dar zamā-ni ākhir*.

**LATTICE**, *n.* شبکه *shabka*, دار *dār* باز *bazm*.

**LATTICE**, *vt.* مشبک کردن *mushabbak-k.*

**LAUDABLE**, *a.* تعریف لایق *lāyaki taḍrīf*, حمید *hamīd*, سعایش *lāyaki sitāyish*. Laudable actions, مدایح *madā'ih*, محامد *mahāmid*. Laudable qualities, اخلاق حمیدت *ikhḷāki hamīdat*. Laudable endeavours, مساعی *masā'i*. Of laudable morals, ستوده اخلاق *sitūda ikhlāk*.

**LAUDABLY**, *ad.* بطور حمیدگی *bā tauri hamīdagī*.

**LAUDANUM**, *n.* جوهر تربانی *lādan*, جواهری *jauhari tiryāk*.

**LAUDATORY**, *n.* ستایش *madh*, مدح *sitāyish*.

**LAUGH**, *vi., vt.* خندیدن *khandīdan*, قهقهه *kah kah-k.*—(ridicule) مسخره کردن *māskhara-k.*, استهزا کردن *istihzā-k.*

**LAUGH**, *n.* خنده *khandā*, ضحک *zakhk*, قهقهه *kahkah*.

**LAUGHING**, *n.* خندان *khandān*, ریشخند *rishkhand*.

**LAUGHTER**, *n.* خندیدگی *khandīdgī*, ضحک *zakhk*, قهقهه *kahkah*.

**LAUNCH**, *vt.* چهار بدریا راندن *jehāz ba daryā-r.*

**LAUNCH**, *n.* سفینه *saḥīna*.

**LAUNDRESS**, *n.* قساره *gāzur*, گازور *kassāra*.

**LAUREATE**, *a.* باده مست آراسته *bādūhmasht ārašta*. A poet laureate, شاعر شاهي *shāhri shāhī*.

**LAUREL**, *n.* دهمست *dahmast*.

**LAVISH**, *a.* مبدّر *mubazzir*, مسرف *musrif*.

**LAVISH**, *vt.* بسیار خرچ کردن *bisṭār kharch-k.*

**LAVISHLY**, *ad.* مبدّرانه *mubazzirāna*.

**LAVISHNESS**, *n.* اسراف *isrāf*, مبدّاری *mubazzarī*.

**LAW**, *n.* (rule, custom) قانون *kānūn* (pl. قوانین), رسم *rasm*, قاعده *kāḍa*.

—(right, justice) حق *hakk*, عدالت *ādālat*.—(divine) شرع *sharʿ* (pl. شرایع), حکم شرع *hukmī sharʿ*. The law of retaliation, پاداش *pādash*. The holy law, شریعت شریف *sharīʿatī sharīfa*. According to law, موافق شرع *muwāfaki sharʿ*. Contrary to law, خلاف شرع *khilāfi sharʿ*. Penal law, حدود *hudūd*. The divine laws, حقوق الهیت *hukūki, ilāhiyāt*. To put the laws in execution, اجرای شرع کردن *ijrāi sharʿ-k.* To obey the laws, مراسم نمودن *ifāi murāsam-n.*

**LAWFUL**, *a.* موافق شرع *sharʿī*, موافق شرع *muwāfaki sharʿ*, جایز *sharīfa*, جایز *jāiz*, روا *rawā*. A lawful wife, حلال *halāl*. To be lawful, حلال شدن *halāl-sh.*

**LAWFULLY**, *ad.* با شریعت *sharʿī*, شرعاً *bā sharīʿt.*

**LAWFULNESS**, *n.* شریعت *sharīʿt*, عدالت *ādālat*.

**LAWGIVER**, *n.* واضع قانون *sharʿī*, شارع *wāzī kānūn*.

**LAWLESS**, *a.* بی قاعده *bī kāḍa*, بی دین *bī dīn*, بی شرع *bī sharʿ*.

**LAWN**, *n.* مرغزار *marghizār*, میدان *may-dān*.—(fine linen) کرباس *karbās*, پارچه *pārchai* خاص *khāss*.

**LAWSUIT**, *n.* قضیه *dāvā*, قضیه *kazīya*, خصوصیت *khāsūmat*. To carry on a lawsuit, پیگیری کردن *ijāj-k.* To decide a lawsuit, خصوصیت نمودن *khāsūmat-n.* To decide a lawsuit, داد دادن *dād-d.* An adversary in a lawsuit, مدعی *muddāi*.

LAWYER, *n.* اهل فقه *ahli fikhah*, فقیه *fakih*,  
وکیل الدعا *wakilud da'wā*.

LAX, *a.* مسترحی *mustarkhī*, مست *sust*.  
—(vague) بی دقت *bī dikkat*.

LAXATIVE, *a.* مسهل *mus-hil*.

LAXITY, *n.* کسل *kasal*, رخوت *rikhwat*,  
سستی *sustī*.

LAY, *vt.* (place) نصب *nihādan*, تسکین کردن *nasb-s.*—(settle) *taskīn-k.* To lay or spread carpets, &c., بست کردن *bast-k.*, گستردن *gustar-dan*. To lay about, هر جانب کوفتن *bahar jānīb-k.* To lay aside, بر طرف *bar taraf-n.*, بکنار وضع کردن *ba kinār waẓt-k.* To lay before, پیش *pesh-n.*, نمودن *namūdan*. To lay by, استعجابا کردن *istikbā-k.* To lay down, فرو نهادن *furū-n.*—(quit) ترک *tark-n.*—(advance as a proposition) رای دادن *rāya-d.* To lay hold of, ذخیره کردن *giriftun*. To lay in, خراج مقرر *zakhīra-k.* To lay on taxes, خراج *khirāj mukarar-k.* To lay on, at, ضرب کردن *zarb-k.* To lay open, کشادن *ishūr-k.*, اظهار کردن *kushādan*. To lay over, اندودن *andūdan*. To lay out, خرج کردن *kharch-k.*—(display) اظهار کردن *izhār-k.*—(plan, arrange) ترتیب کردن *tartīb-k.* To lay to, جهد تمام کردن *jehd tamām-k.* To lay together, جمع کردن *jamā-k.* To lay under, ضبط کردن *zabt-k.* To lay under contribution, خراج گرفتن *khirāj-g.* To lay eggs, بایض نهادن *baiza-n.* To lay a wager, شرط کردن *shart-k.*

LAYER, *n.* (stratum) تہ *tah*, طبق *tabak*.  
—(row) صف *saff*.—(a sprig) غصنت *ghāṣnat*.—(person who lays), تهنده *tahanda*.—(a bed) بساط *bisāt*.

LAYMAN, *n.* دنیادار *duwīgādār*, ملا *nā mullā*.

LAZAR, *n.* جذام *juzām*, اهل برص *ahli baras*.

LAZARETTO, *n.* برص خانہ *baras khāna*.

LAZILY, *ad.* بکاھلی *ba kāhili*, بطور نا بکار *ba tauri nā bakār*.

LAZINESS, *n.* مستی *sustī*, کاھلی *kāhili*, بیکاری *bī kāri*.

LAZY, *a.* مست *sust*, غافل *ghāfil*, نا بکار *nā bakār*.

LEAD, *n.* سرب *surb*, رصاص *rasās*. Melted lead, سرب گداخته *surbi gudākhtu*. To lead or cover with lead, از سرب پوشیده کردن *az surb پوشیدو-k.* White lead, سپیداب *sapidāb*. Red lead, سرلج *suranj*.

LEAD, *vt.* (draw) کشیدن *kashīdan*, بردن *burdan*.—(to guide) راه نمایی کردن *rāh numāi-k.*, دلالت کردن *dalālat-k.*, رها نمودن *rah-n.*—(to induce) انگیزختن *angīkhtan*.—(to lead about) گردانیدن *gardānīdan*. To lead an army, لشکر کشیدن *lashkar-k.* To lead against, عاصی کشیدن *dla'-k.* To lead astray, اضلال کردن *izlāl-k.*, همراه ساختن *gumrāh-s.* To lead back, رجوع نمودن *bāz-k.*, باز کشیدن *dar*. To take the lead, در پیش شدن *pesh-sh.* To lead a life, زندگانی کشیدن *zindagānī-k.* To lead an agreeable life, زندگانی به عیش بردن *zindagāni ba dish-b.*, عیش و عشرت بآیندن *dish u dshrat-y.*

LEAD, *n.* (first place) پیش کار *peshkāṛ*, مقدمت *mukaddamat*. To give the lead, پیشوازی *takdim-k.*, راهنمایی دادن *peshwāi-d.*—(guidance) دلالت *rahnumāi*, دلالت *dalālat*.

**LEADER, n.** سرهنگ *sarhang*, سرور *sar-war*, سردار *sardār*, سالار *sālār*, پیشوا *peshwā*. The leader of an army, لشکر کش *lashkar kash*.—(leading article) فصل مقدم *fasli mukaddam*.

**LEADING, a.** (showing the way) رهنما *rahnumā*, ارشاد *irshād*.—(principal) اصلی *aslī*, مطلق *mutlak*. Leading or catch word, خراج *kharāja*.

**LEAF, n.** (of a tree) برگ *barg*, ورق *warak* (*pl.* اوراق).—(thin plate or sheet) طبق *tabak*. A leaf of paper, کاغذ *tabaki kāghaz*, کاغذ *waraki kāghaz*. Leaf of a book, ورق *warak*, مطوی *matwa*, (*pl.* مطاوی). Falling leaves, بارش *awrākī parīshān*. Leaves and fruits, برگ و بار *barg u bār*. Fallen leaves and fruit, نفث *nafaz*. A green leaf, برگ سبز *bargi sabz*, تازه *bargi tāza*. To be in leaf (as a tree) برگدار *bargdār-sh*. To strip a tree of its leaves, اوراق گرفتن *az dirakht aurāk-g*. To cover with leaves برگدار کردن *bargdār-k*. To turn a leaf, ورق گردانیدن *warak bar-g*.

**LEAF, vi.** (put forth leaves) تصنیف نمودن *tasnīf-n*.

**LEAFAGE, n.** برگ *barg*, ورق *warak*.

**LEAFLESS, a.** بی برگ *bī barg*, برهنه *barahna*.

**LEAFLET, n.** برگ کوچک *bargi kūchak*.

**LEAFY, a.** برگدار *barg dār*, پر اوراق *purī awrāk*.

**LEAGUE, n.** (confederacy) عهد *ahd*, (pl. عهد) *muāhada*, اتفاق *it-tifāk*.—(combination) سازش *sāzish*, فرسنگ *bastagī*.—(three miles) فرسنگ *farsang*, فرسخ *far-sakh*.—(alliance) عهد *ahd*, پیمان *paymān*.

**LEAGUE, vi.** معاهده کردن *muāhada-k*, پیمان بستن *paymān-b*. To observe a league, ایفا کردن *ifā-k*, عهد و پیمانرا *dhd u paymān rā raāyat-n*. To break a league, شکستن *paymān-sh*, فسخ العقد شدن *fāsikhu'l dkd-sh*. A written league, عهد نامه *dhd nāma*.

**LEAGUER, n.** معاهد *muāhid*, هم راز *ham rāz*.

**LEAK, n.** شکاف *shikāf*, شق *shakk*, رخنه *rikhna*. A leak in a ship, شکاف جہاز *shikāfi juhāz*, شق کشتی *shakki kishti*, رخنه جہاز *rikhnai jehāz*.

**LEAK, vi.** رخنه دار شدن *rikhna dār-sh*, چکیدن *shigīf-n*, شکاف نمودن *chukīdan*.

**LEAKAGE, n.** چکه *chakka*, نقطر *takattur*.

**LEAKY, a.** رخنه دار *rikhna dār*, پر شکاف *pur shikāf*.

**LEAN, vi.** تکیه کردن *takiya-k*, مایل *tasānud-k*, تساند کردن *tasānud-k*. To lean upon a staff, بر عصا اتکا نمودن *bar dsā ittikā-n*. To lean against a wall, اتکای دیوار کردن *ittikāi dīwār-k*. To lean to an opinion, بر آئی مایل شدن *ba rāi māil-sh*. To lean to a side, (to be partial) عول شدن *awl-sh*.

**LEAN, a.** (not fat) لاغر *lāghir*, ضعیف *zavīf*, کم گوشت *kam gusht*. Lean-faced, لاغر روی *lāghir rūi*.

**LEAN, n.** (of meat) لحم بی شحم *lahmi bī shahm*. To grow lean, لاغر شدن *lāghir-sh*. Make lean, لاغر کردن *lāghir-k*. **LEANLY, ad.** لاغرانه *lāghirāna*, ضعیفانه *nukhifāna*.

**LEANNES, n.** لاغری *lāghirī*, کم گوشتی *kam gushtī*, ضعیفی *zavīfī*.

**LEAP, vi.** جهیدن *jastn*, جهیدن *jahīdan*.



LEAP, *n.* رقص *just*, پارتاب *partāb*, راکس *raks*.

LEAP-FROG, *n.* مازیدا *mazhīda*.

LEAP-YEAR, *n.* سال کبیس *sāli-kabīsa*.

LEARN *vt., vi.* تحصیل *āmūkhān*, آموختن *āmūkhān*, درس گرفتن *tahsili ilm-n.*, (to teach) *āmūkhān*, *dars-g* (to learn by heart) *āmūzānidan*. یاد گرفتن *yād-g.*, حفظ کردن *hifz-k.*

LEARNED, *a.* عالم *dān*, عالم *ālim* (*pl.* حکیم *hākīm*), فاضل *fāzil* (*pl.* حکما *hakīm*).

LEARNEDLY, *ad* دانشمندانه *dānishmān-dāna*, عالمانه *ālimāna*.

LEARNER, *n.* شاگرد *āmūzanda*, شاگرد *shāgird*, مرید *murīd*, تلمیذ *talmīz*.

LEARNING, *n.* علم *ilm*, معرفت *maʿrifat*, فضل *funn*, هنر *adab*, *hunar*, طالب علم *ṭālibi ilm*.

LEASE, *n.* اجاره *ijāra*, کرایه *kirāya*. —(deed) اجاره نامه *ijāra nāma*.

LEASE, *vt.* بکرایه *ijāra-k.*, اجاره کردن *ba kirāya-d.* To take on lease, اجاره گرفتن *ijāra-g.*

LEASH, *n.* پاهنگ *band*, قید *kaid*, پالهای *pālhang*. —(three) سه *sih*. A leash of hounds, سه سگ *sih sag*.

LEASH, *vt.* بستن *bastan*.

LEAST, *a.* کوچکترین *kamtarīn*, کمترین *kuchaktarīn*, خردترین *khurd tarīn*, اصرار *asghar*.

LEAST, *ad.* در مرتبت ادنا *dar martabati adnā*, بدتر *badtarajai kahtarīn*. At least, باری *bārī*, اذل *aklan*. —(not in the least) هرگز نه *hargiz na*.

LEATHER, *n.* چرم *chirm*, پوست *pūst*, چرم *jild*. Russia leather, بلغار *bulghār*.

*charmi bulghār*. Cow or ox leather, شغور *shughūr*. Thin leather for lining boots, shoes, &c., سلال *sīlāl*. Morocco leather, ادیم *adīm*. Black leather, اردنج *ardanj*. A leather garment, پوستین *pūstin*. A leather sword belt, دوال شمشیر *duwālī shamshīr*. A leather bucket, دوال *duwāl*, دولچه *dulchah*. A leather dresser, چرم کار *charm-kār*, دباغ *dhābāg*. A leather seller, چرم فروش *charm farūsh*.

LEATHERN, *a.* چرمین *charmīn*, پوستین *pūstin*.

LEAVE, *n.* پروا *parwānagī*, اجازت *ijāzat*, رضا *razā*, دستور *dastūr*, ان *izn*. —(leave to depart) رخصت *rukhsat*. To ask leave, اجازت خواستن *ijāzat-kh.*, دستور طلب کردن *dastūr talab-k.*, اجازت گرفتن *ijāzat-g.* To give leave, رخصت فرمودن *rukhsat-f.*

LEAVE, *vt.* ترک کردن *guzāshān*, ترک کردن *tar-k.*, هجر کردن *hajr-k.*, وصیت نمودن *wasīyat-n.* To leave off, وافتادن *wā-m.*, دست برداشتن *dast-b.* To leave out, فراموش نمودن *farāmūsh-n.* To leave a remainder of anything, باقی نمودن *bāqī-n.* To leave one behind, بی گذاشتن *dar paya-g.*

LEAVEN, *n.* مایه *māya*, خمیر *khamīr*.

LEAVEN, *vt.* تخمیر کردن *takhmīr-k.*, مایه نمودن *māya-n.*

LEAVENED, *a.* مخمر *mukhammar*. —(leavened bread) نان خمیری *nāni-khamīrī*.

LEAVINGS, *n.* باقیات *bakiyat*, بقیت *bakiyat*, خورپاره *khūrpāra*. —(of food) فضل *fazla*.

LECHER, *n.* زناه *zampāra*, شهواتی *shahwatī*.

- LECHEROUS, *a.* شهوت پرست *shahwat parast*, فاسق *fāsik*.
- LECHEROUSLY, *ad.* باشهوت *bā shahwat*, فاسقا *fāsikan*.
- LECHEROUSNESS, *n.* شهوت *shahwat*, فاجور *fajūr*, هوا *hawā*.
- LECHERY, *n.* هوس *harwas*, مستی *mastī*.
- LECTION, *n.* نوان *nawān*, درس *dars*.
- LECTURE, *n.* درس *dars*, سبق *sabak*, عظمت *mauẓẓat*. A public lecture, سرزنش *darzi ām*.—(reproof) *sarzanish*.
- LECTURE, *vi.* درس دادن *dars-d.*, درس گفتن *dars-g.*, سبق کردن *sabak-k.*—(reprove) ملامت کردن *malāmat-k.*
- LECTURER, *n.* مدرس *mudarris*, خواننده *khānanda*, درس دهنده *dars dehandā*, واعظ *wāẓ*.
- LEDGE, *n.* تخت *takhta*, طبقه *tabaka*.
- LEDGER, *n.* دفتر *daftar*, حساب نامه *hisāb nāma*.
- LEECH, *n.* علقه *alka*, زالو *zālū*, زلو *zalū*.
- LEEK, *n.* گندانه *gundāna*.
- LEER, *n.* نگاه کج *kaj nigāhī*, غمز *ghamz*.
- LEER, *vi.* نگاه کج کردن *kaj nigāhī-k.*, غمز نمودن *ghamz-n.*
- LEES, *n.* درد *durd*, فضل *fazla*.
- LEEWARD, *a.* بسوی *ba sūi* *bād*.
- LEEWAY, *n.* پهلو روی *pahlū rawī*.
- LEFT, *a.* (not right) چپ *chap*, ناراست *nārāst*, دست چپ *dasti-chap*, دست چپ *dasti yasār*. Going to the left, چپ رو *chap rau*. The left wing of an army, میسر *maysarat*. To the right and left, بسوی چپ *basūi chap u rāst*. میمنت *maymanat* *maysarat*.
- LEFT-HANDED, *a.* چپ دست *chap-dast*, شمالی *shimālī*.
- LEG, *n.* ساق *sāk*, پا *sāki pā*. Calf of the leg, ساق گوشت *gūshṭi sāk*.
- LEGACY, *n.* میراث *mīrās*, ترک *tarku*, وصیت *wasīyat*.
- LEGAL, *a.* موافق شرع *muwāfaki sharī*, حلال *halāl*, مشروع *mashrūd*, شرعی *sharī*.
- LEGALITY, *n.* شریعت *sharīʿat*, جواز *javāz*.
- LEGALIZE, *vt.* مشروع کردن *mashrūd-k.*, حلال نمودن *halāl-n.* شرعی ساختن *sharī-s.*
- LEGALLY, *ad.* شرعاً *sharʿan*, حلالانه *halālāna*, با شریعت *bā sharīʿat*.
- LEGATE, *n.* vide DELEGATE.
- LEGATION, *n.* الحاقی گری *ilchī garī*.
- LEGATOR, *n.* وصی *mustī*, وصیت گر *wasīyat gar*.
- LEGEND, *n.* قصه *kissa*, افسانه *afsāna*.—(memorial) تذکرت الاولیا *tazakīratu'l auḷīyā*.—(chronicle) روایت *rawāyat*.
- LEGENDARY, *n.* نقل خانی *nakli khilāfi būwar*, یابوگو *yāwūgū*.
- LEGER, *n.* دفتر *daftar*.
- LEGERDEMAIN, *n.* حقه بازی *hukka bāzī*, شعبده *shu'badah*.
- LEGGED, *a.* ساق دار *sākdār*.
- LEGIBILITY, *n.* خوانده شدگی *khānda shudagī*, صافی *sāfi*.
- LEGIBLE, *a.* خوانده شدنی *khānda shudanī*, خوانا *khānā*, ممکن خوانده شدن *mumkinī khānda shudan*.
- LEGIBLY, *ad.* صاف صاف *sāf sāf*, بطور *ba taurī* *khānā*.
- LEGION, *n.* جند *taman*, گروه *guruh*, لشکر *sipāh*, سپاه *jund*, (pl. اجناد *ashkar*).
- LEGIONARY, *a.* لشکری *sipāhī*, لشکری *lashkarī*.

LEGISLATE, *vt.* قانون ساختن *kānūn-s.*

LEGISLATION, *n.* وضع قانون *waz'f kānūn.*  
قانون سازی *kānūn sāzī.*

LEGISLATIVE, *a.* شرابعی *shar'atī,* قانون ساز *kānūn sāz.*

LEGISLATOR, *n.* واضع القانون *shar'f,* واضع القانون *wāz'iw'l k'ānūn.*

LEGISLATURE, *n.* قوت شرابع گزارى *kurw'atī shur'atīd guzārī,* حکومتى *hukm-rānī,* اهل قانون *ahli k'ānūn.*

LEGITIMACY, *n.* ماولود محلول *maulūdi mahlūl,* حلال زادگی *halāl zādgi.*

LEGITIMATE, *a.* حلال زاده *halāl zāda,* حقيقى *hukikī,* روا *rawā,* جایز *jā'iz.*

LEGITIMATE, *vt.* حلال زاده ساختن *halāl zāda-s.* روا گردانیدن *rawā-g.*

LEGITIMATELY, *ad.* بالحلل *bilhalāl,* حسب قانون *hasbi k'ānūn.*

LEGITIMATION, *n.* حلال زادگی *āz-dani halāl zādgi,* پارسا سازی *pārsāsāzī.*

LEGUME, *n.* حب *habb,* قطیخت *katīnat.*

LEGUMINOUS, *a.* قطیخت منسوب *katīnat mansūb.*

LEISURE, *n.* فراغت *fursat,* مهلت *mohlat,* آزادی *āzādī.*

LEISURELY, *ad.* فرمتانه *fursatāna,* با فراغت *bā farāghat.*

LEMMA, *n.* مقدمه *mukaddima.*

LEMON, *n.* ترنج *turenj,* لیمو *līmu,* لیمو عرق *drakī līmu.*  
لیمونا *laymūnā.*

LEMONADE, *n.* شربتی *sharbatī,* آب لیمو *ābi līmū.*

LEND, *vt.* (money) وام دادن *wām-d.,* عاریت دادن *ārīyat-d.,* اقراض نمودن *ikrāz-n.—(goods)* اعارت ساختن *īārat-s.* To lend upon interest, ربا خوردن *ribā-kh.* Lend without interest, سلف کردن *aslāf-k.*

گوش *sulaf-n.* To lend an ear, گوش دادن *gūsh-d.* \* To lend assistance, عون دادن *yārī-d., dun-d.*

LENDER, *n.* وام دهنده *wām dahanda,* مقروض *wām sitān,* رباخور *ribā khur.—(of goods)* دهنده *ārīyat dahanda.*

LENGTH, *n.* درازى *darāzī,* طول *tūl.*  
Length of head, شدى *shamak.*  
Length of time, مدت *muddat,* دیرى *derī,* کثرت زمان *kasrati zamān.*  
Length of life, درازى عمر *darāzī i umr,* زندگانی *tūlī zindagānī.*  
Length and breadth, طول و عرض *tūl u drz.* In length and breadth, طولاً *tūlan u drzan.* Extended in length, دراز کرده شده *darāz kardā shuda,* طویل *tawīl.* According to the length, بدرازى *badarāzī.* At length, طولاً *tūlan.*

LENGTHEN, *vt., vi.* (make long) دراز کردن *darāz-k.,* ساختن طویل *tawīl-s.—(grow long)* دراز گشتن *darāz-g.,* طویل شدن *tawīl-sh.*

LENGTHILY, *ad.* بطور دراز *ba taurī darāz.*

LENGTHWISE, *ad.* از درازى *az darāzī,* طولاً *tūlan.*

LENGTHY, *a.* دراز *darāz,* مطول *mutawwal.*

LENIENCY, *n.* نرمی *narmī,* عطوفت *atūfat.*

LENIENT, } *a.* نرم *narm,* ملایم *mulā-*  
LENITIVE, } *yīm,* ملایم *mullayyīm.*

LENITY, *n.* ملایمت *narmī,* نرم دلی *narm dilī,* حلم *hilm,* مهربانی *mehr bānī.*

LENT, *n.* رمضان *ramazān,* روزه *rūza.*

LENTEN, *a.* روزه رمضانى *rūzai ramzānī.*

LENTICULAR, *a.* عدسي *ddasī*.  
 LENTIL, *n.* عدس *ddas*, منجور *manjū*.  
 LEO, *n.* اسد *asad*, درج *burji asad*.  
 LEONINE, *a.* اسدي *asadī*, شيری *shīrī*.  
 LEOPARD, *n.* پلنگ *pilang*. A young leopard, یوزک *yūzak*.  
 LEPER, *n.* اهل برص *baris*, برص *baras*, جذام *juzām*.  
 LEPROSY, *n.* برص *baras*, پرسی *pīsī*, جذام *juzām*, بیاض *bayāz*.  
 LEPROUS, *a.* جذام *juzām*, برص *baris*, مبروس *mabrūs*.  
 LESION, *n.* زخم *zakhm*, صدمه *sadmut*.  
 LESS, *a.* کمتر *kūchaktar*, کمتر *kamtar*, اصغر *khurdtar*, کمتر *kahtar*, اصغر *asghar*. More or less, کم و بیش *kam u bish*. So much the more or less, فکیف *fakayf*.—(in a lower degree) بدرجه کمتر *badarajai kamtar*.  
 LESSEE, *n.* اجاره دار *ijāra dār*, کراجی *kirājī*.  
 LESSEN, *vt.* کم کردن *kāstan*, کم *kam-k.*, تخفیف نمودن *takhfīf-n.*  
 LESSON, *n.* نصیحت *nasīhat*, پند *pand*, تذبیه *tambīh*.—(scholar's lesson) سبق *sabak*, درس *dars*. To receive a lesson, درس گرفتن *dars-g.*, سبق سابق *sabak-y.* To give a lesson, سبق دادن *sabak-g.*, درس دادن *dars-d.*.  
 LEST, *conj.* مبادا *mabādā*, تا که *tā ke*.  
 LET, *vt., vi.* (allow) اجازت دادن *ijāzat-d.*, دستور دادن *rukhsat-n.*, رخصت نمودن *dastūr-d.*, اذن کردن *izn-k.*—(hinder) مخالفت نمودن *manī-k.*, منع کردن *mukhālafat-n.* To let or let out for hire, اجازه دادن *ba kirāya-d.*, اجازه نمودن *ijāra-n.* To let blood, رگ زدن *rag-z.* فرو نهادن *fard-k.* Let down, فرو بردن *farū-h.* Let in, داخل کردن *dukhūl-d.* Let out, خارج کردن *dukhūl-d.*

*ijāzati kharij-d.* Let off a gun, بندوق زدن *bandūk ramī-k.*, توپ سر دادن *top sar-d.* Let loose, پراکنده ساختن *kushāda-k.*, پراگنده *parāganda-s.* Let slip an opportunity, فوت فرصت کردن *futi fursat-k.*, کم فرصت شدن *kam fursat-sh.* Let alone ! بگذار *buguzār*.  
 LETHAL, *a.* نسلکین *sangīn*, مهلک *mulhik*, قاتل *kātil*.  
 LETHARGIC, *a.* سباتی *subātī*, تشیانی *ghasyān*, غشی *ghashy*.  
 LETHARGY, *n.* سبات *subāt*, غشیت *ghashīyat*, سستی *sustī*.  
 LETTER, *n.* (of the alphabet) حرف *harf*, (pl. حروف or احواف). The letters of the alphabet, حروف الفبای *hurufut tahajji*.—(written character) رقم *rakm*, (pl. رقوم). To repeat the letters of the alphabet, تهرجی کردن *tahijji-k.* Letter by letter, حرف به حرف *harf buharf*.—(epistle) خط *khatt*, نامه *nāma*, مکتوب *maktūb*, رقم *rukā*, نامه دوستی *nāmai dūstī*, نامه معذرت *nāmai māhabbat*. Imperial or royal letters, نامه خاندانی *nāmai khākānī*. Letters patent, خط همایون سعادت مقرون *khatī humāyūni saādat mukrūn*, رقوم *rūkūmi shāh*. Letters of agreement, عهد نامه *dhd nāma*. Letters of compliment, مکتوب ملاطفت اسلوب *maktūbi mulātafat uslūb*. Agreeable letters, دلکش نامه *nāmai dīlkushā*. Judicial letters, کاغذ قاضی *kāghazī kāzī*, حجت قاضی *hujjati kāzī*. Consolatory letters, تسلیت نامه *tasliyat nāma*. Congratulatory letters, تهنیت نامه *tahniyat nāma*. Letters of attestation, شهادت نامه *shahādat nāma*.

Supplicatory letters, مکتوب زراعت *maktūbi zarādt uslūb*. Letters of apology, اذتذار نامه *adtizār nāma*. Letters of recommendation or intercession, سفارش نامه *safārish nāma*, شفاعت نامه *shifādt nāma*. Threatening letters, مکتوب تهدید مصحوب *maktūbi tahdīd mas-hūb*, مکتوب ستم *maktūbi sitam āmīz*. Letters of capitulation, اطاعت نامه *atādt nāma*, عهد نامه *dhul nāma*. Letters apouncing victory, فتح نامه *fath nāma*. A letter of exchange, هندوی *hunduvī*. A letter-carrier, قاصد *kāsīd*, پیک *payk*, مکتوب حامل *hāmīli maktūb*. Sending letters to one another, مراسلت *murāsulat*, مکتوبات *mukātabat*. To write letters, خط نوشتن *khatt khutūt-n*, مکتوب مسطور نمودن *maktūb mastūr-n*. The forms of letter writing, انشا *īnshū*. The cover of a letter, لفافه *lifāfu*.

LETTER, *vt.* (stamp with letters), با حروف *bā hurūf nishān-k* نشان کردن

LETTERED, *a.* صاحب علم *sāhibi ilm*, دانای *dānā*.

LETTERLESS, *n.* نادان *nādān*.

LETTUCE, *n.* کاهو *kāhū*, خس *khass*.

LEVANT, *a.* vide EASTERN.

LEEVE, *n.* سلام عام *salām*, دربار *darbār*, *mī ām*.

LEVEL, *n.* (a plain) جای هموار *jāi hamwār*, عمیدنه *jāi basīt*, ساده *āmīnat*. Soft level ground, سردهج *sardah*.—(rate, standard) میزان *mīzān*, وزن *wazn*.—(equality of rank) همزادگی *hamsarī*, همسر *hamsarī*.—[proportion] مناسبت *munāsabat*, اندازه *andāza*. A mason's level, هنجار *hanjār*.

To be upon a level (with any person) همسر شدن *hamsar-sh*, جفتی *hamkadī - sh*, یکسان شدن *yaksān-sh*. To put upon a level, همسری دادن *ham sarī-d*, یکسان ساختن *yaksān-s*.

LEVEL, *a.* صاف *hamwār* هموار *sāf*, انافی *hampāya* همپای *hamsar*, برابر *ufākī*, *barābar*.

LEVEL, *vt.* برابر کردن *barābar-k*, هموار *hamwār-s*, همدرجه گردانیدن *hamdaraja-g*.

LEVELLED, *a.* مسطح *mu-sattah*, برابر ساخته *barābar sākhṭa*.

LEVELLER, *n.* برابر کننده *barābar kun-anda*, یکسان سازنده *yaksān sāzanda*.

LEVELNESS, *n.* همواری *hamwārī*, برابری *barābarī*, تسویات *taswīyat*.

LEVER, *n.* پیکانی *pitkānī*, بلکن *balkān*.

LEVERAGE, *n.* ارتفاع *irtifād*, رافع *raft*.

LEVERET, *n.* خرگوش *khirmīk*, (پل. خرافت).

LEVIABLE, *a.* قابل تحصیل *kābīli tahsīl*.

LEVIGATE, *vt.* سبک کردن *sāyīdan*, سحک کردن *sahk-k*.

LEVIGATION, *n.* سحک *sahk*.

LEVITE, *n.* شریف *lāvī*, لوی *sharīf*.

LEVITIC, *a.* شریفی *sharīfī*, سیدی *sayyidi*.

LEVITY, *n.* سبکی *subukī*, سبکساری *subuksārī*, خفت *khiffat*. Levity of behaviour, بی ثباتی *bī sabātī*, بی استقلالی *bī istiklālī*.

LEVY, *vt.* (troops) لشکر جمع کردن *lashkar jamt-k*. Levy tributes or taxes, خراج و خراج *khirāj akhṣ-k*, اخذ کردن *bāj u khirāj tahsīl-k*. To levy war, جنگ کردن *jang-k*. To levy a fine, جریمه کردن *jarīma-k*.

LEVY, *n.* (of men) لشکر جمعیت *jamī*.

*ati lashkar.*—(of money) خراج *bāj*, باج *khirāj*.

LEWD, *a* ففساني *shahwatī*, شهوتي *naḥsānī*, زناکار *zinā kār*.

LEWDLY, *ad.* ناپرهیزگارانه *nāparhīz-gārāna*.

LEWDNESS, *n.* نفوس پرستی *naḥs-parastī*, شهوت *shahwat*.

LEXICAL, *a.* فرهنگي *lughwī*, لغوي *farhangī*.

LEXICOGRAPHER, *n.* اهل لغت *ahli lughat*, لغت نویس *lughat navīs*.

LEXICOGRAPHY, *n.* علم لغت *ilmī lughat*, لغت نویسی *lughat navīsī*.

LEXICOLOGY, *n.* سخن شناسی *sakhun shanāsī*, علم کلام *ilmī kalām*.

LEXICON, *n.* لغت *lughat*, (لغات *pl.*), فرهنگ *kitābi lughat*, کتاب لغت *farhang*.

LIABILITY, *n.* سزاواری *istihkāḥ*, استحقاق *sazāwārī*.

LIABLE, *a.* (not exempt) معرض *mudr-raz*, سزاوار *nā muāf*, نامعاف *sazāwār*. Liable to indisposition, معراض *mimrāz*, موصوب *mūwassab*. Liable to suspicion, مرجم *muraḥḥam*. Anything liable to error, اغلوطة *ughlūtāt*.

LIAR, *n.* کاذب *durūghū*, دروغ گو *kāzib*, کذاب *kazzāb*. To prove one a liar, مکذب کردن *mukzib-k*. Treating as a liar, تکذیب *takzīb*.

LIBATION, *n.* هدیه *bādu rīzī*, ریزی *hadiya khamrī*, خمری.

LIBEL, *n.* بد نامی *bad nāmī*, هجو *hajw*, بهتان *buhṭān*, مذمت *mazammāt*, افترا *iftirā*.

LIBEL, *vt.* هجو کردن *hajw-k*, مذمت عیب ثابت کردن *mazammāt-k*, عیب ثابت کردن *dīb sābit-k*.

LIBELLER, *n.* بدنامی نویس *badnāmī navīs*, مفتری *muftarī*.

LIBELLOUS, *a.* vide DEFAMATORY.

LIBERAL, *a.* سخني *sakhī*, کشاده دل *kushāda dil*, کریم *karīm*, عطا بخش *javānmard*, جوانمرد *bakhsh*. Of liberal extraction, اصل *asl zāda*, پاک نژاد *pāknizhād*, صاحب ادب *sharīf*.—(polite) اهل آزر *sāhibi adab*, آزر *ahli āzarm*.

LIBERALITY, *n.* کشاد دلی *kushāda dilī*, کرم *karam*, جوانمردی *javānmardī*, بذل *bazl*, سخاوت *sakhā*, سخاوت *sakhāvat*, سخا *sakhā*.

LIBERALIZE, *vt.* آزاد کردن *āzād-k*, خوش خیال کردن *khush khīyāl-k*.

LIBERALLY, *adv.* جوانمردانه *javānmardāna*, کریمانه *karīmāna*, فیضاً *fayzan*.

LIBERATE, *vt.* خلاص کردن *āzād-k*, نجات *khalās-k*, رها کردن *rahā-k*, دادن *naḥāt-d*.

LIBERATION, *n.* آزادی *khulāsī*, خلاصی *āzādī*, رهای *rahāī*.

LIBERATOR, *n.* رهای بخش *rahāī bakhsh*, نجات آور *naḥāt āvar*.

LIBERTINE, *n.* خراباچی *bī kayl*, بی قید *khārābātī*, بدکار *badkār*, رند *rind*, راحت *sāhibi shahwat*, صاحب شهوت *sāhibi hawas*.

LIBERTINISM, *n.* بدکاری *badkāri*, کفر *kufī*, گف *rindī*, رندی *shahwat*, شهوت *fasād*, فساد.

LIBERTY, *n.* آزادی *āzādī*, رهای *rahāī*, خلاصی *khulāsī*.—(exemption) معافی *muāfī*.—(relaxation of restraint) اطلاق *itlāk*, کشادگی *kushādagī*.—(leave) اجازت *ijizat*. To set at liberty, آزاد کردن *āzād-k*, خلاص کردن *rahānīdan*, رهانیدن *khalās-k*.

LIBIDINOUS, *a.* شهوتي *shahwatī*, بی ضبط *bī zabt*.

LIBRA, *a.* میزان *mīzān*, برج *burjī* *mīzān*.

LIBRARIAN, *n.* داروغه کتب خانہ *dārū-ghai kutub khāna*, صحاف *sahhāf*, سفار *saffār*.

LIBRARY, *n.* کتب خانہ *kutub khāna*, قاطر کتاب *kitāb khāna* *kimatr*.

LIBRATE, *vt.* تعدیل کردن *taddīl-k.*, سنجیدن *sanjidan*.

LIBRATION, *n.* معادلات *muādalat*, تعادل *taādīl*, هموزنی *hamwazanī*.

LICENSE, *n.* خود کامی *khud kāmī*.—(permission) اجازت *ijāzat*, رخصت *rukhsat*, دستور *dastūr*, ان *īzn*. Letter of license, حکم نامه *hukm nāma*, پروانه *parwāna*.

LICENSE, *vt.* اجازت دادن *ijāzat-d.*, پروانه دادن *parwāna-d*.

LICENSER, *n.* اجازت دهنده *ijāzat-dahanda*, پروانه دهنده *parwāna dahanda*.

LICENTiate, *n.* اجازت یافتہ *ijāzat yāfta*, مرخص *murakhkhas*.

LICENTIOUS, *a.* بد اخلاق *bad ikhlāk*, مسرف *musrif*, شقی *shakīy*.

LICENTIOUSLY, *ad.* شوخانه *shokhāna*, مسرفانه *musrifāna*.

LICENTIOUSNESS, *n.* شوخی *shokhī*, عدم ضبط و ربط *shakāwat*, شقاوت *shakāwat*, *adāmi zabt u rubt*.

LICIT, *a.* روا *rawā*, حلال *halāl*, جایز *jāiz*.

LICK, *vt.* لیسیدن *lisīdan*, لیس کردن *lahs-k.* —(beat) ضرب کردن *zarb-k.*, کوفتن *kūftan*, زدن *zadan*. Lick up, خوردن *khurdan*, بلع کردن *balā-k.*

LICK, *n.* لیسیدگی *lisīdagī*, لیس *lahs*.—(blow) ضرب *zarb*, کوب *kūb*. Any thing licked, لسوب *lasūb*.

LICKERISH, *a.* نفیس *nafis*, طامع کار *tamīkār*.

LICORICE, *n.* اصل السوس *asku's sūs*.

LICTOR, *n.* سرهنگ *sarhang*, محضر *mahzar*.

LID, *n.* سرپوش *sar pūsh*, سرخ *sarkham*, تم *taṃ*. Redness of the eye-lid, رمش *ramash*. Having a pain in the eye-lids, مرسع *murassat*.

LIE, *n.* دروغ *durūgh*, کذب *kizb*, بهتان *buktān*, خلاف *khilāf*. To invent lies, افترا کردن *iftirā-k.*

LIE, *vi.* (tell a lie) دروغ گفتن *durūgh-g.*, تزویر بستن *tazwīr-b.*, کذب کردن *kizb-k.*

LIE, *vi.* (recline) آرام کردن *ārām-k.*, خفتن *istirāhat-k.*, استراحت کردن *khūftan*, خوابیدن *khābidan*.—(remain ثابت *bar karār-sh.*, fixed)

نشست کردن *sābit-m.*—(reside) ماندن *nashist-k.*

makān-d. To lie hid, پنهان شدن *ba pinhān-sh.*

پنهان شدن *makhfi-sh.*, در زندان *nihufat-b.*

To lie in prison, در زندان بودن *dar zindān-b.*

To lie in one's power, بدست آمدن *badast-ā.*

To lie by, واماژدن *ārāmīdan*, اقامت نمودن *akāmat-n.*

To lie down, استراحت کردن *istirāhat-k.*, آرام کردن *ārām-k.*

To lie in (to be in child-bed) وضع حمل کردن *wazt haml-k.*

To lie under, فرمان بردار بودن *farmān bardār-b.*

To lie upon, لازم گشتن *lāzim-g.*

To lie with, نیکاح کردن *nikāh-k.*

LIEF, *ad.* بخوشنودی *ba khūshnūdī*.

LIEGE, *n.* vide Sovereign, Subject.

LIEU, *n.* عوض *twaz*, بدل *badal*. In lieu of, بجای *bazāi*.

LIEUTENANCY, *n.* جانشینی *jā nishīnī*, نیابت *niyābat*.

LIEUTENANT, *n.* قائم مقام *kāim mukām*

نایب *nāib*, (pl. نواب *khālifa* (pl. خلفا *wakīl*, (pl. وکلا *sardāri akram*. Lieutenant-colonel, سردار اکرم *sadri adzam*. Lieutenant-General, نایب سردار *nāibi sarhang*. Lieutenant-Governor, نایب *nāibi sardār*. Lieutenant-Governor, نایب *nāibu'l hukūma*.

LIEUTENANTSHIP, *n.* قائم مقامی *kāy-im mukāmī*, وکالت *wakālat*.

LIFE, *n.* زندگی *zindagī*, زندگانی *zinda-gānī*, عمر *umr*, حیات *hayāt*, جان *jān*, هشی *dish*, روان *rawān*, هستی *hashtī*. Present life, این جهان *in jehān*, حیات عاجل *hayāti ājilut*. The life to come, آخری *ākhirī*, دارالبقا *daru'l bakā*. The present and future life, دو جهان *dū jehān*, دارای *dārayn*. An agreeable life, بهشت و عشرت *zindagāni ba dish u dshrat*. Life is sweet, جان شیرین است *jān shirīn ast*, عمر عزیز است *umr azīz ast*. A long life, عمر طول *umri tarwīl*. Possessing life, جاندار *jāndār*. Possession of life, جاننداری *jāndārī*. To restore life, زنده کردن *zinda-k*. Restoring life, زنده ساز *zinda sāz*. To lead a life, زندگانی گذران کردن *zindagāni guzarān-k*. To expose one's life, جانبازی کردن *jānbāzi-k*, سر نمردن *tarki sar-n*. Increasing life, روح افزا *rūh afzā*. — (vivacity) زندگی *zinda dili*, دیرگی *dīlērī*, تیزی *tēzi*, دیرگی *dīlērī*.

LIFE-GIVING, *a.* روح بخش *rūh bakhsh*, ده عمر *umr dah*.

LIFE-GUARD, *n.* محافظ *muhāfizi jān*.

LIFELESS, *a.* بی حیات *bījān*, بی قدرت *bī hayāt*, بی روان *nā rawān*.

*bī kudrat*, ناتوان *nā turān*, نارسوده *afsurda*.

LIFELESSLY, *ad.* بیجان *bilā jān*, بطور *batauri bī hayāt*.

LIFELESSNESS, *n.* بیجانی *bī jānī*, عدم قوت *adamī kuvāt*.

LIFT, *vt., vi.* برداشتن *bur-d*, بلند ساختن *buland-s*, انراختن *afrahktan*.

LIFT, *n.* (assistance) کمکت *yārī*, رفعت *raft*, برداشت *bar-dāsh*.

LIGAMENT, *n.* پی *pay*, بند *band*, پیوند *mukayyad*, پیوند *payvand*.

LIGATURE, *n.* بستگی *bastagī*, عقد *akd*.

LIGHT, *n.* روشنی *raushnī*, نور *nūr*, نورانی *nūrānī*, شعاع *shuā*, تجلی *tajallī*, نور آفتاب *nūri āftāb*, شمع *shuāi shamsh*. The light of the moon, ماه *mahtāb*, *raushnāi 'i māh*, مادتاب *māhtāb*. Diffusing light, ضیا پاش *ziyā pāsh*. To bring to light, اظهار کردن *izhār-k*, شمع (lamp) *zāhir-k*, چراغ *chirāgh*, کندیل *kandīl*. — (instruction) تادیب *tādīb*, تعلیم *tadlīm*.

LIGHT, *a.* (bright) روشن *raushan*, منور *munawwar*, تابناک *tābnāk*.

LIGHT, *a.* 1. (not heavy) سبک *subuk*, خفیف *khafīf*, ناگران *nā girān*. "Some-what light, سبکچه *subukcha*. 2. (active) چالاک *chālāk*. 3. (easy of digestion, as light food) خوش گوار *khush guwār*. 4. (not chaste) ناپاک *nāpāk*, ناپرهیز *nā parhez*. 5. (not gross) ناستبر *nā sitabr*. 6. (of little value) سبکمایه *sabukmāya*. 7. (unencumbered) ناگران بار *nā girānbār*. 8. (not difficult) آسان *āsān*, نادرشوار *nādushwār*. 9. (not painful) بی رنج *bī ranj*.



LIGHT, *vt.* (set on fire) افروختن *afrokh-*  
*etan*, آتش افروز کردن *ātish afrūz-k.* Light  
a candle or a lamp, شمع افروز ساختن  
*shamt afrūz-s.* موم سوز کردن *mūm*  
*sūz-k.*, چراغ افروختن *chirāg-a.*—(to  
give light) روشنی دادن *raushnī-d.*,  
نور نمودن *nūr-n.* زیبا پوشیدن *ziyā-p.*

LIGHT, *vi.* (come down) فرود آمدن *farūd-*  
*ā.* پائین آمدن *pāyin-ā.*—(to light as  
a bird on a tree) لود نمودن *lubūd-n.*  
راست *rāst*, از اتفاقی یافتن *az ittifaq-y.*  
*rāst-u.* انتادن

LIGHTEN, *vi.* درخشیدن *dirakhshīdam*,  
درخشیدن *bark-k.*—(shine like light-  
ning, بارش برق آسا زیبا پوشیدن *bark āsā ziyā-*  
*p.*—(illuminate) روشن کردن *raushan-*  
*k.*, زیبا گسترده کردن *ziyā-g.*—(exhi-  
lerate) دلشاد کردن *dilshād-k.*, خوش  
خاطر کردن *khush khātīr-k.*

LIGHT-FINGURED, *a.* چابک دست *chābuk dast.*

LIGHT-FOOTED, *a.* تیز رو *subukpā,*  
*tez rau.*

LIGHT-HEADED, *a.* سبکسر *sabuksear,*  
بی حواس *shūrīda.*—(delirious) شوریده  
*bī hawāss,* بی خود *bī khud.*

LIGHT-HEARTED, *a.* دلشاد *dilshād,*  
دلخوش *dil khush.*

LIGHT-HEARTEDNESS, *n.* بی خودی  
*bī khūdī,* بی حواسی *bī hawāssī.*

LIGHT-HOUSE, *n.* منار *manār,* منارت  
*manārat,* (منایر - منار).

LIGHT-INFANTRY, *n.* سرباز سبک دست  
*sarbāzi subuk dast.*

LIGHTLY, *ad.* (without weight) سبکانه  
*sabukāna,* خفیفانه *khafīfāna.*—(with-  
out difficulty) نامشکلاته *nā mushkilāna,*  
بی سبب *āsa.*—(without cause)

*bī sabab,* بی تفریب *bī takrīb.*—(cheer-  
fully) شادمانه *shādmāna,* خرمانه *khur-*  
*ramāna.*—(not chastily) بی پاکي *bī*  
*pāktī,* غیر پرهیز *ghayri parhez.*—(nimbley)  
بی سبکپای *bā subuk pāya.*—(without  
steadiness) بی قراری *bī karārī.*

LIGHT-MINDED, *a.* سبک خرد *subuk*  
*khīrad,* بی قرار *bī karār.*

LIGHTNESS, *n.* سبکی *subukī,* چسبکی  
*khiffat.*—(agility) چسبکی *chustī,*  
چالاکي *chālākī.*—(want of  
chastity) بی پرهیزی *bī parhezī.*

LIGHTNING, *n.* برق *bark,* تاب *tāb,*  
آتش باز *darakhsh,* ساینه *sāika,*  
*ātish bāz.*

LIGHTNING-ROD, *n.* میل برق *maylī*  
*bark.*

LIGHTS, *n. pl.* شمش *shush,* ری *riah.*

LIGHTSOME, *a.* (exhilarating) دلنواز  
*dil nawāz.*—(not dark) روشن *raushan.*

LIGHTSOMENESS, *n.* شادی *shādī,*  
روشنی *khurramī.*—(brightness) روشنایی  
*raushnī.*

LIKE, *a.* برابر *mānand,* مثل *misal,* برابر  
*barābar,* یکسان *yaksān,* مشابه *mushābih,*  
هموار *hamāwar,* To be like, مانسعی  
*mānistān,* مشابه شدن *mushābah-s.*  
To make like, نظایر کردن *tanzīr-k.*  
تأمیل نمودن *tamsīl-n.* *ad.* (in comp.)  
سان *sār* و اش *asā* سا *sā* سار *sār*  
*sān,* چون *chūn,* همچون *hamchūn,*  
چون *chunān,* چو *chu.* Like a man,  
(manlike) مرد آسا *mard āsā.* Like  
ambergris, غنبرسا *ambersā.* Like a  
king, (royal) شاهوار *shāhwār.* Like  
an atom (minute), ذرهوار *zarrawār.*  
Like the moon, قمرwash *kamrwash.*  
Like the sea, دریا مانند *daryā mānand.*  
Like wax, شمع سان *shamtsān.* Like  
the full moon, بدر صفت *badar sıfat.*

Like the sun, شمس مثال *shams misāl*. In like manner, آنچنان *ān chunān*, کما *kamā*.

LIKE, *vt.* دوست داشتن *dūst-d.*, پسندیدن *pasandīdan*, *pasand-k.*, نیکو داشتن *neku-d.*, راضی شدن *rāzī-sh.*, تحسین کردن *tahsīm-k.*

LIKELIHOOD, *n.* معقولیت *madkūlīyat*. (pl. معقولات *ihimāl*).

LIKELY, *a.* معقول *madkūl*, محتمل *muhtamal*, پسندیده *pasandīda*.

LIKELY, *ad.* احتمالاً *madkūlan*, اغلباً *aghlab*.

LIKEN, *vt.* vide COMPARE.

LIKENESS, *n.* مانندگی *mānandagī*, مثال *tamsil*, برابری *barābarī*, مثل *misal*, تشبیه *tashbīh*, تصویر *taswīr*, صورت *sūrat*.

LIKEWISE, *ad.* نیز *nez*, هم *ham*, ایضاً *aizan*.

LIKING, *n.* پسندیدن *pasandagī*, نیکوکاری *neku-dārī*, رغبت *raghbat*.

LILAC, *n.* گل، یاس *gulī yās*.—(color) ارغوانی *arghawānī*.

LILY, *n.* سوسن *sūsan*, saman.—(water-lily) نیلوفر *nīlūfar*.

LIMB, *n.* عضو *azw* (pl. اعضا *juzi tan*, شلو *shilw*, (pl. اشلا *shilā*). Maimed, lamed in any member, مقطوع العضو *maktū'ul uzv*.—(edge) لب *lab*, جانب *jānīb*, کنار *kināra*.

LIMB, *vt.* بریدن (cut) *wasal-k.*—(cut) *burīdan*.

LIMBER, *a.* نرم *narm*, مطیع *mutīd*.

LIMBO, *n.* برزخ *barzakh*.—(prison) زندان *zindān*.

LIME, *n.* آهک *āhak*, نوره *nūra*, لپاط *liyāt*, پāk, ساروج *sārūj*. Burnt lime, کوهیج *kūhīj*, مکلس *mukallas*.

Bird lime, دبی *dibk*.—(a sort of lemon) لموی کانهزی *līmūi kāghzī*.

LIME, *vt.* 1. (to ensnare with birdlime) با دبی گرفتن *bā dibk-g.* 2. (manure with limo) بار دادن *bār-d.* 3. (cement) آهک ریختن *āhak-r.* وصل کردن *vasl-k.*

LIMEKILN, آهک پز خانه *āhak paz khāna*, کوره آهک پزی *kurai āhak pazī*.

LIMESTONE, *n.* سنگ آهک *sangi āhak*.

LIME-WATER, *n.* آب آهک *ābi āhak*.

LIMIT, *n.* حد *hadd*, (pl. حدود *sarzamīn*, کران *kirān*).

LIMIT, *vt.* حد کردن *hudūd-b.*, تحدید نمودن *hadd-k.*, تحدید *tahdīd-n.*

LIMITATION, *n.* تحدید *tahdīd*, حد *hadd*.

LIMITED, *a.* محدود *mahdūd*, متعدد *mutahaddud*.

LIMITLESS, *a.* بی حد *bī hadd*, بی کران *bī kirān*.

LIMN, *vt.* vide PAINT.

LIMNER, *n.* نقاش *nakkh*, موسور *musawwar*, آست *āst*.

LIMP, *vi.* لنگیدن *langīdan*, رفتن *langān-r.*, ساقط بودن *sākit-b.*

LIPID, *a.* صاب *pāk*, پاک *ēaf*, زلال *zulāl*. Limpid water, آب زلال *ābi zulāl*.

LIMPIDITY, LIMPIDNESS, *n.* صفایی *safāī*, زلالی *zulālī*, پاکي *pākī*.

LIMPING, *a.* لنگان *langān*, لنگان *langān*.

LIMPINGLY, *ad.* لنگانه *langāna*.

LINCH-PIN, *n.* میخ *mekh*, میسمار *naismār*.

LINE, *n.* خط *khatt*, (خطوط *satar*).—(a slender cord) طناب *tanāb*, ریسمان *rīsmān*.

خط استوا (the equator) *khatti istiawā*. Equinoctial line, خط

خط مستقیم *khatti attidāl*. A right line, خط مستقیم *khatti mustakīm*.

A parallel line, خط متوازی *khatti mutawāzī*. A curved line, خط منحنی *khatti munhanī*.

خط موج *khatti mutā*.

*irwaj*. A longitudinal line, خط محوّر *khātī mihwār*. An unequal line, خط مختلف *khātī mukhtalif*. A meridional line, خط نصف النهار *khātī nisfu'n nahār*. Crooked line, خط کج *khātī kaj*. A circular line, خط مستدیر *khātī mustadīr*. A perpendicular line, خط عمود *khātī amūd*. A definite line, خط محدود *khātī mahdūd*. An indefinite line, خط غیر محدود *khātī ghayr mahdūd*. Foundation line of a house, خط *khittat*. A plumb line, خط *bukhya*, هنجار *hunjār*. A black line, خط سیاه *khātī siyāh*. A line on the palm of the hand, سر *sirr* or *surr* (pl. اسرار). Lines on the face, نظر *nizār*. Fishing line, رشته ماهی *rishtai māhi*. Line of a book, سطر *satar*.—(verse, hemistich) مصراع *misrāh*. In one line, یکزده *yak zadda*.—(military trenches) محاصر *mahāsir*, (خنادقی) *khanduk* (pl. خنادق). A line of battle, صف *saff*. Family line, نسل *nasl*, رسم سلسله *rasm silsila*, آل *āl*, خاندان *khāndān*. To draw a line, خط کشیدن *khatt-k*.

LINE, *vt.* استر *tabtīn-k.*, تبطین کردن *astar-n.*, نهادن *astar-k.* To line with fortification, تحصین کردن *tahsīn-k.* To line with soldiers, باسپاه ساختن *bā sipāh hafz-s.*

LINEAGE, *n.* نسل *nasl*, خاندان *khāndān*, آل *āl*, اصل *asl*.

LINEAL, *a.* (composed of lines) خطوطی *khutūtī*, مسطور *mastūr*.—(genealogical) خاندانی *khāndānī*, اصلی *aslī*.

LINEALLY, *ad.* در خط مستقیم *dar khatī mustakīm*, نظامانه *nazāmāna*.

LINEAMENT, *n.* نقشه *chehra*, چهره *naksh*, صورت بندی *sūrat bandī*.

LINEAR, *a.* vide LINEAL.

LINEN, *n.* کتان *kattān*, شراب *sharb*, کرپاس *kirbās*. Linen-draper, بازار *baezāz*, فروش *pārcha farūsh*.

LINEN, *a.* کرپاسی *kirbāsī*.

LINGER, *vi.* (remain long in pain) در زمان *ba zamāni tarwīl* در دل *dar-d-k.*—(to be in suspense) در راي خود متردد بودن *du dil-sh.*, در راي *dar rāya khud mutaraddud-b.*, دري *derī-n.*, تردد نمودن *taraddud-n.*—(to protract) درنگ کردن *dirang-k.*, واکشیدن *wāpas-a.*, واکشدن *wā-k.* Linger behind, پس استادن *pas-ī*. Linger in expectation or uncertainty, مدت *ba mudlati madīd umed-d.* Linger long without action, در زمان کدیر بي کار بودن *ba zamāni kasīr bī kār-b.*

LINGERING, *a.* درنگ *dirang*, واکش *wākash*.

LINGERINGLY, *ad.* باتوانی *bā tanwānī*, بدیری *ba derī*.

LINGUADENTAL, *a.* لسانی و سنی *lisānī wa sinnī*.

LINGUAL, *a.* زبانی *lisānī*, زبانی *zabānī*.

LINGUIST, *n.* اهل لغت *ahli lughat*, زبان *ahli zabān*, زباندان *zabāndān*, لسان آموز *lisān āmūz*.

LINGUISTIC, *a.* لسانی *lisānī*, متعلق بلسان *mutadalluk ba lisān*.

LINIMENT, *n.* مرهم *marham*, طلا *tilā*.

LINING, *n.* استر *astar*, بطان *batāna*.

LINK, *n.* (of a chain) حلقه زنجیر *halkai zanjir*.—(torch) مشعل *mashāl*.

LINK, *vt.* پیوستن *silsila-k.*, پیروستن *paywastan*, مگرون نمودن *makrūn-n.*

LINNET, *n.* کنجشک خوش الحان *kūnjishki khush alhān*.

LINSEED, *n.* تخم کتان *tukhmi kattān*,  
بازک *basrak*.

LINSEED-OIL, *n.* روغن کتان *raughami  
bazari kattān*.

LINSEY-WOOLSEY, *a.* از کتان و پشم *az  
kattān u pashm*.

LINT, *n.* کتان *kattān*, صوف *sūf*.

LINTEL, *n.* سر در *sardar*, سر آستانه  
*sari āstāna*.

LION, *n.* شیر *shīr*, حیدر *haidar*, لایه *lais*,  
اسد *asad*. A roaring lion, شیر زبان  
*shīri zhīyān*. A furious lion, شیر شریزه  
*shīri sharza*, شیر مست *shīri mast*.  
Hunting lions, شکار شیر *shikāri  
shīr*. Bold as a lion, شیرانه *sherāna*.

LIONESS, *n.* شیر ماده *mādai shīr*, شیر  
ماده *shīr māda*, اسدات *asadat*.

LIP, *n.* لب *lab*, شفه *shafa*, مشفر *mishfar*  
(*pl.* مشاfer). The two lips, لب و درتان *al  
wazratāni*. Lip or edge of anything,  
لب *lab*, کنار *kinār*. Full to the lip,  
لبالب *labālab*, لبریز *labrīz*. To be  
full to the lip, لبریز شدن *labrīz-sh*.

LIQUEFACTION, *n.* ذوب شدن *gudāz*,  
ایزبات *izābat*.

LIQUEFIABLE, *a.* ذوب شدنی *mumkin  
gudāz*.

LIQUEFY, *vt.* ذوب کردن *gudākhtan*,  
ذوب کردن *gudāz-k*, ذوب شدن *gudākhta-  
sh*, ذوب شدن *izābat-k*.

LIQUESCENT, *a.* ذوب شونده *gudāzā*,  
ذوب شونده *zā'ib*.

LIQUID, *a.* مایه *ābi*, مایه *muzāb*. To  
render liquid, ذوب کردن *tamwīh-k*.

LIQUID, *n.* آب *āb*, مایه *mā*.

LIQUIDATE, *vt.* باز دادن *adā-k*, باز  
دادن *bās-d*.

LIQUIDATION, *n.* باز دادن *adā*, باز  
دادن *karz dahī*.

LIQUIDNESS, *n.* آبداری *ābdārī*, آبداری  
*gudāzi*.

LIQUOR, *n.* آب *āb*, مایه *mā*.—(spirit)  
شراب *sharāb*.

LIQUORICE, *n.* اصل السوس *aslu's sūs*.

LISP, *vi.* میسل طفلان ناصاف گفتن  
*teflān nā sāf-g*.

LISP, *n.* زبان گریختگی *zabān giriftagi*,  
لکنت *luknat*.

LIST, *n.* (catalogue) فهرست *fihrist*, دفتر  
*daftar*, جدول *jadwāl*. A list of  
names, اسم نویسی *ism navīsi*. 2.  
(enclosed ground for combats) میدان  
*maydān*, گاه کشتی *kushtī gāh*. 3.  
(border of cloth) کنار *kinār*, دامن  
*dāman*.

LISTEN, *vi.* گوش دادن *gūsh-d*, استماع  
*istimād-k*, شنیدن *shanīdan*.

LISTENER, *n.* مستمع *mustamt*, سامع  
*sāmt*.

LISTENING, *n.* استماع *istimād*.

LISTLESS, *a.* غافل *ghāfil*, سست *sust*.

LITERAL, *a.* حرفی *harfī*, لفظی *lafzī*,  
لغوی *lughawīy*. The literal meaning,  
معنی لغوی *madni lughawīy*. A literal  
translation, ترجمه لفظی *tarjumaī lafzī*.

LITERALLY, *ad.* حرف بحرف *harf ba  
harf*, به طور لغوی *ba tauri lughawīy*.

LITERARY, *a.* علمی *ilmī*, دانشی  
*dānishī*, مرکب از الفاظ *muraṭṭab az  
alfāz*, اهل علم *ahli ilm*.

LITERATE, *n.* فضلا *fuzalā*, علما *ulamā*.

LITERATURE, *n.* علم *ilm*, معرفت *ma-  
arāfat*, دانش *dānish*, فهم *fahm*, علمیت  
*ilmīyat*, فضیلت *fazīlat*.

LITHARGE, *n.* مردار سنگ *murdārsang*.

LITHOGRAPH, *n.* سنگ نویسی *sang  
navīsi*, طبع *tabī*.

LITIGANT, *n.* مدعی *mudā'i*, متخاصم  
*mutakhāsim*.

LITIGANT, *a.* مداعي *khasīm*, مداعي *mudāi*, منازع *munāẓt*.

LITIGATE, *vt.* نزاع *dadwa-k.*, دعوي کردن *nizād-k.*, خصومت ساختن *khasūmat-s*.

LITIGATION, *n.* منازعت *dadwi*, دعوي *munāẓidat*, قضيه *kazīya*, خصومت *khasūmat*.

LITIGIOUS, *a.* قضيه جو *munāẓt*, منازع *kazīya ju*.

LITIGIOUSNESS, *n.* جنگ جويي *jang-jūi*, قضيه جويي *kazīya jūi*.

LITTER, *n.* مياں *miyāna*, پالاکي *pālaki*, محافه *muhāfa*. An elephant-litter, حماري *tmāri*. 2. (a bed of straw for animals) آخور *ākhūr*. 3. (a brood of pigs), نتيجه *natija*. 4. (a condition of disorder), پریشاني *parishānī*.

LITTER, *vt.* (bring forth as beasts) وايدت *valīdat-n.*—(spread straw) آخور گستردن *ākhūr-g.*—(strow about) پریشان نمودن *parishān-n.*

LITTLE, *a.* (small) خورد *khurd*, کوچک *kūchak*, مغیر *saghīr*.—(in quantity) اندک *andak*, قلیل *kalīl*. To become little, کم شدن *kam-sh.*, گشتن *andak-g.* A little boy, پسرک *pisarak*. Little bits, خورد پاره *khur pāra*. Little matters, مرده *khurda murda*. The little finger, خورد انگشت *angushṭi khurd*. Of little value, متاع بايق *matāl bāi'k*.

LITTLE, *n.* اندکي *juzwī*, جزوي *andakī*.—(a small space of time) يکچندي *yekchandi*, دقيقت *dakikat*. By little and little, اندک اندک *andak andak*, آهسته *darja ba daraja*, آهسته *āhista āhista*.

LITTLENESS, *n.* اندکي *kūchakī*, کوچکي *andakī*.

LITURGY, *n.* آداب نماز *ādābi namāz*.

LIVE, *vt., vi.* زيادگاني کردن *zistān*, زياده شدن *zindagānī-k.*, عمر کشيدن *ūmr-k.* To live long, سال خوردن *sāl-kh.*, سال دیدن *sāl-d.* To live in a place, خانه گیر شدن *khānagīr-sh.* To live well, عيش و عشرت کردن *dish ū dahrāt-k.*, بر خورداري گرفتن *bar khurdārī-g.* To live poorly, مغلس بودن *muḡlis-b.*, حاجتمند شدن *hājat-mand-sh.*

LIVELIHOOD, *n.* گذران *rozī*, روزي *guza-rān*, خوردني *khurdanī*, معاش *maāsh*.

LIVELINESS, *n.* شادي *shādī*, خرمي *khurramī*, خوش طبعي *khūsh taba'iy*.

LIVELY, *a.* خرم *khurram*, شاد *shād*, دلشاد *dil shād*, خوش طبع *khūsh tabt*.

LIVELY, *ad.* شادانه *shādāna*, با فرح *bā fariḥ*.

LIVER, *n.* 1. (one who lives) زندگاني *zindagānī kashanda*. 2. جگر *jigar*, کبد *kabid*. Inflaming the liver, جگر سوز *jigar sūz*. The disease of the liver, زبادت الکبد *ziyādatu'l kabid*.

LIVERY, *n.* لباس نوکران *libāsi naukarān*.

LIVID, *a.* زرد *nīlfām*, ذیل نام *zard*.

LIVIDITY, *n.* ذیل نامي *nīlfāmī*.

LIVING, *a.* زنده *zinda*, زبان *ziyān*, حي *hayy*. Ever living, حي لايموت *hayy lā yamūt*. Living and eternal, حي *hayy u hayyūm*.

LIVING, *n.* vide, LIVELIHOOD.

LIZARD, *n.* چلهاسه *khunmāz*, چلهاسه *chal-pāsa*.

LOAD, *n.* بار *bār*, حمل *haml*. Carry-ing loads, بار برداري *bār bardārī*. A bearer of loads, بار حامل *bār bardār*, حامل *hamāl*. To lay down a load, وضع حمل کردن *waz'*

*haml-k.* Horse or camel loads, حملات *hamūlat.*

**LOAD, vt.** بار نهادن *bār-n.*, حمل کردن *haml-k.* To load with chains, در زنجیر کردن *dar zanjīr-k.* To load a cannon, توپ تیار کردن *top tayyār-k.*—(a musket) بندوق تیار کردن *bandāk tayyār-k.*—(make heavy) بار کردن *pur bār-k.*, گران کردن *girān-k.*

**LOADED, pp., a.** مملول *mahmūl.* گران بار *girān bār.* Loaded with fruit, میوه دار *mewadār.* Loaded with debt, مستارب *mustarab.* Loaded with chains, در زنجیر قید شده *dar zanjīr kayd shuda.*

**LOADSTONE, n.** آهن کش *āhan kash.*, آهن ربا *āhan rubā.* مغناطیس *maghnātīs.*

**LOAF, n.** نان *nān*, کما *kumāch.*

**LOAM, n.** وحل *wahal*, خلاب *khilāb.*

**LOAMY, a.** گلی *gilī.*

**LOAN, n.** (of goods) عاریت *āriyat.*—(of money) قرض وام *karz wām* دین *dayn.*—(promissory) سند استقراض *sanadi istikrāz.*

**LOATHE, vt.** نفرت داشتن *nifrat-d.*, کراهیت داشتن *karāhīyat-d.*

**LOATHFUL, a.** نفرت انگیز *nifrat-angīz.*, مکروه *makrūh.*

**LOATHSOME, a.** مکروه *makrūh*, نفرت انگیز *nifrat angīz.*

**LOATHSOMENESS, n.** کراهیت *karāhīyat*, نفرت *nifrat.*

**LOBE, n.** (of the ear) بنای گوش *banāi gūsh.*, نرم گوش *nārmai gūsh.*

**LOCAL, a.** محلی *mahallī.*, مقامی *mukāmī.* جایی منسوب *jāi mansūb.*

**LOCALITY, n.** مکان *makān*, جایی *jāya.* موضع *mauṣṭ.* محل *gāh.*

**LOCALLY, ad.** با امکان *bi'l makān.*

**LOCK, n.** (of hair) زلف *zulf*, جعد *jadd.*—(of a door) قفل *kufī*, (pl. اقفال).

**LOCK, vt.** با قفل بستن *bā kufī-band-k.*, قفل بستن *kufī-b.*

**LOCKED, a.** مقفل *mukfal.*

**LOCKER, n.** پرندۀ *barfanda.* پرونده *parwanda.*

**LOCOMOTION, n.** حرکت از جای *harakat az jā bajā.*

**LOCUST, n.** جراد *jarād*, ملخ *malakh.* A swarm of locusts, ثورات *sawwālat.*

**LODGE, vi, vt.** (reside) ماندن *māndan.* مستحق نشستن *nashistan.* متضمن شدن *muta-makin-sh.*—(place, fix) نهادن *nihādan.* نصب کردن *nash-k.*—(furnish with a temporary habitation) بود و باش دادن *būd u bāsh-d.* منزل دادن *manzal-d.* To lodge at an inn, در کاروان سرائی شدن *dar kārwān sarāya-sh.* To lodge with any person, همخانه بودن *hamkhāna-b.* همسفره شدن *ham sufra-sh.* To lodge in the memory, در خاطر نشانیدن *dar khātir-n.*—(lay flat) برابر نهادن *barābar zamīn-n.*

**LODGE, n.** خانه *khāna*, مقام *mukām.*—(small house) خرگاه *khargāh.*—(secret association) محل اجتماع *mahallī ijtīmād.*

**LODGER, n.** مقیم *mukīm*, باشنده *bāshan-da.* مسافر *musāfar.* A fellow-lodger, همسفره *hamkhāna.* همسفره *ham sufra.*

**LODGING, n.** جایی قرار *jāi karār.* بود و باش *būd u bāsh.* منزل *manzal.* مهمان *mahmān.* سرائی *sarāya.*

**LODGMENT, n.** جمع *jamt.* (accumulation) آغاش *aghālīsh.*—(possession of an enemy's work), نصب در حصار *nash dar hisārī.* دشمن *dushman.*

**LOFT, n.** طاق *tabaka*, سقف *sakf.* A cock-loft, طاقی فوقانی *tabakāi fauqānī.* A hay-loft, کاه دانی *kāh dān.* کاه خانه *kāh*

*khāna*. A corn-loft, *خا* *khir-*  
*man gāh*.

LOFTILY, *ad.* (haughtily) متکبرانہ *muta-*  
*kabbirāna*, با کبر *bā kibr*.—(on high)  
بالا *bālā*, بلند *buland*, رفیع *ba*  
*makāni rafīd*.

LOFTINESS, *a.* (haughtiness) تکبر *taka-*  
*bbūr*, مغرور *maghrūrī*.—(height)  
بلندی *bulandī*, ارتفاع *irtifād*.

LOFTY, *a.* متکبر *mutakabbir*, مغرور  
*maghrūr*.—(high) بلند *buland*, رفیع  
*rafī*, علی *al*.

LOG, *n.* کند *kund*, جایز *jāiz*, (pl. جواڑ—  
اجوز).

LOGGERHEAD, *n.* احمق *ahmak*, بی  
وقوف *bī wukūf*.

LOGIC, *a.* علم *ilmī mantik*.

LOGICAL, *a.* منطقی *mantikī*.

LOGICALLY, *ad.* از روی منطق *az rūi*  
*mantik*.

LOGICIAN, *n.* صاحب منطق *sāhibi*  
*mantik*, منطقی *mantikī*.

LOGWOOD, *n.* بکم *bakam*.

LOIN, *n.* میان *miyān*, کمر *kamar*.

LOITER, *vi., vt.* درنگی کردن *dirangī-k.*,  
دیري کردن *dar pas-m.*, ماندن  
*derī-k*.

LOITERER, *n.* دیري کننده *derī kunanda*,  
آواره *āwāra*.

LOITERING, *a.* دیري *derī*, درنگي *dira-*  
*ngī*.

LONE, LONESOME, LONELY, *a.* یکانه  
*yagāna*, تنها *tanhā*, منفرد *munfarad*.

LONELINESS, *n.* خلوت *tanhāi*, یکانگی  
*khilwat*, یکانگی *yagānagī*.

LONG, *a.* دراز *darāz*, طویل *tarwīl*, طول  
*tūl*, مدید *madīd*. Long and broad,  
طویل و عریض *tarwīl u ārīz*. A long  
time, مدت *muddati madīd*.

To become long, دراز شدن *darāz-sh.*,  
طویل شدن *tarwīl-sh*. To make long,  
طویل ساختن *darāz-k.*, دراز کردن  
*tarwīl-s*. How long? *بچا* *ba tā*. Long  
ago, از مدت *az muddat*, دیر *der*. Long-  
lived, دراز عمر *darāz umr*. A long  
way off, دور *dūr*, بعید *batd*.

LONG, *vi.* آرزو داشتن *ārzū-d.*, رغبت  
نمودن *raghbat-n*.

LONGEVITY, *n.* عمر درازی *umr darāzi*,  
طول *tūl*.

LONGIMANUS, *n.* دراز دست *darāz dast*

LONGING, *n.* خواهش *khāhish*, رغبت  
*raghbat*.

LONGITUDE, *n.* درازی *darāzi*, طول *tūl*,  
A degree of longitude, درجه طول  
*darajai tūl*.

LONGITUDINAL, *a.* بادرازی منسوب *bā*  
*darāzi mansūb*.

LONG-WINDED, *a.* سخنران *sakhuṇrān*.

LOOK, *vi., vt.* نظر کردن *dīdan*, نگاه کردن  
*nazar-k.*, نگریستن *nigristan*, نگاه کردن  
*nigāh-k.*—(seem) صورت پذیر شدن  
*sūrat pazīr-sh*. To look after, صیرت نمودن  
*basīrat-n.*, بیدار شدن *bedār-sh*.—  
(look back) باز نگریستن *bāz-n*. To look  
for (expect), انتظار کردن *intizār-k.*,  
منتظر شدن *muntazir-sh*.—(search  
after) تاجسس کردن *tajassus-k.*, تالش  
کردن *talāsh-k*. To look into, تفتیش  
کردن *taftīsh-k*. To look on (respect),  
الغفات نمودن *attibār-k.*, اعتبار کردن  
*iltifāt-n*.—(to be a spectator) ناظر بودن  
*nāzir-b*. To look out (search), جست  
*justan*.—(discover) معلوم کردن  
*daryāft-k.*, در یافت کردن *nigāh-*  
*d.*, نگاه داشتن *khābardārī-k.*

LOOK | *inteq* اینک *inak*.

LOOK, *n.* نگاه *nigāh*, نظر *nazar*.—(appearance) روی *ruī*, چهره *chehra*, دیدار *didār*, صورت *sūrat*.

LOOKING-GLASS, *n.* آینه *āyina*, مرآت *mirāt*, آینه *ābgīna*.

LOOM, *n.* منسج *minsaḥ*, منوال *minwāl*.

LOOP, *n.* جوشک *jushak*.

LOOPHOLE, *n.* شکاف *shigāf*.—(shift, evasion) حیل *hila*, بهانه *bahāna*.

LOOSE, *vt., vi.* (untie) کشادن *kushādan*, حل کردن *hall-k.*, کشودن *kashūdān*.—(set free) خلاص کردن *khalās-k.*, رها کردن *rahā-k.* To loose a knot, گره کردن *girah-k.*, To loose the belly, اسهال *hall-k.* To loose a belt, کمربند کردن *is-hāl-k.* To loose and tie, کامر *kamar band-k.* To loose and tie, ربط کردن *hall u rabt-k.*

LOOSE, *a.* (untied) ناپسته *nā basta*, کشاده *kushāda*,—(relaxed) مسترخ *mustarkha*, نا پایدار *nā pāyadār*.—(not fixed) مست *sust*.—(not fixed) نا پایدار *nā pāyadār*, بی ثبات *bī sabāt*.—(hanging down) آویزان *āwīzān*, معلق *muallak*.—(not close) افشوده *afshurda*.—(not chaste) پاکیزه *nā pākīza*, غیر *nā pāk*.—(undeterminate) نامحدود *ghayri muḥdūd*, بی پیوستگی *mahdūd*.—(unconnected) نا مقرون *bī paywastagī*, ناممکن *nā mūmkabiz*.—(not costive) آزاد *āzād*, رها *rahā*.—(not attentive) نامشغول *nā mashghūl*. To break loose, رهای یافتن *rahāi-y*. To let loose, رهای آزاد کردن *āzād-k.*, رهای دادن *rahāi-d.*

LOOSE, *n.* آزادی *āzādī*, رهای *rahāi*.

LOOSELY, *ad.* (not fast) قرار *bī karār*, نا پایدار *nā pāyadārī*.—(without bondage) بی بند *bī band*.—(irregu-

larly) بی نظام *bī nizām*.—(carelessly) شوخانه *ghāfilāna*.—(dissolutely) از بی پاکي *shūkhāna*.—(unchastely) غیر پرهیز *ghayri perhez*.—(meanly) حقیرانه *hakīrāna*. To sew loosely, شل کردن *shall-k.*

LOOSEN, *vt.* حل کردن *kushādan*, hall-k.

LOOSENESS, *n.* (unfixedness) بی قراری *bī karārī*, کشادگی *kushādagī*.—(laxity) رخاوت *rakhāwat*, مستی *susti*.—(irregularity) بی ترتیبی *bī tartībī*.—(want of chastity) عدم پاکي *ādami pākī*, شهوت *shahwat*.—(diarrhoea) اسهال *shikam jāri*, شکم جاری *is-hālī shikam*. To have a looseness, اسهال اسهال *is-hālī shikam-d.* To give a looseness, اسهال دادن *is-hāl-d.*

LOP, *vt.* قطع کردن *hitāb-k.*, کتف *katt-k.*, تشذیب کردن *tashzīb-k.*

LOP, LOPPING, *n.* حطاب *hitāb*, قطع *kitād*.

LOQUACIOUS, *a.* مغوال *mikwāl*, زیادگو *ziyāda gū*.

LOQUACITY, *n.* زیادگی *ziyāda guī*, قیل و قال *kīl u kāl*.

LORD, *n.* میر *mīr*, خان *khān*, بیگ *beg*, مولی *maula*, آغا *āghā*. My lord, خداوند *khudāwand*, حضرت *hazarat*, مولانا *maulāna*.

LORD, *vt.* سلطنت نمودن *saltanat-n.*, حکم کردن *hukm-k.*

LOSE, *vt., vi.* (miss) گم کردن *gum-k.*, ضایع کردن *ghāyib-k.*.—(waste) زایل کردن *zāi-k.*.—(ruin) زیان کردن *ziyān-k.*, نقصان کشیدن *nukṣān-k.* To lose one's self, گم شدن *gum-sh.* To lose one's labour, جفا کشیدن *dbas jafā-k.* To lose at play, قمار *nukṣān dar kīmār-k.* To lose



the way, راه گم کردن *rāh gum-k.*, همراه شدن *gumrāh-sh.* To lose hope, نا امید شدن *nā ured-sh.* To lose courage, نداشتن دلشکستگی *dil shikastagī-y.* To lose an opportunity, فرصتی گم کردن *fursati gum-k.* To lose time, تلف کردن اوقات *talafi awkāṭ-k.*

LOSER, *n.* گم کننده *gum kunanda*, زیان زبان کار *ziyān kār*, خسارت زده *khasār-at zada.*

LOSS, *n.* نقصان *nuksān*, زیان *ziyān*, اتلاف *itlāf*, خسارت *khasārat.* To suffer a loss, نقصان کشیدن *nuksān-k.*, زیانی *ziyānī-y.* To be at a loss, حیران شدن *hayrān-sh.*

LOST, *pp.* ضایع *zāyē*, غایب *ghāib.* To be lost, گم شدن *gum-sh.*, غایب شدن *ghāyib-sh.*

LOT, *n.* نصیب *nasīb*, قسمت *kismat*, حصه *hissa*, بهر *bahra*, فال *fāl.* 2. (dice) قرع *kurd*, کعب *kadb.* To cast or draw lots, قرع دادن *kurd-d.*

LOTE, *n.* (tree) دَوم *darum.*

LOTION, *n.* شستگي *shustagi*, غسل *ghusāl.*

LOTTERY, *n.* قرع بازی *kurd bāzi*, شرطی *sharātī.*

LOUD, *a.* بلند *buland*, جهور *jahūr.* A loud voice, بلند آواز *āwāzi buland*, بانگ *bāng.* To cry with a loud voice, بانگ زدن *bāng z.*, هنگامه کردن *hangāma-k.*

LOUDLY, *ad.* با بلند آواز *bā buland āwāz*, با هنگامه *bā hangāma.*

LOUDNESS, *n.* بلند آوازی *buland āwāzi.* —(shout) بانگ *bāng*, هنگامه *hangāma*, غوغا *ghaughā.*

LOUSE, *n.* سوس *supus*, کملت *kamlat.*

LOVE, *n.* محبت *mohabbat*, مودت *mu-waddat*, عشق *tshk*, یاری *yārī*, آشنایی

*āshnāi*, مهربانی *mihrbānī.* Sincere love, محبت بی غرضانه *mohabbati bi gharazāna.* The love of one's country, حب الوطن *hubbu'l watan.* Paternal love, عطفوت پدری *‘atūfati pidari.*

LOVE, *vt.* (as a friend) دوستی داشتن *dūstī-ā.*, عطفوت نمودن *‘atūfat-n.* To be in love, عاشق شدن *āshik-sh.* To make love, عشق کردن *tshk-k.* To love one another, معاشرت نمودن *mu‘āshakat-n.* A love-letter, عشق نامه *ishk nāma*, محبت نامه *mahabbat nāma.*

LOVED, *a.* معشوق *madshūk*, محبوب *mahbūb.*

LOVELINESS, *n.* دلکشی *dilbarī.* جمال *husn*, حسن (beauty) *dil kashī.* جمال *jamāl.*

LOVELY, *a.* دلکش *dilakash*, نازنین *nāzin*, لطیف *latīf.*

LOVER, *n.* عاشق *āshik*, حبيب *habīb*, محبوب *muhīb.* A lover and his beloved, عاشق و معشوق *āshik u madshūk*, حبيب و محبوب *habīb u mahbūb.* To toy as lovers, عشق بازی کردن *ishk bāzi-k.*, ناز نمودن *nāz-n.*

LOVING, *a.* عاشق *āshik*, محب *muhabb.*

LOVINGKINDNESS, *n.* رحم *rahm*, شفقت *shafakat.*

LOVINGLY, *ad.* عاشقانه *āshikāna*, با محبت *bā mahabbat.*

LOW, *a.* 1. (not high) پست *past*, فرود *farūd.* 2. (mean) فرومایه *farū māya*, کمین *kamīna*, دون *dūn.* 3. (not loud) نا بلند آواز *nā buland āwāz.* To be low in the world, تنگ شدن *tang-sh.*

LOW, *vi.* (as a cow) گاو زدن *bāngi gāw-z.*

LOWER, *vt.* (let down) فرود آوردن *farūd-ā.*, زیر کردن *zer-k.* To lower the

head, سرفرو کردن *sar farū k.*—(fall, grow less) کمتر گشتن *kamtar-g.*, انعدام *uftādan.*—(appear dark, stormy) تاریکی نمودن *tārīkī-n.*—(look sullen) نگاه ظلمت آورد نمودن *nigāhi zulmat ālūd-n.*

LOWER, (compr. of low) پستتر *pastar.*, اسفل *farūtar*, اسفل *asfal.* The lower part of any thing, پائین *pāyīn.*

LOWLAND, *n.* پست زمین *zamīni past*, زمین نشیب *zamīni nashīb.*

LOWLINESS, *n.* (humility) تواضع *tarwāzī.*, فروماندگی *farūmāndgī.*—(meanness) فروماندگی *farū māndagī.*, پستی *pastī.*—(want of dignity) عدم عظمت *adami dīzmat.*—(dejection) دل‌تنگی *diltangī.*

LOWLY, *a.* (humble), متواضع *mutawāzī.*, حقیر *hakīr.*, فروتن *farū tan.*—(mean) غیر ذلیل *zalīl.*—(without dignity) غیر عظمت *ghayri dīzmat.*

LOWNESS, *n.* (want of height) پستی *pastī.*, بلندی *adami bulandī.*—(meanness) خورده *khurdī.*

LOW-SPIRITED, *a.* دل‌تنگ *dīl tang.*, دل‌شکسته *dīl shikasta.*

LOYAL, *a.* مطیع *mutīd.*, وفادار *wafādār.*, نمک حلال *farmānbardār.*, فرمان بردار *namak halāl.*

LOYALIST, *n.* وفادار *wafādār.*, اهل صداقت *ahli sadākat.*

LOYALLY, *ad.* از فرمانبرداری *az farmānbardārī.*, اطاعت *atādt.*, از اطاعت *az atādt.*, سادیکانه *sādīkāna.*

LOYALTY, *n.* فرمانبرداری *farmānbardārī.*, نمک حلالی *atādt.*, اطاعت *namak halālī.*, وفاداری *wafādārī.*

LUBRICATE, *vt.* لیسو کردن *nasū-k.*, لیس *malas.* ساختن

LUCID, *a.* روشن *raushan.*, نورانی *nūrānī.*, شعله دار *shudla dār.*, لامع *lāmī.*

LUCIFER, *n.* (match) کبریت *kibrīt.*—(venus) زهره *zuhra.*

LUCK, *n.* بخت *bakht.*, نصیب *nasīb.*, قسمت *kismat.*, طالع *tāl.* Good luck, نیک بختی *nek bakhtī.*, بد بختی *bad bakhtī.*

LUCKILY, *ad.* از نیک بختی *az nek bakhtī.*, از قسمت *az kismat.*, از دولت و اقبال *az dawlat u ikbāl.*

LUCKLESS, *a.* بی نصیب *bī nasīb.*, کم بخت *kam bakht.*, بی طالع *bī tāl.*

LUCKY, *a.* نیک اختر *nek akhtar.*, بختیار *bakhtyār.*, طالع *tāl.*

LUCRATIVE, *a.* سودمند *sūdmand.*, مفید *mufīd.*

LUCRE, *n.* فایده *fāyada.*, سود *sūd.*, نفع *naft.*

LUCUBRATE, *vi.* تدبیت ساختن *tabyīt-s.*

LUDICROUS, *a.* طناز *tannāz.*, لعبی *ladībī.*

LUDICROUSLY, *ad.* از مسخرگی *az maskharagī.*, طنازانه *tannāzāna.*

LUDICROUSNESS, *n.* مسخرگی *maskharagī.*, لعب *ladīb.*

LUGGAGE, *n.* اسباب *asbāb.*, ائقال *askāl.*

LUKEWARM, *a.* نیم گرم *nīm garm.*, فاتر *fātīr.*—(indifferent) بی پروا *bī parwā.*

LUKEWARMLY, *ad.* نیم گرمانه *nīmgar-māna.*, معتدلاً *muḍtadīlan.*—(coldly) با بردت *bā burūdat.*

LUKEWARMNESS, *n.* شیر گرمی *shīr garmī.*, معتدلی *muḍtadīlī.*—(indifference) بردت *burūdat.*

LULL, *vt.* خوابیدن *ārāmīdam.*, خوابانیدن *khābānīdam.*, تسکین دادن *taskīn-d.*

LULLABY, *n.* آواز خواب ساز *āwāzāi khāb sāz.*

LUMBAGO, *n.* درد کمر *dardī kamar.*

LUMBER, *n.* اسباب گران *asbābī girān.*, ائقال *iskāl.*

LUMINARY, *n.* روشنی *raushnī*, ضیا *ziyā*, چراغ *chirāgh*, شمع *shamt*.

LUMINOUS, *a.* روشن *raushan*, منور *munawwar*, نورانی *nūrānī*.

LUMP, *n.* (mass) کنده *kunda*. A lump of gold or silver, سبیکه *sabīkat*.—(gross) انبار *ambār* مجموع *majmūd*.

LUMP, *vt.* مجموع کردن *āmīkhtan*, آمیختن *majmūd-k*.

LUNACY, *n.* دیوانگی *diwānagī*, سودا *saudā*.

LUNAR, *a.* قمری *kamrīy*, ماهی *māhī*.

LUNATIC, *a.* دیوانه *diwāna*, سوداگی *saudāgī*.

LUNATION, *n.* سیر *dauri kamr*, دور قمر *sayri kamr*.—(month) ماه *māh*, شهر *shahr*.

LUNCHEON, *n.* قطعت *pāra*, پاره *katiāt*.

LUNGS, *n.* ریه *riya*, فواک *fuwād*.

LURCH, *vi.* دغا دادن *hila-k*, حیل کردن *daghā-d*.—(devour) بلع کردن *balā-k*.—(disappoint) محروم ساختن *mahrūm-s*.—(pilfer) استتراق کردن *istirāk-k*. To leave in the lurch, در بلا گذاشتن *dar balā-g*.

LURE, *n.* کشاکش *farīb*, فریب *kashā kash*, طمع *tamt*.

LURE, *vt.* کشاکش *tamt-n*, طمع نمودن *kashā-kash-n*.

LURK, *vi.* پنهان شدن *pinhān-sh*, نفیثه *nihūfta-sh*, کمین کردن *kamīn-k*.

LURKING-PLACE, *n.* کمینگاه *kamīn gāh*.

LUSCIOUS, *a.* لذیذ *lazīz*, مزه دار *maza-dār*.

LUSCIOUSNESS, *n.* شیرینی *shīrīnī*, لذت *lazzat*, مزه *maza*.

LUST, *n.* حرص *harvā* هوا *shahwat*, شهوت *hirs*, آرزوی نفس *ārzuī nafs*. To restrain lust, نفس را ضبط کردن *naferā zabt-k*.

LUST, *vt.* شهوت داشتن *shahwat-d*, هوس *harwas-n* نمودن.

LUSTFUL, *a.* شهوت پرست *shahwat parast*, مست *mast*, فاسق *fāsik*.

LUSTFULLY, *ad.* با شهوت *bā shahwat*, از مستی *az mastī*.

LUSTFULNESS, *n.* شهوت پرستی *shahwat parastī*.

LUSTILY, *ad.* با زور *bā zor*, با قوت *bā kuwat*.

LUSTINESS, *n.* قوت *kuwat*, زور *zor*, مضبوطی *mazbūtī*.

LUSTRE, *n.* (brightness) روشنی *raushnī*, نامداری (renown) *tāb*, تاب *ziyā*, بزرگواری *buzurgwārī*.

LUSTY, *a.* تندروست *tandurust*, قوی *karū*, مضبوط *mazbūt*.

LUTE, *n.* دربط *barbat*.

LUXATE, *vt.* فسخ کردن *fāskh-k*.

LUXURIANCE, *n.* زیاده *afzūnī*, فراوانی *farāwānī*, زیاده *ziyādatī*.

LUXURIANT, *a.* زیاده *ziyāda*, کثیر *kaṣīr*, وافر *wāfar*, فراوان *farāwān*.

LUXURIANTLY, *ad.* وافرانه *wāfirāna*, کثیرا *kaṣīran*.

LUXURIOUS, *a.* عیاش *dyāsh*, اهل *ahli zarūk u safā*, لذت و وفا.

LUXURIOUSLY, *ad.* با عیش و عشرت *bā dysh u dshrat*, با لذت و وفا *bā zarūk u safā*.

LUXURY, *n.* عیش و *dyāshī*, عیاشی *dysh u dshrat*, لذت و وفا *zarūk u safā*, نعمت *nīdmat*.

LYING, *n.* دروغگویی *durūgh guī*, کذب *kizb*. Lying in bed, بستر نشینی *bis-tar nishīnī*. Lying hid, پنهان شده *nihūfta shuda*.

LYNX, *n.* سیاه گوش *siyāh gūsh*.

LYRE, *n.* دربط *barbat*.

LYRIC, *a.* سرودی *sarūdī*.—(poetry) نظم *naghma*, سرود *sarūd*.

LYRIST, *n.* دربط نواز *barbat nawāz*.

## . . M.

- MACE**, *n.* گرز *gurz*, گوپال *gūpāl*.—(club) چوب *chūb*, عصا *dsā*.—(the second cont which covers the nutmeg) پوست گرز *pusti jauz*. A mace-bearer, گرز بردار *gurz bardār*, عصا بردار *dsā-bardār*.
- MACERATE**, *vt.* (make lean) لغر کردن *lāghir-k.*, نحیف ساختن *nahīf-s.*, (mortify the flesh) ریاضت کردن *riyāzat-k.*—(steep almost to solution) خیسیدن *khīsidan*.
- MACERATION**, *n.* لغر سازی *lāghir sāzi*. (mortification of the flesh) ریاضت *riyāzat*.—(steeping) خیس *khīs*.
- MACHINATE**, *vt.* کارسازی کردن *kārsāzi-k.*, سازش کردن *sāzish-k.*, مکر و حیل *makr u hīla-k.*
- MACHINATION**, *n.* تزویر *tazwīr*, حیل *hīla*, غدر *ghadr*.
- MACHINE**, *n.* آلات *ālat*, (pl. آلات) *ālāt*, منجنیق *manjanīk*.
- MACHINERY**, *n.* دیوانی *ālātī*, دیوانه دستگاه *dūlābī*, دستگاه *dastgāh*.
- MAD**, *a.* دیوانه *diwāna*, شوریده *shorīda*, مجنون *majnūn*.
- MAD**, *vt.* (make mad) دیوانه گردان *diwāna-k.*, مجنون ساختن *majnūn-s.*—(become mad) دیوانه شدن *diwāna-sh.*, آشفتن *āshuftan*.
- MADAM**, *n.* صاحب *shāhibā*, بیبی *bībī*, بانو *bānū*.
- MADCAP**, *n.* دیوانه *diwāna*, مجنون *majnūn*.
- MADHOUSE**, *n.* دیوانه خانه *diwāna khāna*, بیت المجنون *baytu'l majnūn*.
- MADLY**, *ad.* دیوانه وار *diwāna wār*, مثل مجنون *miṣli majnūn*.
- MADMAN**, *n.* دیوانه *diwāna*, مجنون *majnūn*.

- MADNESS**, *n.* دیوانگی *diwānagī*, مجنونگی *majnūnī*, شوریدگی *shorīdagī*.
- MAGAZINE**, *n.* مخزن *makhzan*, خزانه *khazāna*, انبار خانه *nabar*, گنج *ganj*, (of arms) سلاح خانه *salāh khāna*.—(a pamphlet) رساله *rasāla*.
- MAGGOT**, *n.* کرم *kirm*, دود *dūd*. 2. (whim) وهم *wahm*.
- MAGGOTY**, *a.* کرم دار *kirm dār*.
- MAGI**, *n. pl.* آتش پرستان *ātish parastān*, مغان *mughān*, گدران *gabrān*.
- MAGIC**, *n.* جادو *jādū*, افسون *afsūn*, سحر *sīhr*.
- MAGIC**, *a.* جادوگری *afsūnī*, جادوگری *jādūgarī*.
- MAGICALLY**, *ad.* از جادوگری *az jādūgarī*, سحر با *bā sīhr*.
- MAGICIAN**, *n.* جادوگر *jādūgar*, سحر باز *sīhr bāz*.
- MAGISTERIAL**, *a.* مغرور *maghrūr*, متکبر *mutakabbir*.—(pertaining to a master) حاکمی *hākīmī*, فرمان روای *farmān rawāi*.
- MAGISTERIALLY**, *ad.* متکبرانه *mutakabbirāna*, حاکمانه *hākīmāna*, مالکانه *mālīkāna*.
- MAGISTRACY**, *n.* حکومت *hukumat*, ریاست *riyāsat*.
- MAGISTRATE**, *n.* رئیس *hākīm*, حاکم *hākīm*, عامل *āmīl*, راس *rai's*.
- MAGNACHARTA**, *n.* حکم عالی *hukmī ālī*, امر شاهي *amrī shāhī*.
- MAGNANIMITY**, *n.* شجاعت *shujādt*, جوانمردی *jawānmardī*, دلیری *dīlīrī*, همت *himmat*.
- MAGNANIMOUS**, *a.* صاحب همت *sāhibi himmat*, شجاع *shujād*, بهادر *bahādūr*, بلند همت *buland himmat*.

**MAGNANIMOUSLY**, *ad.* دلورانه *dilārwa-rāna*, از جوانمردی *az janwān mardī*.

**MAGNET**, *n.* آهن ربا *āhan rubā*, آهن کش *āhan kash*, مغناطیس *magnatīs*.

**MAGNETIC**, *a.* آهن ربا پیوند *āhan rubā paywand*.

**MAGNETISM**, *n.* قوت آهن کش *kuwati āhan kash*, کشش *kashish*.

**MAGNIFICENCE**, *n.* بزرگی *buzurgī*, حشمت *hishmat*, شوکت *shaukat*, بزرگواری *buzurgwārī*.

**MAGNIFICENT**, *a.* بزرگوار *buzurgwār*, شکوهمند *shukūhmand*, عظیم *āzīm*.

**MAGNIFICENTLY**, *ad.* با عظمت *bā āzmat*, با بزرگی *az buzurgī*, کریمانه *karīmāna*, با عزت *bā izzat*.

**MAGNIFIER**, *n.* بزرگ کننده *buzurg kunanda*.—(optical instrument) ذره بین *zarra bīn*, شیش بزرگ *shīshai buzurg numā*.

**MAGNIFY**, *vt.* بزرگ کردن *kalān-k.*, بزرگ تعظیم کردن *buzurg-k.*,—(extol) ستودن *sitūdan*.

**MAGNITUDE**, *n.* کلانی (greatness) *kalānī*, عظمت *āzmat*.—(importance) لازمت *lāzimat*, مهمی *muhammī*.

**MAGPIE**, *n.* غراب الدین *gurābu'l dīn*, کندش *kundush*.

**MAHOMEDAN**, *n.* اسلامی *islāmī*.—(religion) اسلام *islām*, دین محمدی *dīni muhammādī*.

**MAID, MAIDEN**, *n.* دوشیزه *dūshīza*, دختر *dukhtarīna*, بکر *bīkr*. A bride-maid, واسطه *wāsitat*.

**MAIDEN**, *a.* بکری *bīkrī*, دختری *dukhtarī*.

**MAIDENHOOD**, *n.* بکارت *bīkārat*, دوشیزگی *dūshīzagi*.

**MAIDENLY**, *a., ad.* باحیا *bīkr āsā*, با *bā hayā*.

**MAID-SERVANT**, *n.* کنیزک *kanīzak*, برستار *parastār*, جار *jārīya*.

**MAIL**, *n.* 1. (armour) جوشن *jaushan*, خفتان *khaftān*, زره *zirih*, جب *jabba*. Armed with a coat of mail, زره پوش *zirih posh*. 2. (letter-bag) خریطه *kharīta*. 3. (post) داک *dāk*.

**MAIM**, *vt.* زخمی کردن *zakhmī-k.*, سقط *sakat-k.*

**MAIM**, *n.* زخم *zakhm*, لنگی *langī*, عضو ناقص *uzwi nākis*.

**MAIN**, *a.* مقدم *arwāl*, مهم *muhimm*, (important) گران *girān*.—(forcible) قوی *kawī*, شدید *shadīd*.—(chief part) مجموع *majmūʿ*.

**MAIN**, *n.* (ocean) بحر محیط *bahri mahīt*.—(hamper) زنبیل *zambīl*.

**MAINLAND**, *n.* در *barr*, زمین عمده *zamīni ʿmda*.

**MAINLY**, *ad.* اولاً *arwalan*, غالباً *ghālī-bā*.—(powerfully) با قوت *bā kuwat*, با شدت *bā shiddat*.

**MAIN-MAST**, *n.* تیر کلان جهاز *tīri kalāni jehāz*.

**MAIN-SAIL**, *n.* بادبان کلان *bādbāni kalān*, شرع *shirāt* بزرگ *buzurg*.

**MAINTAIN**, *vt.* اقرار کردن *īkrār-k.*,—(defend by argument) تبحر *tihkīk-n.*—(support with) پروردن *parwar-dan*, پرورش کردن *parwarīsh-k.*, خوراک *khurāk-d.* To maintain a family, دامن پروردن *khānmān-p.*—(bear up) برداشتن *bardāsh-tan*.—(continue) مداومت *mudāwamat-k.*—(preserve from failure) از نقص نگاه داشتن *az naks nigāh-d.*

**MAINTAINABLE**, *a.* لایق اقرار *āyaki īkrār*, محفوظ *mahfūz*.

**MAINTAINER**, *n.* پرورش دهنده *parwarish dihandā*, پروردگار *parwardigār*.

**MAINTENANCE**, *n.* پرورش *parwarish*, خوردنی *khurāk*, معاش *muāsh*, خوردنی *khurdanī*, روزی *rozi*. — (support) محافظت *muhāfazat*, نگهداری *nigah-dārī*.

**MAJESTIC**, *a.* نوجلال *khusravī*, همایون *hūmayūn*.

**MAJESTICALLY**, *ad.* با عظمت *bā ʿazmat*, شاهانه *shāhāna*, از شوکت *az shaukat*.

**MAJESTY**, *n.* سلطنت *salṭanat*, جناب *janāb*, فر شوکت *shaukat*, حضرت *hazrat*, *farr*. — (king's address) جناب عالی *janābi ʿālī*.

**MAJOR**, *a.* بيشتر *akbar*, اعظم *ʿazam*, بیشتر *bishtar*.

**MAJOR**, *n.* (officer) عملدار *ʿamal-dār*. A majordomo, خانسaman *khānsāmān*, تقدیمت *nāzir*. — (first proposition) مقدم *takdimat*, Major-general, سر عسکر *sarī ʿaskar*.

**MAJORITY**, *n.* کثرت *akbarī*, اکثریت *kasariyat*, اغلب *aghlab*. — (full age) بلوغ *bulūgh*. — (the office of major) سرداری *sardārī*.

**MAKE**, *vt.* ساختن *sākhtan*, کردن *kardan*. — (cause) کنانیدن *kunānīdan*. To make away with, قتل کردن *katl-k.*, کشتن *kushtan*. To make account, حساب کردن *hisāb-k.* To make account of, التفات کردن *iltifāt-k.* To make good, ثابت کردن *sābit-k.* To make light of, بی‌مودة پنداشتن *bihūda-p.* To make merry, شاد کردن *shād-k.* To make much of, عزیز داشتن *ʿazīz-d.*, نوازش کردن *nawāzish-k.* To make over, سپارش کردن *sipārish-k.* To make out, تعریف آشکاره کردن *āshkāra-k.*, تعریف

*tadrīf-n.* To make sure of, یقینی پنداشتن *yakīnī-p.* To make up, (reconcile) میان ساختن *islāh mā bayn-s.* — (repair) صورت ساختن *marammat-s.* — (compound) ترکیب کردن *tarkīb-k.* — (put-together) صورت بهم نهادن *baham-n.* — (shape) تمام کردن *sūrat-b.* — (complete) تمام کردن *tamām-k.* To make for (advantage) فایده نمودن *fāyda-n.* — (operate as a proof) برقرار کردن *barkarār-n.*, تقویت ساختن *takwīyat-s.*

**MAKE**, *n.* ساخت *sākht*, صورت *sūrat*, شکل *shikl*, کالبد *kālbud*.

**MAKER**, *n.* سازنده *sāzanda*, صانع *sānʿ*, خالق *khāliq*.

**MALADMINISTRATION**, *n.* بدعمری *bad ʿamali*, بد انتظامی *bad intizāmī*, تدبیر فساد *tadbīri firād*.

**MALADY**, *n.* مرض *marz*, بیماری *bīmārī*, درد *dard*, آزار *ʿāzar*, رنج *ranj*.

**MALE**, *n.* نر *nar*, مذکر *muzakkar*. Male and female, نر و ماده *nar u māda*, مذکر *muzakkar u mudnas*. A male animal, فعل *fahl*.

**MALARIA**, *n.* ابخرت فاسد *abkhirati fāsīd*.

**MALCONTENT**, *n.* نا راض *nā rāz*, نا خوش *nā khūsh*.

**MALEDICTION**, *n.* بددعا *bad duʿā*, لعنت *ladnat*.

**MALEFACTION**, *n.* گناه *gunāh*.

**MALEFACTOR**, *n.* گناه‌گار *gunāhgār*, مجرم *mujrim*.

**MALEVOLENCE**, } *n.* بد خواهی *bad khāhi*,  
**MALICE**, } کینه *kīna*, دشمنی *dushmanī*, عداوت *adāwat*.

**MALEVOLENT**, *a.* بد خواه *bad khāh*, بد اندیش *bad gumān*, بد گمان

*andīsh*, بد کردار *bad kirdār*, بد فرجام *bad farjām*.

**MALEVOLENTLY**, } *ad.* بد خواهانه *bad*  
**MALICIOUSLY**, } *khāhāna*, با کین *bā*  
*kīn*.

**MALICIOUS**, *a.* بد نیت *bad zāt*, بد نیت *bad niyat*.

**MALIGNANT**, *a.* بد خواہ *bad khāh*, نا  
بکار *nābakār*, ور *kīna war*.

**MALIGNANTLY**, *ad.* vide **MALICI-  
OUSLY**.

**MALIGNITY**, *n.* دشمنی *kīna*, دشمنی *dush-*  
*manī*.

**MALLEABILITY**, *n.* امکان کوفته شدن  
*imkāni kufta-sh.*, ملایمگی *mulāyāmī*.

**MALLEABLE**, *a.* کوفته شدنی *kufta*  
*shudanī*, امتداد یابی *imtidād yābī*.

**MALLET**, *n.* میخ چوبه *mekh chūba*, میخ  
کوب *mekh kūb*.

**MALT**, *n.* بوزه *boza*.

**MALTREAT**, *vt.* بد سلوکی کردن *bad su-*  
*lūkī-k.*

**MAMMA**, *n.* vide **MOTHER**.

**MAMMALIA**, *n.* حیوانات شیر ده *haywā-*  
*nāti shīr dah*.

**MAMMON**, *n.* مال *daulat*, مال *māl*.—  
(deity) رب المال *rabbu'l māl*.

**MAN**, *n.* (mankind) آدم *ādam*, انسان  
*insān*, ناس *nās*, بشر *bashar*.—(a male)  
مرد *mard*, مردم *mardum*.—(servant)  
مچاکر *chākar*, خدمتگار *khidmatgār*. A  
common man, نفر *nafar*. A man of  
war, مرزبان *jehāzi jang*, هرکس *har kas*.  
*mirzūb*. Every man, هرکس *har kas*.  
No man, هیچکس *hich kas*. A little  
man, مردمک *mardumak*.

**MAN**, *vt.* مردمان تعیین کردن *mardumān*  
*tayyīn-k.*, مردمان نهادن *mardumān-n.*

**MANACLE**, *n.* دستبند *dastband*.

**MANACLE**, *vt.* زنجیر کردن *zanjīr-k.*,  
دست بند کردن *dast band-k.*

**MANAGE**, *vt.* تدبیر کردن *tadbīr-k.*, کار  
معامله *kār guzārī-n.*, سر براهی کردن  
*muāmala-k.*, مباشرت کردن *mubāsharat-*  
*ba rāhī-k.*, *To manage well* (an estate or  
money matters) ترتیب کردن *tarkīb-k.*  
—(make tractable) رام ساختن *rām-*  
*s*, حکم بردار کردن *hukm bardār-k.*—  
(use with ease) با آسانی ساختن  
*bā āsānī-s.*, تیز دستی نمودن *tez-dastī-*  
*n.*—(treat with address) ادب نمودن  
*adab-n.*, قابلیت و آزر *kābilīyat*  
*wa āzram-n.*

**MANAGEABLE**, *a.* دست آموز *dast āmūz*,  
آسان معامله *ba kār shāyista*, فرمان  
بردار *āsān muāmala*, فرمان  
بردار *farmān bardār*.

**MANAGEABLENESS**, *n.* دست آموزی  
*dast āmūzī*, فرمانبرداری *farmān bar-*  
*dārī*.

**MANAGEMENT**, *n.* کارگذاری *kār guzārī*,  
مباشرت *mubāsharat*, معامله *muāmala*,  
کارسازی *kār sāzī*, تدبیر *tadbīr*.

**MANAGER**, *n.* کارگذار *kār guzār*, پیش  
مباشر *mubāshir*, عامل *āmīl*, کار  
پیشکار *peshkār*, وکیل *wakīl*,  
خانمدار *khānadār*.

**MANDATE**, *n.* حکم *hukm*, فرمان *farmān*,  
وصیت *wasīyat*.

**MANDATORY**, *n.* فرمان ده *farmān dah*,  
حکم گذار *hukm guzār*.

**MANDRAKE**, *n.* مردم گیاه *mardum*  
*giyāh*, یبروج *yabrūj*.

**MANE**, *n.* عرف *yāl*, بال *ārf*.

**MANFUL**, *a.* دلیر *mardāna*, دلیر *dīler*.  
**MANFULLY**, *ad.* دلیرانه *dīlerāna*,  
مردمانوار *mardānawār*.

**MANFULNESS**, *n.* مردانگی *mardanagī*  
دلیرانگی *dīlāwarī*.

- MANGE**, *n.* چرب *garī*, خارش *jarab*, *khārish*.
- MANGER**, *n.* معلف *madlaf*, ادرون *idraun*.
- MANGLE**, *vt.* پی آزمودگی پاره پاره زدن *bī āzmūdagi pāra pāra-z.*, در بدن *darīdan*.
- MANGO**, *n.* انبه *amba*, نغزک *naghzak*.
- MANGY**, *a.* گری دار *purī khārish*, پرخارش *garī dār*.
- MANHOOD**, *n.* رجولیت *rujūliyat*.—(opposite to childhood) شباب *shabāb*, مردانگی *javānī*.—(prowess) جوانمردی *javānmardī*.—(puberty) رسیدگی *bulūghat*, بلوغت *rasīdagī*.
- MANIACAL**, *a.* مجنون دیوانه *diwāna*, مجنوم *majnūm*.
- MANIFEST**, *a.* آشکارا *āshkāra*, ظاهر *zāhir*, هویدا *hawīdā*, روشن *raushan*. To be manifest, ظاهر شدن *zāhir-sh.*, واضح شدن *wāzih-sh.*
- MANIFEST**, *vt.* هویدا *zāhir-k.*, روشن کردن *harvaydā-n.*, روشن کردن *rau-shan-k.*, بیان ساختن *bayān-s.*
- MANIFESTABLE**, *a.* آسان اظهار *āsāni izhār*.
- MANIFESTATION**, *n.* توضیح *izhār*, اظهار *izhār*, تفسیر *tauzīh*, کشف *kashf*, بیان *bayān*.
- MANIFESTLY**, *ad.* ظاهراً *zāhīran*, ظاهرانه *zāhīrāna*.
- MANIFESTO**, *n.* اظهار نامه *izhār nāma*, صورت حال *suratī hāl*.
- MANIFOLD**, *a.* اقسام گوناگون *gunāgūn*, اقسام *aksām*.
- MANIFOLDLY**, *ad.* با گوناگونی *bā gunāgūnī*, با چندین بار *bā chandīn bār*.
- MANIKIN**, *n.* مردمک *mardumak*.
- MANIPLE**, *n.* دست *dasta*, چلد نفر *chamd-nafar*.
- MAN-KILLER**, *n.* مردم کش *mardum kush*.
- MANKIND**, *n.* بنی آدم *banī ādam*, بشر *bashar*, خلقت *khalkat*.
- MANLINESS**, *n.* مردمی *mardumī*, جوا *javānmardī*, دلوری *dilāwarī*.
- MANLY**, *ad.* مردانه *mardāna*, دایر *diler*.
- MANNA**, *n.* ترنجبین *taranjubīn*, شر *shirkhist*.
- MANNER**, *n.* وجه *vajih*, طور *taur*, روش *rawish*, رسم *rasm*, طریق *tarik*, مذوال *minwāl*, آئین *āyīn*, دستور *ḍastūr*, عادت *ādat*, خوی *āyīn*, نامت *namut*.—(disposition) خوی *khūi*, قسم *kism*, مزاج *mizāj*.—(sort) قسم *kism*, نوع *nau*.—(air) وجه *vajih*, چهره *chahra*. In what manner? چگونه *chigūna*, چطور *chitūr*. Manners, آداب *ādāb*, اخلاق *akhlāk*, خصال *hasāl*.
- MANNERLY**, *a.* خوش اخلاق *khush akhlāk*, خلیق *khaliq*, ادبانه *adabāna*, با لطف *bā lutf*.
- MANŒUVRE**, *n.* تدبیر *tadbīr*, حکمت *hikmat*, چالاکی *chālākī*.
- MANSION**, *n.* حویلی *hawilī*, بیت *bayt*, خان *khāna*, مسکن *maskan*.
- MANSLAUGHTER**, *n.* مردم کشی *mardum kushī*, قتل *kuṭl*.
- MANTLE**, *n.* خرقه *khirqah*, بال *bālū*, پوش *posh*.
- MANTLE**, *vi.* کف بر آوردن *kaf bar-ā.* *vt.* پوشیدن *poshīdan*.—(disguise) (cover) تبدیل *tabdīlī wazt-k.* وضع کردن *wadīd kardan*.
- MANUAL**, *a.* دستی *dastī*, دستی *yadī*, کتاب کوچک *kitābī kūchak*, رساله *risāla*.
- MANUFACTORY**, *n.* کارخانه *kār khāna*, دستگاه *dastgāh*.
- MANUFACTURE**, *n.* دستکاری *dastkārī*, صنعت *sundt*, کاریگری *karīgarī*.



MANUFACTURE, *vt.* از دست ساختن *az dast-s.*, دستکاری کردن *dashtkārī-k.*

MANUFACTURER, *n.* کارگر *kārīgar*, صانع *sānt*, دستکار *dast kār*.

MANUMISSION, *n.* آزادی *āzādagī*, آزادی *āzādī*.

MANURABLE, *a.* لایق زراعت *lāyaki zirādt*.

MANURE, *vt.* سرکین دادن *sargīn-d.*, زبل دادن *zabl-d.*

MANURE, *n.* سرکین *sargīn*, زبل *zabl*, دمال *damāl*.

MANUREMENT, *n.* زراعت *zirādt*, زمین تیماری *zamīn timārī*.

MANURER, *n.* زراعت گر *zirādt gar*.

MANUSCRIPT, *n.* دست خط *dast khatt*, نوشته *navishta*.

MANY, *a.* (a good many) فراوان *farāwān*, بسیار *bisyyār*, کثیر *kasīr*, بسی *basī*.— (several) چند *chand*. 'How many?' چند *chand*, چه قدر *chi kadr*. So many, چندین *chandīn*, این قدر *īn kadr*.— (as many as that) آنقدر *chandān*, چندان *ānkadr*. Many times, بارها *bār hā*, کثرت *chandbār*. Many words, کثرت کلام *kasrati kalām*. Many favours, وافی *altāfi wāfiyat*.

MAP, *n.* نقش زمین *nakshai zamīn*, هیت *hiatul arz*, تخطیط *takhtīti balā*.

MAR, *n.* (injury) ضرر *zarar*, زیان *ziyān*.— (blot) عیب *dīb*.

MAR, *vt.* ضرر رسانیدن *ziyān-k.*, زیان کردن *zarar-r.*, خسارت کردن *khasārat-k.*

MARBLE, *n.* مرمر *sangi marmar*, رخام *rukhām*.

MARBLE, *a.* رخامی *marmarī*, مرمری *rukhāmī*.

MARCH, *vi.* رفتن *raftan*, سپردن *sayr-k.*, گام نهادن *gām-n.* To march on

foot, پیاده رفتن *payāda-r.* To set off upon a march, کوچ کردن *kūch-k.*, رحلت کردن *rahlat-k.*

MARCH, *n.* (walking) رختار *raftār*, سپر *sayr*.—(military progress) کوچ *kūch*, رحلت *rahlat*.—(month) فروردین *farwardēn*, مارچ *march*.

MARCHIONESS, *n.* خانم *khānam*, بانو *bānū*.

MARE, *n.* ماده *aspi māda*, ماده *mādiyān*.

MARGARITE, *n.* مروارید *marwārid*, لؤلؤ *lūlū*.

MARGIN, *n.* (border) حاشیه *hāshīya*.—(brink, edge) کناره *kināra*, لب *lab*, حد *hadd*.

MARGINAL, *a.* کناری *kinārī*. A marginal note, محشی *mahshai*, حاشیه *hāshīya*. To write marginal notes on a book, تاحشیت کردن *tahshiyat-k.*

MARGRAVE, *n.* مرزبان *marzbān*, شریف *sharīf*.

MARIGOLD, *n.* گل صد برگ *guli sad barg*.

MARINE, *a.* دریایی *dar yāi*, بحری *bahrī*.

MARINER, *n.* ملّاح *mallāh*, کشتی بان *kishti bān*, اهل جهاز *ahli jahāz*.

MARITIME, *a.* دریایی *daryāi*, بحری *bahrī*.

MARJORAM, *n.* حبث الغیل *habku'lfil*, مرزنجوش *marzanjūsh*.

MARK, *n.* نشان *nishān*, علامت *dlāmat*, اشارت *ishārat*. A mark on cattle, داغ *dāgh*. A mark for shooting at, هدف *hadaf*, نشان *nishāna*.—(proof) شهادت *shahādat*, عیار *dyyār*.

MARK, *vt.* علامت نمودن *dlāmat-n.*, نشان کردن *nishān-k.*, رسم کردن *rasm-k.*, داغ کردن *dāgh-k.*—(take notice of)

- کردن *ghazir-k.*, بصیرت نمودن *bast-*  
*rat-n.*, نظر کردن *nazar-k.*
- MARKER, *n.* نشان کننده *nishān kun-*  
*anda*, علامت سازنده *ālāmat sāzanda*.  
 —(counter) پیش تخت *pesh takhta*.
- MARKET, *n.* بازار *bāzār*, چوک *chauk*.  
 —(buying and selling) خرید و فروخت  
*kharīd u farūkht*. The market people,  
*kharīd u farūkht*. The market people,  
*mardumāni bāzār*. —  
 قیمت بازار *nirikh*, (certain price)  
*kīmatī bāzār*. Belonging to a market,  
*bāzārī*. A dull market, بازار  
*bāzārī ghīrār*, کساد *kasād*.
- MARKET, *vi.* بیع و شرا *bāzār-k.*, نمودن  
*bat u sharā-n*.
- MARKETABLE, *a.* رایج الوقت *bāzārī*,  
*rāijū' l' waqt*.
- MARKING-INK, *n.* مرکب نشان *marak-*  
*kabi nishān*.
- MARKSMAN, *n.* نشان دار *nishānadār*,  
 شکاری *shikārī*.
- MARMALADE, *n.* مربای نارنج *murābbāi*  
*nāranj*.
- MARQUIS, *n.* میر *mīr*, خان *khān*.
- MARRIAGE, *n.* نکاح *nikāh*, از دواج *izda-*  
*wāj*, شادی *shādī*, مزاجت *muzāwajat*.  
 A marriage contract, معاهدت نکاح *mu-*  
*āhadat nikāh*, عقد نام *akd nāma*. A  
 marriage contract signed by a judge  
*hujjati nikāh*. A mar-  
 riage portion, کابین *kābīn*. A mar-  
 riage settlement, زن کابین *kabīni zan*.  
 صدق *sadāq*. A marriage entertain-  
 ment, مهمانی عروس *mahmāni drūs*.  
 To marriage, بکنج طلب کردن *ba-*  
*nikāh talab-k.* To contract mar-  
 riage, عقد نکاح کردن *akdi nikāh-k.*
- MARRIAGEABLE, *a.* لایق نکاح *lāyaki*  
*nikāh*. —(at the age of puberty) بالغ  
*bāligh*, رسیده *rasīda*.
- MARRIED, *a.* مذکوح *mankūh*. A mar-  
 ried man, کد خدا *kud khudā*, زوج *zauj*.  
 A married woman, زوج *zaujah*, عروس  
*drūsa*.
- MARROW, *n.* مغز *maghz*.
- MARROWLESS, *a.* بی مغز *bī maghz*.
- MARRY, *vt.* نکاح کردن *nikāh-k.*, ازدواج  
*izdiwāj-k.*, عقد بستن *akdi*  
*nikāh-b.*, عروس کردن *drūs-k.*
- MARS, *n.* مریخ *mirrīkh*, بهرام *bahrām*.
- MARSH, *n.* گلاب *gilāb*, وحل *wahal*,  
*khalāb*.
- MARSHAL, *n.* سپاه سالار *sipāh sālār*. —  
 (harbinger) پیشرو *peshrau*.
- MARSHAL, *vt.* صف کردن *saff saff-k.*,  
 صف آراستن *saff-ā*.
- MARSHALLER, *n.* صف آرا *saff ārā*, ناظم  
*nāzim*.
- MARSHY, *a.* گلابی *gilābi*, شوره *shūra*.
- MART, *n.* بازار *bāzār*, تجارتگاه *tijāratgāh*.
- MARTIAL, *a.* لشکری *lashkarī*, جنگی  
*jangī*, سپاهی *sipāhī*. —(law) قانون  
*kānūni jangī*.
- MARTIN, *n.* ابابیل *abābil*, وطواط *watwāt*.
- MARTINGALE, *n.* پیش بند *pesh band*,  
 زیربند *zer band*.
- MARTYR, *n.* شهید *shahīd*, (pl. شهدا).
- MARTYR, *vt.* شهید کردن *shahīd-k.*, قتل  
*katl-k.*
- MARTYRDOM, *n.* شهادت *shahādat*. A  
 place of martyrdom, مشهد *mashhad*.
- MARVEL, *vi.* تعجب کردن *tadjjub-k.*,  
 متعجب شدن *hayrān-sh.*, حیران شدن  
*mutadjjīb-sh.*, آشفته شدن *āshufta-sh.*
- MARVEL, *n.* عجب *djab*, بدیع *badīd*,  
 کرامت *karāmat*.
- MARVELLOUS, *a.* عجیب *djīb*, غریب  
*gharīb*, حیرت انگیز *hayrat angīz*.

MARVELLOUSLY, *ad.* عجبانه *djabāna*, بطور تعجب *ba tauri taad̄jub*.

MARVELLOUSNESS, *n.* غریبی *gharībī*, عجیبی *djabī*.

MASCULINE, *n.* مذکر *muzakkar*, نر *nar*. —(strong) دلیر *diler*, مردانه *mardāna*.

MASH, *vt.* خلط *khilt*, آمیزش *āmizish*.

MASH, *vt.* خلط با هم زدن *khilt bāham-z*, کوفتن *kūftan*.

MASK, *n.* حجاب *burkt*, برقع *visor* *hijāb*. —(subterfuge) حیله *hila*, بهانه *bahāna*. —(revel) مسخره *maskhara*.

MASK, *vi.* برقع نهادن *burkt-n*. —(cover) پوشیدن *poshādan*, پنهان کردن *pinhān-k*.

MASKER, *n.* مسخره *burkt pūsh*, پوش *maskhara*.

MASON, *n.* سنگ تراش *sang tarāsh*, مرخم *murakhkhim*. —(a builder with stone, &c.) معمار *mīmār*. A mason's rule, قیاس *qiz*. A mason's trowel, مال *māla*.

MASONRY, *n.* سنگتراشی *sang tarāshī*, معماري *mīmārī*.

MASQUERADE, *n.* تبدیل صورت و بدله *tabdili sūrat wa bazla bāzi*, مسخره بازی *maskhara bāzi*.

MASQUERADE, *vi.* تبدیل صورت و بدله *tabdili sūrat wa bazla bāzi-n*, مسخره کردن *maskhara-k*.

MASS, *n.* (large quantity) انبار *ambār*, جماعت *tūda*. —(assemblage) توده *jamāat*, گروه *gurūh*.

MASS, *vt.* انداختن *farāham-ā*, فراهم آوردن *andūkhātan*.

MASSACRE, *n.* خونریزی *katli āmm*, خشکی *khūn-rizi*, کشتگی *kushtagi*.

MASSACRE, *vt.* مقاتلت کردن *mukāta-lat-k*, قتل کردن *katl-k*, ریختن خون *khūn-r*.

MASSINESS, *n.* کلاهی *kalāhi*, سنگینی *sangīnī*.

MASSIVE, *a.* کلاهی *kalāhi*, عظیم *dzim*, سنگین *sangīn*.

MAST, *n.* ستون *tīri kishti*, تیر کشی *sitūni safina*.

MASTER, *n.* مالک *mālik*, خداوند *khudāwand*, خواجه *sāhib*, *khājā*. The master of a house, خداوند خانه *khudāwandi khāna*, کتخدا *kat khudā*. —(a teacher) استاد *ustād*, معلم *muallim*. —(mister, sir) صاحب *sāhib*, آغا *āghā*.

MASTER, *vt.* مغلوب کردن *maghlūb-k*, دست یافتن *ghālib-sh*, غلبه شدن *dast-y*, فتح کردن *mutt-k*, مطیع کردن *fath-k*.

MASTERLY, *a.* استادانه *ustādāna*, دانا *dānā*, قابل *kābil*.

MASTER-PIECE, *n.* کار استاد *kāri ustād*, کار گزیده *kāri guzida*.

MASTICATION, *n.* هرزوت *harmazat*, خیسیدگی *khisidagi*.

MASTICH, *n.* مصطکی رومی *mastaki rūmī*, شاهدانه *shahdāna*.

MASTIFF, *n.* سگ بزرگ *dirwās*, درواس *sagi buzurg*.

MAT, *n.* حصیر *būryā*, بوریا *hasir*. A maker of mats, بان *būryā bāf*.

MAT, *vt.* بوریا با حصیر پوشیدن *bā hasir-p*, بوریا یافتن *būryā-b*.

MATCH, *n.* (of a gun) فاعیل *fatila*. —(a contest at any athletic exercise) مبارزت *mukābalat*, کشتی *kushti*, بازی *bāzi* *jang*. —(game) جنگ *ladbat*. —(an equal) همپای *ham pāya*, همقدم *ham kadam*. —(anything resembling) مانند *mānand*, نکاح *muṣhābih*. —(a marriage) نکاح *nikāh*, عروسی *drūst*. A safety match, کبریت سلامت *kibriti salāmati*.

**MATCH**, *vt.* برابر شدن (to be equal to) *barābar-sh.*, برابر همپایا بودن *hampāya-b.* —(make equal) همقدم نمودن *hamkadam-n.*, برابر کردن *barābar-k.* —(confront) مقابلہ کردن *mukābala-k.* —(suit) معادل کردن *muwāfik-s.*, موافق ساختن *muādil-k.* —(proportion) موافق کردن *muwāfik-k.* —(join in marriage) نکاح *nikāh-k.* —(to be married) نکاح کردن *nikāh karda-sh.*

**MATCHLESS**, *a.* بی مثال *bī misāl*, بی نظیر *bī nazīr*, لاسانہ *lāsānī*.

**MATCHLESSLY**, *ad.* بی نظیرانه *bī nazīrāna.*

**MATCHLESSNESS**, *n.* بی نظیری *bī nazīrī*, بی مثالی *bī misālī.*

**MATCH-MAKER**, *n.* (maker of matches) ساز *kibrītsāz.* —(marriage-broker) مشاطہ درمیانی *darmiyānī*, ماشہ *maashhāta.*

**MATE**, *n.* (husband or wife) زوج *zawj.* —(companion) رفیق *rafīq*, همدم *hamdam.* —(assistant) یار *yār.* Check-mate, (at chess) شاه مات *shāh māt.*

**MATERIAL**, *a.* (consisting of matter) جسمانی *jismānī*, مادی *māddī.* —(important) ضرور *zarūr*, مهم *muhimm.* —(essential) ذاتی *zātī*, اصلی *aslī.* A material cause, علت مادی *illatī māddiyat.* A material witness, شاهدہ *shāhīdī ūmdah.*

**MATERIALITY**, *n.* جسمانیت *jismānīyat*, مادیت *māddiyat.*

**MATERIALS**, *n.* اسباب *sāmān*, سامان *asbāb.*

**MATERIALLY**, *ad.* در اصل *dar asl.* —(importantly) با ضرورت *bā zarūrat.*

**MATERIA MEDICA**, *n.* اقربادین *karābādīn*, کتاب ادویہ *kitābī adwīya.*

**MATERNAL**, *a.* مادری *mādarī.*

**MATERNITY**, *n.* مادری *umūmat*, امومت *mādarī.*

**MATHEMATICAL**, *a.* هندسی *handasī*, ریاضی *riyāzī.*

**MATHEMATICALLY**, *ad.* از روی هندسہ *az rūi handasa.*

**MATHEMATICIAN**, *n.* مهندس *muhandis*, ریاضی دان *riyāzī dān.*

**MATHEMATICS**, *n.sing.* علم ریاضی *ilmī riyāzī*, هندسہ *handusa.* Axioms in mathematics, علوم ریاضت *illūmī riyāziyat.*

**MATINS**, *n.* نماز صبح *nimāzi fajr*, نماز فجر *nimāzi subh.*

**MATRICE**, *n.* قالب *kālīb.* —(womb) رحم *rihm.*

**MATRICIDE**, *n.* قتل مادر *katli mādar.*

**MATRICULATE**, *vt.* پذیرفتن *puzīruftan*, اندن دخول *tulmīz-s.*, تلمیذ ساختن *iznī dukhūl-y.*

**MATRICULATION**, *n.* ادخال در مدرسه *idkhāl dar madrasa.*

**MATRIMONIAL**, *a.* نکاحی *nikāhī*, زوجی *zawjī.*

**MATRIMONIALLY**, *ad.* نکاحیانہ *nikāh-yāna.*

**MATRIMONY**, *n.* ازدواج *nikāh*, نکاح *izdiwāj.*

**MATRON**, *n.* کدبانو *khātūn*, خاتون *kad bānū.*

**MATRONAL**, *a.* بیکمہ *khātūnī*, خاتونی *begamī.*

**MATTER**, *n.* جسم *jism*, جسد *jasad*, تن *tan.* 2. (affair) کار *kār*, باب *bābat*, کار و بار *kār u bār.* What is the matter? چه شده است *chi shuda ast.* —(importance) مہمیت *mu-zāyaka.* —(purulent matter) ریم *rīm.*

**MATTER, vi.** مضایقه شدن *muzāyaka-sh.*

مهم لازم شدن *muhimm wa lāzim-sh.*

It does not matter, هیچ مضایقه نیست *hič muzāyaka nist.* — (suppurate)

ریم ناک شدن *rīm nāk-sh.*

**MATTOCK, n.** تیشه *tisha*, کلند *kuland*, بیل *bil*.

**MATRESS, n.** توشک *tūshak*, بستر *bistar*.

**MATURE, a.** پخته *pukhta*, رسیده *rasida*, کامل *kāmil*.

**MATURE, vt.** رسیدن *pukhta-k.*, رسیدن *rasidan*, کامل شدن *kāmil-sh.*

**MATURELY, ad.** از پختگی *az pukhtagi*, کاملاً *kāmilan*. — (good time) *bā zamān*. — (with counsel well digested) نصیحت *bā rāya nashih*.

**MATURITY, n.** پختگی *rasidagi*, رسیدگی *pukhtagi*. — (puberty) بلوغت *bulūghat*.

**MAUL, vt.** کوفتن *kūftan*, زدن *zadan*, ضرب کردن *zarb-k.*

**MAUND, n.** (weight) من *man*.

**MAUSOLEUM, n.** مقبره *rauza*, مقبره *makbara*.

**MAW, n.** معده *māda*, دان *chīna dān*.

**MAXIM, n.** مقوله *makūla*, مسله *masala*, قاعده *kātda*, آیین *āīyn*, قانون *kānūn*.

**MAY, n.** خورداد *khurdād*, ربیع الاول *rabī'u'l auwal*, می *may*.

**MAYOR, n.** vide **MAGISTRATE**.

**MAZE, n.** دولاب *dolāb*. — (confusion of thought) حیرت *hayrat*, سرگردانی *sargardānī*.

**MAZE, vt.** حیران کردن *hayrān-k.*, سرگردان کردن *sargardān-k.* To be in a maze, حیران شدن *hayrān-sh.*

**MAZY, a.** معرود *mutaraddid*, پیچ دار *pičh dār*, مشکل *mushkil*.

**MEADOW, n.** چراگاه *chārāgāh*, علزار *dlafzār*, مرغزار *marghsār*.

**MEAGRE, a.** لاغر *lāghir*, کم گوشت *kam gusht*, حقیر *hakīr*.

**MEAGRENESS, n.** ضعیفی *lāghirī*, ضعیف *zaīf*, محض *mukhtāj*.

**MEAL, n.** 1. (ground corn) آرد *ārd*, دلتی *daktik*. 2. (repast) خوروش *khurush*, طعام *tadm*.

**MEALY, a.** پر آرد *pur ārd*, نرم *narm*.

**MEAN, a.** (despicable) فرومایه *farūmāya*, کمینه *kamīna*. — (moderate) میانه *mī-yāna*, معتدل *mudtadil*. — (niggardly) بخیل *bakhīl*. Of mean birth, بد نژاد *bad nishād*, بد اصل *bad asl*. In a mean condition, کمپایه *kampāya*.

**MEAN, n.** (mediocrity) میان *mīyān*, اعتدال *attidāl*, وساطت *wasātat*. Mean time, mean while, در این میان *dar īn mīyān*, در این اثنا *dar īn asnā*.

**MEAN, vt.** (signify) معنی داشتن *madnī-d.* — (intend) مقصود داشتن *maksūd-d.*, اراده داشتن *irāda-d.*

**MEANDER, n.** پیچ *pičh*.

**MEANING, n.** (design) قصد *kasd*, غزم *dzm*, مراد *kām*, اراده *irāda*, مراد *murād* — (signification) معنی *madnī*, نتیجه *natiija*.

**MEANLY, ad.** حقیرانه *hakīrāna*, با دونی *bā dūnī*, با فرومایه *bā farūmāya*.

**MEANNESS, n.** حقارت *hikārat*, دونی *dūnī*, نارسایی *pasti*, دل *sill*, نارسایی *nā mardī*. — (want of liberality) بخیلی *bakhīlī*.

**MEANS, n.** (revenue) مال *māl* (pl. اموال). By all means, (از) *rizk* (pl. ارزاق). By all means, هر وجه *bahar waja*, صورت *sūrat*. By no means, هرگز *hargiz* *na*, از وسیله *qalan*. By means of,

- as *wastla*, بسبب *ba sabab*. Means of subsistence, وجه کفاف *waja kafāf*.
- MEASLES**, *n.* سرخک *surkhak*, سرخچه *surkhcha*, سرخگان *surkhgān*.
- MEASURABLE**, *a.* اندازنی *lāyaki andāza*, ممکن *mumkini paymān*.
- MEASURE**, *n.* انداز *paymāyish*, انداز *andāza*, قیاس *kiyās*, میزان *mizān*, پیمان *mikdār*. A measure, پیمان *paymāna*, مقیاس *mikyās*. To stamp measures with standard marks, تعویج *tadwīr-k.* A wine measure, نایل *nātil*. Full measure, وافی *wāfi*. Poetic measure, میزان *mizān*, وزن *wazn*.—(tune) ترانه *tarāna*. Above measure, بی حد *bī hadd*, بی سروسامان *bī sar u sāmān*. The greatest common measure, عاظم *āddi adzam*.
- MEASURE**, *vt.* قیاس *paymūdān*, اندازه کردن *kiyās-k.*, اندازه کردن *andāza-k.* To measure ground, مساحت کردن *misāhat-k.* To measure by the cubit, تازرک کردن *tazar-k.*
- MEASUREMENT**, *n.* پیمایش *paymāyish*, مساحت *kiyās*.—(of ground) مساحت *misāhat*.
- MEASURER**, *n.* پیماننده *paymāyanda*. A land measurer, مساحتدار *misāhatdār*.
- MEAT**, *n.* (flesh) گوشت *gūsh*, لحم *lahm*.—(food) خوراک *khōrāk*, غذا *ghazā*. Roast meat, کباب *kabāb*.
- MECHANICAL**, *a.* منجذیق شناس *man-jantik shanās*.—(belonging to an art) هنرمند *sandt paywand*, پیوند *hunarmand*.
- MECHANICALLY**, *ad.* موافق علم ادات *muwāfaki ilmi adāt*.
- MECHANICS**, *n.* اهل اهل حرف *ahli hīrfa*, اهل صنعت *ahli sandt*.
- MECHANISM**, *n.* علم ادات *ilmi adāt*, منجذیق علم *ilmi munjanik*.
- MEDAL**, *n.* سکه *sikka*, علامت *dlāmat*.
- MEDALIST**, *n.* گیر علامت *dlāmat gīr* باب *nishān yāb*.
- MEDDLE**, *vi.* دخل کردن *dakhil-k.*, معامله *muāmala-k.*, مداخلت کردن *dākhlat-k.*, دست زدن *dast-z.*
- MEDDLER**, *n.* دخل *dakhil*, فضولی *fuzūli*.
- MEDIAL**, *a.* میانه *miyāna*, متوسط *mutawassit*.
- MEDIATE**, *vi.* وساطت کردن *wasātat-k.*, توسط کردن *miyāndār-sh.*, توسط *tawassut-k.*
- MEDIATE**, *a.* متوسط *mutawassit*.—(interposed) درمیان نهاده *darmiyān nihāda*, میانین نشست *mā bayn nishasta*.
- MEDIATELY**, *ad.* بواسطت *ba wasātat*.—(by a secondary cause) از موجب *az mūjab* از ثنیان *az mūjab* *sunyān*.
- MEDIATION**, *n.* میانه *miyānā*, وساطت *wasātat*, میانداری *shifādt*, میانداری *miyāndārī*.
- MEDIATOR**, *n.* میانجی *miyānchī*, شفیع *shafī*, منصف *miyāndār*, میاندار *munisif*.
- MEDIATORIAL**, *a.* میانداری *miyāndārī*.
- MEDIATRIX**, *n.* واسطه *wāsita*, زن میاندار *zani miyāndār*.
- MEDICAL**, *a.* طب *tibbī*, علاج منسوب *ilāj mansūb*. The medical art, علم *ilmi tibb*, طبابت *tibābat*.
- MEDICINAL**, *a.* دوائی *dawāyī*, طب *tibbī*.
- MEDICINALLY**, *ad.* از روی طبابت *az rui tibābat*.
- MEDICINE**, *n.* دارو *dārū*, علاج *ilāj*, دوا *dawā*. A medicine chest, دارو دان *dārū dān*. To profess medicine, زشکی نمودن *zshki namodan*.

*bizishki-n.* To administer medicine,  
دوا دادن *danwā-d.*, علاج نمودن *tlāj-n.*

**MEDIOCRITY**, *n.* میانگي *ttidāl*, اعتدال *miyāngī.*

**MEDITATE**, *vi., vt.* اندیشیدن *andīshidan*,  
تصور کردن *tasavwur-k.*, غور کردن *ghaur-k.*,  
فکر نمودن *fikr-n.*, پنداشتن *pin-dāsh-tan.* To meditate on the issue  
of any thing, عاقبت اندیشیدن *ākibat-a.* To meditate flight,  
آهنگ گریز کردن *āhangī gurīz-k.* To meditate any  
thing good, خیر اندیشیدن *khayr-a.*  
بد اندیشیدن *bad-a.*

**MEDITATION**, *n.* فکر *andīsha*, اندیشه  
تصور *tāmmul*, تامل *ghaur*, غور *tasavwur.*

**MEDITATIVE**, *a.* متأمل *mutā'mmil*,  
متفکر *mutafakkir.*

**MEDITERRANEAN**, *a.* بحرالرومي (sea) *bahrur' rūmī.*

**MEDIUM**, *n.* درمیان *miyāna*, میان *dar-miyān*,  
اثر *asnā*, واسطه *bayn*, بین *wāsita*,  
درجه *zarīya.*

**MEDLAR**, *n.* کندس *kundus.*

**MEDLEY**, *n.* آمیزش *khilt*, خلط *āmīzish.*

**MEDLEY**, *a.* مخلوط *makhlūt.*

**MEDULLAR**, *a.* مغزی *mughzī.*

**MEEK**, *a.* نرم دل *narm dīl*, حلیم *halīm*,  
سالم *salīm.*

**MEEKEN**, *vt.* ملایم کردن *salīm-k.*, ملایم  
نمودن *mulāyim-k.* ملایم *halīm-n.*

**MEEKLY**, *ad.* ملایمانه *mulāyamāna.*  
با نرم دلي *bā narm dilē.*

**MEEKNESS**, *n.* نرمي *narmī*, حلم *hilm.*

**MEET**, *vt.* (encounter) ملاقات کردن *mu-lākāt-k.*, دو چار شدن *du chār-sh.*,  
جمع (assemble) شدن *rūbarū-sh.*

فرام آمدن *farāham-a.* *jamī-sh.* *jamī-sh.*  
—(engage) مهاره ساختن *muhāraba-*

*s.*—(join) اتصال یافتن *ittisāl-y.*, وصال  
*wasāl-k.* To go out to meet a  
person on the road, استقبال کردن  
*istikbāl-k.*

**MEETING**, *n.* مجلس *majlis*,  
انجمن *mahfil*, محفل *jamādt*, جماعت  
*anjuman.*—(encounter) ملاقات *mu-lākāt.* مجمع *didār.*—(conflux)  
النهرین *majmunmaharīn.* A meeting  
house, مجلس خانه *majlis khāna*,  
عبادتگاه *ibādatgāh.*

**MEETLY**, *ad.* vide FITLY.

**MEGRIM**, *n.* سرگردانی *dardi sar*, سرگردانی  
*sargardānī.*

**MELANCHOLIC**, *a.* سوداوي *malūl*, ملول  
دلبرسته *dil-basta*, غمگین *ghamgīn*,  
دلگیر *dilgīr.*

**MELANCHOLY**, *n.* ملالت *malālat*, سودا  
دلگیری *dil shikastagī*, دلشکستگی *sardā.*  
ماخولیا *mākhulyā*, دلگیری *dilgīrī.*

**MELIORATE**, *vt.* بهتر کردن *bahtar-k.*,  
خوبتر کردن *khūbtar-k.*

**MELIORATION**, *n.* بهبودی *bahtarī*, بهتری  
*bahbūdī.*

**MELLIFEROUS**, *a.* شهد *asāl*, عسل  
آميز *shahd āmīz.*

**MELLIFLUENCE**, *n.* شکر زبني *shakar rīzī*,  
شیریني *shīrīnī.*

**MELLIFLUOUS**, *a.* شکر ریز *shakar rīz*,  
شیرین *shīrīn.*

**MELLOW**, *a.* (ripe) پخته *pukhta*, رسیده  
*rasīda.*—(soft) ملایم *mulāyam*, نرم  
*narm.*—(intoxicated) مست *mast.*

**MELLOW**, *vi.* ملایم شدن *pukhta-sh.*,  
پخته شدن *mulāyim-sh.* *vt.* پخته کردن  
*pukhta-k.* نرم کردن *narm-k.*

**MELLOWNESS**, *n.* پختگی *pukhtagī*,  
نرمي *rasīdagī.*—(softness)  
ملایمت *mulāyamāt.* *narmī.*

**MELODIOUS**, *a.* خوش نوا *khush narwā*,  
خوش آهنگ *khush alhān.*

**MELODIOUSLY**, *ad.* با خوش الحان *bā khush alhān*, با نغم خوش *bā nagh mai khush*.

**MELODY**, *n.* آهنگ *āhang*, ترانه *tarāna*, نغم *naghma*.

**MELON**, *n.* خربزه *kharbuza*. A water-melon, تربز *tarbuz*, هندوانه *hinduvāna*. A musk-melon, خربزه *kharbuza*. A melon-ground, فالیز *fālīz*.

**MELT**, *vt.* آبدار کردن *gudākhtan*, گداختن *ābdār-k.*, ذوب ساختن *zūb-s.* To melt gold, زر تسبیک کردن *zar tasbīk-k.*—(soften) ملایم کران *mulāyam-k.*, نرم کردن *narm-k.*

**MELTED**, *a.* مذاب *gudākhta*, گداخته *muzāb*.

**MELTING**, *a.* گداخته *gudāzish*, گداخته *gudākhtagī*, ذوب *zawb*.

**MEMBER**, *n.* شلو (اعضا) *azw* عضو *ashl*, (اشلا *pl.*). 2. (a constituent of a body) یکی از صاحبان مجلس *yaki az sahibāni majlis*, قطع *katt*. A member of a college, مدرسه *parwardai* *madrasa*.

**MEMBRANE**, *n.* حجاب *hijāb*, پرد *parda*. The membrane of the brain, غشا *ghishā*. The membrane which envelopes a child in the womb, مشیمت *mashīmat*.

**MEMBRANOUS**, *a.* غشایی *ghishā'iy*, پرد *puri parda*.

**MEMENTO**, *n.* اشاره *ishāra*, کنایه *kināya*, تذکره *tazkira*.

**MEMOIR**, *n.* سرگذشت *tazkara*, تذکره *sarguzasht*.

**MEMORABLE**, *a.* یادداشتی *yāddāshī*, یادگار *yādgār*, یاد *lāyaki yād*, واجب الذکر *wajabu'z zikr*, مشهور *mash-hūr*. Any thing memorable, مذکرات *mazkarat*.

**MEMORANDUM**, *n.* یادداشت *yād dāshī*, ذکر *zīkr*. A book of memorandum, مرسومه *zīkrnāma*, مرسومه *musawwada*.

**MEMORIAL**, *a.* تذکره *yādgār*, یادگار *tazkara*.—(petition) عرضداشت *darz dāshī*, عرضی *darzī*.

**MEMORIALIST**, *n.* تذکره نویس *āriz*, عارض *tazkara nawīs*.

**MEMORY**, *n.* حافظت *yād*, حفظ *hifz*, حافظه *hāfizat*.—(remembrance) خاطر نشان *khātir nishān*, یاد *yād*. To commit to memory, استظهار کردن *istizhār-k.*, یادداشت *dar* *khātir-n.* To occur to the memory, یاد آمدن *bayād-ā.*, در خاطر رسیدن *dar khātir-r.* To preserve in memory, یاد داشتن *yād-d.*, یاد گرفتن *yād-g.* To recall to memory, تذکیر کردن *bayād-ā.*, *tazkīr-k.*

**MENACE**, *vt.* تهدید کردن *tahdīd-k.*, تخویف ساختن *tukhwīf-s.*

**MENACE**, *n.* تهدید *tahdīd*, تخویف *tukhwīf*.

**MENAGE**, *n.* خوش خانه *khush khāna*.

**MEND**, *vt.* (repair) مرمت کردن *marammat-k.*, تعمیر کردن *tadmīr-k.*—(improve) اصلاح کردن *islāh-k.*, بهتر کردن *buhtar-k.* *vi.* بهتر گشتن *bahtar-g.* To mend a garment, رفو کردن *rafū-k.*, در سلامت ترتیع کردن *tarkī-k.* To mend in health, افاتت یافتن *ifākat-y.* To mend one's fortune, مال ترقی کردن *māl tarakkī-k.*

**MENDABLE**, *a.* ممکن مرمت *mumkīni-marammat*, ممکن اصلاح *mumkīni islāh*.

**MENDER**, *n.* مرمت کننده *marammat-k.*

**MENDICANT**, *n.* درویش *darwīsh*, گدا *gudā*, فقیر *fakīr*.

**MENIAL**, *n.* خدمتگار *naukar*, بنده *khidmatgār*, بنده *banda*.



- MENSES**, *n. pl.* حیض *hais*, طمث *tums*.  
**MENSTRUAL**, *a.* ماهواره *māhwāra*, ماهی *māhi*.  
*māht*.  
**MENSTRUOUS**, *a.* حیض دار *hais dār*.  
**MENSURATION**, *n.* علم مساحت *ilmi masāhat*, پیمایش *paymāyish*.  
**MENTAL**, *a.* خاطر منسوب *zamīrī*, ضمیری *zamīrī*, *khātīr mansūb*, ذهن *zihn*.  
**MENTALLY**, *ad.* از خاطر *az khātīr*, در *dar* باطن *bātin*.  
**MENTION**, *n.* ذکر *zīkr*, تذکره *tazkara*, *irād*. Honourable mention, ذکر *zīkr* جمیل *jamīl*.  
**MENTION**, *vt.* ذکر کردن *yād-k.*, یاد کردن *yād-k.*, بیان کردن *bayān-k.*  
**MERCANTILE**, *a.* بازاری *tijāratī*, *bāzārī*. A mercantile agent, *gumāshṭa*. A mercantile agreement, *bayādt*.  
**MERCENARY**, *n.* مزدور *ajīr*, اجیر *ajīr*, *muzdūr*.  
**MERCENARY**, *a.* طامع *harīs*, حربص *harīs*, *tāmt*.  
**MERCER**, *n.* ابریشمی فروش *harīrī*, حریری *harīrī*, *abrīshamī farūsh*.  
**MERCERY**, *n.* اسباب *harīr*, حریر *harīr*, *asbābi saudāgarī*.  
**MERCHANDISE**, *n.* سوداگری *saudāgarī*, *tijārat* *dād u sitad*, *kharīd u farūkh*.— (wares) اجناس *amwāl*, *ajnās*. *amtiāti girān bahā*. Rich merchandise, *matāi*. Low priced merchandise, *matāt* *bāyik*.  
**MERCHANDISE**, *vt.* تجارت کردن *tijārat-k.*, سوداگری کردن *saudāgarī-k.*, بازار کردن *bāzār-k.*  
**MERCHANT**, *n.* سوداگر *saudāgar*, تاجر *tājir*, بازرگان *bāzurgān*.  
**MERCHANTMAN**, *n.* چهار تجارت *jehāzī tijārat*.  
**MERCIFUL**, *a.* رحیم *rahīm*, شفیق *shafīq*, *rahmān*.  
**MERCIFULLY**, *ad.* مشفقانه *mushfakāna*, *bā marhamat*.  
**MERCIFULNESS**, *n.* مرحمت *marhamat*, نرم دلی *narm dīlī*.  
**MERCILESS**, *a.* بی رحم *bī rahm*, بی شفقت *bī shafakat*.  
**MERCILESSLY**, *ad.* ظالمانه *zālīmāna*, *az bī rahm*.  
**MERCURIAL**, *a.* سیماپی *sīmābī*.— (active) چالاک *chālāk*.  
**MERCURY**, *n.* سیماب *sīmāb*, زینق *zīnak*. — (the planet) عطارد *utārid*.  
**MERCY**, *n.* رحم *rahm*, رحمت *rahmat*, *shāfakat*, *mulāyamat*, نرم دلی *narm dīlī*.  
**MERE**, *a.* مہر *mahz*, فک *fakat*, مجرور *mujarrad*.  
**MERE**, *n.* *ābdān*, *bahīrat*.  
**MERELY**, *ad.* فقط *fakat*, *mahsan*.  
**MERIDIAN**, *a.* *zuhri*.  
**MERIDIAN**, *n.* نصف النهار *zahr*, *nisfu'n nahār*.  
**MERIT**, *n.* سزاواری *liyākat*, *sazāwārī*, *fazl*, *kadr*, قابلیت *kābīliyat*.  
**MERIT**, *vt.* vide DESERVE.  
**MERITORIOUS**, *a.* واجب *sazāwār*, *wājib*, قابل *kābil*, ماب *fazilat* *māb*.  
**MERITORIOUSLY**, *ad.* از سزاواری *az sazāwārī*.  
**MERITORIOUSNESS**, *n.* سزاواری *sazāwārī*, *liyākat*.  
**MERMAID**, *n.* بنت البحر *binu'l bahr*.  
**MERRILY**, *ad.* شادمانه *bā shādī*.

*shādmānā*, باخوشي *bā khushī*, خرمانه *khurramāna*.

**MERRIMENT**, *n.* شادی *shādī*, خوشی *khushī*.

**MERRY**, *a.* شاد *shād*, خوش *khush*, مسرور *masrūr*.

*khurram*. To make merry, عیش و عشرت کردن *dīsh u dēshrat-k.* To be merry, شاد بودن *shād-b.*

خوش دل شدن *khush dīl-sh.*

**MESH**, *n.* دام *dāma*, شبکه *shabaka*.

**MESMERISM**, *n.* مغناطیس حیوانی *maghnāṭīsi haiwānī*, تأثیر قوت نفس *tāṭīri quwatī nafs.*

**MESMERIZE**, *vt.* بیهود گردانیدن *bīkhūd-g.*, بختواب انداختن *bā khāb-a.*

**MESS**, *n.* طعام *tadm*, خوراک *khurākī*. — (difficulty) مشکلی *mushkalī*, ورطه *warata*, ضایع *zāya*.

**MESSAGE**, *n.* پیغام *payghām*, رسالت *rasālat*.

**MESSANGER**, *n.* پیغمبر *payghambar*, رسول *rasūl*, کاسد *kāsīd*, پیک *payk*.

**MESSIAH**, *n.* المسيح *al-masīh*.

**MESSMATE**, *n.* همسفر *hamsufra*.

**MESSUAGE**, *n.* خانه *khāna*, بخت *bayt*, سرا *sarā*.

**METAL**, *n.* معدنی *maddanī*, مهل *muhl*, فلز *filiz*.

**METALLIC**, *a.* معدنی *maddanīya*, فلزی *filizī*.

**METAMORPHOSE**, *vt.* تبدیل صورت *tabdīlī sūrat-k.* کردن *tabdīlī sūrat-k.*

**METAMORPHOSIS**, *n.* تبدیل شکل *tabdīlī shakl*.

**METAPHOR**, *n.* کنایه *kināyat*, استعاره *istiāra*, مجاز *majāz*.

**METAPHORIC**, *a.* رنگین *rangīn*, مجازی *majāzī*. Metaphorical expressions, مصطلحات *mustalahāt*.

**METAPHORICALLY**, *ad.* مجازانه *majāzāna*, از روی استعاره *az rōi istiāra*, To

speak metaphorically, استعاره گفتن *istiāra-g.*

**METAPHYSICS**, *n. sing.* علم کلام *ilmī kalām*, الهیات *ilāhiyāt*.

**METEMPSYCHOSIS**, *n.* العناسخ *al tanāsukh*, شکل بشکل *shikl ba shikl* گردی *gardī*.

**METEOR**, *n.* شهاب *shahāb*, آتار علویه *āsāri ilwīya*.

**METEOROLOGY**, *n.* علم شهبان *ilmī shuhbān*.

**METHINKS**, *v. impers.* قیاس کردن *kayās-k.*, گمان بردن *gumān-b.*

**METHOD**, *n.* سلیقه *salīka*, طریق *tarīka*, قاعده *kāḍa*, رسم *rasm*, طور *taur*.

**METHODICAL**, *a.* مرتب *murattab*, صاحب منظم *muntazim*. — (person) صاحب نظام *sāhibi nizām*.

**METHODICALLY**, *ad.* به ترتیب *ba tartīb*, با انتظام *ba intizām*.

**METHODIZE**, *vt.* مرتب کردن *murattab-k.*, نظام کردن *nizām-k.*

**METONYMICAL**, *a.* کنایه منسوب *kināyat mamsūb*.

**METONYMICALLY**, *ad.* با کنایه *ba kināyat*.

**METONYMY**, *n.* کنایه *kināyat*.

**METRE**, *n.* نظم *nazm*, میزان *mīzān*, وزن *wazn*, عروض *shar*, شعر *shar*.

**METRICAL**, *a.* موزون *mauzūn*, مسجع *musajjad*.

**METROPOLIS**, *n.* دارالسلطنه *dārus saltanat*, پایتخت *pāya takht*.

**METROPOLITAN**, *n.* مطران *matrān*.

**MEW**, *n.* قفس *kaf*.

**MEW**, *vt.* در قفس نهادن *dar kaf-n.*

**MICROSCOPE**, *n.* خرد چیز دراز نما *khurd chīz darāz numā*, ذره بین *zarra bīn*.

**MID**, *a.* میان *miyān*, در میان *dar miyān*.

- MIDCOURSE, *n.* نیم راه *nīm rāh*.
- MIDDAY, *n.* ظهر *zuhr*, نیم روز *nīm rūz*, نصف النهار *nisfu'n nihār*. At midday, في نصف النهار *dar nīm roz*, در نیم روز *fī nisfu'nnihār*.
- MIDDLE, *a.* میانه *miyāna*, وسطی *wasatī*. —(intermediate) میاندار *miyāndār*, مختلف *muntasif*. The middle finger, انگشت وسطی *angushti wasatī*. Middle aged, نیم سال *nīm sāl*. The middle place, قلبگاه *kalb gāh*. Of middle stature, میان قد *miyāni kad*.
- MIDDLE, *n.* میانه *miyāna*, وسط *wasat*, اثنا *asnā*, نصف *nisf*, متوسط *mutawassit*. In the middle, در میان *dar miyān*, فی ما بین *fī mā bayn*. In the middle of the day, در نیم روز *dar nīm roz*, در نصف النهار *dar nisfu'n nihār*. In the middle of the night, در نصف الليل *dar nisfu'l layl*.
- MIDLING, *a.* میانه *miyāna*, وسطی *wasatī*.
- MIDLAND, *a.* در میان زمین *darmiyāni zamīn*, دور از کنار دریا *dūr az kanāri daryā*, وسطی *wasatī* ملکی *mulktī*.
- MIDMOST, *a.* میانی *miyāni*, وسطی *wasatī*.
- MIDNIGHT, *n.* نصف نیم شب *nīm shab*, نصف الليل *nisfu'l layl*. At midnight, در نیم شب *dar nīm shab*. Till midnight, تا نیم شب *tā nīm shab*.
- MIDRIFF, *n.* پرده فاصل *pardai fāsīl*.
- MIDSHIPMAN, *n.* ناظر کشتی *nāziri kishī*, سرکار جہاز *sar-kārī jehāz*.
- MIDST, *n.* میان *miyān*. From the midst, از میان *az miyān*. In the midst of them, در میان ایشان *dar miyāni tshān*. In the midst of the journey, در اثناي سفر *dar asnāi safur*. In the midst of the crowd, در میان جماعت *darmiyāni hangāma*.
- MIDSTREAM, *a.* میان رودخانه *miyāni rūd khāna*, وسط رود بار *wasatī rūdbār*.
- MIDSUMMER, *n.* رأس السرطان *rāsu's saratān*, وسط الصيف *wasatī's saif*.
- MIDWAY, *n.* نصف طریق *nīm rāh*, نصفی *nisfi tarīk*.
- MIDWIFE, *n.* قابله *kābila*, دایه *dāya*, ماماچه *māmācha*.
- MIDWIFERY, *n.* دایگری *dāyagari*, مامائی *māmāi*.
- MIDWINTER, *n.* وسط الشتاء *wasatish shitā*.
- MIEN, *n.* منظر *manzar*, میما *sīmā*, چهره *chihra*, رو *rū*.
- MIGHT, *n.* توانائی *tawānāi*, قوت *kuwat*, قدرت *kudrat*, طاقت *tākat*, زور *zūr*. —(ability) قابلیت *kābiliyat*. —(energy) شدت *shiddat*, دل و جان *dīl u jān*, جگر *jigar*.
- MIGHTILY, *ad.* نهایت *nihāyat*, با شددت *ba shiddat*, از زور *as zūr*.
- MIGHTINESS, *n.* زور آوری *zūr āwari*, قدرت *kudrat*, بزرگی *buzurgī*, بزرگواری *buzurgwārī*, جاد *jāh* (dignity).
- MIGHTY, *a.* توانا *tawānā*, قوی *kawī*, داور *sāhibi kuwat*, صاحب قوت *dilāwar*. —(in a great degree) غایت *gāyatrū'l ghāyat*.
- MIGRATION, *n.* انتقال *intikāl*, تبدل *tabdīl*, جایی وطن *jalāi watan*.
- MILCH, *a.* شیرده *shirdah*. —(cow) گاو شیرده *gāwi shirdah*.
- MILD, *a.* نرم *narm*, حلیم *halīm*, لطیف *latīf*, ملایم *mulāyim*.
- MILDLY, *ad.* با نرمی *bā narmī*, با لطف *bā lutf*, ملایمانه *mulāyamāna*.
- MILDNESS, *n.* نرمی *narmī*, لطف *lutf*, حلیم *hilm*, ملایمت *mulāyamat*.
- MILE, *n.* رتوت *ratwat*, میل *mīl*.
- MILE-STONE, *n.* علامت میل *dlāmati mīl*, سنگ میل *sangi mīl*.

MILFOIL, *n.* هزار دانه *hasārdāna*, بومادران *būmādarān*.

MILITARY, *a.* جنگی *jangī*, سپاهی *sepāhī*, لشکری *lashkarī*. Military affairs, جنگی احوال *ahwālī jangī*. A military pass word (parole) شعار *shiār*.

MILITARY, MILITIA, *n.* لشکر *lashkar*, عسکر *askar*.

MILK, *n.* شیر *shīr*, لبن *laban*—(sour milk) دوغ *dūgh*, ماست *māst*.

MILK, *vt.* شیر کشیدن *dūshīdan*, شیر کشیدن *shīr-k*.

MILKER, *n.* حلب دوشنده *dūshanda*, حلب *hālīb*.

MILKING, *n.* شیر دوشی *shīr dūshī*, حلب *halb*.

MILKMAID, *n.* زن شیر دوشی *zani shīr dūshī*.

MILKMAN, *n.* شیر فروش *shīr farūsh*, لبان *labbān*.

MILK-PAIL, *n.* دول *dol*.

MILL-PAN, *n.* شیر دان *shīr dān*.

MILKSOP, *n.* ناپرد *nāmard*, زاننه *zanāna*.

MILK-WHITE, *a.* شیر رنگ *abyaz*, شیر رنگ *shīr rang*.

MILKY, *a.* شیری *shīrī*.—(resembling milk) شیر مانند *shīr mānand*.—(giving milk) شیر ده *shīr dah*.

MILKY-WAY, *n.* کهکشان *kahkashān*, مجرای *mujarra*.

MILL, *n.* آسیا *asyā*, آسی *ās*. A wind mill, آسیای باد *asyāi bād*. A powder mill, آسیای باروت *asyāi bārūt*. A paper-mill, آسیای کاغذ *asyāi kāghaz*. A water mill, ناعور *nāūr*, آسیاب *asyāb*. A hand-mill, دست آسی *dast ās*. The handle of a hand mill, راید *rāid*. An oil mill, ملطاط *mltāt*. A mill-hopper,

دیمند *dalw*. The mill-clapper, دیمند *bimand*.

MILL, *vt.* آسیدن *āsīdan*, سحق کردن *sahk-k*.

MILLEPEDES, *n.* هزار پای *hasār pāya*, صد پای *sad pāya*.

MILLER, *n.* طحان آسیا بان *asyā bān*, طحان *tahhān*. The trade of a miller, طحانت *tihānat*. The miller's hire, تزد *tazda*.

MILLESIMAL, *a.* هزارم *luzārūm*, الف *alf*.

MILLET, *n.* ارزن *arzan*, دخن *dukhn*.

MILLION, *n.* ده صد هزار *dah sad hazār*, الف الف *alf alf*.

MILLIONAIRE, *n.* دولتمند *davlatmand*.

MILLSTONE, *n.* سنگ آسیا *sangi asyā*, راجی *raji*. The iron axle of a mill-stone, تازرا *tazra*.

MILL-WHEEL, *n.* چرخ آسیا *charkhi āsiyā*.

MILL-WRIGHT, *n.* آسیا گر *asyā gar*.

MILT, *n.* طحال *tihāl*.

MIMIC, *a.* تقلید *nuklūz*, مقلد *mukallid*, باز *bāz* *bāz*.

MIMIC, *vt.* تقلید کردن *nukl-k*, تقلید *taklīd-k*.

MIMICAL, *a.* تمسخری *tamashkuri*, استهزا *istihzā*.

MIMICALLY, *ad.* بوجه مقلد *bawajai mukallid*, تقلیداً *nukl bāzāna*.

MIMICRY, *n.* تقلید *nuklūz*, تقلید *taklīd*.

MINARET, *n.* مناره *mināra*.

MINCE, *vt.* قطع *kīma-k*.—(walk with short steps) قطع *katt katt-k*.—(walk with short steps) *hanāz-kh*.

MINCED, *a.* پاره پاره زده *pāra pāra zada*. Minced meat, کوفته *kūfta*.

MIND, *n.* خاطر *khātīr*, دل *dil*, جان *jān*, فهم *zamīr*.—(intellect) فراست *farāsat*,

ادراک *idrāk*.—(inclination, choice),  
خواهش *khāhish*, آرزو *ārzū*, مراد  
*murād*. To dwell on the mind, یاد بودن  
*yād-b*. To come into one's mind, در  
آمدن *dar yād-ā*, در یاد آوردن,  
*yād-ā*. To recall to mind, یاد آوردن,  
*dar yād-ā*. Having an enlightened  
mind, روشن ضمیر *raushan zamīr*.

MIND, *vi.*, *vt.* گاهي *ghaur-k*, آگاهی  
نمودن *āgāhī-n*, فکر داشتن *fikr-d*,  
بصیرت نمودن *basīrat-n*.

MINDFUL, *a.* هوشیار *khābardār*,  
هوشیار *hūshyār*, آگاه *āgāh*.

MINDFULNESS, *n.* هوشیاری *hūshyārī*,  
خبرداری *khābardārī*, بصیرت *basīrat*,  
آگاهی *āgāhī*.

MINDLESS, *a.* غافل *bī khabar*, بی خبر  
*ghāfil*, بی عقل *bī akl*.

MINE, *n.* معدن *māddan*, کان *kān*. A  
mine rich in ore, انالت معدن *māddani*  
*inālat*.

MINE, *vi.* در کردن معدن *māddan dar-k*,  
نقب کاویدن *nakk-k*.

MINER, *n.* معدني *kān kan*, کان کن  
*māddanī*.

MINERAL, *a.* معدني *māddanī*, کانی *kānī*.

MINERALIST, *n.* معدن شناس *māddan*  
*shinās*.

MINERALOGY, *n.* علم معدن *ilmi*  
*māddan*.

MINGLE, *vt.* سرشتن *āmikhtan*, آمیختن  
*sirishthan*, جمع کردن *khilt-k*, خلط کردن  
*jam-k*.

MINIMUM, *n.* غایت کمی *ghāyati kamī*.

MINISTER, *n.* (of state) وزیر *wasīr*, (pl.  
وزرا) *mudabbir*. The prime  
minister, وزیر اعظم *wasīrī azam*.—  
(agent) گماشته *gumāshtha*, وکیل *wakīl*,  
—(a christian priest) شماس *shammās*.

The ministers of state, ارکان دولت  
*arkāni dawlat*, وکالی دوا- *wukālāni*  
*dawlat*.—(of foreign affairs) وزیر امور  
خارج *wazīrī umūri khārija*.

MINISTER, *vi.* خدمت کردن *khidmat-k*,  
مستورج شدن *mutawajja-sh*. *vt.* دادن  
عطا کردن *ātā-k*.

MINISTERIAL, *a.* حکم دردار *hukmbardār*,  
فرمان بردار *farmān bardār*.—(pertain-  
ing to ministers of state), وزیری *wazīrī*,  
امیری *amīrī*.

MINISTRY, *n.* خدمت *khidmat*.—(office  
of ministers of state) وزارت *wazārat*,  
وکالت *wakālat*.—(dignity of prime  
minister) وزرات عظمی *wazarātī dzmi*.  
The ministry, ارکان دولت *arkāni*  
*dawlat*.

MINIUM, *n.* زنجفره *zinjifra*.

MINOR, *a.* اصغر *asghar*, کمتر *kamtar*.—  
(petty) صغیر *saghīr*, کوچک *kūchak*.  
—under ago) نا بالغ *nā bāligh*.

MINOR, *n.* خورد سال *nā bāligh*,  
خورد سال *khurd sāl*.

MINORITY, *n.* قلیت *killat*, کهاری *kahtari*,  
خوردتری *khurd tarī*.—(being under  
ago) خورد سالی *khurdsālī*, نا بالغی  
*nā bālighī*.

MINSTREL, *n.* مطرب *mutrib*, مغنی  
*mughannī*.

MINSTRELSY, *n.* مطربی *mutribī*, جماعت  
مطربان *jamāāti mutribān*.

MINT, *n.* 1. (plant) پودینه *pūdīna*, 2.  
(a place where money is coined) ضرب  
خانه *zarb khāna*, الضرب *dārus*  
*zarb*. The master of the mint, دارو  
ضرب *dārūghai dārus zarb*.

MINT, *vt.* سکه ضرب کردن *sikka-z*,  
سکه ضرب کردن *sikka zarb-k*.

MINUS, *n.* تفریق *tafrīk*.—(sign)  
علامت تفریق *dlāmāti tafrīk*.

MINUTE, *a.* باریک *bārīk*, رقیق *rakīq*, خرد *khurda*. Minute objects, خرد *khurda*, مرده *khurda murda*.

MINUTE, *n.* 1 (of time) لحظه *lahza*, ذره *zarra*, لامحه *lamha*. 2. (memorandum) یاد *yād āwar*, رقم زد *rakam zad*. A minute book, یادداشت نام *yād dāsh* *nāma*. A minute glass, شیشیه *shishai dakika*.

MINUTE, *vt.* یادداشت نوشتن *yād dāsh* *n.*, رقمزد کردن *rakam zad* *k.*

MINUTELY, *ad.* تفصیلاً *bāḡlīkkat*, با دقت *tafsilāna*.

MINUTENESS, *n.* دقت *dikkat*—(smallness) خردی *khurdī*, کوچکی *kūchakī*.

MINX, *n.* زن شوخ چشم *zani shūkh chashm*.

MIRACLE, *n.* کرامت *karāmat*, (گرامات *pl.*), معجزه *mudjaza* (*pl.* معجزات).

MIRACULOUS, *a.* عجیب *djib*, نما معجزه *mudjiza numā*.

MIRACULOUSLY, *ad.* از کرامت *az karāmat*, بطور اعجاز *batauri djāz*.

MIRE, *n.* خلأ *khilāb*, وحل *wahl*.

MIRROR, *n.* آینه *āyina*, مرآت *mīrāt*, آینه *ābgīna*. A convex mirror, آینه محدب *āīnai muhadḡab*. A concave mirror, آینه مجوف *āīnai mujawwaf*.

MIRTH, *n.* خوشی *khushī*, شادی *shādī*, عشرت *khurramī*, سرور *surūr*, شربت *āshrat*, مسرت *masarrat*, فرح *farah*.

MIRTHFUL, *a.* خرم *shādmān*, شادمان *khurram*, مسرور *khursand*, مسرور *masrūr*.

MIRTHLESS, *a.* بی شادی *bī shādī*, خرسند *nā khursand*.

MIRY, *a.* پر وحل *puri wahl*, گلداز *gildār*.

MISACCEPTATION, *n.* خیال خام *khīyālī khām*.

MISAPPLICATION, *n.* بیوجهی *bī wajahī*, بی شایستگی *bī shāyistagī*.

MISAPPLY, *vt.* بیجا خرج کردن *bījā kharch* *k.*, بیوجهی کردن *bī wajahī* *k.*.

MISAPPREHEND, *vt.* ناهمیدن *nā-f.*, خلاف معنی دریافت کردن *khilāfi madnī daryāft* *k.*.

MISAPPREHENSION, *n.* خلاف فهمیدگی *khilāfi fahmīdagī*.

MISAPPROPRIATE, *vt.* تصرف بیجا *bījā tasarrufi* *k.*, غبن کردن *ghubān* *k.*.

MISAPPROPRIATION, *n.* تعین نامناسب *tayīnī nā munāsib*, تصرف بیجا *tasarrufi bījā*.

MISBEHAVE, *vi.* بد سلوکی نمودن *bad sulūkī* *n.*, بیایاقت عمل کردن *bī līyākat āml* *k.*, بی ادب کار کردن *bī adab kār* *k.*.

MISBEHAVIOUR, *n.* بد سلوکی *bad sulūkī*, ناهایستگی *nā shāyistagī*.

MISBELIEF, *n.* بی اعتقادی *bī attikādī*, الحاد *ilhād*.

MISBELIEVER, *n.* کافر *kāfar*, زندیق *zindīk*.

MISCALCULATE, *vt.* غلط در حساب کردن *ghalat dur hisāb* *k.*, خلاف حساب کردن *khilāfi hisāb* *k.*, ناراست نمودن *nārāst* *n.*.

MISCALL, *vt.* نام ناراست دادن *nāmi nārāst* *d.*, بی موافقت نامیدن *bī muwāfukat* *n.*—(rail at) دشنام دادن *dushnām* *d.*, نام کشیدن *nām* *k.*.

MISCARRIAGE, *n.* بد انجام *bad anjām*, اسقاط *bad bakhtī*—(abortion) حمل *iskāti haml*.

MISCARRY, *vi.* بد انجام یافتن *bad anjām* *y.*, نامراد شدن *nāmurād* *sh.*—(have an abortion) اسقاط *iskāti haml* *d.*.

MISCELLANEOUS, *a.* معفرق *mutafarīq*, مخلوط *majmūd*, مجمرع *makhlūt*.

MISCELLANY, *n.* مجموعه *majmūʿ*, مجمع *majmūdī*,  
*majmūdī*.

MISCHANCE, *n.* بدبختی *kambakhtī*,  
بدبختی *āsīb*, آسیب *āsīb*, سادمه *saduma*,  
*bad bukhī*, بلا *balā*, قضا *kazā*.

MISCHIEF, *n.* ظلم *āzār*, آزار *ziyān* زبان,  
*zulm*, ضرر *zarar*, گزند *gazand*, فتنه *fitna*.

MISCHIEF-MAKER, *n.* فتنه انگیز *fitna*  
*angīz*, آشوب *āshūb*.

MISCHIEVOUS, *a.* فتنه رنج ساز *ranj sāz*,  
فتنه انگیز *fitna angīz*, فسادی *fisādī*.—  
(malicious) کینه ور *bad khāh*, بد خواد  
*kīna vār*.

MISCHIEVOUSLY, *ad.* مضمرانه *muzīrrāna*,  
بطور فتنه انگیز *az shurārat*, از شرارت  
*ba taurī fitna angīz*.

MISCHIEVOUSNESS, *n.* زبانکاری *ziyān-*  
*kārī*, فتنه انگیزی *fitna angīzī*.

MISCONCEIVE, *vt.* سهو کردن *sahv-k*,  
خلاف معنی *khatā-s*, خطا ساختن  
*khilāfi maʿnī-f*, فهمیدن

MISCONCEPTION, *n.* خلاف فهمی *khilāfi*  
*fahmī*, خطا *sahv*, سهو *ghalat*, غلط *ghalat*.

MISCONDUCT, *n.* بد کرداری *bad kirdārī*,  
سهو *sahv*, غفلت *ghaflat*.

MISCONDUCT, *vt.* بد معامله کردن *bad*  
*muʿamalat-k*.

MISCONSTRUCTION, *n.* تعبیر خلاف *tadbīrī*  
*khilāfi*, شرح بیهی *sharh bi*  
*maʿnī*, عبارت هرزه *ibārati hirza*.

MISCONSTRUE, *vt.* خلاف معنی تعبیر  
مخالف *khilāfi maʿnī tadbīr-k*, کردن  
*mulkhulif bayān-k*, بیان کردن

MISCREANT, *n.* ساجد *aubāsh*, اوباش  
*muhid*.

MISDEED, *n.* بد کرداری *bad kirdārī*,  
خطا *khatā*, گناه *gunāh*.

MISDEMEANOUR, *n.* بد رفتاری *bad*  
*raftārī*, گناه *gunāh*.

MISDIRECT, *vt.* غلط ارشاد کردن *ghalat*  
*irshād-k*, غلط ارسال نمودن *ghalat*  
*irsāl-n*.

MISDO, *vt.* گناه کردن *khatā-k*, خطا  
*gunāh-k*.

MISDOER, *n.* بدکار *bad kirdār*,  
مفسد *muḥsīd*, *badkār*.

MISDOUBT, *vt.* ظن فریب بردن *zanni*  
*farīb-b*.

MISEMPLOY, *vt.* بیجا صرف نمودن *bijā*  
*sarf-n*, ضایع کردن *zāt-k*.

MISER, *n.* طمعکار *tamākār*,  
خسبیس *khasīs*, لایم *lāim*.

MISERABLE, *a.* ذلیل *zalīl*, خوار *khār*,  
مستمند *mustamand*, شکسته *shikastahāl*, حال  
سیاه *siyā*, بیچاره *bīchāra*, *bad*  
*bakht*. To make miserable, ذلیل  
.. *zalīl-k*, مستمند زدن *mustamand-z*.  
To be miserable, ذلیل بودن *zalīl-b*,  
مسکین شدن *miskīn-sh*.

MISERABLY, *ad.* مستمندانه *mustaman-*  
*dāna*, بد بخندان *zālīlan*, ذلیلانه  
*bakhtāna*.

MISERY, *n.* شکست *kharābī*, خرابی  
خواری *khārī*, *shikasta hālī*, حالی  
خسته *āfat*, آفت *nakbat*, نکبت  
*zillat*, داس *balā*, *kasta hālī*.

MISFORTUNE, *n.* آسیب *āfat*, آفت  
*āsīb*, بدبختی *bad bakhtī*, حادثه *hādīsa*,  
مصیبت *musibat*, سختی *sakhtī*.

MISGIVE, *vt.* بد فال گرفتن *bad fāl-g*,  
در شک انداختن *dar shakk-a*.

MISGUIDANCE, *n.* گمراهی *gumrāhī*,  
اضلال *izlāl*.

MISGUIDE, *vt.* گمراه کردن *gumrāh-*  
*k*, فریفتن *farīftan*, اغوا کردن *ighwā-k*.

MISHAP, *n.* vide MISFORTUNE.

MISINFORM, *vt.* خبر ناراست دادن  
*khābarī nārāst-d*, دروغ گفتن *durūgh-*  
*g*, بد رسانیدن *bad-r*.

**MISINFORMATION, n.** خبر ناراست *khābari nārāst*, دروغ خبر *khābari darūgh*, بد فهمیدن *bad-f.*

**MISINTERPRET, vt.** بد تاویل کردن *bad tāwīl-k.*

**MISJUDGE, vt.** بد گمانی کردن *bad gumānī-k.*, فکر فاسد کردن *fikr-i fāsīd-k.*

**MISLAY, vt.** در جای غلط نهادن *dar jāi ghalat-n.*, گم کردن *qum-k.*

**MISLEAD, vt.** vide MISGUIDE

**MISMANAGE, vt.** بد تدبیری کردن *bī tadbīrī-k.*, بیهوده عمل ساختن *bīhūda amal-s.*, بد معنی کار کردن *bī madnī kār-k.*

**MISMANAGEMENT, n.** بد تدبیری *bī tadbīrī*, عمل بیهوده *amali bīhūda*, بد معنی کار *kāri bī madnī*.

**MISMATCH, vt.** بد مثل کردن *bī misl-k.*, بد معنی ماندن کردن *bī mānand-k.*, بد جفت کردن *bī juft-k.*

**MISNAME, vt.** نام ناراست دادن *nāmi nārāst-d.*

**MISNOMER, n.** خلاف نام *khilāfi nām*, سهو نام *sahvi nām*.

**MISPLACE, vt.** بد جای غلط نهادن *bā jāi ghalat-n.*

**MISPRINT, n.** غلط چاپ *ghalat chāp*, غلط طبع *ghalat tabʿ*.

**MISPROPORTION, n.** بد اندازه گردن *bī andāza-k.*, غیر مناسب ساختن *ghayr munāsib-s.*

**MISQUOTE, vt.** خلاف عبارت بیان کردن *khilāfi ibārat bayān-k.*

**MISRELATE, vt.** ناراست بیان کردن *nārāst bayān-k.*, بد دقت گفتن *bī dikkat-g.*

**MISREPRESENT, vt.** تلبیس کردن *talbīs-k.*, دروغ بی صداقت گفتن *bī sadākat-g.*, دروغ تقریر کردن *durūgh takrīr-k.*

**MISREPRESENTATION, n.** انقلب *inkī-lāb*, تلبیس *talbīs*, خبر بی صداقت *khābari bī sadākat*, خلاف گوئی *khilāf guī*.

**MISS, vt.** (the mark) خطا کردن *khatā-k.* — (fail of obtaining) نا یافتن *nā yāftan*, قصور گم کردن *gum-k.* — (omit) kasūr-k., از غفلت گذاشتن *az ghaflat-g.* (to be lost or missing) گم شدن *gum-sh.*, غایب شدن *ghāyib-sh.*

**MISS, n.** قصور *kusūr*, نقصان *nukṣān*, غیب *ghayb*.

**MISSHAPE, vt.** بد شکل کردن *bad shakl-k.*, صورت قبیح کردن *sūrati kabīh-k.*

**MISSILE, a.** دور اندازی *ramī*, رمی *dūr andāzī*.

**MISSION, n.** رسالت *rasālat*, فرستادگی *firistādagi*, ارسال *irsāl*.

**MISSIONARY, n.** پیغمبر *payghambar*, رسول *rasūl*.

**MISSIVE, a.** ارسالی *irsālī*.

**MISSIVE, n.** خط *rasāla*, رساله *khat*.

**MIST, n.** دود *dūd*, دخان *dukhān*, بخار *bukhār*.

**MISTAKE, vt.** خطا کردن *khatā-k.*, سهو *sahv-k.*, قصور کردن *kusūr-k.*

**MISTAKE, n.** خطا *khatā*, سهو *sahv*, قصور *kusūr*, غلط *ghalat*.

**MISTELL, vt.** vide MISREPRESENT

**MISTER, n.** آقا *āghā*, صاحب *sāhib*.

**MISTIME, vt.** بد وقت کردن *bī wakt-k.*, بد هنگام ساختن *bī hangām-s.*

**MISTINESS, n.** تیرگی *tīragī*.

**MISTRESS, n.** خاتون *sāhiba*, صاحب *khātūn*, بیبی *bībī*. — (sweet heart) شاهد *madashūka*, دلدار *dildār*, — (woman teacher) آتون *ātūn*, معلم *muallima*.

**MISTY, a.** بخاردار *bukhārdār*, پر مه *pur megh*.



MISUNDERSTAND, *vt.* خلاف فهمیدن *khilāf-f.*, غلط دانستن *ghalat-d.*

MISUNDERSTANDING, *n.* مخالفت *mukhālafat*, منازعت *munāziāt*, اختلاف *ikhtilāf*, غلط *ghalat*.

MISUSAGE, *n.* بد استعمالی *bad istismālī*, بد سلوکی *bad sulūkī*.

MISY, *a.* مسمی *missi*.

MITE, *n.* (insect) دیوچه *dīvcha*.—(a small particle) ذره *zarra*, شمه *shamma*.

MITIGATE, *vt.* ملایم کم کردن *kam-k.*, ملایم *mulāyam-k.*, ملین نمودن *mullayyin*, تسلی دادن *ārām-d.*, تسalli دادن *tasallī-d.*

MITIGATION, *n.* نرمی *takhfīf*, تخفیف *narmī*, ملایمت *mulāyamat*.

MITRE, *n.* کلاه *kulāh*, تاج *tāj*.

MIX, *vt.* سرشتن *āmīkhtan*, آمیختن *sirishktan*, تخیط *tashvīsh-k.*, تشویش کردن *takhlīt-k.*, شوریدن *shorīdan*. To mix milk with water, سمهچ کردن *samhaj-k.*, آب در شیر نهادن *āb dar shīr-n.* To mix severity with soft words, شمهظ کردن *shamz-k.*

MIXED, *a.* آمیز *āmīz*, مخلوط *makhlūt*, شوریده *shūrīda*, مرکب *murakkah*. Words mixed with threats, کلام ستم آمیز *kalāmi situm āmīz*. A speech mixed with entreaties, نیاز آمیز *sakhuni niyāz āmīz*. Advice mixed with wisdom, پند حکمت آمیز *pandi hikmat āmīz*.

MIXEN, *n.* دامامیل *damāmīl*.

MIXTURE, MIXTION, *n.* آمیزش *āmīzish*, خلط *khilt*, مزاج *mizāj*, اجزا *ajzā*.

MOAN, *vt.* نالیدن *nālīdan*, زاریدن *zārīdan*, فغان کردن *fighān-k.*

MOAN, *n.* ناله *nāla*, و فغان *faryād*, غریه *gharīv*, گریه *gīrya*, شکایت *shikāyat*.

MOAT, *n.* خندق *khandak*, معرس *matars*.

MOB, *n.* اجتماع *majmūʿ*, آذوقه *ambūh*, جماعت *jamāʿat*.—(tumultuous rout) هنگامه *hangāma*, فتنه *fitna*.

MOB, *vt.* فتنه انگیزیدن *fitna-a.*, هنگامه *hangāma-k.*, شوریدن *shurīdan*.

MOBBISH, *a.* ازدحام آسا *azdihām āsā*, گروهی *gurūhī*.

MOBILITY, *n.* عوام *awwām*, عوام الناس *awwāmu'n nās*.

MOCK, *vt.* مسخره کردن *maskha-ra-k.*, مسخره *istihzā-k.*, استهزا کردن *zakh-k.*—(elude) حیل بازی کردن *hīla bāzī-k.*, فریفتن *farīftan*.

MOCK, *a.* نقالی *nakālī*, ساختن *sākhta*.

MOCKER, *n.* مستهزی *tudna zan*, طعن زن *mustahazī*, طنزگو *tanz gū*.

MOCKERY, *n.* مسخرت *istihzā*, استهزا *maskharat*, تضحک *tazahhuk*.

MOCKINGLY, *ad.* استهزانه *istihzāna*, تحقیرانه *tahkīran*.

MODE, *n.* منوال *sūrat*, صورت *minwāl*, شکل *wajah*, وجه *taur*, طور *tarīk*, طریق *shakl*, رسم *tarz*, طرز *dastūr*, دستور *qasm*, ضابطه *zābitāt*, رواج *riwāj*. According to the mode, بطور *ba taur*, در روش *dar rawīsh*. A mode of expression, مثل ضرب *zarbi misl*. A musical mode, پرده *parda*, نوا *narwā*.

MODEL, *n.* نمونه *namūna*, نکل *nakl*, بار نامه *nushka*, نقشه *naksha*, بار نامه *bār nāma*.

MODEL, *vt.* قالب *tashkīl-k.*, تشکیل کردن *kālīb-s.*, شکل ساختن *shakl-s.*, صورت بند کردن *sūrat band-k.*

MODERATE, *a.* معتدل *muḍtadīl*, متوسط *mutawāsīt*, میانه *mayāna*. Moderate in temper, مودب *muaddab*, حالیم *halīm*. Moderate weather, هوای معتدل *harwāi muḍtadīl*.

**MODERATE**, *vt.* باز داشتن *bāz-d.*, ضبط ساکن کردن (*pacify*) *zabt-k.* — *sākin-k.*, خاموش کردن *khāmūsh-k.* — *mud-tadīl-k.* (make temperate) کردن معادل

**MODERATELY**, *ad.* ملایمانه (*mildly*) *mulāyamāna*, با لطافت *bā lutf* — (with temperature) معتدلاً *mudtadīlan*, با اعتدال *bā dītidāl* — (in a middle degree) در میانه *dar miyāna*, بدرجۀ وسطی *ba darajai wasatī*.

**MODERATENESS**, *n.* اعتدال *ttidāl*, توسط *tawassut*.

**MODERATION**, *n.* ملایمت *mulāyamat*, سکونت *sakūnat*, اطمینان خاطر *itmīn-nāni khātir* — (forbearance) بردباری *burdbārī*. Moderation in expense, خالصه داری *tlidālī kharch*, خرد *khāna dārī*.

**MODERATOR**, *n.* مدبر *mudabbir*, حاکم *hākīm*, مودب *muaddib*, عادل *ādīl*. To appoint a moderator, مدبر ساختن *mudabbir-s.* To preside as a moderator, تسویس کردن *taswīs-k.*

**MODERN**, *a.* متاخر *mutāakhkhīr*, نو *nu*, جدید *jadīd*, نوخاسته *nu khāsta*. The moderns, متاخرین *mutāakhkhīrīn*, ابنای زمان *ibnāi zamān*.

**MODERNNESS**, *n.* حالت نو *hālātī nu*, نو پیدایش *nu paydāyīsh*.

**MODEST**, *a.* (bashful) شرمگین *sharmgīn*, حیا *sāhibi hayā*, خجالت *khaṭīl*. — (not arrogant) نا مغرور *nā maghrūr*. — *gharīb* (not chaste) پاک *pāk*, زاهد *zāhid*.

**MODESTLY**, *ad.* (not presumptuously) ادبانه *adabāna*, غریبانه *gharībāna*. — (chastely) زاهدانه *zāhidān*. To behave modestly, ادب و آزر نمودن *adab u āzaram-n.*

**MODESTY**, *n.* شرمساری *sharmsārī*, حیا *hayā*, خجالت *khijālat*, وقار *wakār*, تواضع *tanwāzzū*. — (chastity) پاکي *pākī*, زاهدی *zāhidī*.

**MODIFICATION**, *n.* ترکیب *tarkīb*, تشکیل *tashkīl*, تعدیل *taddīl*, اصلاح *islāh*.

**MODIFY**, *vt.* (moderate) معادل کردن *mudtadīl-k.*, اعتدال دادن *ttidāl-d.* — (form) صورت دادن *sūrat-d.*, ساختن *sākhtan*.

**MODISH**, *a.* موافق دستور *muwāfaki dastūr*.

**MODULATE**, *vt.* خوش آهنگان زدن *khush alhān-z.*, نغمه سرا کردن *naghma sarā-k.*, نواختن *nawākhtan*.

**MODULATION**, *n.* نغمه *naghma*, نوا *nawā*, آهنگ *lahn*, خوش خورانی *khūsh khānī*.

**MODULATOR**, *n.* مطرب *mutrib*, سراینده *sarāyanda*, نغمه پرداز *naghma pardāz*.

**MOHAMMED**, *n. p.* محمد *muhammed*.

**MOIETY**, *n.* نیم *nīm*, نصف *nisf*.

**MOIST**, *a.* نم *num*, نمگین *namgīn*, تر *tar*.

**MOISTEN**, *vt.* تر ساختن *nam-k.*, نم کردن *tar-s.*, نمگین کردن *namgīn-k.*, خیسیدن *khīsīdan*.

**MOISTURE**, *n.* نم *namī*, تری *tarī*, رطوبت *rutūbat*.

**MOLE**, *n.* کور موش *kūr mūsh*. 2. (mole of the skin) خال *khāl*, شامت *shāmat*. 3. (dike) پشت *pushta*, بندرugh *bāndrugh*, توده *tūdah*.

**MOLE-HILL**, *n.* توده کور موش *tūdai kūr mūsh*.

**MOLEST**, *vt.* آزریدن *ranjīdan*, آزرده شدن *āzurdan*, جفا زدن *jafā-z.*, اضطراب کردن *iztirāb-k.*, تصدیع دادن *tasdīc-d.*

**MOLESTATION**, *n.* آزردهگی *āzurdagī*, آسید *zāmat*, زحمت *zāmat*, تصدیع *āsīb*, رنج *ranj*.

**MOLESTER**, *n.* جفا زنی *mūzi*, جفا زان *jafā zan*.

- MOLLIFY**, *vt.* ملائم *mulāyim-s.*, نرم کردن *narm-k.*
- MOMENT**, *n.* ۱. (of time) لحظه *lamha*, لحظه *lam.* ساعت *sāāt*, دقیقه *dukikat.* —(importance) لزوم *zurūrat*, لزوم *lāzimūt.* Every moment, هر دم *har-dam*, مدام *dimādam.* In a moment, یک لحظه *yek lamha*, در یکدم *dar yak dam.*
- MOMENTARY**, *a.* نا پایدار *nā pāyudār*, یکدمی *yek damī*, فانی *fānī.*
- MOMENTOUS**, *a.* گران *girān*, مهم *muhimm*, ضرور *zarūr.*
- MONAD**, *n.* یک *yek*, فرد *fard*, احد *ahd.*
- MONARCH**, *n.* شاه *shāh*, ملک *malik*, پادشاه *pādshāh*, جهاندار *jehāndār*, خسرو *khusru*, فرمانده *farmāndah.*
- MONARCHICAL**, *a.* جهانداري *shāhī*, جهانداري *jehāndārī.*
- MONARCHY**, *n.* مملکت *mamlakat*, سلطنت *saltanat*, پادشاهی *pādshāhī*, دولت *daulat.*
- MONASTERY**, *n.* خانقاه *khānakāh*, صومعه *sūmt*, تکیه *tukiya.*
- MONASTIC**, *a.* زاهدی *zāhidī*, زهد *zuhd.*
- MONASTICALLY**, *adv.* زاهدانه *zāhidāna.*
- MONDAY**, *n.* دو شنبه *du shamba*, يوم الاثنين *yaumu'l isnayn.*
- MONEY**, *n.* زر *zar*, نقد *nakd*, مالیه *mūya.* Ready-money, نقد *nakd*, ( *pl.* نفود ), زر حاضر *zari hāzir.* Money paid in advance, پیشگی *peishgī*, سلف *salaf.* To lend money, قرض دادن *karz-d.*, وام دادن *wām-d.* To pay money, ادا کردن *adā-k.* A sum of money, مبلغ *mublagh.* Any place where money is spent, مصرف *masrif.* Tribute money, طبلیت *tabliyyāt.* Earnest money, زبون *zabūn.* To change money, تصریف کردن *tasrif-k.*
- MONEY-BAG**, *n.* کیسه *kīsā*, سرره *surra.*
- MONEY-CHANGER**, *n.* صراف *sarrāf*, نقد *nakkād.*
- MONEYED**, *a.* زردار *zardār*, مالدار *māldār.*
- MONEYLESS**, *a.* بی نقد *bi nakd*, تهی *tehī*, دست *tihī dast*, مفلس *muflis.*
- MONGER**, *n.* فروش *farūsh*, دلال *dallāl.*
- MONITOR**, *n.* واعظ *wāṭz*, معلم *mudllim*, ناصح *nāsih*, پند بخش *pand bakhsh.*
- MONITORY**, *a.* مشورت نما *mashwarat numā*, نصیحت ده *nasihat dah.*
- MONK**, *n.* راهب *rāhib*, زاهد *zāhid*, گوشه *gūsha*, قلندر *kalandar*, نشین *nashīn.* To make a monk, توهیب کردن *tahrīb-k.* To become a monk, رهبت شدن *rahbat-sh.*
- MONKEY**, *n.* بوزن *būzana*, میمون *maymūn.*
- MONOCULAR**, *a.* یک چشم *yek chashm*, عور *adwar.*
- MONODY**, *n.* مرثیه *marṣīya*, ماتم نام *mātam nāma.*
- MONOGRAM**, *n.* رمز *ramz*, اسم *ism*, علامت *ālamat.*
- MONOGRAPH**, *n.* نوشته *nawishta*, نقل *nakli*, مطالب *matlab.*
- MONOMANIA**, *n.* جنون مخصوص *junūni mahsūs.*
- MONOPOLISE**, *vt.* بخود کشیدن *ba khud-k.*, تصاحب نمودن *tasāhub-n.*
- MONOPOLY**, *n.* تصاحب *takhsīs*, تصاحب *tasāhub*, مال خود سازي *mālī khud sūzī.*
- MONOSYLLABLE**, *n.* یک هجا *yek hijā.*
- MONOTONY**, *n.* یک صدا *yek sadā*, بی *bi*, تبدیل آواز *tabdīlī āwāz.*
- MONSOON**, *n.* موسم *marusim*, ( *pl.* مواسم ).
- MONSTER**, *n.* دیو *dīu*, غول *ghol*, مرد شریر *mardī sharīr.*
- MONSTROUS**, *a.* مسموح *mamsūkh*, ستمناک *sahimnāk.*

- MONSTROUSLY**, *ad.* با نهایت *ba nihāyat*,  
 با غایت *ba ghāyat*, هایلان *hāyilāna*.
- MONTH**, *n.* ماه *māh*, شهر *shahr*, (pl. شهرها *shahrā*). The space of one month, ماهی *māhi*, شهری *shahrī*. The end of the month, ماه آخر *ākhiri māh*, عقب شهر *ākabi shahr*. The first ten days of a month, اوایل *awāil*. The second ten days of a month, اواسط *awāsit*. The last ten days of a month, اواخر *awākhir*. From month to month, ماه به ماه *māh ba māh*. Every month, ماه هر ماه *har māh*. Lunar month, ماه قمری *māhi kamari*. Solar month, ماه شمسی *māhi shamshī*.
- MONTHLY**, *a.* ماهیانه *māhyāna*, شهری *shahrī*, ماهواره *māh-wāfa*. Monthly pay, مشاھره *mushāhara*, ماهیانه *māhyāna*.
- MONUMENT**, *n.* یادگار *yādgār*, تذکره *tazkara*, نشان *nishān*. A monument for the dead, مرقد *markad*, مقبره *makbarat*.
- MONUMENTAL**, *a.* یادگاری *yādgārī*, علامتی *ālāmātī*.—(belonging to a tomb) مقبره *makbarī*, گوری *gurī*.
- MOOD**, *n.* (state) حالت *hālat*, حال *hāl*.—(state of mind) مزاج *mizāj*, حالت *hālati khātir*.—(anger) قهر *kahr*, خشم *khashm*.—(style of music) پرده *parda*.—(in gram.) میغ *sigha*.
- MOODY**, *a.* غصب آلود *ghazab ālūd*, آزرده *āzurda*.
- MOON**, *n.* ماه *māh*, ماهتاب *māhtāb*, قمر *kamar*, هور *hor*. The new moon, هلال *hilāl*. The full moon, بدر *badr*. The moon's disk, ماه *kursi māh*. The change of the moon, تحویل ماه *tahwili māh*. Like the moon, ماهوار *māhwār*, ماه و شب *māh wash*. Round
- the moon, اطراف *atrāfi māh*, ماه *ba girādi māh*.
- MOONBEAM**, *n.* شعله *shaulai māh*, بدر *partavi badr*.
- MOONLIGHT**, *n.* روشنی *rauśhnī i māh*, مهتاب *mahtāb*.
- MOONSHINE**, *n.* مهتاب *mahtāb*, اواضح *awāsih*.
- MOONSTRUCK**, *a.* زده *māhsadā*, مجنون *majnūnī*.
- MOOR**, *n.* 1. (marsh) اجم *ajm*, کول *kol*. 2. (negro) زنگی *zangī*, حبشی *habashī*.
- MOOR**, *vt.* جهاز در مینا نصب کردن *jehāz dar mīna nash-k*, لنگر انداختن *langar-a*.
- MOORISH**, *a.* (marshy) وحلی *wahālī*.—(of moor) حبشی *habashī*, زنگی *zangī*.
- MOOT**, *vt.* جدال کردن *jidal-k*, بحث *bahs-n*.
- MOP**, *n.* خاکروب *khāk rūb*.
- MOPE**, *vi.* غمگین شدن *ghamgīn-sh*, غم خوردن *gham-kh*.
- MORAL**, *a.* پادمان *pākdāman*, پندانه *pandāna*, اخلاق *akhlāk numā*.
- MORAL**, } *n.* اخلاق *akhlāk*, سلوک *sulūk*, مدارا *ādāb*, آداب *ādāb*, پند *pand*. The science of morality, علم اخلاق *ilmī akhlāk*.
- MORALISE**, *vt.* اخلاق فهمانیدن *akhlāk-f*, معنوی نمودن *maṇavī-n*.
- MORALISER**, *n.* خیر اندیشی کننده *khayr andīshī kunānda*, آداب آموز *ādāb āmūz*.
- MORALIST**, *n.* انالیق *atālīk*, ناصح *nāsih*, واعظ *wāṭz*.
- MORALLY**, *ad.* در حق *dar hakk*, راستی *ba rāstī*.
- MORASS**, *n.* خلاب *khilāb*, گلاب *gilāb*.
- MORBID**, *a.* مریض *marīz*, خسته *khasta*.
- MORBIDNESS**, *n.* مرض *marz*, بیماری *bimārī*, خستگی *khastagī*.

- MORBIFIC**, *a.* مرض دہ *marz dah*, بیمار *moroseness*, *n.* ترش روی *tursh rūi*, ساز *bīnār sās*.
- MORE**, *a.* زیادہ *ziyāda*, افزون *afzūn*, بیش *bīsh*. Two or more things, دو چیز *dū chīz yā bīsh*. More than enough, یا بیشتر *dū chīz yā bīsh*. More or less, افراط *afṛāt*. More or less, کم و بیش *kam u bīsh*. Neither more nor less, همین *hamīn*. To add more, زیاده کردن *ziyāda-k*. To give more, زیاده دادن *ziyāda-d*. More necessary, واجب *awjab*, الزم *alzam*. More than, از, فوق *ziyāda tar az*, فرا *fauk*. More behind, پستتر *pastar*, فراتر *farātar*. More before, پیشتر *peshtar*.—(a greater quantity) کدیر *kasīr*, زیاده *ziyāda*.
- MOREOVER**, *ad.* علاوه *juz ān*, جز آن *juz az ān*. *dlāwa*, جز ازان *juz az ān*.
- MORION**, *n.* سر پایان *sar pāyān*, خود *khud*.
- MORNING**, *n.* صبح *fajar*, صبح *subh*, سحر *sahar*, بامداد *bāmdād*. Early in the morning, صبح گاهی *sahr gāhī*. To rise early in the morning, صبح خیزی *sahr khīzī*, علی الصباح برخاستن *sahr khīzī-sh*. In the morning, *ala's sabāh bar-kh*. Morning and evening, صبحا *subhan*. Tomorrow morning, فردا *u shām*. Tomorrow morning, فردا *fardā ba waḳti sabāh*. Good morning, صبح الخیر *sabāhu'l khāyir*, احوال شریف *ahwālī sharīf*. Morning prayer, نماز صبح *namāzī sabāh*.
- MOROSE**, *a.* تندی مزاج *durusht*, درشت *tund mizāj*, سخت *sakht*. To be morose, درشت شدن *durusht-sh*, ثقیل *sakīl*, شدن *sakīl-sh*.
- MOROSELY**, *ad.* درشتانه *durushtāna*, ثقیلا *sakīlan*.
- MORPHIA**, *n.* بقی *bahak*, نمش *namash*.
- MORSE**, *n.* اسب بحری *aspi bahrī*.
- MORSEL**, *n.* لقمه *lukma*, نواله *narwāla*. In morsels, لقمه لقمه *lukma lukma*. (a little piece) پاره *pāra*, پارچه *pārcha*.
- MORTAL**, *n.* آدم *ādam*, انسان *insān*.
- MORTAL**, *a.* (deadly) قاتل *kātil*, هلاک *muhlik*.—(subject to death) فانی *fānī*, اجل ساز *mūti*.—(bringing death) مرگ آور *marg-āwar*.
- MORTALITY**, *n.* فنا *fanā*, مرگ *marg*, اجل *ajal*, وفات *wafāt*. A great mortality, هلاکت هلاکت *halkat halkā*, جالف *jālif*.—(human nature) بشریت *basharīyat*, انسانیت *insānīyat*.
- MORTALLY**, *ad.* قاتلانہ *kātilāna*, هلاکانہ *muhlikāna*, بغایت *ba ghāyat*.
- MORTAR**, *n.* 1. (for pounding) هاون *hāwun*, 2. (for building) هراس *mīhrās*, ریختہ *rīkhta*, نواش *navāsha*.
- MORTGAGE**, *vt.* گرو نهادن *girau-n*, گذاشتن *rahn-g*.
- MORTGAGE**, *n.* گرو *girāu*, رهن *rahn*.
- MORTGAGEE**, *n.* مرتهن *murtahin*.
- MORTIFICATION**, *n.* خورا *gangrene* *khūrā*.—(self-denial) ضبط نفس *zabtī nafs*, پرهیزگاری *parhīzgārī*.—(vexation) اضطراب *āzār*, آزار *īstarāb*.
- MORTIFY**, *vi.* دشنام *āzār-d*, آزار دادن *āzār-d*, رنج دادن *ranj-d*, رنجاندن *ranjānīdan*.—(to be abstemious) ضبط نفس *nafs sabb-k*, پرهیز داشتن *parhīz-d*.
- MOSAIC**, *a.* معین *muṣyīn*, ترصیع *tarṣīd*, نقش دار *nakshdār*.
- MOSLEM**, *n.* مسلم *muslim*, اسلامی *islāmī*.
- MOSQUE**, *n.* مسجد *masjid* (pl. مساجد *masajid*).

**MOSQUITO**, *n.* مسجد *masjid*, عبادتگاه *ibādat gāh*.  
**A great mosque**, جامع *masjidi-jāmt*.  
**MOSQUITO**, *n.* پشه *pashsha karik*.  
**MOSS**, *n.* (of any kind) اشنه *ushna*.  
**MOSSINESS**, *n.* اشنگی *ushnagi*.  
**MOSSY**, *a.* اشنه دار *ushna dār*.  
**MOST**, *a, ad.* اکثر *aksar*, بیشترین *bishtarīn*,  
 مبالغه *az hama ziyāda*, زیاد *mubālagha*.  
**MOSTLY**, *ad.* اکثر *aksar*, غالباً *ghāliban*.  
**MOTE**, *n.* ذره *zarra*, شمه *shamma*. A  
 mote in the eye, رایدالین *rāidu'l āyn*.  
**MOTH**, *n.* پروانه *parwāna*, فراش *farāsh*,  
 دیوک *devak*.  
**MOTHER**, *n.* مادر *mādar*, والدۀ *wālida*,  
 ام *umm*. A wife's mother, زن مادر *mādar-i zan*.  
 A step mother, مادر اندر *mādar andar*. A mother-in-law,  
 خوشدامن *khūsh dāman*.  
**MOTHERHOOD**, *n.* مادری *mādarī*, حال  
 مادر *hālī mādar*.  
**MOTHERLESS**, *a.* بی مادر *bī mādar*,  
 غایر ام *ghayrī umm*.  
**MOTHERLY**, *a.* مادر آسا *mādar āsā*,  
 با توجه مادر *ba waja-i mādar*.  
**MOTION**, *n.* جنبش *jumbish*, حرکت *harakat*,  
 چولن *javulān*.—(proposition) *takrīr*,  
 مقدمت *mukaddamat*. To make a motion,  
 نمودن *mukaddamat-n.*, محرک شدن *muharrik-sh*.  
 The motion of the pulse, نبض *nabz*.  
**MOTIONLESS**, *a.* بی حرکت *bī harakat*,  
 بی جنبش *bī jumbish*.  
**MOTIVE**, *a.* حرکت *muharrik*, بخش  
 حرکت *harakat bakhsh*.  
**MOTIVE**, *n.* باعث *sabab*, باء *bā'e*,  
 موجب *mūjib*, مراد *murād*, مطلب *matalab*,  
 علت *illat*, وجه *wajah*.

**MOTLEY**, *a.* رنگارنگ *rangārang*, گوناگون  
*gūnāgūn*.  
**MOTTO**, *n.* نقش *naksh*, علامت *ālāmat*,  
 تکیه کلام *takiya kalām*.  
**MOULD**, *n.* قالب *kālīb*, کالبد *kālbud*.  
 To cast in a mould, در قالب انراغ  
 خاک *dar kālīb ifrāgh-k.*—(soil) خاک  
*khāk*, تراب *tarāb*.  
**MOULD**, *vt.* صورت بند نمودن *sūrat*  
*band-n.*, تشکیل کردن *tashkīl-k.*  
**MOULDABLE**, *a.* تشکیل ممکن *mumkinī*  
*tashkīl*.  
**MOULDER**, *n.* صورت بند *sūrat band*,  
 تشکیلگر *tashkīlgar*.  
**MOULDER**, *vt.* خاک شدن *khāk-sh.*,  
 غبار شدن *tarāb-sh.*, غبار شدن  
*ghubār-sh.*  
**MOULDINESS**, *n.* زنگ *zang*, زغار *zaghār*.  
**MOULDY**, *a.* زنگ گرفته *zang girifta*.  
 Mouldy bread, متسنه نان *nāni mutasannih*.  
 To become mouldy, زنگ گرفته شدن  
*zhang girifta-sh.* To make mouldy,  
 با زنگ پوش کردن *bā zang pūsh-k.*  
**MOULT**, *vi.* پرز کردن *karīz-k.*,  
 پرنشردن *par fashurdan*.  
**MOUND**, *n.* پشت *pushta*, بند روف *landarūgh*.  
**MOUND**, *vt.* پشت بندیدن *pushta bandī-k.*,  
 سد کردن *sadd-k.*  
**MOUNT**, *vt.* (go up) بالا رفتن *bālā-r.*—  
 بالا کردن *bardāshtan* بر داشتن (raise up)  
*bālā-k.* To mount on horseback, سوار  
 رفتن *sawār-r.* To mount or rise in  
 price, گرانی بها گردیدن *girān bahā-g.*  
 To mount in the scale, کمیدن *kamīdan*.  
 —(embellish clothes, &c.,) آرایش  
*ārāyish-n.*, نقش کردن *naksh-k.*  
 To mount guard, پاسبانی ساختن  
*pāsbānī-s.*, نگاهبان شدن *nigāhbān-sh.*

To mount a cannon, توپ در عرصه نصب *tūp bar āra ba nasb-k.*

MOUNT, *n.* تل *tull*, پشت *pushta*. Mount Sion, صیون *sayhūn*. Mount Sinai, طور *tūr*, سينا *tūri sinā*.

MOUNTAIN, *n.* کوه *kūh*, جبل *jabal*, (pl. جبال). The top of a mountain, سر *sari kūh*, کوه *kullai kūh*. The foot of a mountain, دامن *dāmani kūh*, پای *pāyi kūh*. To climb a mountain, بالایی *bālāi kūh-r*. From mountain to mountain, کوه بکوه *kūh ba kūh*. A pass between mountains, دره *darrah*, درقوب *ārquūb*. Clefts in mountains, غور *sughūr* (pl. of غور). Mountains covered with snow, شیب *shīb* (pl. اشیب).

MOUNTAINOUS, *a.* کوهسار *kūhisār*, جبلی *jabalī*. A mountainous country, کوهستان *kūhistān*, کوه پای *kūh pāya*.

MOURN, *vi.* غم خوردن *gham-kh.*, غمگین *ghamgīn*, شدن *ghamgīn-sh.*, افسوس کردن *afsūs-k.*, ناله کردن *nāla-k.*, زاری کردن *zārī-k.*, تأسف کردن *tāssuf-k.* To mourn for the dead, ماتم کردن *mātam-k.*—(wear mourning) سیاه پوش کردن *siyāpūsh-k.*

MOURNER, *n.* شاکی *shākī*, ماتم زده *mātam zada*.

MOURNFUL, *a.* غمگین *ghamgīn*, دلفگار *dilfigār*, ملول *malūl*.

MOURNFULLY, *ad.* از غم *az gham*, ماتم از *mātam az*, با غم *bā gham*.

MOURNFULNESS, *n.* غمگینی *ghamgīnī*, ماتم *mātam*, غمخواری *ghamkhārī*.

MOURNING, *a.* ماتم کنان *mātam kunān*, زاری *zārī*.

MOUSE, *n.* موش *mūsh*, فار *fār*, فریب *firīb*. A mouse hole, وره *warb*. A mouse trap, موشگیره *mūshgīra*, دام *dām*, موش *dāmi mūsh*.

MOUTH, *n.* دهان *dahān*, دهن *dahan*, دهان کشادن *fū*. To open the mouth *dahān-k.*, دهان باز کردن *dahān bāz-k.* The mouth of a vessel, دهان *dahan*. To rub or clean the mouth, تسوکت کردن *tasaawruk-k.* Belonging to the mouth, دهانی *dahnī*. The mouth of a river, خور *dahnai rūd khāna*, رودخانه *khawr*.

MOUTH, *vt.* بازگ برزدن *āwāz-k.*, بازگ بریدن *bāng bar-z.*—(chew) *khāidan*. —(form by the mouth) سازدن *az dahan-s.*

MOUTHFUL, *n.* لقمه *lukma*, نواله *nawāla*.

MOUTHLESS, *a.* بی دهان *bī dahan*, بی سر *bī sar*.

MOVE, *vt., vi.* جنبانیدن *jumbānīdan*, متحرک کردن *harakat-d.*, متحرک کردن *mutaharrik-k.* *vi.* جنبیدن *jumbīdan*, رفتن *raft-an*. Unable to move, حرکت *bī kuwati harakat.*—(propose) *mukaddama-k.*

To make angry, کردن *mukaddama-k.* To touch pathetically, تهر انگیزختن *ka'ir-a.*—(touch pathetically) دل نواختن *dil-n.*, ملایم ساختن *mulāyim-s.*—(make melancholy) دلنگار *dilfigār-s.*, دلزدگ کردن *dil tang-k.*—(excite) انگیزختن *angikhtan.*

—(move in a circle) گردیدن *gardīdan*. دور کردن *daur-k.*—(go from one place to another.) آمد و *jābajā-r.*

آمد و *āmad u shud-k.* To move to mutiny or sedition, انگیزختن *fitna-a.* To move one's self forward, پیش رفتن *pesh-r.*, استیمرار کردن *istimrār-k.* To move anything forward, پیش راندن *pesh-r.*

MOVABLE, *a.* متحرک *mutaharrik*, ممکن *mumkinī* *jumbish*, ممکن *mumkinī* *harakat*. Not mov-

able, نا ممکن *nā mutaharrik*, حرکت *nā mumkīni harakat*. Movable powers, کوای متحرک *kuwāya mutaharrika*.

MOVABLY, *ad.* متحرک *mutaharrikan*.

MOVEMENT, *n.* جنبش *harakat*, تحریک *jumbish*, تحریر *tahrīk*.

MOVER, *n.* جنبش کننده *jumbish kunanda*, محرک *muharrik*. A mover of mischief, فتنه انگیز *muharriki fitna*, فتنه *fitna angiz*, مقدم *mukaddam*.

MOVING, *a.* جنبان *jumbān*, محرک *muharrik*.—(pathetic) جگر سوز *jigar sūz*, دل سوز *dil sūz*.

MOVINGLY, *ad.* از جگر سوزی *as jigar sūzi*, مفسرانه *mufassirāna*.

MOW, *vt.* حصاد کردن *darv-k*, درو کردن *hasād-k*, درودن *darūdan*.

MOW, *n.* توده *tūda*, خرمن *khirman*.

MOWER, *n.* حاصد *hāsīd*, درونده *darwanda*.

MUCH, *a.* بسیار *bisyyār*, کثیر *kasīr*, فراوان *farāwān*, بسی *basī*, بالغ *baligh*. Much time, زمان کثیر *zamāni kasīr*, وقت *wakt*, بسیار *wakti bisyyār*. Little or much, کم بیش *kam besh* و کثیر *kālilu kasīr*. Much water, آب بسیار *bisyyār āb*, هرهار *harhār*. As much as, چندان *chandān*, هر قدر *har kadr*. Much money, بسیار نقد *zari kasīr*, زری کثیر *bisyyār nakd*. Raining much, سیال *sayāl*. Much rain, بسیار باران *bisyyār bārān*, مطر کثیر *matri kasīr*. How much? چه قدر *chi kadr*. Very much, بغایت *ba ghāyat*, خیلی *khayli*. Much the same, همسر *hamsar*, همقدر *hamkadr*.

MUCID, } *a.* لعابدار *luābdār*,  
MUCILAGINOUS, }  
لعابی *luābi*.

MUCILAGINOUSNESS, *n.* لعاب *luāb*.

MUCOUS, *a.* لعابدار *luābdār*.

MUCUS, *n.* مخاط *mukhāt*, بلغم *balgham*.

MUD, *n.* گل *gil*, کدورت *kadarat*, واصل *wahl*.

MUD, *vt.* در گل منغس کردن *dar gil muna-ghhas-k*.

MUDDILY, *ad.* بطور گل آلوده *batauri gil ālūda*.

MUDDINESS, *n.* کدورت *kudūrat*, گل آلودگی *gil ālūdagī*.

MUDDLE, *vt.* نیم مست کردن *nīm mast-k*, مکدر کردن *mukaddar-k*.

MUDDY, *a.* (turbid) آلوده *ālūda*, مکدر *mukaddar*.—(full of mud) گلی *gilī*. Muddy water, آب تیره *ābi tīra*, زنی *ranak*. To make muddy, مکدر کردن *mukaddar-k*.

MUFFLE, *vt.* (cover from the weather) از آب و هوا پوشیدن *az āb u hawā-p*.—(blindfold) چشم پوش کردن *chashm pūsh-k*.—(speak inarticulately) آواز *āwāzi nā āshkāra-z*.

MUFFLER, *n.* نقاب *nikāb*, پرده *parda*, دهن بند *dahan band*.

MUG, *n.* بط *bat*, کوزه *kūza*.

MULATTO, *n.* دو رنگ *dū rang*.

MULBERRY, *n.* توت *tūt*, شهبوت *shahtūt*.

MULCT, *n.* جریمه *jarīmāna*, تاوان *tāwān*.—(for murder) خونبها *khūn bahā*.

MULCT, *vt.* جریمه گرفتن *jarīmāna-g*, تاجزیم ساختن *tāwān-a*, تاوان انداختن *tajrīm-s*.

MULE, *n.* استر *ustar*, بغل *baghl* (پل. بغال).

MULETEER, *n.* استربان *ustarbān*, بغال *baghghāl*.

MULLET, *n.* چناغ *chanāgh*.

MULTANGULAR, *a.* کثیرالاطراف *kasīru'l atarāf*.

MULTIFARIOUS, *a.* گوناگون *gūnāgūn*, انواع *anwād*, رنگارنگ *rangārang*.



MULTIFARIOUSLY, *ad.* با گوناگونی *bā gūnā, gūnī*, اصنافاً *isnāfāna*.

MULTILATERAL, *a.* اطراف پر *pur atarāf*, کثیر الجنوب *kasīru'l junūb*.

MULTINOMINAL, *a.* بسیار نام *bisyar nām*, کثیر الاسما *kasīru'l ismā*.

MULTIPED, *n.* صد پا *hazār pā*, هزار پا *sad pā*.

MULTIPLIABLE, *a.* ممکن ضرب *mumkīni zarb*, تعداد یاب *ta'dād yāb*.

MULTIPLICAND, *n.* مضروب ذیه *mazrūb fihī*.

MULTIPLICATION, *n.* تکثیر *takāsir*, ضرب *zarb* (in arithmetic) *taufīr*.

MULTIPLICITY, *n.* افزونی *kasrat*, کثرت *afzūnī*.

MULTIPLIED, *a.* متزايد *afzūda*, افزوده *mutazāyid*.—(in arithmetic) مضروب *mazrūb*.

MULTIPLIER, *n.* مخمر *musmir*.—(in arithmetic) ضرب کننده *zarb kunanda*, مضروب *mazrūb*.

MULTIPLY, *vt.* (cause to increase) زیاده کردن *ziyāda-k.*, تکثیر نمودن *takāsir-n.*. To multiply or become multiplied, افزودن *afzūdan*, کثیر شدن *kasīr-sh.* To multiply arithmetically, ضرب کردن *zarb-k.*

MULTITUDE, *n.* کثرت *kasrat*, بسیاری *bisyarī*, جمع *jamā*, توافر *tawāfar*, جماعت *jamā'at*, انبوه *ambū*. A great multitude, جمع کثیر *jamā' kasīr*.

MUM, *n.* خاموش *khāmūsh*, ساکت *sākit*.

MUMBLE, *vt.* زمزمه ساختن *zamzuma-s.*, آواز نا ظاهر کردن *āwāza nā zāhir-k.*, نرم نرم خالیدن *narm narm-kh.*

MUMBLER, *n.* زمزمه *mutaramrim*, زمزمه گو *zamzama gū*.

MUMBLING, *a.* زمزمه *zamzama*, دندمان *dandāma*.

MUMM, *vt.* تبدیل صورت و بدل بازی کردن *tabdīlī sūrat wa bāzla bāzī-k.*

MUMMER, *n.* مسخره *maskhara*, بدل باز *bāzla bāz*.

MUMMERY, *n.* تبدیل صورت و بدل بازی *tabdīlī sūrat wa bāzla bāzī*.

MUMMY, *n.* مومیا *mūmiyā*.

MUMP, *vt., vi.* دندیدن *dandīdan*, خالیدن *khāīdan*.

MUMPER, *n.* در در *dar ba dar*, گدا *gadā*.

MUNDANE, *a.* روزگاری *rozgārī*, عالمی *ālimī*, دنیوی *dunyavī*.

MUNICIPAL, *a.* محلی *shahrī*, شهری *mahallī*.

MUNIFICENCE, *n.* سخاوت *sakhāwat*, بخشندگی *dād u dahīsh*, جواهری بدل *bakhshindagī*, بدل *bāz*, جواهری *javānmardī*.

MUNIFICENT, *a.* کشاده *sakhī*, سخا *kushāda dast*, عطا بخش *dāt bakhsh*.

MUNIFICENTLY, *ad.* جواهرانه *javān-mardāna*, با سخاوت *bā sakhāwat*.

MURAL, *a.* دیوار منسوب *dīwār mansūb*.

MURDER, *n.* خون *khūn*, قتل *katl*, خونریزی *khūn rīzī*. A place of murder قتلگاه *katlgāh*.

MURDER, *vt.* هلاک کردن *kushtan*, خون ریختن *halāk-k.*, قتل کردن *katl-k.*, خونریزی *khūn-rī*.

MURDERED, *a.* کشته شده *maktūl*, کشته *kushta shuda*.

MURDERER, *n.* قاتل *khūnī*, خونی *kattāl*.

MURDERESS, *n.* قاتله *kātīla*.

MURDERING, *a.* جانستار *jānsitān*.

MURDEROUS, *a.* خون ریز *khūn rīz*, قتل *katl*.

MURMUR, *n.* شکایت (complaint) *shikāyat*, نالشی *nālīsh*.—(confused noise) واداد *wadwad*. The murmur

of a crowd, غلغلہ *ghulghula*, هنگامه *hangāma*, غوغا *ghaughā* The murmur of flowing water, شران *sharrān*. The murmur of a boiling pot, هرت *hizzat*.  
**MURMUR**, *vi.* (complain) شکایت کردن *shikāyat-k.*, نالیدن *nālidan*. To murmur as water, شران کردن *sharrān-k.*—(mutter) غلغلہ کردن *ghulghula-k.*  
**MURMURER**, *n.* شکایت شاکي *shākī*, شکایت کننده *shikāyat kunanda*.  
**MURMURING**, *a.* وعرمت و عرمت کنان *wādwat kunān*.—(as water) شران *sharrān*, آبشار *ābshār*.  
**MURRAIN**, *n.* طاعون حيوان *wabā*, وبا *wabā*, تآوني *tāūni haywān*.  
**MUSCLE**, *n.* عضله *āzalat*, عصب *āsab*.  
**MUSCULAR**, *a.* وزام *āzala dār*, دار عضله *āzala dār*, وزام *waszām*. Very muscular, كثير العضل *kastru'l āzala*. A muscular arm, بازوي عضل *bāzūi āzala*.  
**MUSE**, *n.* اندیشه *andīsha*, فکر *fikr*.  
**MUSE**, *vi.* فکر کردن *andīshidan*, اندیشیدن *andīshidan*, فکر کردن *fikr-k.*, در اندیشه مستغرق بودن *dar andīsha mustagharik-b.*  
**MUSEUM**, *n.* خانه نادره *nādīra khāna*, مجمع الصنائع *majma' sanā'iyā*.  
**MUSHROOM**, *n.* سماروغ *samārūgh*.  
**MUSIC**, *n.* علم موسیقی *ilmī mausikī*. Vocal music, سماع *samād*, سرود *surūd*. Skilled in music, موسیقی دان *mausikī-dān*.  
**MUSICAL**, *a.* خوشخوان *āhangī*, خوشخوان *khūshkhān*, موسیقی منسوب *mausikī mansūb*. A musical instrument, ساز *sāz*. A musical note, پرده *parda*. A musical air, نوا *nawā*, ترانه *tarāna*.  
**MUSICALLY**, *ad.* با ساز و سوز *bā sāz u sūz*, با آهنگ *bā āhang*.  
**MUSICIAN**, *n.* مغني *mutrib*, مغني *mughannī*, نغمه پرداز *naghma pardāz*.

**MUSK**, *n.* مشک *mushk*, اناب *anāb*, H. کستوري *kastūrī*. Dry musk, دشت *dasht*. Adulterated musk, ناک *nāk*. A bag of musk, نافه *nāfai* *mushk*. Perfumed with musk, ممسک *mumussak*. Having the odour of musk, مشک بو *mushk bū*.  
**MUSKET**, *n.* تفنگ *tufang*, بندوق *bandūk*. The explosion of a musket, اوله بندوق *walwalai bandūk*.  
**MUSKETEER**, *n.* بندوقچی *bandūkhchī*, تفنگچی *tufangchī*.  
**MUSK-MELON**, *n.* خربوزه *kharbūza*.  
**MUSKY**, *a.* مشکین *maḍṭtar*, معطر *mushkīn*.  
**MUSLIN**, *n.* مالم *malmal*, کرباس *karbās*. Fine muslin, مالم باریک *malmali bīrīk*.  
**MUSSULMAN**, *n.* مسلمان *musalmān*.  
**MUST**, *vi.* لازم شدن *zarūr-sh.*, ضرور شدن *lāzīm-sh.*. It must be, لازم است *zarūr ast*, لازم است *lāzīm ast*.  
**MUSTACHE**, *n.* برز *burūt*, خط *khat*, لحيه *lihyat*.  
**MUSTARD**, *n.* خردل *khardal*, دان سپید *sapīd dān*.  
**MUSTER**, *vt.* موجودات گرفتن *mojūdāt-g.*, جمع کردن *jamt-k.*, بهم آوردن *baham-ā*.  
**MUSTER**, *n.* جایزه *mojūdāt*, موجودات *jāiza*, عوض لشکر *shumār*, لشکر *lashkar*. To pass muster, تحسین یافتن *tahsīn-y.* A muster or pay book, دفتر *daftar*, کتابت عسکر *kitābati āskar*. A muster-roll, دفتر لشکر *daftari lashkar*. A muster-master, عارض *āriz*.  
**MUSTILY**, *ad.* از بوسیدگی *az būsīdagī*.  
**MUSTINESS**, *n.* بوسیدگی *būsīdagī*.  
**MUSTY**, *a.* بوگرفته *būsīda*, بوسیده *bugirifta*. To become musty, بوسیده شدن *būsīda-sh.*

MUTABILITY, *n.* بی قراری *bī karārī*,  
بی سبّاتی *bī sabāṭī*, نا پایداری *nāpāya-*  
*dārī*, تبدیل *tubdīl*.

MUTABLE, *a.* بی قرار *bī karār*, نا پایدار *nāpāyadar*, متغیر *mutaghayyir*.

MUTE, *a.* خاموش *bī zabān*, بی زبان *bī zabān*,  
*khāmūsh*, ساکت *sākit*, بی آواز *bī āwāz*,  
ساکن *sākin*. Mute property, صامت *māli sāmit*.

MUTE, *n.* بی زبان آدم *ādami bī zabān*.

MUTELY, *ad.* بی زبانی *az bī zabānī*,  
خاموشانه *khāmūshānā*.

MUTILATE, *vt.* مکتود *maktūd-n.*,  
مقطوع نمودن *sakat-k.*, نقصان کردن *nuksān-*  
*k.*, خراب کردن *kharāb-k.*

MUTILATED, *a.* مکتود *maktūd*, مخجل  
*mukhabbal*.

MUTILATION, *n.* نقصان *nuksān*, سقط  
*sakat*.

MUTINEER, *n.* با فرمان *bāghī*, نا *nā*  
*farmān*, فتنه انگیز *fitna angīz*.

MUTINOUS, *a.* باغی *bāghī*, سرکش  
*sarkash*, عاصی *āsi*, فتنه جو *fitna jū*.

MUTINY, *n.* باغی *baghī*, فتنه *fitna*, طغیان  
*tughyān*, هنگامه *hangāma*, فساد *fusād*.

MUTINY, *vi.* فتنه *baghī-k.*, فتنه  
*fitna-a.*, عاصی شدن *āsi-sh.*

MUTTER, *vi., vt.* زمزمه ساختن *damidama wa zamzama-sh.*,  
شکایت کردن *shikāyat-k.*, کلامت مشوش کردن  
*kalāmat mushawwash-k.*, لندییدن *lundīdan*.

MUTTER, *n.* زمزمه *lundish*, لندش *lundish*.

MUTTON, *n.* گوشت گوسفند *gushti*  
*gusfand*, لحم غنم *lahmī ghanam*.

MUTUAL, *a.* جانیبین *tarfayn*, طرفین  
*jānibayn*, دو طرفی *du tarafī*. Giving  
mutual assistance, معیادی *mutaādī*.

MUTUALLY, *ad.* از طرفین *az tarafayn*,  
همشارکت *ba mushārakat*.

MUZZLE, *n.* دهن *dahanī*, دهان *dahān*,  
—(for a dog) دهن بند *dahan band*.

MUZZLE, *vt.* دهن بستن *dahan-b.*

MY, *pron.* من *i man*.

MYOPIA, *n.* کوتاه نظری *kūtāh nazārī*.

MYRIAD, *n.* ده هزار *da hazār*. —(a large  
number indefinitely) هزارها *hazārḥā*.

MYROBALAN, *n.* آملا *āmla*, هلیل *halīla*.

MYRRH, *n.* مر *murr*. Oil of myrrh,  
مایعت *māidī*.

MYRTLE, *n.* مورد *ās*, آس *mūrd*.

MYSELF, *pron.* من خود *man khud*,  
خودم *khudam*.

MYSTERIOUS, *a.* مخفی *makhfī*, غیبی  
*ghaybī*.

MYSTERIOUSLY, *ad.* با عبرت *bā tibrat*,  
بازمز *bī'r ramz*.

MYSTERY, *n.* راز *rāz*, رمز *ramz*, سر *sirr*,  
علامت *hikmat*, حکمت (اسرار *pl.*),  
*ālāmat*, غیب *ghayb*. Divine mysteries,  
اسرار خدا *isrā'ī khudā*.

MYSTICAL, *a.* باطنی *bāṭinī*, رمزی *ramzī*.

MYTH, *n.* قصه کهن *fusūn*, فسون *kissā*  
*kuhna*.

MYTHOLOGY, *n.* موهومات *marwhūmāt*,  
شیاطین *ilmī jinns wa shayātīn*.

## N.

NADIR, *n.* نظیرالسمت *nazīru's simt*.

NAG, *n.* اسب کوچک *aspi kūchak*, یابو  
*yābū*.

NAIL, *n.* 1. (of a finger) ناخن *nākhun*.

2. (spike of iron) میخ *mekh*, میسمار  
*mismār*.

NAIL, *vt.* میخ زدن *mekh-z.*, میخ کردن  
*mekh-k.*

NAKED, *a.* برهنه *barhana*, عربان *dryān*.  
—(clear, plain) آشکاره *āshkāra*, ظاهر  
*zāhir*.—(simple) صرف *sarf*, مطلق  
*mutlak*.

NAKEDLY, *ad.* برهنه *barhana*, بیدون  
پوشاک *bīdūni poshāk*, عربان *dryān*.  
—(plainly) آشکاره *āshkāra*, ظاهرانه  
*zāhīrāna*.—(simply) مطلقاً *mutlakān*.

NAKEDNESS, *n.* برهنگی *barahnagī*, عربت  
*dryat*.

NAME, *n.* نام *nām*, اسم *ism*.—(title)  
لقب *lakab*, (اللقاب *pl.*). A celebrated  
name, نامی *nāmī* *nāmī*. A good  
name, نیک نامی *nek nāmī*. A bad  
name, بد نام *nāmī bad*. To give a  
name, نام دادن *nām-dān*, تسمیت کردن  
*tasmīyat-k.* To substitute one name  
for another, وا خواندن *wā khāndan*. To  
call names, نام کشیدن *nām-k.*

NAME, *vt.* تسمیت کردن *nāmīdan*, نامیدن  
*tasmīyat-k.*, اسم نمودن *ism-n.*—  
(appoint) نامزد ساختن *nāmezad-s.*

NAMELESS, *a.* غیر اسم *bī nām*, بی نام  
*ghayri ism*.—(not famous) ناموری  
*bī nāmwarī*, نا معروف *nā maadrūf*.

NAMELY, *ad.* به اسم *yantī*, و رسم  
*bā ism wa rasm*.—(particularly) خصوصاً  
*khasūsan*, بالخصوص *bī l khasūs*.

NAMESAKE, *n.* هم نام *ham nām*, همی  
*samī*, هم اسم *ham ism*.

NAP, *n.* خواب *khāb*, نوم *naum*. The  
nap of cloth, پرزۀ *purza*.

NAP, *vi.* بخود خواب کردن *khāb-k.*, بخود  
*ghamīdam*.

NAPE, *n.* پس گردن *pasi gardan*, قفا *kafā*.

NAPHTHA, *n.* نفت *naft*.

NAPKIN, *n.* دستمال رومال *rūmāl*  
*dastmāl*.

NAPLESS, *a.* بی پرزۀ *bī purza*.

NAPPY, *a.* خواب آلود *khāb*  
*ālūd*.—(having a nap) پرزۀ دار *purza*  
*dār*.—(frothy) کف دار *kaf dār*.—(half  
drunk) نیم مست *nīm mast*.

NARCISSUS, *n.* نرگس *ningis*, نسرين  
*nasrīn*.

NARCOTIC, *a.* مسکر *muskir*, حیرت  
انگیز *hayrat angīz*.

NARD, *n.* نرد *nard*.

NARRATE, *vt.* تکریر نمودن *takrīr-n.*, بیان  
نمودن *biyān-n.*

NARRATION, *n.* قصه *kissa*, حکایت  
*hikāyat*, داستان *dāstān*, روایت *riwāyat*,  
نقل *nakl*.

NARRATIVE, *a.* قصه خوان *nakl gū*, نقل گو  
*kissa khān*.

NARRATIVELY, *ad.* بطور حکایت *batauri*  
*hikāyat*, از روی حکایت *az rūi hikāyat*.

NARRATOR, *n.* راوی *rāwī*, ناقل *nākil*,  
مورخ *mutarrikh*.

NARROW, *a.* تنگ *tang*, (not broad)  
*nā pahn*, بی وسعت *bī wasīdt*.  
—(covetous) تنگ دست *tang dast*,  
طمعکار *tamīkār*. A narrow pass, دره  
*darra*. A narrow road, راه تنگ *rāk*  
*tang*. Narrow circumstances, تهی دستی  
*tahī dastī*, درویشی *da. vīshī*.

NARROW, *vt.* تنگ کردن *tang-k.*, بی  
وسعت نمودن *bī wasīdt-n.*

NARROWLY, *ad.* (without exten) تنگی  
با *bā tangī*.—(closely, vigilantly) با  
بیداری *bā bīdārī*.—(nearly) عنقریب  
*ānkarīb*.—(avariciously) با طمعکاری  
*bā tamī kārī*.

NARROWNESS, *n.* کم بینی *tangī*, کم  
پهنائی *kam pahnāī*.—(avarice) بخل  
*bukhl*, عدم *tamī*.—(want of capacity)  
طمع *adamī ākl*.

NASAL, *a.* بینی منسوب *bīnī mansūb*.—  
(spoken through the nose) غنچه *ghunna*  
از بینی گفتن *az bīnī gufta*.

NASTILY, *ad.* ملوثاً *mula'wisan*,  
ناپاکانہ *nā pākāna*.

NASTINESS, *n.* غلاظت *nā pākī*,  
*ghilāzat*, نجاست *ālāyish*, ناپاک *na jāsat*.

NASTY, *a.* غلیظ *nāpāk*, زشت *nāsof*,  
ملوث *mula'wias*, صاف *nā pasand*,  
زیست *zish*, نا پسند *nā pasand*.

NATAL, *a.* تولدی *maulūdī*, تولدی  
*tuwallūdī*.

NATION, *n.* قوم *kaum*, خلق *khalk*.

NATIONAL, *a.* ملتہی *ūmūmī*, عمومی  
*millatī*, وطن دوست *watan dūst*.

NATIONALITY, *n.* قومیت *kaumīyat*,  
قومیت *kaumī sifat*.

NATIONALLY, *ad.* عمومیانہ *ūmūmāna*,  
"قوماً *kauman*.

NATIVE, *a.* ذاتی *zātī*, اصلی *aslī*, طبیعی  
*tabdī*. Native country, وطن *watan*.

NATIVE, *n.* اہل ولایت *mutawattin*, اہل  
*ahli wilāyat*.

NATIVITY, *n.* تولد *maulūd*, تولد  
*taulūd*, ولادت *wilādat*, بخت *bakht*.

NATURAL, *a.* ذاتی *zātī*, طبیعی *tabdī*,  
جیبلی *jibilli*. — (easy, unaffected)  
صاحب ادب *nāzūk*, نازک *latīf* لطیف  
*sāhibi adab*. A natural death, اجل معلوم  
*ajli maālūm*. A natural instinct, طبیعت  
*tabīdt*. A natural inclination, میل طبع  
*mayli tabt*. — (illegitimate) حرام زادہ  
*harām zāda*.

NATURAL, *n.* احمق *jāhūl*, جاہل *ahmak*.

NATURALLY, *ad.* از ذات *ba zāt*, از طبیعت  
*az tabīyat*.

NATURE, *n.* ذات *zāt*, طبیعت *tabīyat*,  
وجود *wajūd*, جبلت *jibillat*. — (sort)  
جنس *jins*, قسم *kism*. Divine nature,  
طبع الہی *tabt ilāhī*. Human nature,  
بشریت *basharīyat*, آدمیت *ādmīyat*.  
Against nature, خلاف طبیعت *khilāfi*  
*tabīyat*. Of a jovial nature, شوخ طبع

*shokh tabt*. Good natured, خوش مزاج  
*khush mizāj*. Ill-natured, بد نهاد  
*nihād*, بد خو *bad khū*.

NAUGHTINESS, *n.* شرارت *sharārat*,  
بدی *badī*.

NAUGHTY, *a.* شریر *sharīr*, بد *bad*, مفسد  
*mufsi*.

NAUSEA, *n.* استفراغ *istifarāgh*, حالت  
قی *hālātī kai*.

NAUSEATE, *vt. vi.* نفرت داشتن *nifrat-d*,  
قی کردن *istifragh-k*, قی *kai-k*.

NAUSEOUS, *a.* مکروہ *makrūh*, قی انگیز  
*kai angiz*.

NAUSEOUSLY, *ad.* مکروہانہ *makrūhāna*,  
از کراہیت *az karāhiyat*.

NAUSEOUSNESS, *n.* کراہیت *nifrat*, کراہیت  
*karāhiyat*.

NAUTICAL, *a.* ملاحی *mallāhī*, بحری  
*bahri*.

NAVAL, *a.* کشتی پیوند *julāzī*, کشتی  
*kishti payvand*.

NAVEL, *n.* ناف *nāf*, سورت *surrat*.

NAVIGABLE, *a.* قابل ابھار *kābili abhār*,  
ایقاع *lāyaki iklād*.

NAVIGABLENESS, *n.* قابلیت ابھار  
*kābīliyatī ibhār*, کشتی روی *kishti rawi*.

NAVIGATE, *vt. vi.* ملاحی کردن *mallāhī-k*,  
کشتی روان کردن *ibhār-k*, کشتی روان  
*kishti rawān-k*.

NAVIGATION, *n.* ملاحیت *mallāhiyat*,  
ابھار *ibhār*, ایقاع *iklād*, ملاحات *milāhat*.

NAVIGATOR, *n.* ملاح *mallāh*.

NAVY, *n.* جمہیت جہازہا *jami'atī*  
*jehāzāhā*, جنگی جہازات *jehāzātī jangī*.

NAY, *ad.* نہ *na*, نہی *nay*.

NEAP, *n.* جزر *jazr*, ہست *past*.

NEAR, *a.* نزدیک *nāzīk*, نزدیک  
*karīb*. — (related) قریب *karīb*.

دور و نزدیک *khāsh*. Far and near, *dūr u naẓdīk*.

NEARLY, *ad.* عنقریب *ghālibāna*, غالبانه *ānkarīb*.

NEARNESS, *n.* نزدیکی *kurb*, قرب *khāsh*, نزدیکی *khāsh*, *naẓdīk*, تقریب *takrīb*, خویشی *khāsh*.

NEAT, *a.* خوشنما *naḥs*, نفیس *latīf*, لطیف *khushnumā*.—(clean) پاکیزه *pākīza*, ناب *nāb*, صاف *sāf*.—(unadulterated) خالص *khālīs*.

NEAT, *n.* بقر *bakar*.

NEATLY, *ad.* از نفاست *latīfāna*, لطیفانه *az naḥsat*.

NEATNESS, *n.* نفاست *latāfat*, لطافت *naḥsat*.—(cleanliness) پاکیزگی *pākīzagī*, صفائی *saḥā*.

NECESSARIES, *n.* ضروریات *asbāb*, اسباب *zarūriyāt*, حاجات *hājāt*.—(for food) ضروریات *zarūriyāti maāshī*, معاشی.

NECESSARILY, *ad.* لزماً *lāzimāna*, لزماً *biz'zarūrat*, بالضرورت *albatta*.

NECESSARY, *a.* لازم *lāzim*, ضرور *zarūr*, واجب *wājib*, مهم *muhimm*. Necessary consequences, مقتضیات *muktaziyāt*.

Necessary to be performed, لازم الّا *lāzimu'l adā*. Necessary to be preserved, لازم الّا *lāzimu'l wakā*. Necessary to be obeyed, لازم الانقیاد *lāzimu'l inkiyād*. Necessary to be esteemed, لازم التکریم *lāzimu't takrīm*. It is necessary, لایق است *lāzim ast*, لازم است *lāyak ast*. Very necessary, الزم *alzam*, ضرور *awajab*. To be necessary, ضرور *zarūr-sh.*, لازم شدن *lāzim-sh.*

NECESSITATE, *vt.* ضرور کردن *zarūr-k.*, لازم کردن *lāzim-k.*

NECESSITOUS, *a.* محتاج *mukhtāj*, تنگدست *hājatmand*, حاجتمند *tang dast*.

NECESSITOUSLY, *ad.* حاجتمندانه *hājat-mandāna*, نیازمندانه *niyāz mandāna*.

NECESSITY, *n.* ضرورت *zarūrat*, در تنگی دستی *dar māndagī*, احتیاج *ihtiyāj*.—(fatality) تقدیر *kazā*, قضا و قدر *kazā u kadṛ*, لزمت *takdīr*.—(indispensableness) *lāzimat*, ضرورت *zarūrat*.

NECK, *n.* غنق *gulu*, گردن *gardan*, *dnuk*. To seize by the neck, گرفتن *bagardan-g*. Long-necked, دراز گردن *darāz gardan*.

NECKERCHIEF, *n.* گلو بند *gulu band*.

NECKLACE, *n.* گردن بند *gardan band*, قلادت *kilādat*.

NECROMANCER, *n.* جادوگر *jādūgar*, فالگو *sāhir*, شعبد باز *shuḍbad bāz*, فالگو *fālgū*.

NECROMANCY, *n.* سحر *jādū*, جادو *sahr*, جادوگری *jādūgarī*, فال *fāl*.

NECTAR, *n.* آب حیات *ābi hayāt*.

NECTARINE, *n.* شفتالو *shaftālū*.

NEED, *n.* حاجت *hājat*, احتیاج *ihtiyāj*, ضرورت *zarūrat*.—(exigence) *zarūrat*, لزمت *lāzimat*.

NEED, *vt.* احتیاج کردن *ihtiyāj-k.*, ضرور شدن *hājat-d.*, داشتن *zarūr-sh.*, درکار شدن *khāstan*, *dar kār-sh.*

NEEDFUL, *a.* لازم *lāzim*, ضرور *zarūr*, ملتمز *multazim*.

NEEDFULLY, *ad.* لازمانه *lāzimāna*.

NEEDILY, *ad.* نیازمندانه *niyāzmandāna*, محتاجمندانه *hājatmandāna*, مفلسانه *muḥlisāna*, با احتیاج *bā ihtiyāj*.

NEEDLE, *n.* سوزن *sūzan*, خیاط *khayāt*, ابر *darzan*. A needle-dealer, *ilriy*. Needle-case, زنیله *zanīla*. The eye of a needle, سوراخ *sufār*, سوراخ سوزن *surākhi sūzan*. Needle-work, نقش بندی *nakshbandī*, طراز *tirāz*.

NEEDLESS, *a.* بی احتیاج *bī iht*

غیر ملزم *bī zarūrat*, بی ضرورت *ghayri multazim*.

NEEDLESSLY, *ad.* بلا لزمت *bilā lāzimāt*, نا لازم *nā lāzimāna*.

NEEDLESSNESS, *n.* عدم لزمت *ādami lāzimāt*, عدم اقتضا *ādami iktazā*.

NEEDS, *ad.* لازم *lāzimāna*, لاجرم *lājaram*.

NEEDY, *a.* محتاج *hājatmand*, دست تنگ *muhtāj*, دست *tang dast*.

NEGATION, *n.* نفی *nafi*, نهي *nahī*, انکار *inkār*.

NEGATIVE, *a.* منفي *manfī*, نافي *nāfiya*, منکر *munkir*. The negative imperative, امر نهي *amri nahi*. A negative particle, حرف نفي *harfi nafi*.

NEGATIVE, *vt.* نفی کردن *nafi-k.*, انکار *inkār-k.*

NEGATIVELY, *ad.* با نفي *bā nafi*, بوجہ *bawaja nafi*.

NEGLECT, *vt.* غافل *ghāfil-k.*, خطا کردن *khatā-k.*, غافل شدن *ghāfil-sh.*, اهمال نمودن *ihmāl-n.*, غفلت کردن *ghaflat-k.*

NEGLECTFUL, *a.* غافل *ghāfil*, کاهل *kāhil*.

NEGLIGENCE, *n.* غفلت *ghaflat*, خطا *khatā*, غافل *taghāful*, تهاون *tahāwun*, مساهلت *musāhalat*.

NEGLIGENT, *a.* غافل *ghāfil*, کاهل *kāhil*, بیخبر *bī khabar*, سهواً *sahwān*. To be or become negligent, غافل شدن *ghāfil-sh.*, کاهل گشتن *kāhil-g.*

NEGLIGENTLY, *ad.* غافلانہ *ghāfilāna*, غافلانہ *ghāfilāna*, غافلانہ *ghāfulatan*.

NEGOTIATE, *vi., vt.* معامله کردن *muāmala-k.*, مصلحت کردن *karbār-k.*, تجارت (as a merchant) *maslihat-k.*, To negotiate a treaty, عقد نمودن *ākd-n.*, عهد و پیمان جانبدن کردن *ahd u paymāni jānibayn-k.*, عقد صلح مقرر *ākdī sulha mukarar-k.*

NEGOTIATION, *n.* معامله *muāmala*, جواب سوال *jawāb maslahat*, مصلحت *sawāl*.

NEGOTIATOR, *n.* کارباري *muāmīl*, میاندار *kārbārī*, میانداز *miyāndār*.

NEGRO, *n.* زنگي *zangī*, حبشي *habashī*.

NEIGH, *vi.* زدن *shakhūlīdan*, شخولیدن *zanūdan*.

NEIGH, *n.* وشه *sahīl*, وشه *washma*.

NEIGHBOUR, *n.* همسایه *hamedya*, همجوار *hamjowār* (pl. همسایگان *pl.*), مجاور *mujāwir*.

NEIGHBOUR, *vt.* نزدیک بودن *nasdik-b.*, قریب بودن *muttasil-sh.*, ملاصق شدن *karīb-b.*, ملاصق شدن *mulāsik-sh.*

NEIGHBOURHOOD, *n.* همسایگی *ham-sāyagī*, قرب *kurb*, نواحی *narwāhī*, همدمیاری *ham dīwārī*, نزدیک *nasdiki*.

NEITHER, *a.* نه این نه آن *na 'in na 'an*. Neither one nor the other, نه یک نه دیگر *na yak na dīgar*. Neither long nor short, وسطی *wusta*. Neither more nor less, نه زیاد نه کم *na kam na ziyād*.

NEPHEW, *n.* (brother's son) برادر زاده *īrādar zāda*, (sister's son) خواهرزاده *khāhar zāda*.

NERVE, *vt.* تقویت کردن *takwīyat-k.*

NERVE, *n.* عصب *asbat*, حبل *habl*, قوت *kurwat* (power) *rag*.

NERVELESS, *a.* ناتوان *nātgawān*, بی قوت *bī kurwat*.

NERVOUS, *a.* عصبی *asbtī*, رگزی *ragī*, ترسان *tarsān* (timid).

NEST, *n.* آشیانه *āshiyāna*, کابوک *kābuk*. To build a nest, آشیانه کردن *āshiyāna-k.*

NESTLE, *vi., vt.* در آشیانه رفتن *dar āshiyāna*, پرورتن *parwardan* (cherish) *na-r.*

NESTLING, *a.* بچه مرغ از آشیانه گرفته *bachai murgh az āshiyāna girifta*.

NET, *n.* دام *dām*, شبک *shabaka*. A fishing net, شبک *shabaka*, کمند *kamand*.

fowler's net, شرکت *sharakat*, طرقت *tarakat*. A hunter's net, کابول *kābūl*. To catch in a net, در دام گرفتن *dar dām-g*.

NETHER, *a.* پست *past*, فرو *farū*.

NETTLE, *n.* گزنه *gazna*, انجيرة *anjurat*.

NETTLE, *vt.* جفا ساختن *azurdan*, آزردن *azurdan*, جفا *jafā-s*.

NETWORK, *n.* شبکه *shabaka*.

NEURALGIA, *n.* درد عصب *dardi āsab*, درد *paya dard*.

NEUTER, *a.* بی جاذب *masāwī*, مساوی *masāwī*, بی جاذب *bi jānibdāri*.—(gender) غیر *ghayri* *zīrū*.—(verb) فعل لازم *fa'li lāzimī*.

NEUTRAL, *a.* هیچ طرفی *hich tarafi*, نه این نه آن *na in na ān*.

NEUTRALITY, *n.* بی طرفی *bi tarafi*, حالی میانه *hālī miyāna*.

NEVER, *ad.* هرگز نه *hargiz na*, اصلاً *aslan*. Never hereafter *hargiz* *badā azīn*. Nevertheless, تا هم *tāham*, آن *barwajūli ān*.

NEW, *a.* نو *nau*, نورسیده *nau rasīda*, جدید *jadīd*, تازه *tāza*, خاسته *nau khāsta*. The new moon, هلال *halāl*. The new year, نو روز *nauroz*.—(rare, wonderful) نو آورد *nau āward*, مبدع *mabadd*. To make new, نو ساختن *nau-s*, تجدید کردن *tajdid-k*.

NEWLY, *ad.* از نو *az nau*, مجدداً *mujaddadan*. Newly made, نو ساخته *nau-sā-khta*, حدیث *hadīs*. Newly born, زاده *nau zāda*.

NEWNESS, *n.* نو رسیدگی *tāzagī*, تازهگی *nau rasīdagī*.

NEWS, *n.* خبر *khavar* (pl. اخبار), حدیث *hadīs*. Good news, خوش *khush*, خبر خوش *khavarī khūsh*, مزده *muzhda*. To bring or announce good news, مزده آوردن *muzhda āwardan*.

*muzhda-ā*. The messenger of good news, مزده فرمائی *muzhda farmāya*, بشارت رسان *bashārat rasān*. Bad news, خبر فریبده *khavarī nākhūsh*. False news, ارجاف *arjāf*, خبر فریبده *khavarī farībānda*. A news writer, اخبار نویس *akhbār navīs*. To hear the news, اخبار شنیدن *akhbār-sh*. Newspaper, روز نامه *roz nāmchāi akhbār*.

NEXT, *a.* متصل *muttasil*, پیوسته *paywasta*. The next house, خانه همدیوار *khānāi hamdiwār*.—(then, after which) بعد از آن *badā azān*, پس *pas*.—(immediately following) از آنکه *ānkarib*, دیگر *digar*. Next year, سال آینده *sālī āyanda*, سال دیگر *digar sāl*. Next time, وقت دیگر *wakti digar*.

NIB, *n.* (beak) منقار *min-kār*.—(of a pen) سر قلم *sari kalam*, نوک قلم *nauki kalam*.

NIBBLE, *vt.* دندیدن *pāya*, پاشیدن *pāya-d*, خایدن *khāidan*, گازیدن *gazidan*.

NICE, *a.* 1 (accurate) دقیق *bārīk-bīn*, نکته دان *nukta dān*. 2 (squeamish) لذیذ *manish zan*. 3 (delicious) لذیذ *laziz*, مزه دار *maza dār*. 4 (minute) دقیق *dakīk*. 5 (tender) نرم *narm*, عده *āmda*. 6 (delightful) دلکش *dilkash*, خوش *khūsh*.

NICELY, *ad.* بخوبی *ba khūbī*, سافیاناً *safiyāna*, بدقت *ba dikkat*.

NICENESS, NICETY, *n.* (accuracy) دقت *dikkat*.—(squeamishness) منگی *manish*, نغزین *nafrīn*.—(exquisiteness) صفا *safā*, نزاکت *nizākat*.

NICHE, *n.* محراب *tākcha*, محراب *mah-rāb*.—(place for statue) صنم گاه *sanam gāh*.



- NICK, *n.* گز *giz*, شمار *shumār*. The nick of time, عین الوقت *dymu'l wakt*.
- NICK, *vt.* گز کردن *giz-k*. To nick the time, در عین وقت آمدن *dar dym wakt-ā*.
- NICKNAME, *n.* نرب *nazb* (*pl.* انزاب), لکاب *lakab*, عرف *arf*.
- NICKNAME, *vt.* نام کشیدن *nām-k*, نام نداشتن *nāmi zisht-g*.
- NIECE, *n.* (brother's daughter) دختر برادر *dukhtari birādar*.—(sister's daughter) دختر خواهر *dukhtari khāhar*.
- NIGGARD, *n.* تنگ دست *bakhīl*, دست *tang dast*, لایم *laīm*.
- NIGGARDLINESS, *n.* طمعکاری *tamt kārī*, بخل *bukhl*.
- NIGH, *a.* نزد *nazd*, قریب *karīb*. To draw nigh, نزدیک آمدن *nazdik-ā*, قریب رفتن *karīb-r*.
- NIGHT, *n.* شب *shab*, لیل *layl*. Night and day, روز و شب *shab u roz*, لیل و نهار *layl u nahār*. A dark night, تاریک شب *shabi tār*, dayjūr. At night, وقت شب *wakti shab*. An invasion, attack or surprise by night, شبخونی *shab khūnī*. To attack by night, شبخونی کردن *shab khūnī-k*. One night, یک شب *yak shaba*. Good night, خدا حافظ *khudā hāfiz*.
- NIGHTCAP, *n.* شبکلاه *shab kulāh*.
- NIGHTDEW, *n.* شبنم *shabnam*.
- NIGHTDRESS, *n.* لباس شب *libāsi shab*, شبانه *shabāna*.
- NIGHTFALL, *n.* شبانگاه *shabāngāh*.
- NIGHT-GOWN, *n.* جامه شب *jāmai shab*.
- NIGHTINGALE, *n.* بلبل *bulbul*, (*pl.* بلبلان), هزار عدلیب *hazār dādlib*, هزار داستان *hazār dāstān*.
- NIGHTLY, *ad.* (by night) شب بوقت
- ba wakti shab*, در شب *dar shab*.—(every night) هر شب *har shab*, شب شب *shab ba shab*.
- NIGHTMARE, *n.* کابوس *kābūs*, خفتک *khafak*.
- NIGHTSHADE, *n.* انگور سگ *angūrī sag*, غنبد العلب *ambu's sadlab*.
- NIGHT-WALK, *n.* شبگردی *shabgardī*, ماشی لیل *mashī' l layl*.
- NIGHTWARD, *a.* نزد شب *nazdi shab*, عنداللیل *indū' l layl*.
- NIGHTWATCH, *n.* شب پاسبان *pās-bāni shab*.
- NIMBLE, *a.* زود *zūd*, تیز *tez*, رو تیز *tez rau*, چالاک *chālāk*.
- NIMBLENESS, *n.* جلدی *jaldī*, زودی *zūdī*, چالاکي *chālākī*, تند روی *tund rūi*.
- NIMBLY, *ad.* تیزانه *tezāna*, با تندی *bā tundī*, سریعاً *surīdān*.
- NINE, *a.* نه *nuh*, تسع *tisā*.
- NINEFOLD, *a.* نه چند *nu chand*, نه تا *nr tā*.
- NINE-SCORE, *a.* یک صد هشتاد *yak sad hishtād*.
- NINETEEN, *a.* نوزده *nūzda*, تسعة عشر *tisāt ashara*.
- NINETEENTH, *a.* نوزدهم *nūzdahum*.
- NINETIETH, *a.* نودم *nawadum*.
- NINETY, *a.* نود *nawad*, تسعون *tisūn*.
- NINTH, *a.* نهم *nukum*, تاسع *tāsā*.
- NIP, *vt.* چنگال *bā nākhūn-g*, گزیدن *changāl-z*.—(bite) گازیدن *gazīdan*.—(blast) با سردی زدن *bā sardī zadan*.
- NIP, *n.* چنگال *changāl*, گیر *dān gir*.—(blast) سرما برد *sirr*, سرما برد *sarmā bard*.
- NIPPERS, *n.* موچینه *mūchīna*.
- NIPPLE, *n.* سینه *sari pistān*, حلمات *halamat*.
- NIT, *n.* سرکه *sirka*, شپش *shapish*.

NITRE, *n.* شورہ *shūra*, ابقر *abkar*, نطرون *natrūn*.

NITROUS, *a* شورہ دار *shūra dār*, نطرونی *natrūnī*.

NITTY, *a.* سرکہ *pur sirka*, صغاب دار *sugābdār*.

NO, *a.* نہ *na*, نہی *nai*, نہ ہیچ *heeḥ na*  
Of no account, نا چیز *nāchīz*, نا کارہ *nā kāra*.

NOBILITY, *n.* شرافت *amīrī*, امیری *amīrī*,  
*sharāfat*, بزرگواری *buzurgwārī*, رفعت *rafīdī*,  
مکرمات *makrumat*.

NOBLE, *a.* شریف *sharīf*, (pl. اشراف *ashraf*).  
اصل *asīl*, بزرگواری *buzurgwār*, بزرگ *buzurg*,  
کبیر *kabīr*, پاک نژاد *pāk nizād*,  
مزا *mizā*, عالی *ālī*. A noble disposition, مزاج  
*mizāji sharīf*. To be or become  
noble, بزرگ شدن *buzurg-sh.*, شریف  
*sharīf-sh.*, رفعت یافتن *rafīdī-y.*  
To make noble, شریف دادن *sharīf-d.*  
Nobler, noblest, اشرف *ashraf*, اکرم  
*akram*, افضل *afzal*.

NOBLEMAN, *n.* امیر *amīr* (pl. امرا *amra*).  
میرزا *mīrzā*, شریف *sharīf* (pl. شرفا *sharfa*).  
A noble lady, بانو *bānū*, خاتون *khātūn*,  
سیدہ *sayyida*.

NOBLENES, *n.* vide NOBILITY.

NOBLY, *ad.* امیرانہ *sharīfāna*, شریفانہ  
امیرانہ *dīlārāna*.

NOBODY, *n.* ہیچ شخص *heeḥ kas*,  
نہ *heeḥ shakhs na*. There is no body,  
کسی نیست *kasī nīst*.

NOCTURNAL, *a.* شبینہ *shabīna*, لیلی  
*laylī*.

NOD, *n.* سر دوان *sar dawān*, اشارت  
*ishārat*.

NOD, *vi.* سر دوان کردن *sar dawān-k.*,  
رہز کردن *ramz-k.*, اشاره کردن  
*ishāra-k.*, جنبانیدن *jumbānīdan*.

NODDLE, *n.* سر *sar*, کلمہ *kalla*.

NODDY, *n.* احمق *ahmak*, ابلہ *ablah*.

NODE, *n.* گره *girih*, ورم *waram*.—(astr.)  
ملتقا *multaka*.

NOISE, *n.* (sound) صدا *sadā*, آواز *āwāz*,  
شور *shūr*, نعرہ *naḍra*.—(clamour)  
غوغا *ghaughā*, فریاد *faryād*. The  
noise of thunder, رعد *raād*.—(of the  
clashing of arms) شخشخ *shakhsakha*.  
—(of falling water) طنطن *tantanu*,  
ازیز *azīz*.—(of liquor decanting) غلغل  
*ghulghul*.—(of fire-arms) بندوق  
*bandūk*.—(of the chirping of  
birds) چاچا *chāw chāw*.—(of a crowd)  
آوازہ *āwāza*. To make a noise,  
شورش کردن *shūrish-k.*

NOISE, *vt.* شور کردن *shūr-k.*, آواز کردن  
*āwāz-k.*, باغ *bagh*, ولولہ *walwala-s.*,  
ساختن *sakhtan*, بآواز *bāng bar-z.*,  
غوغا *ghaughā-s.*, صدا *sadā-z.*—(spread by a  
report) شہرہ کردن *shukrat-k.*, هوا  
*hawā-k.*

NOISINESS, *n.* بلند آوازی *būland āwāzī*.

NOISOME, *a.* دم گرفتہ *dam girifta*.—  
(mischievous) مفسد *mafsid*, زبانکار  
*zīyānkār*.—(disgusting) ناگوار *nāguwār*,  
نفرت *nafrat*.

NOISOMENESS, *n.* دم گزندگی *dam giriftagī*.—  
(noxiousness) زینکاری *zīyānkārī*,  
ضرر *zarar*.—(disgustfulness)  
مکروہی *makrohī*.

NOISY, *a.* آوازی *āwāzī*, صداکن  
*sadākun*, ہنگامہ ساز *hangāma sār*.

NOLENS VOLENS, *ad.* طوعاً و کرہاً  
*taudn wa karhan*.

NOMINAL, *a.* نامی *nāmī*, منسوب  
*ism mansūb*.—(not real) فرضی *farzī*,  
خیالی *khīyālī*.

NOMINALLY, *ad.* از نام *az nām*, از لکاب  
*az lakab*.

NOMINATE, *vt* نامزد کردن *nāmzad-k.*  
تسمیت کردن *tusmiyat-k.*

NOMINATION, *n.* نامزدگی *nāmzadagī,*  
تسمیت *tasmiyat.*

NOMINEE, *n.* منصوب *jumāshṭa,* گماشته  
*mansūb.*

NONAGE, *n.* خورده *nā bālighī,* نا بالغی  
سال *khurd sāli.*

NONCONFORMITY, *n.* عدم موافقت *adami muwāfakat.*

NONE, *a.* کسی نه *chizi na,* چیزی نه  
*kasī na,* هیچ نه *hičh na,* لاشی *lā shī.*

NONENTITY,  
NON-EXISTENCE, } *n.* نابودی *nābūdī,*  
نیستی *nīstī.*

NONPAREIL, *a.* نظیر بی *bī nazīr,*  
لالی *lā sānī.*

NONPLUS, *n.* تشویش *hayrānī,* حیرانی  
*tashwīsh,* مات *māt,* لا جوابی *lā jawābī,*  
خاموشی *khāmūshī.*

NONPLUS, *vt.* لا جواب کردن *lā jawāb-k.,*  
مات کردن *māt-k.,* حیران کردن *hayrān-*  
*k.,* خاموش کردن *khāmūsh-k.*

NON-RESISTANCE, *n.* عدم تردد *adami*  
*taraddud,* عدم مقاومت *adami*  
*mukāwamat.*

NONSENSE, *n.* لغو *bihūdagī,* بیهودگی  
*laghv,* باوه *yāwa,* گزاف *gazāf.* To speak  
nonsense, بی معنی *yāwa-g.,* باوه گفتن  
*bī madnī-g.*

NONSENSICAL, *a.* بیمعنی *behūda,* بیهودی  
*bī madnī,* باطل *bātil.*

NOON, *n.* نصف النهار *nīm-rūz,* نیمروز  
*nisfun nihār.*

NOONDAY, *n.* نیمروزی *zuhri,* ظهری  
*nīm-rūzī.*

NOOSE, *n.* کمند *kamand,* دام *dām,*  
پابند *pā band.*

NOOSE, *vt.* در دام گرفتن *dar dām-g.,*  
در کمند گرفتن *dar kamand-g.*

NOR, *ad.* نه این نه آنی *wa na, na in*  
*na ān.*

NORMAL, *a.* قانونی *kānūnī.*—(med.)  
معلم خانه *gharizty.*—(school)  
*mudallim khāna.*

NORTH, *n.* شمال *shimāl.* North-east,  
شمال شرق *shimāl shark.* North-west,  
شمال غرب *shimāl gharb.* The north  
pole, قطب شمالی *kutbi shimālī.*

NORTHERLY, *ad.* بسوی شمال *ba sūi*  
*shimāl.*

NORTHERN, *a.* شمالی *shimālī.*

NOSE, *n.* بینی *bīnī,* انف *anf.* The tip of  
the nose, نوک بینی *nauki bīnī.* The  
two sides of the nose, مرقبالنف  
*markayā'l anf.* The cartilage of the  
nose, خیشوم *khayshūm.*

NOSE, *vt.* دوی یافتن *akab-k.,* عقب کردن  
*būi-y.*

NOSEGAY, *n.* گل دست *gul dasta.*

NOSELESS, *a.* بی بینی *bī bīnī.*

NOSTRIL, *n.* پری بینی *parrāi bīnī.*

NOT, *ad.* نه *na,* نا *nā,* لا *lā,* نه *nai,* غیر  
*ghayr.* Not at all, اصلاً *aslan,* هرگز نه  
*hargiz na.*

NOTABLE, *a.* نامور *mashhūr,* مشهور  
*nāmwar.*—(careful) جد و جهد ساز  
*jadd u jehad sāz.*—(active) چالاک  
*chālāk.*—(industrious) محنت کش  
*mahnat kash.*

NOTABLENESS, *n.* معروفی *shuharī,* شهرت  
*madrūfī.*

NOTABLY, *ad.* مشهورانه *mashhūrāna,*  
بظاهر جد و جهد *ba izhārī jaddu jehad.*

NOTARIAL, *a.* دفتر داری *daftar dārī.*

NOTARY, *a.* دفتر نویس *sharattī,* شرطی  
*daftar nawis,* دبیر *dabīr.* The attesta-  
tion of a notary, سچل *sijl.*

NOTATION, *n.* رقم *rakam,* اشارت  
*ishārat,* نشان *nishān.*

NOTCH, *n.* دهنه *dahna*, دندان *dandāna*, سورا *sūfār*.

NOTCH, *vt.* دهنه کردن *dahna-k.*, دندان کردن *dandāna-k.*

NOTE, *n.* علامت *ālāmat*, رقم *rakam*, آگاهی *ishārat*.—(attention) *āgāhī*, بصیرت *basīrat*.—(reputation) *āgāhī*, شهرت *shuhrat*.—(a memorandum), یاد داشت *yād dāsh*t, رقم *zīkrat*.—(a short letter) *rukā*.—(a bill) *tamassuk*, دستاویز *dastāwīz*. A note in music, مقام *makām*, لحن *lahn*. A marginal note, حاشیه *hāshīya*.—(money) *kāima*. Official note, کاغذ رسمانی *kāghazī rasmānī*. Foot-note, ذیل *zail*. Note-book, یادداشت نام *yād dāsh*t nāma, مفید *safīna*.

NOTE, *vt.* ملاحظه کردن *mulāhaza-k.*, انگاشتن *angāsh*tan. To note down, درج کردن *darj-k.*, داخل کردن *dākhil-k.*

NOTED, *a.* نامدار *nāmdār*, معروف *ma-drūf*, نامور *nāmwar*, مشهور *maḥshūr*.—(marked) *mukarryad*, نشاندۀ *nishānda*.

NOTEWORTHY, *a.* قابل ذکر *kābilī zikr*.

NOTHING, *ad.* چیزی نه *hīch na*, چیزی *nā chīz*, *chīz na*, چیزی *nā chīz*.

NOTHINGNESS, *n.* نا چیزی *nā chīzī*, نیستی *nīstī*.

NOTICE, *n.* (observation) نگاه *nigāh*, غور *ghaur*, بصیرت *basīrat*.—(intelligence) آگاهی *āgāhī*, خبر *khābar*, اطلاع *ittilā*d. To give notice, خبر دادن *khābar-d.*, ظاهر *ittilā*d-*k.*, اطلاع کردن *zāhīr-k.*, آگاهی دادن *āgāhī-d.*

NOTIFICATION, *n.* خبر *ittilā*d, اطلاع *khābar*, اشتہار *ishṭihār*.

NOTIFY, *vt.* اعلام کردن *āylām-k.*, اشتہار *ishṭihār-d.*

NOTION, *n.* خیال *khīyāl*, فکر *fikr*, پندار *pindār*, رای *rāi*, اندیشه *andīsha*, تدبیر *tadbīr*, ظن *zann*.

NOTIONAL, *a.* خیالی *wahmī*, *khīyālī*.

NOTIONALLY, *ad.* از خیال *az khīyāl*, در فکر *dar fikr*.

NOTORIETY, *n.* شهرت *shuhrat*, اظهار *izhār*, بد نامی *bad nāmī*.

NOTORIOUS, *a.* مشہور *maḥshūr*, معروف *maḥrūf*, آشکار *āshkā*r.

NOTORIOUSLY, *ad.* بشہرت *ba shuhrat*, آشکارا *āshkā*ra.

NOTWITHSTANDING, *conj. prep.* با وجود *bā wujūd*, با وجودی که *bā wujūdi ki*, حال آنکہ *hāl ānki*, با آنکہ *bā ānki*.

NOUGHT, *n., ad.* هیچ نہ *hīch na*, صفر *sifr*. To set at nought, فا چیز اندیشیدن *nā chīz-a.*, سبک گرفتن *subuk giriftan*. To come to nought, نابود شدن *nā būd-sh*.

NOUN, *n.* اسم *ism* (*pl.* اسما).—(common noun) اسم عام *ismi ām*.—(abstract noun) اسم ذات *ismi zāt*.—(collective noun) اسم جمع *ismi jam*t.—(definite noun) اسم معروف *ismi maḥrūf*.—(indefinite noun) اسم منکر *ismi muḥakkar*.—(derivative noun) اسم مشتق *ismi mushṭak*.—(diminutive) اسم تصغیر *ismi tasghīr*.—(generic noun) اسم جنس *ismi jins*.—(noun of agency) اسم فاعل *ismi fā*l.—(of instrument) اسم اسم آلات *ismi ālat*.—(of place) اسم مکان *ismi makān*.—(of time) اسم زمان *ismi zamān*.—(declinable noun) اسم مذکور *ismi munṣarīf*.—(primitive noun) اسم جامد *ismi jāmid*.—

(verbal noun) مصدر *masdar*.—(proper noun) اسم خاص *ismi khās*.

NOURISH, *vt.* پرورش *parwardan*, پرورشی *parwarish-k.*, تربیت کردن *tarbiyat-k.*

NOURISHABLE, *a.* قابل پرورش *kābili parwarish*.

NOURISHER, *n.* پرورنده *parwaranda*, پرور *parwar*.

NOURISHMENT, *n.* پرورش *parwarish*, غذا *ghazā*, طعام *taām*, خوراک *khoraḳ*.

NOVEL, *d.* نو *nau*, تازه *tāza*, جدید *jadīd*.

NOVEL, *n.* داستان *afsāna*, قصه *kissa*, داستان *dāstān*.

NOVELIST, *n.* قصه خوان *kissa khān*, قصه نویس *kissa nuwīs*.

NOVELTY, *n.* نو رسیدگی *nau rasīdagī*, حدث *mubdd*, مبدع *tajaddud*, تجدد *hadās (pl. احداث)* *ghurābat*.

NOVEMBER, *n.* نومبر *navember*.

NOVICE, *n.* نا آموز *nau āmūz*, تازه و دکار *nā āzmudakār*, مربد *talmīz*, تلمیذ *murīd*.

NOVITIATE, *n.* نو آموزی *nau āmūzī*, شاگردی *shāgirdī*.

NOW, *ad.* حالا *hālā*, اکنون *aknūn*, وقت *in waqt*, این وقت *fi'lhāl*. Now and then, گاه گاه *gāh gāh*, وقت و وقت *wakt ba wakt*. Now-a-days, در این زمان *dar in zamān*.

NOWHERE, *ad.* در هیچ جا نه *dar hīch jā na*.

NOWISE, *ad.* نه هیچ وجه نه *hīch ba hīch waja na*.

NOXIOUS, *a.* مضر *muṣīr*, فاسد *fāsid*, زهر *zahr* آلود *mūzī*, مودی *ziyān*, آلود *ālūd*, نا صواب *nāsarwāb*.

NOXIOUSLY, *ad.* مفسدانه *mufsidāna*, نا صوابانه *nā sarwābāna*.

NOXIOUSNESS, *n.* زهرناگی *zahr nāgī*, زیادداری *ziyāndāri*, ایدآ *izā*, ضرر *zarar*.

NUBILE, *a.* لایق نکاح *lāyaki nikāh*, بالغ *bāligh*.

NUCLEUS, *n.* مغز *asl*, اصل *kalb*, قلب *maghz*.

NUDITY, *n.* برهنگی *barahnagī*.

NUGATORY, *n.* بی معنی *bī madnī*, بی فایده *bī fāyada*.

NUISANCE, *n.* آزار *wabāl*, وبال *āzār*, رنجش *ranjish*.

NULL, *a.* باطل *bātil*, بی قوت *bikūwat*, رددی *raddī*, مست *eust*.

NULLIFY, *vt.* در طرف کردن *bar taraf-k.*, باطل کردن *bātil-k.*, رد کردن *radd-k.*, ابطال کردن *ibtāl-k.*

NULLITY, *n.* بطلان *butlān*, باچیزی *nāchīzī*, نیستی *nīstī*.

NUMB, *a.* (cold) سرد *bard*.—(motionless) بی حرکت *bīharakat*.—(torpid) بی حس *bī hiss*.

NUMB, *vt.* بی حس کردن *bī hiss-k.*, بی حرکت ساختن *bī harakat-s*.

NUMBER, *n.* عدد *ādād*, شمار *shumār*, تعداد *taddād*, محاسب *hisāb*. A great number, عدد کثیر *ādadi kasīr*. A small number, عدد قلیل *ādadi kalīl*. An even number, عدد شفع *ādadi shaft*, زوج *zūj*. An odd number, عدد تک *ādadi tak*. To make an odd number even, شفع کردن *shaft-k*. Without number, بی شمار *bī shumār*, عدد *be hisāb*.—(in gram.) عدد *ādād*, صیغه *sigha*. A cardinal number, عدد مطلق *ādadi aslī*, عدد لاتمی *mutlak*. An ordinal number, عدد لاتمی *ādadi zātī*.—(fractions of numbers) عدد خردها *khurdahā*.—(concrete) عدد متعلق *ādadi mutadallik*.—(whole number) عدد تام *ādadi tāmm*.

NUMBER, *vt.* شمردن *shumurdan*, اعداد *aidād-k.*,  
حساب کردن *hisāb-k.*, عدد ساختن *add-s.*

NUMBERER, *n.* شمارگر *shumār gir*,  
محاسب *muhāsib.*

NUMBERLESS, *a.* بی شمار *bī shumār*,  
بی عدد *bī dād.*

NUMBNESS, *n.* بی حرکتی *bī harakati*,  
سستی *susti.*

NUMERABLE, *a.* لایق حساب *lāyaki*  
*hisāb.*—(many) کثیر، بسیار *bisṣyār* *kasīr.*

NUMERAL, }  
NUMERICAL, } *a.* شماری *shumārī*,  
عدد منسوب *hisābī*, حسابی *hisābi*,  
رقم *rakam.*

NUMERALLY, *ad.* بحسب عدد *bahasbi*  
*dād.*، موافق حساب *muwāfaki hisāb.*

NUMERARY, *n.* شمار منسوب *shumār*  
*mansūb*, عددی *dādī.*

NUMERATION, *n.* شمار *shumār*, تعداد  
*taddād.*، رقم *rakam*, شمردگی *shumur-*  
*dagī.*

NUMERATOR, *n.* شمار کننده *shumār*  
*kunanda.*—(in math.) میزان حساب  
*māzāni hisāb.*

NUMEROUS, *a.* کثیر *bisṣyār*, بسیار  
*kasīr*, وافر *wāfir.*

NUMMARY, *n.* نقد منسوب *nakdi*  
*mansūb.*

NUN, *n.* زن، گوشه نشین، راهب *rāhībā*,  
*gūsha nashīn.*

NUNNERY, *n.* راهب خانه، صومعه *saumā*,  
*rāhīb khāna.*

NUPTIAL, *a.* عروسی *nikāhī*, نکاحی  
*drūsī.*

NUPTIALS, *n.* نکاح *nikāh*, شادی *shādī*,  
عروس *drūs.*

NURSE, *n.* دایه *dāya*, ماماچه *māmācha*,  
تیماردار *tīmārdār.*

NURSE, *vt.* (a child) شیر دادن *shīr-d.*,  
دایگی کردن *dāigī-k.*—(attend upon  
a sick person) بیمار پرستی کردن *bīmār*  
*purstī-k.*

NURSERY, *n.* دایه خانه *dāya khāna*,  
بچه خانه *bacha khāna.*

NURSLING, *n.* پرورده *parwarda.*—(in-  
fant) شیر خوره *shīr khūra.*

NURTURE, *n.* پرورش *parwarish*, خوردنی  
*khurdanī.*—(education) تربیت *turbīyat.*

NUT, *n.* جوز *jauz*, گردگان *girdgān*,  
چار مغز *chārmaghez.*

NUTCRACKER, *n.* فندق شکن *funduk*  
*shikan.*

NUTGALL, *n.* مانزو *māzū.*

NUTMEG, *n.* جوزالطیب *jauzu't tib.*

NUTRIMENT, *n.* غذا *ghazā*, خوراک  
*khurāk*, خوردنی *khurdanī.*

NUTRITIOUS, } *a.* مقوی *mukawwī*,  
NUTRITIVE, } پرورش ده *parwarishdah.*  
طعم بخش *taḍm bakhsh.*

NUTSHELL, *n.* پوست جوز *pustī jauz.*

NUT-TREE, *n.* درخت جوز *dirakhti jauz.*

NUX VOMICA, *n.* کچال *kuchla*, فلوس ماهی  
*fulūsi māhī.*

NYMPH, *n.* حور *hūr* (*pl.* حواری *parī.*),  
A nymph of paradiso, حور بهشت  
*hūri bahisht.*

## O.

OAK, *n.* درخت بلوط *dirikhti ballūt.*—  
(the royal oak) شاه بلوط *shāh ballūt.*

OAKEN, *a.* بلوطی *ballūti.*

OAR, *n.* خاد *khāda*, هلیس *halisa*,  
غادونف *ghādūf.*

OAR, *vt.* هلیس *halisa*,  
مجداف کردن *majdāf-k.*,  
دادن *halisa-d.*

- OATH, *n.* سوگند *sogand*, قسم *kasam*, عهد *dhd.* To exact or administer an oath, دادن سوگند *sogand-d.* To bind one another by oath, تقاسم کردن *takāsum-k.* To take an oath, سوگند خوردن *sogand-kh.*, قسم گرفتن *kasam-g.*
- OATMEAL, *n.* آرد زن *ārdi zinn.*
- OATS, *n.* خرتال *khartāl*, زن *zinn.*
- OB DURACY, *n.* سنگدلی *sangdilī*, سختی *sakhtī*, عدم شفقت *ādami shafakkat*, فساد *fisād.*
- OB DURATE, *a.* سنگدل *sangdil*, بی رحم *bī rikm.* بی شفقت *bī shafakkat*.
- OB DURATELY, *ad.* فاسدان *fāsīdāna*, دلی *bā shakht dilī.*
- OBEDIENCE, *n.* طاعت *tāāt*, فرمانبرداری *farmān bardārī*, اتباع *ittibād.*
- OBEDIENT, *a.* مطیع *mutī*, فرمان بردار *farmān bardār*, تابع *tābt.*
- OBEDIENTLY, *ad.* باطاعت *ba itāāt*, از فرمان برداری *az farmān bardārī.*
- OBEISANCE, *n.* تسلیم *taslīm*, تکریم *takrīm*, سجده *sijda.*
- OBELISK, *n.* میل *mīl*, علامت *ālāmat.*
- OBEY, *vt.* مطیع *farmān-b.* فرمان بردن *mutīd-sh.*, اطاعت نمودن *itāāt-n.*, تابع شدن *tābt-sh.*, تسلیم کردن *taslīm-k.*
- OBITUARY, *n.* مرگ نام *marg nāma*, تازده ایوات *tazarahu'l amavāt.*
- OBJECT, *n.* منظر (any thing seen) *manzar* (*pl.* مناظر *mazhar* (*pl.* مظاهر *murād*, —(desire) قصد *kaśd*, مراد *murād*, مقصود *maksūd*, غرض *gharaz*. —(thing) شی *shī*, چیز *chīz.*
- OBJECT, *vt.* رد کلام کردن *raddi kalām-k.*, مخالف بودن *itirāz-k.*, اعتراض کردن *mukhālīf-b.*
- OBJECTION, *n.* اعتراض *itirāz*, براد *irād*, رد کلام *raddi kalām*, مضایقه *muzāika*, عیب *dhīb*, شک *shakk.*
- OBLATION, *n.* قربان *kurbān*, صدقه *sidka*, نذر *nazr.*
- OBLIGATION, *n.* فرض *farz* (*pl.* فرائض *farā'iz*), احسان *dhhd.* (عهد *pl.* عهد *pl.* —(favour) *ihsān*, منت *minnat.*
- OBLIGATORY, *a.* قادر *kādir*, واجب *wājib*. An obligatory writing, اقرار نام *ikrār nāma*, عهد نام *dhhd nāma.*
- OBLIGE, *vt.* (bind) بستن *bastan*, بند کردن *band-k.*, عقد کردن *ākd-k.* —(compel) الزام نمودن *ilzām-n.*, مجبور *majbūr-k.* —(confer favours) منت *ihsān-k.* احسان کردن *minnat-n.*, نهایت کردن *ināyat-k.*
- OBLIGED, *a.* (bound) بسته *basta*, مقید *mukaryid.* —(compelled) مجبور *majbūr.* احسانمند *mamnūn* —(favoured) —(be obliged, دار *ihsānmand.* منت دار *minnat dār-b.*
- OBLIGING, *a.* نوازش نما *nawāzish numā*, ملاطفت *mulātafat*, مشفق *muṣṣafak.*
- OBLIGINGLY, *ad.* از لطف *az lutf*, با نوازش *bā nawāzish.* از نوازش *az nawā'at.*
- OBLIQUE, *a.* ناراست *nārāst*, کج *kaj*, خم *kham*, ملتوی *multawī.*
- OBLIQUELY, *ad.* نا عمودانه *nā amudāna*, با کجی *bā kajī.* Going obliquely, کجرو *kajrau.*
- OBLIQUITY, *n.* کجی *nārāstī*, نا راستی *kajī*, عوج *drwj* (*pl.* of عوج *pl.* —(desire) قصد *kaśd*, مراد *murād*, مقصود *maksūd*, غرض *gharaz*. —(thing) شی *shī*, چیز *chīz.*
- OBLITERATE, *vt.* محو کردن *mahw-k.*, نسخ کردن *naskh-k.*, حذف کردن *hakk-k.*, غو نمودن *dfw-k.*
- OBLITERATION, *n.* محو *mahw*, نسخ *naskh.*
- OBLIVION, *n.* فراموشی *farāmūshī*, نسیا *nisyān.*

OBLIVIOUS, *a.* فراموشکار *farāmūshkār*,  
نسبیان *nisbiān*.

OBLONG, *a.* مطر *mutirr*, مستطیل *mustatīl*.

OBLOQUY, *a.* زبان درازی *zabān darāzī*,  
شکایت *shikāyat*, ملامت *malāmat*,  
تہمت *tuhmat*.

OBNOXIOUS, *a.* مکروه *makrūh*. Obnoxious  
to punishment, گناهگار *gunāhgār*,  
مزاوار *sazāwār*. Obnoxious to censure,  
باعتدال *bataḍn-madriz*.

OBNOXIOUSLY, *ad.* مکروہانہ *makrūhāna*.

OBNOXIOUSNESS, *n.* مکروہی *makrūhi*.

OBSCENE, *a.* فاحش *fāhish*, ناپاک *nāpāk*,  
زشت *zisht*, گستاخ *gustākh*.  
Obscene discourse, فحشیات *fahshiyāt*.

OBSCENELY, *ad.* فحیحانہ *kabihāna*,  
فاحشانہ *fāhishāna*. To speak obscenely,  
زشت گوئی *zisht gūi-k*.

OBSCENITY, *n.* فحش *fuhsh*, گستاخی *gustākhī*.

OBSCURATION, *n.* کسافت *kasāfat*, تاریکی *tārīkī*.

OBSCURE, *a.* تاریک *tārīk*, تیرہ *tīra*,  
تار *tār*, ظلم *zulm*.—(abstruse) مشکل *mushkil*.—(mean)  
حقیر *hakīr*.—(not known) بی نام *nā madrūf*,  
بی نام *bī nām u nishān*.

OBSCURE, *vt.* تاریک کردن *tārīk-k*,  
بظلمت پوشیدن *bā zulmat-p*.

OBSCURELY, *ad.* ناروشنانہ *nā raushanāna*,  
تاریکی *bā tārīkī*.—  
(not distinctly) نامفصلانہ *nā muḥsilāna*,  
مشکلات *mushkilāna*.

OBSCURENESS, } تاریکی *tārīkī*,  
OBSCURITY, } سیاهی *siyāhi*, ظلمت *zulmat*,  
تنہائی *tanhāi*, (privacy) *siyāhi*,  
پنهانی *panhāi*.

OBSEQUIES, *n.* تہیز و تکفین *tajhīz u*  
*takfīn*, جنازہ *jamāza*.

OBSEQUIOUS, *a.* فرمان بردار *farmān*  
*bardār*, مطیع *mutīd*, رام *rām*, بندہ  
فرمان *bandai farmān*.

OBSEQUIOUSLY, *ad.* با اطاعت *bā itādt*.

OBSEQUIOUSNESS, *n.* اطاعت *itādt*,  
تواضع *tawāzū*.

OBSERVABLE, *a.* مشہور *mash-hūr*, ظاہر  
*zāhir*.

OBSERVABLY, *ad.* مشہورانہ *mash-*  
*hūrāna*, ظاہرانہ *zāhīran*.

OBSERVANCE, *n.* ادب *adab*, اطاعت  
*itādt*, التفات *iltifāt*, اکرام *akrām*, عزاز  
*dizāz*, رعایت *raāyat*.

OBSERVANT, *a.* متوجہ (attentive)  
*mutavajji*, متفکر *mutafakir*.—(respect-  
ful) صاحب التفات *sāhibi iltifāt*,  
حرمت آور *hurmat āwar*.

OBSERVATION, *n.* ملاحظہ *mulāhaza*,  
مشاہدہ *basīrat*, بصیرت *nazārat*, نظارت  
*mushāhada*, نگہداری *nigahdārī*.—  
(astr.) رصد *rasad*.

OBSERVATORY, *n.* مرصد *marasad*, رصد  
*rasad*.

OBSERVE, *vt.* نگریمتن *nigrīstan*, چشم  
داشتن *chashtn-d*, نظر کردن *nazar-k*,  
نگاہ کردن *nigāh-k*.—(pay attention to)  
گوش دادن *raāyat-b*, اندیشیدن *andishīdan*,  
نگاہ داشتن *nigāh-d*. To observe a fast,  
روزہ داشتن *roza-d*. To observe a  
promise, وفا کردن *ahdī wafā-k*.  
To observe the flight of birds, لہر طیر فالی  
*uz tayir fāl-g*. To observe the stars,  
تاجم کردن *tamajjum-k*.

OBSERVER, *n.* ناظر *nāzir*, حارس *hārīs*,  
بہندہ *bīnanda*, راسد *rāsīd*, ضابطہ *zāghit*.

OBSERVING, *a.* نگران *nigrām*, رعایت  
ملاحظہ *riāyat kunān*, *mulāhaza*.

OBSOLETE, *a.* معطل *mahmal*, منسوخ  
*matrūk*, موقوف *muḍṭtal*.



*sūkh*. To render obsolete, ابطال کردن  
*ibtāl-k*. To grow obsolete, باطل شدن  
*bātil-sh*. An obsolete word, کلام مهمل  
*kalāmi mahmāl*, سخن باطل *sakhuni*  
*bātil*.

OBSOLETENESS, *n*. باطلی *butlān*, باطل  
*bātili*.

OBSTACLE, *n*. مانع *mānt*, سد *sadd*,  
 اعتراض *itirāz*, ممانعت *mumāniḍt*.

OBSTETRIC, *a*. متعلی *dāyagī*, دایگی  
*muta'allik ba kābila*.

OBSTETRICES, *n*. زای *taulid*, زای  
*bacha zāi*.

OBSTINACY, *n*. گردنکشی *gardan kashī*,  
 سرکشی *sarkashī*, خودکامی *khudkāmi*,  
 تهر *tamarrud*, خود بیذی *khud bīnī*.

OBSTINATE, *a*. متهم *mutamarrid*,  
 سرکش *sar kash*, خودسر *khud sar*,  
 خودرای *khud rāi*. To be obstinate,  
 متهم شدن *sarkash-sh*, متهم شدن  
*mutamarrid-sh*.

OBSTINATELY, *ad*. از خود سری *as*  
*khudsarī*, با عناد *bā ʿnād*.

OBSTRUCT, *vt*. ممانعت کردن *mumāni-*  
*dt-k*, مزاحمت کردن *muzāhamat-k*,  
 تعرض کردن *tadriz-k*, سد کردن *sadd-k*,  
 منع کردن *mant-k*.

OBSTRUCTION, *n*. ممانعت *mumāniḍt*,  
 مزاحمت *muzāhamat*, تعرض *tadriz*.

OBSTRUCTIVE, *a*. متعرض *mutadriz*,  
 مانع *mānt*.

OBSTRUCTOR, *n*. مزاحم *mānt*, مانع  
*muzāhim*.

OBTAIN, *vi*, *vt*. حاصل کردن *yāftan*, یافتن  
*hāsīl-k*, اندوختن *andākhtan*, میسر  
 کردن *muyassar-k*.—(come or continue  
 in use) در استعمال *rāyij-sh*, رایج شدن  
 آوردن *dar istimāl-ā*.

OBTAINABLE, *a*. ممکن *muyassar*, ممکن  
 الحصول *mumkinu'l husūl*.

OBTRUDE, *vt*. انداختن *andākhtan*,  
 انگندن *afgandan*.

OBTUSE, *a*. نا تیز *nā tez*, کند *kūnd*, بی  
 نوک *bī nauk*. An obtuse angle, زاویه  
 منفرجه *zāvīya munfarīja*.

OBTUSELY, *ad*. کندانه *kundāna*, جاهلان  
*jāhilāna*.

OBTUSENESS, *n*. بی نوکی *kundi*, بی  
 نوکی *bī nauki*, ابلاهی *ablahī*.

OBVERSE, *n*. روی سکه *rūi sikka*.

OBVERSE, *a*. برعکس وار *bālā pahn*, برعکس  
*bargwār*.

OBVIATE, *vt*. استعبال کردن *istakbāl-k*,  
 چاره نمودن *mānd-sh*. مانع شدن  
*chāra-n*, رفع کردن *raft-k*. To obviate  
 an objection کلام کردن *radī kalām-k*.

OBVIOUS, *a*. (clear) آشکار *āshkār*, واضح  
*wāzih*, روشن *hawīdā*, هودا *haushan*.  
 —(opposite) مقابل *mukābil*.

OBVIOUSLY, *ad*. آشکارانه *zāhiran*, آشکارانه  
*āshkārāna*.

OBVIOUSNESS, *n*. اظهار *tauzih*, توضیح  
*izhār*, آشکارا *āshkārā*.

OCCASION, *n*. 1 (convenience) فرصت  
*fursat*, دست یافت *dast yāft*. 2 (cause)  
 باعث *bāts*, جهت *jehat*. 3. (need)  
 احتیاج *ihtiyāj*, ضرورت *zarūrat*. 4.  
 (occurrence) سرگذشت *sar guzasht*.  
 Pressing occasion, لازمت *lāzimāt*, اضطرار  
*iktizā*. Without occasion, بی باعث  
*bī bāts*, بی سبب *bī sabab*. Seeking  
 an occasion, جو فرصت *fursat ju*.

OCCASION, *vt*. باعث بودن *bāts-b*,  
 پیدا کردن *sabab-sh*, سبب شدن  
*paydā-k*.

OCCASIONAL, *a*. (casual) عارضی *ārizī*,  
 اتفاقی *ittifāqī*.—(producing by accid-  
 ent) از سرگذشت آور *as sar guzasht*  
*āwar*.

OCCASIONALLY, *ad.* گاه گاه *gāhgāh*,  
بافرست *bā fursat*.

OCCIDENTAL, *a.* مغربی *maghrībī*.

OCCULT, *a.* مخفی *makhfī*, نهان *niḥān*,  
پوشیده *pushīda*.

OCCULTATION, *n.* نهنگی *nihūtagī*,  
خفیت *khafiyat*, پوشیدگی *pūshīdagī*.

OCCUPANCY, *n.* تصرف *tasarruf*, قبض  
*kabz*, تملک *tamalluk*.

OCCUPANT, *n.* متصرف *mutasarrif*,  
قابض *kābiz*.

OCCUPATION, *n.* 1. (employment) عمل  
*dmal*, شغل *shughal*. 2. (trade) پیشه  
*pesha*, کسب *kisb*. 3. (possession)  
تصرف *tasarruf*, ضبط *zabt*.

OCCUPY, *vt.* تصرف کردن *giriftan*,  
تقبض *tasarruf-k.*, ضبط کردن *zabt-k.*,  
ساختن *kabz-k.*, اخذ کردن *akhaz-k.*,  
کار کردن *mashghūl-d.*, مشغول داشتن  
عمل کردن *kār-k.*, پیشه کردن *pesha-k.*,  
*dmal-k.*

OCCUR, *vi.* اتفاق شدن *wāqt-sh.*,  
افتادن *uftādan*, ظهور آمدن *ba zahūr-ā*. To  
occur to the mind, در خاطر آمدن *dar*  
*khātir-ā*.

OCCURRENCE, *n.* سرگذشت *sarguzasht*,  
وقوع *wukūd*, اتفاق *ittifāk*, عارض *āriz*,  
ماجرای *mājarā*.

OCEAN, *n.* قلموس *bahrī muḥīt*, بحر  
*kāmūs*. The Indian ocean, بحر الهند  
*bahrū'l hind*.

O'CLOCK, *n.* ساعت *sāāt*, وقت *wakt*.

OCTAGON, *n.* هشت گوش *hasht*  
*gūsha dār*, موشمن *musamman*.

OCTAVE, *a.* ثامن *sāmin*, هشتم *hashtum*.

OCTAVO, *a.* هشت برگی *hasht bargī*.

OCTENNIAL, *a.* هشت سال *hasht sāla*,  
هشت ساله *hasht sāli*.

OCTOBER, *n.* ابان *ibān*, سعبان *sudbān*,  
اکتوبر *aktubar*.

OCTUPLE, *a.* هشت تا *hasht tā*.

OCULAR, *a.* چشمی *chashmī*, عری  
*basarī*, عین منسوب *dyn mansūb*.

Ocular demonstration, مشاهده *muṣhā-*  
*hadu*, نمایش نظری *numāyishi nazarī*.

An ocular witness, شاهد *shāhid*.

OCULIST, *n.* کحال *kulhāl*, چشم  
حکیم *hakīmi chashm*.

ODD, *a.* (not even) یک *yak*, تک *tak*,  
تک یا جفت *furd*. Odds or evens, تک یا جفت  
*tak yā juft*.—(strange) عجیب *djib*,  
نادر *nādir*, غریب *gharīb*.—(fantasti-  
cal) خود سر *khudsar*, هوادار *hawādār*.

ODDLY, *ad.* (not evenly) فردا *fardan*.  
—(strangely) غریبانه *gharībāna*, مهمان  
*mahmilāna*.

ODDNESS, *n.* غریبی *gharībī*, ناداری *nādara*.

ODDS, *n.* (strife) فساد *fisād*, ستیز *sitiz*,  
منازعت *munāziat*.—(advantage, sup-  
eriority) فایده *fāyda*, ظفر *zafur*.—  
(difference) فرق *fark*, تفاوت *tafāwat*.

ODE, *n.* غزل *ghuzal*, سرواد *sarwād*.

ODIOUS, *a.* نامقبول *nā makhbūl*, مستکبر  
*mustakra*, ناپسند *nā pasand*, ملعون  
*malūn*.

ODIOUSLY, *ad.* مکروهانه *makrūhāna*,  
حاسودانه *hasūdāna*.

ODIOUSNESS, *n.* کراهیت *karāhiyat*,  
نفرت *nafrīn*.

ODIUM, *n.* بدخواهی *bad khāhi*, کینه  
*kīna*, نفرت *nifrat*, آوری *ār*.

ODORIFEROUS, *a.* خوشبو *khush bū*,  
معطر *mu'attar*, مشعوم *mashmūm*.

ODORIFEROUSNESS, *n.* خوشبویی *khush*  
*bū*, رایحت *rāihat*.

ODOUR, *n.* بو *bū*, رایحه *rāiha*, شمم  
*shamm*, عطر *ttr*.

OF, *prep.* از *az*, ز *ze*, من *min*, ( , ) *zer* or  
اضافت *izāfat*.

**OFF**, *ad.* دور *dūr*, بعید *ba'id*. Very far off, غیر دور *dūrā dūr*. Not far off, غیر بعید *ghayri ba'id*. To cut off, وایردن *wā-b*. To come off, خلاص شدن *khulās-sh*. To go off, (as grief, a fever, rain, &c.) طغیان کردن *wā-sh*. To fall off, ارتداد ساختن *tughiyān-k*.—(apostatize) *irtidād-s*.—(decline gradually) قدم کadam ba kadam با قدم اتلاف کردن *itlāf-k*. To carry off, رفع کردن *raft-k*.—(assassinate) کشتن *kushtan*. To put off cloths, &c. ) برطرف نهادن *bar-taraf-n*, نضو نمودن *nazū-n*. Off hand, "کابلان *kablan*, بی تامل *bī tammul*.

**OFF**, *interj.* دور باش *dūr bāsh*, برو برو *birau birau*.

**OFFALS**, *n.* خور پاره *khurpāra*, فضل *fuzla*.

**OFFENCE**, *n.* تقصیر *taksīr*, گناه *gunāh*, عیب *ajīb*, خطا *khatā*, سوء *sahv*, جرم *jurm*.—(injury) آزار *āzār*, نقصان *nukṣān*.—(displeasure) آزردهگی *āzurd-agi*, آزار *āzār*, رنج *ranj*. To take offence, آزار گرفتن *āzār-y*, کاهر گرفتن *kahr-g*.

**OFFEND**, *vt.* (injure) بیزار کردن *bīzār-k*, آزرده *āzurdan*.—(make angry) کاهر *kahr-a*.—(to be criminal) انگیزفتن *gunāh-k*, تقصیر کردن *taksīr-k*.

**OFFENDED**, *n.* آزرده *āzurda*, بیزار *bīzār*, مضطرب *muztarib*. To be offended, کاهر گرفتن *kahr-g*.

**OFFENDER**, *a.* تقصیروار *gunāhgār*, گناهکار *taksīrwār*, مجرم *āsi*, عامی *mujrim*, فاسق *fāsik*.

**OFFENSIVE**, *a.* (displeasing) کاهر انگیز *kahr angiz*, آزار جان *jān āzār*.—(disgusting) زشت *zisht*, ناپسند *nā pasand*.—(assailant) هجوم آور *hujūm āwar*. Offensive weapons, آلات حرب *ālāt harb*. Arms offensive and defensive, آلات و سلاح ضرب و دفع *ālāt wa silāhi zarb u daft*.

**OFFENSIVELY**, *ad.* (injuriously) مکروهانه *makrūhāna*, آزار رسان *āzār rasān*.—(by way of attack) هجوم *barwajai hujūm*.

**OFFENSIVENESS**, *n.* آزاری *āzārī*, رنج *ranj*, سرر *parīshānī*, ضرر *sarar*.

**OFFER**, *vt.* (as a gift) تقدیم کردن *takdīm-k*.—(make a proposal) عرض کردن *arz-k*, مقدمت *mukaddamat-k*. To offer as a sacrifice, قربان نمودن *kurbān-n*, وفا *wafā-k*. To offer a price for, ساختن *ibādī-s*. To offer or present itself, ظهور شدن *nuhūr-sh*. To offer or aim at, اجترأ کردن *ijtirā-k*. To offer to sale, قصد کردن *kasd-k*. To offer proof, مباد نمودن *mubād-n*. To offer presents to one another, گواهی نمودن *garwāhī-n*. To offer presents to one another, تهادی کردن *tahādī-k*. To desire one to offer, مستعرض کردن *mustadriz-k*.

**OFFER**, *n.* اقدام *ikdām*, تقدیم *takdīm*, عرض *arz*, اهدا *ihdā*.—(a price bid) قیمت *kimat*, بیع *bat*.—(attempt) قصد *kasd*, سعی *sāi*, آزمایش *āzmāyish*.

**OFFERING**, *n.* عرض *arz*.—(present) نذر *nazr*, هدیه *hadīya*, قربان *kurbān*.

**OFFICE**, *n.* (public charge) عمل *amal*, منصب *mansab*, خدمت *khidmat*, منزلت *manzalat*. A good office, سلوک *sulūk*, نعمت *naḍmat*, خیر خواهی *khayr khāhī*. An office, دفتر خانه *daftar khāna*. To solicit an office, طالب منصب شدن *tālībī mansab-sh*. To confer an office, عهده دادن *kidmat-d*. To resign an office, منصب *ahda-d*. To remove from an office, فراغت نمودن *mansab farāghat-n*. To remove from an office, عزل *mansab azl-k*. To remove from an office, معزول ساختن *jāh madzūl-s*.

OFFICER, *n* منصبدار *ihda dār*, *mansabdar*, عملدار *amal-dār*. A military officer, سردار سپه سالار *sipah sālār*, جنگ *sardār-i jang*. The officer of a court, سرهنگ *sarhang*, محضر *mihzar*.  
OFFICIAL, *a*, منسوب *jāh mansūb*, رسمي *rasmī*.

OFFICIALLY, *ad*, رسمانه *rasmāna*.

OFFICIATE, *vi*, خدمت کردن *khidmat-k.*, سر برهه ادا کردن *adā-k.*, سر برهه *sar ba rāhī-k.* To officiate for another, نیابت کردن *niyābat-k.*

OFFICIOUS, *a*, (kind) نیکو کار *nekukār*, خیر خواه *khayr khāh*.—(impertinent) گستاخ *gustākh*.—(importunely for ward) طلب مدد کننده *bi talab madad kunanda*.

OFFSPRING, *n*, نسل *nasl*, اولاد *aulād*, فرزند *farzand*, بچه *bacha*, (pl. بچگان).

OFT, }  
OFTEN, } *ad*, چند بار *bis-yār bār*, چندان *chand bār*, اکثر اوقات *aksar aḡkāt*, چند دفعه *dafadn*. How often? *chand dafat*, چندان بار *chand bār*. As often as, هر بار که *har chandke*, هر چند که *har bār ke*, هر دم که *hardamke*. Not often, غلبه *ghibban*.

OGLE, *vt*, شوخ نظر *nazar-b.*, چشم شدن *sholch chashm-sh.*, شیوه نمودن *shewa-n.*

OGLE, *n*, رمزالعین *nazar bāzī*, رمزالعین *ramz-i'l ayn*.

OGLER, *n*, شیوه نما *nazar bās*, شیوه نمودن *shewa numā*.

OH! *interj*, وای *wāh*, ای *ayā*, وای *wāya*.

OIL, *n*, روغن *raughan*, دهن *duhan*. An oil mill or press, بزرخانه *bazr khāna*.

OIL, *vt*, با دهن *rau ghan-m.*, روغن مالیدن *bā duhan nasū-k.*, روغن

اندودن *bā raughan-a.*

OILINESS, *n*, دهنیت *duhnāyat*.

OILMAN, *n*, روغن فروش *raughan farūsh*, عصار *baszjī*, عصار *assār*.

OILY, *a*, روغن آلود *raughanī*, روغن آلود *raughan ālūd*.

OINTMENT, *n*, مرهم *marḥam*, طیب *tib*, روغن *dahn*, روغن *raughan*.

OLD, *a*, 1. (aged) سالدیده *sāldīda*, کهنه *kuhna*, پیر *pīr*. 2. (ancient) قدیم *kadīm*, پیشین *peshīn*, کهن *kuhn*. 3. (not new) تازه *kuhna*, نا تازه *nā tāza*. 4. (worn) پوشاک فرسوده *farsūda*. Old clothes, *poshāki kuhna*. Old age, *shuryukhāyat*, پیری *pīrī*. An old man, *pīr* (pl. پیران *shāikh*). ((pl. فرتوت *sāl khurda*, (شیوخ *fartūt*. Like an old man, پیرانه *pīrāna*. Old and young, پیر و جوان *pīr u jawān*. To grow old, کهنه شدن *kuhna-sh.*, سابقان *pīrāna-gh*. Of old, قدیمانه *sābikāna*, قدیمانه *kadīmāna*.

OLEANDER, *n*, خر زهره *khar zahra*.

OLEASTER, *n*, زیتون بیابان *zaitūni bayābān*.

OLIVE, *n*, زیت *zait*, زیتون *zaitūn*. Olive-oil, روغن زیتون *raughanī zaitūn*.

OMELET, *n*, عجب *ūjjat*, کوکو *kūkū*.

OMEN, *n*, فال *fāl*, شگون *shugūn*. A good omen, نیک اختر *nek akhtar*, فال، خجسته *fālī khujasta*. A bad omen, بد فال *fālī bad*.

OMINATE, *vt*, فال گرفتن *fāl-g.*

OMINOUS, *a*, بد فال *bad fāl*, خوش فال *khūsh fāl*.

OMINOUSLY, *ad*, بد فالانه *bad fālāna*.—(with a good omen) نیک اخترانه *nek akhtarāna*.

OMISSION, *n*, سهو *sahw*, قصور *kusūr*,

خطا *khutā*, غفلت *ghuflat*, ترک *tark*,  
مساهلت *musāhalat*.

OMIT, *vt.* ترک کردن *sakw-k*, ترک کردن  
*tark-k.*, دریغ کردن *ghāfil-k.*, دریغ کردن  
*darigh-k.*, فرو گذاشتن *furū-g.*

OMNIBUS, *n.* گاری *kālisā*, کالسکه *gārī*.

OMNIPOTENCE, *n.* قدرت مطلق *kudrat-i*  
*mutlak*, جبروت *jahrūt*.

OMNIPOTENT, *a.* دادگر *dādgar*, کردار  
*kindār*.

OMNIPRESENCE, *n.* در هم جایی *dar*  
*hama jāi*, هر جا حاضری *karjā hāziri*.

OMNIPRESENT, *a.* در هر جا *dar har*  
*jā*, در هم *dar hama jā*.

OMNISCIENCE, *n.* علم غیب *ilm-i ghayb*,  
علام *allām*.

OMNISCIENT, *a.* عالم الغیب *ālimu'l*  
*ghayb*, علیم *ālīm*.

ON, *prep. ad.* در *bar*, بالا *bālā*, علی *fuuk*,  
*alā*. On the contrary, خلاف *bar*  
*khilāf*. On account of, برای *barāya*.

To be on foot, پیاده شدن *payādā-sh.*  
To be on horse back, بر اسب سوار  
*bar asp suwār-sh.* To go on,  
*pesh-r.* To put on clothes,  
*libās-p.* To come on,  
*pesh-ā.*—(assault) هجوم  
سود داشتن *hujūm-ā.*—(thrive) آوردن  
*sūd-d.* Come on! بیا بیا *biyā biyā*.

Go on, برو برو *buru buru*.

ONAGER, *n.* می *himāri wahshī*,  
گورخر *gūr khar*.

ONCE, *ad.* یکبار *yakbār*, دفعه *yak*  
*daft*. Once more, دیگر بار *digarbār*,  
دفعه *bāz yak daft*. Once or  
twice, یک دو بار *yak du bār*. At  
once, یکبارگی *yak bārgī*, یک *yaka*.

Once (at a former time) سابق *sābik*,  
پیشتر *pesh-tar*. Once upon a time,  
باری *bārī*, وقتی *waktī*.

ONE, *a.* یک *yak*, واحد *awāhid*, فرد *fard*.

One by one, یک یک *yak yak*. From  
one to another, دیگر تا *az yak*  
*tā digar*. One another, یکدیگر *yak*  
*digar*. One after another, پس از پس  
*pas az pas*, پی در پی *pay dar pay*.

From one another, از یکدیگر *az yak*  
*digar*. One time, یکبار *yakbār*. All  
one, یکسان *yaksām*. One man, کسی  
*kasī*, یکی *yakī*. 'To be or become  
one, یک شدن *yak-sh.* 'To come one  
by one, یک رسیدن *yak-r.* One-eyed,  
*yak chashm*. No one,  
*hich kas*.

ONENESS, *n.* یکتایی *yak tāi*, یکی *yakī*.

ONE-SELF, *a.* خود *khud*, نفس *nafs*.

ONION, *n.* پیاز *piyāz*, بصل *basal*.

ONLY, *ad.* (singly) یگانه *yagāna*,  
فردا *fardā*, یکتا *yaktā*.—(morely) صرف  
*sarf*, محض *mahz*, فقط *fakat*.

ONLY, *a.* فرد *fard*, واحد *wāhid*.

ONSET, *n.* هجوم *hujūm*, حمله *hamla*.

ONUS, *n.* حمل *haml*, بار *bār*.—(onus-  
probandi) حمل اثبات *hamli isbāt*.

ONWARD, *ad.* پیش *pesh*, تقدم *takad-*  
*dum*, پیشتر *pesh-tar*.

OOZE, *n.* گل *gil*, وحل *wahl*, طین *tīn*.

OOZE, *vi.* چکیدن *chakīdan*, ریختن  
*rikhtan*.

OOZY, *a.* وحل دار *wahal dār*, گلی *gilī*.

OPACITY, *n.* غیری شفاف *ghayri shaffāfi*,  
تیرگی *tiragī*.

OPAQUE, *a.* ناشفاف *nā shaffāf*, تاری *tār*.

OPEN, *vt.* (unclose) کشادن *kushādan*,  
کشودن *kashūdan*, فاش کردن *fath-k.*—  
(explain, show) ظاهر کردن *zāhir-k.*,  
نامودن *namūdan*, اعلام دادن *ailām-d.*  
—(divide, break, separate) جاک کردن  
*chāk-k.*, شکافتن *shigāftan*, دو نیم زدن

- du nīm-z.* To open the mouth, دهن  
چشم کشادن *dahn-k.* To open the eyes, چشم  
کشدن *chash wā-k.* To open a door, در  
کشادن *dar-k.* To open one's mind, ذهن  
کشفتن *kishfi rāz-k.* To open  
or begin, شروع کردن *shurū-k.* To open  
or expand as a flower, شکفتن *shiguftan.*
- OPEN, a.** (not closed) کشاده *kushāda,*  
وا کرده *wā kardā,* مفتوح *maftūh.* —  
(clear, shining) روشن *raushan.* —(ap-  
parent) ظاهر *zāhir.* —(not gloomy) نا تیره  
ضمیر *nā tīra zamīr.* —(not fortified) بی  
حصار *bī hisār.* —(not denied) غیر  
ممنوع *ghayrī mamnūd.* —(candid) مخلص  
*mukhlis,* صادق *sādik.*
- OPENING, n.** کشاد *kushād,* فتح *fah.*  
—(exordium) شروع *shurū,* ابتدا *ibtidā.*  
—(hole) سوراخ *surākh,* نقب *nakab.*
- OPENLY, ad.** ظاهراً *zāhīran,* هربدا  
*hawidā,* در کشادگی *dar kushādagi.*
- OPENNESS, n.** کشادگی *kushādagi,* اخلاص  
*ikhlas.*
- OPERA, n.** تماشا *tamāshū.* —(house)  
تماشا خانه *tamāshā khāna.* —(glass)  
تماشا خانہ *dūrbīni tamāshū khāna.*
- OPERATE, vi., vt.** اثر کردن *asar-k.* تاثیر  
کردن *tāsīr-k.* عمل کردن *āml-k.* کار  
کاردن *kār-k.* ساختن *sākhtan,* جراحی  
کردن *jarrāhī-k.*
- OPERATION, n.** (work) کار *kār,* عمل *amal,*  
فعل *fāal,* کردار *kirdār.* —(effect) اثر  
*asar,* تاثیر *tāsīr.* —(movement) حرکت  
*harakat.* —(surgical) جراحی *jarrāhī.*
- OPERATIVE, a.** کارگر *kārgar,* موثر *muassir.*
- OPERATOR, n.** فاعل *fāil,* عامل *āmil,*  
کارگذار *kārguzār,* کار ران *kār rān,*  
کارکن *kārkun.*
- OPHTHALMIC, a.** چشمی *chashmī,* رمدي  
*ramadī.*
- OPHTHALMY, n.** آشوب چشم *āshūbi*  
*chashmī,* رم د *ramad.*
- OPIATE, n.** دواي خواب بخش *dawāi*  
*khāb balxsh,* معجون افیونی *madjūni*  
*afyūnī.*
- OPINATIVE, a.** خود بین *khud bīn,*  
مغرور *maghrūr,* خیالی *kh alī,* وهمی  
*wahmī.*
- OPINE, vi.** خیال کردن *fikr-k.,* خیال  
کھیال *khiyāl-k.*
- OPINION, n.** ظن *zann* (pl. ظنون *zann*),  
فکر (pl. افکار *fikr*), وهم *wahm* (pl. وهوم  
*ghumān,* اذیت *adīshā,* رای *rāi,* گمان  
*khiyāl.* To form an opinion, ظن  
کردن *zann-k.,* فکر کردن *fikr-k.,* پنداشتن  
*pin-dāsh-tan,* گمان داشتن *ghumān-d.*
- OPIUM, n.** تر بانی *afyūn.* تیریاق *tiryāk.*
- OPPONENT, n.** حریف *harīf,* مقابل  
مقابل *mukābil,* مخالف *mukhālīf,* معارض  
*muāriz.*
- OPPORTUNE, a.** مناسب *munāsib,* موافق  
*muwāfīk,* بر وقت *bar wakt,* با  
مناسبت *bā munāsabat.*
- OPPORTUNELY, ad.** در وقت و زمان *bar*  
*waktu zamān,* لایقانه *lāyqānā,* با  
مناسبت *bā munāsabat.*
- OPPORTUNITY, n.** فرصت *fursat,* قابو  
کابل *kābū,* محل *mahall,* وقت *wakt,*  
فرصت *mawkt.* To give an opportunity, فرصت  
دادن *fursat-d.* To find an opportu-  
nity, دست گرفتن *fursat-g.* To seize the opportunity,  
دست گرفتن *dast-g.* To seize the opportunity,  
فرصت را غنیمت شمردن *fursat rā ghanī-*  
*mat-sh.*
- OPPOSE, vt., vi.** مخالفت نمودن *mukhā-*  
*lafut-n.,* مقاومت کردن *mukāwamat-k.,*  
مانع کردن *muzāhim-sh.,* مزاحم شدن  
*mānt-k.,* اعتراض ساختن *tīrāz-sh.,*  
مقابلہ کردن *rūbarū-n.,* مقابلہ  
*mukābala-k.*

OPPOSITE, *a.* (facing each other) روبرو *rūba rū*, مقابل *mukābil*.—(adverse) مخالف *mukhālif*, نا موافق *nā muwāfīk*, ضد *sidd*.

OPPOSITELY, *ad.* مقابلانه *mukābilāna*, در مقابلت *ba waja rūbarū*, در مقابلت *dar mukābilat*.—(adversely) مخالفانه *mukhālifāna*.

OPPOSITION, *n.* مقابلت *mukābilat*, روبروی *rū ba rūi*.—(contrariety) مخالفت *mukhālifat*, تعرض *tadrūz*. Without, opposition, بلا تردد *bilā taraddud*, بی مزاحمت *bī muzāhimat*, بی مخالفت *bī mukhālifat*.

OPPRESS, *vt.* ظلم *taddī-n.*, ظلم کردن *zulm-k.*, زور جور کردن *jaar-k.*, اذیت *zūr-k.*, جفا کردن *jafā-k.*, اذیت دادن *azīyat-d.*

OPPRESSED, *a.* ستم *mazlūm*, مظلوم *sitam*, دیده *sitam dida*.

OPPRESSION, *n.* زوردهستی *zulm*, ظلم *zabardastī*, ستم *taddī*, ستم *sitam*, اذیت *jaar*, اذیت *azīyat*.

OPPRESSIVE, *a.* ظلم نما *zulm numā*, سخت *sitām*, ستم *bar*, کاهر *kahr āwar*, دشوار *sakht*, دشوار *dushwār*.

OPPRESSOR, *n.* ستمگر *zālim*, ستمگر *sitam-gar*, جفا کار *mardum āzar*, آزار *jafā kār*.

OPPROBRIOUS, *a.* دشنام زن *dushnām*, زان *zan*, معیوب *māyūb*.

OPTATIVE, *a.* مراد نما *murād numā*, تمنی *ārzūmand*. (mood) *sighai tamannā*.

OPTICAL, *a.* بصری *basarī*, نظری *nazarī*.

OPTICS, *n.* دوربین *dūrbīn*. The science of optic, علم بصر *ilmi basar*.

OPTICIAN, *n.* صاحب علم بصر *sāhibi ilmi basar*.

OPTION, *n.* اختیار *ikhtiyār*, مرضی *marzī*, پسند *pasand*.

OPULENCE, *n.* دولت *danulat*, غنا *ghanā*, اموال *amavāl*.

OPULENT, *a.* مالدار *māldār*, غنی *ghanī*, تونگر *taungar*, دولتمند *danulatmand*.

OPULENTLY, *ad.* دولتمندانه *danulatmandāna*, با توانگری *bā taungarī*, با مالدار *ba wajaī māldār*.

OR, *conj.* یا *yā*. Or else, الا *illā*, وگرنه *wagarna*.

ORACLE, *n.* خطاب الهی *khitābi ilāhī*, کلام ربانی *kalāmi rabbānī*. To deliver oracles, خطاب الهی دادن *khitābi ilāhī-d.*, آیات گفتن *āyāt-g.*—(diety) خدا *but*, خدا *khudā*.

ORACULAR, *a.* فرمانی *āyat gū*, گو *farmānī*.

ORAL, *a.* لفظی *lafzī*, زبانی *zabānī*, گفت *gufta*.

ORALLY, *ad.* لفظاً *lafzan*, زبانی *zabānī*.

ORANGE, *n.* نارنج *nārangī*, نارنگی *nāranj*.

ORATION, *n.* سخن *sakhun*, خطاب *khitāb*, گفتار *guftār*, کلام *kalām*, تقریر *takrīr*. To make an oration, سخن *sakhun-g.*, نثر کردن *nasar-k.* To begin an oration, سخن آغاز کردن *sakhun āghāz-k.* A funeral oration, ندب *nadb*, مرثیه *marṣiya*.

ORATOR, *n.* سخن ران *sakhun rān*, سخن دان *sakhun dān*, سخن گو *sakhungū*, اهل کلام *ahli kalām*, نثر گو *nasar gū*, نکته *nukta*, سنج *sanj*.

ORATORICAL, *a.* علم کلام منسوب *ilmi kalām mansūb*, با فصاحت *bā fasāhat*.

ORATORICALLY, *ad.* از سخن پردازی *as sakhun pardāzī*.

ORATORY, *n.* زبان آوری *zabān āwarī*, فصاحت *sakhun rānī*.

*fasāhat*, بالفت *balāghat*, علم کلام *ilmi kalām*.—(a private chapel) نمازگاه *nimāzgāh*, خلوت گاه *khilwat gāh*  
**ORB**, *n.* چرخ *charakh*, دایره *dāira*, دور *daur*, کوره *kura*, حلقه *halqa*. The celestial orb, چرخ فاک *charakhi falak*, گردون *gardūn*.  
**ORBICULAR**, *a.* مدور *mudawwar*, مستدیر *mustadīr*, دوار *dawwār*.  
**ORBICULARLY**, *ad.* بوجه دوار *ba wajai dawwār*, در دوار *dar dawwār*.  
**ORBIT**, *n.* دایره *dāira*, دور *daur*, گردش *gardish*, فاک *falak*.  
**ORCHARD**, *n.* باغ *bāgh*, بوستان *būstān*.  
**ORCHESTRA**, *n.* نوبت خانه *naubat khāna*.—(stalls) مراتب پائین *marātibi pāyin*.  
**ORDAIN**, *vt.* (appoint) قایم کردن *kāim-k.*, مقرر کردن *muṣayyin-k.*, مقرر کردن *mukarrar-k.*.—(decree) فرمان کردن *farmān-k.*, حکم نمودن *hukm-n.*.—(establish) وضع کردن *mukarrar-k.*, مقرر کردن *wazf-k.*.—(appoint to an office) منصوب کردن *marṣab talḍīf-k.*  
**ORDAINER**, *n.* گذار *famāngūzār*, نامزد کننده *nāmzād kunānda*.  
**ORDEAL**, *n.* آزمایش *tajriba*, آزماییش *āzmāyish*.  
**ORDER**, *n.* (method, regular disposition) اسلوب *ārāyish*, ترتیب *tartīb*, اسلوب *uslub*, نظام *nizām*, سلک *silk*.—(rule, regulation) قاعده *kāāda*, دستور *dastūr*, طریق *tarik*, قانون *kānūn*.—(mandate) حکم *hukm*, امر *farmān*, *amr*.—(rank, class) قسم *kism*, جنس *jins*, درجه *daraja*.—(fraternity, society) برادری *birādari*. Of the same order, همدرجه *hamdaraaja*, همسر *hamsar*. Of one order, یکسان *yaksān*. In alphabetical order, در ترتیب هجا *dar tartibi hijā*.

Arranged in order, آراسته *ārāsta*, منظوم *manzūm*. Following in order, طبق *tabak pas tabak*. Orders.—(ranks of men, &c.) اصاف *asfāf*.—(commands) احکام *ahkām*, اوامر *awāmīr*, رسوم *rusūm*. In order that, تا *tāki*.

**ORDER**, *vt.* (regulate, arrange) آراستن *ārāstan*, نظم کردن *nazm-k.*, ترتیب کردن *tartīb-k.*, انتظام نمودن *intizām-n.*.—(manage) مباشرت کردن *mulāsharat-k.*, معامله ساختن *muāmalā-s.*.—(direct) فرمان دادن *farmūdān*, حکم کردن *hukm-k.*, امر کردن *amr-k.*

**ORDERLY**, *a.* از آراستگی *az ārāstagi*, با ترتیب *bā tartīb*.—(not tumultuous) ساکن *sākin*, صلح جو *sulhju*.

**ORDERLY**, *ad.* بترتیب *ba tartīb*, منظم *munazzam*.—(according to custom) موافق قاعده *bā kāida*, قاعده *faki kāyada*.

**ORDINAL**, *a.* نظام نما *nizām numa*.

**ORDINANCE**, *n.* آئین *āyīn*, شریع *sharīʿ*, تقدیر *takdīr*, قانون *kānūn*.

**ORDINARILY**, *ad.* روش *rawish*, در وفق *bar wafk*, با عادت *bā ādat*.—(usually) اکثر *aksar*, عموماً *āmūnān*.

**ORDINARY**, *a.* (usual) رسمی *rasmī*, عام *āmālī*, رایج *rāyij*.—(vulgar) عام *ām*, فرودما *furū māya*.—(of inferior rank) پست *past*, فرودما *farāmāya*.—(not handsome) نازبنا *nā zibā*, زشت *sisht*.

**ORDINATION**, *n.* تقدیر *takdīr*, نظم *nazm*, ترتیب *tartīb*.

**ORDNANCE**, *n.* توپخانه *tūpkhāna*.

**ORDURE**, *n.* چرکین *charkīn*.

**ORE**, *n.* فلز خام *filzzi khām*, معدنی *maḍdani*.

**ORGAN**, *n.* ارغنون (musical instrument)



*arghanūn*, چغانه *chughāna*.—(instrument) آلات *ālāt*, عضو *azw*. The organ of hearing, قوت سامعت *kūvati sāmidt*.—(of speech) زبان *zibānt*.—(of taste) ذائقه *ālāt zāikat*.—(of touch) لامست *ālāt lāmīst*.—(of smell) قوت شام *kūvati shāmma*.—(of sight) بصرت *ālāt bāsirat*.

ORGANIC, *a.* ترکیبی *tarkībī*, اعضای *āzāi*, آلتی *ālātī*.

ORGANIST, *n.* ارغنون نواز *arghamūn navvāz*.

ORGANIZE, *vt.* درست *ārāstan*, آراستن *ārāstan*, ترکیب کردن *tarkīb-kar*, *durast-n.*, ترتیب دادن *tartīb-d.*

ORIENT, *a.* (bright) روشن *āhlār*, آب دار *āhlār*, مطلع *raushan*.—(rising as the sun) مشرق *matlā*, مشرق *mashrik*.

ORIENTAL, *a.* شرقی *mashriki*, شرقی *sharqi*, مشارق *sharq*, مشارق *mashārik*.

ORIENTAL, *n.* خاوری *shārikī*, شارقی *khāwarī*.

ORIFICE, *n.* (mouth) دهان *dahn*.—(opening) سوراخ *sūrākh*, 'The orifice of the uterus' مهبل *mahbil*, کراش *kirāz*.

ORIGIN, *n.* (source) اصل *asl*, بنیاد *bunyād*, اصل *beḥ*—(descent) اصل *asl*, نسل *nasl*, نژاد *nizhād*. Of an illustrious origin, پاک نژاد *pāk nizhād*, اصلی *aslī*. Of a mean origin, بد اصل *bad asl*, بد نژاد *bad nizhād*.

ORIGINAL, *n.* (first copy) اصل *asl*, نسخه *nuskhāt*, مسوده *musawwada*. An original author, مؤلف اصل *muallifu'l asl*, مصنف اصل *musannifu'l asl*.

ORIGINAL, *a.* اصلی *aslī*, ذاتی *zātī*, اول *awwal*, نخست *nukhust*.

ORIGINALITY, *n.* اصابت *asliyat*, بدعتی *badiyat*.

ORIGINALLY, *ad.* اول *awwal*, اصل *dar asl*, ابتدا *iltidām*.

ORIGINATE, *vt.* صادر شدن *sādir-sh.*, اصل گرفتن *asl-g.*, بنیاد گرفتن *bunyād-g.*, شروع کردن *shurūd-k.*—(bring into existence) وجود دادن *wujūd-d.*, در آوردن *dar hastī-ā*.

ORIGINATION, *n.* ایجاد *ijād*, اندیشه *tarikāi inshā*.

ORIGINATOR, *n.* مبدع *mubdī*, موجد *mujid*.

ORISON, *n.* دعا *duā*, نماز *namāz*.

ORNAMENT, *n.* زیبایش *ārāyish*, آرایش *ārāyish*, زیور *zibāyish*, طراز *pīrāya*, زیور *tirāz*, جواهر *zāwar*, جواهر *jawāhir*.

ORNAMENTAL, *a.* مزین *muzayyan*, زینتی *zinatī*.

ORNAMENTALLY, *ad.* زیبانه *zibāna*, آرایشی *bāārāyish*.

ORNAMENTED, *a.* آراسته *ārāsta*, مزین *muzayyan*, زیبا *zibā*.

ORNATE, *a.* آراسته *ārāsta*, زیبا *zibā*, An ornate style, فصیح کلمه *kalāmi fastīh*, رنگین *sakhuni rangīn*.

ORNATENESS, *n.* آراستگی *ārāstagī*.

ORPHAN, *a.* بی پدر و مادر *bīpidar u mādur*, یتیم *yatīm*, (پل) یتام *yatīm*.

ORPHANAGE, *n.* یتیمی *yatīmī*, یتیم خان *yatīm khāna*.

ORPIMENT, *n.* زردیخ *zarnīkh*.

ORTHODOX, *a.* دین دار *dīndār*, مومن *mumīn*, اهل ایمان *ahli imān*, معتدین *mutadayyin*.

ORTHODOXY, *n.* راستی *islām*, اسلام *islām*, دینداری *dīndārī*.

ORTHOEPY, *n.* قراآت *qirāat*, تلفظ *talaffuzi durust*, درست.

ORTHOGRAPHY, *n.* رسم خط *imlā*, رسم *rasmī khatt*, درست نویسی *durust nawīsi*.

ORTHOGRAPHICAL, *a.* نما *imlā* *numā*.

OSCILLATE, *vi.* جنبیدن *jumbīdan*.

OSCILLATION, *n.* جنبش *jumbīsh*.

OSSIFY, *vt.* استخوان نمودن *ustukhān-n*.

OSTENSIBLE, *a.* ظاهر *zāhir*, نمایان *numāyān*, واضح *wāzih*.

OSTENTATION, *n.* خود نمایی *khud numāi*, *numāi*, لاف *lāf*, هواداری *harvādārī*, افتخار *iftikhār*.

OSTENTATIOUS, *a.* خود نما *khud numā*, *numā*, لاف زن *lāf zan*, هوا پرست *harvā parast*.

OSTENTATIOUSLY, *ad.* از خود نمایی *az khud numāi*, با کبر *bā kibr*, با لاف *bā lāf*.

OSTRICH, *n.* شتر مرغ *shutur murgh*, سنجک خور *sang khūr*.

OTHER, *a.* دیگر *dīgar*, آخر *dīgar*, آخر *ākhir*. Each other, یک دیگر *yak dīgar*. The one and the other, یک و دیگر *yak wa dīgar*. The one or the other, یک یا دیگر *yak yā dīgar*. One after the other, یکی در یکی *pay dar pay*. Others, دیگران *dīgarān*. Other than, از دیگر *dīgar az*.

OTHERWISE, *ad.* (if not) وگرنه *wagar na*, والا *wa illā*.—( in other respects ) دیگر طریق *dīgar gūn*, *dīgar tarīk*.

OTTER, *n.* ماهی گیر *sag ābī*, ماهی گیر *māhī gīr*.

OTTŌ, *n.* (of roses) عطر گل *ttri gul*.

OTTOMAN, *n.* ترک *turk*, رومی *rūmī*.

OUGHT, *v., imp.* (should) باید *bāyad*, شاید *sāyad*.

OUNCE, *n.* انس *uns*.

OUR, *pron.* ما *i mā*.

OURSELF, *pron.* ما *mā*, خود *khud*.

OUST, *vt.* راندن *rāndan*, اخراج کردن *ikhraj-k*.

OUT, *ad* بیرون *berūn*, بدر *budar*, خارج *khurāj*, *khurāj*. Out of hand, بزودی *ba zūdi*, *bilā ta'uukkuf*. To turn out of office, از منصب معزول کردن *az mansab mudzūl-k*. To copy out, نقل کردن *nql-k*. Out of tune, بی ساز کای *bī sāz kāri*. Out of time, بی وقت *bī waqt*, بی هنگام *bī hangām*.

OUTBALANCE, *vt.* ترجیح کردن *tarjīh-k*, سنگین تر شدن *sangīntar-sh*.

OUTBREAK, *n.* فتنه *fitna*, هنگامه *hangāma*.

OUTBURST, *n.* طغیان *khurūj*, خروج *tughyān*.

OUTCAST, *a.* منافی *manfī*, مردود *mardūd*, رانده *rānda*.

OUTCRY, *n.* شور *shūr*, فغان *furyād* و غرغره *fughān* و غرغره *gharīv*, بانگ *bāng*, نعره *nadra*.—( auction ) مزاد *mazād*.

OUTDO, *vt.* افزودن *ziyāda-k*, زیاده کردن *afzūlan*.

OUTDOING, *n.* کار از دست گیری *kār as dast gīrī*.

OUTER, *a.* بیرونی *birūnī*, ظاهری *zāhirī*.

OUTERMOST, *a.* از همه بیرون *az hama birūn*, آخر ترین *ākhir tarīn*.

OUTFACE, *vt.* به نهایت کسب حاجی غلبه *ba nihāyat gustākhi ghulab-k*, مقابل کردن *mukābala-k*.

OUTGO, *vt.* سبقت بردن *sabakat-b*, پیش اندادن *pesh uftādan*.

OUTGUARD, *n.* طالب *talāya*, مقدمه *mukaddamāi* لشکر *lashkar*.

OUTHOUSE, *n.* بیرون خانه *berūn khāna*, انبار *ambār*.

OUTLAST, *vt.* زیاده استوار شدن *ziyāda ustuwār-sh*.

OUTLAW, *vt.* مردود کردن *murdūd-k.*,  
خارج کردن *khārij-k.*

OUTLAW, *n.* مرد بلا حمایت، شریعت *mardi bilā hamāyati shari'at*, بی دین *bī dīn*, خارج *khārijī*.

OUTLET, *n.* خروج *bar āmad*, بار آمد *bar āmad*, مخرج *makhraj*.

OUTLINE, *n.* خط *khatt*, نقش *naksha*, رسم *rasm*, خلاصه *khulāsa*.

OUTLIVE, *vt.* در تر زیستن *der tar-z.*, زیاده عمر کردن *ziyāda ūmr-k.*

OUTMOST, *ad.* دور ترین *alād*, ابعاد *dūr tarīn*.

OUTNUMBER, *vt.* بشمار افزون شدن *bashumār afzūn-sh.*,

OUTRAGE, *n.* ظلم *zulm*, ستم *sitam*, جفا *jafā*, زبردستی *zabardastī*.

OUTRAGE, *vt.* آزار *zulm-k.*, ظلم کردن *zulm-k.*, آزار دادن *āzār-d.*, تعدی کردن *taddād-k.*

OUTRAGEOUS, *a.* ظالم *sitamgar*, ستمگر *sitamgar*, ظالم *zālim*, ستم و تعدی نما *sitam wa taddād-numā*.

OUTRAGEOUSLY, *ad.* با ظلم و قهر *bā zulm u kahr*.

OUTRAGEOUSNESS, *n.* ظلم و قهر *zulm wa kahr*, جفا *jafā*, زور و جبر *zor u jabr*, ستم *sitam*.

OUTRUN, *vt.* زود تر دویدن *zūdtar-d.*, پیش بردن *peish-d.*

OUTSIDE, *n., a.* بیرونی *bīrunī*, ظاهری *zāhiri*, بیرون *bīrūn*, خارج *khārij*.

OUTSTANDING, *a.* بیرون مانده *bīrūn mānda*, باقی *bākī*, تمام *tatama*.

OUTSTRIP, *vt.* در پیش رفتن *pish-r.*, در پیش گذاشتن *dar pas-g.*

OUTWALL, *n.* دیوار بیرونی *dīwārī*, بیرونی *bīrūnī*.

OUTWARD, *a., ad.* بیرونی *bīrūn*, ظاهری *zāhiri*.

*zāhiri*. The outward appearance, صورت ظاهر *sūratī zāhir*.

OUTWARDLY, *ad.* از بیرون *az bīrūn*, "ظاهراً *zāhiran*.

OVAL, *a.* بیضوی *baizawī*, بادامی *bādāmī*.

OVARY, *n.* تخم دان *tukhm dān*.

OVEN, *n.* تنور *tannur*, فرو *fārwān*.

OVER, *prep., ad.* (above, superior) اعلیٰ *alī*, بالا *bālā*, فوقانی *faukānī*, زیر *zabar*, از کنار بکنار *abūr*, عبور *abūr* — (across) *bar*. — (above the top) *az kinār ba kinār*. — (too much) زیاده *ziyāda*, خیلی *khaylī*, *bar*, علی *alā*. — *bar*, برابر *bālāi bar*. Over against, رو برو *bī hadd*. To cross over, مقابل *mukābil*. To pass over a river, عبور کردن *abūr-r.* To pass over a river, *abūr i daryā-k.*

OVERACT, *vt.* زیاده کار کردن *ziyāda kār-k.*

OVERANXIOUS, *a.* بغایت متفکر *ba ghāyat mutafakkir*.

OVERAWE, *vt.* ترسانیدن *tarsānīdan*, تنبیه کردن *tambih-k.*

OVERBALANCE, *vt.* وزن زیاده نمودن *vaznī ziyāda-n.*

OVERBEAR, *vt.* زبردستی کردن *zabar-dastī-k.*, غالب شدن *zer-ā*, زیر آوردن *ghālib-sh.*

OVERBOARD, *ad.* بیرون جهاز *bīrūnī jehāz*, از کشتی بیرون افتاده *az kishti bīrūn uftāda*, بدریا انداختن *ba daryā-a*.

OVERBURDEN, *vt.* کثرت العمل کردن *kasr ul haml-k.*, گران بار نهادن *girān bār-n.*

OVERCAST, *a.* مغرم *maghmūm*, تیره *tīra*.

OVERCAST, *vt.* با ظلمت پوشیدن *bā zulmat-p.*, تاریک شدن *tārīq-sh.*, تزیین *tangdīl*, دل ساختن *del sākhsh.*

OVERCHARGE, *vt.* (rate too high) قیمت زیاده خواستن *kīmat ziyāda-kh.*

OVERCOME, *vi., vt.* مغلوب کردن *maghlūb-k.* غلبه کردن *ghālīb-sh.* غلبه شدن *ghalaba-k.* غلبه کردن *fat-h-k.*

OVERDO, *vt.* زیاده پختن *ziyāda-p.* بسیار کار نمودن *bisayār kār-n.*

OVERFALL, *n.* آبشار *ābshār* و ریزش *rīzish.*

OVERFLOW, *vt.* سیلاب کردن (deluge) *silāb-k.* طوفان نمودن *tūfān-n.* To overflow the brim, لبریز شدن *labrīz-sh.* To overflow or cause to run over, سر شار *sar shār wa labrīz-k.* — (abound) کثرت یافتن *kasrat-y.*

OVERGROW, *vt.* تاویل و بالا رستن *tarwīl wa bālā-r.* بلند تر شدن *buland tar-sh.* فزون ی یافتن *fazūn-y.*

OVERGROWTH, *n.* فزون روی *fazūn rawī* زیاده رازی *ziyādatī* و درازی *pur darāzī.*

OVERHANG, *vt.* مشرف بودن *mushrif-b.* آویختن *bīrūn-ā.*

OVERHASTY, *a.* پر شعاع *pur shītāb.* مستعجل *mustājil.*

OVERHEAR, *vt.* گوش دادن *gāsh-d.* مستمع بودن *mustamī-b.*

OVERJOY, *vt.* از حد شادمان شدن *az hadd shādmān-sh.* بغایت مسرور ساختن *ba ghāyat masrūr-s.*

OVERJOY, *n.* فرح زیاد *farahi ziyād.* خوشی بسیار *khushī i bisayār.*

OVERLABOUR, *vt.* بسیار رنج بردن *bisayār ranj-b.* محنت بی حد کردن *mihnatī bi hadd-k.* — (harass) وا مانده کردن *wā mānda-k.*

OVERLAND, *a.* خشکی *khushkī* بری *barri.*

OVERLAY, *vt.* رو پوش کردن *rū pūsh-k.* بر رو نهادن *bar rū-n.*

OVERLOAD, *vt.* زیاده بار کردن *zayād bār-k.* پر کردن *pur-k.*

OVERLOOK, *vt.* از بالا نظر کردن *az bālā nazar-k.* از مشرف نگریستن *az*

*mushrif-n.* — (superintend) نگاه کردن *nigāh-k.*

*mubāshir-b.* — مباشر بودن *nigāh-k.*

*ghaflat-n.* — غفلت نمودن (neglect)

*chashm* چشم پوشی کردن (connive)

*pūsh-k.* — (forgive) معاف کردن *muāf-k.*

*bakhshīdan.* بخشیدن

OVERMATCH, *n.* مظفر *muzaffar* غالب *ghālīb* پیش دست *pesh dast.*

OVERMUCH, *ad.* زیاده *zayāda* افزون *afzūn* از حد بیرون *az hadd bīrūn.*

OVERPOWER, *vt.* مغلوب کردن *maghlūb-k.* ظفر گرفتن *mastūlī-k.*

*zafar-g.* غلبه کردن *ghālīb-b.*

OVERPRIZE, *vt.* بقیهت زیاده اندیشم کردن *bakīmat ziyāda andīsha-k.*

OVERRATE, *vt.* زیاد سنجیدن *ziyād-s.*

OVERREACH, *vt.* فریفتن *farīftan* دغا *daghā-k.*

OVERRULE, *vt.* ضبط و ربط کردن *zabt u rabt-k.* قهر و تعدی ساختن *kahr u taādī-s.*

دفع نمودن *radd-k.* رد کردن *daft-n.*

OVERRUN, *vt.* پیش فرا گرفتن *farā-g.* پیش *pesh-d.*

OVERSEE, *vt.* مباشرت نمودن *mubāsharat-n.* ناظر بودن *nāzīr-b.*

OVERSEER, *n.* پیشکار *peshkār* داروغه *dārūgha* کارگذار *kār-guzār* گماشته *gumāshita.*

OVERSET, *vt.* پرنگون کردن *sarhīgūn-k.* واژگون کردن *wāzhgūn-k.*

OVERSHADE, *vt.* سایه گستردن *sāya-g.* پوشیدن *hamāyat-d.*

*poshīdan.*

OVERSIGHT, *n.* خطا *khatā* غلط *ghalat* غفلت *ghaflat* سهو *sahv*

OVERSLEEP, *vi.* زیاده خوابیدن *ziyāda-kh.*

OVERSPREAD, *vt.* پر کردن *pur-k.* بر روی گستردن *bar rūi-g.*

OVERSTOCK, *vt.* بی حد افزون کردن *bī hadd afzūn-k.*

OVERSTRAIN, *vi.* بی حد کشیدن *bī hadd-k.*, جد و جهد از حد قدرت کردن *jadd u jahad az haddi kūdrat-k.*

OVERTAKE, *vt.* برابر آمدن *barābar-ā.*, در پای رفتن و واصل شدن *dar pāya raftan wa wāsil-sh.*, در پی رفتن و گرفتن *dar pāya raftan wa-g.*

OVERTHROW, *vt.* (turn upside down) سرنگون ساختن *sar zer-n.*, سر زبر نمودن *sar nigūn-s.* زبر و زبر کردن *zer u zabar-k.*—(ruin) ویران کردن *pāyamāl-k.* مغلوب کردن *wayrān-k.*—(defeat) شکست *maghlūb-k.*, شکستن *shikastun.*

OVERTHROW, *n.* (defeat) شکست *shikast*, هزیمت *hazīmat.*—(destruction) خرابی *kharābī*, هلاکت *halāḳ.*

OVERTIME, *n.* وقت زیاد *wakti ziyād*, وقت نامعین *wakti nā muayyin.*

OVERTOP, *vt.* فضیلت داشتن *fazīlat-d.*, افزونی یافتن *afzūnī-y.*

OVERTURE, *n.* اظهار *izhār*, کشف *kishf.*—(proposal) مطلب *izhāri matlah*, عرض *arz.*

OVERTURN, *vt.* سرنگون کردن *sarnigūn-k.*, واژگون کردن *wāzhgūn-k.*, شکست دادن *shikast-d.*

OVERTURN, *n.* خلال *khalal*, شکست *shikast.*

OVERWEIGH, *vt.* در وزن افزودن *dar wazn afzūdan.*

OVERWHELM, *vt.* غلبه کردن *ghalaba-k.*, غالب شدن *ghālib-sh.*, غرق کردن *ghark-k.*

OVERWORK, *n.* کار بسیار *kāri bisyār.*

OVERWORK, *vt.* خسته گردانیدن *khāsta-g.*, زیاد کار کردن *ziyād kār-k.*

OVIPOUS, *a.* دار بیضه *baiza dār.*

OWE, *vt.* وام گرفتن *karz-d.*, بدهی داشتن

*wām-g.*, داشتن *dagm-d.* To pay what one owes, بدهی ادا کردن *adāi Karz-k.* Owing to this, بسبب این *ba sababi in.*

OWL, *n.* بوم *būm*, چغند *chughd.*

OWN, *pron.* خود *khud*, خودش *khudish*, خویش *khōsh*, خویشی *khōshī.*

OWN, *vt.* (acknowledge) قبول کردن *kabūl-k.*, اقرار کردن *ikrār-k.*, اعتراف *itirāf-n.* To own a fault, خطا مالک شدن *khatā kabūl-k.*—(possess) مالک شدن *tasarruf-k.*, تصرف کردن *malik-sh.*—(claim) ادعوی کردن *dadwa-k.*

OWNER, *n.* مالک *mālik*, صاحب *sāhib.*

OWNERSHIP, *n.* مالکیت *mālikīyat*, خداوندی *khudāwandī.*

OX, *n.* بقر *nar gāv*, بز *bakar.* A wild ox, گاو دشتی *gāvi dashtī.* A yoke of oxen, جفت بز *jufti nargāv.*

OXIDE, *n.* جوهر *jauhar.*—(of zine) توتیا *tutiya.*—(of iron) جوهر آهن *jauhari āg-n.*

OX-STALL, *n.* بقر خانه *bakar khāna*, بقر آخور *ākhūri bakar.*

OXYGEN, *n.* مولدالهوم *mauladdu'l humūza.*

OXYMEL, *n.* شکنجه بین *shikanjabīn.*

OYSTER, *n.* صدف *sadaf.*

## P.

PABULUM, *n.* غذا *ghazā*, خوراک *khōrāk.*

PACE, *n.* قدم *kadam*, گام *gām*, خطوط *khatwat.* Pace by pace, قدم بقدم *kadam ba kadam*, پایه پایه *pāya pāya.*

PACE, *vt.* (as a horse) راجه نمودن *rajā-n.*—(go gently) آهسته رفتن *āhista āhista-r.*—(measure by steps) پایه پایه نمودن *pāya pāya-p.*

PACIFIC, *a.* صلح ساز *sulh sâz*, ملایم *mulâyam*, مسالم *salim*.

PACIFICATION, *n.* تسکین *sulh*, تسکینی *taskin*, تساللی *tasalli*.

PACIFY, *vt.* (tranquillize) تسلی کردن *tasalli-k.*, آرام *taskin-k.*, تسکین کردن *taskin-k.*, صلح و *arâm-d.*—(make peace) فرو نشاندن *sulh wa salâh-k.*, صلح کردن *farû-n.*, اطفاف کردن *itfâ-k.*

PACK, *n.* 1. (bale) بسته *basta*. 2. (load) کالیب *bâr*. A pack of hounds, کالیب *kalâb*, دسته دست *dastai sag*. A pack of cards, دسته، اوراق *gamjîfa*, گنجیغ *dastai aurâk*.

PACK, *vt.* (bind up) بستن *bastan*. To pack off (drive away) دفع کردن *duft-k.*, گریختن *rândan*.—(run away) گریختن *gurikhân*.

PACKAGE, *n.* بسته *bukcha*, بست *busta*. —(charge) مزد بار بندی *muzdi bâr bandi*.

PACKET, *n.* (parcel) بسته *basta*, دسته *dasta*.—(mail) خریط *kharîta*.

PACK-HORSE, *n.* اسب بارگیر *aspi bārgīr*, حمول *hamûla*.

PACKING, *n.* بستن *bukcha bandi*.

PACK-SADDLE, *n.* بالان *khūgīr*, خوکیر *pālān*.

PACK-THREAD, *n.* ریسمان *rīsmān*.

PACT, *n.* عهد *shart*, شرط *âhd*.

PAD, *n.* (road) راه *râh*.—(an easy going horse) اسب آهسته *aspi âhista rau*.—(low soft-saddle) خوکیر *khūgīr*.

PAD, *vt., vi.* (travel gently) آهسته آهسته *âhista âhista-r.*—(rob) راه زدن *râh-z.*, قطع التریق کردن *katiu't tarîk-k.*

PADDLE, *vi.* آب بازی نمودن *âb bāzi-n.*

PADDOCK, *n.* شکارگاه *shikārgāh*, آهوستان *âhūstān*.

PADLOCK, *n.* قفل *kufl* (*pl.* اقفال).

PADLOCK, *vt.* با قفل بستن *bâ kufl-b.*, بند نمودن *band-n.*

PAGAN, *n.* بت پرست *but parast*, کافر *kāfir*.

PAGANISM, *n.* بت پرستی *but parasti*.

PAGE, *n.* 1. (of a book) صفحه *saḥḥa*. (*pl.* صفحات) *warak* (*pl.* اوراق), نوکر *ghulām*, غلام *naḥkar*.

PAGE, *vt.* ورق داغی کردن *warak dāghī-k.*, صفحه نشان کردن *saḥḥah nishān-k.*

PAGEANT, *n.* تماشا *tamāshā*, منظر *manzar*.—(a statue in a show) صنم *sanam parwāza*.

PAGEANT, *a.* vide, POMPOUS.

PAGEANT, *vt.* تماشا نمودن *tamāshā-n.*

PAGEENTRY, *n.* نمایش *hishmat*, نمایش *numāyish*, تماشا *tamāshā*.

PAGODA, *n.* بت خانه *butkhāna*, بت کده *but kadh*.—(idol) صنم *sanam*.

PAID, *a.* قضا ساکنم *adā shuda*, ادا شده *kazā sākhṭa*.

PAIL, *n.* شیردان *dul*, شپردان *shirdān*.

PAIN, *n.* آزار *āzār*, رنج *ranj*, درد *dard*, الم *zihmat*, اضطراب *iztirāb*, غم *alam*, ملالت *malālat*.—

(punishment) عذاب *siyāsāt*, سیاست *azāb*. Pains, محنت *mahnat*, سعی *saī*, جهد *mashakkat*, جهد *jaḥd* u *jehul*. To take pains, سعی *zilmāt-k.*

PAIN, *vt.* زحمت کشیدن *zilmāt-k.*

PAIN, *vt.* رنجیدن *ranjīdan*, درد کردن *dard-k.*, آزار دادن *āzār-d.*, اضطراب کردن *iztirāb-k.*

PAINFUL, *a.* درد مند *dard nāk*, دلدرد *dard mand*, دلگیر *ghamnāk*, *dilgīr*.—(paining) کنان *dard kunān*, رنج آور *ranj āwar*.—(difficult) مشکل *mushkil*, سخت *sakht*.—(indus-

- trious) محنتي *mehnatī*, کارگذار *kār-guzār*
- PAINFULLY**, *ad.* با رنج و غم *bā ranju-gham*, ددردمندانه *mandāna*.—(laboriously) با محنت *bā mihnat*, با جد و جهد *bā jadd u jehad*.
- PAINFULNESS**, *n.* درد مندي *dard mandī*.—(industry) محنت *mihnat*.
- PAINLESS**, *a.* بي درد *bī dard*, بي رنج *bī ranj*.—(without labour) بي جد و جهد *bī jadd u jehad*, بي محنت *bī mahmat*.
- PAINSTAKER**, *n.* محنت کننده *mihnat kunanda*, زحمت کش *zahmat kash*.
- PAINT**, *vt.* نگاريدن *naksh-k.*, نقش کردن *nigārīdan*, تصور کشیدن *taswīr-k.*.—(colour) ملون کردن *rang-k.*, رنگ کردن *mulavvān-k.*
- PAINT**, *n.* رنگ *rang*.—(for the face) بگونه *bulghūna*.
- PAINTED**, *a.* رنگ کرده *rang kardā*.—(as a picture) منقوش نگاریده *nigārīda*, منقوش *man-kūsh*.
- PAINTER**, *n.* نقاش *nakkāsh*, مصور *mu-sawwīr*, تصویر کش *taswīr kash*.
- PAINTING**, *n.* نگار *nigār*, نقش *naksh*, علم صورت *sūrat*. The art of painting, علم تصویر *ilm-i taswīr*. Full of paintings, پر تصویر *puri naksh u nigār*. A gallery of paintings, نگارستان *nigārīstān*.
- PAIR**, *n.* جفت *juft*, زوج *zauj*. A pair of 'compasses', پرگار *pargār*, *wānsāz*. A pair of gloves, جفت دستبند *jufti dastbānd*. A married pair, زوج *zūj*. A pair of oxen, جفت *juft*.
- PAIR**, *vt., vi.* جفت کردن *juft-k.*.—(to be joined in couples) جفت شدن *juft-sh.*, زوجي شدن *zaujī-sh.*
- PALACE**, *n.* آيوان *aiwān*, کوشک *kūshak*, سرای *sarāya*, قصر *qasr*, بارگاه *bārgāh*, درگاه *dargāh*.
- PALANQUIN**, *n.* بالکي *pālākī*, روان *takhtī rawān*.
- PALATABLE**, *a.* لذیذ *lazīz*, مزه دار *maza-dār*, خوش ذائقه *khūsh zahika*, خوش مزه *khush maza*.
- PALATAL**, *a.* (letter) حرف لهوي *harfī lahwi*.
- PALATE**, *n.* کام *kām*, حنک *hamak*, مذاق *mazāk*.
- PALATINE**, *n.* ملكي *mulktī*, شهر باري *shahar yārī*.
- PALE**, *a.* (in color) زرد *zard*, اسفرد *asfar*. To make pale, زرد کردن *zard-k.*
- PALE**, *n.* (for making inclosures) میخ *mekh*, واتد *watad*, مسماک *mismāk*.
- PALE**, *vi.* (encompass) زین کردن *dārba-zīn-k.*, (make pale) زرد کردن *zard-k.*
- PALEFACED**, *a.* زرد رو *zard rū*, زرد رنگ *zard rang*.
- PALENESS**, *n.* پژمرده گی *zardī*, پژمردگی *pazhmurdagī*.
- PALL**, *vt., vi.* (become insipid) بي مزه *bī maza*, غیر لذت شدن *ghayrī lazzat-sh.*.—(make insipid) بي مزه کردن *bī maza-k.*, لذت ساختن *lazzat-s.*
- PALLET**, *n.* تخت بسترک *bistarāk*, تخت رنگ *takhtai rang*.
- PALLIATE**, *vt.* معاف کردن *muāf-k.*, عذر خواستن *ūzr-kh.*.—(mitigate pain) تسکین کردن *takhfīf-k.*, تسکین *taskīn-k.*
- PALLIATION**, تسکین *takhfīf*, تسکین *taskīn*, معاف *muāf*.
- PALLIATIVE**, *a.* تسکین بخش *taskīn bakhsh*.
- PALLID**, *a.* زرد *zard*, اسفرد *asfar*.
- PALM**, *n.* درخت خرما *dirikhtī khurmā*, نخل *nakhī*.—(victory) ظفر *zafar*, نصرت *nusrat*. The palm of the hand, کف دست *kafī dast*.

PALM, *vt.* حیل بازی کردن *farīftan*, هیل بازی کردن *hīla bāzi-k.*, مشت زدن *musht-z.*

PALMER, *n.* حاجی *hājī*, صلیبی *salībē*.

PALMISTRY, *n.* دست شناسی *dast shanāsi*, علم کف *ilmi kaf*.

PALPABLE, *a.* قابل لمس *kābil u'l lams*,

امکان پرواس *mumkīni parwās.*—

(manifest) روشن *raushan*, آشکارا *āshkārā*, ظاهر *zāhīr*.

PALPABLENESS, *n.* امکان پرواس *imkāni parwās*,

قابلیت لمس *kābīliyati lams.*—(manifestation) روشنایی *raush-*

*nāi*, ظاهری *zāhīrē*.—(by the touch)

از لمس *az lams*, از پرواس *az parwās*.

PALPITATE, *vi.* تپیدن *tapīdan*, در

جستن *bar jastan*, لرزیدن *larzīdan*.

PALPITATION, *n.* خفقان *tapīsh*, خفکان *khafakān*.

PALSIED, *a.* زمین *zamin*, مزمین *muzmin*,

فالج دار *fālījdār*.

PALSY, *n.* شل *shall*, فالج *fālīj*.—(hemi-

plegia) نیمه *nīma*, فالج *fālīj*.—

(paralysis) عشه *radsha*, لقوه *lakwa*.

PALTRY, *a.* حقیر *hakīr*, فرومایه *farū-*

*māya*, دلیل *zalīl*, پست *past*.

PAMPER, *vt.* با ناز و نعمت پرورتن *bā nāz*

*u nadmat-p.*

PAMPHLET, *n.* رساله *risāla*, دفتر *daftar*.

PAMPHLETEER, *n.* رساله نویس *risāla*

*navīs*.

PAN, *n.* تابه *tāwa*, طبق *tabak*.

PANACEA, *n.* علاج مطلق *ilāji mutlak*.

PANCAKE, *n.* رقائق *khām-sūz*, خامسوز *rukāk*,

روغن جوش *raughan jūsh*.

PANE, *n.* (of glass) شیشه *zujāj*, زجاج *shīsha*.

PANEGYRIC, *n.* مدح *madh*, تعریف *tadrīf*.

PANEGYRIST, *n.* مداح *maddāh*, مدح

خوان *madh khān*.

PANEL, *n.* تخته *takhta*.—(roll of jury)

دفتر اسامی *daftari asāmī*.

PANG, *n.* درد *dard*, رنج *ranj*, غم *gham*,

الم *alam*, آزار *āzār*.

PANG, *vt.* درد رسانیدن *āzārdan*, آزاردن *dard-r.*

PANIC, *n.* هول *haul*, باک *bāk*, بیم

*bīm*, ترس *turs*.

PANNIER, *n.* زنبیل *zambīl*, جوالق *javālik*,

سبد *sabad*.

PANT, *vi.*, *vt.* تیز دم زدن *tapīdan*, آرزو

داشتن *tez dam-z.* To pant after, آرزو داشتن *ārzu-d.*, هوس داشتن *hawās-d.*

PANTHER, *n.* پلنگ *palang*, یوز *yūz*.

PANTOMIME, *n.* خفیه *khafīya*, مقلد

*āmūz*, بی صدای *mukallīdī bī*

*sadā*.

PANTRY, *n.* انبار خانه *ambār khāna*.

PAP, *n.* سر پستان *sari pistān*.—(food)

خوراک *khōrāk*.

PAPA, *n.* vide FATHER.

PAPER, *n.* کاغذ *kāghaz*, بیاض *bayāz*,

قرطاس *kirtās*, رچل *rijl*. Glazed paper,

کاغذ مهره دار *kāghazi-muhradār*. To

glaze paper, کاغذ مهره کردن *kāghaz mu-*

*hra-k.* A glazer of paper, مهره گر *muhra-*

*gar*. To commit to paper, رقم زدن *rakam-z.*

A sheet of paper, ورق *warak*.

A quire of paper, دسته کاغذ *dastai*

*kāghaz*. A bundle of papers, بسته کاغذ *bastai*

*kāghaz*. Folded paper, طار *tūmār*.

PAPER-MAKER, *n.* کاغذ گر *kāghaz-gar*,

کاغذی *kāghazi*.

PAR, *n.* مساوات *barābari*, برابر *masā-*

*wāt*, عدل *dāl*. At par, برابر *barābar*,

در حال عدل *dar hāli dāl*. To be

at par, برابر شدن *barābar-sh.*

PARABLE, *n.* مغل *misl*, تمذیل *tamsīl*,

مانند *mānand*. To speak parables,



مثل *misal* مثل *āfāna-g.* انسانه گنه  
*gu-b.*  
**PARABOLICAL**, *a.* مثل *misal āsā*,  
 تمثيل وار *tamsil wār*.  
**PARABOLICALLY**, *ad.* تمثيلاً *tamsilan*.  
**PARADE**, *n.* (pomp) حشمت *hashmat*,  
 ميدان شوکت *shaukat*.—(ground)  
 صف آراي (Military parade) *maydān*  
*saf ārāya*, قواعد گاه *kanwātd gāh*.  
**PARADIGM**, *n.* مثال *misāl*, بار نام *bār*,  
 نما، نمودار *namūdār*.  
**PARADISE**, *n.* فردوس *firdaus* (pl. فردايس),  
 بهشت *jinnat* (pl. جنات),  
 خلد *bihisht*, خلد *khuld*.  
**PARADISE**, *a.* بهشتي *firdausi*,  
 بهشتي *bihishti*.  
**PARADOX**, *n.* خلاف *ibtidād*,  
 مغالطه *khilāfi fikri mullak*.—(as-  
 sertion contrary to appearance)  
 مغالطه *mughālata*, معما *muāmmā*.  
**PARADOXICAL**, *a.* بعيد عقل *baidi akl*,  
 متضاد *mutadā* نما.  
**PARAGON**, *n.* (model) نمونه *namūna*,  
 دستورالعمل *dastur-ul*,  
 پيشرو *pešrū*,  
 بي مثال *āmāl*—(supremely excellent)  
 بي مثال *bī misāl*, نظير *bī nazir*.  
**PARAGRAPH**, *vt.* تفصيل کردن *tafsil-k.*,  
 مطلب جدا کردن *matlab judā-k.*  
**PARAGRAPH**, *n.* فصل *fakra*, فقره *fasl*  
 قطع *kittā*.  
**PARAGRAPHICALLY**, *ad.* فصل بفصل  
*fasl ba fasl*, قطع قطع *kitt kitt*.  
**PARALLEL**, *a.* مساوي *barābar*,  
 متوازي *masāwī*,  
 خط متوازي *mutawāzī*. A parallel  
 line, خط *khati mutawāzī*.  
 A parallel figure, شکل متوازي *shakli*  
 متوازي *mutawāzī*.—(comparison)  
 تشبيه *tashbih*, تمثيل *tamsil*.—(conformity)  
 موافقت *murwāfakat*, مطابقت *mutā-*  
*bakat*.

**PARALLEL**, *vt.* برابر شدن *barābar-sh.*,  
 تمثيل داشتن *hamsar-b.*,  
 تamsil-d.—(place in parallel lines)  
 در خط متوازي نشان دادن  
*dar khati muta-*  
*wāzī-n.*—(compare) تشبيه کردن *tash-*  
*bih-k.*, مقابله کردن *mukābala-k.*  
**PARALLELISM**, *n.* برابري *barābari*,  
 موافقت *murwāfakat*.  
**PARALOGISM**, *n.* سبب بي حقيقت  
*sababi bī hakikat*, حجت نا صحيح  
*hujjati nā sahih*.  
**PARALYSIS**, *n.* ريشه *radsha*,  
 فالج *fāliz*.  
**PARALYTIC**, *a.* زده فالج *fālizzada*,  
 انديج *iftiz*.  
**PARAMOUNT**, *a.* صدر نشين *sadr nishīn*,  
 اعظم اکرم *akram*, اکبر *akbar*,  
 علي *dā*.  
**PARAMOUNT**, *n.* شاهنشاه *shāhīnshāh*,  
 پادشاه *pādshāh*.  
**PARAMOUR**, *n.* آشنا *āshnā*,  
 عاشق *āshik*.  
**PARAPET**, *n.* کنگره *kungara*.  
**PARAPHRASE**, *n.* شرح مجازي *sharh*  
 تفسير *tafsir*, مجازي *maajāzī*,  
 تadbīr.  
**PARAPHRASE**, *vt.* شرح کردن *sharh-k.*,  
 تفصيل کردن *tafsil-k.*  
**PARAPHRAS**, *n.* اهل تفصيل *ahli tafsīl*,  
 شارح *shārah*.  
**PARASITE**, *n.* مفت خور *muft khur*,  
 طفيل *tufail*, خوشامد *khushāmad*.  
**PARASOL**, *n.* چتر *chatr*, سایبان *sāyabān*,  
 سرپرده *sarāparda*.  
**PARBOIL**, *vt.* ديم جوش کردن *nīm jūsh-k.*  
**PARCEL**, *n.* بسته *basta*,  
 حصه *bukcha*.—(part) پاره *pāra*,  
 شمار *hissa*, قطع *kitt*.—(number)  
 عدد *shumār*, عدد *dad*.  
**PARCEL**, *vt.* تقسيم کردن *hissa-k.*,  
 تaksim-k.

- PARCH**, *vt.* محرق *khushīdan*, خشیدن *muhrīk sākhtan*.
- PARCHED**, *a.* خشیده *khūshīda*, ذیم *nīm sūkhā*.
- PARCHMENT**, *n.* پوست *rikk*, رِق *pust*.
- PARDON**, *n.* عفو *muāfi*, معافی *afv*, مغفرت *maghfirat*. To ask pardon, استغفار *afv talab-k.*, عفو طالب کردن *istighfār-k.*, عذر ساختن *uzr-s.*
- PARDON**, *vt.* در *muāf-k*, معاف کردن *dar-g.*, عفو *bakhshīdan*, بخشیدن *afv-k.* نمودن, شفقت نمودن *shafakkat-n.*
- PARDONABLE**, *a.* معاف کردنی *muāf kardani*, واجب العفو *wājibi'l afv*.
- PARDONABLENESS**, *n.* معذوری *mad-zūri*.
- PARDONABLY**, *ad.* معذورانہ *madzūrāna*.
- PARDONED**, *a.* معذور *muāf*, معذور *madzūr*, بخشیده *bakhshīda*. To be pardoned, معافی شدن *muāf-sh.*, معذور *madzūr-sh.*, مغفور شدن *maghfūr-sh.*
- PARDONER**, *n.* عفو کننده *afv kunanda*, بخشنده *bakhshanda*, مغفور *ghafūr*.
- PARDONING**, *a.* مغفرت نما *maghfirat-numā*, خطابخش *khatā bakhsh*.
- PARE**, *vt.* تراشیدن *tarāshīdan*, تراش *tarāsh-k.*
- PARENT**, *n.* والد *wālid*, نازل *nāzil*. Parents, پدر و مادر *pidar u mādar*, ابا *abāni* (dual of اب), والدان *wālidāni*.
- PARENTAGE**, *n.* نسل *asl*, اصل *nasl*, نسب *naṣb*.
- PARENTAL**, *a.* والدین منسوب *wālidāni mansūb*.—(affectionate) مشفق *mushfik*.
- PARENTHESIS**, *n.* جمله معترضه *jumlai mudta'riza*.
- PARHELION**, *n.* سراجیه آفتاب *sarāchai āftāb*.
- PARING**, *n.* تراش *tarāsha* Paring-knife, ناخن تراش *nākhūn tarāsh*.
- PARITY**, *n.* برابری *barābarī*, مشابهت *mushābahat*, اعداد *itidāl*.
- PARK**, *n.* شکارگاه *shikārgāh*, میدگاه *sayd gāh*. Public Park, باغ عام *bāghi āmma*.
- PARLEY**, *vi.* مکالمه کردن *mukālama-k.*, جواب و سوال کردن *javāb u sawāl-k.*, گفتگو کردن *guftagu-k.*
- PARLEY**, *n.* مکالمه *mukālama*, جواب *javāb sawāl*.
- PARLIAMENT**, *n.* دارالشوری *darūsh shūrī*, مجلس ملت *majlisi millut*.
- PARODY**, *n.* تمثیل *tamsil*, میث *misl*.
- PARLOUR**, *n.* دیوانخانه *dīwān*, ایوان *vānkhāna*.
- PAROLE**, *n.* قول *kaul*, کلمه *kalama*. A military parole, شعار *shiār*.
- PAROQUET**, *n.* طوطی *tūtī*.
- PAROXYSM**, *n.* حالت نوبت *naubat*, نوبت تب *hālat*.—(of a fever, &c.,) نوبت تب *naubati tap*.
- PARRICIDE**, *a.* قتل پدر *katli pidar*, پدرکش *pidar kush*.
- PARRICIDE**, *n.* قاتل الوالد *kātilu'l wālid*.
- PARROT**, *n.* طوطی *tūtī*, پروان *parwān*, نوا *navā*.
- PARRY**, *vt.* دفع کردن *daft-k.*
- PARSIMONIOUS**, *a.* بخیل *bakhīl*, تنگ دست *tangdast*.
- PARSIMONIOUSLY**, *ad.* طمعکارانه *tamt kārāna*, بخیلانه *bakhīlāna*.—(frugally) با تنگ دستی *bā tang dastī*.
- PARSIMONY**, *n.* امساک *bukhl*, بخل *imsāk*, تنگ دستی *tang dastī*.
- PARSLEY**, *n.* کرفس *karfas*, اجمود *ajmūd*.
- PARSNIP**, *n.* اسطون *ustūn*, گز *guzar*.
- PARSON**, *n.* کشیش *kashish*.

**PART**, *n.* 1. (piece, portion) پاره *pāra*, پز *purza*, قطعه *kitṭ*, جزوی *juzwī*. 2. (share, lot) حصه *hissa*, قسمت *kismat*. 3. (business, duty) خدمت *khidmat*, کار *kār*, عمل *āmal*, امر *amr*. 4. (side, party) طرف *taraf*, جانب *jānib*. The best part of any thing, خلاصه *khulāsat*. The greatest part of any thing, اکثری *aksarī*. Third part, یک *sah yak*, ثلث *salas*. The fourth part, چهار یک *chēhār yak*, ربع *rabṭ*. From this part, از این جانب *az in jānab*. That part, آنسو *ānsū*. From every part, از هر طرف *az har taraf*. The fore-part, قبل *kabl*, پیشگاه *peshgāh*. The latter part, آخر *ākhir*, پای *pāya*. In whole and in part, کلی و جزوی *kullī u juzwī*. To take in good part, نیکو داشتن *nekū-d*. To take in ill part, زبون دانستن *zabūn-d*. To take a part, طرفداری کردن *tarafdārī-k*, جانبداری کردن *jānibdārī-k*. Parts, (abilities) قابلیت *kābīliyat*, ادراک *idrāk*, عقل *akl*.—(quarters) اطراف *atrāf*, اقالیم *akālīm*. In every part, در اکناف *bahar jānib*, هر جانب *dar aknāf u atrāf*. In parts, پاره پاره *pāra pāra*, قطعه قطعه *kitṭ kitṭ*. To divide into two equal parts, تصنیف کردن *tasnīf-k*.

**PART**, *vt.* (divide) تقسیم کردن *taksīm-k*, حصه کردن *kismat-k*, جدا کردن *judā-k*, *hissa-k*.—(separate) تفريق نمودن *tafrīk-n*.—(keep asunder) تفاوت داشتن *tafāwat-d*. *vi.*—(be separated) جدا شدن *judā-sh*.—(take farewell) وداع گفتن *widād-g*, رخصت *rukhsat-g*. To part with, گذاشتن *guzāsthan*, ترک کردن *tark-k*.

**PARTAKE**, *vi.* بهره‌مند بودن *bahramand-b*, حصه گیر *sharīk-sh*, شریک شدن

شراکت داشتن *hissa gir-sh*, شراکت شدن *sharākat-d*.

**PARTAKER**, *n.* حصه گیر *hissa gir*, حصه مشارک *hissa dār*, شریک *sharīk*, مشارک *mushārik*.

**PARTED**, *a.* جدا کرده *judā kardā*, مقسوم *maksūm*.

**PARTERRE**, *n.* گلزار *gulzār*, چمن *chaman*.

**PARTIAL**, *a.* جانبدار *jānibdār*, طرفدار *tarafdār*.—(not universal) خاص *khāss*, قدری *kadri*.—(little) نا مطلق *nā mutlak*.

**PARTIALITY**, *n.* جانبداری *jānibdārī*, طرفداری *tarafdārī*, عدم راستی *ādami rāstī*.

**PARTIALLY**, *ad.* با جانبداری *bā jānib dārī*, از روی تعصب *az rūi tāssub*.—(not totally) نا تمامانه *nā tamāmāna*, نا جمله *nā jumlatan*.

**PARTICIPATE**, *vi.* حصه گرفتن *hissa-g*, شریک شدن *bahra-d*, بهره داشتن *sharīk-sh*.

**PARTICIPATION**, *n.* حصه داری *hissa dārī*, شراکت *sharākat*. To give a participation, حصه دادن *hissa-d*, بهره دادن *bahra-d*.

**PARTICIPLE**, *n.* (present) اسم فاعل *ismi fāʿl*.—(past) اسم مفعول *ismi mafūl*.

**PARTICLE**, *n.* ذره *zarra*, ریزه *rīza*, شمه *shamma*. A particle of gold, ذرهبت *zahbat*.—(parts of speech) حرف *harf*, (حروف). A particle of relation or possession, نسبت *adāti nisbat*. A particle of action, فاعل *adāti fāʿl*. Affirmative particle, حرف *harfī iṣṭab*. Negative particle, حرف نفی *harfī naṣī*. Adversative particle, حرف استدراک *harfī istidrāk*. A disjunctive particle, حرف تردید *harfī tardīd*.

**PARTICULAR, a.** 1. (not general) مخصوص *makhṣūs*, خاص *khāṣṣ*. 2. (single) مفرد *mufrad*, مفصل *mufassal*. 3. (odd) بلا قاعده *djīb*. 4. (uncommon) نادر *bilā kāṭda*. To apply to any particular use, خاص کردن *khāṣṣ-k*. To do any thing particular, مخصوص ساختن *khasūs-s*. In particular, خصوصاً *khasūsan*.

**PARTICULAR, n.** (individual) یکی *yakī*, شخص *shakhs*.—(a single point, thing, or instance) نقطه *nukta*.—(a minute detail) تفصیل *tafsil*, کیفیت *kaifiyat*, باب *bābat*.

**PARTICULARISE, vt.** تفصیل کردن *tafsil-k*, جدا جدا بیان کردن *judā judā bayān-k*, مفصل گفتن *mufassil-g*.

**PARTICULARITY, n.** شرح تفصیل *tafsil*, شرح *sharah*.—(individuality) یگانگی *yagā-nagī*.—(oddness) خود سری *khud sarī*, هوا داری *hawādārī*.

**PARTICULARLY, ad.** (distinctly) تفصیلاً *tafsilan*, مفصلاً *mufassilāna*.—(peculiarly) خصوصاً *khasūsan*.—(extremely) بغایت *baghāyat*.

**PARTING, n.** تفکیک *taksīm*, فراق *farāq*, روانگی *rawāngī*.

**PARTISAN, n.** (adherent) رفیق *rafik*, دامن گیر *dāman gir*.—(commander of a party) رساله دار *rasāladār*.

**PARTITION, n.** (division) قسمت *kismat*, تقسیم *taksīm*, حصه *hissa*. The partition of an inheritance, اقتسام *iktisām*, میراث *iktisām i mirās*.—(separation) جدائی *judāī*, فراق *firāk*.—(a wall, حجاب *pardai diwār*, پرده دیوار *pardai diwār*, حجاب *hijāb*. A partition of boards, دیوار تخته *takhtai diwār*. A partition of stone, سنگ دیوار *sangi diwār*.

**PARTITION, vt.** پرده کردن *parda-k*, تقسیم کردن *judāī-k*, جدائی کردن *taksīm-k*.

**PARTLY, ad.** نزدیک *nazdik*, yak *yak chandī*, در جز *dar juz*. Partly one partly another, یک یکچند دیگر *yak chand yak, yak chand digar*.

**PARTNER, n.** مشارک *sharik*, زوج *mushārik*, حصه دار *hissa dār*, رفیق *zauja*, رفیق *rafik*. A partner in wealth, ham māl. A partner in situation, ham hāl. A partner at play, ham bāz.

**PARTNERSHIP, n.** شراکت *shirākat*, انبازی *ambāzī*, حصه داری *hissa dārī*. To be in partnership, شریک شدن *sharik-sh*.

**PARTRIDGE, n.** کبک *kabk*, تهر *tihū*.

**PARTY, n.** اهالی هموات *ahālī i ham wisāk*, اهل تشارور *ahli tashāwūr*. A party in a law-suit, فریق ثانی *farīqī sāni*. A party (assembly) مجلس *majlis*, محفل *mahfil*, جماعت *jamādt*. (side) جانب *jānīb*, طرف *taraf*.—(banquet) ضیافت *ziyāfat*. Party-coloured, گوناگون *bu kalāmūn*, گوناگون *gūnā-gūn*. Party-man, طرفدار *tarafdār*, جماعت دوست *jamādt dūst*. Party spirit, تعصب *ta'assub*. Party wall, دیوار میان *diwāri miyān*.

**PASS, vi., vt.** (go forward, by or through) گذشتن *guzashtan*, گذر کردن *guzar-k*, عبور کردن *ūbūr-k*.—(cross over) مرور کردن *murūr-k*. To pass away, گذشتن *guzashtan*.—(make a transition) از چیزی به چیزی گذشتن *az chizi ba chizi-g*.—(to be at an end) تمام شدن *tamām-sh*.—(depart this life) فوت شدن *faut-sh*, حکم مردن *murdan*. To pass a law, حکم و فرمان گذاری کردن *hukm wa farmān guzārī-k*, شرع ساختن *shart-s*. To pass or to be current, از دست بدست

روان گشتن *az dust ba dust-r.*, حکم کردن *rawān-g.* To pass sentence, *hukm-k.*, حکم شرع گفتن *hukmi sharʿ-g.* To pass, pass by, pass over, (omit) ترک کردن *tark-k.*, غافل شدن *ghāfil-sh.* —(excuse) معذور *dar-g.*, در گذشتن *madzūr-d.* To pass or surpass, افزودن *afzūn-ā.*, گذشتن *guzashtan*, غالب شدن *ghālib-sh.* —(allow, admit, approve) تحسین *pasandīdan*, پسندیدن *tahsīn-k.* —(to be approved) پسندیده شدن *pasandīda-sh.* To pass upon, ساختن *fariftan*, غدر ساختن *ghadr-s.* To pass or send from one place to another, جایجا روانه کردن *jā ba jā rawāna-k.*, فرستادن *fristādan*. To pass one's word for another, ضامن شدن *zāmin-sh.* To pass one's time, زندگانی کردن *aukāṭ-g.*, اوقات گذرانیدن *zindagānī-k.* To pass for, (personate another) اسم و صورت دیگر را گرفته فریفتن *ism wa sūratī digar rā girifta-f.* To pass under examination, تجویز یافتن *tajwīz-y.*, آزموده شدن *āzmūda-sh.* To come to pass, واقع شدن *wāqʿ-sh.*, اجازت *uftādan*. To let pass, رخصت دادن *ijāzat-d.*, رخصت کردن *rukhsat-k.* To cause to pass, گذرانیدن *guzrānīdan*. PASS, *n.* (passage) راه تذگ *rāhi tang.* —(of a mountain) دره *darra*, عرقوب *ʿurkūb*. A dangerous pass, خطرناک *maḍbari khatar nāk.* —(condition) دنتر *hāl*, وضع *wazʿ*. Pass-book, دفتر نامه *hisāb nāma*. PASSABLE, *a.* قابل عبور *kābili ʿubūr*, لایق گذر *lāyaki guzar.* —(supportable) قابل تحمل *kābili tahammul.* —(allowable) روا *rawā*, جایز *jāʿiz*. PASSAGE, *n.* (road) راه *rāh*, ره *rah*, سفر طریق *tarīk.* —(journey) سفر *saḡar*,

مقالات *sayr*. A passage in a book, مقالة *makālat*, فقرة *fikra*. PASSED, *a.* گذشته *guzashta*, زفته *rafta*. Passed over, معطل *mudttil*, ناسی *nāsi.* —(forgiven) معاف شده *miʿāf shuda*, مغفور *maghfūr*. PASSENGER, *n.* راننده *rawanda*, راهرو *rāhrau*, مسافر *musāfar*, راهگذار *rāh-guzār*, سالک *sālik*. PASSING, *a., ad.* گذر کنان *guzar kunān.* —(going through) گذران *guzarān.* —(exceedingly) نهایت *niḡāyat*, زیاده *ziyāda*. PASSION, *n.* انفعال *infīāl.* —(anger) غضب *ghazab*, خشم *khashm.* —(love) عشق *ishk*, محبت *mohabbat*. The passions of the mind, هوای نفسانی *luwāi nafsānī.* To restrain the passions, نفس را ضبط کردن *naḡsā rā zabt-k.* To give way to the passions, تابع هوا *tābʿ harwā u harwas-sh.* The passion of love, هوای عشق *harwāi ʿishk*. PASSIONATE, *a.* آتش مزاج *ātish mizāj*, خشمناک *khashm nāk*, قهرناک *kihr-nāk.* —(earnest, eager) آرزومند *ārzū-mand*, گرم *garm*. PASSIONATELY, *ad.* با قهر *bā kihr*, با غضبان *ghazabāna.* —(with strong desire) با عشق و آرزومندی *bā ʿishk u ārzū-mandī*, با هوا و هوس *bā harwā u harwas*. PASSIONATENESS, *n.* خشمناکی *khashm-nākī*, غضبناکی *ghazabnākī*, آرزومندی *ārzū-mandī*, رشک و غیرت *riḡḡk u ghayrat*. PASSIVE, *a.* متحمل *mutahammul*, بی سکن *bī mukhālīf*, ساکن *sākin.* A passive verb, فعل مجهول *fāʿilī majhūl*. PASSIVELY, *ad.* با تحمل *bā tahammul*, متحملانه *mutahammilāna*.

PASSIVENESS, *n.* تحمل *tahammul*, صبر *sabr*, بردباري *burd bārī*.

PASSPORT, *n.* پروانه راهداری *rāhdārī*, گذرنامه *parwānai rāhdārī*, گوزار نامه *guzar nāma*.

PAST, *a.* گذشته *guzashta*, رفته *rafta*, سابقه *māzī mutakaddīm*, ماضی *sābika*.—(beyond) بالا *bilā*, فوق *fauk*. Past hope, امید گذشته *bilā umīd*, امید *umīdi guzashta*.—(past tense) ماضی مطلق *māzī mutlak*.—(past continuous) ماضی استمراری *māzī istimrārī*.—(past perfect) ماضی بعید *māzī ba'id*.—(past potential) ماضی تمنا *māzī tāmanna*. The past participle, اسم مفعول *ismi mafūl*.

PAST, *n.* زمان گذشته *zamāni guzashta*, سال *galf*. The past or last year, سال گذشته *sālī guzashta*, پار سال *pārsāl*. Past ages, زمان متقدم *zamāni mutakaddīm*.—(predecessors) رفتگان *raftagān*, باستان *guzashtagān*, باستان *bāstān*.

PASTE, *n.* خمیر *khamīr*, عجين *djīn*, سریش *sarīsh*.

PASTE, *vt.* چسبانیدن *chaspānīdan*, سریش کردن *sarīsh-k*.

PASTE-BOARD, *n.* کاغذ و صلي *kāghazi washī*, مقوای *makwa*.

PASTER, *n.* وظیف *wazīf*, خرده *khurda*.

PASTIME, *n.* تماشا *tamāshā*, تفریح *tufaruz*, بازیچه *bāzīcha*.

PASTOR, *n.* گله بان *galla bān*, چوپان *chāupān*, راعی *rāī*.

PASTORAL, *a.* چوپانی *chāupānī*, صحرا *sahrā*, نشین *nishīn*.

PASTRY, *n.* سنبوسه *sambūsa*, گوشت *gushti āganda*.—(confectionary) آگنده *halkwā*, نان روغنی *nāni raughanī*.

PASTURE, *n.* چراگاه *charāgāh*, علغزار *dlafzār*, مرعی *marāī*.

PASTURE, *vi., vt.* (feed as cattle) چریدن *charīdan*, مرعی شدن *marāī-sh*, علغ *dlaf-kh*, چرانیدن *charānīdan*, رععی کردن *raī-k*.

PASTY, *n.* سنبوسه *sambūsa*.

PAT, *a.* لایق *lāyq*, شایسته *shāyista*, سزاوار *sazāwār*.

PAT, *vt.* ضرب سبک *zarbi subuk-z*.

PATCH, *n.* پاره *pāra*, پیوند *paywānd*, پینه *pīna*, رقع *rukī*.

PATCH, *vt.* پینه زدن *pīna-z*, دوز *pīna dūz-k*.

PATCHER, *n.* پینه دوز *pīna dūz*, پاره زن *pāra zan*.

PATCHWORK, *n.* رقع پوش *murakkī pūsh*.

PATE, *n.* سر *sar*, راس *rās*.

PATENT, *a.* کشاده *kushāda*, هویدا *hunwīda*.

PATENT, *n.* سند *sanad*, فرمان *farmān*, پروانه *parwāna*, برات عالیشان *barāti ālīshān*. The royal sign on letters patent, توطیع پادشاه *taukī i pādshāh*.

PATENT, *a.* ظاهر *zāhir*, واضح *wāzīh*.

PATENTEE, *n.* سنددار *sanaddār*, پروانه دار *parwānadār*.

PATERNAL, *a.* پدری *pidarī*, ابائی *abawī*. Paternal succession, میراث *mīrās*, مورث *murās*.

PATERNITY, *n.* پدری *pidarī*, ابوت *ubuwat*.

PATH, *n.* راه *rāh*, ره *rah*, سبیل *sabīl*, طریق *tarīk*.

PATHETIC, *a.* دلنواز *dilgār*, دل *dīl narwāz*, جان کش *jān kash*, دلوز *dīlāwīz*, جگر سوز *jigar sūz*.

PATHETICALLY, *ad.* دلنوازان *dīl narwāzāna*, گذاری *az jān guzārī*. To touch pathetically, دلنواختن *dīl-n*, دلوز کردن *dīl āwīz-k*.

PATHLESS, *a.* بی راه *bī rāh*, بی طریق *bī tarīk*, بی سبیل *bī sabīl*.

PATHOLOGY, *n.* علم امراض *ilmi imrāz.*

PATHWAY, *n.* طریق تنگ *tang rāh,* طریق *tarik.*

PATIENCE, *n.* صبر *sabr,* صبور *sabūrī,* شکیب *shikīb,* تحمل *tahammul,* برد *burd* *bārī.* To have patience, صبر کردن *sabr-k.,* صبر داشتن *sabr-d.*

PATIENT, *a.* صابر *sābir,* بردبار *burdbār,* شکیب *shakībā.* To be patient, صابر *sābir-sh.,* صبر و تحمل نمودن *sabr u tahammul-n.*

PATIENT, *n.* مریض *marīz,* علیل *dlīl.*

PATIENTLY, *ad.* "صبرا" *sabran,* شکیبانه *shakībāna.*

PATRIARCH, *n.* شیخ *shaykh,* بطریق *batarīk,* *shekh.*

PATRICIDE, *n.* قتل پدر *katli pidar.*

PATRIMONIAL, *a.* میراثی *mīrāsī,* تملیکی *tamlīkī.* Patrimonial possessions, مال موروث *mawrūs,* مال *māl.*

PATRIMONY, *n.* میراث *mīrās,* وراثت *warāsāt.*

PATRIOT, *n.* وطن دوست *watan dūst,* اهل حب الوطن *ahli hubbul watan.*

PATRIOTIC, *a.* حبیب الوطن *habībū'l watan.*

PATRIOTISM, *n.* حب الوطن *hubbul watan,* وطن دوستی *watan dūstī.*

PATROL, *n.* شب پاسبان *pāsbāni shab,* شبگرد *shab gird.*

PATROL, *vt.* شب گردی کردن *shab girdī-k.,* پاسبانی کردن *pāsbānī-k.*

PATRON, *n.* حارس *hāris,* مربی *murabbī,* حمایتی *himāyatī,* دستگیر *dastgīr.*

PATRONAGE, *n.* حمایت *hamāyat,* مربی پناهی *murabbī panāhī,* دستگیری *dastgīrī.*

PATRONESS, *n.* زن دستگیر *zani dastgīr,* حارسه *hārisa.*

PATRONISE, *vt.* مربی شدن *murabbī-sh.,*

حمایت *himāyat-n.,* دستگیری نمودن *dastgīrī-n.,* دادن *himāyat-d.*

PATTER, *vi.* قط و طنطنه کردن *katr wa tan tana-k.,* بارش زدن *bārish-z.*

PATTERN, *n.* نمونه *namūna,* نمودج *unmudaj,* طرح نمودار *namūdār,* طرح *tarah,* طرز *tarz.*

PATTERN, *vt.* نقل کردن *nakl-k.,* نمونه ساختن *namūna-s.*

PAUCITY, *n.* کمی *kamī,* قلت *killat,* اندکی *andakī.*

PAUNCH, *vt.* شکم دریدن *shikam-d.*

PAUPER, *n.* مسکین *miskīn,* فقیر *fakīr,* محتاج *muhtāj.*

PAUSE, *n.* توقف *tawakkuf,* —(suspense) شبه *shubb,* شک *shakk.*

PAUSE, *vi.* (make a stop) توقف کردن *tawakkuf-k.,* وقف کردن *waqf-k.,* —تردد نمودن *fikr-k.,* (hesitate) *taraddud-n.,* درنگ نمودن *dirang-n.*

PAVE, *vt.* فرش بخدی *farsh-k.,* فرش باندن *farsh bandī-k.* To pave the way, راه کشادن *rāh-k.*

PAVEMENT, *n.* فرش *farsh,* بلاط *balāt.*

PAVER, *n.* فرش بند *farsh band,* بلاط گر *balāt gar.*

PAVILION, *n.* خیمه *khaima,* سراپرده *sarāparda.* An open pavilion, شامیان *shāmyāna,* سایبان *sāyabān.*

PAW, *n.* پنجه *panja,* چنگ *chang.*

PAW, *vt.* پای بر زمین کشیدن *pāya bar zamīn-k.—(handle)* سودن *sūdan,* لمس کردن *lams-k.*

PAWN, *n.* گرو *girau,* رهن *rahn.* A pawn at chess, پیاده *piyāda.*

PAWN, *vt.* گرو کردن *girau-k.,* رهن گرفتن *rahn-k.* To demand a pawn, رهن خراستن *rahn-kh.* To redeem a pawn, رهن گرفتن *faklī rahm-k.* To receive a pawn, رهن گرفتن *rahn-g.*

PAWNBROKER, *n.* رهن گیر *rahngēr*,  
گیر *girāu gir*.

PAWNER, *n.* گنده *girau kunanda*,  
مرتحن *murtahin*.

PAY, *vt., vi.* دادن *adā-k.*, گذاردن *guzārdan*. To pay debt, قرض ادا کردن *karz adā-k.*, وام ونا کردن *wām wafū-k.*  
To pay tribute, خراج گذار کردن *khirāj guzār-k.* To pay or atone for, تکفیر کردن *takfir-k.* To pay wages, وظایف دادن *wazifa-d.*, مزد دادن *muzd-d.*  
To pay or beat, ضرب کردن *zarb-k.*, زدن *zadan*.

PAY, *n.* طلب *talab*, وظیفه *wazīfat*, مواجب *marwājib*, مزد *muzd*. Daily pay, روزانه *rozāna*, روزیانه *rozyāna*. Monthly pay, ماهیانه *māhiyāna*. Yearly pay, سالانه *sālyāna*. Advance of pay, پیشگی *pešgī*, سلف *salaf*.

PAYABLE, *a.* واجب ادا *wājibu'l'adā*, واجب الادا *wājibu'l'kazā*, واجب القضا *dādāni dādāni*.

PAYEE, *n.* دار *tankhāh dār*.

PAY-DAY, *n.* روزگار *ruzi adā*, روز *ruzi*, روزگار *ruzi guzār*.

PAYER, *n.* ادا کننده *adā kunanda*, گذارنده *guzāranda*.

PAYMASTER, *n.* خزانچی *khazānchī*, وجه ادا کننده *wajh adā kunanda*.

PAYMENT, *n.* ادا *adā*, گذارش *guzārish*, جزا *jazā*, عوض *twaz*.

PEA, *n.* کرسنه *karasna*, مشو *mushū*.

PEACE, *n.* صلح *sulh*, سازگاری *sāz kāri*, عقد *āshī*. A treaty of peace, عهد و صلح *ākhā sulh u salāh*, عهدنامه *āhd u paymāni sulh*. Articles of peace, عهد نامه *sulh nāma*, راحت *ārah*, آرام *ārām*, *rāhat*. To make peace, صلح کردن *sulh-k.*, آشتی کردن *āshī-k.*

PEACE, *interj.* خاموش *khāmūsh*.

PEACEABLE, *a.* صلح جو *sulh jū*, صلح اندیش *salāh andīsh*. A peaceable dwelling, آرامگاه *ārām gāh*. Peaceable times, ایام صلح و آشتی *ayyāmī sulh wa āshī*.

PEACEABLENESS, *n.* صلح راحت *rāhat*, صلح جوئی *sulh jūi*.

PEACEABLY, *ad.* بی جدت و شمانت *bī jang u shamātat*, با مصالح *ba masālah*, آسوده *āsūda*.

PEACEFUL, *a.* vide PEACEABLE.

PEACEFULLY, *ad.* vide PEACEABLY.

PEACEMAKER, *n.* مصالح *muslih*, صلح و صلح ساز *sulh kār*, صلح ساز *u salāh sāz*.

PEACH, *n.* شفتالو *shaftālū*.

PEACOCK, *n.* طاووس *tāūs* ((*pl.* اطراس)). To strut like a peacock, خرامیدن *kharamīdan*.

PEAHEN, *n.* طاووس ماده *tāusi māda*.

PEAK, *n.* سر کوه *sar kūh*, قله *kulla*, راس الجبل *rāsul jabal*.

PEAL, *n.* رعد *radī*, غرش *ghurriish*.—(of bells) زنگبارها *tantanai zang bārha*.

PEAR, *n.* ناشپاتی *nāsh pātī*, امرو *amrūd*.

PEARL, *n.* مروارید *marwārīd*, در *durr*, (لاپی *pl.* لؤلؤ *pl.* درر). A large royal pearl, لؤلؤ شاهوار *lūlūi shāhwār*. Piercing pearls, سفتن مروارید *suftani marwārīd*. A pearl or speck on the eye, ظفر چشم *zufri chashm*. Mother of pearl, گوهر پرور *gauhar parwar*, ام *ummi tūmat*.

PEARLY, *a.* در آسا *durr āsā*, مروارید دار *marwārīd dār*.

PEASANT, *n.* دهقانی *dihkāni*, روستایی *rūstāi*, فلح *fullāh*.



PEASANTRY, *n.* اهالی قریب *ahālī i karīb*, روستائی *rūstāī*.

PEAS-COD, *n.* پست نخود *pusti nukhūd*.

PEBBLE, *n.* سنگ پاره *hasā*, سنگ پاف *sang pāra*, سنگ شفاف *sangi shaffāf*.

PECCADILLO, *n.* قصور *qusūr*, عیب *āib*.

PECCANT, *a.* (corrupt) شر *sharr*, بد *bad*, گناهگار *mujrīm*, مجرم (criminal) *gunāhgār*.

PECK, *vt.* منقار زدن *minkār-z.*, سوراخ کردن *sūrākh-k.*

PECTORAL, *a.* صدریہ *sadriya*, سینه مخصوص *sīna makhsūs*.—(breast plate), سینه پوش *sīna pūsh*, جبہ *jubba*.

PECULATION, *n.* فریب بیت المال *farībī baytu'l māl*, خیانت *khayānat*.

PECULIAR, *a.* مخصوص *khāss*, خاص *makhsūs*, غیر عمومی *ghayar d'mūmī*, عجیب *ājīb*.

PECULIARITY, *n.* خاصیت *khāssiyat*, مخصوصیت *makhsūsiyyat*.

PECULIARLY, *ad.* "خصوصاً" *khāssusan*, خاصه *khāssitan*.

PECUNIARY, *a.* (relating to 'money') نقدی *nakdī*, زر منسوب *zar mansūb*. (consisting of money) از زر *az zar*. A pecuniary consideration, عوض در نقد *ʿiwaz dar nakd*. Pecuniary payment, ادا کردن زر حاضر *adā kardan ba zari hāzir*.

PEDAGOGUE, *n.* خواجه *ustād*, اوستاد *khāja maktab*, مکتب.

PEDAL, *a.* پای منسوب *pāya mansūb*, پای *pāya*.

PEDANT, *n.* مغرور علم *ʿilm maghrūr*, خود فروش *ālmī khud farūsh*.

PEDANTIC, *a.* فضیلت فروش *fazīlat farūsh*.

PEDDLAR, *n.* دست فروش *dast farūsh*, خرده فروش *khurda farūsh*.

PEDDLERY, *n.* خرده فروشی *khurda farūshī*, اسباب کمبها *asbābi kam bahā*.

PEDDLING, *n.* دست فروشی *dast farūshī*, سوداگری *saudāgarī*.

PEDESTAL, *n.* بن ستون *bunni sitūn*, پای عمود *pāya umūd*.—(basis of a statue) پای صنم *pāya sanam*.

PEDESTRIAN, *n.* پیاده *payāda*, قاصد *kāsīd*.

PEDIGREE, *n.* نسب *nasaab* (pl. انساب), نسل *nasl*, آل *āl*, (اصول) *asl* (pl. اصل).

PEEL, *vt.* پوست برداشتن *pūst-b.*, قشر خوارت کردن *kishr-k.*—(plunder) *ghārat-k.*

PEEL, *n.* پوست *pūst*, قشر *kishr*, جلد *jild*.

PEEP, *vi.* نظر چشم داشتن *chashm-d.*, نظر نگریستن *nigristan*, سازتن *nazar-s.*, (look at privately) پنهان نگریستن *pīn-hān-n.*—(make the first appearance) با ظهور آمدن *ba zahūr-ā*, با نظر آمدن *ba nazār-ā*.

PEEP, *n.* لامح *lamh*, نظرت *nazarat*.—(appearance) نظر اول *nazari auwal*, طلوع *tulū*.

PEEP-HOLE, *n.* چشمک *chashmak*, منظر *manzar*, سوراخ *sūrākh*.

PEER, *n.* همسر *ham sar*, همنشین *ham-nishīn*.—(lord) شریف *sharīf*, سید *sayyīd*.

PEERAGE, *n.* سیادت *siyādat*, شرافت *shurāfat*.—(body of peers) شرفه *shurafā*, بزرگان *buzurgān*.

PEERLESS, *a.* بی نظیر *bī nazīr*, بی مثال *bī misāl*, بی همتا *bī hamtā*.

PEERLESSNESS, *n.* بی مغالی *bī misālī*.

PEEVISH, *a.* تیز مزاج *tez mizāj*, تند خو *tund khu*, تیز طبیعت *tez tabīyat*.

PEEVISHLY, *ad.* تندانه *tundāna*.

PEEVISHNESS, *n.* تندگی *tundī*, تیز طبیعتی *tez tabīyati*.

PEG, *n.* میخ *mekh*, وتد *vatad*, مسمار *mismār*.

PEG, *vt.* بند کردن *ba mekh band-k.*,  
تسمیر ساختن *tasmīr-s.*

PELF, *n.* مال *māl*, زر *zar*, نقد *nakd.*

PELLET, *n.* گول *gulla*, گلوله *gulula.*

PELLICLE, *n.* پوست *pusti*, باریک *bārik*, پرده *parda.*

PELLUCID, *n.* شفاف *shaffāf*, صاف *sāf*, بلورین *bilaurīn.*

PELT, *n.* ضرب *zarb*. — (blow) *pūst.*

PELT, *vt.* زد *zadan*, رسانیدن *sadma-r.*

PELVIS, *n.* تهیگاه *tahīgāh*, پای شکم *pāya shikam.*

PEN, *n.* قلم *kalam*, خامه *khāma*, کلک *kilk.* The nib of a pen, نوک قلم *nauki kalam.* To mend a pen, قلم تراش *kalam tarāsh-k.*, قلم ساختن *kalam-s.* Pencase, قلم دان *kalamdān.*

PEN, *vt.* رقم کردن *navishtan*, نوشتن *rakm-k.*, مسطور ساختن *mastūr-s.*

PENAL, *a.* سیاست ساز *sazāi*, سزایی *siyāsāt sāz.* Penal laws, حدود شرعی *hudūdi shariāt.* To put in execution the penal laws, اجرای حدود کردن *ijrāi hadūd-k.*

PENALTY, *n.* تازان *jarīmāna*, جریمه *tāwān*, سزا *sazā*, عقوبت *ukūbat.*

PENANCE, *n.* تکیف *takfīri*, گناه *gunāh*, جزای شر *jazāi sharr.* عقوبت *ukūbat.*

PENCIL, *n.* مداد *kalami surb*, قلم *mādād.*

PENCIL, *vt.* نقش کردن *naksh-k.*, تحریر کردن *tahrīr-k.*

PENDANT, *n.* آویزه *āwīza*, معلقه *mudallaka.*

PENDENCY, *n.* تأخیر *tadrīk*, تعلیق *āwīkhtagī.* — (delay of legal decision) توقف قضا *tākhīri hukm*, تأخیر حکم *tawakkūfi kazā u hujjat.*

PENDENT, *a.* آویزان *āwīzān*, معلق *mutadallik*, معلی *mutadallik.*

PENDING, *a.* نا محکم *nāmahkūm*, قضا *ghayri kuzā u hujjat.*

PENDULUM, *n.* آویزه ساعت *āwīza sādt*, شاکل متحرک *shākuli mutaharrik.*

PENETRABILITY, *n.* امکان نفوذ *imkāni nafūz*, تداخل *tudākhlul.*

PENETRABLE, *a.* ممکن نفوذ *mumkīni nafūz*, راد *rādulul.*

PENETRATE, *vt.* نفوذ نمودن *suftan*, داخل *nafuz-n.*, گذر کردن *guzar-k.*, داخل شدن *dākhlil-sh.*, تصمیم کردن *tasmīm-k.* — (reach the meaning) دریافت کردن *daryūjt-k.*, فراست *maulāt-sh.*, مطلع شدن *farāsāt-k.* — (make an impression on the mind) در یافتن *daryūftan*, مفهوم *maflūm-b.* — (pierce the heart) برون *dilrīsh-k.*, دلگرفتن *dīl-g.*

PENETRATED, *a.* مدخول *muassar*, موثر *madkhul.*

PENETRATING, *a.* نافذ *nūfiz.* — (inspect- ing) بصیرت نما *mutlāt*, مطلع *basīrat numā*, اطلاع نما *itlād numā.*

PENETRATION, *n.* در آمد *dakhl*, داخل *dar āmad*, نفوذ *nafūz*, تأثیر *tāsir.* — (acuteness) تندی *tezi*, تیزی *tundī.* — (sagacity) عقل *akl*, زیرکی *zīrakī*, فراست *fīrāsāt.*

PENINSULA, *n.* جزیره *jazīra* (pl. جزایر *pl.*).

PENITENCE, *n.* پشیمانی *pashīmānī*, تاسف *tauba*, ندامت *nīdāmat*, تأسف *tāssuf*, افسوس *afsus.*

PENITENT, *a.* متأسف *mutāassuf*, تائب *nādam*, پشیمان *pashīmān*, تائب *tāib.* To be penitent, پشیمان شدن *pashīmān-sh.*, نادم شدن *nādim-sh.*

PENITENTLY, *ad.* از تأسف *az tāassuf*, با پشیمانی *bā pashīmānī.*

PENKNIFE, *n.* قلم تراش *kalam tarāsh*, مجرأت *mībrāt*, چاقو *chākū.*

PENMAN, *n.* مصنف *musannif*, (author)

کاتب *kātib*, نویسنده *navīsanda*.—  
(fine writer) خوش قلم *khush kalam*,  
نویس خوش *khush navīs*.  
PENMANSHIP, *n.* خوش نویسی *khush navīsī*, کتابت *kitābat*.  
PENNANT, *a.* علم نشان *nishān*, علم *dlam*.  
PENNYLESS, *a.* مغلّس *muftis*, محتاج *muhtāj*, بی زر *bī zar*.  
PENSION, *n.* وجه گذران *wajai guzarān*,  
وظیفه *madadi maāsh*, مدد معاش *wazīfa*,  
جاکیر *jāgīr*, علوفه *dlūfa*.  
PENSION, *vt.* وجه گذران دادن *wajai guzarān-d*,  
جاکیر *jāgīr-d*, وظیفه *wazīfa-d*.  
PENSIONER, *n.* جاکیر *wazīfadār*, وظیفه دار *ahli maāsh*,  
جاکیر *jāgīrdār*, اهل معاش *ahli maāsh*.  
PENSIVE, *a.* اندیشمند *fikrmand*, اندیشه *andīsha*,  
ناک *andīsha nāk*.  
PENSIVELY, *ad.* با اندیشه *fikrāna*, فکرانه *bā andīsha*.  
PENSIVENESS, *n.* دلفکاری *dilfigārī*,  
اندیشه ناک *andīsha nākī*, تأمل *ta'ammul*,  
ناک *nākī*.  
PENTAGON, *n.* پنج گوش *panj gūsha*,  
مخمس *mukhammas*.  
PENTAGONAL, *a.* پنج گوش دار *panj gūsha dār*.  
PENTATEUCH, *n.* توریت *tūrtiyat*.  
PENTECOST, *n.* عید الخمین *idul kham-sin*.  
PENUITIMATE, *a.* حرکت پیش از آخری *harakat pesh az ākhiri*.  
PENURIOUS, *a.* تنگدست *tangdast*,  
بخیل *bakhil*, شوم *shūm*, لعم *la'im*.  
PENURIOUSLY, *ad.* از تنگدستی *az tang-dasti*,  
بخیل *bakhilān*, با طمعکاری *bā tamt kārī*.  
PENURY, *n.* تنگ دستی *ihtiyāj*, احتیاج *tang dastī*,  
گدائی *gadāt*.  
PEON, *n.* خادم *khādim*, پیاده *payāda*.

PEOPLE, *n.* خلق *khalk* (*pl.* خلایق).  
قوم *kaum* (*pl.* اقوام), طایفه *tāifa* (*pl.* طوایف). A concourse of people,  
جمیعت خلق *jami'ati khalk*. The  
common people عوام الناس *awām al-nās*,  
*awāmmunnās*. People of a higher  
class, ارباب دولت *arbābi dawlat*,  
اشراف *ashraf*. People of various  
nations, مختلفه طوایف *tarwāfi mukh-talifa*.  
PEOPLE, *vt.* معمور آباد کردن *ābād-k*,  
آباد و معمور نمودن *madmūr-k*,  
*ābād u madmūr-n*.  
PEOPLED, *a.* معمور آبادان *ābādān*,  
*madmūr*. To be peopled, آباد شدن *ābād-sh*.  
PEPPER, *n.* فلفل دراز *filfil darāz*, فلفل *filfil*.  
A pepper box, فلفل دان *filfil dān*.  
PEPPER, *vt.* با فلفل پاشیدن *bā filfil-p*.  
PEPPERMINT, *n.* نعنع *nadnā*.  
PEPSIN, *n.* هاضم *hāzima*.  
PER, *a.* فی *fī*, در *ba*. Per annum,  
سالیان *sālyāna*. Per cent, فی صد *fī sad*.  
PERADVENTURE, *adv.* شاید *shāyad*, مگر *magar*,  
اتفاقاً *ittifākam*.  
PERAMBULATE, *vt.* گشتن *gashtan*,  
طواف نمودن *tarwāf-k*, سیر کردن *sayr-k*,  
مساحت کردن *masāhat-k*.  
PERAMBULATION, *n.* طواف *tarwāf*,  
گردش *gardish*, حد *hadd*.  
PERAMBULATOR, *n.* گردونه *gardūncha*.  
PERCEIVE, *vt.* دریافتن *daryāftan*, معلوم  
کردن *madlūm-k*, ادراک کردن *idrāk-k*,  
دریافت کردن *daryāft-k*, تفهم کردن *tafhūm-k*.  
PERCEIVED, *a.* معلوم *madlūm*, مفهوم  
مفهوم *mafhūm*, دریافته *daryāfta*.  
PERCEPTIBILITY, *n.* قابلیت ادراک *kābiliyati idrāk*.  
PERCEPTIBLE, *a.* ممکن دریافتن *mum-kini daryāft*, محسوس *mahsūs*.

PERCEPTIBLY, *ad.* ظاهراً *zāhiran*.

PERCEPTION, *n.* ادراک *daryāft*, دریافت *idrāk*, فهم *fahm*, بصیرت *agāhī*, آگاهی *basar*.

PERCEPTIVE, *a.* بینا *mudrik*, مدرک *binā*.

PERCH, *n.* پا گیر *pā girā*, بازو *bāzū*.

PERCH, *vt.* قرار دادن *nihādan*, نهادن *karār-d*.

PERCHANCE, *ad.* اتفاقاً *shāyad*, شاید *ittifākan*, مگر *magar*.

PERCOLATE, *vt.* صاف پالودن *pālūdan*, صاف نمودن *sāf-n*.

PERCOLATOR, *n.* پالونه *pālūna*.

PERCUSSION, *n.* ضرب *sadmat*, صدمت *zarb*, زدگی *zadagī*, کوب *kūb*.

PERDITION, *n.* تباهی *halākat*, هلاکت *tibāhī*, خرابی *kharābī*.

PEREGRINATION, *n.* مسافرت *saḡar*, سفر *musāfirat*, غربت *siyāhat*, سیاحت *ghurbat*.

PEREMPTORILY, *ad.* با تاکید *bā tākīd*, قاطعانه *ba wajai faisalāna*, فیصله *kātiāna*. To decide peremptorily, فیصله کردن *faysal-k*.

PEREMPTORINESS, *n.* استحكام *isti-hkām*, قطعیت *faysal*, فیصله *katīat*.

PEREMPTORY, *a.* قاطع *n. kātk*, ناطق *nātik*, شافی *shāfi*.

PERENNIAL, *a.* پاینده *dāyīm*, جاوید *pāyanda*, ابدی *jāwīd*, آبادی *abadī*.

PERFECT, *a.* تمام *tamām*, درست *durust*, صحیح *salūh*, کامل *kāmīl*, فاضل *fāzīl*, پاکیزه *pākīza*, پاک (pure) *pāk*, بی عیب *bi āib*.

PERFECT, *n.* (tense) ماضی قریب *māzī karīb*.

PERFECTION, *n.* کمال *kamāl* (pl. تکمیل *takmīl*, تکمات *tatamat*, فضایل *fazīlat* (pl. فضایل).

PERFECTIVE, *a.* مکمل *mukammīl*, فضل بخش *fazl bakhsh*.

PERFECTLY, *ad.* کاملاً *kāmīlāna*, فاضلاً *fāzīlāna*, بکمال *ba kamāl*.

PERFIDIOUS, *a.* نمک حرام *namak harām*, خائن *khāīn*, غدار *ghaddār*, بد نهاد *bad nihād*, اهل فریب *ahli farīb*.

PERFIDIOUSLY, *ad.* با خیانت *bā khīyānat*, بد وجه *ba wajai bad khīyānat*, خیانت *khīyānat-n.*, غدر کردن *ghadr-k*.

PERFIDIOUSNESS, *n.* خیانت *khīyānat*, نمک حرامی *namak harāmī*, مکر *makr*, فریب *farīb*.

PERFIDY, *n.* خیانت *khīyānat*, غدر *ghadr*, بیوفائی *bī wafāyī*, حیله *hīla*.

PERFORATE, *vt.* سوراخ *suftan*, سفتن *surākh-k*, رخنه ساختن *rakhna-s.*, ثقب کردن *sakab-k*.

PERFORATION, *n.* رخنه داری *rakhna dārī*, سوراخ *surākh*, ثقب *sakab*.

PERFORATOR, *n.* سنب *miskub*, ثقب *sumb*.

PERFORCE, *ad.* زور *bazor*, ضرباً *zāraban*, زور گرفتن *jabrāna*. To seize perforce, زور گرفتن *bazor-g*.

PERFORM, *vt.* ساختن *kardān*, کردن *sākhtan*, بکار آوردن *bajā آوردن* *bajā-ā.*, پرداختن *pardākhtan*, ادا *adā-n*. To perform on a musical instrument, نواختن *navākhtan*.

PERFORMABLE, *a.* قابل ادا *kābīlī adā*, شدنی *mumkīnī pardāz*, ممکن *shudānī*, پرداز.

PERFORMANCE, *n.* عمل *kirdār*, کار *kār*, ساز *sāz*, آدا *adā*, (literary composition) تصنیف *tasnīf*, انشاء *īnshā*. Performance of a promise, ایفا *īfā*.

PERFORMER, *n.* سازنده *sāzanda*, عامل

*āmīl*, صانع *sānī*.—(in comp.) گر *gar*, ساز *gār*, ساز *sāz*. A musical performer, سازنده *sāzanda*, نواز *nawāz*.  
**PERFUME**, *n.* خوش بویی *khūsh būi*, عطر *itr*, شمیم *shamīm*.  
**PERFUMER**, *n.* عطر فروش *itr farūsh*, عطار *attār*.  
**PERFUMERY**, *n.* عطریات *itriyāt*, مشمومات *mashmūmāt*.  
**PERFUNCTORY**, *a.* غافل *ghāfil*, دینخبر *bī khabar*.  
**PERHAPS**, *ad.* شاید *shāyad*, اتفاقی *ittifāqan*.  
**PERICARDIUM**, *n.* پردۀ دل *pardai dil*.  
**PERICRANIUM**, *n.* پردۀ مغز سر *pardai maghzi sar*.  
**PERIL**, *n.* خطر *khatar*, بیم *bīm*, ترس *tars*, باک *bāk*.  
**PERILOUS**, *a.* خطرناک *khatar-nāk*, بیم *bīm*, *āwar*, مخوف *mukharraf*, هولناک *hulanāk*, مهلک *muhlīk*.  
**PERILOUSLY**, *ad.* مخوفانه *mukharrafāna*, با خطر *bā khatar*, مهلکانه *muhlīkāna*.  
**PERINEUMONY**, *n.* ذات الربت *zāt al-rabt*, *riyat*.  
**PERIOD**, *n.* دور *daur* (دوار *ḡl*), دور زمان *dauri zamān*.—(time) وقت *wāqt*, زمان *zamān*, عهد *dhud*.—(a full sentence) جمله *jumla*, فقره *fakra*.—(conclusion) انجام *anjām*, آخرت *ākhirat*, تمام *tamām*. Periods or cycles of years, ادوار *adwār* و اکرار *akrār*.  
**PERIODICAL**, *a.* فصلی *dawwārī*, دوار *dawwārī*, موسمی *mausamī*, فصولی *fasalī*, ايامی *ayyāmī*.  
**PERIODICALLY**, *ad.* باعقبیت *bā ākbat*, بدوبت *ba naubat*.  
**PERIOSTEUM**, *n.* ضریع *zarī*.  
**PERIPHERY**, *n.* دایره *dāira*.  
**PERIPHRASE**, *n.* ابداع کلام *ifādaī kalām*, سخن گردانی *sukhun gardānī*.

**PERISH**, *vi.* هلاک شدن *halāk-sh*, مردن *murdan*, فوت شدن *faut-sh*, ضایع کردن *zāyī-k*.  
**PERISHABLE**, *a.* پایدار *fānī*, ناپایدار *nāpāyadār*, زایل *zā'il*, ساقط *sakit*.  
**PERITONEUM**, *n.* صفاق *sifāk*, شکم *shikam*, *parīdai shikam*.  
**PERJURE**, *vt.* (one's self) سوگند خوردن *saugandi durūgh-kh*, قسم *kasami khilāfi hakk-k*.  
**PERJURED**, *a.* حنیث *hanīs*.  
**PERJURY**, *n.* سوگند کاذب *saugandi kāzib*, سوگند خلاف حق *saugandi khilāfi hakk*.  
**PERK**, *vi.* سرافراز نمودن *sar afrāz-n*, آراستن *ārāstan*.  
**PERMANENCE**, *n.* پایداری *pāyadārī*, بقا *baqā*, ثبات *sabāt*, مداومت *mūdāwamat*.  
**PERMANENT**, *a.* استوار *pāyadār*, جاوید *dāyīm*, قائم *kāyīm*, استوار *ustuwār*, جاوید *jāwīd*.  
**PERMANENTLY**, *ad.* قایما *kāiman*, دایما *dāiman*.  
**PERMEABLE**, *a.* قابل نفوذ *kābili nifāz*, ممکن گذار *mumkīni gudāz*.  
**PERMISSIBLE**, *a.* واجب الاجازت *wājibul ijāzat*, آمیزش پذیر *āmīzish pazīr*, روا *rawā*, جایز *jāiz*.  
**PERMISSION**, *n.* پرواگی *parwānagī*, ان *an*, اجازت *ijāzat*, رخصت *rukhsat*, رضا *razā*.  
**PERMISSIVE**, *a.* رخصت نما *rukhsat numā*.  
**PERMISSIVELY**, *ad.* با اجازت *bā ijāzat*, بطور ان *ba tauri an*.  
**PERMIT**, *vt.* پرواگی دادن *parwānagī-d*, ان *an* دادن *an-d*, اجازت دادن *ijāzat-d*, جایز کردن *jāiz-k*.  
**PERMIT**, *n.* پروا *parwāna*, دستک *dastak*, راهداری *dastakī rāh dāri*.

PERMUTATION, *n.* تبدیل *tabdīl*.  
 PERNICIOUS, *a.* مضر *muzirr*, ضرر رسان *zarar-r.*, مفسد *mufsid*, مهلك *muhlak*.  
 PERNICIOUSLY, *ad.* مضرًا *muzirran*,  
 مفسدانه *mufsidāna*.  
 PERNICIOUSNESS, *n.* ضرر *zarar*, زیان *ziyān*, فساد *fisād*.  
 PERORATION, *n.* عاقبت کلام *ākibat kalām*, ختم سخن *khatami sahkhun*.  
 PERPENDICULAR, *a.* عمود *muḍammad*.  
 — (perpendicular line) خط مستقیم *khaṭi mustakīm*.  
 PERPENDICULARLY, *ad.* عموداً *ḍmūdān*.  
 PERPETRATE, *vt.* ارتکاب کردن *irtikāb-k.*, گناه کردن *gunāh-k.*, بجا آوردن *ba-jā-ārdan*.  
 PERPETRATION, *n.* ارتکاب *irtikāb*,  
 گناه سازی *gunāh sāzi*.  
 PERPETUAL, *a.* دایم *dāyim*, جاویدان *jāwīdān*, سرمدی *ṣar-madī*, پایدار *pāyadār*.  
 PERPETUALLY, *ad.* همیشه *hamīsha*,  
 "دایم *dāiman*, دائمی *dladdarvām*,  
 ابدی *abdan*.  
 PERPETUATE, *vt.* مداومت کردن *mudāwamat-k.*, ابدی کردن *abadī-k.*, استمرار دادن *istimrār-d.*.  
 PERPETUATION, *n.* استداام *istidlāmat*, استمرار *istimrār*.  
 PERPETUITY, *n.* همیشگی *hamīshgī*,  
 مداومت *mudāwamat*, دوام *darvām*,  
 استمرار *istimrār*, ابد *abad*, ثبات *sabūt*.  
 PERPLEX, *vt.* (distract the mind) حیران کردن *hairān-k.*, پریشان کردن *parīshān-k.*, (confound) اضطراب کردن *iztirāb-k.*,  
 مشوش نمودن *bar ham-ē*, درهم زدن *musharvash-n.*.  
 PERPLEXED, *a.* مشکل *mushkil*, دشوار *dushwār*,  
 مشوش *musharvash*. Per-

plexed in mind, مضطرب *hairān*, حیران *hairān*,  
 مضطرب *mustarīb*, پریشان *parīshān*. To be  
 perplexed, حیران شدن *hairān-sh.*,  
 سرگردان شدن *sar gardān-sh.*  
 PERPLEXING, *a.* مشکل *mushkil*, دشوار *dushwār*,  
 دشوار و شک *bar gumān u shakk*.  
 PERPLEXITY, *n.* تشویش *tashvīsh*, دشواری *dushwārī*,  
 اضطراب *hairānī*, حیرانی *hairānī*,  
 پریشانی *parīshānī*, آشفتگی *ashuftagī*,  
 سرگردانی *shānī*, سرگردانی *sar gardānī*.  
 PERQUISITE, *n.* دستوری *dustūrī*, مزد *muzd*.  
 PERSECUTE, *vt.* آزاردن *āzurdān*, ظلم و  
 تعدی *zulm wa taḍā-r.*, رسالیدن *iztirāb-z.*,  
 آزار دادن *iztirāb-d.*, آزار دادن *iztirāb-d.*.  
 PERSECUTION, *n.* ظلم *zulm*, ستم *sitam*,  
 تعدی *jūgū*, آزاردگی *āzurdagī*,  
 آزار *taḍā-r*, اضطراب *iztirāb*.  
 PERSECUTOR, *n.* جفاکار *jafākār*, ستمگر *sitimgar*,  
 آزار مردم *murdum āzār*,  
 آزار دادن *iztirāb sāzanda*.  
 PERSEVERANCE, *i.* مداوم *mudāwamat*,  
 استمرار *istimrār*, بقا *bakā*.  
 PERSEVERE, *vt.* استمرار کردن *istimrār-k.*,  
 قایم بودن *akāmat-k.*, اقامت کردن *kāim-b.*,  
 مداومت کردن *mudāwamat-k.*, صبر کردن *ṣabr-k.*.  
 PERSEVERING, *a.* ثابت قدم *sābit-kalam*,  
 صابر *sābir*.  
 PERSEVERINGLY, *ad.* با استمرار *istimrār*,  
 از ثابت قدم *az sābit kadam*.  
 PERSIA, *n. p.* پارس *pāris*, عجم *ājam*,  
 فارس *fāris*, ایران *īrān*.  
 PERSIAN, *a.* عجمی *ājamī*, پارسی *pārsī*,  
 فارسی *fārsī*.  
 PERSIST, *vi* اصرار *sabūt-w.*,  
 پایداری *isrār-n.*,  
 ابرام *isrār*, استمرار *istimrār*,  
 ابرام *ibrām*.

PERSISTENT, *a.* مستمر *mustamirr*, مجرم *mubrim*.

PERSON, *n.* آدم *ādam*, شخص *shakhs* (pl. اشخاص *ashkhas*), تن *tan* (کسان *kas*, pl. افراد *fard* pl. انسان *insān*). —(self) خود *khud* نفس *nafs*. —(external appearance) صورت *sūrat*, ظاهر *zāhir*, شکل *shakl*, پیکر *paykar*. A certain person, فلان *falān*, شخصی *shakhsī*, کسی *kasī*. —(in Gram.) The first person, متکلم *mutakallim*, The second person, مخاطب *mukhātib*, حاضر *hāzır*. The third person, غایب *ghāyib*. In person, شخصاً *shakhsan*, فی ذات *fi zātihī*.

PERSONABLE, *a.* خوب صورت *khūb sūrat*, خوش اندام *khūsh andām*, خوش منظر *khush manzar*.

PERSONAGE, *n.* ذات شریف *zāti zharīf*, اصل *aslī*, بزرگوار *buzurgvār*, امیر *amīr*, سید *sayyid*. —(appearance) صورت *sūrat*. —(character) عادت *ādat*, وصف *wasf*.

PERSONAL, *a.* ذاتی *shakhsī*, شخصی *shakhsī*, ذاتی *zātī*, مخصوص *mukhsūs*, خاص *khāss*. A personal property, مال و متاع *māl u matāʿ*, جنس *jins*. Personal reflections, طعن *tadn*, دم *zamm*.

PERSONALITY, *n.* آدمیت *ādmiyat*, ذات *zāt*.

PERSONALLY, *ad.* بالذات *biz zāt*, خود *khud* بخود *ba khud*.

PERSONATE, *vt.* صورت *sūrat* نقل کردن *nakl-k.*, متمثل *mutamassil* شخصی *shakhsī* گرفتن *garn* شدن *shadn*.

PERSONIFICATION, *n.* تشبیه *tashbīh*, بخشی *jān bakhshī*.

PERSONIFY, *vt.* تشبیه نمودن *tashbīh-n.*

PERSPECTIVE, *n.* دوربین *dūrbīn*. — (view) بصر *basar*.

PERSPECTIVE, *a.* نظری *nazarī*.

PERSPICACIOUS, *a.* صاحب بصیرت *sāhibi basīrat*, تیز چشم *tez chashm*, خرد بین *khīrad bīn*.

PERSPICUITY, *n.* سلاست *salāsāt*, انجیل *injīlā*, روشنی *raushnī*.

PERSPICUOUS, *a.* آشکار *zāhir*, واضح *wāzih*, هوبدا *hawīdā*.

PERSPICUOUSLY, *ad.* هوبدا *hawīdā*, آشکارا *zāhīrānā*.

PERSPIRATION, *n.* عرق *arak*, صبیح *basīd*, رشت *rash-hat*.

PERSPIRATIVE, *a.* عرق ریز *arak rīz*, خوی نما *khawīnumā*.

PERSPIRE, *vt.* عرق کردن *arak-k.*, خوی *khawī-k.*, رشت کردن *rashhat-k.*

PERSUADABLE, *a.* نصیحت پذیر *nasīhat pazīr*, قابل پند و تدبیر *kābili pand u tadbīr*.

PERSUADE, *vt.* مایل شدن *māil-sh.*, نصیحت کردن *targhīb-k.*, رای دادن *pand-g.*, پند گفتن *pānī-d.*

PERSUADER, *n.* پند گو *pandgū*, ناصح *nāsīh*.

PERSUASION, *n.* نصیحت *nasīhat*, پند *pand*, تحریک *tahrīk*. — (opinion, belief) اعتماد *itimād*, باور *bāwar*.

PERSUASIVE, *a.* دلنواز *dīl narwāz*, ناصح *nāsīh*, جهات *khātīr nishīn*, خاطر نشین *jehat*.

PERSUASIVELY, *ad.* بوجه ناصح *ba wajai nāsīh*, با پند دلپسند *bā pand dīlpasand*.

PERT, *a.* گستاخ *gustākh*, شوخ *shūkh*.

PERTAIN, *vt.* نسبت داشتن *nisbat-d.*, تعلق داشتن *tadlūk-d.*

PERTINACIOUS, *a.* ملزم *mulāzim*, سخت *sakht*.

- PERTINENCY**, *n.* سزاواری *sazāwārī*, مناسب *munāsibat*.
- PERTINENT**, *a.* سزاوار *sazāwār*, لایق *lāyāk*, واجب *wājib*.
- PERTINENTLY**, *ad.* با شایستگی *bā shāyistagi*, لایقانه *lāyākāna*, سزاوارانه *sazāwārāna*, با مناسب *bā munāsabat*.
- PERTLY**, *ad.* شوخانه *shūkhāna*.
- PERTNESS**, *n.* گستاخی *hawādārī*, گستاخی *gustākhi*.
- PERTURBATE**, *vt.* اضطراب کردن *iztirāb-k.*, آشفتن *āshuftan*.
- PERTURBATION**, *n.* پریشانی *parishānī*, حیرت *tashwīsh*, اضطراب *iztirāb*, تشویش *hayrat*, آسیب *āsīb*.
- PERUSAL**, *n.* آزمایش *mutālī*, مطالعه *āzmāyish*, امتحان *imtihān*.
- PERUSE**, *vt.* مطالعه خواندن *khāndan*, مطالعه کردن *mutālī-k.*
- PERVADE**, *vt.* داخل در آمدن *dar-ā.*, داخل شدن *dākhil-sh.*
- PERVERSE**, *a.* کجروی *kajrawī*, کجروی *kajrawī*, فاسد *fāsīd*, گمراه *gūmrāh*, سرکش *sarkish*, شریر *sharīr*, خود سر *khudsar*.
- PERVERSELY**, *ad.* فاسدان *fāsīdāna*, شرار *sharran*.
- PERVERSENESS**, *n.* کجروی *kaj rawī*, سرکشی *girdankashī*, گردنکشی *kashī*, خود مری *khudsarī*.
- PERVERSION**, *n.* انقلاب *inkilāb*, بر خلاف سازي *bar khilāf sāzi*.
- PERVERT**, *vt.* اضلال کردن *izlāl-k.*, بر خلاف کردن *bar gashta-n.*, بر خلاف کردن *bar khilāf-k.*, منکوس کردن *mankūs-k.*
- PERVERTED**, *a.* بر گشته *bar gashta*, بر خلاف کرده *bar khilāf kardā*, منقلب *munkalīb*.
- PERVIOUS**, *a.* قابل دخول *kābili dakhūl*, ممکن *mumkinī*, نفوذ *nafāz*.
- PEST**, *n.* وبا *wabā*, آفت *āfat*.
- PESTER**, *vt.* اضطراب کردن *āzār-d.*, آزار دادن *iztirāb-k.*
- PESTILENCE**, *n.* سرایت طاعون *tāūn*, سرازیت *sarāyat*, اصابت *isābat*, وبا *wabā*.
- PESTILENT**, *a.* مفسد طاعونی *mufsid*, طاعونی *taūnī*, ساری *sārī*.
- PESTILENTIAL**, *a.* طاعونی *tāūnī*, وباي *wabāi*.
- PESTLE**, *n.* دسته هاون *dastai hāwan*.
- PET**, *vt.* دوست نوازش کردن *nawāzish-k.*, دوست داشتن *dūst-d.*
- PET**, *n.* اضطراب *khafagī*, خفگی *iztirāb*. — (dear) معشوق *madshūk*, عزیز *dzīz*.
- PETITION**, *n.* درخواست *dar*, عرض *arz*, آرزومندی *ārzū-mandī*, استدعا *istidlū*. — (written) عرضی *ārzī*, عرضداشت *ārzdashht*.
- PETITION**, *vt.* خواستن *darz-k.*, عرض کردن *khāstan*, استدعا *iltimās-k.*, التماس کردن *khāshish-n.*
- PETITIONER**, *n.* داد خواه *dād khāh*, شائل *sāil*, طالب *tālīb*.
- PETRIFICATION**, *n.* تحجر *tahajjur*.
- PETRIFY**, *vt.* در حجر گردانیدن *dar hujr-g.*, سنگ کردن *sang-k.*
- PETTICOAT**, *n.* فرجی *farjīy*, فستان *fistān*.
- PETTINESS**, *n.* اندکی کوچکی *kuchakī*, اندکی *andakī*.
- PETTY**, *a.* خورد *khurd*, کوچک *kuchak*, ضعیف *saghīr*, پست *past*, قلیل *kalīl*.
- PETULANCE**, *n.* گستاخی *shokhī*, شوخی *gustākhi*, هواداری *hawādārī*.
- PETULANT**, *a.* گستاخ *hawādār*, بی ادب *bī adab*, بی ادب *bī adabāna*.
- PETULANTLY**, *ad.* با شوخی *bā shokhī*.
- PEWTER**, *n.* رصاص *kalāt*, قلعي *rasās*.
- PHAETON**, *n.* عراب *ārāba*.



PHALANX, *n.* صف *saff*, دست *dasta*.  
 PHANTASM, *n.* باطل *khiyālī bātil*,  
 متخیلات *mutakhayyulāt*, توهم *ta'wāhūm*.  
 PHANTASTICAL, *a.* خیالی *khiyālī*,  
 متخیل *mutakhayyul*, خود رای *khud rāi*,  
 خود کام *khud kām*.  
 PHANTOM, *n.* خیال *khiyāl*, رڼو *rīv*,  
 صورت و هیم *sūrati wahīm*.  
 PHARMACOPŒIA, *n.* معجون *madjūn*  
*nāma*, قرا با دین *karībādīn*.  
 PHARMACY, *n.* دوا ساری *dawā sārī*, علم  
 ادویه *ilmi adwīya*.  
 PHAROS, *n.* فانوس *fānus*, منار *manār*,  
 مشعل *mushall*.  
 PHASE, *n.* صورت *sūrat*, شکل *shukl*.  
 PHEASANT, *n.* تازو *tazuru*.  
 PHENOMENON, *n.* نادره *nādira*, عارض  
*āriz*, علامت طبیعی *ālmīti tabī'ī*.  
 PHIAL, *n.* شیشه *shisha*, کاس *kāsa*.  
 PHILANTHROPY, *n.* خیرخواهی *khayr*  
*khāhī*, لطیف *nek tabu'iy*, ذیقت طبیعی  
*latīf mashurb*.  
 PHILOLOGER, *n.* معجم *mujarrivīsh*, زبان  
 دان *zabāndān*, کلام فهم *kalām fahm*.  
 PHILOLOGY, *n.* علم لغات *ilmi lughāt*,  
 شناسی لغات *lughāt shīnāsī*.  
 PHILOMEL, *n.* بلبل *bulbul*, غزلایب  
*āndalīb*.  
 PHILOSOPHER, *n.* حکیم *hukīm* (*pl.* حکما).  
 صاحب دانش *ālīm*, عالم *fīlsūf*, فیلسوف  
*sāhīb dānīsh*. Philosophers' stone,  
 اکسیر *aksīr*, کیمیا *kīmīyā*.  
 PHILOSOPHICAL, *a.* حکیمانه *hakīmāna*,  
 عالم *ālīm*, فیلسوفی *fīlsūfī*.  
 PHILOSOPHICALLY, *ad.* حکیمانه *hakīm-*  
*māna*, از روی حکمت *az rūi hikmat*.  
 PHILOSOPHIZE, *vt.* فلسفه نمودن *falsafa-n*.  
 PHILOSOPHY, *n.* علم حکمت *ilmi*  
*hikmat*, فلسفه *falsafa*, دانش *dānīsh*.  
 PHIZ, *n.* پیکر *paykar*, وجه *waja*, روی *rūi*.

PHLEBOTOMIST, *n.* نشتر زن *nishtar*  
*zan*, رگ زن *rag zan*, فساد *fassa'd*.  
 PHLEBOTOMIZE, *vt.* نشتر زدن *nīshṭar-*  
*z*, رگ زدن *rag-z*.  
 PHLEGM, *n.* بلغم *balgham*, کف *kaf*.  
 PHLEGMATIC, *a.* بلغمی *balghamī*,  
 کفدار *kafidār*.  
 PHŒNIX, *n.* عنقا *ankā*, سیمرغ *sīmurgh*.  
 PHONETIC, *a.* صوتی *sūtī*, صدائی *saddā*.  
 PHONOGRAPHY, *n.* علم صوت *ilmi sūt*,  
 صدا فهمی *saddā fahmī*.  
 PHOSPHORUS, *n.* (morning star)  
 ستاره بامداد *satārai-bāmdād*.  
 PHOTOGRAPH, *n.* صورت عکس *sūrati*  
*āks*.  
 PHOTOGRAPHER, *n.* صورت گیر *sūrat-*  
*gīr*, عکاس *ākkās*.  
 PHRASE, *n.* اصطلاح *istilāḥ* (*pl.* اصطلاحات),  
 لغت *lughat*, عبارت *ibārat* (*pl.* عبارات),  
 کلام *kalām*. A proverbial phrase, ضرب  
 مثل *zarbī misl*.  
 PHRASEOLOGY, *n.* طرز کلام *tarzi*  
*kalām*, گفتار عبارت *ibārat*, لغت  
*lughat*.  
 PHRENOLOGY, *n.* ذهن دانی *zihn dānī*.  
 PHTHISIS, *n.* مرض ریه *sill*, مرز *marzi*  
*rūi*.  
 PHYSICAL, *a.* (relating to nature) طبیعی  
*tabī'ī*, ذاتی *zātī*.—(relating to medi-  
 cine) دواي *dawāi*. Physical strength,  
 قوت جسدی *kuwātī jasadī*.  
 PHYSICALLY, *ad.* طبیعتاً *tabī'atan*,  
 از روی طبیعت *az rūi tabī'at*.  
 PHYSICIAN, *n.* طبیب *tabīb* (*pl.* اطبا),  
 پزشک *parīshk*, حکیم *hakīm* (*pl.* حکما).  
 PHYSIC, *vt.* علاج دادن *ilāj-d*, جلاب  
 دادن *jullāb-d*.  
 PHYSICS, *n. sing.* (the science of healing)  
 طب *ilmi tibb*, طبابت *tibābat*,  
 معرفت ادویه *ma'drifati adwīya*.—

- (medicine) علاج *ilāj*, معالجت *muālaajat*, شربت *sharbat*, دوا *ilāqā*.—(purge) جلاب *jullāb*, مسهل *sharbatī mus-hil*.
- PHYSIOGNOMIST, *n.* قیانه دان *kiyāfa dān*, صاحب فراسنت *sāhibi farāsūt*.
- PHYSIOGNOMY, *n.* علم قیانه *ilmī kiyāfa*, چهره *chakra*, فراسنت *ilmī farāsūt*.—(face) چهره *chakra*, وجه *waja*.
- PIAMATER, *n.* پردۀ مغز *pardai maghiz*.
- PICK, *vt.* اختیار کردن *chūdan*, چیدن *chūdan*, انتخاب ساختن *intikhāb-s*.—(cleanse) صاف کردن *sāf-k*. To pick a quarrel, قضیه انگیزختن *kazīya-a*.
- PICKAXE, *n.* بیل *bīl*, کلند *kulanī*.
- PICKLE, *n.* ترشی *turushī*, آچار *āchār*.
- PICKLE, *vt.* آچار ساختن *āchār-s*.
- PICKPOCKET, *n.* خردۀ کیسۀ بر *kīsa bar*, خردۀ دستی *khurda-dastī*.
- PICKTOOTH, *n.* خلال *khilāl*.
- PICNIC, *n.* طعام و شراب *taām u sharāb*.
- PICTURE, *n.* تصویر *taswīr* (*pl.* تصاویر), نقش *naksh* (*pl.* نقوش), شبیه *shabīh*.
- PICTURE, *vt.* تصویر *taswīr-k.*, نقش کردن *naksh-k.*, صورت کشیدن *sūrat-k.*
- PICTURESQUE, *n.* خوش منظر *khūsh manzar*, تصویری *taswīrī*.
- PIE, *n.* سنبوسۀ *sambūsa*.
- PIEBALD, *a.* ابلق *ablaq*, دو رنگ *durang*.
- PIECE, *n.* (bit) پارۀ *pāra*, قطعۀ *katī*, رزۀ *rīza*. A piece of cloth or paper, رقعۀ *rukt*. 2. (composition) انشا *inshā*, تصنیف *tasnīf*. A piece of ordnance, توپ *tūp*, بندوق *bandūk*. A piece of money, عدد *ādād*. A-piece, هر یک *haryak*, یک *yak yak*. Of a piece with, همتا *hamtā*, همجنس *hamjīns*.
- PIECE, *vt.* وفا کردن *paywastan*, پیوستن *paywand-k.*, وفا *wafā-k.*, پیوند کردن *paywand-k.*
- PIER, *n.* بندرگاه *bandargāh*, عمود گنبد *āmūd i gur*.
- PIERCE, *vt.* سفتن *suftan*, نفوذ کردن *nufūz k.*, سوراخ کردن *rikhna-z.*, رخند زدن *sūrākh-k.*
- PIERCING, *a.* نافذ *nāfiz*, دخول *dukhūl*, گذر *guzar*.
- PIETY, *n.* دیانت *diyānat*, تقوی *takvā*, ریاضت *riyāzat*, پرهیزگاری *parhīzgārī*.
- PIG, *n.* خنزیر *bachai khūk*, خوک *khinzīr*.
- PIGEON, *n.* حمامۀ *hamāma*, کبوتر *kabūtār*. The carrier pigeon, کبوتر بار *kabūtārī bār*. The wood pigeon, فاختۀ *fākhā*.
- PIGMY, *n.* مرد خورد اندام *mandi khurd andām*, کوتاه قد *kūtā kud*.
- PIKE, *n.* سنان *sinān*, نیزۀ *nīza*, پیکان *paykān*. A pikeman, نیزۀ بار *nīza bār*. A pikestaff, چوبۀ نیزۀ *chūbī nīza*.
- PILASTER, *n.* ستونچۀ *sitūncha*, عمود *āmūd*, صغیر *āmūdi saghīr*.
- PILE, *n.* تودۀ *tūla*, انبار *ambār*, پشتۀ *pushtā*. A pile of buildings, بنا *binā*. A pile of stones, خردۀ سنگ *kharaī sang*. The piles, بواسیر *barwāsīr*.
- PILE, *vt.* تودۀ کردن *khara-k.*, خردۀ کردن *tūda-k.*, انبار جمع ساختن *jamī-s*, انبار کردن *ambār-k.*
- PILFER, *vi.* دزدیدن *duzdīdan*, دزدان *rubūlan*.
- PILGRIM, *n.* سیاح *sayyāh*, طایف *tāif*, —(to Mecca) حاجی *hājī*.
- PILGRIMAGE, *n.* زیارت *ziyārat*, سیاحت *siyāhat*. The pilgrimage to Mecca, حج *hajj*. To go on a pilgrimage, سیاحت کردن *ziyārat-k.*, زیارت کردن *siyāhat-k.*
- PILL, *n.* حب *habb* (*pl.* حبوب), حب *habba*.
- PILLAGE, *n.* غارت *ghārat*, تاراج *tārāj*, یغما *yaghmā*, غنیمت *ghanīmat*, راهزنی *rāhzanī*.
- PILLAGE, *vt.* غارت کردن *tārāj-k.*, یغما گرفتن *yaghmā-g.*, غارت کردن *ghārat-k.*

PILLAGER, *n.* غارت گر *ghāratgar*.

PILLAR, *n.* ستون *āmūd*, ستون *sitūn*, رکن *rukn*. The pillars of the state, دولت *arkhāni daulat*. The capital of a pillar, سر *sari amūc*. The base of a pillar, پایه *pāga sitūn*.

PILLORY, *n.* دوشاخ *du shākha*, بالهنگ *pāllhang*, صلیب *salīb*.

PILLORY, *vt.* مصلوب ساختن *maslūb-s*, عقوبت کردن *bardār-k*, بردار کشیدن *akūbat-k*.

PILLOW, *n.* تکیه *takiya*, بالش *bālsh*. To lean on a pillow, توسد کردن *taivassud-k*.

PILLOW, *vt.* تکیه کردن *takiya-k*, مستند نمودن *mustanad-n*.

PILOT, *n.* معلم دریا *muallim duryā*, کشتی بان *kishti bān*, ملج *mallāh*.

PILOT, *vt.* رهنمائی *jehāz-r*, چهار راندن *rahnumāi-k*.

PILOTAGE, *n.* علم *ilmi* چهار گذاری *jehāz-guzārī*, ملاحی *mallāhī*.

PIMP, *n.* دلال *kurmsāk*, قمرساق *dallāl*.

PIMP, *vi.* قمرساقی کردن *kurmsākī-k*, دلال بودن *dallāl-b*.

PIMPLE, *n.* بثر *basar*, آبله *āblah*.

PIN, *n.* وند *watad*, میخ *mekh*, سوزن *sūzan*, سنجاق *sanjāk*. A rolling-pin, چوب *chūba*, مسطح *mistah*.

PINCERS, *n.* موچینه *mūchīna*, انبر *ambur*.

PINCH, *vt.* تعریک کردن *tadrīk-k*, بخیه *bakhiya-k*.—آزار دادن (gall, fret) *āzār-d*, اضطراب کردن (gripe, oppress) *jaur-k*, جور کردن *kahr-n*.—(to be frugal), قور نمودن *tang dastī-n*.

PINCH, *n.* نیشکنج *nishkunj*, بخیه *bakhiya*, خورده *nākhun*.—(small quantity) *kharida*, قلیل *kalīl*.

PINCUSHION, *n.* سوزن بالش *sūzan bālsh*.

PINE, *n.* صنوبر *sinaubar*, سرو *sarv*.

PINE, *vi.* افسردن *afsurdan*, ضعیف زاری *zārī* نمودن *zarf-g*, ماتم خواری کردن *mātam khārī-k*.

PINE-APPLE, *n.* عین الناس *alnu'n nās*.

PINHOLE, *n.* چشمک *chashmak*, عین *āyn*.

PINION, *n.* بال *bāl*, بازو *bāzū*, جناح *janāh* (pl. اجنحه).

PINION, *vt.* بستن *bastan*, بند کردن *band-k*.

PINK, *n.* گل قرنفل *guli karanful*.

PINK, *a.* گلرنگ *ānābī* غلابی *gulrang*.

PINK, *vt.* سوراخ دار نمودن *surākhdār-n*, بخیه کردن *bakhiya-k*.

PINNACE, *n.* دونی *dūnī*, کشتی *kishti*, ناو *nāv*.

PINNACLE, *n.* کنگره *kungura*, کله *kalla*, سر *sar*.

PIONEER, *n.* بیلدار *bīldār*, پیشرو *pesh rau*.

PIOUS, *a.* اهل تقوی *sālih*, صالح *ahli takwā*, زاهد *zāhid*, دیندار *dīndār*.

PIOUSLY, *ad.* باتقوی *bā takwā*, صالحانه *sālihāna*.

PIPE, *n.* نی *naya*, لوله *lūla*. A water-pipe, مرزاب *mirzāb*, آبریز *ābrīz*. The wind-pipe, نای گلو *nāya galū*. A tobacco-pipe, لوله *lūla*. A musical pipe, نی *naya*, نای *nāya*.

PIPE, *vi.* نای زدن *nāya-z*, سفلیدن *siflīdan*.

PIPER, *n.* زمار *naya zan*, نی زن *zammār*.

PIPING, *a.* گرم *garm*, تابدار *tābdār*.

PIQUANCY, *n.* تیزی *tezī*, ترشی *turshī*.

PIQUANT, *a.* تیز *tez*, ترش *tursh*, مضر *muzirr*.—(severe) تلد *tund*, دُرُسْتُ *durusht*.

PIQUANTLY, *ad.* با زشتی *bā zishti*, تندانه *tundāna*.

PIQUE, *n.* بد خواهی *badkhāhī*, کینه *kīna*, عداوت *adāwat*.

PIQUE, *vt.* رنجآیدن *azurdan*, رنجآیدن *ranjānidan*.

PIRACY, *n.* دزدی *duzdī daryā*, تاراج دریای *tārāj ba daryā*.

PIRATE, *n.* دزد دریای *duzd ba daryā*.

PIRATE, *vt.* بر دزدی کردن *bar daryā duzdī-k.*

PIRATICAL, *a.* دزد کار *duzd kār*.

PISCES, *n.* سمک *hūt*, حوت *samak*.

PISMIRE, *n.* مور *mūr*, نمل *naml*.

PISS, *vi.* پیشاب کردن *pīshāb-k.*, بول *baul-k.*, شاشیدن *shāshīdan*.

PISS, *n.* پیشاب *pīshāb*, بول *baul*.

PISTACHIO, *n.* پسته *pasta*, فسق *fustuk*.

PISTOL, *n.* تفنگ *bandūkcha*, بندوچه *tufang*.

PIT, *n.* چاه *ghār*, مغاک *maghāk*, چاه *chāh*.

To dig a pit, چاه *ghār*-s, ساختن *ghār*-s, چاه *chāh-k.*

PITCH, *n.* سفت *zifti shāmī*, زفت *zift*, سفت *sift*, حد *dujāyl*.—measure) *hadd*, قامت *andāza*.—(stature) *kāmat*, اندام *andām*.—(height) *irtifād*, افزای *afīzā*.

PITCH, *vt.* (smear with pitch) قیر مالیدن *kīr-m.*—(fix, plant) برپا کردن *barpā-k.*, کایم کردن *kāyim-k.* To pitch a camp, *khaima-z.*—(throw head long) پش *pesh-a.*—(fall head long) سرپیش اندادن *sarpeš-u.*, سرنگون افتادن *sar nigūn-u.*—(choose) اختیار کردن *pasand-k.*, *ikhtiyār-k.*

PITCHER, *n.* کوزه *kūza*, سبو *sabū*, آفتابا *āftāba*

PITCHFORK, *n.* چنگال *shūlgha*, شلف *changāl*.

PITCHINESS, *n.* تاریکی *tārīkī*.

PITCHY, *a.* تاریک *tārīk*, سیاه *siyāh*.

PITEOUS, *a.* درد انگیز (exciting pity)

*dard angīz*, دلسوز *dīlsūz*.—(compassionate) *dardmand*, مشفق *mushfak*.—(sorrowful) *dilfigār*, دلفگار *ghamgīn*.—(paltry) *mazmūm*.

PITEOUSLY, *ad.* مشفقانه *mushfakāna*, دلسوزانه *dīlsūzāna*.

PITH, *n.* مغز *maghz*, قلب *kalb*, روح *rūh*.

PITHILY, *ad.* با قوت *bā kuwat*, زور *ba zaur*.

PITHINESS, *n.* زور آوری *zaur āwarī*, توانائی *tanwānāī*.

PITHLESS, *a.* کم زور *kam zūr*, بی قوت *bī kuwat*.

PITHY, *a.* پر مغز *pur maghz*, زورآور *zūr āwar*.

PITIABLE, *a.* واجب الرحمت *wājibur rahmat*, لایق رحمت *lāyaki rahmat*.

PITIFUL, *a.* yide, PITEOUS.

PITLESS, *a.* بی شفقت *bīrahm*, بی شفقت *bī shafakat*, درست *durust*.

PITTANCE, *n.* وظیفه *wazīfa*, ذواله *nawāla*, کفاف *kufāf*.

PITY, *n.* رحم *rahm*, شفقت *shafakat*, ملامت *mulāyāmat*, مرحمت *marhamat*. What a pity? *hāyf*, افسوس *afsūs*.

PITY, *vt.* ترحم کردن *rahm-k.*, شرفقت نمودن *shafakat-n.*

PIVOT, *n.* محور *madār*, مدار *mihzvar*.

PIX, *n.* ظرف *zarf*.

PLACABLE, *a.* ملایم *mulāyim*, حلیم *halīm*.

PLACARD, *n.* اشتهار نامه *ishtihār nāma*, اعلام *ailām*.

PLACE, *n.* 1. جای *jāi*, مکان *makān*, موضع *mauza*.—(in compos.) گاه *gāh*, ستان *sitān*, *jā*. 2. (priority of rank) تقدم *takaddum*. 3. (employ-

ment) عهدۀ *dhda*, منصب *mansab*, خدمت *khidmat*. A market-place, بازار *lāzār*. A place of destination, منزل *manzil*. To give place, گنجایش *gunjāyish*. To give place or precedence, تقدیم کردن *tukdīm-k*. From place to place, جایجا *jābajā*. In the same place, یکجا *yakjā*, در همان *dar hamān jā*. In the first place, نخستین *nakhustīn*. In every place, در هر جا *dar har jā*. From another place, از دیگر جا *az digar jā*. Places, مواضع *mukāmāt*, مقامات *jāhā*, مواضع *muwāzāt*. In place of, بجای *bajā*, عوض *twaz*. In place, با محل *bā mahall*. Out of place, بی محل *bī mahall*.

PLACE, *vt.* نشان دادن *nihādan*, نشانیدن *nish-āndan*, موضوع نمودن *mauzūd-n.*, قرار دادن *kurār-d.* To place the foot, وضع قدم کردن *wazt kadām-k.*, پای نهادن *pāya-n.*

PLACID, *a.* ملایم *mulāyīm*, نرم *narm*, حلیم *halīm*, ملایم *salīm*.

PLACIDLY, *ad.* با ملایمت *bā mulāyamat*, مظلومانۀ *mazlūmāna*.

PLAGIARISM, *n.* حرف سرقت *sarikat*, حرف دزدی *harf duzdī*.

PLAGUE, *n.* طاعون *tāūn*, وبا *wabā*, تکلیف *sirāyat*.—(distress) سرایت *taklif*, تصدیق *tasdīd*.

PLAQUE, *vt.* سرایت افشاندن *sarāyat-a.*—(vex) تکلیف دادن *izā-d.*, اضطراب کردن *iztirāb-k.*, آزردن *āzurdan*.

PLAGUY, *a.* آزار رسان *āzār rasān*, جفا ساز *jafā sāz*.

PLAIN, *n.* میدان *maydān*, همواری *hamwārī*, هموار *hamwār*, زمین *zamīni*, زمین بسط *zamīni basit*. An extensive plain, دشت و هامون *dasht u hāmūn*.

PLAIN, *a.* (level, even,) هموار *hamwār*, برابر *barābar*, مسطح *mistah*.—(void of ornament) بی زینت *bī zināt*, سادۀ دل *sāda dil*.—(artless) سادۀ دل *sāda dil*.—(honestly, open) بی تراکت *sāda dili bī nazākat*.—(clear, evident) ظاهر *zāhir*, همدۀ *hamwādā*. A plain statement, تقریر واضح *takrīrī wāzih*.

PLAIN, *vt., vi.* هموار ساختن *hamwār-s.*, یکسان ساختن *barābar-k.*, یکنواخت کردن *yaksān-s.*

PLAIN-DEALING, *n.* سادگی *sādagī*.

PLAINLY, *ad.* (levelly) هموارانۀ *hamwārāna*.—(without ornament) بی زینت *bīlāzināt*.—(sincerely) بی ریا *bā ikhlās*.—(in earnest) حقیقۀ *hakikatān*.—(evidently) آشکارۀ *zāhirāna*, آشکاره *āshkāra*.

PLAINNESS, *n.* برابری *hamwārī*, همواری *hamwārī*, برابری *barābarī*.—(openness) کشادگی *kushādagī*.—(simplicity) سادگی *sādagī*, اخلاص *ikhlas*.—(want of ornament) سادگی *sādagī*.

PLAINT, *n.* فریاد *faryād*, شکایت *shikāyat*, گریه *gīrya*.

PLAINTIFF, *n.* مدعی *muddat*, دادخواه *dād khāh*, فریادگر *faryādī*.

PLAIT, *n.* تاج *tah*, چین *chīn*, پیچ *pech*.

PLAIT, *vt.* تاجی جامه ساختن *tāya jāma-s.*, چین اندکدن *chīn-a.*

PLAN, *n.* 1 (scheme) قصد *kasd*, تدبیر *tadbīr*. 2.—(form) نقش *naksha*, صورت *sūrat*.

PLAN, *vt.* تدبیر کردن *tadbīr-k.*, بندش *bandish-s.* To plan a building, نقش عمارت بستن *nakshai imārat-b.*, رسم منجمی کردن *rasmi majmū-k.*

PLANE, *n.* بسط *basit*. A joiner's plane, رندۀ نجار *randai najār*.

PLANE, *vt.* رنده کردن *randā k.*, هوار کردن *hamwār-k.*

PLANET, *n.* سیاره *sayyāra*, نجم سما *najmī sayār*, اختر *akhtar*.

PLANETARY, *a.* سیاره منسوب *sayyāra mansūb*.

PLANK, *n.* تخت *takhta*, لوح *lūh*.

PLANK, *vt.* تخت وضع کردن *takhta wast-k.*

PLANT, *n.* نهال *nihāl*, شجر *shajar*, غرس *ghars*.

PLANT, *vt.* نشاندن *nāsh-k.*, نصب کردن *nishāndan*, کاشتن *kāsh-tan*. To plant a colony, جای ویران آباد ساختن *jāi wairān ābād-s.*

PLANTAIN, *n.* (fruit) (herb) میوه *mūz*.—(herb) لسان الحمل *lisān-ul-haml*.

PLANTATION, *n.* نشاندگی *nāsh*, نصب *nishāndagī*, نخستستان *nakhlistān*.

PLANTER, *n.* غراس *gharrās*, نامب *nāmb*, کشت کار *kisht kār*.

PLASTER, *n.* آژند *āzhand*, گچ *gach*. 2. (for a wound) مرهم *marham* (pl. مرهم *marham*), ضماد *zamād*.

PLASTER, *vt.* اندودن *andūdān*, گچ پوری *gachgarī-k.*

PLAT, *vt.* بافتن *bāftān*.

PLATE, *n.* رکابی *rakābī*, طبق *tabak*, صحن *sahn*.

PLATE, *vt.* ملع کردن *mulammā-k.*, با تنگ آرامیدن *bā tank āramīd*.—(with silver) تفضین کردن *tafzīz-k.*

PLATFORM, *n.* چبوتره *chabūtrah*, ساق *sakf*, اجار *ijjār*.

PLATTER, *n.* تشت *tasht*, پنگره *pingara*.

PLAUSIBILITY, *n.* نمایش *numāyish*, آراستگی *ārastagī*.

PLAUSIBLE, *a.* خوش نما *khush numā*, نمایشی *numāyishī*.

PLAY, *vt.*, بازی کردن *bākh-tan*.

*bāz-k.*, لعبت زدن *ladbat-z.*—(at dice)

قمار بازی *shashidār-bāzī-k.*, ششدر بازی کردن *kimār-b.* To win at play, بازی

بافتن *bāzī-y.*—(on a musical instrument) نواختن *nawākh-tan*.—(jest) زله

بازی *bāzā-b.*—(represent on a theatre) نواز و نواز *nāz u nawāz-k.*—(toy) نواختن

شبهه بازی کردن *nāz u nawāz-n.*, شرو بازی کردن *shewa bāzī-k.* To play with life,

بازی کردن *jāmbāzī-k.* To play odd or even, زوج و فرد بازی کردن *zūj u fard-b.*

To play upon, استهزا کردن *istihsā-k.*, افسوس زدن *ajisūs-z.*

PLAY, *n.* بازی *bāzī*, لعبت *ladbat*.—(at cards, dice, &c.) قمار بازی *bāzī*, بازی *kimār bāzī*. Belonging to play, لعبتی

*ladbatī*. A stage-play, تماشا *tamāsha*, تقلید *taklīd*.

Play-game, بازیچه *bāzīcha*, نازل خانه *ladbat*. A play-house, ناکل خانه *nakl khāna*, تماشاگاه *timāshā gāh*.

PLAYER *n.* بازیکن *bāzanda*, لاعب *lāth*. A stage player, ناکل باز *nakkāl*, ناکل بازی *nakl bāz*. A player on an instrument, سازنده *sāzanda*.—(in compos.) ساز *bāz*, شطرنج باز *navāz*. A chess-player, شطرنج بازی *shitrangj bāz*.

PLAYFELLOW, *n.* همباز *ham bāz*, مبادرت *sabādirat*.

PLAYFUL, *a.* عشوت باز *ishwat bāz*, شبهه نما *shewa numā*.

PLEA, *n.* حجت *hujjat*, دعوی *dāwā*, دلیل *dalīl*, بحث *tahs*.

PLEAD, *vi.* (a cause) احتجاج کردن *ih-tijāj-k.*, حجت کران *dāwā-k.*, دعوی کردن *hujjat-k.*, دلیل آوردن *dalīl-ā.*, بحث *bahs-n.*, دادخواستن *dād-kh.*

PLEADABLE, *a.* ممکن *mumkinī*, احتجاج *ih-tijāj*.

PLEADER, *n.* وکیل الدعوا *wakilu'd dāwā*, دادخواه *dād khāh*.

- PLEADINGS, *n.* مباحثه *mubāḥasa*, احتجاج *ihtijāj*.
- PLEASANT, *a.* لطیف *latīf*, خوش *khush*, مفرح *mufarriḥ*, خوشنما *khūshnumā*, دلپذیر *dīl pazīr*.—(gay, lively) شاد *shād*, شادمان *shādmān*, مسرور *masrūr*, خرم *khurram*.
- PLEASANTLY, *ad.* لطیفانه *latīfāna*, دل‌ویزی *dīl wīzī* با تفرج *bā tafarruj*, شادمانه *shād māna*, خرمانه *khurramāna*, مسرورانه *masrūran*.
- PLEASANTNESS, *n.* خوشی *khushi*, عیش *īsh*, دل‌ویزی *dīl wīzī*, تفرج *tafarruj*, عشق *diyeh u dshrat*.
- PLEASANTRY, *n.* خرمی *shādī*, شادی *shādī*, خرمی *khurramī*, لطافت *latāfat*, لذت *bazla*.
- PLEASE, *vt., vi.* شاد *khūsh-k.*, خوش کردن *shād-k.*, دل‌ویز کردن *dīl wīz-k.*, خوشنود *dīl pasand-k.*, دل‌پسند کردن *khūsh nūd-k.*, دلشاد ساختن *dīl shād-s.*
- PLEASING, *a.* خاطر‌نواز *dīlāwīz*, دل‌ویز *dīlāwīz*, *khātīr nawāz*.
- PLEASINGLY, *ad.* دل‌ویزانه *dīlāwīzāna*, از خاطر‌نوازی *az khātīr nawāzī*.
- PLEASINGNESS, *n.* دل‌ویزی *dīlāwīzī*, خاطر‌نوازی *khātīr nawāzī*.
- PLEASURE, *n.* خرمی *khūshī*, خوشی *khūshī*, عیش *khursandī*, خرسندی *khursandī*, سرور *sarūr*, تفرج *saḥk*, لوق *saḥk*, کامرانی *kāmranī*.—(choice, will) اختیار *ikhṭiyār*, مراد *murād*, واردات *wāridāt*.
- PLEBEIAN, *n.* عام *āmm* (pl. عوام).
- PLEBEIAN, *a.* حقیر *hakīr*, فرومایه *farū-māya*.
- PLEDGE, *n.* کفیل *girau*, رهن *rahn*, کفیل *kafīl*.
- PLEDGE, *vt.* اقرار کردن *ikrār-k.* 2. (give in surety) ضمانت دادن *šāmin-d.*, کفالت دادن *kafālat-d.*
- PLEIADES, *n.* پلویس *surayyā*, پلویس *parwīn*.
- PLENIPOTENTIARY, *n.* استعلا *(powers)*, مباشرت *istiklālī kullī*, مباشرت *mubāsharat*.—(negociator invested with full powers) وکیل مطلق *wakīlī mutlak*, وزیر مختار *wāziri mukhtār*. A plenipotentiary commission, وکالت نامه *wakālat nāma*.
- PLENTEOUS, *a.* فراوان *farāwān*, وافر *wāfir*, کثیر *bisṭār*, بسیار *kasīr*.
- PLENTEOUSLY, *ad.* بسیارانه *bisṭārāna*, کثیرانه *kasīran*, فراوانی *bā farāwānī*.
- PLENTY, *n.* فراوانی *bisṭārī*, بسیار *bisṭār*, زیادتی *ziyādātī*.
- PLENTY, *a.* وافر *wāfir*, بسیار *bisṭār*, فراوان *farāwān*.
- PLEONASM, *n.* فضول *fuzūl*, زیادتی *ziyādātī*.
- PLETHORA, *n.* انراط خون *ifrātī khūn*.
- PLETHORIC, *a.* پر خون *damarwī*, دامووی *pur khūn*.
- PLEURISY, *n.* دابت الجنب *ṣātu'l jamḥ*, درد *dardi pahlū*.
- PLIABLE, *a.* خمیدگی *khamīdgi*, آسان *āsāni māyal*, نرم *narm*.
- PLIANCY, *n.* ملایمت *mulāyamat*, سلایمت *silāsāt*.
- PLIANT, *a.* نرم *narm*, زود اعتقاد *stīdī ttikād*.
- PLIGHT, *vt.* عهده دادن *dād-d.*, اقرار کردن *ikrār-k.*, پیمان بستن *paymān-b.*, قول دادن *kaul-d.*
- PLIGHT, *n.* حالت *hāl*, وضع *wast*, حالت *hālat*.—(pledge) قول دهی *kaul dahi*.
- PLOD, *vt.* محنت کردن *mahnāt-k.*, جد *jaddu jahad-k.* و جهد کردن

**PLOT, n.** 1. (scheme, plan) غرض *gharaz*, قصد *kasd*, نیت *niyat* 2. (conspiracy) بندش *bandish*, سازش *sāzish* 3. (piece of ground) قطعه زمین *katāi zamīn*. 4. (bed in a garden) چمن *chaman*.  
**PLOT, vi., vt.** (conspire) سازش کردن *sāzish-k.*, بندش کردن *bandish-k.*—(machine) فتنه برپا کردن *hīla-b.*, فتنه *fitna bar pā-k.*  
**PLOTTER, n.** بندشی *bandishī*.—(con- triver of mischief) فتنه انگیز *fitna angīz*, باز *hīla bāz*.  
**PLOUGH, n.** قلمه *kulba*, ندان *fadān*.  
**PLOUGH, vt.** راندن قلمه *kulba-r.*, زمین فلاحت *zamīn tīmār-k.*, تیمار کردن *falāhat-k.*  
**PLOUGHMAN, n.** قلمه ران *kulba rān*, حرث *harrās*, زارع *zārāt*.  
**PLOUGHSHARE, n.** آهن قلمه *āhani kulba*, سپار *supār*.  
**PLUCK, vt.** بزودی *bazūr-g.*, گرفتن *bazūdī-g.* To pluck up by the roots, کشیدن از بیخ *az belk-k.*— (gather) چیدن *chīdan*. To pluck a rose, گل چیدن *gul-ch.* To pluck up courage, دلیر شدن *himmat-g.*, دلیر شدن *dīler-sh.* To pluck hairs, تلمس کردن *tanammus-k.*  
**PLUG, n.** سداد *sadād*, صمام *simām*.  
**PLUG, vt.** صمام زدن *simām-z.*  
**PLUM, n.** آلو *ālū* (pl. آلو یان).  
**PLUMAGE, n.** رلف *par u bāl*, و بال *zulf*.  
**PLUMB, vt.** سرب انداختن *surb-a.*  
**PLUMB, n.** سرب *surb*, و صامه *rasāsa*.  
**PLUMBAGO, n.** سرب *surb*, سرب *surma*.  
**PLUMBER, n.** سرب *surb gar*, سرب *surb rīz*.  
**PLUMBERY, n.** سرب ریزی *surb rīzi*.  
**PLUMB-LINE, n.** هنجار *hinjār*, بلد *balad*.

**PLUME, n.** سرتوج *sarkūch*, طره *turra*, *par*.  
**PLUME, vt.** با سرتوج آراستن *bā sarkūch- ā.*, پیراستن *payrīstan*.  
**PLUMMET, n.** سرب *surb*, هنجاره *hinjāra*.  
**PLUMP, a.** سیم *jasīm*, فرد *farba*, سمن *samīn*.  
**PLUMP, vt.** سمن *farba-k.*, فرد کردن *tasmīn-s.*—(fall in a direct line) راست افتادن *rāst-u.*  
**PLUMPNESS, n.** سامت *farbahī*, فرهبی *jasāmat*, گوشتداری *gūshtdārī*.  
**PLUNDER, n.** غنیمت *yaghīmā*, غارت *ghārat*, (غنایم *ghānimat*, pl. غارت *ghārat*, تاراج *tārāj*.  
**PLUNDER, vt.** غارت کردن *ghārat-k.*, غارت کردن *baghārat-b.*, غنیمت کردن *yaghīmā-k.*, غنیمت کردن *ghanīmāt-b.*, دزدی کردن *duzdī-k.*  
**PLUNDERER, n.** غارت گر *ghārat gar*, دزد *yaghīmānī*, دزد *duzd*.  
**PLUNGE, vt.** زبر آب انداختن *zeri āb-a.*, در آب فرو زدن *dar āb farū-z.*—(one's self into water) غوطه خوردن *ghūta-kh.* خود را در آب انداختن *khūdrā dar āb andākhtan*.—(one's self into danger) خود را در خطر انداختن *kūdrā dar khatar-a.*  
**PLUNGE, n.** غوطه *ghūta*, غوص *ghaus*.  
**PLUPERFECT, a.** (tense) ماضی بعید *māzī baīd*.  
**PLURAL, a.** (number) جمع *jamāt*.  
**PLURALITY, n.** جمعیت *jamīdāt*, کثرت *kasrat*.  
**PLUS, n.** جمع *jamāt*, و *bā*, و *wa*.  
**PLY, vt.** مشغول داشتن (keep one busy) *mashghūl-d.*—(practise diligently) با جد و جهد *mahnāt-k.*, کار ساختن *bā jaddu jahad kār-s.*—



(solicit importunately) تصدیع کردن *tasdid-k.*, آزار دادن *āzār-d.*—(offer service) خدمت نمودن *khidmat-n.*—(bend) مایل کردن *kham-k.*, مایل کردن *māil-k.*

PLY, *n.* تا *tah*, ت *tā*, چین *chīn*—(bent, bias) مایل *māil*, مایلی *māilī*.

PNEUMATICAL, *a.* باد منسوب *bād mansūb*, بادی *bādī*, ریخی *rīkhī*.

PNEUMATICS, *n.* معرفت هوا *madrifatī harwā*, هوا شناسی *harwā shanāsī*.

POACH, *vt.* نیم چوش *nīm-p.*, نیم چوشیدن *nīm-jūsh-k.*—(steal game) نخچیر کردن *nakhchīr-d.*

POACHER, *n.* نخچیر دزد *nakhchīr duzd*, شکار دزد *duzdi shikār*.

POCK, *n.* آب *ābīla*.

POCKET, *vt.* در جیب نهادن *dar jīb-n.*—(steal) دزدیدن *duzdīdan* To pocket up (to bear), برداشت کردن *bardāsh-k.*

POCKET, *n.* دستگی *kīsa*, جیب *jīb*, دستگی *dastagī*, جزدان *juzdān*. Pocket-money, خراج جیب *kharejī jīb*.

POD, *n.* (of cotton) جوزق *jauzak.*

POEM, *n.* شعر *shīr*, قصیده *kāsida* (*pl.* قصاید) Heroic poem غزل *ghazal*.

POESY, *n.* vide POETRY.

POET, *n.* شاعر *shāir*, (شعرا) *shā'ir*, ناظم *nāzim*.

POETESS, *n.* شاعره *shā'ira*.

POETIC, *a.* شعری *shīrī*, نظامی *nazmī*. A poetic work, دیوان *dīwān*. Poetic licence, ضرورت شعر *zarūratī shadr*.

POETICALLY, *ad.* شعرا *shīrāna*.

POETIZE, *vi.* شعر ساختن *shīr-s.*, شعر گوی کردن *shīr-gūi-k.*

POETRY, *n.* نظم (اشعار) *shīr* (*pl.* اشعار) *nazm*.

POIGNANCY, *n.* تندی *tesī*, تیزی *tundī*, درشتی *hiddat*—(severity) درشتی *durūshī*, شدت *shiddat*.

POIGNANT, *a.* تیز *tes*, تندی *tund*, ترش *tursh*.

POINT, *n.* نوک *nauk*, سر *sar*—(period) نقطه *nukta*—(dot) *mahatt*.—(nicety) دقت *dakīka*, نکته *nukta*. A point of time, لحظه *lahza*—(object) مقصد *maksad*, مطالب *matlab*. A material point, امری *amrī* *mukīm*.—(aim, mark) نشان *nishān*. The point of a pen, نوک قلم *nauki kalam*. From point to point, نقطه بنقطه *nukta ba nukta*. Point blank, راست *rāst*, در خط *dar khat*, مستقیم *dar khatī mustakīm*. To the point, بعین *badīn*. At the point of death, جان باب *jān balab*.—Points at issue, امور تصفیہ *umūri tasfīhi* *talab*. In point of, نسبت *ba nisbat*. The diacritical vowel points, حرکات *harakāt*.

POINT, *vt.* 1. (sharpen) تیز کردن *tez-k.*, شست *tahdīd-k.*, 2. (aim) شست *shast-k.* 3. (mark with vowel points) نقطه زدن *dirāb-d.*, نقطه زدن *nukta-z.* To point out, نمودن *namūdan*, اظهار کردن *izhār-k.* To point with the finger, با انگشت دلالت کردن *bā angusht dalālat-k.* To point out the way, رهنا *rah*, راه دلالت کردن *rah dalālat-k.*

POINTED, *a.* تیز *tez*, دار نوک *naukdār*. (epigrammatical) نکته آمیز *nukta āmīz*.

POINTEDLY, *ad.* با دقت *bā dīkat*, با دین *ba dīn*, نکته *bā nukta*.

POINTLESS, *a.* بی نوک *bī nauk*, غیر نکته *ghayr nukta*.

POISON, *n.* زهر *zahr*, سم *samm* (*pl.* سمها) *zahrī* *halāl*. Mortal poison, زهر هلال *zahrī kātīl*. To drink poison, زهر آشامیدن *zahr āshāmīdan*, سم آشامیدن *samm āshāmīdan*.

**POISON, vt.** زهر آلودن *zahr-ā.* زهر دادن *zahr-d.* سم دادن *samm-d.*

**POISONED, a.** از زهر کشیده *ad zahr kushīd.* مسموم *māsmūm.*

**POISONOUS, a.** زهر آلود *zahr ālūd.* زهری *zahrī.* سام *sāmm.*

**POISE, n.** اعتدال *barābarī.* برابری *attidāl.* معادلت *maādilat.* ترازو *tarāzū.*

**POISE, vt.** (weigh) وزن کردن *wazn-k.* سنجیدن *sanjidan.* — (place in equilibrium) معادل کردن *mudtidul-k.* در ترازو داشتن *dar tarāzū-d.*

**POKE, vt.** سپوختن *baham-z.* بهم زدن *supūkhtan.* سیخ زدن *sikh-z.*

**POKER, n.** سیخ آتش *ātish kār.* آتشکاو *stikhi ātish.*

**POLAR, n.** قطبی *kutbi.*

**POLE, n.** قطب *kutb (pl. قطوب).* — (north pole) قطب شمالی *kutbi shi-mālī.* — (south pole) قطب جنوبی *kutbi jamūbī.* The two poles, قطبین *kutbayn.* 2. (long stick) چوب و مرز *chūbi darās.* A tent-pole, عمود *āmūd.* واتیر *watīra.* Pole-axe, بیلچه *bilcha.* تیر *tabar.* Pole-star, ستاره قطب *sitā-rai kutb.*

**POLICE, n.** ضبط و ربط *zabtu rabti shahr.* شهر *shahr.* بست بندو *bandu bast i millat.* شهر نگهبانان *nigahbānāni shahr.* پاسبان *pāsbān.*

**POLICY, n.** (art of government) علم *ilm.* — (art, strategem) حکومت *ilmī hakūmat.* — (art, strategem) حکمت *hikmat.* تدبیر *tabīr.* هنر *hunar.* — (of insurance) بیمه نامه *bīma nāma.*

**POLISH, vt.** زدودن *zadūd-k.* صیقل کردن *saykal-k.* زدودن *zadūd-k.* صیقل دادن *zadūd-k.* — (make of elegant manners) ادب و آزر کردن *adab u āzarm-k.* تهذیب کردن *tahzīb-k.*

**POLISH, n.** (gloss) زدودگی *zadūdagi.*

ظرافت *zilā* — (elegance of manners) زرافت *zurāfut.* خوش رفتاری *adab.* خوش رفتاری *khūsh raftārī.*

**POLISHABLE, a.** قابل صیقل *kābili saykal.*

**POLISHER, n.** صقال *sakkāl.* صیقل گر *saykal gar.* A polisher of gems, حکاک *hakkāk.* A polisher of arms, صیقل گر *saykalgar.*

**POLITE, a.** خوش اخلاق *adib.* اهل مروت *ahli muru'at.* لطیف *latīf.* To be polite, ادب *adib-sh.* خوش اخلاقی شدن *khūsh akhlāk-sh.*

**POLITELY, ad.** از ادب *az adab.* ظریفانه *zarīfāna.* خوش طبعانه *khūsh tabīāna.*

**POLITENESS, n.** ادب *adab.* آزر *āzram.* لطافت *murū'at.* تعظیم *ta'āzim.* ادبی *latāfat.* Want of politeness, بی ادبی *bī adabī.* ترک ادب *tarkī adab.*

**POLITICAL, a.** مدبر *mudabbir.* ملکی *mulki.* — (cunning) زیرک *zīrak.* هنرمند *hunar-mund.*

**POLITICALLY, ad.** مدبرانه *mudabbirāna.* با تدبیر *bā fann.* با فن *bā tadbīr.*

**POLITICIAN, n.** صاحب تدبیر *sāhibi tadbīr.* مدبر *mudabbir.* — (artful man), حیل باز *hīlabāz.*

**POLITICS, n.** علم سیاست *ilmī sayāsāt.* — (public affairs) علم تدبیر *ilmī tadbīr.* — (public affairs) امور مملکت *umūr mamlakat.*

**POLITY, n.** نظام ملک *nizāmi mulk.* دستور العمل مملکت *dastūr u'l āmalī mamlakat.*

**POLL, n.** سر شماری *sar.* راس *rās.* سر شماری *sar shumārī.* A poll-book, اسم نویسی *ism nawīsi.* A poll-tax, سر خراجی *sar khirājī.* جزیه *jizya.*

**POLL, vt.** (enter in a register) در دفتر

سز دریدن (lop) *dar daftar-n.*—لوشتن  
*sur-b.*, خطاب کردن *hitāb-k.*  
**POLLUTE**, *vt.* ملوث کردن *ālūdan*, ملوث  
*mulaowas-k.*, ناپاک کردن *nāpāk-k.*  
**POLLUTED**, *a* آلوده *ālūda*, پلید *palid*,  
 مودار *murdār* ناپاک *nāpāk*.  
**POLLUTION**, *n.* آلودگی *ālāyish*,  
 ناپاکی *nāpāki*, نجاست *najāsāt*.  
**POLTROON**, *n.* شعر دل *nāmard*, نا مرد  
*shutur dil*.  
**POLYGAMIST**, *n.* کثیر النکاح *kasīru'n*  
*nikāh*.  
**POLYGAMY**, *n.* نکاح *nikāh* (*pl.* انکحت),  
 بسیار زنی *bisyyār zanī*.  
**POLYGON**, *n.* بسیار پهلو *bisyyār pahlū*.  
**POMATUM**, *n.* خوش بوی *raughani*  
*khush būi*, مسحه *mus-ha*.  
**POMEGRANATE**, *n.* انار *anār*, رمان  
*rummān*.—(*flower*) گلر انار *guli anār*.  
 —(*tree*) درخت انار *dirikūti anār*.  
**POMMEL**, *n.* شمشیر *kubzai sham-*  
*shīr*, دسته سیف *dastai sayf*.  
**POMMEL**, *vt.* کوفتن *kūftan*, زدن *zaḍan*.  
**POMP**, *n.* حشمت *hishmat*, احتشام *ihiti-*  
*shām*, شوکت *shaukat*, جلل *jāhu*  
*jālāl*.  
**POMPOUS**, *a.* اهل شوکت *ahli shaukat*,  
 اهل با حشمت *bā hishmat*, با حشمت  
*karr u farr*.  
**POMPOUSLY**, *ad.* بزرگانه *dzamāna*,  
 بزرگان *buzurgāna*, با حشمت *bā hishmat*, با  
 شوکت *bā shaukat*.  
**POND**, *n.* آبگیر *tālāb*, حوض *hauz*,  
 آبگیر *ābgīr*, غدیر *ghadīr*. The bottom of a  
 pond, پایاب *pāyāb*.  
**PONDER**, *vt.* اندیشیدن *pindāshtan*,  
 اندیشه *andīsha-k.* کردن  
**PONDEROUS**, *a.* سنگین *sangīn*, ثقیل  
*sakīl*, گران *girān* بار *bār*.  
**PONDEROUSLY**, *ad.* ثقیلاً *sakīlāna*.

**PONDEROUSNESS**, *n.* گرانی *girānti*,  
 سنگینی *sangīnti*.  
**PONIARD**, *n.* پیش قبض *pesh kabz*, خنجر  
*khanjur*.  
**PONTIFF**, *n.* امام *imām*, خلیفه *khaliḥa*.  
**PONTOON**, *n.* مبر *mībar*.  
**PONY**, *n.* یاهو *yāhū*, اسبچه *asbcha*.  
**POOL**, *n.* آب استاده *ābi istāda*, درک *birka*,  
 آبگیر *ābgīr*.  
**POOR**, *a.* مفلس *muḥlis*, غریب *gharīb*,  
 فقیر *tiht dast*, گدا *gadā*,  
*fakīr* (*pl.* فقرا) *miiskīn*. To be  
 poor, مسکین شدن *miiskīn-sh*. To make  
 poor, مسکین کردن *miiskīn-k*. Poor-  
 spirited, بی دل *bī dil*. Poor-house,  
 گدا خانه *gadā khāna*.  
**POORLY**, *ad.* درویشان *fakīrāna*,  
 حقیرانه *hakīrāna*. *a.*,  
 نا توان *na tauwān*, بیمار *bīmār*.  
**POORNESS**, *n.* افلاس *iflās*,  
 گدائی *gadāi*,  
*tangdastī*, گدائی *gadāi*.  
**POP**, *n.* صدای تیز *sidāi tez*.  
**POP**, *vt.* انداختن *andākhtan*.  
**POPE**, *n.* ریم پاپا *rīm pāpā*.  
**POP GUN**, *n.* تفنگچه *tufangcha*.  
**POPLAR**, *n.* چنار *chinār*, حور *haroar*.  
 The white poplar, سپیدار *sapīdār*.  
 The black poplar, حوری رومی *harwari*  
*rūmī*.  
**POPPY**, *n.* خشخاش *khashkhāsh*. Poppy-  
 seed, پوست دالا *post dānā*. Poppy  
 juice, (opium) خشخاش *shīrī*  
*khashkhāsh*.  
**POPULACE**, *n.* عوام *duwām*, عامت  
*āmmat*, مردمان *jamhūr*,  
*mar-dumān*, خلق *khalk*.  
**POPULAR**, *a.* عام *āmm*, مشهور *mash-hūr*,  
 معروف *maḍrūf*.—(*suitable to the*  
*people*) ملت *lāyaki millat*,  
 واجب العامت *wājibu'l āmmat*.—

- (esteemed by the people) محبوب القلوب *mahbūb ul kulūb*.
- POPULARITY**, *n.* اعتبار خاق *ttibārī khalk*, محبت امت *mahabbatul immat*, معرفت *madrūfiyat*.
- POPULARLY**, *ad.* با اعتبار خلق *bā ttibārī khalk*, با دوستی و محبت ملت *bā dushtī u mahabbati, milla't*.—(vulgarily) عموماً *dmūman*.
- POPULATION**, *n.* آبادانی *ābādānī*, معموری *madmūrī*, جمعیت *jamīdt*, باشندہ *bāshinda*.
- POPULOUS**, *a.* آبادان *madmūr*, آبادان *ābādān*, آباد *ābād*, پر خلقی *pur khalk*.
- POPULOUSNESS**, *n.* کثرت الخلق *kasratul khalk*, معموری *madmūrī*.
- PORCELAIN**, *n.* ظروف *chīnī*, چینی *zurūfi chīnī*.
- PORCH**, *n.* دھلیز *pesghāh*, پیش کاه *pesghāh*, طاق *tāk*, دالان *dālān*.
- PORCUPINE**, *n.* خار پشت *khār pusht*, شہم *shabham*.
- PORE**, *n.* (of the body) مسام *masāmm* (pl. مسامات).—(hole) سوراخ *surākh*, منفذ *manfaz*.
- PORK**, *n.* گوشت خوک *gūshṭi khūk*, لحم خنزیر *lahmī khaṇzīr*.
- POROSITY**, *n.* منفذ داری *manfaz dārī*.
- POROUS**, *a.* مسام دار *masāmm dār*, پر منفذ *pur manfaz*.
- PORPHYRY**, *n.* سنگ سماق *sangī sum-māk*.
- PORPOISE**, *n.* خوک دریائی *khūki daryāi*.
- PORT**, *n.* بندر *bandar* (pl. بندار *bandar*), بندر *bandar*, سینار *sindār*.—(a gate) در *dar*, باب *bāb*.—(air, mien) رفتار *raftār*, روش *rawīsh*, چہرہ *chehra*.
- PORTABLE**, *a.* قابل حملت *kābīlī hamūlat*, بارگیر *bārgīr*.
- PORTABLENESS**, *n.* قابلیت حملت *kābīlīyati hamūlat*.
- PORTAGE**, *n.* کرایہ حمل و نقل *kirāya haml u nakl*.
- PORTEND**, *vt.* دلالت کردن *dalālat-k*, نشان دادن *nishān-d*.
- PORTENT**, *n.* بد فال *fāli bād*, نحوسمت *nahūsat*.
- PORTENTOUS**, *a.* بد فالی *bād fāli*, عیب نما *dībnumā*.
- PORTER**, *n.* 1. (to a gate) دربان *darbān*, بواب *barwāb*. 2. (carrier of burdens) بار بردار *bār bardār*, بارکش *bār kash*, حامل *hammāl*.
- PORTERAGE**, *n.* مزدوری *muzdūrī*, بار کشی *bār kashī*.
- PORTFOLIO**, *n.* جز دان *juz dān*.
- PORTICO**, *n.* پیش طاق *peskāk*, رواق *rawāk*, دھلیز *dihlīz*.
- PORTION**, *n.* حصہ *hissa* (pl. حصص *hisṣ*), نصیب *nastīb*, قسمت *kismat*, بھرہ *bahra*. The portion of a wife, مهر *mahr*, کابین *kābīn*. The portion of a child, نصیب *nastīb*, انتسام میراث *iktisā-mi mīrās*. A small portion, چیزِ شی *chīzī, shī*.
- PORTION**, *vt.* حصہ کردن *hissa-k*, تقسیم *taksīm-k*.
- PORTLINESS**, *n.* وقار *wakār*, بزرگواری *buz-urgwārī*, عظمت *āzmat*.
- PORTLY**, *a.* بزرگوار *shāhāna*, بزرگواری *buz-urgwār*.
- PORTMANTEAU**, *n.* جامہ دان *jāmadān*, خورجی *khūrjī*.
- PORTRAIT**, *n.* تصویر *taswīr*, شبیہ *shabīh*, مصور *sūrat*. A portrait painter, مصور *musawwir*. To draw portraits, تصویر کشیدن *taswīr-k*, شبیہ کشیدن *shabīh-k*.
- PORY**, *a.* مسام دار *pur surākh*, مسام دار *masāmm dār*.

- POSITION, n.** نهاد *nihād*, محل *mahall*, طرچ *tarah*, موضع *maruzt*, حالت *hālat*, جا *jā*, مرتبه *martaba*.
- POSITIVE, a.** (not negative) موجب *mūjiba*, محقق *ghayri nafi*.—(certain) *muḥakkik*, یقینی *yakīnī*.—(dogmatical) خود رای *khud sar*, خود سر *khud rāi*.—(degree) اسم معنی *ismi mahz*.
- POSITIVELY, ad.** (not negatively) بلا یقیناً *bilā istiklāl*.—(certainly) *yakīnan*, بلا شک *bilā shak*.—(dogmatically) از خود سري *az khud sarī*, از خود رای *az khud rāi*.—(in strong terms) با اقرار شدید *bā ikrāri shadīd*.—(peremptorily) قطعاً *kitiān*.
- POSITIVENESS, n.** عدم نفی *adamī nafi*, معنیت *madniyat*.—(certainty) ثبوت *subūt*, تيقن *tayakkun*, تحقیق *tahkik*.—(dogmaticalness) خود کامی *khud kāmī*.
- POSSESS, vt.** بدست داشتن *dāshtan*, تصرف نمودن *ba dast-ā*, تصرف *tasarruf-n.*, مالک شدن *mālik-sh.*—(seize) ضبط *ba tasarruf-ā*, تصرف کردن *zabt-k.*
- POSSESSED, a.** تملک داشته *dāshta*, تملک *tamalluk*, متصرف *mutasarrif*. Possessed of—(inf comp.) دار *dār*, ناک *nāk*, صاحب *sāhib*, زی *zī*, دو *zū*, مند *mand*.
- POSSESSION, n.** قبض *kabza*, تصرف *tasarruf*, مالکیت *āmāl*.—(property) *mālikīyat*, ملک *milik* (pl. املاک)—Hereditary possession, میراث *mīrās*. Complete and absolute possession, مالکانه *tasarrufi mālikāna*. To take possession, ضبط کردن *zabt-k.* To give possession, تصرف گرفتن *tasarruf-g.* To give possession, املک دادن *tasarruf-d.*, تملیک *tamlīk*, تملیک کردن *imlāk-k.*, مالکیت *mālikī*.
- POSSESSIVE, a.** مالکی *mālikī*.—(case) اضافی *izāfat*.
- POSSESSOR, n.** دارنده *dāranda*, مالک *mālik*, متصرف *mutasarrif*, قابض *kābiz*, خودارند *khudārwand*.
- POSSIBILITY, n.** امکان *imkān*, احتمال *ihimāl*, قابلیت *kābiliyat*, مقدور *makdūr*.
- POSSIBLE, a.** ممکن *mumkin*, بودنی *būdānī*, قابل *kābil*. Possible things, ممکنات *mumkināt*, محتملات *muhtamāt*. To be possible, ممکن شدن *mumkin-sh.*, مقدور داشتن *makdūr-d.*
- POSSIBLY, ad.** شاید *shāyad*, باشد *bāshad*.
- POST, n.** (mail) برید *barīd*.—(letter carrier) پیک *payk*, قاصد *kāsīd*.—(situation) مقام *mukām*, محل *mahall*. An advanced post, مقدمت *mukaddamat*, خدمت *peṣh rav.*—(employment) *khidmat*, عهده *uhda*, منصب *mansab*, جاه *jāh*.—(a piece of timber set erect) چوب *chūb*, ستون *sitūn*. The winning post at a race, میلا *mīlā*, نیشگاه *nishāngāh*. The starting post, مقوس *mikwas*. A direction post on a road, ساره *sāra*. The post of a door, پذیره *labi dar*. By post, برید *ba zarīya barīd*. A travelling by post, سیر فی البرید *sayr fī'l barīd*. A post-boy, برید *barīd*. Post-day, روز *rūzi rawāngi yā āmādi barīd*. Post-horse, بارگیر منزل *bārgīri manzal*. Postman, نامه بر *nāmabar*.
- POST, vt., vi.** برودی سفر کردن *ba sūdi safar-k.*—(to assign to a station) تعیین کردن *tayyīn-k.*, وضع *waz'-e.*—(advertise) اشهار کردن *ishtihār-k.*
- POSTAGE, n.** موصول خط برید *mahsūli khatti barīd*.
- POST-DILUVIAN, n.** بعد از طوفان نوح *bādā az tūfāni nūh*.

- POSTERIOR**, *a.* موخر *pas*, بعد *ba'd*, آخر *muakhkhir*, آخر *akhir*. Posteriors, نشستگاه *nashistgāh*.
- POSTERITY**, *n.* نسل *nasl*, اولاد *aulād*.
- POSTERN**, *n.* درِ بچم *dar-i-bajm*, بابچه *babcha*, درِ بچم *dar-i-bajm*.
- POST-HASTE**, *n.* با سرعت *ba sur'at*.
- POSTHUMOUS**, *a.* پس از مرگ *pas az marg*.
- POSTMASTER**, *n.* صاحب البرید *sāhib-i'l barīd*, مختار برید خانہ *mukhtār-i barīd khāna*.
- POSTMERIDIAN**, *a.* بعد الظہر *ba'd u' l-zuhr*.
- POST-MORTEM**, *a.* تشریح مردہ *kashr-ihi marda*.
- POST-OFFICE**, *n.* برید خانہ *barīd khāna*.
- POSTPONE**, *vt.* تاخیر کردن *tākhīr-k.*, مهلت کردن *tawakkuf-k.*, موتوف کردن *marukūf-k.*
- POSTSCRIPT**, *n.* ذیل الخط *zailu'l khat*, ملحقات *mulhakāt*, تدمر خط *tatammāi khat*.
- POSTULATE**, *n.* دعوا بلا دلیل *dā'wa bilā dalīl*, مطالبہ بی اثبات *matlūbi bi' 'asbāt*.
- POSTURE**, *n.* وضع *wazi'at*, طرز *tarz*, حالت *hālat*. The posture of the body, وضع تن *waza'dti tan*, وضع بدن *wazd badn*. The posture of affairs, حال امور عموم *hāl-i umūri amūm*.
- POSY**, *n.* گلدستہ *guldasta*.
- POT**, *n.* دیگ *dig*, سبو *sabū*, آوند *āwand*. A water pot, آبہاء *ābtāba*, ابریک *ibrīk*. An earthen pot, سفالین *sifālīn*, فلجان *filjān*. A flower pot, گلدان *guldān*. To go to pot, ویران شدن *wayrān-sh.*, مفلس شدن *muflis-sh.* Pot upon pot, دیگ بر دیگ *dig bar dig*. The foot of the pot, دیگ پایہ *dig pāya*.
- POT**, *vt.* در دیگ نهادن *dar dig-n.*, در ظرف گذاشتن *dar zarf-k.*
- POTABLE**, *a.* مشروب *mashrūb* (pl. مشروبات *mashrūbat*), شرب *shurb*.
- POTASH**, *n.* رماد *ramād*, شخار *shakhār*.
- POT-BELLIED**, *a.* شکمدار *shikamdār*, سبو شکم *sabū shikam*.
- POTCOMPANION**, *n.* ہمپیالہ *hampiyāla*, هم سفرہ *ham sufra*.
- POTENCY**, *n.* قوت *kuwat*, زور *zūr*, توانائی *tawānāi*.
- POTENT**, *a.* زور آور *zūrāwar*, قوی *kawī*, توانا *tawānā*, قادر *kādīr*.
- POTENTATE**, *n.* شاہ *shāh*, ملک *malik*.
- POTENTIAL**, *a.* ممکن *mumkin*, محتمل *muhtamīl*. — (mood) ممکن فعل *fatli mumkin*.
- POTENTLY**, *ad.* زور آورانہ *zūrāwarāna*, قادرانہ *kādīrāna*.
- POTHER**, *n.* آشوب *ashūb*, ہرج مرج *harj marj*.
- POT-HERB**, *n.* ترہ *tarah*, سبزه *sabza*.
- POTION**, *n.* مشروب *mashrūb*, شربت *sharbat*.
- POTLID**, *n.* دیگ پوش *dig pūsh*, سر پوش *sar pūsh*.
- POT-SHERD**, *n.* سفال پارچہ *pārai sifāl*.
- POTTAGE**, *n.* فالودہ *fālūda*, شوربا *shūrbā*.
- POTTER**, *n.* سفالگر *sifālgar*, خزاف *khazzāf*, گل کار *gil kār*.
- POTTERY**, *n.* کارخانہ چینی سازی *kārkhāna chīnī sāzi*, ظروف چینی *zurūfi chīnī*.
- POUCH**, *n.* جیب *jīb*, کیسہ *kīsa*.
- POULTERER**, *n.* مرغ فروش *murgh farūsh*.
- POULTICE**, *n.* مرہم *marham*, ضماد *zamād*.
- POULTICE**, *vt.* مرہم دادن *marham-d.*, ضماد نهادن *zamād-n.*
- POULTRY**, *n.* مرغ و خروس *murgh u khurūs*, ماکیان *mākiyān*.
- POUNCE**, *n.* چنگ *chang*, چنگل *changal*.

POUNCE, *vt.* چنگ زدن *chang-z.*,  
با چنگل گرفتن *ba changal-g.*

POUND, *n.* ده روپيه *nīm asār*,  
*dah rūpiya.*

POUND, *vt.* دق کردن *kūftan*,  
*dak-k.*, زدن *farsūdan*, فرمودن *zadan.*

POUNDER, *n.* کوبه *kūba*,  
دسته *dusta.*

POUR, *vt.* ریختن *rīkhtan*, ریختن *rīzidan.*  
To pour out water, آب ریختن *āb-r.*  
To pour down blood, خونریز شدن  
*khūn rīz-sh.*

POUT, *n.* غمگینی *ghamgīnī*, اندوه *andūh.*

POUT, *vi.* سخت روی نمودن *sakht rūi-n.*,  
نهر کردن *kahr-k.*

POVERTY, *n.* فقر *fakr*, مفلسی *muflisī*,  
تنگدستی *tangdastī*, مسکینی *miskīnī.*

POWDER, *n.* سفوف *safūf*, تراب *turāb*,  
گرد *gard* — (for face) سفیداب *safīdāb.*  
— (gunpowder) باروت *bārūt*. Powder  
room, خانه باروت *bārūt khāna.*

POWDER, *vt.* ریزه *safūf-k.*, سفوف کردن  
*rīza-k.*, سابیدن *sāwīdan*, سحق  
زدن *sakht-z.*

POWDERY, *a.* سفوف آمیز *safūf āmīz*,  
سحق پذیر *sakht پذیر*, گرد آلود  
*gard ālūd*, *pazīr.*

POWER, *n.* توانایی *kuwat*, زور *zūr*,  
*tawānāī*, طاقت *tākat*, عزت *izzat*,  
حکومت *majāl*. — (authority) *hukūmat*,  
اختیار *ikhtiyār*. — (vigour) *andurastī*,  
تندرستی *andurastī*, *anfawān*,  
Absolute power, کل اختیار *kull*  
*ikhtiyār*. The power of attraction,  
جاذبه *kuwati jāzibat*. The  
repelling power, دافعت *kuwati*  
*dāfiat*. The power of motion, قوت  
*kuwati muharrikat*. The in-  
tellectual power, قوت مدرک *kuwati*  
*mudrakī*. The thinking power, فکر

*fikrat*. The power of memory, حافظت  
*hāfizat*. Natural or inherent power,  
قوت ذاتیه *kuwati sābiya*. Animal  
or vital powers, حیوانیت *kuwāi*  
*haywāniyat*. The powers or  
senses of the body, قوا *kuwāi*  
*badan*. To gain power, نیرو گرفتن  
*nerū-g*. High in power, بلند مرتبه  
*buland martaba*, بلند اقتدار *buland*  
*iktidār*. Possessed of power, اهل  
*ahli kudrat*. Without power,  
بی قدرت *bi kudrat*. A power,  
(potentate) شاه *shāh*, سلطان *sultān*. —  
(military force) لشکر *lashkar*, عسکر  
*askar*.

POWERFUL, *a.* قوی *zūrāwar*, زور آور  
*karwī*, توانا *tawānā*, قادر *kādīr*,  
زبردست *zabardast*. Very powerful,  
بلند اقتدار *buland iktidār*, عزت  
*izzat marfū*. To be or become powerful,  
زور آور شدن *zūrāwar-sh.*, قوی  
*karwī-sh.*, توانستن *tawānistān*. To make power-  
ful, قدرت زور بخشیدن *zūr bakhshīdan*,  
دادن *kudrat-d.* A powerful man,  
دوالاقتدار *sāhibi kudrat*, صاحب  
*zu'l iktidār*. A powerful speech, کلام  
موثر *kalāmi muassir*.

POWERFULLY, *ad.* با قدرت *ba kudrat*,  
با قوت *ba kuwat*, زور *ba zūr*,  
تندرستانه *tandurustāna.*

POWERLESS, *a.* بی توانایی *bi tawānāī*,  
عاجز *bi tākat*, *ājiz*.

POX, *n.* آب آه *ābila*. — (venereal)  
*ātishak*.

PRACTICABLE, *a.* ممکن *kardānī*,  
ممکن *mumkin*.

PRACTICAL, *a.* عملی *istimālī*,  
عملی *āmālī*.

PRACTICALLY, *ad.* از روی استعمال *as*  
*rūi istimāl*, کار گذاري *kārguzārī*.

PRACTICE, n. (experience, use) استعمال *istimāl*, کار گذاری *kār gzarī*, عادت *ādat*, کار *kār*, *gūzarī*.—(habit) دستور *dastūr*, خو *khū*.—(custom) یله بازی *sābita*. Bad practice, بد کرداری *hila'baet*. In practice, در استعمال *dar istimāl*  
PRACTISE, vt. عمل کردن *kardan*, عمل کردن *amal-k.*, استعمال کردن *istimāl-k.*, مشق کردن *tajriba-k.*, تجربه کردن *maashk-k.* To practise artifice, یله بازی کردن *hila bāzi-k.* To practise physic, طبابت کردن *tibābat-k.*  
PRACTITIONER, n. حکیم *tabīb*, طبیب *hakīm*, کار آزموده *kār āzmūda*.  
PRAGMATIC, a. مداخل *gustākh*, گستاخ *madākhhal*.  
PRAGMATICALLY, ad. از روی گستاخی *az rūi gustākhī*, بطور نصواری *la tauri fuzūlī*.  
PRAISE, n. ستایش *taḍrīf* ستایش *sitāyish*, ثنا *sanā*, نعت *nadī*, شکر *shukr*, صفت *sifat*, تحسین *mudh*, مدح *āfrīn*, آفرین *tahsīn*. The praise of God, شکر *shukr*, ذکر خدا *zikrī khudā* Praise be to God, الحمد لله *al hamdu'llah*.  
PRAISE, vt. ستایش کردن *sitāyish-k.*, تعریف کردن *taḍrīf-k.*, ثنا کردن *sanā-k.*, شکر کردن *tahsīn-k.*, تحسین کردن *shukr-k.*, سپاس دادن *sipās-d.*, حمد کردن *hamd-k.*, ستودن *sitūdan*.  
PRAISEWORTHY, a. لایق ستایش *lāyaki sitāyish*, ممدوح *mamdūh*, مستحسن *mustahsan*.  
PRANCE, vi. وکری کردن *wakra'-k.*, رقصیدن *rakṣidan*.  
PRANCER, n. وکری *wakra'*.  
PRANK, n. بازی *baela*, بازی *bāzi*, رنگ *rang*, مسخره *maskhara*.  
PRATE, vi. هرز گوی *hirza-g.*, هرز کردن *yāfa-k.*



PRECEDENCE, *n.* پیش روی *pesh rawi*, تقدم *takaddum*, سبق *sabkat*, اندام *ikdām*.

PRECEDENT, *a.* پیش رو *pesh rau* مقدم *peshīn*, اول *arwal*, مقدم *mukaddam*, قبل *sābik*, سابق *kabl*.

PRECEDENT, *n.* دستور *dastūr*, نمونه *namūna*, پیشهاد *masul*, مثل *pesi nihād*.

PRECEPT, *n.* نصیحت *nasihat*, پند *pand*, حکم *hukm*, فرمان *farmān*, امر *amr*, قانون *kānūn*, فاعده *kāida*.

PRECEPTOR, *n.* ستاد *muallim*, معلم *ustād*, ادب *adīb*.

PRECESSION, *n.* پیش رفتاری *pesi raftār*, مقدمت *mukuddamat*.

PRECINCT, *n.* حد *hadd*, دیار *dayā*, کشور *kishīnār*, حواله *hawālā*, اتراف *atrāf*.

PRECIOUS, *a.* گران *girān*, گرانباه *girā māya*, قیمتی *kīmatī*, خرد *āzīz*, فخر *fākhīr*. A precious gift, هدیه *hadiyai bahīya*. Precious effects, احوال *amwālī* *naḥāis*. A precious stone, سنگ *sangi* *be kīmat*.

PRECIOUSLY, *ad.* گران *ba giri n*, با *bahā*, با *ba girān māya*, با *lāyākāna*.

PRECIOUSNESS, *n.* گران *giri n*, قیمتی *kīmatī*, ارجمندی *arjūmandī*, قیمت *qīmīyat*, با *bahā*.

PRECIPICE, *n.* خطر *khatar*, ورت *warta*, *halak*.

PRECIPITANCE, *n.* شتاب *shitāb*, تپیل *tājil*, چالاکي *chālākī*.

PRECIPITATE, *vt.* انداختن *andākhtn*, *n.* سرفرو کردن *halak-k.*, *ar farū-k.* To precipitate one's self into danger, خود را در خطر انداختن *khud rā*

*dar khatar-k.*—(hurry-rashly) تعجیل *tājilī* *bi* *shitāb*—*dar khatar-k.*—(fall headlong) سرنگونی *sar nigūn-u*.

PRECIPITATE, *a.* (hasty) جلد *zūd*, زود *zūd*—(imprudently hasty) معیالکت *mutahālik*, معیور *mutahanawir*—(violent) خشمناک *ghazalnāk*, خشمناک *khasm-nāk*.

PRECIPITATELY, *ad.* شتاب *ba shitāb*, با *ba zūdī*, سرعت *ba surdī*.

PRECISE, *a.* (accurate) درست *darust*, صحیح *sahīh*, کامل *kāmil*—(definite) محدود *mahdūd*, معین *maruyyin*, مقرر *mukarrar*.

PRECISELY, *ad.* (exactly) با دقت *bā dikkat*, کاملاً *mukammalan*—(difinite-ly) مستقلاً *mustakilāna*—(ceremoniously) با تکلف *bā takalluf*.

PRECISENESS, *n.* (exactness) درستی *churustī*, کمال *kamāl*—(definiteness) یقین *yakīn*, تاهکت *tahkt*.

PRECLUDE, *vt.* بیرون داشتن *birūn-d.*, محروم کردن *mant-k.*, مانع کردن *mah-rūm-k.*, دفع کردن *dafī-k.*.

PRECLUSION, *n.* منع *mant*, سد *sadd*.

PRECOCIOUS, *a.* زود رس *zūd ras*, سبق *sabkat*, گیر *gīr*.

PRECOGNITION, *n.* پیش دانی *peshdāni*, علم سابق *ilmī sābik*.

PRECONCEIVE, *vt.* پیش انداختن *pesh p.*, پیش از وقت اندیشیدن *pesh an wakt-a*.

PRECONCEPTION, *n.* پیش بینی *pesh bīnī*, فکر مقدم *fikrī mukaddam*, فکر سابق *fikrī sābik*.

PRECONTRACT, *n.* عذر مقدم *dkd*, مقدم *mukaddam*, عهد و پیمان پیشین *ahd u paymāni peshīn*.

- PRECONTRACT**, *vt.* عقد مقدم ساختن *akdi mukaddam-s.*
- PRECURSOR**, *n.* پیشرو *peish rau*, مقدمه *mukaddama.*
- PREDĀL**, *a.* تاراجی *tārāji*, غارتی *ghāratī.*
- PREDECESSOR**, *n.* پیشینه *peishina* (*pl.* پیشینگان *salaf*, مقدم *mutakaddim.*
- PREDESTINARIAN**, *a.* قابل تقدیر *kābili takdir*, قدری *kadrī.*
- PREDESTINATION**, *n.* سر نوشت *sar narvisht*, تقدیر *takdir*, قضا و قدر *kazā u kadr*, طالع *tālā.*
- PREDESTINE**, *vt.* تقدیر کردن *takdir-k.*, قسمت *mukaddar-s.*, تقدیر نمودن *kismet-n.*
- PREDESTINED**, *a.* مقدم *mukaddar*, سر نوشت *sar narvisht.*
- PREDETERMINATION**, *n.* عزیمت پیشینه *azimati peishina*, مقدم قرار *karāri mukaddam.*
- PREDETERMINE**, *vt.* نیت پیش گرفتن *niyat peish-g.*, عزیمت پیش گرفتن *azimat peish-g.*
- PREDICAMENT**, *n.* حالت *hālat*, شان *shām*, حال *hāl*, نوبت *narubat*.
- PREDICATE**, *vt.* اقرار کردن *ikrār-k.*, نسبت دادن *khavar-d.*, نسبت نمودن *nisbat-n.*
- PREDICATE**, *n.* (in Gram.) خبر *khavar.* — (logic) محذس *muhaddas.* The subject and the predicate. مقدم و تالی *mukaddam u tāli.*
- PREDICATION**, *n.* اقرار *tadrif*, تعریف *ikrār*, اثبات *isbat.*
- PREDICT**, *vt.* خبر غیب *peish-g.*, گفتن *khavar-ghayb-n.*, دلالت ساختن *dalalat-s.*, فال گفتن *fāl-g.*
- PREDICTION**, *n.* غیب *khavari*, خبر *ghayb*, فال گویی *fālgūi.*
- PREDISPOSE**, *vt.* پیش تیار کردن *peish tayyār-k.*, آماده ساختن *āmāda-s.*
- PREDISPOSITION**, *n.* توجه *tarcajja*, میل *peish tayyārī*, رغبت *mayl*, رغبت *ragibat.*
- PREDOMINANCE**, *n.* دست *dast*, غلبه *ghalaba*, سبقت *sibkat*, عموم *umūm*, رواج *riwāj.*
- PREDOMINANT**, *a.* غالب *ghālib*, اغلب *aghlab*, مستولی *mustūlī*, رایج *rāij.*
- PREDOMINATE**, *vi.* غالب آمدن *ghālib ā.*, مسلط شدن *musallit-sh.*
- PRE-ELECT**, *vt.* پیش گزیدن *peish-g.*, قبل *kabl*, اختیار نمودن *ikhtiyār-n.*
- PRE-EMINENCE**, *n.* سبقت *sibkat*, فوقیت *faukiyat*, فضیلت *fazilat*, امتیاز *imtiyāz.*
- PRE-EMINENT**, *a.* انض *afzal*, ممتاز *mumtāz*, پیش دست *peish dast*, مستولی *mustūlī.*
- PRE-ENGAGE**, *vt.* پیش مقرر کردن *peish mukarrar-k.*, پیش وعده کردن *peish wada-k.*
- PRE-ENGAGEMENT**, *n.* عقد پیشین *akdi peishin*, شرط مقدم *sharti mukaddam.*
- PRE-ESTABLISH**, *vt.* پیش مقرر کردن *peish mukarrar-k.*, سابق قرار دادن *sā-bik karār-d.*
- PRE-ESTABLISHMENT**, *n.* بند و بست *band u bast*, پیشین تعیین *peishin tayyuni mukaddam.*
- PRE-EXIST**, *vt.* وجود مقدم داشتن *vujūdi mukaddam-d.*
- PRE-EXISTENCE**, *n.* وجود مقدم *vajūdi mukaddam*, پیش هستی *peish hastī.*
- PREFACE**, *n.* دیباچه *mukaddama*, دیباچه *diibācha.*

- PREFACE**, *vt.* مقدمه پيش کردن *peesh-k*, ديباچه نوشتن *mukaddama-n*, *libācha-n*.
- PREFATORY**, *a.* ديباچه متعلق *mutadl-iki dibācha*.
- PREFECT**, *n.* مباشر *sarwar*, ناظر *mubāshir*, والي *wālī*.
- PREFER**, *vt.* (give a preference) مقدمه لایق ترجیح *bahtar*, *lāyaki tarjih*, اصل *afzal*, احسن *ahsan*.
- PREFERENCE**, *n.* در گزیدگی *bar guzīdagī*, رغبت *tarjih*, تقدیم *takdīm*, *raghbat*.
- PREFERMENT**, *n.* سر بلندی *tarakkī*, سر بلندی *sar bulandī*, سر ترازى *sar farāzī*, اقبال *ikbāl*.—(a place of honor or profit) منصب *mansab*, مرتبه *martaba*, پای *pāya*.
- PREFIX**, *vt.* پیش نهادن *peesh-n*, در قبل نشانیدن *takaddum-s*, *dar kabl-n*, به مقدمت نمودن *ba mukaddamat-n*.
- PREFIX**, *n.* ادات الجزا *adātu'l jazā*, حرف وصل *harfi wasl*.
- PREGNANCY**, *n.* بار داری *haml*, بار داری *bār dārī*, آبستگي *ābistagī*.
- PREGNANT**, *a.* باردار *hāmila*, باردار *bārdār*, آبسته *ābista*. To make pregnant, حامله کردن *hāmila-k*. To become pregnant, حامله شدن *hāmila-sh*. بار گرفتن *bār-g*.
- PREJUDGE**, *vt.* پیش آگاهی و دانش دادن *bi dānīsh wa āgāhī*, *rāi-d*, دانستن *nā dānīsta hukm-k*.
- PREJUDICE**, *n.* پیش آگاهی و تفحص *vāi bi dānīsh u tafahhus*, فکر بی خبری *fikri bi khabar u taftīsh*.—(prejudice for or against) متعصب *tadessub*.—(in favor of) میل *mayl*, طرف داری *tarafdārī*, رغبت *raghbat*.—(against) بد گمانی *bad gumānī*.—(detriment) *parar*. ضرر *ziyān*, زیان *nukṣān*.
- PREJUDICE**, *vt.* (injure) زیان رسانیدن *ziyān-k*, *zarar-r*.—(fill with prejudices, خبر و تفحص *arwahmī bi khabar u taftīsh-a*.—(for or against) متعصب *mutadessib-k*.—(in favour of) میل کردن *māyil-k*.—(against) بد گمانی *bad gumānī-a*.
- PREJUDICIAL**, *a.* ضرر رسان *muzīrr*, ضرر رسان *zarar rusān*, زیان آور *ziyān dīwar*, متعصب *mutadessib*.
- PRELIMINARY**, *n.* مقدمه *mukaddama*, افتتاح *iftitāh*, سر آغاز *sar āghāz*.
- PRELIMINARY**, *a.* مقدمه *mutakaddim*, ابتدای *ibtidāyī*.
- PRELUDE**, *n.* پیشرو *mukaddama*, پیشرو *peshraw*.
- PRELUDE**, *vt.* مقدمه ساختن *mukaddama-s*, پیش خواندن *peesh-kh*.
- PREMATURE**, *n.* قبل الوقت *kabl'ul waqt*, بی مهل *bi mahāl*, بی وقت *bi waqt*, پیش از زمان *peesh az zamān*. A premature death, *ikhtisār*.
- PREMATURELY**, *ad.* پیش از زمان *peesh az zamān*, قبل الوقت *kabl'ul waqt*, زود *ba sūdī*.
- PREMEDITATE**, *vi.* پیش بینی کردن *peesh bandī-k*, پیش اندیشیدن *peesh-andīsh*.

ووجه تدارک *fikri mutakaddim-g.*,  
 مقدم نمودن *tadbir-n.*  
**PREMEDITATED**, *a.* پیش اندیشیده *pesh andishida*,  
 مقدم *bā fikri mutakaddim.*  
**PREMEDITATELY**, *ad.* با قصد سابق *bā kasdi sābik.*  
**PREMEDITATION**, *n.* پیش اندیش *pesh andisha*,  
 نیت *niyat*, تامل *tāmmul*, قصد *kasd*,  
 ارادت *irādat*. Without premeditation,  
 بی تامل *bī fikr*, بی نیت *bī niyat*. With premeditation,  
 با تامل *bā fikr*, با نیت *bā niyat*, با قصد *bā kasd*,  
 ارادت *bā irādat*.  
**PREMIER**, *n.* وزیر اعظم *wazīri āzam*.  
**PREMIER**, *a.* نخست *nukhust*, اول *awwal*.  
**PREMISE**, *vt.* تصور کردن *tasavvur-k.*,  
 تقدیم *mukaddama-s.*, مقدمه ساختن *takdīm-k.*  
**PREMISES**, *n.* مقدمات *mukaddamāt*,  
 تقدیمات *takaddumāt*. — (houses and lands)  
 عمارات *ākār (pl.)*.  
**PREMIUM**, *n.* پاداش *pādāsh*, عوض *tuwaz*,  
 بخشش *bakhshish*, مزد *muзд*, اجر *ujr*,  
 وجه بیم *wajai bima*.  
**PREMONITION**, *n.* نصیحت *nasihat*,  
 آگاهی *āgāhi*.  
**PREMONITORY**, *a.* نصیحت نما *nasihat numā*,  
 آگاه ساز *āgāh sāz*.  
**PREOCCUPANCY**, *n.* پیش گیری *pesh gīri*,  
 پیش دستی *pesh dastī*.  
**PREOCCUPY**, *vt.* پیش گرفتن *pesh-g.*,  
 قبل تصرف کردن *kabl tasarruf-k.*  
**PREORDAIN**, vide **PREDESTINE**.  
**PREPAID**, *a.* قبل ادا شده *kabl adā shuda*.  
**PREPARATION**, *n.* آمادگی *āmādagi*,  
 تدارک *tadārūk*, تکمیل *takmil*, تیاری *tayyārī*.  
**PREPARATIVE**, *a.* تدارک ساز *tadārūk sāz*,  
 آمادگی *bā āmādagi*.

**PREPARATIVELY**, *ad.* تدارک *barojai tadārūk*,  
 آمادگی *bā āmādagi*.  
**PREPARATORY**, *a.* ابتدائی *ibtidāī*,  
 اول *awwal*.  
**PREPARE**, *vt.* آماده کردن *āmādan*,  
 مهیا *āmāda-k.*, تیار کردن *tayyār-k.*,  
 پرداختن *pardākh-tan*,  
 آمادگی *āmādagi*, تدارک کردن *tadārūk-k.*  
**PREPARED**, *a.* آماده *āmāda*, مهیا *muhyyā*,  
 مستعد *musta'idd*, درست *durust*, حاضر *hāzir*.  
**PREPAY**, *vt.* اول ادا نمودن *awwal adā-n.*  
**PREPAYMENT**, *n.* پیش دهی *pesh dahī*,  
 تسلیم قبل *taslīmī kabl*.  
**PREPONDERANCE**, *n.* ترجیح *tarjih*,  
 تجاوز *zīyād sangīnī*, زیاد سنگینی *tajāwuz*.  
**PREPONDERATE**, *vt.* ترجیح نمودن *tarjih-n.*,  
 زبر کردن *zer-k.*, سنگین تر *sangīn tur-b.*  
**PREPOSITION**, *n.* حرف جر *harfi jarr*,  
 ادات *adāt*.  
**PREPOSSESS**, *vt.* قبل تصرف کردن *kabl tasarruf-k.*  
**PREPOSTEROUS**, *a.* زبر و زبر *zer u zabar*,  
 معکوس *madkūs*, سرنگون *sur nigūn*,  
 باطل *bātil*.  
**PREPOSTEROUSLY**, *ad.* بر عکس *bar āks*,  
 مخالفانه *mukhālafāna*.  
**PREPUCE**, *n.* غلغله *ghulfa*.  
**PREROGATIVE**, *n.* امتیاز *imtiyāz*,  
 استحقاق *istihkāq*.  
**PRESAGE**, *n.* دلالت *hikmat*, حکمت *dalālat*,  
 علامت *tālt*, طالع *fāl*, فال *dlāmat*.  
**PRESAGE**, *vt.* نشان دادن *khābar-d.*,  
 قبل اظهار داشتن *nishān-d.*,  
 نشان دادن *kabl izhār-d.*  
**PRESBYTER**, *n.* صاحب القدس *sāhibu'l*

*kade*, شيخ *shaykh*, امام *imām* (pl. *āimā*)  
راه *rāhib*.

PRESCIENCE, *n.* غیب علم *ilmī ghayb*,  
پیش بینی *pesh bīnī*.

PRESCIENT, *a.* غیب دان *ghaybdān*,  
عالم غیب *ālīmī ghayb*.

PRESCRIBE, *vt.* (order, direct) فرمودن  
*farmūdan*, حکم کردن *hukm-k.*, امر  
نمودن *amr-n.* To prescribe as a  
physician, نسخه دادن *nuskha-d.*,  
نوشته دادن *bazashukī-n.* To prescribe  
bounds, حدود تعیین کردن *hudūd  
tayyīn-k.*—(become a law) شریعت  
شدن *sharīāt u ādat-sh.*

PRESCRIBED, *a.* فرموده *farmūda*,  
مأمور *māmūr*, مرسوم *marsūm*.

PRESCRIPTION, *n.* قاعده *kāyida*, رسم  
*rasm*, دستور *dastūr*.—(ancient custom)  
سابقه *sābika*. A medicinal prescription,  
نسخه *nuskha*, رسم حکیم *rasmi hakīm*.

PRESENCE, *n.* 1. (state of being pre-  
sent) وجود *wujūd*, حضور *huzūr*. 2. (air,  
demeanour) روی *rūi*, چهره *chakra*,  
وجه *waja*. Presence of mind, هشیاری  
*hūshyārī*, دلیری *dilerī*. In the pre-  
sence of, در حضور *dar huzūr*, روبرو  
*rūbarū*.

PRESENT, *a.* 1. (not absent) حاضر *hāzīr*,  
موجود *maujūd*. 2. (not past) حال  
*hāl*, نا گذشته *nā guzashta*. 3. (at  
hand) تیار *tāyyār*, آماده *āmāda*. To  
be present, حاضر شدن *hāzīr-sh.* The  
present time, زمان حال *zamāni hāl*.  
At present, حالا *hālā*, اکنون *akūn*.

PRESENT, *n.* بخشش *bakhshish*, نذر *nazr*,  
تخف *tnāyat*, انعام *inām*, تحفه *tuhfa*.

PRESENT, *vt.* بخشش دادن *bakhshish-d.*,  
تخف دادن *tuhfa-d.*, عطا نمودن *ātā-n.*,  
احسان دادن *ihsān-d.* To present to

view, ظاهر کردن *zāhir-k.* To present  
one's self, حاضر شدن *hāzīr-sh.* To  
present a complaint, شکایت کردن  
*shikāyat-k.*

PRESENTATION, *n.* اهدا *ihdā*, تقدیم  
*takdīm*, احضار *ihzār*, عرض *arz*.

PRESENTLY, *ad.* فی الفور *fil faur*, زود  
*zūd*.

PRESENTMENT, *n.* حضور *huzūr*, عرض  
*arz*.

PRESERVATION, *n.* حفاظت *hifāzat*,  
حمایت *himāyat*, حراست *hirāsat*.

PRESERVE, *vt.* نگاه داشتن *nigāh-d.*,  
محافظة کردن *hifz-k.*, حفظ کردن  
*muhāfazat-k.* حمایت دادن *himāyat-d.*,  
حراست کردن *hirāsat-k.* To preserve  
fruits, مره ساختن *murabba-s.*

PRESERVE, *n.* مره *murabba*.

PRESERVER, *n.* محافظ *muhāfiz*, نگاهبان  
*nigāhbān*, دستگیر *dastgīr*.

PRESIDE, *vi.* صدر نشین شدن *sadr nishīn-  
sh.* رئیس بودن *rais-b.*, پیشرو شدن  
*pesh rau-sh.*

PRESIDENCY, *n.* صدر نشینی *sadr  
nishīnī*, ولایت *vilāyat*, ریاست *riyāsat*.

PRESIDENT, *n.* صدر نشین *sadr nishīn*,  
میر مجلس *mir majlis*, پیشوا *peshwā*, سردار  
*sardār*, رئیس *rais*. Vice-president,  
رئیس ثانی *raisi sānī*.

PRESS, *vt.* 1. (compress) شکنجه کردن  
*shikanja-k.* 2. (squeeze) انفشردن  
*afshurdan*, پالودن *pālūdan*. 3. (distress)  
تصدیع دادن *tasdiq-d.*, آسurdan,  
راندن *istirār-k.* 4. (drive) راندن  
*rāndan*, جبر کردن *jabr-k.* To  
press with argument, با حجت الزام  
کردن *bā hujjat ilzām-k.* To press upon  
دلیل *dalīli burhānī-n.* To press upon  
تنگ کردن *dar gusha-r.* To press upon in battle  
*tang-k.*

کردن *hujūm-k.*, حمل ساختن *hamla-s.*  
 —(blockade) حصر کردن *hasr-k.* To  
 press into the service of the state,  
 گرفتن *sukhra-g.* To press on  
 (go fast), سرعت شتاب دادن *shitāb-z.*  
 کردن *surd-k.* To press to a conclusion,  
 بسرانجام رسانیدن *ba sar anjām-sh.*  
**PRESS, n.** شکنجه *shikanja*, معسر *māsar*,  
 انشگر *afshurgar*. 2. (chest for holding  
 clothes) دانه جامه *jāma dān*, دانه  
 هنگامه *hangāma*, 3. (throng, tumult)  
 ازدحام *azhdihām*.  
**PRESSING, a.** فشار *fishār*, عصر *āsr*,  
 مزاحمت *muzāhamat*.—(earnest) دیرم  
*mubrim*, مؤکد *muakkid*.—(important)  
 سخت *muhimm*.—(distressing) شدید  
*shadīd*.  
**PRESSMAN, n.** مطبع گردان *matbā gar-*  
*dān*, چاپ گر *chāp gar*.  
**PRESSURE, n.** فشار *fishār*, عصر *āsr*.—  
 (oppression, grievance) تعدی *taʿdī*,  
 آزار *āzār*, جور *jaur*, کهر *kahr*.—(im-  
 pression) علامت *dlāmat*, نشان *nishān*.  
 —(weight) وزن *māzn*.—(urgency)  
 فشار هوا *tākid*. Pressure of air,  
*fishāri hawā*. Pressure of business,  
 کسرت مشاغل *kasrati mashāghil*.  
**PRESTIGE, n.** نیک نامی *shuhrat*, شهرت  
*nek nāmī*, آبرو *āl-rū*.  
**PRESUMABLE, a.** محتمل *muhtamal*,  
 واهی *wahmī*, ممکن *mumkin*.  
**PRESUME, vt.** (suppose) پنداشتن *pin-*  
*dāshān*, خیال گمان کردن *gumān-k.*,  
 داشتن *khiyāl-d.*—(to have presump-  
 tion, impudence) گستاخ بودن *gustākh-b.*,  
 جسارت کردن *jisārat-k.*  
**PRESUMER, n.** صاحب خیال *sāhibi*  
 اهل مغروری *gustākh*, *ahli maghrūrī*.

**PRESUMPTION, n.** (supposition) پندار  
*pindār*, گمان *gumān*, اندیشه *andīsha*,  
 تصور *tasawwur*.—(arrogance) تکبر  
*takabbur*, غرور *ghurūr*.  
**PRESUMPTIVE, a.** پنداشتم *pindāshā*,  
 مغرور *mutuswwar*, گستاخ *gustākh*,  
 مغرور *maghrūr*, خود بین *khudbīn*.  
**PRESUMPTUOUSLY, ad.** گستاخانه *gustā-*  
*khāna*, "مغرورانه" *maghrūran*.  
**PRESUPPOSE, vt.** پیش اندیشه کردن  
*pesh andīsha-k.*  
**PRETENCE, n.** حیل *hila*, بهانه *bahāna*,  
 بوش *riyā*, غدر *ghadr*, مکر *makr*,  
 دعوی *dāwa*.—(claim) *pūzish*.  
**PRETEND, vt., vi.** پنهان کردن *bahāna-k.*,  
 با ریا گفتن *āzri durūgh-k.*,  
 دعوی نمودن *bā riya-g.*—(lay claim to)  
*dāwa-n*, طلب کردن *tulab-k.* To  
 pretend to superior merit, اغوار نمودن  
*izhāri tafāzul-n*.  
**PRETENDER, n.** دعوی کننده *dāi*,  
*dāwa kunānī*.—(boaster) لاف زن  
*lāf zan*, خود فروش *khūd furūsh*.  
**PRETENSION, n.** دعوت *dāwat*, علاقه  
*ilāka*, مطلب *matlab*, دعوی *dāwa*.  
 To explain one's pretensions, مدعی  
 بیان کردن *muddāʾ bayān-k.* To sup-  
 port one's pretensions, مدعی نافذ  
 کردن *muddāʾ tāid-k.*  
**PRETERIT, a.** ماضی مطلق *māzī*  
*mutlak*.  
**PRETERNATURAL, a.** خلاف ذات  
*khilāfi zāt*, قاعده خلاف *khilāfi kāda*,  
 نامطوع *nā matbūd*.  
**PRETEXT, n.** vido **PRETENCE**.  
**PRETTILY, ad.** با نزاکت *latīfāna*,  
 با لطف *bā nazākat*, ظریفانه *zarīfan*,  
 با لطف *bā lutf*.  
**PRETTINESS, n.** خوش نمایی *khūsh*

نراکت *numāi*, حسن *husn*, جمال *jamāl*, نراکت *numāi*, نطف *lutf*.

PRETTY, *a.* خوب صورت *jamīl*, لطیف *khush-khūb sūrat*, لطیف *latīf*, خوشنما *khush-numā*. *ad.* (in some measure) به وجه *bar waja*, بطور *ba taur*,

PREVAIL, *vi.* غالب شدن *ghālib shan*, دست یافتن *dast-y*. To prevail upon, رواج داشتن *rawāj-d*, جاری شدن *rāghīb-sh*, راجب شدن *jāri-sh*.

PREVAILING, *a.* غالب *ghālib*.

PREVALENCE, *n.* انزونی *ghalaba*, رواجی *afzūnī*, استیلا *istilā*,—(currency) رواجی *rawānī*, رواج *rawāj*.

PREVALENT, *a.* مستولی *mastaurī*,—(current) جاری *jārī*, رایج *rāij*, عمومی *āmūmī*.

PREVALENTLY, *ad.* غالباً *ghāliban*, از قوت *az kuwat*, بزور *ba zaur*,—(currently) عمومی *āmūman*.

PREVARICATE, *vt.* فسق نمودن *fisk-n*, معصیت کردن *baghī-g*, بغی گفتن *maḍsiyat-k*.

PREVARICATION, *n.* حیل بازی *hila*, بغی *baghī*, معصیت *maḍsiyat*.

PREVARICATOR, *n.* حیل باز *hila bāz*, محیل *muhil*.

PREVENT, *vt.* منع کردن *bāz-d*, مانع کردن *manī-k*, ممانعت کردن *mumāniāt-k*, منع کردن *musāhimī-sh*, مانع ساختن *ṣadd-k*, مانع شدن *mānt-sh*.

PREVENTION, *n.* مزاحمت *mant*, ممانعت *mumāniāt*, تعرض *tadririz*.

PREVENTIVE, *a.* معارض *mānt*, مانع *maḍrīz*.

PREVIOUS, *a.* پیش *pesh*, قبل *kabl*, مقدم *matākhaddim*, سابق *sābik*. Previous to

this, قبل از این *pesh dz in*, قبل از این *kabl az in*.

PREVIOUSLY, *ad.* قبل از این *kabl az in*, من قبل *min kabl*, سابقاً *sābikan*, قبل الزمان *kabluzzamān*.

PREY, *n.* شکار *shikār*, صید *sayd*, تاراج *tārāj*, غنیمت *ghanīmat*. A beast of prey, شیر *shirza*, حیوان درنده *haywāni darinda*.

PREY, *vi.* صید نمودن *shikār-k*, بهیما گرفتن *sayd-n*. To prey upon, خسارت و غارت کردن *yaghmā-g*, اکل *khīṣārat u ghārat-k*,—(corrode) اکل کردن *akl-k*, دندیدن *dandīdan*.

PRICE, *n.* قیمت *kīmat*, ارز *bahā*, ارز *arz*. Price paid for any thing hired, کرایه *kirāya*, پایی مزده *pāya mizda*. The current price of provisions, نرخ *nirkh*. Price paid by a captive for liberty, فدای *fidā*. High price, گران *girān*, باهلی *baḥlī*, مبلغ *mablaghi* *khatir*. Low-priced, سبک ماہ *sabuk māya*, ارزان *arzān*, کمبها *kambahā*. To be at a low price, ارزان شدن *arzān-sh*. According to the market price, بحسب نرخ بازار *ba hasbi nirkhi bāzār*. To fix a price, نرخ کردن *nirkh-k*. Without price, بلا عوض *talīfan*. At the lowest price, بسیار *bilā ṭwaz*. The lowest price, با بلیمت آخر *ba bisyār arzān*, با کیماتی آخیر *ba kīmatī ākhīr*.

PRICE, *vt.* نرخ کردن *kīmat-k*, نرخ نمودن *nirkh-n*.

PRICELESS, *a.* بی بها *bī bahā*, بیش قیمت *bish kīmat*.

PRICK, *vt.* خراشیدن *khāshīdan*, گزیدن *gazīdan*, درد کردن *dard-k*,—(pain) ترش کردن *āzār-k*,—(make acid) تیز کردن *tīz-k*,—(grow

- acid) ترش شدن *tursh-sh*. To prick with reproaches, طعن و طعن کردن *ta'dn u tamak*.
- PRICK, *n.* سیخ *nishāngūh* نشانگاه *sikh*.  
—(pain) درد *dard*, وجع *waj*.
- PRICKLE, *n.* خار *khār*, شوک *shauk*.
- PRIDE, *n.* کبر *kibr*, غرور *gharūr*, خود بینی *khud bīnī*, تکبر *takabbur*, کردن گردن *gardanīkashī*, نخوت *nikhwat*.
- PRIEST, *n.* امام *imām*, کاهن *kāhin*, ملا *mullā*, پیر *pīr*, مرشد *murshid*.
- PRIESTHOOD, *n.* امامت *imāmat*, پیشوا *peshwā*.
- PRIESTLY, *ad.* امامت *imāmat*, کاهن *kāhin* منسوب *kāhin mansūb*.
- PRIM, *n.* راست *rāst*, دقیق *dukik*.
- PRIMACY, *n.* رباست کبریا *riyāsati kubra'*, سروری *sarwarī*.
- PRIMARILY, *ad.* نخست *nukhuṣt*, اولاً *awwalan*, در ابتدا *dar ibtidā*.
- PRIMARY, *a.* اول *awwal*, اصلي *aslī*, قدیم *kadīm*, سابق *sābīk*, پیشین *peshīn*.
- PRIMATE, *n.* امام اعظم *imāmi āzam*, خلیفه *khalīfa*.
- PRIME, *a.* خوبترین *khūbtarīn*, اصلي *aslī*, افضل *ashraf*, اشرف *afzal*.
- PRIME, *n.* (of day) فجر *fujr*, صبح *ṣabāh*.  
—(best part) عین *dyn*, گزیده *guzīda*.  
The prime of life, عفتوان جوانی *anfawāni jawānī*. Prime cost, اصل *asl kīmat*, بهای نخست *bahāi nakhuṣt*.
- PRIMER, *n.* مقدمه *kitābi mukaddama*, کتاب اول *kitābi awwal*.
- PRIMEVAL, *a.* قدیم *kadīm*, پیشین *peshīn*, نخستین *kūhna*, سابق *sābīk*, نخستین *nakhustīn*.
- PRIMITIVELY, *ad.* مقدمه *mukaddaman*, در اصل *dar asl*.
- PRIMITIVENESS, *n.* پیشینی *peshīnī*, قدیمی *kadīmī*.
- PRIMOGENIAL, *a.* نخست زاده *nukhuṣt zāda*.
- PRIMORDIAL, *a.* اول *awwal*, اصلي *aslī*.
- PRINCE, *n.* ملک *malik*, خان *khān*, امیر *amīr*, شاهزاده *shāhzāda*, ملک زاده *malik zāda*.
- PRINCEDOM, *n.* سلطنت *saltanat*, حکومت *hukūmat*.
- PRINCELY, *a.* شاهانه *shāhāna*, امیرانه *amīrāna*.
- PRINCESS, *n.* ملکه *malika*, سلطان *sultāna*.—(kings' daughter) شاهزادی *shāh-zādī*.—(wife of a prince) خاتون شاه *khatūni shāh*, بیگم *begam*.
- PRINCIPAL, *a.* اصل *asl*, اول *awwal*, مطلق *mutlak*.
- PRINCIPAL, *n.* سردار *sardār*, رئیس *ra'īs*, پیشوا *peshwa*.—(sum) اصل *zari asl*, سرمایه *sarmāya*.
- PRINCIPALITY, *n.* حکومت *hukūmat*, حکم رانی *hukm rānī*.
- PRINCIPALLY, *ad.* خصوصاً *khasūsan*, بهای *hakkan*, فرضاً *farzan*, بالغاً *ghāyat*.
- PRINCIPLE, *n.* عنصر *unsur* (element).—(original cause) اصل *asl*, (pl. عناصر *masādar*).—(fundamental truth) مصدر *masdar*.—(fundamental truth) *mukadlāma maḍlūm* معلوم بنفسه *banafsihi*, ظاهر *matlabi*, *zāhir*.—(motive) موجب *mūjab*, باعث *bāts*.
- PRINT, *vt.* نقش کردن *naksh-k.*, نشان *nishān-k.*, طبع کردن *tabṭ-k.*
- PRINT, *n.* نقش *naksh*, علامت *dlāmat*, نشان *nishān*, اثر *asar*, چاپ *chāp*.
- PRINTER, *n.* طابع *tabbā*, چاپگر *chāppgar*.
- PRINTING, *n.* فن طبع *fanni tabṭ*. Print-  
ing ink, مرکب چاپ *murakkabi chāp*.



- Printing office, چاپخانه *chāpkhāna*, مطبع *matbʿ*.
- PRINTLESS, *a.* بی نشان *bī nishāna*.
- PRIOR, *n.* رئیس الرهبان *raisurrahbān*.
- PRIOR, *a.* پیشین *peshīn*, پیش *pesh*, قدیم *kadīm*, قبل *kabl*. To be prior, پیش *pesh-sh.*, قبل شدن *kabl-sh.*
- PRIORITY, *n.* تقدم *takaddum*, اولیت *awwaliyat*, مقدمت *mukaddamat*.
- PRISM, *n.* منشور *maushūr*.
- PRISON, *n.* زندان *zindān*, حبس *habs*, باندی خانہ *kayd khāna*, قیدخانہ *khāna*.
- PRISON, *vt.* در زندان نواندن *dar zinān-n.*, حبس نمودن *asīr-k.*, اسیر کردن *habs-n.*
- PRISONER, *n.* اهل زندان *asīr*, اسیر *ahli zindān*, قیدی *kaydī*. To take prisoner, گرفتار کردن *giriftār-k.*, اسیر کردن *asīr-g.*
- PRISTINE, *a.* سابق *sābik*, اصلي *aslī*.
- PRITHEE, *n.* دارم التماس *iltimās dāram*.
- PRIVACY, *n.* (state of being 'alone') تنهایی *tanhāi*, یگانگی *yugānagī*.— گوشه نشینی *khilwat*, خلوت (retirement) *gūsha nashīnī*.—(state of being secret) پوشیدگی *poshidagī*, پنهانی *pinhānī*.—(place of retirement) خلوت گاه *khilwat gāh*.
- PRIVATE, *a.* (alone) تنها *tanhā*, یکانه *yagāna*. مخفی *yagāna*. مجرود *mujarrad*.—(secret) مخفی *makhfī*, نهان *nihān*.—(not public) مخدوع *makhshūs*, خاص *khāss*. In private, تنها *tanhā*. Private effects, خاصه *amwālī khāssa*. A private chamber, خلوت گاه *khilwat gāh*.
- PRIVATEER, *n.* با کشتی در *kishti i dard*.
- PRIVATELY, *ad.* (secretly) با نهفتگی *bā nihftagī*, مخفی *makhfī*.—(alone)
- تنها *tanhā*, خلوت *bakhilwat*. Privately and publicly, "و جهراً" و "سراً" *airran wa jaharan*. "و علانیة" و "سراً" *airran wa dlāniyatam*.
- PRIVATENESS, *n.* نهفتگی *nihftagī*, پنهانی *pinhānī*.
- PRIVATION, *n.* عدم *ādam*, احتیاج *ihtiyāj*.
- PRIVATIVE, *a.* عدمی *ādamī*, انکاری *inkārī*.—(Gram.) حرف نفی *harfi naftī*.
- PRIVILEGE, *n.* امتیاز *āzādī*, امتیاز *imtiyāz*, حق *hakk* (pl. حقوق).—(written) برات *barāt*.
- PRIVILEGE, *vt.* معاف کردن *muāf-k.*, منشور دادن *man-shūr-d.*, حق دادن *hakk-d.*
- PRIVILY, *ad.* vide PRIVATELY.
- PRIVITY, *n.* (consciousness) آگاهی *āgāhī*, شناسایی *shināsāī*, خبرداری *khābardārī*, همدانش (joint knowledge) *ham dānīsh*, همرازی *ham rāzī*.
- PRIVY, *a.* واقف *khābardār*, خبردار *wākif*. Privy to a secret, همراز *hamrāz*. A privy counsellor, صاحب دیوان *sāhibi dīwān*, وزیر *wazīr*.
- PRIVY, *n.* پای خانه *jāi zarūr*, جایی ضرور *pāya khāna*. To go to the privy, بقضای حاجت رفتن *ba kazāi hājat-r.*
- PRIZE, *n.* عوض *iwaz*, هدیه *hidiya*, غنیمت *bakhshish*.—(booty) غنیمت *ghanīmat*, یغما *yaghma*.
- PRIZE, *vt.* غنیمت داشتن *āzīz-d.*, اعتبار کردن *ghanīmat-sh.*, شمردن *ātibār-k.*
- PROBABILITY, *n.* احتمال *ihhtimāl*, معقولیت *mākulīyat*, قابلیت *kābiliyat*.
- PROBABLE, *a.* معقول *muhtamāl*, محتمل *mākul*, ممکن *mumkin*.
- PROBABLY, *ad.* معقولانه *mākulāna*,

احتمال *az rūi ihtimāl*, شاید *shāyad*.  
**PROBATE**, *n.* امتحان *isbāt*, اثبات *imtihān*.  
**PROBATION**, *n.* دلیل *dalīl*, برهان *burhān*, آزمون *isbāt*, امتحان *imtihān*, آزمایش *āzmāyish*.  
**PROBATIONAL**, *a.* امتحانی *imtihāni*, در *dar madrazi āzmāyish*.  
**PROBE**, *n.* سبار *mīhrāf*, محراب *sibār*.  
**PROBITY**, *n.* راستی *diyānat*, راستی *raštī*, صلاح *salāh*, پارسائی *pārsāi*, اخلاص *ikhlas*.  
**PROBLEM**, *n.* مسأله *masala*, (مسائل *pl.*) *muškil*, لغز *lughaz*, معما *muḍammā*.  
**PROBOSCIS**, *n.* خرطوم *khartūm* (*pl.* خراطیم).  
**PROCEDURE**, *n.* رفتار *muāmala*, معامله *raftār*, روش *wazf*, وضع *sulūk*, سلوک *rawish*, عمل *āmal*.  
**PROCEED**, *vt.* پیش *guzashtan*, گذشتن *peš-r.*, رفتن *harakat-n.*, حرکت نمودن *istimrār-k.*—(act, transact) کردن *hardan*, معامله *āmal-s.*, عمل ساختن *muāmala-k.*—(flow) صدور کردن *sudūr-k.*, در آمدن *dar āmadan*.  
**PROCEEDING**, *n.* معامله *rawān*, روان *muāmala*, مصلحت *āmal*, داد مقدمه *rui dādi mukaddama*, روی داد *rū ba kārī*, رفتن *peš raft*, پیش رفتن *paydāyish*, *pl.* *yāft*, یافتن *hāsīl*, حاصل.  
**PROCESS**, *n.* ترقی *tarakkt*, عمل *āmal*, روش *rawish*, وجه *waja*. A process at law, روی داد مقدمه *rui dādi mukaddama*, دعوی *dāwa*.—(method, management) ترکیب *tarkīb*, کار گذاری *kārgusārī*. Process of time, امداد زمان *imtidādī zamān*.

**PROCESSION**, *n.* سواری *tanvāf*, طواف *suwārī*, طایفه *tāifa*, جلوس *julūs*.  
**PROCLAIM**, *vt.* منادی کردن *manādī-k.*, اعلان کردن *ishtihār-k.*, اشتهار کردن *atlān-k.*  
**PROCLAIMER**, *n.* مودن *muazzin*.  
**PROCLAMATION**, *n.* اشتهار *ishtihār*, شهرت *shukhrat*, اعلان *tlān*, منادی *mumādī*.—(written) اشتهار نامه *ishtihār nāma*.  
**PROCONSUL**, *n.* نایب *nāyib*.  
**PROCRASTINATE**, *vt.* تا فردا موقوف *tā fardā mokūf-k.*, تاخیر نمودن *tāklūr-n.*, دفع الوقتی کردن *ma'attal-k.*, معطل کردن *waktī-k.*  
**PROCRASTINATION**, *n.* دفع الوقتی *daft ul waktī*, تاخیر *dīrangī*, درنگی *tāklūr*.  
**PROCREATE**, *vt.* تولید کردن *taulīd-k.*, ولادت کردن *paydā-k.*, پیدای *wilādat-k.*  
**PROCREATION**, *n.* پیدایش *paydāyish*, آفرینش *wilādat*, تولید *taulīd*, *āfrīnīsh*.  
**PROCREATIVE**, *a.* مولد *muwallīd*, وجود ده *wujūd dah*.  
**PROCREATOR**, *n.* والد *walīd*, خالق *khālīk*.  
**PROCTOR**, *n.* وکیل *wakīl* (*pl.* وکلا) *muāllim*.  
**PROCTORSHIP**, *n.* وکالت *wakālat*, ریاست *riyāsat*.  
**PROCURABLE**, *a.* میسر *muassar*, یافتنی *yāftanī*, دستیاب *dastyāb*.  
**PROCURATOR**, *n.* وکیل *wakīl*, مباشر *mubāshir*, نایب *nāyib*.  
**PROCURE**, *vt.* میسر کردن *muyassar-k.*, دست آوردن *dastyāb-k.*, ورزیدن *badast-ā*, *warzīdan*.  
**PROCUREMENT**, *n.* تحصیل *tahsīl*, حصول *husūl*.

**PROCURER, n.** vide PIMP.

**PRODIGAL**, *a.* مسرف *musrif*, مبدّر *mubazzir*, مفلّس *mutlif*.

PRODIGAL, n. صاحب اسراف *zāhibi isrāf*,  
 اهل موبذري *ahli mubazzi*.

PRODIGALITY, *n.* مَبْذَرِي *mubazziri*,  
اسراف *israf*.

PRODIGALLY, *ad.* مَسْرِفَانًا *musrifāna*,  
مُبَازِّزًا *mubazziran*.

**PRODIGIOUS**, *a.* عَجَب *djab*, عَجِيب *djib*.—(big) بَـزُرْج *buzurg*.

PRODIGY, *n.* عَجَب العجائب *djab*,  
*djabu'l dajāyib.*

**PRODUCE**, *vt.* ظاهر کردن *bar-ā.*, نمودن *zāhir-k.*, حاضر کردن *hāzir-k.*, نامودن *namūdan*, در میان آوردن *dar miyān-ā.*, ظهور کردن *zuhūr-k.*, پدید کردن *padid-k.*  
To produce flowers, شگفتن *shiguftan*.  
To produce fruit, ثمر دادن *samr-d.*, وجود دادن *zāwādan.*—(give birth) *wujūd-d.* To produce proof, اثبات آوردن *isbāt-ā.*, ثابت کردن *sābit-k.*

PRODUCE, *n.* پیدہ ایش *paidāyish*, حاصل *hāsil*, محصول *mahsul*.—(emolument), نفع *naft*, فایده *fāyada*.

**PRODUCIBLE, a.** بر آورده شدنی *bar*  
*āwarda shudanī.*

**PRODUCT, *n.* (mathematics) حاصل ضرب**  
*hāsilizarb.*

**PRODUCTION, n.** پیدایش *paydāyish*,  
ایجاد *ʿijād*, اثر *asar*.—(literary com-  
position) تصنیف *tasnīf*, انشاء *inshā*.

**PRODUCTIVE, a.** مولد *murwallad*, سر حاصل *sar hāsīl*.

PROEM, *n.* سر دفتر *sar daftar*, دیباچہ *dibācha*.

**PROFANATION, n.** بی ادبی *bī adabī*,  
بی امتیازی *bī imtiyāzī*.

**PROFANE, a.** پلید *palid*, ناپاک *nāpāk*,  
مُلحد *mulhid*, بی ادب *bī adab*.

PROFANE, *vt* ناپاک کردن *pā'īd-k.*, ناپاک کردن *nāpāk-k.*

PROFANELY, *ad.* از بی ادبی *az bī adabī*,  
از نا پاکی *az nā pākī*.

PROFESS, *vt., vi.* اقرار کردن *ikrār-k.*,  
ظاهر کردن *zāhir-k.*, دعوی کردن *dad-  
va-k.* To profess friendship, اظهار  
کردن دوستی *ishāri dosti-k.* To pro-  
fess veracity, صداقت پیش شدن *sida-  
kut peshā-sh.*

PROFESSEDLY, *ad.* ظاهراً *zāhīran.*

PROFESSION, *n.* پیشہ *pesha*, هنر *hunar*,  
صنعت *sandt*.—( declaration ) بیان  
*bayān*, تعریف *tadrif*.

PROFESSIONAL, *a.* پیشہ منسوب *pesha*  
mansūb, صنعت پرورد *sandt paywand.*

PROFESSOR, n. مدرس *mudarris*, معلم *muallim*.

PROFESSORSHIP, n. مدرسہ مدرسہ  
*ūhdai mudarrasī.*

PROFFER, *vt.* تواضع کردن *tarwāzu-k.*,  
قصد کردن *kasd-k.*

PROFICIENCY, *n.* لياقت *tarakkī*, قابلیت *liyyākat*, کابلیت *kābiliyat*.

PROFICIENT, *a.* وائف گار *wāʾifgār*,  
 صاحب ترقی *sāhibi tarakkī*, قابل  
*kābil*.

PROFILE, n. تصویر یک *nīm rū*, چشمی *taswīri yak chashmī*.

PROFIT, *n.* فایده *fāyada*, سود *sūd*, نفع *naʿf*,  
 منفعت *manʿat*, ترقی *tarakkī*.

PROFIT, *vt., vi.* یافتن *naft-y.*, سود  
*hāsil-g.*, حاصل گرفتن *sūd-y.*, یافتن  
*andūkhān.*—(give advantage)  
سود دادن *tarakkī-b.*, ترقی بخشدن  
*sūd-d.*—(make better) *bahtar-*  
*k.*, خوبتر ساختن *khūbtar-s.*—(be-  
come better) *khūbtar-ah.*, خوبتر شدن  
تعلیم گرفتن *tadlīm-g.*

PROFITABLE, *a.* سودمند *sūdmand*,  
بخش فایده *fāyada bakhsh*.

PROFITABLENESS, *n.* فایده مندی  
*fāyada mandī*, سودمند *sūdmandī*.

PROFITABLY, *ad.* با فایده *bā fāyada*,  
مفیدانه *mufīdāna*.

PROFITLESS, *a.* بی فایده *bī fāyada*,  
بی ترقی *bī tarakkī*.

PROFLIGACY, *n.* فسق بدکاری *badkāri*, فسق  
و فجور *fisk u fujūr*.

PROFLIGATE, *n.* حرامزاده *harāmzāda*,  
بدکار *badkā*, رند *rind*, نابکار *nābakār*,  
ناسق *fāsik*.

PROFOUND, *a.* عمیق *āmik*.—(pene-  
trating) فاضل *fāzil*, کامل *kāmil*.

PROFOUND, *n.* (sea) بحر *bahr*.

PROFOUNDLY, *ad.* عمیقاً *āmikan*.—  
(in a most learned manner) بطور افضل  
*ba tauri afzal*.

PROFOUNDNESS, PROFUNDITY, *n.*  
(depth) عمق *āmik*.—(great knowledge)  
کثرت العلم *kasratu'l ʿilm*.

PROFUSE, *a.* مہذر *mubazzar*, مسرف  
*musrif*, فراوان *farāwān*. Profuse style,  
بیان طول و طویل *bayāni tūl u tawīl*.

PROFUSENESS, PROFUSION, *n.* اسراف  
*isrāf*, مہذری *mubazzarī*.—(abundance)  
کثرت *barakat*, برکت *bisyrī*, بسیاری  
*kasrat*.

PROGENY, *n.* نسل *nasl*, اولاد *aulād*,  
خاندان *khāndān*, نسب *nashb*, اصل *asl*.

PROGNOSTICATE, *vt.* پیش گفتن *push-*  
*g*, غیب نمودن *ghayb-n*, دلالت کردن  
*dalālat-k*, فال گفتن *fāl-g*.

PROGNOSTICATION, *n.* فال گوی *fālgūi*,  
غیب شناسی *ghayb*, پیش گوی  
*shānāsi*.

PROGNOSTICATOR, *n.* منجم *munajjim*,  
فالگو *fāl gū*, رمال *ramāl*.

PROGRAMME, *n.* دستور العمل *dasturu'l*  
*amal*, قایم *kāima*.

PROGRESS, *n.* تدریج *tadrīj*, رفتار *raftār*,  
روش *rawish*.—(advancement in  
knowledge) ترقی *tarakkī*, تعلیم *tadlīm*,  
تادیب *tādīb*.—(circuit, journey)  
سفر *saḡar*, طواف *tanwāf*.

PROGRESS, *vi.* ترقی کردن *tarakkī-k*,  
سبق گرفتن *sabkat-g*.

PROGRESSION, *n.* پیش روی *pesh rawī*,  
حساب سلسله جمع و (arithmetical)  
*hisābi silsilai jamʿ u tafrik*.—  
حساب سلسله ضرب و (geometrical)  
*hisābi silsilai zarb u taksīm*.

PROGRESSIVE, PROGRESSIONAL, *a.*  
پیش رو *pesh rawān*, متقدم *mutakad-*  
*dīm*, متدرج *mutadarrīj*.

PROGRESSIVELY, *ad.* بتدریج *ba tadrīj*,  
درجه بدرجه *kadam ba kadam*, قدم  
قدم *daraja ba daraja*, رفتہ رفتہ  
*rafta rafta*.

PROHIBIT, *vt.* منع کردن *manʿ-  
k*, باز *bāz-d*, مانع *nahī-k*, نهی کردن  
*nāhi*, مزاحم شدن *māʿat u muzāhim-sh*.

PROHIBITION, *n.* ممانعت *mumāniʿat*,  
نهی *nahī*, امتناع *imtinā*.

PROJECT, *vt., vi.* (contrive) تدبیر کردن  
*tadbīr-k*, ایجاد *ijāʿ-k*, پیدا  
*paydā-n*, اختراع کردن *ikhtrā-k*,  
—(cast forward) پیش انداختن *pesh-a*,  
بر آمدن *bar-ā*.

PROJECT, *n.* تدبیر *tadbīr*, ایجاد *ijāʿ*,  
عزم *peḡh*, پیش نهاد *peḡh nihād*,  
*dzm*.

PROJECTILE, *a.* رمی *ramī*, اندازی  
*andāzi*, متحرک *mutaharrik*.

PROJECTION, *n.* پیش اندازی *pesh*  
*andāzi*, تدبیر *tadbīr*, پیش نهاد  
*peḡh nihād*.—(delirication) رسم  
*rasm*, نقش *naksha*.

PROJECTOR, *n.* موجد *mubdī*,  
مخترع *mukhtara*.

PROLATE, *a.* خارج *khārij*, مأمود *mamūd*.

PROLIFIC, *a.* کش *bacha kash*, رو *barūmand*, مضم *musammir*.

PROLIX, *a.* دراز *darāz*, طویل *tawīl*.

PROLIXITY, *n.* طول *darāzī*, کلام *tūl kalām*.

PROLOGUE, *n.* تمهید *tamhīd*, مقدمه *mukuddama*, مطلع *dībācha* *matlā*.

PROLONG, *vt.* دراز کردن *darāz-k.*, طویل *tawīl-k.*, مدید کردن *madīd-k.*

PROLONGATION, *n.* امتداد *imtidād*, مد *madd*, درازی *darāzī*, تطویل *tatwīl*.

PROMENADE, *vi.* سیر کردن *sayr-k.*, تفرج کردن *tafaruj-k.*

PROMINENCE, *n.* رفعت *afraz*, افزاز *rafāt*, بزرگی *luzurgī*.

PROMINENT, *a.* مشهور *mashhūr*, رفیع *rafī*, ظاهر *paydā*, ید *zāhir*.

PROMINENTLY, *ad.* شرفانه *sharāfāna*, از روی امتیاز *az rūi imtiyāz*.

PROMISCUOUS, *a.* آمیخته *āmīkhta*, شوش *mushawwish*, بی تدبیر *bī tadbīr*, بی امتیاز *bī imtiyāz*.

PROMISCUOUSLY, *ad.* با آمیزش *bā āmīzish*, از بی امتیازی *az bī imtiyāzī*, درهم *darham barham*.

PROMISE, *n.* عهد *ahd*, پیمان *paymān*, اقرار *ikrār*, قول *kaul*. According to promise, حسب الموعود *hasb al mau'ūd*. The performance of a promise, وفا *wafā*. A promise breaker, شکن *paymān shikan*, بی وفا *bī wafā*. A breach of promise, پیمان شکنی *paymān shikanī*. To break a promise, وعده شکستن *watda-sh*.

PROMISE, *vt., vi.* وعده کردن *watda-k.*, عهد و پیمان *tudkhhud-s.*, اقرار کردن *ahd u paymān-n.*, اقرار *ikrār-k.*, قول دادن *kaul-d.*

PROMISING, *a.* عهد کنان *ahd kunān*, خوش مزاج *pakīza khū*, بخشنده *khush mizāj*, فرخ *farrukh*, بخشنده *bakht-yār*.

PROMISSORY, *a.* مضمین قرار داد *mu-tazaminna karārdād*, اقرار *ba waja'i ikrār*.—(note) عهد نام *ahd nāma*.

PROMONTORY, *n.* بونی کوه *bīnī kūh*, انف الجبل *anfu'l jabal*, رأس *rās*.

PROMOTE, *vt.* (prefer) سر فراز کردن *sar farāz-k.*, افراشتن *tarakkī-d.*, ترقی دادن *afraštan*, بر داشتن *bardāshstan*.—(patronize) حمایت دادن *himāyat-d.*, سیانت کردن *siyānat-k.* To promote any thing, بکار آوردن *ba kār-ā.*, بجا آوردن *bajā-ā*. To promote to dignity, منصب *ba martaba-b.*, بخت دادن *mansab-d.*

PROMOTER, *n.* کننده ترقی *tarakkī ku-nanda*, فضیلت ده *fazīlat dah*.

PROMOTION, *n.* سر فرازی *sarfarāzī*, منصب *bartarī*, ترقی *tarakkī*, عالی *mansabi ālī*.

PROMPT, *a.* حاضر *hāzīr*, مهیا *muhayyā*, مستعد *mustadd*.—(acute) تیز دست *hūshyār*, هوشیار *tez dast*.

PROMPT, *vt.* تذکیر کردن *tazkīr-k.*, تحریک *tahrīk-k.*, ترغیب کردن *targhīb-k.*, یاد آوری کردن *yād āwarī-k.*

PROMPTER, *n.* یاد ده *yād dah*, مذکر *muzakkir*.

PROMPTITUDE, PROMPTNESS, *n.* تیز دستی *hūshyārī*, تیز *tez dastī*, تعجیل *chūlākī*, چالکی *tadjīl*.

PROMPTLY, *ad.* علی الفور *ba zūdī*, آنجا *ālā' fawr*.

PROMULGATE, *vt.* شهرت دادن *shuhrat-d.*, اخبار دادن *ishtihār-k.*, ظاهر کردن *khābar-d.*, ظاهر *zāhīr-k.*

PROMULGATION, *n.* اشتہار *ishtihār*, اظہار *izhār*, اعلام *ailām*.

PROMULGATOR, *n.* مشتہر *mushtahir*, اعلام کن *ailām kun*.

PRONE, *a.* مایل *māil*, راغب *rāghib*, فرو *farū rawān*, عطوف *dtūf*. Prone to anger, خشمناک *khashm-nāk*, نیز *tez mizāj*.

PRONENESS, *n.* میل *mayl*, رغبت *rāghbat*.

PRONG, *n.* شاخ *shākha*, چنگ *chang*.

PRONOUN, *n.* ضمیر *zamīr* (personal). اسم اشارہ (demonstrative).—(ضمایر *pl.*) *ismi ishāra*.—(relative) اسم موصول *ismi mauṣūl*.—(interrogative) اسم استفہام *ismi istifhām*.—(indefinite) اسم تکذیر *ismi tankīr*.—(reflexivo) ضمیر مشترک *ismi tankīr*.—(possessive) اسم اضافت *ismi izāfat*.

PRONOUNCE, *vt.* تلفظ کردن *talaffuz-k.*, ادا نمودن *adā-n.*, ذکر کردن *zīk-r-k.*, To pronounce sentence, قضا کردن *kazā-k.*, فتوا دادن *fatwā-d.* To pronounce sentence of death, حکم قتل فرمودن *hukm-i qatl-f.* To pronounce a speech, اکتراح کردن *iktirāh-k.*

PRONUNCIATION, *n.* تلفظ *talaffuz*, تکلم *takallum*.

PROOF, *n.* اثبات *isbāt*, دلیل *dalīl*, حجت *hujjat*, برهان *burhān*.—(evidence) *shahādāt*, گواہی *gawāhi*. A convincing or positive proof, دلیل برہانی *dalīli burhāni*.—(test, trial) امتحان *imtihān*, تجربہ *tajrūbat*, آزمائش *āzmāyish*. Without proof, بی ثبات *bī sibāt*, بی دلیل *bī dalīl*.

Legal proofs, ادلة شرعیہ *adillat shariyat*. To produce proofs before a judge, احتجاج و ابراز نمودن *ihitijāj u ibraz-n.* A proof mark upon weights, gold, silver, &c., عیار *tyār*.

PROOFLESS, *a.* بی ثبات *bī sabāt*, بی دلیل *bīdalīl*, بلا حجت *bilā hujjat*.

PROP, *n.* پشت *pusht*, تکیہ *takya*, عمود *dmūd*.

PROP, *vt.* پشتی دادن *pushti-d.*, تکیہ *takya-k.*, برپا داشتن *bar pā-d.*

PROPAGATE, *vt., vi.* جاری کردن *jārī-k.*, رائج کردن *rāyij-k.*, مروج کردن *muraw-waj-k.*, تقویت ساختن *takwīyat-s.*—(increase) ازدیاد کردن *azdiyād-k.*, (generate) افزایش نمودن *afzāyish-n.*—(produce) تولد کردن *tarval-lud-k.* To propagate religion, انتشار دین *intishāri dīn-k.*

PROPAGATION, *n.* (increase) زیادت *ziyādat*, افزونی *afzūnī*.—(diffusing) پیدایش *intishār*.—(generation) پیدایش *paydāyish*, تولد *tarwallud*.

PROPAGATOR, *n.* والد *wālīd*, پاشنده *pāsh-andī*, مروج *murawij*.—(spreader) *muwallid*.

PROPEL, *vt.* پیدای راندن *pesht-r.*, دفع نمودن *duft-n.*

PROPENSITY, *n.* میل *maīl*, شوق *shawk*, آرزومندی *ārūmandī*, خاطر *khātir*, رغبت *rāghbat*.

PROPER, *a.* (fit) لایق *lāyiq*, مستوجب *mustūjab*, موافق *muwāfaq*, مخصوص *khāss*, خاص (peculiar) *makhsūs*.—(accurate) درست *durrust*, اصلی (natural, original) *aslī*, حقیقی *hakīqī*, راست *rāst*.

PROPERLY, *ad.* لایقانه *lāyakāna*, بمناسبت *ba munāsabat*, از لایقت *az layākat*, واجباً *wājiban*.

PROPERTY, *n.* 1. (peculiar quality) خاصیت *khāsiyat*, وصف *wasf*, خلصت *khaslat*, صفت *sifat*. 2. (possession) ملک *milik*, تصرف *tasarruf*. 3. (goods) مال *māl* (*pl.* اموال).

PROPHECY, *n.* غیب دانی *ghaybdānī*,  
فالگوی *fālgūī*, رمالی *rammālī*.

PROPHECY, *vt., vi.* غیب گفتن *ghayb-g.*,  
نبوت کردن *nabuwat-k.*

PROPHET, *n.* پیغمبر *payghambar*, نبی  
*nabī*, رسول *rasūl*.

PROPHETESS, *n.* نبیه *nabīya*.

PROPHETIC, *a.* نبوی *nabarvī*, پیغمبری  
*payghambarī*.

PROPINQUITY, *n.* قرابت *karābat*, نزدیکی  
*nazdīkī*, قرب *kurb*.

PROPTIATE, *vt.* مهربان کردن *mīhrbān-*  
*k.*, خیر خواه *muwāḥik-k.*, وفاق کردن  
استغفار کردن *khayr khāh-s.*, ساختن  
*istighfār-k.*

PROPTIATION, *n.* مهربان سازی *mīhr-*  
*bān sāzi*, استغفار *istighfār*.

PROPTIOUS, *a.* مهربان *mīhrbān*, خیر  
خواه *khayr khāh*, بخشنده *khujasta*,  
میدهن *maymūn*, مسعود *masūd*.

PROPTIOUSLY, *ad.* لطیفانه *latīfāna*,  
بمهربانی *ba taurī mīhrbānī*.

PROPTIOUSNESS, *n.* مهربانی *mīhrbānī*,  
بخشندگی *khayrkhāhī*, بختیاری *bakh-*  
*tīyārī*, شفقت *shufkat*.

PROPORTION, *n.* مقدار *andāza*, مقدار  
*mikdār*, تساوی *muwāḥikat*, موافقت  
*tasāwī*, همواری *hamwārī*.—(simple)  
تناسب مفرد *tanāsubī mufrad*.—  
(compound) تناسب مرکب *tanāsubī*  
*murakkab*.

PROPORTION, PROPORTIONATE, *vt.*  
با اندازه *munāsabat-k.*, مناسبت کردن  
موافق ساختن *bā andāza-s.*, موافق  
*muwāḥik-s.*

PROPORTIONABLE, PROPORTION-  
AL, PROPORTIONATE, PROPOR-  
TIONED, *a.* موافق اندازه *muwāḥikī*  
*andāza*, مناسب *munāsib*, موافق  
*muwāḥik*, هموار *hamwār*.

PROPORTIONALLY, *ad.* با اندازه *bā*  
*andāza*, مناسبت *bā munāsabat*.

PROPOSAL, PROPOSITION, *n.* عرض *arz*,  
درخواست *suāl*, التماس *iltimās*, استدعا  
*darkhāst*, مقدمه *istidlā*, *mukad-*  
*dama*.—(design) قصد *kasd*, نیت  
*niyat*, مراد *murād*. The proposition of a  
syllogism, مقدمه *takdimat*.

PROPOSE, PROPOUND, *vt., vi.* مقدمه  
نمودن *mukaddamat-n.*, قیامت کردن  
*akāmat-k.*, التماس *arz-k.*, عرض کردن  
*iltimās-k.*, سوال کردن *suāl-k.* To  
propose to one-self, عزم کردن *azm-k.*,  
اراده کردن *irāda-k.*

PROPOSER, PROPOUNDER, *n.* مقدم  
*mukaddim*, سائل *sāil*, عارض *āriz*.

PROPOSITION, *n.* مسأله *masāla*, مقدمه  
*mukaddama*, عرض *arz*.—(of Euclid)  
تحریر اقلیدس *tuhṛīrī uklidas*,

PROPRIETARY, *a.* مالکانه *mālikāna*.

PROPRIETOR, PROPRIETARY, *n.*  
صاحب مال *sāhibi māl*, مالک *mālik*.

PROPRIETY, *n.* شایستگی *liyākat*,  
مناسبت *shāyistagī*, سزاواری *sazāwārī*,  
مناسبت *munāsabat*.

PROROGATION, *n.* توقف *tawakkuf*,  
تطویل *imtidād*, امتداد *tatwīl*.

PROROGUE, *vt.* توقف کردن *mokūf-k.*,  
تطویل ساختن *imtidād-k.*, امتداد کردن  
*tatwīl-s.*, تعطیل کردن *tatīl-k.*

PROSAIC, *a.* نثر منسوب *nasr mansūb*,  
نثری *nasrī*.

PROSCRIBE, *vt.* منع کردن *manṭ-k.*, نفی  
کردن *naḥī-k.*, مردود کردن *mardūd-k.*

PROSE, *vi.* نثر گفتن *nasr-g.*

PROSE, *n.* نثر *nasr*, منظوم *kalāmī*  
*mansūr*. Prose writer, نثر نویس *nasr-*  
*navīs*.

PROSECUTE, *vt., vi.* استعمار کردن

*istimrār-k.* بجا آوردن *bajā-ā.*—(pursue) پیروی کردن *taḍkub-k.* تعقب کردن *payravī-k.* To prosecute a design, نیت استعمار کردن *niat istimrār-k.*

- To prosecute at law, داد خواستن *dād-kh.* متهم داشتن *mutahhim-d.*

**PROSECUTION, n.** (pursuit) پیروی *payrawī*, تعقب *taḍkub*.—(persevering to carry on) استعمار *istimrār*, مداومت *mudāwamat*. A legal prosecution, دعوای *dāwa*, خواهی *dād khāhī*, مواخذة *muākhaza*, داد رسمی *dādrasī*.

**PROSECUTOR, n.** دادخواه *dādkhāh*, مدعی *muddaī*, فریادی *faryādī*.

**PROSELYTE, n.** نو دین *nau dīn*, مرید *murīd*, معتقد *muḍtқиd*.

**PROSODY, n.** علم عروض *ilmī ārūz*, شعر میزان *mīzāni shāīr*.

**PROSPECT, n.** (view, sight) منظر *manzar*.—(distant view) بعید المنظر *baīdu'l manzar*.—(a place which affords an extensive view) دیدگاه *dīd gāh*, منظرت *manzarāt*.—(anything hoped or looked for) چشم داشت *chashm dāsh*t, انتظار *intīzār*.

**PROSPECT, n.** (expectation) امید *umed*, تکیه *takiya*.—(view) منظر *manazar*.—(face) نقش *naksha*.—(anticipation) اندیشی *pesh andīshī*.

**PROSPECTIVE, a.** منتظر *muntazir*, آینده *āyanda*.

**PROSPECTUS, n.** تعریف *tafīf*, تفصیل *tafsīl*, نام *taḍrīf-nāma*, نمونه *namūna*.

**PROSPER, vt., vi.** بخشنیدار کردن *bakhtyār-k.*, خوش *bahramand-k.* بهره مند کردن *khush-k.*, سعادت مند کردن *saādat-mand-k.*, فرخنده کردن *farkhanda-k.*—(to be happy or successful) بخشنیدار شدن *bakhtyār-sh.*, فیروز گشتن *fīrūz-g.*

**PROSPERITY, n.** بختیاری *bakhtyārī*, سعادت مندی *bahramandī*, فیروز مندی *saādatmandī*, *fīrūz mandī*, بختی *nek bakhtī*, بختی *bahbūdī*, اقبال *ikbāl*, برکت *burakat*, نعمت *madmat*, فلاح *fulāh*.

**PROSPEROUS, a.** بخشنیدار *bakhtyār*, مبارک *mubārak*, بهره مند *bahramand*, سعادت مند *saādatmand*, فیروز *fīrūz*.

**PROSPEROUSLY, ad.** بختیاریانه *bakhtyārāna*, مقبلانه *mukbilāna*, *ā ikbāl*, اقبال *ikbāl*.

**PROSTITUTE, vt.** رسوائی نمودن *rusuwāī-n.*, ذلالت *fazīhat-k.*, فساد کردن *khārk-k.*, *zulālat-k.* خورای کردن

**PROSTITUTE, n.** فاحشه *rūspī*, روسپی *fāhisha*, جان *jāf*, کاهبا *kahba*.

**PROSTITUTION, n.** فساد *fazīhat*, رسوائی *rusuwāī*, کاهبا *kahba garī*.

**PROSTRATE, a.** بسجود *ba sajud*, سر بر زمین نهادن *sarīd*.

**PROSTRATE, vt.** سجده کردن *sijda-k.*, سر بر زمین نهادن *sar bar zamīn-n.*, افتادن *uftādan*.

**PROSTRATION, n.** سجود *sijda*, بسجود *sajud*.

**PROTECT, vt.** حمایت دادن *himāyat-d.*, پناه دادن *panāh-d.* پشته *pushtī*, نگاه بانی *hifāzat-k.*, حفاظت کردن *nigāhbānī-k.*, دستگیری کردن *dastgīrī-k.*

**PROTECTION, n.** حمایت *himāyat*, نگاهبانی *panāh*, پناه *pushtī*, حفاظت *nigāhbānī*, دستگیری *dastgīrī*, *hifāzat*.

**PROTECTOR, n.** نگاهبان *nigāhbān*, فریادرس *hāris*, حارس *dastgīr*, پناه *pusht u panāh*, *faryādras*.

**PROTEGE, n.** مریدی *murabbī*, پرورده *parvarda*.



PROTEST, *vt., vi.* اقرار کردن *ikrār-k.*, بحث و مطالبه نمودن *mutālaba-n.*, اعتراض کردن *bahs u īrād-g.*, *ttirāz-k.*

PROTEST, PROTESTATION, *n* اقرار *ikrār*, اندازنامه *ishtihād*, *andāz nāma*, اعتراض *ttirāz*.

PROTESTER, *n.* مقرر *mukir*, اعلام ده *ālām duk.*

PROTHONOTARY, *n.* دفتر دار *daftar dār*, مدیر مهر *mīri muharrir.*

PROTRACT, *vt.* دراز کشیدن *darāz-k.*, تا خیر *der-k.*, دیر کردن *tūl-k.*, طول کردن *tū khīr-k.*, دیرنگ کردن *dirang-k.*

PROTRACTION, *n.* تاخیر *tākhīr*, دیری *derī.*

PROTRUDE, *vt.* پیش راندن *pesh-r.*, پیش آمدن *pesh-ā.*

PROTRUSION, *n.* پیش رانی *pesh rānī*, دفع *daft.*

PROTUBERANCE, *n.* ورم *waram*, آماس *āmās*, بلندی *bulandī*, افراز *afraz*.

PROTUBERANT, *a.* ورمی *waramī*, افراز *afraz*.

PROTUBERATE, *vi.* ورم شدن *waram-sh.*, افراز نمودن *afraz-n.*

PROUD, *a.* مغرور *mutakabbir*, گردنکش *maghrūr*, خودبین *khudbīn*, *gardankash*. To be proud, بودن مغرور *maghrūr-b.*

PROUDLY, *ad.* مغرورانه *maghrūran*, از خود بینی *mutakabbirāna*, *az khud bīnī.*

PROVE, *vt., vi.* ثابت کردن *sābit-k.*, اثبات نمودن *garwāhī-d.*, دلیل برهان دادن *dalīli burhān-d.*—(try) امتحان کردن *imtīhān-k.*, واقع *āzmūdan*—(happen) واقع شدن *wāqt-sh.*, افتادن *uftādan*—(be-

come) شدن *shudan*, گشتن *gashtan*.—(find by experience) از و توف یافتن *az wukūf-y.*, از تجربت در یافتن *az tajaribat dar-y.*

PROVEABLE, *a.* اثبات قابل *kābili isbāt*, ممکن *dalīli burhān*, ممکن *mumkīni tajribat*.

PROVENDER, *n.* خوراک *khorāk*, قوت *kūt*.

PROVERB, *n.* مثل *masal*, (pl. امثال) *zābul masal*.

PROVERB, *vt.* مثل گفتن *masal-g.*

PROVERBIAL, *a.* مثالی *masali*, لایق *lāyaki masal*.

PROVERBIALLY, *ad.* از مثل *az masal*, بطرز تمثیل *ba tarzi tamsil*.

PROVIDE, *vt., vi.* تیار کردن *tayyār-k.*

مهمیا کردن *muhyyā-k.*, آمادگی *āmādan*. To provide necessities, به نیاز *muḥimmāt pardāzī-k.*, تدارک *tadāruki lawāzim-n.* To provide against, بصیرت نمودن *basīra-n.*—(stipulate) شرط کردن *shart-k.*

PROVIDENCE, *n.* درودگار *parwardigār*, عاقبت *khulā*—(foresight) *akibat andīshī*, بصیرت *basīrat*.

PROVIDENT, *a.* دور اندیش *dūr andīsh*, کار ساز *kār sāz*, عاقل *ākīl*.

PROVIDENTIAL, *a.* قدرت *ilāhī*, *ittifākī*—(duty, office) *kudrat paywand*.

PROVIDENTIALLY, *ad.* از فضل خدا *az fazli khudā*.

PROVIDENTLY, *ad.* با بصیرت *bā basīrat*, از عاقبت اندیشی *az ākibat andīshī*, عاقلانه *ākīlāna*.

PROVINCE, *n.* کشور *kishwar*, ولایت *wilāyat*, دیار *diyār*—(duty, office) *kārd*, کار *khidmat*, عهد *uḥdah*.

PROVINCIAL, *a.* ساکن بلد *sākīni balad*, ولایت منسوب *wilāyat mansūb*.

PROVISION, *n.* (food) خوراک *khurāk*, خوردنی *khurdanī*, ذخیره *zakhīra*, توشه *tūsha*.—(providing beforehand) تیارى *tayyārī*, تدارک *tadārūk*.—(stipulation) عہد و پیمان *ahd u paymān*, شرط *shart*.

PROVISIONAL, *a.* مشروط *shartī*, مشروط *mashrūt*.

PROVISIONALLY, *ad.* با شرط *bā shart*, موقتاً *muwakkatan*.

PROVISO, *n.* شرط *shart*, پیمان *paymān*, عقد *ahd*, اقرار *ikrār*.

PROVOCATION, *n.* تحریک *tahrīk*, غضب انگیزی *ghazaḥ angīzī*, غصه *ghussa*.

PROVOCATIVE, *a.* شہوت انگیز *shahwat angīz*, محرک *muharrīk*.

PROVOKE, *vt.*, خشمناک کردن *khashm-nāk-k.*, طعن و دم گفتن *taḍn u zamm-g.*, قہر انگیزیدن *kahr-a.*—(promote) بر داختن *ba kār-ā.*, پرداختن *pardākhtan*.

PROVOKER, *n.* قہر انگیز *kahr angīz*, محرک *muharrīk*.

PROVOST, *n.* سردار مدرسه *hākīm*, سردار مدرسه *sardārī madrasa*.

PROW, *n.* راس الجہاز *rāsu'l jehāz*.

PROWESS, *n.* مردانگی *mardānagī*, بہادری *bahāderī*, شجاعت *shujāḍat*, دلیری *delerī*.

PROWL, *vi.* شکار کردن *shikār-k.*, پنهان شدن *pinhān-sh*.

PROXIMATE, *a.* نزدیک *nazdīk*, قریب *karīb*, متصل *mutassīl*.

PROXIMITY, *n.* نزدیکی *nazdīkī*, قریب *takrīb*, قربت *kurbat*.

PROXY, *n.* وکالت نامہ *waḥāt*, وکیل *wakīl*, کالہ نامہ *kālat nāma*.

PRUDENCE, *n.* بصیرت *imtiyāz*, بصیرت *basīrat*, ہوشیارى *hūshyārī*, زیرکی *zīrakī*, دانہش *dānīsh*, ہوشمندى *hūshmandī*.

PRUDENT, PRUDENTIAL, *a.* صاحب *sāhibi basīrat*, خردمند *khīrad-mand*, عاقل *ākil*, دانا *dānā*.

PRUDENTLY, PRUDENTIALLY, *ad.* ہوشیارانہ *hūshyārāna*, با تدبیر *bā tad-bīr*, عاقلانہ *ākilāna*.

PRUNE, *n.* آلوئی بخارا *ālūī bukhārā*.

PRUNE, *vt.* تراشیدن *burīdan*, تراشیدن *tarā-shīdan*, خطاب کردن *hitāb-k.*

PRAY, *vi.* تہجدس کردن *tajassus-k.*, چشم داشتن *jāsūs-k.*, جاسوسی کردن *chashm-d.*, نظر کردن *nazar-k.*

PSALM, *n.* زبور *zabūr*, زمر *zamr*.

PUBERTY, *n.* رسیدگی *rasīdagī*, بلوغ *bulūgh*. To arrive at the age of puberty, بالغ شدن *bālīgh-sh*.

PUBLIC, *a.* عمومی *āmūmī*, عام *āmm*, مشہور *mashhūr*, ظاهر *zāhīr*. Public business, امور دولت *umūrī dawlat*. The public treasury, خزانہ عام *khazānāi āmm*. Public burdens, تکالیف عرفیت *takālīf ʿarfīyat*. Public prayers, دعا نماز *duā namāz*. Public works, اعمال عرفیہ *āmālī ʿarfīya*.

PUBLIC, *n.* ملت *millat*, قوم *kaum*, رعایا *raʿīyā u barāyā*, عام *āmm*. To make public, افشاء کردن *ifshār-k.*, اشہار *ishtihār-d* دادن

PUBLICATION, *n.* اشہار *ishtihār*, افشاء *ifshā*. The publication of a book, تصدیف *tasnīf*, تالیف *tālīf*.

PUBLICLY, *ad.* ظاہراً *zāhīran*, آشکارہ *āshkāra*.

PUBLISH, *vt.* ظاہر کردن *zāhīr-k.*, شہرت *shuhrat-k.*, آشکارہ کردن *āshkāra-k.*, افشاء کردن *ifshā-k.*, فاش کردن *fāsh-k.*, اشہار دادن *ishtihār-d*.

PUBLISHER, *n.* آشکارہ کنندہ *āshkāra kunanda*.—(of a book) مصنف *mus-anvif*, طابع *tabāʿ*.

PUCKER, *vt.* چين کردن *pur chîn-k.*

PUDDING, *n.* شيريني *shîrînî.*

PUDDLE, *vt.* گل آلود کردن *âlûdan* گل *âlûk-k.*

PUDDLE, *n.* آبگیر *âbyîr*, برک *birku.*

PUERILE, *a.* بزرگي *pisurî*, کودکی *kûdukî*, طفلي *tiptî.*

PUERILITY, *n.* نادانی *bachâyî*, بچگي *nâdânî.*

PUFF, *n.* پف *puf*, نفخت *nafakhat.*

PUFF, *vt., vi.* نفخت *puf-d*, پف دادن *nafakhat-z.* To puff and blow, تيز دم زدن *tez dum-z.* To puff up, بزرگي *bâ rih par-k.*—(swell with pride) مغرور کردن *maghrûr-k.*—از ستايش سرافراز *az sitâyish sar afrâz-k.* زباده کردن *ziyâda tadrîf-k.*

PUFFY, *a.* بادى *pur harwâ*, پراى *bâdî.*

PUGH, *interj.* وا *wâh*, اه *ah.*

PUGNACIOUS, *a.* جنگ جو *jangjû.*

PUISNE, *a.* کوچک *kûchak*, صغیر *saghîr.*

PUISSANCE, *n.* قوت *kuwat*, زور *zûr.*

PULL, *vt., vi.* کشیدن *kashâden*, جذب *jazb-k.*—(gather) چیدن *chîdan.* To pull up, برکندن *bar-k.* To pull down, تخریب کردن *takhrîb-k.* To pull back, باز کشیدن *bâz-k.* To pull out, کندن *kandan.*

PULLER, *n.* جاذب *jâzib*, کشنده *kashandâ.*

PULLEY, *n.* چوچه *chûza*, چواچه *chuwâcha.*

PULLEY, *n.* قامت *charkh*, چرخ *kâmat.*

A block of pullies, قحطت *kahdat.*

The axle of a pulley, مرود *mirwad.*

PULMONIC, *a.* شخار منسوب *shakhâr mansûb.*

PULP, *n.* مغز *maghz*, لب *lubb.*

PULPIT, *n.* منبر *mimbar* (pl. منابر). Pulpit oratory, واعظ *watiz*, خطيب *khatib.*

PULPY, *a.* مغزدار *maghz dâr*, نرم *narm.*

PULSATION, *n.* جنبش *jumbish*, حرکت *harukkat*, نبض *nalza.* An interval between two pulsations, جبین *jaymîn.*

PULSE, *n.* نبض *nabz.* One stroke of the pulse, نبضت *nabzat.* To beat as the pulse, نبضان کردن *nabazân-k.* The motion of the pulse, نبض *nabz.* To feel the pulse, نبض دیدن *nabz-d.*, نبض *nabz-gîr-sh.*

PULVERIZABLE, *a.* ممکن السحق *mumkinu'ssahk.*

PULVERIZE, *vt.* سحق کردن *sahk-k.*, ریزد کردن *rîza-k.*

PUMP, *n.* مغرقت *mighrafat*, طولامب *tûlambu*, آب کش *âb kasha.*

PUMPKIN, *n.* کدو *kadû.*

PUN, *n.* مغل *zarbî masul*, لطیفه *lutîfu*, بذله *bazla*, ذوالمعذب *zû madn-ayn.*

PUN, *vi.* لطیفه گفتن *bazla-k.*, مغل *lutîfu-g.*

PUNCH, *vt.* سوراخ کردن *sûrâkh-k.*

PUNCH, *n.* درفش *dirafsh*, مغت *miakat*. — (drink) مشروب نوشیدن *mashrûbî noshîn.*

PUNCTUAL, *a.* وقت *ba wakt*, راست *râst ba wakt*, صحیح *sahîh.*

PUNCTUALITY, *n.* راستی *râstî*, صدق *sîdk.*

PUNCTUALLY, *ad.* با دقت *bâ dikkat*, بالوقت *bi'l wakt*, معین *muyyin.*

PUNCTURE, *n.* سوراخ *sûrâkh.*

PUNGENCY, *n.* حدت *hiddat*, تیزی *tezî.*

PUNGENT, *a.* تیز *tez*, حد *hâdd*, تند *tund.*

PUNISH, *vt.* سیاست کردن *siyâsat-k.*, عذوبت سزا دادن *sazâ-d.*, تعذیب کردن *tgâzîb-k.*

PUNISHABLE, *a.* قابل عذوبت *kâbilî al'ûbat*, سیاست سزاوار *sazâwârî siyâsat.*

**PUNISHMENT**, *n.* سزا *siyāsāt*, ساز *sazā*, سرزنش *akūbat*, سرزنش *sar zānīsh*, تنبیه *tambīh*.

**PUNKAH**, *n.* بادکش *bād kash*, مروه *mūrvahā*.

**PUNY**, *a.* کوچک *kūchak*, خورد *khurd*.

**PUP**, *n.* بچه *bacha*, سگ بچه *bacha sag*.

**PUP**, *vi.* بچه وضع کردن *bacha vazīt-k*.

**PUPIL**, *n.* 1. (apple of the eye) حدقه *kadaka*, مردمک چشم *mardumaki chashm*. 2. (a scholar) شاگرد *shāgird*, مرید *murīd*, تلمیذ *talmīz*.

**PUPILAGE**, *n.* مربوبی *shāgirdī*, شاگردی *murīdī*.

**PUPPET**, *n.* تانور *tāmūr*, لعبت *ladbat*. —(person) مطیع *mutīd*.

**PUPPY**, *n.* سگچه *sagcha*, کلبه *kalīb*.

**PURBLIND**, *a.* کوتاه نظر *shabkūr*, کتاه نظر *kūtāh nazar*.

**PURCHASABLE**, *a.* قابل خرید *kābili kharīd*, ممکن اشترا *mumkīni ishtirā*.

**PURCHASE**, *vt.* اشترا *kharīdan*, خریدن *ishtirā-k*.

**PURCHASE**, **PURCHASING**, *n.* خرید *kharīd*, اشترا *ishtirā*.

**PURCHASER**, *n.* مشتری *mushtarī*, خریدار *kharīdār*.

**PURE**, *a.* 1. (clear, limpid) صاف *sāf*, پاک *pāk*, زلال *zulāl*, شفاف *shaffāf*. 2.

(not dirty) صاف *sāf*, پاک *pāk*. 3.

(unmixed) خالص *biāmīzish*, پاکیزه *khālīs*. 4. (innocent, chaste) پاکیزه *pakīza*, پاکدامن *pākdāman*, پارسا *pārsā*.

—(sincere of heart) صاف دل *sāfdīl*, مخلص *mukhlīs*. Pure wine, شراب *sharābi nāb*. Purer, Purest, اطهر *at-har*, اخلاص *akhlas*.

**PURELY**, *ad.* با پاک *sāfāna*, با پاک *pākī*, خالصا *khālīsan*. —(merely)

فقط *mahz*, صرف *sarf*.

**PURELY**, *ad.* با پاک *sāfāna*, با پاک *pākī*, خالصا *khālīsan*. —(merely)

فقط *mahz*, صرف *sarf*.

**PURENESS**, **PURITY**, *n.* پاکی *pākī*,

اخلاص *safā*, سادگی *sādagī*, اخلص *ikhlas*, پرهیزی *parhīzī*, طهارت *tahārat*.

Purity of heart, اخلاص خاطر *ikhlasī khātar*.

**PURGATION**, *n.* صفا *safā*, مطهر *mutāhīr*, جریان شکم *shikam jāri*, جریانی شکم *jīryāni shikam*.

**PURGATIVE**, *n.* مسهل *mus-hil*.

**PURGATORY**, *n.* اعراف *ārāf*.

**PURGE**, *n.* دواي مسهل *jullāb*, دواي مسهل *darvāi mus-hil*.

**PURGE**, *vt., vi.* پاک کردن *pāk-k*, صاف کردن *sāf-k*, شکم رانی کردن *shikam rāni-k*.

**PURIFICATION**, *n.* پاک سازی *pāk sārī*, تطهیر *tut hīr*.

**PURIFICATIVE**, *a.* صفا بخش *safā bakhsh*, ساز *masafā*, پاک ساز *pāk sār*.

**PURIFY**, *vt., vi.* پاک کردن *sāf-k*, صاف کردن *pāk-k*, تقدس کردن *takaddūs-k*, طهارت کردن *tahārat-k*. —(to become pure) پاک گشتن *sāf-sh*, صاف شدن *pāk-g*.

**PURLOIN**, *vt., vi.* دزدیدن *duzdīdan*, خیانت کردن *khiyānat-k*.

**PURPLE**, *a.* قرمز *arghawānī*, قرمز *kirmazī*.

**PURPORT**, *n.* نتیجه کلام *madnī*, مقصود *makṣūd*, مضمون *mazmūn*.

**PURPORT**, *vt.* نتیجه داشتن *madnī-d*, نتیجه نمودن *natīja-n*.

**PURPOSE**, *n.* اراده *irāda*, قصد *kasd*, عزم *azm*, مراد *murād*, مقصود *makṣūd*, مطلب *matlab*. —(consequence) نتیجه *natīja*.

**PURPOSE**, *vt., vi.* اراده داشتن *irāda-d*, عزم کردن *azm-k*.

**PURPOSELY**, *ad.* دانسته و دیدار *dīda va*

*dānista*, بالقصد *bil kasd*, قصد *kasdan*,  
بغرض *bā gharaz*.

PURR, *vi.* خر خر *hair-k.*, هریز کردن  
*khar khar-k.*

PURSE, *n.* کیسه *kīsa*, صره *surrah*, خرطوم  
*kharīta*.

PURSE, *vt.* در کیسه نهادن *dar kīsa-n.*

PURSLANE, *n.* بقلة الحما *kharfa*, خرفه  
*baklatu'l hamkā*.

PURSUANCE, *n.* تعقیب *istimrār*, استمرار  
*taḍkub*, پی *pay*. In pursuance of,  
موفق *muwāfīk*, با حسب *ba hasb*.

PURSUANT, *a.* حسب *muwāfīk*, موافق  
*hasb*, مطابق *mutābīk*. Pursuant to the  
signal, حسب الإشارة *hasbu'l ishāra*  
Pursuant to promise, حسب الامور  
*hasbu'l māmūr*.

PURSUE, *vt., vi.* در پی رفتن *pas-r.*, پی  
*dar paya-r.*, تعاقب رفتن *taḍkub-r.*,  
پرویی کردن *payarawī-k.*—(prosecute  
with perseverance) استمرار کردن *isti-*  
*mrār-k.*—(prosecute legally) داد  
خواستن *dād-kh.*

PURSUER, *n.* متعاقب *mutaḍkub.*—  
(hunter) شکاری *shikārī.*—(prosecutor)  
داد *dād khāh*.

PURSUIT, *n.* تعاقب *taḍkub*, پیرویی  
*payarawī*. 2. (endeavour) کوشش  
*koshish*, سعی *sa'i*, جهد *jehd*.

PURULENCE, *n.* ریم *rīm*, ماده *mādda*.

PURVEY, *vt. vi.* تدارک خوردنی کردن  
*tadāruki khurdanī-k.*, حاضر کردن  
*hāzir-k.*—(buy provisions) خوردنی  
اخذ کردن *khurdanī ishtirā-k.*

PURVEYANCE, *n.* تدارک خوردنی  
*tadāruki khurdanī*, آمان طعمه  
*āmā-danī tadma*.

PURVEYOR, *n.* توشه گیر *tūsha-gīr*.  
تدارک خوردنی کننده  
*tadāruki khur-*  
*dānī kunanda*.

PUSH, *vt., vi.* راندن *rāndan*, دفع  
*daft-k.*, تسویق کردن *taswīq-k.* To push  
back or away, رد کردن *radī-k.*, دفع  
*daft-k.* To push or press forward,  
بازو پیش رفتن *bazūr pesh-r.*

PUSH, *n.* راندگی *rāndagi*, دفع *daft.*—  
(attack) حمل *hāmala*, هجوم *hujūm.*—  
(an effort) سعی *sa'i*, کوشش *kūshish.*—  
(emergence) سر گذشت *sar guzašt*,  
اقتضا *iktizā*.

PUSS, *n.* پوشک *pushak*, گرد *gurba*.

PUSTULE, *n.* آبله *ābila*, دانه *dāna*.

PUT, *vt.* نهادن *nihādan*, داشتن *dāshtan*,  
نصب ساختن *wazt-k.*, وضع کردن  
*nasb-s.*, نشاندن *nishāndan*. 1. To put  
aside, بوطرف کردن *bartaraf-k.* 2. To  
put down, (confound) آشفته کردن  
*āshufta-k.*—(degrade) معزول کردن  
*maḍ-ūl-k.*—(confute) رد کلام کردن  
*raddi kalām-k.* 3. To put forth (ex-  
tend) دراز نمودن *darāz-n.*—(sprout)  
کوشش نمودن *shiyuftan.*—(exert)  
*kushish-n.*—(propose) عرض کردن *arz-k.*  
4. To put in, ادخال ساختن *idkhāl-s.*  
—(interpose) درمیان آمدن *darmiyan-*  
*ā.* To put in practice, بکار آوردن  
*ba kār-ā.*, بجا آوردن *bajā-ā.* To put  
in a claim, طلب ساختن *talab-s.*  
درن کردن *mudār-k.* To put into  
port, در بند رفتن *dar bandar-r.* 5. To  
put by (turn off), بپراش کردن *bīrāh-k.*  
6. To put off (lay aside) برفع الودعی  
*bar taraf-n.*—(procrastinate) تاخیر  
*daft u'l wakṭi-k.*—(defer) ترک کردن  
*tākhīr-n.*—(discard) از سار رحلت  
*tark-k.*—(put to sea) بکار کردن  
*az gīnār rahlat-k.* 7. To put  
on, لباس پوشیدن *libās-p.*, لباس  
*malbas shudan.*—(assume an air of  
consequence) بر سر هوا داشتن *sar dar*

*hawā-d.*—(proceed briskly) تیز رفتن

*tez-r.* 8. To put over (prefer) مقدم کردن

*mukaddam-k.*—(sail across a river) عبور دریا رفتن *ūbūri daryā-r.*

9. To put out; نشانیدن *itfā-k.*

*nishāndan.* To put out a fire, آتش

اشتهار کردن *ātish-n.*—(publish) نشانیدن

*ishtihār-k.*—(disconcert) آشفتن *āshuftan.*

To put to death, قتل کردن *katl-k.*

فراهم کردن *kushtan* To put together, کشتن

جمع کردن *farāham-ā.* *jamā-k.*

To put up to sale, مایع کردن *mabīā-k.*

طالب خدمت شدن *tālābi khidmat-sh.*

10. To put upon (impose) فریفتن *farīftan.*

غدر کردن *ghadr-k.*

To put a question, سوال کردن *suāl-k.*

PUTREFACTION, PUTRESCENCE.

PUTRIDNESS, *n.* گندیدگی *gandīdagī.*

بوسیدگی *busīdagī.* عفونت *ūfūnat.*

PUTREFY, *vt., vi.* گندیدن *gandīdan.*

بوسیدن *busīdan.* متعفن ساختن *mutūā-*

*fun-s.*

PUTRID, *a.* گنده *yundī.* بد بو *bad bū.*

PUZZLE, *vt., vi.* حیران کردن *hayrān-k.*

آشفتن *parīshān-k.* پریشان کردن

*āshuftan.*

PUZZLE, *n.* معما *ramz.* رمز *mudammā.*

حیران *parīshān.* حیران *hayrān.*

PUZZLING, *n.* مشکل *mushkil.* حیرت

افرا *hayrat afzā.*

PYRAMID, *n.* هرم *haram* (*pl.* اهرام),

مینار *mīnār.*

Q.

QUACK, *vi.* لاف زدن *lāf-z.*

QUACK, *n.* لاف زدن *lāf zan.* بارول *pārūla.*

معتدل کردن *hām hakīm.*

QUACKERY, *n.* خود فروشی *khud farūshī.*

QUADRANGLE, *n.* چهار گوش *chēhār gūsha.* شکل مربع *shakli murabbī.*

QUADRANGULAR, *a.* مربع *murabbī.*

*chēhār gūsha dār.* To make

quadrangular, مربع کردن *murabbī-k.*

QUADRANT, *n.* ربع *rabī.* ربع دایره *rabī dāyara.*

QUADRATE, *vi.* متناسب شدن *munāsab-*

*sh.* لایق بودن *lāyik-b.*

QUADRENNIAL, *a.* چهار ساله *chēhār sāla.*

QUADRILATERAL, *a.* مربع *murabbī.*

QUADRILITERAL, *a.* رباعی *rubāī.*

QUADRUPED, *a.* چهارپایه *chēhār pāya.*

ساتور *satūr.* حیوان *haywān.*

QUADRUPLE, *a.* چهار تا *chēhār tā.*

چهار چند *chēhār chand.*

QUAFF, *vt., vi.* آشامیدن *āshāmīdan.*

نوشیدن *noshīdan.*

QUAIL, *n.* سمانچه *sumāna.* سلوا *salva.*

QUAINT, *a.* نازک *nāzūk.* باریک *bārīk.*

QUAINTLY, *ad.* با دقت *bā dikkat.*

لطیفانه *latīfāna.*—(neatly) آراسته *ājilāna.*

QUAKE, *vi.* لرزیدن *larzīdan.* جنبیدن

*jumbīdan.* تپیدن *tapīdan.*

QUAKE, QUAKING, *n.* لرزه *larza.*

جنبش *jumbish.* رعشه *rāsha.*

QUALIFICATION, *n.* وصف *wasf.* (*pl.*

اوصاف *liyākat.* صفت *sifat*

توصیف *tawṣīf.* هنر *hunar.* فصل *fazl.*

QUALIFIED, *a.* سزاوار *sazāwār.* لایق

*lāyik.*

QUALIFY, *vt., vi.* (make fit for anything)

سزاوار نمودن *munāsib-k.*

سزاوار *sazāwār-n.* پرداختن *pardākhtan.*—

(modify, regulate) راست کردن *rāst-k.*

تعظم کردن *durust-k.* درست کردن

معتدل کردن *intizām-k.*—(moderate)

معتدل *mudtadīl-k.*

QUALITY, *n.* 1. (property) خاصیت *khasīyat*, سیرت *sīrat*, طبع *tabʿ*, وصف *wasf*, خصلت *khaslat*, نهاد *niḥād*. 2. (disposition) مزاج *mizāj*, منوال *minwāl*, خو *khū*. 3. (rank) درجه *daraja*, منزلت *manzalat*, جَاه *jāh*.

QUALM, *n.* غشیان *ghashyān*.

QUALMISH, *a.* اهل غشیت *ahli ghashyat*.

QUANTITY, *n.* چندی *mikdār*, مقدار *mikdār*, چندی *chandi*, اندازه *andāza*, قدر *kadr*. A great quantity, کثرت *ziyādāt*, زیادتی *kasrat*. A small quantity, شملت *shamat*, مقدار *mikdār*, کم *kalil*.

QUANTUM, *n.* مقدار *jumla*, جملة *mikdār*.

QUARANTINE, *n.* منع *munā*, حبس *habs*.

QUARREL, *n.* مناقشه *kazīya*, قضیه *munākasha*, نزاع *nizā*, خصومت *khusūmat*, بحث *bahs*.

QUARREL, *vi.* مناقشه کردن *munākasha-k.*, ستیزیدن *munāzadt-k.*, منازعت کردن *sitizidan*, نزاع کردن *nizādt-k.*, خصومت کردن *khusūmat-k.*

QUARRELSOME, *a.* ستیزه جو *sitiza-jū*, جنگ جو *jang jū*.

QUARRY, *n.* سنگ کان *kānt sang*, معدن الحجر *mādan u'l hajar*.

QUART, *n.* یک اسار *yak dsār*.

QUARTAN, *n.* حمای مربع *hamāya murabbā*.

QUARTER, *n.* 1. (fourth part) ربع *rubʿ*, چهار یک *chēhār yak*. 2. (region) ضلع *zill*, کشور *kishvar*, دیار *diyār*. The quarter of a city, محله *mahalla* (pl. محلات). From every quarter, از هر جانب *az har jānib*. Soldiers' quarters, لشکرگاه *lashkar gāh*. Quarter of an hour, ربع ساعت *rubʿ sāt*. To give quarter, پناه دادن *amān-d.*, پناه دادن *panāh-d.*

QUARTER, *vt., vi.* چهار حصه کردن *chēhār hissa-k.*, مسکن دادن *mākan-d.*

QUARTERLY, *a.* چهار باره *chēhār pāra*, ربع *rubʿ*.—(every three months) هر سه ماه *har sih māh*.

QUARTERMASTER, *n.* داروخته پیش *dār-ūghaya pesh*, ناظر *khayma*, معسکر *nāziri mudakar*.

QUASH, *vt.* باطل کردن *bātīl-k.*, ابطال *naskh*, نسخ ساختن *ibtāl-k.* کردن

QUATRAIN, *n.* رباعی *rubʿī*, مربع *murabbī*.

QUAVER, *vi.* چندییدن *jumbidan*, لرزیدن *larzidan*.

QUAY, *n.* پشت *pushta*, بندرگاه *bandar gāh*.

QUEEN, *n.* ملکه *malika*, سلطان *sultāna*. فرزین *begam*. The Queen at chess, بیوه *farzīn*. Queen dowager, بیوه *bewa sultān*.

QUEER, *a.* (whimsical) متخیل *mutakhayyul*, عجیب *harvādār*.—(strange) نادیر *āzjūb*, نادر *nādir*.

QUEERNESS, *n.* تعجب *tadzzub*, تخیل *takhayyul*.

QUELL, *vt.* آرامیدن *farū-n.*, فرو نشاندن *ārāmīdan*.

QUENCH, *vt.* (fire) آتش نشاندن *ātīsh-n.*, آتشی اطفا کردن *itfāi ātīsh-k.*—(thirst) تشنگی دفع کردن *tishnagi daft-k.*, دغ عطش کردن *daft ātsh-k.*

QUENCHABLE, *a.* قابل اطفا *kābili itfā*.

QUERIST, *n.* پرسنده *sāl*, سال *pursanda*.

QUERY, *n.* سوال *masala*, مسله *sual*.

QUERY, *vt., vi.* پرسیدن *pursidan*, سوال کردن *sual-k.*

QUEST, *n.* تفتیش *taftish-k.*, پرسیدن *just u jū-k.*

QUESTION, *n.* (interrogatory) پرسش *pursish*, سوال *sual*—(doubt) شک *shak*, شبهه *shubah*. An improper ques-

- tion غلوة *ghalūtāt*, مغلطة *maghlātāt*.—  
(dispute) قضیه *kazīya*, نزاع *nizād*.  
Both sides of the question, معذیت *maʿdīyat* یا *maʿdīyat* با معارفت.
- QUESTION, *vt. vi.* پرسیدن *pursīdan*,  
استفسار کردن *suāl-k.*, سؤال کردن *istif-*  
*sār-k.*—(doubt) شک بردن *shakk-b.*,  
گمان بردن *gumān-b.*
- QUESTIONABLE, *a.* مشتبہ *mushtabā*,  
قابل اعتراض *kābīl-i* مشکوک *maskūk*  
*ttirās*.
- QUESTIONER, *n.* پرسنده *pursanda*,  
سائل *sāyil*.
- QUIBBLE, *n.* حیل *hīla*, نکته *nukta*,  
ایهام *ihām*.
- QUIBBLE, *vi.* حیل *buhāna-k.*, بهانه کردن  
*hīla-k.*
- QUICK, *a.* (speedy) جلد *jald*, زود *zūd*,  
شعاب *shitāb*.—(living) زنده *zinda*,  
حی *haya*. Going quick, زود رو *zūd rau*.  
A quick writer, زود نویس *zūd nawīs*.  
Quick sighted, تیز چشم *tez chashm*.
- QUICKEN, *vt. vi.* (make haste) شعابانیدن  
*shitābānīdan*, تعجیل ساختن *tadjīl-s.*  
—(make alive) زنده کردن *zindu-k.*
- QUICKLIME, *n.* آهک *ahak*.
- QUICKLY, *ad.* زودی *ba zūdī*, شعابان  
*shitābān*, قبیض *kabīz*.
- QUICKNESS, *n.* زودی *shitābī*, شعابی  
*zūdī*, چالاکي *chūstī*, تعجیل *tadjīl*,  
چالاکي *chālākī*.
- QUICKSAND, *n.* ریگ روان *rīgi rawān*.
- QUICKSILVER, *n.* سیماب *sīmāb*, زیبق  
*zībāk*.
- QUIET, QUIESCENT, *a.* (undisturbed)  
ساکن *sākin*, بی حرکت *bī harakat*.—  
(peaceable, silent) خاموش *khāmūsh*,  
ساکت *sākit*.—(mild) غریب *gharīb*,  
مایل *mulāyīm*.
- QUIET, QUIESCENCE, *n.* آرام *ārām*,  
آسایش *āsāyish*, راحت *rāhat*, قرار  
*karār*, استراحت *istirāhat*.
- QUIET, *vt.* آرام دادن *ārām-d.*, آسودن  
*āsūdān*, راحت دادن *rāhat-d.*
- QUIETLY, *ad.* آهسته *āhista*, با راحت *bā*  
*rāhat*.
- QUIETNESS, QUIETUDE, *n.* آسودگی  
*āsūlagī*, آرامی *ārāmī*.—(calmness  
of mind) اطمینان خاطر *itmināni khā-*  
*tir*, دلاسانی *dil' āsāi*.—(silence)  
خاموشی *khāmūshī*.—(gentleness)  
ملاطمت *mulāyamat*, غریبی *gharībī*.
- QUILL, *n.* شاهر *shāhpar*, خار *khār*.
- QUILT, *n.* لحف *bīlāpūsh*, بالابوش *lihāf*.
- QUILT, *vt.* موضع کردن *sūzanī-k.*, موضع  
کردن *tavzī-k.*
- QUINCE, *n.* سفرجل *safarjal*, بی *bihī*.
- QUINQUANGULAR, *a.* پنج گوش *panj*  
*gūsha*.
- QUINSY, *n.* (inflammation in the throat)  
خناق *khunāk*.
- QUINTESSENCE, *n.* خلاصه *khulāsa*,  
جوهر *jauhar*.
- QUIP, *n.* طنز *taniz*, رمز *ramz*.
- QUIRE, *n.* دست *dasta*.
- QUIRK, *n.* نکته *nukti*, حکمت *hikmat*.
- QUIT, *vt.* (leave) گذاشتن *guzāshtan*, ترک  
آزاد کردن *tark-k.*—(set free) آزاد کردن  
*āzād-k.*, خلاص کردن *khalās-k.*—(dis-  
*charge*) ادا کردن *adā-k.*
- QUITE, *ad.* تمام *tamām*, هر جنب *har*  
*jānīb*, بالجملة *bī'l-jumla*, کاملانہ *kāmilāna*,  
سراسر *sarāsar*.
- QUITTANCE, *n.* ابرارنامہ *ibrār nāma*,  
وفا *wafā*, فارغخطی *fārigh khatī*.
- QUIVER, *n.* کیش *jadba*, جمع *ktsh*,  
تیر دان *tīr dān*.
- QUIVER, *vi.* لرزیدن *larzīdan*, طپیدن  
*tapīdan*, جنبیدن *jumbīdan*.



QUIXOTIC, *a.* عجیب *djīb*, وهمی *wahmī*.  
 QUIZ, *n.* معما *mudmmā*.  
 QUORUM, *n.* ارباب فتویٰ *arbābi fatwa'*,  
 اجلاس عدالت لایق اقرار کار  
*ādālat lāyaki iqrāri kār*.  
 QUOTA, *n.* حصہ *hissa*, قسمت *kismat*,  
 مقدار *mikdār*.  
 QUOTABLE, *a.* قابل ذکر *kābili zikr*.  
 QUOTATION, *n.* سند کلام *sanadi kalām*,  
 حوالہ مثال *harvālai misāl*.  
 QUOTE, *vt.* اقتباس کردن *iktibās-k.*, مثال  
 ایراد *misāl-d.*, نقل کردن *nakl-k.*,  
 ذکر قیمت نمودن *zikeri kīmat-n.*  
 QUOTED, *a.* مقتبس *muktubas*.  
 QUOTER, *n.* مقتبس *muktubis*.  
 QUOTH. *vi.* گفت *guft*.  
 QUOTIDIAN, *n.* روز هر روز *har rūza*,  
*rūz marra*. A quotidian ague, تب  
 حمای یومی *tapi har rūza*,  
*hummaī yūmī*.  
 QUOTIENT, *n.* حاصل *hāsīl*, مبلغ *mablugh*.

## R.

RABBIT, *vt.* وصل کردن *wasl-k.*, الساق  
 کردن *ilsāk-k.*  
 RABBIT, *n.* درز الساق *ilsāk*, *darz*.  
 RABBIT, *n.* ارنب *arnab*, خرگوشی *khangūsh*.  
 RABBLE, *n.* عوام الناس *hangāma*,  
*dawāmunnās*.  
 RACE, *n.* اولاد *aulād*, اصل *asl*, نسل *nasl*,  
 خاندان *khān-dān*, سلسلہ *silsila*, ذات  
*zāt*, نسب *nasab*. Of an illustrious  
 race, پاک نژاد *pāk nizhād*. Of a mean  
 race, بد نژاد *bad nizhād*. A race (in  
 running) دور *daur*, تاز *tāz*, مسابقت  
*musābakat*, شرط *shart*. A race-ground,

میدان *maydān*, تاختنی *tākhtanī*.  
 A race-horse, اسب شرط *aspi shart*,  
 اسب چابک *aspi chābuk*.  
 RACER, *n.* تیز رو *tez rau*, تیز گام *tez gām*,  
 دوندہ *dawanda*.  
 RACK, *n.* شکنجہ *shikanja*, کیسار  
*kistār*.—(torture) سیامت *siyāsāt*,  
 عذاب *dzāb*. A rack for hay, معلق  
*madlaf*, آخورہ *ākhūra*.  
 RACK, *vt.* در شکنجہ کشیدن *dar shikanja-*  
*k.*, سیامت کردن *siyāsāt-k.*, عذاب کردن  
*dzāb-d.*, 'To rack off (wine) صاف  
 کردن *sāf-k.*  
 RACKET, *n.* شور *shūr*, شوغا *ghanighā*.  
 RACY, *a.* اصلای *asli*, خوش لائق *khūsh*  
*zāiku*.  
 RADIANCE, *n.* روشنی *nūr*, ضیا *ziyā*,  
 روشن *raushnī*, لامعان *lamān*, تاب *tāb*,  
 رونق *raunak*.  
 RADIANT, *a.* درخشانده *munawwar*,  
 نورانی *dirkhshanda*, تابدار *tābdār*,  
*nūshānī*.  
 RADIATE, *vi., vt.* درخشیدن *dirakh-*  
*shēdan*, منیر شدن *lāmt-sh.*,  
*munīr-sh.*  
 RADICAL, *a.* ذاتی *zātī*, اصلای *asli*,  
 مصدری *masdarī*.  
 RADICALLY, *ad.* از بنیاد *az asl*,  
 از بنیاد *az bunyād*.  
 RADICALNESS, *n.* اصلیت *asliyat*.  
 RADISH, *n.* ترب *turb*, فجل *fujl*.  
 RADIUS, *n.* دایرہ نیمہ *nīmai dāyara*,  
 نصف القطر *nisfu'l katr*.  
 RAFFLE, *n.* قمار بازی *kimār bāzi*.  
 RAFFLE, *vi.* قمار باختن *kimār-b.*  
 RAFT, *n.* رمت *ramas*.  
 RAFTER, *n.* بالہ خانہ *teri khān*, تیر چوب  
*pīlār khāna*.  
 RAGAMUFFIN, *n.* حرامزادہ *harāmzāda*,  
 ویش *wabash*.

RAGE, *n.* قهر *kahr*, خشم *khashm*, غصه *ghussa*, کین *kin*.

RAGE, *vi.* قهر گرفتن *kahr-g.*, خشمناک *khashmnāk-g.*, آشفتن *āshuftan*.

RAGING, RAGEFUL, *a.* صاحب قهر *sāhibi kahr*, غضبناک *ghazabnāk*, خشمناک *khashm nāk*.

RAGOUT, *n.* خوراک لذیذ *nafāis*, خوراک *khurāki laziz*.

RAIL, *n.* دار بزین *dār bazīn*, باره *bāra*, چوب حصار بند *chūbi hisārband*.

RAIL, *vi., vt.* دار بزین کردن *dār bazīn-k.* To rail at, دشنام دادن *dushnām-d.*, طعن *taḍna-z.* To rail at one another, تشاتم کردن *tashātum-k.*

RAILER, *n.* فحشاء *fuhlāsh*, طعنزن *taḍna zan*.

RAILLERY, *n.* استهزا *istihzā*, بذله *bazla*, دشنام *dushnām*, طنز *tunz*.

RAILWAY, *n.* راه ران *rāhi āhan*.

RAIMENT, *n.* جامه *jāma*, لباس *libās*.

RAIN, *n.* باران *bārān*, بارش *bārīsh*, شتاب *matr* (*pl.* امطار). A heavy rain, شتابان *shītāb bārān*, باران شدید *bārāni shaddīd*. A slight rain, سست باران *sust bārān*, دهن *dahn*. A salutary rain, مطر طیب اثر *matri tayyibu'l asar*. A place where rain water collects, مرهت *murhat*. A rain cloak, بارانی *bārāni*.

RAIN, *vt., vi.* باریدن *bārīdan*, مطر کردن *matr-k.* To rain incessantly, تهنان *tahtān-k.* To cause to rain, بارانیدن *bārānīdan*.

RAINBOW, *n.* قوس *kaws*, قوس *kuza*, کمان *kamān*, رستم *rustam*, کمان فلکی *kamāni falaki*.

RAINY, *a.* ماطر *mātir*, از باران *az bārān*.

A rainy night, لیل هالیه *layli hālibat*.

The rainy season, بارش *ayyāmi bārīsh*.

RAISE, *vt.* 1. (lift) برداشتن *bar-d.*, افراختن *afraḥtan*, بلند کردن *buland-k.*, رفع *rafʿ-k.* 2. (prefer) سرفراز کردن *surafurāz-k.*, ترقی کردن *turukki-k.*—(excite) انگیزختن *angīkhtan*. To raise an insurrection, انگیزختن *fitna-a.*, فتنه *tughyān-k.* To raise an army, لشکر برپا کردن *lashkar bar pā-k.*, سپاه جمع کردن *sipāh jamʿ-k.* To raise contributions, اخذ کردن *khirāj akhḥz-k.*, تکالیف عوفیه گرفتن *takālīfi ʿurfīya-g.* To raise money, زر نقد *pūl jamʿ-k.*, پول جمع کردن *zari nakd hāsīl-k.* To raise a cry, بلند آواز کردن *buland āwāz-k.*

RAISIN, *n.* انگور خشک *āngūri khashk*, کشمش *manvīz*, زدیبه *zabīb*, کیشمیش *kishmīsh*.

RAKE, *n.* خاک کش *khāk kash*, شوپ *shawf*. A coal-rake, خاده *khāda*. A rake-hell, خراباتی *kharābātī*, رند *rind*.

RAKE, *vt., vi.* خاک کشیدن *khāk-k.*—با بیل فراهم آوردن (gather with a rake) *bā bīl farāham-ā.*—(clear with a rake) راندیدن *randīdān.*—(lead a loose disorderly life), زباکاری کردن *zinākārī-k.*, بهرام رفتن *ba harām-r.*

RALLY, *vt., vi.* (dispersed troops) فوج شکسته باز جمع کردن *fuji shikasta bāz jamʿ-k.*—(play of raillery) زله ساختن *bazla-s.*, طنز کردن *tanz-k.*

RAM, *n.* میش نر *mīshi nar*, غوچ *gūch*, حمل *hamal*.—(the celestial sign) برج حمل *burji hamal*. A battering ram, منجلیق *manjanīk*.

RAM, *vt.* با منجلیق ضرب کردن *bā manjanīk zarb-k.*—(fill with anything driven hard) آگندن *āgandan*.

RAMBLE, *vi.* جا بجا *sayr-k.*, سیر کردن *jā ba jā-g.*, پودیدن *poidan.*  
 RAMBLE, *n.* گشت *gash-t*, تفرج *tufarruj*, سیر *sayr.*  
 RAMBLER, *n.* آواره *āwāra*, در بدر *dar ba dar*, گمراه *gumrah.*  
 RAMIFICATION, *n.* ریشم داری *rishu dārī*, شاخه داری *shākhidārī.*  
 RAMMER, *n.* میطدات *mitudat.*—(of a gun) گز طوپ *gazi tūp.*  
 RAMP, *vi.* چسپیدن *jastan*, جهیدن *jahīdan.*  
 RAMPANCY, *s.* شوخی *mastī*, مستی *shaukhī*, هوا و هوس *harvā u harvas.*  
 RAMPANT, *a.* شوخ *shaukh*, مست *mast.*  
 RAMPART, *n.* دیوار قلعہ *diwārī kild*, شهر پناه *shahr panāh.*  
 RANCID, *a.* متعفن *muta'afun.*  
 RANCIDNESS, RANCIDITY, *n.* گندگی *ganda būi*, بوسیدگی *busīdagī.*  
 RANCOROUS, *a.* کینه خوار *kīna khāh*, بد خواه *bad khāh.*  
 RANCOUR, *n.* کینه *kīna*, بد خواهی *bad khāhī.*  
 RANDOM, *n.* اتفاق *ittifāk*, سرگذشت *sarguzasht*, قضا *kazū.* *a.* عارضی *ittifākī*, اتفاقی (accidental) *ārizī.* At random, از اتفاق *az ittifāk*, عارضانه *ārizāna.*—(inconsiderately) غافلانه *ghāfilāna*, بی محل *bī mahl.*  
 RANGE, *vt., vi.* ترتیب آراستن *ārāstan*, مرتب کردن *tartīb-k.*, صف بصف کردن *saff bu saff-k.* To range at large, گشت کردن *gash-t-k.*, پودیدن *poyīdan.*  
 RANGE, *n.* سلک *silk*, قطار *kitār*, صف *saff.*—(the step of a ladder) درجه *darajja*, قدم *kadama.*—(grate for fire) آتشدان *ātishdān.*  
 RANK, *n.* (series) صف *saff*, قطار *kitār*, سلک *silk.*—(degree) مرتبه *martaba*, طبقه *tabakka*, درجه *darajja.*—(prece-

dency) دست *dast*, تقدم *tukaddim.*  
 A man of rank, امیر *amīr*, میرزا *mīrzā.*  
 RANK, *vt., vi.* صف بصف کردن *saff saff-k.*, نظم دادن *nazm-d.*  
 RANK, *a.* (luxuriant) خوشرو *khushrau.*—(rancid) بدبو *badbū.*—(coarse) کشیف *kashīf*, غلیظ *ghalīz.*—(indelicate) فاحش *fāhish*, ناپاک *nāpāk.*—(strong) شدید *shadīd*, سخت *sakht.*  
 RANKLE, *vi.* فاسد شدن *fāsīd-sh.*  
 RANKLY, *ad.* بدشدت *ba shiddat*, پر جوشانه *pūr jūshāna.*  
 RANKNESS, *n.* افزایش *afzāyish*, ازدیاد *azdiyād*, بوسیدگی *busīdagī.*  
 RANSACK, *vt.* تاخت و تاراج کردن *tākh-t u tāraj-k.*, غارت ساختن *khisārat u ghārat-s.*—(search narrowly) تجسس کردن *tulāsh-k.*, تلاش کردن *tajassus-k.*  
 RANSOM, *n.* (of a captive) فدا *fidā*, خلاص *khalās*, فدیہ *fidya.*—(compensation for blood shed) خونبہ *khūn bahā.*  
 RANSOM, *vt.* فدا کردن *fidā-k.*, خلاص نمودن *khalās-n.*, فدیہ دادن *fidya-d.*  
 RANT, *n.* هرزه گوئی *hīrza gūī*, باوه *yārwa.*  
 RANTER, *n.* هرزه گو *hīrzagū.*  
 RAP, *n.* ضرب *zarb*, لطمه *latmat.*  
 RAP, *vt., vi.* زدن *zadan*, لطمه زدن *latma-s.*  
 RAPACIOUS, *a.* درنده *daranda*, ژيان *zhīyān.*—(greedy) حرص *harīs.*  
 RAPACIOUSLY, *ad.* قهرا *kahrān.*  
 RAPACIOUSNESS, RAPACITY, *n.* غضب *ghazab*, رباپندگی *rubāyandagī*, درندگی *darandagī.*  
 RAPE, *n.* تعدی بکاري *taddī ba kārī*, بی پردہ دري *parda darī*, زنا *zinā*, بی عصمتی *bī āmatī.* To commit a rape, بی عصمت *bakārat-k.*, کردن *bī āmat-k.*, زور زنا کردن *ba zūr zinā-k.*

RAPID, *a.* تیز رو *tez rau*, زود *sūd*, سریع *sart*, طعاب *shitāb*.

RAPIDITY, RAPIDNESS, *n.* زودی *sūdi*, سرعت *shitābi*, چالاکي *chālāki*, سرعت *surāt*.

RAPIDLY, *ad.* سریعاً *bā surāt*, با سرعت *surātan*, با تیزی *bā tezi*.

RAPIER, *n.* تیغ *tegh*, قداره *kaddāra*.

RAPINE, *n.* نهب *nahb*, دزدی *duzdi*, غارت *ghārat*, یغما *yaghma*.

RAPTURE, *n.* بی آشفنگی *āshuftagi*, بی *bi* خودی *khūdi*, شادمانی *shādmāni*.

RAPTUROUS, *a.* دلکش *dilkash*, دلربا *dil rubā*, دلشاد *dil shād*.

RARE, *a.* نادر *nādir*, کمیاب *kam yāb*, نازک *aziz*, عجیب *ajīb*. — (thin) نازک *nāruk*, رقیق *raqīq*.

RARELY, *ad.* کم وقت *kam wakt*, گاه گاه *gāh gāh*. Happening rarely, نادر الوقوع *nādiru'l wukūd*.

RARENESS, *n.* کمیابی *nādiri*, نادر *kam yābi*, عزیز *azīz*.

RARITY, *n.* نادر *nādira*, تحفه *tuhfa*.

RASCAL, *n.* شریر *harāmzāda*, حرامزاده *sharīr*, فاسق *fāsik*, خدان *ghaddār*, حیل باز *hila bāz*.

RASCALITY, *n.* حرامزادگی *harāmzādagi*, بدکاری *bad kāri*, دغا بازی *daghā bāzi*, حیل بازی *hila bāzi*.

RASCALLY, *a.* بد *bad*, کمین *kamīna*, حقیر *hakīr*.

RASE, *vt.* معو کردن *tarāshidan*, تراشیدن *mahu-k*.

RASH, *a.* بی تدبیر *gustākhi*, گستاخ *tadbīr*, متهور *mutahawwir*.

RASH, *n.* گرمی دانه *garmi dāna*.

RASHLY, *ad.* بی گستاخانه *gustākhnāna*, بی تدبیرانه *ghāfilāna*, بی تدبیر *tadbīrāna*.

RASHNESS, *n.* بی تدبیری *tahawwir*, غفلت *bi tadbīri*, گستاخی *gustākhi*, غفلت *ghaflat*.

RASP, *n.* سوهان *sūhān*.

RASP, *vt.* سوهان کردن *sūhān-k.*, ساین *sāidan*.

RASURE, *n.* تراش *tarāshish*, تراش *kharāsha*.

RAT, *n.* موش *mūsh*, فار *fa'r*.

RATABLE, *a.* موافق *muwāfaq*, خراج *khirāj* پذیر *pazīr*.

RATE, *n.* 1. (proportion) اندازه *andāza*, مقدار *shumār*, *mikdār*. 2. (price) نرخ *nirakh*. 3. (tax) خراج *khirāj*, باج *bāz*. 4. (degree) درجه *darja*, پایه *pāya*. At the rate of, بر وفق *bar wafk*.

RATE, *vt.* اندازه کردن *andāza-k.*, قیمت *kīmat* مقرر ساختن *mukarrar-s.* — (chide) تذبیہ *malāmat-k.*, تادیب کردن *tambīh-k.*

RATHER, *ad.* بیشتر *bishtar*, اول *awwalan*, پیش *fi'l ghālib*, غالب *balka*, ازان *peesh azān*.

RATIFICATION, *n.* استقرار *istikrār*, اقرار *ikrār*, اثبات *isbāt*, تقویت *takwīyat*.

RATIFY, *vt.* برقرار کردن *muwyin-k.*, برقرار *bar kurār-k.*, تقویت ساختن *takwīyat-s.*

RATIO, *n.* اندازه *andāza*, مقدار *mikdār*, نسبت *nisbat*, وجه *waja*, حسب *hasb*.

RATION, *n.* مایه *wazīfa*, وظیفه *yum'ya*, وجه *waja* کفاف *kafāf*.

RATIONAL, *a.* ناطق *nātik*, عاقل *ākīl*, اهل هوش *ahli hūsh*. A rational creature, حیوان ناطق *haywāni nātik*.

RATIONALITY, *n.* قوت *kuwati* وهم *wahm*, شایستگی *shāyistagi*.

RATIONALLY, *ad.* با عقل *bā ākl*, معقولانه *madkūlāna*, با هوش *bā hūsh*, هوشمندانه *hūshmandāna*.

RATTLE, *n.* بیهند *bīmand*, زنگ *zangala*.

RATTLE, *vi.* بیهند زدن *bīmand-z.*, زوفا

- کردن *ghaughā-k.*, هرزه *hirza-g.*, گفتن *ghaughā-k.*, صدا کردن *sadā-k.*
- RATTLING**, *n.* صدای جرس *sadāi jaras.*  
ساز *ghaughā sāz.*
- RAVAGE**, *vt.* ویران کردن *tārāj-k.*, ویران کردن *wayrān-k.*, پایمال کردن *pāyamāl-k.*, غارت کردن *ghārat-k.*
- RAVAGE**, *n.* پایمالی *wayrāni* ویرانی *pāyamālī*, غارت *ghārat.*
- RAVE**, *vi.* دیوانه وار گفتن *diwāna wār-g.*, یاوه گفتن *yāwa-g.*
- RAVEL**, *vt.* درهم زدن در *dar-p.*, درهم زدن *barham-z.* در هم کردن *dar ham-k.*, درهم شدن *barham-sh.*
- RAVEN**, *n.* کلاغ *zāgh*, غراب *ghurāb*, کلاغ *kulāgh.*
- RAVENOUS**, *a.* ترس *khūrān* خوراک *harīs akl*, درنده *darandā.*
- RAVENOUSLY**, *ad.* ترسانانه *akūlāna*, اکرانه *harīsāna.*
- RAVENOUSNESS**, *n.* آزار *hirs*, حرص *āz.*
- RAVISH**, *vt.* بکارت گرفتن *bakārat-g.*  
با زور زنا کردن *ba zūr zinā-k.*— (seize by violence) *ba zūr گرفتن* *ba zūr-g.*— (transport delight) *dil بردن* *dil-r.*
- RAVISHER**, *n.* بکارت گر *bakārat gar* فاسق *fāsik.*
- RAVISHMENT**, *n.* زنا *rabūdagi*, ربودگی *zinā.*
- RAW**, *na* نا پخته *khām*, خام *nā pukhta* نا رسیده *nā rasīda.*— (unskilful) *nā rasīda.*— (unskilful) *nā rasīda.*— (unskilful) *nā rasīda.*
- RAWLY**, *ad.* ز بی *az nā pukhtagi* نا پخته *khāmāna.*— (unskilfully) *az nā wukūfi.*
- RAWNESS**, *n.* نا پختگی *nā pukhtagi*, خامی *khāmī.*— (unskilfulness) *nā āzmūdagi*, خام دستی *khām dastī.*
- RAY**, *n.* رخس *partau*, پرتو *shūla*, شعاع *ruksh.* Rays of the sun, شعاع *shuāt āftāb*, لواح *karāmī.*
- RAZE**, *vt.* پایمال کردن *pāyamāl-k.*
- RAZOR**, *n.* مستر *ustara*, مردود *mardūda.*
- REACH**, *vt., vi.* دست (touch with the hand) دست رسانیدن *dast ras-k.*, دست رسانیدن *dast-r.*— (arrive at, obtain) حاصل کردن *rasidan*, یافتن *yāftan*, دست *hāsil-k.* To reach out the hand, دست دراز کردن *dast darāz-k.*— (penetrate to) داخل کردن *dakhl-k.*— (to be adequate to) لایق شدن *lāyik-sh.*— (extend) موافق شدن *muwāfaq-sh.*— (extend) تطویل ساختن *tat-wil-s.*— (to be extended) کشیده شدن *kashīda-sh.* As far as the eye can reach, قدر مدالبصر *kadru maddil' basar.* To reach (vomit) قي کردن *kaya-k.*
- REACH**, *n.* امتداد *imtidād*, مد *madd.*— (intellectual capacity) ادراک *kūwati mudrikat*, قدرت *idrāk*, هوش *hūsh.*— (contrivance) بندش *bandish*, حیا *hila.*— (power) اختیار *ikhtiyār.*— (vomiting) قي *kay.*
- REACT**, *vi.* هجوم باز *daft-n.*, دفع نمودن *hujūm bāz-a.*
- REACTION**, *n.* مدافع *mudāft*, هجوم باز *bāz hujūm.*
- READ**, *vt.* مطالعه کردن *khāndan*, خواندن *mutālī-k.*, قرائت کردن *kirāat-k.* To read backward, نکس کردن *naks-k.* To read aloud, بلند خواندن *āwāzi buland-kh.*
- READER**, *n.* خواننده *khānanda.*— (a reader in university) مدرس *mudārris.* An accurate reader, قرا *kurra.*
- READILY**, *ad.* آسانی *bazūdi*, آسانی

*dlā'faur*, سرعاً *surḍān*.—(willingly) *bā dil u jān*, با دل و جان *ārmādagī*, تیارى *tayyārī*.—(promptitude) *tezī*, تیزى *shītāb*. Readiness or fluency of speech, زبان آورى *zabān āwarī*.—(willingness) *ārzū*.

**READING**, *n.* خواندگى *khāndugī*, مطالعہ *mutālā*, درس *dars*. To teach by lecture, تدریس کردن *tadrīs-k*. Writing and reading, نوشت و خواند *na-wisht u khānd*. Reading-room, خواندنگاه *khāndan gāh*, کرائت خانہ *kirāat khāna*.

**READMISSION**, *n.* باز دادن *bāz dād*, دخول *dādamī dukhūl*, باز در آوردگى *bāz dar āwardagī*.

**READMIT**, *vt.* باز دخل دادن *bāz dakhil dā*, دو باره داخل کردن *du bāra dakhil-k*.

**READY**, *a.* (at hand) آماده *āmāda*, حاضر *hāzir*, مستعد *mustādī*.—(prompt, quick) تیز *tez*, چالاک *chālāk*, زوہ *zūh*.—(acute of understanding) زیرک *zīrak*, فهم *fahm*.—(willing) آرزومند *ārzū-mand*. Ready money, نقد *naqd*, زری حاضر *zari hāzir*. Ready to receive, قبول مستعد *mustādī kabūl*. A ready answer, جواب حاضر *javābi hāzir*. Ready at work, کار گذار *kār guzār*. To make ready, تیار کردن *tayyār-k*, حاضر کردن *hāzir-k*. To be ready, مستعد شدن *tayyār-sh*, مستعد شد *mustādī-sh*.

**REAL**, *a.* اصلى *aslī*, حقيقى *hakīkī*, صحيح *rāst*, مخلص *mukhlis*, معنوي *maḍnawī*, سالك *sālik*.

**REALITY**, *n.* حقيقت *rāstī*, راستى *hakīkat*, معنوي *maḍnī*. In reality, فى الواقع *fil wāqt*.

**REALIZE**, *vt.* معنوي نمودن *maḍnawī-n*.

بدست *hakīkī-s*, حقيقى ساختن *ba dast-ā*, تحصیل نمودن *tahsīl-n*.

**REALLY**, *ad.* البته *albatta*, حقيقى *hakī-katan*, يقيناً *yakīnan*, فى الواقع *fil wāqt*, بالفعل *bi'l fāil*.

**REALM**, *n.* ملک *mulk*, مملکت *mamlakāt*, پادشاهي *pādshāhī*, سلطنت *saltanat*.

**REANNEX**, *vt.* باز پیوستن *bāz-p*, باز متصل *bāz muttasīl-s*.

**REAP**, *vt., vi.* حصاد کردن *hasād-k*, درو کردن *darvīdan*, درو کردن *darv-k*.

**REAPER**, *n.* دروگر *durvgar*, حصاد *hasād*.

**REAR**, *n.* پس *pas*, عقب *ākub*, دنبال *dumbāl*, پس لشکر *pasi lashkar*.

**REAR**, *vt., vi.* برداشتن *bar-d*, در آوردن *bar-ā*.—(educate) پرورتن *parwardan*, تعلیم کردن *tarbiyat-n*, پرورش *tatīm-k*. To rear an edifice, عمارت برداشتن *binā-k*, *īmārat-b*. To rear the head, سر افراز کردن *sar afrāz-k*. To rear as a horse, سرودن با ایستادن *sari du pā-i*. Rear-guard, سانی لشکر *sāki lashkar*.

**REAR-MOUSE**, *n.* شبیره *shub para*, خفاش *khaffīsh*.

**REASCEND**, *vi.* باز در آمدن *bāz bar-ā*, باز بالا رفتن *bāz bālā-r*.

**REASON**, *n.* 1. (reasoning faculty) فهم *fahm*, ادراک *idrāk*. 2. (ground, principle, cause) سبب *sabab*, موجب *mūjah*, دلیل *dalīl*, وجه *waja*. 3. (moderation) اعتدال *tīdāl*. For this reason, از این سبب *az īn jahat*, از این سبب *az īn sabab*. Endowed with reason, عاقلمند *āklmand*. Consistent with reason, معقول *maḍkūl*.

**REASON**, *vt., vi.* بحث کردن *bahs-k*, دلیل در میان *munāzara-k*, رای دادن *dalīl darmiyān-ā*, رای آوردن *rāya-d*.

- REASONABLE**, *a.* عاقل *ākīl*, خردمند *khiradmand*.—(just, proper) واجب *wājib*, مناسب *munāsib*, لایق *lāyak*, درست *durust*. It is reasonable, لایق *lāyak ast*, واجب است *wājib ast*.
- REASONABLENESS**, *n.* شایستگی *shāy-istagi*, لایاقت *layākat*, معقولیت *madkūliyat*.—(moderation) اعتدال *attidāl*, سزاوارب *sazāwārī*.
- REASONABLY**, *ad.* معقولانه *madkūlāna*, لایقانه *lāyakāna*, با انصاف *bā insāf*.
- REASONING**, *n.* مناظره *mubāhasa*, مباحثه *munāzara*.—(logical) منطق *mantak*, برهان *burhān*.
- REASONLESS**, *a.* نامعقول *nā madkūl*, غیر ناطق *ghayri nātik*.
- REASSEMBLE**, *vt., vi.* باز جمع کردن *bāz jamʿ-k.*
- REBATE**, *vt.* کم کند ساختن *kund-s.*, کم کردن *kam-k.*
- REBEL**, *n.* گردن *āsī*, عاصی *bāghī*, سرکش *gardankash*.
- REBEL**, *vi.* طغیان *bāghī-sh.*, گردنکشی نمودن *tughyān-a.*, عاصی شدن *gardan kashī-n.*
- REBELLION**, *n.* طغیان *bāghī*, نغز *nā farmānī*, فتنه *fitna*, در گشتگی *bar gashtagī*.
- REBELLIOUS**, *a.* گردنکش *bāghī*, عاصی *gardankash*.
- REBELLIOUSLY**, *ad.* سرکشانه *sarkashāna*, از گردنکشی *az gardan kashī*.
- REBOUND**, *vt., vi.* باز گشتن *bāz-g.*, جهیدن *jahīdan*.
- REBOUND**, *n.* باز گشت *bāz gasht*, جستگی *jastagi*.
- REBUFF**, *n.* دفع *daft*, رد *radd*.
- REBUILD**, *vt.* باز بنا کردن *bāz binā-k.*
- REBUKE**, *vt.* ملامت کردن *malāmat-k.*, سرزنش کردن *sar zanish-k.*
- REBUKE**, *n.* ملامت *malāmat*, سرزنش *sar zanish*, طعن *tadn*, دم *samm*.
- RECALL**, *vt.* اعدادت *bāz-t.*, باز طلبیدن *iādat-k.*—(from office) درخواست کردن *bar-khāst-k.* To recall to life, انشار کردن *zinda-g.* To recall to memory, یاد گرفتن *yād-g.*
- RECAIT**, *vt.* انحراف کردن *inhirāf-k.*, ارتداد کردن *irtidād-k.*
- RECAPITULATE**, *vt.* تکرار کردن *takrār-k.* باز تفصیل گفتن *bāz tafsil-g.*
- RECAPITULATION**, *n.* تکرار کلام *takrārī kalām*, نتیجه کلام *natijai kalām*.
- RECEDE**, *vi.* باز استادن *bar-g.*, در گشتن *bāz istādan*, تسلیم نمودن *taslim-n.*
- RECEIPT**, *n.* رسید *rasīd*, داخلم *dākhila*, وصول *kabzi wusūl*. Receipt and disbursement, جمع خرچ *jamʿ kharch*. A book of receipt and disbursement, کتب آورج *āwarja*.—(receiving) کتب *kabz*, گرفتنگی *girihtagī*.
- RECEIVABLE**, *a.* گرفتنگی *girihtagī*, قابل اخذ و قبض *kābili akhz u kabz*, وصول *wusūlyāb*.
- RECEIVE**, *vt.* اخذ کردن *giriftan*, گرفتنگی *akhz-k.*—(accept) قبض کردن *kabz-k.* پذیرفتن *pazī ruf-tan*.—(obtain) حاصل کردن *hāsil-k.* یافتن *yāftan*.—(entertain as a guest) مهمانداری نمودن *mihmāndārī-n.*
- RECEIVER**, *n.* گیرنده *giranda*, قابض *kābiz*, امانت دار *amānat dār*.
- RECENCY**, *n.* طراوت *tāzagī*, تازه *tāza*.
- RECENT**, *a.* جدید *nau*, تازه *tāza*, نا قدیم *nā kadīm*, نورسیده *jadīd*.

RECENTLY, *ad.* جدیداً *az nau*, نو پیداً *jadidan*. Recently produced, نو پیداً *nau paydā*. Recently planted, نو آجسته *nau ājista*. Recently born, نو زاده *nau zāda*.

RECEPTACLE, *n.* مایه‌خدا *ma'khaz*, مکان *makān*, ظرف *zarf*, موقع *mauqat*.

RECEPTIBILITY, *n.* امکان *imkāni* اخذ *akhz*, قابلیت *kābiliyat*.

RECEPTION, *n.* قبض *giriftagī*, گرفتن *kabz*, اخذ *akhz*. Favourable reception, قبول *kabūl*, اجابت *ijābat*.—(entertainment) ضیافت *ziyāfat*, استقبال *istikbāl*.

RECEPTIVE, RECEIVING, *a.* قابل *kābil*, آخذ *ākhiz*.

RECESS, RECESSION, *n.* خلوت *khilwat*, تعطیل *gūsha*, توقف *tawakkuf*, ترک *tadtil*.—(departure) رحلت *rahlat*.—(place of retirement) تنهایی *tanhāi*, خلوتگاه *khilwat gāh*.

RECIPE, *n.* نسخه *nuskha*, رسم *rasm*, حکیم *hakim*, رسمی *rasmī hakim*.

RECIPIENT, *n.* گیرنده *kābil*, گیرنده *gīrandā*.

RECIPROCAL, *a.* از طرفین *az tarfayn*, یکدیگر *yakdigar*.

RECITAL, *n.* انشا *takrīr*, تقریر *inshā*, بیان *bayān*, قرائت *kirāat*.

RECITATION, *n.* خواندگی *khāndagī*, قرائت *kirāat*, تقریر کلام *takrīrī kalām*, از بر خوانی *az bar khānī*.

RECITE, *vt., vi.* بیان کردن *guftan*, گفتن *bayān-k.*, خواندن *az bar-g.*, از بر گفتن *khāndan*, در زبان آوردن *bar zabān-ā*.

RECITER, *n.* ناقل *nākil*, راوی *rāwī*.

RECKON, *vt., vi.* شمردن *shimurdan*, حساب کردن *hisāb-k.*, عدد ساختن *add-s.*, اعتبار کردن *itibār-k.*,—(esteem) ذیت *iltifāt-n.*,—(intend)

اعتماد بردن *niyat-g.*—(trust) *itikād-b.*

RECKONER, *n.* محاسب *muhāsib*, شمار *shumārgīr*.

RECKONING, *n.* شمار *shumār*, حساب *hisāb*.

RECLAIM, *vt., vi.* درست کردن *durust-k.*, راست کردن *islāh-k.*, قابل زراعت کردن *kābili zarāat-k.*, *rāst-k.*

RECLINE, *vt., vi.* تکیه کردن *takya-k.*, پشت دادن *pusht-d.*, خفتن *khuftan*.

RECLUSE, *n., a.* گوشه نشین *gūsha nishīn*, خلوت نشین *khilwat nishīn*.

RECOGNIZANCE, *n.* شناخت *shunākht*, تصدیق *tasdiq*, اقرار *ikrār*.

RECOGNIZE, *vt.* شناختن *shunākhtan*, تشخیص کردن *tash-k.*, یاد کردن *yād-k.*, اقرار نمودن *ikrār-n.*, *khās-k.*—(avow)

RECOIL, *vi.* پس رفتن *pas-r.*, باز جستن *bāz-jastān*.

RECOLLECT, *vt.* دگر کردن *zīkr-k.*, یاد *yād-k.*, در خاطر آوردن *dar khā-tīr-t.*—(collect again) باز فراهم آوردن *bāz farāham-ā*.

RECOLLECTION, *n.* یاد آوری *yād āwā-rī*, یادگاری *yādgārī*, تذکر *tazakkur*, حافظ *hāfiza*, یاد داشت *yād dāshī*.

RECOMMENCE, *vt.* از سر نو شروع کردن *az sarī nau shurū-k.*

RECOMMEND, *vt.* ستودن *sitūdan*, تعریف کردن *tadrīf-k.*—(introduce to favour) سفارش کردن *sifārish-k.*, تعریف کردن *tadrīf-k.*

RECOMMENDABLE, *a.* واجب الوصف *wājibul wasf*, لایق ستایش *lāyaki sitā-yish*.

RECOMMENDATION, *n.* ستایش *sitāy-ish*, وسيله *wasf*, سفارش *wasīla*, سفارش *sifārish*. A letter of recommendation,



شفاعت نامه *shifā'at-nāma*, سفارش نامه *sifārish-nāma*.

RECOMMENDATORY, *a.* تعریفی *taa-rifī*, سفارشی *sifārishī*.

RECOMPENSE, *n.* پاداش *tawāz*, عوض *tawāz-d*, مکانات *mukāfāt*, جزا *juzā*, مزد *muzd*, mukāfāt.

RECOMPENSE, *vt.* عوض دادن *tawāz-d*, جزا دادن *jazā-d*, مزد ساختن *muzd-s*, بدل کردن *mukāfāt-k*, بدل کردن *baull-k*.

RECOMPOSE, *vt.* از سر *bāz-s* باز ساختن *bāz-kh*, باز خوابانیدن *az sari nau-s*, باز ساختن *bāz-kh*.

RECONCILABLE, *a.* قابل اصلاح *kābili islāh*, مستعد مصالحت *mustad'ili masālahat*, موازق *mu-wāfak*, سازوار *sazāwār*.

RECONCILABLENESS, *n.* قابلیت اصلاح *kābiliyati islāh*, امکان سازش *sāzish*, امکان دوستی *imkāni dūstī*.

RECONCILE, *vt.* آشتی *āshtī-k*, صلح کردن *islāh-k*, آشتی کردن *āshtī-k*, مصالح کردن *muttafik-s*, مناسبت کردن *munāsab-k*.

RECONCILIATION, *n.* مصالحت *masālahat*, دلنوازی *dilnawāzī*, آشتی *āshtī*, صلح *salāh*, خوشنودی *khūshnūdi*.

RECONDITE, *a.* مشکل *mughlak*, مخفی *sirrī*, مشکلی *mushtak*.

RECONNOITRE, *vt.* نگاه کردن *nigāhī-k*, ملاحظه *jāsūsī-k*, جاسوسی کردن *mulāhaza-n*.

RECONQUER, *vt.* باز فتح کردن *bāz fath-k*.

RECONVEY, *vt.* باز رسانیدن *bāz-r*.

RECORD, *vt.* در دفتر داخل کردن *dar daftar dākhil-k*, درج کردن *darj-k*, در سرشته *mundariz-k*, در نوشتن *dar sirishat-n*.

RECORD, *n.* دفتر *daftar* (pl. دفاتر *pl. daftar*), کلی کاغذات *surishat*, سرشته *kull kagazāt*. A place where records are kept, دفتر خانه *daftar khāna*. On the record, داخل دفتر *dākhil daftar*.

RECORDER, *n.* اهل دفتر *ahli daftar*, محافظ دفتر *daftar nawīs*, دفتر نویس *muhāfiz daftar*.

RECOUNT, *vt.* نقل کردن *bāz-g*, باز گفتن *nakl-k*, خبر دادن *bayān-k*, باز شمردن *khābar-d*.—(count again) *bāz-sh*, باز دیگر حساب کردن *bāz-sh*, دیگر *digār hisāb-k*.

RECOURSE, *n.* استعجا *murājadt*, استعجالت *iltijā*.

RECOVER, *vt., vi.* (anything lost) باز *bāz-y*, وجد کردن *wajad-k*.—(a sick person) شفا دادن *shifā-d*, صحت *tandurust-k*, تندرست کردن *sahhat-d*. To recover health, صحت یافتن *shifā bāz-y*, یافتن *sahhat-y*.

RECOVERABLE, *a.* ممکن الوصول *mumkin ul wusul*, باز یافت شدنی *bāz yāft kinu'l wusul*, بدست آمدنی *ba dast āmadanī*, ممکن الحصول *mumkin ul husul*.

RECOVERY, *n.* شفا *shifā*, افاقت *ifākat*, صحت *sahhat*.—(of anything lost) *bāz yāft*, تحصیل *tahsil*.

RECREANT, *n., a.* بد دل *buzdīl*, بد دل *baddīl*.

RECREATE, *vt.* دل شاد کردن *dīl shād-k*, لذت دادن *khūsh-k*, خوش کردن *nuzhat-d*.

RECREATION, *n.* تفریح *farah*, شادمانی *shādmānī*, آرام گشت *gashat*, آرام *ārām*, آسایش *āsāyish*.

RECREATIVE, RECREATING, *a.* فرح بخش *farah bakhsh*, لذت بخش *mīshat*, جان بخش *jān bakhsh*.

RECREMENT, *n.* فضاله *fuzāla*.

RECRIMINATE, *vt., vi.* بهمدیگر دین گفتن *ba hamdigar buhtān-g.*

*malāmat-n.* ملامت نمودن

RECRIMINATION, *n.* تهمت یکدیگر *tukhmātī yak digar*, ملامت *malāmat*.

RECRUIT, *vt.* takwīyat-k., تقویت کردن  
 سپاه تازه در دفتر لشکر قید *azdiyād-k.* To recruit  
 an army, سپاه تازه در دفتر لشکر قید کردن  
*sipāhi tāza dardāftari lashkar kayd-k.*

RECRUIT, *n.* (supply) از دیاد *azdiyād*,  
 زیادت *ziyādat*, تقویت *takwīyat* —  
 (for the army), سپاه تازه *sipāhi nau*,  
 تازه *sipāhi tāza*.

RECTANGULAR, *a.* قائم الزوایا *kā'imū'z zarwāyā*.

RECTIFIABLE, *a.* قابل اصلاح *kābili islāh*,  
 درست شو *durust shaw*.

RECTIFICATION, *n.* تصحیح *islāh*, اصلاح  
*tas-hih*, درست *durustī*.

RECTIFY, *vt.* درست *rāst-k.*, راست کردن  
*dūrust-k.*, اصلاح دادن *islāh-d.*

RECTILINEAL, *a.* خط مستقیم دار *khatti mustakīm dār*.

RECTITUDE, *n.* حق *salāh*, صلاح *hakk*,  
 صدق *sidk*, راستی *rāstī*, نیکي *neki*,  
 صداقت *sadākat*.

RECTOR, *n.* ملا *mullā*, مرشد *murshid*,  
 ناظم *nāzim*.

RECUMBENCY, *n.* استراحت آرام *ārām*,  
 استراحت *istirāhat*.

RECUR, *vi.* مراجعت کردن *murājāt-k.*,  
 واقع شدن *wāki-sh*. To recur to the  
 mind, در خاطر باز آمدن *dar khātir*  
 باز آمدن *yād ād*.

RED, *a.* سرخ *surkh*, احمر *ahmar*.

REDDEN, *vt., vi.* سرخ کردن *surkh-k.*,  
 احمر *ahmar-s.* — (grow red)

سرخ روی *surkh-g.* — (blush) سرخ گشتن  
 شدن *surkh rūi-sh*.

REDDISH, *a.* گلفام *surkh gūn*, سرخگون  
*gulfām*.

REDEEM, *vt.* باز خریدن *fidā-k.*, ندا کردن  
*bāz-kh.*, آزاد ساختن *āzād-s.*

REDEEMABLE, *a.* قابل فدا *kābili fidā*,  
 رهایی باب *rahāi yāb*.

REDEEMER, *n.* شافی *shāfi*, حامی *hāmī*.

REDEMAND, *vt.* باز طلب کردن *bāz talab*-  
*k.*, باز خراستن *bāz-kh.*

REDEMPTION, *n.* باز خریدگی *bāz-kha-*  
*rūdagī*, خلاص *khalās*, آزادی *āzādagī*.

REDNESS, *n.* سرخی *surkhī*, حمیت  
*humrat*.

REDOUBLE, *vt.* دو بار دو تا کردن *du bār*  
*dutā-k.*, باز دو چند کردن *bāz du chand-*  
*k.*, تضاعف کردن *tuzā'uf-k.*

REDOUBT, *n.* سد *sadd*, حصار *hissār*.

REDOUBTABLE, *a.* هولناک *haul nāk*,  
 هیبتوار *hiybatwār*.

REDOUND, *vi.* تقویت دادن *takwīyat-d.*,  
 افزون ساختن *ziyāda-k.*, زیاده کردن  
*afzūn-s.* To redound to one's honor,  
 مکرمت افزون کردن *makramat afzūn-k.*

REDRESS, *n.* (amendment) اصلاح *islāh*,  
 علاج *ilāj*, (relief, remedy) بدله *badla*.  
 دادرسی *dādrasī*, چاره *chāra*.

REDRESS, *vt.* تصحیح *islāh-k.*, اصلاح کردن  
*tas-hih-k.*, چاره دادن *chāra-d.*,  
 تدارک کردن *tadārūk-k.*

REDUCE, *vt.* (bring back) باز آوردن *bāz-*  
*ā.*, (subdue) اعادت کردن *iādat-k.*,  
 ضبط کردن *maghlūb-k.*, مغلوب کردن  
*zabt-k.* — (diminish) قلیل کردن *kalīl-k.*,  
 معزول کردن *kam-k.* — (degrade) کم کردن  
*madzūl-k.* To reduce to nothing,  
 تباہ ساختن *nā būd-k.*, تباہ کردن  
*tabāh-s.* To reduce to order, ترتیب

تارتیب ساختن *tartīb-s*. To reduce to poverty, فقیر کردن *misikīn-k.*, مسکین کردن *fakīr-k.*

REDUCIBLE, *a.* قابل تخفیف *kābili takhfīf*.

REDUCTION, *n.* (bringing back) باز آوری *bāz āwarī*, اعدادت *iādat* — (diminution) کاهش *kāhish*, تخفیف *takhfīf*. — (degradation) معزولی *madzūlī*, عزل *az pāya dzal*. Reduction to slavery, استرقاق *istirkāk*. — (in arith.) تحویل مقادیر *tahwīlī mukādīr*.

REDUNDANCE, *n.* زیادت *afzūnī*, افزونی *ziyādat*, فاسلی *fāsili*.

REDUNDANT, *a.* افزون *afzūn*, زاید *ziyād*, مزید *mazīd*, کثیر *kasīr*, وافر *wāfir*.

REDUNDANTLY, *ad.* از افزونی *az afzūnī*, زاید *zāidan*.

REDUPLICATION, *n.* دو تا مازی *du tā sāzi*, اضعاف *azāf*.

REDUPLICATIVE, *a.* مضاعف *muzādf*, دو تا کرده *du tā kardā*.

RE-ECHO, *vt., vi.* باز آواز کردن *bāz āwāz-k.*, رد صدا کردن *raddi sadā-k.*

REED, *n.* نی *nay*, قصب *kasab*. — (pen) قلم *kalam*, خمام *khāma*. A bed of reeds, نیستان *nayistān*.

REEDY, *a.* نیزار *nayzār*, در قصب *pur kasab*.

REEK, *n.* بخار *bukhār*, دود *dūd*.

REEL, *n.* چرخ *chirkha*, کلاف *kalāfa*.

REEL, *vt.* (yarn) تسلیک کردن *taslik-k.*

RE-ELECTION, *n.* باز پسندگی *bāz pas-andagī*, اختیار دیگر *ikhtiyārī bāri dīgar*.

RE-ENFORCE, *vt.* زیادت قوت کردن *ziyādati kuwat-k.*, تالد کردن *tāld-k.* To re-enforce an army, لشکر زیاده کردن *tashkar ziyāda-k.*

RE-ENFORCEMENT, *n.* از دیاد لشکر *az diyādi lashkar*, جمعیت سپاه *zamī-mati sipāh*, تقویت *takwīyat*.

RE-ENJOY, *vt.* باز ممتع شدن *bāz muta-matī-sh.*

RE-ENTER, *vt.* باز در آمدن *bāz dar-ā.*, باز دخول کردن *bāz dukhul-k.*

RE-ESTABLISH, *vt.* باز مقرر کردن *bāz mukarrar-k.*, بحال کردن *bahāl-k.*, باز وضع کردن *bāz wazī-k.*

RE-ESTABLISHMENT, *n.* بحالی *bahālī*, نصب تازه *nasbi tāza*, باز تقرر *bāz takarrur*.

RE-EXAMINE, *vt.* باز تجدید کردن *bāz tajwīz-k.*, باز تفتیش کردن *bāz taftīsh-k.*, از نو امتحان کردن *az nau imtīhān-k.*

REFER, *vt., vi.* علاقه داشتن *ilāka-d.*, اشاره نمودن *nisbat-k.*, نسبت کردن *ishāra-n.* — (for information) رو بکار *rūbakār-k.*, رجوع کردن *rujū-k.*

REFEREE, REFERENDARY, *n.* ثالث *sālī*, وکیل *wakīl*, میاندار *mayāndār*, گماشته *gumāshṭa*.

REFERENCE, *n.* نسبت *nisbat*, علاقه *ilāka*, مناسبت *munāsabat*. — (to another for any thing) حواله *harwāla*, رجوع *rujū*.

— (allusion) اشاره *ishāra*, کنایه *kināya*. To make a reference, پرسیدن *pureīdan*.

REFINE, *vt., vi.* خالص کردن *sāf-k.*, پاک کردن *pāk-k.* — (make elegant) ظریف کردن *zarīf-k.* — (grow pure) خوشنما کردن *khush numā-k.* — (become pure) پالوده شدن *pālūda-sh.* — (become elegant) نازاکت پذیرفتن *nizākāt-p.*

REFINED, *a.* مصفای *musaffā*, صاف *sāf*, ظریف *zarīf*، خوشنما *khush numā*. — (subtle) باریک *bārīk*، دقیق *dakīk*. — (polite) ادیب *adīb*، خوش خلق *khush khulk*.

**REFINEMENT**, *n.* (from dross, &c.)

صفاي *saḡāt*.—(culture) تهذيب *tahzīb*.

—(elegance) شيرينكاري *shīrīnkārī*,

ظرافت *zarāfat*.—(subtlety) دقت *dikkat*,

مردمي (politeness) سه *bārīkt*.

مردمي *mardumī*, تاديب *tādīb*.

**REFINER**, *n.* صفاچش *musaffā*, مصفي *musaffī*.

اهل ادب و آرم *ahli adab u āzarm*.

**REFIT**, *vt.* مرمت کردن *marammat-k.*

باز درست کردن *tadmīr-k.*, تعمیر ساختن

*bās durust-k.*

**REFLECT**, *vt., vi.* 1. (throw back) باز انداختن

*bās-a.*, عکس کردن *aks-k.* To reflect

light, نور انداختن *aksi nūr-a.*

2. (consider attentively) تامل کردن *tām-*

*mul-k.*, تفکر کردن *tafakkur-k.* 3. (throw

reproach) ملامت انداختن *malāmat-a.*,

شکایت کردن *shikā-*

*yat-k.*—(bring reproach) رسوایی و ملامت

*ruswāy u malāmat-ā.*

**REFLECTION**, *n.* 1. عکس *aks*, انعکاس

*inlās*. Reflection of light, نور عکس

*aksi nūr*, برق *barīk*. 2. (meditation) تفکر

*tāmmul*, اندیشه *andīsha*, تصور *tasawwur*.

3. (censure) ملامت *malāmat*, طعن *taḡn*.

**REFLECTIVE**, **REFLECTING**, **RE-**

**FLECTOR**, *n., a.* عکس انداز *aks andāz*,

منعکس *munākis*.—(considering) متفکر

*andīshīda*, اندیشیده *mutafakkir*.

Reflecting deeply, دور اندیش *dūr*

*andīsh*. Reflecting justly, خیر اندیش

*khaṡr andīsh*.

**REFLEX**, *a.* معکوس *maḡkūs*, انقلاب *inkilāb*.

**REFLEXIBILITY**, *n.* عکس امکان *imkāni*

*aks*.

**REFLEXIBLE**, *a.* عکس قابل *kābili aks*.

**REFLUENT**, *a.* باز جریان *bās jiryān*.

**REFLUX**, *n.* باز جاری *bās jāri*, جزر *jaṡr*.

**REFORM**, *vt., vi.* اصلاح کردن *islāh-k.*,

بهر کردن *durust-k.*, درست کردن

*bahtar-k.*, اصلاح و ترتیب کردن

*u tartīb-k.*

**REFORM**, **REFORMATION**, *n.* اصلاح

*islāh*, تاديب *tādīb*, ترقی *tarakkī*,

بهبود *bahtarī*, تبدل *tabaddul*.

**REFORMER**, *n.* مصلح مذهب *muslih*

*mazhab*, بهتر ساز *bahtar sāz*.

**REFRACT**, *vt.* عکس کردن *aks-k.*

**REFRACTION**, *n.* عکس *aks*, انحراف

*inhirāf*.

**REFRACTORY**, *a.* سرکش *saṡ kash*, معاند

*muānid*, گردنکش *gardam kash*.

**REFRAIN**, *vt., vi.* خود را باز داشتن *khud-*

*rā bās-d.*, اجتناب *parhez-k.*, پرهیز کردن

*ijtināb-k.*, منع کردن *manī-k.*

**REFRESH**, *vt.* آسایش کردن *āsāyish-k.*,

سرد کردن *āsūdan*, آسودن

**REFRESHING**, **REFRIGERENT**, *a.*

مفرح *muḡurrah*, آسودگي *āsūdagi*,

تقویت *takwīyat*.

**REFRESHMENT**, *n.* آسایش *āsāyash*,

تازگی *tāzagī*.—استراحت

*istirāhat*, طعام *taām*, خوردني (food)

*khurdanī*.

**REFRIGERATE**, *vt.* سرد کردن *sard-k.*,

حرارت دفع کردن *harārat-daḡt-k.*

**REFUGE**, *n.* پناه *panāh*, امن *aman*,

ملجأ *maljā*, ملاذ *malāz*.—(device)

تدبیر *tadbīr*, حکمت *hikmat*. To take

refuge, پناه گرفتن *panāh-g.*

To give refuge, پناه دادن *iltijā-k.*

*panāh-d.*

**REFUGEE**, *n.* فراري *panāhgīr*, پناه گیر

*farārī*.

**REFULGENCE**, *n.* روشني *raushnī*,

ضياء *ziyā*, تاجلي *tajallī*.

**REFULGENT**, *a.* ضياء تابان *tābān*,

ضيء *ziyā pāsh*.

REFUND, *vt.* واپس دادن *bāz-d.*, باز دادن *wāpas-d.*, باز ادا کردن *bāz-adā-k.*

REFUSAL, *n.* انکار *nā kahūlī*, ناکابولی *inkār*, امتناع *imtinū*, رد *radd*.

REFUSE, *vt., vi.* امتناع کردن *imtinād-k.*, منع دادن *mant-d.*, نفی کردن *nafi-k.*, رد کردن *radd-k.*, ناکابولی کردن *nākabūl-k.*

REFUSE, *n.* فضل *fuzla*, بقایا *bakāyā*.

REFUTATION, *n.* رد کردن *ibtāl*, ابطال *raddī kalām*.

REFUTE, *vt.* رد کردن *radd-k.*, نسخ *naskh-s.*, باطل کردن *bātīl-k.*, ساختن

REGAIN, *vt.* باز اندوختن *bāz-y.*, باز بافتن *bāz-a.*

REGAL, *a.* شاهانه *pādshāhī*, پادشاهی *shāhāna*, خسروی *khusravī*.

REGARD, *vt.* (esteem) عزیز داشتن *dzīz-d.*, اخلاص و *takrīm-d.*, تکریم داشتن *ikhlas u riāyat-b.*— (observe, attend) نگاه داشتن *nigāh-d.*, چشم داشتن *iltifāt-k.*, انعامات کردن *chashm-d.*— (have a relation to) نسبت *nisbat-d.*, موافق بودن *muwāfīk-b.*

REGARD, *n.* تکریم *takrīm*, انعامات *iltifāt*, رعایت *riāyat*— (attention) غور *ghaur*, رعایت *āgāhī*— (reference) نسبت *nisbat*, مناسبت *munāsibat*— (look) منظر *manzar*, نگاه *nigāh*.

REGARDABLE, *a.* ملاحظه *multafit*, خبردار *lāyaki iltifāt*, لایق انعامات *khāber dār*.

REGARDING, *a.* نسبت *bābat*, بابت *nisbat*.

REGARDFUL, *a.* متوجه *mutavajja*, آگاه *āgāh*, خبردار *khābardār*.

REGARDLESS, *a.* بی خبر *bī khābar*, بی ملاحظه *gāfil*, بی ملاحظه *bī mulāhaza*.

REGENCY, *n.* فرماندهی *hukūmat*, حکومت *farmāndahī*, حکومت جا نشین *hukū-matī jā nishīn*, تدبیر قائم مقام *tadbīrī kāyīm mukām*.

REGENERATE, *vt.* باز زنده کردن *az sari nau paydā-k.*

REGENERATION, *n.* پیدایش *paydāyish*.

REGENT, *n.* فرمانروا *farmān rāhā*, قائم مقام *jā nishīn sultān*, پادشاه *kāyīm mukāmī pādshāh*.

REGICIDE, *n.* قاتل الملک *kātil ul malik*.

REGIMEN, *n.* تدبیر *parhīz*, ترتیب *tadbīrī ghazā*, رعایت *riāyat*— (in Gram.) عمل *amal*.

REGIMENT, *n.* رساله *sālārī*, رسال *risāla*, دست *dasta*.

REGION, *n.* کشور *kishwar*, ملک *mulk*, اقلیم *aklīm*.

REGISTER, *n.* دفتر *daftar* (pl. دفاتر *daftar*), اسم نویس *ism nawīs*. Register of births and deaths, کتاب زایش و مرگ *kitābi zāyish u marg*.

REGISTER, *vt.* در دفتر ثبت کردن *dar daftar sabt-k.*, درج کردن *darj-k.*

REGISTRAR, *n.* دفتردار *daftar dār*, امین *amīni daftar*.

REGISTRATION, *n.* اسم نویسی *ism nawīsī*, ثبت نامی *sabt numār*.

REGISTRY, *n.* دفتر خانه *daftar khāna*, نوشتجات *nawishta-jāt*.

REGORGE, *vi.* باز استغفران کردن *bāz istigh-farāgh-k.*, باز فرو بردن *bāz farū-b.*

REGRESS, *n.* باز رهگذار *bāz rahguzār*.

REGRET, *n.* حسرت *hasrat*, پشیمان *pashimān*, غم *afeūs*, اندوس *gham*.

REGRET, *vt.* اندوس کردن *afeūs-k.*, حسرت داشتن *hasrat-d.*, کشیدن *ghamgīn-sh.*, ندامت *nadā-mat-k.*

REGULAR, *a.* قانونی *qānūnī*, رسم *rasmī*, حسب معمول *bā kāyida*, با قاعده *hasbī mūmīl*.

**REGULARITY**, *n.* ترتیب *kāyada*, نظام *tartīb*, قریب *karīna*, انتظام *intizām*, همواری *hamwārī*.

**REGULARLY**, *ad.* موافق قانون *muwāfaki kānūn*, با قاعده *bā kāyada*.

**REGULATE**, *vt.* انتظام کردن *intizām-k.*, ترتیب کردن *tartīb-k.*, آراستن *ārāstan*, تسویت نمودن *taswīyat-n.*

**REGULATION**, *n.* بندوبست *band u bast*, طریق *tartīb*, انتظام *intizām*, سازگاری *sāzgarī*.

**REGULATOR**, *n.* منتظم *murattib*, مرتب *muntazim*.

**REHEARSAL**, *n.* اعدت *takrīr*, تکرار *iādat*.

**REHEARSE**, *vt.* تکرار کردن *takrār-k.*, قرائت نمودن *iādat-k.*, اعدت کردن *kirāat-n.*

**REIGN**, *vi.* پادشاهی کردن *pādshāhī-k.*, فرمان روائی *saltanat-k.*, سلطنت کردن *farmān rawāyī-k.*

**REIGN**, *n.* سلطنت *pādshāhī*, حکومت *sultanat*, عهد *ahd*, زمان *zamān*.—(dominion) ملک *mulk*.

**REIMBURSE**, *vt.* عوض دادن *īwāz-d.*, ادا کردن *tāwān-k.*, تاوان کردن *adā-k.*

**REIMBURSEMENT**, *n.* ادا نمایی *adā numāī*, باز دهی *bāz dahī*.

**REIN**, *n.* عنان *īnān*, لگام *lagām*, زمام *zamām*.

**REIN**, *vt.* باز داشتن *bāz-d.*

**REINS**, *n. pl.* میان *mayān*, کم *kamr*, لیج *lijām*.

**RE-INSTAL**, *vt.* بحال کردن *bahāl-k.*, باز نصب کردن *bāz nasb-k.*

**REJECT**, *vt.* دور کردن *radd-k.*, رد کردن *dūr-k.*, نفی *nā kabūl-k.*, قبول کردن *naft-k.*, منظور *tark-k.*, ترک کردن *nā manzūr-k.*

**REJECTION**, *n.* رد *radd*, نایقبوایی *kabūlī*, انکار *inkār*, ناپسندی *nā pasandī*.

**REJOICE**, *vt., vi.* شاد شدن *shād-sh.*, خوشنود شدن *masrūr-sh.*, مسرور شدن *khushnūd-sh.*—(make glad) شاد کردن *shād-k.*, خوشنود کردن *khushnūd-k.*, فرح نمودن *farah-n.*

**REJOICING**, *n.* شادی *shādī*, سرور *sarūr*, نشاط *nishāt*, انبساط *imbisāt*.

**REJOIN**, *vt., vi.* (join again) باز پیوستن *bāz jamt-s.*, باز جمع ساختن *bāz jamt-s.*—(meet again) بار دیگر ملاقات کردن *bāri dīgar mulākāt-k.*—(reply) جواب دادن *jawāb-d.*

**REJOINER**, *n.* باز جواب *bāz jawāb*, رد جواب *raddi jawāb*.

**RELAPSE**, *vt.* نکس کردن *bāz-u.*, باز افتادن *naks-k.*

**RELAPSE**, *n.* باز افتادگی *bāz uftādagi*, عود مرض *tajlīdī marz*, تَجَلُّدِ مرض *avdi marz*.

**RELATE**, *vt., vi.* (recite) بیان کردن *bayān-k.*, تقریر کلام ساختن *takrīrī kalām-s.*, نقل گفتن *nahl-g.*—(to have reference) نسبت داشتن *ālāka-d.*, نسبت داشتن *nisbat-d.*

**RELATION**, *n.* قصه *bayān*, بیان *kissa*, نقل *nahl*, روایت *riwāyat*.—(reference, regard) تعلق *ālāka*, نسبت *nisbat*, خویشی *khishī*.—(kindred) قرابت *karābat*, نزدیکی *muzdīkān*, اقربا *karīb (pl.)*.

**RELATIVE**, *a.* منسوب *mansūb*, متعلق *mutālik*, راجع *rāji*.

**RELATIVELY**, *ad.* نسبت با *bā nisbat*, نسبتاً *nisbatan*.

**RELAX**, *vt., vi.* فرساست کردن *sust-k.*, نرم کردن *narm-k.*, کشاده کردن *kushāda-k.*—(remit) ملایمت نمودن *mulāyamat-n.*, آموزدن *āmurzādan*.—(become

mild) ملایم شدن *mulāyim-sh.* To relax from favour, فراغت یافتن *farāghat-y.* To relax the mind, تفريح کردن *tafarruj-k.*, دلآسا دلآسا کردن *dilāsā-k.*

**RELAXATION**, *n.* استراحت *itlāk.* مسرتابي *susti.* نرمي *narmī.*—(repose) فراغ *farāgh*, راحت *rāhat.* Relaxation of mind, فراغ خاطر *farāghi khātir.*

**RELEASE**, *vt.* رهاي آزاد کردن *āzād-k.*, رهاي خلاص کردن *rahāi-k.*, *khalās-k.*—(free from obligation) منبت از حق *minnat* خلاص کردن *az hakki minnat* خلاص کردن *ilrā-k.*

**RELEASE**, *n.* نجات *khalāsi.* آزادي *āzādī.* A release from obligation, منبت از حق *khalās az hakki minnat.* A release from debt, ابرا *ibrā.* A release from responsibility, ابراي *ibrāi zimma.*

**RELENT**, *vi.* شغقت *rahm-d.*, رحم داشتن *shafkat-n.* نمودن *shafkat-n.*

**RELENTLESS**, *a.* بی شغقت *bī shafkat,* بی رحم *bī rahm.*

**RELIANCE**, *n.* اعتماد *itikād,* اعتقاد *itīmād,* تکیه *takya.*

**RELIC**, *n.* باقی *bāqī,* مانده *bāz mānda.*

**RELICT**, *n.* بیوا *beva.*

**RELIEF**, *n.* (comfort) تسلي *tasallī,* آرام *ārām.*—(assistance) مدد *madad,* باري *yārī.* Relief from duty, فراغت *farāgat.*

**RELIEVABLE**, *a.* قابل فضايلت *kābili faẓīlat,* تسکين پذير *taskīn pazīr.*

**RELIEVE**, *vt.* (assist) امداد کردن *imdad-k.*, باري کردن *yārī-k.*—(comfort) دلآسا کردن *dilāsā-k.*, آرام دادن *ārām-d.*

**RELIEVER**, *n.* دستگیر *dastgīr,* ار *yār,* خاطر نواز *khātir nawāz.*

**RELIGION**, *n.* دين *dīn.*—(pl. ادیان) *imān.* The Christian religion, مسيحيت *millati masiha.* The Mahommedan religion, اسلام *islām.* امت محمد *ummat muhammad.* Of the same religion, همدين *hama dīn.* Observance of religion, دينداري *dīndārī.* Of no religion, بی مذهب *bī mazhab.*

**RELIGIOUS**, *a.* ديندار *dīndār,* معدين *mutadayyin,* ایماندار *imān dār.* A religious life, زهدت *darwīshī,* زاهدت *zahādat.* A religious society, مذهب *mazhab,* طایفه *tāyfa.* A religious man, ديندار *dīndār,* پارسا *pārsā.* To observe religious duties, ديندار شدن *dīndār-sh.*

**RELIGIOUSLY**, *ad.* زاهدانه *bā dīn,* زاهدانه *zāhidāna.*—(exactly) کاملاً *kāmilāna.*

**RELIGIOUSNESS**, *n.* دينداري *dīndārī,* ایمانداري *imāndārī.*

**RELINQUISH**, *vt.* گزاشتن *guzāsh-tan,* ترک کردن *tark-k.*

**RELINQUISHMENT**, *n.* گذاشتن *guzāsh-tagī,* ترک *tark.*

**RELISH**, *n.* لذت *zāyika,* مزه *maza,* لذت *lazzat,* چاشني *chāshnī.* Having a fine relish, خوش مزه *khush maza,* لذت *lazīz.* Having no relish, بی مزه *bī maza,* بی لذت *bī lazzat.*

**RELISH**, *vt., vi.* لذت کردن *lazīz-k.*, مزه *maza-d.*, خوشگوار ساختن *khush garwār-s.*—(feel pleasure) لذت بردن *pasand-k.*

**RELISHABLE**, *a.* ممکن *mumkinī,* مزه *maza,* قابل لذت *kābili lazzat.*

**RELUCTANCE**, *n.* دلي *bī dīl,* نفرت *istikrāh,* اعتراض *ī'rās,* دوری *nifrat.* To show a reluctance, دوری *dūrī,* استکراه داشتن *istikrāh-d.*

**RELUCTANT**, *a.* بی رغبت *bī dil*, بی اختیار *bī raghbā*, بی اختیار *bī ikhtiyār*, دلگیر *dilgīr*, نفرت *ahli nafrat*, معرد *muturaddid*.

**RELY**, *vi.* باور *itikād-b.*, اعتماد بردن *bāwar-k.*, توکل کردن *tawakkul-k.*, اعتماد نمودن *takiya-k.*, تکیه کردن *timād-n.*

**REMAIN**, *vi.* (continue) ماندن *māndan*, ساکن شدن *ikāmat-k.*, انامت کردن *sākin-sh.*—(to be left as a remainder) فضات نمودن *bākī-m.*, باقی ماندن *fūzālat-n.*—(endure, last) شدن *bākī-sh.*, استمرار کردن *istimrār-k.*, پایدار شدن *pāydar-sh.* To remain behind, باز ماندن *bāz-m.*, واک ماندن *wā-m.* To remain firm, برقرار بودن *bar karār-b.* To remain alone, تنها ماندن *tamhā-m.*

**REMAINDER**, *n.* باقی *bākī* (pl. باقیات), *bakāya*, تاتما *tatama.*—(mathe.) حاصل تفریق *hāsil tafrik.*

**REMAINS**, *n.* (of victuals) خور باره *khur pāra.*—(traces) آثار *āsār*, رسوم *rusūm.*—(the body left by the soul) آش *āsh*, کالیبی قاب *kālībī bī jān*, بی جان.

**REMAND**, *vt.* باز فرستادن *bāz-f.*

**REMARK**, *n.* آگاهی *āgāhī*, نظر *nazar*, غور *ghaur.*—(annotation) گفتار *guftār*, قول *karul*, شرح *sharīh.*

**REMARK**, *vt., vi.* نگاه کردن *nigāh-k.*, نظر کردن *nazar-k.*, اشاره کردن *ishāra-k.*, گفتن *āgāhī-s.*, ساختن *guftan.*

**REMARKABLE**, *a.* عجیب *ajīb*, نادر *nādar*, هوبدا *hashhūr*, مشهور *mashhūr*, نامور *nāmwar*, ممتاز *mumtāz*.

**REMARKABLY**, *ad.* عجباً *ajabān*, بطور عجیب *ba tauri ajīb.*—(exceedingly) نهایت *nihāyat*, بسیار *bisayār.*

**REMEDIAL**, *a.* قابل علاج *kābīlī ilāj*, ممکن *mumkin*, شفا *ilāj pazīr*, شفا *shifā*.

**REMEDILESS**, *a.* بی چاره *lā ilāj*, بیچاره *bichāra.*

**REMEDY**, *n.* علاج *ilāj*, چاره *chāra*, دوا *darwā*, معالج *muālīja*, شفا *shifā*.

**REMEDY**, *vt.* شفا *ilāj-d.*, علاج دادن *shifā-s.*, تیمار کردن *timār-k.*

**REMEMBER**, *vt.* یاد داشتن *yād-d.*, یاد *yād-k.*, ذکر کردن *zīkr-k.*, یاد *dar yād-ā.* گرفتن *yād-g.*, یاد آمدن

**REMEMBRANCE**, *n.* یاد *yād*, یاد آوری *yād āwarī*, یاد داشت *yād dāsh*, ذکر *hifz*, حفظ *zīkr.*

**REMEMBRANCER**, *n.* یاد آور *yād āwar*, مشیر *mushīr*, مخبر *mukhbīr*.

**REMIN**, *vt.* یاد دهانیدن *yād-d.*, تذکر *tazkīr-k.*, خیال کردن *khīyāl-k.*, یاد دادن *yād-d.*

**REMIN**, *n.* یاد داشت *yād dāsh*, مذکر *mūzakkr.*

**REMISS**, *a.* غافل *ghāfil*, بی خبر *bī khabar*, سست *sust.*

**REMISSLY**, *ad.* غافلانه *ghāfilāna.*

**REMISSNESS**, *n.* غفلت *ghaflat*, سستی *sustī*, بی پروایی *bī parwā.*

**REMISSION**, *n.* آمرزش *āmur-zīsh*, عفو *afw*, مغفرت *maghfīrat.*—(abatement) تخفیف *takhfīf*, رعایت *riāyat.*—(cessation) توقف *tanvakkuf.*

**REMIT**, *vt., vi.* عفو *muāf-k.*, معاف کردن *afw-k.*, رعایت کردن *riāyat-k.*, بخشیدن *bakhshīdan.*—(send back) باز فرستادن *bāz-f.* To remit money, ارسال کردن *irsāl-k.*, فرستادن *fīristādan.*

**REMITTANCE**, *n.* فرستادگی *fīristādagi*, ارسال *irsāl*, ترسیل *taratīl*, ادا *adā*, امانت *amānat.*



REMITTENT, *a.* با فاصله *naubati*, نوبتی *bā fāsila*.

REMNANT, *n.* باقی *bāki*, بقیه *bākiya*, تamm *tatamma*.

REMONSTRANCE, *n.* اعتراض *ttirāz*, ملامت *malāmat*.

REMONSTRATE, *vi.* تعرض نمودن • *tadīrruz-n.*, اعتراض نمودن *ttirāz-n.*

REMORSE, *n.* پشیمانی *pashīmānī*, ندامت *nadāmat*, دل‌زاری *ta'ssuf*, افسوس *afsūs*, *dilāzārī*.

REMORSELESS, *a.* بی ندامت *bī nidāmat*, بی پشیمانی *bī pashīmānī*, رحمت *bī rahmat*, غیر شغقت *ghayr shafkat*.

REMOTE, *a.* بعید *baīd*, دور *dūr*, بیگانه *bigāna*.

REMOTELY, *ad.* از دور *az dūr*, بعید *baīd*.

REMOTENESS, *n.* بعد *bad*, دوری *dūrī*, تفاوت *tafāwat*.

REMOVABLE, *a.* انتقال پذیر *intikāl pazīr*.

REMOVAL, *n.* (changing one's abode) انتقال *intikāl*.—(departing from a place) رحلت *rahlāt*, کوچ *kūch*. Removal from office, معزولی *madzūlī*.

REMOVE, *vt., vi.* انتقال کردن *intikāl-k.*, رحلت کردن *rahlat-k.*, روانه شدن *rawāna-sh.*, برداشتن *nakl-k.*, نقل کردن *bar-dāsh-tan*.

REMUNERATE, *vt.* مکافات کردن *mukāfāt-k.*, حق ادا کردن *muzd-d.*, مزد دادن *hakk adā-k.*

REMUNERATION, *n.* پاداش *pādāsh*, اجر *ajr*, مزد *muzd*.

RENCOUNTER, *n.* تصادم *tasāduḥ*, جنگ *jang*, مبارزه *mukābalat*, جنگ *hārḥ*.

RENCOUNTER, *vi.* جنگ کردن *jang-k.*, مبارزه کردن *baham-z.*

*balat-k.*, ملاقات کردن *nāgāh mulākāt-k.*

REND, *vt.* دریدن *darīdan*, چاک کردن *chāk-k.*

RENDER, *vt.* واپس دادن *wāpas-d.*, ادا کردن *adā-k.*—(translate) ترجمه کردن *tarjuma-k.*—(yield) حواله کردن *hawāla-k.*, تسلیم کردن *taslīm-k.*—(make) *kardan*, ساختن *sākhtan*. To render necessary, لازم کردن *lāzim-k.*, دادن *zarūr-k.*—(give) *dādan*, بخشیدن *bakhshīdan*.

RENDEZVOUS, *n.* جماعت *jamā'at*.—(of an army) لشکر *jamī'dī lashkar*. The place of rendezvous, مرجع *marja'*, فراهم *farāham gāh*.

RENDEZVOUS, *vt., vi.* جمع کردن *jam'-k.*, فراهم آوردن *farāhatn-ā.*

RENEW, *vt., vi.* نو کردن *nau-k.*, تجدید کردن *tajdīd-k.*, تحویل ساختن *tahwīl-k.*. To renew friendship, تجدید محبت *tajdīdī mohabbat-k.*—(repeat) تکرار *takrār-k.*, اعاده کردن *iāda-k.*

RENEWABLE, *a.* نو کردنی *nau kardanī*, تجدید قابل *kābili tajdīd*.

RENEWAL, *n.* تجدید *tajdīd*, تحویل *tahwīl*.

RENNET, *n.* شیر مایه *māyai shīr*.

RENOUNCE, *vt., vi.* منکر کردن *munkir-k.*, انکار کردن *inkār-k.*, رد کردن *radd-k.*, ترک نمودن *tark-n.*

RENOVATE, *vt.* vide RENEW.

RENOWN, *n.* نیک نامی *nek nāmī*, شهرت *shuhrat*, ناموری *nāmwarī*, عزت *izzat*, ناموس *nāmūs*.

RENT, *n.* 1 (fissure) چاک *chāk*, شق *shakk*, شکاف *shigāf*. 2. (income) آمد *āmad*, مالگذاری *mālguzārī*, خراج *khirāj*, حاصل *hāsil*, دخل *dakhil*.

Annual rent, سالانه *sālyāna*. Rent paid for any thing held of another, کرایه *kirāya*, اجاره *ijāra*.

RENT, *vt., vi* (to let) اجاره دادن *ijāra-d.*  
• دادن بکرایه *ba. kirāya-d.*—(to hold by paying rent) اجاره کردن *ijāra-k.*, کرایه کردن *kirāya-k.*, گرفتن بکرایه *ba kirāya-g*  
Rent free, لا خراج *lā khirāj*.

RENTABLE, *a.* کرایه قابل *kābili kirāya*

RENTAL, RENT-ROLL, *n.* جمع بندی *jamt bandī*, طومار جمع *tumār jamt*.

RENTER, *n.* دار اجاره *ijāra dār*, کرایه دار *kirāya dār*.

RENUNCIATION, *n.* قطع علاقه *katt ālāka* ترک دنیا (of the world) انکار *inkār*, *tarki dunyā*.

REPAIR, *vi.* مرمت کردن *marammat-k.*, تعمیر ساختن *durust-k.*, درست کردن *tadmīr-s.* To repair (to any 'place) رفتن *raftan*, رجوع شدن *rujūd-sh.*

REPAIR, *n.* مرمت *marammat*, تعمیر *tadmīr*, اصلاح *islāh*.

REPARATION, *n.* تواان *tawān*, عوض *twaz*, تضمین *mukāfāt*, جزا *jazā*, تضمین *tazmīn*, مرمت *marammat*.

REPAIRABLE, *a.* قابل مرمت *kābili marammat*, اصلاح پذیر *islāh pazīr*.

REPARTEE, *n.* حاضر جوابی *hāzīr jawābī*, بذله *bazla*, ظرافت *zarāfat*.

REPARTEE, *vt.* حاضر جوابی شدن *hāzīr jawābī-sh.*

REPASS, *vt.* باز گذر کردن *bāz guzar-k.*

REPAST, *n.* دعوت *khurish*, خورش *daḥwat*, جشن *jashn*, ضیافت *zayāfat*.

REPAY, *vt.* ادا کردن *bāz-d.*, باز دادن *adā-k.*

REPAYMENT, *n.* ادا *adā*, باز دهی *bāz dahī*.

REPEAL, *vt.* نسخ باطل کردن *bātil-k.*, نسخ رد کردن *radd-k.*, ساختن *naskh-s.*, برطرف کردن *bartarf-k.*

REPEAL, *n.* ابطال *ibtāl*, رد *radd*, نسخ *naskh*.

REPEAT, *vt.* تکرار گفتن *bāz-g.*, تکرار گفتن *ba takrār-g.*, اعادت کردن *iādut-k.*, بی در پی کردن *bayūn-k.*, بی در پی کردن *payā dar payā-k.*

REPEATEDLY, *ad.* بار بار *bār bār*, تکرار *ba takrār*.

REPEL, *vt. vi.* دفع رد کردن *radd-k.*, دفع *daft-k.*, دور کردن *dūr-k.*, دفع نمودن *manḥ-k.*, دفع کردن *daft-n.*

REPENT, *vt., vi.* پشیمان شدن *pashīmān-sh.*, ندامت داشتن *nidāmat-d.*, افسوس *afsūs-k.*, توبه گرفتن *tuba-g.*

REPENTANCE, *n.* پشیمانی *pashīmānī*, ندامت *nadāmat*, توبه *tuba*. Regret and repentance, حسرت و ندامت *hasrat u nadāmat*.

REPEOPLE, *vt.* باز معمور کردن *bāz madmūr-k.*, باز آباد کردن *bāz ābād-k.*

REPETITION, *n.* تکرار *takrīr*, اعادت *iādat*, بیان *bayān*, باز گویی *bāz gūī*.

REPINE, *vi.* غم خوردن *gham-kh.*, غمگین *ghamgīn-sh.*, رنجیدن *ranjīdan*.

REPLACE, *vt.* عوض دادن *bāz-n.*, باز نهادن *twaz-d.*, بدل کردن *badl-k.*

REPLANT, *vt.* باز نصب کردن *bāz nasb-k.*

REPLENISH, *vt.* باز پر کردن *bāz pur-k.*, انباشتن *ambāshtun*.

REPLETE, *a.* پر *pur*, سیر *sayr*.

REPLETION, *n.* سیری *sayrī*.

REPLY, *n.* رد کلام *jawāb*, جواب *raddī kalām*, پاسخ *pāsuḥ*, جواب خط *jawābī khat*.

REPLY, *vi.* پاسخ جواب دادن *jawāb-d.*, پاسخ دادن *pāsuḥ-d.*

REPORT, *n.* (of news) خبر *khābar*, شهرت *shuhrat*.—(rumour) آوازه *āwāza*, شهرت *shuhrat*. Of good report, نیک نام *neknām*, ذکر جمیل *jamīlī zikr*. Of

bad report, بد نام *bad nām*. 3. (loud noise) آواز *āwāz*, صدا *sadā*. 4. (account) حال صورت *sūratī hāl*. The report of a cannon, آواز توپ *āwāzi tēp*. A false report, خبر دروغ *khābari darūgh*. To make a report, صورت حال کردن *suratī hāl-k.*, تاخیز کردن *talakhīs-k.*

REPORT, *vi., vt.* خبر دادن *khābar-d.*, اعلام *guftan*, آواز دادن *āwāza-k.*, اعلام نمودن *i'lām-n.*, شهرت دادن *shukhrat-d.*

REPORTER, *n.* محبر *mukhbīr*, نویس *ālām* اعلام *ālām narwīs*.

REPOSE, *vt., vi.* 1. (rest) آسودن *āsūdan*, استراحت کردن *ārmīdan*, آرامیدن *istirāhat-k.* 2. (sleep) خوابیدن *khābīdan*, خفتن *khuftan*. To repose confidence, اعتماد کردن *itimād-k.* 3. (place) قرار دادن *nihādan*, نهادن *karār-d.*

REPOSE, *n.* (rest) آسایش *ārām*, آسایش *āsāyish*, خواب (sleep) راحت *rāhat*, خواب *khāb*.

REPOSIT, *vt.* نهادن *nihādan*, سپردن *sipurdan*, امانت گذاشتن *amānat-g.*

REPOSITORY, *n.* مخزن *makhzan*, خزینه *khazīnq.*—(for provision) توشه خانه *tūsha khāna*, انبار *ambār khāna*. —(for clothes) جامه دان *jāma dān*.

REPREHEND, *vt.* ملامت کردن *malāmat-k.*, عتاب *sar zanish-k.*, سرزنش کردن *ātāb-k.*, مذموم کردن *zamm-k.*

REPREHENSIBLE, *a.* ملامت پذیر *malāmat pazīr*, سرزنش *lāyaki* سرزنش *sar zanish*.

REPREHENSIBLY, *ad.* مذمومانه *zāmī-māna*.

REPREHENSION, *n.* ملامت *malāmat*, طعن *tadn*, عتاب *sar zanish*, سرزنش *sar zanish-g.*

REPRESENT, *vt.* (exhibit) نمودن *namū-*

*dan*, اظهار کردن *ishār-k.*—(by painting, imitation, &c.) تصویر کردن *taswīr-k.*, تمثیل کردن *tamsīl-k.*—(by reflection) عکس انداز کردن *aks andāz-k.*—(by petition) التماس کردن *iltimās-k.*, عرض *arz-k.*—(act as the representative of another) وکیل شدن *wakīl-sh.*, نایب بودن *nāyīb-b.*

REPRESENTATION, *n.* 1. (image, form) تصویر *numāyish*, صورت *sūrat*, نمایش *taswīr*, شکل *shakl*.—(a memorial) عرضی *arzī*, داشت *darza dāsht*. —(exhibition) نمایش *numāyish*, اظهار *ishār*. Theatrical representation, تماشا *tamāshā*, نقل *nakl*. Representation of the person of another, وکیل *wakīl*.

REPRESENTATIVE, *a.* ممائل *mumāsīl*, نما *sūrat numā*.—(of another person) وکیل *jā nashīn*, وکیل *wakīl*. A representative vested with full powers, وکیل مطلق *wakīlī mutlak*. To appoint a representative, وکیل کردن *wakīl-k.*, نایب نامزد نمودن *nāyab nāmzad-n.*

REPRESS, *vt.* ضبط و ربط ساختن *zabt u rabt-s.*, منع کردن *bāz-d.* باز داشتن *mant-k.*

REPRESSION, *n.* ضبط *zabt*, ربط *rabt*, منع *mant*.

REPRIEVE, *n.* مهلت *muhlat*, امهال *imhālī tadzīb*.

REPRIEVE, *vt.* مهلت دادن *mahlat-d.*, امهال کردن *imhāl-k.*

REPRIMAND, *vt.* vide REBUKE.

REPRISAL, *n.* بدل *badla*, عوض *iwaz*.

REPROACH, *vt.* طعن زدن *tadn-s.*, سرزنش *malāmat-s.* ملامت زدن *sar zanish-g.*, دشنام دادن *dushnām-d.*

REPROACH, *n.* ملامت *malāmat*, نهادن

*bukhlān*, طعن *tadna*, سرزنش *sar zanish*,  
عقاب *atāb*.—(infamy) رسوائی *ruswāi*,  
بدنامی *bad nāmī*.

REPROACHABLE, *a.* واجب الملامت *wājibu'l malāmat*, قابل دشنام *kābili dushnām*.

REPROACHFUL, *a.* معیوب *mdyūb*,  
رسوایی *pur tadn*, بدنام *bad nām*,  
*ruswāi*.

REPROACHFULLY, *ad.* با ملامت *bā malāmat*, طعناً *tadnan*.

REPROBATE, *vt.* انکار کردن *inkār-k.*,  
رد کردن *radd-k.*

REPROBATE, *n.* اهل فساد *ahli fasād*,  
اوباش *aubāsh*, فاجر *fājir*.

REPRODUCE, *vt.* باز بر آوردن *bāz bar-ā.*,  
نو پیدا ساختن *nau paydā-s.*

REPRODUCTION, *n.* اعادت *tādat*,  
جدید خلقت *khalki jadīd*.

REPROOF, *n.* طعن *tadna*, ملامت *malāmat*,  
سرزنش *sarzanish*.

REPROVE, *vt.* ملامت کردن *malāmat-k.*,  
سرزنش کردن *tadnī-z.*, طعن زدن *sar zanish-k.*

REPTILE, *n.* حشرت *hashrat*, کرم *kirm*.

REPUBLIC, *n.* جمهور *jamhūr*.

REPUBLICAN, *n.* جمهوری دوست *jamhūrī dūst*.

REPUBLICAN, *n.* انشای ثانی *ifshāi sānī*,  
اشتهار ثانی *ishtihārī sānī*.

REPUGNANCE, *n.* (contrariety) مخالفت *mulkhālafat*,  
اخلاف *ikhtilāf*.—(reluctance) پس و پیش *taraddud*,  
تردد *pas u peesh*.—(aversion) کراهت *karāhat*,  
نفرت *nafrat*.

REPUGNANT, *a.* مخالف *mu-khālif*,  
خلاف *khilāf*.—(reluctant) نفور *mutaraddud*.—(averse)  
مستکرها *mustakrah*.

REPUGNANTLY, *ad.* با مخالفت *bā mulkhālafat*,  
با تردد *bā taraddud*.

REPULSE, *n.* دفع *daft*, رد *radd*, شکست *shikast*,  
حرمان *harmān*. To meet with a repulse, شکست خوردن *shikast-kh.*,  
محرورم بودن *mahrūm-b.*

REPULSE, *vt.* باز راندن *bāz-r.*, رد کردن *radd-k.*,  
دفع ساختن *daft-s.*, شکست مهانت کردن *shikast-d.*,  
*mumānidt-k.*

REPULSION, *n.* دفع *daft*, مدافعت *mudāfiāt*,  
باز داری *bāz dārī*.

REPULSIVE, *a.* دافع *dāft*, باز دار *bāz dār*,  
نفرت انگیز *nifrat angīz*.

REPUTABLE, *a.* معتبر *mu'atabar*, عزت *izzat*,  
نامور *nāmwar*.

REPUTABLY, *ad.* با حرمت *bā hurmat*,  
شریفانه *sharifāna*.

REPUTATION, REPUTE, *n.* حرمت *hurmat*,  
عزت *izzat*, آبرو *ābrū*, ذیقت *tez*,  
عرض *nek nāmī*.

REPUTE, *vt.* اندیشیدن *andeshīdan*,  
شماردن *dāshtan*, شمردن *shimurdan*.

REQUEST, *n.* درخواست *darkhāst*, عرض *arz*,  
طلب *arzu*, مقصد *maksad*, آرزو *talab*,  
خواهش *khāhish*. In request, رواج *riwāj*,  
مطلوب *matlūb*. Any thing greatly in request, بغایت *baghāyat*.  
To be in request, شدن رواج *riwāj-sh.*,  
مطلوب شدن *matlūb-sh.*

REQUEST, *vt.* درخواست کردن *darkhāst-k.*,  
التماس کردن *arz-k.*, عرض کردن *iltimās-k.*,  
استدعا کردن *istiduā-k.*, طلبیدن *talabīdam*,  
سوال کردن *sua'l-k.*

REQUIRABLE, *a.* لایق درخواست *lāyaki darkhāst*,  
واجب المطلب *wājibu'l matlab*.

REQUIRE, *vt.* دعوی نمودن *dadwa-n.*,  
لزوم داشتن *khāhish-k.*, خواستار شدن *lāzim-d.*,  
ضرور داشتن *zarūr-d.*

REQUISITE, *n.* ضرور *zarūr*, درکار *darkār*, لازم *lāzim*.

REQUISITE, *a.* حاجت *lāzimat*, لازمیت *lāzimāt*, واجب *wājib*, ضرور *zarūr*, *hājat*.

REQUISITELY, *ad.* ضرورتاً *zarūratan*, لازماتاً *lāzimāna*, بالضرورت *bi'z zarūrat*.

REQUISITENESS, *n.* ضرورت *zarūrat*, لازمی *lāzimī*.

REQUISITION, *n.* خواهش *talab*, طلب *talab*, درخواست *khāhish*, درخواست *darkhāst*.

REQUITAL, *n.* عوض *mukāfāt*, مکافات *mukāfāt*, جزا *jazā*, جزا *jazā*.

REQUITE, *vt.* جزا *jazā-k.* عوض کردن *jazā-k.* سزا دادن *sazā-d.* دادن *jazā-d.*

RESCIND, *vt.* باطل *radd-k.* رد کردن *radd-k.* بربودن *burīdan*، بربودن *bātīl-k.* کردن.

RESCRIPT, *n.* خط شریف *farmān*، فرمان *farmān*، خط *khattī*، شریف *sharīf*.

RESCUE, *vt.* خلاص *āzād-k.* آزاد کردن *āzād-k.* رها کردن *rihā-k.* کردن *khalās-k.*

RESCUE, *n.* خلاص *rihāi*، رهایی *rihāi*، نصرت *nusrat*.

RESEARCH, *n.* تفتیش *talāsh*، تلاش *talāsh*، جستجو *justujū*، جستجو *taftīsh*.

RESEARCH, *vt.* جست و جو کردن *justujū-k.*، تلاش کردن *talāsh-k.*، تفتیش کردن *taftīsh-k.*

RESEMBLANCE, *n.* تشبیه *tamsīl*، تمثیل *tamsīl*، برابری *mushābahat*، مشابهت *mushābahat*، *barāzarī*.

RESEMBLE, *vt.* تمثیل *mānistān*، مانستن *mānistān*، مشابهت داشتن *tamsīl-d.*، مشابهت داشتن *mushābahat-d.*، مقابل ساختن *mukābala-s.*

RESENT, *vt.* قهر *kīna-d.* کینه داشتن *kīna-d.* خشم نمودن *kihr-g.* گرفتن *kihr-g.*

RESENTFUL, *a.* کینه کش *kīna kash*، کینه بد خوا *bād khāh*.

RESENTMENT, *n.* عداوت *kīna*، کینه *kīna*، غضب *ghazab*، عداوت *adāwat*.

RESERVATION, *n.* (retaining) باز داری *bāz dārī*، نگاهداشت *nigāh dāst*، (saving) نگاهداشت *nigāh dāst*.

RESERVATION, *n.* (concealment of something in the mind) ربا *riyā*، پوشیدگی *pūshīdagī*، (exception, condition) شرط *shart*، انشأ *intishā*، احتیاط *ihtiyāt*، انقباض *intibāh*.

RESERVE, *vt.* نگاه *bāz-d.* باز داشتن *nigāh-d.*، (keep in store) در انبار خانه نهادن *dar ambār khāna-n.*

RESERVEDLY, *ad.* ادبانه *adabāna*، با شرم *bā sharm*، (modestly) بی ملایمت *tīra zamīrī*، تیره ضمیری *tīra zamīrī*، بی ملایمت *bī mulāyamat*.

RESERVEDNESS, *n.* شرم *adab*، ادب *adab*، وقار *wakār*، آهستگی *āhistagī*، (sullenness) تیره ضمیری *tīra zamīrī*.

RESERVOIR, *n.* حوض *haus*، تالاب *tālāb*.

RESIDE, *vi.* سکونت *māndan*، ماندن *māndan*، اقامت داشتن *sukūnat-d.*، اقامت داشتن *ikāmat-d.*، مقیم بودن *mukīm-b.*

RESIDENCE, *n.* اقامت *maskan*، مسکن *maskan*، منزل *būd u bāsh*، بود و باش *ikāmat*، مکان *makān*، خانه *khāna*.

RESIDENT, *a.* ساکن *sākin*، مقیم *mukīm*، معوطن *mutavattin*.

RESIDENT, *n.* گماشته پادشاه *wakīl*، وکیل *wakīl*، گماشته *gumāshai*، پادشاه *pādshāh*.

RESIDUARY, *a.* باقی خواد *bāqī khāh*.

RESIDUE, *n.* بقیه *bakiyat*، نعم *tatamma*.

RESIGN, *vt.* تسلیم *tark-k.* ترک کردن *tark-k.*، حواله کردن *hawāla-k.*، تسلیم کردن *taslīm-k.*، استعفا *istifā-kh.*، استعفا *istifā-kh.*، خواستن *istifā-kh.*، To resign an office, توکل کردن *tawakkul-k.*، رضا *razā*، نمودن *razā-n.*

RESIGNATION, *n.* (of office, &c.) ترک *tark*، گداشتهگی *gudāshagī*، استعفا *astadfā*، (submission to providence) رضا *razā*، تسلیم *taslīm*، توکل *tawakkul*.

RESIN, *n.* راتینج *rātinj*, راتین *rātin*.

RESIST, *vt*, *vi.* مقاومت کردن *mukāwamat-k.*, مزاحمت کردن *muzāhimat-k.*, مقابلهت *mumānīdat-k.*, مانع شدن *mānī-sh.*, مخالفت نمودن *tadrūz-n.*, تعرض نمودن *mukhālafat-n.*

RESISTANCE, *n.* مقاومت *mukāwamat*, مزاحمت *muzāhimat*, مقابلهت *mumānīdat*, تردد *mukābalat*, تعرض *tadrūz*, اعتراض *ttirāz*, مانع *mant*.

RESISTIBILITY, *n.* قوت دامت *kuwati dāfidt*.

RESISTIBLE, *a.* پذیر *daft pazir*, قابل مقاومت *kābili mukāwamāt*.

RESOLUTE, *a.* استوار *bar karār*, مستمّر *ustuwār*, مستمّر *mustamirr*.—(bold) دلیر *diler*, بی پروا *bī parwā*.

RESOLUTELY, *ad.* دلیرانه *ba karār*, دل *dilerāna*, و دل *bā jān u dil*.

RESOLUTION, RESOLUTENESS, *n.* دلوری *dilawari*, غیرت *ghayrat*, دلیری *dilawari*.—(fixed proposito) ثابت *sabāt*, قرار *karār*, استواری *ustuwārī*, قصد *kasd*.

RESOLVABLE, *a.* آسان *āsāni hall*, قابل گذار *kābili gudāz*.

RESOLVE, *vt*, *vi.* (determine) قرار کردن *karār-k.*, نیت *kasd-g.*, حل کردن *niyat-n.*.—(dissolve) حل کردن *hall-k.*, گداختن *gudākhtan*.—(analyse) خبر و *tafrīk-k.*—(inform) آگاهی دادن *khabar u āgāhī-d.*

RESOLVENT, *a.* محال *muhallil*.

RESORT, *vi.* آمد و رفت کردن *āmad u raft-k.*, بار بار رفتن *bār bār-r.*

RESORT, *n.* آمد و شد *majmā*, آمد و شد *āmad u shud*.

RESOUND, *vt*, *vi.* صدا کردن *sidā-k.*, آواز زدن *āwāz-z.*

RESOURCE, *n.* (fund) اصل *asl*, مایه *māya*.—(remedy) علاج *ilāj*, چاره *chāra*.

RESPECT, *vt.* تکریم داشتن *tukrīm-d.*, عزیز داشتن *iltifāt-n.*, احترام *itibār-k.*, اعتبار کردن *ihdirām-k.*

RESPECT, *n.* تکریم *tukrīm*, تعظیم *tadẓīm*, احترام *izzat*, التفات *iltifāt*, نسبت *ilāka*.—(relation) علی محاسب *nisbat*. In respect of, محاسب *alī hasb*, نسبت *nisbatan*. In this respect, در این باب *dar īn bāb*.

RESPECTABLE, *a.* معتبر *mudtabar*, مکرم *mukarram*.

RESPECTFUL, *a.* صاحب التفات *sāhibi iltifāt*, متواضع *muaddal*, متواضع *mutawāẓi*.

RESPECTFULLY, *ad.* با رعایت *bā riāyat*, با تکریم و احترام *bā tukrīm u ihtirām*.

RESPECTIVE, *a.* مخصوص *khāss*, منسوب *mansūb*.—(relative) متعلق *mutadallak*.

RESPECTIVELY, *ad.* خصوصاً *khasūsan*, نسبتاً *nisbatan*, فرداً *fardan*.

RESPIRATION, *n.* دم زدگی *dam zadagī*, تنفس *tanaffus*.

RESPIRE, *vi.* دم زدن *dam-z.*, نفس کشیدن *nafs-k.*

RESPIRE, *n.* فرصت *fursat*, فراغت *farāghat*, مهلت *muhlat*.

RESPLENDENCE, *n.* تجلی *tajallī*, تاب *tāb*, نور *nūr*.

RESPLENDENT, *a.* روشن *raushan*, تابدار *tābdār*, نورانی *nūrānī*.

RESPLENDENTLY, *ad.* روشنانه *raushan-nāna*, با ضیا *bā ziyā*.

RESPOND, *vi.* جواب دادن *jawāb-d.*, پاسخ دادن *pāsuḵh-d.*

RESPONDENT, *n.* جواب ده *jawāb dah.*

RESPONSIBILITY, *n.* ضمانت *zamānat*, ذمه *zāminī*, کفالت *kafālat*, ضمانتی *simma*, جوابداری *jawābdārī*.

RESPONSIVE, *a.* جواب ده *jawāb dah.*

REST, *n.* آرام *ārām*, آسودگی *āsūdagi*, استراحت *istirāhat*, فراغت *farāghat*, سکون *karār*. Rest and motion, سکون و حرکت *sukūn u harakat*.—(remainder) باقی *bakiyat*, ما باقی *mā bāki*, سایر *sāyir*.—(others) دیگران *dīgarān*.

REST, *vt., vi.* دادن آرام *ārām-d.*, آسایش *āsāyish-d.*, تسکین کردن *taskīn-k.*, استراحت *ārāmīdan*, خوابیدن *istirāhat-d.*—(sleep) خوابیدن *khābīdan*, خسپیدن *khuspidan*.—(to be without motion) ساکن شدن *sākin-sh.*, بی حرکت شدن *bī harakat-sh.*—(to cease from labour) فراغت *farāghat-g.*, از کار باز استادن *az kār bāz-i.*—(lean upon) تکیه کردن *takya-k.* To rest satisfied, راضی شدن *rāzi-sh.*, قبول کردن *kabūl-k.*

RESTAURANT, *n.* میخانه *māya khāna*, خانه اکل و شرب *khānai akl u shurb*.

RESTITUTION, *n.* باز دهی *bāz dahī*, عوض *ʿwaz*, تسلیم *taslīm*, تلافی *talāfi*.

RESTLESS, *a.* بی آرام *bī ārām*, مضطرب *mūstariḥ*, بی خواب و راحت *bī khāb u rāhat*. To be restless, بی آرام شدن *bī ārām-sh.*

RESTLESSLY, *ad.* از بی آرامی *az bī ārāmī*, بی قرار *bilā karār*.

RESTLESSNESS, *n.* اضطراب *istirāb*, بی آرامی *bī ārāmī*, بی راحتی *bī rāhat*.—(unsteadiness) بی قراری *bī karārī*, بی پایداری *nā pāya dārī*.

RESTORABLE, *a.* قابل اصلاح *kābili islāh*.

RESTORATION, *n.* باز دهی *bāz dahī*, استرداد *bahālī*, *istirdād*. Restoration of health, صحت *shifā*, تفت نشیدی *sihhat*.—(of Charles II.) تخت نشینی *takht nishīnī*.

RESTORATIVE, *a.* شفا بخش *shifā bakhsh*.

RESTORE, *vt.* واپس دادن *wāpas-d.*, باز *bāz*, مسترد کردن *mustaridd-k.*, اصلاح کردن *islāh-k.*, شفا دادن *shifā-d.*

RESTORER, *n.* شفا بخش *shifā bakhsh*, مسترد ساز *mustaridd sās*.

RESTRAIN, *vt.* ضبط کردن *zabt-k.*, باز *bāz*, تحدید کردن *bāz-d.*—(confine) *tahdīd-k.*, حد نمودن *hadd-n.*—(check) مزاحمت کردن *mant-k.*, *muzāhimat-k.*

RESTRAINABLE, *a.* ممکن ضبط *mumkinī zabt*, قابل ضبط و ربط *kābili zabt u rabt*.

RESTRAINT, *n.* ضبط *zabt*, باز داری *bāz dārī*, منع *mant*.—(limitation) تحدید *tahdīd*, حد *hadd*.

RESTRICT, *vt.* تحدید کردن *tahdīd-k.*, باز داشتن *bāz-d.*, حصر کردن *hasar-k.*

RESTRICTION, *n.* ممانعت *mumāniʿat*, تحدید *tahdīd*, منع *mant*, قید *qayd*.

RESULT, *n.* نتیجه *natīja*, (pl. نتایج *natāij*), حاصل *hāsil*, ثمره *sumra*, انجام *anjām*.—(decision) فیصله *faisla*.

RESULT, *vi.* حاصل شدن *bar-ā.*, زوی *hāsil-sh.*, نتیجه داشتن *natīja-d.*, زوی نمودن *rūi-n.*

RESULTANT, *n.* حاصل قوت *hāsilī kuwwat*.

RESUMABLE, *a.* باز یافت پذیر *bāz yāft pazīr*, ممکن باز گیری *mumkinī bāz gīrī*.

RESUME, *vt.* واپس گرفتن *bāz-g.*, دو باره شروع کردن *du. bāra shuru'-k.*

RESURRECTION, *n.* رستاخیز *rast khīz*, قیامت *kiyāmat*, حشر *hashr*.

RESUSCITATE, *vt.*, *vi.* احيا کردن *ihyā-k.* زنده کردن *zinda-k.*

RETAIL, *vt.* خرده فروختن *khurda-f.*

RETAILER, *n.* خرده فروش *khurda farūsh.* جزئی فروش *juzʿi farūsh.*

RETAIN, *vt.* نگاه داشتن *bāz-d.*, باز داشتن *nigāh-d.*, واپس داشتن *wāpas-d.*, حفظ *hifz-k.*, باز آوردن *ba tasarruf dar-ā.*

RETAINER, *n.* دامگیر *rafik*, دامنگیر *dāmangir*, حکم بردار *hukm bardār.*

RETAKE, *vt.* باز واپس گرفتن *wāpas-g.*, باز گرفتن *bāz-g.*

RETALIATE, *vt.*, *vi.* عوض دادن *tʷaz-d.*, پاداش کردن *intikām-k.*, انتقام گرفتن *pādāsh-k.*, معاقب ساختن *muākab-s.*

RETALIATION, *n.* عوض *tʷaz*, بدل *badla*, پاداش *intikām*, مکافات *mukāfāt*, انتقام *pādāsh*, جزا *jazā.*

RETARD, *vt.* منع کردن *bās-d.*, باز داشتن *manē-k.*, دیر کردن *derī-k.*

RETENTION, *n.* امساک *bāz dārī*, باز دارى *imsāk*.—(memory) حافظت *hāfizat*, یاد *yād.*, جزا *jazā.*

RETENTIVE, *a.* حافظ *bāzdār*, باز دار *hāfiz*, تیز حافظ *dāi*.—(memory) *tez hāfiza.*

RETINUE, *n.* حشم *jilau*, جاو *hashm* سوارى *sawārī.*

RETIRE, *vt.*, *vi.* انصراف *bāz-r.*, باز رفتن *insarāf-n.*, نمودن عزت *izlat-g.* دست *izlat-g.*, عزت گزیدن (resign) *dast-k.* کشیدن

RETIRED, *a.* گوشه نشین *gūsha nishīn*, گوشه *madzūl*, تنها *tanhā.*

RETIREMENT, *n.* باز رفت *bāz raft*, گوشه نشینی (of life) *ijtināb*.—اجتناب *gūsha nishīnī*, خلوت *tanhāī*, فراغت *khilwat*.—(from business)

*farāghat*, معزولى از خدمت *madzūl az khidmat*. A place of retirement, خلوتگاه *khilwat gāh*, خلوتخانه *khilwat khāna*.

RETORT, *n.* درشت جواب *jawābi durusht*, حاضر جوابی *hāzir jawābi.*

RETRACE, *vt.* در پای باز رفتن *dar pāya bāz-r.*, در عقب رفتن *bar ākab-r.*

RETRACT, *vt.*, *vi.* باز کشیدن *bāz-k.*, باز باطل *bāz-m.*, انکار کردن *inkār-k.*, نمودن *bātil-n.*

RETRACTION, *n.* باز کشش *bāz kashish*, اعادت *tādāt*, انکار *inkār*.

RETREAT, *n.* خلوتگاه *khilwat gāh*. The retreat of an army, لشکر رجع *rajā* *lashkar*, فرار *gurīz*, گریز *farār.*

RETREAT, *vi.* پشست دادن *pusht-d.* گریختن *gurikhtan*, فرار کردن *farār-k.*

RETRENCH, *vt*, *vi.* اختصار کردن *ikhtisār-k.*, قطع کردن *kūtāh-k.*, کوتاه کردن *katt-k.*, محدود کردن *mahdūd-k.*

RETRENCHMENT, *n.* اختصار *ikhtisār*, کاهش *kāhish*, قطع *katt*.

RETRIBUTE, *vt.* مکافات کردن *mukāfāt-k.*, عوض دادن *tʷaz-d.*

RETRIBUTION, *n.* جزا *jazā*, بدل *badla*, پاداش *mukāfāt*, مکافات *tʷaz*, عوض *pādāsh.*

RETRIBUTIVE, *a.* عوض بخش *tʷaz bakhsh*, جزا ده *jazā dah.*

RETRIEVABLE, *a.* بدست آمدنی *badast āmadani*, اصلاح یاب *islāh yāb.*

RETRIEVE, *vt.* تجدید و *bāz-y.* باز یافتن *tajdid u islāh-k.*, بدست *badast* باز آوردن *bāz-ā.*

RETROGRADE, *a.* پس پا *rājā*, راجع *pas pā*, معکوس *madkūs.*

RETROGRADE, *vi.* رجع نمودن *rajā-n.*, باز گشتن *bāz-g.*



RETROSPECT, *n.* پس دیدی *pas bīdī*.

پس نگران *pas nigārān*, خیال *khiyāl*.

RETURN, *vi. vt.* (come back) واپس آمدن *wāpas-ā*.

باز آمدن *bāz-ā*.—(go back)

باز رفتن *bāz-r*.—(come or go back)

مراجعت کردن *murājadt-k*.—(give back)

واپس دادن *wāpas-d*.—(bring back)

باز آوردن *bāz-ā*.—(send back)

باز فرستادن *bāz-f*.—(make answer)

پاسخ دادن *javāb-k*, واد کردن *pāsukh-d*.

To return to one's sense,

بازگشت *bahūsh-ā*.—(recompense)

عوض دادن *twaz-d*.

RETURN, *n.* بازگشت *bāz gasht*, مراجعت *murājadt*.

—(profit on labour) منافع *munāft*,

منفعت *manfadt*.—(account)

سورت حساب *sūratī hisāb*.—(recom-

pense) جزا *jazā*, مکافات *mukāfāt*.

RETURNABLE, *a.* قابل رجوع *kābili rujūʿ*,

REVEAL, *vt.* آشکاره کردن *āshkāra-k*.

ظاهر کردن *zāhir-k*, فاش کردن *fāsh-k*,

نامودن *namūdan*, اظهار کردن *izhār-k*.

REVEL, *vi.* عیش و عشرت کردن *dysh u*

*dshrat-k*, رندی کردن *rindi-k*.

REVELATION, *n.* افشا *ifshā*, اظهار *izhār*,

آشکاره *āshkāra*. A revolution from

heaven, واهی ربانیه *wahī rabbānī*,

الهام *ilhām*.

REVENGE, *n.* انتقام *intikām*, جزا *jazā*,

کینه *kīna*, عوض *twaz*.

REVENGE, *vt.* انتقام گرفتن *intikām-g*,

عوض گرفتن *twaz-g*, کینه کشیدن *kīna-k*.

REVENGEFUL, REVENGING, *a.* کینه

دار *kīna-khāh*, کینه ور *kīna war*, بر

انتقام *pur intikām*.

REVENGEFULLY, *ad.* با کینه *bā kīna*.

REVENGER, *n.* کین کش *kīn kash*,

انتقام گیر *intikām-gīr*.

REVENUE, *n.* مالگذاری *mālghuzārī*, خراج

*khirāj*, حاصل *hāsil*, محصول *mahsūl*,

ارتفاع *irtifā*, دخول *dukhūl*. A collector

of revenue, تاجدار *tājdar*, باجدار *bājdar*.

Collection of the revenue,

تجدیل مالگذاری *tahsili mālghuzārī*.

Arrears of revenue, بقیه *bakāyā*,

محکم مال *jamāt*. A court of revenue, مال

مقرر *mahakma māl*. Fixed revenue, مقرر

جمع *mukarrari jamāt*. Paying the

revenue by instalments, قیسط بندی

*kīst bandī*. A revenue officer, اهل کار

مال *ahl kāri māl*.

REVERBERATE, *vt. vi.* باززدن *bāz-z*,

منعکس کردن *mundakī-k*.

REVERBERATION, *n.* بازگشت *bāz*

*gasht*, انعکاس *intikās*, رد صدا *raddī sidā*.

REVERE, *vt.* تکریم نمودن *takrīm-n*,

احترام ساختن *tadrīm-k*, تعظیم کردن

*iltirām-s*, محترم داشتن *muthtarim-d*.

REVERED, *a.* مکرّم *mukarram*, محترم

*muhtarim*, عزیز *dzīz*.

REVERENCE, *n.* احترام *ihtirām*, تکریم

*takrīm*, تعظیم *tadrīm*, العفات *iltifāt*,

توقیر *taukīr*, حرمت *hurmaṭ*.

REVEREND, *a.* محترم *muhtarim*, عزیز

*dzīz*, مکرّم *mukarram*.

REVERENTIAL, *a.* مودبان *muaddabāna*,

صاحب ادب و آرم *takrīmī*, تکریمی

*sāhibi adab u āzram*.

REVERENTLY, *ad.* با ادب و آرم *bā*

*adab u āzram*, با العفات و احترام *bā*

*iltifāt u ihtirām*.

REVERSE, *vt.* برگردانیدن *bar gardān-*

*dan*, منعکس کردن *mundakī-k*, و بر

بازگشتن *zīr u zabar-k*, زیر کردن

*radd-k*, و برکردن *maktūb-k*, مقلوب کردن

REVERSE, *n.* عکس *dks*, انقلاب *inkilāb*,

واژگونی *sar nigūnī*, سرنگونی

*khilāf*.—(contrary) مخالف *tabdīl*.

ضد *zidd*. The reverses of fortune,

انقلاب روزگار *inkilābī rūzgār*. The reverse of a coin, عکس سکه *ākasi sikka*.

REVERSION, *n.* برگشت *mīrās*, رجعت *barğashit*, راجات *rajāt*.

REVERT, *vt., vi.* باز گشتن *bāz-g.*, رجوع کردن *rujū-k.*

REVIEW, *vt.* ملاحظه *bāz-n.*, باز نگریستن *mulāhaza-k.*, دیگر بار اندیشیدن *digar bār-a*. To review an army, عرض لشکر کردن *ārzi lashkar-k.* To review a book, نظر مقابله کردن *mukābala-k.*, نظر نازاری *nazari sānī-k.*

REVIEW, *n.* نظر نازاری *nazari sānī*, باز پرس *bāz pursī*.—(of an army) *ārzi lashkar*.—(of a book) *mukābala*, ملاحظه *mulāhaza*.

REVIEWER, *n.* ملاحظه نما *mulāhaza numā*, کاتب *kātib*.

REVILE *vt.* دشنام دادن *dushnām-d.*, سرزنش کردن *sarzanish-k.*, ملامت کردن *malāmat-k.*

REVISE, *vt.* مقابله کردن *mukābala-k.*, تصحیح نظر نازاری *nazari sānī-k.*, تصحیح کردن *tas-hih-k.*

REVISE, *n.* مقابله نظر نازاری *nazari sānī*, مقابله *mukābala*.

REVISION, *n.* ملاحظه نازاری *mulāhaza sānī*, باز نگری *bāz nigrī*.

REVIVAL, *n.* ترقی *bāz zist*, باز زیستن *tarakktī*.

REVIVE, *vt., vi.* باز زنده شدن *bāz zinda-sh.*, باز زیستن *bāz-z.*, زنده کردن *zinda-k.*, ترقی دادن *hayāt-d.*, ترقی *tarakktī-d.*

REVOCABLE, *a.* قابل اعاد *kābili iād*, درمان پذیر *darmān pazīr*.

REVOCATION, *n.* نسخ *naskh*, ابطال *ibtāl*.

REVOKE, *vt.* باطل کردن *radd-k.*, باطل کردن *bātīl-k.*

REVOLT, *vt., vi.* بارگشتن *bar-g.*, باغی شدن *bāghī-sh.*, طغیان کردن *tughyān-k.*, عاصی رو گردان شدن *rū gardān-sh.*, آسبی شدن *āsī-sh.*

REVOLT, *n.* بغاوت *baghawāt*, رو گردانی *rū gardānī*, طغیان *tughyān*.

REVOLUTION, *n.* دور گردش *gardish*, دور *daur*, انقلاب *inkilāb*, تحول *tahwīl*, جریح *naubat*.—(of the heaven) دور گردش آسمان *charkhi dawwār*, دور زمان *gardishi āsmān*.—(of ages) *dauri zamān*.—(change of government) *tabdīlī saltanat*.

REVOLVE, *vt., vi.* گردیدن *gardīdan*, دور کردن *daur-k.*, تحول *tahwīl-k.*—(consider) *andīshīdan*.

REVOLVER, *n.* شش لوله *tapān-chai shash lūla*.

REWARD, *n.* جزا *jizā*, مزد *muzd*, عوض *twaz*, مکافات *pādāsh*, *mukāfāt*, انعام *inām*, بخشش *bakhshish*.

REWARD, *vt.* عوض دادن *twaz-d.*, جزا دادن *jazā-d.*, بخشش دادن *bakhshish-d.*, انعام دادن *inām-d.*

REWARDABLE, *a.* واجب العوض *wā-jib'ul twaz*, لایق جزا *lāyaki jizā*.

REYNARD, *n.* روباه *rūbāh*, شگهال *shighāl*.

RHETORIC, *n.* علم کلام *ilmī kalām*, علم *ilmī*, علم فصاحت *ilmī balāghat*, فصاحت *fasāhat*.

RHEUM, *n.* زکام *zūkām*, نوله *nuzla*.

RHEUMATIC, *a.* زکام پیوند *zūkām paywand*, ریجی *rījī*, بادی *bādī*.

RHEUMATISM, *n.* درد ریجی *dardī rījī*, مفاصل *wajf mafāsīl*.

RHINOCEROS, *n.* گرگدن *gargadan*.

RHUBARB, *n.* راوند *rāwand*, ریوند *rīwand*.

RHYME, *n.* قافیہ *kāfiya* (pl. قوافی), *sajd* (pl. اسجاع). Without rhyme

- and reason, *بی قافیہ و بی مغنی* *bī kāfiya u bī madnī*.
- RHYME**, *vt., vi.* *موزون نمودن* *mauzūn-n.*, *هم قافیہ بودن* *ham kāfiya-b.*
- RHYTHMICAL**, *a.* *موزون* *mauzūn*, *مسیج* *musajjā*, *قافیہ دار* *kāfiya dār*.
- RIB**, *n.* *استخوان* *ustakhānī pahlū*, *ضلع* *sild (pl. ضلوع)*.
- RIBALDRY**, *n.* *فحش* *fuhash*.
- RIBBON**, *n.* *بافتہ* *bāfta*, *طراز* *tarāz*, *شریطہ* *sharīṭ*.
- RICE**, *n.* (cleaned) *برنج* *bīranj*.—(in the husk) *شالی* *shālī*, *ارز* *urz*. Boiled rice, *برنج فروش* *khushka*. A rice-seller, *برنج* *bīranj farūsh*.
- RICH**, *a.* *توانگر* *tawāngar*, *مالدار* *māldār*, *دولتمند* *daulat mand*, *مستغنی* *mustaghānī*. The rich and the poor, *غنی* *ghānī* و *محتاج* *muhtāj*. 2. (fruitful) *باردار* *bārdār*. 3. (costly) *قیمتی* *kīmatī*, *گران* *garān*. 4. (highly flavoured) *مزہ دار* *mazahdār*. 5. (harmonious) *هم آهنگ* *hām āhang*.—(in beauty) *خوبصورت* *khūbsūrat*.
- RICHES**, *n. pl.* *دولت* *daulat*, *مال* *māl*, *نعمت* *naḍmat*.
- RICHLY**, *ad.* *با دولت* *bā daulat*, *بکثرت* *bakasrat*, *تماماً* *tamāman*, *بسیار* *bisyyār*.
- RICHNESS**, *n.* *توانگری* *tawangarī*, *دولتمندی* *daulatmandī*, *برومندی* *brūmandī*, *وسعت* *wasāt*.
- RICK**, *n.* *تودہ* *tūda*, *انبار* *ambār*.
- RID**, *vt.* *مشکل کشادن* *mushkil-k.*.—(set free) *آزاد نمودن* *khalās-k.*, *آزاد* *āzād-n.* To get rid of, *رستن* *rastan*, *آزادی* *āzādī-y.*—(drive away) *برطرف کردن* *daft-s.*, *نابود کردن* *bartarf-k.*—(annihilate) *نابود کردن* *nābūd-k.*
- RIDDLE**, *n.* *چستان* *chistān*, *معمّا* *muḍammā*, *لغز* *laghz*, *رمز* *ramz*.
- RIDDLE**, *vt.* *شرح رمز* *sharh*, *مشکل کشادن* *mushkil-k.*, *ramz-s.*
- RIDE**, *vt., vi.* *سوار شدن* *savār-sh.*, *راکب شدن* *rākib-sh.*
- RIDER**, *n.* *سوار* *savār*, *فارس* *fāris*, *راکب* *rākib*.
- RIDGE**, *n.* *پشته* *pushta*, *سر* *sar*, *راس* *rās*. The ridge of a house, *بالی خانہ* *bālī khāna*.
- RIDICULE**, *n.* *بذل* *bazla*, *مسخرہ* *mas-khara*, *استیہزا* *istiḥzā*.
- RIDICULE**, *vt.* *بذل* *bazla-b.*, *طنز* *tanz-d.*, *ضحک کردن* *zahak-k.*, *تسخیر ساختن* *tasakhkhur-s.*
- RIDICULOUS**, *a.* *مضحک* *muzhak*, *هزہ گو* *hirza gū*.
- RIDICULOUSLY**, *ad.* *مضحکانه* *muzhi-kāna*.
- RIDICULOUSNESS**, *n.* *حال مضحک* *hālī-muzhak*.
- RIDING**, *n.* *سواری* *savārī*, *رکوب* *rukūb*.
- RIFLE**, *vt.* *تاراج کردن* *tārāj-k.*, *دزدیدن* *duzdīdan*.
- RIFLE**, *n.* *تفنگ شش خانہ* *tufangi shash khāna*.
- RIFT**, *n.* *شکاف* *shigāf*, *چاک* *chāk*.
- RIG**, *vt.* *آراستن* *ārāstan*. To rig a ship, *جهاز با بادبان و رسن آراستن* *jehāz bā bādbān u rasan-ā*.
- RIGHT**, *a.* 1. (fit, proper) *لایق* *lāyq*, *مناسب* *munāsab*, *مزاوار* *rawā*, *درست* *drust*, *راست* *rāst*. 2. (true) *صمیم* *sahih*. 3. (just, honest) *عادل* *ādīl*. 4. (not crooked) *راست* *rāst*, *مستوی* *mustawī*. 5. (not left) *راست* *rāst*, *یمن* *yamīn*. To the right, *طرف راست* *bā tarāf rāst*. Right and left, *چپ و راست* *chāp u rāst*.

*chap u rāst*. Right and wrong, حق *hak*. The right wing of an army, میمنه *mīmanat*. A right line, خط مستقیم *khati mustakīm*. The right way, راه راست *rāhi rāst*. Not right, نادرست *nā rāst*, نادرست *nā sarwāb*. To be right, لایق *lāyiq* شدن *lāyak-sh.*—(to be straight) راست شدن *rāst-sh.*—(to be correct) صحیح شدن *sahih-b.*

RIGHT, *interj.* خوب *khūb*, خیر *khayr*.

RIGHT, *ad.* واجب *wājib*, لایقان *lāyakāna*, واجبات *wājibān*.

RIGHT, *n.* (justice) عدالت *ādālat*, انصاف *insāf*.—(just claim) حق *hak*, (ملک) دادوا *dadwa*.—(property) مال *māl*.—(prerogative) برات *barāt*, اختیار *ikhṭiyār*.—(privilege) برات *barāt*, معافی *muāfi*. By right of priority) اولویت *ba tarīki auwalīyat*. Hereditary right, ارث *irs*. To set to rights, درست کردن *durust-k.*, ترتیب کردن *turtīb-k.*

RIGHT, *vt.* انصاف دادن *dād-d.*, انصاف کردن *insāf-k.*

RIGHTEOUS, *a.* صالح *sālih*, سادق *sādīk*, راست *rāst*.

RIGHTEOUSLY, *ad.* صالحانه *sālihāna*.

RIGHTEOUSNESS, *n.* صداقت *sadākat*, راستی *raستی*, حقیقت *hakikat*, تقوی *takwā*, سواب *sawāb*, راستی *rāstī*.

RIGHTFUL, *a.* مستحق *mustahik*, حقیقی *hakiki*.

RIGHTFULLY, *ad.* از روی انصاف *az rūi insāf*, با حق *bā hak*.

RIGHTLY, *ad.* راستی *rāstī*, لایقان *lāyakāna*, با دقت *bā dīkkaṭ*.

RIGHTLY, *ad.* با دقت *bā dīkkaṭ*, بطریق *baḍīyīn*.—(straightly) بطریق *ba tarīki* راست.

RIGHTNESS, *n.* درست *rāstī*, راستی *rāstī*, درست *durustī*.

RIGID, *a.* درشت *durusht*, تند *tund*, سخت *sakht*.

RIGIDITY, *n.* درشتی *sakhtī*, درشتی *durushtī*, صلابت *salābat*, شدت *shiddat*.

RIGIDLY, *ad.* با سختی *bā sakhtī*, شدت *shiddat*, با تندی *bā tundī*.

RIGOROUS, *a.* سخت *sakht*, درشت *durusht*, سطر *situbar*.

RIGOROUSLY, *ad.* با سختی *ba sakhtī*, شدت *bi shiddat*.

RILL, *n.* جدول *jadwāl*, آب رشت *rishtai āb*.

RIM, *n.* کنار *kinār*, لب *lab*.

RIME, *n.* زاله *zhāla*, برف *barf*.

RIND, *n.* پوست *pūst*, قشر *kishr*.

RING, *n.* حلقه *halka*.—(of a finger) انگشتی *angushtari*.—(of persons) طایفه *tāifa*.

RING, *vt.* نواختن *nawākhtan*, آهنگ کردن *āhang-k.*, حلقه کردن *halka-k.*, صدا دادن *sidā-d.*

RING-DOVE, *n.* ناختم *kumrī*, فاخته *fākhta*.

RINGLEADER, *n.* سر گروه *sar giru*, سردار *sardār*, پیشرو *peshe ravu*.

RINGLET, *n.* زلف *zulf*, جمع *jaād*.

RINGWORM, *n.* حشف *hasaf*, کوبا *kūbā*, بهق *bahak*.

RIOT, *n.* هنگامه *hangāma*, غوغا *ghaughā*, شورش *shūrish*.

RIOT, *vi.* فتنه انگیزیدن *fitna-a.*, هنگامه افروختن *hangāma-a.*

RIOTER; RIOTOUS, *n., a.* فتنه انگیز *fitna angīz*, فرمان *nā farmān*, سرکش *sarkash*, اوباش *aubāsh*.

RIOTOUSLY, *ad.* با فتنه انگیزی *bā fitna angīzī*.

RIP, *vt.* چاک کردن *chāk-k.*, دریدن *daridan*, شق کردن *shak-k.*

RIPE, *a.* رسیده *rasīda*, پخته *pukhta*. Of ripe years, بالغ *bāligh*, سالیده *sāl*

- dāda*. Not ripe, ناپخته *nā pukhta*, خام *khām*.
- RIPEN**, *vt, vi.* رسیدن *pukhta-sh.*, رسیدن *rusidan*.
- RIPENESS**, *n.* رسیدگی *pukhtugī*, رسیدگی *rasīdugī*.
- RISE**, *vi.* برآوردن *bar-kh.*, برآوردن *bar-ā.*, طلوع کردن *tulū-k.*—(spring up) برآمدن *sudūr-ā.*—(emerge) برآمدن *padid-ū.* To rise from bed, از بستر برخاستن *az bistar barkhāstun*. To rise in growth, نشو کردن *nushū-k.* To rise in price, گرانیتر شدن *girāntar-sh.*, بالا رفتن *bālā-r.*—(prosper) ترقی یافتن *tarakkī-y.*—(make insurrection) فتنه انگیزیدن *fitna-a.*
- RISE**, *n.* 1. (elevation) افزونی *afzūnī*, مصدر زیادت *ziyādātī*. 2. (source) مصدر *masdar*, شروع *shurūd*. 3. (preferment) ترقی *tarakkī*, سرفرازی *sarāfrāzī*. 4. (springing up) خیزش *khīzish*. 5. (appearing) طلوع *tulūd*. 6. (action) برخاست *barkhāst*, ارتفاع *irtifād.*—(of river) از دیاد *azdiyād*, طغیان *tugh-yān.*—(of an empire) غلبه *ghalaba*, شروع *shurūd*.
- RISK**, *n.* خطر *khatar*, بیم *bīm*. To run a risk, خود را در خطر انداختن *khudrā dar khatar-a.*
- RISK**, *vt.* در خطر انداختن *dar khatar-a.*, باختن *bākhtan*.
- RITE**, *n.* رسم *rasm*, (پل. رسوم) *dīn*, (پل. آدیان) *kāyūda*.
- RIVAL**, *n.* همخوار *harīf*, حریف *hamkhāh*, غیور *ghayr*, (پل. اغیار) *ghayr*.
- RIVAL**, *a.* هم مطلب *ham matalab*, همخوار *ham khāh*.
- RIVAL**, *vt.* رقابت نمودن *rakābat-n.*, هم مطلب شدن *ham matalab-sh.*, رقابت کردن *mukābalat-k.*
- RIVALRY**, *n.* رقابت *rakābi*, هم کامی *ham kāmī*.
- RIVER**, *n.* رود *rūd*, نهر *nahr*, جوی *jāi*. The bed of a river, رودخانه *rūd khāna*. The bank of a river, کنار *kinār*, آب *lab*. The swell of a river (by tides, &c.) مد *madd*. The winding of a river, گرداگرد *girdā girī*.
- RIVET**, *n.* میخ *mekh*, میسمار *mismār*.
- RIVET**, *vt.* میسمور کردن *masmūr-k.*, وصل نمودن *wasl-n.*
- RIVULET**, *n.* دریاچه *ābyū*, دریاچه *daryācha*.
- ROAD**, *n.* راه *rāh*, طریق *tarik*, سبیل *sabīl*. The high road, راه شاه *shāh rāh*, عام طریق *tarīkī ām*. A narrow road, راه تنگ *tang rāh*. To show the road, راه نمودن *rāh-n.*, دلالت کردن *dalālat-k.* To block up a road, راه بستن *rāh-b.*, راه سد کردن *rāh sadd-k.*
- ROAM**, *vt., vi.* آواریدن *āwārīdan*, روندن *poīdan*, گشتن *gashtan*.
- ROAR**, *vi.* غرش کردن *ghurīdan*, غرش کردن *ghurīsh-k.* To roar as the sea, تلاطم *talātami amwāj-sh.*—(make a loud noise) بانگ بر زدن *bāng bar-z.*, نعره زدن *nadra-z.*
- ROAR, ROARING**, *n.* غرش *ghurīsh*, نعره *nadra*, جوش *jūsh*, شدت *shiddat*, خروش *kharūsh*.
- ROAST**, *vt., vi.* کباب کردن *kabāb-k.*, برشته کردن *biryān-k.*, بریان کردن *biryān*. Roast meat, کباب *kabāb*, بریان *biryān*.
- ROB**, *vt.* راه زنی کردن *duzdīdan*, راه زنی کردن *rāh zanī-k.*, غارت کردن *ghārat-k.*, تاراج نمودن *tārāj-n.*
- ROBBER**, *n.* دزد *duzd*, راه زن *rāh zan*, قطاع الطریق *katāu't tarīk*.
- ROBBERY**, *n.* دزدی *duzdī*, راهزنی *rāh-zanī*, غارت *ghārat*.

ROBE, *n.* کبا *kabā*, خلعت *khildt*, لباس *libās*. رخت *rakht*.

ROBUST, *a.* تندرست *tunūmand*, زور آور *zūr āwar*, قوی *kawī*, تندرست *tandurust*.

ROBUSTNESS, *n.* تندرستی *tanūmandī*, توانایی *tawānī*.

ROCK, *n.* سنگ *kūh*, کوه *sang*.

ROCK, *vt., vi.* جنبیدن *jumbīdan*, حرکت *harakat-k.* To rock a cradle, گهواره جنبان کردن *gahwāra jumbān-k.*

ROCKET, *n.* فشک *fishak*, تیر *tīr*.

ROCKY, *a.* کوه سار *sangistān*, سنگستان *kūh sār*.

ROD, *a.* عصا *dsā*, چوب *chūb*, گز *gaz*.

ROE, *n.* غزاله *gha-zāla*, آهو ماده *āhūi māda*.

ROGUE, *n.* دغا باز *dughābāz*, اوباش *aubāsh*, حرامزده *harāmzāda*, غدار *ghuddār*, شریر *sharīr*.

ROGUERY, *n.* حیل بازی *sharārat*, شرارت *hīla bāzī*, حرامزادگی *furīb*, فریب *harāmzādagi*, بازی استهزا *istihzā*, بازها *bazla bāzī*.

ROGUISH, *a.* حیل باز *shurīr*, شریر *hīla-bāz*, در مکر *pur makt*, دیاری *āyyārī*.

ROGUISHLY, *ad.* غدارانه *ghaddārāna*, شرارت *bāshurārat*.

ROLL, *n.* 1. فهرست (catalogue) *fihris*. A muster-roll, اسم نویسی *ism nawīstī*. 2. (of paper) دستمه کاغذ *dastai kāghaz*.

—(register) دفتر *daftar*, طومار *tumār*.

ROLL, *vt., vi.* گردیدن *ghalatīdan*, گزیدن *gardīdan*. To roll up, پیچ کردن *pech-k.*

To roll as the waves, متوج شدن *mut*, بهر خم *mauwij-sh.*

To roll on wheels, با چرخ گردیدن *ba charkha-g.*

To roll down, لغزیدن *laghzīdan*, فرو گردیدن *farū-g.*

ROLLER, *n.* لوه *lūgh*, غلطک *ghaltak*.

ROLLING-PIN, *n.* چوب نان *chūbi nān*, مسطح *mistah*.

ROMANCE, *n.* قصه *kissa*, افسانه *afsāna*, داستان *dastān*.

ROMANCE, *vi.* افسانه کردن *afsāna-k.*, قصه خواندن *kissa-kh.*

ROMANTIC, *a.* افسانه آسا *afsāna dsā*, عجیب *ajīb*, خیالی *khiyālī*.

ROOF, *n.* بام *bām*, سقف *sakf*, خان *pālār khāna*. A sharp roof, خرد *khar pushtu*. A flat roof, طراد *tarrād*.

ROOF, *vt.* پوشیدن *bā bām*.

ROOK, *n.* زغ *zūgh*, غراب *gharāb*, کلاغ *ku-lāgh*. The rook at chess, رخ *ruk*.

ROOM, *n.* 1. (place) محل *mukām*, جا *mahall*. 2. (space) وسعت *wasat*, گنجایش *gunjāyish*. 3. (place of another) عوض *iwaz*. In his room, بجای او *bajāi ū*. 4. (apartment) حجرة *hujra*, اتاق *utāk*. A dining room, طعمگاه *tuḍngāh*.

ROOMY, *a.* وسیع *wasī*, کشاد *kushādī*, فراخ *furāk*.

ROOST, *n.* دجاج خانه *dujāj khāna*, مرغ نشیمنگاه *nashīmangāhi murgh*.

ROOT, *n.* بیخ *bikh*, اصل *asl*, بنیاد *banyād*. The square root, جذر *jazr*. To take root, اصل گرفتن *asl-g.*—(etymology) اصل *asl*, مصدر *mustar*.

ROOT, *vi.* از بیخ کردن *az bikh-k.*

ROPE, *n.* رسم *rasan*, حبل *habl*, ریسمان *rismān*, سر رشته *sar rishta*. A cable-rope, حبل *juml*. A tent rope, طناب *tunāb*. A ship-rope, کشتی *rasani kishit*. To make ropes, حبل *habl-t*. A rope-maker, حبال *habbāl*, رسن تاب *rasan tāb*. A rope-dancer, باز ریسمان *rismān bāz*.

ROPY, *a.* دار لعاب *luāb dār*.

ROSARY, *n.* تسبیح *tasbīh*, سجدہ *siyda*.

ROSE, *n.* گل *gul*, ورد *ward* (*pl.* اوراد).

A rose leaf, گل برگ *gul barg*. A rose bud, غنچه *ghuncha*. A rose tree, گل بن *gul bun*. A bed of roses, گلستان *gulistan*. A handful of roses, گلزار *gulzār*. A handful of roses, گلدستہ *guldasta*. Oil of roses, گل دهن *dahni*, ورد, *ward*. Rose water, گلاب *gulāb*, ماء الورد *mā'ul'warad*. Syrup of roses, گل مکرر *guli mukarrar*. Conserve of roses, گل بشکر *gul bashakar*, گل کند *gul kand*. Ottar of roses, گل عطر *itri gul*. A rosy bower, گلگشت *gul gasht*. A beautiful, delicate scented rose, گل رعنا *gul-radnā*. Scattering roses, گلفشان *gul fishān*. Gathering roses, گل چین *gul chīn*.

ROSEATE, *a.* سرخ *surkh*, گلگون *gulgūn*.

ROSEMARY, *n.* اکیل الجبل *akīl'ljabal*.

ROSY, *a.* گلگون *gulgūn*, گلغام *gulfām*, گلرنگ *gulrang*. Rosy-cheeked, گل تزار *gul tzār*.

ROT, *vt., vi.* گزیدیدن *bosīdan*, گزیدیدن *gandīdan*.

ROTATION, *n.* نوبت گردش *gardish*, نوبت *naubat*, چرخ *charkh*, دور *daur*.

ROTE, *n.* از بار *az bar*. To repeat by rote, از بار کلام کردن *az bar kalām-k*.

ROTTEN, *a.* گندیده *pusīda*, گندیده *gan-dīda*, کرم خورده *kirm khurda*.

ROTUND, *a.* گرد *gird*, مدور *mudavvar*.

ROUGH, *a.* زهرار *nā hamwār*, درشت *durusht*, تند *tund*, نا موازن *nā muwā-fak*. Rough ground, ظریف *zalīf*. A rough road, شازب *shāzīb*. A rough sea, بحر مواج *bahri mawwāj*. Of rough manners, بی ادب *bī adab*.—(not polished) نا تراشیده *nā tarāshīda*, بی

میل *bī saykal*.—(harsh to the ear) *bī āhāng*.

ROUGHLY, *ad.* با درشتی *bā durushtī*, با تند *bā tundi*, نا هموارانہ *nā hamwārāna*, بی ادبانہ *bī adabāna*.

ROUGHNESS, *n.* درشتی *durushtī*, سختی *sakhtī*, عدم ادب *adamī adab*.

ROUND, *a.* مدور *mudavvar*, مستدیر *mu-stadīr*, دایره *dāira*. Round about, حوالہ *hawāla*. To wheel round, گرداگرد *girdā gird*. To wrap round, دور کردن *daur-k*. To drive round, گردانیدن *gardānīdan*. To turn round, گردانیدن *gardān-k*. To wind round, گرداگرد ساختن *gardāgard-s*.

ROUND, *ad.* دور *daur*, گرداگرد *girdāgard*, در ہر طرف *dar payrāman*.—(on every side) ہر جانب *bahar jānīb*, ہر طرف *har taraf*.

ROUND, *vt.* (make round) مدور ساختن *mudavwar-s*, گرد کردن *gird-k*.—(go round) گردیدن *gardīdan*, در دور رفتن *dar daur-r*.—(become round) مدور شدن *mudavwar-sh*.

ROUNDBOUT, *a.* گرداگرد *girdāgird*, وسیع *wasīd*.

ROUNDLY, *ad.* گرداگرد *girdāgird*, ظاہرا *zāhīran*.

ROUNDNESS, *n.* مدوری *mudavwarī*.—(without reserve) بی ریا *bī riyā*.—(vigorously) با جد *bā kushish* و جہد *bā jadd u jahd*.

ROUSE, *vt., vi.* انگیزیدن *angīzhtan*. To rouse from sleep, بیدار کردن *bīdār-k*.

ROUT, *n.* شکست *shikast*, انہزام *inhizām*, ہزیمت *hazīmat*.

ROUT, *vt.* شکست دادن *shikast-dā*, انہزام لشکر کردن *inhizāmi lashkar-k*.

ROUTE, *n.* راه *rāh*, ر *rah*, طریق *tarik*,  
سبیل *sabīl*.

ROVE, *vt.* آواره گشتن *gashtan*,  
سیر کردن *gardiđan*, گردیدن *gawāra-g.*,  
سایر *sayr-k.*

ROW, *n.* 1. (line) صف *saff* (*pl.* صفوف),  
قطار *kitār*, سلسله *silsila*, *silk* سبک. In  
a row, صف صف *saff saff*, در سلسله  
*dar silsila*. 2. (tumult) هتکام  
*hangām*, فتنه *fitna*.

ROW, *vt., vi.* غادوف زدن *ghādūf-z.*,  
خاده *halisa-kashīdan*, هلیسم کشیدن  
زدن *khāda-z.*

ROWER, *n.* کش *ghādūf kash*,  
غادیف *ghādīf*.

ROYAL, *a.* پادشاهانه *pādshāhāna*, ملکی  
*mulki*, خسروی *khusrawī*. The royal  
treasury, خالصه شریفه *khālisa sharīfu*.

ROYALTY, *n.* سلطنت *saltant*, پادشاهی  
*pādshāhī*

RUB, *vt., vi.* مالیدن *mālīdan*, سائیدن  
*sāyīdan*, سوندن *sūdan*, فرسودن *farsūdan*,  
حک کردن *hakk-k.*

RUB, RUBBING, *n.* مالش *mālīsh*, حک  
*hakk*. Rubbing the skin, عفش *afas*.  
Rubbing the teeth, تشویص *tashwīs*  
2. (difficulty) مشکل *mushkīl*, اضطراب  
*iztirāb*, آزار *āzār*. 3. (gibe) طعن *tadn*,  
طنز *tanaz*.

RUBBER, *n.* سنگ ساو *sang sāv.*

RUBBISH, *n.* خاشاک *khāshāk*, فضال  
*fuzāla*.

RUBY, *n.* لعل *laāl*, یاقوت *yāqūt*, لعل  
بدخشان *ladli badakhshān*.

RUDDER, *n.* چهار دنبال *dumbāla jehāz*,  
خله *khalla*, سکان *sukkān*.

RUDDINESS, *n.* سرخی *surkhī*, حموت  
*humrat*,

RUDDY, *a.* لعلگون *gulgūn*, لعلفام  
*laālfām*.

RUDE, *a.* (uncivil) بی ادب *bī adab*,

بی مروت *bī muruwat*, درشت *durusht*.  
—(ignorant) بی دانش *bī dānish*,  
نادان *nādān*, بی علم *bī ilm*.

RUDELY, *ad.* بی ادبانه *bī adabāna*,  
بی مروت *bī muru-*  
*wat*, بی دانش *bī dānish*, بی دقت  
*bī dikkat*. To behave rudely, ترک  
تarki ادب نمودن *adab-n.*

RUDENESS, *n.* ترک *gustākhi*,  
بی ادب *tarki adab*, درشتی *durushtī*,  
جاهلی *jāhili*.

RUDIMENT, *n.* اصل *asl*, قاعده *kāida*,  
عذر *ūsur*, علم *masduri ilm*

RUDIMENTAL, *a.* اصلی *aslī*,  
*asīlī*

RUE, *n.* سداپ *sudāb*.

RUE, *vt.* تاسف *afsūs-k*,  
تاسف کردن *tāssuf-k.*

RUEFUL, *a.* غمگین *ghamgīn*, ملول  
*mulūl*.

RUFFIAN, *n.* حرامزاده *harāmī*,  
حرامزاده *harāmzāda*, رهن *ruhzan*,  
اوباش *aubāsh*.

RUFFLE, *vt., vi.* اضطراب کردن *iztirāb-k.*,  
آزار دادن *āzār-d.* —(put out of form)  
بهرم زدن *barham-z.* —(to be contracted  
into plaits) چین افکندن *chīn-a.*

RUG, *n.* نم *namud*, کلیم *galīm*.

RUGGED, *a.* درشت *durusht*,  
ناهموار *nā hamwār*, سخت *sakht*.

RUGGEDLY, *ad.* نا هموارانه *nā hamwā-*  
*rāna*, بی درشتی *bī durushtī*.

RUGGEDNESS, *n.* درشتی *durushtī*,  
ناهمواری *nā hamwārī*.

RUIN, *n.* زوال *zawāl*, تخریب  
*takhrīb*, ویرانی *wayrānī*,  
تباہی *tabāhī*. —(of a  
building) خرابه *kharāba*, ویرانه  
*wairāna*.

RUIN, *vt.* ویران کردن *wayrān-k.*,  
خراب کردن *pāyamāl-k.*,  
هلاک کردن *halāk-k.*,  
درباک *barbād-d.*



RUINOUS, *a.* *بی مروت* *bī marammat.* — (destructive) *مفسد* *mufsid*, *فاسد* *fāsid*, *مهلك* *muhlik*.

RULE, *n.* 1. (government) *عمل* *dmul*, *حکومت* *hukūmat*, *ریاست* *riyāsāt*. 2. (a cannon) *قاعده* *kāṭṭi*, *قانون* *kānūn*, *موافق* *rasm*. According to rule, *مواظق* *mūwāṭṭiqi*, *قاعده* *kāṭṭi*. A mason's rule, *گونیا* *gūnyā*. Rule of three, *قانون* *kānūni*, *مusallassi*.

RULE, *vt., vi.* *حکومت کردن* *hukūmat-k.*, *تدبیر* *zabt u rubt-k.*, *ضبط و ربط کردن* *taulīr-k.*, *حکم فرمودن* *hukm-f.* — (draw a line) *خط کشیدن* *khatt-k.*, *مسطر کردن* *mistar-k.*

RULER, *n.* (governor) *حاکم* *hākīm*, *پادشاه* *pādshāh*. — (a ruler by which right lines are drawn) *مسطر* *mistar*, *مساطر* *pl.*

RUMBLE, *vi.* *رعد کردن* *radd-k.*, *هنگامه* *hangāma-k.*

RUMINATE, *vt., vi.* *زاریدن* *zārīdan*, *اندیش کردن* *andīsh-k.*, *فکر کردن* *fikr-k.*

RUMINATION, *n.* *نسخوار* *nushkhar*, *زائ* *zhāzh*, *اندیشه* *andīsha*, *فکر* *fikr*.

RUMMAGE, *vt., vi.* *جستجو کردن* *justajū-k.*, *تلاش کردن* *talāsh-k.*

RUMOUR, *n.* *آوازه* *āvāza*, *اخبار* *afwāh*, *شهرت* *shuhrat*, *خبر* *khābar*.

RUMOUR, *vt.* *شهرت دادن* *shuhrat-d.*, *خبر دادن* *ishtihār-k.*, *اشتهار کردن* *khābar-d.*

RUMP, *n.* *پشت* *pusht*, *سورین* *surīn*, *مازا* *māza*.

RUN, *vt., vi.* *دویدن* *dawīdan*, *تاختن* *tākhtan*, *شعاب کردن* *poīdan*, *گریختن* *shitāb-k.* To run away (flee) *گریختن* *gurīkhtan*, *فرار شدن* *jarayān-k.*, *جاری شدن* *jarī-sh.* To run up and down, *تک و پو کردن*

*tak u pū-k.* — (dissolve) *گداختن* *gudākhtun*. To have a run, *توت گرفتن* *kuwat-g.* To run after, *پاچه و جهد* *bā jadd u jehād-j.* To run away with, *بی رضا شتاب کردن* *bī razā shitāb-k.* To run on, *روی* *bī inkitaḍ rawān-b.* To run over, *لبریز شدن* *lubrīz-sh.* — (to be at an end) *بسر آمدن* *basar-ā.* — (expatiate on) *سخن ران کردن* *sakhsun rān-k.* To run the hazard, *در خطر انداختن* *dar khatar-a.* To run down (depress) *سر فرو زدن* *sar farū-z.*

RUN, RUNNING, *n.* *دویدگی* *dawīdagī*, *دوان* *dawān*, *پویان* *puyan*. Running water. *آب جریان* *ābi jarayān*, *آب روان* *ābi rawān*. At the long run, *آخر الامر* *ākhirulamar*.

RUNAWAY, *n.* *فراری* *farārī*.

RUNNER, *n.* *قاصد* *kāsad*, *پیک* *payk*.

RUPEE, *n.* *روپیة* *rūpiya*.

RUPTURE, *n.* 1. (breach of peace) *شکست* *shikasti*, *صلح* *salāh*, *رخنه* *rikhna*, *خلل* *khalal*. 2. (hernia) *باد خایه* *bādkhāya*, *فتق* *futk*. 3. (dispute) *خلاف* *khilāf*. RUPTURE, *vt.* *گسیختن* *shikastan*, *گسیختن* *gusikhtan*.

RURAL, *a.* *دهقانی* *dihkānī*, *روستایی* *rūstāī*.

RUSH, *n.* *جست* *jast*, *تاخت* *tākht*.

RUSH, *vi.* *تند رو رفتن* *zūd-r.*, *بر تاختن* *tund rau-r.* To rush upon, *باران* *bar-t.*, *خامه بردن* *hamla-b.*

RUST, *n.* *زنگ* *zang*, *موریانه* *mūryāna*.

RUST, *vt. vi.* *زنگ خوردن* *zang-kh.*, *زنگ* *zang*, *آلود کردن* *ālūd-k.*

RUSTIC, *a.* *دهقانی* *rūstāī*, *دهقانی* *dihkānī*. — (rude) *نا تراشیده* *nā tarā-shīda*, *بی ادب* *bī adab*. — (honest, simple) *پاک* *pāk*, *ساده دل* *sāda dīl*,

صالح *sālih*.—(plain, unadorned) بی زیادت *bi zinat*,  
 RUSTIC, *n.* روستا *rūstā*, دهقان *dihkān*,  
 خور باد *khūryād*, فلاح *fulāh*.  
 RUSTICALLY, *ad.* بی ادبانه *bi adabāna*.  
 RUSTICATE *vt., vi.* (banish) نفی بلد *nafī i balad-k.*,  
 از شهر بدر راندن *az shahr badar-r.*—(live in the country)  
 در قربت نشستن *dar kariyat-n.*  
 RUSTICITY, *n.* دهقانان *rūstāi*, روستائی *dihkāni*.  
 RUSTY, *a.* زنگ خورده *zang khurda*.  
 RUTH, *n.* (pity) رحم *rahm*.—(misery)  
 اندوه *andūh*, غم *gham*.  
 RYE, *n.* کنگران *kangarān*.  
 RYOT, *n.* رعیت *raiyat*, زمین دار *zamīndār*.

## S.

SABBATH, *n.* یوم السبت *yaumu's sabt*.  
 —(Sunday) یک شنبه *yak shamba*.  
 SABLE, *n.* سیاه *siyā*, تیره *tīra*.  
 SABRE, *n.* شمشیر *shamshīr*, تیغ *tegh*.  
 SACCHARINE, *a.* شکرین *shakarīn*,  
 شیرین *shīrīn*.  
 SACERDOTAL, *a.* امامی *imāmī*.  
 SACHEL, *n.* کتابدان *juzdān*, جز دان *kitābdān*.  
 SACK, *n.* 1. جوال *juwāl*, جوالق *jawālīk*,  
 خریطه *kharīta*.  
 SACK, *vt.* تاراج *ghārat-k.*, غارت کردن  
 تاخت و تاراج کردن *tārāj-k.*,  
 تاخت *tākhī u tārāj-k.*  
 SACKCLOTH, *n.* لبد *libd*, پلاس *palās*.  
 SACRAMENT, *n.* vide OATH.  
 SACRED, *a.* مقدس *mukaddas*, معبد *majīd*,  
 حرم پاک *pāk*.—(inviolable)

haram—(private) خاص *khāṣ*, مخصوص *mukhṣūs*. The sacred writings, کلام  
 عرت *kalāmī tzzat*.  
 SACREDLY, *ad.* با دین *lā dīn*, راستی *bī rūstī*,  
 مقدسانه *mukaddasāna*.  
 SACREDNESS, *n.* تقدس *takuddus*,  
 قدس *kuds*.  
 SACRIFICE, *vt. vi.* قربان کردن *kurbān-k.*,  
 ذبح ساختن *zibh-k.*, فدا کردن  
 SACRIFICE, *n.* قربان *kurbān*, فدا *fidā*,  
 ذبح *zibh*. A place of sacrifice, قربانگاه  
*kurbāngāh*.  
 SACRIFICER, *n.* صاحب ذبح *zābih*,  
 صاحب القربان *sāhibul kurbān*.  
 SAD, *a.* دلنگ *diltang*, غمگین *gham-*  
*gīn*, اندوه گین *andūh gīn*, حزین *hazīn*,  
 تیره *tīra*.  
 SADDEN, *vt.* غمگین کردن *ghamgīn-k.*,  
 دلنگ کردن *malūl-k.*, ملول کردن  
*diltang-k.*—(grow sad) ملول گردیدن  
*malūl-g.*, دلفکار شدن *dilfigār-sh*.  
 SADDLE, *n.* زین *zīn*, رحالت *rihālat*.  
 SADDLE, *vt.* زین دادن *zīn-d.*, بستن  
*zīn-b.*  
 SADDLE-CLOTH, *n.* زین پوش *zīn pūsh*,  
 نمد زین *namadī zīn*.  
 SADDLER, *n.* سراج زن *zīn sāj*,  
 سارراج *sarrāj*.  
 SADDLERY, *n.* سارراجی *sarrāji*, زین  
 سازی *zīn sāzi*.  
 SADLY, *ad.* غمگینانه *bā ghamgīnī*,  
 ملولانه *malūlāna*.  
 SADNESS, *n.* اندوه *andūh*, ملوای *malūlī*,  
 غمگینی *ghamgīnī*.  
 SAFE, *n.* محفوظ *mahfūz*, امین *amīn*,  
 مسلم *musallam*. Safe and sound,  
 صحیح و سالم *sahīh u sālīm*.  
 SAFE-CONDUCT, *n.* بدرقه *badraka*.  
 SAFEGUARD, *n.* حمایت *himāyat*,  
 نگاهبانی *nigāhlānī*, صیانت *siyānat*.

- SAFELY**, *ad.* *بار و جا* *bar waja* *amin*, *با سلامت* *bā salāmat*.
- SAFETY**, *n.* *سلامت* *salāmat*, *ایمنی* *amīnī*, *حفاظت* *hifāzat*, *سدکاری* *rastagārī*, *خلاص* *khulās*, *عافیت* *āfiyat*.
- SAFFRON**, *n.* *زعفران* *zādfrān*, *کرکم* *karkam*.
- SAGACIOUS**, *a.* *اهل بصیرت* *zīrak*, *زیرک* *ahli basīrat*, *عقلمند* *tez fahm*, *تیز فهم* *ahli firāsāt*, *اھل فراست* *ahli firāsāt*.
- SAGACIOUSLY**, *ad.* *زیرکانہ* *zīrakāna*, *عقلمندانہ* *ahli basīrat*, *با بصیرت* *bā basīrat*, *اھل فراست* *bā firāsāt*.
- SAGACITY**, *n.* *زیرکی* *tez fahm*, *تیز فهم* *zīrakī*, *بصیرت* *basīrat*, *فراست* *firāsāt*.
- SAGE**, *a.* *دانا* *ālim*, *عالم* *ākil*, *زیرک* *hūshyār*, *هوشیار* *hūshyār*, *فایلسوف* *failsūf*, *زیرک* *zīrak*, *روشن ضمیر* *raushan zamīr*, *خردمند* *khīradmand*.
- SAGE**, *n.* *صاحب دانشمند* *dānishmand*, *خردمند* *khīradmand*, *علم* *sāhibi ilm*, *حکیم* *hākīm*, *صوفی* *sūfī*.
- SAGELY**, *ad.* *هوشیارانہ* *bā tamīz*, *با تمیز* *bā tamīz*, *هوشیارانہ* *hūshyārāna*.
- SAGITTARIUS**, *n.* *برج کمان* *burji kamān*, *برج توس* *burji kaus*.
- SAIL**, *n.* *بادبان* *bādbān*, *شرع* *shirād*. To hoist sail, *بادبان برداشتن* *bādbān-b*. *شرع کشیدن* *shirād-k*.
- SAIL**, *vt.* *vi.* *دریای رفتن* *ba rui daryār*, *در جهاز سفر کردن* *dar jehāz safār-k*.
- SAILING**, *n.* *ابھار* *abhār*, *اتلاع* *iklāā*, *ملاحی* *mallāhī*.
- SAILOR**, *n.* *ملاح* *mallāh*, *خلاصی* *khalāsī*.
- SAINT**, *n.* *وہی* *walī*, *صوفی* *sūfī*, *(pl. ابرار)* *barr (pl. اولیا)*.
- SAKE**, *n.* *(end, proposito) قصد* *kasd*, *مقصد* *maksūd*, *غرض* *gharāz*, *مراد* *murād*.—*(cause) سبب* *sabab*, *مناجہ* *mājah*, *برای* *barāya*, *برای حساب* *āla' hasb*.
- SALAD**, *n.* *صلطہ* *salāta*.—*(oil) روغن* *raughani zīt*.
- SALAMANDER**, *n.* *سمندر* *samandar*.
- SALAMMONIAC**, *n.* *شکار* *shakhār*, *نوشادار* *naushādar*.
- SALARY**, *n.* *مواجب* *sālyāna*, *مواجب* *marwājib*, *وظیفہ* *wazīfat (pl. وظایف)*. To pay a salary, *توظیف کردن* *tanwīf-k*, *سالیانہ دادن* *sālyāna-d*.
- SALE**, *n.* *فروخت* *farūkht*, *بایع* *bat*, *شرای* *sharā*. To put up to sale, *مزاد کردن* *mazād-k*. To bid again at a sale, *مساومت ساختن* *musāwamat-s*. The time of sale, *رواج* *rawāj*. Sale to the highest bidder, *مزاد* *mazād*.
- SALEABLE**, *a.* *فروختنی* *fūrūkhtanī*, *لایق البایع* *layaku'l bat*, *رواج* *rawāj*. Not saleable, *نا فروختنی* *nā fūrūkhtanī*, *لایق* *nā rawā*. To be saleable, *لایق شدن* *lāyaki fūrūkht-sh*. To make saleable, *روان کردن* *rawān-k*, *رواج دادن* *rawāj-d*.
- SALESMAN**, *n.* *دست فروش* *dallāl*, *بیاع* *bayyā*, *dast farūsh*.
- SALIENT**, *a.* *خیزان* *khīzān*.
- SALINE**, *a.* *نمکین* *namakīn*, *ملحی* *millī*.
- SALIVA**, *n.* *آب دهن* *ābi dahan*, *لعاب* *luāb*, *تف* *tuf*.
- SALLY**, *n.* *هجوم* *hujūm*, *خروج* *khurūj*. A sally of fancy, *خوش خیال* *khush khiyāl*, *لطیفہ* *latīfa*.
- SALLY**, *vi.* *هجوم آوردن* *hujūm-ā*, *حملہ* *hamla-k*, *تاخشی* *tākhshī*.
- SALT**, *n.* *نمک* *namak*, *ملح* *millh*.
- SALT**, *a.* *نمکین* *namakīn*, *شور* *shūr*, *نمک زدہ* *namak zādā*, *مملوح* *mamlūh*.

- SALT**, *vt.* مملوح *namak-z.*, نمک زدن *mamlūh-n.*, نمکین کردن *namakīn-k.*
- SALT-CELLAR**, *n.* نمکدان *namakdān.*
- SALTLESS**, *a.* بی نمک *bi namak.*
- SALTPETRE**, *n.* شورہ *shūra*, بورہ *būra.*
- SALUBRIOUS**, *a.* صحت بخش *sihht bakhsh*, گوارا *guwārā.*
- SALUBRITY**, *n.* سالمی *salīmī.*—(of air) خذک *ditidālī harwā*, اعدال هوا *khumuk harwā.*
- SALUTARINESS**, *n.* سودمندی *sūdmandī*, منفعت *manfiāt*, نفع *naft.*
- SALUTARY**, *a.* خوشگوار *khushguwār*, سودمند *shifā bakhsh*, شفا بخش *sūdmand*, نافع *naft.*
- SALUTATION**, *n.* دعا *salām*, سلام *duāi salām*, تسلیم *taslīm* (pl. تسلیمات *tahīyat* تکریم *takrīm*), (تسلیمات *pl.*) After salutations, بعدالسلام *baḍda's salām*. After salutations and compliments, بعدالسلام و الکلام *baḍda's salām wa'l kalām.*
- SALUTE**, *vt.* دعا *salām-d.*, سلام دادن *duā-g.*, تسلیم کردن *taslīm-g.*, خیر و عافیت گفتن *khayr u āfiyat-g.*
- SALVATION**, *n.* سعادت, ابدیت *saddati abdiyat*, خلاص *khalās*, نجات *najāt*, رستگاری *rastagārī.*
- SALVE**, *n.* مرهم *marham*, ضماک *samād.*
- SALVER**, *n.* طباق *tabak*, خوانچه *khāncha.*
- SAME**, *a.* مساوی *musāwī*, برابر *barābar.*
- At the same time, یکبارگی *yak bāragī*, هموقت *hamwakt.* Of the same society,
- هم مدرسه *ham dāstān.* Of the same profession, هم پیشه *ham pēsha.* That same, همان *hamān.* This same, همین *hamīn.* The same as this, همچنین *hamchunīn.* The same (ditto), همانا *hamānā.* ایضا *ayzan.* Not the same, نا یکسان *nā yaksān.*
- SAMENESS**, *n.* یکسانی *yaksānī*, برابری *barābarī*, موافقت *muwāfakat*, مطابقت *mutābakat.*
- SAMPLE**, *n.* نمونه *namūna*, نمونہ *namūdaj.*—(taste) چاشنی *chāshnī.*
- SANCTIFICATION**, *n.* تقدس *takaddus*, تطہیر *tathīr.*
- SANCTIFY** *vt.* مقدس کردن *mukaddas-k.*, تقدیس گفتن *takdīs-g.*
- SANCTIMONIOUS**, *a.* روحانی *rūhānī.*
- SANCTIMONY**, *n.* روحانیت *rūhānīyat*, پاکیزگی *pākīzagi.*
- SANCTION**, *n.* رضا *razā*, حکم *hukm*, امر *amr*, تصدیق *rukhsat*, رخصت *tasdik.* امضا *pasand*, پسند *imzā.*
- SANCTION**, *vt.* تصدیق کردن *tasdik-k.*, پسندیدن *pasandīdan.*
- SANCTITY**, *n.* تقدس *takaddus*, طہارت *tahārat*, پاکی *pākī.*
- SANCTUARY**, *n.* قدس شریف *kadei sharīf*, مقدس *mukaddis*, پناہ گاہ *panāh gāh*, مفر *mafar.*
- SAND**, *n.* رمل *raml*, ریگ *rīg*, شنہ *pushtai rīg.* Sand bank, ریگ کاغذ *kāghazī rīgdār.*
- SANDAL**, *n.* نعلین *nadlīn.*
- SANDAL-WOOD**, *n.* صندل *sandal.*
- SANDY**, *a.* رملی *ramlī*, ریگی *rīgī.*—(full of sand) پر ریگ *pur rīg.* A sandy place, ریگستان *rīgistān.*
- SANGUINARY**, *a.* خون ریز *khūn rīz*, خون خوار *khūn khār.*

- SANGUINE, *a.* خون پر *pur khūn*, خولین *khūnīn*. — (confident, warm) امیدوار *umedwār*, دلگرم *dilgarm*.
- SANGUINENESS, *n.* امید واری *umed-wārī*, دلگرمی *dilgarmī*.
- SANIOUS, *a.* ریش دار *pur rīm*, ریش *rtshdār*.
- SANITARY, *a.* صحت انگیز *sihhat angiz*, صحت معلق حفظان *mataḏllak hifẓāni sihhat*.
- SAP, *n.* عرق *ārḱ*, رطوبت *ratūbat*.
- SAP, *vi., vt.* نقب زدن *nakk-z*.
- SAPID, *a.* لذیذ خوش مزه *khūsh maza*, لذیذ *laziz*.
- SAPIENCE, *n.* عقل *ākīl*, فراست *farāsat*.
- SAPIENT, *a.* خردمند *ākīl*, خردمند *khiradmand*.
- SAPLESS, *a.* خشک بی عرق *bī ārk*, خشک *khushk*.
- SAPLING, *n.* نبال *nihāl*, دال خال *darkhāl*.
- SAPONACEOUS, *a.* صابون آسا *sābūn āsā*.
- SAPOR, *n.* لذت *lazzat*, مزه *maza*.
- SAPPHIRE, *n.* یاقوت کبود *yākūti kabūd*.
- SARCASM, *n.* طعن *taḏn*, سر زنی *sar zanish*, بختان *bukhtān*.
- SARCASTICAL, SARCASTIC, *a.* طعن ساز *tanz sār*, طعن آمیز *tanz sār āmīz*.
- SARCASTICALLY, *ad.* با طعن و طعن *bā taḏn u tanz*, با سر زنی *bā sarzanish*.
- SARSAPARILLA, *n.* عشب *ūshba*.
- SASH, *n.* میان بند *kamar band*, میغان بند *mīgān band*.
- SATAN, *n.* شیطان *shaytan*, ابلیس *iblis* (*pl.* ابلیس).
- SATIATE, *vt.* آسود سیر کردن *sayr-k.*, آسود کردن *āsūda-k.*, قانع شدن *kānt-ah*.
- SATIATED, SATED, *a.* سیر *sayr*, آسوده *āsūda*.
- SATIETY, *n.* آسودگی *āsūdagi*, سیری *sīrī*.
- SATIN, *n.* اطلس *atlas*.
- SATIRE, *n.* هجو *hajw*, طنز *tanz*, هجاء *hijā*.
- SATIRICAL, SATIRIC, *a.* هجاء ساز *hijā sār*, هجو آمیز *hajw āmīz*.
- SATIRIST, *n.* زبان بران *hajw-gū*, زبان *zabān burān*.
- SATIRIZE, *vt.* زبان بران *hajw-k.*, دشنام دادن *zabān burān-ah*, دشنام دادن *dushnām-d.*.
- SATISFACTION, *n.* خاطر جمعی *khātīr jamāi*, رضا *razā*, خوشدلی *khushdīlī*, عوس *dīlshādī*, دلشادی *dīlshādī*, عوس *īwaz*, جزا *jazā*.
- SATISFACTORILY, *ad.* بارضا *bā razā*, دلپسند *dīl pasand*, بطور دخواه *ba taurī dīlkhāh*.
- SATISFACTORY, *a.* دلپسند *dīl pasand*, دلپذیر *dīl pasīr*, خاطر خواه *khātīr khāh*, خوشنودی *razā bakhsh*, خوشنودی *khushnūdh*.
- SATISFIED, *a.* راضی *rāzī*, خوشنود *khushnūd*, خاطر جمع *khātīr jamāi*. To be satisfied, راضی شدن *rāzī-ah*, خاطر جمع شدن *khātīr jamāi-ah*.
- SATISFY, *vt.; vi.* راضی کردن *rāzī-k.*, خاطر جمع کردن *khātīr jamāi-k.* — (fulfil) وفا کردن *wafā-k.*, ادا کردن *ādā-k.* — (recompense) عوض دادن *īwaz-d.* — (free from doubt) مشکل و شک کشادن *mushkil u shakk-k.* — (convince) الزام کردن *īlzām-k.*
- SATURATE, *vt.* سیر کردن *sīr-k.*, پور کردن *pur-k.*
- SATURDAY, *n.* شنبه *shamba*, یوم السبت *yawmu's sabt*.
- SATURN, *n.* کیوان *kaywān*, زحل *zihal*.
- SATYR, *n.* غزل *ghāl*, اهرمن *ahraman*, شیطان *shaytan*, دیو *diu*.
- SAUCE, *n.* چاشنی *chāshnī*, مزه *maza*.
- SAUCE-PAN, *n.* تابه *tāba*, دیگچه *dīgcha*.

- SAUCER, *n.* تَشْتَرِي *tashtarī*, طَبَقْچَه *tabakcha*.
- SAUCILY, *ad.* گُستَاخَانَه *gustākāhāna*, شُوخَانَه *shūkhāhāna*.
- SAUCINESS, *n.* گُستَاخِي *gustākhi*, بِي *bi* اَدَبِي *adabi*.
- SAUCY, *a.* گُستَاخ *gustāk*, شُوخ چَشْم *shūkh chashm*, بِي *bi* اَدَب *adab*.
- SAUSAGE, *n.* زَوَنج *zavanj*.
- SAVAGE, *a.* سَزْگِ دِل *sang dil*, بِي رَحْم *bi raham*.—(uncivilized) بَايَاَنِي *bayā-ni*, وَحْشِي *wahshī*.—(brutal fellow) اَدْمِي *ādmi* بِي شَفَقَت و رَحْمَت *shafakat u rahmat*.
- SAVAGELY, *ad.* بَادِرْشَتِي *bā durushtī*, بِي شَفَقَت *bi shafakat*.
- SAVAGENESS, *n.* سَزْگِدَلِي *sangdīlī*, وَحْشَت *wahshat*, تَعْدِي *taddī*.
- SAVE, *vt., vi.* نِهَاد دَاشْتَن *nigāh-d.*, مَحْفُوظ دَاشْتَن *mahfūz-d.*—(protect) حِمَايَت كَرْدَن *panāh-d.*, زَاد كَرْدَن *himāyat-k.*—(set free) نَجَات كَرْدَن *najāt-k.*—(not to spend) كَفَايَت كَرْدَن *kifāyat-k.*—(excuse) مَعَاذ كَرْدَن *mu'āf-k.*, خُدا حَافِظ *bakhshidun*. God save you, خُدا *khudā* حَافِظ *hāfiz*, خُدا *panāhi* *khudā*.
- SAVE, *prep.* بَا جُز *ba juz*, غَيْرِ از *ghayr az*, بَغَيْرِ *baghayr*, اِلَّا *illā*.
- SAVING, *a.* (frugal) كَفَايَتِي *kifāyati*, خَانَدَار *khānādār*.—(not turning to loss) نَا زِيَاَن آوَر *nā ziyān āwar*.
- SAVING, *n.* (expenditure) كَفَايَت *kifāyat*, خَانَدَارِي *khānādārī*.—(somewhat preserved from being spent) بَقِيَّت *bakiyat*.
- SAVINGLY, *ad.* بَا خَرَج قَلِيل *bā kharchi kalīl*, بَخِيلَانَه *bakhilāna*.
- SAVIOUR, *n.* اَلْمَسِيح *almastāh*.
- SAVOUR, *n.* لَذَت *lazzat*, مَزَّة *maza*.
- SAVOUR, *vt., vi.* لَذَت دَاشْتَن *lazzat-d.*, لَذِيذ كَرْدَن *lazīz-k.*, بُو دَاشْتَن *bū-d.*
- SAVOURY, *a.* مَزَّة *khūsh maza*, خُوش گُوار *khūsh guwār*.
- SAW, *n.* ارَّه *arra*, مَنشَار *minshār*.
- SAW, *vt., vi.* ارَّه كَرْدَن *arra-k.*
- SAWDUST, *n.* برَادَه *burāda*, رَنَد *rand*.
- SAWYER, *n.* كَش ارَّه *arra kash*.
- SAY, *vt., vi.* مَقَالَت كَرْدَن *guftan*, مَقَالَت كَلَام كَرْدَن *kalām-k.* As you would say, گُيَا *guyā*. That is to say, يَدْنِي *yānī*.
- SAYING, *n.* سَخْن *sukhn*, كَلَام *kalām*, (مَقَالَت), مَقَال *makāl*, گُفْتَار *guftār*, مَثَل *guftu gū*.—(proverb) وَاْدَاهَت *masal*. An extempore saying, لَاطِفَه *badāhat*. A witty saying, اَكْوَالِي *akwālī* هَرَزَه *harza*.
- SCAB, *n.* خَارِشِي *khārish*, جَرَب *jarab*.
- SCABBARD, *n.* غِلَاف *ghilāf*, نِيَاَم *niyām*.
- SCAFFOLD, *n.* تَابُكَة *tabuka*, دَارِ بَسْت *dār bast*, دَار *dār*, سَلِيب *salīb*.
- SCALD, *vt.* سُوخَن *bā āb* *bā āb garm-s.*
- SCALE, *n.* (bason of a balance) پِلَا *pilla*, طَاس *saku'lmīzān*, تَرَازُو *tāsi tarāzū*, مِيزَان *mīzān*. A scale of a fish, فِلْس *fiḥs*.—(gradation) دَرَجَه *daraja*, تَدْرِيج *tadrīj*.
- SCALE, *vt., vi.* 1. (fish) فِلْس مَاهِي *fiḥs māhi* كَرْدَن *fiḥs māhi*. 2. (take off any thin lamina) خَرَاشْتَن *kharaśhat-g.*, پُوسْت كَنْدَن *pūst-k.*—(pare off a surface) بَسِيطَه تَرَاش *basīta tarāsh-k.* To scale a wall, بَر دِوَارِ جَسْتَن *bar dīwār jastan*.
- SCALY, *a.* فِلْس دَار *fiḥs dār*.
- SCAMMONY, *n.* سَكُونِيَا *sukūmuniyā*.
- SCAN, *vt.* 1. (verse) وَزَن كَرْدَن *warz-k.*

تقصیص کردن *taktid-k.* 2. (examine nicely), امتحان کردن *im.tihān-k.*, تحقیق کردن *tahkik-k.*

SCANDAL, n. رسوایی *bad nāmī*, رسوایی *ruswāi*, تهمت *tuhmat*, ناموس *nāmūs*.  
—(reproach) طعن *tadna*.

SCANDALIZE, vt. عیب گفتن *dīb-g.*, طعن زدن *tadna-z.*, رسوا کردن *ruswā-k.*, افترا کردن *iftirā-k.*

SCANDALOUS, a. معیوب *ruswāi*, رسوایی *mad'yūb*, بدنام *badnām*, عیب گو *dybgū*, ملامت زن *malāmat zan*.

SCANDALOUSLY, ad. با رسوایی *bā ruswāi*, با زندقه *fazīhatāna*, با زندقه *bā zabāndarāzi*.

SCANDALOUSNESS, n. رسوایی *ruswāi*, عیب داری *dyb dārī*.

SCANNING, n. تقصیص *taktid*, موازن *mauzūn*.

SCANTILY, ad. بی کثرت *bī kasrat*, تنگ دستا *nā farāwān*, تنگ دستا *tang dustāna*.

SCANTINESS; SCANTNESS, n. تنگی *tangī*, قات *killat*, کوتاهی *kūtāhī*, عدم کثرت *ādami kasarat*.

SCANTY, a. (narrow) تنگ *tang*, نا *nā pāhan*.—(wanting plenty) قلیل *kalīl*, کم *kam*, کوتاه *kūtāh*.

SCAR, n. وسم *dāghī zakhm*, داغ زخم *wasma*, اثر *asar*.

SCAR, vt. داغ گرفتن *dāgh-k.*, داغ گرفتن *dāgh-g.*

SCARCE, a. 1. (not plentiful) قلیل *kalīl*, کم *kam*, غیر کثیر *ghayrī kasīr*. 2. (rare, not common) نادر *nāyāb*, نادر *nādir*, غریب *gharīb*. To be or to become scarce, قلیل کم شدن *kam-sh.*, قلیل شدن *kalīl-sh.*.—(rare) نادر گردیدن *nādir-g.*

SCARCE, SCARCELY, ad. با دشواری *bā dushwārī*, با سختی *bā sukhtī*, مشکلا *mushkilāna*.

SCARCENESS, SCARCITY, n. کمی *kamī*, قات *killat*, تنگی *tangī*.—(rareness) نادر *nādirī*, کم یابی *kam yābī*.

SCARE, vt. ترسانیدن *tarsānīdan*, خونناک کردن *khūfnāk-k.*

SCARECROW, n. ال رجل لعین *al rajl lidyn*.

SCARF, n. ردا *ridā*.

SCARIFICATION, n. حجامت *hajāmat*, داغ سازی *dāgh sārī*.

SCARIFY, vt. حجامت *dāgh-g.*, داغ ساختن *dāgh-k.*

SCARLET, n. قرمز *kirmīz*, هلال *sakarāt*.

SCATTER, vt., vi. پاشیدن *pāshīdan*, افشاندن *afshāndan*, پراکنده کردن *parā-ganda-k.*, گسترده کردن *gustardan*, پریشان کردن *parīshān-k.*

SCAVENGER, n. مهتر *mihtar*.

SCENE, n. منظر *manzar*, تماشا *tamāshā*.

SCENERY, n. تصویر مجلس *taswīrimajlis*, نزهت گاه *nuzhatgāh*.

SCENT, n. (power of smelling) قوت شام *kūwati shāmma*.—(odour) بو *bū*, شام *shamma*, عطر *itr*.

SCENT, vt., vi. بویدن *būyīdan*, شامیدن *shamīdan*, بو ب دادن *bū-i-d.*

SCEPTRE, n. عصا *dsā*.

SCHEDULE, n. فهرست *daftar*, دفتر *fihrist*.

SCHEME, n. غرض *gharaz*, مطلب *matlab*, حکمت *hikmat*, تدبیر *tadbīr*, نیت *niyat*.—(plot) بندش *bandīsh*.

SCHEME, vt. تدبیر کردن *tadbīr-k.*, مکر کردن *makr-k.*

SCHISM, n. بدعت *biddat*, اعزال *ʿitlāl*, جدایی *judāi*.

SCORN, *n.* نكوهه *nikūh*, اهانت *ahānat*,  
حقارت *hikārat*, تخفیف *takhfif*.



- SCORNFUL**, *a.* ذرنگوار *khār bin*, پور نیکو *pur nikūh*.
- SCORNFULLY**, *ad.* بطور تحقیر *ba tauri takhīr*, "تحقیراً" *takhfīfan*.
- SCORPION**, *n.* عقرب *kazhdūm*, کژدم *akrab*.
- SCOT-FREE**, *a.* ایمان سالم *sālim*, ایمان *īman*.
- SCOUNDREL**, *n.* حرامزاده *harāmzāda*, رند *rind*, شریر *sharīr*, فاسق *fāsik*, غدار *ghaddār*.
- SCOUR**, *vt., vi.* صیقل کردن *saiikal-k.*, زدودن *zadūdan*.
- SCOURGE**, *n.* تازیانه *chābuk*, ستمگار *tāziyāna* — (tyrant) ظالم *zālim*, عقوبت *sitamgār* — (punishment) *ūkūbat*.
- SCOURGE**, *vt.* تازیانه زدن *tāziyāna-z.*, تذبذب نمودن *shulāk-z.*, شلاق زدن *tambīh-n.*
- SCOUT**, *n.* جاسوس *jāsūs*, خبرگیر *khazbargīr*.
- SCOUT**, *vt.* جاسوسی کردن *jāsūsī-k.*, تجسس کردن *tajassus-k.*
- SCRAMBLE**, *vi.* گیر و دار کردن *gīr u dār-k.*
- SCRAP**, *n.* تراشه *pīra* پاره *tardāshā*. A scrap of paper, برز *purza*. Scraps of victuals, خور پاره *k'ur pāra*. Scraps of cotton, ریزهای پنبه *rīzhāi pamba*.
- SCRAPE**, *n.* اضطراب *istirāb*, آزار *āzār*, مشکلی *mushkilī*.
- SCRAPE**, *vt., vi.* خراشیدن *kharāshīdan*, تراشیدن *tarāshīdan*, سورت کردن *siturdan*. To scrape together, اندک اندک جمع کردن *andak andak jamt-k.*
- SCRAPER**, *n.* ترش *tarāsh*, رنده *randa*.
- SCRATCH**, *vt., vi.* خرایدن *khāridan*, سحر کردن *kharāshīdan*, خراشیدن *makh-k.*
- SCRATCH**, *n.* خراش *kharāsh*, حگ *hake*, نزع *nīzād*.
- SCRAWL**, *vt., vi.* بد نوشتن *bad-n.*
- SCREAM**, *vi.* غرییدن *ghurīdan*, فریاد و فغان *faryād u fighān-k.*
- SCREAM**, *n.* فریاد و فغان *gharīv*, *faryād u fighān*.
- SCREEN**, *n.* پرده *parda*, حجاب *hijāb*.
- SCREEN**, *vt.* پوشیدن *pūshīdan*, پوشانیدن *panhān-k.*, پرده ساختن *parda-s.*
- SCREW**, *n.* پیچ *pīch*, نرماده *narmāda*, لولاب *lūlab*.
- SCREW**, *vt.* پیچ کردن *pīch-k.*, از لولاب *az lūlab-k.* — (fasten by a screw) فزور *az pīch band-k.* از پیچ بند کردن *bazār-g.* سدم کردن *sitam-k.* To screw the face, روی درهم کشیدن *rūi darham-k.* — (press) افشردن *afshurdan*, پالودن *pālūdan*.
- SCRIBBLE**, *vt., vi.* خط نا حسن کشیدن *khātī nā husn-k.*
- SCRIBBLE**, *n.* خط نا حسن *khātī nā husn*, خط بد *khātī bad*, خط خام *khātī khām*.
- SCRIBBLER**, *n.* کتاب ناخوش نویس *kātibī nākhūsh nawīs*.
- SCRIBE**, *n.* نویسنده *kātib*, کتاب *nawī-sanda*.
- SCRIP**, *n.* کیسه *kīsa*, انبان *ambān*, رقم *rukt*.
- SCRIPTURE**, *n.* کتبات *katabat*. The holy scripture, کلام اله *kalāmi alla*, تورات *turāt*, انجیل *injīl*.
- SCRIPTURAL**, *n.* توراتی *taurātī*.
- SCROFULA**, *n.* خنازیر دامغول *dāmghūl*, خوک *khūk*.
- SCROFULOUS**, *a.* خنازیر دار *khanāzīr dār*.
- SCROLL**, *n.* طومار *tūmār*, دفتر *daftar*.
- SCRUB**, *vt., vi.* زدودن *sadūdan*, سالی *sāidan*.
- SCRUB**, *n.* حلقیر *hakīr*, دلی *dali*.
- SCRUPLE**, *n.* شک *shak*, شوبه *shubah*,

وهم *wahm*.—(in weight) دان *dān* *bist dāna*.  
**SCRUPLE**, *vi.* شک *wahm-d.* و هم باشدن *shak-k.* کردن *ihṭiyāt-n.*  
**SCRUPULOUS**, *a.* شکي *wahmī*, و همي *shakī*.  
**SCRUPULOUSLY**, *ad.* و هم *bā wahm*.  
 شک *bā shakk*, با تردد *bā taraddud*.  
**SCRUPULOUSNESS**, *n.* احتیاط *ihṭiyāt*,  
 و همناکی *wahmnākī*.  
**SCRUTABLE**, *a.* از تفحص ممکن *tafahhus*,  
 یا نفعی *az tafahusi mumkinī izhār*,  
 یافتنی *yāftanī*.  
**SCRUTINEER**, *n.* محاسب *muhāsib*,  
 مفتش *mufattish*.  
**SCRUTINIZE**, *vt* تفحص کردن *tafahhus-*  
*k.*, جستن *taftish-s.*, ساختن *justan*.  
**SCRUTINY**, *n.* تفتیش *talāsh*, تلاش *taftish*,  
 تفحص *tafahhus*.  
**SCRUTOIR**, *n.* پشتختن *peshtakhta*.  
**SCUFFLE**, *n.* شمایست *hangāma*,  
 شمایست *shamātat*, شوی *ghaughā*.  
**SCUFFLE**, *vi.* هیکام انگیدن *hangāma-*  
*a.*, مشت زدن *musht-z*.  
**SCULL**, *n.* (a boat) کشتی *kishti*.  
**SCULPTOR**, *n.* نقاش *nakkāsh*,  
 نقشبند *nakshband*.  
**SCULPTURE**, *n.* نقاشی *nakkāshī*,  
 تراشش *tarāshish*, قلمکاری *kalam kāri*.  
**SCULPTURE**, *vt.* تراشیدن *tarāshidan*,  
 کندن *kandan*.  
**SCUM**, *n.* کف *kaf*.  
**SCUM**, *vt.* کف برداشتن *kaf bardāsham*.  
**SCUMMER**, *n.* کف گیر *kaf gīr*, کابچ *kabcha*.  
**SOUPPER**, *n.* آبریز چهار *ābrizi jehāz*.  
**SCURF**, *n.* خشک رنده *sabūsa*,  
 کهنه *khushe randā*.  
**SCURFY**, *a.* دار *sabūsa dār*.

**SCURRILITY**, *n.* دشنام *dushnām*,  
 تادنا *tadna*, ذم *zamm*.  
**SCURRILOUS**, *a.* زبان دراز *zabān darās*,  
 دشنام ده *dushnām dah*.  
**SCURRILOUSLY**, *ad.* با دشنام *bā dush-*  
*nām*, زبان دراز *ba tauri zalān darās*.  
**SCURVILY**, *ad.* حقیرانه *hakīrāna*,  
 با دود *bā dūnī*.  
**SCURVY**, *n.* (mean) پست *past*,  
 حقیر *hakīr*, خاکسار *khāksār*.— (disease)  
 رقت الدم *rikkatu'd dam*, جرب *jarab*.  
**SCUTTLE**, *n.* زندیل *zambīl*.—(grate)  
 زنگالدان *zughaldān*.— (quick pace)  
 تیزگامی *tezgāmī*.  
**SCYTHE**, *n.* داس *dās*.  
**SEA**, *n.* دریا *daryā*, بحر *bahr* (*pl.* بحار).  
 The Indian or Green sea, بحر الاخضر *bahrul akhzar*.  
 The Mediterranean sea, بحر الروم *bahrul rūm*.  
 The black sea, بحر اسود *bahrī aswad*.  
 The red sea, بحر القلزم *bahrul kulzum*.  
 The Caspian sea, بحر الاحمر *bahrul ahmar*.  
 The deep sea, بحر الخزر *bahrul khazar*.  
 A swelling sea, بحر امیق *bahrī āmik*.  
 The sea and land, بحر و در *bahr u barr*.  
 By land and sea, "برا" *bahrān barrān*.  
 Belonging to the sea, بحری *bahrī*.  
 On the sea shore, با لب دریا *ba labi daryā*,  
 در کنار *bar kinār*.  
 The ebb and flow of the sea, جزر و مد *madd u jazr*.  
 The flowing of the sea, جاری دریا *jārī i daryā*.  
 Over flowing as the sea, خضرم *khizrim*.  
 The sound of the sea, نجو *najūk*.  
 To sail on the face of the sea, مشی علی وجه البحر کردن *mashy ala' wajhīl bahr-k*.  
 Sea-breeze, نسیم از بحر *nasīm az bahr*.  
 Sea-chart, کنار نامه *kanār nāma*.  
 Sea-

coast, کنار *kinār*, لب دریا *labi daryā* Sea-faring, اهل دریا *ahli daryā*. Sea-fight, کتال البحر *kattālul bahr*. Sea-fowl, مرغ دریا *murghi daryā* Sea-girt, از بحر *az bahr mihāt*. Sea-horse, فرس البحر *farsu'l bahr*. Seaman, ملج *mallāh*, اهل جهاز *ahli jehāz*. Sea-mark or beacon, نشان در دریا *nishān dar daryā*. Sea-nymph, بنت البحر *binu-lbahr*. Sea-port, بندر *bandar*, مینار *minā*. Sea-sick, دریا *bi mār az harkati daryā*. Sea-service, خدمت جهاز *khidmāti jehāz*. Sea-water, آب شور *ābi shūr*, دریا *ābi daryā*.

SEAL, *n.* مهر *muhr*, خاتم *khātam*, نشان *nishān*. 2. (fish) سگابی *sagābi*. The seal-ring of a price, نگین *nagīn*. A wooden seal for sealing parcels of grain, راسوم *rāsūm*. A keeper of the seals, مهر دار *muhr dār*. The seal of Solomon, مهر سلیمان *muhr-i sulimān*. The seal of a judge, سند *sand*. To break or open a seal, مهر کشادن *muhr-k*. A seal-cutter, مهر کن *muhr kan*.

SEAL, *vt.* مهر کردن *muhr-k*, تدم کردن *khatm-k*, راسم کردن *rāsum-k*.

SEALER, *n.* مهر زن *muhr zan*.

SEALING-WAX, *n.* طین مختوم *ṭini makhtūm*, ختام *khitām*.

SEAM, *n.* دوخت *dukht*, درز *darz*, دوز *dūz*.

SEAM, *vt.* درز دوخت *dukht-k*, درز کردن *darz-k*, دوختن *dūkhtan*.

SEAMLESS, *a.* دوز بی *bī dūz*, درز بی *bī darz*.

SEAMSTRESS, *n.* زن دوزنده *zani dū-zanda*, خیاطم *khayyāta*.

SEAMY, *a.* درز دار *darz dār*.

SEARCH, *vi.* جستو *justu*, جست *justan*, جستجو

تلاش کردن *talāsh*, جست و جوی *justu jū-k*, تفحص کردن *tafahhus-k*, تفدیس *taftish-k*.

SEARCH, *n.* جست و جوی *talāsh*, تفحص *just u jūi*, تفدیس *tafahhūs*, تفدیش *taftish*.

SEASON, *n.* فصل *fasl*, موسم *mausam*. — (time) وقت *wakt*, زمان *zamān*, ایام *ayyām*. At a proper season, وقت و *ba wakt u zamān*. Out of season, بی وقت و زمان *bi hangām*, بی وقت و زمان *bī wakt u zamān*.

SEASON, *vi.* لذت بردن *laziz-k*, مزه دادن *mazah-d*. — (accustom one to any thing) پیش نهاد کردن *pesh nihād-k*.

SEASONABLE, *a.* در محل *bar mahāl*, موافق *bar wakt*, در وقت *muwāfīk*.

SEASONABLENESS, *n.* وقت و زمان *wakt u zamān*, مناسب *munāsab*.

SEASONABLY, *ad.* در وقت و زمان *bar wakt u zamān*, در محل *bar mahāl*.

SEAT, *n.* جای نشین *kursī*, تخت *takht*, نشین *nishīn*.

SEAT, *vt.* نشانیدن *nishānīdan*, نشان دادن *nishāndan*.

SEAWARD, *a.* بسوی دریا *ba sūi daryā*.

SECEDE, *vi.* کنار گرفتن *kanār-g*, خلوت *khilwat-k*, باز ماندن *bāz-m*.

SECESSION, *n.* اعتزال *ttizal*, خلوت *khilwat*.

SECLUDE, *vt.* بیرون کردن *berūn-k*, خارج کردن *khārij-k*, محروم کردن *māhrūm-k*, باز داشتن *bāz-d*.

SECOND, *a.* ثانوی *duyūm*, ثانی *sānī*. — (in dignity or value) ثنی *sānī*. — (deputy or substitute) جانشین *jā nishīn*. Second hand, استعمالی *nā aṣlī*, استعمالی *istīmālī*.

SECOND, *n.* (assistant) مددگار *madadgār*, دستگیر *dashtgīr*.

- SECOND, *vt.* یاری کردن *yārī-k.*, پشتی *pushī-d.*, حمایت کردن *himāyat-k.*, تقویت نمودن *takwīyat-n.*
- SECONDARY, *a.* ثانوی *sunyān.*
- SECONDARY, *n.* جانشین *jā nishīn*, وکیل *wakīl.*
- SECOND-RATE, *n.* درجه ثانیه *darajai sāniya.*, مقام پست *mukāmi past.*
- SECRECY, *n.* اخفا *ikhfā*, پنهانی *pinhānī*, رازداری *rāzdārī*, خاموشی *khāmūshī*.
- SECRET, *a.* نهان *nihān*, تنها *tanhā*, رازدار *rāzdār*, مخفی *makhfī*, پوشیده *poshīda*, نهانخانه *nihān khāna*, خلوتخانه *khilwat khāna*.
- SECRET, *n.* راز *rāz*, سر *sirr* (*pl.* اسرار), پنهانی *nihānī*.
- SECRETARY, *n.* منشی *kātib*, منشی *munshī*, محرر *muharrir*.
- SECRETARYSHIP, *n.* منشیگری *munshīgarī*, خدمت منشی *khidmati munshī*.
- SECRETE, *vt.* پنهان کردن *panhān-k.*, مخفی کردن *makhfī-k.*, پوشیدن *poshīdan*.
- SECRETLY, *ad.* پنهانی *ba pinhānī*, نهفته *nihūfta*, سرا *sirran*, مخفی *makhfī*.
- SECT, *n.* دات *sāt*, فرقه *firka*, شیوه *shīwa*, جماعت *mazhab*, مذهب *bidāt*, طایفه *tāifa*. The head of a sect, پیشوا *peshwā*. Of a bad sect, بد دات *bad zāt*, بد کیس *bad kish*.
- SECTARIAN, *a.* مذهبی *mazhabī*.
- SECTARY, *n.* اهل بدعت *ahli bidāt*, خارجی *khārijī*.
- SECTION, *n.* فصل *fasl*, قطع *katt*, پارچه *pārcha*, مقطع *maqtā*. The section of a book, قطعه *kata*, جز *juz*.
- SECULAR, *a.* دهری *dahrīy*, هرصد سال *har sad sāl*.
- SECURE, *a.* محفوظ *mahfūz*, سالم *sālim*, امین *amīn*, به بیم *bilā bīm*, مسلم *musallam*.—(careless) بی خبر *bī khabar*, غافل *ghāfil*, بی پروا *bī parwā*.
- SECURE, *vt.* محفوظ داشتن *mahfūz-d.*, مسلم کردن *musallam-k.*, امین کردن *amīn-k.*, بی خطر کردن *bī khatar-k.*,—(make certain) معهود کردن *māhūd-k.*, مقرر کردن *mukarrar-k.*,—(make fast, or firm) استوار کردن *ustuwār-k.*, ثابت کردن *sābit-k.* To secure in custody, در زندان نهادن *dar zindān-n.*
- SECURELY, *ad.* با امانی *bā amānī*.—(carelessly) غفلتانه *ghaflatāna*.
- SECURITY, *n.* سلامت *sakāmat*, امان *amān*, امین *amīn*.—(carelessness) بی (carelessness) *bī khabarī*, بی پروایی *bī parwā*.—(bail) کفالت *kafālat*, ضامن *zāmin*. A place of security, پناهگاه *panāhgāh*, مامن *māman*.
- SEDATE, *a.* آهسته *āhista*, ساکن *sākin*, متفکر *mutafakkir*.
- SEDATELY, *ad.* از روی وقار *az rūi wakār*.
- SEDATENESS, *n.* بی حرکت *bī harakat*.
- SEDENTARY, *a.* ساکن *sākin*, بی حرکت *bī harakat*.
- SEDIMENT, *n.* دود *durd*, فضل *fuzla*.
- SEDITION, *n.* فتنه *fitna*, فساد *fasād*, آشوب *angām*, هنگامه *hangāma*, طغیان *tughyān*, فتنه انگیزیدن *āshūb*. To excite sedition, فتنه *fitna-a*.
- SEDITIOUS, *a.* فتنه انگیز *fitna angīz*, عصیان *asīyān*, فتنه جو *fitna jū*.
- SEDITIOUSLY, *ad.* فتنه انگیزانه *fitna angīzāna*, عصیان *asīyāna*.
- SEDUCE, *vt.* گمراه *bī rāh-k.*, راه کردن *gumrāh-k.*, اغوا کردن *ighwā-k.*, فریفتن *farīftan*, فریادیدن *barghalā nīdan*, اسلال کردن *izlāl-k.*
- SEDUCTION, *n.* اغوا *ighwā*, زنا *zinā*.
- SEDULITY, *n.* کوشش *kushish*, سعی *sāi*.

SEDULOUS, *a.* مشغول *sāi*, ساعی *sāi*, *maashghūl*, محنتی *mahanatī*.

SEE, *vt., vi.* دیدن *dīdan*, نگریستن *nigristan*, رای کردن *rāi-k.*, نظر کردن *nazar-k.*, ملاحظه کردن *mulāhaza-k.*

SEE, *inter.* اینک *īnak*.

SEED, *n.* تخم *tukhm*, دانه *dāna*, حب *habb* (*pl.* حبوب). Aniseed, حبب *habbatu'l habwa*. — Coriander-seed, حبب السوداء *habbatu's sawdā*. Hemp-seed, تلام *talām*. — (semen genitale) نطفه *nutfa*, منی *manī*. To sow seed, کاشتن *kāshṭan*, زرع کردن *zar'ā-k.*

SEED-TIME, *n.* موسم کاشتن *mausami kāshṭan*, وقت زراعت *wakti zarādt*.

SEEING, *n.* بینش *bīnīsh*, بصر *basar*, ناظر *nāzir*. Seeing far, دور بین *dūr bīn*. Seeing the world, جهان بین *jehān bīn*. Seeing minute objects, خرد بین *khurda bīn*. Seeing that, چون *chūn*, چونکه *chūnke*.

SEEK, *vt., vi.* جستن *justan*, تلاش کردن *talāsh-k.*, جستجو کردن *justajū-k.*, تفتیش کردن *taftīsh-k.*

SEEM, *vi.* نمودن *namūdan*, معلوم شدن *maḍlūm-sh.*, وجه ظاهر شدن *zāhir-sh.*, وچ *waja-d*. It seems, می نماید *mī numāyad*, معلوم است *maḍlūm ast*.

SEEMING, *a.* صورت *sūrat*, ظهور *zahūr*, صورت نما *sūrat numā*, (apparent) تمثیلی *tamthīlī*, ظاهر *zāhir*.

SEEMINGLY, *ad.* صورتاً *zāhīran*, صورتاً *sūratan*.

SEEMLINESS, *n.* حسن *zibāi*, زیبائی *zibāi*, جمال *huṣn*, خوشنمائی *khushnumāi*, مزاوری *jamāl*, سازواری *sazāwārī*.

SEEMLY, *a.* زیبا *khushnumā*, زیبائی *zibāi*, مناسب *munāsab*, لایق *lāyq*.

با *bā* شایستگی *bā adab*, با ادب *shāyistagī*.

SEER, *n.* بیننده *bīnanda*, رای *rāi*, شاهد *mushāhid*.

SEESAW, *n.* جنبش *jumbīsh*, خیرام *kharām*. — (swing) آوکت *āwrak*, باز *bāqām*.

SEE-SAW, *vi.* جنباندیدن *jumbānīdan*, جنبش دادن *jumbīsh-d*.

SEGMENT, *n.* قطع *kat'*, پاره *pāra*.

SEIGNIOR, *n.* آقا *ākā*, خواجه *khāja*.

SEIZE, *vt.* گرفتار کردن *giriftan*, گرفتن *giriftār-k.*, اخذ کردن *akhs-k.*, ربودن *rabūdan*. To seize by force, زور گرفتن *ba zuur-g*.

SEIZURE, *n.* گرفت *girift*, قبض *kabs*, گرفتنگی *giriftagī*.

SELDOM, *ad.* کم وقت *kam wakt*, کمتر *kamtar*, گاه گاه *gāh gāh*.

SELECT, *vt.* چیدن *chīdan*, گزیدن *guzīdan*, انتخاب کردن *intikhāb-k.*, اختیار کردن *ikhtiyār-k.*

SELECTION, *n.* انتخاب *intikhāb*, اصطفا *istifā*, اختیار *ikhtiyār*.

SELECTNESS, *n.* گزیدگی *guzīdagī*, چیدگی *chīdagī*.

SELF, *n., a.* خود *khud*, خویش *khīsh*, من خود *khīshṭan*. Myself, خود *man khud*. Thyself تو خود *tu khud*. Himself, herself, او خود *ū khud*. Ourselves, ما خود *mā khud*. Yourselves, شما خود *shumā khud*. Themselves, ایشان خود *ishān khud*. Self-complacent, خود پسند *khud pasand*. Self-conceited, خود بین *khud bīn*. Self-conceit, خود بینی *khud bīnī*.

SELFISH, *a.* خود غرض *khud gharaz*, خود طلب *khud matlāb*.

SELFISHNESS, *n.* خود غرضی *khud gharazī*, خود کامی *khud kāmī*.

- SELL**, *vt., vi.* فروختن *farūkhtan*, بیع *biy*.  
 کردن *bat-k.*, شرا کردن *shirā-k.* To buy  
 and sell, خرید و فروخت کردن *kharīd*  
*farūkht-k.*, شرا و بیع کردن *bat u sharā-*  
*k.*, داد و ستد کردن *dād u sitad-k.* To  
 sell by auction, بهزاد فروختن *ba mazād-*  
*f.* To sell on credit, نظر کردن *naẓar-k.*  
 To sell by ready money, بنقد فروختن  
*ba nakd-f.*
- SELLER**, *n.* فروش *farūsh*, بایع *bāy*.
- SELLING**, *n.* شرا *sharā*, بیع *bīd*.
- SEMBLANCE**, *n.* نمایش *numāyish*,  
 تمثیل *tamthīl*.
- SEMI**, *a.* نیم *nīm*, نصف *niṣf*.
- SEMICIRCLE**, *n.* نیم دایره *nīmdāira*,  
 نصف دایره *niṣf dāira*.
- SEMINAL**, *a.* تخم‌می *tukhmī*, مدی  
 منسوب *manī mansūb*.
- SEMINARY**, *n.* کشت زار *zarīdāt*, زریعت  
*kishtzār*.—(a place of education) مکتب  
*maktab*, تعلیم خانه *tadlīm khāna*,  
 تربیت گاه *tarbiyat gāh*.
- SENATE**, *n.* دیوانی عام *majlis*, مجلس  
*dīwānī ām*. A senate house, دیوان  
 مشورت *dīwān khāna*, خانه  
*mashwarat khāna*.
- SENATOR**, *n.* اهل دیوان *ahli dīwān*,  
 وزیر *wazīr*, مشیر *mushīr*.
- SEND**, *vt., vi.* فرستادن *firistādan*, روان  
 کردن *rawāna-k.*, ارسال کردن *irsāl-k.*,  
 To send to one another, ارسال کردن  
*tarāsul-k.* To send from place to place,  
 جابجا فرستادن *jā ba jā-f.* To send  
 for, طلبیدن *dadwat-s.*, دعوت ساختن  
*talabīdan*.
- SENDER**, *n.* ارسال کننده *mursil*, مرسل  
*irsāl kunānda*.
- SENIOR**, *n.* شیر *pīr*, شیخ *shīkh*.
- SENIOR**, *a.* کبیر *kabīr*, قدیم *kadīm*, کهن  
*kalān*, میشتار *mīhtar*.
- SENIORITY**, *n.* شیوخیت *shuyūkhīyat*  
 کلانی *kalānī*, پیری *pīrī*.
- SENNA**, *n.* منا *sanā*.—(Mecca) منای مکی  
*sanāi makkī*.
- SENSATION**, *n.* احساس *ihsās*, حالت  
*hālat*.
- SENSE**, *n.* حس *hiss* (*pl.* حواس),  
 حواس *ihsās*. The five senses, حواس  
 قوای بدن *hawāssī khamsa*, (of seeing)  
*kuwāi badan*.—(of hearing) سماعت  
*samīdt*.—(of tasting) ذائقه *zāiku*.—(of smel-  
*ling)* شامه *shāmma*.—(of touching or  
*feeling)* لامست *lāmīsat*. Common  
 sense, حاسه عامه *hāssai āmma*,  
 احساس مشارک *ihsāsi mashārik*.—  
 عقل ادراک *idrāk*, فهم (intellect)  
*fahm*, دکل *dkl*, هوش *hūsh*,—(meaning)  
*maādnī*, معنوی *mazmūn*. The lite-  
 ral sense, معنای لغوی *maānī lughawī*.  
 The idiomatical sense, مصطلح  
*maānī mustalah*. A mystical sense,  
 نکته *nukta*, لطیفه *latīfa*. To explain the  
 sense, شرح دادن *tafsīr-k.*, تفسیر کردن  
*sharāh-d.*, بیان کردن *tāwīl-k.*, تاویل کردن  
*bayān-k.*
- SENSELESS**, *a.* بی هوش *bī jān*, بی جان  
*bī hūsh*.—(without understanding)  
*bī wakūf*, بی عقل *bī ākl*, بی وقوف  
*nūdān*, ناشناس *nā shindās*.—  
 (without meaning) بی معنی *bī maādnī*,  
 بیهوده *bī hūda*.
- SENSELESSLY**, *ad.* بی عقلا *bī ākalāna*,  
 بی معنی *bī wakūfāna*, بی وقوفانه  
*lilā maādnī*.
- SENSELESSNESS**, *n.* بی حواسی *bī*  
 حماکت *bī wakūfī*, بی وقوفی *hawāssī*,  
 نادانی *hāmākat*, نادانی *nādānī*.
- SENSIBILITY**, *n.* ملایمت *mulāyamat*,  
 دانایی *dānāi*, علمندی *aklmāndī*.

- SENSIBLE**, *a.* محسوس *hisst*, محسوس *mahsūs*.—(wise) عاقل *ākīl*, دانا *dānā*,  
 هوشیار *hūshyār*.—(aware) واقف *wākīf*,  
 هوشیار *hūshyār*.—(visible) ظاهر *sāhir*,  
 معلوم *maḏlūm*.
- SENSIBLY**, *ad.* عاقلانه *ākīlāna*, با هوش *bā hūsh* و دانش *u dānīsh*.
- SENSITIVE**, *a.* حواس دار *harwāsēdār*,  
 عاقل *ākīl*, تیز فهم *tes fahm*.
- SENSUAL**, *a.* نفسانی *shahwatī*, نفسانی *nafsānī*.
- SENSUALIST**, *n.* شهوت پرست *shahwat parast*,  
 نفس پرور *nafs parwar*.
- SENSUALITY**, *n.* مستی *shahwat*, شهوت *mastī*,  
 هوس *hawās*, نفس اماره *nafsi ammāra*.
- SENSUALLY**, *ad.* با شهوت *bā shahwat*,  
 بطور نفسانی *ba tauri nafsānī*.
- SENTENCE**, *n.* (of a judge) فتوای *fatwā*,  
 فیصله *faiṣal*, حجت *hujjat*, قضا *kazā*,  
 —(a saying) مقال *makāl*, مثل *miel*.  
 —(paragraph) جمله *jumla*, قطعه *katīd*.—(the end of a sentence) محط *mahatt*.
- SENTENCE**, *vt.* حکم دادن *hukm-dān*,  
 حجت کردن *hujjat-k.*, قضا کردن *kazā-k.*
- SENTENTIOUS**, *a.* نکته منج *nukta sanj*,  
 مقال گو *makāl gū*.
- SENTIENT**, *a.* ادراک *daryāb*, درباب *bā idrāk*.
- SENTIMENT**, *n.* رای *zann*, فکر *fikr*,  
 تدبیر *tadbīr*, اندیشه *andīsha*.
- SENTIMENTAL**, *a.* خیر اندیش *khayr-andīsh*,  
 تصوری *khūbrāi*, خوب رای *tasawwarī*.
- SENTIMENTALLY**, *ad.* بوجه خیر اندیش *bawajai khayr andīsh*.
- SENTINEL**, *n.* نگهبان *pāsbān*, پاسبان *nigāhbān*,  
 جارس *hāris*.
- SEPARABLE**, *a.* قابل فراق *kābili farāk*,  
 لایق جدایی *lāyaki judāi*.
- SEPARATE**, *vt., vi.* جدا کردن *judā-k.*,  
 تفريق کردن *tafrīk-k.*, فصل کردن *fasl-k.*,  
 To be separated, جدا شدن *judā-sh.*,  
 مفصل شدن *munfasal-sh.*
- SEPARATE, SEPARATED**, *a.* جدا *judā*,  
 متفرق *mutafarrik*, عاصده *dlahida*.
- SEPARATELY**, *ad.* جدا گانه *judāgāna*,  
 قطعه قطعه *pāra pāra*, پاره پاره *katt katt*,  
 متفرقانه *mutafarrikāna*.
- SEPARATION**, *n.* جدایی *judāi*, مفارقت *mufārakat*,  
 انفصال *infisāl*, تفريق *tafrīk*, هجر *hijr*.
- SEPTEMBER**, *n.* مهر *mihr*, سپتامبر *september*.
- SEPTENARY**, *a.* هفتی *haftī*, سباعی *sabāi*.
- SEPTENNIAL**, *a.* هر هفت سال *har haft sāl*.
- SEPTUPLE**, *a.* هفت تا *haft tā*, هفت چند *haft chand*.
- SEPULCHRAL**, *a.* قبری *kabrī*, مزاری *mazārī*.
- SEPULCHRE**, *n.* قبر *kabr*, گور *gūr*,  
 مرقده *markad*.
- SEPULTURE**, *vt.* دفن کردن *dafn-k.*
- SEQUEL**, *n.* (end) آخر *ākhir*, عاقبت *ākibat*. — (continuation) مداومت *mudāwamat*,  
 استمرار *istimrār*.—(conclusion) نتیجه *natiija*, حاصل کلام *hāsilī kalām*.
- SEQUESTER**, *vt.* خلوت کردن *khilwat-k.*,  
 بجانهای رفتن *ba tanhāt-r.*—(place in the hands of trustees) امانت کردن *amānat-k.*,  
 سپردن *sipurdan*.—(confiscate) ضبط کردن *zabt-k.*
- SEQUESTRATION**, *n.* گوشه نشینی *gūsha nishīnī*,  
 تنهایی *tanhāt*.—(confiscation) قبض *kabt*, کسر *kabr*.—

(placing in trust) وضع کردن در امانت *waest kardān dar amānat.*

SERAGLIO, *n.* زانان *zanāna*, حرام *haram.*

SERAPH, *n.* فرشته *firishta*, ملک *malak.*

SERENE, *a.* صاف *sāf*, روشن *raushan,*

• نورانی *nūrānī.* A serene sky, هوای

کشاده *harwāi kushāda.*—(calm, placid),

بی حرکت *bī harakat*, بی جنبش *bī jumbish.*

A serene countenance, روی کشاده *rūi kushāda.*

SERENELY, *ad.* (calmly) ملایمانه *mulāyama-*

*māna.*—(clearly) با هوای کشاده *bā harwāi kushāda.*

SERENENESS, SERENITY, *n.* کشادگی *kushādagī,*

آسودگی *āsūdagī.*—(of countenance) روی کشاده *kushāda rūi.*—

(of the sky) کشادگی هوا *kushādagī harwā.*

SERGEANT, *n.* حوالدار *hawāldar,* سرهنگ *sarhang,*

مخبر *mahzar,* وکیل *wakīl,* قاضی *kāzī.*

SERIES, *n.* سر رشته *sar rishta,* سلسله *silk.*

ساف *saff,* انتظام *intizām.*

SERIOUS, *a.* سنگین *sangīn,* گران *girān,*

مهم *muhimm.*—(grave) مهیب *muhīb,*

موقر *shukūh mand,* موقر *muvaqqar.*

SERIOUSLY, *ad.* با تحمل *bā tahammul,*

مهم *muhīb.*—(in earnest) با تاکید *bā takīd.*

SERIOUSNESS, *n.* تحمل *tahammul,* سنگینی *sangīnī,*

جد *haybat.*—(earnest) غور *ghaur,* جد *jaddu jehad.*

SERMON, *vt.* وعظ کردن *wadz-k.*

SERMON, *n.* وعظ *wadz,* مواعظ *muwāḍza,*

خطبه *khutba.*

SERPENT, *n.* مار *mār,* افعی *afāṭ.* A

charmer or tamer of serpents, مار ساحر *mār sāḥir,*

مار آموز *mār āmūz.*

SERPENTINE, *a.* مار پیچ *mār pech,*

پیچ دار *pech dār.*

SERUM, *n.* زرد آب *zard āb,* مصل *masl.*

SERVANT, *n.* نوکر *naukar,* چاکر *chākar,*

خدمتکار *khādim,* ملازم *mulāzim,*

خدمتگار *khidmatgār,* بنده *banda,* غلام *ghulām,*

حلقه بگوش *halka bagūsh.* A female

servant, کنیزک *kanīzak.*

SERVE, *vt., vi.* نوکری کردن *naukarī-k.*

خدمت *mulāzamat-s.,* خدمت *khidmat-k.*—(stand instead of

anything) عوض شدن *twaz-sh.,* بدل *badl-sh.*—(to be sufficient) کافی

شدن *kāfī-sh.,* کفایت کردن *kifāyat-k.*

—(assist) مدد کردن *madad-k.,* یاری *yārī-k.*

To serve God, عبادت کردن *ibādat-k.*

To serve an office, کار کردن *ba kār-ā.*

To serve one's purpose, کار آمدن *ba kār-ā.*

SERVICE, *n.* ملازمت *mulāzamat,*

خدمت *khidmatgārī,* نوکری *naukarī.*

—(order of dishes on the table) ناهیه *nadmat.*—(religious worship)

تأدیت *tādt.*—(actual duty, place) خدمت *khidmat,*

مناصب *mansab.*—(business) کار *kār,* عمل *amal.*—(advantage) فایده *fāyada,*

نفع *naft.*

SERVICEABLE, *a.* سودمند *sūdmand,*

مفید *mufīd.*—(diligent) کوشش *kār āmīz.*

SERVICEABLENESS, *n.* فایده *fāyadamandī.*—(industry)

ملازمت *mehnat,* جد *jadd u jehad.*

SERVILE, *a.* مطیع *mutīd,* مناع *mutābī.*

—(mean) فرومایه *farūmāya,* حقیر *hakīr.*

SERVILELY, *ad.* حقیرانه *hakīrāna,*

ذلیلانه *zalīlāna.*



SERVILENESS, SERVILITY, *n.* غلامی *ghulamī*, فرمان برداری *atādt*, اطاعت *ghulamī*, حقیري (meanness) *farmīnbandārī*, hakīrī.

SERVITUDE, *n.* بندگی *naukarī*, بندگان *bandagī*, عبودیت *abūdīyat*.

SESSION, *n.* نشست *ijlās*, نشست *nishast*.—(an assembly of magistrates, &c.) مجلس القضاة *majlisu'l kazzāt*, دربار *darbār*.

SET, *vt., vi.* (put) نهادن *nihādan*, وضع کردن *wast-k.*, نصب کردن *nash-k.*—(plant) شمس کردن *ājistan*, آجستن *ghars-k.*—(appoint) تعیین کردن *tayyūn-k.*—(fix) مقرر کردن *mukarrar-k.*, قائم کردن *kāyim-k.*—(regulate) بندوبست کردن *bandubast-n.*, ترتیب ساختن *tartīb-s.* To set about, شروع کردن *shurūd-k.*, آغاز کردن *āghāz-k.* To set against, رو برو نهادن *ru ba ru-n.*, set apart, set aside, set by, بر طرف نهادن *bar taraf-n.*, به گوشه نشاندن *ba gūsha-n.* To set aside (reject), رد ساختن *radd-s.*, نافي کردن *nafi-k.*—(abrogate) موقوف کردن *maukūf-k.* To set by (regard) اعتبار کردن *itibār-k.*, تکریم *takrīm-s.* To set down, یادداشت نوشتن *yād dāsht-n.* To set forth, اظهار آشکاره کردن *āshkāra-k.*, نمودن *izhār-k.*—(display) نامودن *namūdan*,—(arrange) صف کردن *saff-k.* To set forward, تقدم کردن *takaddum-k.*, شروع کردن *tarakkī-k.* To set in, شروع کردن *shurū-k.* To set off, آراستن *ārāstan*, زینت دادن *zīnat-d.* To set on (instigate), انگیزختن *angīzhtan*,—(employ) حمله کردن *hamla-k.* (attack) کار دادن *kār-d.* To set out (divide), تقسیم کردن *takīm-k.*—(mark by

boundaries) رسم سرحد کردن *rasmī sar hadd-k.*—(publish) آشکاره نمودن *āshkāra-s.*—(show) نمودن *namūdan*, اظهار کردن *izhār-k.*—(have a beginning) ابتدا داشتن *ibtidā-d.* To set to, جهد و جد کردن *jaddu jehad-n.* To set up, برداشتن *bardāshtan*, بزرگواری *nash-k.*—(exalt to power) بزرگواری *ba tarwāngarī bar-a.*—(exalt to power) برداشتن *ba kudrut u damat-b.*—(place in view) با نظر برداشتن *ba nazar-b.* To set out on a journey, روانه شدن *rawāna-sh.*, کوچ کردن *kūch-k.*, تسافر کردن *tasaffur-k.* To set above or high up, بر نهادن *bar-n.*, بالا نهادن *bālā-n.* To set up a cry, بلند آواز زدن *bāng bar-z.*, بلند آواز زدن *buland āwāz-z.* To set up a claim, طلب ساختن *dadwa-k.*, شایع *talab-s.* To set up an opinion, رای کردن *shiyāt rāya-k.* To set on foot, بر پا ساختن *barpā-s.*, سبک *tarakkī-d.* To set at defiance, خواندن *sabuk-kh.* To set a broken bone, استخوان شکسته راست ساختن *ustukhāni shikasta rāst-s.* To set bounds to, حد بستن *hadd-b.*, حدود *hudūd mukarrar-k.* To set on fire, آتش زدن *ātish-z.* To set (as the sun) غروب کردن *ghurūb-k.*

SET, *n.* طبقات *tabakat*, گروه *gurau* جماعت *silasila*, طایفه *tāyafa*, سلسله *jamādt*.

SETTLE, *vt., vi.* (determine, fix) مقرر کردن *mukarrar-k.*, بندوبست کردن *bandubast-k.*, بر قرار کردن *bar karār-k.*—(reside) قرار گرفتن *mutawattan-g.*, نشستن *karār-g.*—(subside) کارها تقویم کردن *kārha takwīm-k.*, معامله نظام ساختن

*muāmala nazm-s.* To settle accounts.  
ادا کردن حساب *hisāb raft-k.*, ادا کردن  
*udā-k.*

**SETTLEMENT**, *n.* (residence) سکونت  
*sakūnat*, جایگاه *jāyghāh*, مقام *mukām*.  
—(of any business) بندوبست *bandū-*  
*bast*, انفصال *infisāl*.—(of an account)  
رفع *raft*. To come to a settlement,  
اترار کردن *ikrār-k.*

**SEVEN**, *a.* هفت *haft*, سبع *sabt*.

**SEVENFOLD**, *a.* هفت تا *haft tā*, هفت  
چند *haftchand*.

**SEVENTEEN**, *a.* هفده *haftda*.

**SEVENTH**, *a.* هفتم *haftūm*, سابع *sāb*.

**SEVENTY**, *a.* هفتاد *haftād*, سبعون *sabūn*.

**SEVER**, *vt., vi.* بریدن *burīdan*, جدا  
ساختن *judā-s.*, تفریق کردن *tafrīk-k.*,  
قطع کردن *katt-k.*, تراشیدن *tarāshīdan*.

**SEVERAL**, *a.* چندان *chandān*, چند  
*chand*.—(many) کثیر *kasīr*, بسیار  
*bisyyār*.—(different) موافق *inā muwā-*  
*fak*, متفرق *mutafarrīk*.

**SEVERALLY**, *ad.* متفرقانه *mutafarrīkāna*,  
جدا جدا *judā judā*.

**SEVERANCE**, *n.* جدایی *judāi*, بریدن  
*burīdagī*, قطع *katt*.

**SEVERE**, *a.* درشت *durusht*, تند *tund*,  
بی شفقت *shadīd*, شدید *shadīd*, ظالم  
*zālīm*, شکوهمند *shukūh-mand*.—(grave)  
*bi shafakat*.—(painful) پرهیز *pur haybat*.—(painful)  
جان رنج آور *ranj āwar*, دلزار *dilāsār*, آزار  
*jān āsār*.

**SEVERELY**, *ad.* بشدت *bā shiddat*,  
ظالمانه *zālīmāna*, درشتانه *durushtāna*.  
—(painfully) با رنج *bā ranj*.

**SEVERITY**, *n.* درشتی *shiddat*, درشتی  
*durushti*, ظلم *zulm*, سختی *sakhti*,  
تندی *tāndī*.—(gravity) شکوه *shukūh*.  
To employ severity, کردن درشتی  
*durushti-k.*, سختی نمودن *sakhti-n.*

**SEW**, *vt., vi.* دوختن *dūkhtan*, خیاط  
کردن *khayyātū-k.* To sew together,  
هم دوختن *baham-d.*

**SEWER**, *n.* دوزنده *dūzanda* —(drain)  
آبریز *ābrīz*, آبگذر *ābguzar*.

**SEWERAGE**, *n.* چاری *chirk jāri*.

**SEX**, *n.* جنس *jins*. (pl. اجناس *ajnas*),  
*kism* (pl. اقسام).

**SEXAGENARY**, *a.* شصت ساله *shast sāla*.

**SEXAGESIMAL**, *a.* شصتم *shastum*.

**SEXTON**, *n.* کارنده *turbat kāwanda*,  
گور کن *gūr kun*.

**SEXTUPLE**, *a.* شش تا *shash tā*.

**SEXUAL**, *a.* جنسی *jinsī*, زوجی *zaujī*.

**SHABBY**, *a.* حقیر *hakīr*, دون *dūn*,  
فرورما *farūmāya*.

**SHACKLE**, *vt.* زنجیر بستن *dar zanjīr-*  
*b.*, مقید کردن *mukayyad-k.*

**SHACKLE**, *n.* زنجیر *zanjīr*, بند *band*,  
قید *kayd*.

**SHADE**, *n.* سایه *sāya*, ظل *zill*.—(dark-  
ness) تاریکی *tārīkī*.—(coolness) سردی  
*sarīdī*.—(protection) حمایت *himāyat*,  
حفاظت *hifāzat*.—(departed spirit)  
خیال *khīyāl*, وهم *wahm*.

**SHADE**, *vt.* لایه *sāya-d.*, اظلال  
پوشیدن *izlāl-s.*—(cover, hide) ساختن  
*poshīdan*, پنهان کردن *panhān-k.*, رنگین  
کردن *rangīn-k.*

**SHADINESS**, *n.* داری *sāya dārī*.

**SHADOW**, *n.* سایه *sāya*, ظل *zill*, علامت  
*dlāmat*. An extensive shadow, سایه  
*sāyi darāz*. A thin or light shadow,  
شعشع *shāshā*.

**SHADY, SHADOWY**, *a.* سایه دار *sāya-*  
*dār*, سایه گستر *zill gustar*, سایه گستر  
*sāya gustar*. A shady place, سایه  
*sāyagāh*, سایه بان *sāyabān*. A shady  
tree, سایه دار *dirakhti sāya*  
*dār*.

SHAFT, *n.* تیر *tīr*, خدنگ *khadang*.

SHAKE, *vt., vi.* (agitate) جنبانیدن *jumbānidan*, حرکت دادن *harakat-d.*, جنبش دادن *jumbish-d.* To shake hands, دست گرفتن *dast-g.*, دست دادن *dast ba dast-k.* To shake off, دفع کردن *duft-k.* To shake one's resolution, عود کردن *mutaraddid-k.*, در شبهه انداختن *dar shuba-a.*

SHAKING, *n.* جنبش *jumbish*, لرزش *larzish*.

SHALLOP, *n.* زورق *zaurak*, قارب *kārib*.

SHALLOW, *a.* بی عمیق *bī dmāk*, پایاب *pā yāb*, کم تک *kam tak*.—(futile) بیهوده *bīwakūf*, کم عقل *kam akl*.

SHALLOWNESS, *n.* عدم عمق *adamī dmāk*, بیای *pāyābī*, بیهودگی *bī wakūfī*, حماقت *hamākut*.

SHAM, *n.* بهانه *bahāna*, سازش *sazish*, دروغ *darūgh*, ناراست *nā rāst*.

SHAM, *vt., vi.* بهانه کردن *nah-k.*, بهانه دادن *bahāna-k.*, حیل بازی کردن *hīlā bāzī-k.*

SHAME, *n.* شرم *sharm*, حیا *hayā*, شرمندگی *sharmindagī*, خجالت *khijlat*, رسوایی *ruswāi*.

SHAME, *vt.* شرم دادن *sharm-d.*, شرمسار *sharm-sār-k.*—(disgrace) بی عزت کردن *bī izzat-k.*, رسوایی کردن *ruswāi-k.*

SHAMEFUL, *a.* شرم آور *sharm āwar*, معیوب *māyūb*, فضیحه *fazīh*.

SHAMEFULLY, *ad.* با شرم *bā sharm*, آوار *āwarī*, قبیحانه *fazīhāna*, کابیهانه *kabīhāna*.

SHAMELESS, *a.* بی شرم *bī sharm*, بی حیا *bī hayā*, بی خجالت *bī khijālat*.

SHAMELESSNESS, *n.* ترک ادب *tarki adab*, بی شرمی *bī sharmī*.

SHANK, *n.* ساق *sāk*, شتالنگ *shitālang*.

SHANKER, *n.* ریش آتشک *karh*, ریش آتشک *rishi ātishak*.

SHAPE, *n.* شکل *shakl*, صورت *sūrat*, قالب *kālīb*, اندازه *andāza*, قالب *kālibud*.

SHAPE, *vt.* شکل کردن *shakl-k.*, تشکیل *tashkīl-k.*, تراشیدن *tarāshidan*.

SHAPELESS, *a.* بی شکل *bī shakl*, بی صورت *bī sūrat*.

SHARE, *vt., vi.* حصه کردن *hissa-k.*, تقسیم *taksīm-k.*, قسمت کردن *kismat-k.*, حصه گرفتن *tashrīk-k.*, شریک شدن *hissa-g.*, بهره داشتن *bahra-d.*, شریک بودن *sharīk-b.*

SHARE, *n.* حصه *hissa*, بهره *bahra*, تقسیم *taksīm*.

SHARK, *n.* ماهی *sag māhī*.

SHARP, *a.* تیز *tez*, قاطع *kāṭṭ*, بران *burrān*, نوکدار *naukdār*.—(acute of understanding) تیز فهم *tez fahm*, زبرک *zīrak*.—(acid) ترش *tursh*, حاد *hādd*.—(severe, harsh) درشت *durusht*, نذ *tund*.—(painful) جان آزار *jān āzār*, رنج آور *ranj āwar*.—(lean) لاغر *lāghir*, نحیف *nahīf*.

SHARPEN, *vt., vi.* تیز کردن *tez-k.*, انعام *ighmāz-k.*

SHARPER, *n.* حیل باز *hīlā bāz*, همدار *ghaddār*.

SHARPLY, *ad.* تیزانه *tesāna*, زبرکانه *zīrakāna*.—(severely) تندانه *tundāna*, بی ملایمت *bī mulāyamat*.—(painfully) با درد *bā dard*, و درد *gham u dard*.

SHARPNESS, *n.* تیزی *tezī*.—(acuteness of understanding) تیز فهمی *tez fahmī*, زبرکی *zīrakī*, فراس *farāsāt*.—(sourness) ترشی *turshī*.—(painfulness) رنج *ranj*.—(severity of language) زباندازی *zabān-darāzī*, طعن *taḍn*, شکایت *shikāyat*.

SHATTER, *vt., vi.* پاره پاره کردن *pāra*

- pāra-k.*, ریز ریز ساختن *rīz rīz-s.*, شکستن *shikastan*.
- SHAVE, *vt., vi.* تراشیدن *siturdan*, تراشیدن *tarāshidan*, موئی سر تراشیدن *mūi sar-t.*
- SHAVING, *n.* تراش *siturdagi*, تراشیدن *tarāshish*.
- SHE, *pers., pron., fem.* او *ū*, وی *wai*.
- SHEAR, *vt., vi.* می‌قارص کردن *mikrās-k.*, بریدن *burīdan*, قطع کردن *katt-k.*
- SHEAR, *n.* می‌قارص *mikrās*, قیچی *kaychi*.
- SHEATH, *n.* میانی *ghilāf*, میان *mayān*, نیام *niyām*.
- SHEATHE, *vt.* در نیام نهادن *dar niyām-n.*, در میانی نهادن *dar ghilāf-n.*
- SHED, *vt.* ریختن *rikhtan*, ریزدن *rīzīdan*, افشاندن *afshāndan*. To shed tears, اشک ریختن *ashk-r.* To shed blood, خون ریختن *khūn-r.*
- SHED, *n.* بار انگیز *khargāh*, خرگاه *bār angiz*, کلبه *kulba*.
- SHEEP, *n.* میش *mīsh*, گوسفند *gūsband*, غنم *ghanam*, مواشی *mawāshi*. The bleating of sheep, ناچ *sāf*.
- SHEEPFOLD, *n.* صیورت *kamrā*, کمرا *strat*.
- SHEER, *vi.* میل نمودن *kaj-k.*, کج کردن *mayl-n.*
- SHEER, *a.* سراسر *khālis*, خالص *fakat*, سراسر *sarāsar*.
- SHEET, *n.* (for a bed) چادر *chādar*, ردا *ridā*. A sheet of paper, ورق کاغذ *waraki kāghaz*.
- SHEET-ANCHOR, *n.* لنگر بزرگ *langari buşurg*.
- SHELF, *n.* تخته *takhta*, رف *raff*, (pl. رفوف).
- SHELL, *n.* صدف *sadaf*.—(external crust of any thing) پوست *pūst*, قشر *kishr*.
- SHELL, *vt., vi.* از صدف گرفتن *az sadaf-g.*, پوست کردن *pūst-k.*
- SHELTER, *vt.* پناه دادن *panāh-d.*, محفوظ داشتن *hifāzat-n.*, حفاظت نمودن *mahfūz-d.*
- SHELTER, *n.* پوشش *pushish*.—(protection) پناه *panāh*, حمایت *himāyat*, حفظ *hifz*, امان *amān*.
- SHEPHERD, *n.* چوپان *chaubān*, شبان *shabān*, گله‌بان *gallahlān*.
- SHEPHERDESS, *n.* زن چوپان *zani chupān*, مرعیه *marīah*.
- SHERBET, *n.* شربت *sharbat*.
- SHERIFF, *n.* حاکم *hākim*, مدیر *mudīr*, قاضی *nāibi kāzi*.
- SHIELD, *n.* سپر *sipar*, جنبه *junnah*, حفاظت *hifāzat*, پناه *panāh*.
- SHIELD, *vt.* با سپر پوشیدن *bā sipar-*, حمایت دادن *panāh-d.*, حمایت *himāyat-d.*
- SHIFT, *vt., vi.* (change place) جا بجا رفتن *jā bu jā-r.*, نقل کردن *nakl-k.*—تغییر کردن *tabdīl-k.*, تبدیل کردن (change) *taghayyur-k.*—(transfer) جا بجا بردن *jā ba jā-b.*—(practice indirect methods) فریب دادن *hīla bāzi-k.*, حیل بازی کردن *farīftan*.
- SHIFT, *n.* (artificio) حیل بازی *hīla bāzi*, غدر *ghadr*.—(expedient) تبدیل *tabdīl*.—(remedy) چاره *chāra*, علاج *ilāj*.
- SHIFTLESS, *a.* بی چاره *bī chāra*, حاجتمند *hājatmand*.
- SHINE, *vi.* درخشیدن *dirakhshīdan*, برتو *ziyā-p.*, تابان *tāftan*, آبدار شدن *partau-a.*, آبدار شدن *abdār-sh.*, روشن شدن *raushan-sh.*, اشرف *ashraf-b.*, نامدار شدن *nāmdār-sh.*
- SHINE, *n.* روشنی *raushnī*, ضیا *ziyā*.—(fair weather) کُشاده هوا *kushāda havā*.

Sun shine, شمع شمس *shu'āi shamsh*,  
روشنایی آفتاب *raushnā'ī āftāb*. Moon  
shine, مهتاب *mahtāb*.

SHINING, *a.* تابان *dirakhshān*, تابان  
*tābān*, ضیا پاشی *ziyā pāshī*, لامع *lāmī*.

SHIP, *n.* مرکب *kishti*, کشتی *jahāz*, جهاز  
*markab*, زورق *zauruk*. To go on board a  
ship, بار جهاز سوار شدن *bar jahāz suwār-*  
*sh.*, دخول کشتی *ba kishti du-*  
*khul-k.* To load a ship, اسباب در جهاز  
*asbāb dar jahāz wazī-k.*, وضع کردن  
*matād ba kishti-n.* متاع بکشتی نهادن  
To unload a ship, متاع از کشتی بکنار آوردن  
*matāa az kishti ba kinār-ā.* To rig  
a ship, جهاز آراستن *jehāz-ā.* The  
mooring of a ship, مرفأ *murfā.* The  
helm of a ship, دنبال جهاز *dumbāli*  
*jahāz.* The freight or hire of a ship,  
نول *nūl*, کرایه *kirāi jahāz*. The  
lading of a ship, بار جهاز *bārī jahāz*,  
کشتی حمل *hamli kishti*. The anchor  
of a ship, لنگر *langar*. The deck of a  
ship, سقایفت *sakīfat*. A plank of a  
ship, تخته جهاز *takhtai jahāz*. To caulk  
or sheathe a ship, کلاف ساختن *kalf-s.*

SHIP-MASTER, *n.* صاحب جهاز *sāhibi*  
*jehāz*, کشتیبان *kishti-bān*.

SHIPMENT, *n.* حمل *haml*, بار *bār*.

SHIPPING, *n.* بارگیر *bārgīr*, جهاز *jehāz*.

SHIPWRECK, *n.* شکستگی جهاز *shikasta-*  
*yī jahāz*, غرق کشتی *gharki kishti*.  
To be shipwrecked, غرق شدن *ghark-*  
*sh.*, شکسته جهاز بودن *shikasta jehāz-b.*  
SHIPWRECK, *vt.* جهاز شکستن *jehāz-sh.*,  
غرق کردن *ghark-k.*

SHIPWRIGHT, *n.* کشتی جهازگر *jehāzgar*,  
کشتی ساز *kishti sāz*.

SHIRK, *vt.* تغافل نمودن *taghāful-n.*,  
احتراز کردن *ihtirāz-k.*

SHIRT, *n.* پیراهن *pirāhan*, قمیص *kāmīs*,  
زیر جامه *zīr jāma*.

SHIVER, *vt., vi.* تپیدن *larzīdan*, لرزیدن  
*tapīdan*.—(break in pieces) پاره پاره  
کردن *pāra pāra-k.*

SHIVER, *n.* لرزش *larzish*.—(fragment)  
پاره *pāra*, ریزه *rīza*.

SHOAL, *n.* از دحام *azdihām*, گرو *gurūh*.

SHOAL, *a.* (shallow) نا عمیق *nā amīk*,  
کم آب *kam āb*.

SHOAL, *vi.* در جمع کثیر رفتن *dar jamī*  
*kusīr-r.*, نا عمیق گشتن *nā amīk-g.*

SHOCK, *n.* (blow) ضربه *zarb*, صدمه  
*saduma*.—(shake) جنبش *jumbish*,  
لرزش *larzish*.—(conflict) هجوم *hujūm*,  
تهم زدگی *baham zadagī*.—(offence)  
آزار *āzār*, اضطراب *iztirāb*.

SHOCK, *vt.* صدمه کردن *sadama-k.*, باهم زدن  
*bāham-z.*—(offend) درهم کردن *barham-*  
*k.*, اضطراب کردن *iztirāb-k.*

SHOE, *n.* کفش *pāpūsh*, پوش *kafsh*,  
نعل *nadl*. To put on shoes, کفش  
پوشیدن *kafsh-p.* To shoe a horse,  
نعل بند کردن *nadl band-k.*

SHOEMAKER, *n.* دوز کفش *kafsh dūz*,  
کفشگر *kafshgar*.

SHOOT, *vt., vi.* انداختن (throw, dart)  
*andākhtan*, رمی کردن *ramī-k.* To shoot  
or kill with a gun, از بندوق قتل کردن  
*az bandūq katl-k.*, از توپ کشتن *az*  
*tūp-k.* To shoot with bow and arrow,  
پرتاب *tīr andāzī-k.* تیر اندازی کردن  
و ستن (germinate) انداختن *partāp-a.*  
*rustan*, رویدن *rūdan*. To shoot forth  
ears (as corn), خوشه دار شدن *khūshadār-*  
*sh.*—(jut out) تقدم کردن *takaddūm-k.*

SHOOT, *n.* شاخ *shākh*, نهال *nihāl*,  
غرس *ghars*.

SHOP, *n.* دکان *dukān*, خانوت *hānūt*.

SHOPKEEPER, SHOPMAN, *n.* دوكاندار *dukāndār*, خرده فروش *khurda farūsh*.

SHORE, *n.* لب *lab*, کنار *kinār*, ساحل *sāhil*. To go on shore, ساحل کردن *musāhila-k*. There is safety on shore, سلامت بر کنار است *salāmat bar kinār ast*.

SHORT, *a., ad.* کوتاه *kutāh*, قصیر *kasīr*. Short of stature, کوتاه قد *kutāh kadīl*. In a short time, در زمان قلیل *dar zamāni kalīl*. A short discourse, کلام موخر *kalām mukhkhīr*. A short cut or passage, راه قرب *rāh rāqī-kurb*.—(not adequate) نا سزا *nā sāzā*, نا لایق *nālāyik*.—(friable) ریزناک *rīz nāk*. To fall short, قاصر شدن *kāsīr-sh*. In short, حاصل کلام *hāsili kalām*.

SHORTEN, *vt., vi.* کوتاه کردن *kutāh-k*, مختصر کردن *kasīr-k*, بریدن *burīdan*.

SHORT-HAND, *n.* مختصر نویسی *mukhtasar nauīsi*, کوتاه کلمات *kutāh kalāmāt*.

SHORT-LIVED, *a.* کم عمر *kam āmr*, ناپایدار *nāpāyadār*, فانی *fānī*.

SHORTLY, *ad.* مختصراً *alkissa*, مختصراً *mukhtasaran*.—(soon) سریعاً *surātan*, بزودی *ba zūdī*.

SHORTNESS, *n.* کوتاهی *kutāhi*, قسارت *kasārat*, اختصار *ikhtisār*.

SHORT-SIGHTED, *a.* کوتاه نظر *kutāh nazār*, بین *kutāh bīn*.

SHOT, *n.* انداز *andāz*, رمی *ramī*. Shot for fire arms, گلوله *gūla*, Small shot, سنگریزه *sangrīza*.

SHOULDER, *n.* دوش *dūsh*, کتف *katīf* (شانه *shāna*, (اكتاف *pl.*).

SHOULDER, *vt.* بار دوش نهادن *bar dūsh-n*, بار دوش بردن *bar dūsh-b*.

SHOUT, *vi.* آواز زدن *āwāz-z*, فریاد زدن *bāng bar-z*, خروشدن *kharūshīdan*.

SHOUT, *n.* آواز *āwāz*, فریاد *bāng*, هنگامه *hangāma*, نعره *naḍra*.

SHOVE, *vt., vi.* راندن *rāndan*, تدفیع کردن *tadfi-k*.

SHOVEL, *n.* بیل *bīl*, مسحات *nis-kāt* (مساحی *pl.*).

SHOVEL, *vt.* بیل زدن *bīl-z*.

SHOW, *vt., vi.* نمودن *namūdan*.—(make known) اظهار کردن *izhār-k*, هویدا کردن *hawīda-k*.—(demonstrate) درهان دادن *burhān-d*, دلالت و اثبات نمودن *dalālat wa isbāt-n*.—(explain) شرح کردن *sharḥ-k*, روشن کردن *raushan-k*, گفتن *taḍrīf-n*.—(tell, teach) گفتن *guftan*, اعلام کردن *ilām-k*.—(appear) ظهور کردن *numāyish-k*, نمایش کردن *zahīr-k*.

SHOW, *n.* (appearance) نمایش *numāyish*, صورت *sūrat*, روی *waja*, رُیه *rūe*.—(splendid appearance) صورت بزرگوار *sūrat-i buzurgwār*.—(spectacle) تماشا *tamāshā*, منظر *manzar*.

SHOWER, *n.* باران *bārān*, بارش *bārish*, هطل *matar*. Shower after shower, هطل شداد *huttal*. A heavy shower, باران *shitāb bārān*, وابل *wabl*. A slight shower, باران سست *bārāni sust*.

SHOWER, *vt., vi.* باریدن *bārīdan*, مطر *matar-k*.

SHOWERY, *a.* بارانی *bārānī*, مطر ریز *matar rīz*.

SHOWY, نمایش *numāyish*, رونق دار *raunakdār*, روشن *raushan*, آبادار *ābdār*, زینت دار *zīnatdār*.

SHRED, *n.* پاره *pāra*, پارچه *pārcha*.

SHRED, *vt.* پاره تراشیدن *pāra-t*, قطع کردن *katt katt-k*.

SHREWD, *a.* هوشیار *hūshyār*, زیرک

*zīrak*, شریر *zahrīn*.—(malicious) دھین  
*sharīr*, بد خواه *bad khāh*.

SHREWDLY, *ad.* با هوشیاری *bā hūshyārī*,  
بد خواهانه *az shārārat*, از شرارت  
*bad khāhāna*.

SHREWDNESS, *n.* هوشیاری *hūshyārī*,  
شرارت (mischievousness) *zīrakī*,  
*shārārat*, حرامزادگی *harām-zādagī*,  
بدکاری *badkāri*.

SHRIEK, *vi.* غریو زدن *shūr-k.*, شور کردن  
*gharīv-z.*, واویلا زدن *ghurrīdan*,  
*wāwīlā-z.*

SHRIEK, *n.* واویلا *shūr*, غریو *gharīv*, شور  
*wāwīlā*.

SHRILL, *a.* آواز تیز *buland āwāz*, بلند آواز  
*āwāzi tez*.

SHRINE, *n.* درگاه *ziyaratgāh*, زیارت گاه  
*dargāh*, مزار *mazar*.

SHRINK, *vi.* درهم *kūtā-sh.*, کوتاه شدن  
*darham-k.*—(from danger)  
از خطر گریختن *az khatar-g.*

SHRIVEL, *vt., vi.* درهم کشیدن *darham-k.*

SHROUD, *n.* پوشش *kafan*, کفن *vushish*.

SHROUD, *vt.* با کفن *takfīn-k.*, تکفین کردن  
پوشیدن *bā kafan-p.*

SHRUB, *n.* نهال *gulbun*, گلبن *nihāl*.

SHRUG, *n.* جنبش دوش *jumbishi dūsh*.

SHUDDER, *vi.* رمیدن *larzīdan*, لرزیدن  
*ramīdan*, ترسیدن *tarsīdan*.

SHUFFLE, *vt., vi.* بهم زدن *baham-z.*

درهم کردن *zer zabar-k.*, زیر زار کردن  
*durham-k.* To shuffle cards, بهم گنجیغ  
حیل (trick) *ganjīfa baham-z.*

فریفتن *hīlabāzī-k.*, بازی کردن  
*fartīftan*.

SHUFFLE, *n.* بهم زدگی *āmīzish*, آمیزش  
*baham zadagī*.—(artifice) کارسازی  
*hīlabāzī*, حیل بازی *hīlabāzī*.

SHUN, *vt., vi.* اجتناب کردن *ijtināb-k.*

پرهیز کردن *parhez-k.*, حذر کردن *hazar-k.*,  
اجترار نمودن *ihīrās-n.*

SHUT, *vt., vi.* سد کردن *gadd-k.*, بستن

مسدود کردن *bastan*, بند کردن *band-k.*

*masdūd-k.* To shut a door, سد باب

در *saddībāb-k.*, بند کردن *dar*

*band-k.* To shut up, مسدود ساختن

*masdūd-s.*, محبوس کردن *mahbūs-k.*

To shut out, بدر کردن *badar-k.*, محروم

کردن *mahrūm-k.*

SHUTTLE, *n.* مکوب *makūk*, ماکوب *mā-kūb*.

SHY, *a.* شرمسار *sharmsār*, خجیل *khajal*

شکی *khābardār*.—(suspicious) خبردار

*shakktī*, واهم *wahhām*.

SIBILANT, *a.* صفار *saffār*.

SICK, *a.* بیمار *bīmār*, مریض *marīz*, دردمند

*dardmand*.—(disgusted) بیزار *bīsār*.

Sick at heart, دل خست *khasta dīl*,

دل شکست *shikasta dīl*.

SICKEN, *vt.*, شدن بیمار *bīmār-sh.*

مریض شدن *marīz-sh.*

SICKLY, *n.* داس *dās*, میج *mijazz*.

SICKLINESS, *n.* ناسازی *nāsāzī*, ضعیفی

*zāfī*.

SICKNESS, *n.* مرض *bīmārī*, بیماری

*marz*, دردمندی *dardmandī*, رنج *ranj*.

SIDE, *n.* جانب *taraf* (pl. اطراف), طرف

*jānīb* (pl. *jawānīb*), پهلوی *pahlū*. Near the

side, by the side, نزد *nazd*, جانب

*jānīb*. Both sides, طرفین *tarfayn*,

جانبین *har du jānīb*, هر دو جانب

*jānabayn*. From side to side, طرف

طرف *taraf ba taraf*.

SIDE, *vi.* هموناق *tashrīb-k.*, تشریک کردن

شدن *hamwīsāk-sh.*

SIEGE, *n.* محاصره *muhāsara*, آورد

*gardāwarī*, قلعه بندی *kālbandī*.

SIEVE, *n.* منخل *gharbāl*, غربال

*munkhal*.

SIFT, *vt.* بختن *bikhtan*, غربال زدن

*ghar-bāl-z.*

SIGH, *vt.*, *vi.* آه کشیدن *āh-k.*, حسرت *hasrat-k.*, ناله زدن *nāla-z.*

SIGH, *n.* آه *āh*, زاری *zārī*, نالشی *nālīsh*.  
An ardent sigh, گرم آه *āhi garm*, آه

• جگر سوز *āhi jigar sūz*.

SIGHT, *n.* نظر *nazar*, نگاه *nigāh*, دیدار *didār*, بینش *bīnīsh*, بصر *basar*, عین *‘ayn*, دیدن *dīdān*.

SIGHTED, *a.* چشم اهل *ahli chaham*, Dim-sighted, تاریک چشم *rūz kūr*, تاریک چشم *tārīk chāshm*. Short-sighted, کوته نظر *kūta nazar*.

SIGHTLY, *a.* خوش منظر *khushmanzar*, جمیل *jamīl*, مقبول *mākbūl*.

SIGN, *n.* نشان *nishān*, اشاره *ishāra*, علامت *dlāmat*, اثر *asar*, دلالت *dilālat*.

SIGN, *vt.*, *vi.* نشان کردن *nishān-k.*, اشاره *ishāra* کردن *dlāmat-z.*, علامت زدن *dlāmat-z.*—(with name or mark) دست خط کردن *dastkhat-k.*

SIGNAL, *n.* علامت *ishāra*, غمز *ghamz*, نشان *nishān*, علامت *dlāmat*.

SIGNAL, *a.* نامدار *nām-dār*, مشهور *mašhūr*, ظاهر *zāhir*, پدید *padīd*, هویدا *hawīdā*.

SIGNALIZE, *vt.* نامور کردن *nāmudār-k.*, مشهور کردن *shuhurat-d.*, مشهور *mašhūr-k.*

SIGNALLY, *ad.* نامدارانه *nām-dārāna*, روشنانه *raushanāna*, معروفانه *maadrūfāna*.

SIGNATURE, *n.* دستخط *dastkhat*, امضا *imzā*, رقم *rakam*. The imperial signature, طغرا *tughrā*.

SIGNET, *n.* مهر *muhr*, خاتم *khātim*.

SIGNIFICANCE, *n.* معنی *madnī*, مقصد *maksad*, قدر *kadr*.

SIGNIFICANT, SIGNIFICATIVE, *a.* معنوی *madnawī*, با معنی *bā madnī*.—(important) مهم *muhimm*, گران *girān*.

SIGNIFICANTLY, *ad.* با قوت *bā kuwātī madnī*, مهمان *muhimmāna*.

SIGNIFICATION, *n.* معنی *madnī*, فحویل *fahwa*, عبارت *ibārat*, نتیجه *natīja*. The evident signification, صریح *nattī-jai sarīh*. The signification of the words, کلام *natījai kalām*.

SIGNIFY, *vt.* معنی داشتن *madnī-d.*, دلالت کردن *dalālat-k.*—(make known) خبر دادن *madlūm-k.*, *khābar-d.*

SILENCE, *n.* خاموشی *khāmūshī*, سکوت *sukūt*.

SILENCE, *vt.* خاموش کردن *khāmūsh-k.*, ساکت کردن *sākit-k.*

SILENT, *a.* خاموش *khāmūsh*, ساکت *sākit*, بی‌زبان *bī zabān*. To be silent, ساکت شدن *khāmūsh-sh.*, ساکت شدن *sākit-sh.*

SILENTLY, *ad.* خاموشانه *khāmūshāna*, با سکوت *bā sukūt*.

SILK, *n.* ابریشم *abrīsham*. Raw silk, قز *kazz*. Silk cloth, حریر *harīr*.

SILK, SILKEN, *a.* ابریشمی *abrīshamī*, حریری *harīrī*.

SILK-MERCER, *n.* فروش ابریشم *abrīsham farūsh*.

SILKWORM, *n.* کرم پید *kirmi pīla*, کرم ابریشم *kirmi abrīsham*.

SILLILY, *ad.* احمقانه *ahmak āsā*, مثل *misli*، بی‌هوده *bīhūda*.

SILLINESS, *n.* حماقت *bīhūdagī*, ساده *himākat*.—(harmlessness) ساده *sāda dīlī*, پاک *pāktī*.

SILLY, *a.* بی‌هوده *bīhūda*, ابله *ābla*, احمق *ahmak*, بی عقل *bī āql*.

SILVER, *n.* نقره *nukra*, سیم *sīm*, فضت *fizat*. A silver mine, معدن سیم *mad-dant sīm*.

SILVER, *vt.* با سیم پوشیدن *bā sīm-p.*, منفذ کردن *mufazzas-k.*



SILVERSMITH, *n.* سیمگر *simgar*.

SILVERY, *a.* میمنی *sīmīn*, مفضی *mu-fazzaz*, نقره دار *nukra dār*.

SIMILAR, *a.* برابر *barābar*, مانند *mānand*, مثل *miśl*, یکسان *yaksān*, همنبر *ham-nabar*, مشابه *mushābih*.

SIMILARITY, SIMILITUDE, *n.* مانندگی *mānindagi*, یکسانی *barābarī*, برابرگی *yaksānī*, تشبیه *miśl*, تشبیه *tashbih*.

SIMILARLY, *ad.* بهمان طور *ba hamān taur*.

SIMILE, *n.* تمثیل *tamsil*, مثل *miśl*, تشبیه *tashbih*.

SIMPLE, *a.* (not compound) غیر مرکب *ghayr murakkab*, بی آمیزش *bī āmīzish*, خلص *khālīs*.—(single) مفرد *mufrad*, بی ربا *yaktā*.—(plain) ساده *sāda*, بی *bī zibā*.—(artless) احمق *ahmak*, بی ضاده دل *bī wukūf*.—(harmless) بی وقوف *bī wukūf*, بی ربا *bī riyā*.

SIMPLETON, *n.* احمق *sāda dil*, ساده دل *ahmak*, ابله *ablah*.

SIMPLICITLY, *ad.* ساده دلی *sāda dilī*.—(without abstruseness) عدم مغلق *ādami maghlak*, نامشکلی *nā mushkilī*.—(without finery) بی زینت و طراز *bī zinat u tirāz*.—(singleness) بکروزی *yak rūi*, یکنایی *yaktāi*.—(weakness) بی بودگی *bīhūdagī*, بی وقوف *bī wukūf*.

SIMPLIFY, *vt.* ساده ساختن *sāda*, خلص کردن *khālīs-g*.

SIMPLY, *ad.* (without artifice) بی فن *bī fann*, بی ربا *bī riyā*.—(without experience) بی وقوف *bī wukūf*, از *bī āmūdagi*.—(foolishly) از *as bīhūdagī*, از ساده دلی *as sāda dilī*.—(solely) صرف *sarf*, فقط *fakat*.—(without addition) بی زیادت *bī ziyādat*, بی افزایش *bī afzāyish*.

SIMULATION, *n.* دانه *bahāna*, ریا *riyā*.

SIMULTANEOUS, *a.* همساز *ham sās*, همکار *hamkār*, همذات *hamzāt*, همحد *hamhdhad*.

SIN, *n.* گناه *gunāh*, خطا *khatā*, جرم *jurm*, عصیان *āsīyān*, بزه *biza*.

SIN, *vi.* خطا کردن *khatā-k*, گناه کردن *gunāh-k*, تاسیر کردن *tasīr-k*.

SINCE, *prep. ad.* چون *chūn*, چونکه *chūnki*, از آنجا که *azānjākī*, زیرا که *zirākī*.—(from that time) از آن وقت *azān wakt*, پس از آن *pas azān*, بعد از آن *bād azān*. Long since, در وقت پیشین *dar wakhtī pīshīn*, قدیمانه *kadīmāna*, من قبل *mīn kabl*.

SINCERE, *a.* صادق *sādik*, خلص *khālīs*, صاف *sāf*, درست *durust*, پاک *pāk*, صریح *siddik*. A sincere heart, دل صافی *dili sāfi*, قلب طاهر *kalbi tāhīr*.

SINCERELY, *ad.* با صداقت *bā sadākat*, با اخلاص *bā ikhlās*, باصدق *bī' l' siddik*, متخلص *mukhlisāna*.

SINCERITY, *n.* صداقت *sadākat*, حقیقت *hakikat*, اخلاص *ikhlās*, راستی *rāstī*.

SINECURE, *n.* مفت *muft*, بی رنج *ganji bī ranj*, کار بی زحمت *kāri bī zihmat*.

SINEW, *n.* عصب *asab* (pl. اعصاب *asāb*), پی *payā*, حبل *habal*.

SINFUL, *a.* ملحد *gunāhgār*, گناهکار *mulhad*, بی دین *bī dīn*.

SINFULLY, *ad.* گناهکارانه *gunāhgārāna*, عاصیان *āsīyāna*.

SINFULNESS, *n.* گناه گاری *gunāhgārī*, عدم دین *ādami dīn*.

SING, *vt. vi.* سرالیدن *sarāyīdan*, سرود *sarūd*, نغمه برداختن *sarūd-kh*, خواندن *ma-p*, نوا کردن *narwā-k*.

SINGER, *n.* سراینده *sarāyīnda*, میمنی

*mughannī*, مطرب گونده *gūyinda*, *mutrib*, نغمه پرداز *naḥma pardāz*.

**SINGING**, *n.* سرود *surūd gūt*, کتاب موسیقی *taḡhannī*.—(book) معلم موسیقی *leitābi musīkī*.—(master) *mudallimī musīkī*.

**SINGLE**, *a.* یکتا *yak*, یگانه *yaktā*, *yagāna*, فرد *fard*, واحد *wāhid*.—(unmarried) بی زوج *bī zauj*, نامنکوح *nā mankūh*.

**SINGLE**, *vt.* استفراک ساختن *istifarād-s.*, تفرد کردن *ikhtiyār-k.*, جدا نمودن *tafrād-k.*, *judā-n.*

**SINGLENES**, *n.* یگانگی *yagānagī*, تفرد *yaktāi*, وحدت *wahdat*, *tafurūd*.

**SINGLY**, *ad.* یک یک *yak yak*, فردا *far lan jardan*.

**SINGULAR**, *a.* مفرد *mufrad*, واحد *wāhid*, فرد *fard*, یگانه *yagāna*.—(rare) نادار *nādar*, بدیع *badīd*, کمیاب *kamīyāb*, واحد (number) *wahid*, عجیب *ajīb*, مفرد *mufrad*.

**SINGULARITY**, *n.* یگانگی *wahdat* وحدت، خصوصیت *yagānagī*.—(peculiarity) *khasūsiyat*, عجیب *ajīb*.—(capriciousness) خود سرب *khud sarī*.

**SINGULARLY**, *ad.* به وجه عجیب *ba waja' ajīb*, خصوصاً *khasūsan*.

**SINISTER**, *a.* قبیح *nā rāst*, ناراست *nā rāst*, بد *bad*, زشت *zisht*.

**SINK**, *vt., vi.* غرق شدن (in water) *ghark-sh.*, غوطه خوردن *ghūta-kh.*.—(cause to sink under water) غرق کردن *ghark-k.*.—(penetrate) در رفتن *dar-r.*, فرو رفتن *farū-r.* To sink in value, کم بها گشتن *arzān-sh.*, ارزان شدن *bahā-g.* To cause to sink in value, کم بها گردانیدن *arzān-k.*, ارزان کردن *kambahā girdānīdan.* — (degrade)

از جاد معزول کردن *az jāh madzūl-k.*.—(decrease) مقصور گشتن *maksūr gashtan*, کمتر گردیدن *kamtar-g.* To sink a ship, جهاز غرق کردن *jehāz ghark-k.* To sink (as a ship) غرق شدن *ghark-sh.* To sink a mine, معدن در کندن *maḍdan dar-k.*.—(suppress, conceal) پنهان کردن *panhān-k.*, اخفا کردن *akhfā-k.*

**SINK**, *n.* آبریز *abrīz*, آبراه *ābrāh*.

**SINLESS**, *a.* بی گناه *bī gunāh*, معصوم *maḍsum*.

**SINNER**, *n.* گناهکار *gunāhgār*, باز *baza gār*, عامی *jāsik* فاسق *āsī*.

**SIP**, *vt., vi.* جرعه نوشیدن *jurd jurd-n.*

**SIP**, *n.* جرعه *tamassus*, نوش *nūsh*.

**SIPHON**, *n.* قصابت *kasābat*, اندوب *ambūb*.

**SIR**, *n.* خداوند *sāhib*, آغا *āghā*, صاحب *khudāwānd*.

**SIRE**, *n.* پدر *pidar*, والد *wālid*.

**SIRRAH**, *n.* آب *chi*, چم *uff*.

**SIRUP**, *n.* شربت *shūra*, شربت *sharbat*.

**SISTER**, *n.* خواهر *hamshira*, همشیره *khāhar*, اخت *ukht*. A nephew by the sister, همشیر زاده *hamshīr eāda*. Wife's sister, خواهر زوج *khāhar zauja*.

**SISTERLY**, *a.* خواهر آسا *khāhar āsā*.

**SIT**, *vt., vi.* بنشینان *nishietan*, جلوس کردن *julūs-k.* To sit upon a throne, در تخت *bar takht julūs-k.* To sit in the principal seat, صدر نشین شدن *sadr nishīn-sh.* To cause or order to sit, اجلاس کردن *nishāndan*, نشان دادن *izlās-k.* To sit in the middle, در میان *dar miyān-n.*, نشستن *tawassut-k.* To sit opposite, روبرو نشستن *mukābil-n.* To

sit up, از بستر برخاسته نشستن *as bistar barkhāsta-n.* — (watch) بیدار شدن *bidār-sh.* To sit still, بی کار نشستن *bikār-n.*

SITE, *n.* محل *waṣṭ*, جا *jā*, *mahall.*

SITTING, *n.* جلوس *nishist*, نشست *julūs*—(session) مجلس *majlīs*, اجتماع *ijtimād.*

SITUATED, *a.* منصوب *maruz*, موضوع *mansūb.*

SITUATION, *n.* جایگاه *jāyagāh*, جا *jā*, *mukām*, محل *mauza*, موضع *mahall.* —(state, condition) حال *hāl*, حالت *hālat.* In a good situation, نیکو حال *nikū hāl.*

SIX, *a.* شش *shash*, شصت *sitta.*

SIXTEEN, *a.* شانزده *shānzda.*

SIXTH, *a.* ششم *shashum*, سدس *suds.*

SIXTIETH, *a.* شصتم *shastum.*

SIXTY, *a.* شصت *shast*, شصتین *sittin.*

SIZE, *n.* اندازه *andāza*, مقدار *mikdār*, قدر *kadr*, قامت *kāmat.*

SIZE, *n.* یلم *yalam*, شربش *sarīsh.*

SIZE, *vt.* اندازه کردن *paymūdan*, شربش اندودن *andāza-k.* با شربش *bā sarīsh-a.*

SIZING, *n.* شربش *bast*, رقیق *bast*, شربش *sarīshumi rakik.*

SKATE, *n.* مزلق *maslak.*

SKATE, *vi.* یخ سری کردن *yāk sarī-k.*

SKEIN, *n.* کلاه *kalāwa.*

SKELETON, *n.* استخوان *tashrīh*, و تشریح *ustukhān u pūst.*

SKETCH, *n.* (painting) نقش *naksha.* — (rough draft) مسوده *musawwada.*

SKETCH, *vt.* نقش کشیدن *naksha-k.*, تصویر کردن *musawwada-k.*, مسوده کردن *taswīr-k.*

SKILFUL, *a.* هنرمند *pešarwar*, ور *hunarmand*, کار آموز *kār āmūs*, دانشمند

*dānishmand*, دان *dānā*, حافظ *hāsik*, کار آموزه *kār āmūda.*

SKILFULLY, *ad.* با وقوف *bā wukūf*, با تجربه *hunarmandāna.* با دانشوری *bā dānishwārī.* SKILFULNESS, *n.* هنرمندی *hunarmandī*, قابلیت *kābīliyat*, آزمودگی *āmūdagi*, اهلیت *ahīliyat.*

SKILL, *n.* هنر *hunar*, معرفت *maḍrifat*, فن *fann*, قابلیت *kābīliyat.*

SKILLED, *a.* قابل *kābil*, واقف *wākīf.*

SKIM, *vt.* کف گرفتن *kaf-g.* To skim the cream off milk, سر شیر گرفتن *sar shīr-g.* —(glide lightly over) سبک گذشتن *sabuk-g.*

SKIMMER, *n.* کفگیر *kafgīr.*

SKIN, *n.* پوست *pūst*, چرم *charm*, جلد *jild*, قشر *kishr.*

SKIN, *vt., vi.* پوست کردن *pūst-k.*, میجد *mujallad-s.* —(cover with the skin) با پوست پوشیدن *bā pūst-p.*

SKINNER, *n.* ساز چرم *charm sāz*, مقشر *mukashshir.*

SKINNY, *a.* لاغر *lāghir*, جلد سا *jild sā.*

SKIP, *vt., vi.* جهان رفتن *jastan*, جسستن *jehān-r.* —(miss) گذاشتن *guzāshstan.*

SKIP, *n.* رقص *jast*, جست *raks.*

SKIRMISH, *vi.* جنگ کردن *jang-k.*, هم زدن *mukātala-k.*, مقاتله کردن *baham-z.*

SKIRT, *n.* دامن *dāman*, کنار *kinār.*

SKITTISH, *a.* نا پایدار *nāpāyadār*, خوک *khudrāi*, سرکش *sarkash.*

SKULL, *n.* کاسه سر *kāsa sar*, جمجمه *jumjuma.* A fracture in the skull, شجیت *shajjat.*

SKY, *n.* آسمان *āsmān*, ناک *falak.* A serene sky, کشاده هوا *kushāda-hawā.* A cloudy sky, سنبُل هوا *sumbul hawā.*

SLAB, *n.* تخته *takhta*, لوح *lūh*.  
 SLABBER, *vi.* ریختن *rikhtan*.  
 SLACK, *a.* مهلول *mahlūl*, سست *sust*, غافل *ghāfil*, کاهل *kāhil*.  
 SLACKEN, *vt., vi.* سست کردن *sust-k.*, حل کردن *hall-k.*, کشادن *kūshādan*, (become remiss) کاهل گشتن *kāhil-g.*, غافل گردیدن *ghāfil-g.*  
 SLACKLY, *ad.* سستی با *bā susti*, خفیفانه *khafifāna*.  
 SLACKNESS, *n.* غفلت *susti*, سستی *ghāflat*, نرمی *narmī*.  
 SLAKE, *vt., vi.* حل کردن *hall-k.*, نشانیدن *nishāndan*.  
 SLANDER, *vt.* غیبت کردن *ghibat-k.*, گفتن *dyb-g.*, بختان گفتن *bukhtān-g.*, بد نام دادن *badnām-d.*  
 SLANDER, *n.* افترا *badnāmī*, بد نامی *iftirā*, بختان *bukhtān*, طعن *zamm*, تافتان *taāna*, غیبت *ghibat*.  
 SLANDERER, *n.* زبان دراز *bad gū*, بد گو *zabān darāz*.  
 SLANDEROUS, *a.* مفتخری *muftari*.  
 SLANDEROUSLY, *ad.* با افترا *bā iftirā*, طعن *bataarsi taān*, بطرز طعن.  
 SLANT, *a.* کج *kaj*, عوج *twaj*.  
 SLANTLY, *ad.* با کج روی *bā kajrawi*, بطور نامعوم *batauri nā ūmūd*.  
 SLAP, *n.* سیاهی *tapāncha*, طپانچه *sīlī*.  
 SLAP, *vt.* ضرب *tapāncha-z.*, طپانچه زدن *zarb-d.*  
 SLASH, *n.* چاک *katt*, قطع *zakhm*, زخم *chāk*.  
 SLASH, *vt.* زخم کردن *burīdan*, بریدن *zakhm-k.*  
 SLATE, *n.* تخته سنگ سیاه *takhtai sangī siyā*, لوح *lūh*.  
 SLAUGHTER, *vt.* قتل *kushtan*, کشتن *katt-k.*, زخم نمودن *zakh-n.*, ذبح *kasābi-k.*, قصابی کردن

SLAUGHTER, *n.* قتل *katt*, مقاتله *mukātala*, جدال *jadāl*, خون ریزی *khun rizi*. A slaughter-house, مذبح *masbah*, کصاب خانه *kasāb khāna*.  
 SLAVE, *n.* بنده *abad*, عبد *banda*, غلام *ghulām*, حلقه *halka* یا گوش *ba gūsh*.  
 SLAVER, *n.* آب دهن *tuf*, لعاب *laab*, تفت *ābi dahan*.  
 SLAVER, *vt.* تفت ریختن *tuf-r.*  
 SLAVERY, *n.* بندگی *abūdat*, عبودت *bandagi*, غلامی *ghulāmī*.  
 SLAVISH, *a.* ذلیل *zalil*, حقیر *hakīr*, دهن *dūn*, بنده وار *banda wār*.  
 SLAVISHLY, *ad.* حقیرانه *hakīrāna*, ذلیلانه *zalīlan*.  
 SLAVISHNESS, *n.* حقارت *hikārat*, افغاندگی *afgandagi*.  
 SLAY, *vt.* قتل کردن *kushtan*, کشتن *katt-k.*, خون ریختن *khūn-r.*  
 SLEDGE, *n.* تخته روان *takhta rawān*, عرابه *ārāba*.  
 SLEEK, *a.* مهره دار *muvara dār*, مجلی *majlī*.  
 SLEEK, *vt.* مجلی *muvara-k.* مهره کردن *majlī-k.* کردن  
 SLEEP, *vi.* خواب کردن *khuftan*, خفتن *khāb-k.*, خسپیدن *khuspīdan*. To cause to sleep, خوابانیدن *khābānīdan*. To feign sleep, مستنیم کردن *mustanīm-k.*  
 SLEEP, *n.* خواب *khāb*, منام *manām*. The mid-day sleep, قیلوله *kaylūlat*. The beginning of sleep, a slight sleep, خواب سبک *khābi subuk*. Overcome with sleep, خوابناک *khābnāk*. To go to sleep, بخواب رفتن *ba khāb-r.* To rouse from sleep, بیدار کردن *bīdār-k.* To awake from sleep, بیدار شدن *bīdār-sh.*  
 SLEEPLESS, *a.* بیدار *bī khāb* بی خواب *bīdār*.

SLEEPY, a. میسان خوابناک *khābnāk*, میسان *mīsan*.

SLEET, n. برف باران *barf bārān*.

SLEEVE, n. آستین *āstīn*, رهب *rahab*.

SLEEVELESS, a. بی آستین *bī āstīn*. — (without propriety) نازا *nā saza*, غییر لیاقت *ghayr liyākat*.

SLEIGHT, n. حکمت *hikmat*, فن *funn*, حق بازی *hakk bāzi*, آزمودگی *āzmūdagi*. — (of hand) *hukka bāzī*, شعیبدہ بازی *shudbada bāzī*.

SLENDER, a. نازک *nāzūk*, باریک *bārīk*, لاهر *lāghir*, دقیق *dakīk*.

SLENDERLY, ad. نازکانہ *nāzūkāna*, باریکی *bā bārīkī*, دقیقہ *dukīkan*.

SLICE, n. قطعہ *kitā*, تراشہ *tarāshu*, پارہ *pāra*. A slice of meat, گوشت *gusht*, شرحہ *sharhati* *gusht*. — (for cutting paper) کاغذ تراش *kāghaz tarāsh*.

SLICE, vt. تراشیدن *tarāshidan*, بریدن *burīdan*, قطعہ *kitā-s*.

SLIDE, vi. لغزیدن *laghzīdan*, لغزیدن *khīzīdan*, بچہ سرہ کردن *yakh sara-k*. — (pass away) گزشتن *guzashtan*.

SLIDE, n. زلاکت *zulākat*, لغزش *lughzish*.

SLIGHT, a. (inconsiderate) سبک *sabuk*, قلیل *dūn*, کم *kam*, نا چیز *nā chīz*, کلیل *kalīl*, صغیر *sughīr*. — (weak, unimportant) کم زور *kam zūr*, نا مهم *nā muhim*, نا توان *nātawān*. — (thin) نازک *nāzūk*, رفیق *rakīk*.

SLIGHT, n. مذمت *mazammat*, اہانت *ihānat*.

SLIGHT, vt. سبک گرفتن *sabuk-g*, اہانت *ihānat*, نمودن *ihānat-n*.

SLIGHTLY, ad. بوجہ *bī kuwat*, نازک *ba wajuṭ*, نازک *nāzūk*, غفلتانه *ghaflatāna*, کم *kam*.

SLIGHTNESS, n. ضعف *zadf*, باریکی *bārīkī*, نازکی *nāzūkī*.

SLIM, a. نازک *nāzūk*, باریک *bārīk*.

SLIME, n. گل *gil*, وحل *wāhal*.

SLIMY, a. وحلناک *wāhal nāk*.

SLING, vt. فلاخن اداختن *az falākhun-a*.

زن *zadan*, رمی کردن *ramī-k*.

SLING, n. فلاخن *falākhun*, مقلعہ *miklād*.

— (hanging bandage for a broken arm, &c.) عصابت تعلقی *dsābati taḏlluk*. — (a throw) اندازی *andāzī*, رمی *ramī*.

SLINGER, n. فلاخن زن *falākhun zan*, کلونہ انداز *kūlukh andāz*.

SLIP, vt., vi. لغزیدن *laghzīdan*. — (omit)

غافل شدن *ghāfil-sh*, سهو کردن *sahv-k*.

To let slip an opportunity, فوت  *فوت*.

فرست کردن *fauti fursut-k*. — (pass unexpectedly) ناہمان گذشتن *nāghān-g*.

— (sneak) رو پوش شدن *rū pūsh-sh*.

— (convey secretly) رسانیدن *rsānīdan*.

رها ساختن *rehā-s*. — (let loose) *panhān-r*.

— (get clear of anything that holds one) از بند *hall-k*.

— (get clear of anything that holds one) از بند *hall-k*.

— (get clear of anything that holds one) از بند *hall-k*.

— (get clear of anything that holds one) از بند *hall-k*.

— (get clear of anything that holds one) از بند *hall-k*.

— (get clear of anything that holds one) از بند *hall-k*.

— (get clear of anything that holds one) از بند *hall-k*.

— (get clear of anything that holds one) از بند *hall-k*.

— (get clear of anything that holds one) از بند *hall-k*.

— (get clear of anything that holds one) از بند *hall-k*.

— (get clear of anything that holds one) از بند *hall-k*.

— (get clear of anything that holds one) از بند *hall-k*.

— (get clear of anything that holds one) از بند *hall-k*.

— (get clear of anything that holds one) از بند *hall-k*.

— (get clear of anything that holds one) از بند *hall-k*.

— (get clear of anything that holds one) از بند *hall-k*.

— (get clear of anything that holds one) از بند *hall-k*.

— (get clear of anything that holds one) از بند *hall-k*.

— (get clear of anything that holds one) از بند *hall-k*.

— (get clear of anything that holds one) از بند *hall-k*.

— (get clear of anything that holds one) از بند *hall-k*.

SLIT, *n.* چاٹ *chāk*, شکاف *shigāf*, شق  
*shak*, درز *darz*.

SLOOP, *n.* جهاز كوچك *jehāzi kūchak*,  
قلبون *kalyūn*.

SLOPE, *ut.*, *vi.* نشیب داشتن *nashīb-d.*,  
سرازیر کردن *māyil-sh.*,  
*sardstr-k.*

**SLOPE, n.** نشیب *nashīb*, سرازیری *sar-ā-zarī*, شیبو *shīv*, مایل *māil*, منحدل *munhadir*, کج *kaj*.

**SLOTH**, *n.* کاهلی *kāhīlī*, سستی *sustī*.

SLOTHFUL, *کاہل kāhil*, مست *sust*,  
نا بکار *nābakār*, آوارہ *āwāra*.

SLOVEN, *n.* مردي نراکت *ghalīza*, *mardi bī nazākat.*

SLOVENLINESS, *n.* غِلَازَت *ghalāzat*,  
نَجَاسَت *najāsat*.

SLOVENLY, *a., ad.* غليظ *ghalīz*, نجس *najis*.  
ملوث *bi nizākat*, بي نراكت *mulawwas*.

SLOW, a. آهسته āhista, دیر dīr, کاهل kāhil, سست sust.

SLOWLY, *ad.* آهسته آهسته *āhiṣta āhiṣta*,  
 نا سريعا، دير *bī āzīrat, der*,  
*nā sarīʿan.*

SLOWNESS, *n.* آهستگی *āhistagi*, گران *girān dastī*  
 حرکت کاهل *harkati kāhil*.

SLUGGARD, *n.* کاهل *kāhil*, سست *sust*,  
صاحب تکاسل *sāhibi takāsul*.

SLUGGISH. α. *oust*, كاهل *kāhil*,  
متكاسل *mutakāsīl*.

**SLUGGISHLY**, *ad.*, كاهلانہ *kāhilāna*, مساهلانہ *musāhilāna*.

**SLUGGISHNESS, n.** کاهلی, *susti* سستی, *kaḥilī*.  
کسالت, *kasālat*, غفلت, *ghaflat*.

SLUMBER, *n.* غمودگی *ghamūdagī*, نيم  
 نوم *nīm khāb*, خواب *naum*.

SLUMBER, vi. خواب غنودن *ghannūdan*,  
 کردن سبک *khābi sabuk-k.*

SLUR, n. دَاغ *dāgh*, عَيْب *dyb*, بدنامی *badnāmī*, نَامُوس *nāmūs*. To cast a slur, عَيْب *ayb-g*, نَامُوس *nāmūs-s* ساختن.

SLUR, *vt* ملوث ساختن *dāgh-k.*, داغ کردن  
*mulawwas-s.*, رسوائی دادن *ruswā-i-d.*

SLY, *a.* عيار *āyyār*, دغا *daghābāz*, مكار *makkār*,  
 حيله *hīlabāz*, روبا *rūbāh*,  
*bāz*.

SLYLY, *ad.* غدارانه *bā hīla*,  
*ghaddārāna*.

SMACK, *vt., vi.* لذت داشتن *lazzat-d.*—  
(kiss) بوسیدن *būsīdan.*—(make any  
quick smart noise) صدای تیز ساختن  
*sadāi tez-s.*

SMACK, n. (taste) لذت *lazzat*, مزه *maza*,  
 ذوق *zauk*.—(kiss) بوسه *būsa*  
 زادانی.—(small ship) جہاز کوچک  
*jehāzi kūchak*.

SMALL, *a.* خوب *khurd*, کوچک *kūchak*,  
 صغیر *saghīr*, قلیل *kalīl*, اندک *andak*.  
 Of small value, کم بها *kam bahā*. Small  
 in quantity, کم عدد *kam adad*. A  
 small quantity, جزوی *juzwī*, اندکی  
*andakī*. Great and small, خورد و بزرگ  
*khurd u buzurgh*, که و نه *kah wa nah*.  
 To make small, خورد کردن *khurd-k*,  
 تصغیر کردن *tasghīr-k*. To be small,  
 قلیل شدن *kalīl-sh*, خورد شدن *khurd-sh*.  
 Smaller, کوچک تر *kūchaktar*,  
 خردتر *khurdtar*, کمتر *kahtar*. Smallest,  
 خورد ترین *kūchaktarīn*, کوچک ترین  
*khurd tarīn*, کمترین *kahtarīn*.

SMALLNESS, *n.* خوردی *khurdī*, کوچکی *kūchakī*.

SMALL-POX, n. چچک *chīchak*, آب  
*ābila*.

تیز دست *tez dast*, تیز تیز *tez tez*, تند *tund*, *SMART*,  
 چست *chust*, تیز فہم *tez fahm*.

**SMART**, *n.* درد *dard*, رنج *ranj*, آزار *āzār*, وجع *wajʿ*.

**SMARTLY**, *ad.* به تیزی *bā tezī*, زبرکانه *zīrakāna*.

**SMARTNESS**, *n.* تندیزی *tezī*, تندی *tundī*, تیز فهمی *tez fahmī*.

**SMASH**, *vt.* پاره پاره کردن *pāra pāra-k.*, پُرزه پُرزه کردن *purza purza-k.*

**SMEAR**, *vt.* پلید کردن *ālūdan*, اندودن *andūdan*, *palīd-k.*

**SMELL**, *vt., vi.* شمیدن *bu-d.*, بو داشتن *shamīdan*, بفراسـت در *buīdan*, با نفع *ba farāsat dar-y.*

**SMELL**, *n.* (odour) بو *bu*, رایحه *rāiḥa*.—(power of smelling) قوت شام *kuwati shamma*. Sweet smell, خوشبو *khush bū*. Bad smell, بد بو *bad bū*, عفونت *ūfūnat*.

**SMELT**, *vt.* حل کردن *gudākhtan*, گداختن *hall-k.*

**SMILE**, *vi.* ابتسام کردن *tibassum-k.*, ابتسام نمودن *ibtisām-n.*

**SMILE**, *n.* تبسم *tibassum*, ابتسام *ibtisām*.

**SMITE**, *vt., vi.* زدن *zadan*, کوفتن *kūftan*, کشتن *kushtan*, (kill) ضرب کردن *zarb-k.*, هلاک کردن *halāk-k.*, قتل کردن *katl-k.*, (collide) به زدن *baham-z.*

**SMITH**, *n.* حداد *haddād*, آهنگر *āhangar*.

**SMOCK**, *n.* پیراهن *pirāhan*, کرت *kurta*.

**SMOKE**, *n.* دود *dūd*, دخان *dukhān*, (pl. ادخن *adkhan*). Full of smoke, پر دود *purī dūd*. Of the colour of smoke, دود فام *dūd fām*, دُخانی *dukhānī*.

**SMOKE**, *vt., vi.* دود کردن *dūd-k.*, دخان *dukhān-z.* To smoke tobacco, دودِ تنباکو کشیدن *dūdi tābāku-k.*

**SMOKER**, *n.* دخان نوش *dukhān nūsh*, کشنده دودِ تنباکو از حلقه و غیره *kashīndai dūdi tābāku as hukka waḡhayra*.

**SMOKING**, *a.* دود کنان *dūd kunān*, مدخنی *madkhan*.

**SMOKY**, *a.* دود آلود *dūd ālūd*, دُخانی *dukhānī*.

**SMOOTH**, *a.* صاف *sāf*, مهره دار *muhraḍār*, زود *saykal*, ساآیده *sāyīda*, زود *zadūda*.—(not rough) درابر *barābar*, یکسان *yaksān*, مستوی *mustawī*.—(not hairy) نا موی دار *nā mūi dar*.—(mild) ملایم *mulāyīm*, خوش *khūsh*.—(polite) خوش اخلاق *khush akhlāk*.—(not harsh to the ears) شیرین *shīrīn*.

**SMOOTH**, *vt.* زود *saykal-k.*, زود *zadūdan*, مهره دار کردن *muhraḍār-k.*—(make level) برابر ساختن *barābar-s.*, مسطح کردن *musatta-k.*—(make harmonious) خوش آهنگ کردن *khūsh āhang-k.*—(soften) نرم کردن *narm-k.*, ملایم ساختن *mulāyīm-s.*

**SMOOTHLY**, *ad.* (in a polished manner) از پرداختگی *az pardākhtagī*.—(evenly) با همواری *bā hamwārī*.—(with smooth language) با فصاحت *bā fasāḥat*.—(with gentle manners) با ادب و آرم *bā adab u āram*, با نزاکت *bā nazākat*.

**SMOOTHNESS**, *n.* صیقل *saykal*, جلا *jilā*.—(evenness) همواری *hamwārī*, چرب *yaksānī*.—(gentleness of speech) زبانی *charbī zabānī*.—(gentleness of manners) نزاکت *nazākat*, شیرینکاری *shīrīnkārī*.

**SMOTHER**, *vt., vi.* دم بستن *dam-b.*, خفه کردن *khaffa-k.*

**SMUGGLE**, *vt.* دزدیده بردن *duzdīda-b.*

**SMUGGLER**, *n.* سارق محضول سرکار *sāriki mahsūli sarkār*.

**SNACK**, *n.* حصه *hissa*.—(food) طعام *taʿām*.

**SNAPPLE**, *n.* دهان *dahāna*, لجام *lajām*.

**SNAIL**, *n.* حلزون *ḥalsūn*.

**SNAKE**, *n.* مار *mār*, حیه *hayya*.

**SNAP**, *vt., vi.* شکستن *shikastan*, گزیدن *gusīdan*.

SNARE, *n.* دام *dām*, کمند *kamand*, پابند *pāband*, زنجیر *zanjīr*.

SNARE, *vt.* کمند *kamand*, بدم گرفتن *badām-g.*, انداختن *kamand-a.*

SNARL, *vi.* غرش کردن *ghurriish-k.*, عف عف کردن *ghurridan*, عف عف *df df-k.*

SNARLING, *n.* غرش *df df*, عف عف *ghurriish*.

SNATCH, *vt.* با زور گرفتن *ba zūr-g.*, بدست گرفتن *badast-g.*, ربودن *rabūdan*.

SNATCH, *n.* گرفتن *girift*, کذب *kabz*.

SNEAK, *vi.* در رفتن *dar-r.*—(behave with meanness) زلات کردن *zalālat-k.*

SNEAKING, *a.* حقیر *hakīr*, فرومایه *farūmāya*, دایل *zālīl*, دون *dūn*.

SNEER, *vi.* طنز کردن *istiḥzā-k.*, استعزا *tanz-k.*

SNEER, SNEERING, *a.* طنز *tanz*, استعزا *istiḥzā*.

SNEEZE, *vi.* عطس زدن *atsā-z.*, عطسان *atsān-k.*

SNEEZE, *n.* عطس *ats*.

SNIP, *vt.* مقراض بریدن *mikrās-b.*

SNORE, *vi.* خر خر کردن *khurkhur-k.*, خره دادن *khurra-d.*

SNOUT, *n.* بینی *bīnī*, خرطوم *khartūm*.

SNOW, *n.* برف *barf*, تلج *salj*.

SNOW, *vt., vi.* برف ریختن *barf-r.*, تلج *salj-b.*

SNOWY, *a.* برفدار *barfdār*, مصلح *musallaj*.

SNUFF, *n.* مغز روشن *maghz ravshan*, سبوت *saūt*, نشوق *nushūk*. To take snuff, مغز روشن گرفتن *maghz ravshan-g.* The snuff of a candle, شمع *guli shamī*, سبوت *sari shamī*.

SNUFF, *vt., vi.* (a candle) گل شمع گرفتن *guli shamī-g.*—(draw breath by the nose) دم از بینی کشیدن *dam az bīnī-k.* To snuff at, سبوت گرفتن *sabuk-g.*

SNUFF-BOX, *n.* مسعط *musat.*

SNUFFERS, *n. pl.* گل گیر *gulگیر*, گل *gul*, تراش *tarāsh*.

SNUFFLE, *vi.* از بینی گفتن *az bīnī-g.*, غنم کردن *ghunna-k.*

SNUG, *a.* نهفته *nihufsta*, پنهان *pinhān*, لایق *lāyāk*, مناسب *munāsab*.

SNUG, *vi.* نهفتن *nihufstan*, مخفی بودن *makhfi-b.*

SO, *ad.* همچو *hamchu*, همچنین *hamchunīn*. So that, تکی *tāki*, حتمی *hattā*. Soso, معتدلانه *mudtadilāna*. So and so, اینقدر *fulān*. So many or much, چندان *in kadr*, چندان *chandin*. So long as, تا *tā*. So on, همچو *hamchunīn*.

SOAK, *vt., vi.* خیس اندیدن *khīsānīdan*, خربیدن *āgushtan*. To soak in, خربیدن *khizīdan*, بلع *balā-k.*

SOAP, *n.* صابون *sābūn*, صابج *zajt*.

SOAR, *vi.* بلند پرواز شدن *buland parwāz-sh.*، بریدن *parīdan*.—(rise) مطلع کردن *matlā-k.* بالا بر آمدن *bālā bar-ā.*

SOB, *vi.* زروغ زدن *furcāk-k.*، فراق کردن *zarūgh zadan*.

SOBBING, *n.* زروغ *zarūgh*، فغان *fighān*، گریه *gīrya*.

SOBER, *a.* هوشیار *parhīzgār*، هوشیار *hūshyar*، نا مست *nā mast*، نا سر خور *nā sar khūn*.

SOBER, *vt.* هوش باز آمدن *bā hūsh bāz-ā.*، از سر مستی باز گردانیدن *az sar mastī bāz-g.*

SOBERLY, *ad.* پرهیزانه *parhīzāna*، با هوشیاری *bā hūshyārī*.

SOBERNESS, SOBRIETY, *n.* هوشیاری *hūshyārī*، پرهیزگاری *parhīzgārī*، اعتدال *ttidāl*، زهد *zuhd*.

SOCIABLE, SOCIAL, *a.* همنشین *ham-nishīn*، همدم *musāhib*، صاحب *hamdam*.



SOCIABLY, *ad.* با صحبت *bā suhbat*, از الفت *az ulfat*.

SOCIALNESS, *n.* همگساری *ulfat*, همگساری *ghamgusārī*, صحبت *suhbat*.

SOCIALY, *ad.* بطریق *ba tarīqi* التفتات *iltifāt*, موانست *ba tauri muānasat*.

SOCIETY, *n.* مشارکت *suhbat*, مشارکت *mushārat*, رفاقت *rafākat*, موانست *muānasat*. To live in society, مشارکت *mushārat* ساختن *mushārat-s*.

SOCKET, *n.* پنداله *payāla*, خانه *khāna*, سوراخ *sūrākh*. The socket of the eye, چشم *chashm khāna*.

SOD, *n.* عزق *dzk*, کلوخ *kulūkh*.

SOFA, *n.* صفا *saffā*, تخت *muttakā*, تخت *takht*.

SOFT, *a.* نرم *narm*, ملایم *mulāyam*, نازک *nāzūk*. A soft voice, آواز آهسته *āwāzi āhista*.

SOFTEN, *vt., vi.* ملایم ساختن *mulāyim-s*, نرم کردن *narm-k.*, محکم کردن *mahk-k.*

SOFTLY, *ad.* ملایمانه *bā narmī*, ملایمانه *mulāyamāna*.—(not loud) آهسته *āhista*.—(by degrees) آهسته آهسته *āhista āhista*, قدم قدم *kadum ba kadam*. To read softly, با آهستگی خواندن *lā āhistagī-kh*. To speak softly, آهسته گفتن *āhista-g*.

SOFTNESS, *n.* ملایمت *mulāyamat*, نرمی *narmī*.

SOIL, *vt.* پلید کردن *ālūdān*, پلید کردن *palīd-k*, نجس کردن *najīs-k*.

SOIL, *n.* 1. (ground) زمین *zamīn*, خاک *khāk*, ارض *arz*. 2. (land, country) زمین *zamīn*, کشور *walāyat*, ولایت *kishwar*. 3. (manure) سرکین *sarkīn*.

SOJOURN, *vi.* مقام گرفتن *mukām-g*, اقامت *sakūnat-w.*, اقامت *ikāmat-k*.

SOJOURN, *n.* منزل *manzil*, مسکن *maskan*, سکونت *sukūnat*, اقامت *ikāmat*.

SOLACE, *vt.* تسلی کردن *tasallī-k.*, خاطر نواختن *dilāsāi-d.*, تسلی پذیرفتن *khātīr-n.*, تسلی *tasallī-p.*, تفرج کردن *tafarruj-k*.

SOLACE, *n.* دلای *dilāsāya*, خرمندی *khursandī*, تسلی *tasallī*, فرح *farah*, راحت *rāhat*.

SOLAR, *a.* آفتابی *āftābī*, شمس *shams*.

SOLDIER, *n.* جنگی *jangī*, سپاهی *sipāhī*, لشکر *lashkarī*. A gallant soldier, بهادر *bahādūr*, پهلوان *pahlwān*, غازی *ghāzī*.

SOLDIERLIKE, SOLDIERLY, *a.* سپاهیان *sipāhiyāna*, دلیرانه *dilerāna*.

SOLDIERSHIP, *n.* سپاهیکری *sipāhigārī*, نبرد آزمایی *nabard āzmāi*.

SOLDIERY, *n.* لشکر *lashkar*, سپاه *sipāh*, فوج *fauj*.

SOLE, *n.* تنها *tanhā*, یکانه *yagāna*, مفرد *mufrad*. The sole of the foot, کف پا *kafi pā*.

SOLELY, *ad.* فقط *fakat*, صرف *sarf*, خاص *khāss*.

SOLEMN, *a.* شکوهمند *shukūhmand*, با وقار *haybatwār*, عظیم *dzīm*, با وقار *bā wakār*.

SOLEMNITY, *n.* عید *īd*.—(gravity) شکوه *shukūh*, هیبت *shukūhmandī*, هیبت *haybat*.

SOLEMNIZE, *vt.* تعید کردن *taīd-k.*, عید *īd-n*.

SOLEMNLY, *ad.* بطور عید *ba tauri īd*.—(gravely) شکوهمندان *shukūhmandāna*, با هیبت *bā haybat*.

SOLICIT, *vt.* التماس کردن *iltimās-k.*, اقدام *darkhāst-k.*, درخواست کردن *ikdām-k.*, ابرام کردن *ibrām-k.*

To solicit assistance, مدد طلبیدن *madad-i*

**SOLICITATION**, *n.* التماس *iltimās*, نیازمندی *niyāz-mandī*, درخواست *darakhāst*, استدعا *istiduā*.

**SOLICITOR**, *n.* قانون دان *kānūn dān*, وکیل *wakīl*.

**SOLICITOUS**, *a.* نیازمند *niyāzmand*, متمنا *mutamanna*, آرزو مند *ārzū mand*, متفکر *mutafakkir*.

**SOLICITOUSLY**, *ad.* آرزو مندانه *ārzū-mandāna*, نیازمندانه *niyāzmandāna*, آرزو *bā ārzū*.

**SOLICITUDE**, *n.* آرزومندی *ārzūmandī*, اندیش *andīsha*.

**SOLID**, *a.* منجمد *munjamid*, سخت *sakht*, قوی *kawī*.—(firm) مستحکم *musṭahkim*, استوار *ustuwār*.—(real, true) حقیقی *hakīkī*, ذاتی *zātī*. Of solid judgment, قوی طبع *kawī tabi*.

**SOLIDNESS, SOLIDITY**, *n.* انجماد *injimād*, استواری *bastagī*, بستگی *ustuwārī*.—(certainty) حقیقت *hakikat*.

**SOLIDLY**, *ad.* با استواری *bā ustuwārī*, یقیناً *muhkaman*.—(truly) یقیناً *yakīnan*, با حقیقت *bā hakikat*.

**SOLITAIRE**, *n.* گوشه نشین *gūsha nishīn*, صحرانشین *sahra' nishīn*.

**SOLITARILY**, *ad.* در خلوت *dar khilwat*, تنها *tanhā*.

**SOLITARINESS, SOLITUDE**, *n.* تنهایی *tanhāi*, خلوت *khilwat*, یگانگی *yakā-nagī*.—(lonely place) ویرانه *wayrāna*, بیابان *biyābān*.

**SOLITARY**, *a.* خلوتنشین *tanhā*, خلوت *khilwat* نشین *nishīn*, مجرد *wāhid*, واحد *mujarrad*.

**SOLITUDE**, *n.* تنهایی *khilwat*, خلوت *tanhāi*, وحدت *wahdat*.

**SOLSTICE**, *n.* راس السرطان *rās al-sarṭān*.—(summer) راس الجدی *rās al-jadī*.

**SOLUBILITY**, *n.* قابلیت گداز *kābiliyat gudāz*, آب شدنی *āb shudnī*.

**SOLUBLE**, *a.* قابل گداز *kābili gudāz*, آسان *āsāni* حل *hall*.

**SOLUTION**, *n.* گداز *gudāz*, حل *hall*, زوب *zaub*.—(of doubt or difficulty) دفع شبیهت *halli mushkil*, دقت *daft* shubhat.

**SOLVE**, *vt.* آشکاره *kushādan*, آشکارا کردن *āshkāra-k*, تعریف ساختن *tuārīf-s.*, حل کردن *hall-k*.

**SOLVENCY**, *n.* قوت ادا *kuwati adā*, کفالت *kābiliyat* گزاریش *guzārish*.

**SOLVENT**, *a.* قابل ادا *kābili adā*.

**SOME**, *a.* چندی *chand*, بعضی *badzī*, قدری *kadrī*. Some one, somebody, بعضی *badzī*, کسی *kasī*, شخصی *shakhsī*. Somehow, به چه *ba wajhī*.

**SOMETHING, SOMEWHAT**, *n.* چیزی *chizi*, شئی *shī*.—(in some degree) اند *takrībān*, تقریباً *ind*.

**SOMETIME**, *ad.* قبل ازین *waktī*, وقت *kabl azīn*.

**SOMETIMES**, *ad.* گاه گاه *gāh gāh*, بعضی *badzī* *wakt*, گاهی *gāhī*.

**SOMEWHAT**, *n.* قدری *kadrī*, برخی *birikhī*, چیزی *chizi*.

**SOMEWHERE**, *ad.* بجای *ba jāya*.—(else) دیگر *ba jāi digar*.

**SOMEWHILE**, *ad.* زمانی *zāmānī*, یکباره *yakbār*.

**SOMNIFEROUS**, *a.* خوابناک *khābnāk*.

**SOMNILOQUIST**, *n.* سخن گوی در خواب *sukhn gūi dar khāb*.

**SON**, *n.* فرزند *ibn*, پسر *bin*, پسر *pisar*, والد *walad*. The eldest son, فرزند بزرگ *ibni akbar*. A younger son, فرزند کوچک *farzandi kūchak*. A legitimate son,

- زاده *halāl zāda*. An illegitimate son, حرام زاده *harām-zāda*. An adopted son, پسر خورده *pisari khānda*, ولادۀ *walad du'l mutabanna*. An only son, ابن الواحد *ibnu'l wāhid*. A son's son, نواسه *nawādei pisari-na*. A daughter's son, نواسه دخترینه *nawādei dukhtarina*. Oh son! ای جان *aya jāni pūlar*. Having no son, پدر بی فرزند *bi farzand*.
- SONG, *n.* سرود *surūd*, نغمه *naghma*, نوا *nawā*, ترانه *lahn*, ترانه *tarāna*. Belonging to song, سماعی *samāi*. A funeral song, مرثیه *marṣiya*. To sing a song, سرود کردن *surūd-k.*, نواختن *nawākhtan*, سماع کردن *simād-k.*
- SON-IN-LAW, *n.* داماد *dāmād* (pl. دامادان).
- SONNET, *n.* غزل *ghazal*.
- SONOROUS, *a.* صدای *sidā dah*, بلند آواز *buland āwāz*.
- SOON, *ad.* جلد *jald*, زود *zūd*, فی الفور *fil'faur*, العجل *ala'l ta'jil*. As soon as, هرگاه که *har gāh ke*. Not soon, دير *der*, نا زود *nā zūd*.
- SOOT, *n.* دوده *dūda*, سواد *sawād*.
- SOOTHE, *vt.* تسلی کردن *tasallī-k.*, دلاسا *dilāsā-k.*, خاطر نواختن *khātir-n.*, آسودن *āsudan*.
- SOOTHSAY, *vi.* فال گفتن *fāl-g.*, غایب *ghāyib-g.*, طالع دیدن *tālt-d.*
- SOOTHSAYER, *n.* فالگو *fālgū*, کاهن *kāhin*, طالع بین *iālt bin*.
- SOOTY, *a.* آلود دوده *dūda ālūd*, پر دود *pur dūd*.
- SOP, *n.* لکمه *lukma*.
- SOPHISM, *n.* تصوف *tasawwuf*.
- SOPHIST, *n.* اهل تصوف *ahli tasawwuf*, صوفی *sūfi*.
- SORCERER, *n.* جادوگر *jādūgar*, ساحر *sāhir*.
- SORCERESS, *n.* زن جادوگر *zanī jādūgar*, ساحره *sāhira*.
- SORCERY, *n.* جادو *jādū*, سحر *sīhr*.
- SORDID, *a.* نامعکار *tamēkār*, ناگس *nākas*, فرومایه *farūmāya*, پلیدی *palid*.
- SORDIDNESS, *n.* نامعکاری *tamēkāri*, حقارت *hakārat*, پلیدی *palidi*.
- SORE, *a.* ریش دار *rīshdār*, خسته *khasta*.
- SORE, *n.* ریش *rīsh*, جراحت *jarāhat*, زخم *zakhm*.
- SORE, SORELY, *ad.* بشدت *bā shiddat*, با رنج و الم *bā ranj u alam*.
- SORENESS, *n.* جراحت *jarāhat*, درد *dard*, مجروحی *majrūhi*.
- SORROW, *n.* اندوه *andūh*, غم *gham*, دلگیری *dilgīrī*, پشیمانی *pashimāni*, توبه *tauba*.
- SORROWFUL, *a.* اندوه گین *andūh gīn*, ملول *malul*, غمگین *gamgīn*, دلگیر *dilgīr*, حزین *hazīn*.
- SORRY, *a.* نادیم *nādim*, پشیمان *pashīmān*, غم *gham*, غم پر انوس *pur afsūs*.
- SORT, *n.* نوع *naw*, جنس *jins* (kind), کیفیت *kayfiyat*, قسم *kism*.—(quality), وجه *waja*, صفت *sifat*.—(manner), مذوال *minwāl*.—(class), طایفه *tāifa*, سبک *silk*.
- SORT, *vt., vi.* (separate into classes) ترتیب *rakm-k.*—(arrange) کردن *tartib-k.*—(suit) مناسب شدن *munāsab-sh.*, موافق بودن *muwāfak-b.*
- SORTIE, *n.* هجوم *hujūm*, حمله *hamla*.
- SOT, *n.* می خور *bāda parast*, باده پرست *maya khur*.
- SOT, *vt.* باده پرست بودن *bāda parast-b.*
- SOUL, *n.* جان *jān*, (روح) *rūh*, (pl. ارواح) *rangān*, روان *nafa* (pl. انفس) *shakhs*, (individual) شخص *farad*, تن *tanūmand*.—(right) صحیح *sāhīh*,

دوست *duyusht*.—(free 'from blemish)  
بی عیب *bī ayb*. A man of sound  
judgment, اهل بصیرت *ahli basīrat*,  
دکلمند *dklmand*.

SOUND, *n.* صوت *awāz*, صدا *sida*, صوت  
*saut*, آهنگ *ahang*.

SOUND, *vt., vi.* صوت *awāz-k.*, آواز کردن  
بازگ *saut-k.*, صدا کردن *sida-k.*, بازگ  
زدن *bāng barz*. To sound an instru-  
ment, نواختن *nawākhtan*, زدن *zadan*.  
—(try the depth) انداز کردن *andāza-k.*

SOUNDLY, *ad.* با نندرسستی *bā tandu-  
rustī*, با خوشی *bā khūshī*.—(truly)  
راستانه *rāstāna*, حقیقتاً *hakikatam*.

SOUNDNESS, *n.* بی عیبی *bī ābī*,  
تندرستی *tandurustī*.—  
(truth) حقیقت *hakikat*, راستی *rāstī*.

SOUP, *n.* شوربا *shūrbā*, آشپز *ābjūsh*.

SOUR, *a.* ترش *tursh*, حامض *hāmiz*.  
Very sour, بسیار ترش *bisayār tursh*.

SOUR, *vt., vi.* تیز *turgh-k.*, ترش کردن  
آزار بآوردن *tez-k.*—(make uneasy)  
آزار دادن *muztarīb-k.*

SOURCE, *n.* مصدر *masdar*, سر *sar*.—  
(fountain) چشم *chashma*.

SOURLY, *ad.* ترشانه *turshāna*, "حامض"  
*hāmizan*.

SOURNESS, *n.* حموضت *turshī*, ترشی  
*hamūsat*.—(of temper) دُرُشعی *durushī*,  
تندی *tundī*.

SOUTH, *n.* جنوب *junūb*. South-east,  
*junūb shark*. South-west,  
*junūb gharb*.

SOUTHERN, *n.* جنوبی *junūbī*.

SOVEREIGN, *n.* شاه *shāh*, سلطان *sultān*,  
شاهنشاه *shāhīnshāh*.

SOVEREIGN, *a.* اعظم *adham*, اکبر *akbar*,  
اکرم *akram*, بلند *buland*, عالی *ālī*,  
اکرام *akram*.

SOVEREIGNTY, *n.* استقلال *istīqlāl*,  
سلطنت *riyāsat*, داورى *dāwarī*,  
حکومت *hukūmat*, saltanat.

SOW, *n.* خوک ماده *khūki māda*, گراز  
*gurāz*.

SOW, *vt., vi.* کاشتن *kishtan*, کاشتن  
*kāshān*, زرع کردن *zart-k.*

SOWER, *n.* کشتکار *kishtkār*, مزارع *masār*.

SOWN, *a.* کاشیده *kāshīd*, مزرعه *masrūd*.  
A sown field, کشت *kisht*, زرع *zart*,  
کشت زار *kisht zār*.

SPACE, *n.* فاصله *fāsila*, وسعت *wasāt*,  
فاصله *farākhi*, مقدار *mikdār*. A space  
of time, عرصه *drsa*, مدت *muddat*.  
A long space of time, مدت مدید  
*mudlati madīd*. A short space of time,  
زمانه *zamāni kalīl*. The space of  
a month, یک ماه *drsaī yak māh*.  
A space of interval, فاصله *fāsila*,  
فاصله *masāfat*, اذنا *asnā*.

SPACIOUS, *a.* وسیع *wasīd*, پهن *pahn*,  
کشاده *kushāda*, فراخ *farākhi*. A spacious  
space, جای کشاده *jāī kushāda*,  
عرصه *drsa*, میدان *maydān*.

SPACIOUSNESS, *n.* کشادگی *kushādagi*,  
وسعت *wasāt*, فضا *fas-hat*.

SPADE, *n.* بیل *bīl*, مسحات *miq-hāt*.

SPAN, *n.* وجب *wajab*, تابش *tābīsh*,  
بدست *badast*.

SPAN, *vt.* وجب کردن *wajab-k.*, شبر کردن  
*shibr-k.*

SPARE, *vt., vi.* [use frugally] امساکت  
*imsāk-k.*, نگاه داشتن *nigāh-d.*,  
خرچ قلیل ساختن *kharchi kalīl-s.*—  
(show mercy) معاف کردن *muāf-k.*,  
عفو کردن *marhamat-n.*, بخشیدن *bakhsīdan*,  
*afu-k.*

SPARE, *a.* کم عدد *kalīl*, کم *kam*,  
ندارد *nā kadr*.—(super-  
fluous) زیاده *ziyāda*, زاید *zāid*.—(lean)

لَافِ *lāghir*, کم گوشت *kam gusht*.  
 SPARKING, *a.* پرهیزگار *parhizgār*,  
 کم *bakhtil*.—(scarce) کم *kalil*, کم  
*kam*.—(frugally) کم *bā*  
*kharchi kalil*. — (not abundantly)  
 کم *ghayri kasrat*.

SPARK, *n.* آتش *ātish* اِخْگَر *akhgar*,  
*pāra*.

SPARKLE, *n.* لامع *lamā*, درخش *dirakhsh*.

SPARKLE, *vi.* درخشیدن *dirakhshidan*,  
 تافتن *taftan*, لامع کردن *lamt-k*.

SPARKLING, *a.* درخشان *dirakhshān*,  
 تابان *tābān*.

SPARROW, *n.* کُنْجِشْک *kunjishk*, عصفور  
*asfūr*. The chirping of a sparrow,  
 چاو چاو *chāw chāw*.

SPASM, *n.* تَعرَس *tads*, پیچش *pechish*,  
 تشنج *tashannuj*.

SPATTER, *vt.* (defame) ناس کردن  
*nāmūs-k*, بدنام دادن *badnām-d*.—  
 (with dirt) از چرک پاشیدن *az chark-p*.

SPATULA, *n.* مَرْهَم کش *marham kash*.

SPEAK, *vt., vi.* گفتن *guftan*, کلام کردن  
*kalām-k*, حرف *khitāb-k*, خطاب کردن  
*harf-z*, مکالمه کردن *makālama-k*,  
 سخن راندن *sakhun-r*. To speak clearly,  
 صاف گفتن *sāf-g*.

SPEAKABLE, *a.* لسان دار *guftanī*, گفتنی  
*lisāndār*.

SPEAKER, *n.* گوینده *guyanda*, معکلم  
*mutakallim*, سخن ران *sakhun rān*.

SPEAR, *n.* نیزه *nayza*, سَنان *sinān*, پیکان  
*paykān*.

SPEARMAN, *n.* نیزه باز *neza.bāz*, رامج  
*rāmih*.

SPECIAL, *a.* خاص *makhṣūs*, ممتاز  
*khāṣ*, مستقل *mustakill*.—(excellent)  
 فاضل *fāsil*, نادر *nādar*, شریف *sharīf*.

Special favour, العفایات *ʿitīfātī*  
*makhṣūs*. A special train, عراند مخصوص  
*arābai makhṣūsa*.

SPECIALLY, *ad.* مستقلاً *mustakillan*,  
 علی الخصوص *ala'l khusūs*, خاص  
*khāṣa*, خصوصاً *khasūsan*.

SPECIALTY, SPECIALITY, *n.* خصوصیت  
*khusūsiyat*, استقلال *istiklāl*, تخصیص  
*takhṣīs*.

SPECIES, *n.* قسم *kism*, نوع *nau*, نوع  
*jins*. Species and genus, نوع و  
*nau wa jins*. Of the same  
 species, هم جنس *ham jins*. Different  
 species, متناسف *ajnāsi*  
*mukhtalif*.

SPECIFIC, *a.* نوعی *nauī*, خاص *khāṣ*,  
 مخصوص *makhṣūs*. Specific gravity,  
 وزن مخصوص *wazni makhṣūs*.

SPECIFICALLY, *ad.* از روی جنس *as*  
*rūi jins*, مخصوصاً *makhṣūsan*.

SPECIFICATION, *n.* تفریق *tafrik*, حد  
*hadā*, تفصیل *tafsīl*, تشخیص  
*tashkīṣ*.

SPECIFY, *vt.* تعیین کردن *taayun-k*,  
 بیان کردن *takhṣīs-k*, بیان کردن  
*bayān-k*.

SPECIMEN, *n.* نمونه *namūna*, کارنامه  
*kār nāma*, مثال *misāl*, نمودج  
*namudaj*.

SPECIOUS, *a.* ظاهر حال *zāhir hāl*,  
 خوشنما *khushnumā*.

SPECIOUSLY, *ad.* با ظاهر خالی *bā*  
*zāhir hālī*, مستحسنانه *mustahsanāna*.

SPECK, SPECKLE, *n.* نقطه *nukta*, داغ  
*dāgh*, لکه *lakka*, عیب *ayb*.

SPECK, SPECKLE, *vt.* داغ دار کردن  
*dāgh-dār-k*, لکه دار کردن  
*lakka-dār-k*.

SPECTACLE, *n.* تماشا *tamāshā*, منظر  
*manzar*, آواره *āwāza*.

SPECTACLES, *n.* چشمه *chashma*, عینک  
*ainak*.

SPECTATOR, *n.* ناظر *nāzir*, بیننده  
*binānda*, مشاهد *mushāhid*, تماشاگر  
*tamāshagār*.

SPECTRE, *n.* خیال *khayāl*, وِغْه *wigha*,  
 سایه *sāya*, اِفریت *ifrīt*.

**SPECULATE**, *vi.* اندیش کردن *andīsha-k.*,  
تأمل کردن *khiyāl-k.*, تامل کردن  
*tammul-k.*, ملاحظه کردن *mulāhaza-k.*

**SPECULATION**, *n.* اندیش *andīsha*,  
تصور *khiyāl*, خیال *mulāhaza*, ملاحظه  
*tasawwur*.—(scheme) مقصد *maksad*,  
غرض *gharas*.

**SPECULATIVE**, *a.* متفکر *mutafakkir*,  
متخیل *sāhibi andīsha*, صاحب اندیش  
*mutakhayyul*. وهمی *wahmī*. The  
speculative sciences, معارف معنویه  
*maārifī madnawīya*.

**SPECULATIVELY**, *ad.* با اندیش *bā*  
*andīsha*, خیالاً *khiyālāna*.

**SPECULATOR**, *n.* اهل ملاحظه *ahli*  
*mulāhiza*, صاحب اندیش *sāhibi*  
*andīsha*, تاجرات پیشه *tijārat pēsha*,  
معامله دان *muāmala dān*.

**SPECULUM**, *n.* مرآت *marāt*, آئینه *āina*.

**SPEECH**, *n.* گفتار *zabān*, سخن *guftār*,  
کلام *kalām*, سخن *sakhun*, تکرار *takrīr*,  
بیان *bayān*. A part of speech, کلمه  
*kalama*, جز کلمه *juzi kalām*. Softness  
of speech, رخامت *rakhāmat*. Slow of  
speech, بطی الکلام *batī'ul kalām*.

**SPEECHLESS**, *a.* بی سخن *bī sakhun*,  
بی زبان *bī zabān*.

**SPEED**, *vt., vi.* شتاب کردن *shitāb-k.*,  
سرعت نهولن *tadājil-k.*, تعجیل کردن  
*surdāt-n.*—(make prosperous) بخشدیار  
کردن *bakhtyār-k.*, فرخنده کردن  
*farkhunda-k.*

**SPEED**, *n.* شتاب *shitāb*, زودی *zūdī*,  
سرعت *surdāt*, تیز *tes kāmī*,  
عجلت *ajlat*. To ride at full speed,  
اسب با *tnān rīz-k.*, عیان ریز کردن  
*āsp bā chustī-r.*

**SPEEDILY**, *ad.* زودی *bā zūdī*, شتابان  
*shitābāna*, عجله *ajlat tajil*,  
سرعاً *ala'l faur*, "سرعاً" *surdātan*.

**SPEEDY**, *a.* جلد *jald*, زود *zūd*, شتابان  
*shitābān*, سریع *sarī*, تند *tund*, تیز *tez*.

**SPELL**, *n.* افسون *afsun*, جادو *jādū*,  
سحر *sihr*.

**SPELL**, *vt., vi.* تہجی کردن *tahajji-k.*,  
املا کردن *imlā-k.*—  
(charm) افسون کردن *afsun-k.*

**SPELLING**, *n.* املا *imlā*, تہجی *hijā*.

**SPEND**, *vt., vi.* (consume) ضایع کردن  
*zāi-k.*, تلف کردن *talaf-k.*—(wear out)  
مٹل کردن *kharch-sh.*, شدن  
*mutalaf-b.* To spend money, خرچ  
کردن *kharch-k.*, صرف کردن *sarf-k.*

**SPENDTHRIFT**, *n.* فضول خرچ *fuzūl*  
*kharch*, مصرف *musrif*.

**SPERM**, *n.* آب منی *ābi manī*.

**SPHERE**, *n.* دایره *gūi*, کره *kura*,  
سمیہ *dāira*, مقام *mukām*,—(celestial)  
سیہر *sipīhr*.

**SPHERICAL**, *a.* کُرہ آسا *kura āsā*,  
مکور *mudawwir*.

**SPHINX**, *n.* ابو الهول *abu'l haulā*,  
هنگا *ānkā*.

**SPICE**, *n.* مصالح *masāla*.

**SPICE**, *vt.* مصالح دادن *masāla-d.*, معطر  
کندن *mua'ttar-s.*

**SPIDER**, *n.* عنکبوت *ānkabūt*, کھول  
*kahwal*. A spider's web, عنکبوت  
*pardai ānkabūt*. To spin a web as a  
spider, تزییدن *tanīdan*.

**SPIKE**, *n.* میخ دراز *mekhi darāz*,  
مسمیہ *darāz*, کلن *mismīri kalān*.

**SPIKE**, *vt.* میخ دراز نصب کردن *mekhi*  
*darāz naab-k.*

**SPIKENARD**, *n.* سنبُل ہندی *sumbuli*  
*hindī*, سنبُل الطیب *sumbul u'ttib*.

**SPILL**, *vt., vi.* ریختن *rikhtan*, افشاندن  
*afshāndan*.

**SPIN**, *vt., vi.* رشتن *rishtan*, تافتن  
*tāftan*. To spin out, تطویل کردن  
*tatwīl-k.*

کشیدن *ba dardat-k.* To spin  
out a discourse, گزافه کردن  
*tatwili kalām-k.*

SPINAL, *a.* مهره پیوند *muhri paywand,*  
بند کفایت *kanāt mansūb.*—(spinal  
cord) نخاع *nukhā.*

SPINDLE, *n.* دوک *dūk,* مغزل *mighzal.*

SPINE, *n.* حرز الظهر *hirz u'z zahr,* کفایت  
*kanāt,* پشت مهره *pusht muhra.*

SPINNER, *n.* تافنده *tāfanda,* مغزل  
*mughtazil.*

SPINNING, *a.* چرخ زنی *charkh zani,*  
غزل *ghazl,* دوک ریسی *dūk-risi.*

SPIRAL, *a.* پیچدار *pechdār,* لوبی *lūbi.*

SPIRALLY, *ad.* پیچ در پیچ *pech dar pech.*

SPIRE, *n.* منار *manār,* سر *sar.*

SPIRIT, *n.* 1. (soul) روح *rūh,* جان *jān,*  
نفس *nafs,* روان *rauān.* 2. (breath)

دلوری *dam,* نفس *nafs.* 3. (courage) دلوری  
*dilāwarī,* مردانگی *wardānagi.*

4. (magnanimity) شجاعت *shujādt,*  
همت *himmat.* 5. (habit, 'constitution)

طبع *tabi,* مزاج *mizāj.* 6. (genius, wit)

مدرکت *kūwati madrakat,*

مهارت *mahārat.* The Holy Spirit.

*rūh allā.* روح القدس *rūhu'lkade,*

The vital spirit, روح حیاتی *rūhi*

*hayātī.* The animal spirits, روح حیوانی *rūhi haywānī.*

7. (activity) چسبندگی *chusti,* تیزی *tezi.*

8. (essence) خلاصه *khulāsa,* مطلب *matlab.*

The spirit of

vitriol, روح اعظم *rūh adīm.* 9. (liquors)

خمر *khamr,* شراب *sharāb,* مایه *mayā.*

10. (apparition) صورت و همی *surati*

*wahmī.* 11. (turn of mind) طبعیت

*tabi'at.*

SPIRIT, *vt.* جان دادن *dān,* دلیر کردن *dīlār-k.*

*jān-d.,* جان جرات *jurāt-d.*

SPIRITED *a.* دلور *dilāwar,* بهادر *bahādur,*

دند دل *zinda dil.*

SPIRITLESS, *a.* شور دل *bi-jān,* دل  
*shutar dil,* دل ناز *bis dil,* نامرد *nāmard.*  
—(dejected) تنگدل *tang dil,* تیره دل  
*tira dil.*

SPIRITUAL, *a.* روحانی *rūhānī,* نفسانی  
*nafsānī,* غیبی *ghāibī,* باطنی *bāṭinī,*  
پاک *pāk.*

SPIRITUALITY, *n.* روحانیت *rūhānīyat,*  
نفسانیت *nafsānīyat.*

SPIRITUALLY, *ad.* با روحانیت *bā rūhā-*  
*niyat,* مقدس *mukaddas.*

SPIRITUOUS, *a.* روحانی *rūhānī.*—  
(active) تند *tez,* تند *tund.*

SPIRY, *a.* پیچدار *pechdār,* منار آسا  
*minār āsa,* پیچدار *pechdār.*

SPIT, *n.* (for roasting) سببخ *sikh,*—(from  
the mouth) تف *tuf,* لعاب دهان *luābi*  
*dahn.*

SPIT, *vt., vi.* (eject from the mouth),  
تف زدن *tuf-z.,* دهان افکندن *dān*  
*dahan-a.,* تف بر آوردن *tuf bar-a.*

SPITE, *n.* بدخواهی *bad khāhī,* کینه  
*kīna,* بدی *badī.* In spite of, با وجود *bā*  
*vajūd,* نهایت الامر *nihāyatul amr.*

SPITE, *vt.* بدخواهی *bad khāhī,* کینه گرفتن  
*kīna-g.,* بد نمودن *bad khāhī-n.*

SPITEFUL, *a.* بدخواه *bad khāh,* کینه کش  
*kīna kash,* بد اندیش *bad andīsh.*

SPITEFULLY, *ad.* بدخواه *ba wājai*  
*bad khāh,* با کین *bā kīn.*

SPITEFULNESS, *n.* کینه روی *kīna warī,*  
بدخواهی *bad khāhī.*

SPITTLE, *n.* تف *tuf,* دهان *dān,* لعاب *la'āb.*

SPLASH, *vt.* پاشیدن *pāshīdan,* ترویح  
*tarāshah-k.*

SPLEEN, *n.* طحال *tihāl,* (pt. طحال) —  
(melancholy) سردا *sarāda,* دلخیزی  
*dilfigāri.*—(anger) خشم *khushm,* غصه  
*ghussa.*

SPORT, *vi.*, *vi.* بازی کردن *bāzi-kardan*, بازیچه *bāzi-chak*,  
 باس *bās*, ساختن *bāzichak*, شکار کردن *shikār-kardan*,  
 میزد کردن *sayd-kardan*.

SPREAD, *n.* (extent) امتداد *imtidād*,  
افرازی *afraēi*.—(expansion) بسط *bast*.



(شسترده) *gustardagt*.—(as a carpet) کشتاده *mafrūsh*.—(as wings) افشاندۀ *afshānda*, منتشر *muntashir*.—(published) ماشهور *mashhūr*, پیدا شده *payadā shuda*.

SPRIG, *n* شاخچه *shākhcha*.

SPRIGTLINESS, *n* انبساط *imbisāt*, زبوكي *shādmānī*, نشاط *nishāt*, زیرکي *zīrakī*.

SPRIGHTLY, *a* زبوت *shādmān*, چالاک *chālāk*, مسرور *masrūr*.

SPRING, *n*. 1. (season) فصل بهار *fasli bahār*, ربیع *rabīd*. 2. (instrument) چشمه *kamāncha*. 3. (fountain) چشمه *chashma*, ینبوع *yambū*. 4. (leap) جست *jast*, رقص *rake*. 5. (elasticity) جهیدگی *jahīdagī*, دمداری *damdārī*. 6. (origin) مصدر *masdar*, اصل *asl*.

SPRING, *vt., vi.* چشمه بر آمدن *chashma bar-ā*, صادر شدن *sādir-sh*. To spring up, طلوع کردن *zahūr-k*, ظهور کردن *zūlūd-k*.—(as plants) رستن *rustan*, جهیدن *nāshī-gh*.—(leap) جهیدن *jahīdan*, جستن *jastan*. To spring from ancestors, از اصل آمدن *az asl-ā*. To spring from a cause, موجب داشتن *mūjab-d*. To spring game, نخچیر *nakhchīr-ā*. To spring a leak, رخنه دار شدن *rakhna dār-sh*.

SPRINKLE, *vt., vi.* افشاندن *afshāndan*, پاشیدن *pāshīdan*, ریختن *rīkhtan*. To sprinkle a house with water, نسج کردن *nus-k-k*. To sprinkle with sugar, شکر ریز *shakar riz-k*.

SPROUT, *vi.* روئیدن *rustan*, روئیدن *rūtdan*.

SPROUT, *n* شاخه *shākha*, نشاء *nashā*.

SPUR, *n* همیز *mihmiz*, خار *khār*. The spur of a cock, همیز خروس *mahmizi kharūs*, ناخن خروس *nākhuni kharūs*. To spur a horse, همیز زدن *mahmiz-z*.

SPUR, *vt.* همیز زدن *mahmiz-z*.—(incite) برانگیختن *bar-a*.

SPURIOUS, *a* (not genuine) ملک *mīk-allad*, لبا سي *libāsi*.—(illegitimate) حرام *harām*. A spurious son, حرامزاده *harāmzāda*, ولد زنا *waladī zinā*.

SPURN, *vt., vi.* پا زدن *pā-z*, لک زدن *lakad-z*, سپردن *sipuradan*.—(reject with contempt) با اهانت رد کردن *bā ihānat radd-k*, طعن و مدست زدن *tana u mazammāt-z*.

SPY, *n* راز جو *rāz-jū*, جاسوس *jāsūs*, خبر جو *khābar-jū*. To play the spy, جاسوسي کردن *jāsūsi-k*.

SPY, *vt.* نظر کردن *nazar-k*, دیدن *dīdan*, جاسوسي کردن *nigrīstan*, نگر بستن *jāsūsi-k*.

SQUAB, *n* (newly hatched) پی و بال *bī par u bāl*.—(short of stature and thick) کوتاه قد *kutāh kadd*.

SQUABBLE, *vi.* دروغا کردن *ghaughā-k*, نزاع کردن *nizā-k*, سدیزه ساختن *sitīza-s*.

SQUABBLE, *n* دروغا *sitīza*, سدیزه *ghaughā*, منازعت *munāzād*, فتنه *fitna*, نزاع *nizā*.

SQUADRON, *n* حلقه *jamādt*, جماعت *halka*.—(of horse) رساله *risāla*.—(of ships) جمیعت جہاز *jamīdti jehāz*.

SQUALL, *vi.* غریو زدن *gharīv-z*, اوله *walwala-k*, فریاد زدن *faryād-z*.

SQUALL, *n* فریاد *gharīv*, غریو *faryād*. A squall of wind, تند باد *tund bād*.

SQUANDER, *vt.* تلف کردن *talaf-k*, ضایع کردن *stīf-k*, بر باد دادن *barbād-d*.

SQUANDERER, *n* مبدّر *mubazzir*, مستف *mustīf*.

SQUARE, *a* چهار گوشه دار *murabbī*, مربع *chehār gushadār*, مکعب *mukabb*.—(square root) جذر *jazr* (pl. جذور).

- (figure) چهار چار *chehār jānib*, چار چار *chehār jānib*, گوشه *chehār gūsha*.
- SQUARE, *n.* میدان چهار جانب *may-dāni chehār jānib*.
- SQUARE, *vt.* مربع کردن *murabbī-k.*, چهار گوشه کردن *chehār gūsha-k.*
- SQUASH, *n.* انهداگي *ufīdāgi* i *nāgihāna*.
- SQUASH, *vt.* سحق نمودن *sakh-n.*, کوفتن *kūftan*.
- SQUEAMISH, *a.* نارکت طبع *nufūr*, نفور *nāsuk tabt*.
- SQUEAMISHNESS, *n.* لطیف مزاجي *latif misājī*.
- SQUEEZE, *vt., vi.* انشردن *afshurdan*, فشاردن *fishārdan*.
- SQUINT, *vt.* بکجی دیدن *ba kajī-d.*, از گوشه چشم نظر کردن *az gūsha chashm nasar-k.*, احوال شدن *ahwal-sh.*
- SQUINT, *n.* کج بینی *kaj bin*, کج چشم *kaj chashm*, Squint-eyed, احوال *ahwal*, کج بینی *kaj bin*.
- SQUIRREL, *n.* موش پرده *mūshi paranda*, سنجاب *sanjāb*.
- STAB, *vt., vi.* خنجر زدن *khanjar-s.*, خستن *khashtan*.
- STAB, *n.* زخم از نوک خنجر *zakhm az nauki khanjar*.
- STABILITY, *n.* پایداری *karār*, قرار *karār*, استواری *ustuwārī*, پایداری *pāydārī*.
- STABLE, *n.* اصطبل *istabal*, آخور *ākhūr*, طویله *tauila*.
- STABLE, *a.* Vide, STEADY, FIRM.
- STACK, *n.* توده *tūda*, انبار *ambār*, خرمن *khirman*.
- STACK, *vt.* انبار کردن *tūda-k.*, توده کردن *ambār-k.*
- STAFF, *n.* چوب دستی *chūb dastī*, عصا *dasā*, سردست *sardastā*.
- STAG, *n.* آدوی نر *āhūi nar*, بارو *bāzu*, گوزن *gawzan*.
- STAGE, *n.* تماشا گاه *tumāshā gāh*, مظهر *mūzhar*.—(a resting place) فرود گاه *farūd gāh*, منزلگاه *manzalgāh*.—(a step) درجه *daraja*, طبقه *tabaka*. In every stage, درجه *bahar daraja*. Stage-player, بازیگر *bāzīgar*, ناکال *nakkāl*.
- STAGGER, *vt., vi.* افتادن و خیزان رفتن *uftān u khizān-r.*, چمبیدن *jumbidan*.—(begin to lose courage) ترسان گشتن *tarsān-g.*—(to be struck with doubt) عاجز شدن *hayarān-sh.*, عاجز شدن *ājiz-sh.*
- STAGNANT, *a.* نا روان *nā rawān*, بی استعداده *nā jiryān*, ایستاده *istāda*, آب جنبه *bī jumbish*. Stagnant water, آب ایستاده *ābi istāda*, معفن *mutadffin*.
- STAGNATE, *vi.* ایستادن *istādan*, نا روان شدن *nā rawān-sh.*
- STAGNANCY, STAGNATION, *n.* نا روانی *nā rawānī*, توقف *istādagi*, ایستادگی *istādagi*, تاراجکوف *tarajakkuf*.
- STAIN, *n.* داغ *dāgh*, لکه *lakka*, عیب *āyib*, آلاینه *ālāyish*.
- STAIN, *vt.* لکه کردن *ālūdān*, آلودن *lakka-k.*, داغدار کردن *dāghdār-k.*
- STAINLESS, *a.* بی عیب *bī āyib*, داغ *dāgh*, پاک *pāk*.
- STAIR, *n.* زین *nardubān*, زین *zina*, درجه *daraja*. The step of a stair, پایه *pāya*, درجه *daraja*. Stair case, پله *pilla*, مدرج *madraj*.
- STAKE, *n.* میخ *mekh*, میسمار *miismār*, واتاد *watad*. A stake at play, شرط *shart*, رهن *rahn*.
- STAKE, *vt.* رهن ساختن *girān-k.*, گرو کردن *rahn-s.*
- STALE, *a.* کهنه *kuhna*, نا تازه *nā tāza*. Stale victuals, شبدیه *shabīna*.

STALENESS, *n.* کهنگی *kūhnagī*, بوسیدگی *bustidagī*.

STALK, *vi.* خرامیدن *kharāmīdan*, خرامان *khurāmān-sh.*

STALK, *n.* (of a plant) ساق *sāk*, گلبن *gulbun*. A stalk of corn, نایزه *nāiza*, خوشه *shākha*.—(of a grape) *khusha*.

STALL, *n.* ستوردان *saturdān*, آخور *ākhūr*. A bench on which goods are exposed for sale (تخته *takhta*, دکانچه *dukāncha*.—(at theatre), اوطاق *utāk*.

STALLION, *n.* اسپ *aspi nar*, اسپ در *aspi kirās*.

STAMMER, *vi.* لکنت کردن *luknat-k.*

STAMMERING, *n.* لکنت زبانی *luknat zabānī*, زبان گریختگی *zabān-girāftagī*.

STAMP, *vt., vi.* زدن *zarb-k.*, ضرب کردن *zarb-k.*, زد *zadam*.—(with a mark) داغ نهادن *dāgh-n.*, نقش کردن *naksh-k.* To stamp money, سکه ضرب کردن *sikka zarb-k.* To stamp with the foot, پای زدن *pāya-z.*

STAMP, *n.* (impression), نقش *naksh*, نشان *nishān*, علامت *ālāmat*. A stamp on weights and measures, عیار *īyār*. An instrument for stamping, دار *dār*, مهر *sikka*.—(seal) *muh*.

STANCH, *a.* قرار *bar karār*, ثابت *sābit*.

STAND, *vt., vi.* بر پا شدن *istādān*, استادن *istādān*, بر پا شدن *bar pā-sh.*, قیام کردن *kayām-k.*, ایستادگی *istikāmat-k.*—(stop) ماندن *māndan*, توقف کردن *tawakkuf-k.* To stand still, آرام داشتن *ārām-d.*, بی حرکت شدن *bi harakat-sh.*—(remain firm) در قرار شدن *barkarār-sh.* مستقیم شدن *mustakīm-sh.*—(not to fly) مقاومت کردن *mukāwamat-k.* To stand opposite, روبرو شدن *rūbarū-sh.*, مقابل شدن *mukābil-sh.* To stand by,

عن تراب *nardik-sh.* نزدیک شدن *dn karīb-sh.*—(assist) مدد دادن *madad-d.*, یاری دادن *yārī-d.* To stand aside, کناره گرفتن *kināra-g.* بر طرف ایستادوار *bzr taraf-r.* To stand for, نمایندگی *umedwār-b.*—(represent another) قایم مقام *jā nishīn-b.*, جانشین بودن *kāyim mukām-sh.* To stand off, باز استادن *bās-b.* باز استادن *dūr-sh.* (not to comply) قبول کردن *nā kabūl-k.*, امتناع کردن *imtinā-k.*—(avoid intimacy) صاحب امتناع کردن *musāhibat imtinā-k.* To stand out, ثابت پا *bar karār-n.*, برتوار نمودن *sābit pā-n.*—(to be prominent) تقدم کردن *takaddum-k.* To stand to, جد و جهد کردن *jad u jahad-k.* ملازمت نمودن *mulāzamat-n.* To stand to a promise, وفاداری کردن *wafādārī-k.*, وفاء وفا کردن *dhd wafā-k.* To stand up, برخاستن *kiyām-k.*, برخاستن *barkhāstan*. To stand upon, تکیه کردن *takya-k.*, بر نشستن *bar nishastan*.—(insist on) اقامت کردن *akāmat-k.*, خود رایی شدن *khud rāi-sh.*—(value, take pride in) عزیز داشتن *darz-d.* To stand in (cost), بهای کردن *bahā-k.*, قیمت داشتن *kimat-d.* To stand one's ground, ثابت پای نمودن *sābit pāya-n.* To stand entry, نوبت داشتن *naubat-d.*, پاسبان شدن *pāsbān-sh.* To stand one in stead, بکار آمدن *bakār-d.* در عرض بودن *dar twāz-b.* To stand in need, محتاج شدن *muhtāj-sh.* To stand in the way, اعراض کردن *itirāz-k.*, مانع *māni-sh.* Stand off *dūr bās* دور باش *barau*, دور باش *dūr bās*.

STAND, *n.* مانع *manā'il*, مانع *manā'il*, مانع *takhta*, To make a stand, مانع

*mulāwamat-k.* To be at a stand, حیران شدن *mā't-sh.*, مایت شدن *hayrān-sh.*

**STANDARD**, *n.* علم *dlam*, نشان *nishān*, علامت *dlāmat*, *līvā*, رایت *rāyat*. To erect the standard, علم نصب کردن *dlam nasb-k.* The standard of weights or measures, عیار *tyār*. A standard bearer, علم بردار *dlam bardār*, میرلوا *mīri līvā*.

**STANDING**, *n., a.* پایدار *kāyim*, استوار *pāyadār*, برقرار *bar karār*, استوارگی *istādagi*, ثبات *sabāt*. Of long standing, قدیم *kadīm*, کهنه *kuhna*. Of short standing, نو رسیده *nau rasīda*.

**STANZA**, *n.* شعر (ادبیات) *bayt* (*pl.* اشعار *shtr.*).

**STAPLE**, *n.* (market), بازار *bāzār*, بندر *bandar*.—(product) حاصل *hāsīl*.—(of a look) تله *kulāba*.—(thread) ربه *rīza*.

**STAR**, *n.* ستاره *sitāra*, (ستارگان *pl.*), اختر *akhtar*, کواکب *kaukab*, (کواکب *pl.*), نجم *najm* (*pl.* نجوم). The polar star, قطب *kutb*. The morning star, نجم صباح *najmi sabāh*.—(planet; comet) سیار *najmi sāyir*, سیاره *sāyyāra*. A falling star, شهاب *shihāb*. The ascendant of a star, اوج *auj*. The star of the state, نجم الدوله *najmuddawla*. To shine or twinkle as stars, کواکب کردن *kaukab-k.* To rise as stars, نجم کردن *najm-k.* To observe the stars, تنجیم کردن *tanajjum-k.*—(mark of reference) علامت *dlāmat*, نشان *nishān*.—(fate) بخت *bakht*, طالع *tāl*. Star-like, ستاره وار *sitāra wār*, نجم آسا *najm āsā*.

**STARCH**, *n.* نشاسته *nishāsta*, آهار *āhār*.

**STARE**, *vt., vi.* ایمان ساختن *imān-s.*, با دقت نظر کردن *wā-n.*, وا نگریستن *bā dikkat nazar-k.*

**STARE**, *n.* ایمان *imān*, وانگراهی *wā nigrānī*, نظر، تیز *nazari tez*.

**STARK**, *a.* مطلق *mutlak*, کامل *kāmil*.

**STARLESS**, *a.* بی نجم *bī najm*, بی ستاره *bī sitāra*.

**STARLIGHT**, *n.* روشنی ستاره *raushnī sītāra*.

**STARLING**, **STARE**, *n.* ورسا *sār*, ورسا *wareā*.

**STARRY**, **STARRED**, *a.* نجومی *najūmī*, کواکب دار *karwākab dār*.

**START**, *vt., vi.* بر جستن *bar-j.*, رمیدن *ramīdan*, جهیدن *jahtīdan*. To start horses at a race, اسبان از مقبض درآویدن *aspān az mikbas darwānīdan*.—(set out on any pursuit) روان شدن *rawāna-sh.*, کوچ کردن *kūch-k.*—(produce to view) آوردن میان *dar miyān-ā.*, پیدا کردن *paydā-k.* To start a subject or opinion, رای در میان آوردن *rāya dar miyān-ā.* To start (put suddenly out of place) ناگاه از جا جهانیدن *nāgāh az jā jehānīdan*. To start from sleep, از خواب بر جستن *az khāb bar-j.*

**START**, *n.* (quick and sudden spring) برتاب تیز و *barjastagi*, ناگهانی *partāpi tes u nāgahān*.—(sudden effort) جدی ناگهانی *jaddī nāgahānī*.—(departure) رحلت *rahlāt*, کوچ *kūch*.

**STARTER**, *n.* رواننده *ramānanda*, حرکت کننده *harakat kunanda*.

**STARTLE**, *vi.* حیران کردن *hayrān-k.*, مضطرب شدن *tarsānīdan*, مضطرب *muztarīb-sh.*

**STARVATION**, *n.* گرسنگی *gurisnagi*, جوع *jūd*.

STARVE, *vt., vi.* از گرسنگی مردن *az gurisnagi m.*, از جوع جان تسلیم کردن *az jūd jān taslīm-k.*—(kill with hunger) از گرسنگی هلاک کردن *halāk-k.*, از تبخیر *tajwīd-k.*—(kill with cold) از شدت سردی کشتن *az shiddati sardī-k.*

STATE, *n.* 1. (condition) حال *hāl*, حالت *hālat*, چگونگی *chigūnagi*. 2. (station, rank) مرتبه *martaba*, منزلات *mansalat*, منصب *mansab*, جاه *jāh*. 3. (the public, Government) सरकार *sarkār*, حکومت *hukūmat*, مملکت *mamlakat*. 4. (pomp) عظمت *ʿazmat*, شوکت *shaukat*, اقبال *daulat u iklāl*. 5 (statement, representation), عرض حال *ʿirzi hāl*, صورت *surat hāl*. Affairs of state, امور سلطنت *amūri saltanat*. In this state of affairs, حال در این *dar ʿin hāl*. According to the state, بحسب حال *ba hasbi hāl*. A good state, خوش حال *hāl-i khush*, حال نیکو *hāl-i nekū*. A bad state, حال بد *hāl-i bad*. A state of confusion, اضطراب *hāl-i parīshān*, ارکان دولت *arkān-i daulat*. The pillar of the state, عمودت الملک *ʿimdatu'l mulk*.

STATE, *vt.* صورت حال کردن *sūrat hāl-k.*, بیان کردن *bayān-k.*, عرض کردن *arz-k.* To state, an account, حساب دانی *ḥisāb-d.*—(arrange) ترتیب کردن *tartīb-k.*, آراستن *ārāstan*.

STATELINESS, *n.* بزرگواری *buzurgwārī*, جلالت *jalālāt*, عظمت *ʿazmat*.—(of walk) خرامش *kharāmish*.

STATELY, *a.* عظیم *ʿazīm*, بزرگوار *buzurg-wār*, شاهانه *shāhāna*.

STATEMENT, *n.* بیان *takrīr*, تقرر *bayān*, توضیح *tauzīh*.

STATESMAN, *n.* مدبر *mudabbir*, اهل تدبیر *ahli tadbīr*.

STATICS, *n.* علم قوام اشیا *ʿilm-i kawnāmī ashya*.

STATION, *n.* مقام *maqām*, جای *jāya*, منزل *manzil*, (منازل *pl*) محل *maḥall*, ماسکین *maskin*, موقع *marukif* (*pl.* موافق) *mansab*, خدمت *khidmat*, جاه *jāh*, درجه *daraja*.—(rank) مرتبه *martaba*, *pāya*.

STATION, *vt.* نصب کردن *nash-k.*, قائم کردن *kāyim-k.*, تعیین کردن *tayyīn-k.*, قرار دادن *karār-d.*

STATIONARY, *a.* برقرار *sābit*, ثابت *bar karār*, ساکن *sākin*.—(for writing) کاغذ و غیره *kāghaz wa ghayra*.

STATIONER, *n.* کاغذ فروش *kāghaz farūsh*, خرده خرده فروش *khurda farūsh*.

STATIONERY, *n.* اسباب خرده فروشی *aslābi khurda farūshī*.

STATISTICS, *n.* مصالح شناسی *masālih shīnāsī*, قوام دانی *kawnām dānī*.

STATUARY, *n.* تراشیده *nakkāshī*, تراشند *tarāshanda*.

STATUE, *n.* بت *but*, صنم *sanam*, وثن *wasan*.

STATURE, *n.* قد *kadd*, اندام *andām*, میان قامت *kāmat*. Middle stature, میان قامت *miyāni kāmat*. Tall of stature, بالا کشیده *kashīda bālā*. Short of stature, قد کوتاه *kūtāh kadd*.

STATUS, *n.* حال *hāl*, حالت *hālat*, میزان اطلاع *mīzān-i ʿittilāʿ*, چگونگی *chigūnagi*.

STATUTE, *n.* قاعده *kāyida*, آئین *āyīn*, قانون *kānūn*.

STAVE, *vt.* شکستن *shikastan*, دفع کردن *daft-k.*, رد کردن *radd-k.*

STAY, *vt., vi.* ماندن *māndan*, سکونت *sakūnat-k.*, ساکن شدن *sākin-sh.*

باشیدن *bāshīdan*.—(keep from departure), باز مونوف کردن *maukūf-k.*, باز ضبط کردن *bās-d*.—(repress) *zabt-k.*, مانع ساختن *mant-s.* To stay behind, دامن دار *darpa-s-m.*—(prop) *pushtī d.* To stay for, انتظار کردن *intizār-k.*

STAY, n. سکونت *lūd u bāsh* بود و باش *sakūnat.*

STEAD, n. بدل *ladal*, جا *jā*, عوض *twaz*. Instead of, بجای *la jāi*. بجای *la twaz*. To stand one in stead, بکار آمدن *bakār-ā.*, نایده آوردن *fāyada-ā.*

STEADFAST, a. استوار *pāyadār*, ثابت *ustuwār*, قائم *kāyim*, ثابت قدم *sābit kadām.*

STEADFASTLY, STEADILY, ad. قایما *kāyāmāt*, با استواری *ba isbāt*, ثابت *bā ustuwārī.*

STEADINESS, n. ثبات *ustuwārī*, استواری *sabāt.*

STEADY, a. پایدار *bar qagrār*, برقرار *pāyadār*, محکم *muhkam*, ثابت *sābit.*

STEAK, n. گوشت پاره *gūsh t pāra.*

STEAL, vt, vi. دزدیدن *duzdīdan*, دزدان *iltimād-k.* To steal away, ربویش کردن *rūpūsh-sh.*, پنهان رفتن *pinhān-r.* To steal upon, آهسته و پنهان پیش آمدن *āhista wa pinhān pesh-ā.*, روباه بازی *rūbāh bāzi-s.*

STEALTH, n. پنهانی *duzdī*, دزدی *pinhānī*. By stealth, بدزدی *ba duzdī*, پنهانی *ba pinhānī.*

STEAM, n. بخار *bukhār*. Steamer *jehāsi dūdī.*

STEAM, vt, vi. بخار کردن *bukhār-k.*, تبخیر کردن *tabkhār-k.*

STEED, n. مرکب *asp*, اسب *markab.*

STEEL, n. فولاد *fulād*, پولاد *pulād*, لب *yalab.*

STEEL, vt. صلب *sakht-k.*, سخت کردن *sulb-s.*

STEEP, a. سر بالا *sar bālā*, سرافراز *sarāzār*, نشیب دار *nashīb dār.*

STEEP, vt. خیس اندیدن *āghushtan*, *khīstānīdan.*

STEEP, n. زمین که سرافراز *sarāshīb*, زمین مایل باشد *zamīn ki māyil bāshad*, نشیب زمین *nashīb zamīn.*

STEEPLE, n. منار *manār.*

STEEPLY, ad. سرافرازانه *hā nashīb*, سرافرازانه *sarā zīrāna.*

STEEPNESS, n. نشیب داری *nashīb dārī*, سرافراز *sarāzār.*

STEER, vt., vi. کششی راندن *kishtī-r.*, سوق کردن *sauk-k.*

STEERAGE, n. راه *rāhi jehāz*, راهی *tarīki kishī*, کششی رانی *kishtī rānī.*

STEM, n. اصل *asl*, (family) *sāk*.—(the fore part of a ship) *nasl*.—(the fore part of a ship) *rās*, راس *sar jehāz*.

STEM, vt. در گذاشتن *dar-g.*—(stop) *sudd-k.*, باز داشتن *bā-d.*

STENCH, n. بوی بد *bul būi*, گند *gand.*

STEP, n. گام *gām*, قدم *kadam*, پاء *pā*, رجع *rajʿ*. The step of a stair, درجه *darajā*, زین *zīna*, پاء *pāya*. A step of promotion, مرتبه *martab*, رتبه *rutba*, پاء *pāya*. A descending step, درکت *durakat*, نزول *martabai nuzūl*. An ascending step, درجه *darajai masūd*, قدم *pāya āla*. Step by step, قدم *kadam ba kadam*, پاء *pāya*. Stepping-stones, پاء گام *pā gāh*. Step-brother, برادر اندر *birādar andar*. Step-child, فرزند خوانده *furzandi khānda*. Step-daughter, دختر اندر *dukhtar andar*. Step-father, پدر اندر

*pidar andar.* Step-mother, مادر پدر *mādar andar.* Step-son, پسر مادر *pisar andar,* رابیب *rabīb.*

**STEP, vt., vi.** قدم نهادن *kadam-n.*, گام نهادن *gām-n.*, وضع کردن *waz-k.* To step out, بیرون رفتن *berūn-r.* To step in, دخول کردن *dukhūl-k.* To step back, باز رفتن *bāz-r.* To step after one, در پی رفتن *dar paya-r.* To step on, تیز گام کردن *tez gām-k.* To step up, بر آمدن *bar-ā.*

**STEREOSCOPE, n.** مجسم نگر *mujassam nigar.*

**STEREOTYPE, n.** لوحه طبع *lūha tabt,* حرف ثابت *harfi sābit.*

**STERILE, a.** بی ثمر *bī samr,* عقیم *ākīm.*—(land) شوره زمین *shūra zamīn.*

**STERLING, a.** رایج *rāyij,* صحیح *sahih,* پاکیزه *pākīza.*

**STERN, a.** درشت *sakht rū,* سخت رو *durusht, تند tund.*

**STERN, n.** جهاز دنبال *ḍumbālī jehāz,* دبو *dabūsa.*

**STERNLY, ad.** با ترش روی *ba tursh rūi,* درشتان *durushtāna.*

**STERNNESS, n.** سخت روی *sakht rūi,* تنیدی *tundī,* درشتی *durushtī.*

**STETHOSCOPE, n.** آلت سینہ بین *ālātī sīna bīn.*

**STEW, n.** (brothel) خرابات *kharābāt.*—(stewed meat) قلیه *kaliya,* بخنی *yakhnt.*

**STEW, vt., tr.** قلیه کردن *kaliya-k.,* قییم کردن *kīma-k.*

**STEWARD, n.** ناظر *dīwān,* دیوان *nāzar.*—( of the household ) خاندان *khānsāmān.*

**STICK, n.** چماق *chūb,* عصا *asā,* چوب *chumāk.* To beat with a stick, چوب زدن *chūb-z.*

**STICK, vi., vt.** چسبیدن *chaspīdan,* وصل کردن *wasl-k.* To stick in the mind, پادار گل داشتن *pā dar gil-d.*—(to be embarrassed) سر گردان بودن *sargardān-b.,* حیران شدن *hayarān-sh.*—(remain) باقی شدن *bāqī-sh.* To stick to, با اسعادن پیوستن *wā istādān bi chās.* To stick into the ground, در زمین نصب نشاندن *dar zamīn nasb-s.,* تکیه کردن *nishāndan.* To stick out, تکیه کردن *takaddum-k.*—( refuse compliance ) امتناع نمودن *imtinād-n.*

**STIFF, a.** درشت *sakht,* درشت *durusht.*—(proud, obstinate) سرکش *sarkash,* گردن کش *gardan kash.*

**STIFFEN, vt., vi.** سخت کردن *sakht-k.,* درشت کردن *durusht-k.*

**STIFFLY, ad.** درشتان *durushtāna,* با سختی *bā shakhtī.*

**STIFFNESS, n.** سختی *sakhtī,* درشتی *durushtī,* سرکشی *sarkashī,* عناد *inād.*

**STIFLE, vt.** خفه کردن *khaffa-k.,* نفس گرفتن *nāfs-g.,* دم بستن *dam-b.*—(conceal) مخفی کردن *makhfi-k.,* پوشیدن *poshtī-dan.*

**STIGMA, n.** داغ *dāgh,* ننگ *nang,* عیب *ayb,* بدنامی *badnāmī.*

**STIGMATIZE, vt.** داغ زدن *dāgh-z.,* موبوب کردن *ruswāi-k.,* مایوب *mayūb-k.*

**STILL, vt.** ساکن کردن *sākin-k.,* تسکین *taskīn-s.,* آسودن *āsūdan,* بی حرکتی *khāmūsh-s.,* بی حرکتی *bī harakat-s.*

**STILL, a.** ساکن *sākin,* آسوده *āsūda.*—( silent ) خاموش *khāmūsh,* ساکن *sākit.*—( motionless ) ساکن *sākin,* بی جنبش *bī jumblak.*

**STILL, ad.** تا این زمان *tā in zamān,* هنوز *hanūz.*—(till then) تا آن

- تأخر** *tā'ān wakt.*—(notwithstanding) **تأخر** *tā ham, با وجوب* *bā wajūb.*—  
(ever) **همیشه** *hamīsha,* هر زمان *har zamān.*—(after that) **بعد از آن** *bad az ān.*—(in continuance) **در مداومت** *dar mudāwamat,* در استمرار *dar istimār.*
- STILLNESS, n.** راحت *sukūt,* سکوت *rāhat,* خاوشی *āsūdagi,* خاموشی *khāmūshī.*
- STIMULANT, a.** محرک *mufarrīh,* مغرغ *muharrīk,* مقوی *mukawwī.*
- STIMULATE, vt.** در انگیزختن *bar-a.* ترغیب کردن *tahrīz-k.,* تحریک کردن *targhīb-k.,* تقویت بخشیدن *takwīyat-b.*
- STIMULATION, n.** انگیزش *angīzish,* ترغیب *targhīb,* تحریک *tahrīs.*
- STIMULUS, a.** تحریک *tahrīk,* باعث *bāte.*
- STING, n.** نیش *nīsh,* ناوک *nāwak.*—  
(of a bee) ناوک زنبور *nāwaki zambūr.*—  
(of a serpent) نیش مار *nīsh i mār.*—  
(of a scorpion) نیش عقرب *nīshi ākrab.*
- STING, vt.** نیش زدن *nīsh-z.,* گزیدن *gazīdan,* ناوک زدن *nāwak-z.*
- STINGILY, ad.** با طمعکاری *bā tamākārī,* بخیلان *bakhīlāna.*
- STINGINESS, n.** طمعکاری *tamākārī,* تنگدستی *tang dastī,* بخیلی *bakhīlī.*
- STINGY, a.** طمعکار *tamākār,* بخیل *bakhīl,* تنگ دست *tang dast,* لقم *laqm.*
- STINK, n.** بد بو *bad bū,* گند *gand.*
- STINK, vi.** بد بو کردن *bad bū-k.,* گندیدن *gandīdan.*
- STINKING, a.** بد بو آلود *bad bū ālūd,* متلذذ *mutadaffīn.*
- STIPEND, n.** وظیفه *wasīfa,* علوفه *ālūfa,* تنخواه *tankhāh.*
- STIPENDIARY, a.** علوفه دار *ālūfa dār,* وظیفه دار *wasīfa dār.*
- STIPENDIARY, n.** مزدور *mazdūr,* اجیر *ajīr.*
- STIPULATE, vi.** شرط کردن *shart-k.,* عهد کردن *dhd-k.,* پیمان کردن *paymān-k.,* عقد کردن *dhd-k.,* قرار دادن *karār-d.*
- STIPULATION, n.** شرط *dhd,* عهد *shart,* عقد *dhd,* پیمان *paymān,* قول *kaul,* قرار *karār.*
- STIR, vt. vi.** جنبش دادن *jumbīsh-d.,* حرکت دادن *jumbānīdan,* گردانیدن *harkat-d.,* گردانیدن *gurdānīdan.*—  
(to be in motion) جنبش کردن *jumbīsh-k.,* حرکت کردن *harakat-k.* To stir up, تحریض کردن *tahrīz-k.,* در انگیزختن *bar-a.*
- STIR, n.** هنگام *hangāma,* شوخ *ghaughā,* شورش *shūrīsh,* فتنه *fitna.*
- STIRRUP, n.** رکاب *rakāb* (pl. رکبت).
- STITCH, vt. vi.** دوختن *dūkhtan,* بخیه کردن *bakhīya-k.,* جز بستن *juz-b.*
- STITCH, n.** دوخت *dūkht,* بخیه *bakhīya.*
- STOCK, n.** (trunk of a tree) تنه درخت *tana-dīrakht,* تیر *tīra.*—(of a gun) قنداق *kundāgh,* تنه *tanah.*—(race, lineage) اصل *asl,* نسل *naal,* نسب *nasb.*—(capital) سرمایه *sarmāya,* اصل *asl.* Joint stock, سرمایه داران *sarmāyai hissa dārān.* Joint stock company, جماعت شرکا *jamādati shirkā.*
- STOCK, vt.** انباشتن *pur-k.,* پر کردن *ambāshatan,* فراهم آوردن *farāham-ā.,* ذخیره کردن *zakhīra-k.*
- STOCKING, n.** پای تاب *pāya tāba,* روزه *mūza.*
- STOMACH, n.** شکم *shikam,* معده *mīda,* دردن شکم *batn.* Stomach-ache, شکم دارد *dardi shikam.*
- STOMACHIC, a.** معده مذسوب *mīda mansūb,* مقوی *mukawwī i mīda.*



STONE, *n.* سنگ *sang*, حجر *hajar*, رجام *rajām*. A hewn stone, سنگ تراشیده *sang trāshīda*. A flint stone, سنگ ریزه *sang rīza*. A whet stone, سنگ ساي *sangi sāya*. A precious stone, گوهر *guhār*, سنگ بيش قيمت *sangi bīsh kīmat*. A touch stone, سنگ محك *sangi mihakk*. A hard stone, سنگ *sang*. Stone-cutter, تراش *sang tarāsh*.  
 STONE, *vt.* سنگسار کردن *sangsār-k.*, رجم کردن *rajm-k.*  
 STONY, *a.* سنگي *sangi*, سنگلاخ *sang lākh*.—(persons) بي شفقت *bī shafakat*, سنگ دل *sangdil*.  
 STOOL, *n.* کرسی *kursī*, تخت *takhta*, بقبضي *sil pāya*. To go to stool, حاجت نشستن *ba kazāi hājat-n*.  
 STOOP, *vt., vi.* خمیدن *khamīdun*, ميل *mayl-k.*—(yield) تذل نمودن *tazallūl-n.*, سر فرو نمودن *sar farū-n.*—(condescend) تواضع ساختن *tawāzū-s.* لبود (alight) *iltifāt-k.*—(light) ساختن *labūd-s.*  
 STOOP, STOOPING, *n.* خمیدگی *khamīdagī*, ميل *mayl*, رکوع *rukūd*.—(condescension) تواضع *tawāzū*.  
 STOP, *vt., vi.* موقوف استادن *istādan*, موقوف کردن *mokūf-k.*, قايم شدن *kāyīm-sh.*, سدو *bāz-m.* باز داشتن *bāz-d.*, ممانعت *sadd u manād-k.*, منع کردن *mumānīd-k.*, خاموش شدن *khāmūsh-sh.*, راه بستن *rāh-b.* To stop

up, مسدود کردن *sadd-k.*, ماسدود *masdūd-k.*

STOP, *n.* توقف *istādagi*, توقف *tawakkuf*.—(stoppage) سد راه *saddi rāh*, ممانعت *mant*, تعارض *taāris*, انقطاع *mumānīd*.—(interruption) نقطه *inkitād*, شکستگی *shikastagi*.—(point in writing) نقطه *wukta*, محط *maht*, علامت *ālāmātī wakf*.

STOPPAGE, *n.* سد *sadd*, بند *band*, توقف *tawakkuf*.

STOPPER, STOPPLE, *vt.* سر بستن *sar-b.*, بند کردن *band-k.*

STOPPLE, *n.* سد *sadd*, سد *saddlād*, سر شيش *sar shīsha*.

STORAX, *n.* استرک *isturak*, میعت *muīd*.

STORE, *n.* فراوانی *farāwānī*, کثرت *kasrat*, بسياري *bisayārī*.—(hoard) انبار *khazāna*, ذخيره *zakhīra*, انبار *ambār*.

STORE, *vt.* ذخيره کردن *zakhīra-k.*, پراکن *pūr-k.*, مال مال ساختن *mālāmāl-s.*

STORK, *n.* لک *lakk*, لک *lakk*.

STORM, *n.* طوفان *tūfān*, تند باد *tund bād*, شديد باد *bādī shadīd*.—(assault on a fortified place) هجوم بقلع *hujūm ba kall*, حمله *hamla*.

STORM, *vt., vi.* هجوم آوردن *hujūm-ā.*, شدت ورزیدن *yurīsh-k.*, سرزنش گفتن *ba shiddat-w.*, *sar zanīsh-g.*

STORMY, *a.* طوفانی *tūfānī*, آشوبی *dakhūbī*, پر غوغا *pur ghaughā*. A stormy sea, تيز موج *bahrī manwāj*.—(violent) غضبناک *ghazabnāk*, تيز مزاج *tee mīzāj*.

STORY, *n.* حکایت *hikāyat*, داستان *dāstān*, قصه *kissa*, افسانه *afāna*. An idle story, حکایت بي اصل *hikāyatī bī asl*.—(a floor) طبقه *tabaka*, مرتبه

*martaba*. To tell a story حکایت گفتن *hikāyat-g.*, قصه گفتن *kissa-g.* A story-teller, قصه خوان *kissa khān*, نقال *nakkāl*.

**STOUT**, *a.* مضبوط *mazbūt*, استوار *ustuwār*, دلیر *dilir*, قوی *karvī*, توانا *tawānā*.

**STOUTLY**, *ad.* با قوت *bā kuraṭ*, با زور *bā zūr*, دلیرانه *dilirāna*.

**STOUTNESS**, *n.* زور آوری *zūrāwarī*, دلیری *dilīrī*, استواری *ustuwārī*, قوت *kuwat*, *dilīrī*.

**STOVE**, *n.* تنور *tannūr*, تابخانه *tāb khāna*, کوره *kura*, گنجن *gukhan*.

**STOW**, *vt.* وضع کردن *bajā-n.*, بار در جهاز *wazt-k.* To stow a ship, بار در جهاز *bār dar jehāz nihādan*.

**STOWAGE**, *n.* جایگاه *gunjāyish*, جایگاه *jāyagāh*.

**STRAGGLE**, *vi.* آواره شدن *āwāra-sh.*, دیراد شدن *tī rāh-sh.*

**STRAGGLER**, *n.* گمراه *gumrāh*.

**STRAIGHT**, *a.* (right) مستقیم *rāst*, راست *mustakīm*, درست *durust*. A straight road, راه راست *rāhi rāst*. A straight line, خط استوا *khatti istiṭwā*. 2. (honest), متدین *mutadayyin*.

**STRAIGHT**, *ad.* بطور راست *ba tauri rāst*, یک سر *yak sar*.

**STRAIGHTFORWARD**, *a.* راست رو *rāst raw*, درست رفتار *durust raftār*, صادق *sādik*.

**STRAIGHTWAY**, *ad.* در حال *dar hāl*, فوراً *fi'l'fawr*.

**STRAIN**, *vt., vi.* (filter) پالودن *pālūdan*, صاف کردن *sāf-k.* — (make a violent effort) جهد کردن *jaddu jahad-k.*

**STRAIN**, *n.* کوشش *sur*, سعی *sai*, کوشیدن *koshidan*.

**STRAIN**, *n.* زور *zur*, سعی *sai*, کوشش *koshish*. A strain of music, نغمه

*naghma*, ترانه *tarāna*. — (mode of speaking or writing) سخن *wajai sakhiṭ*, کلام *sīrati kulām*.

**STRAINER**, *n.* پالود *pālūna*, میز *mīzal*.

**STRAIT**, *a.* تنگ *tang*, تنگ *nā pahn*, سخت *sakht*.

**STRAIT**, *n.* (narrow) راه تنگ *rāhi tang*, در *darra*. — (difficulty) سختی *sakhtī*, تنگی *tangī*. Straits of the sea, تنگ *tang daryā*. The straits of Gibraltar, باب الزقاق *bābuz' zukāk*. The straits of Babelmandib, باب المندب *babu'l mandab*.

**STRAITEN**, *vt.* تنگ کردن *tang-k.*, تنگدست ساختن *baham-k.* تنگدست دادن *tang dast-d.*

**STRAITLY**, *ad.* با تنگی *bā tangī*, با دقت *bā dikkat*.

**STRAITNESS**, *n.* تنگی *tangī*, فقیقت *zīkat*, مسکنیت *īflās*, انلاش *maskanat*.

**STRAND**, *n.* کناره *kināra*, ساحل *sāhil*.

**STRAND**, *vt., vi.* بکنار راندن *ba kintāri daryā-n.*

**STRANGE**, *a.* غریب *gharīb*, اجنب *ajnaḥ*, دیگانه *bigāna* — (wonderful) عجیب *ajīb*, غریب *gharīb*, نادر *nādir*. — (uncommon) بدیع *badīʿ*, مهمل *muh-mal*. — (new) نو *nau*, جدید *jadīd*. — (unknown) مجهول *majhūl*, نا معروفا *nā maʿrūf*. — (not acquainted) نا همدان *nā hamdam*.

**STRANGELY**, *ad.* غریبانه *gharībāna*, عجبا *ajaban*.

**STRANGENESS**, *n.* دیگانگی *bigānagī*, غریبی *gharībī*, تعجب *tadjjub*.

**STRANGER**, *n.* دیگانه *bigāna*, اجنبی *ajnaḥ*, غریب *gharīb*, نا معروم *nā mah-rūm*. — (guest) مسافر *musāfar*, مهمان *mihmān*. To speak like a stranger,

کردن *istidjām-k.* To become  
a stranger, مسافر شدن *musāfir-sh.*,  
غریبی کردن *ghasībī-k.*

STRANGLE, *vt.* خفه کردن *khaffa-k.*,  
نفس بریدن *khunāk-k.*, خفاق کردن  
*nafs-b.*

STRANGLER, *n.* گلوگیر *galu gir*, خفه  
ساز *khaffa sāz.*

STRANGULATION, *n.* حبس النفس  
*habs'ul nafs*, خفگی *khunāk*, خفگی  
*khaffagt.*

STRANGURY, *n.* حبس البول *habs'ul baul*,  
عسر البول *asru'l baul.*

STRAP, *n.* فتراک *fitrāk.*

STRATAGEM, *n.* حیل *hila*, فریب *farīb*,  
دغا *daghā*, رنک *rang*, ربه *rev*, مکر  
*makr.*

STRATUM, *n.* طباق *tabaka*, بساط *bisāt*,  
درت *darak.*

STRAW, *n.* کاه *kāh*, ک *kah*, تبن *tabn*,  
علف *dlaf.*

STRAWBERRY, *n.* میوه شاکل *mewai*  
*shākala.*

STRAY, *vi.* گمراه شدن *gumrah-sh.*, بی  
آواره شدن *āwāra-sh.*

STRAY, *n.* انحراف *gumrah*, *in-*  
*hirāf.*

STREAK, *n.* خط *khatt*, تحریر *tahrir.*

STREAK, *vt.* خط کشیدن *khatt-k.*

STREAM, *n.* سیل *sayl*, جریان *jiryān*,  
رود *rūd*, *jū.*

STREAM, *vt.*, *vi.* روان شدن *rawān-sh.*,  
سیلان شدن *jārī-sh.*, جاری شدن  
*saillān-sh.*

STREET, *n.* کوچه *kūcha*, بزن *barzan*, قاتی  
*sukāk*, محله *mahalla.* A broad street,  
شارع *shāh.* From street to street,  
کوچه کوچه *kūcha ba kūcha.*

STRENGTH, *n.* زور *zūr*, قوت *kuwat*,  
نیرو *zūrāwarī*, طاقت *tākat*, نیرو

*nirū.* استوارایی *ustuwārī*, مهال *majāl.*  
To acquire strength, قوت یافتن *kuwat-*  
*y.*, زور گرفتن *zūr g.*—(courage)  
*dilerī.* Strength of mind, قوت ضمیر  
*kuwati samīr.* Strength of argument,  
دلیل برهانی *dalili burhānt.*

STRENGTHEN, *vt.*, *vi.* زور دادن *zūr d.*,  
قوت دادن *kuwat d.*, محکم کردن *mah-*  
*kum-k.*, استوار توانا کردن *tarwānā-k.*,  
مقرر کردن *ustuwār-k.*—(confirm)  
مقرر کردن *mukarar-k.*, برقرار کردن *bar karār-k.*,  
استحکام کردن *istihkām-k.*

STRENGTHLESS, *a.* بی قوت *bī kuwat*,  
بی زور *bī zūr.*

STRENUOUS, *a.* سرگرم *sar garm*,  
دایر *diler*, شدید *shadīd*, سخت  
*sakht.*

STRENUOUSLY, *ad.* با جد و جهد *bā*  
*jaddu jahd*, شدت *ba shiddat.*

STRESS, *n.* گزافی *girānī*, لزمت *lāzimat*,  
زور *zūr*, مهمی *mukhimmt.*—(violence)  
جور *jaur*, جفا *jafā.* To lay a stress,  
گران گذاشتن *mukhim-m-a.*, اندیشیدن  
*girān-p.*

STRETCH, *vt.*, *vi.* کشیدن *kashīdan*,  
مد سازیدن *madd-s.*, دراز کردن *darāz-k.*,  
بسط کردن *bast-k.*—(to be extended)  
کشیده شدن *kashīda-sh.*, مدود شدن  
*mamdūd-sh.*

STRETCH, *n.* کشش *kashish*, بسط *bast*,  
مد *madd.* Stretch of power, تعدی  
زور دست *taddī zabar dastī.*

STRICT, *a.* دقیق *dakīk.*—(severe)  
درشت *shadīd*, شدید *shadīd*, سخت  
*sakht.* ظالم *sālim.*—(not remiss)  
مشغول *mashghūl*, کامل *kāmīl.*

STRICTLY, *ad.* با دقت *bādīkakat*, شدت  
باشغل *ba shakhti*, با شغل *bā shughl.*

STRICTNESS, *n.* (severity) سختی  
شدت *shiddat.*—(accuracy)  
دقت *dīkakat.*

**STRICTURE**, *n.* اعتراض *itirās*, حرف گیری *harf girtī*.

**STRIDE**, *vi.* گام فرای نهادن *gāmi farākh-n.*

**STRIDE**, *n.* گام فرای *gāmi farākh*, خطوط *khatvati-tūl*.

**STRIFE**, *n.* مناقشه *munākasha*, سبزه *sittā*, مناظره *munāsīdt*, جدال *jidāl*, جنگ *jang*.

**STRIKE**, *vt., vi.* زدن *zadan*, کوفتن *kūftan*, ضرب کردن *zarb-k.*, با هم زدن *bāham-z.* To strike a bargain, عهد و پیمان ساختن *ahd u paymān-z.* To strike off, از قطع جدا کردن *az zarb judā-k.*, ساختن *katt-s.*—(from an account) *as hisāb katt-k.* To strike out, تراشیدن *tarāshīdan*, محو کردن *mahw-k.* To strike a bell, جرس زدن *jaras-z.* To strike fire, آتش زدن *ātish-z.* To strike terror, هراس انگیزدن *hirās-a.*

**STRIKING**, *a.* حیرت انگیز *ājab*, دلباز *hayarat angīz*, دلگیر *dilgīr*, دلربا *dīl rubā*.

**STRING**, *n.* رسمان *rismān*, راس *rasan*, رشته *rishta*, تار *tār*.

**STRING**, *vt.* بر رشته کشیدن *bar rishta-k.*, منظم ساختن *navākhtan*, منظم *manzūm-s.*

**STRINGENT**, *a.* اکید *akīd*, محکوم *muakkid*.

**STRIP**, *vt., vi.* برهنه کردن *barahna-k.*, محروم کردن *uryān-k.*—(deprive) پوست واک کردن *mahrūm-k.*—(peel) پوست واک کردن *pūst wā-k.*, تقشیر کردن *takehīr-k.*

**STRIPE**, *n.* ضرب *zarb*, تازیانه *tāziyāna*.

رسم *rasm*, خط *khatt* (on cloth, &c.)

**STRIPE**, *vt.* تضطیغ کردن *takhtīr-k.*, خط کاری کردن *khatt kāri-k.*

**STRIPLING**, *n.* بالغ *bāligh*, جوان *javān*, بچه *bacha*.

**STRIVE**, *vi.* کوشش کردن *kūshish-k.*, جد و جهد کردن *jadd u jahad-k.*, محنت کردن *mahnat-k.*—(contest) منازعت کردن *munāsīdt-k.*, مجادله کردن *mujādala-k.*

**STROKE**, *n.* ضرب *zarb*, صدمه *sadma*, زدن *zadani*, لطمه *latma*. A stroke of the pen, خط کشی *kashishi khatt*.

**STROKE**, *vt.* مالیدن *mālīdan*, سودن *sūdan*, لمس کردن *lams-k.*

**STROLL**, *vi.* گردیدن *gardīdan*, جا بجا رفتن *jā ba jā-r.*

**STRONG**, *a.* زورآور *zūrāwar*, مضبوط *mazbūt*, قادر *qawī*—(mighty) *kādīr*, توانا *tawānā*—(violent) سخت *sakht*, شدید *shadīd*—(convincing) *dalīli burhān numā*—(firm, lasting) مضبوط *mazbūt*, استوار *ustuvār*, پایدار *pāyadār*—(fortified) *mahsūn*, مضبوط *mazbūt*—(potent, as liquor) مسکر *muskir*, خوشکاش *hūshkash*. Strong in taste, تیز *tez*. Strong in smell, بد بو *bad bu*. A strong castle, حصار استوار *hisāri ustuvār*, حصن *hisni* *hasin*. Strong-hand, ظلم *zulm*, زبردستی *zabar-dastī*. A strong gale, باد شدت *bādi shiddat*. Strong colour, شوخ رنگ *shūkh rang*. Strong style, چست عبارت *chust ibārat*.

**STRONGHOLD**, *n.* قلعه *kalā*, حصن *hisn*.

**STRONGLY**, *ad.* زورآورانده *zūrāwarāna*, با قوت *bā kuwat*, بشدت *bashiddat*.

**STROPHE**, *n.* مطلع *kitā*, مطلع *matlā*.

**STRUCTURE**, *n.* عمارت *imārat*, بنا *binā*—(form, make) شکل *shikl*, صورت *sūrat*, اندام *andām*.

**STRUGGLE**, *vi.* جد و جهد کردن *jadd u jahad-k.*, محنت کردن *mehnāt-k.*

- اضطراب و آزار (under difficulties) —  
 آزار در آید *dar-ā. izar-ā. izar-ā.*
- STRUGGLE, *n.* سعی *sai*, کوشش *kushish*,  
 جهد *jehad*.—(pain, anguish) درد *dard*,  
 رنج *ranj*, اضطراب *iztirāb*.
- STRUT, *vi.* خرامیدن *kharāmīdan*,  
 خرامان رفتن *kharāmān-r.*
- STRUT, *n.* خرام *kharām*, کشیدگی *kashīdagī*.
- STRYCHNIA, *n.* جوهر کوچک *jauhar kūchūla*.
- STUBBORN, *a.* سرکش *khud bīn*, خود بین  
 معاند *sar kash*, گردنکشی *gardankashī*.  
 میاند *muānid*.
- STUBBORNLY, *ad.* با سرکشی *bā sar kashī*,  
 با خود سري *bā khud sarī*.
- STUBBORNNESS, *n.* گردنکشی *gardan-*  
*kashī*, خود سري *khudsarī*, عناد *īnād*.
- STUD, *n.* دکمه *dukma*.
- STUD, *vt.* مرصع نمودن *ārāstan*, آراستن  
 مرصع *murassat-n.*
- STUDENT, *n.* طالب علم *tālibi ilm*,  
 شاگرد *shāgird*, تلمیذ *talmīz*.
- STUDIO, *n.* نقاش خانه *nukkāshī khāna*.
- STUDIOUS, *a.* طالب علم *tālibi ilm*,  
 درس خوان *ilm dust*, علم دوست  
*khān*, عارف *ārif*.—(attentive to any  
 thing) مشغول *mashghūl*, جاهد *jāhid*,  
 سعی *sāī*.
- STUDIOUSLY, *ad.* عالیم *tālibāna*, طالبانه  
 آسا *ālīm āsā*, با جد و جهد *bā jadd u*  
*jahād*, با اجتهاد *bā ijtihād*.—(on pur-  
 pose) بالقصد *bī'l kasd*, با غرض *bā gharaz*.
- STUDIOUSNESS, *n.* علم *tālibī*, طالبی  
 علمی *ilm parastī*.
- STUDY, *n.* (of books) مطالعت *mutālādī*,  
 تحصیل علم *tahsīlī*, مدارس *mudārasat*,  
 علم *ilm*.—(attention, effort) سعی *sai*,  
 محنت *mahnat*, جد و جهد *jadd u*  
*jahād*, قصد *kasd*. Intense study, شدت
- شکست *shiddat tadluk u*  
*tamassuk*.
- STUDY, *vt., vi.* علم آموختن *ilm-ā.*,  
 تحصیل علوم *mutālādī-k*, مطالعت کردن  
 درس کردن *tahsīlī ilūm-s.*, ساختن  
 کوشش *dar-k*.—(endeavour diligently)  
 جد و جهد ساختن *kushish-k.*,  
 شغل کردن *shughal-k.*,  
 آگاه شدن *āgandan*,  
 پیر کردن *pur-k.*
- STUFF, *n.* جنس *jins*, چیز  
 سامان *asbāb* (furniture) *chīz*.—  
 علاج دارو *dārū* (medicine) *sāmān*.—  
 پارچه *pārcha* (cloth) *flāj*. Woollen  
 stuff, پشمین *pārchai pashmina*,  
 Cotton stuff, پنبه *pārchai*  
*pamba*.
- STUMBLE, *vt., vi.* لغزدن *laghīdan*,  
 سهو کردن *sakūt-k*.—(err)  
 خطا کردن *sahw-k.*,  
 مزاحمت *mv sāhamat*, سنگ *sangi*  
*tasādum*.
- STUMP, *n.* کنده *kunda*, تنه *tana*, چوب  
 چوب *chūb*.
- STUN, *vt.* تصدیق کردن *tasdīd-k.*,  
 مدهوش نمودن *bī hūsh-k.*,  
 مدهوش *madhūsh-n.*
- STUNT, *vt.* از رویدادی باز داشتن  
*ruyadagī bāz-d.*, کوتاه نمودن *kūtah-n.*
- STUPEFACTION, *n.* مدهوشی *madhūshī*,  
 بی خبری *bī khabarī*, حیرت *hayrat*.
- STUPEFIED, *a.* سرگشته *sar gashtā*,  
 بی هوش *bī hūsh*, سرگردان  
 بی خود *bī khud*.
- STUPENDOUS, *a.* عبرت *āzīb*, عجیب  
 حیرت انگیز *hayrat*,  
 آماج *āmbāz*,  
 انگیز *angīz*.

STUPID, *a.* احمق *bi wukūf*, نادان *ahmak*, ابله *abla*, احمق *bi dkl*, نادان *nādān*.

STUPIDITY, *n.* حماقت *himākat*, احمق *bi dkl*, نادان *bi wukūf*.

STUPIDLY, *ad.* با نادانی *bi dklāna*, حماقت *bi himākat*, احمق *ahmakāna*.

STUPIFY, *vt.* سر آسیم *sar āsima-s.*, مدحوش گردانیدن *madhūsh-g.*, هوش کردن *bi hūsh-k.*

STUPOR, *n.* حواسی *bi hawwāsī*, بی هوشی *hayrat*, غش *gash*, بی هوشی *bi hūshī*.

STURDY, *a.* دایر *dīr*, باک *bi bāk*.

STUTTER, *vi.* vide STAMMER.

STYLE, *n.* (of writing) عبارت *ibārat*, کلام *kalām*. — (title, appellation) لقب *lakab*, خطاب *khitāb*. Sublimity of style, اطناب *itnāb*. — (manner) وجه *waja*, طریق *tarīq*.

STYLE, *vt.* نام زد کردن *nām-n.*, نام زد کردن *nām zad-k.*, تسمییت کردن *tasmīyat-k.*, لقب دادن *lakab-d.*

SUBDIVIDE, *vt., vi.* باز تقسیم ساختن *bāz taksīm-s.*, بار دیگر تقسیم کردن *bāri dīgar taksīm-k.*

SUBDIVISION, *n.* تقسیم ثانی *taksīmī sāni*, تقسیم در تقسیم *taksīm dar taksīm*.

SUBDUE, *vt.* مغلوب کردن *zer-k.*, شکست دادن *maghlūb-k.*, غلبه کردن *shikast-d.*, ضبط کردن *zabt-k.*, غلبه کردن *ghalaba-k.*, غالب آمدن *ghālib-ā.*

SUBDUER, *n.* غالب *ghālib*, فاتح *fātiḥ*, ظفر یاب *zafar yāb*.

SUBJACENT, *a.* زیر *zīr*, تحت *taht*, فرو *farū*.

SUBJECT, *n.* رعیت *raīyat* (pl. رعایا), فرمان بردار *farmān bardār*, تواضع *tawābāt*, معذی (purport) *ser dastān*, مضمون *mazmūn*, مطلب *mallab*.

The subject and predicate, مقدم و تالی *mukaddam u tālī*, مبتدا و خبر *mubtadā u khālar*.

SUBJECT, *a.* مطیع *mutī*, تابع *tābī*, فرمان بردار *farmān bardār*. — (liable to) مستوجب *mastūjab*, سزاوار *sazāwār*.

SUBJECT, *vt.* اطاعت کردن *itādt-k.*, تابع *tābī*, بندگان فرمان کردن *tābī-k.*, فرمان آمدن *farmān-k.*, غالب آمدن *ghālib-ā.*, تعرض کردن *tadrīz-k.*

SUBJECTION, *n.* تسخیر *tushīr*, فرمان برداری *farmān bardārī*, اطاعت *itādt*, تواضع *tawāzū*.

SUBJOIN, *vt.* زیاده کردن *afzūdan*, مضار *ziyāda-k.*, اضافان کردن *izāfa-k.*, مضاف کردن *muzāf-k.*

SUBJUGATE, *vt.* vide SUBDUE.

SUBJUGATION, *n.* ظفر *zafar*, مطیع *mutīd*, فاتح *fātiḥ*, ممالک *fath mamālik*, کشتور کشای *kishīr kar kushāi*.

SUBJUNCTIVE, *a.* فعل مکنون *fatlī masnūn*, فعل مشروط *fatlī mashrūt*.

SUBLIMATE, *vt.* تصعید ساختن *tasīd-s.*, رفعت دادن *rafīdt-d.*, پاک نمودن *pāk-n.*

SUBLIMATION, *n.* تصعید *tasīd*, رفعت *rafīdt*.

SUBLIME, *a.* رفیع *rafī*, بلند *buland*, عالی *ālī*, بالا *bālā*, شریف *sharīf*. A sublime orator, سلاط *sallāk*.

SUBLIME, *vt., vi.* vide SUBLIMATE.

SUBLIMELY, *ad.* با رفعت *bā rafīdt*, بطور *bā taurī ālī*, با بلندی *bā bulandī*.

SUBLIMITY, *n.* ارتفاع *ālīyat*, رفعت *rafīdt*, بلندی *bulandī*.

SUBLUNARY, *a.* دنیوی *dunyawī*, پست *past*.

SUBMARINE, *a.* تحت البحر *taktu'l bihr*.

SUBMERGE, *vt., vi.* vide DROWN.

SUBMERSION, *n.* غوطه *ghūta*, غرقابی *garkābī*.

**SUBMISSION**, *n.* فرمانبرداری *itādt*, اطاعت *farmānbardārī*, فروتنی *tawāzūl*, تواضع *farūtānī*.—(surrender) تسلیم *taslīm*.  
With all submission, با خضوع تام *bā khuzūi tām*.

**SUBMISSIVE**, *a.* فرمانبردار *mutīd*, مطیع *farmānbardār*, فروتن *mutawāzūl*, متواضع *farūtun*, ذلیل *zalīl*, نما *atādt* *numā*, رام *rām*. A submissive voice, آواز آهسته *āwāzi āhista*. To be submissive, مطیع شدن *mutīd-sh*, فرمانبردار شدن *farmān bardār-sh*.

**SUBMISSIVELY**, *ad.* با تواضع *bā tawāzūl*, با طاعت *bā tādt*, متواضعا *mutadabbī-dānu*. To beg submissively, دیاز مند *niyāzmand-sh*, التماس کردن *iltimās-k*.

**SUBMISSIVENESS**, *n.* فرمانبرداری *farmān bardārī*, تسلیم *taslīm*, اطاعت *itādt*.

**SUBMIT**, *vt., vi.* تواضع کردن *tawāzūl-k.*, اطاعت کردن *sar farū-n.*, سر فرو نمودن *itādt-k.*, مطیع *taslīm-k.*, تسلیم *mutīd-g.* گردیدن.

**SUBORDINATE**, *a.* متعلقی *mutābt*, متعلک *mutadllik*, زیر حکم دیگر *zari hukmi dīgar*, زیر دست *zardast*, فرمانبر *farmān bar*.

**SUBORDINATELY**, *ad.* در مرتبهٔ اسفل *dar martabai asfal*, بدرجۂ اسفل *ba darajai asghar*, متاویلا *mutābiāna*.

**SUBORDINATION**, *n.* متابعت *mutābiāt*, فرمانبرداری *zari hukmi*, خدمت *farmān bardārī*, زیر دستی *zer dastī*.

**SUBSCRIBE**, *vt., vi.* پایی نوشتن *pāyi noshan*.—(write one's name) امضا کردن *imzā-k.*, اسم نوشتن *ism-n.*.—(as money) اعانه نمودن *tauzī-n.*, توزیع نمودن *kabūl-k.* قبول کردن (give consent) رضا دادن *razā-d.*

**SUBSCRIBER**, *n.* امضا سار *imzā sār*, اعانه دهنده *dastgir*, *aāna dihandā*.

**SUBSCRIPTION**, *n.* دستخط *imzā*, تقسیم *dastkhatt*,—(of money) توزیع *tauzī*, *aāna*.

**SUBSEQUENT**, *a.* موخر *muakhkhīr*, اخیر *akhīr*. Subsequent of which, بعد از آن *badd azān*.

**SUBSEQUENTLY**, *ad.* بعد از آن *badd azān*, در ثانی *dar sānī*, من بعد *min badd*.

**SUBSERVIENT**, *a.* مددگار *muāwan*, مددگار *madadgār*, مطیع *mutābt*, متواضع *mutābt*, آرام *farū-n.*, فرونشستن *karār-y.* قرار یافتن *ārām-g.* گرفتن.

**SUBSIDIARY**, *n., a.* معاون *muāwin*, امداد آور *imdad āwar*, دستگیر *dastgir*.

**SUBSIDY**, *n.* امداد *imdad*, یاری *yārī*, مددگاری *wajai muāwanat*, مدد *madadgārī*.

**SUBSIST**, *vi.* پایدار شدن *pāyadār-sh.*, پروردن *parwardan*, رزق دادن *risk-d.*, زیستن *zīstan*, وجود داشتن *wajūd-d.*.

**SUBSISTENCE**, *n.* وجود *hastī*, برقراری *barkarārī*.—(maintenance) گذران *guzarān*, معاش *maāsh*, پرورش *parwarish*.

**SUBSISTENT**, *a.* موجود *maujūd*, برقرار *bar karār*.

**SUBSTANCE**, *n.* چیز *chīz*, شئی *shī*, جنس *jins*, وجود *wajūd*.—(essential part) حقیقت *khulāsa*, جوهر *jauhar*, قوت *hakekat*.—(solidity, firmness) دولت *kūwat*, استواری *ustuwārī*.—(result) مال *māl*, مال *natīja*.—(means) کلام *kalām*, کلام *daulat*. The substance of words, مال *mālī* مال *kalām*, مال *mālī* مال *mālī*.

**SUBSTANTIAL, a.** جوهری *jauharī*, ذاتی *zātī*, اصلی *asli*, موجود *maujūd*, مضبوط (firm, strong) جسمانی *jiṣmānī*. — *mazbūt*, قوی *karwī*, استوار *ustuwār*. — (wealthy) مالدار *māldār*.

**SUBSTANTIALITY, n.** جسمانیت *jiṣmānīyat*, حقیقت *māddīyat*, مادیت *hakikat*.

**SUBSTANTIALLY, ad.** با هستی *bā hasti*, با قوت *bā kūwat*, از ذات *az zāt*, فی الحقیقت *bā ustuwārī*, با استواری *fil' hakikat*. — (wealthily) مالدارانه *māldārāna*, با مال *bā māya*.

**SUBSTANTIATE, vt** دامن *hastī-d.*, اثبات نمودن *wujūd-n.*, وجود نمودن *isbāt-n.*

**SUBSTANTIVE, n.** اسم *ism*, نام *nām*.

**SUBSTANTIVE, a.** مثبت *musbit*, اصلی *asli*, موجب *mūjib*.

**SUBSTITUTE, vt.** عوض کردن *tawāz-k.*, تبدیل کردن *tabdīl-k.* — (one person for another) قائم مقام *kāyim mukām-k.*, جانشین کردن *jā nishīn-k.*

**SUBSTITUTE, n.** جانشین *tawāz*, جایگزین *jā nishīn*, قائم مقام *kāyim mukām*, وکیل *wakīl*, نایب *nāyib*.

**SUBSTITUTION, n.** بدل *tadwīs*, تعویض *badl*, تبدیل *tabdīl*.

**SUBTERFUGE, n.** حیل *hīla*, بهانه *bahāna*, مکر *makr*.

**SUBTERRANEAN, a.** زیر زمین *zērī zamīn*, پنهانی *tahtu'l arz*.

**SUBTILE, a.** باریک *bārik*, دقیق *dakīk*, نازک *nāzūk*, لطیف *latīf*. — (artful) حیل *hīla*, باز *nukta paywand*, پیوند *bās*.

**SUBTILENESS, SUBTILTY, n.** باریکی *bārikī*, دقت *dikikat*, نازکی *nāzūkī*. —

(artfulness) ظرافت *zīrākī*, زیرکی *zūrī*, حیل بازی *hīla bāzī*.

**SUBTILIZE, vt., vi.** ساختن *dakīk-s.*, نازک کردن *nāzūk-s.*, پرداختن *nukta-p.*

**SUBTLE, a.** vide **SUBTILE**.

**SUBTRACT, vt.** دور کردن *dūr-k.*, کم کردن *kum-k.*, تفریق کردن *wast-k.*, تفریق *tufrik-k.*

**SUBTRACTION, n.** وضع *wast*, تفریق *tufrik*.

**SUBURB, n.** بیابن شهر *payrāmani shahr*, حوالی *hawalī*, گرد شهر *girdi shahr*.

**SUBURBAN, a.** ساکن بیابن شهر *sākinī payrāmani shahr*.

**SUBVERSION, n.** خراب *inkilāl*, خرابی *kharāb*, شکست *inkhidām*, شکست *shikast*.

**SUBVERSIVE, a.** زیر زار ساز *zer u zabar sāz*, مهلک *muhlik*.

**SUBVERT, vt.** زیر گردانیدن *zer-g.*, سر *sar* بهیمال کردن *sarnigūn-k.*, ویران کردن *wayrān-k.*, پایمال کردن *pāyamāl-k.*

**SUBVERTED, a.** زیر *munhadīm*, زیر *zer* زار کرده *zer zabur karda shuda*.

**SUCCEED, vt., vi.** (follow in order) پس *pas* پیروی کردن *payrawī-k.* — (to be a successor) قائم مقام شدن *kāyim mukām-sh.*, خلافت نمودن *khilāfat*.

*fat-n.* — (prosper) کام یافتن *kām yāb-sh.* To succeed to an estate, میراث *mīrās* بهیوردن *wāris-sh.* To succeed alternately, تعاقب کردن *taākrub-k.*

**SUCCESS, n.** ظفر *zafar*, کامیابی *kām yābī*, عاقبت *bahari mandī*, پیروزی *ferīz*, خیر *ākibati khayr*.

**SUCCESSFUL, a.** کامیاب *kām yāb*, بهیوردن *baharī mand*, مبارک *mubārak*, بهیور *bakhtyār*.



- SUCCESSFULLY**, *ad.* باخدايارانه *bakhtyārāna*, خیر با عاقبت *bā ākibati khayr*.
- SUCCESSFULNESS**, *n.* بهره مندی *bahra mandī*, کامیابی *kāmyābī*.
- SUCCESSION**, *n.* جانشینی *jā nishīnī*, خلافت *khalāfat*, سلسله *silsila*. — (inheritance) میراث *mīrās*, ترک *taraka*. In succession, پی در پی *paya dar paya*, علی العوای *alā't tarawālī*.
- SUCCESSIVE**, *a.* متوالی *mutawālī*, مسلسل *musalsal*, پی در پی *pay dar pay*, متعاقب *muta'ak'ib*.
- SUCCESSIVELY**, *ad.* پی در پی *pay dar pay*, علی العوای *alā't tarawālī*, — (from father to son) جد به جد *jadd ba jadd*.
- SUCCESSLESS**, *a.* نامراد *nā murād*, بد بخت *bad bakht*.
- SUCCESSOR**, *n.* قائم مقام *kāyam mukām*, خلیف *khālīf*, (pl. جانشین *jā nishīn*, والی عهد *walī ehd*, جابگیر *jāyagīr*, وارث *wāris*, وصی *wasī*).
- SUCCINCT**, *a.* کوتاه *khurd*, مختصر *mukhtasar*, موجز *mujiz*. A succinct discourse, کلام موجز *kalāmi mūjiz*.
- SUCCINCTLY**, *ad.* "مختصراً" *mukhtasaran*, بطور اجمال *batauri ijmāl*.
- SUCCORY**, *n.* کاسنی *kāsnī*.
- SUCCOUR**, *n.* مدد *madad*, یاری *yārī*, معاونت *muāwanat*, امداد *imdad*.
- SUCCOUR**, *vt.* مدد دادن *madad-d.*, معاونت دادن *iānat-k.*, امداد و یاری نمودن *muāwanat-d.*, *imdad u yārī-n.*
- SUCCOURER**, *n.* ناصر *nāsir*, یار *yār*, دوست *dūst*, رفیق *rafīk*.
- SUCCOURLESS**, بی چاره *bī chāra*, باور *bī yāwar*.
- SUCCULENT**, *a.* آبدار *ābdār*, تر و تازه *tar u tāza*.
- SUCCUMB**, *vi.* تن در دادن *tan dar-d.*, مطیع شدن *tasīm-n.*, متذلل *mutid-sh.*
- SUCCUSSION**, *n.* جذب *jumbish*, لرزش *larzish*, تحرکت *tahrīk*.
- SUCH**, *a.* همچو *hamchū*, چنان *chunān*, چنانچه *chunāncha*, In such manner that, چنانکه *chunānki*. Such a one, فلان *fulān*.
- SUCK**, *vt., vi.* مکیدن *makīdan*, مص کردن *mass-k.* To suck up or suck in, آب کشیدن *āb-k.*, جذب کردن *jazb-k.*
- SUCK**, *n.* مک *makk*, مص *mass*, رضاعت *rizāat*, جذب *jazb*.
- SUCKER**, *n.* مک کش *makk-kash*, میکند *makanda*. — (a young twig) شاخچه *shākhcha*.
- SUCKING**, *a.* مکان *makān*, راضع *rāzī*. A sucking child, طفل شیر خواره *tifli shīr khāra*. A sucking lamb, عمروس *āmrus*.
- SUCKLE**, *vt.* شیر دادن *shīr-d.*, ارضع کردن *irz-d-k.*
- SUCTION**, *n.* مکش *makkish*, راضع *rāzī*, جذب *jazb*.
- SUDDEN**, *a.* ناگهان *nāgihān*, ناگه *nāgah*. A sudden accident, بلائی ناگهانه *balāi nāgahāna*. Sudden death, موت ناگهانه *mawti nāgahāna*, مرگت مفاجات *margi mufājāt*.
- SUDDENLY**, *ad.* ناگه *nāgah*, دفعه *dafātan*, بی خبر *bī khabar*.
- SUDORIFIC**, *a.* معرق *mudrrik*, عرق انگیز *ark angīz*.
- SUE**, *vt., vi.* نیاز کردن *niyās-k.*, اسعدا *istiduā-k.* To sue at law, داد

داد خواستن *dād-kh.*, داد خواه شدن *dād khāh-sh.*

SUET, *n.* چربی *ph.*, چربی *charbi*, شحم *shahm*.

SUFFER, *vt., vi.* تحمل کردن *tahammul-k.*,

• صبر داشتن *sabr-d.* To suffer loss, ضرر یافتن *nuksān-k.*, نقصان کشیدن *zarar-y.*, خسارت کردن, To suffer pain, آزار یافتن *āsār-y.*, رنج *ranj-d.* To suffer misfortunes, محنت کشی کردن *mihnat kash-k.*, بل خوردن *balā-kh.* To suffer punishment, عقوبت *dsāb-k.*, عذاب کشیدن *dkubat-p.* To suffer or allow, رخصت دادن *ijāzat-d.*, اجازت دادن *rukhsat-d.*

SUFFERABLE, *a.* برداشتمانی *bardāshthanī.*, قابل تحمل *kābili tahammul.*

SUFFERANCE, SUFFERING, *n.* رنج *ranj.* درد *dard.* اضطراب *iztirāb.*— (patience) صبر *sabr*, تحمل *tahammul.*— (toleration) اجازت *ijāzat*, رخصت *rukhsat.*

SUFFERER, *n.* درد خور *dard khur.*, خسارت گیر *siyān-pasir.* زیان پذیر *khasārat-gir*, عذاب کش *dsāb kash.*

SUFFICE, *vt., vi.* وافر شدن *wāfir-sh.* کفایت کردن *kifāyat-k.*

SUFFICIENCY, *n.* کفایت *kifāyat*, وافر *wafūr*, اکتفا *iktifā.*

SUFFICIENT, *a.* کافی *kāfi*, بس *bas*, وافی *wāfi.* با کدرا احتیاج *ba kadri ihtiyāj.*

SUFFICIENTLY, *ad.* بس *bas*, با کفایت *bā kifāyat.*

SUFFIX, *n.* ملحق *mulhak*, ضمیمه *zamīma.*

SUFFOCATE, *vt., vi.* خفه کردن *khaffa-k.*, دم گرفتن *nafs-g.*, نفس گرفتن *dam-g.*

SUFFOCATION, *n.* حبس النفس *habs-un nafs*, خفه *khaffa*, دم گرفتن *dam giraftagi.*

SUFFRAGE, *n.* طرفداری *tarafdārī.* تصدیق *tasdik*, دعا *duā.*

SUFFUSE, *vt.* پاشیدن *pāshidan.* افشاندن *afshāndan.* ریختن *rikhtan.*

SUGAR, *n.* شکر *shakar.* مصری *misri.* Refined sugar, نبات *nabāt.* شکر مصفی *shakari musaffa.* Sugar of roses, گلشکر *gul shakar.*

SUGAR-CANDY, *n.* نبات *nabāt.* مصری *misri.*

SUGAR-CANE, *n.* نی شکر *naya shakar.*

SUGGEST, *vt.* (hint) اشاره دادن *ishāra-d.*, پند دادن *imā-d.*—(advise) پند دادن *pand-d.*, نصیحت دادن *nasihat-d.*

SUGGESTION, *n.* اشاره *ishāra*, پند *imā.* نصیحت *pand*, نصیحت *nasihat.*

SUICIDE, *n.* خود کشی *khud kashī.* قتل نفس *khud halākī.* قاتل النفس *katli nafs.*—(the person) قاتل النفس *kātilu'n nafs.*

SUIT, *n.* (set) سلسله اسباب *silasila asbāb.*—(regular order) نظام *nisām.* سلک *silka.* سلسله *silasila.*—(retinue) حشمت *hashmat.* سواری *suwārī.*—(petition) خواهش *arz-dāsh.* عرض *arz.* خواستگاری *khāshish.*—(courtship) دعوی *khāstgārī.* طلب *talab.* Civil spit, دیوانی *dāwa dīwānī.* Criminal suit, دادخواهی *dādwa] fanjdārī.* Object of suit, مراد دعوی *murādī dādwa.* Original suit, مزافع *murāfi.* ابتدای *mukaddami murāfi* [ibtidāi. Summary suit, سرسری *dāwai sarsari.*

SUIT, *vt., vi.* شایستن *shāyistan.* سزاوار مناسب شدن *sazāwār-sh.*, مناسب داشتن *munāsib-sh.*, نسبت داشتن *nisbat-d.*, لایق شدن *lāyak-sh.*—(fit, adept) موافق کردن *munāsib-k.*, سزاوار کردن *muwāfak-k.*

SUITABLE, *a.* مناسب *munāṣib*, شایسته *shāyista*, سزاوار *sazāwār*, مناسب *munāṣib*, واجب *wājib*.

SUITABLENESS, *n.* شایستگی *shāyist-agī*, مناسبیت *munāṣibat*, سزاواری *sazāwārī*.

SUITABLY, *ad.* با موافقت *bā muwāfaqat*, سزاوارانه *sazāwārāna*, لایقانه *lāyikāna*, با مناسبیت *bā munāṣabat*.

SUITE, *n.* ملازمان *mulāzamān*, خدم *khadam* و حشم *hashama*.

SUITOR, *n.* خواستگار *tālīb zan*, داد خوار *dād khāstagar*.—(petitioner) *khāh*, نیازمند *mustadlū*, مستعدعی *niyāzmand*.

SULKY, *a.* نا خوش *tursh-rū*, ترشرو *nā khūsh*, درهم *ba ham*.

SULLEN, *a.* تیره *siyah darūn*, سیه درون *tira zamīr*, ترش رو *tursh rū*, سرکش *sarkash*.

SULLENLY, *ad.* تیره *tira zamīr-rāna*, سیه درونی *durushtāna*.

SULLENNESS, *n.* سیه درونی *siya darūnī*, درشتی *durushti*, مغرورگی *mughmūmī*.

SULLY, *vt., vi.* پلید کردن *ālūdan*, اهانت کردن *palīd-k.*, عیب گفتن *ayb-g.*, اهانت *ihānat-k.*

SULPHUR, *n.* گوگرد *kibrīt*, گُگُرد *gūgird*.

SULPHUROUS, *a.* گوگرد آمیز *gūgird āmīz*, کبریتی *kibrītī*.

SULTAN, *n.* سلطان *sultān*, (پل. سلاطین).

SULTRINESS, *n.* حماوت *tābdārī*, حماوت *hamāwat*, سخت گرمی *sakht garmī*.

SULTRY, *a.* حمی *tābdār*, حمی *hamī*, گرم *garm*, محرم *mukhīr*.

SUM, *n.* مبلغ *mablagh*, رقم *rakam*. A sum total, جمع *jamī*, جمله *jumla*. A principal sum, اصل *asl*, مایه *māya*.—(substance or result) حاصل *hāsil*, نتیجه *natija*.

Sum in advance, پیشگی *zari peshgi*.

SUM, *vt.* (compute) حساب کردن *hisāb-k.*, جمع کردن *shimurdan*, جمع کردن *jamī-k.*—(collect into a narrow collection) جمع کردن *jumla-k.*, تعدیل ساختن *tadlīd-s.*, اختصار کردن *ikhtisār-k.* To sum up all, فی الجمله *fil jumla*, القصه *al kissa*, عاقبت الامر *ākibatul amr*, غالباً *ghālībān*, الغرض *al gharaz*.

SUMMARILY, *ad.* مجملاً *mujmalan*, مختصراً *mukhtasaran*.

SUMMARY, *a.* مجمل *mujmal*, مختصر *mukhtasar*, موجز *mujiz*.

SUMMARY, *n.* مجمل *mujmal*, فهرست *fihrist*, سر دفتر *sar daftar*.

SUMMER, *n.* تابستان *tābistān*, گرما *gar-mā*, صیف *sayf*. A summer house, آفتابخانه *tābkhāna*, آفتابخانه *āftāb khāna*.

SUMMIT, *n.* قله *kulla*, سر *sar*, راس *rās*.—(of a mountain) راس الجبل *rāsu'l jabl*, قله کوهی *kullai kuhī*.

SUMMON, *vt.* خواندن *talab-k.*, خواندن *khāndan*, طلبیدن *talbīdan*, مراجعت کردن *marāfat-k.*, دعوت کردن *dād-wat-k.*

SUMMONS, *n.* دعوت *dād-wat*, مراجعت *marāfat*. A judicial summons in writing, اعلام نام *ilām nāma*, طلب نام *talab nāma*, احضار نام *ihzār nāma*.

SUMPTUARY, *a.* مخسوب *kharch*, مخسوب *mansūb*, انفاقی *infāqī*.

SUMPTUOUS, *a.* بزگوار *bumurguār*, بزگوار *bumurguār*, بیش قیمت *bīsh kīmat*, شاهانه *shāhāna*, خوش گذاران *dyāsh*, عیاش *ghuzārān*.

SUMPTUOUSLY, *ad.* بزگوارانه *bumurguārāna*, عیاشانه *dyāshāna*.

SUMPTUOUSNESS, *n.* عیاشی *ayyāshī*, عظمت *azmat*, جلال *jalāl*.

SUN, *n.* آفتاب *āftāb*, شمس *shams*, مهر *mahr*, خورشید *khurshīd*, خور *khur*, طریق *khāwar*. The Sun's course, *طریق* *tarīki shams*. The disk of the sun, *قرص خورشید* *kurēi khurshīd*. A halo round the sun, *سراج آفتاب* *sarā-chai āftāb*. The light of the sun, *نور* *sikh*. To expose to the sun, *در آفتاب نهادن* *dar āftāb-n*. A sun-beam, *پرتوی آفتاب* *partawai āftāb*. Sundial, *دایره هندی* *dāīrai hindī*. Sun-rise, *مطلع آفتاب* *matlai āftāb*, طلوع شمس *tulūi shams*. Sun-set, *غروب آفتاب* *ghurūbi āftāb*. Sun-shine, *روشنی آفتاب* *raushnī āftāb*. Sun-stroke, *ضرب آفتاب* *zarbi āftāb*.

SUNDAY, *n.* یکشنبه *yakshamba*.

SUNDRY, *a.* vide SEVERAL.

SUNNY, *a.* آفتابی *āftābi*, رو *ro*, آفتاب *āftāb rū*.

SUP, *vt., vi.* *جرعه خورن* *jurē jurē kh.*—(eat supper) *شام خورن* *shām kh.*, *عشا خورن* *ashā-kh.*

SUPERABUNDANCE, *n.* زیادت *ziyādat*, افزونی *afzūnī*.

SUPERABUNDANT, *a.* زاید *zāīd*, افزون *afzūn*, فضول *fuzūl*.

SUPERADD, *vt.* زیاده کردن *ziyāda-k.*, فضول ساختن *afzūn-k.*, افزون کردن *fuzūl-k.*, اضافان کردن *izāfa-k.*

SUPERANNUATE, *vt.* سالدار کردن *sāl-dār-k.*, بیکاره ساختن *bikāra-s.*

SUPERANNUATION, *n.* سالداری *sāldārī*, کهن سالی *kuhan sāli*.

SUPERB, *a.* بزرگوار *buzurgwār*, عظیم *azīm*, دولتمندانه *dawlatmandāna*.

SUPERBLY, *ad.* با عظمت *bā āzmat*, جلایان *jālāna*.

SUPERFICIAL, *a.* ظاهری *zāhir*, بیرونی *bīrūnī*, صورتی *sūrat numā*.—(shallow,

futile) *بیهوده* *bihūda*, معنی *bi*, بی *bi*, علم و عقل *ilm u ākl*.

SUPERFICIALLY, *ad.* ظاهراً *zāhirāna*, بی عمق *bi āmk*, صورتاً *sūratān*.—(triflingly) *بطور هرزه* *batauri hirza*.

SUPERFICIALNESS, *n.* ظاهری *zāhirī*, بیهودگی *bihūdagi*, سبکسری *sabuk sarī*.

SUPERFICIES, *n.* مظاهر *saḥah*, بساط *basāt*, میدان *maydān*.

SUPERFINE, *a.* نازکترین *nāzūk tarīn*, عظمه *ūmda*, عظیم *azīm*.

SUPERFLUITY, SUPERFLUOUSNESS, *n.* کثرت *kasrat*, افزونی *afzūnī*, زیادت *ziyādat*, کثرت *kasrat*.

SUPERFLUOUS, *a.* زاید *zāīd*, افزون *afzūn*, کثیر *kasīr*, فضول *fuzūl*.

SUPERHUMAN, *a.* فوق الانسانی *fauku'l insāniyat*, آسمانی *āsmānī*.

SUPERINTEND, *vt.* سرداري کردن *sar-dārī-k.*, نظارت کردن *nazārat-k.*, مباشرت کردن *mulāshurat-k.*, نگرانی کردن *nigahbānī-k.*

SUPERINTENDENCE, *n.* مباشرت *mulāsharat*, نظارت *nazārat*.

SUPERINTENDENT, *n.* کارگذار *kār-guzār*, ناظر *nāzir*, سرکار *sarkār*, مدبر *mudabbir*.

SUPERIOR, *a.* بلندتر *bulandtar*, عالی *ālī*, اعظم *akbar*, فوقانی *faukānī*, ادغام *adzam*, دست یافتن *dast yāftan*, superior, *بلند تر شدن* *buland tar shudan*. To render superior, *تغلیب کردن* *taghlīb-k.*

SUPERIOR, *n.* صاحب دسترس *sāhibi dastras*, سردار *sardār*, رئیس *raīs*, بالادست *bālādast*, عالی *ālī*.

SUPERIORITY, *n.* غلبه *ghalaba*, اعلویت *ālūviyat*, پیش دستی *pesh dasti*, فضیلت *fazīlat*, برتری *bartarī*.

**SUPERLATIVE, n., a.** افضل *afzal*.—  
(noun) اسم افضل *ismi afzal*, اسم  
*ismi mubālāgha*.—(degree) تفضیل  
*tafzīl*.

**SUPERNATURAL, a.** فوق طبعی *fauk*  
*tabāi*, زیاده از شمار *ziyāda az shumār*.

**SUPERNUMERARY, n.** نفر موقت *nafari*  
*muakkat*. a. بی حساب *bī hisāb*,  
زاید *zāyid*.

**SUPERSCRIBE, vt.** سرنامہ خط نوشتن  
*sarnāmai khat-n.*, بالائی چیزیں نوشتن  
*bālāi chizē-n.*, بار پشت نوشتن  
*bar pusht-n.*

**SUPERScription, n.** سرنامہ خط *sarnā-*  
*mai khat*, امضا *imzā*.

**SUPERSEDE, vt.** نسخہ باطل کردن *bātil-k.*, نسخہ  
ناکھ کردن *naakh-k.*, بارتارف کردن *bartarf-k.*,  
بار تر برتر یافتن *ghālib-ā.*, بارتارف  
*tar-y.*

**SUPERSTITION, n.** ایمان باطل *īmāni*  
*bātil*, دین باطل *dīni*, وسواس *waswās*,  
*bātil*.

**SUPERSTITIOUS, a.** خیالی *khiyālī*,  
متعصب *muta'assib*.

**SUPERSTITIOUSLY, ad.** با ایمان باطل  
*bā imāni bātil*, بوجہ رقیق *ba wajai*  
*rakīk*.

**SUPERVISE, vt.** نظارت کردن *nazārat-k.*,  
سرکاری کردن *sarkārī-k.*

**SUPERVISION, n.** سرکاری *sarkārī*,  
نظارت *nazārat*, امتحان *imtihān*.

**SUPERVISOR, n.** ناظر *nāsir*, کارگذار  
*kār guzār*, کار فرما *kār farmā*.

**SUPINE, a.** (lying on the back) پشت  
بر خواب *bar pusht khāb*.—(negligent,  
remiss) غافل *ghāfil*, کاهل *kāhil*,  
غافل *ghāfil*.

**SUPINELY, ad.** از پیچیدگی *az bī khabarī*,  
غافلانه *ghāfilāna*.

**SUPPER, n.** عشاء *ashā*, شام *shām*.

**SUPLANT, vt.** زهر یا کردن *siri pā-k.*,  
دور کردن *dūr-k.*

**SUPPLEMENT, n.** تدم *tatimma*, ضمیمہ  
*zamīmat*, ملحقہ *malhakat*, ذیل *zīl*.

**SUPPLEMENTAL, SUPPLEMENTARY, a.**  
ضمیمہ منسوب *zamīmai mansūb*,  
تدم *tatimma payvand*.

**SUPLIANT, SUPPLICATING, a.** نیاز  
مند *niyāsmānd*, متضرع *mutazarf*.

**SUPLIANT n.** داد خواہ *dād khāh*,  
مسعدی *mustadī*.

**SUPPLICATE, vi., vt.** نیاز کردن *niyās-*  
*k.*, التماس کردن *tasarf-k.*, التماس  
استدعا کردن *istiduā-k.*, تمنی کردن  
*tamanna'-k.*

**SUPPLICATION, n.** نیازمندی *niyās-*  
*mandī*, التماس *iltimās*, استدعا *istiduā*,  
تضرع *tasarf*, ابتہال *ibtihāl*.

**SUPPLY, vt.** (give, yield, afford) دادن  
*dādan*, بخشیدن *bakhshidan*, عطا کردن  
*atā-k.*—(succour) مدد دادن *madad-*  
*d.* معاونت کردن *muāwanat-k.* To  
supply the place, عوض کردن *twas-k.*,  
جانشین بودن *badl-k.*, قائم مقام شدن  
*kāyim muk-ām-sh.*

**SUPPLY, n.** مدد *madad*, معاونت *muā-*  
*wanat*, کفایت *kafāf*.

**SUPPORT, vt.** (prop) تکیہ کردن *takiya-*  
*k.*,—(endure) پشٹی دادن *pushtī-d.*,  
داشتن *tākat-d.*, تھمل ساختن *tahammul-*  
*k.*,—(defend) حمایت نمودن *ihimāl-n.*,  
حمایت نمودن *himāyat-d.*,—(maintain food)  
بروردن *ināyat-n.* رزق بخشیدن *rizk-b.*

**SUPPORT, n.** 1. (prop) تکیہ *takiya*,  
پشت *pusht*, عہود *ūmūd*. 2. (assistance)  
یاری *yārī*, اعانت *iānat*. 3. (main-

tenance) معاشي ضروریات *zarūriyāti muāshī*, رزق *rišk*, وجه گذران *waja guzārān*.

SUPPORTABLE, *a.* برداشتمنی *bardāsh-tanī*, قابل برداشت *kābili bardāsh-t*.

SUPPORTER, *n.* متاعمل *mutahmmil*, پرورنده *paṛwaranda*, دستگیر *dastgīr*, مددگار *madadgār*.

SUPPOSE, *vt.* پنداشتن *pindāsh-tan*, فکر *fikr-k.*, خیال کردن *khiyāl-k.*, توهّم کردن *tawah-hum-k.*, بی دلیل پذیرفتن *bī dalīl-p.*

SUPPOSITION, *n.* رای *rāi*, قیاس *kiyās*, فکر *fikr*, خیال *khiyāl*, پندار *pindār*, ظن *zan*.

SUPPRESS, *vt.* پوشیدن *pushīdan*, پنهان کردن *pinhān-k.* — (abolish) باطل کردن *ib-tāl-n.* ابطال نمودن *bātīl-s.*، هاشخین *maghlūb-k.* مغلوب کردن (subdue) — ضبط کردن *zabt-k.* To suppress intel-ligence, خبر اخفا کردن *khābar ikhfā-k.*

SUPPRESSION, *n.* پوشیدگی *ikhfā*, اخفا *pushīdagī*.

SUPPRESSOR, *n.* اخفا کننده *ikhfā kun-anda*, محالپ *bātīl kananda*, باطل کننده *ghālīb*.

SUPPURATE, *vi.* ریختن پخته شدن *rīsh pukhta-sh.*، ریم کردن *rīm-k.*

SUPPURATION, *n.* ریختگی *pukh-tagī*، ریختن *rīsh*.

SUPREMACY, *n.* مقدمه *mukaddamat*، اولیت *awwalīyat*، سروری *sarwarī*، برتری *bartarī*.

SUPREME, *a.* برترین *bartarīn*، بلندترین *bulandtarīn*، اعلیٰ *ālā*، مطلق *mutlak*، صدر نشین *sadr nishīn*. A supreme judge, قاضی القضاة *kāzī ul kuzāt*، احکام *ahkam ul hākīmīn*، Supreme power, قدرت مطلق *kudrati mutlak*، کمال استقلال *kumāl astīklāl*.

Supreme court, صدر عدالت *sadr adālat*.

SUPREMEPLY, *ad.* از حد *as hadd*، نهایت *nihāyat*، مطلقانه *mutlikāna*.

SURCINGLE, *n.* تانگ *tang*، زین بند *zīnband*.

SURD, *n.* اعم *asamm*.

SURE, *a., ad.* یقین *yakīn*، ثابت *sābit*، محقق *muhakkak*، محمول *mdhūl*. — (safe) اطمینان *amīn*، محفوظ *mahfūz*. — (firm) قایم *kāyim*، پایدار *pāyadār*، ثابت ثابت *sābit kadam*. To be sure, شک *bī shak*، بی شبهه *bī shubb*.

SURELY, *ad.* بی گمان *bī gumān*، بی شک *bī shak*، یقیناً *yakīnan*، حقا *hakkan*، بی شبهه *bī shubb*. — (firmly) قرار، قراران *bar karārāna*، mukarran — (without hazard) بلاخطر *bilā khatar*.

SURENESS, *n.* یقین *yakīn*، تحقیق *tahkīk*، اطمینان *amīn*، سلامت *salāmat*.

SURETY, *n.* ضمانتی *sāmīnī*، ضمانت *kafālat*. — (bondsman) ضامن *sāmīn*، کفیل *kafīl*. — (certainty) تیقن *tayakkun*.

SURFACE, *n.* رو *rū*، وجه *waja*، صفحه *safhah*، بساط *basāt*. The surface of the ground, روی زمین *rūi zamīn*. The surface of the water, روی آب *rūi āb*.

SURFEIT, *vt., vi.* سیر کردن *sayr-k.*، پر *pur-kh.*، خوراندن *āghālīdan*.

SURFEIT, *n.* شبخ *shabḥ*، سیری *sīrī*.

SURGE, *n.* موج *marj*، لطمه *latma*.

SURGEON, *n.* جراح *jarrāh*، حاجم *hājīm*، فصاد *fassād*.

SURGERY, *n.* جراحی *jarrāhī*، فصادی *fassādī*.

SURGICAL, *a.* منسوب *jarrāhī mansūb*.

SURMISE, *n.* خیال *khiyāl*، وهم *wahm*، گمان *gumān*.

**SURMISE**, *vt.* خیال ساختن *khīyāl-s.*,  
وهم کردن *wahm-k.*, گمان کردن *gumān-k.*,  
پنداشتن *pindāsh-tan.*

**SURMOUNT**, *vt.* ساختن ظهور *zahūr-s.*,  
غالب شدن *ghālib-sh.*, گذشتن *guzasht-*  
*tan.* ظفر یافتن *zafar-g.*

**SURMOUNTABLE**, *a.* قابل مغلوب *kābili*  
*maghlūb*, بدست آمدن *badast āmadān.*

**SURNAME**, *n.* لقب *lakab*, تخلص *takh-*  
*allus*, ورنامه *war-nāma*. To give a  
surname, لقب دادن *lakab-d.*, تخلص  
تاکحالوس *takhallus-n.*, ورنامه نهادن *war*  
*nāma-n.*

**SURNAMED**, *a.* ملقب *mulakkab*,  
متخلص *mutakhallus.*

**SURPASS**, *vt.* گذشتن *guzashtan*, سبق  
شدن *sibk-k.*, غالب شدن *ghālib-sh.*,  
تقدم پش دشتی یافتن *pesh dastī-y.*,  
تاکاددم داشت *takaddum-d.*, فایق بودن *fāyik-b.*

**SURPLUS**, *n.* افزونی *afzūnī*, باقی *bakiya*,  
زیادتی *ziyādatī.*

**SURPRISE**, *vt.* با گمان آمدن *nāgahān-ā.*  
—(astonish) متعجب کردن *mutajjib-*  
*k.*, حیران *mutahyijir-k.*, متعجب کردن  
سورگدان *hayrān-k.*—(confound) آشفتن  
کردن *sargardān-k.*, سراسیمه کردن  
*sarāsīma-k.*

**SURPRISE**, *n.* اضطراب ناگهانی *istirābi*  
*nāgahānī*, آشفتگی *āshuftagī*, بدیع  
حیرت *hāirat*, عجب *ājab*.

**SURPRISINGLY**, *ad.* عجبانه *djabāna*,  
با حیرت *bā hayrat.*

**SURRENDER**, *vt., vi.* (yield) سپردن  
*sīpurdan*, تفویض کردن *tafwīz-k.*, تسلیم  
کردن *taslīm-k.* To surrender on terms,  
در عهد و پیمان تسلیم کردن  
*bar āhd u paymān taslīm-k.*

**SURRENDER**, *n.* سپرد *tafwīz*, تفویض  
*sīpurd*, تسلیم *taslīm*, اطاعت *itāāt.*

**SURREPTITIOUS**, *a.* پنهانی *pinhānī*,  
خفیه *khafī.*

**SURREPTITIOUSLY**, *ad.* پنهانی *pin-*  
*hānī*, بطور فریب *bā taurī farīb.*

**SURROUND**, *vt.* گردش کردن *gardish-k.*,  
احاطه کردن *muhāsara-k.*, محاصره کردن  
*ihāṭa-k.*, احصار کردن *ihṣār-k.*

**SURVEY**, *n.* نگاه *nigāh*, ملاحظه *mulāhaza*,  
مساحت *masāhat.*

**SURVEY**, *vt.* نظر کردن *nasar-k.*, نگرین  
*nigrīstan.*—(measure) پیمودن *paymū-*  
*dan*, مساحت نمودن *masāhat-n.*

**SURVEYING**, *n.* علم مساحت *ilmī*  
*masāhat*, پیمایش زمین *paymāyishī*  
*zamīn.*

**SURVEYOR**, *n.* مباحثه *mubāshir*, ناظر  
*nāsir*. A land surveyor, مساح الارض  
*masāh'ul arz.*

**SURVIVE**, *vt., vi.* دیر زیستن *der-s.*,  
باقی شدن *bāqī-sh.* باز ماندن  
*bāz-māndan.*

**SURVIVOR**, *s.* باقی مانده *bāqī mānda*,  
وارث *wārīs.*

**SUSCEPTIBILITY**, *n.* نرمدلی *narmdīlī*,  
قابلیت *rikkat*, رقت *ta'assur*, تاثیر  
*kābilīyat.*

**SUSCEPTIBLE**, *a.* قابل *kābil*, نرم دل  
*narm dīl*, ملایم *mulāyīm*, تاثیر پذیر  
*tāsir pazīr.*

**SUSPECT**, *vt., vi.* گمان کردن *gumān-b.*,  
شبهه داشتن *shak-k.*, شک داشتن  
*shubha-d.*, وهم کردن *wahm-k.*

**SUSPEND**, *vt.* آویختن *āwīkhtan*, معطل  
نمودن *mudallak-n.*—(interrupt) قطع  
کردن *katt-k.*—(delay) متوقف کردن  
*marukūf-k.*, باز داشتن *bāz-d.*—(from  
office) معزول کردن *madsūl-k.*, برای  
مدتی برطرف کردن *bar āya muddatī*  
*bar tarāf-k.*

**SUSPENSE**, *n.* تردد *taraddud*, شبهه

*shubha*, شک *shakk*, فکر *fikr*, تشویش *tashwīsh*.  
 SWAMP, vt. کردن غرق *ghark-k.*, سیلاب کردن *sailāb-k.*

SUSPENSION, n. تعلیق *āwāsiṣh*, آویزش *tadlīk*.—(interruption) گسسته‌گی *gusasta-gi*, انقطاع *inkitād*.—(delay) توقف *tawakkuf*, مهلت *muhlat*. Suspension from office, عزل از خدمت *dzl az khidmat*.  
 SWAN, n. قاز *kāz*, غو *ghau*.  
 SWARM, n. (of bees) دبر *dabr* (pl. دبور *and* ادبر *asl*).—(crowd) طایفه *tāyafa*, گروه *gurūh*.  
 SWARM, vi. جمع شدن *fumt-sh.*, ازدحام *asdiham-n.*

SUSPICION, n. گمان *gumān*, وهم *wahm*, شبهه *shubha*, ظن *sann*, احتمال *ahtimāl*. To remove suspicion, دفع شبهه کردن *daft shubha-k.*  
 SWARTHY, SWARTH, a. سیاه چرده *siyāh charda*, اسمر *asmar*, گندم گون *gandum gūn*.

SUSPICIOUS, a. بد گمان *wahmī*, واهی *bad gumān*.—(causing suspicion) وهم *waham* انگیز *angīz*, گمان آور *gumān āwar*. To be suspicious, در گمان بودن *dar gumān-b.* پروهم شدن *pur walim-sh.*  
 SWAY, n. حکمرانی *hakūmat*, تاثیر *tāsir*, اختیار *ikhtiyār*, غلبه *ghalaba*.

SWAY, vt., vi. متوجه کردن *mutawajja-k.*, مایل کردن *māyil-k.*—(rule) حکم *hukm-f.* داشتن *hukm-mat-d.*

SUSTAIN, vt. برداشتن *bardāshun*, برداشت کردن *ttimād-k.*, تامل *bardāsh-k.*, صبر داشتن *sabr-d.*, پروردن *tahammul-k.*—(maintain) تکفیل کردن *takfīl-k.*

SUSTAINABLE, a. قابل حمل *kābili haml*, برداشتنی *bardāshitanī*.

SUSTENANCE, n. ضروریات معاشی *zarūriyātī madshī*, پرورش *parwārish*, خوردنی *khurdanī*, غذا *ghazā*.

SUTURE, n. دوخت *dukht*, درز *darz*.

SUZERAIN, n. فرمان روا *farmān rawā*, معبود *matbūd*.

SWADDLE, vt. بستن *kimat-k.*, قسط کردن *bastan*.

SWAIN, n. دهقان *juwān*, جوان *dihkān*, چوپان *chupān*.

SWALLOW, vt. اکل *farū-b.*, فرو بردن *akl-k.* در گلو فرو بردن *dar galū farū-b.*, بلع کردن *ball-k.*

SWALLOW, n. خطایف *khuttāf* (pl. خطاطیف *khughna*).

SWAMP, n. خلاب *khalāb*, مرداب *murdāb*.

SWAMP, vt. کردن غرق *ghark-k.*, سیلاب کردن *sailāb-k.*

SWAN, n. قاز *kāz*, غو *ghau*.

SWARM, n. (of bees) دبر *dabr* (pl. دبور *and* ادبر *asl*).—(crowd) طایفه *tāyafa*, گروه *gurūh*.

SWARM, vi. جمع شدن *fumt-sh.*, ازدحام *asdiham-n.*

SWARTHY, SWARTH, a. سیاه چرده *siyāh charda*, اسمر *asmar*, گندم گون *gandum gūn*.

SWAY, n. حکمرانی *hakūmat*, تاثیر *tāsir*, اختیار *ikhtiyār*, غلبه *ghalaba*.

SWAY, vt., vi. متوجه کردن *mutawajja-k.*, مایل کردن *māyil-k.*—(rule) حکم *hukm-f.* داشتن *hukm-mat-d.*

SWEAR, vt., vi. قسم خوردن *kasam-kh.*, سوگند خوردن *saugand-kh.*—(administer an oath) دادن سوگند *saugand-d.* To swear falsely, دروغ نواهی دادن *durūgh gavāhi-d.* To swear one another, تقاسم کردن *takāsum-k.*

SWEARING, n. قسم خوری *kasam-khurī*, سوگند یاد کنی *saugand yād kunī*.

SWEAT, n. عرق *drak*, خوی *khawī*.

SWEAT, vi. عرق کردن *drak-k.*, خوی کردن *khawī-k.*

SWEEP, vt., vi. رونغن *rūftan*, جاروب خانه *jārūb-z.* To sweep a house, جاروب ساختن *khāna-jārūb-s.*—(carry off) رفع کردن *raft-k.*

SWEEPER, n. جاروب کش *jā rūb kash*, روبنده *rūbanda*.

SWEEPINGS, n. pl. خاک روه *khāk rūbah*, کناسه *kunāsāt*.

SWEET, a. خوش *khush*, شیرین *shirīn*, لذیذ *lagīz*, نوشین *naushīn*.—(mild, gentleness) ملایم *mulāyīm*, نرمدل *narm*



- dil.*—(not sour) نَا تَرَش *nā tursh.*—  
(not salt) نَا نَمَک زَدَه *nā namak zada*  
Sweet scented, خوش بوی *khush būi*,  
مِهَن بوی *saman būi*.
- SWEETEN, *vt., vi.* شیرین کردن *shīrīn-k.*,  
ملایم *lasiz-k.*—(smooth) لَذِیذ کردن  
*mulāyim-k.*—(grow sweet) شیرین گشتن  
*shīrīn-g.*
- SWEETHEART, *n.* معشوق *madshūka*,  
شاهد *shāhid*, نگار *nigār*.
- SWEETLY, *ad.* با حلوت *bā halwat*,  
خوشان *khūshāna*.
- SWEETMEAT, *n.* شیرینی *shīrīnī*, مرمر  
*murubba*, حلوا *halwā*.
- SWEETNESS, *n.* شیرینی *shīrīnī*, حلوت  
*halawāt*.
- SWELL, *vt., vi.* آماسیدن *āmāsīdan*,  
ورم کردن *warm-k.* To swell with pride,  
متکبر گردیدن *maghrūr-g.*, مغرور گشتن  
*mutakabbir gardīdan.*—(with rage) غضب  
ناک شدن *kahr-g.*, افزودن *ghazab nāk-sh* —(increase)  
*afzūdan.* To swell with wind, پر باد  
کردن *pur bād-k.*, نفخ کردن *nafakh-k.*
- SWELL, SWELLING, *n.* آماس *āmās*,  
ورم *waram*, پر باد *pur bād*.
- SWERVE, *vi.* گمراه شدن *gumrāh-sh.*,  
آواره شدن *āwāra-sh.*
- SWIFT, *a.* زود *zūd*, جلد *jald*, سریع *sart*,  
دانا *shītābān*, تیزگام *tezgām*, باد پا  
*bād-pā*.
- SWIFTLY, *ad.* زود *ba tadjil*, با  
*bā sūdī*.
- SWIFTNESS, *n.* زودی *zūdī*, چالاکي *chālākī*,  
تیز *djlat*, تند روی *tund rawī*, تیز  
گامی *tes gāmī*.
- SWIM, *vt., vi.* شناوری کردن *shināwarī-k.*,  
شنا کردن *shinā-k.*, باحت کردن  
*sibāhat-k.*
- SWIMMER, *n.* شناور *shināwar*, سباح  
*sabbāh*.
- SWIMMING, *n.* شناوری *shināwarī*,  
سباحه *sibāhat*.
- SWINDLE, *vt.* فریفتن *farīftan*, خدرا  
*ghadr-n.*
- SWINDLER, *n.* خدای باز *ghadrār*,  
مکار *hila bās*, ماکار *makkār*.
- SWINE, *n.* خوک *khūk*, خنزیر *khin-zir*,  
(خنزیر) گراز *gurās*.
- SWING, *n.* باج *bād pech*, مه *mahd*,  
چندل *bāzām*, چنبلول *chambālul*, جنبش  
*jumbish*.
- SWING, *vt., vi.* جنبان شدن  
*bajānbāst jumbān-sh.*, چنبلول چیدن  
*ba chambālul-j.*, باج دادن *bād-d.*, حرکت  
کردن *harakat-k.*, باج خوردن *bād-kh.*
- SWOON, *n.* غش *ghash*, بی هوشی *bī*  
*hūshī*, مدهوشی *madhūshī*.
- SWOON, *vi.* غش شدن *bī hūsh-sh.*,  
بی هوش گشتن *bī khud-g.*
- SWOOP, *vt.* ربودن *rubūdan*, قبض  
*kabz-k.*
- SWORD, *n.* شمشیر *shamshīr*, تیغ *tigh*,  
شمشیر تیز *saif*. A sharp sword, شمشیر  
*shamshīrī tes*. The point of a sword,  
سر شمشیر *nauki shamshīr*, شمشیر  
*sari shamshīr*. The edge of a sword,  
دم *dam*. To smite with a sword,  
شمشیر زدن *shamshīr-z*, تیغ زدن
- SWORDSMAN, *n.* سیف دار *saif dār*,  
شمشیر زن *shamshīr zan*.
- SYCOPHANT, *n.* مفت خور *muft-khur*,  
صاحب خوشامدی *rishkhand*, رشخند  
*sāhibi khush āmadī*.
- SYLLABLE, *n.* حرکت *hijā*, لفظ  
*harkati lafz*.
- SYLLOGISM, *n.* قیاس *dalīl*, دلیل *kiyās*.  
A perfect syllogism, دلیل صحیح *dalīl*

- sahih*. A conditional syllogism, قیاس *kiyāsi istisnāyi*. An absolute syllogism, استقرافی *kiyāsi istik-rānī*.
- SYLVAN, *a.* دشتی *kuhistānī*, کوهستانی *dashī*.
- SYMBOL, *n.* نشان *nishān*, علامت *dlāmat*, شعار *shadr*, اشاره *ishāra*.
- SYMBOLICAL, *a.* اشاره *dlāmatī*, علامتی *ishāra numā*.
- SYMBOLICALLY, *ad.* با علامت *bā dlāmat*, با نقیض *bā nakīsh*.
- SYMBOLIZE, *vt.* علامت نمودن *dlāmat-n.*, تنقیض ساختن *tuftīsh-s.*
- SYMMETRICAL, *a.* خوش اندام *khush andām*, هم انداز *muttadil*, هم انداز *ham andāza*.
- SYMMETRY, *n.* هم مقداری *ham mīkdārī*, اندازه *andāza*, یکسانی *yak sānī*.
- SYMPATHETIC, *a.* هم مطبع *ham tabt*, از روی مهربانی *ham mīzāj*, هم مزاج *az rūi mīhrbānī*.
- SYMPATHETICALLY, *ad.* هم دردی *ham dardī*, از دلسوزی *az dīl-sūzī*.
- SYMPATHIZE, *vt.* هم مطبع و هم محس شدن *ham tabt u ham hass-sh.*
- SYMPATHY, *n.* غم خواری *gham khārī*, هم مطبعی *ham tabāī*, هم دردی *ham dardī*, رغبت *raghbat*.
- SYMPHONY, *n.* هم آهنگی *ham āhangī*, نغمه *ittifāki naghma*.
- SYMPTOM, *n.* نشان *dlāmat*, اثر *nishān*, *asar*.
- SYNAGOGUE, *n.* کذیست *kanīsāt*, معبد *madbad*.
- SYNCOPE, *n.* غشایی *ghashī*.—(cutting off part of a word) حذف *hasf*.
- SYNDIC, *n.* مفاشر *mufattīsh*, مفاشر *mabāshar*, عرفت *arfāt*.
- SYNDICATE, *n.* مجلس وکلا *naylīsī vukalā*.
- SYNOD, *n.* جمعیت علما *jami'atī ilāmā*, انجمن بزرگان دین *anjumani buzurgānī dīn*.
- SYNECDOCHE, *n.* تسمه کل باسم جز *tas-mīyāi kull ba ismī juz*.
- SYNONYM, *n.* لفظ مترادف *lafzi muta-rādīf*.
- SYNONYMOUS, *a.* هم معنی *ham madnī*, مترادف *mutarādīf*. A synonymous word, هم معنی *lafzi ham madnī*, کلامی هم معنی *kulami ham madnī*.
- SYNOPSIS, *n.* مختصر *mukhtasar*, مجمل *mujmil*, جمله *jumla*.
- SYNTAX, *n.* علم نحو *al nahw*, النحو *ilmī nahw*.
- SYNTHESIS, *n.* ترتیب *tartīb*, وضع *wasf*.
- SYRINGE, *n.* میخکنا *mīhkna*, حقن *hukna*.
- SYRINGE, *vt.* حقن زدن *hukna-s.*
- SYSTEM, *n.* ترکیب *tarkīb*, قانون *kānūn*, قاعده *kāida*, دستور *dastūr*, طریق *tarīk*.
- SYSTEMATIC, *a.* قانونی *kanūnī*, دستوری *dastūrī*, مترتب *mutarattīb*.
- SYSTEMATICALLY, *ad.* به ترتیب *ba tartīb*, بحسب القانون *ba hasbū'l kānūn*, حسب الرسم *hasbū'r rasm*.

## T.

- TABBY, *a.* رنگ *pelang rang*, ملون *mulawwan*.
- TABERNACLE, *n.* خیمه *khaima*.
- TABLE, *n.* تخت *takhta*, لوح *lauh*. A table with legs, میز *mīz*. A table of accounts, فهرست صورت دفتر *sūratī daftar*. A table of contents, فهرست کتاب *jahwal*.

*fehristi kitāb*. Arithmetical tables, *arqām hindī*. Astronomical tables, *zīj*. Tables of daily expense, *rūznāma*. To cover a table, *mez-d*. Sitting at a table, *sufra nishīn*. Sitting at the same table, *hamsufra*. To turn the tables, *zer u zer کردن* *zer u zabar-k*.

TABLE, *vt.* *ham sufra-sh*. —(catalogue), *daftar-k*, *hisāb کردن*.

TABLE-CLOTH, *n.* *dastār khān*, *sufra*, *sumāt*.

TABLE-LAND, *n.* *bukht mur-taft*.

TABLET, *n.* *lauh*, *takht*.

TABLE-TALK, *n.* *alkalām al-taḍm*, *guftagu*.

TABOUR, *n.* *tabl*, *duhul*.

TACIT, *a.* *sākit*, *khāmūsh*.

TACITLY, *ad.* *sākitāna*, *بدون* *badūni tīrās*.

TACITURNITY, *n.* *sukūt*, *khāmūshī*.

TACK, *n.* *melch*, *jariyān*.

TACK, *vt.* *baham-d*, *paywastan*.

TACKLE, TACKLING, *n.* *rīsmān*, *jihās*, *asbāb*.

TACKLE, *vt.* *girāftan*, *jaur-k*.

TACT, *n.* *hikmat*, *firāsāt*, *zīrakī*.

TACTICS, *n.* *ilmī ārāyishī lashkar*, *sanāti harb*.

TAG, *vt.* *paywastan*, *chaspanīdan*.

TAG, *n.* *ear*, *nauk*.

TAIL, *n.* *dum*, *dumbāl*. A short tail, *dumcha*. Wagging

the tail, *basbasa*. To turn tail, *pusht-d*.

TAILOR, *n.* *khayyāt*, *darzi*.

TAINT, *vt.* *fāsīd-k*, *دیب* *dīb-s*, *malūth* *malawwas-s*, *رنگ دادن* *rang-d*.

TAINT, *n.* *bustlagī*, *آلایش* *ālāyish*, *fāsād*, *dīb*.

TAKE, *vt., vi.* (seize) *girāftan*, *گرفتن* *giriftār-k*, *kabz* *kabz-s*. —(receive, accept) *pasirāftan*, *ikhti-yār-k*. —(understand) *dār-y*. —(succeed) *akibatī khayr-d*. To take away, (deprive of) *mahrūm-s*. —(remove) *dafṭ-k*. To take care, *āgāh-sh*, *ihitiyāt-n*. —(to be vigilant) *basīrat-n*. —(superintend) *mubāsharat-n*. —(attend as a nurse, &c.) *bimār parasī-k*, *tīmār-k*. To take down, *sarfārū-k*. —(swallow) *sabt u rabt-k*. —(from a higher place) *farū-b*. To take from, *farūd-ā*. To take heed, *ghībat-k*, *malāmat-k*. To take heed, *mashghūl-sh*, *shughl-d*. To take in, (contain) *shāmīl-k*. —(admit) *madkhal-k*. —(receive) *kabūl-k*, *pasirāftan*. To take oath, *sogand-kh*. To take off, *bt kurvat-k*. —(remove) *as jā raft-s*. —(withhold, cut off) *bās-d*.

کردن *katt-k.*—(purchase) خریدن *kha-rīdan.*—(copy) نقل کردن *naki-k.*, نسخه ساختن *nuskha-s.* To take out, بر آوردن *bar-ā.*, بیرون کردن *berūn-k.* To take part, بهره مند بودن *bahra mand-b.* To take part with, طرفداری کردن *tarafdārī-k.* To take place, واقع شدن *iwākt-sh.* To take up (borrow) استعارت کردن *istiārat-k.*—(seize) برداشتن *girāftār-k.*—(lift) داخل شدن *bardāsh-tan.*—(occupy) بهتر (reform one's life) کردن *dākhil-sh.*—(reform one's life) باhtar کردن *bahtar-g.*, To take upon, دعوی کردن *dadwi-k.* To take up with, راضی شدن *rāzi-sh.*—(lodge with) نزل کردن *nazl-k.* To take by the hand, دست گرفتن *dast-g.* To take with, خاطر نواختن *khātir-n.* To take an affront, سرزنش خوردن *sarzanish-kh.* To take prisoner, اسیر گرفتن *asir-g.*, *girāftār-k.* To take vengeance, اخذ انتقام کردن *akhzi intikām-k.* Take care! خبردار! *zinhār, dūrbāsh, khabardār.*

**TALE, n.** قصه *kissa*, حکایت *hikāyat*, داستان *dāstān*, افسانه *afsāna.* A tale-teller, قصه خوان *kissa khān.* Idle tales, ترهات *turrahāt.*—(number reckoned) شمار *shumār*, حساب *hisāb.* A tale-bearer, سخن چین *sakhun chīn*, غماز *ghammāz.*

**TALENT, n.** فراست *kābiliyat*, قابلیت *firāsāt*, مجال ادراک *idrāk*, *majāl*, عقل *ākīl*, علم *ilm.*

**TALISMAN, n.** طلسم *tilism* (pl. طلسم), سحر بند *sahr band.*

**TALISMANIC, a.** پر جادو, طلسمی *tilismī*, *pur jādū.*

**TALK, n.** گفتار *guftār*, گفتگو *guftagū*, مکالمه *mukālama.* Public talk, گپ

*gap.* زمانه سخن *sakhuni zamāna.* Idle talk, نافرجام سخن *sakhuni nāfarjām.*

**TALK, vt.** گفتن *guftan*, کلام کردن *kalām-k.*, حرف زدن *harf-k.*, قول کردن *kaul-k.*

**TALKATIVE, a.** سخن ران, زیاده گو *siyādagū*, *sakhunrān.*

**TALKATIVENESS, n.** بسیار گوئی *bis-y-ārgūi*, گفت و *kasrati kalām*, کثرت کلام *guftugu.*

**TALKER, n.** متکلم *kāyil*, قایل *mutakal-lim*, سخن ران *sakhun rān.* An idle talker, هزده گو *behūda gū*, گو *hirza gū.*

**TALL, a.** بلند *buland*; رفیع *rafī*, طويل *tawīl.* Tall of stature, قد دراز *darāz kadd*, بلند اندام *buland andām.*

**TALLOW, n.** شمع *charbt*, چربی *pīh*, *shahm.*

**TALLY, n.** موافق قطعہ *kitai muwāfak*, مطابق شدن *mutābik-sh.*

**TALLY, vt.** موافقت داشتن *muwāfikat-d.*, مقابل شدن *mukābil-sh.*

**TALQN, n.** ناخن *nākhun*, چنگال *changāl*, پنجه *panja.*

**TAMABLE, a.** قابل دست آموزی *kābili dast āmūzi*, ممکن *mumkinī*, رامی *rāmī.*

**TAMARIND, n.** تمر هندی *tamari hindī.*

**TAMARISK, n.** درخت گزم *dirakhti gasm*, طرنا *tarfā.*

**TAMBOURINE, n.** دایره *dāira*.

**TAME, a.** رام *rām*, مطیع *mutī*, تابع انسی *tābt*, دست آموز *dast āmūz*, خانگی *khānagī.*

**TAME, vt.** رام ساختن *rām-s.*, تابع کردن *tābt-k.*, دست آموز کردن *dast āmūz-k.*

**TAMELY, ad.** با نرمی *bā narmī*, وحشت *bī wahshat.*

**TAMENESS, n.** اطاعت *rāmī*, نرمی *narmī*, *itādt*, ملاطفت *mulāyamat*.

**TAMPER**, *vi.* کار سازی کردن *kārsāzi-k.*,  
بی شایستگی *fuzūli-sh.*,  
در کاری بی طلب *bī shāyistagi-k.*,  
ندادن دست انداختن *dar kāri bī talab dast-a.*,  
مداخله نمودن *mudākhalā-n.*

**TAN**, *vt.* دباغت *dabgh-k.*,  
دباغت کردن *dibāghat-k.*

**TANGENT**, *n.* مماس *mumāss.*

**TANGIBILITY**, *n.* امکان لمس *imkānilams.*

**TANK**, *n.* آبدان *ābdān*, تالاب *tālāb*,  
حوض *hauz*, آبگیر *ābgīr.*

**TANKARD**, *n.* کوزه *kūza*,  
انبرق *abrīk.*

**TANNER**, *n.* دباغ *dabbāgh.*

**TANTALIZE**, *vt.* نا امید ساختن *nā umed-*  
*s.*, محروم کردن *mahrūm-k.*

**TANTAMOUNT**, *a.* مساوی *muādil*,  
معادل *masāwī.*

**TAP**, *vt.* ضرب سبک زدن *zarbi sabuk-z.*,  
نشر زدن *surāk-k.*,  
نقب زدن *nakah-z.*

**TAP**, *n.* ضرب سبک *zarbi sabuk.*

**TAPE**, *n.* باند *band*, حبل *hubl*,  
نوار *nawār.*

**TAPER**, *n.* شمع *chamī.*,  
قندیل *kandīl.*

**TAPER, TAPERING**, *n.* گاو دم *gāwdum.*—  
(like a cone), مخروط آسا *makhrūta āsā.*

**TAPER**, *vt.* مخروط آسا شدن *makhrūta*  
*āsā-sh.*

**TAPESTRY**, *n.* پرده منقش *pardai*  
*munakkash*, کلابدوزی *kullābdūzi.*

**TAPE-WORM**, *n.* حباب القرع *habbu'l karī.*

**TAR**, *n.* قطران *kitrān*,  
قار سیال *kāri sayyāl.*

**TAR**, *vt.* قطران مالیدن *kitrān-m.*

**TARDILY**, *ad.* با درنگی *derāna*,  
بدرنگ *bā dirangt.*

**TARDINESS**, *n.* درنگی *dirangt.*,  
درنگ *derī*, کاهلی *kāhīlī*,  
مستعی *sustī*, گران *girān*,  
سری *sarī.*

**TARDY**, *a.* سست *dīr*,  
درنگ *dirang*, سست *sust*,  
کاهل *kāhīl.*

**TARE**, *n.* تلخ دانه *talukhdāna*,  
وغل *waghl.*

**TARE**, *vt.* حساب ظرف کردن *hisābi sarf-k.*

**TARGET**, *n.* هدف *hadaḡf*,  
سپر *sipar.*

**TARIFF**, *n.* نرخ بازار *narkhi bāzār.*

**TARNISH**, *vt.* بی جلا کردن *bī jilā-k.*,  
آلوده گشتن *bī raunak-k.*,  
بی آب شدن *bī āb-sh.*

**TARRY**, *vi.* ماندن *māndan.*,  
بار ماندن *bāz-m.*,  
دیری کردن *derī-k.*—(wait for)  
نگران شدن *nigrān-sh.*

**TART**, *n.* حامز *hāmis*,  
ترش *tursh*, تند *tund.*

**TARTAR**, *n.* تاجار *tatār*,  
جوهر *jauhar*, نمک *namak.*

**TARTARY**, *n.* تاتار *tātār.*

**TARTLY**, *ad.* حامزانه *turshāna*,  
ترشاله *hāmīzan.*

**TARTNESS**, *n.* تیزی *tezī*,  
ترشی *turshī.*

**TASK**, *n.* کار و بار معین *kār u bārī*  
*muayya'n*, عمل نامزد *āmali nāmzād*,  
مصلحت *maslihat*, شغل *shughl*,  
A daily task, کار روزانه *kāri rozīna.*—  
(a lesson) درس *dārs*, سبق *sabak.*

**TASK**, *vt.* کار و بار نمودن *kār u bār-f.*,  
کار معین کردن *kār mutayyin-k.* To  
take to task, سرزنش گفتن *sarzanīsh-g.*,  
تذنب کردن *tambīh-k.*,  
طنز زدن *tan-z.*

**TASTABLE**, *a.* لذیذ *maza dār*,  
دار مزه *lasī.*

**TASTE**, *vt., vi.* چشیدن *chashīdan*,  
لذت *lazzat-g.*,  
لذت گرفتن *sāika-g.*—  
(to have a taste) داشتن *lazzat-d.*  
احساس داشتن *ihsās-d.*—  
(feel)

**TASTE**, *n.* چاشنی *chāshnī*,  
روح *sauk.*—  
(flavour) لذت *lazzat*, مزه *maza.*—  
(intellectual perception) احسان *ihsān*,  
خاطر *khāṭir*, ادراک *idrāk.*

**TASTEFUL**, *a.* خوش مزه *khush maza*,  
لذیذ *laṭīz*, خوش *khush*,  
لذیذ *laṭīz*, خوش گوار *khush guwār.*

**TASTELESS**, *a.* بی ذوق *bīmaza*, بی مزه *bi mazā*,  
 غیر لایق *bi lazzat*, بی لذت *bi sauk*,  
 گھایر سائیکا *ghayr sāika*.

**TASTELESSNESS**, *n.* بی مزگی *bi mazagt*,  
 بی لذتی *bi lazzati*.

**TATTER**, *n.* رقمه *pāra*, پارہ *rukt*.

**TATTER**, *vt.* پارہ پارہ کردن *pāra pāra-k.*,  
 چاک چاک کردن *chāk-k.*

**TATTLE**, *n.* قیل و قال *guftagu*, گفتگو *kil u kāl*.

**TATTLE**, *vi.* باغ و بانگ گفتن *yāfa-g.*

**TATTOO**, *n.* کبودی *khāl*, خال *kabūdi*.

**TAUNT**, *vt.* سرزنش *taāni-s.*, طعنہ زدن *sarzanish-s.*

**TAUNT**, *n.* سرزنش *taān*, طعن *tanz*, طعنہ *sarzanish*,  
 ملامت *malāmat*, بدله *bazlah*.

**TAUNTINGLY**, *ad.* با سرزنش *ba tanz*, بطعن *bā sarzanish*.

**TAURUS**, *n.* درج ثور *burji saur*.

**TAUTOLOGY**, *n.* تکریر معنی *takriri saikhun*.

**TAVERN**, *n.* میخانه *maikhāna*, خرابات *kharābāt*,  
 شراب خانہ *sharāb khāna*, میخانه *maikada*.  
 A tavern keeper, *khamrār*, خمار *maikhānāchē*.

**TAWDRY**, *a.* بی نزاکت *bi nasākāt*,  
 بی ظرافت *bi zarāfat*.

**TAWNY**, *a.* کھوہ *gandūm gūn*, گندم کون *kahwa rang*.

**TAX**, *n.* محصول *khirāj*, باج *bāj*, *mahsūl*.  
 A capitation or poll-tax, *khirāji sar*, جزیه *khirāji sar*,  
 tax upon effects, مال *khirāji māl*,  
 مالگذاری (upon lands) *mālguzārī*.  
 A tax-gatherer, تحصیلدار *tahsildār*,  
 باجدار *bājdar*. Any office where  
 taxes are received, خانہ *khirāj khāna*.

**TAX**, *vt.* باج نهادن *khirāj-n.*, باج نهادن *bāj-n.*,  
 باج حمل *hamalī bāj-k.*, کردن

(charge, censure) *tuhmat-n.*, شکایت *shikāyat-k.*

**TAXABLE**, *a.* باج قابل *lāyaki bāj*,  
 محصول *kābili mahsūl*.

**TAXATION**, *n.* طلب *talabi bāj*,  
 مکرر کردن *mukarrar kardani*,  
 خراج *kharāj*.

**TEA**, *n.* چای *chā*. A tea-pot, دان *chāi-dān*.

**TEACH**, *vt., vi.* تعلیم *āmūkhtan*, آموختن *taālīm-k.*,  
 درس ساختن *dars-s.*, تدریس کردن *tarbiyat-k.*,  
 تربیت کردن *tadrīs-k.*. To teach and learn, و  
 افادہ *ifāda u istifāda-k.*. To teach and demonstrate,  
 و تصریح *ifāda u tasrīh-k.*. To teach to read,  
 درس *tadrīs-k.*, تدریس کردن *dars-g.*. To teach good  
 manners, ادب دادن *adab-d.*

**TEACHER**, *n.* معلم *mudallim*, مدرس *mudarris*,  
 استاد *ustād*, آخون *ākhūn*.

**TEACHING**, *n.* تدریس *tadrīs*, تعلیم *taālīm*.

**TEAK**, *n.* ساگوں *sāgūn*, ساج *sāj*.

**TEAM**, *n.* جفت *juft*, دستہ *dasta*.

**TEAR**, *n.* اشک *ashk*, دمیعت *damiāt*, آب  
 چشم *ābi chashm*. A torrent of tears,  
 اشک *sayli ashk*. To shed tears,  
 اشک ریختن *ashk-r.*, گریستن *giryān*,  
 گریه کردن *giryā-k.*. A flow of tears,  
 اشک جاری *ashk jāri*.

**TEAR**, *n.* شق *shakk*, چاک *chāk*, شکافتن *shigāf*.

**TEAR**, *vt.* چاک کردن *darīdan*, دریدن *chāk-k.*,  
 شق ساختن *shigāftan*, شکافتن *shakk-s.*. To tear in pieces,  
 پارہ پارہ *pāra pāra-d.*

**TEASE**, *vt.* تصدیع *āzār-d.*, آزار دادن *tasādd-d.*,  
 اضطراب رسانیدن *rāb-r.*, (cotton, &c.) پامبا *pamba-s.*

TEAT, *n.* سر پستان *saripistān*, فرع *zart*.

TECHNICAL, *a.* صنعت منسوب *sanāt mansūb*, حکمہی *istilāhī*, حکمتی *hikmatī*.

TECHNICALITY, *n.* اصطلاحی *istilāhī*, صنعت *sanādt*.

TEDIOUS, *a.* کاهل *kāhil*, دیر کش *der kash*, بی مزہ *malāl angīz*, انگیز *bi maza*.

TEDIOUSLY, *ad.* مستانہ *sustāna*, با دیری *bā dūrī*, با تاخیر *bā tākhīr*.

TEDIOUSNESS, *n.* دیر کشی *der kashī*, مستی *kāhilī*, تاخیر *tākhīr*, خاطر ماندگی *khātīr māndagī*, بیزار *bīzār*.

TEEM, *vi., vt.* حامل شدن *hāmīl-sh.*, باردار *bārdār-sh.*, کثرت یافتن *kasrat-y.*

TEETH, *n.* دندان *dandānhā*, آسان *asnān*. Having sharp teeth, تیز دندان *tez dandān*.

TEETHING, *n.* دندان بیرون آوری *dan-dām berūn āwarī*.

TEETOTALER, *n.* پرهیزگار *parhīzgār*.

TEINT, *n.* رنگ *rang*.

TELEGRAPH, *n.* تلگراف *talagrāf*.

TELEPHONE, *n.* آلت دور شنوی *ālātī dūr shanwī*.

TELESCOPE, *n.* دور بین *dūrbīn*.

TELL, *vt.* بیان کردن *guftan*, بیان کردن *bay-an-k.*, سخن راندن *kalām-k.*, اطلاع کردن *ittilād-k.* — (number) شمردن *shimurdan*.

TEMERITY, *n.* گستاخی *gustākhi*, تهور *tahawwur*.

TEMPER, *vt.* (mingle) آمیختن *āmīkhtan*, مندل *sarishtan*. — (moderate) مندل کردن *mutadil-k.*, داند *ttidāl-d.* — (soften) نرم کردن *hāim-k.*, ملایم *mulāyim*.

TEMPER, TEMPERAMENT, *n.* خوی *khūi*, طبع *tabīyat*, سیرت *sīrat*, طبعیت *tabīyat*, مزاج *mezāj*, سرشت *sarisht*. Good tempered, خوش خوی *khush khūi* نیک نهاد *nek nihād*. — (of a bad temper) بد خوی *bad khūi*, اعتدال *ttidāl*. — (moderation) *badkhūi*.

TEMPERANCE, TEMPERATENESS, *n.* تقوی *takwā*, پرهیزگاری *parhīzgārī*, ریاضت *rayāzat*.

TEMPERATE, *a.* معتدل *mutadil*, متوسط *mutawassit*. — (not passionate) ملایم *mulāyim*. — (abstemious) پارسا *ṭārsā*, پرهیزگار *parhīzgār*. Temperate weather, خنک هوای *hawāi mutadil*, خنک هوا *khunuk hawā*.

TEMPERATELY, *ad.* معتدلاً *mutadilāna*, با اعتدال *bā ttidāl*. — (abstemiously) پارسا *parhīzgārāna*, ریاضت *bā rayāzat*.

TEMPERATURE, *n.* اعتدال *ittidāl*, آب و هوا *āb u hawā*, فتور *futūrat*.

TEMPEST, *n.* باد سخت *bādī sakht*, باد تند *bādī tund*, طوفان *tūfān*.

TEMPESTUOUS, *a.* تند باد *tund bād*, شدید طوفانی *tūfānī*, شدید *shadīd*.

TEMPLARS, *n.* لورد *darwīyat*.

TEMPLE, *n.* مسجد *masjid*, (مساجد *pl.*) *masajid*, عبادتگاه *ibādat gāh*, کنیسه *kanīsa*, معبد *maḍbad* (معابد *pl.*). The temple of Mecca, کعبه *kadba*, بیت الله *baitu'l lah*. 2. (of the head) جبہ *jabbah*, شقیقه *shakīka*.

TEMPORAL, *a.* زمانی *samānī*, روزگاری *rūzgārī*, دنیوی *dunyawī*. — (belonging to the temples of the head) شقیقه *shakīka mansūb*.

TEMPORARY, *a.* نا پائدار *nāpāyadār*, موقت *muwakkat*.

- TEMPORIZE**, *vi.* زمانه سازی *zamā-na sāzi-k.*
- TEMPT**, *vt.* ترغیب کردن *targhīb-k.*, اغوا *ighwā-s.*, برذلاندن *largha-lānīdan*, آزمایش کردن *āzmāyish-k.*, آزمودن *āzmūdan.*
- TEMPTATION**, *n.* ترغیب *targhīb*, اغوا *ighwā*, آزمایش *āzmāyish*.—(temptations of the devil) وسوسه *waswasa*, فریب *farīb*.
- TEN**, *n.* ده *dah*, عشر *āshr*. One of ten, از ده یک *az dah yak*. Ten thousand, ده هزار *dah hazār*. The ten commandments, عشر کلمات *āshra kalamāt*.
- TENABLE**, *a.* قابل انحصار *kabilu't tasarruf*, اثبات پذیر *isbāt pazīr*.
- TENACIOUS**, *a.* سخت گیر *sakhtgīr*, تنگ دست *māsik*.—(covetous) *tangdust*, طمعکار *tamīkār*.—(cohesive) ملحق *mulhak*, ملتصق *multasik*.
- TENACITY**, *n.* عناد *īnād*, اiltisāk, تمسک *tamassuk*.
- TENANT**, *n.* اجاره دار *kirāyadār*, ساکن *ijāradār*, رعیت *rayīyat*, ساکن *sākin*.
- TENANT**, *vt.* بکراهه گرفتن *ba kirāḡa-g.*, اجاره دار شدن *ijāradār-sh.*
- TEND**, *vi., vt.* روی *māyil-sh.*, مایل شدن *rūi-d.*, توجه کردن *tawajja-k.*, متوجه شدن *mutawajja-sh.*—(contribute towards) امداد کردن *imdad-k.*, دست رس کردن *dast ras-k.*
- TENDENCY**, *n.* میل *mayl*, توجه *tawajjuh*,—(drift) مراد *murād*, مقصد *maksad*.
- TENDER**, *a.* نازک *nāruk*, ملایم *mulāyim*, حلیم *halīm*, رقیق *rakīk*. Tender hearted, نرم دل *narmdil*. Tender constitution, نازک اندام *nāruk andām*.
- TENDER**, *n.* عرض *arz*, تقدیم *takdīm*, تکلیف *taklīf*, حق شرعی *hakki shara'i*.
- TENDER**, *vt.* عرض کردن *arz-k.*, تقدیم *takdīm*, اظهار ساختن *izhār-s.*, تکلیف کردن *taklīf-k.*
- TENDERLY**, *ad.* با نراکت *bā nizākat*, بطور نرمی *bā mulāyamat*, با ملایمت *ba tauri narmī*.
- TENDERNESS**, *n.* ملایمت *tāzagī*, نرمی *narmī*. Tenderness of age, طوفاویت *tafūliyat*—(of heart) رقت قلب *rikkati kalb*, نرمدلی *narmdilī*.
- TENDON**, *n.* عصب *asab* (pl. اعصاب), حبل الذراع *pay*.—(of the arm) حبل العاتق *hablu'z zirād*.—(of the neck) *hablu'l ātik*.
- TENDRIL**, *n.* ویشه انگور *hālik*, حالی *rīshai angūr*.
- TENEMENT**, *n.* منزل ملتمزم *manzili multazim*, مسکن *maskin*, خانه *khāna*.
- TENET**, *n.* آیین *āyīn*, طریقه *tarīka*, رای *rāya*, فکر *fikr*.
- TENOR**, *n.* مفهوم *mazmūn*, مراد *murād*, معنی *mufhūm*, کیفیت *kayfiyat*.
- TENSE**, *n.* وقت *sigha*, زمان *zamān*, واکت *wakt*.
- TENSE**, *a.* محکم *muhkam*, سخت *sakht*.
- TENSION**, *n.* کشش *imtidād*, امتداد *kashish*.
- TENT**, *n.* خیمه *khaima*, خرگاه *khargāh*. A royal tent, خیمه همایون *khaimai humāyūn*, سرایدار *sarāparda*. To pitch a tent, خیمه زدن *khqīma-z.*, مخیم کردن *mukhāyyam-k.* A tent pole, چوب خیمه *chūbi khaima*, ستون *sutūn*. A tent-pin, میخ *mekh*, وتد *watad*. A tent rope, زین خیمه *rasani khaima*.
- TENTH**, *a.* دهم *dahum*, دهم *āshir*. A tenth part, از ده یک *az dah yak*, عشر *āshr*.





TESTER, *n.* سایبان *sāibāni bistar*.

TESTICLE, *n.* خاله *khāya*, خصیه *khūsyā*.

TESTIFY, *vt.* گواهی دادن *gavāhi-d*, اظهار شهادت کردن *shahādat-k*, اظهار داشتن *ishār-d*.

TESTIMONIAL, *n.* شهادت نامه *shahādat nāma*, سپارشنامه *sipārish nāma*, ورقه *waraki tadriḥ*.

TESTIMONY, *n.* گواهی *gavāhi*, شهادت *shahādat*, دلائل *dalil*, برهان *burhān*.

TETE-A-TETE, *n.* مکالمه *mukābil*, روبرو *rūbarū*, سرگوشی *sargūshī*.

TETHER, *n.* پابند *pā-lahang*, پابند *pā band*.

TEXT, *n.* متن *matan*, اصل *asl*, مصدر *masdar*. An exposition of a text, شرح *sharih matan*. A text-book اصل *aḥl nāma*.

TEXTILE, *n.* بافتنه *bāfta*, منسوج *mansūj*.

TEXTURE, *n.* نساجت *bāftagī*, بافتگی *nasājut*, کماش *kumāsh*. Of a thin texture, نازک *barik*, نازج *nasj*.

THAN, *conj.* از *az*, ز *ze*, من *min*, عن *in*.

THANK, *vt.* ستایش *shukr-k*, شکر کردن *shukr-k*, سپاس داشتن *sipās-d*. Thank God, الحمدلله *alhamdu'lillāh*.

THANK, *n.* شکر نعمت *shukri nadmat*, حق شناسی *shukr guzārī*, شکر گذاری *hakik shināsī*.

THANKFUL, *a.* شکرگذار *shukr guzār*, شناس *hakik shinās*.

THANKFULLY, *ad.* با شکر *bā shukr*, حق شناسانه *hakik shanāsāna*.

THANKFULNESS, *n.* شکر گذاری *shukr guzārī*, حق گذاری *hakik guzārī*.

THANKLESS, *a.* بی شکر نعمت *bī shukri nidmat*, بی وفا *bī wafā*, حق شناس *nā hakik shinās*, بی سپاس *nā sipās*.

THANKLESSNESS, *n.* بی شکر گذاری *bī shukr guzārī*, بی وفایی *bī wafāī*, بی سپاسی *nā sipāsī*.

THANKSGIVING, *n.* ذکر خدا *zikri khudā*, ادای شکر نعمت *adāi shukri nidmat*.

THANK-WORTHY, *n.* واجب الشکر *wājibush shukr*.

THAT, *pr.* آن *ān*, که *ki*. That which, آنکه *ānki*, آنچو *ānchi*. For that reason, آن *barāya ān*. To that, تا *tā ki*. After that, (when) چون *chūn*. That is to say, گویا *gūyā*, یعنی *ya'nī*. In order that, تا *tā*.

THATCH, *n.* کاهن *kāhlun*, قش *kashsh*.

THATCH, *vt.* با کاهن پوشیدن *bā kāhlun-p*.

THAW, *vi.* گداختن *gudākhtan*.

THE, *def. art.* ال *al*.

THEATRE, *n.* تماشاگاه *tamāshā gāh*, ناکل خانه *naki khāna*, منظر *mansar*, منظر *mazhir*.

THEATRICAL, *a.* منظر منسوب *mansar mansūb*, تماشا گاه *tamāshā gāh*, پاد *paywand*.

THEE, *pron.* تو *turā*.

THEFT, *n.* دزدی *duzdi*, سرقت *sark*.

THEIR, *a. pron.* ایشان *ishān*, شان *shān*.

THEISM, *n.* پرستش *ilāhiyat*, پرستیدن *yazdān parastī*.

THEIST, *n.* پرست *yazdān parast*.

THEME, *n.* منشا *mansha'*, مصدر *masdar*, مدار سخن *madārī sakhun*.

THEMSELVES, *pron.* ایشان خود *ishān khud*.

THEN, *ad.* آن وقت *ān wakt*, آن زمان *ān zamān*.—(after that) پس *as ān pas*, بعد از آن *badd āzān*.—(for this or that reason) پس *pas*, برای *barāyi in*, جهت *az ān jihat*.

THENCE, *ad.* از آن وقت *az ānjā*, از آن جا *az ān wakt*, از آن سبب *az ān qabab*.

THENCEFORTH, *ad.* از آن وقت *as ān wakt*, پس از آن *as ān pas*.

THEOLOGIAN, *n.* صاحب علم الهی *sāhibi ʿilmi ilāhī*, عارف اهل قلوب *ʿarīf ahli khalūf*.

THEOLOGY, *n.* علم الهی *ʿilmi ilāhī*, خدا علم *ʿilmi khudā*.

THEOREM, *n.* مسئله، مشکل *masʿala mushkil*.

THEORETICAL, *a.* خیالی، قیاسی *kiyāsī*, خیالی *khiyālī*.

THEORETICALLY, *ad.* بوجه خیال *barwajai khiyāl*, از روی قیاس *as rūi kiyās*.

THEORIST, *n.* صاحب قیاس *sāhibi kiyās*.

THEORY, *n.* خیال، قیاس *khiyāl*, قیاس *kiyās*.

THEOSOPHIST, *n.* عارف صوفی *sufi*, عارف *ʿarīf*.

THEOSOPHY, *n.* تصوف *tasawwuf*.

THERAPEUTIC, *ad.* شفابخش *shifā bakhsh*.

THERE, *ad.* آنجا *ānjā*, در آنجا *dar ān jā*. Here and there *ānjā ānjā*.

Thereabout, در آن حوالی *dar ān hawālī*, نزدیک آن *nuzdiki ān*, در گرد *dar girdi ān*, دور *dar ān daūr*.

—(about) تخمیناً *takhmīnan*, غالباً *ghāliban*. Thereafter, از آن پس *az ān pas*, بعد از آن *baʿd az ān*. Thereat, برای آن *barāyi ān*, آنگاه *āngāh*. Thereby, از برای آنکه *az barāyi ānki*. Therefore, از آن *ān*, بنا برین *banā barīn*, لهذا *lihāzā*.

از آن سبب *as ān sabab*. Therefrom, از آن *as ān pas*. Therein, در آن *dar ān*, داخل *fī dākhil*. Thereof, از او *as ān*, از آن *as ān*. Thereon, بر آن *bar ān*, از آن *ba ān*. Thereout, از آن *as ān*. Thereto, به آن *tā ān*, تا آن *tā ān*. Thereupon, بر آن *bar ān*, بنا براین *binā bar īn*. Thereunder, در آن *dar ān*, زیر آن *ziri ān*. Therewith, با آن *lā ān*, مع آن *mat ān*.

THEREWITHAL, *ad.* با وجود آن *bā wajūdi ān*, سواي آن *siwāyi ān*.

THERMOMETER, *n.* ميزان حرارت *mizāni harārat*, حرارت *harārat*, سانج *sanj*.

THESE, *pron.* اینها *īnhā*, اینان *īnān*. These two, این دو *īn du*.

THESIS, *n.* مصدر *masdar*, منشا *mansha'*.

THEY, *pron.* ایشان *ishān*, آنها *anhā*.

THICK, *a.* (dense) کثیف *kasīf*, هنگفت *hanguft*, غلیظ *ghalīz*. —(not slender) *ghalīz*. —(muddy) *azīm*, جسيم *jasīm*. —(viscous) *ghalīz*, دردی *dardī*. —(coagulated) *charb*. —(frequent) *munjamid*, افسرده *afsurda*. —(close) *bisayār bār*. —(crowding) *munkabiz*. —(thick and entangled) *barham*, درهم *darham*. To go through thick and thin, بی باک و پروا رفتن *bi bāk u parwā-r*.

THICKEN, *vt.* (make dense) کثیف کردن *kasīf-k*, غلیظ کردن *ghalīz-k*. —(become dense) *ghalīz-sh*. —(condense) *munjamid-k*. —(make close) *afsurdan*. —(become condensed) *tang-k*. —(become condensed) *munjamid-g*.

THICKET, *n.* جنگل *jāngal*, شجره *shajara*, غابه *ghāba*.

THICKNESS, *n.* کثافت *gangadgi*, هنگفتی *hangufti*, غلظت *ghalāsat*. —(closeness) *tangī*. Thickness or coarseness of cloth, بدم *buzm*.

THIEF, *n.* خراب *sārīk*, دزد *duzd*, خراب *khārib*.

THIEVE, *vi.* سرقت *duzdādan*, سرقت کردن *sarkat-k*.

THIEVISH, *a.* دزد خوي *duzd khūi*,  
بازدي مایل *ba duzdi māyil*.

THIGH, *n.* ران *rān*.

THIMBLE, *n.* انگشتمان *angushtāna*.

THIN, *a., ad.* (fine, delicate) باریک *bārīk*,  
نازک *nāsuk*, لطیف *latīf*.—(as paper,  
&c.) تانوک *tanuk*, رقیق *raḥīq*.—(lean)  
ناهیف *nahīf*, لاغر *lāghir*.—(not dense)  
نا گنده *nā gunda*.—(not thick, liquid)  
آبدار *ābdār*, باریک *bārīk*.—(not  
numerous) کلیل *kalīl*, کم عدد *kam*  
*adad*. A thin woman, زن باریک جسم *zan*  
*zani bārīk jism*. Thin paper, کاغذ  
کاهزی *kāghazi tanuk*, کاغذ رقیق *kāghazi*  
*raḥīq*. Thin of hair, تانوک موی *tanuk*  
*mūi*.

THIN, *vt.* تانوک کردن *tanuk-k.*, رقیق  
کردن *raḥīq-k.*, باریک کردن *bārīk-k.*,  
نازک کردن *nāsuk-k.*, گداختن *gudākhtan*,  
نایب کردن *zāib-k.*, کم کردن *kam-k.*,  
کلیل کردن *kalīl-k.*

THINE, *pron. a.* تو از آن *āz āni tu*.

THING, *n.* چیز *shī*, (pl. اشیا *chīz*).

THINK, *vi., vt.* اندیشیدن *andīshīdan*,  
قیاس کردن *pindāshīdan*, پنداشتن  
*kiyās-k.*, گمان *tafakkur-k.*, تفکر کردن  
*gumān-k.*, ظن کردن *zann-k.*,  
خیان کردن *khīyāl-k.*

THINKING, *n.* گمان *gumān*, فکر *fikr*,  
ظن *zann*.

THINLY, *ad.* با نراکت *bā nazākat*,  
با تنگی *bā tanukī*, رقیقا *raḥīqan*,  
لاغرا *lāghirāna*.

THINNESS, *n.* تنگی *tanukī*, قلت *killat*,  
رقاقت *rikākat*, باریکی *bārīkī*.

THIRD, *a.* یکم *si yak*, ثلث *suls*.

THIRDLY, *ad.* سیوم *siyum*, ثالثا *sālisāna*.

THIRST, *n.* عطش *ātash*, تشنگی *tishnagī*,  
چودت *jūdat*. Extreme thirst, غلبه  
تشنگی *ghalabai tishnagī*, حرارت

*harārat*. To quench thirst, تشنگی فرو  
دفع عطش *tishnagī farū-n.*, داف  
کردن *daft ātash-k.*

THIRST, *vi.* تشنگی داشتم *tishnagī-d.*,  
عطش داشتم *ātash-d.*

THIRSTINESS, *n.* تشنگی *tishnagī*,  
عطش *ātash*.

THIRSTY, *n.* تشنه *tishna*, عطشان *ātashān*.  
Blood thirsty, خونخوار *khūnkhār*.

THIRTEEN, *a.* سیزده *sīda*.

THIRTEENTH, *a.* سیزدهم *sīz dahum*,  
ثالث عشر *sālis āshar*.

THIRTIETH, *n.* سیصد و نهم *siyūm*, سیلانی *silāsūn*.

THIRTY, *n.* سی *sī*, سیصد *sulsayn*.

THIS, *pron.* این *īn*. This and that, این و آن  
*īn u ān*. This day, امروز *imrūz*. This  
night, امشب *imshab*.

THISTLE, *n.* اشتر خار *ushṭar khār*, خس  
کhas, خسک *khasak*.

THITHER, *ad.* بسوی آن *ba sūi ān*, آنسو  
*ānsū*.

THONG, *n.* تسم *tasma*, دوال *duwāl*.

THORN, *n.* خار *khār*, خس *khas*, شوک  
*shawk*. Covered with thorns, خاردار  
*khārdār*, خس پوش *khaspūsh*. Bearing  
thorns, خار آور *khār āwur*.

THORNY, *a.* خاردار *khārdār*, پر خس *pur*  
*khas*, مشوک *musharwak*.

THOROUGH, *a.* سراسر *sarāsar*, کامل  
*kāmīl*, تمام *tamām*.

THOROUGHFARE, *n.* گذرگاه *guṭargāh*,  
راه *rāh*, طریق *tarīq*.

THOROUGHLY, *ad.* سراسر *sarāsar*,  
کاملا *kāmīlan*, بالتمام *bī't tamām*.

THOSE, *pron.* آن *ānān*, آنها *ānhā*. Of these,  
از آن جمله *āz ān jumla*.

THOU, *pron.* تو *tu*, انت *anta*.

THOUGH, *ad., conj.* اگرچه *garchi*, اگرچه  
*agarchi*, هر چند که *harchand ki*.

THOUGHT, *n.* قیاس *kiyās*, تامل *tāmmul*, رای *rāya*, تصور *tasavvur*, گمان *gumān*, تخیل *takhayyul*. A bad thought, فکر فاسد *fikri fāsīd*. A foolish thought باطل خیال *khiyāli bātil*.

THOUGHTFUL, *a.* اندیشمند *andīsha nāk*, فکرمند *fikrmand*, دلفگار *dilfagar*, متفکر *mutafakir*, متامل *mutāmmil*.

THOUGHTFULLY, *ad.* با اندیشه *bā andīsha*, متفکرانه *mutafakirāna*.

THOUGHTFULNESS, *n.* تامل *tāmmul*, تخیل *takhayyul*.

THOUGHTLESS, *a.* بی اندیشه *bī andīsha*, غافل *ghāfil*, بی بصیرت *bī basīrat*.

THOUGHTLESSLY, *ad.* بی فکرانه *bī fikrāna*, غافلانه *ghāfilāna*.

THOUGHTLESSNESS, *n.* غفلت *ghaflat*, بی تاملی *bī tāmmulī*.

THOUSAND, *n.* هزار *hazār*, الف *alf*. Many thousands, چند هزار *chand hazār*. Ten thousand, صد هزار *sad hazār*.

THOUSANDTH, *a.* هزارم *hazārūm*, الف *alf*.

THRALDOM, *n.* اسیری *ghulāmī*, بندگی *bandagī*.

THRALL, *n.* بنده *banda*, عبد *abd*.

THRASH, *vt.* کوفتن *kūftan*, زدن *zadan*, شلاق زدن *shalāk-z.*, چوب زدن *chūb-z.*

THREAD, *n.* رشته *rishta*, ریشمان *rīshman*, زر رشته *sar rishta*, باسما *basma*. A single thread, یکا *yaktā*, سخیل *sahīl*. A thread of silk, ریشم *rishtai*, ابریشم *abrisham*, کناغ *kunāgh*. A cotton thread, ریشم *rishtai*, پامبا *pamba*. To spin thread, ریشتن *rīstan*, غزل کردن *ghaal-k.* Brahminical thread, زنار *zunnār*.

THREAD, *vt.* سلك ساختن *silk.s.*, نظام کردن *nizām-k.* To thread a needle,

رشته در سوراخ *rishta dar sūrākhi sauzan-n.*

THREAT, *n.* تهدید *takhwif*, تهدید *tahdīd*, سرزنش *sarzanish*, ترهیب *tarih*.

THREATEN, *vt.* تهدید کردن *tahdīd-k.*, ترسانیدن *takhwif-k.*, ترسانیدن *tarsānīdan*.

THREATENING, *a.* ترهیب *tarih*, تهدید *tahdīd*. A threatening answer, جواب تهدید آمیز *javābi tahdīd āmīz*. Threatening letters, مکتوب تهدید مصحوب *maktūbi tahdīd mas-hūb*. Letters accompanied with demonstrations of affection, مکتوب محبت مصحوب *maktūbi mahabat mas-hūb*.

THREE, *n.* سه *sih*, ثلاث *salāsāt*. One of three, یک از سه *az si jak*. To make three, مثلث کردن *musallas-k*. Threefold, سه چند *sih chand*, سنا *sitā*. Three score, شصت *shast*, سترن *sittūn*. The space of three days, سه روز *sih ruz*. In threes, ثلاث *sulās*, سه *sih*. Relative to three, ثلاثی *sulāsi*.

THRESHOLD, *n.* آستانه *āstāna*, درگاه *dargāh*.

THRICE, *a.* سه بار *sihbār*, سه دفع *sihdaft*.

THRIFT, *n.* کفایت *kifāyat*, نفع *naft*, خانه داری *khāna dāri* (frugality) سود *sūd*. کفایت شعاری *kifāyat shuārī*.

THRIFTY, *a.* کم خرج *kumleharch*, پرهیزگار *parkhshgār*, خانه دار *khānadār*.

THRILL, *vt.* سوراخ کردن *sūrāk-k.*, تاثیر نمودن *tāsīr-n.*

THRIVE, *vi.* بضرعیار *tarakkī-y.*, کامیاب شدن *bakhtiyār-sh.*, کامیاب شدن *kām-yāb-sh.*

THROAT, *n.* حلق *halq*, گلو *galū*, حلقوم *halkūm*.—(windpipe) نای گلو *nāya*

galū. To cut the throat, گلو بریدن  
galū-b., زخم کردن zubh-k.

THROB, vi. حرکت نمودن, جستن jastan, حرکت harakat-n., تلویدن tapidan.

THRONE, n. مسند, تخت takht, masnad, سریر sarīr, اورنگ aurang.—(chair) تخت کرسی kūrī. A royal throne, تخت مسند, takhti pādshāh, سلطان masnadi sultān. Sitting on a throne, masnad nishīn. To mount the throne, جلوس کردن jalūs-k., تخت بر تخت نشستن bar takht-n. To abdicate a throne, ترک خلافت کردن tarīkī khilāfat-k. To depose from a throne, تخت معزول کردن takht mad-zil-k., از مسند وضع ساختن as masnad wast-s.

THRONG, n. آوردن فراهم farāham-ā., جمع شدن jamad-sh.

THRONG, n. جماعت jamā'at, گروه gurūh.

THROUGH, prep., a. (from side to side) سراسر sarāsar, طرف با taraf ba taraf.—(by means of) از as. یا ba, من min. To pass through, گذشتن guzāsh-tan, از عبور kbūr-k. Through me, از من az man. Through which, از چه as chi. Through the whole year, من سنه min sana.

THROUGHOUT, prep. از سو تا یا sar tā pā, سراسر sarāsar, هر و چه ba har wa ja.

THROW, vt. انداختن andākhtan, افگندن afgandan, رمی کردن ramī-k. To throw by, بر طرف انداختن bar taraf-a. To throw away, بر انداختن bar-a., بار باد barbad-d. To throw down, برهم زدن (overturn) zer-a.—(overturn) barham-z., سرنگون کردن sarnigūn-k. To throw one on another, ابار کردن ābār-k. To throw forward, پیش

پاشیدن pesh-a. To throw out, علب گذاشتن dkaab-g. To throw up, گذشتن guzāsh-tan, دست بردار شدن dast burdār-sh. To throw into prison, در زندان dar sindān-n., محبوس کردن mahbūs-k. To throw lots, اقرار کردن ikrād-k. To throw dice, تمار باحتن kimār-b. To throw all about, هر طرف ba har taraf-a.

THROW, n. انداختگی andākhtagī, رمی rami. A throw at dice, تمار بازی kimār bāzī.

THRUST, vt. زدن zadān, نشاندن nishān-dan, در میان انداختن dirmiyān-a. To thrust one's self in, زور دخل کردن ba sūr dakhil-k.

THRUST, n. هجوم hujūm, حمله hamla, ضرب sarb.

THUMB, n. انگشت, زر angushti nar, ایهام ibhām.

THUMP, n. ضرب zarb, تپانچه tupāncha.

THUMP, n. ضرب کردن kūftan, کوفتن sarb-k.

THUNDER, vi. رعد کردن radād-k., غریدن ghurīdan.

THUNDER, n. رعد radād.

THUNDERBOLT, n. صاعقه sātkā, برق bark.

THUNDER-STRUCK, a. حیران hairān, متعجب mutadajjib.

THUNNY, n. تونی tunī.

THURSDAY, n. پنجشنبه panjshamība.

THUS, ad. بدین چنین chunīn, و چه badīn wa ja, همچو hamchū.

THWART, vt. زاحمت کردن muzāhimat-k., تعرض mukhālafat-n., مخالفت نمودن tadarruz-k., اعتراض نمودن tīrāz-n.

THY, pron. ت tu, preceded by fatah. Thyself, تو خود tu khud.

THYME, n. ایپار ipār.

TIARA, n. تاج tāj, دهم dahīm.

TICK, *n.* دین *dayn*, وام *wām*.—(a little insect) نارد *nārad*.

TICKET, *n.* دستک *dastak*, ورقه *waraka*, نشانه *nishāna*.

TICKLE, *vt.* دغدغه کردن *daghdagha-k.*, بچه‌نگال نواختن *ba changāl-n.* To tickle the fancy, دل‌ویز کردن *dilāwīz-k.*

TIDE, *n.* مد *madd*, جریان *jariyān*. Ebb tide, جزر *jazr*. Flood tide, مد *madd*.

TIDINGS, *n. pl.* خبر *khabar* (*pl.* اخبار), حدیث *hadīs*. Joyful tidings, مژده *muzhda*, بشارت *bashārat*.

TIE, *vt.* بستن *bastan*, بند کردن *band-k.*, ربط ساختن *rabt-s.*, قید کردن *kaid-k.*—(restrain) منع کردن *bāz-d.*, باز داشتن *mamt-k.*

TIE, *n.* عقد *ākā* (*pl.* عقود), گره *giriḥ*, بند *band*, علاقه *ilāka*—(bond) عهد *dhd*, سر بستن *sar basta*.

TIER, *n.* طبقه *tabaka*, صف *saff*, نظام *niṣām*.

TIGER, *n.* پلنگ *pilang*, ببر *babar*.

TIGHT, *a.* تنگ *tang*, چست *chust*, استوار *ustuwār*, سخت *sakht*.

TIGHTEN, *vt.* تنگ کردن *tang-k.*, مستحکم کردن *mustahkum-k.*, استوار کردن *ustuwār-k.*

TIGHTLY, *ad.* پتنگی *ba tangī*, بطریق *ba tarīqi* استوار.

TIGHTNESS, *n.* تنگی *ustuwārī*, استواری *tangī*, مضبوطی *mazbūti*.

TIGRESS, *n.* پلنگ ماده *pilang māda*, ببر ماده *babar māda*.

TILE, *n.* سفال *sifāl*, قرمید *karmīd*.

TILE, *vt.* قرمید کردن *sifāl-n.*, سفال نهادن *mukarmad-k.*

TILER, *n.* سفالگر *sifālgar*, قرمید *mukar-mid*.

TILL, *prep.* تا *tā*, تاکی *tāki*, حتی *hatta'* الی *ila'*. Till when, تا کی *tā kzi*. Till this time, تا این وقت *tā in waqt*. Till

this day, امروز *tā imrūz*. Till the end of time, الی آخر زمان *ila' akhari samān*.

TILL, *vt.* زراعت کردن *zarādt-k.*, کاشتن *kāsh-tan*, کشتکاری *kishtkāri-k.*, کشتن *kishtan*.

TILLAGE, *n.* زراعت *zirādt*, کشتکاری *kishtkāri*, فلاحت *falāhat*.

TILLER, *n.* زارع *zārt*, کشتکار *kishtkar*.

TILT, *n.* (tournament) رماح بازی *namāh bāzi*, ضرب اسنان *sarbi asnān*.—(cover of a boat, &c.) سایبان *sāyabān*.—(a leaning on one side) میل *ma'il*.

TIMBER, *n.* چوب *chūb*, خشب *khashab*. A timber-merchant, خشاب *khashahāb*, حطاب *hattāb*. A piece of timber, چوب پاره *chūb pāra*.

TIMBREL, *n.* طبل *tabl*.

TIME, *n.* زمان (*pl.* اوقات), وقت *wakt*, فصل *hangām*, هنگام (*pl.* ازمنه), روزگار *roz fasl*, موسم *mausam*.—(days) روزگار *roz gār*, عطر *asr*, عمر *amr*, ایام *ayyām*.—(present) زمان *wakti hāl*, وقت حال (*present*) زمان *zamāni hāl*.—(past) وقت گذشته *wakti guzash-ta*, زمانی *zamāni māzi*. In former times, سلف *māzi*. In harvest time, در ایام سلف *dar ayyāmi salaf*. Harvest time, در موسم *mausimi darv*. In good time, در وقت و زمان *bar waqt u zamān*. From time to time, گاه گاه *gāh gāh*. In time of necessity, در وقت حاجت *dar waqtī hājat*. Out of time, بی وقت *bi hangām*, بی وقت *bi waqt*. A long time, زمان طول *zamāni tūl*. A short time, زمان قلیل *zamāni kalīl*. At all times, هر زمان *har samān*. At the time when, وقتی که *waktiki*. The revolutions of time, دور زمان *dauri zamān*. A length of time, دیری *deri*

- Life time, عمر, حیات *hīni hayāt*.  
*amr.* An appointed time, وقت مقرر *wakti mukarrar*. A convenient time, فرصت *fursat*, محل *mahall*. Time serving, زمانه ساز *zamāna sās*. Time keeper, وقت بینی *wakt bin*. Time table, لوح وقت *lauhi wakt*.  
**TIME**, *vt.* زمانه مهال بافتن *mahall-y.*, زمان گرفتن *zamān-g*.  
**TIMELY**, *a. ad.* به وقت *bar wakt*, به محل *bā mahall*.  
**TIMID**, *a.* بزدل *buzdil*, ترسان *tarsān*, هراسان *hirāsān*, سهمگین *sahamgīn*.  
**TIMIDITY**, *n.* خوف *khauf*, هراس *hirās*, بیم *bīm*, ترس *tars*, باکت *bāk*.  
**TIMIDLY**, *ad.* با خوف *bā khauf*, با هراس *bā hirās*.  
**TIN**, *n.* قلعه *kaldī*, رصاص *rasās*. Tin-man, سفیدگر *sufedgar*. Tin-mine, معدن قلعه *maddani kaldī*.  
**TIN**, *vt.* ترصیص کردن *kaldī-k.*, ترصیص کردن *tarsī-k.*  
**TINNED**, *a.* دار قلعه *kaldī dār*, مرصص *murassas*.  
**TINCTURE**, *n.* رنگ *rang*, گون *gūn*, خلاصه *kīmīyā*, جواهر *jauhar*, کلان *khulāsa*.  
**TINCTURE**, *vt.* رنگ دادن *rang-d.*, صبغ کردن *sibagh-k.*  
**TINDER**, *n.* سوخته *sūkhta*. A tinder-box, سوخته دان *sūkhta dān*.  
**TINGLE**, *vi.* طنطنه ساختن *tantana-s.*, زمزمه ساختن *zamsama-s.*  
**TINSEL**, *n.* زبر ناقص *zari nākis*, آرایش *ārāyish*.  
**TINSEL**, *vt.* با رونق صورتها اندودن *bā raunaki surat numā-a.*, آراستن *ārāstan*.  
**TINT**, *n.* رنگ *rang*, گون *gūn*, صبغ *sabgh*.  
**TINY**, *a.* قلیل *kalīl*, خورد *khūrd*, کوچک *kūchak*.  
**TIP**, *n.* سر *sar*, نوک *nauk*, بن *bun*. The tip of the finger, سر انگشت *sari angusht*. The tip of the tongue, نوک زبان *nauki zabān*.  
**TIP**, *vt.* بر نوک نهادن *bar nauk-n.*, سر چشم کردن *sar-k.* To tip the wink, چشم زدن *chashm-z.*  
**TIPPLE**, *vt.* باده پرستی کردن *bāda parastī-k.*  
**TIPPLE**, *n.* نوش شراب *sharāb*, نوش *nūsh*.  
**TIPSY**, *a.* مست *mast*, مخمور *makhmūr*.  
**TIPTOE**, *n.* سر *sari* پا *pā*, سر انگشت *sari angusht*.  
**TIRE**, *n.* سلسله *silsila*, صف *saff*.— (head dress) کلاه پوش *kalla pūsh*, تاج *tāj*.  
**TIRE**, *vt.* مانده کردن *mānda-k.*, آزدن *āzardān*, خسته کردن *khasta-k.*  
**TIRESOME**, *a.* آزار آسا *āzār āsā*, نفرت انگیز *nifrat angīz*, سر درد *pur dardī sar*.  
**TIRESOMENESS**, *n.* رنج رسانی *ranj rasānī*, عذاب داری *āsāb-dārī*.  
**TIREWOMAN**, *n.* مشاط *mashshātah*.  
**TISSUE**, *n.* زر بفت *zar baft*, زر دوزی *zardūzī*.  
**TISSUE**, *vt.* زر بفتی کردن *zar baftī-k.*, زر دوزی کردن *zar dūzī-k.*  
**TIT**, *n.* اسهچ *aspcha*.  
**TITBIT**, *n.* پاره *pāra*, قطعه *kitā*.  
**TITHE**, *n.* یک د *dih yāk*, هشیرو *dashīr*. Legal tithes, اعشار شرعیت *āshāra sharīyat*. To collect tithes, تعشیر کردن *tadashīr-k.*  
**TITILLATE**, *vt.* دغدغه ساختن *daghdagha-s.*  
**TITILLATION**, *n.* دغدغه *daghdagha*.  
**TITLE**, *n.* خطاب *khitāb*, لقب *lakab*, وصف *wasf*. A title-page of a book, عنوان *taunān*, سر نوشت *sar nawisht*. — (claim of right) دعوی *dadwa*, حق



- hakik*, انحصا *iktizā*. Title-deed, قباله *kabāla*, دستاویز *dastāwīz*.
- TITLE**, *vt.* کتاب دادن *khitāb-d.*, تعین دادن *lakab-d.* To title a book, ساختن *tānīn-s.*
- TITTER**, *vi.* قهقهه کردن *kah kah-k.*, خندیدن *khandīdan.*
- TITTLE**, *n.* نقطه *nukta*, پارچه *pārcha*.
- TITULAR**, *a.* خطابی *khitābī*, لقبی *lakabī*.
- TO**, *prep.* تا *ba*, را *rā*. In order to, تا *tāki*.—(as far as) تا *tā*, الی *ilā*.—(until) تا *tā*. To the end of time, تا آخر زمان *tā ākhīr zamān*. To no purpose, بیهوده *bihūda*, بی معنی *bī maʿnī*. To-day, امروز *imrūz*. To-night, امشب *imshab*. To-morrow, فردا *fardā*. Face to face, روبرو *rū ba rū*.
- TOAD**, *n.* زهردار *ghuki zikrdār*. زهر دار *wazagi zihrdār*.
- TOAST**, *vt.* برشته کردن *biryān-k.*, برشته نوش *burushtan*.—(drink one's health) نوش سلامتی خواستن *nūsh bād-k.*, سلامتی *salāmātī-kh.*
- TOAST**, *n.* نان برشته *nāni burushta*.—(health to a friend, &c.) سلامتی *salāmātī*, دوستکام *dustakām*.
- TOBACCO**, *n.* دخان تنباکو *tambākū*, دخان *dukhān* (pl. ادخین).
- TOBACCONIST**, *n.* تنباکو فروش *tambākū farūshī*.
- TOE**, *n.* انگشت پا *angushti pā*. The toe of a boot, نوک *nauk*.
- TOGETHER**, *ad.* باهم *bāham*, همراه *hamrah*, شامل *shāmil*, مع *mat*, جمیعاً *jamiʿān*. To assemble together, فراهم آمدن *farāham-ā*. To collect together, فراهم آوردن *farāham-ā*. To join together, بهم پیوستن *baham-p*. Together with *bā* مع *mat*.
- TOIL**, *n.* محنت *mahnat*, کوشش *kūshish*, رنج *ranj*, جهد *jehad*.
- TOIL**, *n.* دام *dām*, کمند *kamand*.
- TOIL**, *vt.* کشیدن *māhnat-k.*, رنج کشیدن *ranj-k.*
- TOILET**, *n.* لباس *libās*, زینت *sinat*, آرایش *ārīyish*.
- TOILSOME**, *a.* محنت طلب *mahnat talab*, زور *pur zahmat*.
- TOILSOMENESS**, *n.* محنت طلبی *mahnat talabī*, رنج *sinmat*, رنج *ranj*.
- TOKEN**, *n.* اشاره *ishāra*, نشان *nikān*, علامت *dlāmat*, یادگار *yādgār*.
- TOLERABLE**, *a.* قابل تحمل *kābili tahammul*, برداشتنی *bardāshthanī*.
- TOLERABLENESS**, *n.* احتمال *ihimāl*, تحمل پذیری *tahammul pazīrī*.
- TOLERABLY**, *a.* قابل تحمل *kābili tahammul*, متعادل *mutaʿdīl*.
- TOLERANCE**, *n.* تحمل *tahammul*, صبر *sabr*, برداشت *bardāsh*.
- TOLERATE**, *vt.* جابر داشتن *jābir dāsh*, روا *rawā-d.*, اجازت دادن *ijāzat-d.*, تحمل کردن *tahammul-k.*
- TOLERATION**, *n.* اجازت *ijāzat*, حلم *hilm*, تحمل *tahammul*, صبر *sabr*.
- TOLL**, *n.* محصول *mahsul*, راهداری *rāh-dārī*, باج *bāj*, Toll-gatherer, تحصیلدار *tahsildār*, باج گیر *bājgīr*. To pay toll, دامن *khirāj-d.*. To collect tolls, باج تحصیل *bāj tahsīl-k.* To toll a bell, جرس *jaras-n.*
- TOMB**, *n.* گور *gūr*, قبر *kabr*, تربت *turbat*, مزار *mazār*. A tomb stone, سنگ *mazāri sang*.
- TOMB**, *vt.* در قبر نهادن *dar kabr-n.*, دفن *dafn-n.*

TOMBLESS, *a.* بی تبحر *bī kahr*.

TOME, *n.* جلد *jild*, دفتر *daftar*.

TONE, *n.* صدا *sidā*, آواز *āwāz*, نوا *nawā*.  
آهنگ *āhang*, نغمه *naghma*.

TONGS, *n., pl.* دست پناه *dast panāh*,  
• کلبان *kalbatāni*.

TONGUE, *n.* زبان *zabān*, لسان *lisān*.

To hold the tongue, خاش کردن *khāsh kardan*.

*khāmūsh-sh.*, سکوت نمودن *sukūt-n.*

The tongue of a balance, میزان لسان *lisāni mīzān*.

زبان ترازو *zabāni tarāzu*.

—(speech) گفتار *guftār*, فصاحت *fasāhat*.

TONIC, *n.* دواي مقوي *dawāi mukawwī*.

TOO, *ad.* نیز *nez*, هم *ham*. Too much,

زیاد *zāyad*, بسیار *bisyyār*.

TOOL, *n.* آلات *ālat*, ادات *adāt*, ابزار *āzār*,  
*auzār*.

TOOTH, *n.* دندان *dandān*, سن *sinn*. A

canine-tooth, دندان سگ *dandāni sag*,

ناب *nāb*. A back tooth (grinder)

دندان آسیا *dandāni āsyā*. The stupor

of the teeth, کندی دندان *kundi i dan-*

*dān*. To draw teeth, دندان بر کردن

*dandān bar-k*. The tooth of a saw,

comb, &c., دندان *dandāna*. To gnaw

with the teeth, دندانیدن *dandānidan*.

To cast in the teeth, سر زدن کردن

*sarzanish-k*. To sharpen the teeth,

دندانرا تیز کردن *dandānrā tez-k*. Tooth-

ache, وجع الاسنان *wajʿul asnān*, درد

دندان *dardi dandān*. Tooth-brush,

خلال *miswāk*. Tooth-pick, خلال

*khilāl*, دندان فریز *dandān farīs*. Tooth-

powder, گردک دندان *gardaki dandān*,

دندان مال *dandān māl*.

TOOTH, *vt.* دندان را آراستن *bā dandāna-ā*.

TOOTHsome, *a.* صاحب لذت و نوق *lazīz*.

*sāhibi lazzat u nauk*, لذیذ *lazīz*.

TOP, *n.* سر *sar*, رأس *rās*, فوق *fauk*, بالا

*bālā*, قلم *kulla*. The top or best of any

thing, مرات *sarīt*. From top to

bottom, از سر تا پا *az sar tā pā*, سراسر

*sarāsar*.—(a cover), سر پوش *sar pūsh*.

The top of a tower, شرف *shurfat*.

A boy's top, فر فر *fur far*.

TOP, *vt.* افراز گشتن *afraz-g.*, رونج دادن

*raf.d-b.*, سر پوش کردن *sar pūsh-k*. Top-

full, لبالب *labālab*. Top-heavy, گران سر

*girān sar*. Top-most, بترن *bartarīn*,

اعلیٰ *āla*.

TOPAZ, *n.* زبرجد *zabarjad*.

TOPICAL, *a.* محلی *mahallī*.—(peculiar)

خاص *khāss*, مخصوص *makhṣūs*.

TOPIC, *n.* باب *bāb*, مطلب *matlab*,

معنی *madnī*.

TOPOGRAPHY, *n.* تخطيط البلاد *takhtitū'l*

*balād*, بیان محل *bayāni mahall*.

TOPSY-TURVY, *ad.* ته بالا *tih bālā*, زیر

زیر *zār*, سر نگون *sar nigūn*.

TORCH, *n.* مشعل *mashāl*, مشعل *mashāla*,

فلیت *falīta*. A torch-bearer, مشعلچی

*mashālchī*, فلیت بردار *falīta bardār*.

TORMENT, *n.* عذاب *dzāb*, آزار *āzār*,

جفا *jafā*.

TORMENT, *vt.* تعذیب کردن *tadzīb-k.*,

آزار رسانیدن *āzār rasānidan*.

جفا کردن *jafā-k.*, درد دادن *dard-d.*

TORMENTER, *n.* آزار رسان *āzār rasān*,

جفاکار *jafākār*.

TORNADO, *n.* باد شدید *bād shadīd*,

طوفان *tūfān*.

TORPEDO, *n.* رعاد *riād*, رعاد *riāda*.

TORPID, *a.* بی حرکت *bī harakat*, بی

جنبش *bī jumbish*, کاهل *kūhl*.

TORPIDNESS, *n.* کاهلی *kūhlī*, بی

حسی *bī hisī*.

TORRENT, *n.* سیل *sayl*, سیلاب *saylāb*,

روان *rawān*, جریان *jarjān*.

TORRID, *a.* سوزان *sūzān*, مدهوش *mahrūk*.

- حار *hār*. The torrid zone, منطقه *muntakui mahrukū*.  
 TORTION, *n.* پیچ *pīch*, تاب *tāb*.  
 TORTOISE, *n.* سنگ پشته *sang pusht*, کشف *kushf*.  
 TORTURE, *n.* شکنجه *shikanja*, عذاب *dzāb*, عقوبت *dkūbat*, سیاست *siyāsāt*.  
 TORTURE, *vt.* در شکنجه کشیدن *dar shikanja-k.*, تاذیب کردن *tadzīb-k.*, سیاست کردن *siyāsāt-k.*  
 TOSS, *vt.* انداختن *andāktan*, رمی کردن *ramī-k.*, مضطرب شدن *mustarib-sh.*, باختن *bāktan*.  
 TOSS, *n.* اندازی *andāzi*, رمی *ramī*, بازی *bāzi*.  
 TOTAL, *a.* تمام *tamām*, کلی *kullī*, جمع *jamʿ*.  
 TOTAL, *n.* جمله *jumla*, تمامی *tamāmī*.  
 TOTALLY, *ad.* تماماً *filjūmla*, مراسم *bi'l jumla*, بالجملة *bi'l jumla*, سراسر *sarāsār*.  
 TOTTER, *vi.* تزلزل کردن *tazalzul-k.*, جنبیدن *jumbidan*.  
 TOUCH, *vt.* لمس کردن *lams-k.*, تماس *mumāsāt-k.*, طمٹ کردن *tams-k.*.  
 To touch one another, یکدیگر را لمس کردن *yak digar rā lams-k.*—(affect the heart) خاطر *dilāwīz-k.*, کشیدن *khātir-k.*—(to be in a state of junction) موصول بودن *mosūl-b.*, مقرون شدن *makrūn-sh.* To touch up, تعمیر *marammat-k.*, نزل کردن *tadmīr-s.* To touch at, نکر *nazl-k.* To touch upon, نکر *zikri sabuk-k.*  
 TOUCH, *n.* (contact), تماس *mumāsā*, لمس *lams*, لائق *lasūk.*—(sense of feeling) قوت لامسه *kuwati lāmisa*.  
 TOUCHING, *a.* غم آور *gham āwar*, مؤثر *muassir*, دلگیر *dilgīr*.  
 of) در باب *dar bāb*, نسبت *nisbatan*,  
 TOUCH-STONE, *n.* عیار *sangi iyār*, محک *mihakk*.  
 TOUCHY, *a.* آتش مزاج *ātīsh mizāj*.  
 TOUGH, *a.* (not brittle) ناشی *nā hashīm*, نا منکسر *nā munkasir*.—(stiff) نا ذابل *nā zābil*.  
 TOUGHNESS, *n.* ناشی *nā mun kasirī*, نا ذابلی *nā zābilī*, چربی *charabī*.  
 TOUR, *n.* سیر *sayr*, گردش *gardish*, سفر *safar*.  
 TOURIST, *n.* طواف *tawwāf*, سیاح *sāyyāh*.  
 TOURNAMENT, *n.* جرید بازی *jarīd bāzi*, رامح بازی *ramāh bāzi*.  
 TOWARD, *prep., ad.* سوی *sūi*, بجانب *ba jānīb*, قریب *karīb*.  
 TOWEL, *n.* رومال *rūmāl*, دستمال *dast māl*.  
 TOWER, *n.* منار *minār*, برج *burj*.  
 TOWER, *vi.* بلند پرکزی کردن *buland parwāzi-k.*, بالا رفتن *bālā-r.*  
 TOWN, *n.* قصه *kasabah*, شهر *shahr*, بلد *balad*. The town-hall, محکمت *mahkamat*. Town-talk, بلد گفتگوی *guftagui balad*.  
 TOWNSMAN, *n.* شهر *shahrī*, ساکن *sākini shahr*.  
 TOXICOLOGY, *n.* علم زهر شناسی *ilmī zahr shanāsī*.  
 TOY, *n.* بازیچه *bāzīcha*, لعبت *ladbat*, خرد *khurd* *murd*.—(humour) باهله *baela*, لعبت *latīfa*.—(amorous dalliance) بازی *ladbat bāzi*. A toy-shop, دوکان *dukāni bāzīcha farūsh*.  
 TOY, *vi.* بازی کردن *ladbat bāzi-k.*, نوازش *talik bāzi-k.*, عشق بازی کردن *narwāzish-k.*  
 TRACE, *n.* نشان *nishān*, علامت *ālamat*, اثر *asar*, سراغ *surāgh*.  
 TRACE, *vt.* (on paper) نشان

- nishān-s.*, نشان رسم کردن *rasm-k.* — (follow) نام کشیدن *iftarā-k.*, افترا کردن *nām-k.*
- dur paya-r.* در پی رفتن
- TRACK, *vt.* سراغ کردن *paya-r.*, پی رفتن *surāgh-k.*
- TRACK, *n.* سراغ *sāh*, راه *tarik*, طریق *surāgh*, قدم *kadam.*
- TRACKLESS, *a.* بی اثر *bī nishān*, بی نشان *bī asar.*
- TRACT, *n.* ناحیه *nāhiyat*, بقعه *bukiāt.* — (treatise) رساله *risāla.*
- TRACTABLE, *a.* دست آموز *dast āmūz*, رام *rām*, فرمان بردار *farmān bardār*, ملایم *mulāyīm.*
- TRACTABLENESS, *n.* فرمان برداری *farmān bardārī*, دست آموزی *dast āmūzī.*
- TRACTABLY, *ad.* با اطاعت *bā itāāt*, با ملایمت *bā mulāyamat.*
- TRADE, *n.* تجارت *tijārat*, داد و ستد *dād u sitad*, کاروبار *kārbār*, زرگان *bāzargān*, سوداگری *saudāgarī.* — (employment) حرفه *hīrfat*, پیشه *pesha*, کسب *kash*, حرفت *hīrfat.* To follow a trade, کردن کسب *kash-k.*, پیشه کردن *pesha-k.*
- TRADE, *vi., vt.* تجارت کردن *tijārat-k.*, داد و ستد *saudāgarī-k.*, سوداگری کردن *dād u sitad-k.*, خرید و فروخت کردن *kharīd u farūkh-k.*
- TRADER, *n.* تاجر *tājir*, سوداگر *saudāgar*, زرگان *bāzargān.*
- TRADESMAN, *n.* اهل پیشه *pīsha war*, کارگر *ahli hīrfat*, صانع *sānt*, کارگر *kārigar.*
- TRADITION, *n.* خبر *rivāyat*, روایت *khābar*, نقل *nakl*, حدیث *hadīth.*
- TRADITIONAL, *a.* حدیثی *hadīthī*, روایتی *rivāyatī.*
- TRANSDUCE, *vt.* تهمت نهادن *tuhmat-n.*, بدنامی دادن *bad-n.*, طعن زدن
- nāmī-d.*, افترا کردن *iftarā-k.*, نام کشیدن *nām-k.*
- TRAFFIC, *vi.* تجارت کردن *tijārat-k.*, داد و ستد کردن *dād u sitad-k.*
- TRAFFIC, *n.* اجناس *ajnās*, اموال *amwāl*, آمد و شد *matāā*, معامه *āmad u shud*, بار و بیع *bār u shirā.*
- TRAGACANTH, *n.* کدیر *katīra* (gum) صمغ *samagh.*
- TRAGEDY, *n.* مرثیه *marsīya*, تعزیه *tadzīya*, دلگیر *ghamgīn*, ممکن *dilgīr*, پُر آفت *pur āfat.*
- TRAIL, *vt.* نیل کشیدن *kashīdan*, نیل ساختن *zayl-s.*
- TRAIL, *n.* نشان *surāgh*, سراغ *nishān.*
- TRAIN, *vt.* تربیت *parwardan*, پروردن *tarbiyat-k.*, تعلیم کردن *tadlīm-k.*
- TRAIN, *n.* 1. (series) سلسله *kitār*, قطار *silsila.* 2. (followers) پیرو *payavarvī*, حشم *hasīm.* Railway train, کالسکه *kāliska*, راه آهن *rāhi āhan.*
- TRAINING, *n.* تربیت *turbīyat*, تعلیم *tadlīm.*
- TRAITOR, *n.* خائن *khāin*, غدار *ghaddār*, حرامزاده *harām zāda.*
- TRAITOROUS, *a.* خائن *khāin*, غدار *ghaddār.*
- TRAMPLE, *vt.* پاهمال کردن *pāyamāl-k.*, پا خوست ساختن *pākhūst-s.*
- TRANCE, *n.* غشیت *bī khūdī*, بی خودی *ghashyat.*
- TRANQUIL, *a.* با راحت *bā rāhat*, آسوده *āsūda.*
- TRANQUILLITY, *n.* آسایش *āsāyish*, آرامش *ārāmish*, اطمینان *itmīnān*, راحت *rāhat*, آسودگی *āsūdagī.*
- TRANSACT, *vt.* معامله کردن *muāmala-k.*, پرداختن *sar ba rāhī-k.*, سر براهی کردن *pardākhtan*, جاری کردن *jārī-k.*, کار *kār-k.*, ساختن *sākhtan.*

- TRANSACTION, *n.* معامله *mudmala*, امر *amr*, کار *kār*, عمل *amal*, اجرا *ijrā*.
- TRANSCEND, *vt.* گذشتن *guzashtan*, دست بردن *ghālib-sh.*, دایمیت *dast-b.*, فضیلت *fazilat-y.*
- TRANSCENDENCE, *n.* سبکدستی *sihkat*, فضیلت *ziyādati*, افزونی *afzūnī*, دست برد *dast burd*.
- TRANSCENDENT, *a.* افضل *afzal*, معقد *mutakuddim*, غالب *ghālib*.
- TRANSCRIBE, *vt.* نقل کردن *nakl-k.*, نسخ کردن *nashk-k.*
- TRANSCRIPT, *n.* نقل *nakl*, نسخه *nuskhā*.
- TRANSFER, *vt.* نقل کردن *nakl-k.*, از جای دیگر بردن *as jāi ba jāi dīgar-b.*, انتقال کردن *intikāl-k.*
- TRANSFER, *n.* نقل *nakl*, تحویل *tahwīl*.
- TRANSFORM, *vt.* تبدیل صورت کردن *tabdili sūrat-k.*, تغییر ظاهر ساختن *taghyyur zāhir-s.*
- TRANSFORMATION, *n.* تبدیل صورت *tabdili sūrat*, تغییر شکل *taghyyuri shikl*.
- TRANSFUSE, *vt.* حواله نقل کردن *nakl-k.*, حواله *hawāla-k.*
- TRANSFUSION, *n.* نقل پذیر *nakl pazīr*.
- TRANSGRESS, *vt.* از حد بیرون رفتن *as hadd berūn-r.*, از حد گذشتن *as hadd-g.*, تعدی کردن *tajāwuz-n.*, خطا کردن *khatā-k.*
- TRANSGRESSION, *n.* تجاوز *tajāwuz*, تعدی *taddī*, خطا *sahr*, گناه *khatā*.
- TRANSGRESSOR, *n.* باغی *fāsik*, باغی *bāghī*, گناهگار *gunāhgār*, عاصی *āṣī*.
- TRANSIENT, *a.* نا پایدار *fānī*, فانی *nā pāyadār*.
- TRANSIENTLY, *ad.* "سریع" *surdan*, شتابان *shitābāna*.
- TRANSIENTNESS, *n.* نا پایداری *nā pāyadārī*, حال فانی *hālī fānī*.
- TRANSITION, *n.* گذار *guzār*, عبور *dlūr*.
- TRANSITIVE, *a.* قابل گذشتن *kābili guzashtan*.—(verb) فعل متعدی *fidli mutadī*.
- TRANSITORY, *a.* نا پایدار *fānī*, پدیدار *pāyadār*.
- TRANSLATE, *vt.* ترجمه کردن *tarjuma-k.*, نقل کردن *nakl-k.*, معنی *maānī-k.*
- TRANSLATION, *n.* ترجمه *tarjuma*, معنی *maānī*.
- TRANSLATOR, *n.* ترجمان *tarjumān*, مترجم *mutarjim*.
- TRANSLITERATE, *vt.* تبدیل حروف کردن *tabdili hurūf-k.*
- TRANSMIGRATE, *vi.* نقل مکان کردن *nakli makān-k.*, انتقال *intikāl-k.*
- TRANSMIGRATION, *n.* نقل مکان *nakli makān*, انتقال *intikāl*.—(of the soul) *al tanāsukh*.
- TRANSMISSION, *n.* ارسال *irsāl*, تعبیر *tadbīr*.
- TRANSMISSIVE, *a.* انفانی *mursal*, مرسول *infāzī*.
- TRANSMIT, *vt.* ارسال کردن *irsāl-k.*, روان کردن *rawāna-k.*, فرستادن *firistādan*.
- TRANSMUTABLE, *a.* ممکن ابدال *mumkinī ibdāl*, تبدیل پذیر *tabdil pazīr*.
- TRANSMUTATION, *n.* تبدیل *tabdīl*, تحویل *tahwīl*.—(of metals) *kīmiyā u sīmiyā-k.*
- TRANSMUTE, *vt.* تبدیل کردن *tabdīl-k.*, تحویل کردن *tahwīl-k.* To transmute metals, *kīmiyā u sīmiyā* ساختن *al tanāsukh*.
- TRANSPARENCY, *n.* شفافیت *shaffāfat*, نور گذرانی *nūr guzārānī*, صافی *saḥī*.
- TRANSPARENT, *a.* شفاف *shaffāf*, واضح *wāṣiḥ*, آشکار *āshkārah*.
- TRANSPIRE, *vt.* آشکارا گشتن *āshkārah-g.*, وارد شدن *wārid-sh.*, واقع شدن *wāqī-sh.*

- TRANSPLANT**, *vt.* نقل کردن *nakl-k.*,  
 انتقال کردن *intikāl-k.*, باز آجستن *bāz ājistan.*
- TRANSPLANTATION**, *n.* انتقال *intikāl*,  
 تبدیل غرس *tabdīlī ghars.*
- TRANSPORT**, *vt.* نقل کردن *nakl-k.*, از جا  
 مسرور *az jā ba jā-b.*—(ravish) *masrūr-k.*,  
 دلدلشاد ساختن *dildilshād-k.*,—(a prisoner)  
 منفي کردن *manfī-k.*, راندن *rāndan.*
- TRANSPORT**, *n.* دلخوشي *dil khushi*,  
 مطرود *mat-rūl*,—(prisoner) *shādī.* منفي *manfī.*
- TRANSPORTATION**, *n.* انتقال *nakl*,  
 اخراج *intikāl az jā ba jā*, نفی *ikhrāj*,  
 نفی *naḥī.*
- TRANSPORTING**, *a.* دلرو *dilrūz*, دلرو  
*dilrubā.*
- TRANSPOSE**, *vt.* تبدیل ساختن *tabdīl-k.*,  
 تقدیم و تاخیر کردن *takdīm u tākhīr-k.*
- TRANSPPOSITION**, *n.* تبدیل *tabdīl*, انقلاب  
*inkilāb*, تعریف *tahrīf.*
- TRANSVERSE**, *a.* معترض *mu'tariz*, معترض  
*maklūb.*
- TRANSVERSELY**, *ad.* از گوشه گوشه *gūsha ba gūsha*,  
 معترضاً *mu'tarizan.*
- TRAP**, *n.* دام *dām*, کمند *kamand.*
- TRAP**, *vt.* در دام گرفتن *dar dām-g.*, کمند  
 انداختن *kamand-a.*
- TRAPEZIUM**, *n.* منصرف *munharaf.*
- TRAPPINGS**, *n.* جلال *jalāl*, رخت *rikht.*
- TRASH**, *n.* خرد مرد *khurd murd*, و خار  
 خشاک *khār u khāshāk.*
- TRAVAIL**, *vi.* درد وضع حمل کشیدن  
*dardi waṣṭ haml-k.*, ولادت کردن *wilād-*  
*dat-k.*, زادن *zāidan.*
- TRAVAIL**, *n.* درد وضع حمل *dardi waṣṭ*  
 محنت *maḥnat.*
- TRAVEL**, *vi., vt.* سیاحت کردن *siyāhat-k.*,  
 سیر مکتب کردن *saḥr-k.*, سفر کردن
- sayri mulk-k.*, تسفر کردن *tasaffur-k.*  
 To travel on foot, پیاده رفتن *payāda-*  
*r.* To travel on horseback, سوار رفتن  
*sawār-r.* To travel fast, تیز رفتن  
*tez-r.* To travel slow, آهسته رفتن  
*āhista-r.* To travel in company, همراه  
 مسافرت کردن *hamrah musāfarat-k.*
- TRAVEL**, *n.* سفر *safar*, سیاحت *siyāhat*,  
 ره گذاری *rahlat*, رحلت *sayr*, سیر  
*guzārī.*
- TRAVELLER**, *n.* مسافر *musāfir*, سیاح  
 ابن سبیل *ibnī saḥīl*, راهبان *rāḥbān*,  
 سبیل *sayyāh.*
- TRAVERSE**, *a.* گوشه گوشه *gūsha ba*  
*gūsha*, چپ و راست *chap u rāst*,  
 متقاطع *mutakāṭṭ.*
- TRAVERSE**, *vt.* طی کردن *taya-k.*,  
 عبور کردن *ābūr-k.*—  
 (oppose) *mukhālafat-k.*, مخالف  
 نظر کردن *manā-k.*—(survoy) *nazar-k.*—  
 (wander over) *poṭūn.*
- TRAY**, *n.* طینی *ṭinī*, خوان *khān*,  
 طباک *ṭabak.*
- TREACHEROUS**, *a.* خائن *khāin*, غدار  
 بی ایمان *bī īmān*,  
*ghaddār.*
- TREACHEROUSLY**, *ad.* با خیانت *bā*  
*khīyānat*, غدارانه *ghaddārāna.*
- TREACHERY**, *n.* خیانت *khīyānat*, غدر  
 بی وفای *bī wafāi*, دغا *daghā.*
- TREACLE**, *n.* تریاق *tiryāk*, تریاق *tiryāk.*
- TREAD**, *n.* قدم *qadam*, گام *gām*,  
 قدم نهادن *pā-n.*, گام نهادن *gām-n.*,  
 پا نهادن *pā-n.* To tread under foot,  
 پا مالیدن *pāyamāl-k.*, زیر پا  
 تیز رفتن *seri pā-m.* To tread firmly,  
 پا بیداری کردن *pāyadārī-k.*
- TREADLE**, *n.* پا چال *pā chāl.*
- TREASON**, *n.* خیانت *khīyānat*, غدر  
 نامک حرّامی *namak harāmī.*
- TREASONABLE**, *a.* غدار *ghaddār*, خائن  
 دغا باز *khāin daghābāz.*

TREASURE, *n.* خزانة *khazāna*, گنج *ganj*, ذخیره *zakhīra*. Hidden treasure, دفینه *dafina*.

TREASURE, *vt.* خزینہ کردن *khazīna-k.*, دفینه ساختن *jamī-k.*, جمع کردن *dafīna-s.*, گنج نهادن *ganj-n.*

TREASURER, *n.* خزانچی *khazānchī*, تحویلدار *tahvildār*.

TREASURY, *n.* خزانہ *khazāna*, گنجینه *ganjīna*, مخزن *makhzan*.—(Public) *khālisa*, بیت المال *baytu'l māl*. The royal treasury, خالص شریف *khālisa sharīf*.

TREAT, *vt.* قرار کردن *kaul u karār-k.*, اتفاق کردن *muāmala-k.*, ربط کردن *ittifāk-k.*—(manage) *rubt-k.*, مباشرت کردن *mubāsharat-k.*—(give an entertainment) *ziyāfat-k.*, مهمانی کردن *mahmānī-k.*—(dis-course on) *mukāmala-k.* To treat well, اتفاقات کردن *iltifāt-k.*, سلوک کردن *riāyat-k.*, رعایت کردن *sulūk-k.* To treat ill, جفا کردن *jafā-k.*, قهر کردن *kahr-k.*

TREAT, *n.* ضیافت *ziyāfat*, مهمانی *mehmānī*, التفات *iltifāt*.

TREATISE, *n.* رسالہ *risāla*, نامہ *nāma*, نسخہ *nuskha*.

TREATMENT, *n.* معاملہ *sulūk*, رفتار *muāmala*, رفتار *raftār*. Good treatment, نوازش *navāzish*, التفات *iltifāt*, بد سلوکی *riāyat*. Ill treatment, سلوکی *bad sulūki*, ظلم *zulm*, جور *jaur*.

TREATY, *n.* قول قرار *kaul karār*, شرط *shart*, عہد و پیمان *ahd u paymān*. A treaty of peace, مذاکرات احوال صلح *muṣākaratī ahwālī sulh*.—(in writing) *kaulnāma*, قرار نامہ *karār nāma*.

TREBLE, *a.* چند سه *sih chand*, سعا *setā*. —(sharp of sound) تیز صدا *tez sadā*.

TREBLE, *vt.* سه چند کردن *seh chand-k.*, سعا کردن *setā-k.*

TREE, *n.* درخت *dirakht*, (pl. درختان), شجر *shajar*, (pl. اشجار). Abounding in trees, مشجره *mashjarat*, درختستان *dirakhtistān*. The root of a tree, بیخ *bekh* *dirakht*.

TRELLIS, *n.* شبکہ *shabaka*, چیز مشبک *chizi mushabbak*, داربست *dārbast*.

TREMBLE, *vi.* لرزیدن *larzīdan*, تپیدن *tapīdan*, جنبیدن *jumbīdan*. To tremble as the earth, تزلزل کردن *tazalzul-k.* To tremble with cold, قفق کردن *kaf kafa-k.* To cause to tremble, لرزانیدن *larzānīdan*.

TREMBLING, *n.* لرزان *larzān*, لرزش *larzish*.

TREMENDOUS, *a.* مخوف *mukharraf*, هولناک *hulnāk*, خطرناک *khatar nāk*, ترسناک *tarsnāk*.

TREMENDOUSLY, *ad.* مهیبانه *mahībāna*, بنهایت *ba nihāyat*.

TRENCH, *n.* خندق *khandak*, مترس *matars*.

TRENCH, *vt.* کاویدن *kāwīdan*, خندق ساختن *khandak-s.*

TREPAN, *n.* دام *dām*, میزال *mibzāl*.

TREPIDATION, *n.* خوف *khauf*, ترس *tars*, اضطراب *iztirāb*, هول *haul*.

TRESPASS, *n.* تجاوز *taddī*, تعدی *taddī*, خطا *khatā*.—(fault) *dyb*, عیب *wus*.

TRESPASS, *vi.* تعدی کردن *taddīd-k.*

TRIAL, *n.* آزمایش *āzmāyish*, تجربه *tajriba*, امتحان *imtiḥān*, تفحص *tafahhus*.

2. (endeavour) کوشش *kūshish*, سعی *saī*. 3. (temptation) آرایش *āzmāyish*, اغوا *ighwā*. 4. (judicial examination), تجویز *tajwīz*, تحقیق *tahkik*.

TRIANGLE, *n.* مثلث *sih gūsha*, گوشه *musallas*.

TRIANGULAR, *a.* گوشه دار *sih gū-shadār*.

TRIBE, *n.* طایفه *firka*, قوم *kaum*, قبیله (طوائف *pl.*) *tā'ifa*, (قبایل *pl.*) *kabīla*.

TRIBULATION, *n.* آزار *iztirāb*, اضطراب *āzār*, رنج *ranj*, غم *gham*.

TRIBUNAL, *n.* محفل قضا *mahfil-i kazā*, محکم *mahkama*, بارگاه *bārgāh*.

TRIBUNE, *n.* وکیل قوم *kāzī*, قاضی *wakīl-i kaum*.

TRIBUTARY, *a.* اهل باج *bāj guzār*, گذار *ahli zimmat*.

TRIBUTE, *n.* خراج *bāj*, باج *khirāj*, جزیه *jiziyat*.

TRICE, *n.* لحظ *lahza*, دم *dam*.

TRICK, *n.* مکر *hīla*, فریب *farīb*, حیل *makr*, بهانه *bāhāna*, نیرنگ *nīrang*, علت *ghadr*, 2. (habit) عادت *ādat*, تقلب *llat*. A trick at cards, دست *desta*.

TRICK, *vt.* حیل باختن *makr-k.*, مکر کردن *hīla-b.*, فریفتن *farīftan*.

TRICKLE, *vi.* ریزان *chakīdān*, چکیدن *takattur-k.*, تقطر کردن *rīzān-sh.* شدن

TRIDENT, *n.* سه انگشت *sih angusht*, سه شاخه *sih shākh*.

TRIENNIAL, *n.* هر سه سال *sih sāl*, هر سال *har sih sāl*.

TRIFLE, *n.* نا چیز *harza*, هرزه *nā chīz*, لاشی *lāsh*, خرد مرد *khurd murd*, ترهات *turrahāt*.

TRIFLE, *vi., vt.* سخن *sakhuni* بیجوده گفتن *bīhūda-g.*, هرزه گفتن *hirza-g.* 2. (act with impropriety), عمل بی شایستگی *bi shāyistagī āmal-k.* کردن

TRIFLING, *a.* 1. (unimportant), سبک *sabukmāya*, 2. (foolish), بیجوده *bīhūda*,

باز *bī muānī* 3. (playing) بازی *būzla bāz*.

TRIFLINGLY, *ad.* بی معنی *bī maānī*, بیجوده *bīhūda*, بازی کنان *bāzī kunān*.

TRIFORM, *a.* سه شکلی *sih shaklī*.

TRIGNOMETRY, *n.* علم زوایای مثلث *ilm-i zawāyāi musallas*.

TRILATERAL, *a.* سه جانب *sih jānīb*, مثلث *musallas*.

TRILITERAL, *a.* سه حرفی *salāsī*, ثلاثی *sih harfī*.

TRIM, *a.* زیبا *zibā*, خوشنما *khushnumā*, لطیف *latīf*, نازک *nāzūk*, حسن *husn*.

TRIM, *vt.* زیبا کردن *ārāstan*, آراستن *zibā-k.*, 2. (clip) تراشیدن *tarāshīdan*, بریدن *burīdan*, 3. (rebuke) ملامت *malāmat-n.* نمودن

TRIMMING, *n.* حاشیه *hāshya*, ریش *rīsha*.

TRINITY, *n.* تثلیث *taslīs*.

TRIP, *vi., et.* 1. (stumble) سقوط کردن *sakūt-k.*, 2. (fail, err) سهو کردن *sahv-k.*, 3. (to take a brief journey) سفر نا دراز کردن *darāz-k.*

TRIP, *n.* 1. (stumble) سقوط *sakūt*, لم *lamm*, 2. (mistake) خطا *khatā*, سهو *sahv*, 3. (short journey) سفر نا دراز *saferi nā darāz*.

TRIPARTITE, *a.* مثلث *musallas*.

TRIPE, *n.* جگر بند *jigar band*, رودها *rudahā*.

TRIPEDAL, *a.* سه پایه *sih pāya*.

TRIPLE, *a.* سه چند *sih chand*, مثلث *musallas*, سه تا *sih tā*.

TRIPLE, *vt.* سه چند کردن *sih chand-k.*, مثلث ساختن *musallas-s.*

TRIPLET, *n.* مثلث *musallas*.

TRIPPLICATE, *a.* سه یک *az sih yak*, سه چندان *sih chandān*, مثلث *musallas*.

TRIPOD, *n.* سه پا *sih pā*.



TRIPPING, *a.* سبکها *tez rau*, تیز رو *sabuk pā*.

TRISECT, *vt.* سه پاره کردن *sih pāra-k*.

TRITE, *a.* قدیم *kadīm*, مشهور *muṣṣhūr* کهنه *kuhna*.

TRIUMPH, *n.* شلج *zafar*, ظفر *fut'h*, فتح *ghulba*, نصرت *nusrat*.—(joy for success). مسرت *shūclī*, مسرت *masarrat*.

TRIUMPH, *vi.* مظفر شدن *muzaffar-sh.*, دست یافتن *dast-y.*, ظفر یافتن *zafar-y.*, پیروز شدن *ghālib-sh.*, شادی کردن *shādī-k*, (rejoice) *pīrūz-sh.*, مسرت کردن *masarrat-k*.

TRIUMPHAL, *a.* ظفر منسوب *fīrūz*, فیروز *zafar mansūb*, شلج *ghalba paywand*.

TRIUMPHANT, *a.* مضمور *muzaffar*, مضمور *mansūr*, پیروز *pīrūz*.

TRIUMPHANTLY, *ad.* مضمور *muzaffaran*, غالباً *ghālibān*, فیروزانه *fīrūzāna*.

TRIUMPHER, *n.* مضمور *muzaffar*, مضمور *mansūr*.

TRIUMVIRATE, *n.* حکومت سه شخص *hukūmati sih shakhs*.

TRIVIAL, *a.* حقیر *saluk*, حقیر *halīr*, نا چیز *nā chīz*, کوچک *kūchak*, خفیف *khafīf*.

TROCAR, *n.* مشتر *nishtar*, میخ *miskāb*.

TROLL, *vt.* دور کردن *gardīdan*, دور کردن *daur-k*.

TROOP, *n.* گروه *giruh*, طایفه *tāyafā*, حلقه *halka*.—(army), جماعت *jamāāt*, لشکر *lashkar*, سپاه *sipāh*. To assemble troops, لشکر جمع کردن *lashkar jamā-k*.

TROOP, *vi.* شتابان روان شدن *shītābān rawān-sh.*, جمع شدن *jamā-sh*.

TROOPER, *n.* یکسوار *yak suwār*, سوار *suwār*, ترکسوار *turk sawār*.

TROPE, *n.* عبارت *ibarat*, مجاز *majāz*.

TROPHY, *n.* علامت *ghanīmat*, خذیمت *ghānīmat*, ظفر *ālāmati zafar*.

TROPIC, *n.* (of Cancer) دایره راس السرطان *dāirai rāsu's saratān*.—(of Capricorn). دایره راس الجدی *dāirai rāsu't jadī*.

TROT, *vi.* تیز گام رفتن *tez gām-r.*, دراندن *darāndun*.

TROTH, *n.* قول *kaul*, عهد *ahd*.

TROUBLE, *vt.* رنج دادن *āzurdan*, رنج دادن *ranj-d.*, تصدیع دادن *tasdi-d.*, جفا *izā-k*. To be troubled, مضطرب *āzār-y.*, مضطرب شدن *mustarib-sh.*, بهم بر آمدن *baham bar āmadan*.

TROUBLE, *n.* درد *āzār*, رنج *ranj*, اید *durd*, غم *gham*, محنت *mihnat*, زحمت *zihmat*. To take trouble, زحمت کشیدن *zihmat-k*. To give trouble, تصدیع دادن *tasdi-d*.

TROUBLESOME, *n.* جان *dilāzār*, آزار *jān āzār*, سخت *ranjūr*, رنجور *sakht*.

TROUBLESOMENESS, *n.* رنجش *ranjish*, تصدیع *tasdi*, عذاب *āzāb*, آزاری *āzārī*.

TROUGH, *n.* ناو *nāw*, ناو *nawzha*. A kneading-trough, ناو *nāwa*.

TROUSERS, *n.* پایجامه *pāya jāma*, زبر جامه *zer jāma*, ازار *surwāl*.

TROWEL, *n.* مال *māla*, بیلچه *bilcha*, کفچه *kafcha*.

TRUANT, *n.* هریزه گرد *āwāra*, آواره *gard*.

TRUANT, *a.* کاهل *kāhil*, آواره *āwāra*.

TRUCE, *n.* توقف جنگ *tawakkufi jang*, صلح *sulh*, موخت *muhlat*, موخت *muwakkat*.

TRUCKLE, *vi.* مطیع شدن *mutī-sh*.

TRUDGE, *vi.* سیر کردن *girān sayr-k*.

TRUE, *a.* راست *durust*, راست *rāst*, صادق *hakk*, محقق *muhakkik*, عادل *ādilik*, زانی *zānī*, مدعی *muḍnawī*, صحیح *sahih*. The true religion, اعتقاد *adānī dīktād*. Not true, راست *nā rāst*. True intelligence, خبر راست *khābari sahih*, پاک فرا *khābari rāst*. True-born, وفادار *wafā-dār*. True-hearted, وفادار *wafā-dār*, صافی دل *sāfi dil*.

TRULY, *ad.* فی الحقیقت *ba rāstī*, یقیناً *fi'l hakikat*, بالحق *bi'l hakk*, یقیناً *yakīnan*, تحقیقاً *tahkikan*.

TRUMP, *vi., vt.* مار و حیل بستن *mar wa hila-b*, بوق زدن *būk-z*.

TRUMP, *n.* بوق *warkai burd*, بوق *būk*.

TRUMPET, *n.* نafir, کarnāi, بوق *būk*, گاو دم *gāw dum*. To sound a trumpet, نafir زد *nafrī-d*. The sound of a trumpet, ولولہ *walwalai*, نafir.

TRUMPETER, *n.* نafirچی *nafrīchī*, نafir زن *nafrī zan*.

TRUNCHEON, *n.* چوب *chūb*, عصا *ḍaḍā*.

TRUNDLE, *vt.* غلطانیدن *ghaltānīdan*.

TRUNK, *n.* 1. (of a tree) تنه *tana*, ساق *sāk*. 2. (of an elephant) خرطوم *khartūm*. 3. (for clothes) صندوق *sandūk*.

TRUSS, *n.* بست *basta*, تنگ *tang*, فتق *fuk band*.

TRUSS, *vt.* تنگ کردن *bastan*, تنگ *tang-k*.

TRUST, *n.* 1. (confidence) اعتقاد *i'tikād*, امید *umed*. Trust in God, تَوَكَّل *tawakkul*. 2. (charge) سپرد *sipurd*, حواله *hawāla*. 3. (deposit) امانت *amānat*. 4. (credit

in money matters) قرض *karz*, وام *wām*, دین *dayn*.

TRUST, *vt.* اعتماد کردن *i'tikād-k*, امانت دادن *amānat dān*, سپردن *sipurdan*.

TRUSTEE, *n.* امانت دار *amānatdār*, صاحب و ذیعی *wakīl*, امین *amīn*, سحابی *sahabi wazih*.

TRUSTINESS, *n.* امانت داری *amānat dārī*, صداقت *diyānat dārī*, سیداکت *sidākat*.

TRUSTWORTHY, *a.* معتقد *muatakid*, قابل اعتبار *kābili itibār*.

TRUSTY, *a.* امانت دار *amānat dār*, ایماندار *diyānat dār*, امین *imāndār*, امین *amīn*.

TRUTH, *n.* حقیقت *rāstī*, صدق *siddk*, حقیقت *hakikat*, درست *durustī*. The undisguised truth, صحیح *hakki sahih*. A well known truth, حقیقت عرفیه *hakikati ʿirfiya*. Loving the truth, سداو آشنا *sudād āshnā*. This is the truth, این تحقیق است *in tahkik ast*. To acknowledge or certify as truth, تحقیق کردن *tahkik-k*. Concealing the truth, تلبیس *talbis*. In truth, یقیناً *yakīnan*, بالحق *bi'l hakk*, فی الحقیقت *fi'l hakikat*.

TRUTHFUL, *a.* صادق *sādik*, راستگو *rāstgū*.

TRUTHFULNESS, *n.* راستی *rāstī*, حقیقت *hakikat*, صداقت *sidākat*.

TRY, *vi., vt.* (attempt, make an experiment) کوشش *āsmāyish-k*, سعی کردن *sāi-k*, جهد کردن *jadd u jahad-k*.—تفتیش کردن (examine, investigate) *taftish-k*. To try lawsuits, criminals, &c., قصا کردن *tajwiz-k*, کز کردن *kazū-k*.

**TUBE**, *n.* نای *nāy*, نی *nay*, لوله *lūla*.  
**TUBERCLE**, *n.* دُنبَل *dumbal*, آس *āmās*.  
**TUCK**, *n.* تِیغ *tegh*, سَیْف *saif*.  
**TUCK**, *vt.* تَهِم *baham-k.*, چَهِن *chēn-k.*  
**TUESDAY**, *n.* سِه شَهِد *sih shamba*.  
**TUFT**, *n.* طَرَه *turra*, سَرکُوش *sarkūch*.  
**TUG**, *vt.* جَدَب *ba zūr-k.*, کشیدن *jazb-k.*  
**TUG**, *n.* جَد و کَشِش *kashishi bāzū*, جَدَد *jadd u jahadi maufūr*.  
**TUITION**, *n.* تَدْرِیْس *tadrīs*, تَدْرِیْس *tarbiyat*, تَدْرِیْس *tadrīb*, دَرَس *dars*.  
**TULIP**, *n.* لَهِل *lalah*, شَکَر *shakir*.  
**TUMBLE**, *vi., vt.* سَقُوط *zer-u.*, زَهِر زَهِر *ghala-tidan*. To tumble down, زَهِر زَهِر *zēr zābar andākhtan*. To tumble over, جُستُو جُوی *justu jūi-k.*  
**TUMBLER**, *n.* آبخُورَه *ābkhūra*.  
**TUMEFACION**, *n.* دُنبَل *waram*, ورم *dumbal*.  
**TUMID**, *a.* مَنفُوخ *waram shuda*, ورم شده *manfūkh*.  
**TUMOUR**, *n.* دُنبَل *āmās*, آس *dumbal*, ورم *waram*.  
**TUMULT**, *n.* هَنگام *hangāma*, غَوَا *ghaughā*, دَغْدَغ *daghdagha*, گِیر و دَار *gīr u dār*, فِتنه *fitna*, غَرِیو *gharīv*, هَرَج و مَرَج *harj u marj*.  
**TUMULTUOUS**, *a.* هَنگام *pur hangāma*, خَیز *jangjū*, فِتنه *fitna khīz*.  
**TUMULTUOUSLY**, *ad.* با غَوَا و غُلْغُل *bā ghaughā u ghul ghul*, با هَنگام *bā hangāma*.  
**TUMULTUOUSNESS**, *n.* فِتنه *fitna-gīrī*, غَوَا *ghaughā*.  
**TUN**, *n.* بَرَمِیل *barmīl*.  
**TUNE**, *n.* سَرود *sarūd*, نَغْم *naghma*, پَرْدَه *parda*, سَاز *sāz*, تَرانَه *tarāna*.

**TUNE**, *vi., vt.* نَوَاختَن *āhang-k.*, نَوَاختَن *navākhtan*. To be in tune, هَمَا هَنگ *hamāhang-sh*. To be out of tune, نَا دَمَسَاز شَدَن *nā dam sāz-sh*. To tune an instrument, سَاز دَرَسَت *sāz durust-k*, سَاز آهَنگ کَرَدَن *sāz āhang-k*, نَوَاختَن *navākhtan*.  
**TUNEFUL**, *a.* خُوش آواز *khūs āwāz*, دَمَسَاز *shīrīn āhang*, شِیرِیْن *damsāz*, خُوش الحان *khush alhām*.  
**TUNEFULNESS**, *n.* خُوش آوازی *khūsh āwāzī*, هَمَا هَنگِی *hamāhangī*, سَارکَارِی *sāzkārī*.  
**TUNEFULLY**, *n.* با جُوش لَحن *bā khūsh lahn*, شِیرِیْن آوازَن *shīrīn āwāzēna*.  
**TUNELESS**, *a.* بَی آهَنگ *bī āhang*, بَی نَغْم *bī naghma*, نَا سَازکَار *nā sāz kār*.  
**TUNER**, *n.* نَوَازَنَدَه *navāzandā*, نَغْم دَه *naghma dah*.  
**TUNIC**, *n.* جَامَه *jāmg.*, کَبَا *kabā*.  
**TUNNEL**, *n.* سَوْرَاخ *surākhi kūh*, قَمَح *kamī*.—(passage for smoke) دُود کَش *dūd kash*, مَدَخَن *madkhan*.  
**TUNNEL**, *vt.* نَقَب زَدَن *nakh-z.*, سَوْرَاخ *surākhi-k*.  
**TURBAN**, *n.* دَسْتَار *dastār*, عَمَامَه *āmmāma*, سَربَنَد *sarband*.  
**TURBID**, *a.* آلُودَه *ālūda*, مَکْذَر *mukaddar*, نَا صَاف *nā sāf*, تِیرَه رَنگ *tira rang*.  
**TURBULENCE**, *n.* اِضْطِرَاب *iztirāb*, فِتنه *fitna*, فِتنه *angizī*, فَسَاد *fasād*.  
**TURBULENT**, *a.* شَمَاتَت گِیر *shamātat gīr*, هَنگام *hangāma khīz*, پُر آشُوب *pur āshūb*.  
**TURBULENTLY**, *ad.* مُضْطَرَبَانَه *muztarī-bāna*, شَمَاتَت گِیر *ba taurī shamātat gīr*.  
**TURF**, *n.* مَدَرَه *madara*, عَزَق *āzk*.  
**TURF**, *vt.* عَزَق *bā āzk-p*.

**TURGID**, *a.* پُر باد *pur bād*, ورم کرده *waram karda*.

**TURK**, *n.* ترک *turk*, عثمانی *usmānī*.

**TURKEY**, *n.* (the fowl) مرغ *fi'l murgh*.—(country) روم *mūlki rūm*, ترکستان *turkastān*.

**TURKISH**, *a.* ترکی *turkī*.

**TURMERIC**, *n.* زرد چوب *zard chūb*.

**TURMOIL**, *n.* فتنه *fitna*, دنگامه *hangāma*.

**TURN**, *vt., vi.* گردانیدن *gardānīdan*, چرخ

دادن *charkh-d*.—(to put the upside

downward) سرنگون ساختن *sarnagūn-*

س. *zef zabar-k*.—(alter)

گردانیدن *tasrif-k*, *gar-*

*dānīdan*, تبدیل ساختن *tabdīl-s*.—

(bend) مایل کردن *kaj-k*, کج

ترجمه ساختن *māyil-k*.—(translate)

*tarjuma s*, نقل کردن *nakl-k*.—(trans-

form) تبدیل صورت کردن *tabdīlī sūrat-*

*k*.—(become) *ahashtan*. To turn

round, گردیدن *gardīdūn*, دور

طواف کردن *daur-k*.—(walk round)

*taurwāf-k*, گردا گرد رفتن *gardā gard-r*.

To turn away, گردانیدن *wā-r*, وا راندن

*āzl-k*. To turn off, برطرف رفتن *bar*

*taraf-r*, بجانب رفتن *bajānīb-r*. To

turn or go back, باز گشتن *bāz-g*,.

مراجعت کردن *murājaāt-k*. To turn

out, بدر کردن *badar-k*. To turn the

back, پشت دادن *pusht-d*. To turn

over, نقل کردن *nakl-k*. To turn over

a leaf, ورق گردانیدن *warak-g*. To

turn the eyes, نظر کردن *nazar-k*, نگران

شدن *nigrān-sh*. To turn the mind,

اندیشیدن *andīshīdan*, فکر کردن *fikr-k*.

To turn the face, روی آوردن *rūi-ā*,.

مواجهه شدن *mutawajja-sh*. To turn

the face from, رو گردان شدن *rū gar-*

*dān-sh*. To turn (change sides) تبدیل

کردن *tabdīlī taraf-k*. To turn or grow giddy, سرگردان گشتن *sargardān-g*.

**TURN**, *n.* 1. (circular motion), تحویل

*tahvīl*, دور *daur*, چرخ *charkh*. 2,

(winding) گرداگرد *girdā gird*. 3. (a

walk) گشت *gash*, سیر *sayr*. Walking

to and fro تفرج *tafarruj*, سیر *sayr*.

4. (change) انقلاب *inkilāb*, تغییر *tagh-*

*ayyir*. 5. (occasion), فرصت *fursat*

محل *mahl*. 6. (manner, form), صورت

*sūrat*, شکل *shakl*. 7. (disposition of

mind) روش *khū*, مزاج *mizāj*.

8. (time, periods), نوبت *naubat*, دور

ی در *dauri zamān*. By turns, در

با نوبت *bā naubat*.

To act by turns دیگر کار کردن

*dur paya yak digar kār-k*, عقب

تعاقب *ākab-k*. To succeed by turns,

تاآکب *taākub-k*. To take a sudden turn,

انقلاب ناگهانی گرفتن *inkilābī nāgihānī-*

*g*. Turns (vicissitudes) گردشها *gardish-*

*hā*, انقلابات *inkilābāt*.

**TURNER**, *n.* خراط *kharrāt*, خرا

*kharrādī*.

**TURNING**, *n.* گردش *mayl*, میل *gardish*

*daurān*. Turning-lathe, چرخ

خراطی *charkhi khurrātī*.

**TURNIP**, *n.* شلغم *shalgham*.

**TURPENTINE**, *n.* طرمندین *taṣmantīn*.

**TURPITUDE**, *n.* رسوایی *ruswāi*, حقارت

*hakārat*, ذلت *zillat*.

**TURQUOIS**, *n.* لاجورد *firūza*, فیروزه

*lājward*.

**TURRET**, *n.* کنگره *kungura*, برج *burj*.

**TURTLE**, *n.* قمری *fākhta*, ناختم *kumrī*.

**TUSK**, *n.* دندان *dandān*, ناب *nāb*

(ذی‌نوب *pl*).

**TUTELAGE**, *n.* تادیب *taālīm*, تعلیم

حفاظت *shāgirdī*, تادیب *hifāzat*.

- TUTOR**, *n.* استاد *ustād*, معلم *mua'llim*, اتالیق *atālik*, وصی *wasī*.
- TUTOR**, *vt.* تربیت دادن *tadlīm-d.*, تربیت کردن *tarbiyat-k.*
- TUTORAGE**, *n.* پرورش *parwarish*, حفاظت *hifāzat*.
- TUTTY**, *n.* سنگ توتیا *sangi tūtiyā*.
- TWAIN**, *n. a.* دو *du*, جفت *juft*.
- TWANG**, *n.* طنطن *tantana*, آواز *āwāz*.
- TWANG**, *vt.* بصدآوردن *ba sadā-d.*
- TWEAK**, *vt.* چنگل کردن *changal-k.*, زدن *zadan*.
- TWEEDLE**, *vt.* دست بازی نواختن *bā dast bāzi-n.*, دغدغه کردن *daghdagha-k.*
- TWEEZERS**, *n.* موچین *muchīna*, منقاش *minkāsh*, آهنج *āhanj*.
- TWELFTH**, *a.* دوازدهم *duwāzdahum*, شانزدهمین *shānzahum*.
- TWELVE**, *n.* اثنا عشر *duwāzda*, اثناعشر *asnā āshr*.
- TWENTIETH**, *a.* بیستم *bīstum*.
- TWENTY**, *a.* بیست *bīst*.
- TWICE**, *ad.* دو بار *dū bār*, مضاعف *muzādf*, یک دو *dū daft*. Once or twice, یک دو *yak dū bār*. To do any thing twice, دو بار *dū bār-k.*, دو بار کردن *taya-k.* Twice as many, دو چند *dū chand*.
- TWIG**, *n.* شاخ *shākh*, نهال *nihāl*.
- TWILIGHT**, *n.* شفق (of the morning) *shafak*.—(of the evening) شفق الغروب *shafakul ghrub*.
- TWILIGHT**, *a.* تاریک نیم *nīm tārik*, نصف ظلم *nisf zulm*.
- TWIN**, *n.* توام *tawām*, همزاد *hamzād*, جفت *juft*.
- TWINE**, *vt.* پیچیدن *pechish-k.*, تابیدن *pechidan*, تابیدن *tāftan*.
- TWINE**, *n.* ریسمان *risman*, رشته *rishta*.
- TWINGE**, *vt.* رنج دادن *āzārdan*, رنج *ranj-d.*
- TWINGE**, *n.* آزار *āzār*, رنج *ranj*, درد *dard*.
- TWINKLE**, *n.* کمک *kumk*, کوکب *kaukaba*, درخش *dirakhsh*. The twinkling of the eye, طرفت العین *turafatu'l dym*, غمزه *ghamza*. In a twinkling, یک لحظه *dar yak lahza*.
- TWINKLE**, *vi.* درخشیدن *dirakhshidan*, طرفت زدن *turfat-z.*, غمزه کردن *ghamza-k.*
- TWIRL**, *n.* گردش *gardish*, دوران *daurān*.
- TWIST**, *vt.* تاب دادن *tāftan*, تابیدن *tāb-d.*, پیچیدن *pechidan*.—(as a mouth) روی گشتن *rūi-g.*
- TWIST**, *n.* پیچش *pechish*, تاب *tāb*.—(string) تار *tār*, ریسمان *risman*. Twisting two threads together, مدرم *māb-rum*. Twisting one's self, تلوی *tal-awwa*.
- TWIT**, *vt.* سرزنش دادن *sarzanish-d.*, طنز زدن *tanz-z.*
- TWITCH**, *vt.* با چنگال گرفتن *bā changāl-g.*, کندن *kandan*, قلع زدن *kal-k.*
- TWITCH**, *n.* دغدغه *dighdigha*, چنگل گیری *changal gīrī*.
- TWITTER**, *vt.* طوطی کردن *watwata-k.*
- TWITTER**, *n.* طوطی *watwata*.—(mental emotion) آشفتگی *āshuftagī*, اضطراب *izturāb*.
- TWO**, *a.* دو *dū*, اثنان *isnān*. Two or three, دو و یک *du yāsih*. Two and a half, دو و نیم *du u nīm*. Two in a hundred, دو از صد *az sad du*. The two hands, دو دست *du dast*, بدان *yadān*. One of the two, یک از دو *az dū yak*.
- TWOFOLD**, *a.* دو چند *dū tā*, دو تا *chand*.
- TYMBAL**, *n.* نقاره *nakkāra*, طبل *tabl*.
- TYMPANY**, *n.* انتفاخ البطن *intifākhul batn*.

TYPE, *n.* نشان *nishān*, علامت *ālāmat*, حرف طبع *harfi tabṭ*.—(for printing) *misāl*.  
 TYPICAL, *a.* نمائندگی *dlāmatī*, نمائندگی *misālī*.  
 TYPOGRAPHY, *n.* چاپ *chāp*, طبع *tabṭ*.  
 TYRANNICAL, *a.* ستمی *zālim*, ستمی *sitamī*, جفا پیش *jafā pesha*.  
 TYRANNICALLY, *ad.* زبردستانه *zabardastāna*, ظالمانه *zālimāna*, با ستم *bā sitam*.  
 TYRANNICIDE, *n.* قتل جبار *kattī jabbār*.  
 TYRANNIZE, *vt.* ظلم کردن *zulm-k.*, تعدی *zabardastī-n.*, زبردستی نمودن *taddī-n.*, جفا کردن *jafā-k.*  
 TYRANNY, *n.* ستم *zulm*, ستم *sitam*, زبردستی *zabardastī*, جفا *jafā*, زور *zūr*, تعدی *sitamgarī*, تادیب *taddī*.  
 TYRANT, *n.* ظالم *zālim*, ستمگر *sitamgar*, زبردست *zabardast*, جبار *jabbār*, جفاکار *jafakār*.  
 TYRO, *n.* تازه‌نفس *talmīz*, مرید *murīd*, نو آموز *nau āmūz*.

## U.

UDDER, *n.* پستان *pistān*, شیردان *shīrdān*.  
 UGLINESS, *n.* زشت روی *zishṭ rūi*, بدشکلی *kabīhu'l manzar*, قبیح المنظر *bad shaklī*.  
 UGLY, *a.* زشت *zishṭ*, بد شکل *bad shakl*, قبیح *kabīh*.  
 ULCER, ULCERATION, *n.* قرح *kurh*, ریش *rīsh*, دندیل *dumbal*, ناسور *nāsūr*.  
 ULCERATE, *vt.* ریش کردن *rīsh-k.*, زخم ساختن *zakhm-s.*  
 ULTERIOR, *a.* آنسوی *ānsūi*, بعید *ba'īd*.

ULTIMATE, *a.* انجامی *ākhirīn*, آخرین *anjāmī*.  
 ULTIMATELY, *ad.* عاقبة الامر *ākibatul' amr*, آخر الامر *ākhirul' amr*.  
 ULTIMO, *n.* ماه گذشته *māhi guzashta*, ماه قبل *māhi kabl*.  
 ULTRAMARINE, *n.* دریا دور *dlūri-daryā*.  
 UMBRAGE, *n.* سایبان *sāyubān*, ظل *zill*. — (resentment) خشم *khushm*, قهر *kahr*.  
 UMBRAGEOUS, *a.* سایه‌دار *sāyadār*, ظلیل *zālīl*.  
 UMBROSITY, *n.* سایه‌داری *sāyadārī*, ظل *zill*.  
 UMBRELLA, *n.* سایبان *sāyubān*, آفتاب چتر *āftābgīr*, چتر *chutr*.  
 UMPIRE, *n.* میاندار *mīyān-dār*, ثالث *sālīs*, منصف *munsif*.  
 UN, This negative particle is generally expressed by, بی *bī*, نا *nā*, نه *na*, غیر *ghayr*, لا *lā*, بیا *bilā*, &c.  
 UNABASHED, *n.* بی حرمت *bī hurmat*, بی شرم *bī sharm*.  
 UNABLE, *a.* عاجز *nātarwān*, ناتوان *ājiz*.  
 UNACCEPTABLE, *a.* نا پسند *nā pasand*, نا مقبول *nā makhbūl*.  
 UNACCOMPANIED, *a.* بی رفیق *bī rafīq*, نا مصحوب *nā mashūb*.  
 UNACCOMPLISHED, *a.* نا کامل *nā kāmīl*, نا تمام *nā tamām*.  
 UNACCOUNTABLE, *a.* بی حساب *bī hisāb*, فرمان نا پذیر *furmān nā-pazīr*.  
 UNACCUSTOMED, *a.* بی استعمال *bī istīmāl*, نو *nau*, بی ربط *bī rabṭ*.  
 UNACKNOWLEDGED, *a.* نا قبول *nā kabūl*, نا مسلم *nā musallam*.  
 UNACQUAINTED, *a.* نا واقف *nā wākīf*, خبر *bī khabar*, غیر معروف *ghayr madrūf*.  
 UNADORNED, *a.* بی آرایش *bī ārayīsh*, ساده *sāda*.

- UNADVISABLE, *a.* نا معقول *nā madkul*,  
غير نافع *ghayr nāfi*.
- UNAFFECTED, *a.* (real), بي ربا *bī riyā*,  
حقيقي *hakikī*.—(not moved) بي  
ملايمت *bī mulāyamat*, درشت *durusht*.
- UNAIDED, *a.* بي ياري *bī yārī*, بي  
نصرت *bī nusrat*.
- UNALLIED, *a.* بي نسبت *bī nisbat*,  
بي حمايت *bī himāyat*.
- UNANIMITY, *n.* اتفاق *hamdilī*,  
يكدلي *ittifāk*, موافقت *murwāfakat*,  
yak dilī.
- UNANIMOUS, *a.* همدل *hamdil*,  
متفق *yak jahat*, يکجهت *mattafik*.
- UNANIMOUSLY, *ad.* با همدلي *bā*  
*hamdilī*, همديالان *muttafikān*,  
*ham khīyālīna*.
- UNANSWERABLE, *a.* لا جواب *lā jawāb*,  
لا کلام *lā kalām*.
- UNAPPALLED, *a.* بي پروا *bī parwā*,  
بي باک *bī bāk*.
- UNAPPEASABLE, *a.* بي مرحمت *bī*  
*marhamat*.
- UNAPPREHENSIVE, *a.* نادان *nādān*,  
نا شناس *nā shinās*.
- UNAPT, *a.* احمت *ahmak*, کند *kund*.—  
(improper) لا لائق *nā lāyak*, مناسب  
*nā munāsabat*.
- UNARMED, *a.* بي سلاح *bī silāh*.
- UNASKED, *a.* بي طلب *bī talab*, بي  
خواهش *bī khāhish*.
- UNASISTED, *n.* بي مدد *bī madad*, بي  
دستگيري *bī dastagīrī*.
- UNASPIRING, *a.* نا آرزومند *nā arzumand*,  
بي حرص *bī hirs*.
- UNASSUMING, *a.* بي تکلف *bī takalluf*,  
ساده *sāda*.
- UNATTAINABLE, *a.* نا ميسر *nā muyas-*  
*sar*, ناياب *nāyāb*.
- UNATTEMPTED, *a.* نا آزموده *nā āzmūda*.
- UNATTENDED, *a.* بي خدم و حشم  
*bī khadam u hashm*.
- UNAUTHORISED, *a.* بي حکم *bī hukm*,  
نا مرخص *nā murakhkhas*.
- UNAVAILING, *a.* بي فايده *bī fāyada*,  
باطل *bātil*.
- UNAVOIDABLE, *a.* وقوع يافتني *wukūt*  
ضرور *wājib*, واجب *yāftanī*,  
*sarūr*.
- UNAWARE, *ad.* (without thought) بي  
غافل *bī andāsha*, غافل *ghāfil*.—  
(unexpectedly), نا گاه *nāgāh*,  
علي لافور *āla' fawr*.
- UNAWED, *a.* بي تکریم *bī takrīm*, بي  
باک *bī bāk*.
- UNBAR, *vt.* قفل کشادن *kush-k.*,  
*sar-d.*
- UNBECOMING, *a.* نا سزاوار *nā sazwār*,  
نا شايسته *nā shāyista*, لا لائق  
*nā lāyak*.
- UNBIND, *vt.* حل کردن *hall-k.*,  
کشادن *kushādan*.
- UNBLAMABLE, *a.* بي خطا *bī khatā*,  
بي گناه *bī gunāh*.
- UNBLEMISHED, *a.* بي عيب *bī ayb*,  
بي ريشوايي *bī riswāi*.
- UNBOSOM, *vt.* رازگفتن *rāz-g.*,  
سرار کشادن *isrār-k.*
- UNBOUND, *a.* بي قيد *bī kayd*, کشاده  
*kushāda*.—(as a book), بي جلد *bī jild*,  
نا مچلاد *nā mujallad*.
- UNBROKEN, *a.* نا شکسته *nā shākasta*,  
نا دست *sālīm*.—(not tamed),  
نا رام *nā rām*.—  
(unsubdued), نا مغلوب *nā maghlūb*.
- UNBROTHERLY, *a.* غير برادري *ghayr*  
*bīrādari*.
- UNBURIED, *a.* نا مدفون *nā madfun*.
- UNBURNT, *a.* نا سوخته *nā sūkhta*,  
خام *khām*.

- UNBUTTON, *vt.* گره کشادن *giriḥ-k.*,  
تکم کشادن *tukma-k.*
- UNCALLED *a.* نا خوانده *nā khānda*,  
نا مطلوب *nā matlūb.*
- UNCASE, *vt.* بی غلاف کرن *bī galāf-k.*,  
کشادن *kushādan.*
- UNCERTAIN, *a.* نا معلوم *nā maḍlūm.*  
بر شبهه *ghayir muhakkik*, غیر محقق  
*pur shubah*, بی قرار *bī karār*, غیر معین  
*ghayri muyyin*, بی ثبات *bī sabāt.*
- UNCERTAINTY, *n.* بی خبرداری *bī*  
*khabardārī*, بی قراری *bī karārī*,  
نا پایداری *nā pāyidārī*. Uncertainty of  
mind, تردد *taraddud*, دو دلی *dū dilī*.
- UNCHAIN, *vt.* زنجیر کشادن *zanjir-k.*,  
آزاد کردن *āzād-k.*
- UNCHANGEABLE, *a.* بی تغییر *bilā ta-*  
*ghayyir*, بی تبدیل *bī tabdīl.*
- UNCHARITABLE, *a.* بی شفقت *bī*  
*shafakat*, بد بخواد *bad khāh*, درشت  
*durushṭ*, بی مروت *bī muruwat.*
- UNCHARITABLENESS, *n.* درشتی *du-*  
*rushṭī*, بد خواهی *bad khāhī*, سنگدلی  
*sang dilī*.
- UNCHARITABLY, *ad.* بی شفقت *bī*  
*shafakat*, درشتی *bā durushṭī*, سنگدلانه  
*sangdilāna.*
- UNCHASTE, *a.* نا پاکدامن *nāpāk*  
*dāman*, برصت *shahwat parast.*
- UNCHASTITY, *n.* شهوت *shahwat*, هوا  
*hawā u hawas.*
- UNCHECKED, *a.* بی ضبط *bī zabṭ*, بی  
قید *bī kayd.*
- UNCIRCUMCISED, *a.* بی سنت *bī*  
*sunnat*, نا مختون *nā makhtūn.*
- UNCIRCUMSPECT, *a.* بی بصیرت *bī*  
*basīrat*, غافل *ghāfil.*
- UNCIVIL, *a.* بد خلق *bad khulk*, بی  
مروت *bī adab u āzram*, بی مروت  
*bī muruwat.*
- UNCIVILIZED, *a.* بی ادب *bī adab*,  
نا تراشیده *bī turbiyat*,  
*nā turāshida.*
- UNCLASP, *vt.* کشادن *kushādan*,  
وا کردن *wā-k.*
- UNCLE, *n.* عم *amm.*—(a mother's brother)  
خال *khāl*,
- UNCLEAN, *a.* نا پاک *nāpāk*, پلید *palid*,  
ملوث *mulawwas.*
- UNCLEANNES, *n.* نا صافی *nā sāfi*,  
پلیدی *palidī*, فجور *fujūr*, شوخی *shokhī*.
- UNCLENCH, *vt.* مشت کشادن *musht-k.*
- UNCLOSE, *vt.* ظاهر نمودن *zāhir-n.*,  
وا کردن *wā-k.*, باز کردن *bāz-k.*
- UNCLOTHE, *vt.* درهن کردن *barahna-k.*
- UNCOIL, *vt.* پیچ کشادن *pech-k.*
- UNCOMFORTABLE, *a.* بی راحت *bī*  
*rāhat*, نا خوش *nā khūsh.*
- UNCOMMON, *a.* نادر *nādir*, کم یاب  
*kam yāb*, غیر معهود *ghayr madhūd*,  
بی مثال *bī misāl.*
- UNCONCERN, *n.* (negligence), غفلت  
*ghāflat*, بی فکری *bī parwā*, بی پروایی  
*bī fikrī*, غافل *ghāfil*, بی پروا *bī parwā*,  
بی خیال *bī khiyāl.*
- UNCONDITIONAL, *a.* بدون شرط *bidūni*  
*shart*, نا مقید *nā mukayyad.*
- UNCONNECTED, *a.* بی ربط *bī rabṭ*, بی  
علاقه *bī mashāarakat*, بی مشارکت  
*bī tlāka*, جدا *judā*, خارج *khārij.*
- UNCONSCIOUS, *a.* بی هوش *bī khūsh*,  
بی هوش *bī hūsh.*
- UNCOVER, *vt., vi.* کشادن *kushādan*,  
اظهار *sar pūsh-b.*, سرپوش برداشتن  
*izhār-d.*, نمودن *namūdan.*
- UNCTION, *n.* مالش *mālīsh*, مسح *mas'h.*
- UNCTUOUS, *a.* چرب *charb*, روغنی  
*raughanī.*
- UNCULPABLE, *a.* بی لاجرم *lā jurm*, بی  
گناه *bī gunāh.*



UNCULTIVATED, *a.* غیر آباد *ghayr ābād*,  
نا مزروع *nā m'azrūd*, ویران *wayrān*,  
نا تراشیده *nā tarāshīd*, نادان *nādān*.

UNCURABLE, *a.* ناقابل شفا *nā kābili shifā*.

UNCURL, *vt.* گیسو راست کردن *gisū*  
*rāst-k.*, موی پیچیده کشادن *mūi*  
*pechīda-k.*

UNCURRENT, *n.* نا روان *nā rawān*,  
غیر رایج *ghayri rāyij*.

UNCUSTOMARY, *a.* غیر مامول *ghayr*  
*māmūl*, بی دستور *bī dastūr*.

UNCUT, *a.* نا مقطوع *nā maktūd*, نا  
تراشیده *nā tarāshīda*.

UNDAUNTED, *a.* دلیر *dilīr*, بی باک *bī bāk*.

UNDAUNTEDLY, *ad.* بی باکانه *bī bākāna*,  
جرات *bā jurāat*.

UNDECAYED, *a.* بی نقص *bī naks*,  
نا کاسته *nā kāsta*.

UNDECEIVE, *vt.* فریبتم کردن *nā farīf-*  
*tu-k.*, خبر صحیح گفتن *khābari saḥīḥ-g.*

UNDECIDED, *a.* بی فیصله *bī faisla*,  
غیر موثوق *ghayr maukūf*.

UNDECISIVE, *a.* غیر قاطع *nā kātt*,  
غیر قاطع *ghayr kātt*.

UNDECLINABLE, *a.* غیر مذکورف *ghayr*  
*munaqrif*, نا مشروح *nā mashrūh*,  
نا مفصل *nā mafsal*.

UNDENIABLE, *a.* نا قابل انکار *nā kābili*  
*inkār*, بی اعتراض *bī ātirās*.

UNDER, *prep.* زیر *zīr*, تحت *taht*, پائین  
*pāyīn*. To tread under foot, زیر پا  
مالیدن *zīri pā mālīdan*.—(lower, in-  
ferior) فروتر *furūtar*, اسفل *asfal*. To be  
under, زیر شدن *zīr-sh*. Over and under,  
بالا و زیر *zīr u bālā*. An under  
garment, زیر جامه *zīr pūsh*,  
*zīr jāma*. Under ago, نا بالغ *nā bāligh*.  
Under date, تاریخ *ba tārikh*. Under  
lock and key, قفل *mukafful*.

UNDERDO, *vt.* تعمیر کم کردن *kam-k.*,  
تقصیر کردن *taksīr-k.*

UNDERGO, *vt.* تحمل نمودن *salr u*  
*tahammul-n.*, برداشت کردن *bardāsh-k.*

UNDERGRADUATE, *n.* نا شاگرد  
درجه *shāgirdi daraja nā yāfta*.

UNDERGROUND, *a.* زیر زمین *zīri zamīn*,  
تحت الارض *tahtu'l arz*.

UNDERHAND, *a., ad.* مخفی *makhfi*,  
پنهانی *nihānī*.

UNDERLAY, *vt.* زیر نهادن *zīr-n.*

UNDERLINE, *vt.* زیر الفاظ خط کشیدن  
*zīri alfāz khatt-k.*

UNDERLING, *n.* وکیل کوچک *wakīlī*  
*kūchak*.—(mean fellow), مرد نیست  
فرومایه *mardi past u khār*,  
*farūmāya*.

UNDERMINE, *vt.* نقب کردن *nakh-k.*,  
معدن کندیدن *maḍḍan-k.*

UNDERMOST, *a.* زیر ترین *zīr tarīn*,  
اسفل *asfal*.

UNDERNEATH, *ad., prep.* در زیر *dar zīr*,  
تحت *taht*, پائین *pāyīn*.

UNDERSIGN, *vt.* در ذیل نوشتن *dar*  
*zāyl-n.*, امضا داشتن *imzā-d*.

UNDERSIGNED, *n.* امضا دار *imzādār*,  
در ذیل نویس *dar zāyl nawīs*.

UNDERSTAND, *vt., vi.* فهمیدن *fahmīdan*,  
شناختن *dar-y.*, شناختن *shanākhtan*,  
یافتن *yāftan*.

UNDERSTANDING, *a., n.* در یافت *dar-*  
*yāft*, ادراک *idrak*, فهم *fahm*, عقل *akl*,  
دانش *dānish*, خبرداری *khābardārī*.

UNDERSTOOD, *pp.* معروف *madrūf*,  
مضمّر *muzmīrr*, مقدر *mukaddar*.

UNDERTAKE, *vt., vi.* عزم کار کردن  
*azmī kār-k.*, سعی نمودن *sai-n.*,  
ارتکاب *mubāsharat-k.*, مباشرت کردن  
بدست گرفتن *irtikāb-k.*, ساختن  
تصدد کردن *kasd-k.*—(promise)

کاول دادن *kaul-d.*, تعهد ساختن *talud s.*  
To undertake a journey, عزم طریق  
ساختن *azmi tarik-s.* رو براد شدن  
*ru ba rāh-sh.* To undertake a warlike  
expedition, عزم سفر جنگ گرفتن  
*azmi safari jang-g.*

UNDERTAKER, n. مباشر *kārgir*, مباشر  
*mubāshir.*

UNDERTAKING, n. سعی *ijтира*, سعی  
*'saī*, عزم *azm*, جهد *jehād*, کار *kār*,  
معامله *muāmala.*

UNDERVALUE, vt. حقارت کردن *hakā-*  
*ṛāt-k.*, کم قیمت کردن *kam kīmat-k.*,  
اهانت کردن *saluk-g.*, سمکت گرفتن  
*uhānat-k.*

UNDERVALUE, n. ارزانی *arzānī*,  
کمبها *kambuhāī*, کساد *kasād.*

UNDESERVED, a. نا مستحق *nā musta-*  
*hak*, غایب *ghayr wājib*, واجب *bījā.*

UNDESERVEDLY, ad. بی محل *bī*  
*mahall*, بی استیاد *'istiād.*

UNDESERVING, a. نا شایسته *nā shāyista*,  
نا لایق *nā lāyak*, نا سزاوار *nā sżāwār.*

UNDESIGNED, a. نا مقصود *nā makeūd*,  
بی اراده *bī irāda.*

UNDESIRABLE, a. نا دلخواه *nā dīlkhāh*,  
نا دلپسند *nā dīlpasand.*

UNDETERMINABLE, a. نا مقرر *nā*  
*mukarrar.*

UNDETERMINATE, UNDETERMIN-  
ED, a. نا معین *nā muyyin.*—(irreso-  
lute) متردد *mutaraddid*, دو دل *dūdīl.*

UNDISCERNING, a. بی تامل *bī tāmmul*,  
بی بصیرت *bī basīrat.*

UNDISCIPLINED, a. بی ضبط *bī zabt*, نا  
بی قواعد *nā āmūkhata*, آموخته  
*bī kawāyid.*

UNDISCOVERABLE, a. نا یاب *nāyāb*,  
ممنوع استیلا *munmtant istīlād.*

UNDISGUISED, a. بی لباس *bī libās*,

بی تبدیل صورت *bī tabdīlī sūrat*, بی  
شک *bī shak*, بی شبهه *bī shulāh.*

UNDO, vt. حل کردن *hall-k.*, وا کردن  
*wā-k.*, خراب کردن *khurāb-k.*, ضایع  
کردن *zāī-k.*

UNDOUBTEDLY, ad. یقیناً *yakīnan*,  
بی شبهه *bī shubah.*

UNDUE, a. نا مناسب *nā munāsib*,  
خارج از حد *nā lāyak*, از حد  
*az hadd.*

UNDULATE, vt., vi. موج زدن *mauj-z.*,  
لرزیدن *larzīdan.*

UNDUTIFUL, a. نا مطیع *nā mutīd*,  
نا فرمانبردار *nā furmānbardār.*

UNEASINESS, n. بی آرامی *bī ārāmī*,  
آزار *āzār*, اضطراب *iztirāb.*

UNEASY, a. بی آرام *bī ārām*, دافکار  
*dīlfigār*, بی آسایش *bī āsāyish*,  
مضطرب *mustarīb.*

UNEMPLOYED, a. بی کار *bīkār*, بی  
عمل *bī āmal.*

UNENGAGED, a. نا مشغول *azād*, آزاد  
*nā mashghūl.*

UNENJOYED, a. نا مملوک *nāmamlūk*,  
نا داشته *nā dāshta.*

UNEQUAL, a. نا برابر *nē barābar*,  
نا مساوی *nē hamwār*, نا هموار  
*maqāwī*, بی مثال *bī misāl*,  
بی نظیر *bī nazīr.*

UNEQUALLY, ad. بی همواری *bī hamwārī*

UNEQUITABLE, a. vido UNJUST.

UNEQUIVOCAL, a. بی دو معنی *bī*  
*dū maānī*, غیر مبهم *ghayr muhham.*

UNEVEN, a. نا هموار *nā hamwār*,  
غیر مسطح *ghayr masattdh.*

UNEXAMINED, a. نا آزموده *nā āzmūda*,  
بی تفحص *bī tafthsh*,  
*bī tafhhuş.*

UNEXAMPLED, a. بی مثال *bī misāl*,  
غیر تمثیل *ghayr tamsīl.*

- UNEXCEPTIONABLE, *a.* نا قابل استثناء *nā kābili istisnā*, بي اعراض *bī itirāz*.
- UNEXPECTED, *a.* نا گهان *nāgahān*, بيکايک *yakāyak*, بيلاميد *bilā umed*.
- UNEXPECTEDLY, *ad.* علي الفور *āla'l fawr*, ناگاه *nāgāh*, بي خبردار *bī khabarāna*.
- UNFAILING, *a.* غير مهنون *ghayri mamnūn*, بي زوال *bī zarwāl*.
- UNFAIR, *a.* نا پسند *bī salāh*, بي صلح *bī salāh*, نا شايسته *nā shāyista*, بي مناسب *bī munāsib*.
- UNFAITHFUL, *a.* غدار *bī wafā*, بي وفا *bī wafā*, خائن *khāyīn*.
- UNFAITHFULNESS, *n.* بي وفائي *bī wafāi*, نامک حرامي *namak harāmī*.
- UNFASHIONABLE, *a.* بي دستور *bī dastūr*, نا معمول *nā madmūl*.
- UNFASTEN, *vt.* باز کشادن *kushādan*, باز کردن *bāz kardan*.
- UNFAVOURABLE, *a.* نا موافق *nā muwāfīk*, غير معسود *ghayr ma'sūd*.
- UNFEATHERED, *a.* بي پر و بال *bī par u bāl*.
- UNFEELING, *a.* بي رحم *bī rahm*, بي احساس *bī ihsās*, سنگدل *sangdil*.
- UNFEIGNED, *a.* بي نفاق *sādik*, بي نيفک *bī nifēk*.
- UNFINISHED, *a.* بي انجام *bī anjām*, نا تمام *nā tamām*, بي انسرام *bī insirām*, نا کامل *nā kāmīl*.
- UNFIT, *a.* نا موافق *nā lāyak*, نا لایق *nā lāyīq*, نا درست *nā durust*.
- UNFIT, *vt.* نا موافق کردن *nā muwāfīk-k.*, نا مناسب ساختن *nā munāsīb-k.*
- UNFITLY, *ad.* بي مناسبیت *bī munāsibat*.
- UNFITNESS, *n.* عدم لياقت *ādami liyākat*, نا شايستگي *nā shāyistagī*.
- UNFIX, *vt.* حل کردن *hall-k.*, کشادن *kushādan*.
- UNFIXED, *a.* بي قرار *bī karār*, نا پایدار *nā pāyidār*, بي استوار *nā ustuwār*, بي استقامت *bī istikāmat*.
- UNFOLD, *vt.* کشادن *kushādan*, کشف آشکاره کردن *kushf-k.*, گفتن *guftan*, اظهار کردن *āshkāra-k.*, izhār-k.
- UNFORTUNATE, *a.* بي نصیب *bī nasīb*, بي طالع *bī tālāt*, بد بخت *bad bakht*, بي سياه بخت *'siyāh bakht*.
- UNFORTUNATELY, *ad.* از بد بختي *az bad bakhtī*, بد بختانه *bad bakhtāna*.
- UNFREQUENTED, *a.* نا درالوقوع *nā diru'ul wukūd*.
- UNFREQUENTLY, *ad.* گاه گاه *gāh gāh*, بي آمد و شد *bī āmad u shud*.
- UNFRIENDLY, *a.* بي محبت *bī mohabbat*, نا مهربان *nā mahrbān*.
- UNFRUITFUL, *a.* بي حاصل *bī hāsil*, بي فايده *bī fāyada*.
- UNFURNISH, *vt.* اسباب بردن *asbāb-b.*, بي ساز و سامان کردن *bī sās u sāmān-k.*
- UNGENEROUS, *a.* بد اندیش *bad andīsh*, نا خوش طبع *badkhāh*, بدخواه *badkhāh*, بي کرم *bī karam*.
- UNGENIAL, *a.* خلاف طبيعت *khilāfi tabī'at*.
- UNGENTEEL, *a.* نا ملایم *nā mulāyīm*, درشت *durusht*, تند *tund*.
- UNGENTLEMANLY, *ad.* بي ادبانه *bī adabāna*, بد نزاک *bad nizhād*, بد اصل *bad asl*.
- UNGODLY, *a.* ملحد *mulhid*, کافر *kāfir*.
- UNGOVERNABLE, *a.* سرکش *sarkash*, گردنکش *gardan kash*.
- UNGRACEFUL, *a.* بي نزاکت *bī nazākat*, بي لطافت *bī zarāfat*, بي لطافت *lutfāna*.
- UNGRACIOUS, *a.* فاسق *sharīr*, شرير *sharīr*, بي نزاکت *bī nizākat*, فاحش *fāhish*, فاسک *fāsik*.

UNGRATEFUL, *a.* نا بي وفا *bī wafā*, نا حق شناس *nā shīnās*, ناک حرام *namak harām*, *hakē shīnās*.

UNGUARDED, *a.* بي تامل *ghāfil*, *bī tāmmul*.

UNGUENT, *n.* مرهم *marham*, ضماد *zamād*.

UNHAPPINESS, *n.* بد مالولي *malūlī*, بد حالې *bad hālī*, پرېشاني *parīshānī*, دردمندي *dardmandī*.

UNHAPPY, *a.* نا خوش *nā khūsh*, بد بخت *bad bakht*, بي نصيب *bī nasīb*, دلنگی *dil tang*, بد حال *bad hāl*, بي طال *bī tālī*.

UNHARMONIOUS, *a.* نا هماهنگ *nā ham āhang*, بي آهنگ *bī āhang*, بي مناسبت *bī munāsabat*.

UNHEALTHINESS, *n.* عدم صحت *ādami sihhat*, بي عافيتي *bī āfiyati*.

UNHEALTHY, *a.* مریض *marīz*, نا بي صحت *nā tandurust*, *bī sihhat*.

UNHOLINESS, *n.* نا پاکي *nā پاکي*, معصيت *maḍsiyat*.

UNHOLY, *a.* نا پاک *nā پاک*, بي دين *bī dīn*.

UNHURT, *a.* بي نقصان *bī nuksān*, بي ضرر *bī zarar*, انديت نکشيد *bī ranj*, *asīyat nakashīda*.

UNICORN, *n.* کرگدن *kargadam*.

UNIFORM, *a.* موافق *yaksān*, يکسان *yaksān*, يکجهت *yakjehat*, *muwāfak*, *yaksū*.

UNIFORMITY, *n.* يکساني *yaksānī*, موافقت *muwāfakat*, مشابهت *mushābahat*, اتفاق *ittifāk*, يکانگي *yakānagī*.

UNIFORMLY, *ad.* با يکساني *bā yaksānī*, بطور يکجهت *ba taurī yak jehat*.

UNIMAGINABLE, *a.* نا متصور *nā muta-sawwir*, بي قیاس *bī kıyas*.

UNIMPORTANT, *a.* غیر مهم *ghayr muhim*, نا گران *nā girān*, صېکت *sabuk*, بي قدر *bī kadr*.

UNIMPROVED, *a.* نا معمر *nā madmūr*, بل تهذيب *ghayr ābād*, *bīlā tahsīb*.

UNINTELLIGENT, *a.* بي علم *bī ilm*, نا دانش *nā shīnās*, *bī dānish*.

UNINTELLIGIBLE, *a.* نا قابل فهم *nā kābili fahm*, بي معني *bī madnī*.

UNINTENTIONAL, *a.* بي قصد *bī kasd*, نا ديد *nā dīda* و دانسته *u dānistā*.

UNINTERESTED, *a.* بي غرض *bī gharāe*, بي پروا *bī parwā*.

UNINVITED, *a.* بي طلب *bī talab*, بي دعوت *bī dadwat*.

UNION, *n.* اتحاد *ittihād*, اتفاق *ittifāk*, سازش *wasl*, يکانگي *yakānagī*, *sāzish*.

UNISON, *n.* هماواز *ham āwāz*, همساز *hamsāz*.

UNIT, *n.* واحد *yak*, يکتا *wāhid*.

UNITE, *vt., vi.* يوستن *paywastan*, وصل *wasl-k.*, اتحاد کردن *ittihād-k.*, To be united, متفق شدن *muttafik-sh.*, متحد شدن *muttakhid-sh.*

UNITED, *a.* متحد *muttakhid*, متفق *muttafik*.

UNITEDLY, *ad.* با اتفاق *bā ittifāk*, با اتحاد *bā ittihād*.

UNITY, *n.* يکنازي *yaktāi*, يکانگي *yakānagī*, توحيد *tauhid*.

UNIVERSAL, *a.* کلي *āmūmī*, عمومي *āmūm*, شامل *shāmil*, جمله *kullī*, *jumla*.

UNIVERSALITY, *n.* کليت *āmūm*, عموم *āmūm*, جمله *kulliyat*, جمله *jumlagī*.

UNIVERSALLY, *ad.* کلي *āmūman*, کلي و جز *kull u jūrī*, *bi'l jumla*, *Universally advantageous*, عميم *āmūmun naft*.

- UNIVERSE. *n.* جهان *jehān*, دنیا *dunyā*, | *gaytī*, عالم *ālam*.
- UNIVERSITY, *n.* مدرسه *madrasa*, | *maktabi jāmt*, مکتب جامع.
- UNJUST, *a.* بی داد *nā hakk*, | *khilāfi ma'dalat*, بی داد، خلافی معدلت.
- UNJUSTIFIABLE, *a.* بلا قابلیت، معاف *bī* | *bilā kābiliyati mu'af*, بی اعتبار، *attibār*.
- UNJUSTIFIABLY, *ad.* بی قابلیت، معاف *bī* | *kābiliyati mu'af*, بدون امکان قبول، *bidūni imkāni kabūl shudanī*.
- UNJUSTLY, *ad.* بی عدالت *bī* | *ādālat*, نا حق، *khilāfi shar'*، خلافی شرع *nā hakk*.
- UNKIND, *a.* بی مهربان *nā mahrībān*, | *bī mahabbat*, بی محبت، *iltifāt* بی التفات.
- UNKINDLY, *ad.* بی ملامت *bī mulāya-* | *mat*, بی مرحمت، *marahmat*, بی شفقت *bī shafakat*.
- UNKINDNESS, *n.* نامهربانی *nā mahr-* | *bānī*, بد خواهی *bad khāhī*, *jafā*.
- UNKNOWNINGLY, *ad.* نا دانسته *nā* | *dānistā*, بی خبرداری *bī khabardārī*.
- UNKNOWN, *a.* نا معلوم *nā ma'dlūm*, | *ma'jūl*, مجهول، *ghayrī*، غیر معلوم، *madhūd*، بی اشتہار، *bigāna*، بی *ishtihār*.
- UNLAWFUL, *a.* نا جائز *nā hakk*، | *khilāfi shar'*، خلافی شرع، *nā jāyiz*.
- UNLAWFULLY, *ad.* بلا شرع *bilā shar'*، | *bar khilāfi kānūn*، برخلاف قانون.
- UNLEARNED, *a.* نا خوانده *nā khānda*، | *bī ilm*، بی علم.
- UNLEAVENED, *a.* بی خمیر *bī khamīr*، | *fatīrī*، فطیری.
- UNLESS, *conj.* اگر نه *aqar na*، | *wagar na*، مگر، *baghayr*، *magar*، *illā*.
- UNLIKE, *a.* بی مشابہت *bī mushābihat*، | *mukhtalif*، مختلف، *tamsil*، بی تمذیل.
- UNLIKELY, *ad.* نا شدنی *nā shudanī*، | *nā mumkin*، نا ممکن.
- UNLIMITED, *a.* بی حد *bī had*، | *nā mahdūd*، نا محدود، *ghayr*، غیر معین، *mayyin*.
- UNLOCK, *vt.* قفل کشادن *kufī-k*، | *tafsīr-k*، تفسیر کردن.
- UNLOOSE, *vt.* حل کردن *hall-k*، | *kushādan*، رها کردن، *rahā-k*.
- UNMAN, *vt.* دلفکار شدن *dilfigār-sh*، | *bī dīl-s*، بی دبدل ساختن.
- UNMANAGEABLE, *a.* سرکش *sarkash*، | *bī lajām*، بی لجام، *gardankash*، گردنکشی، *nā kābili zabt*، نا قابل ضبط.
- UNMANLY, *a.* بی مردانگی *bī mardāngī*، | *nā kas*، نا کس، *bī ghayrat*، بی غیرت، *zanāna*، زنان.
- UNMANNERLY, *a.* بی ادب *bī adab*، | *bad khulk*، بد خلق.
- UNMARRIED, *a.* نا کد خدا *nā kad*، | *bī nikāh*، بی نکاح، *muja'rad*، *bī zauj*، بی زوج.
- UNMASK, *vt.* حجاب برداشتن *hijāb-b*، | *parda-k*، پرده کشادن.
- UNMATCHED, *a.* بی مثال *bī misāl*، | *bī nazīr*، بی نظیر.
- UNMERCIFUL, *a.* بی رحم *bī rahm*، | *bī shafakat*، بی شفقت.
- UNMERCIFULLY, *ad.* بی شفقت *bī* | *shafakat*، سزگداند، *sangdīlāna*.
- UNMERCIFULNESS, *n.* بی رحمی *bī* | *rahmī*، سزگدالی، *sangdīlī*.
- UNMERITED, *a.* نا لایق *nā lāyak*، | *nā sazā*، نا سزا.
- UNMINDFUL, *a.* بی خبر *bī khabar*، | *ghāfil*، غافل.
- UNMOVED, *a.* پایدار *pāyadār*، | *kāyīm*، قائم.

- bar, karār, بی شفقت *bī shafa-* | UNPHILOSOPHICAL, *a.* ت خلان  
 kat, سنگدل *sangdil.* *khilāfi hikmat.*  
 UNNATURAL, *a.* خلافی *khilāfi* UNPITYING, *a.* بی شفقت *bī shafakat,*  
 tabiyat, غیر طبیعت *ghayr tabīyat.* رحم *bī rahm.*  
 UNNATURALLY, *ad.* نا موافق طبیعت *UNPLEASANT, a.* نا خوش *nā khush,* غیر  
*nā muwāfaki tabīyat,* برخلاف طبع *nā pasand.*  
*bar khilāfi tabī.* UNPLEASANTLY, *ad.* بی لطیف *bī latīf,*  
 UNNAVIGABLE, *a.* مرور نا یاب *murū-* بی دلجو *bī dilāwīzī.*  
*ri nāyāb.* UNPLEASANTNESS, *n.* نا خوشی *nā*  
 UNNECESSARILY, *ad.* بی ضرورت *bī* *khūshī,* نا پسندی *nā pasandī.*  
*zarūrat,* بلا لزمت *bilā lāzimat.* UNPLIANT, *a.* غیر مایل *ghayri māyil,*  
 UNNECESSARY, *a.* بی ضرورت *bī* سخت *sakht.*  
*zarūrat,* غیر واجب *ghayr wājib.* UNPOLISHED, *a.* بی جلا *bī jilā,* بی  
 UNNOTICED, *a.* مراعات *bī zikr,* بی ذکر *bī saykal.*  
*murādt nāyāfta.* UNPOLITE, *a.* بی ادب *bī adab,* بی  
 UNNUMBERED, *a.* بی عدد *bī ādad,* سلیقه *bī salīka.*  
*nā shimurda,* بی شمار *bī shumār.* UNPOLLUTED, *a.* غیر ملوث *ghayri*  
 UNOBJECTED, *a.* نا مردود *nā mardūd,* *mulawwas,* پاک دامن *pāk dāman.*  
 بی رد *bī radd.* UNPOPULAR, *a.* بی اعتبار عام *bī itibāri*  
 UNOBSERVANT, *a.* نا مطیع *nā mutīd,* *ām,* بد نام *bad nām.*  
 نا ملاحظ *ghayri mulāhiz,* غافل *ghāfil.* UNPRACTICABLE, *a.* مجتذع معمول  
 UNOBSERVED, *a.* نا منظور *nā manzūr,* *munthan madmūl-sh.,* نا دست *nā dast ras.*  
 نا دیده *nā dīda.* UNPRACTISED, *a.* بی استعمال *bī ist-*  
 UNOBSTRUCTED, *a.* بی مزاحمت *bī* *māl,* نا معمول *nā madmūl.*  
*muzāhimat,* غیر ممنوع *ghayri mamnūd,* UNPRECEDENTED, *a.* بی پیشینهاد *bī*  
 نا مشغول *nā mashghūl,* بیکار *bīkār.* *peishnihād,* بی نمودار *bī namūdār,* بی  
 UNPACK, *vt.* باز بسته کشادن *basta-k.,* باز نمودن *bāz-n.* *bī namūna.*  
 UNPAID, *a.* نا ادا کرده *nā adā karda,* UNPREJUDICED, *a.* غیر معصب *ghayri*  
 نا گذارده *nā guzārda.* *muta'ssib,* بی تعصب *bī tadāssīb.*  
 UNPALATABLE, *a.* بی لذت *bī lazzat,* UNPREMEDITATED, *a.* بی نیت *bī*  
 نا گوار *nā guwār.* *nīyat,* بی غرض *bī gharaz.*  
 UNPARDONABLE, *a.* نا واجب العفو *nā* UNPREPARED, *a.* نا آماده *nā āmāda,*  
*wāji bu'l afu.* *ghayri mustāidd,* نا مهیا *nā muhayyā.*  
 UNPARDONABLY, *ad.* بلا عفو *bilā afu.* UNPRINCIPLED, *a.* بد ذات *bad zāt,*  
 UNPERCEIVED, *a.* نا مفهوم *nā mafhūm,* *farūmāya,* مفسد *muṣīd.*  
 نا دیده *nā dīda.* UNPROFITABLE, *a.* بی فایده *bī fāyada,*  
 UNPERISHABLE, *a.* نا فانی *nā fānī,* *ghayri muṣīd.*  
 نا پایدار *nā pāyadār.*

- UNPROFITABLENESS, *n.* نا يايدۈ مندى *nā fāyada mandī*, بى بى سودى مندى *bī bī sud mandī*.
- UNPROFITABLY, *ad.* بى نفع *bī naft*, بى يايدۈ *bīlā fāyada*.
- UNPROLIFIC, *a.* بى بار *bī bar*, بى عقيم *ākīm*.
- UNPROPITIOUS, *a.* نا مسعود *nā masūd*, بى تال *bī tāl*, بى طالع *bī talā*, بى بدخت *bad bakht*, بى بدخت *bad akhtar*.
- UNPROPORTIONED, *a.* بى موافقت *bī muwāfiqat*.
- UNPROSPEROUS, *a.* بى بدخت *bad bakht*, نا كاسياب *nā kāsiyāb*.
- UNPROTECTED, *a.* بى دستگير *bī dast-gīr*, بى حمايت *bī himāyat*.
- UNPROVED, *a.* بى ثابت *bī ṭabīṭ*, بى دليل *bī dalīl*, بى دليل و برهان *bī dalīl u burhān*.
- UNPROVIDED, *a.* بى اسباب *bī asbāb*, بى سرانجام *bī saranjām*.
- UNQUALIFIED, *a.* نا قابل *nā kābil*, نا لايق *nā lāyiq*.
- UNQUESTIONABLE, *a.* بى شوبه *bī shubah*, بلا اعتراض *bilā itirāz*.
- UNQUESTIONABLY, *ad.* بى شك *bī shak*, مقرر *mukarran*.
- UNREAD, *a.* نا خوانده *nā khānda*, بى علم *bī ilm*.
- UNREADY, *a.* نا تيار *nā tayyār*, نا مهيا *nā muhayyā*.
- UNREAL, *a.* نا راست *nā rāst*, بى حقيقت *bī ḥāqiqat*.
- UNREASONABLE, *a.* 1. (immoderate) بى اعتدال *bī itidāl*. 2. (not agreeable to reason), نا معقول *nā madkūl*. 3. (improper) بى قاعده *bī kāida*, بى جا *bī jā*.
- UNREASONABLENESS, *n.* عدم اعتدال *adamī attidāl*, نا معقولى *nā madkulī*.
- UNREASONABLY, *ad.* بى اعتدال *bī attidāl*, نا انصاف *bīlā insāf*, نا معقولانه *nā madkūlāna*.
- UNRELENTING, *a.* بى شفقت *bī shufa-kat*, سنگدل *sangdil*, درشت *durusht*.
- UNREMOVABLE, *a.* بى تاراج *bī kāryim*, بى کارار *bar karār*.
- UNREPENTING, UNREPENTANT, بى ندامت *bī pashimānī*, بى نادامت *bī nadāmat*.
- UNREPROVABLE, *a.* بى توبیخ *bī taubīkh*.
- UNREQUESTED, *a.* نا مطلوب *nā mathlūb*, نا درخواست *nā darkhāsta*.
- UNRESERVED, *a.* (frank), صافى دل *sāfi dil*, صادق *sādik*, مخلص *mukhlis*. —(not kept back), نا باز داشته *nā bāz dāshta*, بى امتناع *bī imtinād*.
- UNRESERVEDLY, *ad.* با اخلاص *bā ikhlās*, بى رنگ و ربا *bī rang u riyā*, بالکل *bīllkul*.
- UNRESISTED, *a.* نا مردود *nā mardūd*, نا مدفن *nā madfūn*.
- UNRESISTING, *a.* بى مقاومت *bī mu-kāwamat*, بى مزاحمت *bī muzāhamat*.
- UNRESTRAINED, *a.* بى قيد *bī kayd*, از حد *bī sabt*. —(not limited), بى انتها *bī intihā*, بى حد *as hadd berūn*.
- UNREVEALED, *a.* نا مبین *nā mubayyan*, مخفی *ghayr makshūf*, مخفی *makshī*.
- UNREWARDED, *a.* بى مزد *bī muzd*, بى عوض *bī tawāz*.
- UNRIGHTEOUS, *a.* بى صداقت *bī sadākat*, نا صادق *nā sādik*, بى راستی *bī rāstī*, نا صواب *nā sarwāb*.
- UNRIGHTEOUSNESS, *n.* گناهکاری *gunāh-gārī*, نا راستی *nā rāstī*, فسوق *fusūq*.
- UNRIPE, *a.* رسیده *khām*, نا رسیده *nā rasīda*, نا پخته *nā pūkhta*.

- UNRIVALLED, *a.* بی نظیر *bī nazīr*,  
بی مثال *bī mīṣāl*,  
UNRULINESS, *n.* سرکشی *sar kashī*,  
فتنه انگیزی *fitna angīzī*.  
UNRULY, *a.* سرکش *bī sabt*,  
سرکش گردنکشی *gardan kashī*.  
UNSAFE, *a.* نا امن *khatar-nāk*,  
بی سلامت *bī salāmat*.  
UNSAID, *a.* نا مذکور *nāgufta*,  
نا مذکور *nā maskūr*.  
UNSATISFACTORY, UNSATISFYING,  
*a.* نا پسند *nā muwāfaq*,  
نا پسند خاطر *khatar*,  
غیر مطبوع *ghayrī matbūʿ*.  
UNSATISFIED, *a.* نا خوش *nā khūsh*,  
نا شاد *nā shād*, نا راضی *nā rāz*.  
UNSAVOURY, *a.* بی لذت *bī lassaʿ*,  
بی مزگی *bī mazagī*.  
UNSEAL, *vt.* مهر کشادن *muh-r-k*.  
UNSEASONABLE, *a.* بی وقت *bī waqt*,  
بی زمان *bī zamān*,  
بی موقع *bī mauk*.  
UNSEASONABLY, *ad.* بی محل *bī mahall*,  
بی وقتانه *bī waqtāna*.  
UNSEEMLY, *a.* نا شایسته *nā shāyista*,  
زشت *zishṭ*, قبیح *kabīh*.  
UNSERVICEABLE, *a.* نا مفید *nā mufīd*,  
نا بکار *nā bakār*.  
UNSETTLE, *vt.* بی قرار کردن *bī karār-k*,  
نا پایدار کردن *nā pāyadār-k*.  
UNSETTLED, *a.* بی قرار *bīkarār*,  
نا پایدار *nā pāyadār*.  
UNSHAKEN, *a.* غیر متحرک *ghayrī mutaharrīk*,  
بی جنبش *bī jumbish*.  
UNSHEATHE, *vt.* از غلاف کشیدن *az ghī-lāf-k*.  
UNSOCIAL, *a.* غیر مطلوب *ghayrī matlūb*,  
غیر موافق *ghayrī muwāfis*,  
UNSOCIAL, *n.* نا مهربان *nā mīhrbān*,  
نا همدم *nā hamdam*, بی الفت *bī ulfat*.  
UNSOCIABLY, *ad.* بی مهربانی *bī mīhr-*  
*bānī*, از روی بی الفتی *az rūi bī ulfatī*.  
UNSOUND, *a.* 1. (sickly) مریض *marīz*,  
2. (defective) ناقص *nākis*,  
3. (not orthodox) بی دین *bī dīn*,  
غیر متداول *ghayrī muttadayyin*.  
4. (not honest) نامکار *makkār*,  
نا صادق *nā sādik*. An unsound sleep, خواب سبک *khābi-sabuk*.  
UNSPEAKABLE, *a.* نا گفتنی *nā guftanī*,  
نا قابل تقریر *nā kābili takrīr*.  
UNSTABLE, *a.* نا پایدار *nā kāyim*,  
بی قرار *bī karār*.  
UNSTEADILY, *ad.* بی قرارانه *bī karār-*  
*rāna*.  
UNSTEADINESS, *n.* بی قراری *bī karārī*,  
نا ثابت قدمی *nā sābit kadamī*.  
UNSTEADY; UNSTEADFAST, *a.* بی  
قرار *bī karār*, بی ثبات *bī sabāt*,  
نا ثابت *nā sābit*.  
UNSUBSTANTIAL, *a.* بی وجود *bī wujūd*,  
بی جوهر *bī jauhar*.  
UNSUCCESSFUL, *a.* نا کامیاب *nā kāmyāb*,  
بد بدخت *bī maksad*,  
محرور *mahrūm*,  
بی نصیبانه *bī nasībāna*,  
نا طالع *bī tāl*.  
UNSUITABLE, *a.* نا موافق *nā muwāfaq*,  
نا لایق *nā lāyiq*, نا شایسته *nā shāyista*.  
UNSUITABLENESS, *n.* نا سزوار *nā sazwārī*,  
عدم مناسبت *ādami munāsibat*.  
UNSULLIED, *a.* نا متلوث *nā mulawwas*,  
بی عیب *bī ʿayb*.  
UNSUPPORTED, *a.* بی عمود *bī dmūd*,  
بی تقویت *bī takwīyat*.  
UNSUSPECTED, *a.* نا مظنون *nā maznūn*,  
نا محتمل *nā muhtamal*.  
UNSUSPECTING; UNSUSPICIOUS, *a.*  
بی شبهه *bī gumān*, بی گمان *bī shubah*.



- UNTAMED, *a.* وحشي *sarkash*, سرکش *wahshī*.
- UNTAUGHT, *a.* نا خوانده *nā khānda*, تعليم نيا تم *tadlīm nayāfta*.
- UNTENABLE, *a.* بي اسناد *bī istinād*, بي اثبات *bī isbāt*.
- UNTENANTED, *a.* بي کرايه دار *bī kirāya dār*.
- UNTHANKFUL, *a.* نا شکور *nā shukūr*, بي سپاس *bī sipās*.
- UNTHANKFULNESS, *n.* بي شکر نعمت *bī shukrī nadmat*, بي سپاسي *bī sipāsi*.
- UNTHINKING, *a.* غافل *ghāfil*, بي فکر *bī fīkār*.
- UNTIE, *vt.* حل کردن *kushādan*, باز کردن *hall-k.*, *bāz-k.*
- UNTIL, *con, prep.* تا *tā*, الی *il'a*, تاکی *tāki*.
- UNTIMELY, *a.* بي وقت *bī waqt*, بي هنگام *bī mahall*, محل *hangām*.
- UNTITLED, *a.* نا لقب *lā lakab*, نا مستحق *nā mustahakk*.
- UNTOLD, *a.* نا معلوم *nā gufta*, نا گفته *nā madlūm*, نا مأموس *nā mamsūs*, دست نزده *dast na zada*.
- UNTRACTABLE, *a.* گردنکش *gardankash*, سرکش *sarkash*, غير مطيع *ghayrī mutīd*.
- UNTRAINED, *a.* نا مودب *nā muaddab*, بي تعليم *bī tadlīm*.
- UNTRIED, *a.* نا آزموده *nā āzmūda*, نا تجرب *nā qujarrab*.
- UNTROD, *a.* نا پايمال *nā pāyamāl*, نا کوفته *nā kūfta*.
- UNTRUE, *a.* نا راست *nā hakk*, نا حق *nā rāst*.—(faithless), بي وفا *bī wafā*, پيا *pur riyā*.
- UNTRULY, *ad.* بي حقيقت *bī hakikat*, راستان *nā rāstāna*.
- UNTRUTH, *n.* نا راستي *durūgh*, دروغ *nā rāsti*, کذب *kizb*.
- UNUSED, *a.* بي استعمال *bī istidmāl*, نا مستعمل *nā mustadl*.
- UNUSUAL, *a.* بي قاعده *bī kāyada*, غير معمول *khilāfi madmūl*, غيروي *ghayrī mdhūd*.
- UNUSUALLY, *ad.* بي رسمانه *bī rasmāna*, برخلاف عادت *bar kilāfi ādat*.
- UNVARIED, *a.* بي تبديل *bī tabdīl*, بي تغير *bī taghayyur*.
- UNVEIL, *vt.* بيحجاب کردن *bī hijāb-k.*, رفع نقاب ساختن *raft nikāb-s*.
- UNWARILY, *ad.* بي غافل *ghāflan*, بي خبرانه *bī khabarāna*.
- UNWARLIKE, *a.* نا جنگي *nā jāngī*, نا نبرد آزما *nā nabard āzmā*.
- UNWARRANTABLE, *a.* نا جايز *nā jāyis*, نا روا *nā rawā*.
- UNWARY, *a.* بي خبر *bī khabar*, غافل *ghāfil*, بي احتياط *bī ihtiyāt*.
- UNWEARIED, *a.* نا مانده شده *nā mānda shuda*, نا خسته *nā khasta*.
- UNWELCOME, *a.* نا داپسند *nā dīl-pasand*, نا خوش *nā khūsh*.
- UNWELL, *ad.* نا خوش *nā khūsh*, بيمار *bīmār*.
- UNWHOLESOME, *a.* نا گوارا *nā guwāra*, نا موافق *nā muwāfaq*, نا صواب *nā sawāb*.
- UNWIELDINESS, *n.* گراندي *girāni*, بزرگي *buzurgī*.
- UNWIELDY, *a.* نا مسعد *girān*, نا جسيم *nā mustadd*, نا قابل *nā kābil*, نا جاسم *jasīm*.
- UNWILLING, *a.* بي راضي *nā rāzi*, بي مراد *nā murād*, بي دل *bī dīl*, بي اختيار *bī ikhtiyār*.
- UNWILLINGLY, *ad.* با ضرورت *bā zarūrat*, با اراده *bilā irāda*, کراهان *karāhatan*.
- UNWILLINGNESS, *n.* بي رضايي *bī razāi*, بي اختيار *bī ikhtiyārī*.

- UNWISE, *a.* نادان *bī ākl*, عقل *bī ākl*, نادان *nādān*, غافل *ghāfil*.
- UNWISELY, *ad.* بی عقلانه *ghāfilan*, بی عقلانه *bī āklāna*, احمقانه *ihmakāna*.
- UNWITNESSED, *a.* بی شاهد *bī shāhid*, بی گواه *bī guwāh*.
- UNWONTED, *a.* نا مشعور *nā mashhūr*, بی قاعده *bīlā kāyada*.
- UNWORTHILY, *ad.* بی استحقاق *bī istihkāq*, بی سزاواری *bī sazāwārī*, بی لیاقت *bī layākat*.
- UNWORTHINESS, *n.* نا شایستگی *nā shāyistagi*, نا سزاواری *nā sazāwārī*.
- UNWORTHY, *a.* نامستحق *nā mustahakk*, نا لایق *nā lāyāk*, نا سزاوار *nā sazāwār*, نامناسب *nā munāsib*.
- UNWRITTEN, *a.* نامکتوب *nā maktūb*, نامنویسیده *nā nawishta*.
- UNYOKE, *vt.* بی یوغ کردن *bī yūgh-k.*, تفریق کردن *tafrīk-k.*
- UP, *ad.* بالا *bālā*, بر *bar*, فوق *ālā*, آمدن *bar-ā*. To come up, *bar-ā*. To go up, *bālā-r.* Up and down, *zīr u zabar*, بالا *zīr u bālā*, زیر و زبر *zīr u bālā*. Up to, تا *tā*, حتی *ḥattī* *ilā*, *ḥatta*. Up to this time, تا این وقت *tā in waqt*. Get up, برخیز *barkhīz*.
- UPBRAID, *vt.* سرزنش *taḍna-z.*, طعن زدن *malā-mat-k.*, سرزنش *malā-mat-k.*, توبیخ کردن *taubīkh-k.*
- UPBRAIDINGLY, *ad.* با طعن *bā taḍna*, با سرزنش *bā sarzanish*.
- UPCAST, *a.* بالا انداخته *bālā andākhta*, رمی *ramī*.
- UPHOLD, *vt.* حمایت برداشتن *bardāshtan*, نگاهداشتن *nigāh-d.* کردن *himāyat-k.*
- UPLIFT, *vt.* برداشتن *bardāshtan*.
- UPON, *prep.* بر *bar*, بالا *bālā*, علی *ālā*.
- UPPER, *a.* بالاتر *bālātar*, بر تر *bar tar*, اعلی *ālā*.
- UPPERMOST, *a.* بالا ترین *bālā tarīn*, بلند ترین *buland tarīn*.
- UPRAISE, *vt.* برداشتن *bar dāshtan*, فرار *afraz-k.*
- UPRIGHT, *a.* راست *rāst*, صالح *sālih*, صادق *sādik*, شایسته *shāyista*.
- UPRIGHTLY, *ad.* راستانه *rāstāna*, صالحانه *sālihan*, با راستی *bā rāstī*.
- UPRIGHTNESS, *n.* راستی *rāstī*, صداقت *sadākat*.
- UPROAR, *n.* غوغا *hangāma*, هنگامه *gharughā*, شور *shūr*.
- UPROOT, *vt.* کندن *az bekh bar-k.*
- UPROUSE, *vt.* برانگیختن *bar angikhtan*, بیدار کردن *bedār-k.*
- UPSET, *vt.* سرنگون کردن *sar nagūn-k.*
- UPSIDE DOWN, *ad.* زیر و زبر *zīr u zabar*, سرنگون *tah u bālā*, و بالا *sar nagūn*. To turn upside down, زیر و زبر کردن *zīr u zabar-k.*
- UPSTART, *n.* مرد بی اصل *mardī bī asl*.
- UPWARD, *a.* بالا *bālā*, فرار *farāz*. — (more than) افزونتر *afzūntar*.
- URBANE, *a.* صاحب مروت *sāhibi murawwat*, خوش طبع *khush tabā*.
- URBANITY, *n.* خوش خلقی *khush khulkī*, ملامت *mulāyamat*.
- URETHRA, *n.* مجرای بول *majrāi baul*.
- URGE, *vt.* الحاح *ḥakāzā-k.*, تقاضای کردن *ilhāh-k.*, مجبور کردن *majbūr-k.*
- URGENCY, *n.* لزوم *zarūrat*, ضرورت *luzūm*, تاکید *takīd*, تقاضای *takāzā*.
- URGENT, *a.* لازم *zrūr*, ضرور *lāzim*. An urgent affair, مهمت *muhimmat*.
- URGENTLY, *ad.* با ضرور *bī'zrūr*, زما *ba tākīd*.
- URINAL, *n.* قاروره *kārūra*, بولدان *bouldān*.

URINARY, *a.* منسوب بول *baul mansūb*,  
ادراری *idrārī*.

URINE, *n.* پيشاب *peshāb*, بول *baul*,  
شاش *shāsha*. Retention or stoppage of  
urine, بول سد *sadli baul*.

URINE, *vt.* پيشاب کردن *peshāb-k.*, بول  
کردن *baul-k.*, شاشیدن *shāshīdun*.

URN, *n.* آبریز *ābrīz*, ظرف *zarf*.

US, *pron.* ما را *mārā*.

USAGE, *n.* معامله *muāmala*, رواج *riwāj*,  
استعمال *istīmāl*, قاعده *kāida*, دستور  
*dastūr*, رسم *rasm*, عادت *ādat*.

USE, *n.* کار *kār*, عمل *āmal*.—(practise),  
استعمال *istīmāl*, تجربه *tajriba*.—  
(habit), عادت *ādat*, آئین *āyīn*.—(ad-  
vantage) نفع *naft*, فايده *fāyada*. Use  
of money, معامله *muāmala*. To be of  
use, نافع شدن *ba kār-ā.*, بکار آمدن  
*naft-sh.* Of no use, بي فايده *bī fāyada*.  
Of use, مفيد *mufīd*, گار آمد *kār āmad*.  
Out of use, خارج از استعمال *khārij*  
*az istīmāl*.

USE, *vt., vi.* بکار آوردن *ba kār-ā.*, خرج  
کردن *kharch-k.*, منتفع کردن *muntafī-k.*  
—(practise), استعمال کردن *istīmāl-k.*

USEFUL, *a.* بکار *bakār*, مفيد *mufīd*, نافع  
*naft*. To be useful, بکار آمدن *bakār-ā.*,  
مفيد شدن *mufīd-sh.*

USEFULLY, *ad.* بکار *bakār*, مفيد *mufīd*.  
با منفعت *bā manfaāt*.

USEFULNESS, *n.* سودمندی *sūdmandī*,  
انتفاع *fāyadamandī*, فايده مندی  
*intifād*.

USELESS, *a.* بکار *nā bakār*, مفيد  
*nā mufīd*, بي فايده *bī fāyada*, بي  
حاصل *bī hāsīl*, باطل *bātil*.

USELESSLY, *ad.* با منفعت *bī munfi'āt*,  
نا بکاران *nā ba kārāna*.

USELESSNESS, *n.* ناپايدگي *nā shā-*

*yistagi*, ناپايدگي *nā bakārī*,  
*bī manfiātī*.

USHER, *n.* (at a court), عرض  
دهنده *arz begħ*.—(an under school-master),  
نايب *nāib*, خليفه *khaliḥa*.

USHER, *vt.* پيشروي کردن *piḥrawī-k.*, در  
آوردن *dar-ā*.

USUAL, *a.* معمول *madmūl*, معروف  
*māhūd*, مروج *murawwaj*.

USUALLY, *ad.* موافق دستور *muwāfiki*  
*dastūr*, بطريق قاعده *ba tarīki kāyada*,  
معمول *madmū'an*.

USUFRUCT, *n.* تصرف محصولات *tasar-*  
*rufi mahsūlāt*, حاصل *hāsīl*.

USURER, *n.* رباهور *sūd khūr*, ربا  
خوار *ribā-khūr*, مقرر *mukris*.

USURP, *vt.* از زبردستی تصرف خود آوردن  
*az zabardastī ba tasarrufi khūd-ā.* بظلم  
کردن *ba zulm-g.*, تطاول کردن *tatāwul-k.*

USURPATION, *n.* تصرف نا حق *tasar-*  
*rufi nā hakī*, تجاوز *tādī*, جور *jaur*,  
جور *jabr*.

USURPER, *n.* ظالم *ghāṣib*, ظالم *sālim*.

USURY, *n.* ربا *ribā*, سود خوری *sūd khūrī*.  
To lend at usury, بدهن *basūd*  
*karz-ā*.

UTENSIL, *n.* آلات *ālat*, ظرف *zarf*, اسباب  
*asbāb*, رخت *rikht*.

UTERINE, *a.* رحم پیوند *rahm paywand*,  
شکمي *shikamī*.

UTERUS, *n.* زهدان *zahdān*, رحم *rihm*.

UTILITY, *n.* فايده *fāyada*, منفعت *man-*  
*faāt*, سود *sūd*.

UTILIZE, *vt.* استعمال *ba kār-b.*, بکار  
کردن *istīmāl-k.*, آزمودن *āsmūdan*.

UTMOST, *n., a.* نهایت *ghāyat*, نهایت  
*nihāyat*. To do one's utmost, حتمی  
کردن *hattu'l maktūr-k.* At the

utmost, نهایت *ba nihāyat*, انتهای  
*intihāyī*. To the utmost, مقدور  
*ba kadri maktūr*.

UTTER, *a.* کامل *kāmīl*, خارج *khārij*.

UTTER, *vt.* گفتن *guftan* کلام کردن *kalām-k.* فروختن (sell) بیای کردن *bayān-k.* جاری (give currency) *farūkhtan.*

• *جاری کردن* *jārī-k.*; *ناند کردن* *nāfiz-k.*

UTTERLY, *ad.* مطلق *mutlak*, مراسم *sarā-sar*, بالکل *bi'lkul.*

UTTERMOST, *a.* درجه اعلیٰ *dla' darajja*, غایت *ghāyat.*

UVULA, *n.* ملاده *mulāza.*

UXORIOUS, *a.* پرست زنی *zanparast*, عاشق *āshiki* زوجه *zūja.*

## V.

VACANCY, *n.* خلوت *khilwat.*—(leisure) فراغت *farāghat*, فرصت *fursat.*—(want of thought) غفلت *ghaflat.*

VACANT, *a.* خالی *khālī*, تهی *tihi*, معطل *mu'attil.* Vacant hours, ساعات تعطیل *sā'ati tadtīl.*

VACATE, *vt.* خالی کردن *khālī-k.*, تهی کردن *tihi-k.*—(quit possession of) ترک نمودن *tarik-k.* گذاشتن *guzhāshstan.*

VACATION, *n.* استراحت *ayyāmi* *istirāhat*, زمان فراغت *zamāni farāghat*, تعطیل *tadtīl.*

VACCINATE, *vt.* آبله گرفتن *ābila-g.*

VACUITY; VACUUM, *n.* خلوت *khilwat.* خالی *khālī*, جای خالی *jāi khālī*, خلأ *khalā*, فراغت *farāghat.*

VAGABOND, *n.* آواره *āvāra*, اوباش *aubāsh*, رند *rind*, بیکار *bikār.*

VAGINA, *n.* کس *kus*, مهبل *mahbal.*

VAGUE, *a.* بی قرار *bī karār*, نا پدیدار *nā pāyadār*, نا معلوم *nā māhūd.*

VAIN, *a.* باطل *bātil*, (fruitless, absurd) بی فایده *bī fāyada*, عبث *ābas*, بیهوده *bihūda.*

*bihūda*, بیهوده *bīmadnī.*—(ostentatious)

مغرور *maghrūr*, خود بین *khud bīn.* In vain, عبثا *ābasun*, باطلا *lātilan.*

VAINLY, *ad.* بیهوده *bī madnī*, بیهوده *bihūda*, باطلا *bātilan.*

VALE, *n.* وادی *wādī*, دره *darra.*

VALEDICTION, *n.* وداع *widād*, خدا حافظ *khudā hāfiz.*

VALEDICTORY, *a.* وداع گو *widād gū.*—(letters) وداع نامه *widād nāma.*

VALET, *n.* خدمتکار *khidmatgār*, نوکر *naukar.*

VALETUDINARY, *a.* مریض *marīz*, خسته مزاج *khasta mizāj.*

VALIANT, *a.* دلور *dilāwar*, مردانه *mardāna*, بهادر *bahādur*, جوانمرد *jawān mard*, شجاع *shujād.*

VALIANTLY, *ad.* دلیرانه *dilīrāna*, با شجاعت *bā shujādt.*

VALID, *a.* مستحکم *mustahkam*, استوار *usturwār*, قوی *karwī*, مسلح *musajjal.*

VALIDITY, *n.* درستگی *durustī*, صحت *sihhat*, مسلح *musajjalan.*

VALLEY, *n.* وادی *wādī*, دره *darrah.*

VALOUR, *n.* دلیری *dilīrī*, مردانگی *mardānagī*, بهادری *bahādurī*, شجاعت *shujādt.*

VALUABLE, *a.* گران بها *girānbahā*, بیش قیمت *bish kīmat*, عزیز *āzīz.*

VALUATION, *n.* تعیین قیمت *tad'yīni* *kīmat*, تخمین *taklīmīn.*

VALUE, *n.* قیمت *kīmat*, ارزش *arzish*, بها *bahā.*

VALUE, *vt.* اعتبار *āzīz-d.*, ارزش دادن *āzīz-d.*, *iltifāt-n.* *itibār-k.* نمودن *itibār-k.* کردن *itibār-k.*

تعیین *takrīm-s.*—(rate) *takrīm-s.* ساختن *takrīm-s.* نرخ زدن *tad'yīn kīmat-k.* قیمت کردن *nirkh-z.*

VALVE, *n.* پرده *pardah*, غطا *ghitā.*

- VAN**, *n.* پش لاشکر *pesh lashkar*, رو پش *pesh rau*.—( cart ) بزرگ عرابه *drābi buzurg*.
- VANGUARD**, *n.* مقدمت العجیش *mukad-damatu'l jaysh*.
- VANISH**, *vi.* غایب شدن *ghāyib-sh.*, نا پدید کردن *nā būd-sh.*, نا بود شدن *padīd-k.*, گم پنهان شدن *pinhān-sh.*, گم شدن *gum-sh.*
- VANITY**, *n.* (vain pursuit) بی‌هودگی *bī hūdagi*, بطلان *butlān*, هوا پرستی *harwā parastī*.—( self-conceit ) خود پرستی *khud parustī*, خود بینی *khud bīnī*, لاف *lāf*.
- VANQUISH**, *vt.* شکست دادن *shikast-d.*, غالب شدن *ghālib-sh.*, غلبه یافتن *zafar-y.*, مظفر شدن *muzaffar-sh.*, مغلوب کردن *maghlūb-k.*, کشتن *kushādan*.
- VAPID**, *a.* بی مزه *bī maza*, بیجان *bījān*.
- VAPIDNESS**, *n.* بی مزگی *sardī*, سردی *bī mazagi*.
- VAPOUR**, *n.* بخار *bukhār*, کف *taf*, خیال *ghubār*.—( vain imagination ) خیاال *khīyāl*, وهم *wahm*.—( low spirits ) دل‌نگی *diltangī*, سودا *saudā*.
- VAPOUR**, *vi.* تبخیر کردن *tabkhīr-k.*, دود کردن *dūd-k.*
- VARIABLE**, *a.* متغیر *mutaghayyir*, نا ثابت *bī sabāt*, بی ثبات *nāpāyadār*. To be variable, بی قرار شدن *bī karār-sh.*
- VARIANCE**, *n.* منازعت *ikhtilāf*, اختلاف *munāziāt*, آشوب *āshūb*, فتنه *fitna*.
- VARIATION**, *n.* تغییر *tabdīl*, تفاوت *taghayyir*, اختلاف *ikhtilāf*, تافوت *tafawut*.
- VARIEGATE**, *vt.* گوناگون کردن *gūnāgūn-k.*, نقش کردن *būkalāmūn-n.*, نقش زدن *nakh-k.*
- VARIEGATED**, *a.* گوناگون *gūnāgūn*, رنگارنگ *rangārang*, بو تلون *bū kala-mūn*.
- VARIEGATION**, *n.* گوناگون *gūnāgūn*, رنگارنگی *rangā rangī*.
- VARIETY**, *n.* رنگارنگی *rangārangi*, (اقسام *kism* (pl. انواع *anau* (pl. قسم).
- VARIOUS**, *a.* مختلف *gūnāgūn*, گوناگون *mukhtalīf*.—(uncertain) بی قرار *bīkarār*, نا پایدار *nā pāyadār*.
- VARIOUSLY**, *ad.* با اختلاف *bā ikhtilāf*, به چند صورت *ba chand sūrat*.
- VARNISH**, *n.* روغن *raughan*, لک *luk*, رنگینی *rangīnī*, حسن کلام *husnī kalām*.
- VARNISH**, *vt.* با روغن مالیدن *bā rau ghan-m.*, رنگین کردن *rangīn-k.*
- VARY**, *vt., vi.* تبدیل کردن *tabdīl-k.*, تبدیل صورت *taghayyir-s.*, تغییر ساختن *tabdīlī sūrat-n.*—(to become changed) مختلف شدن *mukhtalīf-sh.*, متبدل گشتن *matabaddīl-g.*
- VASE**, *n.* ظرف *zarf*, (pl. ظروف).
- VASSAL**, *n. a.* رعیت *raṭiyat*, ( رعایا *pl.* ), فرمانبردار *tābī* (pl. تابع *farmān bardār*).
- VAST**, *a.* بی اندازه *bī andāza*, از حد بیرون *az hadd berūn*, وسیع *wasī*, کبیر *kabīr*, عظیم *dazīm*.
- VASTLY**, *ad.* نهایت *nihāyat*, از حد بیرون *az hadd berūn*.
- VASTNESS**, *n.* عظمت *fus'hat*, فسحت *dzamat*.
- VAULT**, *n.* گنبد *gumbad*, قبه *tāk*, قبة *kabba*.—(cellar) ته خانه *tih khāna*, زیر زمین *zēr zamīn*.
- VAULT**, *vt.* مقبب ساختن *mukabbab-s.*, قبه ساختن *kabba-s.* To vault on horse-back, معدثر کردن *matadassīr-k.* To vault as a tumbler, جان‌بازی کردن *jānbāzī-k.*

- VAUNT, *vi.* زدن *lāf-z.*, افتخار کردن *iftikhār-k.*
- VAUNT, *n.* گداز *lāf*, گداز *gazāf.*
- VEAL, *n.* گوشت گاو ساله *gushti gāwsāla*, گوشت عجل *gūshti ejl.*
- VEER, *vt.* گردان دور کردن *daur-k.*, گردان شدن *gardān-sh.*, تبدیل شدن *tabdīl-sh.*
- VEGETABLE, *n.* نبات *nabāt*, (pl. نباتات), *sabzī.*
- VEGETATE, *vi.* نبات کردن *nabat-k.*, رویدن *rustan*, رویدن *rūdan.*
- VEGETATION, *n.* رویدگی *rūyidagī*, نبات *nabat.*
- VEHEMENCE, *n.* شدت *shiddat*, سختی *sakhti*, تند *tundī*, تیز مزاجی *tez mizājī.*
- VEHEMENT, *a.* نیز *tez*, تند *tund*, تیز مزاج *durusht*, سخت *sakht*, تیز مزاج *tez mizāj.*
- VEHEMENTLY, *ad.* بسختی *ba sakhti*, با شدت *bā shiddat.*
- VEHICLE, *n.* عرابه *ārāba*, مرکب *markab*, سوار *sawārī.*
- VEIL, *n.* نقاب *nikāb*, حجاب *hijāb*, پرده *parda*, برقع *burqa*. To take the veil, احتجاب کردن *ihtijāb-k.* The veil of the heart, دل پرده *pardui dīl.*
- VEIL, *vt.* حجاب ساختن *hijāb-s.*, زیر *zeri* پرده ساختن *pardah-s.*, نهفتن *nihuftan.*
- VEIN, *n.* رگ *rag*, شریان *shiryān*, عرق *trk* (pl. عروق), ورید *warīd*. To open a vein, رگ زدن *rag-z.* The jugular veins, رگ جان *ragi jān.*
- VEINED, VEINY, *a.* رگدار *ragdār.*
- VELOCITY, *n.* سرعت *surāt*, زودی *zūdī*, عجلت *ajalat.*
- VELVET, *n.* مخمل *makhmal*, قטיפت *katifat.*
- VEND, *vt.* فروختن *farūkhtan*, بیع کردن *baī-k.*
- VENDER, *n.* فروشنده *farūshanda*, باع *bāī.*
- VENERABLE, *a.* کریم *karīm*, بزرگوار *buzurgwār*, مکرم *mukarram*, محترم *muhtaram.*
- VENERABLY, *ad.* با عزت *bā izzat*, با حرمت *bā hurmat.*
- VENERATE, *vt.* احترام نمودن *ihtirām-n.*, عزیز داشتن *buzurg-d.*, عزیز داشتن *āzīz-d.*
- VENERATION, *n.* تکریم *ikrām*, اکرام *takrīm*, توقیر *taukīr*. With veneration, با توقیر و احترام *bā taukīr u ihtarām*. Worthy of veneration, واجب الاحترام *wajibu'l ihtirām.*
- VENEREAL, *a.* شهوتی *nafsānī*, نفسانی *shahwatī*.—(disease) آشک *ātishak*, سوزاک *sūzāk.*
- VENESECT, *n.* رگ زنی *rag zanī*, فصد *fasd.*
- VENGEANCE, *n.* انتقام *intikām*, کینه *kīna*, پاداش *pādāsh*. To take vengeance, انتقام گرفتن *intikām-g.*
- VENIAL, *a.* واجب العفو *wājibu'l afw*, معذور *maḍzūr.*
- VENISON, *n.* گوشت آهو *gūshti āhū*, لحم غزال *luhmi ghizāl.*
- VENOM, *n.* زهر *zahr*, سم *samm.*
- VENOMOUS, *a.* زهر آلود *zahrī*, زهر *zahr*, سم دار *sammdār.*
- VENOMOUSLY, *ad.* با زهر *bā zahr.*
- VENT, *n.* منفس *sūrākh*, راه *rāh*, خلاص *manfas*, خلاص *khalās*.—(a passage for smoke) دود کش *dūd kush*.—(sale) بیع *bīc*.—(disclosure) افشاء *izhār.*
- VENT, *vt.* (report). ظاهر کردن *zāhīr-k.*, آشکاره کردن *āshkāra-k.*.—(give vent)

- باد گذار کردن *bād guzār-k.*—(sell) فروختن *farūkhtan.*
- VENTILATE, *vt.* باد کشي کردن *bād kashī-k.*, هوا دادن *hawā-d.*
- VENTILATION, *n.* باد کشي *bād kashī.*
- VENTILATOR, *n.* باد کش *bād kash.*, مرواح *marwah.* باد زن *bād zan.*
- VENTRICLE, *n.* معده *madda.* شکم *shikamba.*
- VENTURE, *n.* (attempt) سعی *saī.* قصد *kasd.*—(hazard) خطر *khatar.* صدمه *sadma.*—(undertaking) جسارت *jasā-rat.* جرات *jurāt.*
- VENTURE, *vt., vi.* جرات کردن *jurāt-k.*, بی باک بودن *bī bāk-b.* To venture at, on, قصد ساختن *saī-n.* سعی نمودن *kasd-s.*
- VENTURER, *n.* اجترآ کننده *ijtirā kunanda.* مرد بی باک *mardī bī bāk.* دلیر *diler.*
- VENTUROUS, *a.* دلیر *diler.* جگردار *jigardār.* گستاخ *gustākh.*
- VENTUROUSLY, *ad.* با دلیری *bā dilerī.* شیر مردانه *shīr mardāna.*
- VENTUROUSNESS, *n.* بی پروایی *bī parwāī.* دلیری *dilerī.* جرات *jurāt.*
- VENUS, *n.* زهره *zuhra.* ناهید *nāhīd.*
- VERACITY, *n.* صداقت *rāstī.* راستی *sadāqat.*
- VERANDAH, *n.* رواق *tāk.* طاق *rawāk.* پیشگاه *pehgāh.*
- VERB, *n.* فعل *faʿl.*—(transitive) فعل *faʿlī mutaʿaddī.*—(intransitive) فعل لازم *faʿlī lāzamī.*—(irregular) فعل غیر قیاسی *faʿlī ghayr kiyāsī.* شاذ *shāz.*—(regular) فعل قیاسی *faʿlī kayāsī.*—(simple) فعل مفرد *faʿlī muf-rad.*—(compound) فعل مرکب *faʿlī murakkab.*—(active) فعل معروف *faʿlī maʿrūf.*—(passive) فعل مجهول *faʿlī majhūl.*—(affirmative) فعل اثبات *faʿlī isbāt.*—(negative) فعل نفی *faʿlī naftī.*—(causal) فعل متعدی بالواسطه *faʿlī mutaddī biʿl wāsita.*—(defective) فعل ناقص *faʿlī nākisq.*—(auxiliary) فعل معاون *faʿlī māwan.*
- VERBAL, *a.* زبانی *lughawī.* زبانی *zabānī.* اسم مصدر *lafzī.* A verbal noun, حاصل بالمصدر *hāsil biʿl masdar.*
- VERBALLY, *ad.* زبانی *ba kalām.* زبانی *zabānī.*
- VERBATIM, *ad.* لفظ بلفظ *lafz bā lafz.* حرف بحرف *harf ba harf.*
- VERBOSE, *a.* مفعول *mufassal.* طول طویل *tūl tawīl.*
- VERBOSITY, *n.* زیاده گوئی *ziyāda gūī.* پرگوئی *pur gūī.*
- VERDANT, *a.* سبز *sabz.* اخضر *ukhzar.* تازه *tāza.*
- VERDICT, *n.* حکم *fatwaʾ.* فتوای *hukm.*
- VERDIGRIS, *n.* زنگار *zangār.*
- VERDURE, *n.* تازگی *sabzi.* سبزی *tāzagī.*
- VERGE, *n.* کنار *kinār.* لب *lab.* حد *hadd.*
- VERGE, *vi.* مایل شدن *māyil-sh.* متوجّه *mutawajja-sh.* شدن
- VERIFICATION, *n.* تصدیق *tasdīk.* اثبات *tahkīk.* تحقیق *isbāt.*
- VERIFY, *vt.* تصدیق کردن *tasdīk-k.* اثبات کردن *muhakkak-k.* تحقیق کردن *isbāt-k.*
- VERILY, *ad.* یقیناً *fiʿlwākī.* فی الواقع *fiʿl hakikat.* یقیناً *biʿl hakīk.* یقیناً *tahkikan.*
- VERMICELLI, *n.* کرممان *kirmānī.* گندم *gandum.*

VERMICULAR, *a.* کرم آسا *kirmāsā*.

VERMICULE, *n.* کرمک *kirmak*.

VERMILLION, *n.* شنگرف *shangirf*,  
شنگرف *shanjarf*, قرمز *kirmaz*.

VERMIN, *n.* کرم *kirm*, دود *dūd*.

VERNACULAR, *n.* (language) زبان  
لسان الأم *zabāni, mādarī,*  
*lisānu'l umm.*

VERNAL, *a.* بهاری *rabīyī, bahārī.*

VERSE, *vt.* شعر گفتن *ba shatr-g.*

VERSE, *n.* (poetry) شعر *shtr*, نظم *nazm*.  
—(hemistich) مصراع *misrād*.—(dis-  
tich) بیت *bayt*. A verse of the  
Kurān, آیت *āyat*. A repeater of  
verses, باسیره *bāsīra*.—(strophe) قطع  
*kitā*.—(blank verse) مرجز *murajjaz*.

VERSIFICATION, *n.* علم شعر *ilmī shtr*,  
تنظیم *tanzīm*, علم عروض *ilmī ārūz*.

VERSIFY, *vi.* شعر گفتن *shtr-g.*, تنظیم  
کردن *tanzīm-k.*

VERSION, *n.* ترجمه *tarjuma*, نقل *nakl*.  
عبارت *ibārat*, قول *kaul*.

VERTEBRA, *n.* خرز الظهر *kharazu'z zahr*  
مهره پشت *muhra pushht*.

VERTEX, *n.* سمت الرأس *samtu'r rās*.

VERTICALLY, *ad.* در سمت الرأس *dar*  
*samtu'r rās*, بخط عمودی *bakhatti*  
*dmūdī*.

VERTIGO, *n.* سرگیجه *sarkīja*, سرگردا  
*sar gardā*.

VERY, *a.* بسیار *bisṣār*, نهایت *nahāyat*,  
خیلی *ghāyat*. Very much, بسیار  
*khaylt*, بس *bas*. Very good, بسیار  
*bisṣār khūb*, کثیرالخير *kasīru'*  
*khayr*. Very bad, بسیار بد *bisṣār bad*.  
کثیرالضرر *kasīru'z zarar*. Very large  
بزرگترین *buzurgtarīn*, اکبر *akbar*.  
Very little, بسیار کم *bisṣār kam*,  
اصغر *asghar*.

VESPER, *n.* شام *shām*, بخار شام  
*sitārai shām*, نماز شام *namāzi shām*.

VESSEL, *n.* ظرف *zarf*, آوند *āwand*. An  
earthen vessel, سفالین *zarfi*  
*sifūlīn*. A porcelain vessel, سرتبازی  
*nurtabānī*. Kitchen vessels, ظروف  
*zurūfi matbakh*. 2. The blood  
vessels, رگها *raghā*, عروق *trūk*.  
3. (ship, boat) کشتی *jahāz*, کشتی *kishti*.

VEST, *n.* کت *kurtā*, جامه *jāma*.

VEST, *vt., vi.* آراستن *ārāstan*, قرار  
گرفتن *kurār-g*. To vest with possession,  
تصرف دادن *tasarruf-d.*

VESTIGE, *n.* نقش *nakhi pā*, علامت  
*dlāmat*, نشان *nishān*.

VESTMENT; VESTURE, *n.* پوشاک  
*pūshāk*, لباس *libās*.

VETERAN, *a.* جدگت آزموده *jang āzmūda*,  
نبرد دیده *nabard dīda*. A veteran  
soldier, سپاه نبرد آزموده *sipāhi nabard*  
*āzmā*.

VETERINARY, *a.* جانوران *mutadliki*  
*mūdalajai jānwārān*.

VETO, *n.* منظوری *nā manzūrī*, ممانعت  
*mumāniāt*.

VEX, *vt., vi.* آزرده کردن *āzurda-k.*,  
آزردان *āzurdan*, تصدیع دادن  
ایدا رسانیدن *tasdiḥ-k.*, تعذیب کردن  
*izā-r*.

VEXATION, *n.* تصدیع *tasdiḥ*, ایدا  
*izā*, زحمت *zahmt*, آزار *āzār*, جفا  
*jafā*.

VEXATIOUS, *a.* تصدیع رسان *tasdiḥ*  
*rasān*, آزار رسان *āzār rasān*, رنجده  
*ranjda*, دلفکار *dilfigār*.

VEXATIONOUSLY, *ad.* با آزار *bā āzār*, با  
دلفکارانه *dilfigārāna*, با اضطراب *bā iztirāb*.

VEXATIONOUSNESS, *n.* رنجآوری *ranjā-*  
*warī*, تصدیع رسان *tasdiḥ rasānī*.

VEXED, *a.* مضطرب *mustarīb*, آزرده  
*āzurda shuda*, غمگین *ghamgīn*.



VIAL, *n.* شیشه *shīsha*, زجاجه *zuḡja*.

VIAND, *n.* طعام *taām*, خراک *khurāk*,  
ماکولات *mākūlāt*.

VIBRATE, *vt., vi.* جنبان شدن *jumbān-sh.*,  
پیش و پش *pas u pesh-j.*, متحرک ساختن  
*mutuharrrik-s.*

VIBRATION, *n.* جنبش *jumbishi* و پیش *pas u pesh*,  
لرزش *larzish*, تحرک *tuharruk*.

VICAR, *n.* وکیل *wakīl*, نایب *nāyib*,  
خليفة *khalīfa*.

VICE, *n.* بدی *badī*, زبونی *zabūnī*, کناه  
*gunāh*, شر *sharr*, قباح *kabāhat*.  
2. (in place of) عوض *ba twaz*, مقام  
*dar mukām*, نایب *nāyib*.

VICE-ADMIRAL, *n.* نایب امیرالبحر  
*nāyibi amīrul bahr*.

VICE-CHANCELLOR, *n.* مامور مجلس  
نایب *māmūri majlisi dādlat*,  
نایب *nāyibi hākimi madrasa*.

VICEGERENCY, *n.* خلافت *khalāfat*,  
نیابت *niyābat*, وکالت *wakālat*, جا  
نشینی *jā nishīnī*.

VICEGERENT, *n.* جانشین *khalīfa*,  
جانشین *jā nishīn*, مقام *kāyim mukām*,  
وکیل *wakīl*. To appoint a vicegerent,  
کردن *jā nishīn nām-zad-k.*,  
مقام *kāyim mukām-sh.* To act as vicegerent,  
وکیل بودن *wakīl-b.*

VICE-PRESIDENT, *n.* نایب مدیر مجلس  
*nāyibi mīri majlis*.

VICEROY, *n.* صوبه *sūba*, نواب *nawwāb*.

VICEROYALTY, *n.* صوبه داری *sūba dārī*,  
فرمان فرماي *farmān farmāi*.

VICE-VERSA *ad.* بالعکس *bi'l āks*,  
مقلوب *munkalīb*.

VICINITY, *n.* نزدیکی *karābat*,  
نزدیکی *naẓdīkī*, همسایگی *hamsāyagī*.

VICIOUS, *a.* شریر *shurīr*, فاسد *fāsid*,  
معیوب *māyūb*, بدذات *bad zāt*.

VICISSITUDE, *n.* دور *daur*, انقلاب *inkilāb*,  
تغیر *taghayyir*. The vicis-  
situdes of fortune, گردوی *dawrī*,  
چرخ دوار *charkhi dawwār*.

VICTIM, *n.* قربان *kurbān*, فدا *fidā*, صدقه  
*sadka*. To offer up a victim, فدا کردن  
*fulā-k.*, ذبح کردن *zabh-k.*

VICTOR, *n.* غازی *ghāzī*, پیروز *pīrūz*,  
مظفر *muzaffar*, غالب *ghālib*.

VICTORIOUS, *a.* ظفریاب *zafaryāb*,  
پیروز *fīrūz*, مظفر *muzaffar*.

VICTORIOUSLY, *ad.* غالباً *ghāliban*,  
مظفرانه *muzaffarāna*.

VICTORY, *n.* فتح *fat'h*, ظفر *zafar*, نصرت  
*nusrat*, دستبرد *dast burd*. To gain a  
victory, فتح یافتن *fat'h-y.*, مظفر شدن  
*muzaffar-sh.*, ظفر یافتن *zafar-y.*

VICTUAL, *vt.* ذخیره دادن *zakhīra-d.*,  
ماکولات بخشیدن *rūzī-d.*,  
ماکولات *mākūlāt-b.*

VICTUALS, *n. pl.* خوردنی *khurdanī*,  
طعام *taām*, خوراک *khurāk*, ذخیره  
توشه *tūsha*.

VIE, *vi.* هم سري کردن *ham sari-k.*,  
حسرت نمودن *hasrat-b.*, هم مطالب بودن  
*ghayrat-m.*, هم مطالب *ham mātlab-b.*

VIEW, *vt.* دیدن *dīdan*, نگرستن *nigristan*,  
چشم داشتن *nazar-k.*, نظر کردن  
ملاحظه کردن *mulāhaza-k.*

VIEW, *n.* 1. (prospect) نظر *nazar*, نگاه  
*nigāh*. A distant view, نظربعيد *nazari*  
اراده *dem*, 2. (intention) قصد *irāda*,  
رای *rāya*, 3. (opinion) قیاس *kiyās*. At the first view,  
بظراول *ba nazari arwal*.

VIGILANCE, *n.* بیداری *bīdārī*, آگاهی

- āḡāhī*, بصيرت *basīrat*, خبرداري *khābardārī*.
- VIGILANT**, *a.* آگاه *āḡāh*, بیدار *būdār*, خبردار *khābardār*.
- VIGILANTLY**, *ad.* باانتباه *bā intibāh*, با بیداري *khābardārāna*, *bā bīdārī*.
- VIGOROUS**, *a.* قوي *kaṃvī*, زورآور *zūrāwar*, توانا *tawānā*.
- VIGOROUSLY**, *ad.* با قوت *bā zūr*, با قوت *bā kuwat*.
- VIGOUR**; **VIGOROUSNESS**, *n.* قوت *kuwat*, تواني *zūr*, طاقَت *tākat*, عنفوان *tawānāī*. The vigour of youth, شباب *anfawānī shabāb*.
- VILE**, *a.* پست *past*, خوار *khār*, ذلیل *zalīl*, کمین *kaṃīna*, حقیر *hakīr*, فرومایه *farūmāya*, خاکسار *khāksār*, دون همت *dūn himmat*.
- VILELY**, *ad.* حقیرانه *bā hikārat*, باحقارت *hakīrāna*.
- VILENESS**, *n.* پستی *hikārat*, حقارت *pastī*, خوارى *dūnī*, ذلت *zīllat*, خوارى *khārī*.
- VILIFY**, *vt.* حقارت کردن *hikārat-k.*, طعن و دم گفتن *āyb-g.*, افتن *taḍn u zamm-g.*
- VILLA**, *n.* رَاق *rāgh*, سرا *sarā*.
- VILLAGE**, *n.* روستا *dih*, قرية *karya*, روستا *rūstā*.
- VILLAGER**, *n.* روستاي *dihkān*, دهقان *rūstāī*.
- VILLAIN**, *n.* شرير *harāmzāda*, حرامزاده *sharīr*, ناجر *fājir*, فاسد *fāsid*.
- VILLAINOUS**, *a.* فاسد *fāsid*, بدکار *badkār*, شرير *sharīr*, بداندیش *bad andīsh*, اهل فساد *ahli fāsād*.
- VILLAINOUSLY**, *ad.* شرًا *fāsīdan*, فاسدان *sharran*.
- VILLAINY**, *n.* فساد *fiṣād*, قباحت *kabūhat*, فتنه *fitna*.
- VINDICATE**, *vt.* عذر آوردن *āzār-ā*, پوش *pozīsh-k.*, خلاص کردن *khalāṣ-k.*, دستگیر *himāyat-d.*, حمایت دادن *dastyār-sh.*
- VINDICATION**, *n.* عذر *āzār*, حمایت *himāyat*, اثبات *isbāt*.
- VINDICTIVE**, *a.* کینه کش *kīna kash*, کینه ور *kīna war*.
- VINE**, *u.* انگور *dirakhti angūr*, کرم *raz*, رز *karm*.
- VINEGAR**, *n.* سرکه *sirkah*, خل *khall*.
- VINEYARD**, *n.* باغ انگور *bāghī angūr*, رزستان *razistān*.
- VINTAGE**, *n.* انگور چینی *angūr chīnī*, قطاف *katāf*.
- VIOL**, *n.* رباب *rubāb*, ساز *sāz*.
- VIOLABLE**, *a.* ممکن نقض *mumkīni nakz*.
- VIOLATE**, *vt.* (injure, hurt) جور نمودن *jaur-n.*, ستم نمودن *sitam-n.*, قهر کردن *bakārat-k.* (ravish) گرفتن *g.*, زنا کردن *zīnā-k.* (break) شکستن *shikastan*. To violate an agreement, نسخ عهد و پیمان *nakz-k.*, نسخ عهد و پیمان *faskhi āhd u paymān-k.* To violate friendship, نسخ دوستی ساختن *faskhi dūstī-s.*
- VIOLATION**, *n.* پرده دری *zulm*, نقض *pardah darī*, شکستگی *shikastagī*, نسخ *nakz*, نسخ *faskhi*.
- VIOLATOR**, *n.* ظالم *sitamgār*, زبدرستی *zālīm*, فاسخ *pardah dar*, ناقص *nākviz*.
- VIOLENCE**, *n.* فساد *zūr*, ستم *sitam*, فساد *fasād*, ظلم *zulm*, زبردستی *zabardastī*. To commit violence, جبر کردن *jaur zabardastī-k.*, جبر و ساختن *u jabr-s.* Personal violence, صدمه

جبر عظیم *sadmai jismī*, جسمی *jabri āzīm*.

VIOLENT, *a* سخت *sakht*, شدید *shadīd*, غلبه‌ناک *ghazabnāk*, تیز *tīz*.—(passionate) آتش‌مزاج *ātish mizāj*. A violent wind, باد تند *bādi tund*, باد شدید *bādi shadīd*.—(outrageous) ستم‌گر *sikimgar*, *shadīd*.—(outrageous) دست‌دراز *dast darāz*.

VIOLENTLY, *ad.* شدت *bashiddat*, جبراً *jabran*, قهراً *kahrān*, زور *bazūr*.

VIOLET, *n.*, *a.* سبزدانه *banafsha*, بنفشه *sabzdāna*.

VIOLIN, *n.* vide FIDDLE.

VIPER, *n.* مار افعی *afaī*, مار *mār*.

VIRGIN, *n.* دوشیزه *dūshīza*, باکره *bākira*.

VIRILE, *a.* مردانه *mardāna*, مردی *mardī*.

VIRILITY, *n.* مردانگی *mardānagī*.

VIRTUAL, *a.* مطبوع *matbūʿ*, ذاتی *zātī*, جوهری *javharī*, معنوی *maʿnawī*.

VIRTUALLY, *ad.* فی‌الحقیقت *fi'l hakikat*, در حقیقت *dar hakikat*, عیناً *dynan*.

VIRTUE, *n.* نیکی *khubī*, نیکویی *neki*, خیر *khayr*, فضل *fazl*.—(efficacy, quality) خاصیت *zāt*, ذات *kuwat*, قوت *khāsiyat*. Without virtue, ناکس *nā kas*, بی‌هنر *bī hunar*. By virtue of a royal order, بموجب حکم شاه *ba mūjabi hukmi shāh*, بموجب حکم سلطان *ba hasbu'l hukmi sultān*.

VIRTUOUS, *a.* هنرمند *nekuīār*, نیکوکار *hunarmand*, نیک *nek*, فاضل *fāzil*, خیر *khayr*, پاک *pāk* (chaste), پارسا *pārsā*.

VIRTUOUSLY, *ad.* با فضیلت *bā fazīlat*, هنرمندانه *hunarmandāna*.—(chastely) "تاهیران *tāhīran*, با پرهیزی *bā parhīzī*.

VIRULENCE, *n.* (poison) زهر *zahr*.—(malignity) بدخواهی *bad khāhī*, شرارت *sharārat*.

VIRULENT, *a.* شریر *bad khāh*, بدخواه *sharīr*.

VIRULENTLY, *ad.* با زهر *bā zahr*, با کین *bī kīn*.

VISAGE, *n.* رو *rū*, روی *rūi*, وجه *waja*.

VISCID, *a.* چسبان *charb*, چسبانی *chasbān*.

VISCOUNT, *n.* بیگ *beg*, خان *khān*.

VISIBILITY, *n.* ظهور *namūdārī*, نموداری *zahūr*.

VISIBLE, *a.* مظهر *mansūr*, ظاهر *zāhir*, آشکاره *namūdār*, آشکاره *āshkāra*.

VISIBLY, *ad.* مظهرانه *zāhīrāna*, منظرور *manzūran*.

VISION, *n.* بصارت *basārat*, دید *dīda*, مشاهده *mushāhadat*, نمای *numā-yish*.—(phantom) وهم *wahm*, خیال *khiyāl*, سایه *sāya*.

VISIONARY, *a.* خیالی *khiyālī*, متخیل *mutakhayyil*, وهمی *wahmī*.

VISIT, *vt.*, *vi.* (pay a visit) عزم ملاقات *dzmi mulākāt-k.*, زیارت کردن *ziyārat-k.* To visit the sick, عیادت کردن *tādāt-k.*, تیمار دیدار کردن *tīmārī bīmār-k.* To visit one another, تراور *tazāwur-k.* To visit relations, ملا *silai rahim-k.* To visit with affliction, اضطراب رسانیدن *is-tirāb-r.*

VISIT, *n.* عزم ملاقات *dzmi mulākāt*, زیارت دیدن *ziyārat*, عیادت *tyādāt*, خستگان *khastagān*, تیمار دیدار *tīmārī bīmār*.

VISITOR, *n.* زائر *mulākī*, ملاقی *zāir*.—(inspector) مفتش *mufattish*.—(زوار-زایرون *pl.*)

VISOR, *n.* حجاب *burka*, برقع *hijāb*.

VITAL, *a.* حیوانی *haywānī*, (having life) حیاتی *hayātī*.—(giving life) حیاتی *hayāt bakhsh*.—(relating to life)

حيواذيت *hayāt mansūb*, حيات منسوب *haywāniyat*.

VITIATE, *vt.* تباہ کردن *zūt-k.*, ضایع کردن *tabāh-k.*, خراب *fāsīd-k.*, فاسد کردن *kharāb-k.* کردن.

VITIATION, *n.* تباہی *fasād*, فساد *tabāhī*.

VITREOUS, *a.* زجاجی *zujājī*.

VITRIFY, *vt.* شیشہ زجاج کشیدن *zujāj-g.*, شیشہ ساختن *shīsha-s.*

VITRIOL, *n.* زاج *zāj*, شکار *shakhār*. Green vitriol, زاج سبز *zāji sabz*. Blue vitriol, زنگار *zangār*, توتیای ہندی *tutīyāyi hindī*. White vitriol, سفید زاج *zāji safed*. Spirit of vitriol, روح اعظم *rūh-i azam*.

VIVACIOUS, *a.* تیز *tez*, روشن *raushan*, چالاک *chālāk*.

VIVACITY, VIVIDNESS; *n.* زندہ دلی *zinda dīlī*, دلشادی *dīl shādī*, زہرکی *zīrakī*.

VIVID, *a.* فرح بخشی *raushan*, روشن *farah bakhsh*.

VIVIDLY, *ad.* تیزی *bā shaukhī*, با شوخی *bā tesī*.

VIVIFICATION, *s.* حیات *ihyā*, احیا *hayāt bakhshī*.

VIVIFY, *vt.* جان *zinda-k.*, زندہ کردن *jān-d.*, دامن *hayāt-d.* دامن.

VIZ, *ad.* یعنی *yanī*.

VOCABULARY, *n.* کتاب لغت *kitābi lughat*, فرهنگ *farhang*.

VOCAL, *a.* نولہی *sūti*, صوتی *nawāi*.

VOCATIVE, *n.* حالت ندا *hālātī nidā*.—(particle) حرف ندا *harfī nidā*.

VOCIFERATE, *vi.* نعرہ زن *naḥra-z.*, غوغا مچان *ghaughā-n.*

VOGUE, *n.* راج *ranāj*, رسم *rasm*.

VOICE, *n.* صدا *sūt*, آواز *āwāz*, سدا *sidā*, آواز بلند *nawā*. A loud voice,

*āwāzi buland*. Having the same voice, آواز ہماواز *hamāwāz*. A sweet voice, آواز نواہی خوب *āwāzi shūrīn*, *nawāz khūb*. A shrill voice, آواز تیز *āwāzi tez*. —(active voice) فعل معروف *fatlī madrūf*.—(passive voice) فعل مجهول *fadlī majhūl*.

VOID, *a.* خالی *khālī*, تہی *tihī*. —(null) مطلق *muttal*, باطل *bātīl*. Void of care, بی پروا *bī parwā*, فارغ *fārigh*.

VOID, *n.* خلوت *jāi khālī*, جای خالی *khilwat*.

VOID, *vt.*, (leave empty) تہی کردن *tih-k.*, خالی *khālī-k.*—(make null) باطل کردن *bātīl-k.*, معطل کردن *muttal-k.*

VOLATILE, *a.* سبک *sabuk*, خفیف *khafīf*, متغیون *mutalawwīn*.

VOLATILENESS, *n.* نا پایداری *nā pāyadārī*, بی قراری *bī karārī*.

VOLCANO, *n.* کوه آتش انداز *kūhi ātish andāz*, آتشی نشان *ātish fishān*.

VOLITION, *n.* خواہش *khāhish*, قصد *qasd*.

VOLLEY, *n.* بارش *bārish*, شلخ *shalkh*, شلیک *shalīk*.

VOLUBILITY, *n.* (of speech) زبان آوری *zabān āwarī*, فصاحت *fasāhat*.—(mutability) نا پایداری *bī karārī*, بی قراری *nā pāyadārī*.—(act of rolling round) گردش *gardish*, چرخ *charkh*.

VOLUBLE, *a.* زبان آور *zabān āwar*.—(rolling) دوارہ *darwāra*.—(unsteady) بی قرار *bī karār*.

VOLUME, *n.* جلد *jild*, جریدہ *jarīda*, دفتر *daftar*. A book of two volumes, دو جلد *kitābi du jild*.

VOLUMINOUS, *a.* بزرگ *buzurg*, مجلد *mujallad*, حجیم *hajīm*.

**VOLUNTARILY**, *ad.* با اراده *bā irāda*,  
با اختیار *khud ba khud*,  
*bā ikhtiyār*.

**VOLUNTARY**, *n., a.* مرادی *murādī*,  
اختیاری *ikhtiyārī*, ارادتی *irādatī*.

**VOLUNTEER**, *n.* آنکه خود *fidāī*,  
*ānki khud ba khud* کار می کند  
*kārī mī kunad*, سپاه اختیاری *sipāhi*  
*ikhtiyārī*, دلخواهی *dilkhāhī*.

**VOLUPTUARY**, *n.* عیاش *dyūyāsh*, شکم  
شهوت پرست *shikam parast*,  
*shahwat parast*.

**VOLUPTUOUSLY**, *ad.* با ذوق و صفا *bā*  
*zauk u siḡā*, با عیش و عشرت *bā dysh*  
*u āshrat*, با هوا و هوس *bā hawā u hawas*.

**VOLUPTUOUSNESS**, *n.* عیاشی *dyūyāshī*,  
*zauk*, هوا و هوس *hawā u hawas*.

**VOMIT**, *vt., vi.* رگ *kaya-k.*,  
*radd-k.*, استفراغ کردن *istifrāgh-k.*

**VOMIT**, *n.* استفراغ *istifrāgh*, قی *kaya*.

**VORACIOUS**, *a.* اכול *akūl*, حرصی *karīs*,  
خوار *khār*.

**VORTEX**, *n.* گرداب *warīta*, گرداب *girdāb*.

**VOTARY**, *a., n.* فرمان بردار *farmānbardār*,  
فدائی *fidāī*, متعبد *mutadbbid*.

**VOTE**, *n.* رای *kaul*, سخن *sakhun*,  
تقدیم شکر *rāi*.—(vote of thanks)  
*takdīmī shukr*.

**VOTE**, *vt., vi.* رای زدن *kaul-d.*,  
*rāy*, اجرا کردن *bar-g.*, برگزیدن *bar-g.*

**VOTER**, *n.* رای دهنده *mukhtiyār*,  
*rāyi dahanda*.

**VOUCH**, *vt., vi.* شهادت کردن *shahādat-k.*,  
عرض کردن *garwāhī-d.*, اثبات نمودن *isbāt-n.*

**VOUCHER**, *n.* شهادت نامه *shahādat nāma*.—(person)  
*zāmin*, شاهد *shāhid*.

**VOUCHSAFE**, *vt., vi.* اجازت دادن *ijā-*

*zat-d.*, بخشیدن *bakhshīdan*, ان  
فرمودن *izn-f.*

**VOW** *n.* نذر *nazr*, عهد *dhd*, قسم *kasam*,  
سوگند *saugand*.

**VOW**, *vt., vi.* عهد کردن *nazr-k.*,  
*dhd-k.*, اقرار کردن *ikrār-k.*

**VOWEL**, *n., a.* حرف علت *harfi illat*,  
حرکت *harakat*. Vowel marks, حرکات  
*harakāt*, اعراب *ayrāb*.

**VOYAGE**, *vt.* سفر دریا کردن *saḡari daryā-k.*

**VOYAGE**, *n.* سفر دریا *saḡari daryā*,  
گردش *gardish*.

**VOYAGER**, *n.* مسافر دریا *musāḡiri daryā*.

**VULGAR**, *a.* عام *ām* (*pl.* عوام).—(mean)  
*hakīr*, دزدی *danī*. The vulgar,  
عوام الناس *dawwāmā'nnds*. Vulgar  
fraction کسور عام *kusūri ām*.

**VULGARITY**, *n.* حقارت *hikārat*,  
*pastī*, ناشایستگی *nā shāistagi*.

**VULGARLY**, *ad.* عموماً *āmūman*,  
دونان *dūnāna*.

**VULTURE**, *n.* کرس *kargas*, نسر *nasr*,  
عقاب *ūkāb*.

## W.

**WADDLE**, *vi.* از طرف چنان رفتن  
*az tarf ba tarf jumbān-r.*

**WADE**, *vi., vt.* با پای رفتن *pāyāb-r.*,  
با *bā dushwārī guzar-k.*

**WAFER**, *n.* کلاج *kulāj*, تنک *tanuka*.

**WAF**, *vt., vi.* بر روی رسانیدن *ba zūdī-r.*,  
در هوا بردن *dar hawā-b.* To waft over  
a river, عبور دریا کردن *ābūri daryā-k.*  
To make a waft, اشاره کردن *ishāra-k.*

**WAF**, *n.* هوا سحر *hawā sipar*.

**WAG**, *n.* بدله باز *basla bās*, مسخره  
*maskhara*.

- WAG, *vt., vi.* جنبانیدن *jumbānidan*, حرکت دادن *harakat-d.* To wag the tail, بصبصه کردن *basbasa-k.*
- WAGE, *vt.* مبارزت *jang-k.*, جنگ کردن *jang-k.*, شرط بستن *mubārazat-k.*, مبارزت • *shart-b.*
- WAGER, *n.* ره *rahn*, شرط *shart*.
- WAGER, *vt.* شرط کردن *shart-k.*, ره *girau-b.*
- WAGES, *n., sing.* مواجب *wasifa*, وظیفه *mawājib*, علف *dlūfa*. Yearly wages, ماهانه *sālyāna*. Monthly wages, مشاخره *mūshāhara*. Daily wages, روزینه *rūzīna*, یومیه *yūmiya*.
- WAGGISH, *a.* باز *sharīr*, شریر *bazla-bāz*.
- WAGGON, *n.* عرابه *drāba*, بارکش *bārkash*.
- WAGTAIL, *n.* دم جنبان *sadwa*, دم جنبان *dum jumbān*.
- WAIL, *vt., vi.* ناله زاری کردن *zārī-k.*, ناله کردن *nāla-k.*, شکایت کردن *shikāyat-k.*
- WAIST, *n.* میان *miyān*, کمر *kamar*, وسط *wasat*.
- WAISTCOAT, *n.* نیم تنه *kurta*, کرت *nīm tana*.
- WAIT, *vt., vi.* ماندن *gnāndan*, (stay, delay) توقف کردن *bāshidan*, انتظار دیدن *tarwākuf-k.*, انتظار دیدن *dirang-k.*, منتظر شدن *intizār-k.*, ملازمت ساختن *muntazir-sh.* To wait upon, خدمت کردن *mulāzimat-s.*, ملازمت خدمت کردن *khidmat-k.* —(to visit) عزم ملاقات نمودن *dzmi mulākāt-n.*
- WAITER, *n.* خدمتکار *naukār*, ملازم *khidmatgār*, ملازم *mulāzim*.
- WAITING-ROOM, *n.* راحت گاه *rāhat gāh*.
- WAITING-WOMAN, *n.* عورت خدمتکار *kanīs*, کنیز *durat khidmatgār*.
- WAKE, *vt., vi.* بیدار کردن *bīdār-k.*, بیدار از خواب بر انگیزیدن *az khāb bar-a.* بیدار شدن *bīdār-sh.*
- WAKEFUL, *a.* بیدار *bīdār*, خواب *bī khāb*.
- WAKEFULNESS, *n.* بیداری *bīdārī*, خبرداری *hūshyārī*, بیداری *khābar dārī*.
- WALK, *vt., vi.* سیر کردن *sayr-k.*, مشی *mashī-k.*, بیرون رفتن *berūn-r.*, قدم نهادن *piyāda-r.*, گذر کردن *kadam-n.*, گزر کردن *guzar-k.*
- WALK, *n.* تفرج *sayr*, گشت *gasht*, روش *raftār*, رفتار *tafurruj*. —(gait) *rawish*.
- WALL, *n.* دیوار *dīvār*, حصار *jidār*. The walls of a town, or castle, شهر پناه *shahr panāh*, قلعه بند *kilutband*, حصار *hissār*. The top of a wall, سر دیوار *sari dīvār*. The coping of a wall, تاج دیوار *tāji dīvār*. The plastering of a wall, مرمر *muhrai dīvār*. A high wall, شه دیوار *shahdīvār*. A parapet wall, کنگره *kungura*.
- WALL, *vt.* دیوار *dīvār-s.*, دیوار *dīvār* ساختن *dīvār binā-k.*
- WALLET, *n.* جامدان *jām-dān*, زنبیل *zambīl*, خورجین *khūrjīn*, بگ *bugchha*.
- WALNUT, *n.* گردگان *girdagān*, چهار مغز *chēhār maghz*, جوز *jauz*.
- WAN, *a.* زرد فام *zard fām*, اسفر *asfar*.
- WANDER, *vi.* سیر گردیدن *gardīdan*, سیر کردن *sayr-k.*, گشت کردن *gāsht-k.* —(lose the way) گمراه شدن *gumrah-sh.*, گمراه آواره شدن *āwāra-sh.*
- WANDERER, *n.* سیر کننده *sayyār*, سرگشته *sayr kunanda*, آواره *āwāra*, سرگشته *sar gashta*.
- WANE, *n.* کاست *nake*, زوال *zarwāl*, محاق *kāst*. The wane of the moon, محاق *muhāki hilāl*.
- WANT, *vt., vi.* خواستن *khāstan*, آرزو

حاجت داشتن *ārzū-d.*—(need)  
 هجاء شدن *hājāt-d.*, *muhtāj-sh.*—  
 (to be deficient) کم شدن *kam-sh.*,  
 ناقص شدن *nākis-sh.*—(to be neces-  
 sary) درکار شدن *darkār-sh.*,  
 ضرور شدن *zarūr-sh.*

WANT, *n.* (wish) خواہش *khāhish*, غرض *gharaz*, مطلب *maṭlab*.—(need) حاجت *hājat*, احتیاج *ihṭiyāj*, نیاز *niyāz*.—  
(indigence) تنگدستی *tang dastī*,  
کدائی *gadāī*.—(deficiency) قصور *kusūr*,  
نقص *naks*.

WANTING, "a. ناقص *nākis*, کم *kam*,  
غائب *ghāyib*.

WANTON, *a.* شوخ چشم *shūkh chashm*,  
 شاد و تنگ *shahwatī*, آواره *āwāra*,  
 اوباش *aubāsh*.

WANTON, *n.* شوخي *shūkhī*, یار باز *yār-bāz*, رند *rind*.

WANTON, vi. هوا دار شدن *hawādār-sh.*,  
شديو باختن *shūkhī-n.*,  
*shīwa-b.*

WANTONLY, *ad.* با شوخي *bā shūkhī*,  
 با هواي نفاساني *bā shahwat*,  
 با هواي نرفساني *bā hawāi nafsānī*.

WANTONNESS, *n.* شوخي *shūkhī*,  
 هوس *harwas*, شهوت *shahwat*,  
 بی پروایی *bī parwāī*.

WAR, n. نبرد *kārzār*, جنگ *jang*, *nabard*, محاربت *mubārazat*, حرب *harb*, پرخاش *purkhāsh*. The terror of war, جهات *mahābati jang*. The triumph of war, ظفر *zafari jang*. The leader of the war, سالر *sālāri jang*. A holy war, جهاد *jehād*. Declaration of war, اعلان *ilāni harb*.

WAR, vi. کارزار کردن *jang-k.*, جنگ کردن *karzār-k.*, جهاد ساختن *jehād-s.*, جنگیدن *jangīdan.*

WARBLE, *vt., vi.* سرآیدان *sarāyīdan*,  
سرود کردن *sarūd-k.*, ترانه زدن *tarāna-z.*,  
نغمت برداختن *naghmat-p.*

WARBLER, *n.* سرایندہ *sarāyanda*, قرانہ  
 پرداز *tarāna pardāz*.

WARD, *vt.* دافع کردن *daft-kardan*

WARD, n. حراست *hirāsat*, حفاظت *hifāzat*.—(young person under guardianship) يتيم *yatīm*. A ward or district of a city, محله *mahalla*. The ward of lock or key, باب *zabāna*.

WARDEN, *n.* حَافِظ *wasī*, *hāfiz*,  
ناظر *nāzir*, اُمِين *umīn*, داروغہ *darūgha*.

WARDROBE, *n.* توشه خانہ *tūsha khāna*,  
بارفنده *barfanda*.  
جامہ دان *jāmadān*.

WARE, *n.* مال *māl*, متاع *matād*, جنس *jins* (pl. اجناس *asbāb*).

WAREHOUSE. اسباب خانہ *asbāb khāna*,  
 انبار خانہ *ambār khāna*, خزانہ *khazīna*.

WARFARE, *n.* حالت جنگ *hālāt-i jang*, جدال *jidāl*, نبرد *nabard*.

WARLIKE, *a.* جنگ آموز *jang āmūz*,  
 نبرد آزما *nabard āzmā*.—(belonging  
 to war) جنگی *jangī*, نبرد منسوب  
*nabard mansūb*. Warlike accoutre-  
 ments, اسلحه *aslaḥa*.

WARM, *a.* حار *hārr*, گرم *garm*. A little warm, نیم گرم *nīm garm*.—(fiery, furious), آتشی *ātashī*, تیز مزاج *tez mizāj*.—(ardent, zealous) رشکین *rashkīn*, صاحب غیرت *sāhibi ghayrat*. A warm place, گرمگاه *garm gāh*. A warm climate, گرمسیر *garmstr*. Warm water, آب گرم *ābi garm*, فاتر *fātir*. A warm bath, گرمابه *garmāba*, حمام *hammām*.

WARM, *vt., vi.* گرم کردن *garm-k.*, حار  
 کردن *hārr-k.*—(become warm) گرم  
 گرفتن *garm-g.*, قهر گرفتن *kahr-g.*

WARMLY, *ad.* حاراً *harran*, گرمانه

*garmāna*.—(angrily) با قهر *bā kahr*,  
 با غضب *bā ghasab*.—(zealously) با  
 رشک *bā rishk*, با غیرت *bā ghayrat*.  
**WARMTH**, *n.* تابش *garmī*, تابش *tābīsh*,  
 • غضب *harārat*.—(passion) غضب  
*ghazab*, قهر *kahr*.  
**WARN**, *vt.* اطلاع *khavar-d.*, خبر دادن  
*ittilā-k.*, آگاهی دادن *āgāhī-d.*,  
 پند دادن *pand-d.*, تنبیذ نمودن *tambīh-n.*.  
**WARNING**, *n.* خبر *khavar*, اطلاع *ittilād*,  
 پند *pand*, عبرت *ibrat*, نصیحت *nasihat*.  
**WARP**, *n.* تار *tār*.  
**WARP**, *vt.* (bend) کج شدن *kaj-sh.*,  
 خمیدن *khamīdan*, پیچیدن *pechīdan*.  
**WARRANT**, *n.* سند *sanad*, فرمان *farmān*,  
 پروانه *parwāna*, حکم نامه *hukm nāma*,  
 دستک *dustak*.  
**WARRANT**, *vt.* (authorize) استقلال دادن  
*istiklāl-d.*, اختیار دادن *ikhhtiyār-d.*.—  
 (exempt, secure) برات دادن *barāt-d.*,  
 تصدیق *muāf-k.*.—(prove) معاف کردن  
 دلالت و اثبات نمودن *tasdik-s.*, ساختن  
*dalālat u īsbāt-n.*.  
**WARRANTABLE**, *a.* جایز *jāiz*, روا *rawā*,  
 لازم *lāzim*, شایسته *shāyista*.  
**WARRANTABLENESS**, *n.* راستی *rāstī*,  
 شایستگی *shāyistagi*, شریعت *sharīat*.  
**WARRIOR**, *n.* جنگی *bahādūr*, پهلوان  
*jangī*, غازی *ghāzī*, نبرد آزما *nabard*  
*āsmā*, پهلوان *pahlwān*, دلور *dilāwar*.  
**WART**, *n.* خال *tūtūl*, توتول *khāl*.  
**WARY**, *a.* دوراندیش *hūshyār*,  
 دُر اندیش *dūr andīsh*, اهل بصیرت *ahli basīrat*.  
**WASH**, *vt., vi.* غسل کردن *shustan*,  
 رنگ کردن *rang-k.*, 2. (colour) رنگین  
 ساختن *rangīn-s.*.  
**WASH**, *n.* سپید آب *ābi rang*, غسل  
*suped āb*, غسل *ghusul*.  
**WASHER**, *n.* کاسه شوینده *shūyanda*,  
 کاسه *gāsur*, کاسه *kassār*.

**WASP**, *n.* زنبور *zambūr*.  
**WASTE**, *vt., vi.* (make less) کاستن *kāstan*,  
 کم کردن *kam-k.*.—(consume unneces-  
 sarily) بیجا خرج کردن *bijā kharch-k.*,  
 اتلاف کردن *isrāf-k.*, اسراف کردن  
*k.*, ضایع کردن *zāf-k.*.  
**WASTE**, *a.* خراب *wayrān*, ویران *khārāb*.  
**WASTE**, *n.* (consumption) اسرار *isrār*,  
 نقص *naks.*.—(unnecessary expenditure)  
 اسراف *isrāf*, بیجا *kharchi bijā*,  
 —(desolate place) ویرانه *wayrāna*,  
 بیابان *biyābān*.  
**WATCH**, *vt., vi.* دیدار شدن *bīdār-sh.*  
 —(observe) نگاه داشتن *nigāh-d.*,  
 نگهبانی *nazar-d.*, (keep guard) داشتن  
 پاسبانی کردن *nigāhbānī-k.*,  
 پاسبانی *pās bānī-k.*.  
**WATCH**, *n.* ساعت *sādt.*.—(period of  
 three hours) پاس *pās.*.—(turn of watch-  
 ing) نوبت *naubāt*.  
**WATCHFUL**, *a.* بیدار *bīdār*,  
 هوشیار *hūshyār*, متوسل *mutarassid*.  
**WATCHFULLY**, *ad.* دیدارانه *bīdārāna*,  
 احتیاط کنان *ihtiyāt kunān*.  
**WATCHFULNESS**, *n.* بیداری *bīdārī*,  
 احتیاط *ihtiyāt*, هوشیاری *hūshyārī*.  
**WATCHMAN**, *n.* پاسبان *pāsbān*,  
 حارس *hāris*, نگهبان *nigāhbān*.  
**WATER**, *n.* آب *āb*, ماء *mā*. Running  
 water, آب جاری *ābi rawān*,  
 آب استاده *māi jāri*. Stagnant water,  
 آب جامد *māi jāmd.* Pure  
 or clear water, آب صاف *ābi sāf*,  
 آب زلال *ābi zulāl*. Fresh or sweet  
 water, آب شیرین *ābi shīrīn*. Dirty  
 or muddy water, آب ملوث *ābi*  
*mulawwas*. چرکاب *chirkāb*. Rose-  
 water, گلآب *gulāb*. Salt-water, شور  
 آب *shūrāb*, تلخآب *talkhāb*. To draw water,  
 آب کشیدن *āb kashīdan*. Cold water,



آب سرد *ābi sard*. Warm water, گرم آب *ābi garm*. To pour out water, آب آشار *āb rikhtan*. A water-fall, آبشار *ābsār*, آبشيب *ābsheb*. A water-mill, آب دولاب *dulāb*, آب آسياب *āsiyāi āb*. A water-wheel, چرخاب *charkhāb*, A water-closet, جاي ضرور *jāya zarūr*. A water-fowl, مرغ آبي *murgh ābi*. A water-lily, نيلوفر *nilūfar*. A waterman, سقا *sakkā*, ماء *māllāh*. A water-carrier, آبکش *ābkash*. A water-melon, تربوز *tarbūz*, هندوانه *hindwāna*. A water-work, کارخانه آب *kārkhānai āb*. A spring of water, چشمه *chashma*, نهر *nahr*. 2. (urine) بول *baul*, ادرار *idrār*. 3. (lustre) آب *āb*, جوهر *jauhar*.

WATER, *vt., vi.* آب پاشيدن *āb-pāshidan*, تر کردن *tar-k.*, پيشاب کردن *peshāb-k.*, شاشيدن *shāshidan*.

WATERY, *a.* آبدار *ābdār*, سيراب *sirāb*, ماء منسوب *māi mānsūb*, رقيق *rakik*.—(insipid) بي مزه *bī maza*. Watery-coloured, آبگين *ābgīn*.

WAVE, *n.* موج *mauj* (pl. امواج), لطمه *latma*. The dashing of the waves, تلاطم *talātami amwāj*.

WAVE, *vt., vi.* اشارت کردن *ishārat-k.*—(play loosely) زدن *ālāmat-z.*—(put off for a time) جنبیدن *jumbidan*. در طرف کردن *pas-a.*, موقوف کردن *maukūf-k.*

WAVER, *vi.* بي قرار شدن *bī karār-sh.*, تردد نمودن *iztirāb-d.*, اضطراب داشتن *taraddud-n.*, پس و پيش کردن *pas u pesh-k.*

WAVERING, *a.* متردد *bī karār*, نا ثابت *dū dīl*, ناپايد *nā sābit*.

WAVING; WAVY, *a.* موعج *muta-mawwuj*, موج زن *mauj zan*.

WAX, *n.* موم *mūm*, شمع *shamt*. A wax candle, شمع موم *shamt mūm*. A candle of camphorated wax, شمع کافوري *shamt kāfūrī*.

WAX, *vt., vi.* از موم ماليدن *az mūm-m.* (join with wax) موم پيوستن *bā mūm-p.*—(grow, increase) افزودن *afzūdan*, ترقی کردن *tarakkī-k.*

WAY, *n.* راه *rāh*, طريق *tarik*, سبيل *sabīl*. 2. (method, manner) طريق *tarik*, دستور *dastūr*, وجه *wajh*, منوال *minwāl*, صورت *sūrat*, طرح *tark*. A high way, شاهزاد *shāhrāh*, شارع *tarīki ām*, راه *shārt*. A narrow or difficult way, راه تنگ *rāhi tang*, راه دشوار *rāhi dushwār*. To direct into the right way, راه نمودن *rāh-n.*, دلالت کردن *dalālat-k.*—(guide) ارشاد کردن *hidāyat-k.*, بحسب الشرع *irshād-k.* In a lawful way, راه دور *bahasbu'l sharr*. A long way off *dūrādūr*, بعيد *baīd*. A way mark, راهنما *rāhnumā*, علامت *dlāmat*. By way of recreation, از دراي تفرج *az bakāya tafarruj*, Which way? چگونه *chigūnā*, چون *ckūn*, کجا *kujā*. By this way, از اين راه *as in rāh*, از اين طريق *az in tarik*. Every way, هر جانب *baḥar jānīb*, هر حال *baḥar hāl*. Out of the way, بي راه *bī rāh*. By the way, در سبيل *ba rāh*, در سبيل *dar sabīl*. To be in the way, مانع شدن *mānt-sh.*, اعتراض نمودن *itirāz-n.* To give way, راه دادن *rāh-d.*, باز آمدن *bāz-i.*—(fall back) دور باش *dūr bāsh*. To lead the way, پيش رفتن *pesh-r.* Half-way, راه نيم *nimrāh*. Ways, راهها *rāhā*, سموت *sumūt*, (pl. of سموت).

WAYFARER, *n.* راهرو *rāhrau*, سالک *sālik*.

WAYLAY, vt. کمین ساختن *kumīn-s.*,  
راه زدن *rāh-z.*

WAYWARD, a. گردنکش *sarkash*,  
*gardan kash*, فاسد خودرایی *khudrāi*,  
فاسد *fāsid.*

WE, pron. ما *mā*, مایان *māyān.*

WEAK, a. ناتوان *nātawān*, کمزور *kamzūr*,  
در مازده سست *sust*, ضعیف *zaiḥ*,  
*mānda*, عاجز *ājiz*. Weak in mind,  
ضعیف العقل *zaiḥu'l dkl.* Weak argu-  
ments, واهییه *mukaddamāti*  
*wāḥīya*, حجت سست *hujjati sust.*  
Weak in faith, ضعیف الایمان *zaiḥu'l*  
*īmān.*

WEAKEN, vt. کمزور کردن *kamzūr-k.*,  
بی قوت کردن *zaiḥ-s.*, ضعیف ساختن  
*bī kuwat-k.*, سست اندام کردن  
*sust andām-k.*

WEAKLY, ad. به قوت ضعیف *zaiḥan*,  
بلا قوت *bilā kuwat.*

WEAKNESS, n. کمزوری *kamzūrī*,  
ضعیف *zaiḥ*, ناتوانی *nātawāni*,  
ضعف *zaiḥ*, ضعف العقل *zaiḥu'l dkl.*  
Weakness of sight, خفشی *khafsh*,  
سمادیر *samādīr.*

WEALTH, n. دولت *daulat*, مال *māl*,  
غنا *ghanā*, کثرت المال *kasratu'l māl*,  
نعمت *nadmat*. Hereditary wealth,  
مال موروث *māli maurūs.*

WEALTHILY, ad. دولتمندانه *daulatman-*  
*dāna*, مالدارانه *māldārāna.*

WEALTHY, a. دولتمند *daulatmand*,  
تونگر *tawangar*, مالدار *māldār*,  
غنی *ghanī.*

WEAPON, n. آلات *ālat.* (pl. آلات),  
اوزار *auzār.* (pl. اسلح *salāḥ.*)

WEAR, vt., vi. فرسودن *farsūdān*,  
سحق کردن *sahk-k.* To wear down,  
پاشیدن *pāsidān.*—(to have the appearance),  
روی نمودن *sūrat-n.*, صورت نمودن *rūi-n.*

—(put on) پوشیدن *pushīdan*, لباس  
نمودن *lābs-n.*

WEAR, n. پوشش *libās*, پوش *pushish.*

WEARINESS, n. ماندگی *māndagi*,  
تعب *taḥb.*

WEARISOME, a. تعب انگیز *taḥb angīz*,  
مشکل *mushkil.*

WEARY; WEARIED, a. مانده *mānda*,  
افکار خسته *afgār*, خسته *khasta.*

WEARY, vt. مانده کردن *mānda-k.*,  
خسته کردن *taḥb-d.*, خسته کردن  
*khasta-k.*, عاجز ساختن *ājiz-s.*, ملول  
نمودن *malūl-n.*

WEASEL, n. راسو *rāsū*, ورغ *wargh.*

WEATHER, n. آب و هوا *hawā*, هوا *abu*  
*hawā.*—(season) موسم *mausam.* هنگام  
*hangām.* Open or serene weather,  
خوش هوا *kushāda hawā*, کشاده هوا  
*khush hawā*. Moderate weather, هوای  
خنک *hawāi tīdāl*, اعتدال  
*hawāi khunuk*. Cloudy weather, سنبیل  
*sumbūl hawā*. Fair weather, هوای  
*hawāi khūb*. Bad weather, هوای بد  
*hawāi bad*. Seasonableness of  
weather, موافقت هوا *muwāfakati hawā*.  
Cold weather, سرما *sarmā*, زمستان  
*zamistān*. Hot weather, گرما *garmā*,  
تابستان *tābistān.*

WEATHER, vt. احوال کردن (endure)  
*ihimāl-k.*, صبر داشتن *sabr-d.* To  
weather a storm, مخاطره سلامت  
*badd az mukhātara salāmat-y.* یافتن

WEATHER-COCK, n. باد نما *bād numā.*

WEAVE, vt., vi. بافتن *bāftan*, نسج  
کردن *nasj-k.*

WEAVER, n. بافنده *bāfanda*, جوله  
*jūlahā*, نساج *nassāj*. A weaver's shop,  
منسج *mansaj*. The weaving art,  
نساجت *nisājat*. A weaver's treadle,

پاچال *pāchāl*. A weaver's shuttle.  
اوربا مات *mākū*. A weaver of mats.  
*būryā bāf*.

WEB, *n.* (cloth) کاربوس *karbūsa*, پارچه *pāreha*. A web in the eye, ظفر چشم *zufri chashm*, پردہ *pardah*. A spider's web, پردہ عنکبوت *pardai ānkabūt*.

WED, *vt., vi.* ازدواج *nikāh-k.*, نکاح کردن *izdawāj-k.*, عروسی کردن *ārūsī-k.*, عقد نکاح بستن *ākli nikāh-b.*

WEDDING, *n.* عروس *ārūs*, نکاح *nikāh*.

WEDGE, *n.* فانه *fāna*, پانه *pāna*.

WEDGE, *vt.* از فانه *az fāna-sh.* شکستن.

WEDLOCK, *n.* نکاح *nikāh*, عروسی *ārūsī*.

WEDNESDAY, *n.* چهارشنبه *chehār shamba*, یوم الاربعه *yaumū'l arbā*.

WEED, *n.* کاهر *kāhi*, ناکاره *khas*, خس *nā kāra*.

WEED, *vt.* در کردن *khas bar-k.* خس.

WEEK, *n.* هفته *hafta*, اسبوع *usbūd*.

WEEKLY, *a.* هر هفته *har hafta*, اسبوع *kull usbūd*. Once a week, یکبار در هفته *dar hafta yakbār*.

WEEP, *vt., vi.* گریه کردن *girīstan*, گریه *girya-k.* زاریدن *zārīdan*, نالیدن *nālīdan*.

WEeping, *a.* اشک ریزان *giriyān*, گریان *ashk rīzān*, زاری *zārī*.

WEIGH, *vt., vi.* وزن *sanjīdan*, سنجیدن *wazn-s.*—(examine in mind) اندیشیدن *ba khātir-s.*, باخاطر سنجیدن *andīshīdan.*—(to be of importance) مهم و لازم شد. *mukimm u lāzim-sh.*

To weigh anchor, لانگر برداشتن *langar-b.* To cause to weigh, سنجانیدن *san-jānīdan*. To weigh exactly, درست کردن *durust āyār-k.* عیار

WEIGHT, *n.* وزن *wazn* (*pl.* اوزان), سنج *sanj*, ثقل *sikl*. Of the same weight, هموزن *hamwazn*, همسنگ *ham sang*.

Standard weight, عیار تمام *dyāri tamām*, عیار مستقیم *dyāri mustakīm*.

2. (gravity, heaviness) گرانی *girānī*, ثقل *sikl*. 3. (authority, importance) برض و وقار *manish*, منش *kudrat*, قدرت *īrz u wikār*.

WEIGHTINESS, *n.* سنگینی *sangīnī*, قوت *kuwat*, گرانی *girānī*.

WEIGHTY, *a.* سنگین *sangīn*, گران *girān*, ثقیل *sakīl*.

WELCOME, *n.* خیر دعا *tahnīyat*, تبرکات *khayr duā*, مرحبا *marhabā*.

WELCOME, *a.* مقبول *pasand*, پسند *makbūl*, خوش آمدی *khūsh āmadī*, مرحبا *marahban*.

WELCOME, *vt.* مرحبا کردن *marhabā-k.*, خیر *mubārakbād-g.*, مبارک باد گفتن *khayr duā-g.* To be welcome, تبرکات یافتن *khūsh-ā.*, خوش آمدن *tahnīyat-y.*

WELFARE, *n.* خیریت *bahbūdī*, بهبودی *khayriyat*, سعادت *saādat*, ترقی *tarakkī*, بر خورداري *bakhtiyārī*, *bar khurdārī*.

WELL, *n.* چاه *chāh*, چاه *chah*, بئر *bīr*. To dig a well, چاه کردن *chāh-k.*

WELL, *a., ad.* خوش *khūsh*, باخیر *ba khayr*, تندرست *tandurust*, نیک *nek*, محفوظ *mahfūz*, سلامت *salāmat*. To be well, خوش حال شدن *khūsh hāl-sh.*, داشتن منفعت *munfat-d.*—(recover from sickness), شفا یافتن *shifā-y.* Very well, بسیار خوب *bisyar khūb*.

WELL, *ad.* درست *durust*, صحیح *sahīh*, بخوبی *bā wajai'ihāsān*, احسان *ba khūbī*. To behave well, نیک کار کردن *nek kār-k.*, To think well, خیر *khayr andīsh-sh.* Well and ill, خیر و شر *khayr u sharr*. Well

nigh, نزدیک *an karīb*, نزدیک *nāzīk*.

As well as, همچنانکه *hamchūnānki*,

چنان *chunām*.

WELL-BEING, *n.* بودی *bahbūdi*, نیک

• نیک *nek bahktī*, خیریت *khayriyat*.

WELL-BORN, *a.* پاک نژاد *pāk nizād*,

نیک اصل *nek asl*.

WELL-BRED, *a.* خوش خلق *khush*

*khulk*, خوش خصال *khush khisāl*.

WELL-DONE, *interj.* شایاش *shālish*,

واہ واہ *wāh wāh*, مرحبا *marhabā*.

WELL-FAVoured, *a.* حسن *husn*,

مقبول *makbūl*.

WELL-WISHER, *n.* خواه *khayr khāh*,

نیک خواه *nek khāh*.

WELT, *n.* ز *zah*, طراز *tirās*.

WELTER, *vi.* غلطیدن *ghaltīdan*.

WENCH, *n.* کدیز *jārīya*, جاری *kanīzak*.

WEST, *n.* مغرب *maghrīb*, غروب *ghurūb*.

WESTERN, *a.* غربی *ghurbī*, مغربی *maghrībī*.

WESTWARD, *ad.* بسوی غروب *ūa sūi*

*ghurūb*.

WET, *a.* تر *tar*, آبدار *ābdār*, نم *nām*.

WET; WETNESS, *n.* تری *tarī*, رطوبت *rutūbat*.

WET, *vt.* تر کردن *tar-k*, نم کردن *nam-k*.

WETHER, *n.* قوچه *kūchi ākhta*.

WHALE, *n.* نهنگ *nahang*.

WHARF, *n.* بندرگاه *farūdghāh*, بندرگاه *bandar gāh*, فرضه *furza*.

WHARFAGE, *n.* اجرت بندرگاه *ujrati*

*bandar gāh*.

WHAT, *pron.* چه *chi*, کدام *kudām*, آنکس *ānks*, کی *ki*, چه *chi*. Of what sort,

از چه قسم *as chi kism*. What is it?

چیست *chist*. In what place, کجا *kujā*.

WHATEVER, *pron.* هرچه *harchi*, هرانچه *harānchi*.

WHEAT, *n.* گندم *gandum*, ورنه *warnā*

حظ *hintā*.—(boiled) کشکک *kashkak*.

Of the colour of wheat, گندم گون *gandumgūn*. A seller of wheat, حنط *hannāt*, گندم فروش *gandum farūsh*.

WHEEDLE, *vt.* شیرین زبانی گفتن *shīrīn*

*sabānī-g*, نوازش کردن *nawāzish-k*.

WHEEL, *n.* چرخ *charkh*, گردون *gardūn*.

A spinning wheel, چرخ *charkha*. A

mill-wheel, چرخ آسیا *charkhi āsyā*.

A wheel for raising water, دولاب *dūlāb*.

The wheel of fortune, چرخ دوار *charkhi dawwār*.

WHEEL, *vt., vi.* گردیدن *gardīdan*, دور

گردش کردن *gardish-k*.

—(cause to turn round) گردانیدن *gardānīdan*. To move on wheels,

چرخ بالایی *bālāi charkh-r*. A

wheeled carriage, عرب *araba*, گردون *gardūn*.

WHEELER; WHEELWRIGHT, *n.* عربگر *araba gar*, چرخ کار *charkh kār*, چرخ زن *charkh zan*.

WHELP, *n.* بچه *bacha*, طوله *tūla*.

WHEN, *ad.* چون *chūn*, وقتی *waktiki*,

آن زمان *ān zamān*.—(after the time

that) *bād az zamānīki*, پس از آن که *pas az ānki*.—(at what

time?) *kaya*, وقت *kudām* *wakt*, چه وقت *chi wakt*.

WHENCE, *ad.* (from what place) از کجا *as kujā*, از چه طرف *as chi tarf*.—(from

what person) از کدام *as kudām*.—

(from what cause) از چه سبب *as chi*

*sabab*.—(consequently) از آن سبب *azān*

*sabab*, لاجرم *lājaram*.

WHENEVER, *conj.* هرگاه *har gāh ki*,

هر بار *har bār*, چون *chūn*.

WHERE, *ad.* کجا *kujā*, کجا *bachī gāh*,

چه محل *chi mahl*, کدام جا *kudām jā*.

- Everywhere, هر طرف *hama jā*, جا *har turaf*. Nowhere, هیچ جا *hich jā*.
- WHEREABOUT, *n.* مقام *mukām*, جا *jā*.
- WHEREABOUT, *ad.* از کدام طرف *kujā*, از *az kudām taraf*.
- WHEREAS, *conj.* از آنجا که *chūn*, *azānjāki*, لکن *likin*.—(on the contrary) بر عکس *bar dks*.
- WHEREAT, *ad.* در آن *barān*, از آن *azān*.
- WHEREBY, *ad.* از آن *azān*, تا *tā*, بهیچ *bachi sabab*.
- WHEREFORE, *ad.* از آن جهت *azān jahat*, چرا *az barāyi ān*, برای آن *chirā*, برای چه *barāyi chi*.
- WHEREIN, *ad.* در اینجا *bachi*, در آنجا *dar injā*.
- WHEREOF, *ad.* از که *az ki*, از چه *az chi*, از کدام *az kudām*.
- WHEREON, *ad.* بعد از آن *bar ān*, در آن *baād az ān*.
- WHEREVER, *ad.* هر جا که *har jā ki*, هر کجا *har kujā*.
- WHEREWITH, *ad.* با کدام *bā ki*, با که *bā kudām*.
- WHERRY, *n.* کشتی خورد *maḍbar*, کشتی *kishti i khurd*.
- WHET, *vt.* سنگ سای *tes-k*, تیز کردن *sang sāi-k*, با بخشم آوردن *ba khashm-ā*.
- WHET, *n.* تدریب *tadrīb*, تهدید *tahdīd*.
- WHETHER, *pron., conj.* یا این یا آن *bā in yā ān*, کدام یک *kudām yak*. Whether or not, خواه بخواد *khāh na khāh*. Whether true or false, خواه راست *khāh rāst khāh darūgh*.
- WHETSTONE, *n.* سنگ نسان *sangi fiān*, حجر المصن *hajar u'l misann*.
- WHEY, *n.* ما لبن شیر *āb shēr*, ما لبن *mā'u'l jubn*.
- WHICH, *pron.* چه *chi*, که *ki*. That which, آنچه *ānchi*, آنکه *ān ki*. Till which time, آنکه تا *tā ānki*. Which? کدام *kudām*. From which? از کدام *az kudām*. In which? در کدام *dar kudām*. Whichsoever, هر کدام *har kudāfi*.
- WHILE, *ad., n.* مدتی *muddati*, زمانی *zamāni*. A long while, مدت مدید *muddati madīd*. Some while, مدت *muddati chand*. A little while, چند *muddati kalīl*. A little while ago, اندک پیش از این *andak pesh azīn*. Whilst, مادام *mādam*, تا که *tāki*, وقتی که *waktiki*. In the mean while, در اثنای وقت *dar asnāi wakt*.
- WHIM, *n.* خیال *khīyāl*, وهم *wahm*.
- WHIMSICAL, *a.* خیالی *khīyālī*, وهمی *wahmī*.
- WHINE, *vi.* فالیدن *nālīdan*, زاری کردن *zarī-k*.
- WHIP, *vt., vi.* تازیانه زدن *tāziyāna-z*, شلاق زدن *shallāk-z*.
- WHIP, *n.* تازیانه *tāziyāna*, شلاق *shallāk*, چابک *chābuk*, قهقهه *kathchī*.
- WHIRL, *vt., vi.* گردیدن *gardīdan*, تدویم *tadwīm-k*, گردانیدن *gardānīdan*.
- WHIRL, *n.* گردش *gardīsh*, دور *daur*.
- WHIRLPOOL, *n.* گرداب *gardāb*, ورت *warta*, غرقاب *gharkāb*.
- WHIRLWIND, *n.* گرد باد *gird bād*, باد گرد *bād gird*.
- WHISKER, *n.* شارب *shārib*, بروت *barūt*.
- WHISPER, *vt., vi.* گفتن *ba āhistagi-g*, سرگوشی کردن *sar gūshī-k*, زیر لب گفتن *stri lab-g*.
- WHISPER; WHISPERING, *n.* سخن *sakhun*, سرگوشی *sargūshī*, آهسته *āhista*.
- WHISPERER, *n.* سخن آهسته گو *sakhun āhista gū*, نمام *namām*.

WHISTLE, *vt., vi.* سفیدن *suftidan*,  
صغیر زدن *safir-z.*

WHISTLE, *n.* سفار *sufār*, صغیر *safir*.

WHITE, *a.* سفید *safid*, سپید *sapid*.

ابيض *abyaz*. The white of the eye,

سپیدی چشم *sapidī i chashm*. The

white of an egg, البیض *bayāzu'l*

*bayza*, خایه *sapidī khāya*. Very

white, سفید بسیار *bisayār sapid*. Pure

white, ناصع البیاض *nāstu'l bayāz*.

White thorn, خار سپید *khāri sapid*.

WHITE-ANT, *n.* مورچه سفید *mūrcha*  
*safid*, دیوکت *diyvak*.

WHITE-LEAD, *n.* اسپیداج *sapida*,  
*isfidāz*.

WHITEN, *vt., vi.* سپید کردن *sapid-k.*,  
تیس ساختن *tabyiz-s.*

WHITENESS, *n.* سپیدی *sapidī*, بیاض  
*bayāz*, سفید شو *safid āb*,  
*safid shu*.

WHITHER, *ad.* کجا *kujā*, آنجا *ānjā*, *ki*.

WHITISH, *a.* سفید فام *sapid fām*,  
سفید گون *sapid gūn*.

WHITLOW, *n.* دردِ داخن *dardi nākhūn*,  
داخن *dākhis*.

WHO, *pron., inter.* کی *ki*. He who,  
کیست *ānki* کدام *kudām kas*,  
*kist*. Who came. کی آمد *ki āmad*.

Whoever, هر که *harkī*, هرانکه *harānki*.

WHOLE, *a.* مسلم *musallam*, بی عیب  
*bī dyb*, صحیح *sahih*, درست *durust*,  
کامل *kāmil*, جمله *jumla*.

WHOLE, *n.* جمله *jumla*, تمام *tamām*,  
همه *hama*, جمیع *jamīd*. Upon the  
whole. فی الجمله *fī l-jumla*, القصه *alkissa*,  
مغرض *hāsili kalām*, الغرض *algharaz*.

WHOLESOME, *a.* موافق *muwāfak*, سالم  
*salim*, نافع *nāfi*. —(as food) خوشگوار  
*khūsh guwār*. A wholesome beverage,

شربت خوشگوار *sharbatī khūsh guwār*.

Wholesome air, هوای موافق *harvāi*  
*muwāfak*.

WHOLESOMELY, *ad.* خوشگوارانه *khūsh*  
*guwārāna*, سازگارانه *sāz gārāna*.

WHOLESOMENESS, *n.* موافقت *muwā-*  
*fakat*, خوشگواری *khūsh guwārī*.

WHOLLY, *ad.* بالکلیه *bi'lkulliya*, کاملاً  
*kāmilan*, تماماً *tamāman*, بالتمام  
*bi't tamām*.

WHOM, *pron.* کی *ba ki*, کرا *kiru*.

WHOMSOEVER, *pron.* هر کرا *hur kirā*,  
هر کس را *har kasrā*.

WHOOOP, *vi.* غوغا کردن *ghaughā-k.*,  
غوغو کردن *gharw-k*.

WHORE, *n.* روسپی *rūspi*, فاحشه *fāhisha*,  
قحبه *kahba*.

WHORE, *vi.* زنا کردن *zanā-k.*, رفتن  
*ba harām-r*.

WHOREDOM, *n.* زناکاری *zanākārī*, فعل  
شذیعه *fatli shanīd*.

WHOREMONGER, WHOREMASTER, *n.*  
زناکار *zanākār*, روسپی پاره *rūspi pāra*.

WHORISH, *a.* شہوت پرست *shawat*  
*parast*, زناکار *zinā kār*.

WHOSE, *pron.* کرا *kirā*, آنکی *ānki*,  
ازکی *azki*.

WHOSOEVER, *pron.* هر که *harkī*, هرانکه  
*harānki*, هر کدام *har kudām*.

WHY, *ad.* چرا *chirā*, برای چه *barāyachi*,  
بچه سبب *bachī sabab*, Why? چه  
معنی *chī madnī*.

WICK, *n.* پلیته *fatila*, پلیته *palita*.

WICKED, *a.* بدکار *badkār*, زبون *zabūn*,  
بد عمل *bad amal*, مفسد *mufsid*.

WICKEDLY, *ad.* بدکارانه *badkārāna*,  
فاسقانه *fāsikāna*, با شرارت *ba shararat*.

WICKEDNESS, *n.* بدی *badī*, فساد *fasad*,  
بد عملی *kabāhat*, قباحیت *bad amalī*,  
بد ذاتی *badzātī*.

WICKET, *n.* بابچه *bābchi*, درِ چوبه *darichi*.

WIDE, *a., ad.* عریض *dris*, پهنا *pahnā*, کشاده *kushāda*, واسع *wās*.—(deviating) دور *dūr*, بعید *baīd*.

WIDELY, *ad.* عریضاً *wāsīdān*, درازان *drīzan*, پهناورانه *dūrāna*, بیدانه *baīdan*.

WIDEN, *vt.* پهنا کردن *dris-k.*, عریض کردن *pahnā-k.*, کشاده *kushāda-k.*, فراخ کردن *farākh-k.*.

WIDENESS, *n.* وسعت *wusdt*, پهنا *pahnā*.

WIDOW, *n.* بی شوهر *bīwa*, بیوه *bī*, *shuhar*. To become a widow, بیوه گشتن *bīwa-g.*

WIDOWER, *n.* ارمل *bī sūja*, بی زوجه *armal*.

WIDTH, *n.* کشادگی *dris*, عرض *pahn*, وسعت *kushādagi*, *wusdt*.

WIELD, *vt.* خطر کردن *giriftan*, گرفتن *khatar-k.*, تصرف نمودن *bar-k.*, در کشیدن *tasarruf-n.* To wield a sword, تیغ افشان کردن *tegh afshān-k.* To wield a sceptre, سلطنت کردن *salṭanat-k.*

WIELDY, *a.* نا ثقیل *nā sakīl*, نا گران *nā girān*.

WIFE, *n.* عورت *sūja*, زن *zan*, دُرات *durat*. To take a wife, نکاح کردن *nikāh-k.*, تازو ج ساختن *tazarwuj-s.*

WILD, *a.* جنگلی *wahshī*, وحشی *janglī*, دشتی *dashtī*.—(desert) ویران *wayrān*, خالی *khālī*, دشتی *dashtī*.—(uncivilized) نادان *bī adab*, بی ادب *nādān*, بی نظم *nā shīnās*.—(irregular) بی قرار *bī karār*, بی ثبات *bī sibāt*.—(licentious) سرکش *sarkash*, گردنکشی *gardan kash*.—(imaginary) خیالی *khīyālī*, بی معنی *wahmī*, وهمی *madnī*. A wild beast, وحش *wahash*, (سباع *sabt*, (وحش *pl.*).

WILD; WILDERNESS, *n.* صحرا *sahrā*,

ویران *wīrāna*, وحشت *wahshat*, بیابان *bayābān*.

WILDLY, *ad.* با وحشت *bā wahshat*, به زراعت *bā ramīdagī*, به ویرانگی *bā wīrānagi*, به تربیت *bī tarbiyat*, به بی معنی *bī madnī*, به غافلانه *ghāflāna*.

WILDNESS, *n.* وحشیت *(fierceness)* *wahshīyat*, درشتی *durushtī*.—(uncultivated state) بی آبادی *bī ābādī*.—(disorder of mind) اضطراب *istarāb*, سرگردانی *sar gardānī*.—(inconstancy) بی قراری *bī karārī*.

WILE, *n.* حیل *hīla*, مکر *makr*, فریب *farīb*.

WILFUL, *a.* سرکش *sarkash*, عناد *ʿnād*, سر خود *khud sar*.

WILFULLY, *ad.* سرکشانه *sarkashāna*, به خود سری *bā khud sarī*.—(by design) قصداً *dida u dāništa*, *kasdan*.

WILL, *n.* مرضی *marzī*, اراده *irāda*, آرزو *ārzū*, خواهش *khāhish*, مقصود *makoūd*, امر *murād*, کام *kām*.—(command) اختیار *ikhtiyār*, قاهر *kābū*. The divine will, قضا *razāi hakk*, رضای حق *karāʿilla*. Good-will, خیر خواهی *khayr khāhī*, مهربانی *maharbānī*.—(right intention) راستی *raštī*. Free will, حسن ارادت *husni irādat*. Ill will, بد خواهی *bad khāhī*. A will, وصیت *wasīyat* (*pl.* وصایا).

WILL, *vt., vi.* آرزو کردن *ārzū-k.*, خواستن *khāstan*.—(command) فرمان دادن *farmādan*, حکم نمودن *hukm-n.*—(bequeath) وصیت کردن *wasīyat-k.*

WILLING, *a.* خوشی *rāzī*, راضی *khushī*, راجب *rāghīb*, آرزومند *ārzūmand*.

WILLINGLY, *ad.* اختیارانه *ikhtiyārāna*, بد دل و جان *bā dīl u jān*, اراده

- WILLINGNESS, *n.* رجا مندی *razāmāndī*, خواهی *khāhish*, آرزومندی *arzūmandī*.
- WILLOW, *n.* بید *bīd*, عرب *ārb*.
- WILY, *a.* حیلہ باز *hīla bāz*, مکار *makkār*.
- WIN, *vt., vi.* غالب شدی *ghālib-sh.*, کالہ *kalā*, مایت دادی *ghalaba-y.*—(at chess) مات دادی *māt-d.*—(at cards) خلال دادن *khilāl-d.*
- WIND, *n.* باد *bād*, هوا *hawā*, ریح *rih*.  
A violent wind, شدید باد *bādi shadīd*.  
A gentle wind, باد تند *bādi tund*.  
A favourable wind, باد نسیم *bādi nasīm*.  
A favourable wind, باد موافق *bādi muwāfak*.  
A contrary wind, باد مخالف *bādi mukhālif*.  
A blast of wind, نفخت *naflhat*.  
To blow as the wind, وزیدن *wasīdan*.  
Hot wind, باد گرم *bād-garm*.  
Cold wind, باد سرد *bādi sard*.  
Wind from the stomach, زرد *zart*.
- WIND, *vt., vi.* تافتن *tāftan*, پیچیدن *pechīdan*—(with a wheel) گردیدن *girdīdan*—(turn round) رستان *ristan*.  
To wind as a river, دوران شدن *daurān-sh.*  
To wind as a river, پیچیدن *pechīdan*.  
To wind a horn, گردیدن *girdīdan*.  
To wind up a watch, بوق زدن *būk-z.*, نقیر زدن *nakīr-z.*, To wind up a watch, کلید دادن *kalīd-d.*, کوک کردن *kūk-k.*
- WINDFALL, *n.* سود ناگهانی *sūdi nāghāna*, خدا داد *khudā-dād*.
- WINDINESS, *n.* شدت باد *shiddati bād*, نفخ *naflkh*.
- WINDLASS, *n.* منجذبتی *manjanīk*, گردن *gardūn*.
- WINDMILL, *n.* آسیاب باد *āsyaī bād*.
- WINDOW, *n.* درِ بچه *darīcha*, کُرنه *ghurfa*, روزن *rauzan*.
- WINDPIPE, *n.* نای گلو *nāya galū*, حلقوم *halkūm*.
- WINDWARD, *ad.* با دِ سوی *ba sūi bād*.
- WINDY, *a.* هوادار *hawādār*, باددار *bād dār*.
- WINE, *n.* شراب *sharāb*, مایه *mayā*, باده *bādah*, خمر *khamr*.  
Pure wine, شراب *sharāb*.  
Cherry-wine, شراب ناب *sharābi nāb*.  
Date-wine, شراب طابت *tābat*.  
Honey-wine, مایه *makadiy*.  
Wine made from barley, اخسوم *akhsoma*.  
A drinker of wine, باده نوش *bāda nūsh*.  
Overcome with wine, شراب پرست *sharāb parast*.  
Masti kharāb, شراب مست *masti kharāb*.  
A wine measure, ناطل *makhmūr*.  
A wine measure, ناطل *nātal*.  
A cup of wine, پیاله شراب *payālai sharāb*.  
A wine cask, شیشه شراب *shīsha sharāb*.  
A wine merchant, مایه دان *mayadān*.  
A wine merchant, باده فروش *bādi farūsh*.  
To drink wine, خمار *khammār*.  
To drink wine, باده خوردن *bāda-n.*, مایه خوردن *mayā-kh.*  
Wine-shop, شرابخانه *sharāb khāna*.
- WING, *n.* جناح *janāh*, بال *bāl*, پر *par*.  
Flapping or flattering the wings, بال زدن *bāl-z.*.  
The wing of an army, لاشکر *ayādi lashkar*.
- WING, *vt.* پرواز کردن *parwāz-k.*, پر زدن *par-z.*
- WINK, *vi.* چشم بند کردن *chashm band-k.*, عین جھیدن *chashm jehīdan*, عین جھیز کردن *chashm jehīz-k.*, چشم پوشی *chashm pūshī-k.*—(connive at) اغماض کردن *aghmaẓ-k.*, چشم پوشیدن *chashm pūshī-k.*, اغماض کردن *aghmaẓ-k.*
- WINK, *n.* رمز چشم *ramzi chashm*, طرفت العین *tarfat ul'ayn*.
- WINNER, *n.* سود گیر *sūdgīr*, غالب *ghālib*, بازی بر *bāzī bar*.
- WINNING, *a.* دلکش *dilkash*, خاطر گیر *khātīr gīr*.
- WINNOW, *vt., vi.* غله را در هوا افشانیدن *ghalla rā dar hawā-a.*



WINTER, *n.* زمستان *sarmā*, سرما *zamis-tān*, شتا *shitā*. The intense cold of winter, شدتِ زمهریر *zamharir*, شتا *shiddati shitā*. In the time of winter, در موسم سرما *dar mausimi sarmā*.

WINTER, *vt., vi.* موسم زمستان بسر کردن *mausimi zamistān basar-k.*

WINTERLY; WINTRY *a.* سرما *sarmā*, لاقِ شتا *zamistānī*, زمستانی *lāyaki shitā*.

WIPE, *vt.* مالیدن *mālidan*.—(make clean) صاف کردن *sāf-k.*, پاک کردن *pāk-k.* To wipe out, نسخ کردن *mahw-k.*, ساختن *naskh-s.*

WIPE, *n.* پاک سازی *mas'h*, مسح *pāk sāsi*.—(sarcasm) طعن *tadn*, ملامت *malāmat*.

WIRE, *n.* تار *tār*.

WIRE-DRAW, *vt.* تار کشیدن *tār-k.*, بدرازی کشیدن *ba darāzi-k.*

WIRE-DRAWER, *n.* تار کش *tār kash*, تار ساز *tār sās*.

WISDOM, *n.* دانش *dānish*, عقل *ākl*, فهم *hikmat*, زیرکی *ziraki*, خرد *fahm*, خرد *khirad*.

WISE, *n.* عاقل *āklmand*, زیرک *zirak*, دانا *khiradmand*, عاقل *ākil*, دانا *dānā*, هوشیار *hūshyār*.

WISE, *a.* طبع *waja*, طور *tār*, وجه *taur*.

WISEACRE, *n.* نادان *ahmak*, احمق *nādān*.

WISELY, *ad.* خردمندانه *ākilāna*, خردمندانه *khiradmandāna*, با عقل *bā ākl*, با حکمت *bā hikmat*.

WISH, *vt., vi.* آرزو کردن *khāstan*, رغبه شدن *rāghib-sh.*, آرزو *ārzu-k.*

WISH, *n.* خواهش *khāhish*, اراده *irāda*, آرزو *ārzu*, رغبت *rāghbat*, مراد *murād*.

WISHFUL; WISHING, *a.* آرزومند *ārzumand*, رغبه *rāghib*, طالب *tālīb*.

WISP, *n.* دسته علف *dastai ālf*.

WIT, *n.* طبیعت *tabī'at*, زیرکی *ziraki*, قراست *zarāfat*, ادراک *idrāk*, فراست *firāsāt*, ذهن *zihn*. A man of wit, خردمند *sāhibi ziraki*, *khiradmand*.—(sound mind) عقل *ākl*, هوش *hūsh*. To be in one's wits, هوشیار بودن *hūshyār-b.* To be out of one's wits, دیوانه بودن *dīvāna-b.*, بی عقل شدن *bī ākl-sh.*

WITCH, *n.* زن جادوگر *sāhira*, ساحره *zani jādūgar*.

WITH, *prep.* با *bā*, همراه *mat*, همراه *hamrāk*. Together with, با هم *bāham*, ham. With child, حامله *hāmila*, باردار *bārbardār*.

WITHDRAW, *vt., vi.* (deprive of) باز *bāz* گرفتن *bāz-g.*, محروم کردن *maltrūm-k.* —(retire) باز رفتن *bāz-r.*, بر گشتن *bar-g.*, بر گردیدن *bar-g.*

WITHDRAWAL, *n.* پس کشیدن *pas-k.*, بازداشتگی *bar dāshtagi*.

WITHER, *vt., vi.* پژمردن *pazhmurdan*, انسدیدن *afsurdan*, خشکیدن *khūshkidan*.

WITHHOLD, *vt.* باز داشتن *bāz-d.*, داروغ داشتن *wā-d.*, وادار داشتن *darigh-d.*, مانع کردن *mant-k.*

WITHIN, *prep.* اندرون *andarūn*, درون *darūn*, فی داخل *fi dākhil*. Within two or three days, دو سه روز *dar ārsai dū sih rūz*. Within bounds, *dar ārsai dū sih rūz*. Within bounds, *dar ārsai dū sih rūz*. From within, اندرون *darūni hadd*. To go within, اندرون رفتن *andarūn-r.*

WITHOUT, *prep., ad.* 1. (not within) بیرون *bīrūn*, بیرون *bīrūn*, ظاهر *sāhīran*, بدر *badar*. 2. (wanting) بدین *bīdūn*, بغیر *baghayr*, از حد *az hadd*, بی *bī*. Without bounds, بیرون *az hadd berūn*, بی انتها *bī intihā*.

Without cause, بی سبب *bī sabab*,  
بجز تقریب *bī takrīb*. 3. (unless) بجز  
*ba-juz*, مگر *magar*, الا *illā*, اگر نه *agar na*.

WITHSTAND, *vt.* مقاومت کردن *mukā-  
wamat-k.* مخالفت نمودن *mukhālafut-  
n.* در مقابل ایستادن *dar mukābil-ī*.

WITNESS, *n.* گواه *gawāh*, شاهد *shāhid*,  
(*pl.* شهود) *shahīd*. To cite a  
witness, bring witnesses, آوردن  
*gawāhi-ā*, مشهد شاهد گرفتن *shāhid-g.*,  
مشهد کردن *mushhid-k.* A creditable witness,  
گواه معتمد *shāhidi ādil*, شاهد عادل  
• *gawāhi mudtighid*. A false witness,  
گواه کاذب *shāhidi darūgh*, دروغ  
*gawāhi kāzib*. Contradictory witnesses,  
شواهد متخالف *shawāhidi mukhālif*.—  
(testimony) شهادت *shahādat*,  
گواهی *garāhi*.

WITNESS, *vt.* گواهی دادن *gawāhi-d.*,  
دیدن *didan*. Witness-box, شهادت گاه  
*shahādat gāh*, مشهد *mushhad*.

WITTICISM; *n.* بذله *bazla*, لطیفه *latīfa*,  
نکته *nukta*.

WITTILY, *ad.* ظریفانه *zarīfan*, زیرکانه *zīra-  
kāna*, با بذله و لطیفه *bā bazla u latīfa*.

WITTINESS, *n.* لطیفه گوئی *latīfa gūi*,  
زیرکی *zīrakī*.

WITTINGLY, *ad.* دیده و دانسته *dīda u  
dānista*, با خبر *bā khabar*.—(by design)  
با غرض *bā gharaz*, قصداً *kasdan*.

WITTY, *a.* نکته پرور *latīfa gu*,  
ظریف *zarīf*, نکته *nukta* پرور *parwar*.

WIZARD, *n.* سحر *sāhir*, افسونگر *afsūngar*.

WOE, *n.* رنج *andūh*, غم *ghamm*, اندوه  
*ranj*, دریغ *darīgh*, افسوس *afsūs*.

WOFUL, *a.* دلفگار *dilfigār*, درد ناک  
*dard nāk*, غمگین *ghamgīn*.—(paltry)  
حقیر *hakīr*, ذلیل *zalīl*.

WOFULLY, *ad.* دلفکارانه *dilfigārāna*,  
رنج *bī ranj*, ملول *malūlan*, حقیرانه  
*hakīran*.

WOLF, *n.* گرگ *gurg*, ذیب *zīb*. A young  
wolf, گرگ زاده *gurg bucha*,  
*gurg zāda*. A howling wolf, کتاعب *kātib*.

WOLFBANE, *n.* گرگ خاکی *khāniki gurg*.

WOLFISH, *a.* مانند گرگ *gurg mānand*,  
ذیب آسا *zīb āsā*.

WOMAN, *n.* عورت (*pl.* زنان) *zan*,  
*aurat*, (عورات) *nisā*. A  
married woman, کدبانو *khātūn*,  
*kadbānū*. A young woman, سبیه *sabīya*,  
*dushīza*. A divorced woman,  
مردوده *mardūda*, مطلقه *matlūka*. A  
pregnant woman, حامله *hāmila*, زن,  
*zani bārdar*. A barren woman  
زن استزون *astarvan*. A chaste woman,  
مسکون *zani pākdāman*, پاکدامن  
*mastūrān*. An impudent woman, زن  
*zani shūkh chashm*. An old  
woman, پیر زن *pīr zan*, عجوز *ajūz*.

WOMANHOOD, *n.* حال عورت *hāli durat*.

WOMANISH; WOMANLY, *a.* زنانه  
*zanāna*, موافق اوصاف زن *muwāfaki  
awāfi zan*.

WOMANKIND, *n.* عالم نسا *ālamī nisā*,  
فرقه زنان *firkai zanān*.

WOMB, *n.* رحم *rahm*, زهدان *zihdān*.

WONDER, *vi.* متعجب شدن *mutadajjub-  
sh.*, تعجب نمودن *tadajjub-n.* متعجب  
مرگردان بودن *mutahayyir-sh.*,  
*ar gardān-b.*

WONDER, *n.* تعجب *taa'jjub*, عجب  
*ājab*, معجز *mudjiz*, کرامت *karāmat*.  
A wonder of wonders, عجیب العجایب  
*ājabu'l ājāyib*.

WONDERFUL; WONDROUS, *a.* عجیب  
*ājīb*, نادر *nādīr*, بدیع *badīd*.

WONDERFULLY, WONDROUSLY, *ad.*

"عجبا" *ājāhan*, "غریبا" *gharīban*.

WONT, *n.* عادت داشتن *ādāt-d.*, عادت

گرفتن *kāyada-g.*, مغتادی شدن *mutādā-dī-sh.*, استعمال داشتن *istīmāl-d.*

WOO, *vt.* نیاز و عشق نمودن *shk-n.*, نیاز و نیاز

کردن *nāz u niyās-k.*

WOOD, *n.* چوب *chūb*, خشب *khashab*,

هیزم *hizam*, هیما *hima*. Dry wood,

هیزم *hizam*, احطاب *ihṭāb*. Wood of

aloes, اود *ūd*, رادبوی *rād būi*. Brasil

or red wood, بکم *bakam*, ایدع *ayda*.

Yellow wood, زرد چوب *zard chūb*.

A piece of wood, پارچ چوب *pārai*

*chūb*, کسار *kusār*. A carrier of wood,

کشی هیزم *hizam kash*. A pile or stack

of wood, انبار هیزم *ambāri hizam*. A

log of wood, گندع هیزم *gandai hizm*.—

(forest) جنگل *jangal*, مشجر *mushajjar*.

WOOD, *vt.* هیزم کردن *hizam-k.*, محطوب

شدن *mahṭab-s.*

WOODCOCK, *n.* ماکیان، بیابانی *mākiyāni*

*bayābāni*.

WOOD-CUT, *n.* نقش چوب *nakshi chūb*.

WOOD-CUTTER, *n.* هیزم تراش *hizam*

*tarāsh*.

WOODED, *a.* مشجر *maashjar*.

WOODEN, *a.* چوبین *chūbīn*, از چوب

ساخته *az chūb sākhta*. A wooden

block, گندع هیزم *kundai hizam*.

WOODMAN, *n.* هیما فروش *hima farūsh*,

صیاد چوب فروش *chūbfarūsh*, صیاد *sayyād*.

WOOD-PIGEON, *n.* فاخته *fākhta*, بمام

*yamām*.

WOODY, *a.* چوبی *chūbi*, خشبی *khashbi*.

WOOR, *n.* طالب زن *āshik*, عاشق

*tālibi zan*.

WOOF, *n.* پود *pūd*.

WOOL, *n.* پشم *sūf*, پشم *pashm*. Bear-

ing wool, دار پشم *pashmdār*, صایف

*sā'f*. Plucking of wool, نفش

*nafsh*. To card or tease wool, حلج

کردن *halj-k.*, پشم زدن *pāsh-m-z.* To

shear wool, پشم بردن *pāsh-m-b.* A

dealer in wool, صواف *sarwāf*, پشم

فروشن *pashm farūsh*.

WOOLLEN, *a.* پشمین *pashmīn*, صاف *sāf*.

Woollen cloth, پارچه پشمین *pārchai*

*pishmīna*, صوف پارچه *pārchai sūf*.—

(broad cloth) بنات *banāt*. A woollen

tassel, رعش *radś*. A woollen-drupe,

صواف پشمین *pashmīna farūsh*, صواف

*sarwāf*.

WOOLLY, *a.* پشم دار *pashmdār*, صایف

*sā'f*.

WORD, *n.* کلام *kalama*, سخن *sākhun*,

لفظ *lafz*, قول *kaul*. In a word, حاصل

کلام *hāsili'l kalām*, بالجملة *bi'ljumlā*.

Word by word, کلام بکلام *kalama bi*

*kalama*. Words and actions, فعل و مقال

*fa'l u makāl*, کارها و سخنها *sākhunhā u*

*kār'hā*. Foolish words, سخن دیوده

*sākhuni bihūda*, باوه *yāwa*. To use

harsh words, دشنام دادن *dushnām-d.*

Sweet, agreeable words, کلام خوش

*kalāmikhūsh*, شیرین سخن *sākhuni shūrīn*.

WORD, *vt.* کلام کردن *talaffuz-k.*, تلفظ کردن

*kalām-k.*

WORK, *vt., vi.* شغل *āmal-k.*, عمل کردن

*shughl-k.*, معامله کردن *muāmala-*

*k.*—(produce an effect) اثر کردن *asar-k.*

To work or prevail

upon, متاثر کردن *tāsīr-k.*

متاثر کردن *mutawajja-k.*

انگیختن *angīkhtan*. To work out

(effect by toil), از جد و جهد کردن *az jād u jahād-k.*—(eraze)

محو کردن *mahv-k.* To work up, (irritate) تحریک

ساختن *ghazabnāk-s.*—(stimulate)

تحریر کردن *tahrīr-k.* To set on work,

کار فرودن *kār-f.* To work with a needle, طرازیدن *tirāzidan*. نقش کردن *naksh-k.*

**WORK, n.** کار *kār*, عمل *āmal*, کارو بار *kār u bār*, کردار *kirdār*, معاملات *muāmalat*, امر *amr*.—(embroidery) نقشبندی *nakshbandi*, بکار مشغول *tirāz*. He was at work, بکار مشغول *ba kār mashghūl būd*. Skilful at work, کار آزموده *kār āzmūda*. Diligent at work, کار بند *kār band*, پرور *parwar*. Performing work, کار کنان *kār kunān*, گذار *kār guzār*.

**WORK-HOUSE; WORKSHOP, n.** کارخانه *kārkhāna*, پیشگاه *pesha gāh*.

**WORKING-DAY, n.** روز کار و بار *rūzi kār u bār*, یوم العمل *yumu'l āmal*.

**WORKMAN; WORKER, n.** کار گذار *kār guzār*, کارکن *kārkun*, کسبی *kasbi*, صانع *sānt*.

**WORKMANLY; WORKMANLIKE, a.** استادانه *ustādāna*, دستکارانه *dastkārāna*.

**WORKMANSHIP, n.** کارگری *kār garī*, صنعت *sanat*, کار گذاری *kār guzārī*.

**WORLD, n.** جهان *jahān*, عالم *ālam*, روزگار *rūzgār*, گیتی *giti*, دنیا *dunyā*, گردون *gardūn*. The fourth quarter of the world, ربع مسکون *rabī maskūn*, چهار *chahār* کشور *kishwar*. This world, این جهان *in jahān*. The next world, آخرت *ākhirat*, ارواح *ālamī arwāh*. Conquering the world, جهانگیر *jehāngir*, عالمگیر *ālamgīr*. The protector of the world, جهان بان *jehānbān*. The king of the world, شاه عالم *shāh ālam*, شاه جهان *shāh-jehān*. The asylum of the world, جهان پناه *jehān panāh*.

**WORLDLINESS, n.** دنیا پرستی *dunyā parastī*, زمانه پرستی *zamāna parastī*, طمعکاری *tamkārī*.

**WORLDLY, a.** دنیوی *dunyawī*.—(attached to worldly things), دنیا پرست *dunyā parast*, طمعکار *tumk kār*.

**WORM, n.** کرم *kirm*, دود *dūd*. The silk-worm, دودالحریر *dūdū'l harīr*, پیل *kirmī pīla*. A maw-worm, شکم کرم *kirmī shikam*. The glow-worm, کرم کرمی *kirmī shabtāb*. An earth-worm, خراطین *kharātīn*, امعاء الارض *amū'larz*. A worm that gnaws wood, &c., چوب خوار *chūb khār*. A fruit or herb-worm, مسروع *yasrūl*. A dung worm, مگس *magas*.

**WORM-EATEN, a.** کرم خورده *kirmkhurda*.

**WORMWOOD, n.** افسنطین *afsan-tīnī rūmī*.

**WORRY, vt.** آزاریدن *azāyat-k.*, آزار دادن *āzurdan*.

**WORSE, a., ad.** بدتر *badtar*. To make worse, بدتر کردن *badtar-k.* To grow worse, بدتر گردیدن *badtar-g.*

**WORSHIP, n.** پرستش *parastish*, عبادت *ibādat*, طاعت *tāat*, سجده *sajda*.—(title of respect), حضرت *hazrat*, قبله *kibla*. His worship, حاکم *hākīm*. A place of worship, عبادتگاه *ibādat gāh*, سجده گاه *sajda gāh*.

**WORSHIP, vt., vi.** پرستیدن *parastidan*, تعظیم کردن *parastish-k.*, تسبیح کردن *tahzīm-k.*, سجده کردن *sajda-k.*

**WORSHIPFUL, a.** مکرم *mukarram*, معظم *mudazzam*.

**WORSHIPPER, n.** پرستنده *parastinda*, متعبد *muta'abbid*.—(of God) خدا پرست *khudā parast*.—(of idols), بت پرست *but parast*.—(of fire) آتش پرست *ātish parast*, گبر *gabr*.

**WORST, a.** بدترین *badtarīn*, زبونترین *zabūn tarīn*.

WORST, *vt.* شکست دادن *shikast-d.*

هزیمت دادن *hazimat-d.*

WORSTED, *n.* پشم ریشته *pashmi rishtha.*

WORTH, *n.* (price) قیمت *kīmat*, بها *bahā*, ارزش *arzish*. — (excellence)

فضیلت *fazīlat*, کمال *kamāl*. — (merit)

قدر *kadr*, لیاقت *liyākat*. To be worth,

ارزیدن *arzīdan*, داشتن *kīmat-d.*

WORTHILY, *ad.* لایقانه *lāyākāna*, موافق *muwāfīk*.

WORTHINESS, *n.* سزاواری *sazāwārī*,

شایستگی *shāyistagī*, لیاقت *liyākat*,

قابلیت *kābīliyat*.

WORTHLESS, *a.* بی قدر *bī kadr*, ناکس

*nākas*, حقیر *hakīr*, نا شایسته *nā*

*shāyista*, کمترین *kamtārīn*.

WORTHLESSNESS, *n.* بی قدری *bī*

*kadarī*, حقارت *hikārat*, پستی *pastī*,

ذلت *zillat*.

WORTHY, *a.* سزاوار *sazāwār*, واجب

*wājib*, لایق *lāyak*, شایسته *shāyista*,

مستعد *mustatadd*. Worthy of honour

or respect, واجب الرعايت *wājibu'r*

*riāyat*. Worthy of death, واجب القتل

*wājibul katl*. Worthy to be hanged,

واجب الصلب *wājibu'salb*. To think

worthy, لایق پنداشتن *lāyak-p*.

WORTHY, *n.* صاحب ظبور *sāhibi zahūr*,

مرد نیکو کار *mardi nekū kār*.

WOUND, *n.* جراحت *jarāhat*, زخم *zakhm*,

ریش *rīsh*, خسگی *khastagī*. A mortal

wound, زخم سهمناک *zakhmi sahamnāk*,

زخم مهلك *zakhmi muhlik*. The scar

of a wound, داغ زخم *dāghi zakhm*,

نشان جراحت *nishāni jarāhat*.

WOUND, *vt.* جراحت کردن *zakhm-k.*, جراحت

کردن *jarāhat-k.*, ریشدار کردن *rīshdār-*

*k.*, خستن *khastan*.

WRANGLE, *vi.* مناقشه کردن *kariya-k.*,

منازعت *munākasha-k.*, مذاقشه کردن

منازعت کردن *munāsīdt-k.*, خصومت

*khāsūmāt-k.*

WRANGLE, *n.* قضیه *kariya*, مناقشه

*munākasha*, نزاع *nizād*.

WRAP, *vt.* ملفوف کردن *ma'fūf-k.*, لفافه

لِفافه *lifāfa-k.*, پیچیدن *pechīdan*.

WRAPPER, *n.* ملفف *lifāfa*, لفافه *mulaffif*.

WRATH, *n.* قهر *kahr*, خشم *khishm*, غضب

*ghazab*.

WRATHFUL, *a.* غضبناک *ghasabnāk*,

پُر قهر *pur-kahr*, خشم ناک

WRATHFULLY, *ad.* با قهر *ba kahr*, غضبانه

*ghazaban*.

WRATHLESS, *a.* بی قهر *bī kahr*, خشم

*bī khishm*.

WREAK, *vt.* انتقام کردن *intikām-k.*,

راندن *rāndan*.

WREATH, *vt.* پیچیدن *pechīdan*, تافتن

*tāftan*.

WRECK, *vt.* شکستن *shikastan*, زدن

غرق شدن *zaqlan*, تباہ کردن *tabāh-k.*, غرق

*ghark-sh*.

WRENCH, *n.* پیچش *pechish*, صدمه

*sadarna*, فشار *fishār*.

WRENCH, *vt.* کشیدن *berūn-k.*, پیچ

دادن *pech-d.*

WREST, *n.* تاب *tāb*, پیچ *pech*.

WREST, *vt.* کشیدن *rabūdan*, ریدن

*kashīdan*, گرفتن *girāftan*.

WRESTLE, *vt.* مصارعت کردن *musāridt-*

*k.*, کشتی گرفتن *kushtī-g*.

WRESTLER, *n.* مصارع *musārt*, پهلوان

*pahlwān*.

WRESTLING, *n.* مصارعت *kushtī*, کشتی

*musāridt*.

WRETCH, *n.* بد بخت *badbakht*, بی

نصيب *bī nasīb*, بیچاره *bīchāra*.

WRETCHED, *a.* دلخنگ *dil tang*, ممکن

غمانگین *ghamgīn*, زشت *zīst*.



YEARLY, *a.* سالانه *sālyāna*, هر سال *har sāl*.

YEARNING, *n.* رغبت *khāhish*, خواهش *raghbat*, محبت *mohabbat*.

YELL, *n.* فریاد *shūr*, نعره *nodra*, *faryād*.

YELL, *vi.* دروغا کردن *bāng-z.*, بانگ زدن *ghaughā-k.*

YELLOW, *a.* زرد *zard*, اصغر *asfar*.

YELLOW, *n.* زردی *zardī*.

YELLOWISH, *a.* زرد فام *zard fām*.

YELP, *vt.* عف عف کردن *df df-k.*

YEOMAN, *n.* زمین دار *sharīf*, شریف *zamīn dār*, داروغه *dārūghai*, توش خانه *tūsha khāna*.

YEOMANRY, *n.* عوام الناس *dwāmunnās*.

YERK, *vt.* انداختن *andākhtan*.

YES, *ad.* آری *ārī*, بلی *balī*.

YESTERDAY, *n.* روز گذشته *dīrūs*, روز *rūzi guzashta*. Day before yesterday, *parī rūz*.

YESTER-NIGHT, *n.* دیشب *dīshab*, دوش *dūsh*.

YET, *a., ad.* لیکن *lākin* (besides) *likin*, مگر *magar*.—(till now), هنوز *hamūz*, تا حال *tā hāl*. *con.* (nevertheless) *ba wajūdike*.

YIELD, *n.* حاصل *hāsil*, نتیجه *natīja*, ثمره *egmra*.

YIELD, *vi., vt.* (produce) پیدا کردن *paydā-k.*, بار دادن *bār-d.*.—(concede), بخشیدن *bakhshidan*, عطا کردن *ātā-k.*.—(give up) حواله کردن *tark-k.*, قبول کردن *krubul-k.*.—(admit) تسلیم کردن *taslim-k.*.—(submit) موافقت کردن *muwāfikat-k.*

YIELDING, *a.* تسلیم *(surrendering)* *taslim*, انقیاد *inkiyād*.—(compliance)

متواضع *itādt.* *a.* تابع *tābt*, متواضع *mutawāʿet*, نرم *narm*.

YOKE, *n.* یوغ *yūgh*, غل *ghull*.—(servitude) غلامی *ghulāmī*.—(a pair) جفت *juft*.

YOKE, *vt.* هم یوغ نمودن *hafn yūgh-n.*, بهم بستن *juft-k.*, *balam-b.*

YOLK, *n.* زرده *zarda*.

YONDER, *ad.* آنجا *ānjā*, آنسو *ānsū*.

YORE, *ad.* در زمان پیشین *dar zamāni peshīn*, در وقت سلف *dar wakhti salaf*.

YOU, *pron.* شما *shumā*, شما یان *shumāyān*.

YOUNG, *a.* خفورد *jūwān*, جوان *khurd sāl*, ناتجربه *nā tajruba*, کار *kār*, نا واقف *nā wākf*.

YOUNG, *n.* بچه *bachcha*, جوان *jarwān*.

YOUNGSTER, *n.* سرک *sabr*, صبی *pisarak*.

YOUR, *pron.* ازان شما *az āni shumā*.

YOURSELF, *pron.* خود شما *khud shumā*.

YOUTH, *n.* جوانی *jarwānī*, شباب *shabāb*, نو عمر *khurd sāl*, *nan umr*.

YOUTEFULNESS, *n.* جوانیت *jarwānīyat*, شباب *shabāb*.

## Z.

ZEAL, *n.* اشتیاق *ishtiyyāk*, شوق *shauk*, حرارت *hamiyat*, حمیت *hardrat*.

ZEALOT, *n.* زاهد *zāhid*.

ZEALOUS, *a.* دلسوز *dilsūz*, مستعد *mustadd*.

ZEALOUSLY, *ad.* با غیبت *bā ghayrat*, شوقمندانه *shaukmandāna*.

ZEALOUSNESS, *n.* اشتیاق *ishtiyyāk*, دلسوزی *dil sūzi*.

ZEMINDAR, *n.* زمین دار *zamīndār*.

ZEND, *n.* زند *zand*, زند *zhand*.

ZENITH, *n.* سمت الرأس *samtu'r rās*.

ZEPHYR, *n.* باد صبا *bādi sabā*, نسيم *nasīm*.

ZERO, *n.* صفر *sifar*, نقطة *mukta*.

ZEST, *n.* ذائقه *zāika*, مزة *maza*.

ZEST, *vt.* مزه داد *maza-d*.

ZIGZAG, *a.* خمي و پیچ *pech u-khamī*,  
پیچ در پیچ *pech dar pech*.

ZINGIBER, *n.* زنجبیل *zanjabīl*.

ZODIAC, *n.* مذهب البروج *mintaku'l burūj*.

ZODIACAL, *a.* برجی *burjī*, منطقی *nūntakī*.

ZONE, *n.* (circle dividing the earth),  
منطق *mintak*, دائرة *dā'ira*. Frigid  
zone; منطقه مجرودة *mintakai mabrūda*.  
Temperate zone, منطقه معتدله *mintak*

*kai mudtadila*. Torrid zone, منطقه  
مجرودة *mintakai mahrūka*.

ZOOGRAPHY, *n.* حیات نویسی *hayā*  
*navīsī*, حیوان شناسی *haywān shanāsī*.

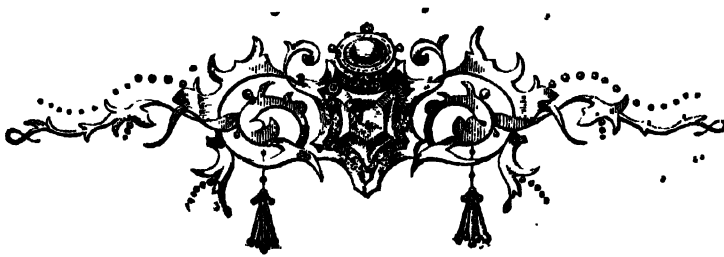
ZOOLOGICAL, *a.* متعلق بعلم حیوانات  
*mutadlīk ba 'lmi haywānāt*.—(gail  
ens) حیوانات باغ *bāghī haywānā*

ZOOLOGY, *n.* علم حیوانات *'lmi haywā*  
*nāt*, معرفت حیوانات *ma'rifa'ti*  
*haywānāt*.

ZOOTOMY, *n.* تشریح حیوانات *tushī'hi*  
*haywānāt*.

ZOROASTER, *n.* زرتشت *zartusht*, زردست  
*zardust*.

ZOROASTRIAN, *n.* زرتشتی *zartushtī*.





# ERRATA.



Page.	Column.	Line.	Correct.	Incorrect.
3	2	last.	نرد	نرد
10	2	14	مندھول	مندھول
20	1	15	aforementioned	aforementiond
22	1	29	پسندیدے	پسندیدے
27	2	30	ameliorate	amelierate
29	2	21	پیشیدیان	پیشیدیان
30	1	32	خصبائے	عصبائے
30	2	19	tez mizāj	tej mizāj
31	1	6	خانہ	جابہ
31	1	36	اشناندگی	اشناندگی
33	2	35	پیش	پیش
61	1	last	tassās	tassās
75	1	9	پیکھال pīkhāl	یکھال yakhlāl.
75	1	25	child-birth	child-bird
77	1	22	embellish	embelish
78	2	21	blockish	blokish
78	2	23	blockishness	blokishness
91	2	39	gaiety	gayity
92	2	35	خالہ khālī	خالہ khāla
114	2	13	description	discription
116	2	23	sar zanish	zar zanish
127	2	3	buffoon	baffoon
129	2	18	ملحق	معتی
141	2	34	barāj	bārāja
142	1	26	conclave	cenclave
160	2	16	Coolly	cooly
204	2	19	detail	datal
282	2	9	lose	loose
308	1	12	agitated	agited
322	1	34	nauseousness	nauceousness,
339	1	5	grandchild	grandhild
348	1	19	falter	faulter
423	1	18	endeavour	endeavonr
424	2	27	immovable	immoveable

Page.	Column.	Line.	Correct.	Incorrect.
496	1	12	clothes	cloths
518	1	38	Peddlar	pedlar
541	1	40	prate	parate
542	2	17	definitely	difinitely
577	2	20	refrigerant	refrigerent
595	1	10	cradle	craddle
598	1	16	governor	governer
600	2	18	salable	salcable
603	1	33	expense	expence
607	1	21	scrutoire	scrutoir
607	2	18	mediterranean	medditerranean
682	1	36	transiently	trasiently
630	1	5	socially	socialy
685	2	6	trigonometry	trignometry
700	1	27	unreasonable	uareasonable
704	1	13	practice	practise
725	2	22	fluttering	flattering
686	1	20	ghālībān	ghālībān
686	2	24	āzāb	āzāb
687	1	5	مَدَدِ اِعْتِقَاد	مَدَدِ اِعْتِقَاد
687	1	14	makr	mar
692	1	32	unassisted	unasisted
694	1	4	لَدَان	لَدَان
703	2	32	لَزْم	لَزْم
703	2	36	لَزْمَاء	لَزْمَاء
706	1	4	مَقْدَمَتِ اَلْعَجِيْشِ	مَقْدَمَتِ اَلْعَجِيْشِ
714	1	21	karis	karis

# ANGLO-PERSIAN

## WORKS BY THE SAME AUTHOR.

---

1.	PERSIAN PRIMER : Being an elementary treatise on Grammar, with exercises... ..	0 12 0
2.	SECOND BOOK OF PERSIAN : To which are added the PANDNAMA of Shaikh Saâdi and GULISTAN, Chap. I., with their Vocabularies ... ..	1 4 0
3.	THIRD BOOK OF PERSIAN : Being a selection from various Authors in PROSE and POETRY, with annotations and a full VOCABULARY ... ..	1 4 0 .
4.	The Student's PERSIAN and ENGLISH DICTIONARY : Pronoun- cing, Etymological and Explanatory ... ..	3 8 0
5.	The Student's English and Persian Dictionary : ... ..	3 8 0
6.	The Student's Enlarged English-Persian Dictionary : Pronoun- cing and explanatory, Royal octavo, pp. 733 ... ..	9 0 0
78	A new GRAMMAR of the PERSIAN TONGUE : Part I., Accidence	
91	( with the Appendix ) ... ..	0 10 0
91	A new GRAMMAR of the PERSIAN TONGUE : Part II., Syntax.	0 8 0

MAY BE HAD FROM

MRS. RADHABAI ATMARAM SAGOON, Kâlbâdevi Road, Bombay.

MESSRS. THACKER AND Co., Bombay.

MESSRS. THACKER SPINK AND Co., Calcutta.

MESSRS. HIGGINSBOTHAM AND Co., Madras.

A liberal commission will be allowed to the purchasers of  
books value Rs. 50 or more. Apply to the Author, No. 43,  
Todd Street, Fort, Bombay.

# Extracts from Opinions

OF

## EMINENT SCHOLARS

## AND THE PRESS,

ON

Mr. S. B. DOCTOR'S Anglo-Persian Books.

FROM

**E. Rehatsek, Esqr., M.C.E., M.R.A.S.**

Fellow of the Bombay University.

1. Your *Persian Primer* is more than it purports to be. I have examined it and find it to be a compendious Persian Grammar containing all the necessary rules illustrated by a vocabulary and sentences in each of the twenty lessons of which this useful little book consists.

2. Students will now be very glad to avail themselves of Mr. S. B. Doctor's *Dictionary* because they will find it to be just as good as, but more copious than, the small Dictionaries hitherto imported, and a great deal cheaper, since it consists of pp. 558 and costs only three rupees and a half, and Mr. Sorabshaw's Dictionary may be recommended also in other respects, as those who use it will soon find out for themselves.

3. I have looked at the *Third Book of Persian* by Mr. S. B. Doctor and have come, after a brief examination to the conclusion that it is a valuable addition to his other publications on the same subject. It is a collection of 132 stories, in Prose and Poetry, from 17 different authors which ought to be highly appreciated by students who will find not only explanatory remarks at the foot of every page, but also a full vocabulary at the end of the book, which is designed to aid them in every respect.

4. I am sure nobody could give an unfavourable opinion of your, (English-Persian Dictionary) work, which bears on every page the marks of the great and persevering care bestowed upon it by you. This I may confidently say after having examined it pretty closely.

5. I beg to acknowledge with thanks the receipt of your *Persian Grammar* to compliment you on its handsome appearance and good contents.

6. I have looked through the *Second Book of Persian* and it will do very well. I am of opinion, that it is likely to prove a useful School book.

FROM

**Shamsul ulama Dastur  
Hoshang Dastur Jamasp,**

Professor of Persian, Deccan College,  
Fellow of the Bombay University.

1. I believe this little manual (Persian Grammar, Part II) will be very useful to young students of Persian.

2. Such a book, (English-Persian Dictionary) no doubt, was a desideratum long felt by many a youth in our schools and colleges, and perhaps a far greater number of other Persian Students. Useful as this work is, its price is comparatively very little; a circumstance, which, in my opinion, will enable not a few to avail themselves of the benefit of your hard labour and untiring perseverance.

3. I find the extracts (in your Third Book of Persian) very judiciously and wisely chosen and believe it will be of great use and assistance for those who are studying for the Matriculation Examination.

I perused with much pleasure your *Persian Primer*, I think the arrangement of it is very good indeed, and I shall be happy to recommend it to any of my friends commencing the study of the language.

**Colonel Thomson.**

*Buldhana.*

15-5-1879.

... .. having looked through the *Persian Primer* by Mr. S. B. Doctor,

**Principal, Calcutta Madrasa.**

I have shown your Persian books to competent persons and it may end in their being used in some schools.

**Inspector of Schools,  
Presidency Division, Madras.**

I have received the two parts of your Persian Grammar, and have looked through them. So far as I can judge, they appear to me to be well adapted for the purposes you have in view.

**Professor of Persian,  
Free Church Institution, Nagpur.  
6th March, 1885.**

I have gone through your both parts of Persian Grammar and found them quite satisfactory and suitable to the purposes you have intended.

**Arabic & Persian Professor,  
St. Xavier's College, Calcutta.  
11th April, 1885.**

I have gone through the two excellent parts of your Persian Grammar and find that you have bestowed great pains and consideration on compiling them. Although both the works are a sort of compendium still they are quite sufficient for the requirements of the students preparing for the University Entrance examination.

**Professor of Persian,  
Lahore College.  
22nd February, 1885.**

After looking deeply to the merits and demerits of your two parts of Persian

Grammar, which treat of Accidence, Syntax and Prosody, I have come to the conclusion that they are excellent, well arranged and useful to the English knowing students of Persian. Although they are compiled on the principle usually followed by Persian Grammarians still the arrangement and selection of matter in them reflect great credit on the Author.

**Arabic Professor,**

Benares College.

*13th March, 1885.*

*1st February, 87.*

DEAR SIR,

Many thanks for your three Books of Persian and your English-Persian and Persian-English Dictionaries with which you kindly presented me. I am very much pleased with them and I have no doubt that any student who will have thoroughly studied them will have as good a knowledge of Persian as can be acquired in a school and moreover notions of Persian literature that are not generally found in books of that kind. I am particularly delighted with the Dictionary, as I have been looking in vain for a short and handy Dictionary of the Persian language that should be in the same time short, complete, accurate and clear: I find those four qualities united in your Dictionaries. I have seen many Lexica that tried to solve the problem, but none that came so near the mark. It is a capital service

you have rendered to students of Persian, and I, for one, thank you heartily for it.

I am,

yours truly,

J. DARMESTETER,

College de France, Paris.

## OPINIONS OF THE PRESS.

In acknowledging the receipt of a neat and handy volume entitled "The Student's English and Persian Dictionary" by Mr. Sorabshaw Byramji Doctor, we have great pleasure in commending the book to the notice of those whom necessity or inclination leads to the study of that beautiful Oriental language which has not unjustly been denominated the French of Asia. Mr. Sorabshaw's publication is intended to supply a want long felt by the Students of Persian, as the only reliable book of reference in that language is Richardson's Persian Dictionary, a ponderous tome, the cost of which must of necessity place it beyond the means of the majority of Persian Students. Mr. Sorabshaw's work is by no means so ambitious as that of Richardson, and yet within the compass of some 500 pages he has compressed information more than sufficient for ordinary requirements. The antecedents of the Author are a guarantee of the excellence of his work, for besides being a Persian lecturer at the leading High School in Gujarat, Mr. Sorabshaw is the Author of half a dozen Persian School-books, most of which have received the sanction and support of the Educational Department, and are extensively used in the Government and private

High Schools of this Presidency. His of the Persian typography, the fullness Persian and English Dictionary, to which of the matter, the simplicity of the the English and Persian Dictionary at arrangement, and the size and price of present under notice is designed to be a the book will make it acceptable, not companion volume, was dedicated by only to Schools and Colleges, but to permission to Sir Richard Temple, Students of Persian in general. himself a Persian Scholar, and by no means likely to accord his countenance in this way to any attempt which was not of exceptional merit. The dedication of the present work has been accepted by His Excellency Sir James Fergusson, which is another testimonial to the merit of Mr. Sorabshaw's compilation.

TIMES OF INDIA (26 April, 1882).

This book which has been brought out as a companion volume to the Persian-English Dictionary by the same author, Mr. S. B. Doctor, is intended to supply a long felt and still growing want of Students of Persian, the study of which has recently received a great impetus in this Presidency by its having been accepted as a second language in the higher University examinations. The book before us has been prepared evidently with great care. In the selection of Persian and Arabic equivalents of English terms, the author has tried to be liberal but clear. In order to keep the book within reasonable limits, and probably with a view to render it easily accessible to young students, Mr. Doctor has rejected words which have crept into large dictionaries, but which are needless for practical purposes. We agree with the compiler in the hope that the form and character

BOMBAY GAZETTE (May 26th, 1882.)

We have to apologise to Mr. S. B. Doctor and others for delay in noticing their works. To begin with Doctor's Series of Persian—a small library in itself—we can say that these books are a real boon to the Student. Written by a gentleman who has devoted his attention almost exclusively to this kind of work, the books are admirably suited to the purpose for which they are intended. And looking to the time and trouble he must have spent upon them, we are not surprised that Mr. Sorabsha's series has passed into School-books recognised by Government. This is, of course, the greatest honour within reach of a native author, and we heartily congratulate Mr. Doctor.

INDIAN SPECTATOR (21st May, 1882)

English and Persian Dictionary, by Mr. S. B. Doctor, of Surat. This is a handy little volume, well got up.....As a carefully selected collection of words taken from larger dictionaries like Richardson's, the work is well done and is handy.—PROGRESS.

هم مهرايجي بهرام جي ڊاڪٽر صاحب  
مدرس فارسي هائي اسڪول سورٽ ڪي  
تعريف ڪرنا ضروري خيال ڪرئي هين ڪ

اولہوں نے چند کتب واسطی تحصیل علم فارسی کی حال میں تالیف کی ہیں \* ان کتابوں کی دیکھنی سی مولف صاحب کی اعلیٰ درجہ کی لیاقت علم فارسی میں معلوم ہوئی ہے \* ازالہ الجملہ ایک فارسی کی دیکھنی سی \* جسموں نہایت عمدگی اور ترتیب کیساتھ فارسی الفاظ کی معنی انگریزی میں لکھی ہیں \* کتاب طلبہ کی نہایت کار آمد ہیں \* دوسری کتاب کا نام فارسی گرامر ہیں جسمیں اصول قواعد صرف کی بیان کئی ہیں \* تیسری اور چوتھی کتاب گویا فارسی کی پہلی اور دوسری کتاب ہیں \* اور ہمکو امید ہے کہ ان کتابوں کی بہت قدر ہوگی \* کشف الاختیار \*

સને ૧૮૮૦ માં ફારસી અંગ્રેજી શાળાકોશ સ્કુલનાં કાલેજના તથા આનગી અભ્યાસીઓને ઉપયોગી થઈ પડે તેવા પેલલવેલેલા મી. સોરાખશાખી રચેલા છે, જે અંખાઈના માત્ર ગવરનર સર રીચર્ડ ટેમ્પલને અર્પણ કરેલા છે. એ અંચકર્તોદ્ધા ધનસાઈને આતર હમારે કેરેવા વીના ચાલતું નથી કે, એવા શાળાકોશ એ ભાષાના વિદ્વાનોએ ૩૦૭ થી તે ૩. ૧૦૦) સુધીની કિંમતના રચેલા છે, પણ તેઓએ શાળાની વ્યુત્પતિ ઉપર એટલું અમારા જાણવામાં આવ્યું નથી. અને મી. સોરાખશાખી અંચ નાનો છે તે છતાં સરજી અને સુગમ પડે એવા શાળાની વ્યુત્પતિ આપવાનો પ્રયત્ન કાઢેલા છે, એટલું છતાં એ પુસ્તકની કિંમત માત્ર ૩. સાડાત્રણ રાખેલી છે. તેટલીજ કિંમતે આજ સુધી કોઈ દેશીએ નહીં બનાવેલા અંગ્રેજી ફારસી શાળાકોશ એઓએ હાલમાં રચી તેમાં જરૂરના ઘણું કરીને મધળા શાળા સમાવી અંગ્રેજી ભાષામાંથી ફારસી ભાષામાં ભાષાંતર કરવાને સ્કુલ અને કાલેજના વિદ્યાર્થીઓને નડતી અરખરી અડચણ દૂર કરી એક અગત્યની યોગ્ય પુરી પાડી છે. એ અંચ પણ હાલના ગવરનર સર જેમ્સ

ફર્ગ્યુસનને તેઓની પરવાનગીથી અર્પણ કરેલા છે. શાળાકોશ રચવામાં મી. સોરાખશાખી પેલેલી કોશીશ તરફ જોતાં જે કરવાને તેઓ શક્તિમાન થયા છે તે સ્તુતિપાત્ર છે.—ગુજરાત મિત્ર (તા. ૭ મી મે, ૧૮૮૨).

ફારસી અને અંગ્રેજી અને ફારસી શાળાના જે જુદા જુદા નાના કોશો સુરતની હાઈસ્કુલના ફારસી શિક્ષક મી. સોરાખશાખી જેહેરામજી ડાક્ટર છેલા જે ત્રણ વરસોમાં પ્રગટ કીધા છે. રીચર્ડસન અને જનસનના મોટા અંગ્રેજી ગ્રંથો ઉપરાંત જુદા ફારસીના “અનજુમનઆરા” અને “જુરહાને કાતમ્” જેવા ઘણા શાળાકોશો છે, પણ તેઓ સધળા મોટા અને મોઢા હોવાથી માર્ક સરની કિંમત અને કદની ફારસી ફરહંગની આપણી હાઈસ્કુલો અને કાલેજોમાં શીખનારા વિદ્યાર્થીઓને ખચીત મોટી અગત્ય હતી, અને તે જરૂર મી. ડાક્ટર પોતાના જે ગ્રંથોથી પુરી પાડી છે.....

.....ફારસી અને અંગ્રેજી શાળાકોશમાં ફારસી શાળાના અંગ્રેજી અક્ષરો વડે “જોનાશીઅન સીસ્ટમ” પ્રમાણે ઉચ્ચારો આપવાથી વળી અભ્યાસીઓને મોટી સગવડ થઈ પડી છે, કેમકે ફારસી ભાષા સધળી રીતે સૈલી અને મીઠાસદાર હોવા છતાં તેના “કેટલાક અક્ષરોના અનેક ઉચ્ચારોને લીધે તથા વળી એકસ નીશાનીઓથી શાળાનાં ઉચ્ચારણ થવાને લીધે આ ઉચ્ચારો નવા શીખનારાઓને બહુજ કામના થઈ પડે તેમાં થોડોજ રાક છે. પણ આ કોશમાં આપણા જ ૧ કર્તોએ કેટલાક શાળાની બનાવટ સમજવવા માટે તેના ત્રણ ધાતુઓ પણ આપ્યા છે, એટલુંજ નહીં પણ કોઈક કેકાણે એક ફારસી શાળા સંસ્કૃતના કોઈ શાળા સાથે મળતો આવતો હોય તો તે પણ દેખાડ્યું છે..... મી. ડાક્ટર ફારસીના વિદ્યાર્થીઓને માટે અત્યાર સુધીમાં ગોણો ડબ્બા નાના મોટા ગ્રંથો રચ્યા છે, જેઓમાંનો એક તો ફારસી વ્યાકરણ સંબંધી છે. અને આ જવાન ગૃહસ્થને તેની ઉલટ અને કોશરોને માટે સાખાશી આપિયે છિયે.—રામત ગોક્તાર (તા. ૨૮ મી મે, ૧૮૮૨).













